АРХИВЪ

ЮГО-ЗАПАДНОЙ РОССІИ,

ИЗДАВАЕМЫЙ

КОММИССІЕЮ ДЛЯ РАЗБОРА ДРЕВНИХЪ АКТОВЪ,

состоящей при Кіевскомъ, Подольскомъ и Волынскомъ Генералъ-Губернаторѣ.

ЧАСТЬ ВТОРАЯ,

ТОМЪ III.

Постановленія провинціальныхъ сеймиковъ Юго-западной Руси въ 1698—1726 г.г.

КІЕВЪ.

Типографія Императорскаго Университета св. Владиміра Акц. Общ. Н. Т. Корчакъ-Новицкаго, Меринговская, 6.

1910.

ъ складѣ Коммиссіи продаются слѣдующія ея изданія:

		ЦѢНА.
1	**Памятники Коммиссіи:** т. I—II и III, въ двухъ книгахъ, изд. 1898 г.	4 р. — к.
	„ „ томъ IV, изд. 1859 г.	2 р. — к.
2	**Лѣтопись Величка,** т IV, изд. 1864 г.	1 р. 25 к.
3	**Сборникъ лѣтописей,** относящихся къ исторіи Южной и Зап. Россіи, изд. 1888 г.	1 р. 50 к.
4	**Лѣтопись Самовидца** по новооткрытымъ спискамъ съ приложеніемъ трехъ малороссійскихъ хроникъ, изд. 1878 г.	2 р. — к.
5	**Сборникъ матеріаловъ** для исторической топографіи г. Кіева и его окрестностей, 1874 г., стр. 416	1 р. 50 к.
6	Планъ г. Кіева 1695 г.	1 р. — к.
7	Палеографическій Сборникъ, изд. 1899 г.	5 р. — к.
8	Матеріалы для исторіи Русской Картографіи, вып. I, изд. 1899 г.	5 р. — к.

Архивъ Юго-Западной Россіи:

9	*Часть первая,* т. 5-й. Акты о подчиненіи Кіевской митрополіи Московск. патріархату (1620 — 1694 г.) Изд. 1872 г.	2 р. — к.
10	*Часть первая,* т. 6-й Акты о церковно-религіозныхъ отношеніяхъ въ Юго-зап. Руси (1322—1648 гг.) Изд. 1883 г.	2 р. — к.
11	*Часть первая,* т. 7-й. Памятники литературной полемики православныхъ южно-руссовъ съ латино-уніатами въ XVI—XVII вв. Изд. 1887 г.	2 р. — к.
12	*Часть первая,* т. 9-й. Лиоосъ, полемическое сочиненіе 1644 г. Изд. 1893 г.	2 р. — к.
13	*Часть первая,* т. 10. Акты, относящіеся къ исторіи Галицко-русской православной церкви (1423—1714 гг.). Изд. 1904 г.	2 р. — к.
14	*Часть первая,* т 11 и 12. Акты, относящіеся къ исторіи Львовскаго Ставропигіальнаго братства. Протоколы и другія дѣловыя бумаги Львовскаго Ставропигіальнаго братства (1599—1702 гг.). Изд. 1904 г. Оба тома	4 р. — к.
15	*Часть 2-я,* томъ 2-й. Акты для исторіи провинціальныхъ сеймиковъ Юго-зап. края во второй половинѣ XVII вѣка. Изд. 1888 г.	2 р. — к.
16	*Часть третья,* томъ 2-й. Акты о козакахъ (1679—1716 гг.) Изд. 1868 г.	2 р. — к.

АРХИВЪ

ЮГО-ЗАПАДНОЙ РОССІИ,

ИЗДАВАЕМЫЙ

КОММИССІЕЮ ДЛЯ РАЗБОРА ДРЕВНИХЪ АКТОВЪ,

состоящей при Кіевскомъ, Подольскомъ и Волынскомъ Генералъ-Губернаторѣ.

ЧАСТЬ ВТОРАЯ,

ТОМЪ III.

Постановленія провинціальныхъ сеймиковъ Юго-западной Руси въ 1698—1726 г.г.

КІЕВЪ.
Типографія Императорскаго Университета св. Владиміра Акц. Общ.
Н. Т. Корчакъ-Новицкаго, Меринговская, 6.
1910.

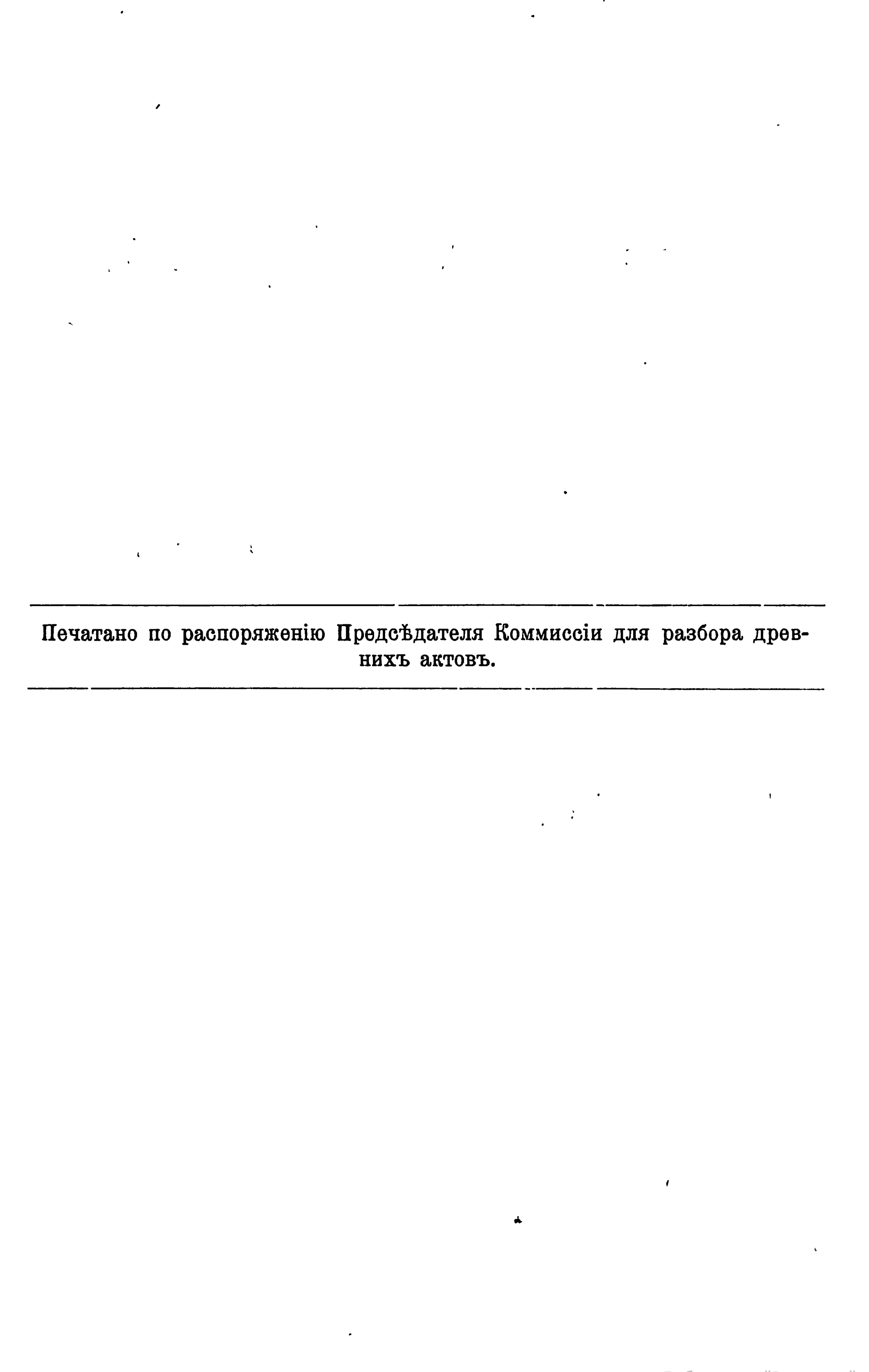

Печатано по распоряженію Предсѣдателя Коммиссіи для разбора древнихъ актовъ.

Нѣсколько словъ о значеніи сеймиковыхъ постановленій начала XVIII в.

Кіевская Коммисія для разбора древнихъ актовъ уже давно обратила вниманіе на постановленія провинціальныхъ сеймиковъ, какъ на матеріалъ, дающій богатое количество фактовъ для изображенія внутренней исторіи бывшей Речи Посполитой и въ частности южно-русскихъ воеводствъ. Въ 1861 г. вышелъ первый томъ, посвященный этому предмету и редактированный Н. Д. Иванишевымъ; а въ 1888 г. появился второй томъ, редактированный Н. В. Стороженко; изъ нихъ первый обнимаетъ акты отъ 1569 года по 1654; а второй отъ 1654 по 1697 годъ. Въ настоящее время сотрудникъ Коммисіи И. М. Каманинъ собралъ и редактировалъ постановленія сеймиковъ четырехъ (со включеніемъ титулярнаго Черниговскаго) воеводствъ отъ 1698 г. по 1726 г. Затѣмъ Коммисія, вмѣстѣ съ редакторомъ, предположила въ будущемъ изданіе такихъ же постановленій за всѣ послѣдующіе годы XVIII вѣка, по возможности въ одномъ томѣ, чтобы так. обр. вполнѣ исчерпать этотъ важный историческій матеріалъ, и тогда подвести итоги ко всѣмъ тѣмъ историческимъ даннымъ, какія изъ него можно извлечь, за вѣкъ XVIII-й; при изданіи первыхъ двухъ упомянутыхъ томовъ редакторами ихъ были уже сдѣланы надлежащія указанія по вопросамъ, волновавшимъ южно-русское дворянство въ XVI и XVII вѣкахъ. Въ виду этого нынѣ редакція Коммиссіи ограничивается пока

краткими замѣтками о томъ новомъ интересѣ, какой имѣютъ постановленія сеймиковъ XVIII-го вѣка.

Для второй полов. XVI вѣка и первой половины XVII-го Н. Д. Иванишевъ отмѣтилъ, что главнѣйшимъ интересомъ южно-русскаго дворянства того времени было поддержаніе русской національности и православной вѣры въ юго-западномъ краѣ Россіи. Для второй полов. XVII в. Н. В. Стороженко уже нашелъ значительное ослабленіе національнаго (русскаго) и религіознаго (православнаго) направленія въ постановленіяхъ мѣстныхъ дворянъ, чего, впрочемъ, и слѣдовало ожидать послѣ Хмельнищины. Однако и онъ для того времени констатировалъ немало отголосковъ стараго времени.

Въ XVIII в. эти вопросы перестаютъ занимать дворянъ, поголовно обратившихся въ католичество и потому причислившихъ себя къ польской національности.

Что касается національно-русскихъ интересовъ, то окончательное паденіе ихъ видно изъ такого маленькаго факта.

Актомъ Люблинской уніи установлено, что во всѣхъ южно-русскихъ воеводствахъ (Кіевскомъ, Волынскомъ и Браславскомъ) всѣ оффиціальные акты должны быть излагаемы на русскомъ языкѣ. Въ XVI в. это строго сохранялось; если случались отступленія, то населеніе (дворянство) выступало съ протестомъ. Въ XVII в., при повсемѣстномъ распространеніи польскаго языка среди высшихъ классовъ, упомянутый законъ постепенно теряетъ силу на практикѣ: къ концу вѣка частные акты и протоколы судовъ пишутся б. ч. по польски. Въ нач. XVIII в. всѣ протоколы засѣданій сеймиковъ во всѣхъ южно-русскихъ воеводствахъ излагаются на польскомъ языкѣ. Но *обляты*, т. е. формулы внесенія актовъ въ гродскія книги, пишутся по польски только въ одномъ Волынскомъ воеводствѣ; въ воеводствахъ же Кіевскомъ, Браславскомъ и Черниговскомъ все еще излагаются по-русски. Затѣмъ въ теченіе весьма немногихъ лѣтъ и этотъ слѣдъ стараго закона исчезаетъ въ такой постепенности: послѣдняя русская облята въ Браславскомъ воеводствѣ сдѣ-

лана въ 1703 году [1]); послѣдняя запись на русскомъ языкѣ Черниговскаго воеводства въ 1699 г. Дольше другихъ сохранялся древній обычай въ Кіевскомъ воеводствѣ: здѣсь русскія обляты прекращаются съ 1718 года [2]), хотя и въ предыдущіе годы повременамъ записи дѣлались уже по польски [3]). Подольское воеводство (на которое законъ 1569 г. не простирался) продолжало ставить обляты на латин. языкѣ. Эти факты мы отмѣчаемъ лишь по актамъ настоящаго тома не имѣя въ виду опредѣлять точныя даты.

Такъ южно-русское дворянство поголовно полонизировалось къ нач. XVIII в. Въ такой же мѣрѣ къ тому времени оно сдѣлалось по вѣроисповѣданію католическимъ. Вопросы національный и религіозный тѣсно сливались. Во всемъ настоящемъ томѣ актовъ мы едва найдемъ десятокъ постановленій сеймиковъ въ защиту православія (наравнѣ съ уніатствомъ) [4]). Напротивъ, актовъ о ходатайствѣ за уніатствомъ немало: уже въ 1698 г. Кіевскіе дворяне хлопочутъ объ обезпеченіи правъ уніатскаго духовенства и особенно о священническихъ домахъ и имѣніяхъ, „пожертвованныхъ Іоосафату Кунцевичу“ [5]), о выдачѣ привилегіи на Луцкую епископію только уніатамъ [6]). Что касается имѣній православн. духовенства, то они неразъ возбуждаютъ вопросъ о раздачѣ шляхетству имѣній Кіев. митрополіи, Кіево-Печерскаго монастыря и Кіев. братства, оставшихся въ границахъ Польши [7]). Но и интересъ къ уніатской церкви постепенно ослабѣваетъ и смѣняется заботами о католической: въ

---

[1]) № XX.

[2]) № CVII.

[3]) Напр. 1704 г.—№ XXVII.

[4]) № IV (Браслав. воев.), VI (Волын.), VIII (Кіев.), XI (Кіев. воев.) XCI (Под. в.).

[5]) № I.

[6]) № L (Брасл. в.).

[7]) № VII (Брасл. в.), VIII (Кіев. в.), N XLVIII (Волын. воев.).

1715 г. Брасл. воеводство ассигнуетъ 1000 зл. на поправку Винницкаго іезуитскаго костела. По тому же пути идутъ и всѣ прочія воеводства [1]).

За исчезновеніемъ двухъ прежнихъ важнѣйшихъ интересовъ (національнаго и религіознаго), для южно-русскаго дворянства остался только одинъ послѣдній отличительный признакъ, еще отдѣлявшій его отъ польскаго шляхетства, т. е. отдѣльный кодексъ законовъ—Литовскій статутъ, дѣйствовавшій во всемъ юго-западномъ краѣ, кромѣ Подоліи. Но и этотъ признакъ бывшей самобытности постепенно стирался дополненіями, которыя вносили въ законъ конституціи генеральнаго сейма. Заботы о своемъ мѣстномъ законѣ выразились на всемъ пространствѣ времени 1698—1726 г. только двумя постановленіями сеймиковъ, именно, о томъ, чтобы въ судахъ употреблялся печатный статутъ, а не рукописныя его копіи (нерѣдко искажавшія смыслъ закона) и чтобы Люблинскій трибуналъ не нарушалъ обычаевъ и правъ южно-русскихъ [2]).

Теперь на сцену выступаютъ совершенно другіе интересы и иное направленіе дѣйствій сеймиковъ. Слившись по народности и вѣрѣ съ поляками, южно-русское дворянство выступаетъ въ роли политическихъ дѣятелей, съ заботами объ общегосударственныхъ нуждахъ Речи Посполитой польской,—что впрочемъ вытекало изъ самаго характера польскихъ сеймиковъ. Они не были провинціальными учрежденіями, вѣдающими нужды своей провинціи въ предѣлахъ, предоставленныхъ мѣстному управленію. Напротивъ, главнѣйшее значеніе ихъ было политическое; строй Польши ставилъ ихъ въ тѣснѣйшую связь съ сеймами, и главною дѣятельностію ихъ былъ выборъ депутатовъ на сеймы и снабженіе этихъ послѣднихъ инструкціями, по предметамъ, подлежавшимъ вѣдѣнію общегосударственныхъ сеймовъ. Русскія воеводства, наравнѣ со всѣми другими,

---

[1]) № LXXVII; XCIV (Подол. в.); CIV (Браслав.); CVII (Кіев.); CVIII (Кіев.); CXVI (Волын., особенно замѣчат.); CXVIII (Кіев.); CXXVII (Кіев.); CXXXII (Кіев.); CXLI (Кіев.).

[2]) CXLV (Кіев. в.), CXXI (Браслав.).

стоятъ за сохраненіе liberum veto и за право избранія короля [1]). Достойно вниманія, что южно-русское дворянство часто интересовалось такими вопросами, которые были весьма далеки отъ мѣстныхъ обывателей, напр. принятіемъ императорскаго титула Петромъ 1-мъ, или принятіемъ королевскаго титула „княземъ" (Курфирстомъ) Прусскимъ.

Но всего болѣе любопытно, что въ эпохи смутъ южно-русскія воеводства выступали въ роли самостоятельныхъ государствъ, какъ напр. это было при выборѣ въ короли Станислава Лещинскаго; тогда сеймики отправляли пословъ къ царю Петру и его полководцамъ (Меньшикову, Шереметьеву), къ Кіевскому губернатору и пр., входили съ ними въ договоры; вели переговоры съ Хотинскимъ пашею и Волошскимъ господаремъ, поздравляли Петра съ побѣдами и пр.

Для насъ, конечно, гораздо интереснѣе тѣ постановленія сеймиковъ, которыя касались мѣстныхъ интересовъ и въ которыхъ ярко выражается состояніе южно-русскаго края въ то время.

Воеводства (особенно Браславское и Кіевское) въ началѣ эпохи очень интересовались вопросомъ объ уничтоженіи козачины и козацкихъ войскъ, еще функціонировавшихъ тогда (Палѣя, Искры, Самуся) [2]), и объ освобожденіи отъ нихъ городовъ (Винницы, Бѣлой Церкви); съ ними по временамъ южно-русское дворянство вело правильную войну чрезъ посполитое рушенье.

Затѣмъ Браславское, Подольское и отчасти Кіевское воеводства обращали особенное вниманіе на крестьянскій вопросъ, именно въ смыслѣ установленія болѣе строгаго прикрѣпленія крестьянъ. Извѣстно, что въ украинныхъ воеводствахъ прикрѣпленіе далеко не вполнѣ осуществлялось на дѣлѣ, благодаря легкой возможности уходить въ степи, на Запорожье и за Днѣпръ. Подольское воеводство (на которое Литов. статутъ не простирался) въ 1704 г. установило

---

[1]) № VI (Волын.), VIII (Кіев.).

[2]) № V, VII, VIII, XI, XIII, XVII, XX, XXI, XXIV.

трехлѣтнюю давность пребыванія на землѣ владѣльца свободныхъ крестьянъ (и обращеніе ихъ затѣмъ въ крѣпостныхъ); а въ 1709 г. постановило уже, что только одинъ годъ крестьянинъ сохранялъ свободу.[1]) Едвали это вошло въ силу при полной невозможности гарантировать такой законъ. Браславское воеводство много разъ постановляло, что хутора должны быть уничтожены, а жители ихъ переведены въ села и мѣстечки, такъ какъ на хуторахъ укрывались свободные сельскіе обыватели безъ всякаго надзора; это было послѣднимъ притономъ козачины[2]). Волынское воеводство, въ которомъ прикрѣпленіе уже давно установилось прочно, тѣмъ не менѣе ходатайствовало о подавленіи крестьянскихъ движеній[3]).

На крестьянскія возстанія весьма нерѣдко жалуется и Браславское дворянство. Къ концу эпохи, т. е. къ 30-мъ годамъ XVIII в. затихаютъ эти жалобы и опасенія относительно крестьянъ и козачины: очевидно дворянство уже торжествовало побѣду, не предвидя грядущей Уманщины. Крестьянскій вопросъ, съ его положительной стороны, такъ и не подпимался.

Но оставался и продолжалъ развиваться другой элементъ населенія, иногда безпокоившій дворянство; это—евреи. Вообще еврейство, видимо, уживалось въ мирѣ съ шляхетствомъ, которое подчеркивало единство своихъ экономическихъ интересовъ съ этимъ классомъ населенія; напр. Кіев. воеводство въ 1698 г. требуетъ, чтобы т. н. „жидовское поголовіе" (спеціальный налогъ на евреевъ) не было взимаемо для нуждъ государственной казны и чтобы оно могло быть назначаемо только воеводствами и землями въ дополненіе къ прочимъ податямъ. Но тоже воеводство и тогдаже отмѣтило, что „жидовскіе сеймы, сеймики и трибуналы" должны быть уничтожены государств. закономъ и что евреи могутъ только въ кагалахъ своихъ подлежать управѣ своихъ старшихъ[4]).

---

[1]) № XXVIII, XXXIX, CI.

[2]) № LXV.

[3]) № XXIII.

[4]) № I.

Очевидно, еврейство замышляло и уже осуществляло общегосударственную организицію своего племени. Но затѣмъ въ длинный рядъ послѣдующихъ годовъ еврейскій вопросъ уже не затрагивается.

Еще менѣе интересуется дворянство мѣщанами, т. е. христіанскимъ населеніямъ городовъ и вообще благоустройствомъ и развитіемъ благосостоянія въ городахъ. Оно занято только тѣмъ, чтобы шляхетскія имѣнія не переходили въ руки мѣщанъ. Между тѣмъ города находились въ видимомъ упадкѣ, такъ что пришлось освобождать нѣкоторые изъ нихъ отъ уплаты податей.

Впрочемъ сеймики не мало занимались общими экономическими вопросами, особенно упорядоченіемъ монетнаго дѣла. Въ обращеніи была монета всякаго рода, между прочимъ сосѣднихъ государствъ, въ особенности русская, что́ и понятно при безпрерывной стоянкѣ русскихъ войскъ въ предѣлахъ Польши. Нѣкоторыя изъ южно-русскихъ воеводствъ постановляли, чтобы русская монета была допускаема къ повсемѣстному обращенію и чтобы запрещено было отказываться отъ принятія ея.[1]) Настоянія южно-русскихъ воеводствъ объ упорядоченіи монетнаго дѣла въ самой Польшѣ, видимо, не имѣли успѣха [2]).

Самое больное мѣсто Польши временъ упадка и юго-западнаго края въ частности составляетъ хаосъ въ финансовомъ управленіи: въ способахъ обложенія, родахъ и размѣрахъ податей, способахъ взиманія, учета и расходованія средствъ, въ разграниченіи общегосударственныхъ и мѣстныхъ налоговъ и пр. Юго-западный край, очевидно, дошелъ до крайняго экономическаго истощенія, вслѣдствіе внѣшнихъ войнъ и внутреннихъ смутъ. Даже дворянство, классъ, который постоянно стоялъ лишь за собственныя выгоды и привилегіи, остается окончательно безъ средствъ. Между тѣмъ общественныя потребности и долги воеводствъ растутъ. [3]) Сеймики то хода-

---

[1]) № XXXII (Подольск.).

[2]) № XLIX, L, LIII, CVII.

[3]) № XCII, CI, LVII, XLVII.

тайствуютъ о прекращеніи взиманія налоговъ (кромѣ чоповаго и шеляжнаго), то стараются изыскивать новые предметы обложенія, новые роды податей: на христіанъ, служащихъ у евреевъ, на самихъ евреевъ, на старообрядцевъ—Филипоповъ[1]), на людей, не имѣющихъ пристанища, на мельничныя колеса, на соль и пр. Для сбора податей дворянство избирало (для каждой) особыхъ сборщиковъ, которые должны были представлять отчетъ, что исполняли обыкновенно не во—время и неправильно: отсюда вѣчныя претензіи плательщиковъ и протесты сеймиковъ. Государственное казначейство не имѣло въ провинціяхъ никакихъ своихъ органовъ; въ расходованіи денегъ оно, въ свою очередь, дѣйствовало безотчетно. Правда, установленъ былъ Радомскій скарбовый трибуналъ, состоявшій изъ депутатовъ, избранныхъ воеводствами. Но жалобы воеводствъ отъ того не прекратились.

Что касается мѣстныхъ финансовыхъ нуждъ, то въ сущности земскихъ расходовъ никакихъ не предполагалось. Общество продолжало жить почти вполнѣ по системѣ натуральнаго хозяйства: старосты по старому получали доходъ отъ старостинскихъ имѣній, на который содержался и весь гродскій урядъ. Прочія нужды удовлетворялись натуральными повинностями. Не было никакихъ заботъ о народномъ просвѣщеніи, о медицинской помощи населенію, никакихъ расходовъ на пути сообщенія; нѣтъ никакихъ общественныхъ зданій (сеймики засѣдаютъ въ костелахъ или въ замковыхъ помѣщеніяхъ). Единственные постоянные расходы земства—это гонораръ депутатамъ всякаго рода (сеймовымъ, Люблин. трибунала. скарбоваго трибунала) и лицамъ избираемымъ въ маршалки сеймиковъ и въ посольства. Снаряженіе посполитаго рушенья отбывается вполнѣ натурою, т. е. на счетъ участвующихъ въ немъ. Но и экстренные расходы, постоянно повторявшіеся, удовлетворять было не изъ чего. Кромѣ того, воеводства, особенно въ эпохи смутъ, должны были брать на себя и всѣ расходы общегосударственные въ предѣлахъ

[1]) № CXXV, CXXXVII, XLII.

воеводства, а потому государственная казна оставалась неоплатнымъ должникомъ воеводствъ, которыя тщетно требовали уплаты долговъ чрезъ своихъ сеймовыхъ депутатовъ [1]).

Воеводства не имѣли постоянныхъ органовъ самоуправленія, ни единоличныхъ, ни коллегіальныхъ. Сеймики, помимо ихъ политической роли, будучи т. ск. законодательнымъ органомъ воеводства, играютъ роль единственнаго учрежденія и по самоуправленію, а потому, какъ въ общей исторіи Польши, такъ и мѣстной исторіи края они заслуживаютъ особаго вниманія историка сами по себѣ, т. е. со стороны ихъ возникновенія и развитія, и со стороны организаціи ихъ (устройства и функцій). Для этой цѣли, въ предѣлахъ своей эпохи, акты, нынѣ издаваемые, даютъ довольно обильный матеріалъ. Для временъ болѣе раннихъ, конечно, требуются другіе матеріалы, которые бы, между прочимъ, дали возможность провѣрить мысль (высказанную Н. Д. Иванишевымъ) о возникновеніи сеймиковъ только со времени всеобщаго учрежденія ихъ кор. Сигизмундомъ-Августомъ Слѣдуетъ связать это учрежденіе съ провинціальными сеймами, существовавшими съ незапамятныхъ временъ во всѣхъ русскихъ земляхъ.— Касаясь организаціи сеймиковъ въ нач. XVIII в., находимъ, что она представляетъ образецъ неупорядочности и примитивности. Главною причиною того, кромѣ общаго состоянія польскаго государ. права, были смуты, безкоролевья, борьба съ остатками козачины и оккупація воеводствъ чужими войсками. Кто имѣетъ право (и обязанность) являться на сеймики? Всѣ имѣющіе право дворянства и владѣющіе землею въ воеводствѣ. Но и по этому элементарному правилу собраній возникаютъ постоянно отступленія и пререканія. Цѣлыя воеводства лишены своихъ территорій (Черниговское), а между тѣмъ продолжаютъ функціонировать и выставлять требованіе объ исполненіи вышеупомянутаго правила. Бѣжавшіе члены прежняго Черниговскаго воеводства получили кое-какія владѣнія въ Кіевскомъ и Волынскомъ; а другіе,

[1]) № VI. (Волын. в.).

вѣроятно, не владѣли ничѣмъ. Часть Подольскаго воеводства съ главн. гор. Каменцемъ, въ началѣ эпохи, находилась подъ Турецкимъ владычествомъ; часть Украйны была въ рукахъ козаковъ и русскаго правительства; очевидно, что и въ этихъ воеводствахъ часть дворянства была только титулярными владѣльцами.— Въ какіе сроки собираются сеймики? Сроки назначаются или государственною властью, или предшествующимъ сеймикомъ, или маршалкомъ сеймика, или воеводою. Понятно, что періодичности засѣданій уловить нельзя.

Гдѣ засѣдаютъ сеймики? По общему порядку, въ главномъ городѣ воеводства. Но не говоря уже о томъ, что Кіевъ давно находился въ предѣлахъ другого государства, а за Житомиромъ не вполнѣ утвердилось значеніе главнаго города, помимо того, что мнимое Черниговское воеводство вовсе не имѣетъ территоріи,—даже и такое воеводство, какъ Браславское, не находитъ ни малѣйшей безопасности и возможности собираться не только въ Браславѣ, но и въ Винницѣ (гдѣ постоянно господствовали козацкіе вожди). Вотъ почему всѣ южнорусскія воеводства (кромѣ Подольского) сеймикуютъ на Волыни: само Волынское—въ Луцкѣ, а прочія три—во Владимірѣ. Лишь съ теченіемъ времени, по мѣрѣ хотя временнаго успокоенія, воеводства Кіевское и Браславское стараются устраивать сеймики у себя дома; но Кіевское довольно долго колебалось въ выборѣ мѣста между Овручемъ и Житомиромъ. Браславкое в. въ 1703 г. постановило было перенести свои засѣданія изъ Владиміра въ Винницу, но съ оговоркою, если утихнутъ смуты и эпидеміи. Въ 1712 г. оно засѣдаетъ въ Винницѣ; но въ томъ же году и въ томъ же мѣсяцѣ— уже опять во Владимірѣ: съ 1714 г.—въ Винницѣ.

Кіевское съ 1706 г. засѣдаетъ въ Житомирѣ; но въ 1708 г.— въ Овручѣ; въ 1710 г.—въ Житомирѣ; опять въ 1714 г.—опять въ Овручѣ. Но въ томъ же году, хотя рѣшаетъ окончательно перенести засѣданія изъ Владиміра въ Житомиръ, но сеймикъ засѣдаетъ въ Овручѣ. При такой неустойчивости мѣста созыва, возможны такіе случаи, что часть воеводства соберется во Владимірѣ, а другая часть—въ Овручѣ, и дадутъ противорѣчивыя постановленія.—Далѣе дворянство въ ту

эпоху смутъ весьма нерѣдко собиралось въ посполитое рушеніе и находилось гдѣ-либо въ походѣ, въ предѣлахъ или внѣ предѣловъ воеводства. Между тѣмъ настояла надобность рѣшить тѣ или другіе вопросы по общимъ, или мѣстнымъ дѣламъ; напр. въ 1704 г. Волынскій сеймикъ засѣдаетъ въ лагерѣ подъ сел. Хотячевымъ. Въ это время дворяне, оставшіеся дома, могли, собраться въ обычномъ мѣстѣ въ Луцкѣ и сдѣлать какое-либо постановленіе; поэтому сеймикъ въ лагерѣ постановляетъ, что если соберется сеймикъ въ Луцкѣ, то его рѣшенія ничтожны[1]). Въ 1703 г. Кіевское воеводство было въ ополченіи противъ козаковъ, а въ это время нѣкоторые дворяне Овруцкаго повѣта собрались въ Оручѣ и постановили очень важныя рѣшенія, клонящіяся къ обидѣ прочихъ дворянъ[2]). Собрались они въ Овруцкомъ іезуитскомъ монастырѣ,—мѣстѣ, которое прочіе дворяне въ своемъ протестѣ называютъ locum privatum; а между тѣмъ это было обычное мѣсто засѣданій сеймика въ Овручѣ.

Какое число собравшихся считалось достаточнымъ для признанія рѣшеній законными? Никакого закона на этотъ счетъ не было. При протестахъ о незаконности собранія, указывалось только на малочисленность собравшихся; напр. въ упомянутомъ сейчасъ случаѣ въ Овручѣ было 30 человѣкъ. Отсюда полная возможность собраній двухъ партій съ противоположными рѣшеніями; въ 1703 г. часть Кіевскихъ дворянъ партіи Стецкаго, собравшись во Владимірѣ, сдѣлала постановленіе вопреки волѣ прочихъ, которые и протестовали.

Рѣшеніе, постановленное на сеймикѣ, по старому славянскому обычаю, должно быть единогласнымъ. Однако, при выраженныхъ сейчасъ условіяхъ засѣданій, такое единогласіе могло быть случайнымъ, а потому нетвердымъ: въ 1715 г. Браславское дворянство, собравшись на сеймикѣ 10 сентября, объявило постановленія сеймика 1 іюля ничтожными.[3])

---

[1]) № XXV.

[2]) № XVI.

[3]) № XXX.

На характерѣ сеймиковъ всего яснѣе выражается общее состояніе юго-западнаго края времени упадка Польши, а потому вполнѣ желательно болѣе детальное разсмотрѣніе вопросовъ, возбуждаемыхъ актами постановленій сеймиковъ въ XVIII в.

М. В.—Б.

I.

Инструкція посламъ Кіевскаго воеводства, отправляемымъ на варшавскій сеймъ 1698 г.: о выраженіи королю благожеланій, вѣрноподданства и благодарности за заботы о благѣ государства; о признаніи заслугъ и вознагражденіи коронныхъ гетмановъ и многихъ другихъ лицъ, жертвовавшихъ для отечества здоровьемъ, жизнью и имуществомъ; о вознагражденіи обывателей Кіевскаго воеводства, разоренныхъ отрядами Палія и Искры, изъ имущества этихъ послѣднихъ; объ изгнаніи козаковъ изъ имѣній владѣльцевъ; о передачѣ кіевскихъ земскихъ и гродскихъ актовыхъ книгъ въ руки коммиссаровъ; о назначеніи нѣкоторыхъ лицъ на высшія должности; о неотягощеніи королевскихъ старостъ военными постоями; объ обезпеченіи правъ и преимуществъ уніатскаго духовенства (о недопущеніи постановленій, невыгодныхъ для уніи; о неотягощеніи крестьянъ постоями и освобожденіи отъ нихъ священническихъ домовъ и имѣній, пожертвованныхъ Іосафату Кунцевичу и священнымъ мѣстамъ; о вознагражденіи за разоренія жолнеровъ; о неназначеніи на высшія іерархическія должности простыхъ людей; о возвратѣ отнятыхъ митрополичьихъ имѣній); о необремененіи евреевъ сборомъ поголовнаго и обращеніи его на нужды воеводства; о запрещеніи еврейскихъ сеймовъ, сеймиковъ и наслѣдственныхъ арендъ и о правѣ владѣльцевъ наказывать евреевъ; объ освобожденіи шляхетскихъ домовъ, разоренныхъ войною, отъ жолнерскихъ постоевъ; о неперезываніи крестьянъ на слободы; о порядкѣ сбора обывателей на сеймики; о недопущеніи волокиты при рѣшеніи дѣлъ въ трибунальскомъ судѣ; о сохраненіи силы сеймиковыхъ постановленій въ предшествовавшіе годы; объ оказаніи королевской милости нѣкоторымъ шляхетскимъ семьямъ,—26 марта 1698 года.

Року тисеча шестсотъ деветдесят осмого, месяца маръца двадцетъ шостого дня.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego k. msci Włodzimier., przede mną, Stefanem Gostynskim, podstolim czerskim, burgrabim zamku Włodzimierskago, y xiągami ninieyszemi grodzkiemi staroscinskiemi, comparens personaliter, wielmożny jmc. pan Jerzy-Andrzey z Szpanowa na Nowym Dworze Czaplic, stolnik owrucki, starosta krzeminczucki, podwoiewodzy sądowy, generał, deputat na trybunał koronny y marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, instruktią na seym warszawski, ich mm. panom posłom przez ich mscw panow obywatelow tegoz woiewodztwa we Włodzimerzu, in loco consultationum solito, zgodnie postanowioną, ręką swą marszałkowską podpisaną, dla wpisania do xiąg ninieyszych per oblatam podał, tak się w sobie maiącą:

Instruktia na seym walny szescioniedzielny warszawski wielmożnym ich mm.: i. mosci panu Franciszkowi na Potoku Potockiemu, staroscie owruckiemu, imc. panu Woyciechowi na Boremlu Czackiemu, staroscie włodzimirskiemu, pułkownikowi iego k. m., imc. panu Adamowi na Korostyszowie Wołoczkiewiczowi-Olizarowi, stolnikowi wołynskiemu, pułkownikowi usarskiemu iasnie wielmożnego jmc. pana woiewody bełzkiego, imc. panu Michalowi na Horochowie Wielhorskiemu, kasztallanikowi wołynskiemu, rotmistrzowi iego k. msci, posłom, day Boże, szczęsliwie obranym na powtornym seymiku z woiewodztwa Kijowskiego, dana, anno millesimo sexcentesimo nonagesimo octavo, die wigesima sexta martij, kiedy iuż wola Bozka, przez ktorą krolowie kroluią et jura decernunt, posadziła na polskim thronie naiasnieyszego Augusta Wtorego, pana naszego miłosciwego, idzie woiewodztwo nasze Kijowskie ad venerationem maiestatu iego pańskiego, oddaiąc powinne wiernego poddanstwa homagium, odzywa się cum hołocausto panu swemu Dei Vicario zyczliwych y ochoczych uslug, praesentuie gotowosc swoie za dostoienstwo iego kr. msci, pana naszego miłosciwego, vitam et sanguinem immolandam, życząc całym sercem szczęsliwego w pozne lata pro voto panowania,

a żeby in augustis iego k. msci, pana naszego milosciwego, diebus tak wielą strapione hostilitatibus woiewodztwo nasze y quondam przestronnemi ozdobne włosciami, teraz samych tylko uroczysk intuendo popieliska tandem z tych że samych redivivos canat phaenices, że tedy nic barziey delectowac y do samey sytosci contentowac serc obywatelow woiewodztwa Kijowskiego nie może; iako wiadoma iego k. m., pana naszego miłosciwego, do zachowania praw, wolnosci y swobod całey oyczyzny przez naznaczenie seymu pacificationis applicatia y usiłowanie, podziękuię solenissime ich msc panowie posłowie nasi, aby zaczęte staranie i. kr. msci, pana naszego miłosciwego, okolo pospolitego dobra, za uznaniem całey Rzeczypospolitey wdzięcznosci, in maiora exerescat studia.

Sławne bo heroiczne jasnie wielmożnych ich mw panow hetmanow koronnych na cały swiat w krwawych boiach actie, bez respektu na własne zdrowia y fortuny swoie, pro gloria gentis, gdzie tylko potrzebowała necessitas, oswiadczone wielką Rzpltey ozdobą, od całego chrzescianstwa pochwalą, iako calą oyczyznę tutant et decorant, tak in pectoribus nostris prawdziwe znalazszy testimonium, toż samo in facie Rzpltey stanow exponent ich msc panowie posłowie nasi, bez wszelakiego koloru, solius virtutis et meritorum ozdobne swiadectwo; a że tarde graditur non fulta praemijs virtus y niemnieyszym ad fortia agenda zostaie wstrętem res angusta domi, w recompensę strat tak wielkich in publico, osobliwie zas teraznieyszego roku zabranych y spalonych dwudziesta kilku wsi w Pokuciu jasnie oswieconego im. p. kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, gdy z dobr swoich tych że posprowadzał chorągwie, lubo to z krzywdą swoią, na zasłone kraiu ich mcw. panow obywatelow woiewodstwa Wołynskiego y nas tak wielu, promovebunt ich msc panowie posłowie, expositis iustis valentibus rationibus, y nieodstąpią tego, aby dzierzawa Sołotwina, wies Łucza, locus augustus natalium jasnie oswieconego im. pana krakowskiego, y Dobesławie, w ziemi Halickiey, zostaiąca barziey pusta, nizeli osiadła, in haereditatem, exemplo w Rzpltey practicato, cedere mogła jm. panu krakowskiemu.

A lubo ipsa sibi est meries virtus y wielkich ludzi zaslugi nonegent promotione, przecież zamilczyc woiewodztwo nasze nie może, wdzięczne zawsze ku wielkiemu imieniowi y dobrze to oyczyznie zasłużonemu woiewodztwa swego pierwszemu senatorowi, jasnie wielmożnemu i. mc. panu woiewodzie kijowskiemu, aby powaga iego generalska kijowska sine diminutione maneat, a wydane koszty na utrzymanie porządku artyleryi, własney szkatuły praevia liquidatione, z należytą wdzięcznoscią, przy interpositiey i. k. msci, pana naszego miłosciwego, refundat Rzplta.

Nie dopiero woiewodztwo Kijowskie, cierpiąc w kraiach swoich kozacką oppressią, ktora nie na samych tylko poddanych, ale barziey ieszcze na imieniu szlacheckim, bez respektu na osoby, extendit, odzywało się cum supplici libello do braterskiey compassiey wszystkich woiewodztw y stanow Rzpltey, aby hoc genus militiae, sobie tylko pozytek przynosząc, Rzpltey nie zawsze posluszną, a woiewodztwu naszemu ostatnią zgubę portendens z reszty substantiey naszych, z ktorych moglibysmy iakie kolwiek Rzpltey przynosic subsidium, było wyprowadzono.

A że tak wiele szkod poczynionych y criminałow popełnionych przez tych że kozakow, naybarziey pułkownikow, iako to, Palija y Iskry, znayduie się, przeto domowią się ich msc panowie posłowie y zadną miarą odstąpic tego niepowinni, aby Rzplta wynalazła sposob ukontentowania woiewodztwa naszego pro patratis od kozakow sceleribus, a zas zdzierstwo, złupienie y odeymowanie intrat naszych przez Palija pułkownika aby eluatur iego z skarbami, w Kijowie deponowanemi, desudabunt ich mm. panowie posłowi y do żadney nie przystąpią negotiatiey publiczney, poki i. k. msc, pan nasz miłosciwy, y cała Rzplta non conferet z posłanikom cara j. msci moskiewskiego w tey materyey, aby gazofilatia Paliowe (bo sie dostawalo y duchownym dobrom) było sequestrowane y za consensem cara j. msci do dispositiey kommissarzow woiewodztwa naszego było wydano.

A że wielmożni j. m. pan Jan Woynarowski, sądzia ziemski kijowski, podstarosci grod. wlodz., y jmc. pan Konstanty Szlubicz-Zalęski, chorąży nowogrodzki, specialiter krzywdę swoię od pomienionych pułkownikow kozackich przed nami exposuerunt; przeto jch msc panowie posłowie traktowac będę diligentissime cum Republica, aby nie tylko ze wszystkich dobr jmsci pana sędziego y jm. pana Theodora na Horoszkach Niemirycza, starosty tarnogurskiego, tudziesz y ze wsi Nowosiołek jm. pana chorągego dziedziczney, od successorow sławney pamięci jm. pana Kisiela, woewody kijowskiego, nabytey, ustąpiło kozactwo, ale tez popełnione szkody resartiant Paliy z Iskrą pułkowniki irremissibiliter.

Przypomnią y to jch msc panowie posłowie in eodem tractatu z Rpltą, o co iuz nie raz multis votis et desiderijs woiewodztwo nasze flagitabant, aby xiągi tak ziemskie, iako y grod, g—ralu naszego, w ktorych fortun y honorow naszych exeant monumenta, z Kijowa wcale restituantur do rąk jch mw panow commissarzow Rzpltey.

Zasłużył to sobie dobrze z osoby włąsney, nie tylko ex praedecessoribus suis, qua toga, qua sago, jasnie wielmożny jmsc pan Sieniawski, woiewoda bełzki, aby był skuteczny każdego respekt na tak wielkie straty y ostatnią exinanitią licznych włosci per hostilitatem dla dobra pospolitego nim tedy łaska iego msci co więcey wyswiadczyć dignabit. Instabunt jch mc panowie posłowie nasi sedulissima activitate, aby tym czasem Rzplta miasto Sieniawę jm. pana woiewody od wszelakich ceł na lat dwadziescia uwolniła.

Dobrze wiadoma magnitudo virtutum et meritorum nietylko w oyczyznie naszey, ale y w postronnych narodach, jasnie wielmożnego domu jch mw panow Czarnieckich, kiedy iuż w iedyney osobie jasniewielmoż., jm pana pisarza polnego koronnego zywą pamięc non minori pondere takowych że zasług zostawuie, wyciąga po woiewodztwie naszym gratum pectus za tak wiele swiadczonych in Remplcam obsequiorum syllabos do należytey w respekt pański jego

k. msci, pana uaszego miłossiwego, recommendatiey, aby dignissimae qualitates et summa capacitas wszystkiego, przed tym dla słabego zdrowia et alternam in publicis fortunam w domowych delitescens zabawach, teraz przy lepszym zdrowiu nieomylną aestimatią godnosci jmsci y zdolnosci do usług pańikich ac totius Reiplcae acceptowane szczodrobliwa j. k. msci łaska w senatorskim (ieżeli bydz może), iako optime possessionatum woiewodztwa Wołynskiego, posadził w krzesle, — starac się o to będą diligentissime jch msc panowie posłowie nasi.

Wiele ztąd woiewodstwo Kijowskie ponosi w obradach swoich nieukontentowania, kiedy, in fundamento prawa, ordinowane ad Rempublicam y do naiasnieyszego maiestatu desideria, nie odbierają votivum effectnm; swiadkiem tego vacans casztellianiey kijowskiey po s. p. wielkim in Republica człowieku, jm panu Kuropatnickim, aby odtąd nie goscinnym osobom, ale domowym własnym obywatelom woiewodztwa naszego, iako miec chcialo prawo, był conferowany; więc, że iego k. msc, pan nasz miłosciwy, ad informationem legis proscripto contrariam raczył iuż oddać, upraszae będą jch msc panowie posłowio, aby na wyszsze krzesło promowiał j. msc, kasztelanią zas jm. panu Janowi Wołczkiewiczowi-Olizarowi, podsiędkowi kijowskiemu, emeritissimo z antenatow swoich in Republica civi, starożytnemu woiewodztwa naszego incolae, z łaski swoiey pańskiey y respectu należytego dignet impertiri.

Ponieważ zagęsciły się zwyczaie et in legem retorquetur otrzymywac wprzod przywileie na urzędy, od electiey braterskiey pierwszą dependentią maiące; przeto, non in frangendo prawa pospolitego, ale uważaiąc emeritam dignitatem y oraz doskonalą in veneranda senuctute capacitatem principatus uobilitatis nostrae, aby do łaski y respektu iego k. msci, pana naszego miłosciwego, niebył uprzedzony wielmożny jmc. pan Jan Woynarowski, sędzia ziemski kijowski, exquo w sercach y affektach naszych obtinet principatum y zgodnemi elegią głosy, ut sit godny godnego antecessora, s. p. wielmożnego jm. pana Marcyana z Szpanowa Czaplica, podkomorzego na-

szego, teyże godnosci successor, jch msc panowie posłowie nasi nie tylko instabunt usilnie, ale też circa legem eo nomine descriptam, opponowac się będą.

Żywa pamięc zasług y godnosci iest dotąd in penetralibus serc naszych s. p. iasnie wielmożnego j. m. pana Jerzego Wiełgorskiego, kasztellana wprzod naszego kijowskiego, a potym wołynskiego, aby koszty in publicum erogowane, strata zdrowia y ossierocenie successorow, in minorennitate zostaiących, które życiem zapieczętował na Widenskiey kompaniey, osobliwym respektem iego k. m., pana naszego miłosciwego, y całey Rzpltey, kompensowane bydz mogły posteritati dignissimae, kupił nieboszczyk jm. pan kasztellan aere proprio dzierzawe Swiniuchy, cum attinentijs, na Wołyniu, żeby tedy summa trzydziesta tysięcy złotych polskich assekurowana jchm panom successorom na teyże dzierzawie była, instabunt serio jch msc panowie posłowie.

Kiedy się woiewodztwo nasze zapatruie na wszelkie w Rzpltey czyny tak w boiu, iąko y pokoiu, starożytnego domu jch m. panow Liniewskich, uznaie za rzecz należytą przypomnieniem swoim revocare in memoriam całey Rzpltey, a ztąd do respektu y szczodrobliwosci pańskiey przez jch mc panow posłow swoich zaleca wielkie zasługi iasnie wielmożnego jm. pana Michała na Liniewie Liniewskiego, kasztellana lubaczowskiego, ktorych, oyczyznie naszey iako utraque eminet pallade, tak żeby iego k. msc, pan nasz miłosciwy, adaequatis magna merita jmsci, z szczodrobliwey łaski swoiey compenset ditionibus.

Wioskę zas Osiekrow, w woiewodztwie Wołynskiem, za prawnemy processami w possessiey jm pana Jerzego z Szpanowa Czaplica, stolnika owruckiego, starosty krzemienczuckigo, podwoiewodziego sądowego y deputata na trybunał z woiewodztwa Kijowskiego, zostaiącą, aby j. k. m, pan nasz miłosciwy, prziwilejem swoim utwerdził, starać się o to będą ich m. panowie posłowie activitate sua et aequitatis amore.

A iako tegoż zacnego imienia jm pan Stanisław Liniewski, lowczy nasz kijowski, et par nobilem fratrum z jm. panem kasztellanem lubaczewskim meret w sercach naszych, żebysmy desiderium jm, in gremium nostri wniesione, całey Rzpltey zalecili respectowi, tak jch m. panow posłow naszych omni obligatione obstringimus, aby, opowiedziawszy stanom Rzpltey clara merita jm pana łowczego kijowskiego, ktory więcey, niż od ląt dwudziestu, pod znakiem naiasnieyszego s. p. Jana Trzeciego, krola polskiego, do tego czasu perseveranter zostaiąc, chwalebnie bellicis indulget actionibus, z niemałym zdrowia y fortuny dispendium, procureant skutecznie, żeby na dzierzawie, Dołputow nazwaney, ustawicznemi co rok od nieprzyiaciela excursiami funditus zruinowańey, summa dziesięc tysięcy złotych polskich na tey że dzierzawie jm panu Liniewskiemu, łowczemu kijowskiemu, y successorom jmsci przyznana była, oraz od contributij do skarbu, to iest, złotych osm quarty, hiberny złotych pięddziesiąt, na lat dwadziescia uwolniona.

Co kolwiek ex orbita pospolitego prawa wypada, wszystkim nam do poprawy tego dbac et concurrere należy; a zatym, kiedy między inszemi exorbitantiami y to non postremum censetur, że niektorzy jchm panowie regimentarze, tantum audaciae pozwoliwszy sobie, starostwa, constitutiami od wszelkich ciężarow woyskowych, iako to, w Pruszech starostwo Człuchowskie, uwolnione, ciężkiemi exactiami y assignatiami swemi onerowac praesumpserunt, cum summo possessorow y Rzpltey praeiudicio, woyska tam nietylko komputowe, ale y wszelakie, collocando, instabunt tedy serio ich mc. panowie posłowie nasi, aby autor huius damnificacionis respondeat ukrzywdzonym in foro competenti y żeby constitutie, tym że starostwom, mianowicie pomienionemu Człuchowskiemu, służące, byly reassumowane.

Maiąc przy tym w osobliwym respekcie y niewygasłey pamięci wielkie zasługi, prace y koszty, łożone dla dobra Rzpltey w kilku publicznych extraordinaryinych, do Rzymu et ad statum Venetum odprawionych cum decore narodu Polskiego, poselskich functiach

s. p. iasnie oswieconego xięcia jmsci Michała-Kazimirza na Ołyce y Nieswieżu Radziwiła, podkanclerzego wielkiego xiąstwa Litewskiego, ktory w ostatniey rzymskiey legatiey tamże zdrowie swoie położył, gdy na zerwanym grodzienskim seymie iuste od całey Rzpltey namowiona y postanowiona recompensa magno successori imienia et virtutum iasnie oswieconemu xięciu jm. Karolowi-Stanisławowi Radziwiłowi, podkanclerzemu teraznieyszemu wielkiego xięstwa Litewskiego, dla zerwania na ten czas seymu, in Volumen legum nie weszła y w skutku samym nie zostaie, zlecamy jch mc. panom posłom naszym, aby haec iustissima pretensio per declarationem et legem publicam skutecznie xiążęciu j. m. panu podkanclerzemu litewskiemu była naznaczona.

Zalecamy przy tym ich mc panom posłom naszym, aby tam privatim, quam publice, instent do iasnie wielmożnego jmc. pana podskarkięgo wielkiego xięstwa Litewskiego na przyszlym da Bog seymie za jmc panem Czerminskim, podczaszym wolynskim, podstaroscim grodzkim łuckim, zasłużonym in Respublica człowiekiem, żeby obmyslona była jmc satisfactia w kradzieży przez żydow wysockich y rasienskich, gdzie, ieżeliby jm pan podczaszy wołynski processem swoim y condemnatą activitatem jm. panu podskarbiemu sistere miał, jchm panowie posłowie nasi suffragio suo deesse niepowinni y owszem summa activitate assistere maią.

Acz de immunitatibus duchowenstwa ritus graeci są pełne Volumina legum, przeciez, ad affectationem ich m. oycow episkopow, domowią się jch m. panowie posłowie nasi y Rzpltey, aby punkta niżey wyrażone były pro iustitia approbowane. Primo, a żeby nic szkodliwego iuribus immunitatibus et praerogativis iednosci swiętey, per dissidentes et desunitos w konstitutie nie wchodziło, jch msc panowie posłowie nasi pilnie tego postrzegac będą. y na to nie pozwolą. Secudno, dobra Rzpltey duchowne ritus graeci w Koronie y wielkim xięztwie Litewskim nad proportią dymow y substantiey ubogich poddanych hybernami co raz większemi onerowane, konsistentiami ustawicznemi zniszczone et in ultimam ruinam przywiedzione, oso-

bliwie w Koronie wnoszeniem piątakow za diaecesią Przemyską aggrawowane, semitryela (?) zruinowane, aby przez naznaczenie z seymu przyszłego lustratorow, per constitutionem do każdego władyctwa y archimandryey wysadzonych, umiarkowanie proportionalne decisione eorundem w podatkowaniu dalszym y folgę należytą miec mogły; piętaki zas, penitus aggrawuiące y ruinuiące dobra nasze, aby totaliter byly abrogowane, instabunt jch m. panowie posłowie. Tertio, dwory y domy kapłanskie tak w Koronie, iako y wielkim xięstwie Litewskim, po miastash, miasteczkach y wsiach, w krolewskich, ziemskich y duchownych dobrach znayduiące się, kapłanow ritus graeci żeby, podług constitutiey anni millesimi sexcentecimi sexagesimi septimi sub titulo: securitas dobr duchownych, od stanowisk y od wszelakich inszych, quocunque nomine nazwanych, cięzarow zołnierskich wolne byli, o reassumptie tego prawa jch msc panowie posłowie starac sił będą. Quarto, dobra duchowne ritus graeci przez fundatie ziemskie tak w Koronie, iako y w wielkim xiąstwie Litewskim, z ktorych, more solito bellicum, seruitium idzie, osobliwe: Ruta, Przylepy, Szeszole, Waka, metropolitanskie, także zakonne, osobliwie Byten, Berczwecz, Torokanie, Leszcz, Suprasl, także Czerżstwiat y Sudziełowicze, s. Iozaphatowi w woiewodztwie Połockiem od całey Rzpltey nadane, y inne wszystkie juri terrestri podległe, roznym mieyscom swiętym applikowane, żeby od stanowisk y płacenia hyberny in perpetuum wołne byli y do żadnich inszych nie należały exactij y ciężarow, tylko do tych, iako wszystkie ziemskie dobra należą; serio ich msc panowie posłowie constitutią eo nomine starac się będą, cum hoc adiectione, żeby przed temiż lustratorami, ktorzy z seymu przyszłego do dobr ritus graeci duchownych naznaczeni bydz maią, iura terrestria originalia produkowane in certum dogma y connotowane były. Quinto, szkody y tak wielka ruina dobr duchownych ritus graeci, przez rozne chorągwie poczynione in praesento tempore, ciż jchm panowie lustratorowie aby, w każdych dobrach duchownych liquidowawszy y zwerifikowawszy, dekretami swemi satisfactionem nakazawszy, pro executione rei per

se iudicatae przez sąd woyskowy albo należyty grodzki, gdzie osoby iniuriantes z dobrami swoiemi consistunt, odesłali; te zas officia, sub poena infamiae vel solutione de proprio, żeby nieodwłoczną y skuteczną super personis et bonis prawem przekonanych odprawiły executią. Sexto, stosuiąc się do dawnieyszych praw, oraz inhaerendo pactis conventis nuperrimis j. k. m. p. n. m., przysięgą approbatis, aby wszelkie przełożenstwa duchownych religiey greckiey personis incapacibus plebeijs nie były dawane, y ktore są in antecessum podobnym osobam rozdane, żeby, non obstantibus privilegijs, uti ad male narrata, impetratis pro vacanti podane byly, a zas osobom paritate status w Koronie y w wielkim xięstwie Litewskim gaudentibus conferantur; przy tym od metropotiey kijowskiey avulsa bona, a nie zawoiwane, do teyże metropoliey authoritate seymu redeant, starac się będą usilnie jch msc panowie posłowie et procurabunt.

Wielki zawod pobożnych koscielnych legatorum, a niemniey y fortyn szlacheckich w Koronie po miastach, miasteczkach zubożenie żydow naywiększa occasia od aggrawatiey y krzywd nieznosnych assignatoriuszow, za skarbowemi assiguatiami, o pogłowne żydowskie iezdzących, iako nam się skarzą rozni ich msc panowie obywatele y od zydow zachodzą suppliki, aby tedy y legata koscielne wcale byli y szlacheckie długi nie przepadały. nie pozwolą ich msc panowie posłowie, aby więcey do skarbu koronnego pogłowne to wchodziło, ale żeby po woiewodztwach y ziemiach, in supplementum innych podatkow, żydzi ie wydawali.

Dla lepszego zas porządku między temiż żydami doyrzą ciż ich msc panowie posłowie, aby seymy, seymiki y trybunały żydowskie, do ktorych się evocat malitia y zawziętość niektorych żydow, lege publica znieść y zakazac onych, a żydzi w kahałach swoich przed starszemi swemi aby się tylko sprawowali, neqne sibi pretendant haereditatem z aręd karczemnych w dobrach ziemskich, bo to iest praeiudiciorum wolney każdego szlachcica dispositiey, a za tym na upornych żydach poena ex arbitrio każdego pana dependens extendat.

Meretur z antecessorow swoich, iako y z osoby swey y synow, jm pan Stefan Gostynski, podstoli czerski, w Rzeczypospolitey wszelkie respekty, kiedy nie tylko ab antiquis dzieł swoich woiennych praeclara pokazuiąc specimena, też in facie oyczyzny hoc usque continuant, co widocznie patet w zacnych potomkach jmsci, kiedy, w ustawicznych woyny zostaiąc niebespieczęnstwach, to po kilkoletnie w okopie trwaiąc czasy, to Budziacką, to Chocimską y innemi occasiami, dla całosci oyczyzny, nie tylko fortun, ale y zdrowia znaczną podieli uymę y krwią tamże skropili pola, co że ex gratitudine Rzpltey ich m. pensari należy, instabunt ich msc panowie posłowie serio, żeby niż ex pane bene merentium obfitsza będzie ich m. consolatia, teraz przynamniey dwor, na mieyskim gruncie na przedmiesciu Wlodzimirskim będący z polami, od mieyskich był libertowany podatkow.

Dla powszechney przez woynę kozacką nieszczęsliwosci, że naybarziey woiewodstwo nasze incommoda zapału tego ucierpiało, evidenter liquet, kiedy y dotąd ich msc panowie obywatele nasi mnieyszey conditiey bracia w własnych substantiach swoich bespiecznie mieszkac nie mogą, a zatym po cudzych domach komorą przebywaiąc, osobliwie ci, ktorzy z łaski tylko y samey compassiey ratione mąią przytulenie w episkopiach y archimandryach, na Wołyniu będących, aby takowych ich mscw domy ab oneribus żołnierza stanownego y przechodzącego utriusque gentis byly uwolnione, starać się będą efficaciter ich msc panowie posłowie nasi.

Z wielką krzywdą aequalitatis przeciwko prawu, kiedy ich msc niektorzy osobliwie magna nomina slobody wołaiąc, cudzemi poddanemi novas osadzaią cołonias y wydawac nie chcą chłopow, a zatym de extraditione subditorum, przy reassumptiey dawnych praw, żeby novus rigor super renitentes imponatur, postaraią się skutecznie ich msc panowie posłowie.

Zagęsciło się, że seymiki przedseymowe, ktore, według prawa, szescią niedzielmi przed incidentią seymu odprawuią się, plerumque rumpant dla łicznieyszego congressu ich mw panow obywatełow, a

ztąd większey concurrentiey, powtorne zaś uniwersały, ad gratiam principis otrzymane, ad libitum ich mw otrzymuiących bywaią wiadomosci woiewodztwa ogłaszane; a zatym procurabunt ich msc panowie posłowie, aby ad instar pierwszych uniwersałow y z powtornemi sprawowac się należalo sub nullitate actus, w czym iednak ad communem Rzpltey sensum conformowac się będą.

Nic nad to słusznieyszego, żeby krwią y samym życiem swiadczone Rzpltey przyslugi osobom rycerskim były omni possibiii modo nadgrodzane bez odwłoki; więc kiedy iasniewielmożny ich msc panowie hetmani, naylepsi meritorum kawaleriey polskiey judices, do kleynotu szlacheckiego, in vim gratitudinis, podadzą catalogum zasłużonych kawalerzow Rzpltey, pomogą ich msc panowie posłowie nasi, aby, bez wszelkiey cunctatiey, syllabum hunc Rzplta przyiąc skutecznie raczyła, oprocz hic et nunc imc. pana Haliskiego, ktoremu w dalszym czasie takowyż respekt non aufertur.

Dawnego prawa o ich mch panach pisarzach grodzkich, aby procuratione spraw w trybunale nie czynili sobie distractiey in attendentia sądom swoim grodzkim, co z wielką się dzieie uymą sprawiedliwosci swiętey, postaraią się ich msc panowie posłowie nasi reassumptionem.

Poniewaz, iniquo fato oyczyzny całey y woiewodztwa naszego, ab anno millesimo sexcentesimo nonagesimo seymu po tym składane nie konkludowali się, przeto instructie, ich m. panom posłom, na ow czas obieranym, dawane, reassumendo konserwuiemy, in pleno zachowuiąc robore, oprocz translatiey seymikowania mieysca naszego z Wlodzlmira, ktora poty subsequi nie powinna, poki evacuatio kozackiey locatiey z naszego woiewodztwa nie nastąpi, abysmy secure obradom naszym w Zytomirzu, na mieyscu zdawna uprzywiliowanym, mogli indulgere.

Kiedy na kilka seymow instructie pisane, skutku nie maiące, teraznieyszym ich m. panom poslom naszym ad affectum przywodzic zalecamy, nie trzeba by repetere zalecenia wielkich domow w woiewodztwie naszym do wielkiego respectu iego k. mci y Rzpltey,

przecież ut płacant repetita, recommendować ich msc panowie posłowie nasi panskiey j. k. msci szczodrobliwosci wielmożnych ich mw: jm pana starostę owruckiego, jm. pana sędziego ziemskiego kijowskiego, cum dignissima domo j. m. pana podsędka kijewskiego, cum veneranda imagine (?) iego, dom zasłużony ich mw panow Niemiryczow, Woroniczow, Staweckich, Surinow, Steckich, Axakow, osobliwey iego k. msci impatronować będą łasce, aby, przy poznaniu się z całą Rzpltą, y te wspomnionych domow imiona w pańskim swoim sercu do oswiadczenia szczodrobliwosci krolewskiey raczył zapisać miłosciwie.

A lubo ultimo loco przeciez nieostatniego w affectach y przyiazni naszey braterskiey y niemnieyszych in Rempublicam ac vitae virtutis przysługach osobliwie maiąc swieżą pamięc et gratum praeferendo pectus s. p. wielmożnego jm pana Marciana z Szpanowa Czaplica, podkomorzego naszego woiewodstwa Kijowskiego, urząd podkomorstwa przez lat dwadziescia kilka chwalebnie, cum bono woiewodztwa, z ukontentowaniem nas wszystkich exequuiącego, pozostałego successora do takowych że actyi ochoczo etiam probabiliter przez poniesione od nieprzyiaciela szwanki pobieraięcego się, y cały dom jmc łasce jkmsci zalecą ich m. panowie posłowie, osobliwie o to instabunt, aby zasługi jm. w woysku wielkiego xięstwa Litewskiego, gdy chorągiew nosił usarską u jasnie wielmożnego jmc. p. hetmana polnego wielkiego xięstwa Litewskiego assignatiami do skarbu wielkiego xięstwa Litewskiego liquidowane y verifikowane były punctualiter zapłacone iuxta obloquentiam tych że assignacyi.

Iako tedy to wszystko, co się namieniło, committimus activitati ich mw panow posłow, aby skutecznie do intentiey naszey raczyli allaborare, tak y więcey, ieżeliby czasu opportunitas ku dobremu woiewodztwa potrzebowała probatae dexteritati et indubitatae fidei ich. mscm poruczaiąc desideria ręką jmc. pana marszałka naszego podpisać et actis connotare zlecilismy.

U tey instructiey podpis ręki marszałkowskiey temi słowy:

Jerzy-Andrey z Szpanowa Czaplic, stolnik owrucki, starosta krzemienczucki, podwoiewodzy sądowy, generał deputat na trybunał koronny y marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, m. p.

Ktora to instructia, za podaniem jm. podawaięcego, a za moim urzędowym przyięciem, do xiąg ninieyszych iest wpisana.

Кн. Кіев. Центр. Арх. № 1074, л. 703 об., актъ 93.

II.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства о цѣлости этого воеводства; объ оставленіи мѣста кіевскихъ сеймиковъ въ г Владимірѣ до наступленія полной безопасности воеводства; о порядкѣ созыва вторичныхъ сеймиковъ и выборѣ пословъ на сеймъ.—26 марта 1698 г.

Року тисеча шестсотъ деветдесят осмого, месяця марьца двадьцетъ шостого дня.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego k. m. Włodz., przede mną, Janem Woynarowskim, sędzią ziemskim kijowskim, podstaroscim grodzkim włodzimirskim, y xiągami ninieyszemi grodzkiemi, staroscinskiemi, comparens personaliter, wielmożny jm. pan Jerzy-Andrzey Czaplic, stolnik owruski, deputat trybunału koronnego z wdztwa Kijowskiego, marszałek koła rycerskiego tegoż wdztwa, laudum przez ich mw panow obywatelow zgodnie in ioco consultationum solito, we Włodzimirzu, postanowione, ręką swą marszałkowską podpisane, dla wpisania do xiąg ninieyszych per oblatam podał, tak się w sobie maiące:

My, rady, dignitarze, urzędnicy, obywatele y całe coło rycerskie wdztwa Kijowskiego, zgromadziwszy się do Włodzimirza pro die vigesima sexta martij anno praesenti na seymik przedseymowy electionis ich mw panow posłow na seym walny szescioniedzielny warszawski ad locum consultationum solitum, w kosciele ich mw oycow Dominikanow, za uniwersałem powtornym nayasnieyszego krola jmsci Augusta Wtorego, pana naszego miłosciwego, takowe consonis votis et animis postanowilismy laudum:

Poniewaz, po okropnym ex dolendis fatis nayasnieyszego Jana Trzeciego, monarchi polskiego, bezkrolewiu, pierwszy seym, ktory iest optimum malorum remedium, złożony przy zgodnych głosach sic influentibus astris dla conseruatiey integritatis wdztwa naszego do poparcia wnoszonych ab anno millesimo sexcentesimo nonagesimo desideriorum, w instructiach seymowych wyrażonych, do skutku zas dla rwących się seymow nie przyszłych, obralismy zgodnie ich mosciow panow posłow, aby ich msć, co kołwiek ad integritatem communis boni wdstwa naszego spectat, raczyli skutecznie promovere seymikow, iednak de loco praesenti przenosić niepowinni, poki wprzod evacuatio kozackiey locatiey z wdztwa naszego nie nastąpi, lubo constitutia seymu szczęsliwey koronaciey iego k. msi, pana naszego miłosciwego, nam szczęzliwie panuiącego, pod recessem de reassumptione constitutionis anni milessimo sexcentesimi quinquagesimi noni zastąmpiła, iednak poty tey constitutiey executio non succedit, poki całey Rzpltey nienastąmpi powszęćhna zgoda.

Materyą podatkow wszelakich y relacye jch mw panow posłow wszelkie do seymikow, da Bog, relacyinych odkładamy.

A że o powtornych seymikach nie mamy wyraznego prawa, iakowe solennitates powinny antecedere, przeto vigore praesentis conventus nostri postanawiamy, aby abhinc na zawsze, dla prędszey wszystkich ich mw panow braci obywatelow wdztwa naszego wiadomosci, dwiema niedzielami wszelakie uniwersały przed incidentią seymikow podawane były do grodow, a ieżeli prędzey favorabiliter ad acta przyięte były, maią tym samym nullitati subiacere, o czym punct ich mm panom posłom naszym do instructiey podalismy. Chcąc przy tym zachowac bonum ordinem na electiach posłow ziemskich na seym, aby tym zgodniey stawały seymiki y wygadzało się w concurrentiach obywatelom, ziemianom y urzędnikom wdztwa naszego, postanawiamy unanimi consensu omnium, aby jchmsc panowie posłowie teraznieysi w electią kandydatow nie wchodzili na przyszłym da Bog seymiku, ale czekać powinni alternaty, w czym ten porządek, nazawsze stanowiąc, pro lege perpetua miec chcemy; a choc by

też, po zerwanych seymikach iednych, drugich y trzecich, quod absit, porządek y elektią nowych posłow, konserwuiąc aliernate, modo praemisso, poty trzymac będziemy, poki wraz nowiey zgodnie obrani nie będą. Ktoremu postanowieniu naszemu teraznieyszey alternaty żadne kontradictie obstare nie maią y, chocby casu quo zachodzić mieli, pro nullis et inanibus zawsze censebuntur.

Ktore to laudum, zgodnie, nemine contradicente, postanowione, ręką im. pana marszałka naszego podpisac zlecilismy.

Datt we Włodzimirzu, anno millesimo sexeentesimo nonagesimo octavo, die vigesima sexta marty.

U tego laudum podpis ręki marszałkowskiey w te słowa:

Jerzy-Andrzey Czapłic, stolnik owrucki, starosta krzemienczucki, podwoiewodzy sądowy, generału woiewodztwa Kijowskiego, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, mp.

Ktore to laudum, za podaniem j. m. podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg ninieyszych iest wpisana.

Книга Кiев. Центр. Арх. № 1074, л. 700 об., актъ 91.

III.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства о выраженіи благожеланій королю; объ опредѣленіи порядка избранія сеймиковыхъ маршаловъ по повѣтамъ по очереди; объ удовлетвореніи сборщиковъ податей грошовымъ и квитовымъ платежемъ съ имѣній; о вознагражденіи за насилія жолнеровъ; о созывѣ посполитаго рушенія противъ ихъ новыхъ насилій; о мѣрахъ противъ самоуправства шляхтичей; о благодарности за освобожденіе короннымъ стражникомъ шляхтича изъ неволи и проч.,—10 марта 1698 года.

Roku tysiąc szescset dziewiędziesiąt osmego, mięsiąca marty dziesiątego dnia.

W roczki sądowe grodzkie łuckie, od dnia dwudziestego miesiąca februāry, roku teraz idącego, wysz na akcie mianowanego, przypadłe, a dla następuiącego seymiku przedseymowego az nazaiutrz poskonczonym albo niedoszłym seymiku, to iest, do dnia diesiątego miesiąca marca prorogowane y tegoż dnia za reassumptią sądzic się zaczęte, przede mną, Athanazym Miączynskim, podskarbim koronnym, starostą łuckim, y xiągami ninieyszemi grods. łuckiemi, personaliter comparens, urodzony imc pan Alexander Wilczopolski, czesnik parnawski, marszałek koła rycerskiego woiewodstwa Wołyn., dla zapisania do xiąg ninieyszych grodz. łuckich te łaudum w. Wołyn, z podpisem ręki imci pana marszałka własney, per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie y do xiąg wpisanie, kterego ia, urzęd, przymuiąc, czytałem, y temi iest pisane słowy:

My, rady, xiązęta, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo woiewodstwa Wołynskiego, na seymik przedscymowy pacificationis pro die quinta miesiąca marca, w roku teraznieyszym, tysiąc szescset dziewiędziesiąt osmym, za uniwersałem naiasnieyszego krola iego mosci Augusta Wtorego, pana naszego miłosciwego, in locum solitum zgromadzeni, Temu, Ktory z rąk do rąk podaie krolewstwa y ich szczęsciem szafuie, niesmiertelne oddawszy dzięki ze sławę narodu Polskiego w niesmiertelnym imieniu naiasnieyszego Augusta Drugiego,

krola y pana naszego, in admirationem całego wystawił swiata successusque novis successibus auxit, złote pod szczęsliwym panowaniem w oyczyznie zaczynaiąc wieka, y w woiewodztwie naszym tę szczęsliwosc miec chcemy, ad decus należy tego porządku, ut quem beatum efficiat. A naprzod, obserwuiąc dignitatem trzech powiatow: Łuckiego, Włodzimirskiego y Krzemienieckiego, chcemy miec pro lege, aby laska marszałkowska alternatą raz z Łuckiego, iako pro praesenti loco observatum est, drugi raz pro futuro z Włodzimierskiego, a trzeci raz z Krzemienieckiego ich m. panom obywatelom naszym terrigenis et possessionatis caedat.

Dawne woiewodztwa naszego uchwały, referuiąc się do prawa, ratificamus eo nomine, aby kiędykołwiek conflagrata hostilitas, przez nieprzyiacioł Krzyża Swiętego desertata, ex abiuratis, przed iego moscią panem administratorem cuiuscunque exactionis przy atestacyey panskiey przez poddanego wykonanych, pokaże się, z tamtąd ich m. panowie administratorowie exactorowie samym tylko kwitowym y groszowym kontentowac się powinni, excepta nihilominus przez consistentiae y przescia żołnierskie, ktorey się nikt uchronic nie może, calamitate.

Kiedy nie tylko serca nasze, ale prawie y same nieba popularis querimonia przenika ucisnionych braciey naszych potentią panską, ktora bez wszelkiego respectu władzą swoią confundit his omne, jako to przez ludzi nadwornych, extra militarem disciplinam, wielmożnego iego mosci pana podstolego koronnego, ktorzy gwałtownym naiazdem bracią naszą, nullo habito prawa y boiazni Bożey względu, nie tylko z substancyey, ale z samego życia privare ważo się, okrutnie kalicząc, wiążąc chłopow, gwałtownie że wsiami zabieraiąc, consistentie sobie w dobrach braci naszych bezprawnie usurpuiąc tak dalece, że w tak wielkim bezprawiu nullus iam legibus honor, zlecamy iego mosci panu marszałkowi naszemu, imieniem woiewodztwa całego, do iego mosci pana podstolego koronnego napisac, aby w ludziach swoich tak wielką coerceat audaciam y ich m. panom braci naszym satisfactionem w skutku samym, nie

w obietnicach wypełnił, a na exorbituiących tak znacznie inemissibiliter rigorem extendat.

In futuram zas odtąd pro lege mieć to chcemy, aby, in casu dalszych od potencij panskich aggravacij y gwaltownego bezprawia, jego mc pan pułkownik woiewodztwa naszego uniwersały swoie na pospolite ruszenie wydał, na ktore wszyscy sub poenis, de expeditione bellica sancitis, stawic się obowiązuiemy y pod znakami ich mosciow panow rotmistrzow naszych przeciwko takiemu każdemu hostiliter posc.

Ktobykolwiek z panow przez ludzi swoich modo, ut praemissum, uciskac kogokolwiek z braci naszych chciał, poddanych wykacał y zabierał albo ich wydac zbraniał, w wydawaniu podatkow albo w lustrowaniu dobr swoich sprzeciwiac się miał, tanquam contra hostem publicum. in hunc casum, pro adiuncto uprzaszamy ich m. panow posłow, to iest, wielmożnych ich mosciow panow Jana ze Wkry Wkrynskiego, podstolego kiowskiego, Marciana Cieszkowskiego, starostę kleszczelowskiego, Jana Zagurskiego, towarzysza chorągwie pancerney iasnie oswieconego pana xięcia iego mosci Czartoryskiego, starosty krzemienieckiego, cum legatione do iasnie wielmożnego imc. pana kasztellana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, przy contestacyey affectow naszych y obseruancyey zwykłey, aby, iako custos legum y bezpieczęstwa naszego, iesli tego trzeba będzie, przydał adminiculum chorągwi z repartycyey do zasług, w woiewodztwie naszym należących, także ich m. panow ordynatow ad repressionem potencyey.

Tenże punkt i. m. p. marszałek nasz w instrukcyey ich m. panom posłom tak wyraża do Rzeczypospolitey, aby w takowych, ut praemissum, exorbitantiach przy dowodzie słusznym conuicti, honore et activitate careant.

W dowodzie rzetelna iasnie wielmożnego imc. pana strażnika koronnego ku imci panu Alexandrowi Malinskiemu, bratu naszemu, dobroczynnosc w wydzwignieniu z wielko trudnoscią y prawie bez nadziei syna iego msci z niewoli, przyznac musiemy nie tylko osoby

iego, ale y całego woiewodstwa naszego wdzięcznoscią: non videtur posse exolutam; dla tego zlecamy imci panu marszałkowi koła naszego, aby nomine publico w responsie do iego msci podziękowanie całego woiewodztwa i pignus wdzięcznosci wyraził, upraszaiąc incongrue o dalszą, ktora iuż w początkach iest wielka, na iego msc pana Markowskiego, brata naszego, w niewoli bisurmanskiey zostaiącego, pamięc y łaską. Desiderium zas iego mosci w instructią ich m. panom posłom da Bog przyszłym zalecic prosimy.

Pretensyę ich m. panow obywatelow, braci naszych, w responsie do iego mosci pana koniuszego koronnego respectowi iego zaleci iego mosc pan marszałek nasz, iako to, iego msci pana Romana Hulewicza, stolnika wędenskiego, o interceptią dobr w woiewodztwie Bracławskim: Sutyszcz, Jaskowiec y innych; iego msci pana Wielczopolskiego, woyskiego żytomirskiego, o wydanie chłopow; iey mci paniey Lipinskiey. wdowy, o nieuczynienie sprawiedliwosci z żydow lieszniowskich, y innych ich m, ktorzy kolwiek z praetensiami swemi do iego mosci pana odezwosię, deklaruiąc to, iz, in quantum należy tego ukontentowania miec nie będą, ich m. panowie posłowie na seymie da Bog przyszłym interes sam iego mosci obstabunt.

Insze zas materie, ktore naturam seymiku teraznieyszego w sobie maią, do przyszłego, ktory, de konsensu publico, na dzien czwarty miesięca kwietnia pod tąż laską iego mosci pana marszałka naszego prolongamus. A supliki i materye, naturam skarbowego interessu w sobie maiące, do seymiku podatkowego cum toto effectu odkładamy.

Ktore to laudum, publico consensu uchwalone, iego mosci panu marszałkowi naszemu podpisac y ad akta per oblatam podac zlecilismy.

Działo sie in loco solito consultationum, dnia piątego miesiąca marca, roku tysiąc szescset dziewięcdziesiąt osmego.

U tego laudum woiewodztwa Wołynskiego podpis ręki iego mosci pana marszałka w te słowa:

Alexander-Kazimierz Wilczopolski, czesnik parnawski, sędzia grodzki, generału\ woiewodztwa Kijowskiego, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wołynskiego.

Ktoreż to laudum, per oblatam podane, wysz mianowanego iego mosci pana marszałka koła rycerskiego woiewodztwa Wołynskiego podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystke z początku az do konca do xiąg ninieyszych grodskich Łuckich iest wpisane et corr.

Кн. Кiев. Центр. Арх. № 2232, л. 229, актъ 33.

IV.

Постановленiе обывателей Брацлавскаго воеводства посламъ, отправляемымъ на варшавскiй сеймъ 1698 г.: о выраженiи благожеланiй по поводу избранiя въ короли Августа II; объ укрѣпленiи и защитѣ г. Винницы и очищенiи воеводства отъ козаковъ; о возстановленiи шляхетскихъ правъ и свободы; объ отобранiи г. Каменца-Подольскаго; о выводѣ войскъ за границу и строгомъ соблюденiи ими приказанiй о неприкосновенности шляхетскихъ и духовныхъ имѣнiй; о назначенiи коммиссаровъ для ревизiи податного обложенiя; объ облегченiи разоренныхъ податями и постоями имѣнiй унiатскаго и православнаго духовенства; объ освобожденiи отъ жолнерскихъ постоевъ нѣкоторыхъ унiатскихъ имѣнiй въ Литвѣ; о нераздачѣ свѣтскихъ и духовныхъ должностей въ государствѣ неспособнымъ людямъ; о назначенiи на высшiя должности нѣкоторыхъ заслуженныхъ лицъ; о запрещенiи региментарямъ отягощать постоями шляхетскiя и старостинскiя имѣнiя; о возстановленiи гродскаго и земскаго судовъ въ Винницѣ; о составленiи и писанiи въ трибуналѣ рѣшенiй по дѣламъ южно-русскихъ воеводствъ земскими, а не коронными писарями; о подтвержденiи

силы прежнихъ нобилитацій; о неизмѣнности и ненарушимости силы трибунальскихъ рѣшеній; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ за заслуги; объ укрѣпленіи г. Замостья и облегченіи положенія нѣкоторыхъ старостствъ, принадлежащихъ къ этой ординаціи,—26 марта 1698 г.

Року тисеча шестсотъ деветдесятъ осмого, месяця марца двадъцетъ шостого дня.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego k. msci Włodz., przede mną, Stefanem Gostynskim, podstolim czerskim, burgrabim zamku Włodzim., y xięgami ninieyszemi grod. staroscinskimi, comparens personaliter, wielm. jmc. pan Mikołay-Antoni z Łyczkowa na Malicach Dogił-Cyryna, pisarz ziemski, sędzia y deputat trybunału koronnego z wdztwa Bracławskiego, marszałek koła rycerskiego seymiku rellac. y election. ich mw panow posłow na seym walny warszawski z tegoż woiewodztwa, instructią ich mm. posłom, przez ich mw p.p. obywatelow w kosciele ich mw oycow Dominikanow, we Włodzim., in loco consultationum solito, zgodnie obranym, daną, ręką swą marszałkowską podpisaną, dla wpisania do xiąg ninieyszych per obiatam podał, tak się w sobie maiącą:

Instructia seymiku wdztwa Bracławskiego na seym walny warszawski wielm. ich m. panom posłom: jmc panu Kazimierzowi, hrabi z Leszna Leszczynskiemu, mostowskiemu, winnickiemu, wielm. jmc. panu Stanisławowi na Podhaycach Potockiemu, łucinskiemu, wielm. jm. panu Janowi Wyżyckiemu, chorążemu kijowskiemu, bracławskiemu, etc., etc., starostom, jm. panu Benedyktowi-Hrehoremu na Żabokrzykach Żabokrzyckiemu, czesnikowi bracławskiemu, w kosciele oycow Dominikanow, we Włodzimirzu, spisana y od ich mw panow obywatelow wdztwa Bracławskiego, na seymik relationis y przedseymowy zgromadzonych, podana dnia dwudziestego szostego marca, roku tysiąc szescset dziewięcdziesiątego osmego:

Nie wyczerpana dobroc jego k. msci, p. n—o mływego, znayduie napełnione serce to wdzięcznoscią, że, ex quo hauserunt tyło łask, dobrodzieystw, iako fontem coronarunt, tak naiasnieyszemu mływemu panu

fide, pectora, życie y krew za dostoienstwo iego maiestatu obliguią. Zadziwił się swiat, że j. k. msc regnare meruit rogatus. A coż na to mowić, kiedy libero genti tak się upodobał, że, disquiritur, wolność kocha, sam siebie obliwiscitur, wszystkim dobre czyni, nie inne szuka lauram, przy niezwyciężoney szczęscia waleczney ręce, tylo rapere civium corda in amorem, nieprzyłł Rzpltey—in terrorem. A zatym, beatum, regnum, quod tantum regem elegit; staropolską cnotę, nie ięzykiem pochlebnym, wracaią się te czasy, że na łonie wołnosci polskiey bespieczen zostaie Augustus noster ter augustissimus; przywroci, cokolwiek czasu odmiennosci, niestatecznosci ubliżyło oyczyznie, z herbownych onego rzek hauriemus tripodem; a iako w zamieszanym czasie obralismy za pana jego k. msc, pana naszego mływego, mamy nadzieie w Naywyszszym Moderatorze regnorum, qui dat gentibus regem, takiego nam pana podał, za ktorym et vincemus fortes et vivemus libero; revolutiey iuż się nieboiemy czasu, bo mamy twierdze w domu, to iest, miłosc ku tey oyczyznie, strach ku nieprzyiaciołom oney. Quis contra nos, ieżeli vicario Dei, jego k. mc., p. n. mływemu, urodzonym polakom cnotę, miłosc, obronę dostoienstwa zachowamy, a ni żadnego tak żelaznego serca nie znaydzie j. k. msc, krory by, ignito paterni amoris auro, nie pociągnał in obsequium sui nie tak obszernie, iako szczerze, zlecamy ich. m. panom posłom, aby j. k. msci, pana naszego mływgo, adorent regem, ament patrem, ob iura servatorem libertatis. A z tąd nadzieia, że jego k. msc, p. n. młscwy, cokołwiek munificentissimus princeps tey Rzpltey sponsus obtulit, nie poidzie in repetitionem, a egestatem oyczyzny naszey pokrzywszy, upominac się nie będzie wydanych millionow cum serenissimis successoribus suis, neque deteget nagość matki naszey Rzpltey Polskiey.

Waleczny pan, iako mu day Boże szczęsliwie procedere et regna ablata restituere, tak na pogranicznych fortecach osadziwszy praesidia, a osobliwie stoleczne miasto nasze Winnicę oddaiemy w łaskę j. k. msci; sit haec portio Jakub, iakosmy za Pierwszego Augusta kwitneli w pokoiu, tak secunda omnia nobis fiant sub te, secundissimo Augusto. Niech, po czterdziestoletnim czasie, proprijs inhabi-

temus in gasis, od burzy kozackiey wygnani obywatele, upraszac będą jch msc. panowie posłowie, aby, propter maiorem et securiorem aditum, praesidium do Winnicy wprowadzone było polskiego zaciągu ludzi wielm. jmc. p. winnickiego starosty regimentu, gdy ztąd tak obsequyey ratio maior, iako bezpiecznosc obywatelow wdztwa naszego Bracławskiego. A w kozakach vana spes bardziey ludzie ad rapinas et oppraessiones obywatelow, niżeli do woiewania y posłuszenstwa sposobność, y upraszamy j. k. msci, stanow Rzpltey, aby z wdztwa Bracławskiego eradicati kozacy byli; succurant nam braci, iako nic nieparticipuiącym, iako inne wdztwa Podolskie pro reclinatorio odbierali.

A iako delikatnie od przodkow naszych wzięto wolność, zachowuiemy naymnieyszą nebulam, co by cmiec miało palpebram wolnosci, sensu communi odbijamy, tak jego k. mść, p. n. miłosciwy, upraszamy, aby, cokolwiek devium było, przed stany Rzpltey do swoiey ryzy przyszło y na potym nie byli inconvenientia, ktore convellunt cardines praw naszych, aby senatus consilia tak priwatne, iako publiczne, materie finalne niewdawali się in conclusionem sine consensu Reiplcae, a osobliwie gdzie immunitas tak dobr ziemskich, iako praw y swobod naszych, belli pacisque arbitrium zachodzi, do czego pomoże, gdy j. k. mść, p. n. młwy, more maiorum, iako y sam w naiasnieyszey przezornosci swoiey, wedle oyczystych praw naszych, ministeria status y expeditie przez j, w. jch mw panow tak kanclerzow, iako y podkanclerzow, referendarzow expediowane były; także innym ministrom, ktorym oycowskie serce jkm pateant, a nie żadnym priwatnym, od czego prawo oddaliło, custodiam legum oddaiąc urzędnikom, senatorom przysięglym Rzpltey, o co serio instabunt jch msc panowie posłowie do krola iego msci, gdyz na tym zawisła inter cives unio, do pana konfidentia, a zatym iego k. msci, p. n. młwego, szczęsliwość panowania y niesmiertelnosc imienia. A iako w słoncu znayduie się na upatrzenie oka skaza, przecież idem sol nec tenebrae obscurant lucem, wprawdzie dobroczynney jego k. msci, p. n—o młwego, łaski y ochoty skuteczney,

ktory, quae vult, omnia agit et semper vincit na odebranie Kamienca-Podolskiego y dla tey okazyey sprowadzenia woyska swoiego, ktore, że nie bez aggrawatiey, a barziey przymuszone w niedostatku kupienia żywnosci, poniekąd exorbitowało, upraszamy j. k. msci, p. n. młwego, aby, po skonczoney kampaniey, na zime wyprowadzone było ex finibus oyczyzny naszey; upraszamy y o to, aby disciplina militaris w officierach woyska j. k. msci zostawała y respekt surowie przykazany na dobrach ziem szlacheckich, tudziesz meritorum civium tak dychowne, iako y krolewskie, zostawały y, wolne od wszelkich noclegow, popasow, exactiey bokowych, w maszerowaniu wolne były.

Vana legum auxilia, kiedy ich nulla conservatio et immunitas bonorum tak ziemskich, iako y duchownych y krolewskich, w tak swoim nie zostaie, aby przez niezwyczayne exactie kiedyżkołwiek od ostatniey ruiny wolne były, wniosą jch m. panowie posłowie y o commissarzow do dobr dychownych y krolewskich upraszać będą, aby deputowani do woiewodztwa zostawali na pomiarkowanie przez rewizyą taryfy.

Non sine cordolio wnisione in medium nostri desideria o dobra duchowne ritus unito-graeci, iako et ritus graeci, w Koronie y w w. x. Litwm nad proportią dymow hybernami onerowane, ustawicznemi consistentiami zniesione y zniszczone, osobliwie w Koronie wnoszeniem piętakow, za decyzyą przemyską, aggrawowane semitriplom y stanowiskiem zruinowane, w podatkowaniu iakową fołgę mieli, a piętaki zniesione były, jch msc panowie posłowie instabunt.

Dobra ziemskie, z ktorych suffragia pro pijs manibus y służba woienna iść powinna, w hyberny y w zimowe consistentie obrocone, iako to w. x. Litt: Rota, Przylepy metropolitanskie, także zakonne oycow bazylianow unitow, Byten, wies Torokanie, Sudziełowicze s. Jozephatowi, w wdztwie Połockim od całey Rzpltey nadane, y inne wszystkie, iako i ritus graeci, juri terrestri podległe, w dawnych laudach y instructiach wyrażone. aby od stanowisk, hybern y locatiey żołnierza wolne zostawały, iako penitus zruinowane, konstitutią o tym reassumuiąc anni millesimi sexcentesimi sexagesimi septimi,

ich mw panow posłow obiurgamus, aby to ordinibus regni proponowali. Temuż respektowi manastyr Nizkinicki w dobrach ich mw panow Cyrynow, iako ziemska fundatia, aby od hyberny wolny zostawał, ich msc panowie posłowie apponent se.

A że recentissime cautum per pacta conventa, aby wakanse tak duchowne generaliter wszytkie, iako y swieckie, personis incapacibus, według praw dawnych, nie były konferowane, a ni per cessionem trzymac pozwalane, ale bene meritis conferant et pro vacanti niech będą rozdane, serio domowią się ich msc panowie posłowie y utwierdzą, aby errone z kancellaryey nie wydawane były incapacibus takowe przywileie.

Nie wątpiemy, że jego k. msc, pan n. młsciwy, poprzysiągszy nam pacta conventa, według nich bene meritis vacanse będzie rozdawał, ich msc panowie posłowie nasi, wnioszy instantią do maiestatu j. k. m. za iasniewielm. j. m. p. Wyżyckim, sekretarzem w. k., aby wierne y zyczliwe zasługi j. msci, według prawa y statutu naszego, primo vacanti z wysokich biskupstw j. k. msc, iako supremus munerator, praemiari raczył.

In viva memoria niesmiertelney sławy in publicam w boiu y pokoiu zostaie wielki bellator, ktorego et pater Eneas et patruus excitat Hector y merita żadney nie potrzebuią commendatiey, s. p. iasnie oswieconego xięcia j. msci Michała - Kazimierza na Ołyce y Nieswiżu Radziwiła, podkanclerzego w. x. Litew., ktory, cum dispendio zdrowia, prace y utraty substantiey dla całey Rzpltey dobra w kilku publicznych okazyach extraordinaryinych, do Rzymu et ad statum Venetum odprawionych, cum decore narodu Polskiego, w poselskich functiach, iako w ostatniey rzymskiey legatiey, vitam cum morte comparavit; gdy na ostatnim zerwanym grodzinskim seymie od całey Rzpltey deklarowana recompensa magno successori imienia et virtutum, j. o. xięciu j. m. panu Karolowi - Stan. Radziwiłowi, podkanclerżemu terarnieyszemu w. x. Litew., dla zerwania na ten czas seymu, in volumen legum nie doszła y w skutkie samym nie-

została; zlecamy jch msc. panom posłom, aby haec justissima praetensio na teraznieyszym seymie effectuowana była.

Nie pohamowana jch mw panow regimentarzow woyskowych praesumptia, kiedy audaciam, pro lege ponendo, na constitutie, libertatie dobr ziemskich y starostw nie respectuiąc, assignatiami, exactiami ciężko aggrawuiąc y ad ultimam prawie ruinam et favillam cum summo possessorum et Reiplcae praeiudicio. Woyska nie tylko komputowe koronne, ale y niekomputowe, obracaią, one locuią, iako w Prusiech starostwo Człuchowskie, temu ciężarowi podległe, jch mść panowie posłowie upomnią się, aby author damnificationis respondeat iniuriatis in foro competenti, y constitutia, temu starostwu służąca, reassumowana była.

A że non postrema ratio zostaie sprawiedliwosci swiętey y oney acceleratią, tedy proponent stanom Rżpltey jch mć panowie posłowie, aby urzędy grodzkie owruckie in districtibus suis, według konstitutiey grodzinskiey, ktorą reassumować będą powinni, według zwyczaiu wdzwa Wolyn., iako y officiales grodzcy winniccy, sądy swe odprawowały.

Wielkie inconvenientia się dzieią, że w przypadaiącym generale wdztw Kijowskiego, Wolyn., Bracławskiego y Czernichowskiego dekreta trybunalskie, pod czas sądzenia tych że woiewodstw, nie od pisarzow ziemskich, ale od koronnych pisane bywaią, aby tedy pisarz ziemski z ktoregokołwiek wdztwa na ten czas znayduiący się, według praerogatywy swoiey, pisał y inscriptią konnotował.

Nobiłitatie, constitutionibus opisane, a per malitiam ludzi wzruszone, aby in suo robore zostawały, ich msc panowie posłowie serio instabunt et poenam mille mercarum contra convulsores legum publicarum imponent.

Male tutamen, assestrix sprawiedliwosci Bożey, trybunał koronny, ieżeli nie będzie, według dawnych praw, constitutiey, statutow, inviolabilis, perlatam sententiam sacrosanctae dekretow trybunalskich conserwowana, ich msc panowie posłowie proponent stanom Rzpltey, aby hanc pupillam tueri chcieli, a na co dekreta trybunalskie

zaydą, mandaty nie wychodzyły, iako to procuratum przez j. m. pana Jeziorkowskiego, stolnika, brzyskiego litt., ktory ex serijs controversijs, dekretami trybunalskiemi criminalissime convictus, one in dubium vocat et in convulsionem rem judicatam, serio ich msc panowie posłowie dexteritate sua zabiegą.

Wielkiey aestimatiey z antenatow swoich, ktore decora żadną niestarte niesmiertelnoscią, w Daniey, w Alsatiey, haec loquant et numerent trophea w imieniu wielm. j. m. p. Piaseczynskiego, nowogrodzkiego etc starosty, ktory by namniey non deviavit od antecessorow swoich, toga sagoque clarissimus, aby tedy w niesłuszney praetensiey od ich mw oycow iezuitow niebył impediowany. Co to dekretami trybunalskiemi cautum et decisum, non conuellent onych, instabunt ich mść panowie posłowie, aby dekreta in suo robore zostawały, a nie w żadną uchodziły wątpliwosc.

Lubo iawne merita cnego rycerstwa, ich mw panow: Chrząstowskiego, pułkownika j. k. msci, j. m. pana Gostkowskiego, j. m. pana Obucha, j. m. pana Choinskiego, towarzystwa jw. j. m. p. woiewody krakowskiego, hetmana polnego koronnego, znaczne odwagi y dziła cmic się muszą exorbitantią y licentią ludzi j. k. msci, pana naszego miłosciwego, w Krakowie uwiedzionych, kiedy tak na zdrowiu iacturam, iako laesionem summam honoris ich msc od onych ponoszą, zlecamy ich mm. panom posłom, aby ante omnia satisfactia była; upomnią się, gdyż to nie tylo o honor tak braci naszych, iako y wszystkich, aby consequentia nie zostawała, gdy impune te exorbitantie poydą.

Ordynacya Zamoyska, iako na prawie Rzpltey ufundowana, zostaie praesidio kraiow naszych, decore całey oyczyzny, maiąc tylo lumina et robora tak w antecessorach naiasnieyszych, iako y w successorach jasnie wielmożnych, sago togaque dość zasłużonych; tedy teraz wszytkie konstitutie, prawa spisane ordinatiey Zamoyskiey in toto zachowuiemy, ich m. panom posłom zlecamy, aby fortecę Zamość, azilum zostaiącą uciekaiących ludzi, potrzebuiącą znaczney reparatiey nie dokonczoney, ta aby od podatkow tak szelążnego y

czopowego wolna zostawala, upraszac ich m. panowie posłowie będą; także od wszelakiey aggravatiey, repartitiey chleba zimowego w starostwach, do niey przyłączonych, nie aggrawowana, tak od polskich, iako y iego krolewskiey mosci ciągniących ludzi, zostawała. A na dokonczenie provideat Rzplta choczay czopowym y szelężnym z ziemi Chełmskiey, przydawszy ieszcze iakowe subsidium, ich m. panowie posłowie w tym allaborabunt.

Jako widoczne całey Rzpltey sago togaque merita domu ich mw panow Cyrynow, iako s. p. j. m. pana Jerzego Dogieła-Cyryny, stolnika trębowelskiego, ktory dedit tot specimina virtutis Korsunskie, Pilawieckie, otrzymuiąc stygmata, respectowi j. k. msci zaleciwszy pozostalych godnych successorow swoich: wielmożnego j. m. pana Mikołaia - Antoniego z Łyczkowa Dogieła - Cyryny, pisarza ziemskiego bracławskiego, deputata teraznieyszego trybunału koronnego, iako j. m. pana Jerzego Dogieła-Cyryny, stolnika trębowelskiego, zalecą ich. msc panowie posłowie et urgebunt, aby non in grato judice merita zostawały, distributivam justitiam j. k. msci upraszamy. Temuż respektowi dwor w Zamosciu wielm. j. m. pana Cyryny, pisarza ziemskiego bracławskiego, zostaiący, iako Rzplta iest domina protectrix jurium ordinatiey Zamoyskiey, instabunt ich m. panowie posłowie, aby wolny zostawał; także y w Lublinie dwor od wszelkiey aggrawätiey y jurisdictiey mieyskiey, niepociągaiąc one, wolne zostawały. Wszytkie przywileie, jura, iako delicata conscientia iego krolewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, in integro zachowa y, cokołwiek ante unionem pozachodziło, aby sacrosancte obserwatam było.

Instabunt ich msc panowie posłowie, aby woytowstwo łuckie, iako dziedzictwo iego msci pana Kordysza, podczaszego bracławskiego, gaudeat privilegijs et juribus, od krolow panow maiący dane y ztwerdżone, in suo ope et robore zostawało, ich mść panowie posłowie, innata sua dexteritate, merita optimi civis, in Republica wiadome, iego msci pana Kordysza, podczaszego bracławskiego, respektowi iego krolewskiey msci osobliwie zalecą.

Kwitnie w pamięci niesmertelna potomnym czasom dzieł y odwag za całą Rzeczpospolitą rezolutia godney pamięci wielmożnego iego mosci pana Karola na Narodyczach Potockiego, podkomorzego bracławskiego, kiedy, periclitantem widząc oyczyzne a matkę swoię pignus, sam siebie in compedes y w łyka tatarskie oddał, a socianta maiąc, wielmożnego iego mosci pana Denhofa. Ktoż mogł dać maiora specimina nad siebie samego? Jako tedy supremus arbiter meritorum, iego krolewska mosc, bynamniey nieodrodzonego syna wielmożnego iego msci pana Potockiego, lowczego bracławskiego, porucznika wielmożnego j. m. pana starosty lucinskiego, munificentissime zechce praemiari, dawne compensuiąc merita, o to upraszać będą ich mosc panowie posłowie.

Nie bez respectu znaczne y widoczne merita iego mosci pana Pawła Jaroszynskiego, towarzysza znaku usarskiego jasnie wielmożnego iego msci pana krakowskiego, ktorego, iako ociec godney pamięci, w szędziwosci zostaiąc, tot dedit documenta Braiłowskiey, Korsunskiey expeditiey, tak y syn, po niedawne zrzuconych tatarskich pętach, liczy y praesentuie stigmata iego krolewskiey mosci; ich mosc panowie posłowie, iako meritissimum civem, reccomendować będą. Pensando zasługi domu zacnego y dzieła urodżonego iego mosci pana Jana Drobysza Tuczynskiego, podstolego żytomirskiego, nie inszym trybem, tylo recommendatione iego krolewskiey mosci y całey Rzeczypospolitey, aby merito civi z dobr zadnieprskich Ryndynia y innych nazwanych, poniewaz nie brał summy dostoyney za straty onego, zdrowia uymę na usługę Rzeczypospolitey, na dobrach pewnych wsi nazwaney Spyczynie, alias uroczysku Pełczynskim, krolewszcyznie, w woiewodztwie Podolskim w powiecia Łatyczowskim leżących, od sta lat w donatywę od naiasnieyszych krolow polskich Stefana Batorego i innych domowi temuż nadane, aby sześć tysięcy summy, na pomienioney pustyni pretendowanych, Rzeczpospolita przyznała; o co ich mość panowie posłowie instabunt et activitate sua promovebunt.

Niemoże zamilczec woiewodztwo Bracławskie dowodnych dzieł iego mosci pana Stefana Gostynskiego, podstolego czyrskiego,

burgrabiego grodzkiego włodzimirskiego, tak z osoby swoiey, iako y odważnych synow iego mosci, nie małe straty, iako y vulnera, w okazyach woiennych otrzymuiąc, nim iego krolewska mość szczodrobliwą opatrzy munificentią, o ktorą upraszać będą ich mść panowie posłowie. Dworek na przedmiesciu włodzimerskim tegoż iego mosci pana burgrabiego y z gruntem do niego, in sua circumferentia zostaiącym, aby ab omnibus civitatensibus oneribus per constitutionem uwolniony zostawał, ich msc panowie posłowie starać się o to będą.

A żeby nie upływał czas heroicznym dziełom iego krolewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, nie szyrząc się z instructią wszytkie instructie y puncta, w nich lauda tak w niedoszłym seymie, iako y conwokacyey, electiey, approbuiemy; caetera activitati et dexteritati ich mosciom panom posłom zlecamy, aby w inszych punctach z stanami Rzeczypospolitey za powszechną zgodą zgadzalisię.

Przeniesienie iednak seymiku naszego bracławskiego ze Włodzimierża do dalszey decizyey braci na potym odkładamy. A teraznieyszą instructią naszą zgodnie obranemu marszałkowi, iego mosci panu Mikołaiowi z Łyczkowa Dogiele-Cyrynie, pisarzowi ziemskiemu bracławskiemu y deputatowi trybunału koronnego z woiewodztwa Bracławskiego, przez laudum tegoż seymiku uchwalone y postanowione, podpisac zlecilismy.

Dan we Włodzimirzu, in loco consultationum solito, ut supra. U tey instructiey podpis ręki marszałkowskiey temi słowy:

Mikołay-Antani z Łyczkowa na Malicach Dogill-Cyryna, pisarz ziemski, sędzia y deputat trybunału koronnego z wdztwa Bracławskiego, marszałek tegoż wdztwa koła rycerskiego seymiku rellationis y electionis ich mw panow posłow na seym walny warszawski, podpisuię się, mp.

Ktoraż to instructia, za podaniem iego mosci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem do xiąg ninieyszych iest wpisana.

Кн. Кiев. Центр. Арх. № 1074, л. 709, актъ 94.

V.

Постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства объ избраніи пословъ на варшавскій сеймъ 1698 г.; о мѣрахъ, въ виду разоренія воеводства козацкимъ полковникомъ Самусемъ и жолнерами, къ огражденію безопасности воеводства путемъ сбора хоругви и опредѣленія содержанія ея; объ учрежденіи пограничныхъ гарнизоновъ; объ очищеніи воеводства отъ казаковъ и огражденіи его военной силой; о подтвержденіи инструкціи посламъ, данной имъ раньше,—26 марта 1698 года.

Року тисеча шестсотъ деветдесятъ осмого, месяця маръца двадъцетъ шостого дня.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego k. msci Włodzimir., przede mną, Stefanem Gostynskim, podstolim czerskim, burgrabim zamku Włodzimir., y xięgami ninieyszemi grodzkimi staroscinskimi, comparens personaliter, wielmożny jm pan Mikołay-Antoni z Łyczkowa na Malicach Dogił-Cyryna, pisarz ziemski, marszałek kola rycerskiego wdztwa Bracławskiego, sędzia y deputat trybunału koronnego lubelskiego, laudum, przez jch mw panow obywatelow pomienionego wdztwa seymiku powtornego przedseymowego we Włodzimirzu, in loco consultationum solito, zgodnie postanowione, ręką swą marszałkowśką podpisane, dla wpisania do xiąg ninieyszych per oblatam podał, tak się w sobie maiące:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdztva Brasławskiego, zgromadzeni na seymik rellationis jch mw panow posłow, z koła uaszego wyprawionych do jasniewielm. jch mw panow hetmanow, iako y zastawszy uniwersał naiasnieyszego krola iego msci Augusta Wtorego, pana naszego miłosciwego, na seymik do obierania jch mw. panow posłow, po zerwanych dwoch seymikach, na trzeci, pro die vigesima sexta wydany, ziechawszysię zgodnie tak do seymiku rellation., iako y elektiey posłow na seym walny warszawski przypadaiący, obralismy y uprosili wprzod, nemine contradicente, za marszałka wielmożnego iego msc pana Mikolaia z Łyczkowa Dogiełłe-Cyrynę, pisarza ziemskiego bracławskiègo y deputata na

trybunał koronny z wdztwa naszego Bracławskiego, gdzie, za powszechną zgodą, te ustanowilismy między sobą laudum, obieraiąc za posłow wielmożnych jch mosciow panow Kazimirza z Leszna Łeszczynskiego, hrabie, winnickiego, Stanisława na Podhaycach Potockiego lucinskiego, Jana Wyżyckiego, bracławskiego etc. starostow, jm. pana Benedykta Żabokrzyckiego, czesnika bracławskiego, posłow zgodnie obralismy y instructią, w punktach zgodnie uchwaloną, wyżey wspomnionemu jm panu marszałkowi koła rycerskiego spisac zlecilismy y uprosili.

A ponieważ przez lat kilkadziesiąt na wgynaniu naszym iedną cieszymy się nadzieią napisanemi literis, ad archivum konstitutiami approbowanemi, y swieżo tak inter pacta conventa na szczęsliwey electiey, iako koronatiey naiasnieyszego krola jmsci, nam szczęsliwie panuiącego, odebrali legum auxilia, a iednak że do dobr naszych, ziem. y stolecznego miasta Winnicy nie zostaie wolny aditus za uparciem nieposłusznego Samusia ordinansom jasniewielm. jchmw panow hetmanow, ktory z skarbu Rzpltey należyte bierze barwę y stipendium, a dobra nasze w niwecz pustoszy, intraty zabiera, obywatelow morduie y wygania, te przed się bierzemy medium, według prawa konstitutiey pozwolone, żesmy uprosili wielm. jm pana starostę winnickiego, że dla nas samych y dobr naszych ochrony zaciągnął chorągiew wołoską y swoim kosztem hybernę ustawę zapłacił. A że następuiącą wiosnę, niżeli effectuatia nastąpi rugowania Samusia, pozwalamy pro hac sola uice, niżeli Samus będzie rugowany, w dobrach naszych ziemskich miec konsistentią y też boroszno, co Samusiowi doydzie, sine lege brali, iednak bez uszczerbu tak immunitatis dobr naszych ziemskich, iako aggrawacyey poddanych, iako intrat z stawow, gruntow, pasiek, pol, sadow, dziac się to ma; a po ustąpieniu Samusia z Winnicy, praetendować sobie ciż zaciągneni ludzie żadnych praetensyi do dobr naszych ziemskich niemaią, y teraznieyszemu laudum wielm. jm pana starostę winnickiego obliguiemy; co my wszytko nie inną ratią czyniemy, tylko

aby prędzey aditus do dobr naszych ziemskich, iako y stołecznego miasta Winnicy, gdzie officia et acta maiora mamy, zostawał.

A że zas na pogranicznych kraiach nie może bydz sine custodia woiennych ludzi, ut tutius et abundantius vivant populi, skutecznie subsidium obmyslemy.

Inne lauda y instructie ratione evacuationis kozakow y desideria w nich promowowane reassumuiemy et integritatem wdztwa konserwuiemy.

Wydaną instructią ich m. panom posłom, od nas uproszonym na pierwszym seymiku rellation., iako y teraznieyszym, wielm. ich m. panom: Kazimirzowi z Leszna Leszczynskiemu, winnickiemu, Stanisławowi na Podhaycach Potockiemu, lucinskiemu, starostom, jm panu Michałowi na Kordyszowce Kordyszowi, podczaszemu bracławskiemu, j. m. panu Jerzemu na Nizkiniczach Dogielle-Cyrynie, stolnikowi trębowelskiemu, j. m. panu Pawłowi Jaroszyńskiemu daną, stwierdzamy y upraszamy jego k. msci w interessach wdztwa naszego o evacuatią kozakow y praesidium do miasta Winnicy polskiego żołnierza regimentu j. m. pana starosty winnickiego wprowadzone zostawało; instructią zas y w niey connotowane desideria wdztwa, referuiąc się do laudum praesens, zlecilismy.

Dan we Włodzimirzu, in loco consultationum solito, msca marca dwudziestego szostego, roku tysiąc szescset dziewiędziesiąt osmego.

U tego laudum podpis ręki temy słowy:

Mikołay-Antoni z Łyczkowa na Malicach Dogiell-Cyryna, pisarz ziemski y sędżia deputat trybunału koronnego z wdztwa Bracławskiego, marszałck tegoż wdztwa koła rycerskiego tak rellationis, iako electionis, ich mw panow posłow, podpisuię się ręką własną.

Ktore to laudum, za podaniem j. m. podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg ninieyszych iest wpisane.

Книга Кіев. Центр. Арх. № 1074, л. 702, актъ 92.

VI.

Инструкція обывателей Волынскаго воеводства, данная посламъ, отправленнымъ на варшавскій сеймъ 1699 г.: о выраженіи благодарности королю за поддержаніе мира и спокойствія въ государствѣ; о выводѣ изъ Польши нѣмецкой милиціи; о выраженіи благодарности великимъ короннымъ гетманамъ и стражнику; о поддержаніи мира съ сосѣдними государствами; о выѣзжающихъ за границу; о порядкѣ подписанія дипломовъ и возвратѣ выданныхъ королемъ грамотъ; о прекращеніи злоупотребленій въ сенатѣ; о вознагражденіи разныхъ лицъ за заслуги; объ обезпеченіи государства военными силами; о жалованьи войску; о незаселеніи слободъ бѣглыми крестьянами, выдачѣ послѣднихъ и судебной отвѣтственности за ихъ передержательство; о строгомъ сохраненіи права liberum veto; о вакантности должностей, розданныхъ неживущимъ въ воеводствѣ лицамъ; объ обнародованіи именъ лицъ, допустившихъ вступленіе въ Польшу чужеземныхъ войскъ; о подавленіи въ государствѣ еретической секты; объ отобраніи столовыхъ королевскихъ имѣній и староствъ, захваченныхъ частными лицами; о возвратѣ послѣднимъ имѣній, присоединенныхъ къ староствамъ; о заключеніи контрактовъ на управленіе государственными королевскими экономическими имѣніями только съ польской шляхтой; объ отчетахъ подскарбія на сеймѣ; о вознагражденіи той части войскъ, которая не участвовала въ конфедераціи и не разоряла имѣній; объ уплатѣ воеводству 110,000 пол. злотыхъ; объ опредѣленіи цѣнности монеты; о нераздачѣ правъ дворянства чужеземцамъ и недопущеніи ихъ до владѣнія имѣніями; о нераздачѣ судебныхъ должностей лицамъ, не живущимъ въ своемъ повѣтѣ, и допущеніи къ службѣ только шляхты; объ отвѣтственности должностныхъ лицъ за лихоимство; о невыборѣ въ писаря трибунальскаго суда гродскихъ и земскихъ писарей; о невыдачѣ двухъ привилегій на одну и ту же должность двумъ разнымъ лицамъ; о назначеніи люстраторовъ для точнаго опредѣленія доходовъ старостинскихъ имѣній и правильнаго взиманія съ нихъ податей; о предоставленіи вакантныхъ должностей заслуженнымъ лицамъ и, въ частности, гетманскихъ должностей; о непоступленіи дѣлъ, подсудныхъ свѣтскимъ судамъ, въ духовные; о назначеніи коммиссаровъ для разграниченія Волынскаго воеводства отъ Русскаго и Брестскаго; о переговорахъ съ войсковой конфедераціей; о подчиненіи литовскаго войска гетману и сборѣ хоругвей на средства воеводствъ; объ освобожденіи

имѣній уніатскаго духовенства отъ податей и постоевъ; о передачѣ имѣній, отошедшихъ отъ кіевскихъ монастырей къ Польшѣ по договору ея съ московскимъ государемъ, ихъ первымъ владѣльцамъ; о перенесеніи кіевскихъ и брацлавскихъ сеймиковъ въ главные города этихъ воеводствъ; о подчиненіи Бѣлорусской епископіи власти кіевскаго митрополита; о ненарушеніи давнихъ правъ и привилегій православной и уніатской церквей; о назначеніи люстраторовъ для опредѣленія доходности имѣній Брестской, Холмской, Белзской, Владимірской и Луцкой епископій и уравненія въ платежѣ податей; о прекращеніи споровъ между знатными литовскими семьями; о прекращеніи вражды изъ-за имѣній между любачевскимъ каштеляномъ и овручскимъ стольникомъ; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ за заслуги; объ освобожденіи взятыхъ въ неволю шляхтичей; о разрѣшеніи выкупа монастырскихъ имѣній; объ отвѣтственности за неподчиненіе приговорамъ трибунала относительно тюремнаго заключенія; о силѣ трибунальскихъ и третейскихъ рѣшеній и о судебныхъ издержкахъ; о скрѣпленіи присягой пословъ полученной ими инструкціи на сеймъ,—3 іюня 1699 г.

Roku tysiiąc szescset dziewięcdziesiąt dziewiątego, miesiąca iunij, trzeciego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego k. msci Łuckim, przede mną, Adamem Niemirowskim, namiesnikiem burgrabstwa zamku Łuckiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, comparens personaliter, wielmożny i. m. pan Stephan z Rzeczycy Rzeczycki, podczaszy żytomirski, marszałek koła rycerskiego woiewodstwa Wołynskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich instruktią na seym walny warszawski sześcioniedzielny ich msciom panom posłom woiewodztwa Wołynskiego, niżey w tey instructiey inserowaney mianowanym, na seymiku przedseymowym, in loco solito, w Łucku, obranym, daną, z pieczęcią y z podpisem ręki swoiey własney, per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, aby do xiąg wpisana była, a tak ia, urząd, ad acticandum pomienioną instructią przymuiąc, czytałem de tenore seqventi:

Instructia iasnieoswieconym, iasniewielmożnym, wielmożnym ich mosciom panom: Athanazemu na Męczynie, Macieiowie y

Putaiowie Miączynskiemu, podskarbiemu nadwornemu koronnemu, łuckiemu, krzepickiemu, łosickiemu staroście, Michałowi Kosakowskiemu, chorążycowi wołhynskiemu, z Łuckiego; wielmożnemu j. m. panu Konstantemu Szlubicowi-Załęskiemu, chorążemu nowogrodzkiemu, Wacławowi Wielhorskiemu, kasztellanicowi wołhynskiemu z Włodzimirskiego, iasnieoświeconemu xiąciu j. mosci Januszowi Korybutowi-Wisniowieckiemu, podczaszemu wielk. x-twa Litew., pinskiemu etc. staroście, Danielowi Bożencowi-Jełowickiemu z Krzemienieckiego, powiatow trzech, posłom woiewodztwa Wołynskiego, na seym walny warszawski szescioniedzielny na seymiku przedseymowym obranym, anno praesenti millesimo sexcentesimo nonagesimo nono, die tertia iunij, feliciter skonczonym, dana:

Nie tylko powszechna matka oyczyzna nasza, ale cały swiat, niekomu innemu, post numinis calitus diffusam na Polską oyczyznę, po długiey afflictiey, miserationem tylko naiasnieyszego y niezwyciążonego Awgusta Wtorego, szczęsliwie nam panuiącego, fortunatissimis panowania maiestatu iego auspicijs przypisać musi to, co niebo ad stuporem uniwersi, przy początkach panowania veri secundo Augusti imperio całey oyczyznie dało dulce nomen pacis, rem autem ipsam, tum iucundam, tum salutarem, zważyla Othomańska wyniosła hardosci fulgida Porta waleczność y niezwyciążone adamantini pectoris, na impeti nieprzyiacielskie w panu serce nieprożną, iako się trafia zwycięscom, ogloszonę chwałą, ale samą istotą wielu z samemi bisurmany utarczkach nieustraszoną waleczney ręki Pańskiey siłą doznała, contremuit zaraz y upadla dumna bisurman hardośc, skoro waleczney dźielności na Polskiey tron Korony ad terrorem gentium semper victorem, semper angustum, Boska opatrzność y powszechna synow tey oyczyzny in principem nictos posadziła; ząda usmierzenia zawzięta bisurman na oyczyzne Sarmatow impreza, nieustraszoney dźielności usłychawszy nad Polskim narodem pana y ztąd złoty panskie ab extra pokoy przynosi szczęście; za co ipsâ fortuna victori, naiasnieyszemu panu, ich mc. panowie posłowie nasi pro dextera sua activitate, iako naygodnieysze, uczynią podzien-

kowanie, y za dostoieństwo maiestatu pańskiego vitam et sanguinem fido spondebunt pectore.

A że wnentrz niepokoy, plusquam viperinum virus, do ostatniey regnorum perniciem nieodbity bierze impet, serio ich mcm panom posłom naszym iniungimus, aby precarijs titulis i nayiasnieyszego maiestatu pańskiego explorent niemieckiey militiey iako nayprędszę z Polskiey evacuatią, o co, ut insterit, etiam cum periculo, strzeż Boze, zerwania seymu, ieszcze przed obraniem j. msci pana marszałka poselskiego, fide et amore patriae ich mcw obstringimus.

Niesmiertelne, godne u wiekow potomnych niesmiertelney sławy, toto orbe clarissima, cum dispendio vitae et fortunarum, w tey oyczyznie y postronnych państwach sangvine et victorijs parta merita iaśniewielm. ich m. panow hetmanow koronnych gratis gerendo pectoribus winną sądziemy pensare wdzięcznoscią, na co nie inszą pretium clare gestorum kładziemy nagrodę, tylko perennem na sercach naszych imprimimus memoriam et pignus gratitudinis signamus nayiasnieyszemu maiestatowi iego kr. mci, pana naszego miłosciwego, chcąc insinuare godney wdzięcznosci respektowi committimus ich mciow panow posłow naszych czynnosci, aby pro sua, qua vigent, prudentia, nayiasnieyszego pana oddali respectowi y wdzięcznosci.

Jasniewielmożnego jego mci pana strażnika wielkiego koronnego omnibus comparationibus praeponderanda w boiu y pokoiu ku tey oyczyznie universo clarissima facinora, nieśmiertelną w sercach naszych dziedziczną pamięć piszą obligu y oyczyzny krwią nabyte zasługi winney ządaią po nas wdzięczności, ktorym pro pignore ukontentowania vota et animis w nagrode sacramus, a przez ich mcw panow posłow naszych pańskiemu iego kr. mci, pana naszego miłościwego, insinuamus respektowi, aby nie tylko starostwo Trembowelskie, od nayiasnieyszego krola iego mci sobie gratiose conferowane, possideat, ale, prout maiora meruit, condignas clementiey pańskiey odebrał gratitudines.

Wiekopomne czasy przeswietnego domu w woiewodstwie naszym y całey oyczyznie wielmożnego iego mci pana Wacława Wielhorskiego, kasztellana wołhynskiego, rotmistrza jego kr. mci, nie tylko w granicach polskich, ale w zagranicznych państwach, a saeculis victricibus laveris, nie samą tylko stratorum hostium krwią, ale y samą własną florentibus, straciwszy nawalney bataliey, chrzescianskiemu narodowi straszney, pod Widniem, ukochanego oyca swiętey pamięci Jozefa, w lwowskim insulcie tatarskim swieżo decus et praesidium domus godney pamięci wielm. iego msci pana podkomorzego włodzimirskiego w oczach całego rycerstwa, dulci pro patria telo położonego, niespominaiąc, że od niepamięntnych wiekow, na zaszczyt oyczyzny straconych, w osobach antenatow swoich fulgentia decora dignum u całey Rzeczypltey merenti gratitudinem, dla czego zalecamy dexteritati ich mcw panow posłow, aby serio u maiestatu iego kr. mosci y Rzeczypospolitey explorent, żeby miasteczko Swiniuchi, krolewszczyzna w lennosci per privilegium et constitutionem iego mci panu kasztellanowi wolhyn. obraciłysię.

Weyzrzawszy interne et externe, cokolwiek hoc turbido Rzeczypospolitey statum imo praecordia matris tetigit, zlecamy ich mciow panów posłow naszych czynności, aby to wszystko, quam dexterime, podlug obowiązku y poprzysiężoney woiewodztwu obligatiey, prosequowali, et primo, woyne z nayiasnieyszym kurszfisztem brandenburskim, czyli armorum strepitu continuare, czyli per intermedios mediatores concludere, toti Reipublicae videbitur; w tym ich mcm panom posłom naszym, cum tota Republica concordare proponimus, hoc praecustodito, aby, in quantum per media pacis ta differentia sopiri conabitur, wprzod Elblang ad pristinam Rzeczypospolitey possessionem restituowany był, ante omnia urgebunt ich mc panowie posłowie.

Od wiekow tey oyczyzny, ieżeli kiedy mogł się exorbitantiae ex cardinibus legum patriae practicari, iako in scissa Repnblica, multa inconvenientia, dolendo fato exarseri; przeto zalecamy ich

mcm panom posłom naszym, aby to caveant et statuant cum Republica, iż ieżeli by kto stante scissione Rzeczypospolitey pana mianować, albo iachać za granice, sine consensu et instructione Rzeczypospolitey, ważył, taki pro hoste patriae et perduelli być ma reputandos, bonaque eius fisco subiacere maią; pod które prawo y ten, ktory by dał takowy instrument, y ten, ktory by z takowym instrumentem za granice ważył się iachać, podpadać ma, co pro perpetua lege być powinno, cavebunt ich mc. panowie posłowie. Za wieczne prawo et irrevocabili statuto cum tota Republica ich mc. panowie posłowie nasi statuere et sancire iuxta statuta regni praesenti stinguntur instrumento.

Jż ktory by się ważył, oprocz marszałka iżby posselskiey, dipłoma reguaturo podpisować, eo ipso infamio declaretur et bona fisco Reipubl. subsint; wydane zaś swieżo serenissimo regnanti aby in manus patriae oddane było absque ulla praetensione do Rzeczypospolitey, ktora, ieżeli by iakowa emergeret, te tylko do osob pewnych regulandam ich mc panowie posłowie pro ratione cavebunt.

Originale pactorum conventorum, etiam pod starą łaską, aby coram ordinibus czytane było, ich mc panowie posłowie serio upomnią się; a ieżeli by aliquo casu aut studio cuius suprimi miało, tedy nowe pacta conventa, według ostatnich pakt konwentionalnych, aby statuantur pacta, cum ampliatione libertatis, coaequatione sola iurium z xięstwa, iuramento serenissimi regnantis firmata, per omnia, salva manente, urgebunt.

Dotyka macierzyńskiego serca y ta audatia iasniewielm. ich mcow panow senatorow, starszych braci naszych, że in senatus consilijs circa notitiam cunctorum ordinum in materias status, totam Rempublicam, concernentes abusive irruere zwykli; przeto omnino takowym exorbitantiom ich mcm panom posłom naszym zlecamy, aby per legem publicam z cały Rzeczypospolitey in perpetuum statuant, aby się ta inconvenientia coerceat et rigor perduellionis na contravenientes extendatur.

*

Sprawiedliwości sw. nie inszy argument, tylko aby każdy, oyczyznie służący, cum iactura vitae et fortunae, z krwawych solamina odbierał zasług,—starać się będą ich msc panowie posłowie, aby maiestas cum Republica modum wypłacenia adinveniat sangvineque partam mercedem condigne pensare raczyła; ieżeli by zaś, fulgente pace, niezdało się numerosam Reipubl. militiam sustentare, tedy do nadwinienia woyska non methodo wielkiego xięstwa Litewskiego Rzeczpospolita powinna, ale, zliquidowawszy demerita stipendia, et praetensiones Republicae do woyska aequa lancea umoderowawszy, y satisfactią należytą podług liquidaciey uczyniwszy, dopiero do nadwinienia woyska udać się ma, co dotąd dziać się niepowinno; ich mc panowie posłowie hetmani temu resistere maią, poki in toto, quam ab extra et ab intra, Rzeczpospolita wspokoiona nie będzie.

Nie mało iacturam w expensach Rzeczypospolitey, na zapłate militiey naznaczonych, ponosi oyczyzna przez decessa, ktore ex liquidatione woyska proveniunt; instabunt ich mosc. panowie posłowie, żeby się te decessa retrorsum do woiewodztwa wracały; ztąd wielka accedet woiewodztwom do wypłacenia zasług portio, bo te decessa dotąd ambulatione cum damno woiewodztw obracały się.

Zagęsciła się pańskich praesumcij w woiewvdztwie naszym licentia, że wole, albo slobody, ultra mentem prawa in confiniis woiewodztwa naszego założone, zbiegłemi poddanemi osadzaią y dobra szlacheckie, sub titulo locationis novae, przez wywabienie słobodami poddanych eneruant; przeto takowe wole, albo słobody, per legem aby zniesione byly, serio urgebunt ich mosc panowie posłowie; a kto by poddanych cudzych zbiegłych, post importatum arestum et primam reqvisitionem, wydać proprietario nie chciał, takowego, uti convulsorem legis publicae, post obtentam primam condemnationem, uti in termino peremptorio, admotis copiis militaribus, albo ruszeniem powiatu, irremissibiliter, na dobrach finaliter należyty urząd, vicesgerentes iurati, exequowac tenebuntur, a od założenia aresztu aby za robocyzne, pańszczyzny, nie na słobodzie odbywaney, ale iak wiele dni własnemu panu na gruncie robił, po

groszy pietnastu zapłacił; co w przyszłey, da Bog, konstitutiey universaliter na wszystkie woiewodztwa y powiaty, sine exceptione, aby exprimatur, curabunt ich mc panowie posłowie.

Liberum veto, pupilla libertatis narodu naszego, według starodawnych praw. tak we wszystkich electiach eiuscunq. tituli, iako y obradach publicznych, sacrosancte servetur, nil suffragante, pluralitate votorum ut servet lege perpetua, w konstitutiey przyszłego seymu iako naywarowniey by opisane było, usilnie starać się będą ich msc panowie posłowie.

Wakanse, inpossesionatis w własnych woiewodztwach y powietach, ultra dispositionem legis, et ultra mentem pactorum, dane, aby pro vacantibus reputentur, ponieważ prawo disposuit, ut possessio proveniat privilegium, co nie tylko o urzędach ziemskich rozumieć się ma, ale y ci ich mość panowie senatorowie, którzy ante paratam possesionem w własnym woiewodztwie przywilegie otrzymali, activitate careant, y ich mc panowie posłowie onym sistere vocem vetandi powinni et praesenti stringuntur instructione.

Osobliwemu staraniu ich mosciow panow posłow naszych zalecamy, qua-tenus ore publico exposcant u nayiasnieyszego krola iego mosci, aby wszystkich imiona, sublato discrimine, na regestrze do druku podać roskazał, ktorzykolwiek z milionow, do Polski przez nayiasnieyszego pana wniesionych, privatnie per modum corruptionis participowali, nieodmienney czynnosci ich mosciow panow posłow y to serio commendatur, aby upraszali maiestatu panskiego, ażeby y tych, ktorzykolwiek consilium aedere na wprowadzenie licznych woysk cudzoziemskich na oppressię wolnego narodu, tak do Korony, iako y wielkiego xięstwa Litew.

Obumierac religio christiana musi, kiedy contagiosam pestem, heretycką sektę, gens exotica ledwie nie po całym krolewstwie exercere zaczyna; przeto per cultum religionis obowiązuiemy ich mosciow panow posłow naszych, aby pro iurata fide sua in facie Rzeczypospolitey exposcant u nayiasnieyszego maiestatu, aby ta haeresia extirpetur de Regno et annexis provincijs, a zborow haeretyckich

aby żaden per universum de nova radice fundować y erigować y starych reparować nie ważył się sub poenis contra fautores haereticorum, w konstitutiach opisanych, et liber captivatione et executione in personis ministrow, o czym dawne konstitutie ut reassumantur, domagac się będą ich mosci panowie posłowie.

Wielką Rzeczpospolita widzi w prowentach ekonomicznych iacturam, że dobra mensae regiae, per privilegia praeiudiciose extradita oderwane; dla tego privilegia, eo nomine wydane, ut cassentur, a dobra same ad mensam regiam restituantur, upomnią się ich mosc panowie posłowie nasi.

Znaczny uszczyrbek odnosi oyczyzna per appraehensionem indebitam et violentam starostw y innych dobr Rzeczypospolitey sub interregno, absque consensu Reipublicae appraehensionem, dla czego pro summa exorbitantia y to reputari powinny, a starostwa, violenter wzięte, aby ad dispositionem regnantis restituantur y przywileie eo nomine od nayiasnieyszego pana post felicem coronationem na takowe starostwa y dobra partykularne cassationi subesse maią, o co u Rzeczypospolitey domowią się ich mosc panowie posłowie, a wzięty prowent, aby się in commodum Reipublicae obrocił, iaki ex calculo proveniet; avulsa zas bona particularia, ktore za osobliwemi przywileiami szlachta possidebant, aby do starostw praetensive nie były łonczone; a ieżeli ktore są praeiudiciose ad malam informationem do starostw przyłączone, tedy y te przywilegie revocari et cassari powinni, fructus vero perceptus ex eius modi possessione, ad usum Reipublicae devenire powinien.

Angit y to nie pomału synow koronnych, że z dobr Rzeczypospolitey ekonomicznych et ad mensam regiam należących, mimo urodzoną szlachtą polską, osoby cudzoziemskie, żydzi, ormianie, grekowie y inne plebeae conditionis osoby ditantur; przeto konabuntur ich mosc panowie posłowie nasi, aby reassumatur prawo dawne u administratora dobr ekonomicznych, a kontrakty na administratią ekonomicznych dobr aby niewychodziły, tylko z podpisem ich mosci pana podskarbiego nadwornego koronnego; do ktorych

rządow żadne duchowne y swieckie osoby aby nie intrigowali się, ne derogetur iurisdictioni et praerogativae podskarbiego urzędu, iako dawne prawo y pacta conventa, cum moderno regnante inita, ostrzegły.

Skarb koronny y wielkiego xięstwa Litewskiego reddat rationem vilicationis na seymie przyszłym, a nie tylko teraznieysi ich mosc panowie podskarbiowie oboyga narodow, ale też y successorowie iego mosci pana woiewody ruskiego; a cokolwiek skarb utriusque gentis sub interregno zebrał y z tego det rationem Reipublicae; co zas in scissione na expensa, extra scitum Reipub., wydał, to aby in calculum niewchodziło, ale de plano wrociło się Rzeczypospolitey, upomnią się ich mosc panowie posłowie.

Serio ich m. p.p. posłom naszym commendamus, aby iustis desiderijs woyska zasłużonego, ktore w związku nie było, ani dobr Rzeczypospolitey nie aggrawowało, Rzeczpospolita annuat y assekurowała takową milicyą, etiam per constitutionem żeby nie podpadali pod liquidacyą z zasługami woyska skonfederowanego, według commissyey tractatowey Lwowskiey, z Rzecząpospolitą a woyskiem skonfederowanym stałey.

Woiewodztwa naszego praetensia do iasniewielm. im. podskarbiego wielkiego xięstwa Litewskiego o summę sto y dziesięc tysiący złotych polskich woiewodztwu winną y na dobrach w Koronie leżących assekurowaną, dotąd nieuspokoiona, dexteritati ich m. p.p. posłow naszych committitur, aby one quam efficacissime prosequantur y dotąd i. mci pann podskarbiemu wielkiego xięstwa Litewskiego activitatem sistunt, poki summy pomienioney zupełney woiewodztwu vel plenipotentiarijs nie odda.

Niemałą szkodą per universum regnum variatione valoris monetae ponosi Rzeczpospolita, dla czego urgebunt ich m. panowie posłowie nasi, aby per legem statuat valor monety i per universum regnum aequalis; a ktoby inpost ważył się wynosic valorem monetae, takowy aby poena legis, contra falsatores monetae, był karany;

o odtwarcie miennicy in regno ich mosc panowie posłowie cum tota Republica sentient.

Zagęszczanym w oyczyznie exoticarum personarum o indigenaty concurrentiom, a przez to starożytney w honorach, urzędow ziemskich y koronnych, także in quaestionibus haereditatum per indigenas szlachty scisnieniu occurrendo, ich mosc panowie posłowie, serio obstando, domowic się u całey Rzeczypospolitey powinni będą, aby do indigenatow nie był żaden przypuszczony; a kto by z cudzoziemcow, sine indigenatu, dobra ziemskie quocunque titulo possidere chciał, takowego dobra confiscentur.

Często sprawiedliwosci swiętey retardantur cursus, a interim iustitiam sitientes angarisantur przez nieosiadłosc urzędnikow ziemskich y grodzkich własnych powiatach, w ktorych officijs fungantur, że sądy, przez niezjechanie sędziow, wakuią; przeto ich mosci panowie posłowie o reasumptią prawa o tym domowią się et in suplementum, aby żadney condycijey człowiek ziemskich y grodzkich, y innych wszelkich iurisdykcyi y sądow, akt nietykał się, okrom urodzoney szlachty, cum Repblca statuent; a ich mosc panowie starostowie niepowinni urzędow impossessionatis w powiecie własnym y dwoch urzędow w iedne ręce grodzke dawac sub privatione eorundem officiorum, według prawa, co activitati ich mosciow panow posłow committitur; cancellarie zas wszelke aby nie byli plebeijs zagęszczone, ale samą szlachtą, o tym dawnieysze prawo reassumatur.

Swięta sprawiedliwosc adima przenika corruptio judicium in omni subsellio, y szlacheckie substantiae per iniustitiam do rąk transferuntur cum laesione divina; dla czego et tantis damnificationibus, perjurijs ac divinae injuriae, consulendo z całą Rzecząpospolitą, statuant legem ich mosc panowie posłowie nasi, aby na skorrumpowanego sędziego sufficiat convictio trium testium, a o to in futuro tribunali ex regestro magnificorum dominorum judicum peremptorie corruptus respondeat; convictus vero officium judicis tracic et honore privari in perpetuum powinien; damna vero, injuriato per corruptionem causata, z substantiey iego refundi debent; pod ktore

prawo corrumpens huic rigori subesse niepowinien, chiba pan wielki, ktory by in opressionem szlachcica mnieyszey condyciey ważył się corrumpowac, na ktorego et convictio similis trium testium et poena aequalis, prout super corruptum, extendi powinna; to pro lege perpetua statuendum promowowac będą ich mosc panowie posłowie; exequucie rei iudicatae aby per vicesgerentes y regentow przysięgłych osiadłych dobrze w woiewodstwach generału całego, czterech woiewodztw: Kijow., Wołyn., Bracław. y Czernihowskiego, iako są incorrumpowane (sic!) do Korony, tak iure regni gaudeant, aby odprawowane były, lege et constitutione futura ostrzegą ich mosc panowie posłowie nasi, o czym prawo koronne reassumatur.

Nie pomału w tym laeditur sacra Themis, że z ich mosciow panow prawnych, w trybunalskiey palestrze bawiących się, na urzędy ziemskich y grodzkich pisarstw godne osoby ascendunt; przecież barziey invigilant sądom trybnnalskim, a nieżeli officijs suis, y (?) cadenciey sądow nie attentuią; przeto statuendum y to w prawie duximus, aby ascendentes personam na urzędy ziemskie y grodzkie a patrocinijs abstineant sub privatione officiorum, o co prawo de non procuratione causarum in suis officijs na pisarzow ad normam praesentem, to iest, żeby in omni subsellio officiales causarum non procurent sub privatione officiorum, reassumant ich mość posłowie cum Republ., co activitati ich mosciow committimus.

Concellarie koronne aby dwoch przywilegiow na ieden urząd y dobra dwom osobom nie pieczętowali y seriarze aby ordinate wydanych przywilegiow przez sekrzetarzow pięczęci obodwoch byli connotowane, statuant y to cum Republica ich mosc panowie posłowie y prawo dawnieysze o tym lepiey obostrzyc curabunt.

Do należytego porządku należy, aby priwaty z kwarty prowentow y hiberny, ad aerarium Reipublicae na chlib zimowy militiae należących, nie bogacilisię; compellimus ich moscow panow posłow, aby commissarzow statuant do lustraciey starostw y dobr wszelkich Rzeczypospolitey, aby coequatią kvarty ad proportionem prowentow staroscinskich, a coaequationem hiberny iuxta statum praesentem bonorum regalium et spiritualium reducant.

Panis benemerentium nie tylko miesiące w roku należyte aby pro iustitia distribuatur, ale y swieże wakanse aby do iednych rąk magnatum ne cumulentur, ale benemeritis cedens, ostrzegą per legem ich mosc panowie posłowie y o też wakanse ante omnia na seymie upomniec się powinni będą.

Zdasię regnicolis, żeby in futurum buławy hetmanskięy trzecią-letnią dawane byli zasłużoney kawaleriey alternatą, przeto ich mosc panowie posłowie z Rzecząpospolitą legem statuere maią, salvis nilominus praesentibus possessoribus.

Licentia cleri, ultra orbitatem, na confusią jurisdictionum competentium exuberans, omnino coerceri debet, aby do consistorza w sprawach, iurisdictionibus castrenisbus, terrestribus et tribunalijs należących, nie była pociągniona szlachta, y clerus nie ważył się censuras extendere, ne confundantur jurisdictiones, o czym prawa dawnieysze reasummantur y potestas abusiva cleri diminuatur, care-bunt ich mosc panowie posłowie per legem.

Aby się granice woiewodztw nie mieszały, a ztąd deferentiae między pobliszemi woiewodztwy nie roscilisię, cavebunt ich m. panowie posłowie, aby Rzeczpospolita commisarzow na rozeznanie starych granic między woiewodztwem Wołynskim a Ruskim, względem oderwania całey wsi Woli Załozieckiey, ktora do Wołynskiego redire, iako antiquitus było, powinna; z drugiey strony, między tym że woiewodztwem Wołynskim a woiewodztwem Brzeskim y powiatem Pinskim naznaczył, instabunt ich panowie posłowie nasi.

Traktat Rzeczypospolitey naszey z woyskiem ratione związku y wydania authora iego, decisioni Reipublicae relinquitur, w czym concordabunt ich panowie posłowie cum Republica.

Woysko wielkiego xięstwa Litewskiego ponieważ, sine arbitrio totius Reipublicae, zwinione iest, tedy iterum chorągwie pod władzą hetmańską, według proporcyi wystarczaiącego żołdu y chleba, podnesione byli; zapłata zas woysku nie ze skarbu wielkiego xięstwa Litewskiego, ale od woiewodztw, podług reparacyi, dochodziła, ad instar woyska koronnego, upomnio się firmiter ich panowie posłowie nasi.

Dobra ziemskie, w possessij duchowienstwa ritus romani et graeci zostaią, ktore subsunt exemptioni, aby pod hiberną nie byli podciągnione y na consystencye zimowe woysku z braniem chleba naznaczane nie byli, iako ritus latini patrum Societatis Iesu ostrogiensium: monastera Poczaiowskiego, Białostockiego, Zachorowskiego, Milczeckiego, Podhaieckiego, Dermanskiego, Dubienska y Dermanska arhimandrij, także Nizkinickiego y Drohobuskiego monasterow, ich panowie posłowie nasi prawem obwarowac tenebuntur.

Dobra ziemskie w woiewodztwie Kiiowskim y Wołynskim, per pacta, z carami moskiewskiemi inita, od cerkwi kiiowskich do Polski odeszle, w dyspozycyi Reczypospolitey zostałe, aby do successorow własnych dziedzicow, niedokogo inszego, wracały się, a przywilegie, in antecessum z cancellariey koronney in contrarium wydane, cassentur.

Seymiki woiewodztwa Kiiowskiego y Bracławskiego aby do powiatow własnych woiewodztw transfertentur, ponieważ securo ich panowie obywatele, florente pace, y tam seymikowac iuż maią, staraniu et activitati ich panow posłow relinquimus.

Episcopiey Białoruskiey, ad malam informationem od metropoliey Kiiowskiey unitorum per privilegium do episcopa disunita oderwaney, restitutionem przez wydanie mandatu et decisionem statuum regni sopiendam, curabunt ich panowie posłowie nasi.

Jura et privilegia ritus graeci, tam unitorum, quam disunitorum, z dawnych lat od nayiasnieyszych krolow ich mosciow y całey Rzeczypospolitey concessa, aby in utroque integra et illesa maneant w naymnieyszych punctach y clausułach, iako są circumscripta, tak zlecamy ich panom posłom naszym y na teraznieyszym pilnie dorzec seymie, referuiącsię w tym do dawnieyszych eo nomine całego generału woiewodztw naszych instrukcyi, ne quidquam innovetur et immutetur nad opis dawnych praw y zwyczaiow, ktore niebyły transformata in bona unita; cokolwiek zas in contrarium abusive do tych czas się działo y dzieie, aby in orbitam redeat suam, domowią się pilne.

Dobra episcopiey Włodzimirskiey y Brzeskiey, także episcopiey Chełmskiey y Bełzkiey, tudzież episcopiey Łuckiey, że iuż prawie ultimam redolent ruinam przez ciężkie contrybucye summ hibernowych na każdy rok y zimowe chorągwie, z osobna consystencye, starac się będą ich panowie posłowie nasi, o naznaczenie przez seym do tych władyctw lustratorow, aby, pomienione władyctwa zlustrowawszy, constituant certum, quantum ferendorum z niego na woysko Rzeczypospolitey onerum ad proportionem aliorum ecclesiasticorum beneficiorum, oraz też et merita iasniewielmożnych ich mc. xiędza Leona z Szlubic Załęskiego, metropolity całey Rusi, y Gedeona Woyny-Oranskiego, episcopa chełmskiego y bełzkiego, unitow, tudziesz iasniewielmożnego i. mosci oyca Dyonizego na Żabokrzykach Żabokrzyckiego, archimandryty-nominata episcopiey Łuckiey y Ostrowskiey, in Rempublicam summis nota quiritibus łasce y respektowi iego krolewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, y całey Rzeczypospolitey recommendabunt.

Permovent civium pectora między zasłużonemi wielkiemi domami w wielkim xięstwie Litewskim rozżarzone differencye, ktore dotąd sub cinere carbones nie uspokaione zostaią, incto całey Rzeczypospolitey insinuabunt ich panowie posłowie nasi, aby tota Respublica in pacificationem takowych differencyi wdałasię et domos pacificet.

Desiderium iasniewielmożnego i. mosc. pana kasztelana lubaczewskiego dignam u nas exposcit promotionem et suffragium do pańskiey iego krolewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, łaski; przeto zlecamy ich mm. panom posłom naszym, ut instent do iego krolewskiey mosci, aby clementia regia to desiderium satiare raczył; zarowno wielmożnego i. m. pana Jerzego Czaplica, stolnika owruckiego, compellacya in pectoribus nostris znayduie compassią, że odebrana z possessiey y z pod prawa wies i. mosci Osiekrow, a i. m. panu Lubaczowskiemu per priwilegium oddana, dotąd z clementiey panskiey adaequata pensatione nie nadgrodzona, zkąd między temi domami differentia et ad lites provocatio exar-

sit; przeto ich mosc pp. posłowie nasi instabunt do naiasnieyszego majestatu, aby to panskim respectem strony obiedwie moderari raczył.

Braterską u nas exposcunt instantią wielkiey aestimatiey, u całey Reczypospolitey godne zasługi im pana Jana Żołkiewskiego, chorążego żytomirskiego, brata naszego, ktore panskiemu iego k. mosci respektowi ich mosc panowie posłowie nasi pro sua aktivitate insinuabunt, aby, przez niewolą w tatarskich więżach y stratą fortuny, przez nieprzyiaciela poniesioną, attritus, panską łaską fulciatur.

Perstringunt animos nostros; ięczących w niewoli tatarskiey y tureckiey braci naszych ich mosciow panow: Jana Iwanickiego na Budziaku, Jana Markowskiego, towarzysza im pana strażnika koronnego, w Stambule, Alexandra Iaszkowskiego, przeszłey okkazyey Podgaieckiey w niewolą wzietego y gdzieżkolwiek w niewoli będącego, im pana Antoniego Horodyskiego, Ludwika Komorowskiego, towarzysza usarskiego iasniewielmożnego im pana marszałka w. koronnego, Iarosza Lipinskiego, Iakuba Łesznickiego, we wsi Hasan-Szpace na Budziaku siedzącego, Iozepa Zagorskiego, im pana Osinskiego, ich mosc panowie posłowie singulari recomendabunt curae iasniewielmożnego j. mosci pana posła w., do Porty Othomanskiey ablegati, aby przy functiey swoiey o eliberatią onych u Porty intercedat.

Godne respektu w całey oyczyznie, qua sago qua toga, swiadczone in patriam zasługi im pana Symona Rzeszewskiego, horodniczego łuckiego, brata naszego, wzaiemney żądaią remuneracyey; przeto committimus ich mosciom panom posłom naszym, aby instent do Rzeczypospolitey, ut extradendum privilegium na branie myta we wsi Serniczkach per constitutionem approbetur, co ich mosciom panom Hulanickim we wsi Hulanikach, sine praeiudicio prawu im pana Kisiela, łowczego nowogrodzkiego, za wyiednaniem u iego kr. mosci przywileiu, y innym braci naszym, po wielkich goscincach

dobra maiącym, służyło, ich mosc panowie posłowie nasi possibilitate sua efficere maią.

Desiderium im pana Stephana Pohoyskiego, towarzysza znaku pancernego iasniewielmożnego i. mosci pana podskarbiego koronnego, intuitu wzięcią nienależycie dziewięciu tysięcy złotych non iure belli, ale sposobom nienależytym u chłopca wziętych przez wielmożnego i. mosci pana Butlera, starostę drogickiego, activitati ich mosciow panow posłow naszych committitur, aby się o to serio upominali.

Na prawie pospolitym ufundowana praetensia im pana Alexandra na Raciborowicach Raciborowskiego, woyskiego y sędziego grodzkiego krzemienieckiego, iustum po nas exigit do poparcia juvamen, aby prawu pospolitemu, nempe constitutioni anni 1635, o wyderkafach opisaney, ażeby zakonnicy, in bonis terrestribus ufundowane, censu contententur, iako per dimidium pretij bonorum modo reemptitio naznaczona być powinna provenienti y od fundatora swego alio modo contra inscriptionem prawa non inscribenda, iako y fundacya ich mosciow oycow Jełowickich, zakonnikow ordinis praedicatorum, na tymże fundamencie per constitutionem tysiąc szescset szescdziesiąt siodmego roku approbowana iest; dobra zas circa haeredem manere powinny, salvo pendendo censu annuo, nec in disquisitione granic z pobocznemi sąsiadami takowi zakonnicy aby nie wdawali się, ich mosc panowie posłowie caveant per legem.

Samey słusznosci y prawa pospolitego requirit nexus, ne poena publica, pro capite extincti, suffocetur, upomnią się u Rzeczypospolitey ich mosc panowie posłowie nasi, aby prawo na sprzeciwnych dawno uformowane reassumatur; y ktoby pro poena publica, według dektera trybunalskiego, sessionem turricam non expleret, iako w woiewodstwie naszym im pan Karol hrabia Krasicki uczynił, duplici poena sessionis turris, podług dekretu trybunalskiego, był karany, co per legem obostrzyc curabunt ich mosc panowie posłowie.

Dekreta trybunalskie ex serijs controversijs y dekreta compromissarskie, podług zeznanych autentice compromissow, przez su-

perarbitra zapisanego y arbitrow wysadzonych ferowane, aby indultum u żadnego sądu wokowa(ne?) niebyli, y to prawem warowac ich mosciom panom posłom zlecamy. Evocatorem po takowych dekretach na seym y do trybunału, iako y każdego provocuiącego, extra forum poena evocationis, in constitutione expressa, et litis expensae, post evocationem causatae, maneant y to per legem custodiatur.

Zalecamy activitati ich m. panow posłow naszych iustum desiderium i. mosci pana Michała Piaskowskiego, brata naszego, quatenus instent na seymie do iasniewielmożnego im. pana Krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, aby insze iudicata z chorągwią usarską j. mosci pana podkomorzego koronnego satisfactione gaudeat.

Wniesione do koła naszego przez braci naszych insinum braterskiey compassyey spustoszenie dobr iasniewielmożnego j. mosci pana woiewody wilenskiego, hetmana wielkiego xięstwa Litewskiego, przez przechody pospolitego ruszenia w wielkim xięstwie woiewodstw, przeto przy uspokoieniu differentiarum inter domos w wielkim x-wie Litewskim, aby Respublica, z kim będzie należało..... y ktore woiewodztwa damnifikowały et bona devastarunt, te pretensyą modernis serio ich m. panom posłom naszym zlecamy.

Niesmiertelney sławy godne u całego swiata omnibus comparationibus maiora merita wielmożnego j. mosci pana Michała z Potoka Potockiego, starosty krasnostawskiego, emeritissimi civis, gratis amplectendo pectoribus, zalecamy serio ich m. panom posłom naszym do nayiasnieyszego maiestatu quam profundissime intercedant, a żeby sopitis między tymże imscią a iasniewielmożnym imscią panem woiewodą malborskim diffidentijs plus clementiae et liberalitati, quam rigori iustitiae, nayiasnieyszy maiestat inbuere raczył.

Ad extremum ten instrument iuratae fidei et dexteritati ich panow posłow, cum apposito hinc iuramento in haec verba: „Ia, n. n., przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, w Troycy swiętey Iedynemu, iż artykuły w instrukcyey od woiewodztwa na seym teraznieyszy, mnie do postanowienia ich per constitutionem podane,

szczyrze, według Boga, sumnienia y moznosci moiey, promowowac będę, ani darowizn y obietnic wszelkich na ubłiżenie całosci dobra pospolitego pro commodo privato, iam cum restrictione mentis, brać nie będę, iak mi, Panie Boże, dopomoż", daiemy nie tym fundamentem, abyśmy incredulitatem iakowę do osob ich mosciow, strzeż Boże, tantorum nominum et unquam illuminatum fidei probatissimorum virorum praetendere mieli, ale aby in facie oyczyzny te nasze sancita firmius, uti iurati, prosequantur.

Reliqua dexteritati et consummatae prudentiae ich mościow panow posłow oddawamy et cum tota Republica sentire unum compellimus, a tę instrukcyą j. mosci panu marzałkowi koła naszego aktykowac zlecamy.

Datum anno, mense, die, ut supra.

U tey instrukcyey, przy pięczęci przycisnioney, podpis w te słowa:

Stephan Piotr z Rzeczyce Rzeczycki, podczaszy żytomirski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wołynskiego.

Ktora to instrukcya, za podaniem y prozbą wysz pomienionego j. mosci, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg grodzkich łuckich iest inserowana.

Кн. Кiев. Центр. Арх. № 2234, л. 621, актъ 27.

VII.

Инструкція обывателей Брацлавскаго воеводства посламъ, отправленнымъ на варшавскій сеймъ 1699 года: о выраженіи благодарности королю за достиженіе мира съ Турціей и удаленіе изъ края чужеземныхъ войскъ; о выраженіи благодарности предводителямъ войскъ за удаленіе Самуся изъ Винницы и съ просьбой объ удаленіи Абазина изъ Брацлава и Палія изъ Кіев. воев-ва и содержаніи гарнизоновъ въ гг. Винницѣ и Брацлавѣ; объ удаленіи чужеземныхъ войскъ изъ предѣловъ государства; о вознагражденіи за заслуги коронныхъ гетмановъ, великаго и польнаго; о трибунальскихъ судахъ въ Малой Польшѣ и ихъ рѣшеніяхъ; о нераздачѣ правъ польскаго гражданства чужеземцамъ, находящимся при особѣ короля; о назначеніи мѣста для брацлавскихъ сеймиковъ; о предоставленіи Кроснинскаго староства мѣстнымъ обывателямъ; о ревностномъ поддержаніи на сеймѣ брацлавскими послами данныхъ имъ отъ обывателей инструкцій; объ опредѣленіи отношеній между овручскимъ старостой и боярами; о заслугахъ красноставскаго старосты; о заслугахъ рода Замойскихъ и освобожденіи отъ налоговъ имѣній Замойской ординаціи; о вознагражденіи разныхъ лицъ за заслуги ихъ предъ отечествомъ; о несмѣшиваніи подсудности судебныхъ учрежденій и о правахъ воеводъ; о наказаніи виновныхъ за убійство п. Верещинскаго; о раздачѣ отошедшихъ къ Польшѣ имѣній кіев. митрополіи, Кіево-Печерской лавры и кіев. братства разнымъ лицамъ за заслуги; объ освобожденіи отъ разнаго рода налоговъ и повинностей имѣній лицъ, оказавшихъ услуги государству,—12 іюня 1699 года.

Року тисеча шестьсотъ девятъдесятъ девятого, месяца юня дванадцятаго дня.

На вряде кгродском, въ замъку его к. м. Володимерском, передо мною, Валенътым Доброселским, буръкграбим замъку Володимерского, и книгами нинешними кгродскими старостинъскими, comparens personaliter, wielmożny imp. Ierzy na Nizkiniczach Dowgeł-Cyryna, stolnik trembowelski, marszałek koła rycerskiego woiewodstwa Bracławskiego y electionis ich mm. pp. posłow na seym walny sześcioniedzielny warszawski z tegoz wdztwa, instructią ich mm. pp. posłom przez ich mm. obywatelow wdstwa Bracławskiego

w kosciele ich mmcw oycow dominikanow, we Włodzimirżu, in loco consultationum solito, daną, ręką swą marszałkowską podpisaną, dla wpisania do xiąg ninieyszych per oblatam podał tak się w sobie maiącą:

Instructia ich mm. pp. posłom na seym walny warszawski, za uniwersałem j k. mci, pro die quinta mai wydanym, et ex prorogatione ad diem undecim junij anni presentis tum ex relatione ich mm. pp. posłow od j. kr. mci wielmożnym ich mm. panom: jmp. Franciszkowi na Potoku Potockiemu, owruckiemu, jmp. Michałowi na Podhaycach Potockiemu, krasnostawskiemu, jmp. Stanisławowi Potockiemu, lucinskiemu, imp. Ianowi Wyżyckiemu, brasławskiemu, starostom, in loco solito consultationum, we Włodzimirzu, w kosciele oycow dominikanow, nemine contradicente, roku tysiąc sześćset dziewięcdziesiąt dziewiątego, dnia iedynastego junij obranym, dana:

Iako żadne panstwo feliciori et firmissimo fundamento stare nie może, tylko sola ex optima pace, tak y nasza Rzpłta tot pressa et obruta malis, kiedy sub auspicijs naiasnieyszego krola jmc. Augusta Wtorego, szczęsliwie nam panuiącego, do pożądanego z Portą Othomanską przychodzi pokoiu, y quisque ex civibus ad propriam redibit domum ex singulari cura et solicitudine paterna j. kr. msc, p. n. m., czego iako sobie Rzplta, woiewodstwo osobliwie Bracławskie, winszowac ma, tak profundissimas i. kr. m., p. n. m., przy powinney maiestatowi iego veneratiey, oddaie grates, oraz, osobliwie zadeklarowane wyprowadzenie woysk cudzoziemskich ex visceribus patriae, nie inna i. k. mci debetur powinność, tylko viva filialium pignorum memoria.

Podobne dzięki czyni wdztwo nasze jasniewielmożnym ich mm. pp. wodzom, iż curam przyłożyli w wyprowadzeniu Samusia z Winnicy; iednak, iż ieszcze Abazyn z militią swoią kozacką w Bracławiu do tych czas moratur, także Paliy z woiewodstwa Kiiowskiego pertinaciter nie ustempuie, ante omnia conabuntur ich mm. pp. posłowie, aby ta niepotrzebna militia kozacka, według dyploma, od naiasnieyszych krolow ich mw: Jana-Kazimirza, Michała, Jana

Trzeciego danego, z woiewodztwa Bracławskiego y Kijowskiego eradikowana była, a propter securitatem wdztwa, aby regiment wielmożnego imp. starosty winnickiego w Winnicy, iako w stolecznym miescie, y w Bracławiu in praesidio zostawał, expostulabunt ich mm. pp. posłowie, w czym y declaratia i. kr. mci przez rescrypt ich mm. pp. posłom nastompila.

Nie wprzod ich mm. pp. posłowie przystompią ad materias consiliorum boni publici, poki militia exotica woysk cudzoziemskich extra fines patriae, według declaratiey i kr. mci daney, wyprowadzona będzie, etiam cum periculo seymu.

Iawne bo y sławne merita iasniewielmożnego imp. Jana-Stanisława na Jabłonowie Jabłonowskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana w. koronnego, ktory w oyczyznie naszey to ucontentowanie meruisse satis. aby non intra verborum spatium wdzięcznosci staneła nagroda, tyle sposobow ich mm. pp. posłowie wynaydą, żeby nie tylko sam, ale dignissima posteritas laboriose emeritum odebrała decus.

Przywodzi do tego wdztwo nasze non studium nec favor, ale sola clarissima merita iasniewielmożnego i m. p. Szczęsnego na Podhaycach Potockiego, w-dy krakowskiego, hetmana polnego koronnego, do wdzięczney recompensy walecznych czynow i. m. y na przeszłey companiey, podczas expeditiey Podhaieckiey, vitam et salutem litando, cum gloria nominis Rpltey, licznemu Krzyża Sw. nieprzyiacielowi dawszy odpor, całemu panstwu Polskiemu zaszczyt uczynił; przez ktorego nieprzyiaciela wielka ruina ponieważ w dobrach Podhaieckich stała się, osobliwemu respectowi hanc calamitatem i. kr. mci y całey Rptey ich mm. pp. posłowie recommendabunt. Po tym zlecamy ich pp. posłom naszym, aby we wszystkich propoziciach de bono publico z innemi woiewodztwy bene sentientibus conformowali się.

Uwazaiąc wdztwo nasze Bracławskie praerogatiwę Wielkiey Polski, z Małą Polską in aequali statu zostaiącą, iż trybunał koronny Piotrkowski y Lubelski przez łat dwie continue pod laską

wielkopolską sądzi się po szczęsliwey coronatiey i. kr. m., p. n. m., ich mm. pp. posłowie urgentissime instabunt do i. kr. m. y całey Rpltey, aby eadem praerogatiwa gaudeat Mała Polska dwuletnią laską trybunalską; i to ich mm. pp. posłowie proponent i. kr. mci y Rpltey, y to in volumen legum weszło, aby po decretach trybunalskich, ex serijs partium controversijs ferowanych, także extra forum competens, iako też compromissialibus, na seym nikt evocare nie ważył się sub poenis, de evocatione w constitutiach dawnych descriptis.

Quod maximum ciż ich mm. pp. posłowie postrzegac maią y serio opponowac się unanimi sensu z inszemi wdztwy powinni będą, aby ludziom exoticis indigenaty nie były dawane; maiąc wdztwo nasze w consideratiey wielkiey homines exoticos, ktorzy passim, przy boku krola i. mci residuiący, seminant lizania, aby byli relegowani, ale aby more ministri status y conciliarze narodu Polskiego przy maiestacie i. kr. mci zostawali.

Kiedy, sub auspicio felici naiasnieyszego krola i. mci, p. n. m, redigit exoptatissima pax w wdztwie Bracławskim y evacuatio Samusia z Winnicy, nie upatruie sposobnieyszego mieysca consultationum, tylko w tymże mieście Winnicy ab antiquo za praedecessorow naszych; instabunt ich mm. panowie posłowie, aby tamże, a niegdzie indziey, seymiki bracławskie wszelakie ad metropolim wdztwa naszego przeniesione byli, a osobliwie naypierwszy electionis ich mw. pp. deputatow na trybunał koronny, blizko nastempuiący; seymik zas prorogatiey dalszey, adhaerendo priori laudo, do dnia dwunastego mca julij pod tąż laską odkładamy, y seymiki relationis po seymie da Bog skonczonym tuż we Włodzimirzu naznaczamy; na ktorym seymiku possessie ich mc. pp. obywatele debebunt pokazac.

A ze przez rebellią kozacką wdztwo Bracławskie od lat kilkudziesiąt extra possessionem nostram zostaie, y wszystkie prowenta in partem kozakow cesserunt, supplicować będą ich mm. pp. po-

słowie do i. kr. mci y całey Rpltey, aby starostwo Krosninskie exulibus wdztwa naszego cedat y conferowane było.

Desideria wszelakie tak in antecessum do instructiey przeszłych na seym coronationis pacificationis podane, iako y teraźnieysze, swieże zgodnie postanowione, reassumuiąc, ich mm. pp. posłom committimus, aby omni studio sincerissime promowowac chcieli.

Darmo się zaszczycac voluminibus legum, kiedy onych ad executionem nie przywodzić, ale merita iawne wdztwu i. kr. mci y całey Rzptey wielmożnego, i. m. p. Franciszka na Potoku Potockiego, starosty owruckiego, in pectoribus obywatelow naszych haerent intermittere onych nie zamilczy, owszem zleca ich mm. posłom, od nas obranym, aby to constitutionibus, privilegijs et decretis ex serijs partium controwersijs przed antecessorami naiasnieyszego krola i. mci cautum est, aby starostwo Owruckie praerogative, privilegijs a serenissima maiestate ugruntowane, zaszczycało się immunitatibus, a boiarowie, antiquitus do starostwa należące, z swoiego się nie wyłomywali posłuszenstwa y w powinnosciach y posłuszenstwie zostawali; instabunt ich mm. pp. posłowie do krola iego msci y całey Rzpltey, aby provideant starostwu Owruckiemu, a boiarow, należących iuxta anteriorem conservationem, nie respectuiąc na teraznieysze przywileie nowe, erronee wydane, osądzic et ad pristinum starostwa Owruckiego reducere obsequium recommendabunt i. kr. mci, p. n. m., ich mm. pp. posłowie.

Zlecamy ich mm. pp. posłom naszym, aby osobliwey clementiey pańskiey instanter zalecili zelum erga bonum publicum wielmożnego im. p. starosty krasnostawskiego ratione zatargi z jasnie wielmożnym i. m. woiewodą malborskim y owszem, ieżeliby iakie in aggravationem honoru onego postrzegli te merita, tedy, etiam aby cum discrimine seymu stawali przeciwko temu, upraszamy.

Poniewaz w instructiach przeszłych tak coronationis, iako y pacificationis, za zgodą powszechną wdztwa naszego, punct ordinatiey Zamoyzkiey postanowiamy, zlecamy ich mm. panom posłom, aby ordinatia Zamoyska, iako za wielkie zasługi domu jasniewiel-

możnych ich m. panow Zamoyskich iest od stanow Rzptey pozwolona, przez cztery constitutie approbowana, novissime na confaederatiey, po smierci swiętey pamięci krola i. m. Michała, in executionem przyprowadzona, na coronatiey krola s. pamięci Jana Trzeciego commissią y executią stwierdzona, iaka iest in cordine legum et jurium dobrze ufundowana et meritis clarissimorum virorum, zasługuiących dobrze, bono publico życzących, emerita w osobach iako pierwszego jasniewielmożnego i. m. p. Jana Zamoyskiego, kanclerza w. koronnego, tak jasniewielmożnego i. m. Marcina Zamoyskiego, podskarbiego w. koronnego, aeternum nomen clarum, od żadney impetitiey aby wolna była, ich mm. pp. posłow upraszamy, aby protegant insteri do i. kr. msci y Rzptey, widzący dobra dziedziczne ordinackie, per calamitatem temporum y zołnierża zruiuowane, żeby in suspirium et levamentum od podatkow uwolnione; same zas miasto Zamosc, iako znamienita forteca et ultimum propugnaculum kraiow ruskich, wielkim kosztem tak s. pamięci jasniewielmożnego i. m. p. podskarbiego wielkiego koronnego, iako swieżo, y samey iasniewielmożney i. msci paniey Anny Zamoyskiey, restawrowana, a nie dokonczona, provideat Rzeczpospolita sumpt, a osobliwie z ziemi Chełmskiey szelężne y czopowe, aby opus dokonczone y forteca opatrzona contra insultus hostium była, lubo same tak z przodkow swoich magnis honoribus, iako z osoby swoiey tam sago et toga merita iasniewielmożnego i. m. p. Żaboklickiego, kasztelana kamienieckiego, non indigent commendatione, upraszac będą iednak ich msc pp. posłowie i. kr. m. y całey Rzptey, aby meritissimum civem i. kr. m., pan n. mwy, w respekcie trzymac raczył.

Temuż respectowi y łasce i. k. m., p. n. m., wielmożnego i. m. p. Jana Wyżyckiego, starostę bracławskiego, ich mm. pp. posłowie instantissime zalecą.

Wiele do dobrego rządu w Rzptey należy, aby iurisdictiones non confundantur, przez co prawa firmissimum robur maią, instabunt zatym ich mm. pp. posłowie na blyzko nastempuiącym seymie, aby iura palatinatus w każdym wdztwie in suo robore zosta-

wały, co reassumptione praw dawnych y statutow cavebitur przez osobliwą constitutią.

Instabunt ich mm. pp. posłowie do naiasnieyszego krola i. msci, p. n. m., aby ex bonitate et clementia sui, maiąc respect na tak wielkie zasługi qua sago qua toga domu ich mm. pp. Liniewskich chciał miec w pamięci swoiey pańskiey y łasce jasniewielmożnego i. m. p. kasztelana lubaczowskiego, a osobliwie aby naiasnieyszy krol i. msc, p. n. m., in sublationem daney assecuratiey do Żup Wielickich w recompensę maiętnosci Dmitrowa, ustempioney na roskaz krola i. mci, daninę znaczną conferowac raczył albo nakazał administratorom Żup Wielickich satisfactią czynic assecuratiey daney. A iako tegoż zacnego imienia i. m. p. Stanisław-Kazimierz na Droiczanach Łiniewski, lowczy kiiowski, et par nobile fratrum z wielmożnym i. m. p. kasztelanem lubaczowskim meretur w sercach naszych, żebysmy desiderium i. msci in gremium nostri wniesione et praecedenti instructione roku tysiąc szescset dziewięcdziesiąt osmego, die vigesima sexta martij, eo nomine connotowane, ktore, że na ten czas ich mm. pp. posłom, od nas obranym, iako y wszelkich materyi wdztwa naszego, praeponere nieprzyszło, tedy teraz obstringimus ich mm. pp. posłow obligatione omni reassumendo roku pomienionego instructią, aby, stanom Rzptey opowiedziawszy y zaleciwszy merita i. m. p. łowczego kijowskiego, ktory więcey niż od lat dwudziestu pod znakiem naiasnieyszego s. pamięci Jana Trzeciego, krola polskiego, zostaiąc, chwalebnie bellicis assistebant actionibus, z niemałym zdrowia fortuny dispendio, procurent skutecznie, żeby na dzierżawie, Dołputow nazwaney, ustawicznemi co rok od nieprzyiaciela excursiami funditus zruinowaney, summa piętnascie tysięcy złotych polskich na tey że dzierzawie i. mosci panu Liniewskiemu, łowczemu kiiowskiemu, y successorom i. m. przyznana była, za ktorą summę taż dzierżawa kupiona, oraz od contributiey do skarbu, to iest, zlotych osm quarty, hyberny złotych pięcdziesiąt, na lat dwadzieśćia uwolńiona była.

Także reassumuiąc instructią dawną et innovando desiderium wielmożnego i. m. p. Wacława Wielhorskiego, kasztelanica wołynskiego, merita, iako są sławne w dziełach woiennych y pokoiu, instabunt ich mm. panowie posłowie, aby Swiniuchy miasteczko i. k. m. y całey Rzptey w lennosci prawa zostawało, a osobie y successorom i. m. służyło.

Instabunt ich mm. panowie posłowie do i. k. mci za wielmożnym i. m. p. Ierzym z Szpanowa Czaplicem, stolnikiem owruckim, aby przyobiecaną łaskę temuż i. mci w respeckie swoim i. k. m. mieć chciał w pamięci swoiey panskiey.

Kiedy y same merita, wiadome wdztwu naszemu y całey Rzptey, Korsunskiey y Batohowskiey expeditiey odważne dzieła rodzica i. m. p. Cyryny, pisarza ziem. bracławs., tatarską nagrodziły się niewolą, iako y samego i. msci p. pisarza ziem. bracławskiego, bene meriti civis w wdztwie naszym, nie inszą compensowac się mogli daniną przy dalszych respectach i. k. m., p. n. m., tylko bene merentium pane, iako instructie dawne wdztwa Kiiowskiego, Bracławskiego obmawiaią, aby dobra antiquitus do archimandriey y bractwa Kiiowskiego należące, bene merentibus przez krola i. m., p. n. m., rozdane byli, gdzie, inter alios cives, wies Żurzewice y Rosochy i. m. p. pisarzowi bracławskiemu, za przywileiem naiasnieyszego krola i. mci Augusta Wtorego, dostały się, o ktore mandat od wielebnego oyca Szumlanskiego, episcopa lwowskiego, wydany, aby tedy powaga y conserwatia przywileiu zostawała, urgentissime upraszac będą ich mm. panowie posłowie krola i. m., p. n. m.

Meretur y z osoby swoiey i. m. p. Arnolt Radziminski, chorąży usarski chorągwi jasniewielmożnego i. m. p. marzałka w. koronnego, tak na ustawicznych companiach na usłudze Rzptey osobę, cum dispendio fortuny, niosąc, recomendabunt ich mm. pp. posłowie i. kr. m. y Rzptey, iako za obywatelem wdztwa Kiiowskiego y Bracławskiego, aby ex bonitate et clementia panem benemerentium

z dobr w dispositiey wielebnego oyca Szumlanskiego i. k. mc. udzielic raczył.

Illatia wniesiona i. m. p. Wereszczynskiego, brata naszego, ktory meretur compassią za rodzonym onegoż i. m. p. Wereszczynskim znaku pancernego i. m. p. woiewody Połockiego, ktorzy od ludzi cudzoziemskich krola i. m., p. n. m., niewinnie y bez defensy iest truculenter zabity, broniący dobr swoich ziemskich, aby onym impune nie poszło, a ex merito facti odebrali naganę, urgebunt ich msc panowie posłowie y uprzaszać będą krola i. mc, aby chciał compati krwi niewinnie zabitego szlachcica, a iniuriato była satisfactia.

Pensando zasługi zacnego domu y dzieła urodzonego i. m. p. Jana Drobysza-Tuszynskiego, podstolego żytomirskiego, obywatela wdztwa naszego Bracławskiego, nie innym trybem, tylko recommendatione i. k. mci y Rzptey, aby merito civi z dobr swoich dziedzicznych, nazwannych Ryndynce, w wdztwie naszym Bracławskim, iako też dobr dziedzicznych w wdztwie Kiiowskim, także za Dnieprem, iako y na tey stronie Dniepra będących, nazwanych Tuszynowka y Ordyczowka, ponieważ i. mc. nie brał summy dostoyney, będąc na ten czas na usłudze Rzptey w Ukrainie, za straty i. msci, zdrowia uymę, przez trzydziesci kilka lat traktuiąc słuzbę Rzptey, na dobrach pewnych nazwane Spyczynce, antiquitus uroczyszcze Pełczynskie, krolewszczyzny, w wdztwie Podolskim powiecie Latyczowskim leżących, od sta lat y więcey w donatyvie od naiasnieyszych krolow polskich Stefana Batorego domowi ich mciow nadane, aby szesc tysięcy złot. poll., na pomienionych dobrach pustych od nieprzyiaciela Krzyża Swiętego praetendowanych, Rzpta przyznała, ich mm. pp. posłowie instabunt, activitate promovebunt.

Niemniey referre ad regium Deique rozumiemy praemiare cives et beneficio innotescere saeculis, przeto instabunt ich mm. pp. posłowie do i. kr. m. y Rzptey, aby dobra metropoliey Kiiowskiey y manastyra Pieczarskiego per pacta od manastyra Pieczarskiego y metropoliey, iako y od bractwa Kiiowskiego, odpadłe, Rzptey na-

leżące et distributivae justitiae i. kr. m. podległe, przez i. m. xdza władykę Szumlanskiego lwowskiego praetextu administrationis, od tych czas possesia oddane były, aby za przywileiami krola i. m. ex iustitia vero distributiva inter cives bene meritos, kogo łaska krola i. m. praemiare de his bonis zechce, aby immote circa privilegia zostawali, obnixe supplicabunt ich m. panowie posłowie y przy przywileiach conserwowani będą, instantiowac ich mm. pp. posłowie maią.

Poniewaz ex ratione statum concernente wniesiona do nas querimonia wielmożnego i. mci pana Michała Wolinskiego, starosty radzynskiego, o dobra tegoż starostwa tam ex meritis i. m., iako ex sola justitia; poniewaz w sercach naszych znayduie compassia, instabunt ich mm. pp. posłowie nasi do krola i. msci et ordines regni, aby pomieniona krolewszczyzna Radzyn, w wdztwie Lubelskim leżący, na ktory i. m. p. Wolinski, za consensem naiasnieyszego krola i. m. Jana Trzeciego, wniosł summę, circa iura sua antiqua et granitiebus dawnemi y poznieyszemi commissiami firmatas, zachowany zostawał.

Compensuiąc iawne całey Rzptey merita dobrze zasłużonego w wdztwie sw. pamięci i. wielmożnego i. m. p. Sarbiiewskiego, woiewody mazowieckiego, zlecamy ich mm. pp. posłom naszym, aby jus emphiteuticum na wsi Miączynie, w wdztwie Bełzkim, powiecie Grabowieckim leżącey, od lat szesciu dziesiąt domowi iasniewielmożnego i. m. p. wdy mazowieckiego y successorom iego służące, constitutiami stwierdzone, illaesum zostawało, urgentissime instabunt do stanow Rzptey y constitutią uwaruią.

A że się inconvenientie vigore przywileiow dwoch nadanych zagęsciły, iako to pierwszy przywiley na starostwo Trembowelskie welmożnemu i. m. p. Niemiryczowi, od i. kr. m. conferowany y oddany primitive, zlecamy ich mm. pp. posłom y serio opponowac się maią, aby i. m. p. Niemirycz, in actu starostwa Trembowelskiego będacy, privilegio priori guadeat, ponieważ officium przez

tegoż i. mci adiudicandum spraw grodz. trembowelskich przyprowadzone było.

Godną compassią meretur iustus dolor wielmożnego i. m. p. Butlera, starosty drogickiego, iako ich mm. pp. Suchodolskich, skarbnika y łowczego lubelskich, ktorym pewny pałac w Warszawie, z rzeczami ich mw. będącemi, przez i. msc xdza Białozora, secretarza y ludzi i. kr. m., sine scitu maiestatis, iest ze wszystkim odebrany; żeby tedy uno inconvenienti non sequantur plura, upraszac będą ich mm. pp. posłowie i. kr. m., aby był przywrocony indebite odebrany.

Zapatruiąc się woiewodztwo nasze na godne merita i. m. p. Jana Koziki, czesnika wiskiego, ktorego osoba w affekcie wdztwa manet, ich mw. pp. posłow upraszamy, ażeby instantią wniesli do i. kr. m., aby w swoiey pamięci y łasce pańskiey chiał konserwowac.

Desiderium wniesione i. msci pana Waleriana Bukara, miecznika smolenskiego, a to ratione niesłusznie uproszonego przywileiu ad malam informationem na dobra ziemskie dziedziczne, w wdztwie Bełzkim leżące, przez i. mc. pana Antoniego Głogowskiego, istabunt ich mm. pp. posłowie, aby ten przywiley skassowany był, poniewaz i. msci p. Bukara, miecznika smolenskiego, y synowcow i. msci są te dobra dziedziczne, onym że przywrocone, promovebunt ich mm. pp. posłowie.

Bona terrestria haereditaria, quocunque modo avulsa, osobliwie Nowosiołki, cum attinentijs quibusvis, w wdztwie Kijowskim leżące, ich mm. pp. Kisielow medietas dziedziczne a i. m. p. Zaleskiego. chorążego nowogrodzskiego, medietas tychże dobr, promovebunt ich mm. pp. posłowie, ut ad proprios haeredes et possessores te dobra były przywrocone.

Funduiąc się na constitutiey, na seymie w Warszawie anno millesimo sexcentesimo nonagesimo septimo postanowioney, dobra ziemskie ponieważ wies Wolica koscioła y probostwa Uchanskiego, cum attinentijs, za possessiey teraznieyszego i. mci xdza Cieszkow-

skiego, kanonika łuckiego, proboszcza uchanskiego, iako na wielkie merita tegoż i. mci wdzwo nasze maiąc wzgląd; przeto zlecamy ich m. panom posłom, aby od chlebow zimowych y assignatiy wszelkich jasniewielmożnych ich mw. panow hetmanow uwolnione byli; a że chorągwie tak pod czas związku przeszłego, iako y teraznieyszych assignatiy jasniewielmożnego i. m. pana krakowskiego hetmana w., chorążego i. m. pana Wilgi, nad to percepit, promovebunt i. m. panowie posłowie, aby assignatie dalsze niewychodzili, ponieważ constitutią obwarowano iest; chleby zas zimowe y hyberny, z pomienionych dobr wybrane, cedant na i. m. xdza Cieszkowskiego, proboszcza uchanskiego,iako z dobr ziemskich powzięte, wrocone były.

Także adhaerendo laudo y instructiey wdztwa Wołynskiego, dobra dziedziczne, iego m. pana Jerzego Cyryny, stolnika trembowelskiego, obywatela woiewodztwa naszego, w affectach braterskich, zlecamy ich mm. pp. posłom, iako na dobrach dziedzicznych tegoż i. m. fundowany manastyr y od antecessorow iego był libertowany, od assignatiey zimowych y chlebowych był libertowany, ex quo niesłusznie w taryffę do episcopiey Lwowskiey in suo haerede iest includowany.

Wszelkie tedy te artykuły, do instructiey podane, ich mmciow panow posłow fide, honare et conscientia obligamus, ut pro dexteritate sua quam sincerissime promowowali.

Ktorą to insructią naszę, unanimi voce et nemine contradicente, zgodnie postanowioną, imp. marszalkowi naszemu podpisac y ad acta podac zlecilismy.

Datum anno, mense, die et loco, ut supra.

У тое инструкции подпис руки маршалковское тыми словы: *Ierzy na Nizkiniczach Dogil-Cyryna, stolnik trembowelski, marszałek koła rycerskiego wdstwa Bracławskiego.*

Которая жъ то инструкция, за поданемъ и прозбою его м. подаваючого, а за моимъ, врадовымъ, принятемъ, до книгъ нинешнихъ ест вписаная.

Кн. Кіев. центр. арх. № 1075, л. 889, актъ 196.

VIII.

Инструкція обывателей Кіевскаго воеводства посламъ, отправленнымъ на варшавскій сеймъ 1699 года: о выраженіи благодарности королю за успокоеніе государства внутри и по отношенію къ сосѣднимъ государствамъ; объ уничтоженіи козацкаго войска; объ ограждениіи воеводства отъ разореній жолнеровъ и конфедератовъ; о перенесеніи сеймиковъ въ повѣтовые города Житоміръ и Овручъ; о нераздачѣ должностей и имѣній новой шляхтѣ, недавно получившей право гражданства; о возстановленіи закона относительно свободнаго выбора короля; о защитѣ пограничныхъ крѣпостей, особенно Каменца-Подольскаго, польскими, а не чужеземными, войсками; о принесеніи королевичами присяги на вѣрность государству; о недопущеніи на сеймѣ новыхъ пожалованій польскаго гражданства изъ опасенія, чтобы этимъ не воспользовались чужеземцы; о назначеніи Кроснинскаго староства для изгнанниковъ Кіевскаго воеводства; о награжденіи нѣкоторыхъ лицъ за заслуги предъ отечествомъ; объ освобожденіи имѣній уніатскаго духовенства, разоренныхъ жолнерами, отъ податей и постоевъ; о возвращеніи Бѣлорусской епархіи уніатскому епископу; о назначеніи люстраторовъ Луцкой и Владимірской епархій для опредѣленія размѣра податей; о ненарушеніи давнихъ правъ и привилегій православной и уніатской церквей; объ освобожденіи уніатскихъ монастырей, находящихся въ шляхетскихъ имѣніяхъ, отъ военной повинности; о раздачѣ имѣній Кіевской митрополіи и Кіево-Печерскаго монастыря, отошедшихъ къ Польшѣ, обывателямъ, потерявшимъ свои заднѣпровскія имѣнія; о невыборѣ гродскихъ писарей въ трибунальскіе; о соблюденіи очереди засѣданій трибунала въ Великой и Малой Польшѣ; о недопущеніи въ засѣданія трибунала депутатовъ, противъ избранія которыхъ заявляются протесты; о порядкѣ избранія депутатовъ въ трибуналы; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ за заслуги; о невыдачѣ коронной канцеляріей двухъ привилегій разнымъ лицамъ одновременно на одно и тоже имѣніе и, въ силу этого, о возстановленіи права п. Вацлава Немирича на Теребовльское староство; о нераспространеніи на частную собственность шляхты права короля жаловать такія имѣнія другимъ лицамъ; о признаніи за п. Анной Букаровой права на владѣніе выдѣленной для нея частью въ с. Ястребицахъ; объ освобожденіи сельца владимірскихъ оо. доминикановъ Шестовки отъ военныхъ повинностей объ исполненіи выбранными послами данной имъ инструкціи,—отъ 13 іюня 1699 года.

Року тисеча шестсоть деветдесят девятого, месяца юня тринадцетого дня.

На вряде кгродскомъ, вь замъку его к. м. Володимерскомъ, передо мною, Валенътимъ Доброселскимъ, буркграбимъ замку Володимерскаго, и книгами нинешними кгродскими, старостинъскими, comparnes personaliter, wielmożny jmsc pan Paweł-Iozef Olszewski, instigator koronny, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kiowskiego y electionis jchmw panow posłow, przez jchmw panow obywatelow tegoż wdztwa Kijowskiego w kosciele ich mmw oycow dominikanow, we Włodzimirzu, in loco consultationum solito, ręką swą marszałkowską podpisaną, dla wpisania do xiąg ninieyszych per oblatam podał, tak się w sobie maiącą:

Instructia na seym walny szescioniedzielny warszawski wielmoznym ich msciam panom: Janowi z Woynarowey Woynarowskiemu, sędziemu ziemskiemu kiiowskiemu, Ierzemu-Andrzeiowi Czaplicowi, stolnikowi owruckiemu, staroscie krzemienczuckiemu, Pawłowi-Jozefowi Olszewskiemu, instigatorowi koronnemu, Piotrowi Woynarowskiemu, łowczemu owruckiemu, posłom wdztwa Kijowskiego, na seymiku przedseymowym, die quinta mai, we Włodzimirzu, in loco consiliorum solito, za uniwersałami jkmsci obranym, także jch mciom panom: Benedyktowi-Hrehoremu Żabokrzyckiemu, łowczemu bracławskiemu, y Mikołaiowi-Antoniemu Dogiellowi-Cyrynie, pisarzowi ziemskiemu bracławskiemu, posłom itidem na seymiku, ex vi prorogationis, die undecima junij, na tymże mieyscu reassumowanym, od obywatelow wdztwa Kiiowskiego do deciziey Rpltey podanym, dana we Włodzimirzu, die undecima junij, anno millesimo sexcentesimo nonagesimo nono.

Kiedy jkmsc, pan nasz miłosciwy, z prowidentiey Bozkiey, per quem reges regnant, tak szczęsliwie ten tron panowania swego zasiadł, że rozroznione civium animos wprzod multo labore ex clementia sua et in amore in Rempublicam przez publiczne tractaty ziednoczył, a potym y tak straszną potentią turecką, iuż dwudziestokilkoletniemi na narod nasz Polski zawiszoną woynami, głosną na cały swiat waleczney ręki swoiey sławą do należytego o pokoy

przyszedł tractatu, idzie woiewodztwo Kijowskie in venerationem maiestatu jkm, pana n. m., powinne wiernego poddanstwa swiadcząc homagium y naynizsze panu swemu oddaiąc dzięki, że co tak dlugi bellorum aestus dokazac niemogł, szczęsliwe jkmsci, p. n. m., panowania auspicia sprawyły, za oycowską ku tey oyczyznie swiadczoną miłosc, starania, fatygi, trudy y koszty, swiadczy się z wierną przy dostoienstwie jkmci, pana n. m., życia, krwi y fortun swych odwagą, życząc uprzeymym sercem szczęsliwego w pozne lata cum voto panowania in numeros et nulla unquam aeternitate sepeliendos lauros, ażeby sub augustissimo jkmci nomine tak wiele hostilitatibus strapione woiewodztwo Kijowskie y quondam przestronnemi ozdobne włosciami, teraz tylko samych uroczysk ciesząc się popieliskami, tandem z tychże samych redivivos canat phoenices. Co zas do instructiey jkm., p. n. m., tak około wyprawienia posła wielkiego do Porty na utwierdzenie postanowionego o pokoy tractatu, iako strony ordinatiey porządney militiey in tempora pacis y windicatiey wziętego przez kurfistrza jm brandeburskiego Elbląga, ucontentowania zasług krwawych woyska koronnego, rosporządzenia artileriey, iako praecipui bellorum adiumenti, oraz tutionis juris patronatus Rzpltey y jkm, p. n. m., w conferowaniu opactw, pomiarkowaniu monety y obwarowaniu securitatis seymikow electoralnych, iako obszerniey instructia jkm. w tych punctach obloquitur, inibunt ich mm. panowie posłowie rationes et adinveniant media cum tota Republica, iakoby salubribus consiliis et majestati jkmci, pana n. m., et authoritati ac necessitatibus Reipcae y praw, wolnosci securitati iako naylepiey prae... sum było, to praecavendo, aby vox vetandi, primum fundamentum libertatis, illaesa et immunis zostawała.

Postanowione na szczęsliwey coronatiey ikm, p. n. m., prawo około ewacuatiey militiey kozackiey z wdztwa Kijowskiego, lubo toties zniszczono wdztw przez kozakow, tak do jkm, pana n. m., jako do jasniewielmożnych ich. m. panow hetmanow koronnych, supplicowało, iż dotąd ad executionem nieprzyszło, inferent jch m. panowie posłowie do jkmci, pana n. m., y całey Rzpltey solicitam

instantiam, aby to genus militiae, ktore tak dawno y staremi czasami zastarzałą experientią doswiadczone do buntow et dandum ius sceleri, imieniem tylko prychilne, rzeczą samą dziedziczny oyczyzny naszey nieprzyiaciel, ktorego effrenatam licentiam opisywać et exaggerate zda się byc osobliwa passia et luctu in ipso luctus exoritur nonus, iako publico Rptey exitio repertum, iako nayprędzey nie tylko z kraiow wdztwa Kijowskiego, ale z całey debere oyczyzny tak dalece, żeby nec vestigium militiey kozackiey estare mogło et lege scripta caueatur, aby woysk kozackich amplius nietylko nie zaciągac, ale powsze tę militią kozacką extirpare, do ktorey executiey prawa pospolitego felicis connationis, przy pomocy jkmci y Rptey, declarowac bedą posłowie.

Resolwowane in vindicationem fortun swoych tu, in visceribus regni, według odgraniczenia zostaiących, a przez Paliia y Iskrę, pulkownikow woyska tego, deoccupowanych et civium wdztwa tego animos, niemniey y to wdztwo Kijowskie, apprehendit, że, poczowszy ab interregno immediato, nieznosne Rzplta poniosła szkody, a prawie ultimam ruinam tak przez związek woyska koronnego, iako przez wprowadzenie intra viscera regni woysk cudzoziemskich bez consensu Rzptey y obrady seymowey, instabunt ichm panowie posłowie naprzod, aby woysko cudzoziemskie ex finibus regni ante omnia było wyprzowadzone, a potym investigabunt, cum tota Republica, autorem związku et consiliarios, sine consensu Reipublicae, wprowadzenia tu woysk cudzoziemskich y upraszac będą jk. msc, p. n. m., aby ex clementia sua wydal in facie Reipublicae to consilium Reiplcae damnosum y że to iuż increbuit, że jkmc niemałe wydał pieniądze in privatorum studia, aby ich mianował y wydał, supplikowac będą; woysku zas koronnemu związku, stosuiąc się do prawa anni millesimi sexcentesimi sexagesimi septimi, żadney niepozwolą amnistiey y owszem aby tak pan marszałek związkowy, iako y consiliarzy iego, pro infamibus et incapacibus omnium honorum ad compescensam similem, osobliwie sub tempus interregni, audaciam per legem declarowani byli, starac się bedą.

A ze wielkie ztąd incommoda w woiewodztwie Kijowskim, ze trzech oraz wdztw: Kiiowskiego, Bracławskiego y Czernichowskiego, seymiki wraz odprawuiią się, ktore iako per legem publicam są na to mieysce przeniesione, tak starac się będą jch mm. panowie posłowie, aby seymiki wdztwa Kijowskiego, za ustompieniem militiey kozackiey z kraiow tamtych, znowu przeniesione byly ad proprium solum tegoż wdtwa, do Żytomirza, z tą alternatą, aby raz w Żytomirzu, drugi raz w Owruczu odprawowały się, non deserendo iednak y tego mieysca, na ktore są przeniesione—Włodzimierza, ad actualem possesionem i. mm. pp. obywatele wdztwa tego bez wszelakiey praepeditiey kozackiey nie przyidą.

Reassumuiąc prawa o nowey szlachcie et de scartabelis, starać się będą i. mm. pp. posłowie, aby tak nowey szlachcie, iako nowym indigenom, żadne urzędy, daniny, krolewszczyzny, ktore są panis bene meritorum zdawna urodzonych, zdawna zasłużonych w tey oyczyznie synow, takowym osobom nierodawane były, a wydane przywileie cassowane były, lege caueatur.

Więc, iako primum fundamentum wolnosci naszey positum est na wolney krolow panow swoich electiey, starać się będą i. mm. pp. posłowie o reassumptią wszystkich praw o wolney electiey y aby dyploma i. m. p. marszałek electionis, ex tota Repblca spisawszy, sufficientissime wydał i. kr. m., p. n. m., et vicissim j. kr. m., p. n. m., ex rationibus liberae electionis, praescindendo omnem praetensionem succesioni in fundamento legum, de libera electione sancitarum, takowez wydał Rzpltey.

Lubo to dawnemi iest cautum prawami, aby fortece Rzpltey, osobliwie pograniczne, civibus patriae a nie extraneis polecane były, osobliwie iednak swieżo teraz, day Boże, szczęsliwie odebrany Kamieniec-Podolski, aby praesidio woyska koronnego muniatur, cavebunt i. m. pp. posłowie.

Stosuiąc się do dawnych praw za panowania nayiasnieyszego krola i. m. Władysława Czwartego, instabunt i. m. pp. posłowie,

by naiasnieyszy krolewicowie ich m. na przyszłym seymie iuramentum fidelitati, iuxta praxim antiquam, wykonali.

A lubo j. w. j. m. p. kasztellan krakowski, hetman wiėlki koronny, na przeszłych seymikach wnosił instantią o nobilitatią y indigenaty niektorym osobom, że iednak woiewodstwo Kiiowskie ma iustum metum, aby extranei pod tę instantią niepodszywali się, injungit i. m. pp. posłom swoim, aby na żadne nobilitatie y na żadne indegenaty niepozwolali, y przywileie eo nomine, iesliby iakie z kancelariey wydane były, iako sine consensu Reipublicae, aby abrogentur.

Uznawało wdztwo Kiiowskie za straty fortun swoich zadnieprskich, że Rzplta naznaczyła była starostwo Krosninskie in solatium exulantium; teraz, kiedy przez milicią kozacką już z tę stronę Dniepru z fortun własnych, pod czas woyny tureckiey, są wygnani et suis frustrantur opibus dotąd. upraszac będą i. m. pp. posłowie i. kr. m., p. n. m., y caley Rzpltey, aby za stratą tak wielką przez dwudziestokilkoletnią woynę fortun swoich mogło miec in recompensam toż starostwo, sobie dane [1]).

Dobrze wiadoma magnitudo virtutum et meritorum w tey oyczyznie nietylko ex praedecessoribus, ale z osoby własney qua sago qua toga j. w. i. m. Alexandra hrabi na Lypem Lipskiego, woiewody kaliskiego, a marszałka na ten czas trybunału koronnego, iako calą oyczyzną tutatur et ornat, tak in pectoribus nostris znalazszy prawdziwe testimonium, też samo in facie Rzpltey stanom exponent ich m. pp. posłowie nasi bez wszelkiego coloru solus virtutis et meritorum ozdobne swiadectwy.

---

1) Здѣсь опущено повторяющееся постановленіе о евреяхъ, сдѣланное на сеймѣ 1698 г., (см. стр. 11), и ходатайство обывателей о вознагражденіи за заслуги предъ отечествомъ кракос. воеводы Щастнаго Потоцкаго, красноставскаго старосты Михаила Потоцкаго, любачев. каштеляна Михаила Линевскаго и другихъ членовъ той же семьи, овруч. старосты Францишка Потоцкаго, холмскаго обывателя Іосифа Верещинскаго, кіев. земскаго писаря Догелля-Цырины и друг. о чемъ см. выше стр. 7, 8, 30, 53, 57, 60, 61, 62, 63 и 64.

Dobra Rzpltey duchowne ritus graeci unitorum tak w Koronie, iako w w. x. Litt, że są funditus przeładowaniem hyberny naprzod onerowane, potym nałożeniem szostakow per scriptum, ad archiwum dane, za diecezią Przemyską wypłacaiąc, aggrawowane ac tandem związkową extorsią sciemiężone, na ostatek tryplą, semetryplą, a na koniec zołnierza stanownego exorbitantiami y, iako ktora chorągiew chciała, takie przebory sobie y ustawy wymyslala; dla tego, do ostatniey iuż ruiny przyszedszy, supplicamus do i. kr. m. y całey Rzpltey, ażeby w podatkowaniu hyberny y stanowisk tak ciężkich folgę iaką in futurum odniosly, gdyż cale animarum cura, iednosci sw. propagatio et suffragia piis et liberalissimis fundatoribus cessabunt, cessante sustentationis medio eiusdem cleri; owszem sławne katedry, klasztory, bazyliki y swiętnice panskie corruent.

Clerus unitus w swoich plebaniach, cerkwiach y samych kaplanskich osobach że iest bez respectu przechodami, noclegami, grabieźami y nienależnemi, ile w w. x. Litewskim, assignatiami chlebowemi, zimowemi ad summam egestatem przywiedziony, dla tego, dawnieysze constitutie eo nomine reassumuiąc, specialiter j. w. ich m. pp. hetmanow oboyga narodow, i. kr. m. y Rzpltey zaleci aby takowe assignatie niewychodziły z kancellariy hetmanskich, y proszący żołnierz o takowe dobra ziemskich y krolewskich fundatiy, ile żadnego poddanego niemaiących, aby poenis, de disciplina militari sancitis, irremissibiliter był karany, i. m. pp. posłowie nasi instabunt.

Episcopia Białoruska, iako zawsze ieszcze za błogosłowionego Iosafata męcznika y iego successorow, połockich archiepiskopow-unitow, inclusive aż do teraznieyszego i. m. xiędza Białozora, przy unitach zostawała, o czym extant y dawne przywileie naiasnieyszych krolow polskich y swieższe piae memoriae Kolendzie-Żochowskiemu ac tandem y samemu i. m. x. Białozorowi dane, tak y teraz wielebnemu Pelchowskiemu disunitowi ad male narrata et subreptitie przywiley, pod czas szczęsliwey coronatiey i. kr. m. wy-

dany, aby był skassowany, zeloso pectore i. m. p. posłowie promovebunt.

Jura, diplomata et privilegie, constitutiones ritus graeci tam unitorum, quam disunitorum, z dawnych lat od nayiasnieyszych krolow polskich y całey Rzpltey concessa, aby in utramque partem integra et illaesa maneant, w naymnieyszych punctach y clausułach circumscripta, zlecamy i. m. pp. posłom naszym y na terazniey-szym pełnie doyrzec seymie, referuiąc się w tym do dawnieyszych eo nomine całego generału woiewodztw naszych instructij.

A ponieważ in sublevationem ruiny dobr episcopiey Łuckiey y Włodzimierskiey przez hyberny y consistentie zimowe non occurit insze medium, tedy starac się będą i. m. pp. posłowie nasi o naznaczenie przez seym do tych władyctw lustratorow, aby, pomienione władyctwa zlustrowawszy, constituant certum, quantum ferendorum z nich na woysko Rzpltey onerum ad proportionem aliorum ecclesiasticorum beneficiorum, oraz też et merita j. przewielebnych i. m. Leona Zelęskiego, metropolity kijowskiego, unitorum y Dyonizego Żabokrzyckiego, archimandryty, nominata episkopa łuckiego y ostrogskiego, in Rempublicam łasce y respectowi i. kr. m., p. n. m., y całey Rzpltey recomendabunt.

Z osobna monastyry swiętego Bazylego ritus graeci, to iest Zahorowski, Białostocki, Poczaiowski y Milecki, w dieceziey Łuckiey będące, Dermanski y inne, także y dobra wszystkie, do pomienionych monastyrow należące, iako na dobrach szlachieckich dziedzicznych ufundowane, aby od hyberny, consistentiey y wszystkich ciężarow woyskowych przy dawnych prawach y funduszach, constitutiami przeszłemi approbowanych, zachowane y wolne były, serio instabunt i. m. p. posłowie.

A ponieważ dobra metropoliey Kijowskiey y monastyra Pieczarskiego y do bractwa Kiiowskiego należące, per pacta odpadłe, Rzpltey należą et distributivae justitiae i. kr. m., p. n. m., ktore

praetextuose i. m. xiądz władyka lwowski administruie, suplicuie wdztwo nasze Kijowskie, a osobliwie exules dobr odpałych za Dnieprem, aby te dobra in vim reclinatorij między tychże exulantow ex justitia distributiva i. kr. m., p. n. m., et benemeretis rozdane były.

Dawnego prawa o ich m. pp. pisarzach grodskich wołynskich aby procuratione spraw w trybunale nie czynili sobie distractiey in attendentia sądom swoim grodskim, co z wielką się dzieie uymą sprawiedliwosci swiętey, postaraią się i. m. pp. posłowie nasi reasumptionem.

Wiele y na tym Rzpltey należy, aby sądy trybunalskie, ktore są także libertatis pupilla et aequalitatis conservatio, in suo robore zostawaly, instabunt i. m. pp. posłowie naprzod, ponieważ teraz iuż powtornie laska wielkopolska onę administruie, conserwuiąc alternatę, in successum przez dwie lecie pod laską małopolską odprawiały się.

A że wielkie w tym praeiudicium dzieie się restantibus contradictionibus, ich m. pp. deputaci na trybunał koronny obierac się pozwalaią, a potym, czasu tylko upatruiąc, iako protestant niemogł upilnować, na sądy trybunalskie przysięgaią; tedy starać się będą i. m. p. posłowie, aby takowy controwersus deputat niezasiadał, albo choc by zasiadł, privetur functione, kiedy protestatia przeciwko iego elektiey będzie podana.

Circa reassumptionem sądow lub Piotrokowskiego lub Łubelskiego trybunałow y aby i. m. p. deputati trybunalscy przysięgali na to, iako continue tey funkciey pilnowac będą, excepta vera infirmitate, wielce w tym ich m. duchowni exorbitant w trybunale, że, ledwie nie co rok, iedneż osoby obieraiąc deputatami na trybunał koronny, stan szlachecki praetextu iurisdictionis aggrawuią; domowią się tego ich m. pp. posłowie serio, aby, ad normam swieckich de-

putatow trybunalskich, nie mogł być obierany deputat duchowny ten, ktore miał functią na sobie takową tylko czwartego roku[1]).

Godną compassią meretur iustum dolor w. i. m. p. Butlera, starosty drogickiego, iako y i. m. pw Suchodolskich, skarbnika y łowczego lubelskich, ktorym pewny pałac murowany w Warszawie, z rzeczami i. m., w nim będącemi, przez i. m. xiędza Białozora, kanonika wilenskiego, secretarza, y ludzi i. kr. m., sine scitu maiestatis, iest ze wszystkim odebrany; żeby tedy uno inconvenienti non sequantur plura, zlecamy i. m. pp. posłom naszym upraszać i. kr. m., aby był od tych ludzi przywrocony, iako indebite wzięty.

Stosuiąc się do prawa pospolitego tak o expectatywach, ktore in vita possessoris zwykli importuni upraszać, iako o przywileiach, na pierwsze przywileie wydanych, ktore prawo pro irritis poslednieysze mieć chciało, starać się będą i. m. pp. poslowie, ut reassumantur leges, obviando takowym inconvenientiom et rigor imponatur na cancellarij coronne, że takowe przywileia pieczętuią, y na i. m. pp. pieczętarzow, aby alternatim ustawicznie przy boku panskim rezydowali caeterique ministri status iuxta legem et antiquum usum.

A że ta instructia woiewodztwa ex novo et impracticabili exemplo i. m. p. Władysława Niemiricza, starosty trembowelskiego, emersit, że, za przywileiem i. kr. m., przysiągszy na starostwo y postanowiwszy urzędnikow swoich, iest expulsus przez w. i. m. p. strażnika koronnego vigore przywileiu poslednieyszego et degradatus de honore, instabunt i. m. pp. posłowie do i. kr. m., p. n. m., y do Rzpltey, aby nietylko lex perpetua staneła okolo expectatyw, przywileiow, na przywileie danych, y residentiey i. m. p. pieczętarzow et ministrorum status, ale też emeritus civis i. m. p. Niemirycz w starostwie Trembowieskie reinducatur.

---

[1]) Здѣсь опущено повторяющееся ходатайство обывателей о награжденіи овруч. стольника Андрея-Юрія Чаплица и хорунжаго Арнольфа Радзиминскаго, о чемъ см. стр. 14 и 63.

Wniesiony in medium nostri querimonium i. m. p. Waleryana Bukara, miecznika smolenskiego, respectem gwałtownego odebrania wsi Olszanki, w woiewodztwie Bełzkim leżącey, przez i. m. p. Antoniego Głogowskiego ab antiquo dziedzicznych dobr żiemskich, za przywileiem i. kr. m., iako meretur u nas compassią, tak serio instabunt i. m. pp. posłowie nasi, aby, securitati dobr ziemskich providendo, ten przywiley per legem scassowany był, et in futurum caveatur, aby przywileie i. kr. m. nie mieli extendentiam super bona terrestria, iako in regno libero, y wydane in contrarium nullitati subiaceant.

A że tegoż i. m. p. miecznika smolenskiego matka i. m. p. Anna z Zalęża Bukarowa ma ius communicativum na dobrach wsi Iastrembicach, w wdztwie Bracławskim leżących, a dla zruinowania oney per hostilitatem y consistentią kozacką z possessiey deturbata została; cavebunt i. m. pp. posłowie, aby przy tey dzierzawie et circa ius suum illaesa zostawała, et lege caveatur, iako się niżey namieniło o expectyvach; a iesliby kto na to przywiley uprosił, per legem aby scassowany był.

Wioska Szystowek barzo szczupła, o kilku tylko chłopach, na gruncie folwarkowym i. m. oycow dominikanow włodzimirskich, iako małe subsidium conventu włodzimirskiego, aby od stanowisk y chleba hybernowego libertowana była, starac się będą ich m. pp. posłowie [1]).

Wielkie z stąd incommoda wdztwo Kijowskie ponosi, iż, maiąc in gremio sui tak wiele emeritos cives et viros consilii, niema im campum merendi de Republica; stosuiąc się zatym tak do prawa anni millesimi sexcentesimi octuagesimi tertij, ktorym Rzecz-Po-

---

[1]) Въ этомъ мѣстѣ опущено повторяющееся ходатайство о вознагражденіи за заслуги мазовец. воеводы Сербіевскаго, новоград. хорунжаго Константина Шлюбича-Заленскаго и житомір. подстолія Янъ Дробыша-Тущинскаго, о чемъ см. выше стр. 5, 63 и 64.

spolita renovare et innovare bonum ordinem temu wdztwu pozwoliła, zleca i. m. pp. posłom swoim, aby nietylko i. m. pw Benedikta-Hrehorego Zabokrzyckiego, lowczego bracławskiego, y Mikołaia-Antoniego Dogił-Cyrynę, pisarza ziemskiego bracławskiego, posłow przydanych Rzplta przyieła, ale in futurum zawsze sześć posłow z wdztwa tego być mogło, serio allaborent.

Iako tedy to wszystko, co się namieniło, committimus activitate i. m. pp. posłow, aby skutecznie do intentiey naszey raczyli przywieść, tak y więcey, ieżeli by czasu opportunitas ku dobremu wdztwa potrzebowała, probatae dexteritati et indubitatae fidei i. m. poruczaiąc, desideria nasze ręką i. m. p. marszałka naszego podpisac et actis connotari zlecilismy.

U tey instructiey podpis ręki marszałkowskiey w te słowa:

Paweł-Jozef Olszewski, instigator koronny, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego.

Котораяж то инструкция, за поданемъ е. м. подаваючого, а за моимъ, врядовымъ, принятемъ, до книг нинешних естъ вписаная.

Книга Кiев. центр. арх. № 1075, л. 896, актъ 198.

X.

Добавочныя постановленія обывателей Черниговскаго воеводства посламъ, отправленнымъ на варшавскій сеймъ 1699 года: о раздачѣ почестей и вакантныхъ должностей только заслуженнымъ лицамъ и ихъ семьямъ; о сохраненіи силы равенства правъ великаго княжества Литовскаго съ Польской короной; объ исполненіи обязанностей гродскихъ должностныхъ лицъ ихъ замѣстителями и присяжными лицами; о защитѣ и покровительствѣ обиженному короннымъ подстоліемъ п. Комаровскому; объ оставленіи во владѣніи черниговскаго подкоморія земли, назначенной для Черниговскаго воеводства,—14 іюля 1699 года.

Року тисеча шестсотъ деветдесятъ девятого, мѣсяца июля чотирнадцятого дня.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mosci Włodzimirskim, przede mną, Walentym Dobrosielskim, burgrabim zamku Włodzimirskiego, y xięgami ninieyszemi grodskiemi, staroscinskiemi, comparens personaliter, wielmożny iego mość pan Stanisław Chorzewski, podkomorzyc czernihowski, marszałek koła rycerskiego tegoż woiewodstwa Czernihowskiego, puncta przydane do instrukcyey przeszłego seymiku woiewodstwa tegoż, ręką swą marszałkowską podpisane, dla upisania do xiąg ninieyszych per oblatam podał tenoris talis:

Ponieważ ex rationibus woiewodstwa naszego mamy praesentem do dzisieyszego terminu seymiku woiewodstwa naszego z innemi ich mościami w woiewodstwie naszym na seym teraznieyszy w Rzeczy-Pospolitey obranego iego mosci pana Stanisława Woyne na Oraniach Oranskiego, łowczego czernihowskiego, posla, tedy, z woli woiewodstwa, ex laudo praesenti woiewodstwa do instructiey ich mościom panom posłom mianowanym, przy obraniu ich mościow terazniey szego seymiku woiewodstwa, z podpisem ręki moiey marszałkowskiey, przydaie instructią:

Honory y vacanse w Rzeczy-Pospolitey aby nie na iedne domy y osoby rozdawane były, ale pro iustitia distributiva na rozne domy et civibus bene merentibus, promovebunt ich mość panowie posłowie do krola iego mosci y Rzeczy-Pospolitey.

Coaequatio praw wielkiego xięstwa Litewskiego cum iuribus regni aby była in suo robore, pomogą ich mosć panowie posłowie nasi fidelissime ich mosciom panom litewskim.

A że nie mała z tąd querimonia ich mosciow panow obywatelow naszych, że przy trudnieysze sprowadzenie executiey przez ich mosciow panow officialistow grodzkich, osobliwie w sprawach minoris momenti; tedy, subveniendo w tym ich mosciow, zlecamy ich mosciom posłom naszym, aby supplikowali do iego krolewskiey mosci y Rzeczy-Pospolitey, żeby, adinstar praw koronnych, per subdelegatos et iuratas personas odprawowali się.

Meretur u nas iustam compassionem brat nasz, i. mosć pan Komorowski, w iakim ukrzywdzeniu swoim przez iego mosci pana podstolego koronnego y ludzi onego, ktore całemu woiewodstwu y generałowi naszemu wiadome; za czym zlecamy ich mosciom panom posłom naszym, aby wszyscy, iunctis manibus et consilio, oraz z ich mościami pany wołynskiemi, ktorzy itidem maią w instructiey ten interess podany, conveniant iego mosci pana podstolego koonnego et nomine woiewodstwa instent z iego moscią panem Komorowskim, bratem naszym, tak w zdrowiu, iako y fortunie znacznie oppresso.

Poniewasz zas włoki ziemi Bełzkiey, nadane woiewodstwu naszemu, ktore iego mosć pan podkomorzy czernihowski teraznieyszy iego mosć pan Felicyan-Alexander Cieszkowski zapłacił; przeto instabunt ich mości panowie posłowie do iego krolewskiey mości y Rzeczy-Pospolitey, aby tych włok mogł być in possessione mianowany i. msc pan podkomorzy czernihowski, poki każdy z ich mcow

panow obywatelow wdztwa naszego do possesiey w woiewodstwie naszym nie przydą.

U tey oblaty punctow podpis ręki marszałkowskiey temi slowy:

Stanisław Chorzewski, podkomorzyc czernihowski, marszałek koła rycerskiego.

Ktore to puncta, za podaniem y prozbą wyszrzeczonego iego mości podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem do xiąg ninieyszych są wpisane.

Книга Кіев. центр. арх. № 1075, л. 942, актъ 330.

XI.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства для руководства посламъ, отправляемымъ на варшавскій сеймъ 1699 года: о выраженіи благодарности королю и сеймовымъ посламъ за окончаніе сейма; о назначеніи коммиссіи для разбора жалобъ на разоренія отъ войскъ и о положеніи православныхъ церквей въ Кіевскомъ воеводствѣ и г. Каменцѣ-Подольскомъ; объ освобожденіи Кіевскаго и Брацлавскаго воеводствъ отъ казацкихъ насилій и принятіи мѣръ противъ полковника Палія, какъ бунтовщика; объ освобожденіи овручскаго стольника Юрія Чаплица отъ подозрѣнія въ причиненіи смерти п. Ковалевскому, дѣду пп. Загоровскихъ; о назначеніи времени ближайшаго сеймика,—15 сентября 1699 года.

Року тисеча шестсот деветдесят девятого, мѣсяца сенътевря петнадцетого дня.

Na urzędzie grod., w zamku i. k. m. Włodz., przede mną, Walentym Dobrosielskim, burgrabim zamku Włodz., y xięgami ninieyszemi grodz. staroscinskiemi, comparens personaliter, wielmożny i. m. pan Stanisław-Antoni Czaplic, marszałek koła rycerskiego woiewodstwa Kijowskiego, laudum zgodnie przez i. m. panow obywatelow tegoz woiewodstwa we Włodzimierzu, w kosciele oycow

Dominikanow, in loco consultationem solito, postanowione, ręką swą marszałkowską podpisane, dla wpisania do xiąg ninieyszych per oblatam podał, tak się w sobie maiące:

My, rady, senatorowie, dygnitarze, urzędnicy y wszystko rycerstwo wdztwa Kijowskiego, na seymik postcomitialny ex prorogatione, na mieysce obrad naszych zwyczayne, do Włodzimierza, ziechawszy się, ordimur obrady nasze od podziękowania Panu Bogu, Ktory iest Authortotius boni, czynic Mu unanimiter quotquot sumus y Iego świętema maiestatowi laudem et iubilationem za tę dobroczynną łaskę, ktorą całą Rzptą et, specialius, nasze wdztwo pożądaną pokoiu restitutią protegit et benedicit.

Przyznaiemy oraz szczęsciu i. k. m., pana naszego młgo, że sub augusto suo nomine tak ab extra, iako też ab intra, exoptatam tot seculis w oyczyznie naszey szczyrą applicatią przez dokonczenie, według prawa, seymu przyniosł malatiam, za co wdzięcznych serc naszych do Niebieskiego Krola mittimus suspicia, aby zdrowiem, długim zyciem et omni praevoto succesu i. k. mci, p. n. m., compensował y w teraznieyszey drodze na paktowanie zdrowia szczęścił y blogosławił, wielmożnym ich m. p. poslom wdztwa naszego, ktorzy widocznie zyczliwosci swoiey temu woiewodstwu y całey Rzpltey zawżdy y na teraznieyszym przeszłym seymie dali documenta, iako dziękuiemy, takża prace y errogowane koszta ich m. pp. do należytey recompensy znać się declaruiemy y wdzięczną w sercach naszych abrysuiemy pamięć, od ktorych ich m. p. posłow iakowen wszystkim mieliśmy sufficientiam simam infamationem, iako też iż commissia, na poczynione szkody od woyska i. kr. m., p. n. m., de consensu całey izby poselskiey postanowiona, in volumen legum nieweszła,—przeto praesenti laudo postanowiamy, aby na przyszłym da Pan Bog seymie, ktory primo vere declarowany, ich m. p. posłowie nasi przyszli, ieno domowiali się tego, aby pomieniona commissia ad suum przyszła effectum, ne tanta crimina et damna eant impune, y żeby appendit włożoną w constitutią sub titulo:

„Libertatia wdztwa y Kamienca-Podolskiego“, „O religiey disunitorum greckiey“, zniesiona być mogła, ktory, ut secundum priwilegia, jura et diplomata sua, według praw, zwyczaiow dawnych tak w wdztwie, iako y Kamiencu-Podolskim, przy swych zostawali cerkwiach w domach, y aby mieszkanie w Kamiencu dla conserwatiey katedralney cerkwi disunitis bydź mogła.

Prawo zaś in toto conserwuiąc, teraz postanowione, ktore iest wyraznie, aby na seymikach relationis ich m. p. commissarzow na trybunał Radomsky obralismy; przeto prosiemy unanimiter w. i. m. p. Iozefa Potockiego, starostę robczyckiego, za kommissara; ktory i. m. p. komisarz nasz, zasiadaiąc mieysce tamże, starać się ma y powinien będzie, aby powagę y całość wdztwa naszego per gloria magni sui zachował.

A poniewaz za szczęsliwym i. kr. m., p. n. m., (panowaniem) pożądanym cieszymy się pokoiem, y milicia kozacka, ktora więcey szkody, niżli emolumenti, Rzpltey przynosiła, z wdztwa naszego ewakuowana być powinna, o czym constitutia dexteritate et prudentia ich m. p. posłow naszych sub titulo: „Zwinienie kozakow w Kijowskim y Bracławskim woiewodstwach“, iest wymożona,—przeto, aby prędzey swoy wzieła skutek, y my byli uwolnieni od opressiey kozackiey w domach naszych y fortunach niebezpieczni, upraszamy e medio nostri do jaśniewielmożnych ich m. p. hetmanow koronnych et primario do jasniewielmożnego i. m. p. kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, i. m. p. Benedikta na Żabokrzykach y Norzińsku Zabokrzyckiego, łowczego bracławskiego, y wielmożnego i. m. p. Stefana z Woynarowey Woynarowskiego, sędzia ziemskiego kijowskiego, a do j. w. i. m. p. woiewody krakowskiego, hetmana polnego koronnego, j. o. xięcia i. m. Gabryela Swiatopełka-Czetwertynskiego, chorążyca żytomirskiego, y w. i. m. p. Krzysztopha Manieckiego, chorążyca kijowskiego, ktory to i. m. p. posłowie, podziękowawszy imieniem woiewodstwa naszego ich m. p. hetmanom obom, pro omnibus curis acsolicitudinibus około dobra tey Rzpltey upraszać będą, aby,

iesliby, uchoway Boże, malignitas Paliia y całego kozactwa posłuszną constitucyi teraz napisaney byc niemiała, zażyli władzy hetmanskiey y wszystko, teraz ex visceribus regni ku granicom zblizaiące się, na nich ordinowali, iako na buntownikow y nieposłusznych oyczyznie, w czym, aby instructia ich m. p. posłom eo nomine wydana była, i. m. p. marszałkowi koła naszego comittimus.

Iako każdemu woiewodstwo nasze porrigere zwykło dextram, tak satisfaciendo affectationi justae w. i. m. p. Jerzego z Szpanowa na Nowodworze Czaplica, stolnika owruckiego, starosty krzemięczuckiego, podwoiewodziego sądowego, generała woiewodstwa naszego Kijowskiego, którym obiecta causa przez w. i. m. p. Stanisława, podstolego, Jozefa, sędzia ziemskiego kijowskiego, na Zahorowie Zahorowskich ratione causatae mortis, iakoby przez wyszpomienionego i. m. p. stolnika owruckiego byc miała i. m. p. Kowalewskiemu, dziadowi i. m. p. Zahorowskich; a że liquide patet nam wszytkim: i. m. p. stolnik owrucki, functus będąc deputatskim honorem z woiewodstwa naszego na trybunał koronny,—przeto, iż indebite vexatur, bo byl illo tempore w Piotrkowie, kiedy i. mci obiecta usiłuie dowodzić causa, zlecamy i. m. p. marszałkowi, aby imieniem całego wdztwa attestatią fideliter wydał i. m. panu stolnikowi owruckiemu z podpisem swoiey ręki.

Niechcąc zas sine consiliis zostawać, seymik ten ad diem vigesimam octavam mensis novembris anni praesentis pod laską tegoż i. m. p. marszałka proroguiemy; seymik zaś, ktory ex conservatione dzisże przypadł pod laską i. m. p. Andrzeia z Woynarowey Woynarowskiego, podstolego bracławskiego, gdy dzis dla szczupłosci czasu agitowany bydz nie może, do dnia iutrzeyszego odkładamy, że zas laudum do akt podac y podpisac i. m. p. marszałkowi koła naszego zlecilismy.

Działo się we Włodzimirzu, w kosciele oycow dominicanow, dnia piętnastego septembra roku tysiąc szescset dziewięćdziesiąt dziewiątego.

U tego laudum podpis ręki marszałkowskiey temi słowy:

Stanisław-Antoni z Szpanowa Czaplic, marszałek koła rycerskiego woiewodzstwa Kijowskiego.

Ktoreż to laudum, za podaniem y prozbą wyszrzezczonego i. m. podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem do xiąg nnnieyszych iest wpisane.

Книга Кіев. центр. арх. № 1075, № 1014, актъ 370.

XII.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства на реляційномъ сеймикѣ: объ отправкѣ къ королю посольства съ благодарностью за возвращеніе Каменца-Подольскаго; о выраженіи благодарности примасу королевства и великому коронному гетману за ихъ труды; о выборѣ въ скарбовый трибуналъ коммиссаровъ и защитѣ ими интересовъ воеводства; о ревизіи городскихъ книгъ, оставшихся послѣ турковъ; о защитѣ владѣній подольскаго генерала и о сохраненіи его правъ и привилегій,—4 октября 1699 г.

Actum in castro Camenecensi Podoliae, feria sexta post festum sancti Francisci Confessoris proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo nono.

Ad officium actaque praesentia castrensia capitt. camenecensia Podoliae, personaliter veniens, generosus Henricus Sakin, vexillifer regiminis dragonici illris et mci Martini de Kąty Kątski, palatini Kijovîae, Pod. et artilleriae regni, generalis camenec, laticzovien., urzędovien, marien., hausen. etc. capitanei, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum, hic, Cameneci, in loco consultationum solito, in comitialis particularibus per incolas palatinatus Podoliae die vigesima quinta septembris 1699 anno, sub directione celsissimi Iozephi principis Czartorien., magni ducatus Lithvaniae vexilliferi, ejusdem congressus mareschalci, sancitum,

manu ejusdem propria subscriptum et sigillo usitato communitum, introcontentum de tenore tali:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdztwa Podolskiego, ziechawszy się na seymik relationis do Kamienca na dzien dwudziesty piąty wrzesnia, w deklaracyi seymowey naznaczony, za zgodą iednostayną umowilismy niżey wyrażone punkta: A naprzod, ordynowalismy w poselstwie do i. kr. m., p. n. m., ich m. pw. Mikołaia Połynskiego sędziego ziemskiego podolskiego, Woyciecha Lanskoronskiego, skarbnika podolskiego, ktorzy ich m., odebrawszy instrukcyią z rąk j. o. xiążęcia i. m. Czartoryskiego, chorążego wielkiego xięstwa Litewskiego, marszałka koła naszego, iechac maią citatis passibus obviam panu y, przy naynizszey maiestatowi panskiemu veneracyi y podziękowaniu, że się sławna forteca y tak znaczne prowincye sub auspiciis tego pana wrociły nam według punktow instrukcyey, na seymiku umowionych, przełożą i. kr. m. abominationem in loco sancto, in vestibulis, plorantes sacerdotes, koscioły bez przykrycia y ołtarzow, kapłanow bez prowizyey; zalecą pariter et necessitates publicas tak wielkiey fortecy et alia, w instrukcyi fusius expressa.

Ciż ich m. p. posłowie, iadąc do i. kr. m., p. n. m., wstąpią do xiążęcia i. m. Michała Radzieiewskiego, kardynała y prymasa krolewstwa Polskiego, y, przy uniżonym podziękowaniu pro asseduo studio in publicum, doniosą desideria wdztwa naszego, w instrukcyi sobie daney obszyrniey wyrazone, łasce y pamięci xiążęcia i. m., naszego wielce mciwego pana.

Wyprawilismy tudzież posłow do j. w. i. m. p. Stanisława Jabłonowskiego, kaszellana krakowskiego, hetmana w. koronnego, to iest, ich m. pw: Stanisława Gruszeckiego, łowczego czernichowskiego, i. m. p. Krzysztofa Dulskiego, chorążego roty pancerney j. w. i. m. p. strażnika koronnego; ktorzy ich mm. doniosą (przy oddanym podziękowaniu za wszytkie pracy y starania) vota urbis y całego woiewodztwa in sinum łaskawey opieky czułego wodza, według instrukcyi sobie daney.

Descendimus potym, stosuiąc się ad tenorem novellae legis, do obrania kommissarza na trybnnał skarbowy Radomsky; do ktorey funkcyi zgodnemi głosami uprosilismy w. i. m. p. Stefana z Rycht Humieckiego, stolnika podolskiego, pułkownika artylleryi koronney, aby in illo subsellio, ieżeli na wdztwu zniszczonemu naszemu to przynamniey całey Rzeczy-pospolitey, pro sua activitate, pomogł pracy in negotio tam grandi; naznaczylismy przy tym do rewizyi pewnych xiąg mieyskich, od turkow w Kamiencu zostawionych, w. ich m. pw: Stanisława Makowieckiego, sędziego grodzkiego kamienickiego, Stanisława Telephusa, podczaszego trembowelskiego; ktorzy ich m., zrewidowawszy pomienione xięgi y one zapieczętowawszy, zostawione in tuto et securo loco do uczynienia relacyi woiewodztwu.

Chcąc przytym utrzymac wdztwo nasze powage et reditus generalstwa podolskiego, przyrzeka sobie ab invicem nie cierpiec żadney avulsyi in dicionibus tego generalstwa, osobliwie w miastach, antiquitus do generału tego należących, iako to, w Latyczowie y w Smotryczu; y ktoby kolwiek, uprosiwszy sobie ad malam informationem partem aliquam z tego generału, ważył się dolo aut vi altentare possessionem, na takowego całe wdztwo ad instantiam j. w. i. m. p. Marcina z Kontow Kątskiego, woiewody kijowskiego, podolskiego i artylleryi koronney generała, consurgere deklaruie się.

Że zas przeciwko wyraznym konstytucyom derogatum na blisko przeszłym seymie juribus et praerogativis generała podolskiego, aby in posterum nie generał podolski, ale trzeletni iaki kommendant zawiadywał kamieniecką fortecą; tedy, przeciwko temu punktowi, iako niesluszn emu et vetustiores leges evertenti, j. o. xiąże i. m. a marszałek koła naszego rycerskiego protestowac się będzie powinien, a wdztwo nasze, vigore tey protestacyi, man tenere dawnieysze prawo in iuribus et praerogativis generał podolskiego obliguie się.

Te zas wszytkię punkta, zgodnie od nas namowione, dla większey wagi y pewnosci zlecilismy xiążenciu i. m. marszałkowi przy pieczęci swoiey podpisacy one do grodu podac per oblatam.

Działo się in loco cosultationum solito w Kamiencu, w kosciele farnym, dnia dwudziestego piątego wrzesnia roku tysiąc szescset dziewiędziesiątego dziewiątego.

Jozef, xiąże Czartoryski, chorąży więlkiego xięstwa Litewskiego.

Locus sigilli illius usitati, cera rubra insigniti.

Post cuius suprascripti laudi ad acta officij praesentis ingrossationem, originale eiusdem circa eadem acta gnsus offerens reliquit.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3954, л. 6 об.

XIII.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о перенесеніи собранія сеймиковъ въ Житоміръ; о порученіи храненія житомірскихъ актовыхъ книгъ владимірскому подстаростѣ Войнаровскому; о пріемѣ и выдачѣ копій сеймиковыхъ постановленій; объ укрощеніи козацкаго своеволія и жолнерскихъ насилій; о пожертвованіи на поддержаніе и починку владимірскаго доминиканскаго костела,—4 декабря 1700 года.

Року тисеча семъсотъного, месяца декавра четвертого дня.

На ураде кгродскомъ, въ месте его к. м. Овручом, передо мъною, Михалемъ Синъгаевскимъ, наместникомъ подвоеводства, реенътомъ кгродскимъ, енералу воеводства Киевского, и книгами нинешними кгродскими киевскими, comparens pltr, urodzony j. m. pan Jan Skompski, imieniem wielmożnego iego msci pana Andrzeia Woynarowskiego, podstolego bracławskiego, marszałka koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, extrakt autentyczny z grodu Włodzimirskiego wydany, z upisaniem w niem laudum woiewodztwa

Kijowskiego, dla wpisania do xiąg niniеyszych grodzkieh kijowskich per oblatam podał tenoris sequentis:

Wypis z xiąg grodzkich zamku Włodzimirskiego. Roku tysiącznego siedmsetnego miesiąca septembra piętnastego dnia. Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey msci Włodzimirskim, przedemną, Ianem Woynarowskim, sędzią ziemskim kijowskim, podstaroscim grodzkim włodzimirskim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi staroscinskiemi, stanowswy personaliter, urodzony iego msc pan Andrzey z Woynarowey Woynarowski, podstoli bracławski, marszałek na ten czas koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, laudum tegoż woiewodztwa, we Włodzimirzu, w kosciele ich mw oycow dominikanow, in loco consultationum solito, przez ich mw panow obywatelow pomienionego woiewodztwa zgodnie postanowione, ręką swą marszałkowską podpisane, dla wpisania do xiąg ninieyszych per oblatam podał, tak się w sobie maiące.

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, obywatele y wszystko rycerstwo wdztwa Kijowskiego vigore prorogationis seymiku od dnia trzeciego sierpnia do dnia czternastego wrzesnia, także według laudum przerzeczonego wdztwa, pro termino na dzien tenże czternasty ziechawszy do Włodżimierza, ad locum consultationum solitum, w kosciele ich mw oycow dominikanow, przychilaiąc się tak do constitutiey y prawa nam pozwolonego ad tuendam conservationem woiewodztwa przy łasce Bozskiey y szczęsliwym panowaniu naiasnieyszego krola iego msci Augusta Wtorego, pana naszego miłosciwego, sub cuius auspicio altam mamy pacem, in unione animorum et votorum, zgodne, nemine contradicente, stanowiemy laudum. a za tym idąc, post tot naufragas tempestates ad proprios woiewodztwa naszego lares, gdzie antenati nostri felicissima gaudebant pace, należyte pro universo commodo miewali obrady, naypierwey translatią seymiku ze Włodzimirza do Żytomirza uchwalilismy y tam naypierwszy seymik, day Boże, quam optimo euentu, pro die vigesima secunda januarij w roku, da Pan Bog, przyszłym, tysiącznym siedmsetnym pierwszym, naznaczamy, na ktorym o wszystkich

desideriach woiewodztwa naszego umowić się y iego integritatem praecauere mamy.

Xięgi zas żytomirskie, przez dawną uchwałe wielmożnemu iego mosci panu Woynarowskiemu, sędziemu ziemskiemu kijoskiemu, podstarosciemu grodzkiemu włodzimirskiemu, oddane, approbuiąc tęz uchwałę, upraszamy iego mosci, naszego mosciwego pana, aby ieszcze do ktorego czasu sub custodia et attendentia sua miał, nim się grod otworzy; z ktorych xiąg extrakty, pod pieczęcią ziemską kijowską, z podpisem ręki tego iego mosci, wydane bydz maią.

Obrady zas dalsze naszę wszystkie w Żytomirzu odprawowac się maią, ktorych wszystkie lauda regent, od iego msci pana sędziego zemskiego kijowskiego postanowiony, susceptowac y pod pieczęcią ziemską kijowską wydawac ma.

Wielką maiąc przez woysko kozackie krzywdę w dobrach naszych, uprosilismy e medio nostri do jasnie wielmożnego iego mosci pana kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, wielmożnych ich mw panow Ludwika Manieckiego, chorążego czernihowskiego, y Ierzego Woynarowskiegn, skarbnika żytomirskiego, ktorzy ich m., doniosszy instantią naszę, upraszac będą, aby tak swawolą, iako y chorągwi, w woiewodztwie naszym zostaiących, licentiam powagą swoią coercere raczyl y constitutią ad executionem przywiodł.

Słuszną przewielebnych ich mw oycow dominikanow włodzimirch widząc supplikę (ponieważ esmy mieli przez tak wiele lat nasze w kosciele ich mw constantie, w ktorym y na potym, ieżeliby, uchoway Boże, iakowa miała nastąpic hostilitas, seymikowaniu naszemu reserwamus mieysce), pociąga nas do tego, abysmy na reparatią tegoz koscioła mieli adwersią; więc, stosuiąc się do dawnieyszyych uchwał y one approbuiąc, złotych czterysta z naypierwszych podatkow y pieniędzy oddac deklaruiemy; także y iego msci panu Andrzeiowi Kałuszowiczowi, towarzyszowi chorągwie wielmożnego iego mosci pana Ardrzeia Woynarowskiego, podstolego bracła

sens marszałka koła naszego rycerskiego, naznaczony odprawowac się ma. Ktore laudum terazniejsze iego msci panu marszałkowi podpisac y do act grodzkich włodzimirskich, tandem, extractem wyiowszy, y per oblatam w Owruczym toz laudum podac zlecilismy.

Działo się we Włodzimirzu, in loco consultationum solito, anno millesimo septingentesimo, mense et die, ut supra.

U tego laudum podpis ręki marszałkowskiey temi słowy: *Andrzey Woynarowski, podstoli bracławski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego.*

Ktore to laudnm za podaniem oczewistym wyszrzeczonego iego msci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg ninieyszych iest wpisane, z ktorych y ten wypis pod pieczęcią grodzką włodzimirską iest wydany; pisany w zamku Włodzimirskim.

У того екстракту, при печати кгродъской володимеръской притисненои, коректа тими словы: Correxit Ciapecki, mp. Которий же то екстрактъ лявъди, за поданемъ и прозбою вишъ менованое особи подаваючое, а за моимъ, урадовимъ, принятемъ до книгъ нинешнихъ есть вписаны.

Кн. Кіев. центр. арх. № 22, л. 324, актъ 26.

XIV.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства о выдачѣ квитанціи въ полученіи съ литовскаго подскарбія Бенедикта Сапѣги части собранныхъ податей, и о принятіи мѣръ къ обезпеченію полученія остальной части податей,—8 марта 1700 г.

Roku tysiącznego siedmsetnego, miesiąca marca osmego dnia.

Na urzędzie grodskim, w zamku iego krol. mci Łuckim, przedemną, Adamem Niemirowskim, namiestnikiem burgrabstwa zamku

Łuckiego, y xięgami ninieyszemi grodz. łuckiemi, comparens personaliter, wiel. imc pan Michał Liniewski, miecznik nowogrodzki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Wołynskiego, dla wpisania do akt ninieyszych grodz. łuckich laudum, przez ich msc panow obywatelow wdztwa Wołynskiego unanimi voce umowione, z podpisem ręki swoiey własney per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, do akt pomienionych o wpisanie onego, ktorego annuendo affectatione, pomienione laudum, ad acticandum przyimuiąc, czytałem de verbo ad verbum, y temi iest iuserowane słowy:

My, rady, senatorowie, xiążęta, dygnitarze, urzędnicy, obywatele y rycerstwo wdztwa Wołynskiego, na seymik prorogationis na dzien piąty miesiąca marca, ex vi laudi et prorogationis blizko przeszłego seymiku, zgromadzeni, Panu nieba y swiata wieczne dziękczynienie uczyniwszy, za conserwacyą stanow tey Rzeczy-pospolitey, seymik podatkowania wdztwa naszego reassumuiąc co accidit decisione woiewodztwa naszego, pro tempore expedyowac tak nam należy, ponieważ, na informacyey wielmożnego imc pana kommissarża naszego, wdztwo nasze o podatkowaniu materyie in futurum per conclusione po skączoney comissiey odłożyło, cum toto effectu, dołożywszy desiderium imc pana Horaina, podczaszego parnawskiego, ad eandem prorogationem, iako niżey się wyraża. Że zas sub ore et conatu wielmożnych ichmw pp. Kostantego Slubicza-Załęskiego, podkomorzego nowogrodzkiego, imc. p. Władysława Krzyszkowskiego, starosty włodzimirskiego, jmc p. Jerzego na Markowiczach Hulewicza, woyskiego ziemskiego włodzimirskiego, jmc. p. Jerzego na Porwanczu Porwanieckiego, skarbnikawołynskiego, lubo in parte post multos numeratos annos et intercessas assecurationes iasnie wielmożnego jmc. p. Benedykta Sąpiehy, podskarbiego wielkiego W. X. Litewskiego w zapłaceniu summy kapitalney sta dziesięciu tysięcu zł. pol. portio adrationalis trzydziestu tysięcy zł. pol., circa restantem summam osmiudziesiąt tysięcy zł. pol., nastąpiła y do rąk woiewodztwa naszego rzetelnie doszła, si petentibus commissariis y za consensem

wszystkich obywatelow in depositio w.w. o.o. jezuitow collegium łuckiego, sub sigillis delegatorum, deponowana iest; tedy z tey portiey retiunkowey iasnie wielmożnego jmc pana podskarbiego wielkiego W. X. Litewskiego ad praesens kwituiemy, uwalniamy, liberam et immunem facimus et pronuntiamus. O reszte zas summy osmiudziesiąt tysięcy zl. pol., insimul na dobrach iasnie wielmożnego imc p. podskarbiego wielkiego W. X. L., w Koronie leźących, assekurowaney y submittowaney, ciż ichmosc panowie posłowie nasi, tak na seymie przyszłym, inquantum prędko nie nastąpi satisfactia, z osob swoich, iako ex functione publica, praesentes zas commissarij choc by bez functiey poselskiey, upomnic się powinni będą. Etiam przed seymem, quo nomine instrukcyą tymże ichmm pp. commissarzom naszym imc panu marszałkowi koła naszego dac zlecamy, cum hac cautione, iź ieżeliby ich mm pp. posłowie nie odebrali realem satisfactionem, tedy imc pan instigator nasz, od woiewodztwa ad vindicandam eandem summam destynowany, ad processum w trybunale Lubelskim, inchoatum redire ma y powinien na dobrach iasniewielmożnego imc pana podskarbiego wielkiego W. X. Litewskiego, w Koronie będących, windykowac restantem summam osmiudziesiąt tysięcy zł. pol., non obstante quavis transactione et quietatione ex summam trzydziestu tysięcy zł. pol., z ktorey ichmosciow panow posłow naszych wyżeywyrażonych, ex quo ad depositum woiewodztwa oddana y lokowana iest, ad libitum wszystkiego rycerstwa kwituiemy; y aby iasniewielmożnemu imc. panu podskarbiemu wielkiemu W. X. Litewskiego kwit z summy trzydziestu tysięcy zł. pol. zeznali coram actis authenticis, injungimus; salva repetenda summa osmiudziesiąt tysięcy złotych polskich, pleno in robore reservata przez tychże ich mc panow commissarzow. Że zas in publicum wniesiona querimonia braci naszych przeciwko wielmożnemu imc panu instygatorowi koronnemu, że concitavit in vanum braci naszych ex nullo demerito niby ratione extorsorum inique theoloneorum od przechodzących ex terrarum gentium mercimoniariarum movet unas zelum. Przeto, aby ta indebita citatio et plus evocatio na seym pleno cha-

ractere porta imc pana Lukasza Daniłowicza Czekonskiego, brata naszego, do przeswietnego trybynału Radomskiego z instructiją in forma, cum rationibus expositis, aby instet nomine publico, ażeby ta imc pana instygatora koronnego contestatio przeciwko woiewodzstwu naszemu, cum toto effectu remittat na seym walny przyszły. Desideria zas wszystkie, osobliwie wielmożnego imc pana podczaszego parnawskiego y innych braci naszych, in suis desiderijs przymawiających się, do terminu, z prorogaciey pzypadaiącego, zachowuiemy, y seymik pod starą laska ad diem vigesimam primam aprilis, anni praesentis, pro informatione woiewodstwa naszego, z comissiey Radomskiey, cum tot effectu, et desiderijs braci naszych, proroguiemy y zachowuiemy.

Datum in loco consultationum solito, w Łucku, roku tysiąc siedmsetnego, miesiąca martij szostego dnia.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki wielmożnego imc pana marszałka koła rycerskiego w te słowa:

Michał Liniewski, miecznik nowogrodski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wołynskiego, mp.

Ktoreż to laudum, per oblatam podane, za podaniem wysz mianowaney osoby podawaiącey, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystkie z początku aż do konca do xiąg ninieyszych grodzkich Łuckich iest wpisane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 2235, л. 283, актъ 19.

XV.

Постановленія обывателей Волынскаго воеводства на двухъ сеймикахъ, бывшихъ подъ селами Хотячовомъ и Недѣлками: о вызовѣ отрядовъ пп. Гораина и Кошовскихъ; о личномъ участіи дворянъ въ ополченіи; о военно-конной повинности владѣльцевъ королевскихъ и духовныхъ имѣній; о благодарности депутатамъ, ѣздившимъ къ краковскому каштеляну; объ отвѣтственности дворянъ, не бывшихъ на первомъ сеймикѣ; о выдачѣ свидѣтельства владимірскому старостѣ и объ освобожденіи новогродскаго подкоморія отъ военной службы по слабости здоровья,—31 іюля 1702 года,

Roku tysiącznego siedmsetnego wtórego, miesiąca julij trzydziestego pierwszego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego krolewskiey mosci Łuckim, przede mną, Kazimirzem Malickim, namiestnikiem burgrabstwa zamku Łuckiego y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, comparens personaliter, urodzony jegomosc pan Jan Bobrowski dla zapisania do xiąg ninieyszych grodszkich łuckich te punkta, od woiewodztwa Wołynskiego postanowione, podał per oblatam, o czym w sobie obmawiaią, prosząc mnie, urżędu, o przyięciu onych, ad akta wpisanie, a tak ja, urząd, przijmuiąc, czytałem, ktorych tenor jest takowy:

Punkta sancitorum w kole naszym rycerskim woiewodztwa Wołynskiego, dnia pietnastego julij, anno millesimo septingentesimo secundo, między Chotiaczowom a Ludzinem: Primo—ordynans wydać jchmosciom panom Koszowskim, podkoniuszym wielkiego xięztwa Litewskiego, y Horainowi, podczaszemu owruckiemu, ażeby z ludźmi, pod komendo swoią będącemi, do województwa przychodzili. Secundo—jchmosc wszyscy, ktorym lex non suffragatur, ażeby sami osobami swemi, nie przez poczty, assistant woiewodztwu, sub poenis, de expeditione bellica sancitis. Tertio—z dobr królewskich y duchownych, ad normam innych woiewodztw, z dziesięciu dymów konia iednego sub eodem rigore, superius expraesso, stawic jch mosc possessores

powinni. Quarto—ruszenie się jako naypretsze, iścia pospiech uchwalamy. Quinto—gratitudo za podjęte fatygi jchmosciom panom posłom naszym, do jasnie wielmożnego pana Krakowskiego ad annum gratio requiritur.

Powtorne punkta, pod Niedzielskami wsią uchwalone, dnia dwudziestego siodmego julij millesimo septingentesimo secundo: Primo—jch mosci wszyscy bracia nasi, ktorzy po kole Chotiaczewskim nie byli, nie są y niebędą u nas y w kwarcianym wojsku okazye y omieszkali, subsunt rigori anni millessimi sexcentesimi vigesimi primi constitutioni. Secundo—wielmożnemu jego mosci panu staroście włodzimirskiemu obliguiemy się dare testimonium, że niesłuszne snać declaratus a malevalentis delatus przed jego mosciem panem Krakowskim. Tertio—wielmożnego jego mosci pana podkomorzego nowogrodzkiego licenciuiemy dla słabosci zdrowia od pospolitego ruszenia.

U tych punktow, per oblatam podanych, podpis ręki jasnie wielmożnego jegomosci pana kasztelana wołynskiego w te słowa:

Ledochowski, kastelan, pułkownik woiewodztwa Wołynskiego.

Ktore że to punkta, za podaniem jego mosci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystkie, z początku az do konca, de werbo ad werbum, do xiąg niniejszych grodzkich łuckich iest ingrossowane.

Кн. Кiев. централ. архива № 2238, л. 1033 об.

XVI.

Протестъ, поданный дворянами Василіемъ и друг. Выговскими противъ нѣкоторой части дворянъ Овручскаго повѣта, которые незаконно собрались на отдѣльный сеймикъ, сдѣлали на немъ постановленія и учредили суды, а несправедливыми заявленіями въ овручскій судъ оклеветали прочихъ дворянъ Кіевскаго воеводства, бывшихъ въ поголовномъ ополченіи противъ козаковъ,—2 января 1703 года.

Року тисеча семъсотъ третого, месеца януария второго дня.

На ураде кгродзскомъ, въ месте его королевское милости Овручомъ, передо мною, Михалемъ Сынгаевскимъ, наместникомъ подвоеводства, реентомъ кгродзскимъ, енералу воеводства Киевского, и книгами нинешними кгродзскими киевскими, comparens personaliter, urodzony jego mośc pan Bazyli z Wyhowa Wyhowski, namiesnik starostwa i regent grodzki żytomirski, possessor dobr częsci wsi Polochaczowa, jako skoro po rospuszeniu, a barziey po rozgromieniu, od swawolnych buntownikow-kozakow pospolitego ruszenia woiewodztwa Kijowskiego pod Berdyczowem, acta praesentia adire potuit i o iakowymsci, przez sessyą prywatną w kilkudziesiąt obywatelow powiatu Owruckiego uformowanym, przeciwko prawu y wolnosci szlacheckiey, niesłusznym sądzie, na aggawacyą iedyną insciis fratribus postanowionym, dowiedziec się mogł, tak zaraz swym i urodzonych ich mosciow panow: Daniela oyca, Thomasza, Ostaphiego, Ananiego, Andrzeia i Jana stryiow, Hrehorego, Theodora, Jana i Jerzego braciey Wyhowskich, także i Andrzeia Mieleniewskiego imieniem, postrzegaiąc całosci dobr i honoru tak swoich, iako i innych mościow wyżey opisanych, solenniter manifestował się w ten sposob, iz ich mośc panowie obywatele woiewodztwa Kijowskiego, powiatu Owruckiego, niektorzy kilkadziesiąt, ad summum trzydziesci osob, zebrawszy się ad privatum locum, to iest, do rezydencyey ich mościow oycow jezuitow owruckich, smieli i ważylisię protestacyą niesłuszną, blakiet poddawzy goły do podpisu ich mościóm, na sessyey będącym,

napzeciwko wszystkim obywatelom woiewodztwa Kijowskiego powiatow: Kijowskiego, Żytomirskiego i niektorym Owruckiego, na pospolitym ruszeniu actualiter będącym, napisać i w niey kalumnij niemało, honorowi szlacheckiemu szkodzących, napełnić, jako taż protestacya niesłusznie, anno proximo elapso, millesimo septingentessimo secundo, die secundo decembris uczyniona, enarrat; także eodem die niejakies mieniące byc i laudum, na oppraessyą szlachty napisawszy, w niem sąd niesłychany jakowysci, sine titulo, uformować, ktory, bez wydawania pozwow, ut moris et juris est, niemało, ut fertur, shlachty condemnował. De nullitate tedy pomienioney protestacyey i onego, na szczegułną obełgą spisanego, niby laudum i w nim obranego sądu, jako i kondemnat, jeżeli są (bo onych wydawać nikomu urząd grodzki owrucki niechce), przeciwko ktoremu to urzendowi grodżkiemu owruckiemu, takźe idem offerens, nomine ut suprà, iterum iterumque manifestatur, salvam sobie i innym ich mościom meliorationem tey manifestacyey zostawiwszy, mnie, urzędu, o przyięcie tey i do akt zapisanie prosił, co i otrzymał. Bazyli z Wyhova Wyhowski, namiesnik starostwa y regent grodzki żytomirski, swym i wszystkich imieniem wyżey opisanych.

Кн. Кіев. центр. арх. № 24, л. 55, актъ 1-й.

XVII.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства о выборѣ уполномоченныхъ лицъ для заключенія мирнаго договора со Швеціей; объ отправкѣ пословъ къ примасу королевства съ просьбой принять участіе въ заключеніи этого договора; объ отправкѣ пословъ къ великому коронному гетману съ просьбой объ удержаніи отряда войска въ Кіевскомъ воеводствѣ до окончательнаго подавленія козацкаго движенія; о назначеніи 400 пол. злотыхъ для поддержанія доминиканскаго костела въ г. Владимірѣ; о назначеніи времени и мѣста для новаго сеймика,— 28 февраля 1703 года.

Roku tysiącznego siedmsetnego trzeciego, miesiąca februarij dwudziestego ośmego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego krolewskiej mości Wlodzimirskim, przede mną, Thomaszem Pałuskim, burgrabim zamku Wlodzimirskiego, y xięgami niniejszemi grodzkiemi, starościńskiemi, comparens personaliter, wielmożny jegomosć pan Antoni Siennicki, ziemski kijowski, grodzki krzemieniecki pisarz, województwa Kijowskiego marszałek koła rycerskiego, laudum tegoż województwa Kijowskiego, w rzeczy niżej inserowanej, z podpisem ręki swej marszałkowskiej, dla wpisania do xiąg niniejszych per oblatam podał, tak się w sobie mające:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y wszystkie rycerstwo województwa Kijowskiego, na sejmik niniejszy, ad amplectenda sancita rad koronnych y koła rycerskiego, w pospolitym ruszeniu roku blizko przeszłego constituta, za universałem najjasniejszego Augusta Wtórego, króla y pana naszego miłosciwego, na dzień dwudziesty siodmy februarij anni currentis, na miejsce radom naszym, i prawem pospolitym y uniwersałem iego krolewskiej mośći oznaczone, do Włodzimierza, kościoła ich mosciów ojcow dominikanów zgromadzeni, pod directią wielmożnego jegomosci pana Józefa na Karczowie Karczowskiego, starosty żytomirskiego, półkownika województwa naszego, naprzod Panu zastępów, Bogu naszemu, wiecznej wdzięcznosci na sercach naszych głębokim wyraziwszy oblig

charakterem, że inter medios fluctus naufraganti populo województwu naszemu pozwolił momentum rad, consultacyi publicznych, najjasniejszemu panu naszemu za konserwacyą y ojcowskie pieczołowanie około dobra pospolitego, praw y swobod narodu naszego, veri patris patriae, najpokorniejsze oddawszy podziękowanie, takową postanowiliśmy uchwałę:

Wyraznym torem przodków naszych idąc, wszyscy jednostajnie, bez żadnego rozerwania y dismembratiej, sacrosancte et jurejurando obowiązujemy się, przy zachowaniu wiary swiętej, przy swiątnicach pańskich, przy dostojenstwie jego królewskiej mości, pana naszego miłosciwego, także przy zachowaniu praw, swobod y wolności narodu naszego, stawać y zastawiaćsię sacrosancte przyrzekamy y obligujemy się. Media zaś wypełnienia tego wszystkiego do przyszłego sejmiku, ex prorogatione moderna przypadającego, zachowujemy, gdy jednak pożądanego z łaski Bożej affulget nadzieia pokoju y czas do uspokojenia miłej ojczyzny naszej oznaczony, uprosiliśmy e medio nostri ich mosciow panów commisarzów do traktatu z koroną Szwedzką: jasnie wiełmożnego jegomosci pana Stanisłlawa na Rozdole Rzewuskiego, referendarza koronnego, wojsk koronnych generalnego regimentarza, chełmskiego, nowosieleckiego et c. starostę, y wielmożnego jegomości pana Józefa Karczewskiego, starostę żytomirskiego y polkownika województwa Kijowskiego, cum plenaria potestate concludendi, nic jednak nie derogując y pierwiej obranym na pospolitym ruszeniu ichmosciom panom kommisarzom, to jest, wielmożnym ich mosciom panóm: Władysławowi Krzyszkowskiemu, staroscie włodzimierskiemu, y jegomości panu Adamowi Wołczkiewiczowi-Olizarowi, stolnikowi wołyńskiemu, y owszem, rati habendo ich mosciów elekcią et pro legitimis commisariis ac plenipotentiariis województwa naszego mając, insimul et semel conjungimus ichmosciów z terazniejszemi obranemi ichmosciami pany kommisarzami naszemi, obstringendo ichmosciow boni publici et universae salutis amore, aby, communicatis votis et animis, zasiadszy według urzędów swoich, jako najskuteczniej pro bono publico desudare raczyli y jako najlepiej

o uspokojeniu wnętrznym y zewnętrznym radzili, ut ferant aliquot mutui sensus bonum, jednak in conjunctionem armorum z żadnym monarchą ani w ligę żadne nie wchodząc. Jż zaś wszelkie rady publiczne naprzod dependent od samego Boga, a potym y od tych, którzy bliżsi są majestatowi Jego swiętemu y państwa koronne in venerationem religionis catholicae, senatorów duchownych, omni cultu et honore prosequendo, w obradach swoich publicznych daję praecedentią, dla tegośmy uprosili e medio nostri ich mosciów panów posłów, wielmożnych ich mosciów panów: Kazimierza na Steczance Steckiego, podczaszego y podstarosciego żytomirskiego, Mikołaja Dołgieła z Łyczkowa Cyrynę, pisarza ziemskiego bracławskiego, podstarosciego grodzkiego grabowieckiego, cum instrumento publico, aby supplicowali et amore patriae obstringant jasnie oswieconego xiążęcia jego mości kardynała primasa koronnego, arcybiskupa gnieznieńskiego, aby chciał przybyć na miejsce traktatowi naznaczone pro die decima sexta martij anni currentis y tam, authoritate sua sincere dobra pospolitego y pokoju amplectendo conservationem, lacrimantem patriam solari raczył.

Nieugaszoną żarliwość y niewymowne pracy y fatygi, et quis enarrare potest gloriosa ejus facinora, jasnie wielmożnego imć pana kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, veri zelatoris publicae salutis, miłej ojczyzny zaszczyciela y propugnatora, publicznemi affektami y sercami naszemi sciskając, in recognitionem wdzięczności uprosiliśmy ich mosciów panów posłow, urodzonych ich mosciów panów: Antoniego-Franciszka Siennickiego, ziemskiego kijowskiego, grodzkiego krzemienieckiego pisarza, marszałka koła naszego, y imć pana Antoniego Trypolskiego, chorążyca żytomirskiego, z należytą instrukcią samego, jako najchwalebniejszego pro solicitudinibus et curis około dobra upadającej ojczyzny podziękowania, aby dalej województwo nasze, głowę już ex favillis ledwie podnoszące, z łaskawej y miłosiernej protekcyej swojej niewypuszczał y partią wojska proportionalną na zaszczyt kraju tamecz-

nego, jeszcze bonis wypadający płomień buntów kozackich gasili et salutem universi populi zachowali.

Chwały Boskiej pomnożenie iż każdego bydź w sercu y w pamięci powinne, dla tego przypominamy ich mosciom ojcom dominikanom włodzimirskim od nas dane sollicitum y naznaczone złotych czterysta z najpierwszych podatków naszych, albo, jeżeli jeszcze są które niedispertitowane, za assygnacyami jego mości pana kommisarza naszego na prszyszłym, da Bóg, sejmiku obmyśliliśmy assignacyą od jego mości pana kommisara naszego expostulabimus y do tegoż czasu desiderium jego mości pana Andrzeja Kołusowicza odkładamy. Abyśmy zaś po obradach porządek y sposob conservacyej dobra pospolitego zachowali, dla uczynienia tak relatii ich mosciów panów kommissarzów z doszłego, daj Boże, traktatu, jako jch mosciów panów posłów y dalszej obrady, sejmik ten do poniedziałku przewodnego, pod tąż laską, do Żytomierza, na miejscu prawem opisane, jeżeli wojna buntownicza ugaszona będzie, prorogujemy; jeżeli też, uchowaj Boże, nie przyjdziemy in realem possessionem sedis nostrae, Żytomirza, tedy we Włodzimierzu, tenże dzień sejmikowi naszemu podług konservacyej laudi anno millesimo septingentesimo, die decima quarta septembris, we Włodzimierzu, w kosciele ich mosciów ojców dominikanów constituti, w tymże kosciele włodzimierskim zachowujemy, niwczym nie derogując konstitucyom y laudom przeszłym, tak w Żytomirzu, na Jskorosci, Stepanowce y recentissime pod Luhynami postanowionym, które in omnibus punctis et clausulis approbamus.

Którą to zgodną uchwałę naszą jego mosci panu marszałkowi naszemu, podpisawszy ręką własną, ad publicam omniam notitiam do act grodzkich włodzimirskich podać zleciliśmy.

Działo się we Włodzimierzu, dnia dwudziestego osmego februarij, roku Pańsklego tysiąc siedmsetnego trzeciego.

U tego laudum podpis ręki marszałkowskiej temi słowy:

Antoni Siennicki, ziemski kijowski, grodzki krzemieniecki pisarz, wojewodztwa Kijowskiego marszałek koła rycerskiego, m. p.

Które to laudum, za podaniem oczewistym y prosbą wyszrzeczonego jegomci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyjęciem, do xiąg niniejszych jest wpisane.

Кн. Кіев. центр. арх., № 1078, л. 433 об., актъ 306.

XVIII.

Инструкція обывателей Кіевскаго воеводства коронному референдарію Станиславу Ржевускому и житомирскому старостѣ Іосифу Карчевскому относительно соблюденія ими общихъ условій и выгодъ Рѣчи-посполитой при заключеніи мирнаго договора между Польшей и Швеціей,—28 февраля 1703 года.

Roku tysiąc siedmsetnego trzeciego, miesiąca ferbuarij dwudziestego osmego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego kr. mosci Włodzimierskim, przede mną, Thomaszem Pałuskim, burgrabim zamku Włodzimirskiego y xięgami ninieyszemi grodzkiemi staroscinskiemi, comparens personaliter, wielmożny iego mosc pan Antoni-Franciszek Siennicki, ziemski kijowski, grodski krzemieniecki pisarz, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, instrukcyą tegoż wdztwa Kijowskiego w rzeczy niżey inserowaney, z podpisem ręki marszałkowskiey, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich włodzimierskich per oblatam podał, tak się w sobie maiącą:

Instrukcya jasniewielmożnemu imci panu Stanisławowi na Rozdole Rzewuskiemu, referendarzowi koronnemu, generalnemu woysk koronnych regimentarzowi, chełmskiemu etc. staroscie, y wielmożnemu jmci panu Jozefowi na Karczewie Karczewskiemu, staroscie żytomirskiemu, pułkownikowi wdztwa Kijowskiego, do traktatu y pacyfikacyey Korony Polskiey z Szwedzką na seymiku we Włodzimierzu, dnia dwudziestego osmego februarij anno millesimo septingentesimo tertio expedyowanym, dana:

Rąk Bożych Dei Sabbaoth dzieło iest nietylko prywatnych ludzi, ale y monarchow swiata iednoczyc y łączyc animusze y serca, y gdy afful-

get łaska Boża y usiłowanie stanow koronnych, accessit ad determinationem uspokoienia maiestatow polskiego y szwedzkiego, tedy iako miła oyczyzna nasza po paktach Oliwskich sincere omnes felicissimos successus Korony Szwedzkiey amplectabatur y niemi cieszyła się y żadney do laezyey nie dawała przyczyny, y ieszcze hospitantem cum armis in visceribus regni naiasnieyszego krola imci szwedzkiego, foederatum oyczyzny naszey amicum, non sine offensa religionis catholicae, cum violatione swiątnic Bożych y klasztorow, w wieczney zostaiąc klawzurze, domow y osob szlacheckich angarisatione, ingemiscentis populi tributarijs exactionibus, exinanitione dotąd cierpi, nie bez nadziei iednak uspokoienia y dość uczynienia pro injuriis; tak gdy każdego serce gemitus populi przenika, i laezye wolnego narodu sustineri ultro nie mogą, przecież dobremi y skutecznemi, day Boże, srzodkami haec vulnera Reipublicae sananda, miła y zgodna oyczyzna constituit przez traktowanie o pokoiu; dla tego committimus wielmożnym ich mc panom kommissarzom et solenniter ichmciow obstringimus wraz wszystkich, tak tych, co są od nas na seymiku teraznieyszym obrani et publico charactere insigniti, iako y tych, co na pospolitym ruszeniu postanowieni, aby unitis sensibus et animis z stanami koronnemi, duchownemi y swieckiemi, Boga samego y Jego swiętą przedsiewziętą sprawiedliwość kommissarzow y plenipontentiarios naiasnieyszego krola imci szwedzkiego, ad tractandum delegowanych, omni cultu et veneratione prosequowali, a potym do redintegratiey affektow oba maiestaty dignis et justis conditionibus przywiedli y Rzeczpospolitą, aby in honore wolnego narodu et in fortunis populorum nie szwankowała pożądanym pokoiem, pro activitate et dexteritate consolari usilowali, tę iednak daiemy ichmciom cautią, aby na żadną avulsią by naymnieyszey cząstki prowinciey ktoreykolwiek, do Korony y wielkiego xięztwa Litewskiego należącey, albo fortecy iakiey-kolwiek, także na ligę żadną y conjunctią armorum z żadnym monarchą nie pozwolili. Fide, honore et conscientia ichmciow obstringimus, aby ztąd na Rzeczpospolitą a vicinis nova non nascantur odia, praeesse tylko siły koronne, z siłami dziedzicznemi

naiasnieyszego krola imci Augusta, pana naszego miłosciwego, jungendo et uniendo, o samym uspokoieniu Rzeczypospolitey Polskiey z Koroną Szwedzką wszystkie formowali conclusiones. Reliquum probata dexteritas y przezorna ich mciow panow kommissarzow activitas, we wszystkich Rzeczypospolitey intentiach honorem, commodum et utilitatem przynosząc, dogadzac będzie, za co od nas braterską mieć będą wdzięczność.

Ktorą to instructią naszą imci panu marszałkowi naszemu podpisać zlecilismy.

Datum anno, mense et die, ut supra.

U tey instructiey podpis ręki marszałkowskiey temi słowy:

Antoni-Franciszek Siennicki, ziemski kijowski, grodzki krzemieniecki pisarz, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, mp.

Ktora to instructia, za podaniem y prozbą wyszrzeczonego imci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg ninieyszych iest wpisana.

Кн. Кіев. центр. арх. № 1078, л. 436, актъ 307.

Примѣч. I. Такая же инструкція, отъ того-же числа, дана была и обывателями Брацлавскагс воеводства своимъ депутатамъ: брацлавскому хорунжему Карлу Шандыровскому и смоленскому ловчему Владиславу Путошинскому (Кн. № 1078, л. 441 об., актъ 312).

Примѣч. II. Состоявшееся 27 февраля 1703 г. постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства объ отсрочкѣ до 12 марта того же года сеймика вслѣдствіе неявки многихъ обывателей „tak dla przepraw, roznych, jako też incursyej kozackiej y szwedzkiej" (Кн. № 1079 л. 432), не заключаетъ въ себѣ рѣшеній по другимъ вопросамъ.

XIX.

Инструкція, данная посламъ Черниговскаго воеводства, отправляемымъ на люблинскій сеймъ, о выраженіи королю, гетманамъ и другимъ сановникамъ благодарности за защиту отечества противъ шведовъ и козаковъ; о награжденіи нѣкоторыхъ лицъ за заслуги и о вознагражденіи за потери; о наказаніи сторонниковъ шведской партіи за разореніе ими имѣній и причиненіе насилій; о возвратѣ Кроснинскаго староства лицамъ, потерявшимъ свои имѣнія въ Кіевскомъ и Черниговскомъ воеводствахъ; о совмѣстномъ дѣйствіи пословъ съ послами другихъ воеводствъ въ интересахъ государственныхъ дѣлъ,—31 мая 1703 года.

Roku tysiąc siedmsetnego trzeciego, miesiąca maja trzydziestego pierwszego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego krolewskiej mosci Włodzimirskim, przedemną Thomaszem Pałuskim, burgabim zamku Włodzimirskiego, y xięgami niniejszemi grodzkiemi staroscińskiemi, comparens personaliter, urodzony imć pan Jakub Wojna-Orański, skarbnik nowogrodzki, marszałek koła rycerskiego wojewodztwa Czernichowskiego y electionis ich mosciów panów posłów na sejm extraordynaryjny lubelski, z tegoż wojewodztwa instrukcyą imciom panóm posłom, przez ich mosciów panow obywatelów woiewodztwa Czernihowskiego, we Włodzimirzu, w cerkwi katedralnej, in loco consultationum solito, nemine contradicente, daną y ręką swą marszałkowską podpisaną, dla wpisania do xiąg niniejszych per oblatam podał, tak się w sobie mającą:

Instrukcya ich mosciom panom posłom naszym na sejm extraordynaryjny dwuniedzielny lubelski, za uniwersałem jego krolewskiej mości, pro die 19 junii wydanym, jasnie wielmożnym: imci panu Athanazemu na Miączynie Miączyńskiemu, podskarbiemu nadwornemu koronnemu, łuckiemu, łozickiemu, krzepickiemu etc. staroscie, wielmożnemu imć panu Alexandrowi na Cieszkowie Cieszkowskiemu, podkomorzemu czernichowskiemu, wielmożnemu imć panu

Konstantemu Szłubicz-Załęskiemu, podkomorzemu nowogrodzkiemu, staroscie sinickiemu, wielmożnemu imć panu Jerzemu na Dziduszycach Dziduszyckiemu, żydaczewskiemu staroscie, wielmożnemu imc panu Łukaszowi Horodeńskiemu, chorążemu czernihowskiemu, wielmożnemu imc panu Alexandrowi Amor na Tarnowie hrabi Tarnowskiemu, in loco consultationum solito, we Włodzimirzu, w cerkwi katedralnej, nemine contradicente, roku 1703, dnia 31 maja obranym, dana.

Jako żadne państwo na szczęsliwszym y gruntowniejszym fundamencie stać, tylko na jednym pokoju, niemoże, tak Rzeczpospolita nasza, tot obruta malis, sub auspiciis naijasniejszego króla iegomosci Augusta Wtórego, szczęsliwie nam panującego, z osobliwego ojcowskiego tej ojczyzny pieczołowania, ominari sobie może, że potenti sua dextera, grassującego dotąd od korony Swedzkiej in visceribus ojczyzny, nieprzyjaciela, na fatygi obozowe cum dispendio zdrowia pańskiego zabierając się, potłumiwszy całość praw y swobod ojczystych, conservacyej usiłuje; za co profundissimas województwo nasze Czernihowskie jego krolewskiej mosci, panu naszemu miłościwemu, przy powinnej majestatowi iego weneracyej, oddaje gratias. Widząc zaś potrzebną y chwalebną rzecz w radzie malborskiej przez jurament jasnie wielmożnych ich mosciów panow kommisarzów oboyga narodu, do tej rady delegowanych, tym torem y województwo nasze idąc, przy niniejszej obradzie naszej podobny wykonawszy, powinną poddaństwa wierność najjasniejszemu majestatowi jego krolewskiej mósci prezentuje, dziękując naprzod jasnie oswieconemu xięciu jego mosci biskupowi warmińskiemu, kanclerzowi, tudzież jasnie wielmożnemu imci panu podkanclerzemu, wielkim koronnym, iż nierozdzielną drogą zyczliwie przy dostojeństwie pańskim stając, jako ministri status, wielką compage sua czynią otuche boni eventus, iż się dwie zgodne łączą pieczęci, jako y jasniewielmożnym imć panom hetmanom koronnym, że, nielitując zdrowia przy obozowych pracach, fatygach, wierność y zyczliwość wprzod najjasniejszemu majestatowi jego krolewskiej mosci poprzysiągszy, że y wojska, adinstar confe-

deracyej Tyszkowieckiej podobną przysięgą do tejże wierności y życzliwości przyprowadziwszy, tak grassującym y swawolnym kupom kozackim w Ukrainie, jako od korony Szwedzkiej nieprzyjaciela, znaczne repressalia uczynili; podobnym sposobem y jasnie oswieconemu xięciu imci Michałowi Korybutowi-Wiszniowieckiemu, hetmanowi W. X. L., że, pari gradu z jasnie wielmożnymi imc panami hetmanami koronnemi postępując, życzliwie y statecznie circa tuitionem majestatis et libertatis stawa; niemniej y jasnie oswieconemu xięciu imci Januszowi Korybutowi na Wiszniowcu Wiszniowieckiemu, kasztelanowi wileńskiemu, jako y jasnie wielmożnemu imci panu Józefowi Potockiemu, wojewodzie kijowskiemu, za wielkie wiekopomnej sławy godne odwagi w usmierzeniu rebelliej kozackiej; wdzięczne będąc wojewodstwo nasze podobnych dzieł jasniewielmożnego imci pana Jana na Koniecpolu Koniecpolskiego, koniuszego koronnego, iż na conserwacią swobod y wolności naszych nie litując zdrowia, znaczny własnym sumptem swoim y liczny wojennych ludzi pod Sendomirzem prezentował poczet, jako y teraz, w nieustającej ochocie generalną mając na rozgraniczenie z Turkami nad wojski komende, w podobnych pracach obozowych fatyg persewerować usiłuje; przeto instabunt ich mość panowie posłowie nasi do iego krolewskiej mości, aby w respekcie swoim pańskim jego mosci niezapominał.

Upraszamy y w tym ich mosciów panów posłów naszych, aby, pro munere officii sui, imieniem wojewodztwa naszego, wielmożnemu imć panu ordynatowi Zamojskiemu za conserwacyą y utrzymanie fortecy Zamojskiej, ktora osobliwy krajom naszym przynosi zaszczyt, z innemi wojewodztwy złączywszy się, podziękowali.

Adhaerentów szwedzkich, których się stany Rzeczypospolitej utriusque gentis, według wykonania juramentu zkąfederowane, wymienili, jako y tych, którzyby prywatnemi ludzmi stan szlachecki y substancye aggrawowali, instabunt ich mość panowie posłowie, aby tanquam hostes patriae sądzeni byli y dobra ich konfiskowane.

Ponieważ dotąd starostwo Krosninskie wojewodztwom Kijowskiemu y Czernihowskiemu pro reclinatorio dano, jako z fortun swoich exulibus, za niesłusznym uproszeniem przywileju od wielmożnego pana Branickiego, marszałka na tenczas nadwornego koronnego, ... possessiej successorów haeret, serio ich mość panowie posłowie, aby przywrocone było, instabunt.

Wielmożny iego mość pan Alexander Cieszkowski, podkomorzy wojewodztwa naszego Czernichowskiego, maiąc wielkie w ojczyznie zasługi, optimeque in toga et sago notus y w rycerskich dziełach doswiadczony kawaler, za antecessorów i. k. mosci niemałe poniószszy postrzały y szwanki y teraz przez incursyą szwedzkie w niwecz zrujnowany, że życzliwie jego krolewskiej mości służy, recnrrit do pańskiego respectu, za którym jego moscią nomine wojewodstwa naszego ich mość panowie posłowie instabunt.

Wielmożnego iego mości pana Łukasza Horodeńskiego, chorążego wojewodztwa naszego, uti optime meritum w wojennych akcyach kawalera, respektowi i. k. mości recomendamus.

Cavet wojewodztwo nasze Czernihowskie, aby ich mość panowie posłowie nasi, znosząc się cum tota Republica y innemi wojewodztwy bene sentientibus, jeden bez drugiego w prywatne rady nie wchodzili, któreby szkodliwe w Rzeczypospolitej byli.

Caetera dexteritate ich mościów panów posłów naszych, circa bonum Reipublicae tuendum, commitimus.

Którąto instrukcyą nasze, unanimi voce et nemine contradicente, zgodnie postanowioną, imci panu marszałkowi naszemu podpisać y ad akta podać zlecilismy.

Datum anno, mense, die et loco, ut supra.

U tej instrukciej podpis ręki marszałkowskiej temi słowy:

Jakob Wojna-Orański, skarbnik nowogrodski, marchałek koła rycerskiego wójewodztwa Czerniechowskiego.

Którato instrukcya, za podaniem y prośbą jegomosci podawającego, a za moim, urzędowym, przyjęciem, do xiąg niniejszych est wpisana.

Книга Кiев. центр. арх. № 1078, л. 480, актъ 335.

XX.

Постановленiе обывателей Брацлавскаго воеводства: о выборѣ коммиссаровъ для заключенiя трактата съ Швецiею и пословъ къ гетману, которымъ поручено просить его прислать отрядъ войска для защиты отъ неподавленнаго еще козацкаго возстанiя,—12 марта 1703 года.

Року тисечного семъсотного третего, месеца марца двѣнадцетого дня.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego krolewskiej mości Włodzimierskim, przede mną, Kazimirzem Ciupeckim, namiestnikiem na ten czas burgrabstwa zamku Włodzimirskiego y xięgami niniejszemi, grodzkiemi, starościńskiemi, comparens personaliter, wielmożny jego mość pan Władysław Putoszyński, łowczy smoleński, marszałek koła rycerskiego, województwa Bracławskiego, laudum tegoż województwa, przez ich mościów panów obywatelów postanowione, z podpisem ęki swojej marszałkowskiej, dla wpisania do xiąg niniejszych per oblatam podał, tak się w sobie mające:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo województwa Bracławskiego, vigore laudi anterioris, miesiąca lutego dwudziestego siodmego dnia anno praesenti, millesimo septingentesimo tertio, postanowionego, do Włodzimierza, na dzień dzisiejszy, dwunasty, miesiąca marca naznaczony, ziechawszy się, poniewaz jego mość pan Jerzy Kaletyński, marszałek przeszłego sejmiku województwa naszego, pod którego laską y terazniejszy miał się kontinuować sejmik, na dzień dzisiejszy nie ziechał, uprosiliśmy za marszałka koła naszego jego mości pana Władysława Putoszyńskiego, brata y obywatela naszego, pod którego laską y dyrekcyą takowe postanowiliśmy laudum:

Naprzod, panu Bogu, supremo Arbitro, per Quem cuncta reguntur, że nam in calamitoso tempore pozwolił momentum obrad publicznych; najasniejszemu panu naszemu miłosciwemu za conservacyą y ojcowskie pieczołowanie około dobra pospolitego, praw y wolności naszych pokornie podziękowawszy, pod dyrekcyą wielmożnego jęgomości pana Korola Szandyrowskiego, chorązego bracławskiego, regimentarza wojsk województwa Wołyńskiego, stosując się do inszych województw, torem przodkow naszych, jednostajnie, bez żadnego rozerwania, jure jurando przy zachowaniu wiary swiętej y swiątnic Pańskich, tudzież przy dostojeństwie jego krolewskiej mośći, pana naszego miłosciwego, przy prawach y wolnosciach narodu naszego stawać fide, honore et conscientia obligujemy się; média zaś tego wszystkiego do przyszłego sejmiku, ex proragatione moderna przypadającego, zachówujemy; gdy jednak pożądanego z łaski Bożej affulget nadzieja pokoju y do uspokojenia czas miłej ojczyzny naszej oznaczony, uprosiliśmy ex medio nostri, jako przed tym na pospolitym ruszeniu pod Sędomirzem do traktatu z Koroną Szwedzką wielmożnych ich mosciów panów: jego mosci pana Wyżyckiego, chorązego kijowskiego, starostę bracławskiego, jego mości pana Dłużewskiego, podczaszego chełmskiego, do których przydaliśmy y uprosili moderno laudo wielmożnych ich mosciów panów: Karola Szandyrowskiego, chorązego bracławskiego, y jego mosci pana Władysława Putoszyńskiego, łowczego smoleńskiego, rothmistrza wojewodstwa Wołyńskiego, których pro legitimis comisariis ac plenipotentibus wojewodztwa naszego mając, insimul et semel z przeszłemi ich mosciami obranemi conjungimus, obligando ich mosciów boni publici et universae salutis amore, aby communicatis animis zasiadszy, według urzędów swoich, jako najskuteczniej pro bono publico desudare raczyli y jako najlepiej o uspokojeniu wnętrznym y zewnętrznym radzili. Iż zaś wszelkie rady publiczne naprzod dependent od samego Boga, a potym od tych, którzy blizsi są majestatowi Jego swiętemu, państwa koronne, in venerationem religionis catholicae, senatorów duchownych omni cultu et honore prosequendo, w obradach swoich publicznych daję praecedencyą, dla tegoż my uprosili e medio nostri

ich mosciów panów posłow: jego mosci pana Waleryana Bukara, miecznika smoleńskiego, jego mosci pana Jana Baczyńskiego, porucznika wielmożnego jego mości pana chorązego bracławskiego, cum istrumento publico, aby supplicowali ex amore patriae abstringant jasnie oswieconego xięcia jegomości kardynała primasa koronnego, arcybiskupa gnieznieńskiego, aby chciał przybyć 'na miejsce, traktatowi naznaczone, pro die decima sexta martii anni currentis y tam, authoritate sua sincere dobra pospolitego y pokoju amplectendo conservationem, lacrimantem patriam solari raczył. Nie ugaszoną żarliwość y fatygi, et quis ennarrare potest gloriosa ejus facinora, jasnie wielmożnego jego mości pana kasztelana krakowskiego, hetmana' wielkiego koronnego, veri zelatoris publica salutis, miłej ojczyzny zaszczyciciela y propugnatora, publicznemi affectami y sercami naszemi sciskając, in recognitionem wdzięczności, uprosiliśmy ich mosciow panów posłów, urodzonych ich mosciów panów: Marcina Axaka, towarzysza chorągwie usarskiej jasnie wielmożnego jego mosci pana wojewody płockiego, jego mosci pana Jana Dogiełe-Cyrynę, towarzysza wielmożnego imć pana starosty sendomirskiego, z należytą instrukcyą, samego jako najchwalebnejszego pro solicitudinibus et curis około dobra upadającej ojczyzny podziękowauia y aby dalej wojewodztwo nasze, głowe już ex favillis ledwie podnoszące, z łaskawej y miłosierdnej protectiej nie wypuszczał y partią wojska proportionalną naznaczył do kraju tamecznego, aby jeszcze bonis, wypadający płomień buntów kozackich gasili et salutem universi populo zachowali. Abyśmy zaś w obradach porządek y sposób conservatiej dobra pospolitego zachowali, dla uczynienia tak relacyej ich mosciów panów kommisarzów z doszłego, daj Boże, traktatu, jako y ich mosciów panów posłów y dalszej obrady, sejmik wojewodztwa naszego do poniedziałku przewodnego, albo po skonczonej, da Pan Bóg, kampaniej odkładamy pod tąż laską do Włodzimirza y prorogujemy. Którą to zgodną uchwałę naszą jego mosci panu marszałkowi naszemu, podpisawszy, ad publicam omnium notitiam do akt grodzkich włodzimierskich podać zleciliśmy; a jeżeliby ob

aliquas occasiones, albo dla usługi y zabawy wojennej, na siebie wziętej, pomieniony imć pan marszałek koła naszego rycerskiego na czas determinowany y prorogowany zjechać y przybyć nie mógł, tedy na miejscu jego mości ante occasum solis wolne obranie marszałka inszego obrady naszej sobie reserwujemy y pozwalamy.

Datt. w kosciele ich mosciow ojcow dominikanów włodzimirskich, anno millesimo septingentesimo tertio, die decima secunda martii. U tego laudum podpis ręki marszałkowskiej temi słowy:

Władysław Putoszyński, łowczy smoleński, marszałek koła rycerskiego województwa Bracławskiego.

Ktoreż to laudum, za podaniem y prozbą wyszrzeczonego jego mości podawającego, a za moim, urzędowym, przyjęciem, do xiąg niniejszych jest wpisane.

Книга Кіев. центр. арх. № 1078, л. 439 об., актъ 310.

XXI.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства о взысканіи подати съ неявившися въ дворянское ополченіе; о выборѣ пословъ къ гетманамъ для выраженія просьбы оставить отрядъ войска на защиту Волыни отъ козаковъ; о выборѣ коммиссаровъ для заключенія мирнаго договора съ Швеціею; о представленіи отчетовъ по сбору податей; объ опредѣленіи суммы, слѣдуемой отъ воеводства въ уплату войску, и о взиманіи подати съ городовъ,—13 марта 1703 года.

Roku tysiąc siedmset tszeciego, miesiąca marcij siedmnastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego krolewskiej mości Łuckim, przedemną, Adamem Niemirowskim, namiesnikiem burgrabstwa zamku Łuckiego, i xięgami niniejszemi, grodzkiemi, łuckiemi, personaliter comparens, wielmożny iego mość pan Gabryel z Linczów Linczowski, komornik graniczny krzemieniecki, marszałek koła rycerskiego województwa Wołyńskiego, dla zapisania do xiąg niniej-

szych, grodzkich, łuckich podał per oblatam laudum ich mosciow panów obywatelów województwa Wołyńskiego, na sejmiku w Łucku, in loco consultationum solito uchwalone, z podpisem ręki swej własnej, o czym te laudum szyrzej a dostateczniej w sobie obmawia, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego i do act niniejszych wpisanie; którego ja, urząd, ad acticandum przyjmuiąc, czytałem, i tak się w sobie pisane ma:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, xiążęta i całe rycerstwo województwa Wołynskiego, na sejmik ex prorogatione anterioris laudi, pro die decima tertia marcii roku terazniejszego, tysiąc siedmset trzeciego, ad locum solitum consiliorum, do Łucka, ziechawszy się, wprzód Temu, per Quem reges regnant, Bogu najwyższemu, winne oddawszy dzięki, że jeszcze w tak ciężkim ojczyzny i województwa naszego zamieszaniu, co jest dobrego ojczyznie całej i województwu naszemu, o tym radzić pozwala, przy doniesionych wyprawy naszej relaciach, takową in fundamento przeszłych obrad naszych stanowiemy uchwałę:

Ponieważ my, zgodnie i jednojstajnie wszelkie uchwały województwa naszego in integro zachowuiąc, zawsze one skutkiem samym wypełniamy i ad executionem przywodzimy, a niektórzy jasnie wielmożni ich mość panowie senatorowie i urzędnicy koronni et alius prerogativac, w województwie naszym włości swoie i dobra obszyrne maiący, sprzeciwiaiąc się sancitis nostris anterioribus na termin popisu wyprawy naszej, przeszłą uchwałą naznaczony, ani pocztów wyprawnych z dóbr swoich pod commendę jasnie wielmożnego jego mości pana kasztelana i pułkownika województwa naszego, którzyby in opere pracy i usługi, spólnie z braterską nasza wyprawą, będąc, fructum, cum gloria województwa, ojczyznie prsynieść mieli, nie stawili i żadnej o sobie notitiam temuż jego mości panu pułkownikowi naszemu nie donieśli i dotąd w compucie nie są i nie zostaią, ani pieniężnej wyprawy z dymów, według opisu przeszłych uchwał naszych, do rąk wielmożnych ich mościów panów commisarzów, po

powiatach uproszonych, nie oddali i nie comportowali i naszej publicznej obradzie dosyć nie uczynili; przeto praesenti consensu publico uchwalamy i stanowiemy, aby tak bracia nasi, zawsze uchwałę powszechną wypełniaiący, jak też jaśnie wielmożni ich mość panowie, włości i dobra swoie obszyrne w województwie naszym maiący, spólnie i jednostajnie obradom naszym, in tuitionem wprzód ojczyzny, a potym krajów naszych, już nie wyprawę z dymów swoich konną, ale pieniężną, za kożdy dym rachuiąc po złotych siedm, anterioribus laudis naznaczone, do rąk tych że ich mościów panów commíssarzów, po powiatach województwa naszego uproszonych, in spatio niedziel cztyrech ab actu laudi praesentis podania cum triplici pensione płacili i oddawali; a jeżeli by ktokolwiek tak z braci naszych i z jaśnie wielmożnych ich mościow, opimas fortunas w wojewodztwie naszym maiących, sprzeciwiaiąc się tej naszej uchwale powszechnej, aby ich mość panowie rothmistrze, za podanemi sobie przez ich mościow panow commisarzów na retenta delatami, w dobrach, prawu naszemu nieposłusznych, podatek naznaczony, w delatach wyrażony, modo quo supra opisu naszego i rygoru wybierali i exequowali; te zaś dymy, które tak in antecessum na gradobicie, jako i teraz noviter po uchwale na odeyście, są odprzysiężone, excepto conflagraty tych dymów, które sami possessorowie dóbr odprzysięgli, płacone bydź mają, na terminie wysz wyrażonym, sub rigore suprascripto.

A że publica fama niesie, iż jaśnie wielmożny jego mość pan wojewoda bełzski, hetman polny koronny, znacznie imprezę tę i hardośc buntowniczą w Ukrainie uskramiaiący i do uspokoienia zuchwałej i hardej wojsk szwedzkich zawziętości, z wojskami jego królewskiej mości, pana naszego miłościwego, powraca i spieszy, upraszamy wielmożnych ich mościów panow posłów: Samuela Taniszewskiego, łowczego podlaskiego i Stanisława ua Kaszogrodzie Kaszowskiego, podstolego dobrzyńskiego do jaśnie wielmożnych ich mościów panów hetmanów, aby in tuitionem krajów wojewodztwa naszego chorągwie, do nas z repartyciej należyte, spólnie z chorągwiami ordinaciej ostrogskiej, naznaczyli i tu lokowali. *8

Czyniąc zaś dosyć przez nniwersał najaśniejszego króla jego mości, pana naszego miłościwego, ogłoszonej woli, nie tylko chcemy wielmożnych ich mościów panów plenipotentiarios, pod czas rady, pod Sędomirzem uchwalonej, uproszonych, do boku majestatu pańskiego dla powszechnej obrady destinare, ale in majus documentum wierności i życzliwości naszej, na sejmiku przyszłym, in crastinum terazniejszego przypadaiącym, socios pracy uprosić dekłaruiemy.

Miasta, którekolwiek resolutionum suplik swoich et desideriorum na terazniejszym obrad naszych ziezdzie czekali i spodziewali się, za zgodą naszą powszechną injungimus, aby podatki wszelkie szelążnego i czopowego, anterioribus laudis uchwalone, ich mosciom panom contrahentom, według dawnej taryfy, salvis abiuratis conflagratorum et insolubilium, instantanee, snb rigore, in anterioribus laudis expraesso' oddawali i wypłacali.

A żeśmy teraz, in praesenti congressu nostro, od wielmożnego jmć pana chorążego wołyńskiego, commisarza woiewodztwa naszego, propter tarditatem sądzenia sądów fiskalnych, de calculi certitudine et quantitate resztuiących podatków wojewodztwa naszego, przez ich mościow panów contrahentow i exactorów wnieść do skarbu powinnych, a nie wniesionych, informować się nie mogli, upraszamy nomine publico wojewodztwa naszego, aby wielmożni ich mość panowie sędziowie judicii fiskalis, pro cadentia sądów swoich dnia dwudziestego szóstego praesentis imminenti ziechawszy, ich mościów panów contrahentów i exactorów calculatiej słuchali et in futurum, na cadencie przypadaiące żieżdżaiąc, legi publicae dosyć czynili, aby województwo, tak certitudinem retentorum, jako et quantitatem długów, nie płatnemu żołnierzowi winnych, maiąc, dostatecznie informari mógło. Jako zaś każde sancitum nasze inviolabiliter obserwuiemy, tak i przeszłą uchwałę naszą, do terazniejszej obrady odłożone, zasłużonemu i niepłatnemu żołnierzowi gotowiśmy byli deseruitam krwawych prać i zasług obmyślić mercedem et ad ulteriora fortia agenda zachęcić; lecz że certitudinem quantitatis, sztośmy winni

niepłatnemu żołnierzowi, in praesenti mieć nie możemy; przeto, adhaerendo anteriori laudo, o uchwale podatków napisanemu, deklaruiemy similiter ante omnia sposób podatkowania i płacenia deservitae militiae obmyślic na przyszłym, da Bog, prorogationis sejmiku.

Jch mość companiej wyprawy wojewodztwa naszego, wyrażone na terazniejszym podiezdzie resolutiones i odwagi compensando, jakoto: jego mości panu Garlińskiemu, Rucińskiemu, Wilkowskiemu, Nowosielskiemu, na kóżdego z ich mościów osoby po złotych dwieście per hac sola vice naznaczamy i wielmożnego jego mości pana commissarza naszego o wydanie assignaciej na zapłacenie ich mościom upraszamy; desideria zaś wszystkich ich mościów, którekolwiek in praesenti congressu skutku nie wzięli, do tegoż terminu prorogationis sejmiku naszego odkładamy, i ten sejmik nasz dla dalszych obrad naszych do dnia ośmnastego miesiąca maja roku terazniejszego, tysiąc siedmset trzeciego, pod laską tegoż jego mości pana marszałka proroguiemy.

Którą to uchwałę naszą jego mości panu marszałkowi koła naszego podpisać i do act podać zlecamy.

Działo się w Łucku, in loco solito consiliorum, roku terazniejszego, tysiąc siedmset trzeciego, dnia trzynastego miesiąca marca.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki tymi słowy:

Gabryel z Linczowa Linczowski, komornik graniczny krzemieniecki, marszalek koła rycerskiego wojewodztwa Wołyńskiego.

Ktore to laudum, per oblatam podane, za podaniem i prożbą wysz mianowanego jego mości podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystko, z początku aż do końca, de verbo ad verbum, tak iako się w sobie pisane ma, do xięg niniejszych jest ingrossowane.

Книга Кiев. центр. арх. № 2239, л. 255, актъ 32.

XXII.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства объ отправкѣ пословъ къ гетманамъ; о выслушаніи отчета по сбору податей и назначеніи суммы на путевые расходы депутатамъ; объ уплатѣ жалованья войску; о преступленіяхъ сборщиковъ податей; о заключеніи мирныхъ договоровъ съ сосѣдними государствами,—16 апрѣля 1703 года.

Sabbatho post Dominicam Conductus Paschae proximo, anno Domini 1703.

Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia Camenecensia Podoliae, personaliter veniens, nobilis Simeon Czuryłowicz, obtulit eidem officio et ad acticandum porrexit laudum, per incolas palatinatus Podoliae electionis illustrorum magnificorum nuntiorum ad comitia generalia, Varsaviae agitanda, hic Cameneci, in loco consultationum solito, sancitum, manibus magnificorum mareschallici ét assessorum subscriptum, intro contentum, tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze i całe rycerstwo województwa Podolskiego, na sessją na dzień poniedziałkowy, post Dominicam Conductus Paschae zgromadzeni, uważając periculum in tam arduo tempore wojowodztwa naszego, zabiegając na to tempestive, uprosiliśmy posłów ich mościow: imc pana Andrzeja Wasilkowskiego, rotmistrza powiatowego wojewodztwa naszego, i imci pana Chomentowskiego do jaśnie oświeconego Hieronima na Wiśniczu Lubomirskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, ryczowskiego, kozienickiego etc. starosty, i iaśnie wielmożnego imci pana Mikołaja z Grzanowic na Skłosyszy hrabi Sieniawskiego, wojewody bełzkiego, lwowskiego jeneralnego, rohatyńskiego etc starosty, hetmana polnego koronnego, ut permoveant securitatem wojewodztwa naszego od nieprzyjaciołów koronnych, tudzież aby dobra duchowne, królewskie wolne były od konsystencji i ustaw żołnierskich, vigore legis publici, o czym fusius enarret instrukcja, imcm panom posłóm dana, przy tej deputacji do wysłuchania kalkulacji de percepta contributione imci pana poborcy

i rewizorów: imci panów Karola Kruzera, miecznika żydaczowskiego, kapitana artylerji koronnej, sędziego i komyssarza konfederacji województwa Podolskiego, i imci pana Michała Wasiłkowskiego, porucznika województwa Podolskiego powiatowego, po których wysłuchaniu judicium decidere ma solutionem wyżpomienionemu imci panu Wasilkowskiemu, rotmistrzowi, na drogę, na funkcją trzydzieści talarów bitych; na drogę imci panom posłom, którzy do Wołoch jezdzili do pierwszych traktat, drugie trzysta złotych na drogę, aby obmyślił imc pan poborca, commitimus, co pro persoluto ze skarbu przyjąć deklarujemy zapłatę, które i rękawiczne oddac ma, tylko attestacją pan sub fide, honore et conscientia wyda, a chłop z gromady, stanąwszy w grodzie, productus poprzysiądze powinien.

Chorągwiane i powiatowe, według dawniejszego laudum, zapłacic deklarujemy na kompanów do kommisarzów wołoskich in rebus tractandis .... pułki imci panów: Karola Kruzera, miecznika żydaczewskiego, burgrabiego kamienieckiego, kapitana artylerji koronnej, i imci pana Jożefa Korwina-Kochanowskiego, podczaszego żytomierskiego, uprosiliśmy.

Tenże imc pan burgrabia ex officio suo, ratione krzywd mieszczan od burmistrza i rajców, ratione czopowego i szelążnego, aby sądził, uprosiliśmy. Jmci panowie deputaci i bez rewizji podatki odbierać mają, które imc pan poborca, imc succolector, cum adminiculo officii, seu ejus subdelegati; retenta, ażeby żadne miasto i wsie nikomu nie dawali, tylko prosto do rąk imci pana poborcy lub jego succolectora (albo też komisarza), lub, za kwitami imci pana poborcy lub sukkolektora, do rąk imci panów deputatów oddawali sub amissione contributionis et denuo solvendam, na co delata od sądów wyniść ma na ekzekucją.

Listy, tak do imci pana wojewody krakowskiego, jako i ministrów status, osobliwie jaśnie wielmożnego imci pana kanclerza koronnego in desideriis województwa naszego osobliwszy traktat z Portą Ottomańską, do imci pana strażnika koronnego o przywrócenie

bydeł ludzi niewinnych zabranych aby kazał oddać, osobliwie imci panu Duczemińskiemu, półkownikowi swemu; tydzież do iasnie wielmożnego imci pana wojewody krakowskiego, aby degradował imci pana Skaczyńskiego z wicesgerencyi, ponieważ abusus beneficio województwa, będąc lustratorem, zabrał certum quantum pieniędzy z pogłównego, który z kolegą swoim powinien za tydzień, we środę, post Dominicam Exaudi, coram judicio proprio całculo oddać pieniądze.

Jmc pan kapitan Lauszt powinien respondere za imci pana kolegę swego poborce, ponieważ libere assumpsit onus, ktore w sessie nasze ad diem secundum maii, pod dyrekcią tegoż imci pana marszałka, dyrektora naszego, limitujemy, co dla werifikacyi aby podpisał ręką swoją własną uprosiliśmy:

Jozef z Strumian na Mukszy Dąbrowski, podstoli ziemski i pisarz grodzki latyczowski, dyrektor konfederaciji woiewództwa Podolckiego, manu propria.

Locus sigilli in caera rubra illius usitati.

Post cujus suprascripti laudi ad acta praesentia ingrossationem, originale ejusdem circa akta relictum est.

Книга Кіев. центр. арх. № 3957, л. 80 об.

XXIII.

Инструкція посламъ, отправляемымъ на люблинскій сеймъ 1703 года: о выраженіи благодарности королю, гетманамъ и канцлерамъ за заботы о благѣ государства; о заключеніи мира со Швеціей, съ соблюденіемъ цѣлости территоріи государства; о незаключеніи наступательнаго или оборонительнаго союза съ сосѣдними государствами; объ успокоеніи Литвы путемъ уравненія ея въ правахъ съ Польшей; о недопущеніи амнистіи сторонникамъ Швеціи, судебномъ преслѣдованіи ихъ и конфискаціи ихъ имущества; о подавленіи крестьянскаго движенія; о порученіи начальствованія надъ крѣпостями только польскимъ уроженцамъ; объ истребованіи отчетовъ отъ подскарбія; о безправности баннитовъ; объ освобожденіи земскихъ имѣній отъ военныхъ повинностей; о вознагражденіи владѣльцевъ имѣній, разоренныхъ саксонскими войсками; о присоединеніи имѣнія Семятичъ къ Волынскому воеводству; о вознагражденіи познанскимъ воеводой Гржимультовскимъ изгнанниковъ; о незлоупотребленіи сенаторовъ своей властью при рѣшеніи государственныхъ дѣлъ; о строго законной раздачѣ вакантныхъ должностей; о пожалованіи имѣній лицамъ, состоящимъ въ военной службѣ; объ уничтоженіи слободъ, заселенныхъ бѣглыми и перезванными крестьянами; о возстановленіи правъ волынскаго воеводы; объ оказаніи королемъ вниманія къ заслугамъ нѣкоторыхъ уніатскихъ епископовъ и митрополита; объ освобожденіи нѣкоторыхъ монастырей отъ военныхъ повинностей за заслуги предъ государствомъ; о вознагражденіи дв. Ольшанскаго за ограбленіе его дома саксонскими солдатами; о вознагражденіи дв. Любенецкихъ за разореніе ихъ имѣнія людьми польнаго литовскаго гетмана; объ уплатѣ жалованья двв. Чаплицу, Вигурѣ и Довгирду; о вознагражденіи обывателей повѣта за разореніе ихъ имѣній жолнерами кіевскаго воеводы, литовскаго подскарбія и дв. Малинскаго,—16 іюня 1703 года.

Roku tysiąc siedmset trzeciego, miesiąca junij szesnastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego królewskiey mosci Łuckim, przedemną, Adamem Niemirowskim, namiesnikiem burgrabstwa y zamku Łuckiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, personaliter comparens, wielmożny jego mosc pan Jan-Bogusław na Starey Czetwertni Horain, podczaszy parnawski, sędzia grodzki krzemie-

niecki, marszałek koła rycerskiego woiewództwa Wołynskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych, grodzkich, łuckich, tę instrukcyą wielmożnym jch mosciom panom posłom woiewództwa Wołynskiego na seym walny lubelski, extraordynaryjny, dwuniedzelny daną y służącą, per oblatam podał, z podpisem ręki swey własney, o czym ta instrukcya, niżey wpisana, szerzey a dostateczniey w sobie obmawia, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie oney y do akt wpisanie; a tak ja, urząd, annuendo affectationi jego mosci podawaiącego, ad ącticandum przyjmuiąc, czytałem, cujus tenor sequitur ejusmodi.

Instruktia wielmożnym jch moscióm panóm: Wacławowi na Horochowie Wielhorskiemu, podkomorzemu włodzimirskiemu, y Wawrzyncowi Stanisławowi na Taykurach y Milsku z Pepłowa Pepłowskiemu, woyskiemu ziemskiemu, podstarosciemu grodzkiemu łuckiemu, Jerzemu-Andrzejowi z Szpanowa na Nowym Dworze Czaplicowi, stolnikowi owruckiemu, podwoiewodzemu sądowemu, generału woiewództwa Kijowskiego, staroscie krzemienczuckiemu, y Jerzemu-Stanisławowi na Majkowiczach Hulewiczowi, woyskiemu ziemskiemu włodzimirskiemu, sędziemu grodzkiemu łuckiemu, Stanisławowi na Leduchowi Leduchowskiemu, podkomorzemu krzemienieckiemu, pułkownikowi woysk jego królewskiey mosci, y Janowi z Czertwice Cetnerowi, staroscie tymbarskiemu, rotmistrzowi jego królewskiey mosci, posłom woiewodztwa Wołynskiego wszystkich trzech powiatów, na seym walny lubelski, extraordynaryny, dwuniedzielny, na sejmiku w Łucku, dnia szesnastego junii, roku niniejszego, tysiąc siedmset trzeciego, ex prorogatione skonczonym, dana.

Widzi swiat cały, co w czułych i łaskawych monarchach widzieć powinien, w ojcowskiej jego królewskiej mości, pana naszego miłosciwego, osobie, jako post auspicatissimum regni huius complexum, totos conatu et dessudationes na zaszczyt religiej swiętej katolickiej rzymskiej, na conserwatią praw i swobod wolnych narodów, na przyłączenie awulsarum provinciarum usque ad exinanitionem sui, z ubliżeniem powagy majestatu i znaczną utratą zdrowia, sił wyniszczenia dziedzicznych in consolationem miłej effudit ojczyzny,

jako in defessis studiis et laboribus hospitantem hostem, in visceribus ojczyzny ferro et armis querentem, unde haberet quaestam, omni vigore, omni studia z ojczyzny evacuare, jako dulcem quietem et non nomen sed rem pacis uciśnionej tej miłej ojczyznie comparere honestis titulis usiłował, wszelkie ojcowskie pieczołowanie i usiłowanie na to kładąc, aby miłą matkę ojczyznę, spokojnie odpoczywaiącą, amplecteretur; to wszystko ojcowskiej miłości jego królewskiej mości, pana naszego miłościwego i nieugaszonej ku ojczyznie żarliwości et patrio zaelo województwo nasze przyznaie, za co ich mość panowie posłowie nasi wdzięczności powody i najniższego podziękowania vota od województwa naszego, nomine omnium nostri, najiaśniejszemu mejestatowi jego królewskiej mości, panu naszemu miłościwemu, pro plenissima dexteritate sua fundent.

Nie mniejszą żarliwość za wiarę świętą katolicką, za dostojeństwo majestatu jego królewskiej mości, pana naszego miłościwego, za dotrzymanie i czułe około dobra pospolitego pieczołowanie z naruszeniem zdrowia i sił własnych, cum discrimine vitae et fortunarum, jaśnie wielmożnych ich mościow panów hetmanów koronnych pro vigilibus curis et sollicitudinibus walecznych wodzów, którzy pectoribus non clipeis nie tylko buntównicze od Ukrajny insulti, ale też, rugientem z spółnocy leonem domando, niezwyciężonych serc generoso sanguine tak gaszą wybuchaiące z paszczęki jego płomienie, jako by ipse suis intereat flammis. Widzi y liczy woiewództwo nasze, które pierwszy zaszczyt, jako na pograniczu prima praeda furentum et antemurałe generosorum pectorum odbiera; widzi victrices laureas, victricibus armis jasnie wielmożnych jch mosciów panów hetmanów z zbuntowanego poddanstwa partas, tak pro vecte crescentes, że nie bez nadziei y z goszczącego cum armis w oyczyznie naszej monarchy ułtore sanguine irrigatae provectius virescent, za co na powinney wdzięcznosci dowód jch mósc panowie posłowie nasi, promptissima dexteritate walecznych wodzów, votivum uniżonego podziękowania jasnie wielmożnym jch mosc panom hetmanom, nomine woiewództwa naszego, doniosą argumentum.

Jasnie wielmożnych jch mosc panów pieczętarzów koronnych, nie tylko in prosperis miłeij oyczyzny naszeij successibus, ale bardzey teraz in adversis calamitatibus za całosc oyczyzny szczera vigilancia, przezorna y bogoboyna rada, zyczliwa około dobra pospolitego przestroga, czuła w zachowaniu praw wolnego narodu ostrożnosc y nieustaiące staranie należytą w sercach naszych zbudzaią reciprocatią; dla czego zlecamy jch mósc panom posłom naszym, aby, pro teneritudine sua, dignissimis nominibus et meritis jch mosc panów pieczętarzów obódwóch debitae gratitudinis od woiewództwa naszego dali homagium.

Należyta soliditas omnium regnorum na tym zawisła, aby reciproco amore inter majestatem et cives na scisłey confidenciey, tanquam chalibeo fundamento gruntowała się. Poniewasz non emitur sola virtute potestas, wzbudzą serce jego królewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, ich mosc panowie posłowie nasi prona suplicatione ad majestatem, aby jego krolewska mosc, pan nasz miłosciwy, utwierdzaiąc miłosc swoią ku tey oyczyznie powinną stabliendo confidentią, przykładém swiątobliwych antecessorów swoich, najjasnieyszych królów polskich, konfederacią generalną cum ordinibus regni et annexarum prowinciarum, podług uchwały sędomirskiey juramento regio traktowaniem etiam gravissimarum occurentiarum, by też y samego pokoju traktatu z koroną Szwedzką utwierdził; doczego całą Rzecz-pospolitą amore boni publici pociągac y usiłowac stringimus jch mosciow; ieżeli by zas ad paciscendum z tąż koroną Szwedzką przijsc miało, obstringimus fide, honore, conscientia et amore boni publici jch mosc panów posłów naszych, aby na awulsią żadney naymnieyszey prowinciey albo fortecy pogranicznéy, jako też y namnieyszey częsci cujuscunumque ditionis, etiam sub discrimine seymu, niepozwolali y potwerdzenie przysięgą konfederaciey generalney u majestatu jego królewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, sub non praestando obedientia, sedulo domagali się.

To też pro principali woiewodztwo nasze serja animadversione jch mosc panów posłów naszych injungit, ażeby cum vicinis prin-

cipibus, jako to: królem jego moscią szwedzkim, jasnie oswieconym xięcią jego moscią kurfistrzem brandebórskim y naijasnieyszym carem jego moscią moskiewskim in conjunctionem armorum wchodzic jego królewskiey mosci y Rzeczy-pospolitey, etiam sub discrimine seymu, bronili, aby pro suppetitiis et sucursibus vicini principis nieformowali sobie do Rzeczy-pospoliteij praetensij y żeby ta praetensia confederatii zawartych traktatów nie ruinowała.

Niesłychanym przykładem w oyczyznie naszey, w wielkim xięstwie Litewskim, a regnatrice domo superioritatis et potestatis titulo zapalony ogień dla porownania prawa wielkiego xięstwa Litewskiego z prawem koronnym do tych czas amplius szerzy się y oyczyzne do ostatney prowadzi ruiny; ta vicissitudo permovet serca synów koronnych et ad communem boni publici restavrationem pociąga, aby cokolwiek dissolutionem ex membris tey oyczyzny wszystko ad corpus indismembrabile redeat; przeto, tak u majestatu jego królewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, iako też y u stanów Rzeczy-pospolitey, urgentissime domagac się będą jch mosc panowie posłowie nasi, aby wielkie xięstwo Litewskie z prowinciami koronnemi iednostaynie y nierozdzielnie, etiam vinculo juramenti specialis konfederationis cum provincijs regni agat fortia przeciwko nieprzyiacielowi Korony Polskiey, usque ad evacuationem aspitantis inimici reis Sueciae, etiam cum periculo zerwania seymu, co pro fide jurata jch mosc panowie posłowie wypełnic powinni będą.

Pełnią się nad oyczyzną naszą zginionego Izraela słowa: „perditio Izrael ex te“, kiedy niezbożnosc nie synów, ale wyrodków, tego królewstwa do nieprzyiaciela oyczyzny tak adhaesit, że ad nauseam miłą dusi matkę, koscioły y swiątnice Panskie z ozdoby należytego odziera ornamentu, klasztory y domy, Bogu poswięcone, profanuią, wolnego narodu fortuny sub tributario cogit potestatem et, dolendo ac impracticabili exemplo, frapte et abrupta ossa Reipublicae oyczyzny dislacerant corpus tak w pospolitosci, iako y w partikularnych szlacheckich y rycerskich osobach; dla tego reassumimus wszystkie prawa de perduellibus y serio zlecamy jch mosciom panom

posłom naszym, ażeby na amnistią adhaerentów szwedzkich żadnym sposobem niezgadzali się, ale quam totius urgeant, ... ażeby którzykolwiek manifeste pokażo się adhaerentes królowi jego mosci szwedzkiemu, aby pro hostibus patriae declarentur et de regno proscribantur, tanquam perpetui infames, dobra zaś jch fisco reipublicae subsint.

Zapalone buntowanicze w Ukrainie pożary, nie tylko pograniczne praemunt woiewództwa, ale y całey Rzeczy-pospolitey terrorem incutiunt, jako po pięciądziesiątletnim upale, iniquissimo na ten czas fato, ta oyczyzna gorzała y ledwi dopiero poczeła respirare, tak malignantium viperini animi też razżarzoną chałastrę znowu suscitant, za co in caput suum labentur ab aequore retro flumina, da Bóg sprawiedliwy, Pan ow zastempów (?), że y te hydry, których miła alit oyczyzna, lubo toxica spirant Rzeczy-pospolitey, suo peribunt veneno; do czego ugaszenia wzbudzaiąc maiestatem jego królewskiey mosci, pana naszego miłosciwegó, supplikowac będą jch mosci panowie posłowie nasi do maiestatu jego królewskiey mosci, pana naszego miłosciwego y całey Rzeczy-pospolitey, aby ta prowincia pograniczna, iako nayskuteczniey, uspokoiona byc mogła.

Fortece nietylko ukrainskie y pograniczne wszelkie, iako tez et in media regni zostaiące, aby niebyli pod komendą saskich y innych cudzoziemskich officierów, ale u samych polskich, narodu szlacheckiego, dobrze osiadłych y przysięgłych, pod władzę zostawali, poniewasz nowy przykład poddania Białocerkiewskiey fortecy, nowo Rzeczy-pospolitey przynosi animadversio, urgebunt jch mosc panowie posłowie.

Legem repetundarum reasummimus et serio jch mosciom panom poslom naszym injungimus, aby tak u samych jch mosciow panów podskarbich teraznieyszych, jako y dawnieyszych, upomnieli się o kwity de perceptis ad fiscum, których ieżeliby niemieli, tedy aby calculatią należytą coram senatoribus deputatis, także przed posłami, po jednemu z woiewództw destinandis, dostatecznie uczynili, domówią się jch mosc panowie posłowie nasi.

Immunitas bonorum terrestrium, lubo multis constitutionibus obwarowana iest, przeciez contemptu legum violatur y za paletami opprimitur consistentiami, tylko niedzielnemi noclegami, popasami ustawicznemi: instabunt jch mosc panowie posłowie nasi do jego królewskiey mosci y Rzeczy-pospolitey, aby ab hoc jugo, quam efficacissima constitutione et ejus circumscriptione, obwarowane byli dobra ziemskie, ne in posterum ruinam patiantur.

Starac się będą usilnie ich mosc panowie posłowie, aby leges conditae ad executionem peruenìant, zwłaszcza aby banity niemieli activitatem tak na seymach, jako y trybunałach, et post praestitum juramentum w trybunale, jako y na seymie, już in activitate będąc, post objectam condemnationem sibi, żeby ex functione relegowani byli.

Commissionem ratione szkod, przez woysko saskie poczynionych, promovebunt jch mosc panowie posłowie, aby każdy z jch mosciów obywatelów woiewodztwa Wołynskiego mogł gaudere sua satisfactione.

Niemniey o to starac się będą, aby dobra Siemiatycze jego mosci pana podskarbiego wielkiego xięstwa Litewskiego, juri woiwództwa Wołynskiego podległe, decretem y processem ewinkowane woiewództwu et per constitutionem conferowane byli, ut post personam jurevictam et perduellem.

Meretur u nas compassionem longissima patientia jch mosciow panow exulów woiewództwa Czernihowskiego; jch mosc panowie posłowie nąsi promowebunt, aby jch mosć panowie exules quam efficacisimam satisfactionem od successorów zeszłego jasnie wielmożnego jego mosci pana Grzymałtowskięgo, woiewody poznanskiego, mieć mogli.

W nieznosney stan szlachecki od starszych braci naszych, jch mosciów panów senatorów, premitur postpositiey, kiedy przeciwko (?) wyrażonym prawom y tak wielom jnstruktiom woiewództw różnych, na seymy danym, praesumptiva potestate in senatusconsilijs postcomicialibus, iako też y w inszych prywatnych ziazdach, albo conwocatiach, wdaią się in resolutionem defficultatum Rzeczy-pospolitey,

omnes ordines et status regni concernentium; przeto obstringimus jch mosciow panów posłow naszych, aby pro dexteritate sua serio o to się upomnieli, ażeby ich mosc panowie senatorowie limitata potestate in talibus resolutionibus utantur, według praw y zwyczaiów dawnych.

Vacanse żeby praecipitanter oddawane niebyli, ale owszem praemissa deliberatione y te, które bez seymu dawane byc mogą; które zas na seymie stribuntur podług prawa, tedy na seymach powinni byc oddawane compatibiliter, według praw koronnych y wielkiego xięstwa Litewskiego, osobom godnym, aetate, discretione et inteligentia bene vigentibus; cokolwiek zas incompatibiliter komukolwiek, przeciwko prawu, per gratiam principis oddano, domówią się ich mosc panowie posłowie et serio urgebunt, aby godnosci, które się z sobą, in convulsionem prawa, zgadzac niemogą, inszym osobom na tym że seymie teraznieyszym oddane byli, o co mille conscientiarum nexibus wiązemy jch mosciow panów posłów naszych. Także którekolwiek honory, stante vita dignitariorum ad male narrata są uproszone, domowią się ich mosc panowie posłowie, aby takowe przywileie cassowane byli per praesentem constitutionem.

Zasłużone rycerstwo dignam u nas meretur compassionem, aby to, co sanguine meretur, tey że cawaleriey cedat, ... prawem oznaczone rycerstwu, ktorych przypadáią post decessum personarum et possessorum wacanse, aby ..... w służbie zostaiącym osobom rycerskim oddawane byli, urgentissime instabunt; tudziez o reszte miliónow teyże kawaleriey, z łaski maiestatu jego królewskiey mosci deklarowanych, serio upomnią się.

Wielką krzywdę obywatele woiewództwa naszego od jch mosciów panów braci naszych większych fortun, tak w naszym woiewództwie Wołynskim, iako Kijowskim, Podolskim y Bracławskim leżących, ponoszą przez powyszenie słobod y powabienie poddanstwa w Ukrainę, jako to: około pułtoraset poddanych wielmożnego jego mosci pana Jana-Bogusława Horaina, podczeszego parnawskiego, sędziego grodzkiego krzemienieckiego, marszałka koła naszego, w dob-

rach jch mosciow panów Lubomirskich, podkomorzego y oboznego korronych, także pana starosty spiskiego, iako też y innych jch mosciów: jego mosci pana Daniela Jełowickiego, podstolego kijowskiego, jego mosci pana stolnika żytomirskiego y łowczego smolenskiego, Putoszynskich, braci rodzonych, y innych wielu jch mosciów, ktorych poddanemi ciż jch mosc maiętnosci swoie, przedtym z gruntu puste, dosć obficie poosadzali, ani tych poddannych ad requisitionem wydawac chcą, owszem processowac się dopuszczaią; na urzędy zaś executorialne comminationes czynią y chłopstwo wzbudzaią ad guerras et tumultus; przeto zlecamy ich mosciom panom posłom naszym, aby per constitutionem wszystkie słobody panskie w woiewództwie naszym, także Kijowskim, Podolskim, Bracławskim zniesione byli; prawo zas de profugis tak było postanowione, aby, post obtentam peremptoriam condemnationem in primo termino, executionem ultimariam cum copijs militaribus et per convocationem nobilitatis ich mosć panowie senatorowie y starostowie in bonis jurevictorum sub privatione officiorum et poenis banitionis perpetuae expediowali.

Nad jasną krzywdą nietylko całemu swiatu polskiemu, ale y wszystkim monarchom sąsiedzkim, primo exemplo w oyczyznie naszey przez generała Sztymboka na osobie jasnie wielmożnego jego mosci pana Franciszka Stambickiego, woiewody y senatora woiewództwa naszego Wołynskiego, nietylko nam samym obywatelom woiewództwa naszego compati należy, ale y w całey Rzeczypospolitey, sub specie amici violento przez niego modo laesi, honoris et dignitatis senatoriae rowney szukac compassij powinnismy; upraszamy tedy wielmożnych jch mosciow panów posłow naszych, wielcemosciwych panów, y affektami naszemi ich mosciów wiążemy, aby tak laesionem osoby jasnie wielmożnego jego mosci pana woiewody wołynskiego, jako y godnosci całego woiewodztwa naszego, inpersona jego mosci existentis, całey Rzeczypospolitey doniesli y jego królewskiey mosci, panu naszemu miłosciwemu, respektowi zalecili; jeżeli, da Pan Bóg, szczęsliwie Rzeczpospolita zechce z koroną Szwedzką inire pokoju media, wprzod

restitutionem powagy y godnosci senatorskiey, a potym tak wielu zabranych apparencij, skarbu, argenterij refusionem et restitutionem serio domawiali się.

Godne w kosciele Bożym y przed całą Rzecząpospolitą zasługy jasnie przewielebnego w Bogu jego mosci xiędza Leona Szlubicza-Załęskiego, archiepiskopa metropoliey Kijowskiey y wszystkiey Rusi, tudziez jasnie przewielebnego jego mosci xiędza Dyonizego na Zabokrzykach Żabokrzyckiego, episkopa łuckiego y ostrogskiego, archimandryty owruckiego, prothotroniego metropoliey Kijowskiey, y jasnie przewielebnego jego mosci xiędza Gedeona Woyny-Oranskiego, episkopa chełmskiego, żydyczynskiego, mieleckiego archimandryty, nietylko u nas, ale w całey Rzeczypospolitey, dignissimos merentur respectus; przeto commendamus jch mosciom panom posłom naszym, ut instent do maiestatu jego królewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, aby w osobliwym respekcie tak osoby onych, jako y dobra cerkiewne, zachowac raczył.

Przez lauda przeszłe woiewodztwa naszego wiedząc, że monastery: Białostocki, Poczaiowski, Zahorowski y Milczecki, na gruntach ziemskich szlacheckich są fundowane y w tych że monasterach, podczas nieprzyiacielskich jncursij, reclinatoria swoie niektórzy z jch mosciów panów braci naszych maią, od hiberny y consistencij zimowey uwolnilismy, że iednak jasnie przewielebni jch mosc lwowski y przemiski episkopowie, czyniąc folge episkopiom swoim, te dobra ziemskie, na których monastery siedzą, do contribuciey hibernowey pociągaiąc, agrawuią immunitatem bonorum terestrium; instabunt tedy jch mosc panowie posłowie nasi, aby też monastery od contribucij, hiberny, consistencij zimowey uwolnione przez constitucie byli.

Nieraz doniesiona woiwództwu naszemu jego mosci pana Olszanskiego, brata naszego, querimonia na ludzi woyska saskiego, ktorzy podczas szczęsliwey koronaciey jego królewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, insolente ausu, gospode jego mosci naszli, y tamże moderunki woienne y należyte towarzyskie ochędoztwa zabrali, o co proces, ad punctum inquisitionis przywiedziony, y inquisitiae

uberique edisserunt; przeto commitimus jch mosciom panom posłom naszym, ut instent do jego królewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, aby z clemencij panskiey nalezytą zasłużonemu kawalerowi uczynic satisfactią kazał.

Wniesione desiderium do koła naszego jch mosc panów Lubienieckich, braci naszych, iako justam meretur considerationem, tak jch mosciom panom posłom naszym zalecamy, aby z jasnie oswieconym xięciem jego moscią hetmanem polnym wielkiego xięztwa Litewskiego, naszym wielcemosci panem, w tak rzetelnych y oczewistych praetensiach, to iest, względem dóbr Sieniewicz z przynależnosciami, po god ney pamięci jego mosci panu Popławskim, staroscie kaniowskim, jch mosciom panom Lubienieckim jure successionis należących, przy zaiachaniu starostwa Kaniowskiego, odebraniu stad, bydeł, zboż y ruchomosci przez ludzi, eo nomine nasłanych, pozabieraniu, goroco instando, expostulowali i oraz upraszali, aby jasnie oswiecony xiąże jego mosc, jako summae aequalitatis et libertatis assertor, praw i swobod oyczystych waleczny obronca, pro teneritudine przeswietnego jmienia swego, widząc tantum juris naturalis successionis y prawa pospolitego praejudicium, dobra Sieniawicze cum attinentiis, bydła, stada y wszelkie ruchomosci, przy zaiezdzie pomienionego starostwa przez ludzi xiążęcia jego mosci zabrane, jako nayprędzy proprietariis, jch mosciom Lubienieckim, oddac y szkody nagrodzic roskazał; czego wszystkiego repetitionem u wielmożnego jego mosci pana Masalskiego, marszałka grodzienskiego, miec będzie liberam jasnie oswiecony xiąże jego mosc, pan hetmam wielkiego xięstwa Litewskiego. Tako y tym że jch mosciom panom Lubienieckim summa piętnastu tysięcy czerwonych złotych u tegoż jego mosci circa appraehensionem bonorum haesit, o co serio jch mosc panowie posłowie domówią się.

Desiderium wielmożnego jego mosci pana Jerzego-Andrzeia z Szpanowa Czaplica, stolnika owruckiego, starosty woiewództwa naszego, na seym teraznieyszy, iako też y jego mosci pana Wigury

y jego mosci pana Mikołaia Dowgierda, względem zasłużonych czwierci y długów w skarbie wielkiego xięstwa Litewskiego, serio jch mosciom panom posłom naszym commendamus, aby się upomnieli przed całą Rzecząpospolitą w tym że skarbie wielkiego xięstwa Litewskiego.

Doszli nas quaerentie jch mosciow panów posłów naszych powiatu Krzemienieckiego, że wielkie aggrawacie w dobrach swych, tak dziedzicznych, jako y zastawnych, od ludzi zaciągu prywatnego jasnie wielmożnego jego mosci pana woiewody kijowskiego ponoszą y dobra ad devastationem przychodzą; przeto zlecamy jch mosciom panom posłom, ut serio agant z jego mosciem panem woiewodą kijowskim przed cała Rzecząpospolitąy w tym interesie satisfactionem urgebunt

Similiter w praetensij żadaney y tak znaczney laezji wielmożnemu jego mosci panu Malinskiemu, czesnikowi wołynskiemu, od regimentu jasnie wielmożnego jego mosci pana podkanclerzego wielkiego xiężtwa Litewskiego, w dobrach tegoż jego mosci stałey, instabunt urgentissime jch mosc panowie posłowie nasi, aby jego mosc pan czesnik wołynsky, post deductam ea in re już inquisitionem, jak nayprętszą mogł sortiri justitiae satisfactionem.

Caetera activitati et dexteritati prudentiae jch mosciow panów posłow naszych commitimus.

Datum anno, mense et die, ut supra.

U tey instructyi, per oblatam podaney, podpis ręki wielmożnego jego mosci pana marszałka koła rycerskiego woiewództwa Wołynskiego, na ten czas praesidentis, w te słowa:

Jan-Bogusław na Starey Czetwertni Horain, podczaszy parnawski, sędzia grodzki krzemieniecki, marshałek koła rycerskiego woiewództwa Wołynskiego.

Któraz to instructia, per oblatam podana, za podaniem y prozbą wyszmianowanego jego mosci podawaiącego, a za moim, urzędowym,

przyięciem, wszystko, z początku aż do konca, de verba ad verbum, tak, jako się w sobie pisano, ma, do xiąg ninieyszych iest ingrosowana.

Кн. Кіев. центр. арх. № 2239, л. 585, актъ 41.

Примѣч. Состоявшееся 29 января 1703 года постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства о перенесеніи ихъ сеймиковъ изъ г. Владиміра въ г. Винницу и объ отсрочкѣ назначеннаго на 23-е октября реляційнаго сеймика откладывается до 8-го января 1704 года, вслѣдствіе неявки въ г. Винницу сеймовыхъ пословъ по причинѣ въ краѣ смутъ и эпидеміи; если бы „vel mere hostilitas vel pestilentia nie ugasła", то обыватели попрежнему должны съѣзжаться на сеймикъ въ г. Владиміръ. (Кн. № 1078, л. 554, актъ 390).

Жалоба, отъ 7 апрѣля 1703 года, нѣкоторыхъ обывателей Кіевскаго воеводства на гродскаго житомірскаго подстаросту Казимира Стецкаго и на дв. Александра Княгининскаго о томъ, что они, составивъ отдѣльную партію, нарушили единство обывателей Кіевскаго воеводства, учинили противозаконныя постановленія на своихъ сеймикахъ и тѣмъ способствовали пораженію, которое кіевскіе обыватели потерпѣли отъ козаковъ (Кн. № 3220, л. 629, актъ 6).

Заявленіе, отъ 7 апрѣля 1703 года, нѣкоторыхъ обывателей Кіевскаго воеводства о томъ, что они считаютъ незаконнымъ сеймикъ, собранный дворянами Казимиромъ Стецкимъ и Александромъ Княгининскимъ въ г. Владимірѣ; не признаютъ его постановленій, а равно и постановленій, сдѣланныхъ на частныхъ сеймикахъ партіею Стецкаго и Княгининскаго. (Кн. № 3220, л. 630, актъ 7).

Жалоба, отъ 5 мая 1703 года, житомірскаго подчашаго Казимира Стецкаго на овручскаго старосту Францишка Потоцкаго о томъ, что послѣдній разорвалъ единство обывателей Кіевскаго воеводства, воспрепятствовалъ дѣйствіямъ открывшагося сеймика и потомъ обвинилъ жалобщика и друг. лицъ въ произведеніи безпорядковъ (Кн. № 2583, л. 442, актъ 19).

XXIV.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о выраженіи благодарности коронным гетманам за заботу о безопасности воеводства и содержаніе гарнизона Каменецкой крѣпости; объ изображеніи степени разоренія подольскихъ имѣній послѣ возвращенія въ нихъ владѣльцевъ и продолжающагося опустошенія ихъ отъ казацкихъ мятежей и жолнерскихъ переходовъ; о необремененіи военными постоями г. Звенигорода, а также іезуитскихъ и доминиканскихъ имѣній,—28 января 1704 года.

Feria 2-da post festum Conversionis sancti Pauli apostoli proxima, anno Domini 1704-to.

Ad officium et acta praesentia castrens. capitan. Camenecen. Podoliae, perslr veniens, nobilis Joannes Młodzieiowski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit instructionem palatt. Podoliae magnificis internuntijs ad illustres et magnificos castellanum cracovien., supremum, et palatinum bełzen., campestrem, exercitium regni duces, electis, traditam, manu m-ci Francisci de Magna Lukoszyn Makowiecki, pocillat. Podoliae, eiusdem conventus palatt. Podoliae marechalci subscriptam, tenoris eiusmodi:

Instrukcya do jasnieoswięconego y iasniewielmożnego iego mci pana kasztellana krakow. y iego mci pana woiewody bełzkiego, hetmanow koronnych, dana ich mm panom posłom: iego msci panu Woyciechowi z Zbrzezia Lanckoronskiemu, podstolemu podolskiemu, y iego mci panu Janowi-Marcinowi Grabowskiemu, podczaszemu sandomirskiemu, z seymiku ex limitatione przypadaiącego die vigesima prima januarij anno millesimo septingentesimo quarto.

A naprzod obsecramus wielmożnych ich mosciow panow posłow, aby imienem woiewodztwa naszego quam profundissimo sermone wywiedli, iako do powinney z nadię obligacyey woiewodztwo nasze za deklarowaną przez wielmożnych ich mosciow panow posłow, z seymiku przeszłego uproszonych, woiewodztwu naszemu protekcyą, tudzież y za swieżą pamięc w fortecy Kamienca-Podolskiego y w niey praesidiarios zostaiących, in quibus salus woiewodztwa naszego za-

wisła, repetitis praecibus łasce swiżey zalecą; ciz ich mosc panowie posłowie wywiodą desolationem woiewodztwa naszego et egestatem, bo lubo, po trzydziestuletney peregrynacyey, iuż czwarty rok ad proprios przyszlismy nidos, iednak że mało co alta fruimur pace, kiedy to przez rebellią kozacką to przez przechodzące woyska podanstwo zhukane nietylko przybywac niechce, ale y owszem y ci, ktorzy są, rozchodzi się. Doniosą y to, że w kole obrad naszych produkowane ordynanse iasnieoswieconego iego mci pana kasztellana krakowskiego, aby chorągwie, pod kommendo iego mci pana rotmistrza Kawieckiego zostaiące, y inne, w woiewodztwie naszym w dobrach duchownych y krolewskich konsistencye maiące, przeciwko wyraznym ordynansom, wielkie czynią ludziom oppressye, extorquendo pieniężne ustawy po złotych pięcdziesiąt na kon; upraszac tedy jasnieoswieconego y iasniewielmożnego ich mosciow panow hetmanow, aby rigor woyskowy na takowych exemplariter extendatur, ktorzy contemnunt wyrażne assygnacye, iako y ordynanse z uniwersałami hetmanskie, y aby te summy wybrane y bydła nietylko powracali, ale też aby in futurum takowych swawolnych nieważyli się ausus

Takiemuż respektowi zalicą ich mosc panowie posłowie dobra Dzwinogrod wielmożnego iego mci pana podkomorzego naszego, w ktorych, nie respektuiąc na żadne uniwersały, iego mosc pan rothmistrz Kawiecki ludzi swoich koni trzysta rozłożył; podobney lasce zaleco dobra oo. jezuitow kollegium kamienieckiego Orn...zny, Tyszołowce y inne, iako też y oycow dominikanow.

Caetera activitati et dexteritati wielmożnym panom posłom committimus.

Ktorą to instrukcyą aby wielmożny iego mosc pan marszałek koła naszego rycerskiego podpisał, uprosilismy.

Franciszek Makowiecki, podczaszy podoll., koła rycer. woiewod. Podoll. (marszałek).

Post ingrossationem vere instructionis, originale eiusdem circa acta praesentia est relictum.

Книга Кіев. центр. арх. № 3958, л. 107.

XXV.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства въ лагерѣ подъ с. Хотячевымъ; о выборѣ по случаю войны войсковыхъ стражника и обознаго; о выборѣ судей для суда надъ неявившимися во всеобщее ополченіе обывателями; о подчиненіи прибывающихъ отрядовъ полковнику воеводства; о назначеніи имъ ротмистровъ; объ исполненіи послѣдними приказаній перваго и невыходѣ безъ его вѣдома изъ лагеря; о выборѣ депутатовъ въ коронный трибуналъ на сеймикѣ въ лагерѣ и увѣдомленіи объ этомъ обывателей, съ предупрежденіемъ о неважности сеймика на случай сбора его въ г. Луцкѣ; объ освобожденіи разоренныхъ г. Торчина и с. Хотячева отъ платежа шеляжнаго и чоповаго налоговъ; о предоставленіи полковнику воеводства права отвѣта на письма, присланныя на сеймикъ, и права требованія имъ отъ обывателей присылки отрядовъ,—10 сентября 1704 года.

Roku tysiąc siedmsetnego czwartego, miesiąca septembris dziesiątego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego kr. mosci Włodzimirskim, przedemną Thomaszem Pałuskim, burgrabim zamku Włodzimirskiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi staroscińskiemi, comparens personaliter, urodzony imsc pan Jerzy na Kozyrach Kozyrski laudum wdztwa Wołynskiego, w kole braterskim ratione infrascriptorum zgodnie uchwalone y postanowione, ręką wielmożnego imc pana podkomorzego włodzimirskiego, pułkownika wdztwa Wołynskiego, podpisane, dla wpisania do xiąg ninieyszych per oblatam podał, tak się w sobie maiące.

My, rady, xiążęta, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdztwa Wołynskiego, ziechawszy się na termin pospolitego ruszenia, za wiciami naiasnieyszego krola imci Augusta Wtorego, pana naszego miłosciwego, vigore ktorych, posłuszne będąc y wierne, woiewodztwo Wołynskie per laudum, na seymiku, w Łucku, die decima octava julij agituiącym się, dzien szosty septembra w roku teraznieyszym naznaczywszy, cum omni expeditione militari, iuxta legem praescrip-

tam o pospolitym ruszeniu, takowy porządek między sobą w kole naszym braterskim die decima septembris czyniemy y stanowiemy.

A naprzod, iako naypierwszy iest porządek y praxis woyny każe, w tymże kole aby officialistow woyskowych, iako strażnika y oboznego, zgodnych y godnych tego urzędu, obrać y postanowic, uprosilismy z koła braterskiego magnos et emeritos nietylko w całey Rzpltey, ale też osobliwie w wdztwie naszym, quorum facta loquuntur, z rodowitosci, zasług utroque marte claros, za strażnika wielmożnego imc pana Jerzego z Szpanowa na Nowym Dworze Czaplica, stolnika wołynskiego, starostę krzemienieckiego, za oboznego wielmożnego imc pana Jana z Korczmina na Porwanczu Porwanieckiego, czesnika parnawskiego, y zgodnie obrali.

Stosuiąc się zas do prawa y konstytucyey o pospolitym ruszeniu anno millesimo sexcentesimo vigesimo primo y innych, ażeby exorbitancye y excessa rożne nie działy się w pospolitym ruszeniu, ale skromnosc y modestya bydź powinna, tudzież, aby ktorykolwiek był nieposłuszny prawu pospolitemu, iako prawo per expressum opisuie, bywszy zdolnym, a nie stanął osobą swoią albo, kogo prawo excipuie dla starosci y choroby, poczty ad proportionem nie przysłał, sądzić y karac obrani ich mosc panowie sędziowie, przy wielmożuym imci panu pułkowniku y wielmożnych ich mosciach panach rotmistrach, powinni. Do czego uprosilismy wiel. imc pana Jerzego na Porwanczu Porwanieckiego, skarbnika wołynskiego, wiel. imc pana Mikołaia Poniatowskiego, czesnika trembowelskiego, wiel. imc pana Jana na Porwanczu Porwanieckiego, czesnika parnawskiego, wiel. imc pana Jerzego Woynę-Oranskiego, podstolego czernichowskiego, wiel. imc p. Stanisława na Jwaniczach Jwanickiego, łowczego nowogrodzkiego, wiel. imc p. Bronisława Ulatowskiego, stolnika trembowelskiego, wiel. imc p. Krzysztofa Czaplica, podstolego kijowskiego, wiel. imc p. Adama Weleżynskiego, pułkownika ordynackiego, wiel. imc p. Jakuba Lubienieckiego, czesnika czernichowskiego, wiel. imc p. Młodeckiego, podstolego nowogrodzkiego, wiel. imc. p. Alexandra Zaleskiego, czesnika malborskiego, wiel. imc. p. Franciszca Char-

linskiego; ktorych to ich mosciow panow sędziow powinnosc będzie, iako prawo opisuie, exequowac, sądzić y karać.

Zdało się też y to w kole naszym braterskim wdztwa Wołynskiego, dla conserwatiey wdztwa y nas wszystkich, ażeby usługa należyta wdztwu była y ostrożność z przysłanych pocztow pańskich przez zażywanie tak na podjazdy dla zabrania zewsząd wiadomosci, iako też y snadnieyszego popisu; tedy nie pod chorągwie podjeżdżać maią, ale wszedszy w oboz prezentowac się imc panu pułkownikowi, y tam, gdzie ordynowac będzie, stawać maią. Ktore to poczty pan połkownik zebrawszy, rotmistrza, czyli rotmistrzow, ma im przydac. Rozumiec się zaś ma tylo o tych pocztach y tym przyda wany rotmistrz będzie, ktore to po kilku, po kilkunastu od panow swoich przysłani są albo będą, ale nie o tych, ktore pod chorągwiami y rotmistrzami nadanemi od panow sobie będą przychodzili; iednak wszelkie posłuszeństwo y powinnosc za ordynansem imci pana półkownika odbywać, gdziekolwiek na usługę wdztwa całego użyię, maią. Ktokolwiek zas wchodzic do obozu będzie, nim stanie na mieyscu, prezentowac się, iako zwyczaynie, przed imcią panem połkownikiem ma, ani wjechawszy raz w oboz, odjeżdać z niego bez wiadomosci imc pana połkownika niepowinien.

Postrzega y to woiewodztwo w kole swoim braterskim, że gdy seymik blisko następuie ich mosciow panow deputatow na trybunał koronny, tedy my nie tylko maiąc tot prejudicata, ale y z samey słusznosci y należytosci, kiedy pro necessitate zasłony kraiu w polu zostaiemy, obieranie ich mosciow panow deputatow nie gdzie indziey, tylo tu, gdzie wdztwo, za wiciami naiasnieyszego krola imci Augusta Wtorego y za postanowionym laudum w Łucku na seymiku, sciągnieni, zgodnie y iednostaynie ustanawiamy. Co, aby wiadomo było wszystkim ich mosciom, zlecilismy imci panu pułkownikowi, ażeby w uniwersałach, wokuiących y zagrzywaiących tu do nas o postanowieniu tey electiey, że tu w polu odprawować się będzie, uwiadomił. Ktorym ustanowieniem cavemus, że ieżeliby, broń Boże, gdzie, iako to w Łucku, z alternaty przypadaiący pomieniony seymik od-

prawowac się miał; tedy de nullitate onego protestamur y za nieważny cale mamy y mieć będziemy.

Uwazaiąc zaś wdztwo summam justitiam et compassionem maiąc nad ruiną y desolatią miasta Torczyna przez rożne calamitates przechodzącego żołnirza, iako też y Chotiaczowa, przez nas stoiących, co niepodobna bez iakieykolwiek ruiny, a oczewiscie widząc zniszczenie przez woysko iego kr. mosci y Rzpltey, iako y auxiliarne, tedy unanimi consensu (lubo na seymiku łuckim non conclusum było, iednak wniesiona w teraznieyszym kole braterskim, iako acceptowana prozba) tak od szelężnego y czopowego per medium pięciu rat, czopowego czworga, szelężnego pięciorga, iuż uchwalonego, uwalniamy, excepto solarium należytego ich mosciom panom administratorom, według laudum opisanego.

Na listy, ktore w kole naszym były prezentowane y czytane, wielmożnemu imci panu pułkownikowi naszemu odpisac zlecilismy, zagrzywaiąc ich mosciow, aby według prawa y należytosci fortun swoich maiących, poczty przysyłali.

Ktore sancita nasze, w kole umowione y uchwalone zgodnie, ręką wiel. imc pana pułkownika podpisane y do grodu podane byli, zlecilismy.

Datum pod Chotiaczowem, dnia dziesiątego miesiąca wrzesnia, roku tysiąc siedmsetnego czwartego.

U tego laudum podpis ręki temi słowy.

Wacław-Xawery Wilhorski, podkomorzy włodzimirski, pułkownik wdztwa Wolynskiego, m. p.

Ktore to laudum, za podaniem oczewistym tegoż wyszrzeczonego imci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg niniejszych iest wpisane.

Кн. Кiев. центр. арх., № 1078, л. 804, актъ 567.

XXVI.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства въ лагерѣ подъ с. Фалемичами: о назначеніи времени и мѣста сбора войскъ въ теченіе одной недѣли; о лишеніи неявившихся въ ополченіе обывателей голоса на сеймикахъ и чести; о подчиненіи обывательскихъ отрядовъ власти полковника воеводства; о выставленіи отрядовъ изъ имѣній духовенства,— 15 сентября 1704 года.

Roku tysiąc siedmsetnego czwartego, miesiąca septembris pietnastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego kr. mosci Włodzimierskim, przedemną, Thomaszem Pałuskim, burgrabim zamku Włodzimierskiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi staroscinskiemi, comparens personaliter, urodzony imc pan Władysław Podhorodeński, miecznik smoleński, laudum wdztwa Wołyńskiego ratione infrascriptorum zgodnie uchwalone y postanowione, ręką wielmożnego imc pana podkomorzego włodzimirskiego, pułkownika wdztwa Wołyńskiego, podpisane, dla wpisania do xiąg ninieyszych per oblatam podał, tak się w sobie maiące:

My, rady, senatorowie, xiążęta, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdztwa Wołynskiego, tak według uniwersałow nayasnieyszego krola imci Augusta Wtorego, pana naszego miłosciwego, iako y uchwały wdztwa naszego, skupiwszy się wprzod pod Chotiaczow dnia szostego septembra miesiąca, roku teraznieyszego, tysiąc siedmsetnego czwartego, a potym stanąwszy pod Falemiczami obozem, panu Bogu Wszechmogącemu, uti Domino exercituum, pokorne oddawszy dzięki, że in hoc orfano et calamitoso oyczyzny statu, dla dzwignienia y poratowania oney in unum zabrac się et de conservatione oney nam radzic pozwala, ten stanowiemy porządek y uchwałe:

Ponieważ takowe zachodzą occurencye y rationes nas provovent pewne, że ztąd oddalic się na insze mieysce expedit; przeto, iuxta obloquentiam uchwały wdztwa naszego, wiel. imci pana Wacława-Xawerego

Wielhorskiego, podkomorzego włodzimirskiego, połkownika wdztwa naszego, bratersko obstringimus, aby ten że wielmożny imci pan połkownik wdztwa naszego, zważywszy revolutiones et occurentias status praesentis, uniwersały swoie do grodow wdztwa naszego y parafij, ktore protunc indebitur naznaczył y praefigował, by zaś na pomienione mieysce y czas, nic onego czasu nie uchybiaiąc y dalszego sobie nie pretenduiąc, w iednym tygodniu viritim in armis et cum armis stawic się powinniśmy, sub poenis de expeditione bellica, in constitutione anni millesimi sexcentesimi vigesimi primi expraessis.

Aże niektorzy ich mosc panowie bracia nasi, surowosci pomienionego prawa, albo ex ignorantia iego nie obawiaiąc się, ale cale z domow swoich ruszyc się nie chcą, a in eadem equalitate z nami zostaią; przeto stanowimy zgodnie, iż takowy każdy renitens activa voce carere y wszelkiego honoru capescere w wdztwie nie może y nie powinien będzie.

Poczty wszelkie z dobr y włosci panskich wdztwa dispositioni wiel. imc pana półkownika wdztwa naszego committimus, ktore assistere imci propter communicationem wiadomosci powinni.

Duchowne dobra, ktore są ex vi fundationum suarum, ziemskie poczty stawie maią.

Takową tedy uchwałę wdztwa naszego wielmożnemu imci panu pułkownikowi naszemu podpisac y ad akta podac zlecamy.

Działo się w obozie pod Falemiczami dnia czternastego ...... miesiąca roku tysiąc siedmsetnego czwartego.

U tego laudum podpis ręki temi słowy:

Wacław-Xawery Wilhorski, podk. włodzim, pułkownik wdztwa Wołynskiego, m. p.

Ktore to laudum, za podaniem oczewistym wyszrzeczonego imsci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg ninieyszych iest wpisane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 1078, л. 810, актъ 571.

XXVII.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о выборѣ депутатовъ въ Радомскій трибуналъ; объ отсрочкѣ пріема отчетовъ по коммиссарству отъ овручскаго старосты Франциска Потоцкаго; о представленіи сборщиками податей отчетовъ коммиссару; о полученіи гродскихъ житомірскихъ книгъ отъ наслѣдниковъ кіевскаго земскаго судьи Яна Войнаровскаго и выдачѣ имъ вознагражденія; о назначеніи времени слѣдующаго сеймика,—16 сентября 1704 года.

Roku tysiąc siedmsetnego czwartego, miesiąca septembra szesnastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mosci Włodzimirskim, przedemną, Thomaszem Pałuskim, burgrabim zamku Włodzimierskiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi starostińskiemi, comparens personaliter, urodzony imc pan Maciey-Stefan Skuratowski, horodniczy kijowski, pisarz grodzki żytomirski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, laudum tegoż seymiku kijowskiego, in loco solito, we Włodzimierzu, przez ich mosciow panow obywatelow, w kosciele ich mosciow oycow dominikanow zgodnie postanowione, ręką swą marszałkowską podpisane, dla wpisania do xiąg ninieyszych per oblatam podał, tak się w sobie maiące:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, xiążęta, obywatele y wszystko rycerstwo koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, Stworcy Naywyższemu naypierwiey powinne uczyniwszy dzięki, przytym iednostayney inter luctantem patriam miłey między sobą powinszowawszy zgody, woiewodztwo nasze Kijowskie unanimi consensu tychże ich mosciow panow kommissarzow, to iest, wielmożnych ich mosciow panow: Stanisława z Woynarowey Woynarowskiego, stolnika owruckiego, imści pana Benedykta-Hrehorego na Żabokrzykach Żabokrzyckiego łowczego bracławskiego, do Radomia, lubo tam, gdzie na tamten czas necessitas expostulaverit, approbuie, uprasza y confirmuie.

Quantum attinet nie poiednokróc przypominana wielmożnemu imci panu Franciszkowi z Potoka na Wielednikach Potockiemu

staroscie owrúckiemu, czynienia ...... przez nas od kilkunastu lat powierzonego commissarstwa, te do przyszłego, da Bog, odkładamy seymiku.

In spatio zaś szesciu niedziel wszyscy ich mosc panowie cuiuscunque generis exaktorowie calculatią przed pomienionym iego moscią panem commissarzem, quam sufficientissimam, sub poenis contra negligentes exactores legibus descriptis, uczynic powinni.

Acta grodzkie żytomirskie, primario iasniewielmożnemu imci oycu episkopowi na ten czas łuckiemu powierzone y przez tegoż imsci cura et summo studio zinwentowane, potym swiętey pamięci wiel. imci panu Janowi z Woynarowey Woynarowskiemu, sędziemu ziemskiemu kijowskiemu, podstarosciemu grodzkiemu włodzimirskiemu, de mutuo consensu wdztwa naszego oddaney, źe ultro sami wielmożni ich mosc panowie sukcessorowie godney pamięci wielmożnego mci pana sędziego ziemskiego kijowskiego nas o to upraszali, żebyśmy pomienione acta żytomirskie grodzkie, do siebie odebrawszy, ich mosciom panom officialistom grodzkim żytomirskim odd li; przeto wspomniani ich mosc panowie officialistowie grodzcy żytomirscy, za odebraniem pomienionych xiąg, namienionych ich mosciow panow sukcessorow s. p. wielmożnego imci pana sędziego ziemskiego kijowskiego, lub ręcznie, lub też authentice, w grodzie łuckim personaliter stanowszy, kwitowac obligowani, a ten kwit ichmm na przyszłym, da Bog, seymiku prorogationis, po odebraniu sufficienter xiąg zytomirskich, wdztwo nasze Kijowskie, per laudum unanimiter approbować deklaruie się.

Gratitudo zaś wielmożnym ich mosciom panom sukcessorom godney pamięci imci pana sędziego ziemskiego kijowskiego niepodziesięckroć przez nas imci panu sędziemu, qua privatim, qua per lauda publice, deklarowana, z naypierwnych brania pieniędzy dwa tysiące złotych polskich, authoritate laudi praesentis potwierdza się.

Seymik teraznieyszy ad diem decimum sextum januarij, anni futuri pod tąż laską odkładamy, a dla tym większey werificacyey

laudum teraznieysze imci panu marszałkowi koła naszego rycerskiego wdztwa Kijowskiego podpisac zlecilismy.

Działo się w kosciele ichmciow oycow dominikanow konventu włodzimirskiego, roku tysiąc siedmsetnego czwartego, dnia szesnastego septembris.

U tego laudum podpis ręki marszałkowskiey temi słowy:

Maciey-Stefan Skuratowski, horodniczy kijowski, pisarz grodzki żytomirski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, m. p.

Co wszystko dla pamięci do xiąg ninieyszych iest zapisano.

Кн. Кіев. центр. арх. № 1078, л. 812, актъ 573.

XXVIII.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: объ обращеніи вольныхъ крестьянъ, просидѣвшихъ во владѣльческихъ имѣніяхъ болѣе трехъ лѣтъ, въ вотчинныхъ; о назначеніи ревизоровъ въ имѣнія, не доставившія провіанта вслѣдствіе будто бы разоренія; объ отсрочкѣ времени сеймика,—4 декабря 1704 года.

Feria quarta post festum sancti Andreae apostoli proxima, anno Domini 1704-to.

Ad officium et acta praesentia castrensia, capitanealia Camenecensia-Podoliae, personaliter veniens, nobilis Petrus Zowieniecki obtulit officio eidem et ad acticandum porrexit laudum introcontentum palatinatus Podoliae, per incolas eiusdem palatinatus sancitum, cuius tenor talis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy wdztwa Podolskiego, ex anteriori laudo ziachawszy się na seymik pro die tertia decembris, maiąc w wielkim respekcie ich mosciow braci naszych, ktorych na tenczas frequentia nie była, do większego zgromadzenia y concursu ich mosciow limitowalismy seymik ad diem decimam septimam martij

in anno praesenti, millesimo septingentesimo quinto, pod tąż laską imc pana Władysława-Kazimierza Kawieckiego, stolnika nowogrodzkiego, sędziego grodzkiego latyczowskiego,

Stosuiąc się ad anterius laudum, w ktorym postanowiliśmy, aby poddani, ktorzy lat trzy wysiedzieli w dobrach w wdztwie Podolskim, pro haeredibus panom swoim reputentur; słobody ab eo tempore annihilowalismy; a ktorybykolwiek poddany, lat trzy wysiedziawszy, miał pusć na innę słobodę, o takowego akcyz dawszy, tanquam pro haerede, ten imc, ktoryby takowego acceptował, a nie wydał cum omni suppelectili domestica, referuiąc się do constitucyey, podług teyże penowany powinien bydź.

Bona haereditaria, obbligatoria, quam regalia, że wydac nie mogą prowiantow, in anteriori laudo postanowionych, dla ruiny od rożnych ich mosciow panow żołnierzow, do tych dobr, na przyszłym, da Bog, seymiku ichmosciow panow rewizorow destinowac będziemy. Prowiante zas oddane do rąk imc pana Kruzera, podstolego latyczowskiego, burgrabiego kaminieckiego, do przyszłego seymiku odkładamy do dalszey naszey umowy.

Dalsze consultij nasze do przyszłego, da Bog, ex limitatione seymiku zachowuiemy sobie, a teraz imc panu marszałkowi koła naszego zlecilismy, żeby te laudum ręką swą podpisał y do grodu kamienieckiego podał.

Działo się w Kamiencu, die tertia decembris anno millesimo septingentesimo quarto.

Władysław-Kazimierz z Kawieczyna na Harmakach Kawiecki, stolnik nowogrodzki, podstarosci y sędzia grodzki latyczowski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Podolskiego.

Post cuius laudi ingrossationem, originale circa acta praesentia est relictum.

Книга Кіев. центр. арх. № 3958, л. 677.

XXIX.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства о доставленіи провіанта для гарнизона Каменецкой крѣпости; объ учрежденіи судовъ для наказанія возстающихъ крестьянъ и принятіи мѣръ противъ военныхъ отрядовъ, собирающихся безъ королевскаго вѣдома,—18 іюля 1705 года

Sabbatho post festum Sanctae Margarethae virginis et martyris proximo, anno Domini 1705.

Ad officium et acta praesentia, castrensia, capitanealia Camenecensia Podoliae, personaliter veniens, generosus Paulus Siromski, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit introcontentum laudum, tenoris talis:

My, rady, dygnitarze y całe rycerstwo woiewodztwa Podolskiego, ziechawszy się do Kamienca na seymik, ex limitatione na dzien dzisieyszy przypadaiący, na mieyscu consultationum zwyczaynym, pod dyrekcyą y laską wielmożnego jego mosci pana Władysława Kawieckiego, stolnika nowogrodzkiego, sędziego grodzkiego latyczowskiego, uważaiąc fortecy tuteyszey garnizonu niepłatny żołd dla zamieszania Rzeczypospolitey, bez ktorego subsystencya trudna, a to antemurale całey Reczypospolitey, dla wiszących circum circa niebespieczenstw bez ludzi rycerskich y kawaleryi żadną miarą obysc się nie może, lubo przy niedostatku poddanych naszych, teraz się dopiero w chleb zapomagaiących, postanowiwszy na przeszłym ieszcze tak rok seymiku zsypanie zboża na prowiant po czetweryku od głow trzech y obowiązawszy się bratersko, żesmy mieli dotrzymac et explere sancitum, ponieważ nas teraz jego mość pan podstoli latyczowski, ktoremu ta exakcya, za uproszeniem iego mosci, zlecona, informuie, że nie wydano do tych czas od niektorych dobr tegoż prowiantu; a y teraz, ob defectum uchwał y kurrencyi stipendiorum, za tymże garnizonem jasniewielmożny jego mosc pan woiewoda Krakowski do nas instat, aby podobnym że przynamniey prowiantem toż praesidium suplementowac, tamtey zas uchwały, aby sam skutek

nastąpił, naprzod iasniewielmożnemu jego mosci panu weiewodzie Krakowskiemu, za staranie y pilną około tego woiewodztwa y fortecy tuteyszey sollicitudinem, wszyscy winne niesiemy dzięki y o dalszą w tymże dozorze y ostrożnosci, y konserwacyi całosci tey fortecy upraszamy persawerancyą, zapisuiąc in pectoribus nostris należytą iego mosci et posteritati ejus obligacyą odsługi braterskiey; y, co się tycze instancyi, aby prowiantem ieszcze supplementowac ten garnizon, ponieważ teraz na przednowku ludziom naszym poddanym przykrzyc się nie podobna, ale, da Bog, aż iak z pola zbierzemy, na przyszły seymik, ex limitatione moderna przypadaiący, tę materyą odkładamy, żebysmy zas wypełnili to, cos my pierwszą uchwałą postanowili y żebysmy wiedziec mogli taryfę wniesionych zsypow. Sądy fiskalne do rozsądzenia tych retent y porachowaniá percepty y do zrewidowania regestrow reassumuiemy y na dzien dziewiąty wrzesnia kadencyą składamy; na ktorych to sądach ciż jch mosc panowie sędziowie, prioribus laudis obrani, według opisu przeszłego laudum, ich mosciow retentorum osądzą, jego mosc pana podstolego latyczowskiego kalkulacyey wysłuchaią y super renitentes subdelegata na exekucyę podadzą, ktorą etiam de praesidio, admotis copijs militaribus, ten że subdelegat odprawi z dobr renitentium; tudzież y przeszły podatek pogłownego y iego taryfę zmiarkuią i chorągwiom pomiarkuią zapłatę; retentę, tak u ich mosciow panow exaktorow, iako y retentorow, podzielą y tymże chorągwiom delaty wydadzą, aby sobie exeqvovali, a nam już tą materyą seymikow nie trudnili.

Że zaż pod te zamieszanie, swawola y rospusta chłopska na to się rezolwuie, że już opryszkowie iawiac się poczeli, o tym przeszłe lauda reassumimus y, aby, według wydanego uniwersału jego mosci pana marszałka koła naszego, wszystko się adimpleatur, serio miec chcemy y, aby takich złoczyncow sąd grodzki bez odwłoki sądził, serio zlecamy y do popierania takich spraw jnstigatorow postanowiamy: w powiecie Kamienieckim jego mosci pana Bazylego Maszkiewicza, w powiecie zas Latyczowskim instygatora grodzkiego; ktorzy panowie instygatorowie, kiedy kto odda więznia do grodu, o sąd na nim

instabunt y za delatorow będą; y gdzie się, albo z konfessat albo z relacyi iakiey pewney dowiedzą o złoczyncy, aby o niego jure agant, onych serio obliguiemy, securitatem omnimodam osob ich et ab impeditione cujusvis evictionem spondendo.

Że zaś zaciągi iakieś się bez wiadomosci ich mosciow panow hetmanow, bez listow krolewskich przypowiednych u nas się w woiewodztwie znayduią, ktore dobra nasze agrawuią, iako y teraz jego mosc pan Niewierski na jego mosci pana Jordana zaciężną recenter uskarza się chorągiew, tedy my takich pro hostibus bydz uznaiemy y, aby ktokolwiek takich znosił, pozwalamy; a ich mosc panowie instygatorowie y ktoby był ukrzywdzony, w sądziech grodzkich z nimi agant; a gdy będzie przekonany prawem, na tego wszyscy powstac deklaruiemy y o tym, tak ratione securitatis od opryszkow, iako y od takich zaciągow, na przyszłym seymiku obmyslimy.

Seymik zas ten, cum omni materijs et desiderijs woiewodztwa, na dzien pietnasty wrzesnia, to iest, na zaiutrz po seymiku deputackim, limituiemy y proroguiemy pod tąż laską.

Działo się w Kamiencu, w kosciele katedralnym, die decima octava julij roku tysiąc siedmsetnego piątego.

Władysław-Kazimirz z Kawieczyna na Harmakach Kawiecki, stolnik nowogrodzki, podstarosci, sędzia grodzki latyczowski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Podolskiego.

Post cuius laudi ingrossationem, originale ejusdem circa acta praesentia est relictum.

Книга Кіев. центр. арх. № 3959, л. 290 об.

XXX.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о выраженіи благодарности королю за заботы о государствѣ и готовности обывателей на всякія жертвы; о выборѣ пословъ къ гетманамъ и къ князю Меньшикову для изложенія внутреннихъ и внѣшнихъ бѣдствій воеводства, а также и къ гетману заднѣпровскихъ и запорожскихъ козаковъ съ просьбой о предупрежденіи разоренія обывателей военными постоями и содержаніемъ войскъ; о скорѣйшемъ разрѣшеніи дѣла о чести дв. Федькевичей; объ отсрочкѣ сеймика и непремѣнной явкѣ на него обывателей и пословъ для представленія отчетовъ,—20 сентября 1706 года.

Року тисеча семъсотъ шостого, месеца септемъбра двадцятого дня.

На уряде кгродскомъ, в месте его королевское милости Овручомъ, передо мною, Михалемъ Сингаевскимъ, намесникомъ подвоеводства, реентомъ кгродским, кгенералу воеводства Киевского, и книгами нинешними кгродскими киевскими, comparens personaliter, urodzony imc pan Gabryel Piątkowski, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich kijowskich extrakt z grodu Żytomirskiego, authentice wydany, z upisaniem w niem laudum wdztwa Kijowskiego, w Żytomierzu przez ichmosciow panow obywatelow zgodnie postanowionego, podał per oblatam, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do xiąg wpisanie; ktorego offerenta affektacyey, ia, urząd, annuendo, pomieniony extrakt, ad acticandum przymuiąc, czytałem, y iest tenoris sequentis:

Wypis z xiąg grodzkich zamku Żytomirskiego. Roku tysiąc siedmset szostego, miesiąca septembra czternastego dnia.

Na urzedzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mosci Żytomirskim, przede mną, Bazylim z Wyhowa Wyhowskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodzkim żytomirskim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi żytomirskiemi, comparens personaliter, wielmożny imc pan Jan na Krzywiczach Hołowinski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich

żytomirskich, laudum wdztwa Kijowskiego, nazaiutrz po seymiku electionis ichmciow panow deputatow, na trybunał obranych, postanowione, przy pieczęci y podpisie ręki swoiey (o czym też niżey inserowane laudum szerzey w sobie obmawia), podał per oblatam, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do xiąg zapisanie. Ktorego offerenta affektacyey, ia, urząd, annuendo, też laudum, ad acticandum przymuiąc, czytałem, tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, obywatele y wszystkie wdztwo Kijowskie, nazaiutrz po seymiku electionis ichmciow panow deputatow na trybunał koronny, tu, w miescie jego kr. mosci Żytomierzu, skonczonym, zgromadzeni, naprzod Deo optimo maximo, że sub haec iniquissima tempora Rzpltey naszey, patrios lares secure aggredi moglismy, uniżone effundimus dzięki, oraz y nayiasnieyszemu monarsze z łaski Jego swiętey, Augustowi Wtoremu, panu naszemu miłosciwemu, że et in his motibus oyczyzny naszey omnia cura et solicitudine sua zasczycac nas raczy y że w czasie panowania iego securum na starożytne seymikowania naszego mieysce aditum mieć możemy, winne poddanskie oddaiemy usługi, a przy dostoienstwie iego, zdrowie nasze nieść y krew do ostatniey kropli lac, iuratam servando fidem, deklaruiemy. A potym do prawa pospolitego y do konstitutiey, ktora opisała, że cokolwiek woiewodztwo nasze ad bonum ordinem innovandum aut renovandum postanowi ta Rzeczpospolita, pro rato et grato przyiąc ma, referuiąc się do obrania ichmcw panow posłow d› nayiasnieyszego krola imci Augusta y do iasniewielmożn ch ichmw panow hetmanow woysk koronnych przystempuiemy. Jakoż wielmożnych ichmw panow: imci pana Kazimierza na Stetczance Steckiego, podczaszego y podstarosciego grodzkiego żytomirskiego, imci p. Piotra z Pepłowa na Żytynie Pepłowskiego, podstolego żytomirskiego, imci p. Jana z Pepłowa Pepłowskiego, łowczego latyczowskiego, y imci p. Jana Hołowinskiego, marszałka protunc koła naszego, zgodnie y iednostaynie uprosilismy; ktorzy ichmc panowie posłowie nasi, quam primum dla dobra wdztwa naszego provinciam suam administrare, y według instrukcyi, osobliwie

od naiasnieyszego krola imci Augusta, p. naszego miłosciwego, a osobliwie od iasniewielmożnych ichmc pp. hetmanow woysk koronnych danych, y punktow w nich wyrażonych, sprawic się tam interna, quam externa, mala naiasnieyszemu maiestatowi y jasniewielmożnym wodzom luculenter exponere maią; ore publico upraszamy tychże ichmw pp. posłow, y do iasnieoswieconego xiążęcia imci Mężyka, woyska auxiliarne naiasnieyszemu kroiowi imci, panu naszemu miłosciwemu, w komendzie maiącego, uprosiliśmy y na to osobliwą ichmm dali instructią.

Do tego aby woyska auxiliarne naiasnieyszego krola jmci, p. naszego miłosciwego, tak moskiewskie, iako y kozackie, przechodami y subsistencyami, także y prowiantami zruynowanemu woiewodztwu naszemu y braci naszey przykrosci y ostatniey ruyny nie przynosili, e medio nostri uprosilismy posłow do jasniewielmożnego imc pana hetmana woysk zadnieprskich y zaporoskich, to iest, urodzonych ichmw panow, imc p. Stanisława Lwowicza, imc p. Michała Axaka y imc p. Michała Fedkowicza, na co y osobliwą ichmm daliśmy instructią. Ktorzy to ichmsc panowie posłowie wczesnie y przed rospuszczeniem na consistentią woysk do iasniewielmożnego imc p. hetmana zaporozkiego y iego naczału, w ktorych by komendzie woyska zostawały, iachać y, według instructiey sobie daney, desideria wszystkie y krzywdy wniesione woiewodztwa naszego doniesc maią, obligowaliśmy.

Wniesione desiderium ichmw panow Fedkiewiczow, obywatelow wdztwa naszego, in gremium koła naszego braterskiego, że iuż post deductam na seymiku we Włodzimirzu vigore decreti tribunalitij aequalitatem dotąd, dla zamieszania Rzeczypospolitey y rożnych przyczyn, ad finalem disjudicationem in causa honoris przysc nie mogą; więc my, incolae wdztwa Kijowskiego, justo ichmw annuendo desiderio, eandem ichmw deductionem ratificuiąc et praesenti laudo ore publico ichmw pp. deputatow naszych, na przyszły trybunał obranych, upraszamy, aby sprawy ichmw w dalsze nie szły protractie, ieżeli teraznieyszego trybunału swego nie wezmą konca.

Inne zaś materye y desideria wdzwa, do teraznieyszego seymiku rite et legitime należące, ponieważ ob varias legalitates et occasiones powziąc nie mogą effectu, tedy one do seymiku prorogationis relinquimus; ktory cum toto effectu zgodnemi y iednostaynemi głosami, pod laską tegoż imc p. marszałka koła naszego, na dzien czternasty stycznia w roku, da Bog, przyszłym, tysiąc siedmsetnym siodmym, przypadaiący, prorogowaliśmy y teraznieyszą publiczną uchwałą naszą proroguiemy y naznaczamy, na ktory czas y dzien y mieysce teraznieysze, obradom zwyczayne, tak my, obywatele, nieodwlocznie stanąc, iako y ichmc pp. posłowie nasi, wyżey pomienieni, dla uczynienia relacyi deklaruiemy; a te laudum nasze, dla tym lepszey wagi, imc panu marszałkowi kola naszego podpisac y do xiąg grodu żytomirskiego per oblatam podac zlecilismy.

Działo się w Żytomirzu, na mieyscu obrad naszych zwykłym, anno millesimo septingentesimo sexto, die decima quarta septembris.

У того лавдум при печати притисненой подписъ руки его милости пана маршалка в тые слова:

Jan na Krywiczu Hołowinski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, mp.

Ktore to laudum, za podaniem y prosbą wyszmianowanego imci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, z początku aż do konca słowo w słowo, iak się w sobie ma, do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich iest ingrossowane, z ktorych y ten wypis pod pieczęcią grodzką żytomirską iest wydany, pisany w zamku Żytomirskim. Correxit Wyhowski, mp.

У того екстракту при печати кгродское житомерское подписъ руки его милости пана подстаростего кгродского житомирского в тие слова:

Kazimierz na Steczance Stecki, podczaszy y podstarosci żytomirski, manu p-ria.

Котори жъ то екстрактъ, за прозбою офферента, а за моимъ, урядовим, принятиемъ, до книгъ нинешнихъ есть инсерованый.

Книга Кіев. центр. арх. № 25, л. 229 об., актъ 50.

XXXI.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о выборѣ депутатовъ на Львовскій съѣздъ; о возстановленіи фискальныхъ судовъ для преслѣдованія владѣльцевъ за неуплату шеляжнаго и другихъ податей; о скорѣйшемъ исполненіи послами, отправленными къ царю, своей обязанности; о назначеніи времени слѣдующаго сеймика,—4 февраля 1707 года.

Feria secta post festum Purificationis beatissimae virginis Mariae proxima, anno Domini millesimo septingentesimo septimo.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia camenecensia Podoliae, personaliter veniens, nobilis Joannes Palczewski obtulit officio praesenti ad acticandum et ingrossandum porrexit laudum, per incolas palatinatus Podoliae sancitum, illustris magnifici Lanskoronski, mareschalci palatinatus Podoliae, manu propria subscriptum, tenoris talis:

My, rady, dignitarze, urzędnicy y wszystko in genere rycerstwo woiewodztwa Podolskiego, ziechawszy się na termin, ex limitatione anteriori laudo konserwowany, dnia ostatniego miesiąca stycznia roku ninieyszego, tysiąc siedmsetnego siodmego, zasiadszy in loco consultatorum solito, w Kamiencu Podolskim, w kosciele farnym, gdzie nam doniesiono wiadomosc o ziezdzie przyszłym niektorych Rzeczypospolitey stanow pro die septima februarij anni praesentis, we Lwowie przypadaiącym, ktory żeby się sine notitia nostra nieodprawił, umyslilismy na pomieniony ziazd e medio nostri szesciu ichmc braci delegare; iakosz zaraz upraszamy i. m. p. Stanisława Telephusa, stolnika podolskiego, Władisława Kawieckiego, stolnika nowogrodzkiego, podstarosciego y sędziego grodzkiego latyczowskiego, i. m. p. Karola-Maximiliana Kruzera, podstolego latyczowskiego, i. m. p. Czerminskiego, chorążego podlaskiego, i. m. p. Stanisława Kawieckiego, i. m. p. Marcina Bogusza, obsecrando ich mc amore patriae, fide et honore, ażeby się w żadnę szkodliwe oyczyznie niewdawali consilia, ale tylko quam dexterrime tueantur, nequid Respublica patiatur detrimenti.

A że uchwała anterioris laudi nostri w wypłaceniu szeleżnego y inszych przez nas postanowionych podatkow nieiest do tąd effectuata, dla czego obligamus ich mc. pp. fiskalnych sędziow, aby, ante incidentiam przyszłego, da Bog, seymiku, sądy fiskalne swoie immediate reassumowali:

Ich mc. pp. posłowie, na dawnieyszym seymiku naszym do cara j. m. moskiewskiego od nas uproszeni, nieuczynili iescze funkcij swoiey zadosic; przeto fraterne obligamus ich mc, ażeby indilate muneri suo satisfacere et desideria nostra carowi j. m. deferre chcieli.

Niechcąc zas bez wolney obrady zostawac in diutius, czas dalszego ziazdu naszego ad diem vigesimam nonam martij pod tąz laską sobie zachowuiemy y proroguiemy.

To tedy laudum, zgodnie przez nas wszystkich braci umowione y postanowione, ręką własną w. j. m p. dyrektora koła naszego podpisane, ut omnibus incolis palatinatus Podoliae innotescat, do grodow woiewodztwa naszego podac temusz w. j. m. p. direktorowi naszemu zlecamy y upraszamy.

Woycech z Brzezia Lanckoronski, podstoli podolski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Podolskiego.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3961, л. 50 об.

Примѣч. Въ особомъ постановленіи, отъ того же 4-го февраля 1707 г., обыватели Подольскаго воеводства обязываютъ своихъ пословъ „ażeby quam dexterrime rovideant, nequid detrimentum Respublica patiatur, do cz go lubo probata virtus ich mc adducet, jednak y my amore upadaiącey oyczyzny fide et honore obstringimus y upraszamy" (Кн. № 3961, л. 51).

XXXII

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о выборѣ пословъ на предстоящій сеймъ; о хожденіи русской монеты въ Польшѣ и обязательномъ пріемѣ ея; о привлеченіи къ суду лицъ, не доставившихъ провіанта и не уплатившихъ шеляжнаго; объ отсрочкѣ сеймика,— 10 апрѣля 1707 года,

Feria secunda post Dominicam Judicia quadragesimal. proxima, anno Domini 1707.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia camenecensia Podoliae, personaliter veniens, generosus Basilius Łycki obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum conventus particularis, per incolas palatinatus Podoliae in loco consultationum solito sancitum., manu magnifici Alberti de Brzezie Lanskoronski, subdapiferi Podoliae, conventus ejusdem marschalci, propria subscriptum, de tenore tali:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y wszystko rycerstwo woiewodztwa Podolskiego, za uniwersałem j. o. x. i. m. prymasa Korony Polskiey y wielkiego xięstwa Litewskiego, we Lwowie, dnia siodmego miesiąca lutego roku teraznieyszego, na ziezdzie poparcia zgodnego y iednostaynego konfederacyi Sandomirskiey uczynioney, ad acta grodu naszego Kamienieckiego pro publica notitia authentycznie podanym y ogłosnym, ex mente ejusdem instrumenti, według praefixyi czasu na dzien dwudziesty osmy miesiąca marca roku ninieyszego tu, do Kamienca-Podolskiego, in locum consultationum solitum, ex praescripto legis publicae zgromadzeni, takowę między nami wszytkiemi obywatelami woiewodztwa tegoż ex beneplacito et unanimi consensu zgodną postanowienia naszego czyniemy uchwałę.

A naprzod, propositionis ziazdu lwowskiego przez stany Rzeczypospolitey, na ten czas zgzomadzone, in instrumento publico wyrażone y nam ad publicam notitiam podane, iako nierozdzielney Rzeczypospolitey concives y membra (zakładaiąc sobie przy teraznieyszym

nieszczęsliwym zamieszaniu y rozerwaniu Rzeczypospolitey, na fundamencie sacrorum vinculorum, unionem), ad effectum przyprowadzaiąc in ordine do obrania posłow ziemskich na radę walną koronną, ktorey czas y mieysce j. o. x. j. m. primas y i. w. i. m p. marszałek konfederacyi Rzeczypospolitey naznaczą y uniwersałami swoiemi publice denuntiabunt et convocabunt universalem Rempublicam, ich mc. pp. posłow braci naszych e medio nostri szesciu, ad praescriptum legis vitos, omni authoritate plenos et bene recteque sentientes de Republica, zgodnie obralismy, ktorym na umowione w kołu naszym puncta j. m. p. marszałkowi koła naszego instrukcyą napisac zlecamy.

Cursus monety ponieważ wszędzie po całey Koronie Polskiey in auctionem poszedł, a osobliwie moneta cara i. m. od całey Rzeczypospolitey acceptatur, a niektorzy pospolstwo y obywatele nasi nad zwyczay brac ich niechcą y niemi tu in regno brakuią, tedy praesent laudo, za zezwoleniem naszym, cursum monety in regno currentis acceptuiąc, po miastach y miasteczkach one obwieszczamy vigorem summum na takowych, ktorzyby monety zwyczayney pro currenti in regno moneta niebrali interponimus, pro quo extendendo officio castrensi et burgrabiali sive quoque civili w woiewodztwie naszym seriam zlecamy executionem, przed ktoremi urzędami każdy renitens na ten czas respondere tenebitur.

A że w uchwalonych na przeszłych seymikach naszych kontrybucyach effectus żaden od komportowania prowiantow y szelężnego niestał się, tedy ich mc pp. sędziom fiskalnym, na przeszłym seymiku naszym obranym y deputowanym, to singulariter committimus, aby sądy fiskalne od przyszłego czwartku za tydzien, non obstante absentia nonnullorum, reassumowali, sine intermissione y delaty contumaces osądziwszy, wydawali ad exequendum. Uchwał naszych sancita zachowuiąc pleno in robore, ktoby prowiantow, iako też podatku szelęznego, na garnizon Kamieniecki, nie oddał y nie wypłacił, tedy irremissibiliter poenam, praesenti laudo interpositam, tysiąca złotych ex nunc eluere ma, o co od pana exectora naszego,

do tych podatkow tak z powiatu Kamienieckiego, iako y Latyczowskiego, uproszonego, per citationem conventus przed sądem fiskalnym peremptorio termino respondere ma; tym iednak dobrom beneficium de iure służące, o konflagracyach czyniąc, ktorzy przez inkursye, rozne przypadki pod ten czas dobra popalone y zniszczone maią, juramentum w sądach tychże fiskalnych injungimus wykonac, po ktorym a vigore et contributione liberi pronuntiari maią.

Pod czas zas teraznieyszych czasow zamieszanych in aliquo intervenienti casu, zachowuiąc sobie w dalszych przyszłych koniukturach aliqua obrad naszych media, seymiku naszego ex limitatione plena laudi anterioris na dzien iutrzeyszy przypadaiący, toiest, dnia dwudziestego dziewiątego miesiąca marca w roku teraznieyszym pod laskawą dyrekcyą w. j. m. p. marszałka koła naszego, de unanimi consensu pleno in robore reservatam incidentiam ad diem nonam maij, w roku tymże, proxime et immediate incidentem venturam, authoritate nostra limituiemy y pod tąz łaską y dyrekcyą w. i. m. p. marszałka naszego congressumsobie dla obrad wszelkich naznaczamy y fraterne przyrzekamy.

Tę zas uschwalę naszę, conformem zdaniu naszemu iednostaynie postanowioną y zgodnie umowioną, i. m. p. marszałkowi koła naszego podpisać y do akt grodzkich podac zlecamy.

Działo się w Kamiencu-Podolskim, na mieyscu obrad naszych zwyczaynym, dnia dwudziestego osmego miesiąca marca, anno millesimo septingentesimo septimo.

Woyciech z Brzezia Lanckoronskì, podstoli podolski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Podolskiego.

Post cujus laudi ingrossationem, originale ejusdem circa acta praesentia est relictum.

Кн. Кiев. центр. арх. № 3961, л. 149 об.

XXXIII.

Инструкція обывателей Подольскаго воеводства своимъ посламъ на предстоящій сеймъ: о выраженіи благодарности примасу королевства за заботы о благѣ государста; объ изданіи универсаловъ предъ конвокаціоннымъ сеймомъ; о выводѣ изъ края московскихъ и козацкихъ войскъ, разоряющихъ воеводство; о снабженіи боевыми припасами Каменецкой крѣпости и содержаніи въ ней гарнизона; объ изысканіи средствъ къ уплатѣ жалованья войску и недѣланіи займовъ безъ согласія всей Рѣчипосполитой,—11 апрѣля 1707 года.

Feria secunda post Dominicam Judicia quadragesimal. proxima, anno Domini 1707.

Ad officium et acta praesentia, castrensia, capitanealia camenecensia Podoliae personaliter veniens, generosus Basilius Łycki obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit instructionem, per incolas conventus particularis palatinatus Podoliae in comitialis die vigesima octava martij anno praesenti, in acta contento, magnificis internuntijs ad alterius consilium ex limitatione Leopoliensi datam, manu magnifici Alberti de Brzezie Lanckoronski, subdapiferis palatinatus, praesentis conventus ejusdem mareschalci, propria subscriptum, de tenore tali:

Instrukcya od woiewodztwa Podolskiego z seymiku w Kamiencu Podolskim, za uniwersałem j. o. x. i. m. prymasa Korony Polskiey y wielkiego xięstwa Litewskiego y j. w. i. m. p. marszałka konfederacyi Sandomirskiey sub titulo: Poparcie generalney konfederacy. Sandomirskiey, z rady koronney y wielkiego xięstwa Litewskiego, na ziezdzie Lwowskim dnia siodmego miesiąca lutego w roku teraznieyszym odprawioney, na dzien dwudziesty osmy miesiąca marca złożonego y naznaczonego, w. ich mc. pm: Wawrzyncowi z Pepłowa na Taykurze Pepłowskiemu, sędziemu ziemskiemu, Woyciechowi z Brzezia Lanskoronskiemu, podstolemu, Franciszkowi z wielkiego Lukoszyna Makowieckiemu, podczaszemu, podolskim, Michałowi z Rycht na Kudryncach Humieckiemu, podczaszemu trembowelskiemu, Karo

lowi Maxymilianowi Kruzerowi, podstolemu latyczowskiemu, Franciszkowi z Ziemlic Boguszowi, miecznikowi trembowelskiemu, na przyszłą radę koronną, za obwieszczeniem naznaczoną, uproszonym z koła rycerskiego nomine publico posłom: ante woiewodstwo nasze Podolskie ad publicam notitiam manifestum j. o. x. i. m. prymasa circumscriptum primatialem j. w. j. m. p. marszałka konfederacyi sinceram, przy teraznieyszych rozroznionych civium koniukturach, circa bonum publicum curam et solicitudinem unionis animorum colligendo, należyte przez i. m. od panow posłow swoich dzięki czyni pro immutabili zelo erga bonum publicum, ktorzy zdrowia, fortuny, prac y fatyg swoich nieżałuiąc, usiłuią ad conserwandas leges et immunitatem status Reipublicae rozroznione civium sensus et animas licitis unire medijs, co, disertissimo in activitate sua ich. mc. pp. posłow naszych zalecaiąc, candori committitur sermoni.

A ze w instrumencie publicznym sub titulo: Poparcie konfederacyi Sandomirskiey, wyrażonego czasu praefixionis loci et temporis, ex casu teraznieyszych koniektur, na przyszłą radę niemasz, tedy, ad convocationem uniwersałow j. o. x. j. m. prymasa y j. w. i. m. p. marszałka, ich. mc. pp. poslowie nasi, z drugiemi od całey Rzeczypospolitey złączywszy się posłami, inibunt media, ktorych stawac przy tym serio obliguiemy, aby ex circumventione aliqua illicitis medijs et praecipitantia do elekcyi y nominacyi futuri regnantis, zkąd by iakie alteriores scissiones Rzeczypospolitey znicic się miały, y ktorąby gwałtowny iaki primus albo iaka postronna potencya ani unanimis ani conformis Reipublicae consensus promowował, nie przystępowac ani zezwalac, poki dawnym przykładem y zwyczaiem praw, wolney elekcyi, co pod denuntiatis na konwokacyą przez uniwersały na seymiki non praecessis, na ktorych obieranie posłow praecustoditur.

Implorabunt w tym ich mc. pp. posłowie nasi od całey Rzeczypospolitey compassionem zruynowanego kraiu naszego Podolskiego, ktorę e cineribus zniszczenia otrząsnąc się nie może, aby woyska moskiewskie y kozackie, wielkiemi aggrawowuiąc kontrybucyami, przecho-

dami y prowiantami, non opprimant ulterioribus injurijs et damnis, y relegacya woysk tych, cum evacuatione z kraiow naszych, stała się instantanea, summum desiderium exponent.

Insinuabunt całey Rzeczypospolitey pectori ich mc pp. posłowie nasi Kamienca Podolskiego, iako antemurale in confinijs zostaiącą fortecę, ktorą zniszczona przez rozne przypadki artileria koronna ex summo defectu amunicyą doskonałą muniri niemoże, aby z każdego woiewodztwa kontrybucya na sprawienie armat dwoch y dziesięc kamieni prochu złozyli y obmysloną na konserwacyą ludzi, pro praesidio zostaiących, należytą płacą. Taż forteca aby imminenti casu woysk wolnych, in visceribus regni będących, żeby doskonaley praesidiari mogła, imieniem woiewodztwa naszego ciż ich mc pp. posłowie exponent desiderium ich mc. pp. hetmanom koronnym cum expostulatione, aby łanowe piechoty z woiewodztwa pro praesidiarijs applikowali.

In hac zas egestate et penuria temporis, przy zniszczeniu całey Rzeczypospolitey, lubo woysko niepłatne w krwawych zasługach swoich ukontentowanie y wszelką satisfakcyą meretur, dla ktorego konserwacyi ich mc pp. hetmani wszelkie starania applicant; iednak ich ms. pp. posłowie nasi exponent desiderij woiewodztwa naszego mentem, aby u postronnych panow bez consensu iednostayney Rzeczypospolitey żadnych summ y długow na Rzeczypospolitey niezaciągali y pienię̨dzy nie brali, zkąd by w iakie discrimina Rzeczpospolita wprowadzona była, co ich mc pp. posłom naszym probatae activitati zaleciwszy, fide, honore et conscientia obligamus, quam dexterrime, pro innata sua generositate, przy podanych punktach y circa bonum publicum serio se opponent y contraria legi publicae et libertati molimina wspaniałym praedecessorum suorum expugnent geniuszem.

Ktorą tą instrukcyą naszą w. i. m. p. marszałkowi koła naszego podpisac zlecamy.

Działo się w Kamiencu-Podolskim, na mieyscu obrad naszych zwyczaynym, dnia dwudziestego osmego miesiąca marca, anno millesimo septingentesimo septimo.

Woyciech z Brzezia Lanckoronski, podstoli podolski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Podolskiego.

Post cujus instructionis ingrossationem, originale ejusdem circa acta praesentia remansit.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3961, л. 150 об.

XXXIV.

Инструкція обывателей Подольскаго воеводства своимъ посламъ на люблинскій сеймъ: о выраженіи благодарности примасу королевства и маршалу конфедераціи за заботы о благѣ государства; о назначеніи сеймиковъ и выбора депутатовъ отъ воеводствъ для избранія короля; о выраженіи благодарности великому коронному гетману за освобожденіе воеводства отъ поставки провіанта московскимъ войскамъ и о ходатайствѣ предъ царемъ и княземъ Ромодановскимъ о продолженіи этой льготы; о нечиненіи обывателямъ со стороны Каменецкаго гарнизона притѣсненій и обидъ; о разореніи обывателей жолнерскими постоями и удовлетвореніи обиженныхъ по суду, — 3 августа 1707 года.

Feria quarta post festum s. Petri in vinculis proxima, anno Domini 1707-mo.

Ad officium et acta praesentia castrensia, capitanealia, camenecensia Podoliae personaliter veniens, generosus Ioannes Stronski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit instructionem, ex conventione particulari palatinatus Podoliae magnificis internunciis ad comitia generalia Lublinensia datam, manu propria magnifici mareschalci palatinatus ejusdem subscriptam, introcontentam de tenore ejusmodi:

Instrukcya na radę lubelską, pro die undecima augusti prorogowaną z seymiku, z rady lubelskiey die prima augusti naznaczonego,

a od nas ad tertiam z pewnych racyi limitowanego, in loco consultationum solito expediowanego, ich mc pp. posłom tak anteriori laudo na radę lwowską, iako y lubelska, specialiter zas teraz ich mw: i. mc p. Stanisławowi-Piotrowi Telephusowi, stolnikowi podolskiemu, i. mc. p. Jozefowi z Potoka Potockiemu, kasztellanowi kaminskiemu, y i. mc p. Sewerinowi Kochanowskiemu, miecznikowi radomskiemu, dana w Kamiencu, die tertia mensis augusti, anno Domini millesimo septingentesimo septimo. Lubo nie tylko woiewodztwo nasze, ale cała Rzeczpospolita po wielkim imieniu et innata aequanimitate j. o. xiążęcia i. mc primasa obiecywac mogła sobie to, co teraz że ipsa in hoc infelici et orbato statu Rzeczypospolitey doswiadczeniem uznaie; przeciesz się niegodzi bez pochwały y wdzięcznosci zamilczec, bo nunquam materia deficit laudis, gdzie nunquam sufficit copia laudatoris, że się nie oglądaiąc na żadną potencyą, viam elegit veritatis w utrzymaniu praw, swobod oyczystych, nic nie czyniąc praecipitanter, za co nomini iego nietylko meret gloria, ale też niesmiertelna od całey oyczyzny wdzięcznośc y obligacya; dla czego obsecramus ich mw. pp. posłow, aby imieniem naszym iako naywyraznieyszę oswiadczyli pro hac cura et solicitudine circa bonum publicum j. o. xciu i. mc podziękowanie; upraszac, aby eidem zelo, iako poczoł, dzwigał honor y całosc oyczyzny przez utrzymanie praw, krwią nabytych. Do podobney znaiąc się woiewodztwo nasze obligacyi j. w. i. mc. p. miecznikowi koronnemu, marszałkowi konfederackiemu, podobneż zaleca ich mc pp. posłom podziękowanie, ktory, idąc torem wielkich przodkow swoich, nie tylko fortuny, ale y zdrowia dla utrzymania praw, swobod oyczystych nie żałuie.

A że instrument, ogłaszaiący interregnum, przysłany z rady lubelskiey, iuxta formam legum, konwokacyą circa reassumptionem rady lubelskiey bydz znaczy; więc obliguiemy ich mc pp. posłow amore patriae, aby przy tym serio stawali, żeby iuxta leges de electione et observationes antiquas seymiki na elekcyą wydane de novo były, z ktorych aby ich mc pp. posłowie z woiewodztwa obrani

y ordynowani in theatrum libertatis, in loco priwilegiato pod Warszawą, pana obrać mogłi y terminum ad unionem animorum wynalezli, bez ktorey nulla salus tak aby florescere mogła ex hac passione w swobodach swoich oyczyzna.

Że też z społecznych prac y starania ad conservandas leges et immunitatem status Reipublicae dodaią y j. w. ich mc pp. hetmani, cum dispendio fortuny y zdrowia, iako woiewodztwo nasze to wszystko widzi y uznaie, tak się do należytego zna podziękowania et obsecrat ich mc pp. posłow, aby pro iustitia et aequitate sua disertissimo sermone, imieniem całego wdztwa, in facie Rzeczypospolitey, oswiadczyli specialiter j. w. i. mc p. woiewodzie bełskiemu, hetmanowi wielkiemu koronnemu, za to naywięcey, że woiewodztwo nasze, ex oneribus noviter erectum, miał y ma w pamięci, gdy nas za poważną swoią interpozycyą od prowiantow na woyska auxiliarne naiasnieyszego cara i. mci podczas ordynacyi z rady wołynskiey wolnymi bydz deklarował; co że na ten czas odmieniło się y deputaci od xcia i. mc Romodanowskiego extorquent, więc upraszac będą tegoż j. w. i. mc p. hetmana y j. o. xcia i. mc primasa, ażeby wniesli swoię interpozycyą do naiasnieyszego cara i. mci, ażeby in futurum od tych depaktacyi, iako woiewodztwo zruinowane, zostawac wolne mogło.

Poniewasz zas garnizon Kamieniecki zaniedbany y opuszczony ex publica cura prowiantami, pro posse suo woiewodztwo utrzymywac musi; to do i. mc pana kommendanta tegoż garnizonu upraszac będą ich mc pp. posłowie o ordynans, aby ludziom nadwornym nie dał aggrawować braci szlachty y dawał i. mc in casu oppressionis sukkursy.

Przypomnią y to ich mc pp. posłowie temuż j. w. i. mc p. hetmanowi wielkiemu koronnemu, że przeciwko prawom, de immunitate dobr ziemskich opisanym, po roznych dobrach chorągwie kwarcyane, maiąc konsistencye, wielkie krzywdy ludziom ubogim poczynili, y upraszac będą, aby iniuriatis przed sąd woyskowy mogła

bydz sprawiedliwosc, a in futurum aby woiewodztwo nasze, według łaskawey deklaracyi y libertacyi Rzeczypospolitey, mogło bydz wolne od konsistencyi et quocunque titulo depaktacyi.

Co ich mc pp. posłom naszym probatae activitati zaleciwszy, fide, honore et conscientia obligamus, quam dexterrime pro innata sua generositate przy podanych punktach y circa bonum publicum serio se opponent; contraria legi publicae et libertati molimina wspaniałym praedecessorum suorum expugnent geniuszem.

Ktorą to instrukcyą dano w Kamiencu Podolskim die et anno, ut supra.

Woyciech z Rrzyzia Lanskoronski, podstoli podolski marszalek koła rycerskiego woiewodztwa Podolskiego

Post cuius instructionis ingrossationem, originale eiusdem circa acta praesentia est relictum.

Книга Кiев. центр. арх. № 3961, л. 357 об., № 477.

XXXV.

Извлеченiе изъ постановленiя обывателей Подольскаго воеводства посламъ, отправляемымъ на люблинскiй сеймъ: объ отправкѣ посла къ валашскому господарю для переговоровъ относительно бѣглыхъ крестьянъ и разбойниковъ, укрывающихся въ его владѣнiяхъ, — 9 августа 1707 года

Feria tertia in vigilia festi sancti Laurentij levitae et martyris anno Domini 1707.

A że kontempt w. i. mc. p. Makowieckiego, podczaszego y rewizora wdztwa Podolskiego, wniesiony y opowiedziany w kole naszym, tangit całe woiewodztwo, ktory otrzymał w dobrach j. w. i. mc. p. w-dy bracławskiego dziedzicznych we wsi Zaleszczykach, w pos-

sessyi i. mc p. Żeliborskiego zostaiących, do ktorego aby i. mc p. marszałek list pisał, ut addat momentum statutionis tych ludzi, od poddanstwa, ktorzy post patratum hunc illicitum ausum przeniesli się za granicę do panstwa Wołoskiego; za czym, że już to niepierwszy raz ili ludzie po uczynionym uczynku tam swoię zwykły miewac reclinatorium, bo y przed kilka lat nazwiskiem Niedopaka, rozboyniczym sposobem naszedszy na dwor i. mc p. Wysokinskiego, dwor mu ze wszystkiego zrabowawszy, w tenże sam kray reiterował się y do tych czas znaydnie się; y w tym nie mnieyszą woiewodztwo nasze odnosi krzywdę, że choc w takowych okkazyach czyni iaką do ich mc p. pyrkałabow o sprawiedliwosc requizycyą, żadney otrzymac nie może sprawiedliwosci; iako to y niedawnemi czasy pod czas jarmarku żwanieckiego mieszczan dwoch kamienieckich crudelissime, bez dania okkazyi, pobito, o co lubo byly requizycye do ich mc pp. pyrkałabow chocimskich, iednak do tąd żadnego effektu nie odebrali; dla czego uprosilismy za posła i. mc p. Stanisława Oranskiego, łowczego czernichowskiego, ażeby, przy oswiadczeniu sąsiedzkiey zyczliwosci naszey, doniosł y wyexplikował krzywdy y pretensye woiewodztwa naszego y upraszał, aby iuxta foedus initum z naiasnieyszą Portą Otthomanską niedopuszczał, ut ius detur sceleri in commune nefas; i. mc p. zas marszałka obsecramus, aby, eo nomine instrukcyą napisawszy do j. w. hospodara i. mc, podpisem ręki swoiey ztwierdziewszy, wydac raczył. Ktore to umowione punkta za zgodę całego ziazdu naszego we wszystkim strzymac sobie fide bona przyrzekamy; i. mc p. zas marszałka obsecramus, aby te laudum nasze do grodu podał.

Кн. Кіев. центр. арх., № 3961, л. 366, актъ 490.

XXXVI.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: объ учрежденіи каптуровыхъ судовъ и выборѣ судей; о бѣдственномъ положеніи воеводства и невозможности для него платежа налоговъ; о вознагражденіи лицъ, исполнявшихъ различныя обязанности по порученію воеводства; о выдачѣ провіанта царскимъ войскамъ,—23 сентября 1707 года.

Року тисеча семъсотъ семого, месяца септембра двадцать третего дня.

На уряде кгродскомъ, въ месте его королевское милости Овручомъ, передо мною Михалемъ Сынгаевскимъ, наместникомъ подвоеводства, реентомъ кгродскимъ, кгенералу воеводства Киевского, и книгами нинешними кгродскими киевскими, comparens personaliter, urodzony jego mość pan Pawel-Piotr Bierzyński, miecznik bidgoski, dla wpisania do xiąg niniejszych grodzkich kiiowskich, extrakt z xiąg grodzkich żytomirskich, authentice wydany, z wpisaniem w niem laudum województwa Kijowskiego, w Żytomirzu postanowionego, per oblatam podał, tenoris sequentis:

Wypis z xiąg grodzkich zamku Żytomirskiego, roku tysiąc siedmset siodmego, miesiąca septembra czternastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego krolewskiej mości Żytomirskim, przede mną, Samuelem Synhajewskim, subdelegatem, do przyiscia niżej inserowanego laudum użytym i uproszonym od urodzonego jego mości pana Bazylego z Wyhowa Wyhowskiego, skarbnika ziemskiego, namiestnika starostwa i regenta grodzkiego żytomirskiego, i xięgami niniejszemi grodzkiemi żytomirskiemi, comparens personaliter, urodzony jego mość pan Jan-Stanislaw z Rybna Rybiński, miecznik żytomirski, marszałek koła rycerskiego województwa Kiiowskiego, dla wpisania do xiąg niniejszych grodzkich żytomirskich laudum electionis ich mość panów sędziow kapturowych województwa Kiiowskiego, z pieczęcio i podpisem ręki marszałkowskiej, per oblatam podał, prosząc mnie, subdelegata, aby do xiąg niniejszych grodzkich

żytomirskich przyięte i wpisane było, które laudum ja, subdelegat, ad acticandum przyjmuiąc, czytałem i jest tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, szlachta i ziemianie województwa Kiiowskiego, tu, do Żytomierza, na starożytne sejmikowania miejsce, na dzień dzisiejszy trzynasty miesiąca września, roku teraz idącego, tysiąc siedmset siodmego, ex prorogatione sejmiku dnia pierwszego augusta, za oznajmieniem interregni przez jasnie oświeconego xiążęcia jego mości prymasa i przez jasnie wielmożnego jego mości pana Denhofa, miecznika koronnego, marszałka confederacij generalnego, przypadaiącego, dla słusznych przyczyn fąkta, praecise przypadaiącej, zgromadzeni, naprzod powinne Omnipotenti regum Regi effundimus dzięki, iż państwo Koronne, bez pana zostaiące, a prawie osierociałe, in hoc turbido et calamitoso rerum statu, conserwuie i sposoby do ratowania nadwątlonej żewsząd ojczyzny i do podzwignienia pogrążonej w ruinach praw i swobod polskich wolnej electiej coelitus podaie; unizone tak jasnie oświeconemu xiążęciu jego mości Korony Polskiej i wielkiego xięstwa Litewskiego prymasowi, jako i jaśnie wielmożnemu jego mości panu marszałkowi confederacij generalney Rzeczypospolitej, czyniemy podziękowanie. Iż conformam legibus et institutis przodków naszych viam do zatrzymania i rządzenia dalszego powagi i mocy Rzeczypospolitej, non existente na tronie polskim personali ac legitima majestate, łaskawie nam pokazuią. Iż wszelakie sądy trybunalskie i iurisdictie, pod imieniem królewskim, in hac orbata facie Rzeczypospolitej ustawać powinne, ale miasto nich, propter securitatem publicam et justitiam administrandam, zwykłe kaptury po województwach i powiatach, more et praxi antiqua postanowione, sądzić się maią, oznajmuią i actualną daią informacią; za czym my, incolae województwa Kijowskiego, referuiąc się in toto do tego interregnum ogłoszonego i do prawa pospolitego, które sine justitia violatur et potitur, za sędziów i deputatów województwa naszego Kiiowskiego e medio nostri wielmożnych i urodzonych ich mościów panów: jego mości pana Adama na Korosteszowie Olizara-Wołczkiewicza, podkomorzego kiiowskiego,

jego mości pana Józefa na Karczewie Karczewskiego, starostę żytomirskiego, z ich mościami pany urzędnikami grodzkiemi żytomirskiemi, wielmożnego jego mości pana Franciszka na Potoku Potockiego, starostę owruckiego z ich mościami pany officialistami grodzkiemi owruckiemi, jego mości pana Pawła Trypolskiego, chorążego żytomirskiego, jego mości pana Antoniego Siennickiego, pisarza ziemskiego kiiowskiego, jego mości pana Antoniego Trypolskiego, chorążego owruckiego, jego mości pana Remigiana Suryna, stolnika żytomirskiego, jego mości pana Stanisława Czaplica, stolnika owruckiego, jego mości pana Wenturego Hańskiego, łowczego żytomirskiego, jego mości pana Alexandra na Olewsku Niemerycza, stolnika mozyrskiego, jego mości pana Kazimierza Pruszyńskiego, podstolego żytomirskiego, jego mości pana Theodora Pawszę, podstolego owruckiego, jego mości pana Alexandra Druczanina-Kniehinińskiego, czesnika żytomirskiego, jego mości pana Jana z Rybna Rybińskiego, miecznika żytomirskiego, marzałka na ten czas koła naszego, jego mości pana Jana Trypolskiego, miecznika lidzkiego, jego mości pana Bazylego Wyhowskiego, skarbnika zytomirskiego, jego mości pana Michała Jerlicza, skarbnika owruckiego, jego mości pana Michała Synhaiewskiego, skarbnika nowogrodzkiego, jego mości pana Pawła Bierzyńskiego, miecznika bidgoskiego, jego mości pana Władyslawa Brańskiego, jego mości pana Stanisława Lwowicza, jego mości pana Michała Fedkiewicza, horodniczego owruckiego; jego mości pana Jacka Podhorodeckiego, jego mości pana Piotra Skuratowskiego, jego mości pana Jana Trzeciaka, skarbnika mozyrskiego, jego mości pana Stanisława Siestrzencewicza-Humienieckiego, jego mości pana Samuela Żerebiła, jednostajnie et sine ulla contradictione obraliśmy, uprosili i postanowili. Którzy ich mośc panowie sędziowie kapturowi i deputaci wojewodztwa naszego na dzień trzynasty miesiąca octobra w roku terazniejszym, tysiąc siedmset siodmym, tu, do Żytomierza, wszyscy iednostajnie ziachać i tam każdy ex persona sua jurament, ad normam legis publicae, wykonać, ich mościów panów marszałka i vice-marszałka e medio sui obrać, ordinationem sądów należycie

opisać, locum judiciorum ufundować i inne solennitates postanowić, injuriatis justitiam administrować i to wszystko, co do sądów kapturowych należy, ad executionem przywodzić nieodwłocznie powinni będą. Cadencie alternato: jedne w Żytomierzu, druga w Owruczym, in ordine, numero et loco solito sądząc i odprawuiąc.

A że województwo nasze Kijowskie, jako ante actis temporibus przez ustawiczne incursie wojska postronnego i rożne rebellie kozackie, jako też i przez wojska koronne, jest zrujnowane, a dopieroż in hoc periculosissimo statu Reipublicae a prawie do ostatniej przychodzi ruiny, dla tego in antecessum variis regni constitutionibus nie tylko od pospolitego ruszenia, ale i od wszelakich podatków, in publicum aerarium wchodzących, jest uwolnione i na ten czas żadnego podatku in hoc gemitu populi płacić nie może.

Lubo tak wiele ich mościów braciej naszych za rożne poselstwa, funkcie, prace i fatyge, przed okazią ieszcze Berdyczowską, jako et subsequenti tempore, na usłudze województwa podięte, i dla dobra pospolitego z uszczerbkiem własnej substancij świadczone, na expektatywie zostaią i należytej od nas rekompensy oczekiwaią, tedy ore publico et fide bona ich mościom przyrzekamy, że juxta lauda nostra, jak nayprętszą ich mościom satisfactią.

Skoro tylko po tych ruinach i ciężkich aggrawaciach obaczymy sie, uczyniemy, kompensować będziemy, a tym czasem prowianty wszelakie wojsku najiaśniejszego cara jego mosci, według ukazów jego należące, po miastach, miasteczkach i wsiach, gdzie nie dobrane albo nie oddane są, zabiegaiąc dalszej całości województwa, komu należeć będzie i komu zlecono jest, wybierać bez najmniejszej przeszkody pozwalamy i deklaruiemy; renitentem zaś i nie chcącego dawać tych prowiantów, pro aequitate et justitia, sądom kapturowym województwa naszego być podległego mieć chcemy et unanimi consensu stanowiemy. W innych zaś interesach i desideriach województwa całego, które na ten czas, in his Reipublicae motibus, ad executionem przyść nie mogą, ale aby in subsequens swoj odebrali skutek, i abyśmy sine consilio nie byli, terazniejszy sejmik, pod laską tegoż

jego mości pana marszałka koła naszego braterskiego, na dzien trzynasty miesiąca octobra w roku terazniejszym, tysiąc siedmset siodmym, przypadaiący, tu, do Żytomierza, a nigdzie indzicj (salva ulteriori owegoż, exceptis legalitatibus, prorogatione praecustodita) zgodnemi i jednostajnemi głosami odkładamy i limitujemy.

Które laudum temuż jego mości panu marszałkowi koła naszego braterskiego podpisać i ad acta castrensia żytomiriensia podać zleciliśmy.

Actum loco, anno, mense et die, ut supra.

U tego laudum, przy pieczęci przycisnionej, podpis ręki marszałkowskiej temi słowy:

Jan-Stanisław z Rybna Rybinski, miecznik żytomirski, marszałek koła rycerskiego wojewodztwa Kijowskiego.

Które to laudum, za podaniem i prozbą wysz mianowanej osoby podawaiącej, a za moim, subdelegatckim, przyięciem, słowo w słowo, jak się w sobie ma, do xiąg niniejszych jest wpisane, z których xiąg i ten wypis, pod pieczęcią grodzką żytomirską, jest wydany. Pisany w zamku Żytomirskim.

У того екстракту, при печати кгродской житомирской, коррекста написана есть тыми словы: Correxit *Wyhowski*.

Который же то екстрактъ лавды, за поданнемъ и прозбою особы вышъ менованое подаваючое, а за моимъ, урадовымъ, принятіемъ, до книгъ нинешнихъ есть уписанъ.

Кн. Кіев. центр. арх. № 26, л. 59, актъ 35.

Примѣч. Сюда же слѣдуетъ отнести протестъ одной части обывателей Кіевскаго воеводства, отъ 13 сентября 1707 года, противъ другой части обывателей того же воеводства о томъ, что послѣдніе, поселившись на Волыни, стали съѣзжаться на сеймикъ въ г. Владиміръ, между тѣмъ какъ сеймики Кіевскаго воеводства должны собираться въ Житоміръ и лишь вслѣдствіе опасности, грозившей со стороны козаковъ Палія и Искры, были временно переведены во Владиміръ (Кн. № 26, л. 56, актъ 34).

XXXVII.

Инструкція обывателей Кіевскаго воеводства посламъ, отправляемымъ къ королю Станиславу I: о выраженіи почтенія королю; объ освобожденіи воеводства отъ воинскихъ постоевъ; о наказаніи жолнеровъ, виновныхъ въ притѣсненіи обывателей; объ огражденіи іезуитскихъ имѣній отъ разореній; о созваніи сеймиковъ; о выдачѣ приповѣднаго листа на право набора жолнеровъ въ Кіевскомъ воеводствѣ,—1 октября 1708 года.

Року тисеча семъсотъ осмого, месеца октобра первого дня.

На уряде кгродском, в мѣсти его кор. милости Овручимъ, передо мною, Михалемъ Сынгаевскимъ, намѣсникомъ подвоеводзтва, реентомъ кгродским, енералу воеводзтва Киевского, и книгами нинешними кгродскими киевъскими, comparens personaliter, wielmożny imć pan Antoni Trypolski, chorąży owrucki, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich kijowskich oryginał instrukcyi do naiasnieyszego krola imci Stanisława Pierwszego, od ich mciow panow obywatelow wdztwa Kijowskiego ich mciom panom posłom intromianowanym daney, z podpisami rąk, per oblatam podał tenoris sequentis.

Instrukcya do naiasnieyszego krola imci Stanisława Pierwszego, pana naszego miłosciwego, od nas, obywatelow wdztwa Kijowskiego, zgromadzonych dnia dwudziestego dziewiątego septembra, anno millesimo septingentesimo octavo, wielmożnym ich mciom panom Antoniemu Trypolskiemu, chorążemu owruckiemu, Kazimierzowi Pruszynskiemu, podstolemu żytomirskiemu, Janowi Trzeciakowi, skarbnikowi mozyrskiemu, Micołaiowi Skiporowi, horodniczemu owruckiemu, posłom, od nas wybranym, w Owrnczym dana.

Nie dopiero woiewodztwa naszego Kijowskiego flagrantis animi currere in venerationem naiasnieyszego krola imci Stanisława Pierwszego, pana naszego miłosciwego, ktoremu wiernosci poddańskiey oddaiem homagium, exponent ich mc panowie posłowie nasi desiderium, ktoremu, że obstitit vicini periculi metus, petent veniam.

A że zruinowane woiewodztwo nieraz exstitit praeda furentum własnych że oyczyzny synow, sub ultima ledwie respirat desolatione, ktorą wyraziwszy pro activitate sua ich mc panowie posłowie nasi prosic będą u naiasnieyszego krola jego mosci, pana naszego miłosciwego, clementiam, aby, iako łaskawy ociec, protegere raczył y pozwolił wytchnienia od woysk wszelkich lokacyey y przechodow.

Także dwory szlacheckie ingemiscunt, że od ich msciow panow woyskowych żadney, według praw y swiebod naszych, nie maią observantiam; instabunt ich msc panowie posłowie do naiasnieyszego krola iego mosci, aby ich mciom panom hetmanom raczył intimare, żeby zażywali nad przestępnemi władzy swoiey, według artykułow woyskowych, y zabronił postpositionem paritatis. Temuż się respectowi rekomenduią ich mc oycowie iezuici owruccy, ktorych dobra znacznie są dezolowane.

A ponieważ seymiki porwane y nie mamy inszych reserwowanych, tedy upraszac będą ich msc panowie posłowie naiasnieyszego krola iego mosci, pana naszego miłosciwego, o wydanie uniwersałow na seymiki, abyśmy mogli tych czasow non sine consilio zostawac.

Żeby zas nie zdało się wdztwo nasze nullo adesse suffragio oyczyznie, declarat wystawic należytą chorągiew, o to tylko przez ich mciow panow posłow supplikuiąc, aby list przepowiedni na chorągiew naszym obywatelom, z nami mieszkaiącym, dany był.

Caetera probatae activitati ich mciow panow posłow committendo, wszelkie ich msciow akcye pro firmo, rato et grato przyiąc deklaruiemy y tę instrukcyą rękami swemi podpisuiemy, ktora ma bydz podana do grodu Kijowskiego.

Datum anno, mense et die, ut supra.

У тои инструкцыи подписы рукъ тыми словы: Jan Trypolski, miecznik lidzki.—Ostafi Trypolski, swym y rodzonego mego imieniem, podpisuię się.—Paweł Bierzynski, miecznik bidgoski.—M. Daniel Lewkowski.—Jozef Trypolski.—Michał Synhaiewski,—Jan Lewkowski.—Konstanty Wyszpolski.—Thomasz Redczyc.—Szymon Lewkow-

ski.—Paweł Uszczapowski imieniem braci swoiey.—Friederich Lewenfater.—Roman Waskowski imieniem braci swoiey.—Jan Meleniewski swym y braci swoich imieniem.—Alexander Czopowski imieniem braci swoiey.—Ignacy Konarski. — Paweł Didkowski.—Jan Synhaiewski.—Mikołay Lewkowski.—Stanisław Kerkuszka.—Alexander Straszkiewicz.—Stephan Stępkowski.—Jakub Przeborowski, kapitan jego krolewskiey mosci.—Daniel Brogowski.—Jozef Zagorski.—Theodor Wyhowski imieniem braci swoiey.—Jan Rapsztynski.—Antoni Niewmierzycki swym y imieniem braci swoiey.—Jan Łanowicz-Białocki.—Krzysztof Balinski.—Jan Białoszycki.—Konstanty Wyhowski.—Theodor Niedaszkowski imieniem braci swoiey.—Piotr Kubylinski.—Bazyli Kubylinski.—Alexander Chodakowski swym y ich mc pp. Chodakowskich, braci swoich, imieniem.—Samuel Duminski.

Котораяжъ то инструкцыа, за поданнемъ его милости подаваючого, а за моимъ, урадовымъ, принятемъ, до книгъ нинешънихъ естъ уписана.

Книга Кіев. центр. арх. № 26, л. 251 об., актъ 59.

XXXVIII.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: объ отправкѣ пословъ къ царю и къ князю Голицыну съ просьбой о защитѣ воеводства; объ отсрочкѣ учрежденія судовъ; о поставкѣ провіанта въ назначенныя мѣста; о недѣленіи села Радовичей на части; объ отсрочкѣ до слѣдующаго сеймика разсмотрѣнія жалобы дв. Войнаровскаго на стѣсненіе его составленной переписью дымовъ,—19 августа 1709 года.

Roku tysiąc siedmset dziewiątego, miesiąca augusta dziewiątego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego kr. mci Łuckim, przede mną, Adamem-Antonim Niemirowskim, skarbnikiem sanockim, namiesnikiem burgrabstwa zamku Łuckiego, y xięgami niniejszemi

grodz. łuckiemi, personaliter comparens, wielm. jmc p. Felician Drzewiecki, stolnik chełmski, marszałek koła rycerskiego woiewodz. Wołł., dla zapisania do xiąg ninieyszych grodz. łuckich tę laudum obrady całego wdztwa Wołł., z podpisem ręki swoiey własney y pieczęcią przycisnioną, per oblatam podał, ktore iest pisano temi słowy:

My, rady, dygnitarze, xiążęta, urzędnicy y wszystko rycerstwo koła naszego, ziachawszy się tu, na mieysce, do Łucka, consultatiom zwyczayne, pro die nona augusti anno presentis z limity na seymik przypadaiący, a nie chcąc w takowych circumstanciach widziawszy wdztwo nasze, ba y całe oyczyzne nasze bydz bez obrony y protekcyi, do nayiasnieyszego cara jmci Petra Alexyowicza, całey Rusi samoderzcy, upraszamy wiell. imc pp. Jerzego z Szpanowa Czaplica, stoll. wołł., Konstantego Młodeckiego, podstolego nowogr., Alexandra Pepłowskiego, sędzica ziemskiego podolskiego, Konstantego Rożenca-Jełowickiego, aby tanquam inconquassabilem murum na obronę chrzescianstwa powitali, cum profunda veneratione y powinszowaniem tak wielkiey y znaczney wiktoryey, upraszaiąc przytym aby też woiewodztwo y w dalszey chciał miec protekciey.

A że xiąże imc Galiczen z woyskami ruszył się tu do Polski, zadaią drogę jch mc pp. posłowie, od nas uproszeni: xiąże jmc Alexander ze Zbaraża Woroniecki, stol. dobrzynski, Jerzy na Sutyskach Kaletynski, stolnik czernichowski, Antoni na Kordyszowie Kordysz, podczaszy bracłł., od nas powitaią wdzięcznoscią affekt, ktory zawsze wdztwo nasze odbierało, nadgradzaiąc, bo widzi lucidus sole, za całosc wdztwa naszego y conservatią u przeswietnego, wieliczeztwa pracuiącego, ktorego y dalszey oddaiąc się protekciey, pokorną odniosą suplikę.

A że wszystkie panstwa bez sądow y prawa stac nie mogą, byleby mora latrocinia; przeto żeśmy się na teraznieyszym ziezdzie de modo et medio sądom zgodzic nie mogli, do przyszłego odkładamy seymiku.

Na list wiel. jmc p. Lubomirskiego, chorążego nowogrodz., komissarza do magazynu włodzimirskiego, od jasnie wiel. jmc p. felt-

marszałka Goca ordynowanego, jmci p. marszałkowi koła naszego odpisac zlecamy, to wyrażaiąc zela, bo iestesmy dosc zewsząd uciężeni; przecież, widząc necessitatem, non recusamus na affektacią jmc p. kommissarza ten wydac prowiant, o ktory w liscie swoim uprasza; to wyraziwszy, że prowiant łucki y krzemieniecki, do magazenu brodzkiego podobny, odwozi prowiant, a włodzimirski, gdzie będzie naznaczone mieysce, odwiezie.

Radowicze, w powiecie Włodzimirskim, na dwie się powinni dzielic częsci, to iest wiel. jmc p. Manieckiego, chorążego czernih., a drugą jmc p. Bilinski, y iuż więcey niemasz possessorow, że w taryffie na kilka podzieloną częsci ich mc pp. komissarze bonificowac maią.

Zaszła tu y druga quaerimonia od jmci p. Woynarowskiego, że tam miał by bydz przeładowany toż taryffą; to desiderium j.m. do przyszłego odkładamy seymiku, a taryffa nie ma bydz wydawana ex actis.

Nie chcąc bydz bez rady w teraznieyszych circumstanciach, seymik ten cum toto effectu ad diem decimam sextam septembris anni praesentis, pod tąż laską odkładamy.

Działo się w Łucku, die nona augusti, millesimo septingentesimo nono.

U tego laudum per oblatam podanego, przy pieczęci przycisnioney, podpis ręki temi słowy:

Felician Drzewiecki, stol. chełms, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wołynskiego, mp.

Ktore że to laudum, per oblatam podane, za podaniem y prozbą wyszrzeczonego jmci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich iest ingrossowane.

Книга Кіев. центр. арх. № 2245, л. 454, актъ 12.

XXXIX.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства объ отправкѣ пословъ къ гетманамъ коронному и польному для выраженія благодарности за труды и заботы о благѣ государства; объ отправкѣ посла къ краковскому каштеляну по дѣламъ воеводства; объ отправкѣ пословъ къ князю Меншикову по поводу требуемаго имъ провіанта для войска; о составленіи переписи дымовъ воеводства объ открытіи судовъ по дѣламъ фиска; о сборѣ шеляжной и чоповой податей; о назначеніи отправляемымъ посламъ денегъ на путевые расходы; о вознагражденіи сеймиковыхъ маршаловъ за труды; о выдачѣ крестьянъ, просидѣвшихъ одинъ годъ въ имѣніи и перешедшихъ къ другимъ владѣльцамъ и о привлеченіи послѣднихъ къ суду и уплатѣ штрафа, какъ за невыдачу бѣглыхъ крестьянъ; о внесеніи въ инструкцію сеймовымъ посламъ требованія отъ нихъ указанія на сеймѣ о бѣдственномъ положеніи воеводства.—13 сентября 1709 года.

Feria quarta p-t f-m Nativitatis Beatissimae Virginis Mariae p-x-a, anno D-ni 1709.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia camenecensia Podoliae, personaliter veniens, nobilis Petrus Szeligorski, magnifici Telephus, dapiferi Podoliae, aulicus, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum, per incolas palatinatus Podoliae hoc Cameneci, in loco consultationum solito, sub directione magnifici Petri-Stanislai Telephus, dapiferi Podoliae, sancitum, manu ejusdem propria subscriptum et sigillo illius usitato communitum, introcontentum, cujus tenor sequitur ejusmodi:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo woiewodztwa Podolskiego, ziechawszy się na seymik deputacki, prawem specyfikowany y według prawa postanowiony, na mieyscu zwyczaynym, w kosciele farnym Kamienca-Podolskiego, obradą naszą zgodnie umowilismy (oddaiąc dzięki Bogu Naywyzszemu, iż w zamieszaniach cięszkich całey Rzeczypospolitey podaie sposob do redintegracyi affectow, udzwignienia praw y wolnosci, z kłuby wypadłey) y postanowili w ten sposob:

A naprzod wdzieczność na sercach naszych mianą, widząc ustawiczne starania y pracy, z nienagrodzonemi trudami y niezliczonemi kosztami propter bonum publicum swiadczone, j. w. j. mc p. woiewody bełzkiego, hetmana wielkiego koronnego, y j. w. j. mc p. referendarza y hetmana polnego koronnego dla utrzymania praw y wolnosci naszych, przy urodzoney cnocie y dzielnosci rycerstwa polskiego, pod władzą y dyrekcyą j. w. jch mc pp. wodzow zostaiącego, doniesli y wyrazili, e gremio nas, braci, jch mc pp. posłow: j. m. p. Woyciecha z Brzezia Lanckoronskiego, podstolego podolskiego, y j. m. p. Seweryna Korwina z Kieszkowa Kochanowskiego, miecznika radomskiego, do j. w. jch mc pp. hetmanow koronnych uprosilismy; ktory to ich mc, disertissimo sermone podziękowawszy imieniem woiewodztwa naszego, przy daney sobie, cum desideriis nostris, instrukcyey, y aby dalcy i. w. ich mc pp. hetmani nieraczyli deserere Rempublicam, subveniendo et satiando onę, upraszac y desideria nasze promowowac będą.

Że zas potrzebną uznaie bydz legacyą woiewodzwo nasze do j. o. j. m. p. kasztelana krakowskiego, generała naszego, uprosilismy i. m. p. Żygmunta z Romanowa Swirskiego, łowczego łukowskiego, cum seorsivo instrumento, przez i. m. p. marszałka koła naszego nomine nostri conscribendo, in desideriis woiewodztwa, co et ore tenus fusius wyrazic nieomieszka.

Niemnieyszą także nam pobudką iest przysłany uniwersał j. o. x. j. m. Mężyka, dla ktorego limitowalismy akt seymikowania na dzien jutrzeyszy, gdzie, powtornie zszedszy się, postanowilismy, przeczytawszy y zważywszy contenta uuiwersału, donoszącego wiadomosci, iz j. m. p. Gabryel Kropotow, brygadier, kommenduiący dywizyą woyska auxyliarnego naiasnieyszego cara j. m., do woiewodztwa naszego na frontygier przysłany, iż subsystencyi potrzebowac będzie, iakoż iuż potrzebuie; więc dla snadnieyszego ułatwienia uprosilismy z koła naszego ich mc pp. posłow: j. m. p. Appolina Markowskiego y j. m. p. Samuela Paplinskiego, zalecaiąc ich mc, aby wyrażili dotąd po tureckiey dezolacyey pustynie, iako naydy-

skretnieyszy dla subsystencyi ludzi pod kommendą maiących uprosili y umowili prowiant; po ktorym umowieniu ich mc doniesą o mieyscu y czasie wiadomość j. m. p. marszałkowi koła naszego, aby uniwersałami swemi woiewodztwo obwiescił skutecznie.

My zas ich mc evincere przyrzekamy, że zas expedit wczesnie miec porządek dla dochodzących woiewodztwa potrzeb w roznych okolicznosciach; dla tego uprosilismy do ułożenia taryffy e gremio nostri w. j. m. p. podsędka, podstolego y pisarza, ziemskich podolskich urzędnikow, także i. m. p. łowczego łukewskiego, miecznika radomskiego, y j. m. p. Rezna, pisarza granicznego krakowskiego, ktorzy ich mc, habita consideratione calamitatis praesentis, zaraz po seymiku ułożywszy taryffe, pomienioną ad acta grodu tuteyszego nieodwłocznie podadzą.

Przedłużenie zas czasu niemałego niesądzących się sądow fiskalnych przychodząc do skutku, uprosilismy ich mc pp. sędziow fiskalnych, aby, in fundamento laudi praesentis, na przyszły czwartek, toiest, pro die duodecima septembris anni praesentis przypadaiący, ziechali się y pod dyrekcyą laski urzędnika, na ten czas pierwszego będącego, sądzili. Po ktorey reassumpcyey na termin z limity pomienionych sądow tak ich mc pp. administratorowie exaktorowie quarumvis contributionum publicarum, iako y retentores quosvis, sine quovis adcitatione sub poena peculatus et executione militari, ex bonis et personis indilate facienda, peremptorie stawic się powinni będą, a rewizyą chałup j. m. pan podczaszy podolski na sądy fiskalne komportowac authentate praesentis laudi adstringitur.

Poniewaz woiewodztwo nasze dotąd niema pewnosci, iakową summę wyniosłszy podatek czopowego y szelażnego woiewodztwa naszego, ktory ad praesens uchwalony od arendarzow trunkow wszelakich, za kontraktem trzymaiących, ktorych kontraktow komportacya, weryfikacya, konnotacya y, pro exigentia z okolicznosci, etiam komprobacya in praesentia instygatora sądow fiskalnych poprzysiężonego powinna bydz, y circa acta sądow fiskalnych a tego circa acta iudiciorum fiscalium conscriptia solarium, laudo anteriori expressum,

pozwalaiąc y naznaczaiąc, od sta złotych po pięciu złotych na rok płacenie tego podatku bydz ma; za administratora zas pomienionego podatku uprosilismy i. m. p. podsędka ziemskiego y sędziego grodzkiego podolskiego, zlecaiąc, aby osobliwszym uniwersałem swoim po miastach, parafiach obwiescic iak nayprędzey nieomieszkał, non derogando powiatowi Latyczewskiemu, na przyszłym, da Bog, seymiku obrania sobie j. m. p. administratora, ktory j. m. do j. mc p. podsędka podolskiego, iako do generalnego administratora, regulowac się będzie powinien. Ktory podatek od daty rady naszey zaczyna się y tak od roku do roku currere powinien. A po wysciu roczney administracyey, in quantum by seymik niedoszedł, tedy sub eadem administratione ten podatek currere ma.

A że każdy meret za prace, w interessach woiewodztwa naszego służący, wdzieczność y rekompenśę, iako iuż nasze woiewodztwo wielu ich mc (od odebrania Podola z rąk nieprzyiacielskich) służących doznało zyczliwey w funkcyach kosztem swoim przysługi, dla tego w nagrodę wprzod teraznieyszych podiętych kosztem swoim fatyg ich mc pp. posłow, do j. w. jch mc pp. hetmanow koronnych ordynowanych od nas, aby się o skuteczną postarali expedycyą; z tąmtąd zas, ieżeli exiget necessitas, do naiasnieyszego cara i. m. lub j. o. x. i. m. Mężyka, ktory od ich mc pp. posłow facilius praeveniri poterit, proviatico ich mcm na osoby każdego i. m. po tysiącu złotych naznaczamy. Ktorą largicyą i. m. p. administrator, iako prętko wybierze, in virtute laudi praesentis wypłacic ma.

Meruit majorem portionem w affectach naszych braterskich wdzieczność y nadgrody i. m. p. marszałek koła naszego po odprawionych pięciu funkcyach poselskich, od nas będąc na akty publiczne posłany,. zaczym z podatku teraz uchwalonego competentem i. m. prac y kosztow naznaczamy recompensam.

Przynosi nam toż słuszną reflexyą zuchwałe poddanstwo, iż nie uważaiąc częscie na załogi w potrzebach onych przez panow lub bydlem lub zbożem y od przechodow żołnierskich kosztem niemałym broniąc, że coraz z słobody na slobodę przechodzą; tedy na uskromienie

takowey swywoli postanowiamy sobie pro praeteritis nunc et in futurum, ..non derogando panom dzedzicznym, aby o chłopa rok zasiedziałego, juxta anterius laudum, per incolas palatinatus praesentis sancitum, in parte melioruiąc, requirowany u kogokolwiek, a nieoddany by był, benevole peremptorie amputatis exceptionibus na sądach ktorychkolwiek grodzkich kamienieckich etiam securitatis y żeby cum poena mille marcarum polonicalium oddany był, agere każdemu ukrzywdzonemu wolno było, postanowiamy y uchwalamy.

Na list j. w. i. m. p. woiewody bracławskiego y innych ich mw. i. m. p. marszałkowi koła naszego odpisac zlecamy, offerendo nasze hoc in parte promptitudinem, iż, da Bog, za szczęsliwym uspokoieniem Rzeczypospolitey włożyc w artykuł instrukcyey ich mc pp. posłom na seym do Rzeczypospolitey całey interessa naszych i. m. p. nieprzepomniemy; seymik zas że ad quosvis repentinos consiliorum casus iest nam potrzebny; tedy ad crastinum swięta swiętego Marcina biscupa limituiemy pod toż laską. Casu quo i. m. p. marszałek koła naszego, maiąc na osobie funkcye nowe Rzeczypospolitey komissarza do spraw injuriatorum; tedy in absentia i. m. liberam electionem i. m. p. marszałka innego praecavemus sobie, i ten instrument, rękami i. m. p. marszałka koła naszego podpisany, do akt grodzkich kamienieckich podac zlecamy.

Działo się w Kamięcu-Podolskim, w kosciele farnym, dnia dziesiątego miesiąca wrzesnia roku Panskiego tysiącznego siedmsetnego dziewiątego.

Stanisław-Piotr Telephus, stolnik y marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Podolskiego, manu propria.

Locus sigilli illius usitati.

Post cujus laudi ad acta officij praesentis ingrossationem, originale ejusdem circa acta esse relictum est.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3962, л. 364.

XL.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: объ отправкѣ пословъ къ бригадирамъ, командующимъ русскими вспомогательными отрядами, по поводу требуемыхъ ими переписей дымовъ и распредѣленія провіанта; о сборѣ чоповой и шеляжной податей въ Летичевскомъ повѣтѣ и вознагражденіи за то администратора; о сообщеніи количества суммы, слѣдуемой съ Летичевскаго повѣта для поддержанія Каменецкой крѣпости; объ отсрочкѣ выбора помощника администратору по сбору податей и объ установленіи налога на христіанъ, служащихъ евреямъ; объ увѣдомленіи сенаторами и коронными гетманами своихъ управляющихъ имѣніями относительно сеймиковыхъ постановленій; о продолженіи дѣйствія фискальныхъ судовъ и судовъ по дѣламъ о безопасности воеводства; о выдачѣ сеймиковому маршалку и администратору по сбору податей вознагражденія за ихъ труды; о внесеніи просьбы дв. Бѣганскаго въ письмо къ краковскому каштеляну и объ отсрочкѣ сеймика,—14 ноября 1709 года.

Feria quinta post festum s. Martini pont., anno Domini 1709.

Ad officium actaque praesentia castren. capit. Camenecen. Pod. personaliter veniens, nobilis Josephus Żukowski, magnifici dapiferi et mareschalci palatinatus Pod. aulicus, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum conventus particularis, per incolas palatinatus Podol. sancitum, manu magnifici Petri Telephus, dapiferi pod., mareschalci ejusdem conventus particularis, subscriptum et sigillo usitato communitum, introcontetum tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo woiewodztwa Podolskiego na termin y mieysce seymiku naszego z limity, blizko przeszłego deklarowaney, toiest, na wtorek, po dniu y swięcie swiętego Marcina biskupa przypadaiący, ziachawszy, nieustaiące Bogu Wszechmogącemu oddaiemy dzięki, że dotąd nam w nieusmierzonym zamieszaniu Rzeczypospolitey ratowania się łaskawe od naywyższego Maiestatu Swego podaie sposoby; więc, za powszechną zgodą iednostayne namowilismy postanowienie w niżyopisany sposob:

A naprzod uchwale seymiku blizko przeszłego we wszystkich cathegoriach utwierdzilismy, ponieważ, de novo emergenti, w. i. m. p.

Hrehory Sylwestrowicz Rożnow, brygadyer woysk auxyliarnych nayiasnieszego cara i. m., z requizycyą swoią o wydanie taryffy dymow y prowiantow urgentissime dopomaga się; tedy ich mc pp. posłow, na przeszłym seymiku obranych, do w. i. m. p. Kropotowa, brygadyera, approbowawszy, z podobną instrukcyą do w. i. m. p. Hrehorego Sylwestrowicza Rożnow, brygadyera woyska naiasnieyszego cara i m., tu w woiewodztwie naszym stoiącego, aby i. m. p. marszałek koła naszego nomine publico wyprawił, znioszszysię hac in materia z w. i. m. p. podsędkiem podolskim, iako administratorem podatku szelężnego y czopowego, zlecilismy; tę legacyą, iako y ich mc pp. posłow z przeszłego seymiku, na rozne mieysca obranych, relacyi uczynienie do przyszłego seymiku naszego odkładamy y zachowuiemy.

A iż do uchwalonego podatku czopowego y szelężnego powiatu Lat., maiąc beneficium obrania sobie i. m. p. administratora, na teraznieyszym seymiku nieobrał; tedy currentiam podatku sposobem w czasie na przeszłym seymiku wypłacenia approbowawszy, ktoremu to i. m. p. administratorowi kwitowego od złotego po groszy sześć, po całym woiewodztwie za caly rok wypłacaiąc, naznaczamy.

Z powiatu Latyczow. do dyspozycyi j. o. i. m. p. kasztellana krakowskiego dla konserwacyi fortecy Kamienieckiey podatek uchwalony naznaczamy; ktorego podatku quae et quanta summa wyniesie, dla informacyi woiewodztwa notitiam sobie przez i. m. p. administratora, do tego podatku naznaczonego, praecustodimus wniesioną materyą od w. i. m. p. podsędka podolskiego.

O przydanie subdelegata do wybierania podatku szelążnego y czopowego, ieżeliby był potrzebny, albo nie, iako y podatek pogłownego od chrzescian, służących żydom, ieżeli ma currere albo nie, pro ulteriori resolutione do blizko przyszłego seymiku w reces odkłada się, aby zas ten podatek, sine omni exceptione quarumvis personarum, z dobr wszelkich płacony był.

Zlecilismy i. m. p. marszałkowi koła naszego ad primores woiewodztwa naszego, spetialiter do ich mc pp. senatorow woiewodztwa naszego, tudziesz do i. o. ich mc pp. hetmanow koronnych, ktorzy principaliora et magis opima w tym woiewodztwie possident bona, nomine publico, żeby pisaly i. m. p. administratorom swoim manutenentiam sancitorum seymikow naszych.

Serio zalecili super renitentes sądy fiskalne, na dzien iutrzeyszy przypadaiące, ob absentiam complectu ich mc pp. sędziow żeby nie upadły, ad crastinum lub skączonego lub limitowanego seymiku, lub quorunque casu nie doszłego, authoritati ziadzu naszego y uchwały ninieyszey in eodem robore, iako są opisane w laudum przeszłym, proroguiemy; sądy zas securitatis i. m. p. podsędek ziemski, iako sędzia grodzki, in cadentia aby odwołac kazał y sądził nomine publico, o co i. m. naszego, wielce m. pana, upraszamy.

Eveniendo deklaracyą wdzięczności naszey i. m. p. stolnikowi y marszałkowi koła naszego przyobiecaną, na przeszłym seymiku postanowioną, upraszamy w. i. m. p. podsędka podolskiego, administratora podatku, aby, za zaczęciem się wybierania pieniędzy uchwalonego, summę proporcyonalną, pracom y kosztom korresponduiącą, i. m. wyliczył in fundamento laudi praesentis, ktore za assygnacyą i. m. currere ma et in rationibus calculi wypłacona summa, z pokazanych w. i. m. p. stolnika podolskiego kwitow, przyięta będzie, assekuruiemy.

W liscie do i. o. i. m. p. krakowskiego wniesioną prosbę brata naszego i. m. p. Bieganskiego aby i. m. p. marszałek koła naszego zalecił, intymowalismy; temuż i. m. p. marszałkowi koła naszego polecilismy seymik tak dla wysluchania relacyi, iako y dla dalszych obrad naszych w konjunkturach, ktoreby obrady potrzebowaly, in eodem robore pod tąż laską do dnia wtorego X-bra, w roku ninieyszym przypadaiącego, aby limitował y tę naszą uchwalę, ręka swą nomine publico podpisawszy y pieczęcią ztwierdziwszy, ad acta grodu kamienieckiego podał, zgodzilismy się.

Datum in loco obrad naszych publicznych solito, w Kamiencu, dnia trzynastego novembris, anno Domini millesimo septingentesimo nono.

Stanisław-Piotr Telephus, stolnik y marszałek woiewodztwa Podolskiego, manu propria.

Locus sigilli illius usitati.

Post cujus suprascripti laudi ad acta praesentia ingrossationem, originale ejusdem circa acta officij praesentis est relictum.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3962, л. 453.

XLI.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о скорѣйшемъ составленіи переписей дымовъ; о принятіи мѣръ противъ участія въ сеймикахъ лицъ, не владѣющихъ имѣніями въ воеводствѣ; о представленіи дв. Ивашковичемъ доказательствъ правъ на свое дворянство; о продолженіи дѣятельности фискальныхъ судей и судовъ общественной безопасности, и объ отсрочкѣ вознагражденія лицъ, послужившихъ воеводству, до слѣдующаго сеймика,—4 декабря 1709 года.

Feria quarta ante festum sancti Nicolai episcopi proxima, anno Domini 1709.

Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia camenecensia Podoliae, personaliter veniens, nobilis Iozephus Żukowski obtulit eidem officio et ad acticandum porrexit laudum conventus particularis, per incolas palatinatus Podll. die secunda mensis decembris, anno, in actu contento, sancitum, manu propria m-ci Telephus, dapiferi podll, marechalci ejusdem conventus, subscriptum et sigillo ejusdem communitum, introcontentum tenoris talis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo woiewodztwa Podolskiego, in fundamento blisko przeszłego seymiku uchwały, na dzien wtory miesiąca grudnia w roku ninieyszym, tysiącznym siedmsetnym dzie-

wiątym, do mieysca zwyczaynego seymikom, przez prawo naznaczonego, przypadaiący, za powszechną obrad naszych zgodą przez blisko przeszłe laudum koła naszego braterskiego limitowanego, ziechawszy się, naprzod supremum numen placam. quo illuminati summus, że słońcu naszemu tenebrosa caligine obscurari niedopuszcza et ad recte consulendum oswiecac raczy, a za tym y w terminie teraznieyszych obrad naszych pierwszego dnia pożądanego oczekuiąc powrotu ich mc. pp. posłow, do j. w. i. m. p. hetmanow koronnych od nas ordynowanych, potrzeci raz ziechawszy się tudziesz, będąc w expektatiwie responsow na listy, imieniem nas przez i. m. p. marszałka do j. w. ich mc. pp. senatorow pisane, ob spem praemissorum seymiku ad crastinum, aby i. m. p. marszałek koła naszego braterskiego salwował sessyą, zgodzilismy się; na ktorey powtornego dnia sessyi, że ich mc. pp. posłowie zwyż pomienieni czyli dla niesposobnosci y dalekosci drogi, czyli też dla innych impedymentow na ten czas ieszcze nie ziechali; tedy w niżey tylko wyrażonych propozycyach, non derogando anterioribus laudis, postanowilysmy uchwale:

A naprzod iteratis viribus upraszamy ich mc. pp. deputatow, z seymiku blizko przeszłego do ułożenia taryfy dymow obranych, aby te nasze uchwałe sine mora do skutku przywiedli, toiest aby sposobem w uchwałe naszey przeszłego seymiku wyrażoney, iako nayprędzyi i. m. ułożywszy taryfe do grodu podali.

Zabiegaiąc in futurum inconvenientijs, ktoreby na seymikach przyszłysh trafiac się mogły przez .... mowanie obrad publicznych a personis impossessionatis, postanowilismy, aby każdy taki, ktoremu by obiectum było, że impossessionatus w woiewodztwie naszym sistatur activitate do tąd, puki possessionem suam .... existentem documentis authenticis na seymiku et originem paritatis non probabit.

A i. m. p. Iwaszkiewicz, ktoremu obiecta ignobilitas od. i. m. p. Jatomira na teraznieyszym seymiku, adhaerendo legi publicae, da Bog, w roku przyszłym, tysiącznym siedmsetnym dziesiątym, na zaiutrz po seymiku deputackim, lub skączonym lub niedoszłym, będzie miał campum deducendae nobilitatis suae; po ktorym się

wywiedzieniu ad paritatem status będzie admissibilis, uspokaiaiąc desiderium satisfactionis w zasługach i. m. kawaleryi służby powiatowey woiewodztwa naszego pod czas buntow kozackich, służących tak pro calculatione perceptorum stipendiorum, iako pro exolutione .... przez kogo maią bydz płacone, pro finali decisione do sądow fiscalnych odsyłamy.

Sądy zas fiskalne aby nie upadły ob defectum completu ich mc. pp. sędziow adminimum szesciu in crastino po seymiku, skączonym lub iakiem kolwiek sposobem niedoszłym, in anno proximo venturo millesimo septingentesimo decimo, in eodem robore iako bydz powinne, uchwało ninieyszą, modo proxime anteriori laudo praescripto, proroguiemy; anticipative zas na bliską przyszłym seymiku ich mc. pp. sędziom aby byli vigiles powinnosci swoiey, ktorzy praesentes bywac incessanter przez cztery kadencye maią y sądzic, gratitudinem obmyslic deklaruiemy.

Sondy zas securitatis, upraszamy i. mc p. podsędka ziemskiego y sędziego grodzkiego, iako zaczoł, tak wpisy, ktore są iuż w regestre, do drugiey kadencyi, poki spraw wpisanych nieodsądze, nie kazał reclámowac.

Wniesiona illacya przez i. m. p. podczaszego winnickiego w odebranych przez i. m. xięgach, woiewodztwu naszemu należących, tak w odebraniu onych, iako obmysleniu i. m. za prace y koszta, tudziesz rekomendacye meritorum na teraznieyszym seymiku w. ich mc pp. podsędka ziemskiego podolskiego, podczaszego trembowelskiego, chorążego podolskiego, y innych ich mc desideria do uspokoienia do blisko przyszłego seymiku, toiest, do dnia siodmego miesiąca stycznia po dniu y swięcie swiętych Trzech Krolow rzymskich w roku, da Bog, szczęsliwie następuiącym, tysiącznym siedmsetnym dziesiątym, przypadaiącego, aby, za powszechną nas wszytkich zgodą, nomine publico i. m. p. marszałek pod tož lasko limitował, tę naszą uchwałe ręką swą podpisał y pieczęcią swą stwierdził y ad acta grodu tuteyszego podał, zalecilismy.

Działo się w Kamiencu, w mieyscu obradom publicznym zwyczaynym, dnia trzeciego grudnia roku Panskiego tysiącznego siedmsetnego dziewiątego.

Stanisław-Piotr Telephus, stolnik y marszałek woiewodztwa Podolskiego koła rycerskiego, manu propria.

Locus sigilli illuis usitati. Post cujus suprascripti laudi ad acta officij praesentis ingrossationem, originale ejusdem circa acta praesentia est relictum.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3962, л. 526.

XLII.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о выборѣ коммиссаровъ для составленія переписи дымовъ и объ опредѣленіи обязанностей коммиссаровъ по снабженію московскихъ отрядовъ провіантомъ; объ отправкѣ пословъ къ князю Меншикову и командующимъ русскими отрядами бригадирамъ для соглашенія относительно менѣе обременительнаго для обывателей расположенія отрядовъ; о снабженіи людьми и припасами Каменецкой крѣпости и обязательствѣ защиты ея всѣми обывателями; объ отправкѣ пословъ къ коронному гетману и къ краковскому каштеляну; о взыманіи налога съ котловъ, служащихъ для приготовленія горячихъ напитковъ; о введеніи налоговъ: на соль, на неимѣющихъ пристанища людей, на служащихъ евреямъ и на мельничныя колеса, и о выборѣ сборщиковъ этихъ податей; о доставкѣ провіанта для гарнизона Каменецкой крѣпости; о передачѣ винницкимъ подчашимъ книгъ воеводства въ земскій судъ и о вознагражденіи его за это; объ открытіи фискальныхъ судовъ и назначеніи жалованья судьямъ; о выдачѣ установленнаго вознагражденія лицамъ, исполнявшимъ порученія по дѣламъ воеводства, и объ отсрочкѣ сеймика,—15 января 1710 года.

Feria quarta ante festum sanctae Priscae virginis et martyris proxima, anno Domini millesimo septingentesimo decimo.

Ad officium actaque castrensia capitanealia camenecensia Podoliae personaliter veniens, n-lis Joannes Szulc, m-fici dapiferi Podoliae,

mareschalci palatinatus ejusdem, aulicus, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum, per incolas palatinatus Podoliae in comitiis particularibus sancitum, introcontentum, tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y cale rycerstwo woiewodztwa Podolskiego, na fundamencie blisko przeszłego seymiku postanowienia na dzien siodmy miesiąca stycznia roku ninieyszego, tysiącznego siedmsetnego dziesiątego, do mieysca zwykłego obradom publicznym, tu, do Kamienca, ziachawszy się na dzien przeznaczony przez uchwalę blizko przeszłego seymiku, do xiąg grodzkich kamienieckich podanego sub actu feriae quartae ante festum sancti Nicolai episcopi proximae, anno Domini millesimo septingentesimo nono, przy nowozaczętym roku, od Boga danym, nowe felicitatis et tranquillitatis publicae woiewodstwo nasze bierze auguria, kiedy sub auspiciis nayswiętszey Panny Maryi, Matki Bożey, po ktorey obraz konwentu oycow franciszkanow kamienieckich aby i. m. p. Franciszek z Wielkiego Łukoszyna Makowiecki, podczaszy, Woyciech z Brzezia Lanskorunski, podstoli, podolscy, do odebrania by mieli zupełną plenipotencyą z kalwaryey, w Przemyslu ziemi leżącey, y tu do Kamienca sprowadżili, obrady nasze zaczynamy. A za tym concordibus votis unanimique assensu desideriorum suorum woiewodztwo nasze stanowi sancita więc na dniu pierwszym przypadaiącego seymiku circa reassumptionem onego, to iest, we wtorek po dniu y swięcie Trzech Krolow rzymskich, ponieważ za uniwersałami naiasnieyszego krola i. m. Augusta Wtorego, pana naszego miłosciwego, y j. o. x. i. m. prymasa seymik do obrania ich mc. pp. posłow na radę walną warszawską intercessit.

Tym czasem zas ad plurimas et urgentissimas affectationes tak od ich mc pp. generałow, iako y brygadyerow, woysk naiasnieyszego cara i. m. auxiliarnych do woiewodztwa naszego o wydanie taryf dymow pozachodziły requizycye; przeto, chcąc woiewodztwo nasze iako naylepszą miec ordynacyą tych że dymow, e medio sui naznacziło y obrało komissarzow j. mc pana Seweryna z Kieszkowa Kochanowskiego, miecznika radomskiego, konferuiąc oraz i. m. y poselstwo z i. m. p. Franciszkiem z Romanowa Swirskim do i. m. p. Fonch

Hęckiego, generała leytnanta woysk auxiliarnych nayiasnieyszego cara i. m., ktorym to ich mcm tę dalismy instrukcyą, aby i. m. pan Swirski postanowionego y umowionego proviantu de quantitate z dymu powracał do woiewodztwa z relacyą; i. m. p. miecznik zas radomski tak ad suffragandum oppressis et, quod Deus avertat, opprimendis od woysk auxiliarnych, iako y dla wydania paletow na dymy do dobr naszych woyskom auxiliarnym, podług daney sobie taryffy, w czym ponieważ palety ręką swoią własną aby podpisywał, y lubo przy j. m. panu Fonch Hęckim, generale leytnancie, lubo przy innym j. m., woyska w Podolu kommęnduiącym, resydował, uprosilismy.

Że zas doniesiona nam iest przez ich mc. panow Woyciecha z Brzezia Lanckoronskiego, podstolego podolskiego, y Seweryna Kochanowskiego, miecznika radomskiego, posłow naszych, z seymiku in crastino podeputatckim w roku przeszłym do j. w. ich mc panow hetmanow koronnych xiążęcia i. m. Mężikow listowna interpozycyą, do tegoż i. m. p. hetmana wielkiego koronnego, do i. m. panow Kropotowa y Rożnowa, brygadyerow, woyskami kommenduiących w Podolu, expostulando z tymiż ich mcmi o dyskretnieyszą w woiewodztwie cum civibus woysk w dobrach dyspozycyą przy listownym itidem ukazie od x. i. m. Mężykow do i. m. pana Kropotowa brygadyera, iako y pierwszego kommendanta, aby uczynił wszelką w woiewodztwie incolis satistakcyą y należytą w lokacyach woysk po dobrach naszych bez przeaggrawacyi uczynił moderacyą. Dla czego ad requirendum o to z tymiż ich mcmi pany brygadyerami ore tenus cum seorsivo instrumento i. m. p. Andrzeja Wasilkowskiego, podczaszego winnickiego, y i. m. pana Alexandra Włodkowskiego, posłow y braci naszych, e gremio nostri ordynowalismy; przez ktorych ich mcw ręce listy tak od i. m. pana hetmana wielkiego koronnego, iako od xięcia i. m. Mężykow do wyżey pomienionych ich mc panow brygadyerow oddac zlecilismy ac tandem dla następuiącego tegoż dnia seymiku za wyżey pomienionemi uniwersałami aby i. m. p. marszałek koła naszego seymik limitował do soboty zgodzilismy się.

Circa limitationem zas seymiku, providendo omnimodae securitati fortecy tuteyszey, do i. m. p. vices-komendanta fortecy także tuteyszey z koła naszego z ustnym kommissem i. m. pana Lokuciewskiego z i. m. p. Ruszkowskim wyprawilismy; ktorą tę fortecę, Kamieniec-Podolski nazwaną, iako metropolim woiewodztwa naszego, od ktorey dependet wszytkiey fortun naszych securitas y conserwacya, in casu, nie day Boże, alicujus periculi, osobami, fortuną y ludzmi naszemi et omni defensionis possibili modo zaszczycac y bronic sacrosancte sobie wszyscy przyrzekamy apprime.

Widząc potrzebną w okkurencyach woiewodztwa legacyą do j. w. i. m. pana woiewody bełzkiego, hetmana wielkiego koronnego, i. m. pana Stanisława Czerminskiego, chorążego podlaskiego, y i. m. pana Alexandra Lokuciewskiego z instrukcyą, i. m. pana marszałka koła naszego ręką podpisaną, posłow y braci naszych expedyowalismy; podobnym sposobem do j. o. i. m. pana kasztellana krakowskiego, generała podolskiego y altylleryi koronney, ich mc. panow Franciszka z Wielkiego Łukoszyna Makowieckiego, podczaszego podolskiego, y Samuela Paplinskiego, posłow y braci naszych, z seymiku uproszonych, z instrukcyami, na tymże seymiku umowionemi, aby i. m. p. marszałek naszego koła wyprawił, zlecilismy.

Po zakonczonym tedy seymiku y obraniu ich mc panow posłow na radę walną warszawską z rzeczonych wyżey uniwersałow, uchwałę niedawno przeszłych seymikow usiluią do skutku przywieść, w. i. m. p. podsędkowi ziemskiemu podolskiemu do administracyi i. m. czopowego y szelężnego kotłowe po miastach woiewodztwa naszego, universaliter od kotła po złotych pięciu do skarbu tegoż woiewodztwa, przyłączamy na rok ieden od seymiku ninieyszego, praevio tamen juramento coram instigatore judicii fiscali de acquisito lebethe, co się ma rozumiec o tych tylko kotłach, ktore do arend panskich należą; od ktorych to kotłow simile solarium administrationis temuż i. m. panu podsędkowi, in anteriori laudo descriptum, naznaczamy.

Subveniendo zas potrzebom roznym publicznym woiewodztwa tego, uchwalilismy zgodnemi głosami niżey wyrażone podatki: prasułki,

to iest od wosa soli; z waryza, alias solarza zadnieprskiego, ktory z solą na Ukrainę ciągnie z Polski, złoty ieden należec będzie; od solarza zas polskiego, alias kołomyica, z Pokucia idącego z solą, a nie z prożnym wozem, pułzłotego odbierac będą powinni naznaczeni ich mc. pp. exaktorowie; od osob zas, nie maiących należytego przystanowiska, od wsi do wsi włoczących y nieznaiących pana, alias a personis vagabundis, męzkiey płci od głowy po złotych dziesięc, od białogłowskiey głowy po złotych szesciu należec będzie do skarbu woiewodztwa; ktorych to osob wągaiących się regestra gdzie major numerus, a gdzie mniey attestacyą ich mc. pp. dziedzice lub possessorowie dobr, sub fide, honore et conscientia podpisanę, dac maią do rąk ich mc. panow exaktorow dla rzetelney informacyi; a in defectu ich mc. panow dziedzicow, possessorow lub administratorow w dobrach, woyci lub osadcy dobr circa revisionem realitatem et quantitatem takowych osob wyźey wyrażonych przysięgą stwierdzic powinni będą przed ich mc. pany exaktorami; do tych zwysz pomienionych podatkow ich mc. panow Antoniego Włodkowskiego, Mikołaia Laszcza obralismy, ktorym solarinm po groszy szesciu od złotego exclusive nad summę naznaczamy. Itidem pogłowne od czeladzi chrzescian generaliter wszytkich, u zydow służących, utriusque sexus, męzkiey y białogłowskiey płci, tako od parobkow, winiarzow, piwowarzow, przykadczykow około burty, salitrow, u żydow robiących y bawiących się przy nich, po złntych dziesiąciu in genere wszytkich odbierac będą powinni ich mc. panowie exaktorowie przez ręce swoie do skarbu woiewodztwa od osoby na rok cały ab actu seymiku ninieyszego; do ktorego to podatku ich mc. panow Pawła na Mitkowicach Mitkowskiego, miecżnika mozyrskiego, y Samuela z Paplina Paplinskiego deputowalismy z koła naszego; ktory to podatek, praevia revisione tych że ich mc, onych że do rąk wypłacony ma bydz z wszelkich dobr woiewodztwa całego instantanee; super realitatem zas quantitatis takowych ludzi po miastach, miasteczkach wszytkich, universaliter po całym woiewodztwie żydzi dwa starsi juramentum praestare powinni przed ich mc. panami exaktorami in rotham, legibus

regni descriptam, super rodale; po wsiach zas y wioskach arędarzow żydow mieszkaiących ad arbitrium et decisionem ich mc. panow exaktorow reserwuiemy, w czym tych że ich mc oneratam conscientiam miec chcemy; te tedy podatki pogłownego z własnych dla prędszey exequutiey onych żydzi wszyscy sine mora powinni będą płacic zwysz pomienionym ich mc panom exaktorom, a potym z zasług sobie swoich czeladzi y naiemnikow repetere powinni tych expens, wyiąwszy iednak poddanych, do arend kontraktami od panow przydanych, od ktorych płacenia żydzi wolnemi byc maią; od kamieni młynskich, gdzie kolwiek będących, przez cały rok od iednego sady po złotych dwa, excepto stąp y foluszow cum solario kwitowego po groszy szesciu od złotego przyrzeklismy y onych do wybierania za exekutora i. m. pana Dąbrowskiego z koła naszego uprosilismy.

Prowiant dla wszelkiey przygody fortecy Kamienieckiey że iest potrzebny, uznaiemy, y dla tego lubo continuis praessi augustiis iednostaynie y zgodnie przyrzeklismy, aby podług uformowaney taryffy z dymu dobr generaliter wszytkich (wyiąwszy dobra j. w. i. m. pana woiewody bełzkiego, hetmana wielkiego koronnego, ktore na gwarnizon Miedzybozki reservantur), z kożdego dymu po osmnascie, żyta iedney, grochu y iagieł po pułosmaczki kamienieckiey miary, ktory do Kamienca, iako nayprędzey, zwiesc za obwieszczeniem przez uniwersał i. m. p. marszałka koła naszego y iako kommissarza; a ten uniwersał po parafiach publikowany bydz ma y za kwitami i. m. pana Siekierzynskiego odbierany y we dwoch niedzieliach comportowany, a za dyspozycyą woiewodztwa przez assygnacyą i. m. p. marszałka y kommissarza, na tym że seymiku obranym, wydany bydz ma y powinien, iako y dispartiment pieniędzy od ich mc. pp. poborcow przez tegoż i. m. p. marszałka koła rycerskiego y kommissarza wypłacany bydz powinien, postanowilismy.

Resolvendo desideria przeszłego seymiku, laudo w recessie wyrażone, uprosilismy i. m. p. Wasilkowskiego, podczaszego winnickiego, aby xięgi woiewodztwa, ktore ma w siebie, do ziemstwa, cum

subsequenda quietatione z onych, oddac; respective zas pracy y kosztów i. m. z uchwalonych podatkow złotych trzysta naznaczamy.

Sądy przez kilka kadencyi fiskalne że do tąd nie sądzone ob defectu kompletu ich mc. pp. sędziow, przeto do ich mc. pp. sędziow, teraz tu przytomnych, iako to, ich mc. pp.: stolnika, marzałka, podczaszego, podsędka ziemskiego, podstolego podolskiego, podczaszego trembowelskiego, miecznika mozerskiego, przydaiemy ich mc. panow: chorążego podlaskiego, podczaszego mielnickiego, lowczego żukowskiego, pisarza grodzkiego kamienieckiego, Lokuczewskiego, z Podfilipia Podfilipskiego, sędziow skarbowych, y obieramy, obliguiąc ich mw, aby in numero ich mw ad minimum szesciu, dnia dzisieyszego, akt y jurysdykcyą sądow zapisawszy, pod laską i. m. p. stolnika y marszałka, do sądu naznaczonego, ufundowali; sądy skarbowe sposobem, w przeszłych uchwałach seymikowych opisane, sądzili, a ktorzy przytomni będą, na kadencyach sądow sądzic będą; pensyą na kożdą kadencyą, iako to, i. m. p. marszałkowi złotych pułtorasta, i. m. p. sędziom na osobę po złotych sto, deklaruiemy.

Maiąc pamięc y wdzięczność w sercach naszych concivium woiewodztwa prac, kosztow, fatyg, trudow, nie bez uymy zdzowia, fortun, po seymach, po roznych mieyscach publicznych, radach walnych y prywatnych, pro integritate et honore tegoz woiewodztwa erogowanych, iako i. m. p. stolnikowi podolskiemu y marszałkowi koła naszego braterskiego z odprawionych pięc funkcyi poselskich na seymach y radach publichnych dla całosci interessow woiewodztwa złotych pięc tysięcy; i. m. p. podsędkowi ziemskiemu podolskiemu złotych trzy tysiące; i. m. p. chorążemu podlaskiemu trzy tysiące; i. m. p. podczaszemu trębowelskiemu, vigore laudorum anteriorum, złotych sześć tysięcy; i. m. p. podczaszemu podolskiemu złotych cztery tysiące; i. m. p. podstolemu podolskiemu, includuiąc na przeszłym seymiku naznaczony za legacyą złotych tysiąc, wraz złączoney summy złotych cztery tysiące; i m. p. miecznikowi radomskiemu na przeszłym seymiku naznaczonych złotych tysiąc; i. m. p. lowczemu łukowskiemu złotych tysiąc; i. m. p. Paplinskiemu złotych tysiąc;

i. m. p. Boguszowi miecznikowi trembowelskiemu zlotych tysiąc. Na ktore to summy, habita consideratione potrzeb woiewodztwa, ich mc pp. marszałek y kommissarz woiewodztwa naszego requirentibus, circa currentiam et executionem podatku, do ich mc panow administratora y exaktorow woiewodztwa naszego wydać będzie assygnacye.

Desiderium i. m. p. Pogroszewskiego, podczaszego mielnickiego, pro resolutione do następuiącego seymiku odkładamy.

Ktory to seymik tak dla wysłuchania ich mc pp. posłow relacyi, na rozne mieysca wyprawionych, iako y dla dalszych obrad naszych, aby i. m. p. marszałek koła naszego do poniedziałku po swięcie Nayswiętszey Panny Gromniczney, to iest, do dnia trzeciego lutego limitował, zgodzilismy się; a in casu nieprzybycia i. m. p. marszałka na termin seymiku, innego in locum i. m. substituendum ex officio sobie praecavemus; y ten instrument uchwały naszey, zgodnie namowioney y postanowioney, aby i. m. p. marszałek ręką swoią podpisał y pieczęcią swoią stwierdził y do grodu tutecznego podał, zalecilismy.

Działo się w Kamiencu-Podolskim na mieyscu obradom publicznym zwyczaynym, w poniedziałek po swięcie Trzech Krolow rzymskich, millesimo septingentesimo decimo anno.

Stanisław-Piotr Telephus, stolnik y marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Podolskiego, manu propria.

Locus sigilli illius. Post cuius laudi ingrossationem, originale nobilis offerens circa acta reliquit.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3962, л. 578 об.

XLIII.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о выраженіи благодарности и благожеланій королю и представленіи ему о бѣдственномъ положеніи воеводства и неспособности его къ платежу податей; о нераздачѣ сенатомъ щедрыхъ пожалованій и объ уничтоженіи розданныхъ; о выводѣ княземъ Долгоруковымъ изъ воеводства русскихъ вспомогательныхъ отрядовъ; о сохраненіи правъ и привилегій, дарованныхъ гетманамъ; объ обученіи и командованіи войсками на польскомъ языкѣ; объ освобожденіи изъ русскаго плѣна князя Михаила Вишневецкаго; о возвратѣ имѣній коронному подкоморію; о пожалованіи королемъ литовскому конюшему Флемингу званія генерала или начальника надъ коронной артиллеріей; о выборѣ пословъ къ коронному и польному гетманамъ, съ выраженіемъ благодарности и съ просьбой о содѣйствіи къ освобожденію воеводства отъ иноземныхъ вспомогательныхъ отрядовъ и отъ поставки имъ провіанта; о производствѣ ревизіи въ обоихъ повѣтахъ; объ усиленіи Каменецкаго гарнизона; о назначеніи суда по дѣлу о причиненіи убытковъ капитаномъ Фаустманомъ дв. Гораздовскому; о прекращеніи дѣйствія старыхъ билетовъ на провіантъ; о вознагражденіи убытковъ, причиненныхъ бригадиромъ Казновымъ дв. Миньковскому; о выдачѣ бѣглыхъ крестьянъ; объ оказаніи состраданія къ заключеннымъ въ Каменецкой кардегардіи; о выходѣ русскихъ войскъ; о прекращеніи доставки провіанта; о требованіяхъ вознагражденія за причиненные войсками убытки и объ отправленіи съ этой цѣлью пословъ къ фельдмаршалу Янушу и генералъ-маіору князю Волконскому; о составленіи люстраціи имѣній обоихъ повѣтовъ, опредѣленіи основаній люстраціи и привлеченіи къ суду противящихся люстраціи владѣльцевъ; о назначеніи вознагражденія люстраторамъ; о сборѣ установленныхъ сеймомъ налоговъ и выборѣ для того лицъ, съ опредѣленіемъ имъ вознагражденія; о подтвержденіи постановленій прежнихъ сеймиковъ, исключая постановленія о податяхъ, вслѣдствіи непротеста противъ него обывателей; о привлеченіи къ суду должниковъ и лицъ, обвиняемыхъ въ растратѣ; объ отсрочкѣ выбора депутатовъ въ скарбовый трибуналъ; о предупрежденіи злоупотребленій въ канцеляріяхъ; о порученіи маршалку сеймика веденія дѣла о бѣглыхъ крестьянахъ съ подольскимъ генераломъ и воеводами, подольскимъ и подляшскимъ; о выдачѣ крестьянъ, схваченныхъ на разбоѣ, но убѣжавшихъ изъ Каменецкой крѣпости; объ отсрочкѣ сеймика и собраніи его по универсаламъ маршалка,—19 августа 1710 года.

Feria quarta post festum Assumptionis in coelum Beatissimae Virginis Mariae proxima, anno Domini milesimo septingentesimo decimo.

Ad officium et acta praesen. castren. capitan. Łatycovien. personaliter veniens, generosus Josephus-Casimirus Rosowocki obtulit officio et actis praesentibus laudum palatinatus Podoliae, per incolas palatinatus ejusdem in conventu particulari Cameneci sancitum et per extractum ex actis castr. capitt. camenecen. Podoliae authentice depromtum, de tenore sequenti: Actum in castro Camenecensi Podoliae, feria quarta post festum sanctae Annae, Matris Deiparae Virginis Mariae, proxima, anno Domini millesimo septingentesimo decimo.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia camenecensia Podoliae personaliter veniens, generosus Simon Hryniewicki, mci Kruzer, subdapiferi, vicecapitanei et judicii latyczoviensis, congressus incolarum palatinatus Podoliae Cameneci celebratus mareschalci, aulicus, obtulit officio et actis praesentibus porrexit ad acticandum laudum palatinatus Podoliae, per incolas in loco consultationum selito sancitum, manu mci mareschalci conventus eiusdem propria subscriptum, de tenore sequenti:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo woiewodztwa Podolskiego, ziachawszy się do Kamięca na seymik relationis ex mente wszystkich stanow Rzeczypltey na walney radzie Warszawskiey, pro die 28 julij, anno nunc currenti postanowiony y znaznaczony, y zasiadszy in loco consultationis solito, po obranym iuxta praxim i. mci panu marszałku, Panu zastępow Bogu oddawszy niesmiertelne dzięki, że in lugubri ac funesto opłakaney oyczyzny statu per arduas malorum semitas tandem dopuscił y błogosławił transgredi umbras, zprowadziwszy maiestatem et Rempublicam ad unionem, że mogą desideratam obmyslic, iakoż iuż y poniekąd (uti nos edocent documenta) obmyslili y wynalezli media publicae salutis et tranquilitatis; takoż y my, znaiąc się byc nieodrodnie teyże matki oyczyzny synowie, rowną z całą Rzecząpospolitą do powinney nayiasnieyszemu

krolowi i. mci Augustowi Wtoremu, panu naszemu miłosciwemu, znaiąc się wiary y wdzięcznosci, zyczemy omnia fausta, prospera et augusta spei altae, co żeby skutkiem y rzeczą woiewodztwo nasze pokazało, uprosiło e medio sui za posłow do nayiasnieyszego krola i. mci, pana n. miłosciwego, wielmożnych ich m. panow Franciszka z Wielkiego Łukoszyna Makowieckiego, podczaszego podolskiego, y Stanisława Czerminskiego, chorążego podlaskiego, obligowawszy tych że ich mc panow posłow, żeby, po oddanych maiestatowi i. kr. mc., pana n. miłosciwego, dziękach y oswiadczeniu naszey ku panu żarliwosci y statecznosci, doniesli słuszny żal woiewodztwa naszego, że, ultra mentem et consensum ich mw panow posłow, od nas na radę warszawską uproszonych y ordynowanych, licenciowali się ich mm panowie deputaci, od stanow Rzeczypltey do pisania sancitorum rady warszawskiey ordynowani, mianowicie, względem podatku szelężnego, ktorzy ich mosc panowie posłowie, dogadzaiąc potrzebie woiewodztwa, ad usum proprium et commodum excipowali, a ich mosc malo nostro aequaliter z innemi woiewodztwy y woiewodztwo nasze, ktore iest prawie extra modum impossibilem dla swoych desolacyi, dawnych y ustawicznych y teraznieyszych, do wypłacenia obligowali.

Niemnieyszy żal ztąd sentit woiewodztwo nasze, że na ten czas, kiedy inundant et depactant oyczyznę wszelkie nieszczęsliwoscia, przecie, bez żadnego względu na to, per senatus consilium roznym ich mciom tak vigore legacyj, iako ministeriorum, naznaczone ultra usum et praxim largicye, ktore ut abrogentur, supplikowac y upraszac będą.

Ciż ich mc panowie posłowie instabunt, ut exequatur declaracya posła pełnomócnego xięcia i. mci Dołhorukiego ratione evacuacyj woysk auxiliarnych primis diebus septembris, dla ktorych niepodobna przystąpic ad ordinem podatkowania.

Upraszac będą ciż ich mosc panowie posłowie nayiasnieyszego krola i. mci, aby iura et privilegia od nayiasnieyszych antecessorow iego krolewskiey mosci, pana miłosciwego, jasniewiel. ich mm panom hetmanom

nadane y przez stany całey Rzeczypltey tot saeculis approbowano, zachowac miłosciwie raczył.

Ereccya woysk cudzoziemskich, unanimi assensu Rzeczyplitey conclusa, iako iest chwalebna, tak tym bardziey wdzięcznieysza y pożytecznieysza oyczyznie będzie, kiedy exercitia swoie naturalnym polskim ięzykiem, adinstar ynnych panów y krolewstw, odprawowane będą, y ich mosc panowie z narodu polskiego et provincijs annexis salvis per omnia juribus kieyzrechtu.

Ma woiewodztwo nasze większę nad urodzoną compassią: słyszą w cięzkim więzieniu xiązęcia i. mci Michała Wiszniowieckiego, kasztelana wilenskiego, ktore dotąd w panstwie nayiasnieyszego cara i. mci cierpi y ponosi; dla czego tych że ich mciow panow posłow obliguie, aby oycowskiey w tey okazyey u iego krolewskiey mci, pana naszego miłosciwego, upraszali clemencyey, ut misereatur ipsi et addat momentum przez panską powagą swoię eliberationis onego.

Wnoszą instancyą ciż ich mc panowie posłowie za jasniewiel. iego mcią panem podkomorzym koronnym, aby mogł przysc do possessyey dobr własnych swoych dziedzicznych Połonnego y innych, ktore xiąże i. mc Mężyk przywłaszcza sobie.

Generalstwo, artylleryey koronney ministerium, na ktorym sila całey Rzeczyplitey należy, że iest ex gratia distributiva naiasnieyszego krola i. mci, pana naszego miłosciwego, jasniewiel. Flemingowi, koniuszemu wiel. xięstwa Litew., ktory że kilkoro ministeria tykaiące statum xięstwa Saskiego ma z łaski jego krolewskiey mci na sobie; upraszac ich mm pp posłowie będą, aby zwyczaiem oyczystym naszym iedno z tego dwoyga pomieniony i. m. pan koniuszy w. x. Litew. resignował in manus i. k. mci, p. naszego miłosciwego.

Do podobney znaiąc się obligacyey woiwodztwo nasze jasnieoswieconemu y jasniewielmożnemu ich mm panom hetmanom koronnym pro cura et sollicitudine około całosci y dobra pospolitego, a specialiter woiewodztwa naszego, czego nie tylko na radzie swieżo odprawioney warszawskiey pokazali dowody, ale też trzema listami

swoymi iego mosc pan kasztellan krakowski, hetman wielki koronny, do koła naszego braterskiego na seymik ninieyszy pisanemi, dał affektu swego y zyczliwsci dokument; za co, oddaiąc powinne dzięki, uprosilismy za posłow do tych że ich mciow hetmanow ich mciow panow: Jerzego-Wilhelma Rypa, podczaszego gostynskiego, połkownika woysk i. k. mci y Rzeczypltey, z i. mcią panem Sewerynem Korwinem-Kochanowskim, miecznikiem radomskim, ktorych ich m. panow posłow obsecramus, ażeby, po uczynionym complemencie od woiewodzstwa naszego, upraszali, by władzą y powagą swoią kołatali do cerca oycowskiego i. k. mci, pana n. milosciwego, żeby my mogli tandem aliquando wolnemi zostac w oppressyach naszych, ktore ponosiemy od woysk auxiliarnych nayiasnieyszego cara jego mci, tudzież y w declaracyach tak względem evacuacyey woysk auxiliarnych primis diebus septembris, jako też y w tey, o ktorey czytamy. Respektem proviantow, gdyż u nas opak się dzieie, ponieważ niektore dobra po trzykrot za miesiąc przyszły august nakazane provianty universałem i. m. pana generała Janusza de-Eberst, comendiera naywyszego tych że woysk, oddali; chcąc zas do skutku przywiesc sancitum obrady Rzeczypospolitey, w ktorą wkroczyc niepodobna było dla wielkiey pod ten czas ruyny woiewodztwa naszego bez rewizyey nowey oboyga powiatow tak Kamienieckiego, iako Latyczowskiego; upraszac tedy będą ciż ich mm panowie posłowie ich mciow panow hetmanow, żeby in hoc puncto nieprzeczyli postanowieniu wdztwa, zaleciwszy serio ich mm panom ekonomom, poiezdnikom, gubernatorom swoym, aby nietylko dana była tymże ich mciom panom rewizorom w dobrach do rewidowania facultas, ale też solarium, po groszy cztery od gospodarza naznaczone, sine contradictione oddawane. Upewnią ciż ich mc. pp posłowie jasnieoswiec. i. m. pana kasztellana krakowskiego, że wdztwo nasze wie, iako silę należy mu na fortecy Kamienieckiey y utrzymaniu praesidiarios, dla czego z chęcią ofiaruie się supplementować pro posse proviantem, byleby tylko ustały kontrybucye woysk auxiliarnych. Desolacya dobr w. i. mci pana podstolego podolskizgo, częscią przez woyska koronne,

częscią przez auxiliarne, iako iest exemplaris, tak osobliwemu respektowi zalecą ciż ich mosc panowie posłowie ich mciow panow hetmanow.

Instabunt ciż ich mosc panowie posłowie w krzywdzie i. mci pana Stefana Gorazdowskiego, ktorą przed dwoma laty, będąc w Mohylowie na guberniey, odniosł od i. mci pana Faustmana, kapitana dragonskiego jasniewiel. i. m. pana podkomorzego koronnego, ktory, za ordynansem jasnie oswieconego i. m. pana hetmana koronnego, znayduie się w arescie w Kamieńcu, aby był iuxta meritum sprawy kreyzrechtem sądzony.

A ponieważ do tąd skasowane tak siła declaracyami ich mw panow hetmanow y Rzeczyplitey paleły, ieszcze się po wdztwie naszym nie przestaią uwiac; upraszac będą ich mc panowie posłowie jasnieoswiec. i. mci pana hetmana w. koron., ut coerceat hanc licentiam nad assignacyę, starym zwyczaiem wydanę z kancellaryey hetmanskiey, y z podpisem ręki hetmanskiey, z pieczęcią innych, nie znali.

Wniosą instäncyę ciż ich mm panowie posłowie za i. m. panem Walentym Miłkowskim, miecznikiem mozyrskim, respektem krzywdy, ktorą poniosł od ludzi i. m. pana brygadyera Kaznowa, iakoż instancyą za całym woiewodztwem naszym przełożą, ktorą osobliwemu insinowac będą respektowi o zbiegłych poddanych z wielu mieysc w dobrach ich mw panow hetmanow, a specialiter z dobr ich mciow panow stolnika, podczaszego y podstolego podolskiego.

Upraszac będą miłoserdzia nad niewolnikami, znayduiącemy się w kordygardzie kamienieckiey, ich mm pp Koncewiczem y Theodorem, chorążemi partis adversae, a osobliwie z tey przyczyny, że subsystencyey z niskąd nie maią.

Usłuchawszy się w dyspozycyą in ordine porządku uformowanego na radzie warszawskiey, gdy zachodi deklaracya od xięcia i. mci Dołhorukiego, że woyska auxiliarne nayiasnieyszego cara i. mci primis diebus septembris ruszyc się od nas maią, w ten że sam dzien tey pożądaney nowiny doszła woiewodztwo nasze względem nakazanych dwoma uniwersałami za trzy mięsiące prowiantow infor-

macya listowna od i. mci pana kasztellana krakowskiego, że, za interpozycyą samego i. mci, wolnemi nas i. msc pan generał Janus ab onere wydawania tych prowiantow uczynił, oczym y i. msc pan Jan-Paweł Lubieniecki, kommisarz woysk ayxiliarnych nayiasnieyszego cara i. mci, upewnił woiewoztwo nasze; z tych tedy przyczyn y w innych okazyach respektem krzywd uniwersalnych przez ludzi auxiliarnych poczynionych, iako to: koni brania, podwody y nieoddawania onych miesięcznych pieniędzy za prowiant nad zakazanę porcyę, tudzież usurpowanie tych wprzod nakazanych, a teraz zkasowanych na trzy miesiące prawiantow w krzywdach tak wielu ludzi, od i. mci pana generała Widmana przez zabranie koni y wołow poniesionych, uprosilismy e medio nostri za posłow do w. i. m. pana feldmarszałka Janusza y iasnieoswieconego x. i. mci Wołkonskiego, generał maiora woysk auxiliarnych cara i. mci, ich mw. panow Jerzego-Wilgelma Rypa, podczaszego gostynskiego, połkownika woysk i. k. mci, y Jozefa z Grodkowa Łosia; ktorzy ich mosc panowie posłowie, wyraziwszy zyczliwą propensyą wdztwa naszego, upraszac będą o skutek tych oboyga wyżey wspomnionych declaracyj, tudzież o sąd na i. mci pana generała Widmana y o restitucyę oblatorum, mianowicie zabranych rzeczy y wołow w dobrach i. m. pana Stanisława Kaweckiego, chorążego latyczowskiego; zalecą ciż ich mosc panowie posłowie lepszemu respektowi powagą osoby commisarskiey woiewodztwa naszego i. mci pana Seweryna Korwina-Kochanowskiego, miecznika radomskiego. Ktore to wyżey wyrażone do trzech instrukcyj podane puncta upraszamy i. m. pana marszałka koła naszego, aby osobliwemi instrukcyami in plenissima fortuna wyraził.

Uznawszy zas samym doswiadczeniem, iako z tąd siłu ich mosciow braci krzywda, że, za przycisnieniem woysk auxiliarnych, włożyła się bez rewizyey taryfa, czego in futurum chcąc powetowac, uprosilismy do tey funkcyey za rewizorow z powiatu Kamienieckiego ich mw panow Olbrychta Nieswiastowskiego y Stefana Gorazdowskiego; z powiatu Latyczowskiego—ich mciow panow Michala Klitynskiego, miecznika bracławskiego, y Jozefa Mączynskiego, miecznika

czernichowskiego, daiąc ich mciom omnimodam facultatem, nemine excepto, wszystkie generaliter dobra, w granicaeh wdztwa Podolskiego leżące, rewidowac y rzetelnie connotowac. Ktorzy to ich mosc wyżey mianowani lustratores, post peractam functionem suam, rectificabunt woiewodztwo nasze, gdzie aukcya osiadłosci, a gdzie dyminucya znayduie się; do ktorey lustracyey ich mosc panowie lustratores sług dworskich szlacheckich, iako woznic, forysiow, kucharow, pastuchow, pasiecznikow, woznych, rybakow, gumiennych et in genere wszytkich ze dworu zyiących miserabilioresque personas, uti et inquilinos, pociągac w komput taryfy niepowinni; ktorego by zas miasta y wsi lustrowac się niedopuscili, takowych vadio szesciu tysięcy zlotych polskich, uti inobedientes legi praesenti conven. in oneram, uti et forum ad cuiusvis instantiam, w sądach fiskalnuch woiewodztwa naszego z prostego regestru, uti in causa fisci ad respondendum naznaczamy; tymże ich mciom panom lustratorom, in vim pracy hac in causa podiętey, od każdego gospodarza po groszy cztery naznaczamy.

Stosuiąc się przytym ad mentem rady warszawskiey, uprosilismy za poborca do podatku czwartego grosza, na seymie lubelskim uchwalonego y radą teraznieyszą warszawską approbowanego, ich mm panow Alexandra z Polan Ostrowca Łokuciewskiego z i. mcią panem Mikołaiem Jezowskim; do podatku podymnego—i. mci pana Mikolaia Laszcza z iego mcią panem Felicyanem Michałowskim, podstolim bracławskim; do podatku czopowego—i. mci pana Andrezia Wasilkowskiego z i. mcią panem Samuelem Paplinskim; ktorego podatku currentia zacząc się powinna będzie zaraz po evakuacyey woysk auxiliarnych y trwac in administratione wyżey mianowanych ich mciow panow poborcow do roku; po exspiracyey zas roku, in casu zerwanego na ten czas seymiku, daiemy facultatem praesenti consensu nostro y moc pierwszemu urzędnikowi universalami swoiemi ich mciow braci na ten ziazd conwocowac y poborcow do tey exakcyey iuxta placitum wszytklch zgromadzonych obrac y postanowic; tymże ich mm panom exactorom po groszy szesc od złotego, in vim gratitudinis za pracą naznaczamy, obliguiąc sacrosancte tak

ich mw panow rewizorow, iako y poborcow, żeby aequaliter wszytkie dobra szczerze y prawdziwie rewidowali, od wszytkich dobr za równo podatek wyżey specifikowany odbierali, na co circa conclusionem funkcyey swoiey każdy z osobna przysiądz będą powinni na sądach fiskalnych.

Lauda seymikow naszych, in antecessum stanowione pod łasko w. i. mci pana stolnika woiewodztwa naszego, we wszytkich cathegoryach praesenti laudo approbuiemy, wyiewszy tylko uchwały podatkow samych, przeciwko ktorym protestacya od braci niektorych naszych w tuteyszym grodzie feria quarta post festum Purificationis Beatissimae Virginis Mariae proxima, anno Domini millesimo septingentesimo decimo, uczyniona. Ktore to podatki tantisper praesenti laudo abrogamus, largitis iednak y długi, présentowane od braci naszych, anterioribus laudis przyznane pro compensatione z summ sołtyskich, retentorach znayduiących się, tudzież y do czopowego teraznieyszego, uchwałą postanowionego, pro satisfactione do sądow fiskalnych, iako y inne negotia, dla dobrego porządkiem odsyłamy; ktorzym to sądom officia castren. Camenecen. et Laticowien., ut moris et juris est, assistere powinny.

A poniewaz nieprzyszło na teraznieyszym seymiku relationis obrac i. mci pana commisarza na trybunał skarbowy, odłożylismy elekcyą iego do seymiku deputackiego, waruiąc sobie to uchwałą naszą, że, bron Boże, zerwania rzeczonego seymiku, tedy na seymik in crastino podeputackim; do ktorego dnia y częsci ten sam limituiemy y obrac do będziemy powinni.

Zabiegaiąc zas depactacyom kancellaryj, na ktore się żalo ich mc bracia, obsecramus ich mc. officialistow tak Kamienieckiego, iako y Latyczowskiego grodu, aby, ordynacyą spisawszy na tablicy, w kancellaryey zawiesic kazali, cum patetica descriptione siła; od ktorych expedycyj płacic ich mosc bracia, iuxta ius et aequum, powinni.

Chcąc zas statecznoscią affektu naszego certowac z wielmożnym i. mcią panem generałem naszym podolskim, iakosmy z powinney obligacyey certowali z swiętey pamięci i. o. i. mc panem kasztel-

lanem krakowskim, rodzicem tegoż i. mci pana generała, niewdaiemy się w żadne litigia prawne względem controventiey uchwale naszey zbiegłych chłopow od sąsiada do sąsiadą, bo ex inde niektorzy ich mosc bracia w podatkowaniu poniesli teraznieyszym y ponoszą krzywdę, ale to negotium commitimus i. m. panu marszałkowi koła naszego doniesc, upraszaiąc tegoż i. m. pana generała, aby raczył sancita nasze exequi et manutenere; podobneż listy y w podobnych okazyach upraszamy tegoż i. mci pana marszałka, aby pisał do i. ww. ich mciow panow podolskiego y podlaskiego woiewodow, ne ius detur sceleri in commune nefas.

Chłopi pewni, przez j. m. pana Sorokę połapani, przed puł rokiem y do wiezienia kamienieckiego ex declaratione stubae judicij, iako na zboiu comprehensi, oddani przez ich mw panow Wasilkowskiego, podczaszego winnickiego, y Sorokę, poniewaz aliquo fato z kordygardij pouchodzili, więc praesenti conventu nostro przyrzekamy hanc facultatem, że u kogo kolwiek y gdzie kolwiek z braci naszych mieliby commorari, tedy ich wydac y do sądu stawic będzie powinien.

Zapatruiąc się zas na codziennę nieszczęsliwę w oyczyznie rewolucyę in casu nowego iakiego przypadku na woiewodztwo nasze, dla czego nie tylko ten seymik nasz ad diem decimam sextam septembris proroguiemy y limituiemy, ale tez obsecramus w. i. mci pana marszałka koła naszego, si et in quantum opus fuerit, universałami swoiemi obwiescił y ad consilium, quo opus sit, convocował.

Ktore to laudum, przez nas braci umowione y ręką własną i. mci pana directora koła naszego podpisane, zlecilismy temuż wielmożnemu i. m. panu dyrectorowi naszemu do xiąg grodzkich kamienieckich, ut omnibus incolis palatinatus Podoliae snadniey innotescant, podał.

Działo się w Kamięcu-Podolskim, w kosciele farskim kathedralnym, anno Domini millesimo septingentesimo decimo, die, ut supra.

Karol-Max de Croester Kruzer, podstoli, podstarosci y sędzia latyczowski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Podolskiego.

Post ingrossationem vero, originale eiusdem laudi circa acta praesentia relictum est. Ex actis castren. capitt. catenecen. Podoliae extraditum.

Correxit Kozłowski. Lectum cum actis. Locus sigilli loci eiusdem.

Post ingrossationem vero idem offerens extractum praemissum laudi ad se recepit et de recepto sibique restituto officium praesens ex acta quietavit.

Книга Кiев. центр. арх. № 5249, л. 46, актъ 59.

XLIV.

Постановленiе обывателей Подольскаго воеводства: о приведенiи въ исполненiе постановленiй Варшавскаго сейма; о несдачѣ собранныхъ податей въ государственную казну безъ воли воеводства; о снабженiи провiантомъ Каменецкой крѣпости и избранiи коммиссаровъ для завѣдыванiя расходомъ провiанта и для принятiя мѣръ на случай опасности; объ установленiи чоповой подати и выборѣ для сбора и расходованiя ея особаго администратора; о причинахъ неисполненiя постановленiя Варшавскаго сейма относительно поставки въ войско людей; о выборѣ сборщиковъ мельничнаго налога; о выборѣ депутатовъ въ скарбовый трибуналъ; объ отправкѣ пословъ къ великому коронному гетману для выраженiя благодарности за заботы о воеводствѣ и участiе въ снабженiи провiантомъ Каменецкой крѣпости, а также съ просьбой предписать коменданту сообразоваться съ волей воеводства; о замѣнѣ натуральной повинности поставки въ войско людей—денежной; о готовности составленiя люстрацiи земель по полученiи образчика таковой изъ книгъ метрики; объ освобожденiи отъ военныхъ постоевъ воеводства, пострадавшаго отъ саранчи, или объ облегченiи этой повинности и переводѣ войскъ изъ-подъ Кормильча и Лянцкороня въ другое мѣсто; объ отсрочкѣ сеймика и созывѣ новаго по универсаламъ маршалка,—16 сентября 1710 года.

Feria tertia post festum Exaltationis Sanctae Crucis proxima anno Domini millesimo septingentesimo decimo.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia camenecensia Podoliae, personaliter veniens, nobilis Thomas Suchodolski

obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum, per incolas palatinatus praesentis in loco consultationum solito sub directione magnifici Kruzer, subdapiferi et iudicis castrensis laticzoviensis, sancitum, manu eiusdem propria subscriptum, intro contentum, cuius tenor sequitur ejusmodi:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo woiewodztwa Podolskiego, ziechawszysię na obradę do Kamienca z seymiku relationis, vigore sancitorum rady warszawskiey, die vigesima octava julij anno currenti odprawionego y na dzien dzisieyszy, to iest, in crastinum deputatckiego limitowanego conserwowane y zasiadłszy in loco consultationum solito, naprzod Panu zastępow, per Quem reges regnant y Ktory consulit cunctis, powinne oddawszy dzięki, to, co unicum et pure, ad conservationem boni publici et ad tuitionem internae et externae securitatis wdztwa naszego y fortece Kamienieckiey pro objecto obrady dzissieyszey wzielismy.

A naprzod, iakosmy sancita rady warszawskiey in toto akceptowali, tak do exekucyi e medio nostri ich mosciow, anteriori laudo braci uproszonych, przywiesc a prima septembris ad sucundem diem in anno futuro obliguiemy hoc adjecto.

Że lubo Rzplta nie prędzey wkraczac w te podatkowania zezwalamy, ale ta summa, ktora przez ich moscow pp. poborcow wybrana będzie, niepowinna byc do skarbu koronnego bez wyrazney woli wdztwa oddana, daiąc w tym prym. gornieyszym woiewodztwom.

Forteca Kamieniecka, iako zawsze w wielkiey konsideracyey iest wdztwa naszego, tak praevidendo securitatem oney in omnem, strzeż Boże, basum, wiedząc, że naywiększa gotowosc obrony w supplementowaniu prowiantow. Zaczym in subsidium praesidiariorum naznaczamy zboża po dwadziescia osmak z dymu każdego, z dymow wszytkich trzechset wdztwa naszego, co wynosi osmak zboża szesc tysięcy; a to takowym sposobem, aby trzy częsci zboża ziarna ozimego, to iest, z dymu iednego osmak pietnascie; czwarta zas częsc zboża ziarna jarego, omnis grani, oprocz owsa, to iest, z dymu iednego osmak pięc, wydawane były. Wszytko zas zboże y prowiant ten mamy

wydac od dnia seymikowania teraznieyszego in spatio do s Marcina; ktory prowiant, ponieważ na ludzi pułtrzecia tysiąca na rok cały iest wystarczaiący, ktorych tyle ma byc w Kamięcu. Zaczym, żeby ten prowiant, ieżeliby tyle ludzi niebyło, nie szedł in vanum, obralismy za kommissarzow e medio nostri ichmw pp Jozefa Stanisława z Wielkiey Gruszki Gruszeckiego, podsędka ziemskiego, y j. m. Woyciecha z Brzezia Lanckoronskiego, podstolego podolskich, ktorym ten prowiant daiemy w moc y w dyspozycyą do ich rąk y za ich kwitami oddawac go powinni będziemy; jchmc zas pp. kommissarze na garnizon Kamieniecki, juxta quantitatem ludzi znayduiących się, co cwierc roku oddawac będą; tymże jchmciom pp kommissarzom daiemy plenariam facultatem, żeby, cokolwiek obaczą byc potrzebnego do bezpieczenstwa tey fortecy, spolnie z jmc p. generałem Rappem, komendantem kamienieckim, znosilisię y radzili; in casu iakiego niebezpieczenstwa obywatelow kamienieckich y cechy ad fortica animowali y ordynowali; tymże ich mciom y nas samych przez uniwersały swoie convocare do obrony nie tylko facultatem daiemy, ale y ninieyszą uchwałą obliguiemy et cum repetentibus, tak w podatki, iako y contrawencyą conwokacyey, w sądach grodzkich lub fiskalnych jure agere pozwalamy.

Aby zas omnibus innotescat y w niepamięc nie poszło to, cosmy communi consensu et assensu postanowili, iako-to, względem podatku czopowego pro necessitate wdztwa uchwalonego, do ktorego za administratora jmc p. Jozefa Gruszeckiego, podsędka ziemskiego, obralismy y moc wybierania a die prima septembris ad similem diem anni futuri dalismy, pozwalaiąc, adinstar innych woiewodztw, od kotła szlacheckiego złotych dwa, od żydowskiego złotych cztery na kwartał y solarium, anterioribus laudis naznaczone; po skonczonym zas roku administracya tegoż podatku do ich mosciow pp. Andrzeia Nasiłkowskiego, podczaszego winnickiego, y Samuela Paplinskiego należec będzie powinna; początek zas currencyey podatku tego od dobr panskich byc powinien; z ktorego to podatku jmc p. generałowi-kommendantowi kamienieckiemu złotych tysiąc pro cura et so-

licitudine około fortecy tey dac deklaruiemy, iako y na koszt poczty, wszystkim nam potrzebney, złotych czterysta ordynuiemy, w czym oboyga obliguiemy j. p. podzędka ziemskiego naszego, administratora podatku czopowego, o uiszczenie się. Insze zac largicye y deklaracye, ktorekolwiek byc mogą, nullis penitus exceptis, do dalszey dispozycyi naszey zachowuiemy.

Ludzi sto trzydziesci, ktorych według uchwaly rady warszawskiey wyprawiac z dymow powinnismy, o tych wyrazniey stanowic się nie może ze dwoch racij: pierwsza, że się ieszcze obietnicy u jo jmc p. kasztelana krakowskiego, respektem deklarowanych tych ludzi, miec potrzeba; druga—rewizya nie zakonczona; dla czego daiemy w moc ich mciom pp sędziom fiskalnym, aby, po skonczoney rewizyi, taryffy ułożywszy, ad perfectionem to dzieło przeprowadzili.

Stosuiąc się zas do wyrazney woli Rzpltey, obralismy do podatku, od koł młynskich należącego, za poborcow ich mciow pp. Andrzeia Wasilkowskiego, podczaszego winnickiego, y Samuela Paplinskiego; poborcy do podatku ultimae consumenciae, anteriori laudo destinati, approbantur. W wybieraniu zas podatkow wszyscy ichmc pp. poborcy we wszystkim sprawiac się będą powinni, podług konstytucyi rady warszawskiey.

Elekcya komissarza na trybunał skarbowy koronny Radomski ponieważ ob malitiam nonnullorum stanąc nie mogła, widząc onego necessitatem y vigore obrania ad diem vigesimam quartam januarij w roku, da Bog, przyszłym, tysiącznym siedmsetnym iedenastym, do ktorego dnia y czasu ten sam limituiemy, reserwuiemy; ktory to jmc p. kommissarz, nic od wdztwa nie pretenduiąc, służyc wdztwu powinien będzie.

Ponieważ zas tak do wszytkich obrad naszych, iako ad conservationem tam publici boni, iako też y nas samych całosci, ex innata magnanimitate j. o. jmc p. Krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, simili affectu przykłada się, iako dedit exemplum et documentum przez ich mciow pp. posłow naszych, z seymiku relationis do jmci wyprawionych, kiedy nie tylko paterna cura et solicitudine,

radząc o oyczyznie y nas, ale też similiter z nami przyłożyc się w uprowiantowaniu praesidiarios fortecy Kamienieckiey z dobr swoich wszytkich, w wdztwie naszym leżących, przyobiecał, za co wszytko perennis jmieniowi iego manebit gloria, od nas zaś debetur należyta wdzięcznosc y podziękowanie; w czym nie dłużac się, uprosilismy e medio nostri za posłow do jmci ich mc pp. Franciszka Bogusza, miecznika trembowelskiego, y Jana Stadnickiego, ktorych obsecramus, aby, po oddanych za wszytkie uczynnosci dziękach, o wszytkiey uchwale naszey, podług instrukcyey, od jmc p. marszałka koła naszego sobie daney, (ktorego o to obliguiemy) doniesli et, ut manu teneant, wespoł z nami obligowali, iakoż upraszac będą, ut addat momentum przez iist swoy do jmci p. generała Rappa, kommendanta kamienieckiego, ażeby się do woli wdztwa, podług nchwały ich, akkomodował, y z ichmciami panami kommissarzami, od nas naznaczonemi, około całosci fortecy Kamienieckiey znosił się; za ktoremi ichmciami panami kommissarzami ciż ichmc pp. posłowie instabunt do jmci p. Krakowskiego, aby na trybunale skarbowym Radomskim była ichmciom reminiscencya.

Mielismy relacyą od jmci p. wdy podolskiego o przyobiecaney łasce j. o. jmc p. kasztelana krakowskiego, że ludzi, ktorych powinnismy z dymow wdztwa naszego wyprawic sto trzydziesci, dac nam deklarował, do samey tylko nas na tych ludzi obliguiąc pieniężney kontrybucyi; zaczym przypomnią y upraszac będą ichmc pp. poslowie o skutek tey obietnice.

Rewizya łanow hic et nunc byc nie mogła, ponieważ ani w ziemstwie, ani w grodzie żadney u siebie in antecessum praktykowaney lustracyey nie znayduiemy y zostaiemy extra modum mienia oney; więc obsecramus ichmc pp. posłow, aby upraszali jo. jmc p. Krakowskiego procurationem oney dla informacij z metryki koronney y upewnią, że za odebraniem iey będziemy miec lustracyą nową zformowaną.

Exponent ciż ichmc pp. posłowie jo. jmci p. Krakowskiemu niewypowiedzianą ruinę wdztwa naszego, nad ktorym non cessant saevire fata, kiedy, oprocz ustawicznych z rożnych okazyi dezolacyey, swieżą Bog przepuscił szarańczę, ktora wszytkie prawie zboża z korzeniem ziadła; dla czego upraszac będą, aby z władzy y powagą swoią raczył nam dać protekcyą, ażebysmy od woysk tak naszych, iako y auxiliarnych wolnemi byli; a inquantum żeby się to wymodz nie mogło, to przynaymniey aby się tylko drwami y sianem kontentowali, jako y o to, żeby woysko, ktore tak długo pod Kormilczem y Lanckoroniem nie bez znaczney krzywdy y ruiny znayduiące się, ile że w okolicy ziemskie dobra, na insze mieysce przeniesione było.

A widząc rzetelnie, że się w oyczyznie do szczęsliwego nie zabiera końca; zaczym tę obradę naszę ad diem vigesimam quartam januarij, w roku, da Bog, przyszłym, tysiącznym siedmsetnym jedenastym, proroguiemy y limituiemy.

Obsecramus też wiel. jmci p. marszałka koła naszego, aby, si et in quantum opus fuerit, uniwersałami swoiemi obwiescił nas et ad consilium, quo opus fuerit, konwokował.

Ktore to laudum, przez nas braci umowione y ręką jmc p. direktora kola naszego podpisane, zlecilismy temuż jmci p. direktorowi naszemu, do xiąg grodzkich kamienieckich, ut omnibus palatinatus Podoliae incolis facilius innotescat podac.

Działo się w Kamieńcu Podolskim, in loco consultationum soito, w kosciele farskim kathedralnym, dnia trzynastego septembris, millesimo septingentesimo decimo anno.

Karol-Maxymilian Kruzer, podstoli podolski, sędzia grodzki latyczewski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Podolskiego, manu propria.

Post cuius laudi, per incolas palatinatus praesentis sancitum, ad acta officij praesentis ingrossationem, originale eiusdem circa acta praesentis officij offerens reliquit.

Книга Кiев. центр. арх. № 3962, л. 929 об.

XLV.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: объ утвержденіи постановленій предшествующаго сеймика; объ отправкѣ по дѣламъ воеводства пословъ къ королю, гетманамъ, князю Меншикову, къ полковнику Полонскому и полковнику Танскому; о нечиненіи епископомъ Шумлянскимъ насилій дворянину Мильвинскому, о выдачѣ дв. Должкевичу пособія по случаю пожара; о привлеченіи къ суду неплательщиковъ податей; о выдачѣ подробной инструкціи отправляемымъ къ разнымъ лицамъ посламъ; объ увольненіи отъ податей г. Народичей, пострадавшаго отъ пожара; объ отсрочкѣ сеймика.—17 сентября 1710 года.

Року тисеча семъсотъ десятого, месеца септеврия семнадцатого дня.

На уряде кгродскомъ, въ замку его королевское милости Житомирскомъ, przede mną, Bazylim z Wyhowa Wyhowskim, skarbnikiem ziemskim, namiestnikiem starostwa, regentem grodzkim żytomirskim y xięgami niniejszemi grodzkiemi żytomirskiemi, comparens personaliter, wielmożny imć pan Jan Jakubowski, miecznik żytomirski, marszałek koła rycerskiego województwa Kijowskiego, dla zapisania do xiąg niniejszych, grodzkich, żytomirskich laudum województwa Kijowskiego, in crastino po sejmiku electionis deputatorum na trybunał zezwanym, zgodnie postanowione, z podpisem ręki swej, przy pieczęci podał per oblatum, prosząc mnie, urzędu, o przyjęcie onego y do ksiąg zapisanie; ktorego affectatiej ja, urząd, annuendo, też laudum, ad acticandum przymując, czytałem y jest tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, obywatele y całe rycerstwo województwa Kijowskiego, in crastino po sejmiku electionis deputatorum* na trybunał zezwanym, tu, do Żytomirza, ad locum solitum consultationum zgromadzeni, pod dyrekcyą wielmożnego imć pana Jerzego-Andrzeja z Szpanowa na Nowym-Dworze Czaplica, podkomorzego kiowskiego, krzemięczuckiego starosty, pod laską zaś urodzonego imć pana Jana Jakubowskiego, miecznika żytomirskiego, mar-

szałka koła naszego, naprzod uchwałę naszą, na fundamencie rady warszawskiej, die decima quarta augusti, anno praesenti, postanowioną, we wszystkich punktach zgodnie y jednostajnie approbowali:

Insuper, zdało się nam posłow do najasniejszego króla imci, pana naszego miłosciwego, to jest, ich mosciów panów: tegoż pomienionego imć pana podkomorzego kijowskiego, starostę krzemieńczuckiego, imć pana Jozepha na Karczowie Karczewskiego, starostę żytomirskiego, imć pana Kazimierza na Steczance Steckiego, chorążego kijowskiego, imc pana Kazimierza Potockiego, staroscica owruckiego, uprosić y pierwszych ich mosciów panów posłów, anteriori laudo obranych, nie excypując et ad idem obsequium upraszając; do jasnie wielmożnych ich mosciów panów hetmanów koronnych jużeźmy przeszłą uchwałą ich mosciów panów posłów uprosili y teraz do tejże usługi wojewodstwa wielmoźnego imć pana Suryna, stolnika żytomirskiego, fraterne prosimy y do pierwszych przydajemy; do jasnie oswieconego xięcia Mężykow wielmożnego imć pana Antoniego Siennickiego, pisarza ziemskiego kijowskiego, sędziego grodzkiego łuckiego, y do pierwszych, anteriori laudo obranych, ichmosciów panow posłów, uti magnae rationis et activitatis virum, przydajemy; ponieważ codzienne prawie, tak od ludzi imć pana Tańskiego, iako od imć pana pułkownika Połońskiego, zachodzą prowianty y wielkie od kozaków krzywdy, zleciliśmy listy napisać jegomosci panu marszałkowi naszemu, tak do imc pana pułkownika Połońskiego, jako y do imć pana Tańskiego; tenże jegomość pan marszalek y list do wielmożnego pana starosty owruckiego w krzywdach, od ludzi jegomości braci szlachcie zadanych, aby mieli alleviatią, y żeby też ludzie sprowadzone byli, activitate sua napisać potrafi, jako też y responsy na listy, tak do wielmożnej jejmosć paniej staroscinej owruckiej, jako y przewilebnego jegomość ojca Szumlanskiego, nominata łuckiego, expediować będzie.

Interessa roznych ich mosciów, jako teź y interes imć pana Milwińskiego, brata naszego, wyraziwszy, upraszając jego mosci ojca nominata, aby miał innatam abstinentiam a violentiis et injuriis.

Mając respekt wojewodztwo nasze na tak ciężką ruinę imć pana Dołżkiewicza, wojskiego owruckiego, z praetestinacii boskiej przez ogień przypadkowy, deklarowało mu dać z compassiej złotych tysiąc z najpierwszych podatków.

Także ponieważ anterioribus laudis niektórzy z braci naszych obywatelów są renitentes y podatków ad aerarium wojewodstwa contribucre nie chcą, nawet y condemnować się w sądach skarbowych permiterunt; zaczym instigatorowi skarbowemu tychże sądów zlecilismy, aby cum quovis renitente w sądach głównych trybunalskich koronnych lubelskich, ex regestro fisci seu delatione thesauri, jure agat.

Ne tandem wielmożnych jchmosciów panów posłow naszych, wyżej pomienionych, tak do najjasniejszego krola jegomośći, tak y do jasnie wielmożnych ich mosciów panów hetmanów koronnych, jako do jasnie oswieconego xięcia jegomości Mężykowa, od nas jednostajnie uproszonych, fraterno affectu obowiązujemy, aby quam primum pro bono et utili wojewodztwu suam administrant prowinciam, na co lubo dajemy ich mosciom instrukcye, in suis punctis obszerniejsze, z podpisem ręki imć pana marszałka naszego; jednak bardziej activitati et dexteritati ich mosciów panów obmyslenie internae et externae securitatis wojewodstwa commitimus.

Wniesione in gremium nostrum przez niektórych ich mosciów panów obywatelów ruiny przez ogień przypadkowj, jako to miasta Narodycz y rożnych dóbr, w tym do prawa pospolitego referując się, od podatków uwolniamy praevia juramento, jednak et officiosa facta manifestatione.

Denum żebyśmi sine consiliis nie byli, ile w tych nieszczęsliwosciach ojczyzny, pro conservatione futuri naszych y nas samych pod laską dawnego imć pana marszałka imć pana Lwowicza, ten sejmik in prorogatione mieć chcemy y ony ad diem decimam sextam januarij, w roku, da Bog, przyszłym, tysiąc siedmset jedynastym incidentem, odkładamy; na ktory dzień y termin y relacyej czynienie ich mosciom panom posłom, wyżej pomienionym, unanimiter naznaczamy.

Które laudum nasze, zgodnie postanowione, imć panu marszałkowi naszemu podpisać y do xiąg grodu tutejszego żytomirskiego podać zleciliśmy.

Działo się w Żytomirzu, na miejscu obrad zwykłym, auno millesimo septingentesimo decimo, die decima sexta septembris.

U tego laudum, przy pieczęci, podpis imć pana marszałka w te słowa:

Jan Jakubowski, miecznik żytomirski, marszałek koła rycerskiego województwa Kijowskiego.

Któreż to laudum, za podaniem offerenta, a za moim, urzędowym, przyjęciem, wszystkie, słowo w słowo, do xiąg niniejszych jest wpisane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 209, л. 252 об.

XLVI.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: о взносѣ податей обывателями и пріемѣ сборщиками въ уплату ихъ и копѣекъ; о доставленіи въ войско обывателями людей къ своимъ полкамъ въ назначенныя мѣста; о неплатежѣ податей, неутвержденныхъ скарбовымъ трибуналомъ; о выраженіи королю привѣтствія и просьбы освободить воеводство отъ вспомогательныхъ войскъ; объ отправленіи пословъ къ царю, ко кн. Меншикову и кн. Голицыну съ выраженіемъ почтенія и жалобъ на притѣсненія войскъ; о назначеніи коммиссаровъ при полкахъ; о выборѣ коммиссаровъ для исправленія ошибокъ въ переписяхъ дымовъ и принесеніи избранными коммиссарами присяги; объ освобожденіи іезуитскихъ имѣній отъ платежа гиберны; о скорѣйшемъ составленіи люстраціи имѣній; о выборѣ люстратора; о привлеченіи ихъ къ суду въ случаѣ причиненія убытковъ обывателямъ; объ условіяхъ сбора подымного; о вознагражденіи разныхъ лицъ, исполнявшихъ порученія въ интересахъ воеводствъ; объ отсрочкѣ сеймика,—27 февраля 1711 г.

Roku tysiąc siedmset iedynastego, miesiąca februarij dwudziestego siodmego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego krolewskiey mosci Łuckim, przede mną, Samuelem-Janem Wierzbickim, namiestnikiem na ten czas burgrabstwa y zamku Luckiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, comparens personaliter, wiel. i. m. p. Stanisław z Szpanowa Czaplic, stolnik owrucki, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wołynskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich podał per oblatam laudum tegosz woiewodztwa, z podpisem ręki swoiey, w rzeczy w tym że laudum wyrażoney postanowione, o czym te laudum szerzey a dostateczniey w sobie obmawia y temi do xiąg ninieyszych grodzkich luckich iest pisane słowy:

My, rady y senatorowie, xiążęta, dygnitarze, urzędnicy, Christo papo papiones nostras, ktoremi premitur w skołataney oyczyznie, oddawszy, aby ie w weselsze obrociwszy czasy, tandem dał pożądanym cieszyc się pokoiem, dziękuiem Panu zastępow, że iescze nie daie upadac wolnym obradom w narodzie naszym, ktore teraz takowe stanowiemy:

A naprzod, odebrawszy uniwersał krola i. m. Awgusta, pana naszego miłosciwego, pro cujus magestate zelamur et zelaturi contentis iego satisfaciendo postanowiami, przywodząc ad executionem radę warszawską, aby ich mc pp. obywatele nasi hic et ab actu praesentis w niedzielach dwoch podatek, anteriori laudo postanow(i)ony, ktorzy nie oddali, oddawali; ich mc zas panowie poborce sine omnibus poenis aby odebrali y kopijkami, rachuiąc po groszy trzy.

A że też prawo y ludziny stawic kazało, czyniąc onemu dosyc, constituimus, aby według ordynansu j. w. i. m. p. kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, za niedziel szesc sprowadzili ich mc pp. obywatele nasi, znioszszysię ieden z drugim, według uniwersału w. i. m. p. Mikolaia-Baltazara Olszanskiego, chorążego y comisarza naszego wołynskiego, w ktorym informabit, kto do iakiego będzie należał regimentu, na mieysca regimentow, od nas naznaczone, jako-to: regimentowi i. w. i. m. p. hetmana polnego koronnego w Swiniuchach; j. o. xiążęcia i. m. Radziwiła, kanc-.

lerza wielkiego xięstwa Litewskiego, w Kowlu; j. w. i. m. p. chorążego koronnego w Krzemiencu; j. w. i. m. p. referendarza koronnego w Torczynie; w. i. m. p. Nenchi, podkomorzego inflanskiego, w Łucku.

Hac adiecta clausula, że w. i. m. p. Olszanski, commisarz nasz, na przyszłym, da Bog, trybunale skarbowym, na ktorym byc powinien ex munere officij sui, znioszszy się z ich mc pp. komisarzami, poniewasz drugie woiewodztwa te uchwale o wyprawie nowey militiam recusarunt, ob positivam legem non evacuationis woysk auxiliarnych, nie pozwalał złożonego podatku importare do skarbu y o tym uwiadomił woiewodzstwo.

Żebysmy zas wiernosc y zawsze z antenatow naszych przy dostoienstwie magestatow pokazali y z tey clausuły wyżeywspomnianey explikowali się, uproszonych ich mc pp. posłow anteriori laudo, to iest, wielm. ich mc pp.: i. m. p. Mikołaia Olszanskiego, chorążego wołynskiego, Franciszka Ledochowskiego, podstolego wołynskiego, Adolfa Radziminskiego, pułkownika husarskiego woysk i. kr. m. y Rzeczypospolitey, obliguiemy, aby, za szczęsliwym powrotem nayiasnieyszego krola i. m., p. n. m., do granic oyczystych, exponant, że iako my dosyc czyniem woli i. kr. m., tak oycowskie i. k. m., p. n. m., serce nad nami, zruynowanymi, maiąc compassią, auxiliaribus nos copiis liberet, o czym instructią i. m. p. marszałek koła naszego wydac ma; a gdy łączemy y usilnym staraniem j. o. i. m. p. Sieniawskiego, kasztellana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, wota nasze et pro placito pod wielki regiment ostatnie angaryzuiąc fortuny, wyprawe wyprawuiem, cum contestatione zyczliwosci naszych, uprosilismy za posłow w. i. m. p. Ludwika Manieckiego, chorążego czerniechowskiego, Stanisława Czaplica, stolnika owruckiego, Stanisława Piaskowskiego, porucznika pancernego woysk i. kr. m. i Rzpltey, ktorzy ich mc przydaney sebie instructij przez i. m. p. marszałka exponent i. o. i. m. p. kasztellanowi krakowskiemu, quibus premitur malis woiewodzctwo nasze tak od woysk auxyliarnych, iako y naszych koronnych, przez przechody, y upraszali, aby gdy con-

fluxus castrorum zbliża się w woiewodztwo nasze, ktore zawsze było y iest prima praeda furentum, przez łaskawo i. o. i. m. p. kasztellana krakowskiego opitulatią mogła miec zaszyt.

Poniewasz zas bytnosć nayiasnieyszego cara i. m. tu do Korony Polskiey gloszą; przeto ich mc pp. posłow, in antecessum z pod laski w. i. m. p. Drzewieckiego, stolnika chełmskiego, uproszonych, obliguiem, aby et cum veneratione monarsze imieniem woiewodzstwa et cum expositione krzywdy naszey iechali, za przybyciem naiasnieyszego cara i. m.; tymże sposobem obliguiemy ich mc pp. posłow, uproszonych z pod tey że laski i. m. p. Drzewieckiego, do j. o. xięcia i. m. Mężykow; a że iestesmy tot malis oppressi od woysk nayiasnieyszego cara i. m., przeto do i. o. xięcia i. m. Galiczyna, feltmarszalka woysk cara i. m., prosimy za posłow w. i. m. p. z powiatu Łuckiego—Stanisława Liniewskiego, łowczego kiiowskiego, z powiatu Wlodzimirskiego—Michała Czackiego, staroscica włodzimirskiego, rotmistrza i. k. m. y Rzpltey, z powiatu Krzemienieckiego—Andrzeia Ledochowskiego, pułkownika pancernego woysk i. kr. m. y całey Rzpltey; ktorzy ich mc z przydaney sobie instructij za deklarowaną łaską woiewodzctwu naszemu podziękowac mają y krzywdy do responsu j. o. xięcia i. m. Galiczyna, ich mc pp. posłom woiewodzstwa naszego danego, ktorych obliguie, aby komisarze byli przy pułkach; więc do samego xięcia i. m. Galiczyna naypierwey prosimy i. m. p. Andrzeia Ledochowskiego, pułkownika i. kr. mci y Rzpltey; do j. w. i. m. p. generała Widmana—i. m. p. Alexandra Czaplica, rotmistrza i. kr. m. y Rzpltey; do w. i. m. p. brygadiera Crercow—j. m. p. Karola Matynskiego; do pułku Ozowskiego—i. m. p. Franciszka Gostynskiego; do pułku Nowogrodzkiego—j. m. p. Stefana Michuna Terlikowskiego, skarbnika mielnickiego, upraszamy.

Poniewaz zas zbliżaią się piechoty nayiasnieyszego cara i. m. pod komendo j. o. i. m. p. Szeremeta, a za tym, prosząc clementiam, ut divertant tractum nie na woiewodztwo nasze; prosimy za posłow w. i. m. p. Łazarza Rzeczyckiego, podstolego owruckiego, y Antoniego Stępkowskiego, czesnika braclawskiego, ktorzy ich

mosc przydaney sobie instrukcij od i. m. p. marszałka omnem maią adhibere curam, ut divertat tractum, y iezeli by wiedzieli rzecz potrzebną, y na to, co exspendowali, restitutionem declaruiem y tych że ich mc. obliguiemy, aby, si necessitas fuerit, do xiążecia i. m. Replina też functio poselstwa odprawili; do ktorego itidem i. m. marszałek instrukcią dac powinien.

A że tak wiele ich mc braci naszych uskarżaią się na przeładowanie taryfy przez ich mc pp. komissarzow woiewodstwa naszego. do taryfy moskowskiey uproszonych; przeto za powszechną zgodą prosimy w. ich mc pp. komissarzow, do dymowey taryfy uproszonych, aby taryfe moskiewską z swoiey bonificowali; do ktorey pracy y w. i. m. p. Władislawa Krzyszkowskiego, staroste włodzimirskiego, upraszamy, y ich mc. pp. komissarze taryffy moskiewskiey tamże zasiadac maią y taryffy swoie podać powinni będą et super fidelem formationem o taryffy przysiądz in hanc juramenti rotam, iako z invidij nie przeładowali, z respektu nie ulżyli, korruptij żadnych nie brali a ni sobie żadnych allewacij nie czynili; ktoro przysięge że i. m. p, Jan Boreyko y i. m. p. Jan Olszanski w kole naszym zaraz wykonali, drudzy ich mc pp. komissarze na przyszłym, da Bog, seymiku przysiądz tenebuntur; czego gdyby unikali. każdy z ich mc pp. obywatelow naszych, ktory by się czuł byc przeladowanym, będzie miał wolny do pozwania na sądy fiskalne od niepoprzysięgłych ich mc pp. komissarzow ad restitutionem termini.

Poniewasz zas erroneam weszli do taryffy moskiewskiey dobra ich mc oycow jezuitow jarosławskich, z ktorych hiberna woyskom Rzpltey płaci się; przeto ich mc pp. komissarze, do bonificacij taryfy uproszeni, dobra te excludowac powinni będą

A że taż sama taryfa iescze doskonale nie może bydz bonificowana bez lustracij, ktorey ich mc pp. lustratorowie oddac rcnuerunt, iako manifestacia opiewa, przez ich mc pp. comissarzow uczyniona; przeto pro ultima wice stanowiemy, aby ich mc pp. lustratorowie wziętą na siebie functią conczyli, na przyszłym, da Bog,

seymiku lustracie swoie ad manus wiel. ich mc pp. komissarzow oddali et super fidelem lustrationem przysięgli.

Na przyszłym seymiku od kontynuatij lustraciey w. i. m. p. Stecki w kole naszym wymowił się ob suas legalitates; przeto in locum i. m. upraszamy i. m. p. Antoniego Grota.

Ktory by zas z i. m. p. lustratorow przesięgi y oddania taryfy renuisset, a z tąd ktory by z ich mc braci naszych poniosł krzywde, kożdemu forum praefingitur w sądach fiskalnych; jako też y talery z karczem brane, ieżeli będzie dowiedziono, że się ich mc pp. komissarze do tego implikowali, kożdemu z ich mc. pp. obywatelow braci naszych wolne pozwanie do tych że sądow fiskalnych naznacza się.

A że haesitanter ich mc pp. bracia nasi, podług laud podymnego, prawem postanowione, oddawali nie mało nocere, ich mc pp. poborcy do dwoch tylko niedziel sine poenis odbierac maią, etiam moneta superius expressa; kiedy zas następuie druga ratha czwartego grosza—prima martij—prosimy ich mc pp. officialistow wszytkich trzech powiatow y obliguiemy amore boni publici, aby według constituciey seymu lubelskiego in pleno numero, iuxta obloquentiam primitivi laudi, zasiedli, juramenta excipowali; y lubo kto w pierwszym kwartale nie wyplacił za puw roku, jurament przyimowali, a ich mc pp. exaktorowie sine poenis podatek odbierali y kopijkami; do bonifikaciey taryffy w. ich mc pp. komissarze vi(g)esima octava praesentis tu w Łucku wszytkich trzech powiatow zasiesc obligantur y ią ad acta podac.

A że każdego za prace y koszta od woiewodzstwa naszego zwykła dochodzic wdzięcznosc y recompensa, więc przy podziękowaniu deklaruiem i. m. p. Konstantemu Iwanickiemu, woyskiemu włodzimirskiemu, za przeszłoroczną functią do Jarosławia y za teraznieyszą tysięcy dwa; i. m. p. staroscie soleckiemu za teraznieyszą funkcią do Jaroslawia tysiąc ieden; jako non renitentibus et obedientibus postanowieniu naszemu ich mc pp. Janowi Boreykowi y Janowi Olszanskiemu po tysiącu złotych daruiem, iako komissarzom powiatu

Łuckiego, do taryffy moskiewskiey pracuiącym przez lat dwie; rowną widząc prace ich mc pp. Stanisława Iwanickiego, lowczego nowogrodzkiego, Jakuba Zalęskiego, podkomorzyca nowogrodzkiego, komisarzow z powiatu Włodzimirskiego, itidem daruiemy po tysiącu złotych; i. m. p. Kazimirza Ilinskiego, starosty niżinskiego, rezydencia u xięcia i. m. Romadanowskiego że była nie bez straty, ut recompensem, wdzięcznoscią naszą daruiem iego mosci tysiąc złotych; maiąc kompassią nad i. m. Szymonem Żabokrzyckim zruynowanym, złotych pięcset aby i. m. p. komissarz kazał wypłacic, upraszamy.

Seymik zas ten ad diem quartam maj anni praesentis pod tąz laską proroguiemy y te laudum ad acta i. m. p. marszałkowi koła naszego podać zlecilismy.

Działo się w Łucku, dnia dwudziestego siodmego miesiąca lutego roku Panskiego tysiąc siedmset iedynastego.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki marszałkowskiey w te slowa:

Stanisław-Antoni Czaplic, stolnik owrucki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Wolyn., m. p.

Ktoreż to laudum, per oblatam podane, za podaniem y prozbo wysz mianowanego i. m. podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystkie s początku aż do konca, de verbo ad verbum, do xiąg ninieyszych iest ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. архива № 2247, л. 49, актъ 11.

XLVII.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о принесеніи поздравленія императору Петру В. съ побѣдой и представленіи ему объ убыткахъ, причиненныхъ войсками: объ отправкѣ пословъ по тому же поводу и къ кн. Голицыну; о представленіи отчетовъ сборщиками податей и объ окончаніи переписей люстраторами; объ опредѣленіи времени прекращенія сбора податей и недоимокъ прежними сборщиками и начала дѣйствій новыхъ сборщиковъ и выплатѣ послѣдними суммъ указаннымъ имъ лицамъ; о возбужденіи жалобъ въ Люблинскомъ трибуналѣ обывателями, обиженными неправильнымъ распредѣлленіемъ податей; о выборѣ скарбовыхъ судей; объ отсрочкѣ сбора сотни пѣхотинцевъ; объ отсрочкѣ сбора податей; о привлеченіи къ отвѣтственности лицъ, направлявшихъ войска въ воеводство, особенно-же дв. Еловицкаго, объявляемаго мятежникомъ и измѣнникомъ; о выраженіи благодарности дв. Стецкому за собранную хоругвь и о назначеніи мѣста и времени ея смотра; о выборѣ повѣтовыхъ хорунжихъ, о смотрѣ шляхты и приглашеніи къ сбору новыхъ хоругвей, особенно дв. Немиричей, и о вооруженномъ сборѣ всей шляхты по случаю прихода литовскихъ отрядовъ; о составленіи переписей безъ убытка для обывателей и объ отсрочкѣ сеймика,—19 сентября 1712 г.

Року тисеча семъсотъ дванадцатаго, месяца септембра девятогонадцятъ дня.

На ураде кгродскомъ, въ месте его кр. м. Овручомъ, передо мною, Стефаномъ Мочулскимъ, намесникомъ на тотъ часъ подвоеводства, вицерегентомъ кгродскимъ, енералу воеводства Киевского, и книгами нинешними кгродскими киевскими, comparens personaliter, urodzony i. m. p. Mikołay Chodakowski dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich kijowskich extrakt, z grodu Zytomirskiego authentice wydany, z upisaniem w nim laudum wdztwa Kijowskiego, przez i. m. panow obywatelow w Żytomirzu na seymiku zgodnie postanowionego, per oblatam podał tenoris sequentis:

Wypis z xiąg grodzkich zamku Żytomirskiego. Roku tysiąc siedmset dwunastego, miesiąca septembra trzynastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zawku i. kr. m. Żytomirskim, przede mną Bazylim z Wyhowa Wyhowskim, skarbnikiem ziemskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodzkim żytomirskim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi żytomirskiemi, comparens personaliter, wielmożny i. m. p. Stanisław Lwowicz, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich laudum desideriorum, dnia dzisieyszego stałe, z podpisem ręki swey, per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie y do act wpisanie, ktorego affectacyey za dosye czyniąc, niżey inserowane laudum, ad acticandum przyimuiąc, czytałem y iest tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, xiązęta, szlachta y obywatele woiewodztwa Kijowskiego, na seymiku desideriorum w Żytomirzu, in loco solito, na zaiutrz po seymiku electionis deputatow, ktorych, Supremo rerum humanarum Arbitro juvante, consonis suffragijs et uniformibus, nemine contradicente, votis obralismy, Eundem Arbitrum, Qui scrutatur corda humana et conflat Spiritu Suo Sancto, wzywamy na pomoc y takie na tymże seymiku desideriorum in desiderijs nostris stanowiemy uchwałe.

Naprzod, kiedy się obiia o nasze uszy ille rumor. iakoby i. m. p. feltmarszałek Szeremietew z woyskami jego carskiego wieliczestwa moskiewskiemi in viscera Rzeczypospolitey naszey per tractum woiewodztwa naszego miał tendere, obviando, strzeż Boże, fatali casui od przechodzących woysk, upraszamy za posłow w. i. p.: Jana Suryna, stolnika żytomirskiego, Alexandra Trzeciaka, podstarosciego grodzkiego, Kazimirza Pruszynskiego, sędziego grodzkiego żytomirskiego, Jana z Rybna Rybinskiego, sędziego grodzkiego owruckich, z powinszowaniem tryumfow, całey Europie brzmiących, zdrowia y successow, z przypomnieniem kolligacyi inter monarchias, pactis anterioribus et posterioribus stwierdzoney, y konfidencyey inter principes, soiuzami y traktatami swiezszemi postanowioney, y z upomnieniem się krzywd Rzpltey y naruszenia tych obowiązkow, przez licencyę oycow Szumlanskiego y Żurakowskiego in limitibus regni

nostri dzieiących się, kiedy ci dobra w. i. m. p. Kazimirza na Steczance Steckiego, chorązego kijowskiego, podstarosciego grodzkiego żytomirskiego, sędziego grodzkiego włodzimirskiego, dyrektora na ten czas naszego, vi violenta w Kijowie mieszkaiąc, exoticis hominibus do posłuszenstwa swego nachylaią, y intraty z starostwa Dymidowskiego y z Oran, cum attinentijs, dobr i. m. y innych ich mc, odbieraią y inne inconveniencye contra dislimitationes inter monarchias et jura regnorum, w instrukcyey specifikowane, czynią, z prozbą, aby iako naydyskretnieysze woyska naiasnieyszego cara i. m. przez woiewodztwo nasze przeyscie było.

Do j. o. xiążęcia i. m. Galiczyna, gubernatora kijowskiego, urodzonych i. m. p. Bylinę y Hruzęwicza, cum contestatione et expraessione teyże życzliwosci et demonstratione tych że krzywd contra jurata foedera et jura collateralia, obmysliwszy salutem provisionalem woiewodztwu przez ich mc pp. posłow uproszonych, ab intra et ab extra bonum ordinem w woiewodztwie naszym talem statuimus:

Naprzod, lauda anteriora o ich mc pp. exaktorach, ktorykolwiek tylko laudami we Włodzimirzu y Żytomirzu do ktorego-kolwiek podatku byli obrani, ut respondeant et dent rationes na sądach skarbowych, reassumimus sub poena peculatus, y ich mc pp. lustratorowie lustracyą swoią sub carrentia vocis activae na seymiku przywiesc do skonczonego seymu powinni.

Ich mc pp. exactorowie zas, iako to: i. m. p. Fedkiewicz, horodniczy owrucki, do sądow skarbowych, ktore reassumowac po seymie we cztery niedziele naznaczamy, maią facultatem wybierac remanenta, ktorych a die vigesima septembris powinna cessare exactio, a teraznieyszych ich mc pp. exactorow, iako to: i. m. p. Bazylego Wyhowskiego, skarbnika żytomirskiego y regenta grodzkiego, Michała Synhaiewskiego, komornika ziemskiego y regenta grodzkiego kijowskiego, Jana Jakubowskiego, namiesnika grodzkiego owruckiego, y Stanisława Zberkowskiego, ktorych obieramy praesenti laudo arciter na trzy lata po sobie idące, zaczynac się powinną; ktorzy ich mc,

more antiquo, secundum anteriora lauda y według instruktarzu, ręką i. m. p. marszałka podpisanego, wybierac powinni y za assygnacyami, od wiel. i. m. p. Steckiego, chorążego kijowskiego, kommissarza woiewodztwa naszego, na te largicye, laudo publico pozwolone, wydanemi, wypłacic powinni, iako-to: oycom jezuitom owruckim zlotych polskich trzysta, na cerkiew żytomirską slotych sto; na owrucką oycow bazylianow zlotych sto; na klasztor oycow dominikanow owrucki zlotych sto, j. mci p. Lwowiczowi, marszalkowi naszemu za pracę złotych tysiąc; i. m. p. Zbikowskiemu, regentowi naszemu ziemskiemu kijowskiemu, złotych tysiąc; i. m. p. Jędrzeiowi Wyhowskiemu za attendencyą włodzimirską złotych sto; i. m. p. Surynowi ad rationem niewoli tatarskiey złotych sto; i. m. p. Dubnickiemu niewolnikowi na okup złotych sto; i. m. p. Winnickiemu pogorzelcowi złotych sto; i. m. p. Staszkiewiczowi pogorzelcowi złotych sto wypłacic powinni.

Ktoreby zas miasta y włosci przeszkadzali podatkom, tak ich mc pp. dziedzice, possessorowie y ich administratorowie y arędarze, ex bonis et personis tenebuntur w trybunale koronnym Lubelskim ad instantiam instygatora, laudo praesento obranego, na woiewodztwie Kijowskim sprawic się; co i. m. p. instygator popierac powiniem sub succubitionem eadem causa, iako y na sądach skarbowych; do ktorych sądow skarbowych adjungimus za sędziow wiel. ich mc. pp. Jana Suryna, stolnika żytomirskiego, Jana Trzeciaka, woyskiego kijowskiego, Bogusława Micutę, pisarza ziemskiego kijowskiego, Franciszka Waniewicza, Władysława Skipora.

Że zas i. m. p. Kazimirz Ilinski, starosta niżynski, in praejudicium praw y wolnosci naszych, tak siłu konstitucyami, od podatku woiewodztwo naszeuwalniaiąc, obwarowanemi, cum procurato sibi u j. o. i. m. p. Krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, instrumento ordinansu do exequowania tych stu piechoty, pro praesidio do Białey-Cerkwi przez i. m. p. posłow na radzie warszawskiey sponte libere, jungendo ad uuiversalem amorem Rzpltey particularem amorem woiewodztwa, obiecanych, wszedł tu z executyą z ludzmi inordinato modo, kiedy

ieszcze lustracya nieskonczona, po ktorey ma nastąpic włożenie taryfy, po włożeniu taryfy—czas exakcyey; po ktorym czasie, expirowanym przez ich mc pp. exactorow, iuż dawno do tego obranych, na sądach naszych skarbowych delatij powinni byc promulgowane, elarygowane y na ten czas ad executionem exequendam oddane; w ktorym interessie, iakosmy ich mc pp. posłow do j. o. i. m. p. kasztellana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, uprosili, aby przez i. m. p. Ilinskiego, non observatis gradibus w wystawieniu stu piechoty, weyscie chciał od woewodztwa allellere et amovere, tak wszystkim ich mc pp. braci y obywatelom naszym pozwalamy illicitum ausum per procuratum instrumentum ex sinistra delatione i. m. uskromic et ex ratione non conservandae libertatis nostrae in integro et jurium nostrorum pozwalamy, uti jure suo, y nigdzie nie dopuszczac praetensioni i. m. pana zadosyc czynic.

Kiedy zas w woiewodztwie naszym tak się zagęscili authores wprowadzenia woysk xięztwa Litewskiego w woiewodztwo nasze, ktorzy swoiemi extorsyami devastarunt per condictamina tych authorow y proditorow taryfy brzyskiey woiewodztwo; tedy zlecamy panu instygatorowi sądow naszych skarbowych, aby ad instantiam ejus pozwy lub na trybunał koronny lub na sądy skarbowe wydane były, osobliwie i. m. p. Nowickiemu, ktory corrosit medullam libertatis, po kilka kroc razy naprowodzaiąc woyska rozne na woiewodztwo y ciche dispartimenta na dobra szlacheckie, daiąc ile przeciwnym woyskom y adhaerentom szwedzkim; ktorego pro hoste pro perduelli et rebelli proklamamus, y dochodzic szkod woiewodztwa na fortunie y osobie iego będziemy, et ab hinc vetamus ore publico i. m. capitulowac cum patronimiko milite Rzpltey naszey; ktora kapitulacya sapit vim et praejudicium libertatis et juris de immunitate bonorum terrestrium circumscripti et actus illos laedentes libertatem capitulationis et commissoriatus reprobamus, y tym ich mc pp. litewskim, ktorzy violarunt jura libertatis, de non transgressione limitum z woyskami inter gentes constituta, na seymie upomnic się ich mc pp. posłom zlecilismy, y intymowalismy ich mc pp. kommissarzom do rewizyi

szkod, anteriori laudo obranym, aby wszystkie manifestacye, cum juramentis w grodach poczynione, do siebie pro trimestre odbierali, y skomputowane szkody dwuletnich extorsyi ich mc pp. posłom, na seym obranym, oddali przed seymem; ab hinc zas abrogamus capitulationes et non promittimus tylko iednak z woyskami litewskiemi y koronnemi et consurgemus tanquam contra hostes patriae przeciwko ich mc pp. litewskim, ktorzy by mieli więcey nas superaggredi.

Dziękuiemy wszyscy unanimi publico ore w. i. m. p. Kazimirzowi na Steczance Steckiemu, podstarosciemu żytomirskiemu y sędziemu grodzkiemu włodzimirskiemu, ktory zadosyc uczynił przeszłoroczney uchwale naszey y chorągiew cum insignibus woiewodztwa praesentował y oddał, za co iako grata delubra na sercach naszych rysuiemy, tak obliguiemy i. m., żeby tę chorągiew pułkową, ktorey mieysce teraz naznaczamy u oycow jezuitow w kosciele owruckim, na popis, iako pułkową woiewodzką chorągiew, według prawa, feria secunda post dominicam Conductus podniosł.

Ich mc pw: Stanisława na Hansku Hanskiego, chorążego żytomirskiego, ktorego przywiley post fata w. i. m. p. Pawła z Trypola Trypolskiego, chorążego żytomirskiego, in togata et sagata Reipublicae zasłużonego dobrze, za słuszny y należyty po godnym godnemu, od naiasnieyszego krola i. m. Augusta Wtorego conferowany, uznaiemy y w. i. m. p. Antoniego z Trypola Trypolskiego, chorążego owruckiego, iako chorążych powiatowych na ten że czas podniesc chorągwie obliguiemy, y sami siebie na ten że czas pod Iskoroscią na popis stanąc przejrzekamy, y czyia wola z ich mw będzie podniesc chorągiew swoią na ten że czas, nie zagradzamy, iako w. i. m. p. Alexandra na Olewsku Niemirycza, podsędka ziemskiego kijowskiego, aby podniosł chorągiew, upraszamy; a in casu ingruentis necessitatis, ieżeli by nas mieli ich mc pp. litewscy przeciwko prawu y wolnosci naszey infestowac, więcey tedy nie czekaiąc y czasu, z prawa nam pozwolonego, ad danda repressalia ich mm, a, uchoway Boże, nie na iaką inszę impresę, wsiesc na kon powinnismy y pod te się chorągiew kupic. Waruiemy y to sobie, że po lustra-

cyi skonczoney przez ich mc pp. lustratorow, da Bog, taryfę bonificowac bez krzywdy kożdego będziemy; i. m. p. horodniczy owrucki exequatur munus suum et faciat dimensionem na horodnie w zamku owruckim.

Seymik zas ten proroguiemy pod tąz laską po popisie w tydzien.

Ktorą to uchwałę naszę i. p. marszałkowi koła naszego rycerskiego podpisać zlecilismy.

Działo się w Żytomirzu, dnia trzynastego septembra roku tysiąc siedmset dwunastego.

У того лавдумъ подписъ руки е. м. п. маршалка тыми словы:

Stanisław Lwowicz, marszałek koła rycerskiego, generału woiewodztwa Kijowskiego.

Котороежъ то лявдумъ, за поданнемъ и прозбою вышменованое особы подаваючое, а за моимъ, урядовымъ, принятемъ до книгъ нинешнихъ кгродзкихъ житомерскихъ естъ вписаное, з которыхъ и той выпись под печатю кгродзкою житомерскою естъ выданый, писаный в замку Житомерскимъ. Correxit: *Wyhowski, mp.*

Который же то ехтрактъ лявди, за поданемъ и прозбою вышменованого с. м. подаваючого, а за моимъ, на тотъ часъ урядовымъ, принятемъ, до книгъ нинешнихъ кгродзкихъ киевъскихъ естъ вписаны.

Кн. Кiев. центр. арх. № 29, л. 54, актъ 41.

XLVIII.

Инструкція обывателей Волынскаго воеводства, отправляемымъ на варшавскій сеймъ посламъ: о выраженіи благодарности королю за возстановленіе упавшаго значенія сеймовъ; о выраженіи благодарности также и гетманамъ; объ отмѣнѣ частныхъ съѣздовъ и постановленій при возстановленіи сеймовъ; объ уплатѣ жалованья войску, приведеніи въ порядокъ государственной казны и передачѣ таможенныхъ сборовъ въ руки польскихъ обывателей; объ увеличеніи количества польскаго войска въ замѣнъ иноземнаго и возстановленіи прежняго значенія гетмановъ; о привлеченіи имѣній духовенства къ участію въ платежѣ жалованья войску; о неразборѣ въ духовныхъ судахъ дѣлъ, подлежащихъ вѣдѣнію свѣтскихъ судовъ; о содержаніи отрядовъ войскъ на средства воеводствъ и выборѣ для нихъ заслуженныхъ начальниковъ изъ обывателей; о невыдачѣ привилегій на королевскія имѣнія, отданныя раньше другимъ лицамъ; о предупрежденіи войны съ Турціей и Швеціей; о требованіи возврата пушекъ и разнаго рода вещей, унесенныхъ московскими войсками; о розысканіи виновника введенія въ Польшу чужеземныхъ вспомогательныхъ войскъ; о ходатайствѣ за плѣнниковъ, взятыхъ московскими войсками; о замѣнѣ налога четвертаго гроша отъ продажи питей общей суммой, распредѣленной пропорціонально по воеводствамъ; о введеніи налога на мельницы для освобожденія г. Ельблинга, о снабженіи крѣпости г. Каменца гарнизономъ и провьянтомъ; о переносѣ трибунала изъ Люблина въ Ярославль и выборѣ духовныхъ лицъ въ депутаты трибунала; о заслугахъ короннаго гетмана и вознагражденіи его наслѣдниковъ за понесенные для отечества расходы; о назначеніи суда надъ членами люблинскаго сейма, сдѣлавшими постановленіе въ ущербъ наслѣдникамъ гетмана; о приведеніи въ исполненіе предложенія волынскаго каштеляна; о вознагражденіи разныхъ лицъ за заслуги и понесенные убытки; объ открытіи монетныхъ дворовъ; о возстановленіи нарушенныхъ правъ собственности нѣкоторыхъ владѣльцевъ Червоногродскаго и Звенигородскаго староствъ; о возстановленіи и починкѣ разоренныхъ Бохенскихъ и Велицкихъ соляныхъ складовъ; о распредѣленіи имѣній Кіевской митрополіи и Кіево-Печерской архимандріи между заслуженными лицами, исключая с. Новоселокъ, принадлежащаго Кіевскому братству; о вознагражденіи владѣльцевъ имѣній за понесенное ими разореніе; о необходимости люстраціи староствъ; о неуклонномъ

исполненіи обывателями военной повинности; о суммахъ, собранныхъ для выкупа плѣнныхъ; о возвращеніи дв. Должкевичу пожалованнаго ему Летичевскаго войтовства,—26 февраля 1712 года.

Roku tysiąc siedmset dwunastego, miesiąca februarij dwudziestego szostego dnia.

W roczki sądowe grodzkie łuckie, od dnia osmnastego miesiąca y roku, teraz idących, wyż na akcie mianowanych, przypadłe y sądownie odprawowac się zaczęte, przede mną, Wawrzyncem-Stanisławem z Pepłowa na Taykurach y Mylsku Pepłowskim, sędzią ziemskim podolskim, podstaroscim grodzkim łuckim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, comparens personaliter, wielmożny imc pan Antoni-Franciszek Siennicki, ziemski kijowski, grodzki łucki sędzia, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wołynskiego, dla wpisania do akt ninieyszych grodzkich łuckich instrukcią iasniewielmożnym, wielmożnym ichmsciom panom posłom wdztwa Wołynskiego, na seym walny warszawski dwuniedzielny, od ichmosciow panow obywatelow tegoż wdztwa Wołynskiego na seymiku przedseymowym w Łucku dnia dwudziestego trzeciego miesiąca februarij, anno nunc currenti, unanimi votorum consensu obranym y uproszonym, z podpisem ręki swoiey własney, przy pieczęci przycisnioney, daną, per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie oney y do akt upisanie; ktorą ia, urząd, ad acticandum przymuiąc, czytałem, y tak się w sobie pisana ma:

Instrukcya iasniewielmożnym, wielmożnym ich mm pp. Athanazemu na Miączynie, Maciejowie y Połaiowie Miączynskiemu, podskarbiemu nadwornemu koronnemu, łuckiemu, krzepickiemu staroscie, Władysławowi na Boruchowie Krzyszkowskiemu, włodzimirskiemu staroscie, połkownikowi woysk iego kr. mosci, Ludwikowi na Mielnicy Manieckiemu, chorążemu czernihowskiemu, Wawrzyncowi z Pepłowa na Taykurze Pepłowskiemu, sędziemu ziemskiemu podolskiemu, podstaroscіemu grodzkiemu łuckiemu, Adamowi na Leduchowie Leduchowskiemu, kasztelanicowi wołynskiemu, Jerzemu Ol-

szanskiemu, chorążycowi wołynskiemu, posłom wdztwa Wołynskiego, na seym walny warszawski dwuniedzielny na seymiku przedzeymowym, w Łucku, dnia dwudziestego trzeciego miesiąca februarij, roku tysiącznego siedmsetnego dwunastego expedyowanym, dana.

Dopiero, po dziesięcioletnym ab intra et ab extra Rzeczypospolitey ucisnieniu, Pan zastępow inter felicia regna y nasze strapione undique liczy krolewstwo, kiedy tot praessimis quassatum tandem za oycowskim pieczołowaniem nayiasnieyszego krola imci Augusta Wtorego, pana naszego miłosciwego, ad pristinam restituit gloriam zdesperowane imie seymow przez prywatne ziazdy y rady, sine ordinibus regni felicibus restituit temporibus, co nikomu inszemu, ale, po wielowładney opatrznosci Boskiey, paternae curae et solicitudini nayiasnieyszego maiestatu iego kr. mosci, pana naszego miłosciwego, woiewodztwo nasze przypisuie, za co gratissimam in pectoribus imprimit memoriam y ichmciow pp. posłow naszych insinuat dexteritati, aby quam plenissimam wdztwa naszego wdzięcznosci nayiasnieyszemu maiestatowi praestent homagium.

Nie tylko swiat polski, ale universorum non sine admiratione spectatores regnorum przyznac muszą, iako w kilkonastoletnym niezgod potopie, tysiącznym inter Scillas et Charibdas, miła oyczyzna nasza quassabatur niebespieczenstwach, ktorey ledwo iuż ad seram post naufragium nie przyszło tabulam, kiedy w prawach oyczystych, per discordias civiles, tak exorbitatum est, że nieprawem de mutato rerum nomine et statu bez seymow walnych y postanowienia grontowanego prawa ab illo interno et externo waleczną radą et vigilantissima prudentia iasnie wielmożnych ich mw panow hetmanow haecce patria przez ten czas zachowana y assekurowana była; przeto excitamus w sercach naszych wszelką do należytey wdzięcznosci żarliwosc et obstringimus ich mw pp. posłow naszych, aby pro dexteritate et prudentissima activitate nomine wdztwa naszego iasniewielmożnym ichmm pp. hetmanom należyte uczynili podziękowanie.

Doznaliśmy ipso effectu dissensionum powierzchowną zgodę, kiedy pod imieniem confederaciey przez wnętrzne zamieszanie ro-

ziątrzona faederatorum wprowadzenia auxiliarium ledwie tum ad exinanitionem deploratae devenire sortes patriae; przeto gdy virtutem et robur consiliorum przez wydanie seymow choc dwuniedzielnego reassumit ta oyczyzna, iuż confederatiey exvinculatia nastąpic powinna, czego certo u Rzeczypospolitey maią się domowic ichmc panowie posłowie, a seymy aby swoim torem, observatis solennitatibus, consequenter były składane; a rady privatne, ktore są zgubą y trucizną oyczyzny, aby zniesione byli nonlonginque, ich mosciow panow posłow naszych insinuamus activitati, aby się w Rzpltey domagali.

Zapłata woysku koronnemu polskiego y cudzoziemskiego zaciągu aby nonserius dochodziła; zlecamy wielmożnym ichmm pp. posłom naszym, aby woiewodztwa same, podług uchwały seymowey, sine dependentia od skarbu karonnego, ktory non sine scandalo, przeciwko prawom koronnym, exoticis plebeijs et infidelium personis non levem jacturam, cum incuria kupcow zagranichnych y w Koronie mieszkaiących et, ad quem deveniet calculum, nescit; urgebunt ichmc pp. posłowie, aby, podług praw dawnych, szlachcie osiadłey y przysięgłey komory były concreditowane.

Wprowadzona exotica militia sine necessitate Reipublicae in tantum praesumpsit, iakoby chciała habere militiam regni; przeto urgebunt ichmc pp. posłowie nasi, aby pro stipendiis ex errario Reipublicae synowie koronni oyczyznie swoiey służyli et in exertio (?) militari agitowalisię. Sascy zas kawalerowie, ponieważ sub regimine iasniewielmożnych ichmw pp. hetmanow zostawali non sine exorbitantijs et laesionibus incolarum; przeto instabunt ichmc panowie posłowie, quatenus dent rationem iasniewielmożni ichmc pp. hetmani et curent injuriatis satisfactionem; praerogativa zas y powaga y władza iasniewielm. ichmw pp. hetmanow in suo robore et virtute, według praw dawnych, aby zachowana była, serio ichmc pp. posłowie nasi instare maią.

Dobra koscielne, ab antiquo na fundamencie kosciołow dysponowane, że zapłacie woyskowey sufficere nie mogą, o co quaerimonia

woiewodztwo nasze zachodzi w tym punkcie z ichmi pp. posłami, do całey Rzeczypospolitey delegowanemi, ichmm pp. posłom naszym concordare zlecamy, cum praecustoditione, aby ichmc spirituales in causis civilibus do konsystorzow regnicolas nie pociągali, exceptis causis mere spiritualibus, ktore nie maią forum in juditio saeculari, o co serio domowią się ichmc pp. posłowie nasi, aby przez przyszłą, da Bog, constytutią ostrzeżono było.

Wyprawa woyska ponieważ ex errario własnego woiewodztwa iest postanowiona, serio instabunt ichmc panowie posłowie nasi, ażeby z tychże woiewodztw na szarze officerowie podawani byli, iako y wdztwo nasze, zasłużonych maiąc y godnych ichmw terrigenarum nostrorum, iako to: wielmożnego imci p. Alexandra z Szpanowa Czaplica, rotmistrza iego kr. mci, imci p. Kazimierza Ilinskiego, starosty niżynskiego, imci p. Jerzego Wigurę na tę szarzę praesentuie y obiera, w czym dabunt ichmc pp. posłowie nasi u całey Rzeczypospolitey recommendationem et urgebunt, aby nie inne osoby ad hocce servitium patriae subministrowane były.

Bona regalia in universum, tak starostwa, iako y tenuty y łany sołtyskie, aby w possessiey legitimorum immediatorum possessorum, juxta jura ipsorum, zostawały, y przywileie, in contrarium wydane, repositioni et cassationi subesse maią, czego curam ichmm panom posłom et vigilantiam insinuamus.

Woyna turecka przez kilkadziesiąt lat cum Regno prowadzona, iakie nie tylko incommoda, sed et publica detrimenta non sine effusionis sanguinis christiani et dispendio fortunarum Reipublicae captivitate et servitute christianorum przyniosła Rzpltey, czego nie zaraz zapomni Rzplta; ktorey woyny aby malignitas iakowa aby incitamenta viciniarum na seymie przyszłym tentare nie pomyslili; perennare absolvit wdztwo nasze ichmw pp. posłow, ażeby absolute, etiam cumpericulo zerwania seymu, ani na turecką, ani na szwedzką nic pozwalali woyne.

Armaty y wszystkie amunicie, przez woyska moskiewskie z Polski wyprowadzone, iako też decora domow senatorskich y szlachec-

kich gwałtownie zabrane, y szkody in universum per totum et extra regnum do Moskwy wywiezione sub titulo iakoby przyiazni, ale rabowniczey; ażeby Rzplta restitutionem wszystkiego, iako y szkod; quocunque titulo regnicolis przez woyska moskiewskie namienionych, quantoties przez posła wielkiego upomniała sie, activitati ichmw pp. posłow wdztwa naszego zlecamy.

Auxiliarne woyska że bez consensu totius Reipublicae, ile przez ich mw pp. senatorow niektorych privata authoritate, in viscera Regni wprowadzone były, instabunt serio ich mc panowie posłowie nasi, ażeby dent rationem ich mc pp. senatorowie stanow Rzpltey, cujus ausu et motivo ta depressio et oppressio Reipublicae stała się, comprobatissimae dexteritati et exactioni ichmw pp. posłow naszych zleca y zaleca wdztwo, y żeby pro delicto dignam ex mente jnstitiae odniesli satisfactionem.

Speciali curae et sollicitudini wielm. ich mw pp. posłow naszych commendamus niewolnikow, synow koronnych, przewielebnego imci xiędza Dyonizego Żabokrzyckiego, episkopa łuckiego y ostrogskiego, imci p. Krzysztofa Siennickiego, miecznika litewskiego, imci p. Falibowskiego, ktorzy niewinnie sed praetextuose są w niewolą przez ludzi nayiasnieyszego cara moskiewskiego zabrani, aby ad proprias restituant lares, co y dla innych więzniow ich mc pp. posłowie maią praestare.

Należy y to ad conservandum bonum publicum et ad decertationem vanorum juramentorum, ażeby, miasto czwartego grosza od szynku wszelakich trunkow, absque juramentis ryczałtowo summa po woiewodztwach proporcionalnie wkladana była, według proportiey naypierwszey raty tego podatku, z seymu lubelskiego uchwalonego, wybrana, y co in futurum rozumiec się powinno.

Na eliberatio pignoris Elblonga, iako tenże seym ustanowil młynowe per universum regnum, tak woiewodztwo nasze przez ich mw pp posłow swoich donosi Rzpltey, że ma gotowosc solutionis proportiey summy od wszystkich młynow, w woiewodztwach znayduiących się, y gotowe in tempore ex suo interesse uczynic satisfactią, co ich mm sincere insinuat.

Forteca Kamieniecka, aż iest antemurale totius christianitatis, y garnizon Swiętey Troycy, ich mc pp. posłowie instabunt, aby, iako przed tym bywało, sumptem Rzpltey w amunitią y prowiant przysposobione y providowane były, iako y inne fortece, w ktorych in universum praesidiarij z podatku ultimae consummentiae continuo rezydowac powinni pod commendą iednak dobrze osiadłych szlachty polskiey, do czego wyprawni żołnierze ex mente rady warszawskiey należec maią, ktorych gdy kto z dobr swoich stawic nie może, tedy taxę, w przyszłey, da Bog, constitutiey wyrażoną, zapłacic powinien; o ktorą taxę ich mc pp. posłowie u Rzpltey (instare) maią.

Trybunał koronny ponieważ in practicato exemplo, lubo dla powietrza, grassuiącego w Lublinie, miał swoie przenosiny do Jarosławia o mil osmnascie, praecustodiet ichmc pp. posłowie, aby na mieyscach, prawem opisanych, był sądzony bez przenosin, na ktory ichmc prałaci z kapituł crebras electiones nie mieli, ale aż czwartego roku more saecularium obierani byli; y szlachta pro poenis iudiciarijs, iako też y patronowie, sub custodiam et ad carceres nie byli dawane, ale instygatorowie trybunalscy ordinario cursu ex regestro poenalium pro adjudicatis prosekwowali et ad debitam przywodzili executionem, praecustodient, da Bog, na przyszłym seymie ichmc pp. posłowie nasi; także domowią się, aby cum corruptis judicibus prawo reassumowane było, y prosecutia takowey sprawy w następuiącym trybunale w takowey occurentij injuriatis wolna była, domowią się.

Niesmiertelna pamięc zasług s. p. niegdy imci pana Stanisława Jabłonowskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego y czynow iego heroicznych ku tey oyczyznie, luboby osobliwey successorow iego nagrody po nas wyciągała nie tylko wypłacenia zasług iego, iednak że calamitates Rzpltey uiscic się y w długu successorom iego nie pozwolili dotąd, pamiętaiąc iednak, że sine ullo onere woiewodztwa, sam, z dziedziczney substantiey, imc pan krakowski tak wiele regimentow trzymał, tak wiele fortec conserwował, naybardziey w Wołoszech, przez co y koniec się nazad wrocił,

dla czego w nieznosnych długach successorow swoich zostawił; prżeto obliguiemy ich mw pp. posłow naszych, aby prae justicia ineant cum Republica modos, aby przy starych zaslugach, ktore Rzplta całemu woysku toties assekurowała, particulari modo successorowie sw. pamięci pana krakowskiego Jabłonowskiego ucontentowani zostali. Acz żadna praetensia od żadnego woiewodztwa w marsu lub w constitutiey znaleść się nie może ullatenus, a dopieroż że seym lubelski osobliwą constytucią y też same successorom zasługi assekurował y miastu Gdańsku nakazał wypłacenie assygnacyey skarbu pruskiego; co, że Gdansk refragare nie uczynił, urgebunt ich mc panowie po slowie sąd na nich w sądach assessorskich et poenas za przyprowadzenie do tak znacznych szkod ich mw panow successorow.

A ponieważ desiderium w. imc p. kasztelana wołynskiego, wielkiemi instantiami Rzpltey, iako też y woyskowey legatiey, promo wowane, na przeszłey radzie walney warszawskiey w reces puszczone do seymu, instabunt ich mc panowie posłowie do nayiasnieyszego krola imci y stanow Rzpltey, aby to do skarbu (skutku?) przyszło.

Wiadome Rzeczypospolitey całey krwawe zaslugi starego żołnierza y połkownika j. w. imc p. Athanazego na Miączynie Miączyńskiego, podskarbiego nadwornego koronnego, oraz spalenie y zniszczenie dobr, zamkow imci na kilka milionow; przeto instantissime urgebunt ichmc pp. posłowie nasi, aby w reces puszczone na radzie warszawskiey dezyderia y satisfakcia imci należyty mogły odebrac skutek y nagrodę; tenże, iako naturalny dobr ekonomicznych iego kr. mci gospodarz, aby przy wszelkiey dyspozyciy onych podług prawa y zwyczaiow dawnych był zachowany, urgebunt.

Mennica złota y srebrna żeby otwarta byla, iak in antecessum instruktią na seymy dawaliśmy, tak y teraz ich mm pp. posłom zlecamy, aby się o to domowili, żeby tak mennice otwarte były, iako y coaequatia monety per universnm regnum.

Merita y zniszczenie imci pana Wawrzyńca Pepłowskiego, sędziego ziemskiego podolskiego, od woyśk auxiliarnych merent w woiewodztwie naszym respectum; przeto zlecamy ich mm pp. posłom

naszym, aby iego kr. mci y Rzpltey takową ruiną concivis nostri donieśli y żeby groblą Iwaszkowską in vim solatiy mógł przytknąć do gruntu ordynackiego Zdołbyckiego, Urwienskiego Rzpltey, sine praepeditione y ziemi y zalewku od possessorow tamecznych, allaborabunt ich mc pp. posłowie.

Wiele się znayduie ukrzywdzonych, ktorym opotentionia(?) niektore starostwa, iako to Czerwonogrodzkie, kupione legitimis possessoribus, odebrane są; urgebent ich mc pp. posłowie, ut unicuique jus suum tribuat et proprietarijs przywrocone y przysądzone były.

Obsecrant ich mc pp. posłowie nasi amore publico, aby się tego domowili, żeby y starostwo także Zwinogrodzkie, za przywileim iego kr. mci dane imc. p. Stanisławowi Liniewskiemu, łowczemu kiiowskiemu, w Krakowie na seymie coronationis, iuż się dłużey in manibus adversis nie utrzymywało; ale raczey, aby naiasnieyszy maiestat iego kr. mci, gdy ta sprawa tak dlugo w sądach relacyalnych z assessorij wyprowadzona, existit indecisa w sądzie, łaskawie raczył pierwszosc danego przywileiu ex distributiva justitia naszemu obywatelowi imci panu łowczemu kijowskiemu, ciężką od woysk auxiliarnych zruinowanemu, aby nayiasnieyszy maiestat, approbowawszy tym czasem, to, dawno iuż oddane, recompensował.

Między innemi okolicznosciami przez godne obrady ad secundam votorum copiam do całosci oyczyzny naszey słuszne desiderium przychodzi do affektow przy .... ch obywatela naszego znacznego imc p. Kazimierza Steckiego, chorążego kijowskiego, ktory wielką poniosszy ruinę w dobrach swoich, w woiewodztwie Kijowskim łeżacych, od woysk litewskich y maiąc assignatią do skarbu w. x. Litewskiego imci p. Pocieia hetmana, nie uznał za toż assygnatią żadney satisfactiey y naznaczoney summy dziesięc tysięcy dziewięcset złotych nie odebrał; przeto ich mc pp. posłowie nasi urgebunt in facie stanow Rzpltey, aby in suo desiderio od skarbu w. x. Lit., podług wydaney assygnaciey, imc. p. chozążу kijowski był ukontentowany.

Wielmożnego imc p. Jerzego-Monwida Szalkiewicza, chorążego kijowskiego, pułkownika iego kr. mci, zaleca woiewodztwo nasze jego

kr. mci, przy dawnych iego zasługach aby był conserwowany y przy daney panskiey łasce przywileiu Żerczyc cum attinentijs, w wdztwie Podlaskim, a ziemi Mielnickiey, żeby był conserwowany.

Godne compassiey desiderium w ruinie wielkiey imci p. Jana Wigury, horodniczego żytomirskiego, obywateła naszego, prychodzi in sinum łaskl całey Rzpltey, aby mogł recompense et iustum odebrac solatium, ktorego Michayło, chwastowski półkovnik, y Tanski, z ludzmi cara imci, roku tysiąc sidmset szostego, na wieś Jankowce własną imci pana Wigury podiazdem iakowym się naiachawszy, zboża młocone y niemłocone, nawet w iamach, bydła rożnego rodzaiu, stada, konie tak dworskie, iako y poddanych, trzody, pasieki, cyne, miedź, suknie, rysztunki, owo zgoła wszystek porządek szlachecki y chudobę, pieniądze, sprzęty gospodarskie pozabierali, zagarneli, dwor y wies Jankowce znieszczyli ad minimum na trzydziesci tysięcy, o co ich mc pp. posłowie nasi instabunt do nayiasnieyszego majestatu y stanow Rzpltey, aby ten civis patriae, przy sędziwym wieku swoim, wiernie na usłudze Rzpltey wiele przepędziwszy, iustam w ruinie tak ciężkiey uznał compassionem y tak wielkiey ruiny substanciey swoiey recompense.

Instabunt ich mc pp. posłowie nasi za imcią panem Szczęsnym Czerminskim, ... kijowskim, do nayiasnieyszego maiestatu iego kr. mci, ażeby pensurą o godne merita y niewolą szwedzka, dla miłey oyczyzny podniesioną, de pane benemerentium onego regalizowac raczył.

Dobra ekonomiczne et mensae regiae, także żupy Bochenskie y Wielickie, immediati tenutores iako ich zażywali y dezolatią za swoiey tenuty popełnili, tak ex perceptis in antecessum proventibus one reparowac tenentur, declarabunt ich mc panowie posłowie nomine woiewodztwa.

Dobra mitropoliey Kiiowskiey, iako y archimadriey Pieczarkiey, iako ża przywileiami nayiasnieyszego Jana Trzeciego ex vi pactorum anni millesimi sexcentesimi octogesimi sexti zawsze chodziły, tak y teraz aby ex dispositione nayiasnieyszego maiestatu be-

nemerentibus distribuant, excepta dobr Nowosiołek cum attinentijs ich msc pp Kisielow dziedzicznych, na ktorych summę zastawną tylko zakonnicy bractwa Kijowskiego praetendowali, aby pod tę dispozicią nie podpadali, ale, iako ich własne, onym restituatur.

Dobra ziemskie, iż tot immunitatibus z prawa pospolitego gaudent, a przechodami y hybernowaniem, kantonami et quibusvis extorsionibus opprimuntur, urgebunt serio ich msc panowie posłowie nasi, aby to in futurum nie działo się, a pro ...... excessibus et injurijs żeby pryncypałowie chorągwi, ad instantiam cujusvis injuriati, w trybnnałach koronnych sprawili et damna compensent.

Prawo o lustraciach starostw aby reassumowane było y do executiey przywiedzione quantoties, aby starostwa do ostatniey ruiny nie przychodzili; lustracyi starostw domagac się będą et serio urgebunt ich mc pp. posłowie.

A że krol imc y Rzplta z przeszłey rady warszawskiey wniesłi instantią do nayiasnieyszego cara imci za j. w. imc panem strażnikiem wielkim koronnym y w punkta włożony interes legatiey, a przez reskript imci panu posłowi uczynienia iest nadzieja satisfakciey od cara imci w znacznych całemu swiatu krzywdach y ruinach woiwodztwa Wołynskiego, znaiąc wielkie w Rzpltey imci p. strażnika koronnego merita y nieprzełamany tantis adversitatibus przy maiestacie stołek, przypomina oycowskiemu sercu jego kr. mci tak znaczną iego szkodę, dezolatią ullo de merito, ad malam tylko informationem poniessione, y uprasza, aby się krol mgme y Rzplta upomnieli carowi imci w uspokoieniu imci p. strażnika wielkiego koronnego danego słowa.

Dobra ziemskie, iako są obwarowane tot immunitatibus, żeby z nich servitium bellicum nie upadało et in alienationem haeredum et successorum directorum nie przychodziły, upomnia się ich mc panowie posłowie nasi u całey Rzpltey, ażeby te dobra, chociaż by y kosciolom zapisane, były exemptibilia, y gdzie summy ryczałtem zapisane, że praetium bonorum excedunt, żeby, według constytutiey anni millesimi sexcentesemi trigesimi quinti, dimidium valoris bonorum

zapisywano było, a ryczałtowe summy per taxam bonorum per officia castrensia, quorum jurisdictioni bona subsunt, aby zniesione były.

Ponieważ z pobożnosci chrzescianskiey summy in eliberationem captivorum wielebnnym oycom trynitarzom juxta regulo tylko do nich samych y ich dyspozyciy pro sola redemptione captivorum regulowane były, activitati ich mw pp. posłow naszych committimus, aby to bez prawo obwarowano było.

Woytowstwo Łatyczowskie ponieważ ab anno millesimo sexcentesimo sexagesimo primo imci p. Dolżkiewiczowi, woyskiemu owruckiemu, w Warszawie na seymie walnym conferowane iest; przeto instabunt ich mc pp. posłowie nasi, aby ad suum legitimum redeat possessorem, to iest, aby sie przywrociło imci p. Dołżkiewiczowi a praesentaneo possessore imci p. starosty litynskiego.

Cetera dexteritati et consummatae prudentiae ich mciow pp. posłow naszych committimus.

Datum anno, die, mense, loca, quibus supra.

U tey instructiy, per oblatam podaney, przy pieczęci, podpis ręki w te słowa:

Autoni-Framciszek Siennickl, ziemski kijowski, grodzki łucki sędzia, marszałek koła rycerskiego wdztwa Wołynskiego

Ktora-że to instructia, per oblatam podana, za podaniem y prozbą wyszmianowaney osoby, a za moim, urzędowym, przyięciem wszystka z początku aż do konca, de verbo ad verbum, iak się w sobie pisana ma, do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich iest ingros sowana.

Кн. Кiев. центр. арх. № 2248, л. 271, актъ 61.

XLIX.

Инструкція обывателей Брацлавскаго воеводства посламъ, отправляемымъ на варшавскій сеймъ: о выраженіи благодарности королю за заботы о государствѣ, за выводъ части московскихъ войскъ изъ воеводства, съ жалобой на ихъ разоренія и съ просьбой о вознагражденіи за эти разоренія; о выраженіи благодарности гетманамъ за охрану границъ и поддержаніе дисциплины въ войскахъ; о свободѣ голоса на сеймикахъ; о лицахъ, допустившихъ вступленіе шведскихъ войскъ въ Польшу; о выборѣ коммиссаровъ для исчисленія убытковъ, причиненныхъ вспомогательными войсками и признаніи врагомъ отечества всякаго, кто предложитъ введеніе въ государство вспомогательныхъ войскъ; объ отправкѣ пословъ къ царю съ требованіемъ возврата Украины и уведенныхъ жителей а также возврата пушекъ и предметовъ роскоши, унесенныхъ изъ дворцовъ; о немедленномъ выводѣ царскихъ войскъ изъ воеводства и исчисленіи убытковъ; о собраніи сеймика въ Винницѣ, а не во Владимірѣ, и лишь въ крайнемъ случаѣ въ Острогѣ; объ освобожденіи воеводства отъ платежа налога по случаю разоренія его вспомогательными отрядами; о выборѣ депутатовъ въ трибуналъ; о возвратѣ московской казной денегъ, перебранныхъ съ Волынскаго воеводства подъ предлогомъ таможенной пошлины; о заботѣ государства о Каменецкой крѣпости и назначеніи гарнизоновъ въ украинскія крѣпости; о строгомъ разграниченіи компетенціи духовныхъ и свѣтскихъ судебныхъ учрежденій; о возвращеніи Червоногродскаго староства его законному владѣльцу; о вознагражденіи за заслуги короннаго подскарбія Міончинскаго, потерпѣвшаго также разореніе имѣній; о ходатайствѣ въ интересахъ подольскаго земскаго судьи и брацлавскаго подчашаго; о правѣ владѣльцевъ защищать свои имѣнія отъ нападеній военныхъ отрядовъ; объ уплатѣ жалованья войску и необремененіи частныхъ имѣній налогами; о возстановленіи прежняго способа взиманія податей; объ упорядоченіи курса монеты и открытіи монетныхъ дворовъ; о взиманіи налога на освобожденіе Эльблинга; о взыманіи гиберны и кварты только съ королевскихъ имѣній; объ отмѣнѣ присягъ при взысканіи податей, вслѣдствіе частыхъ клятвопреступленій; о пожалованіи польскаго дворянства полковнику Десьеру; о взысканіи съ дв. Свирскаго убытковъ, причиненныхъ имъ разнымъ лицамъ; о вознагражденіи дв. Буржинскаго за разореніе его имѣній татарами, — 3 марта 1712 года.

Roku tysiąc siedmset dwunastego, miesiąca marca trzeciego dnia.

W roczki sądowe grodzkie łuckie, od dnia osmnastego miesiąca februaryi roku teraz idącego, wysz na akcie mianowanego, przypadłe y sądownie odprawować się zaczęte, przede mną, Wawrzyncem-Stanisławem z Pepłowa na Tajkurze Pepłowskim, sędzią ziemskim podolskim, podstaroscim grodzkim łuckim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, personaliter comparens, urodzony pan Kazimierz Żarnicki dla zapisania do xiąg ninieyszych tę instrukcią woiewodzwa Bracławskiego, in loco consultationum solito, w Winnicy, przez ichmciow pp. obywatelow wdztwa tameyszego na seym walny warszawski dwuniedzielny ichmciom pp. posłom swoim pad czas agituiącego się seymiku daną, z podpisem ręki imci pana marszałka koła rycerskiego wdztwa Bracławskiego, per oblatam podał, o czem szerzey niżey mianowana in suis punctis, clausulis et ligamentis in se obloquitur, cuius tenor sequitur eiusmodi:

Instrukcya jo. xiążęciu imci Stefanowi Swatopełkowi-Czetwertynskiemu, podczaszemu bracławskiemu, wielm. ichmciom pp.; Alexandrowi z Pepłowa na Hłuponinie Pepłowskiemu, miecznikowi latyczowskiemu, Janowi Stryiowskiemu, kapitanowi iego krolewskiey mosci, Janowi Hoieckiemu, skarbnikowi mozyrskiemu, posłom wdztwa Bracławskiego na seym dwuniedzielny w Warszawie, die quinta aprilis, anno millesimo septingentesimo duodecimo, przypadaiący, dana na seymiku przedseymowym w Winnicy dnia dwudziestego trzeciego lutego, roku Panskiego tysiącznego siedmsetnego dwunastego.

Już to szesnasty rok Niebo łaskawe toczy, iako nieustaiącemi staraniami jkmc, pan nasz miłosciwy, około dobra pospolitego całey Rzeczypospolitey, a naybarziey circa conservationem wdztwa naszego desudat, iakoż niepłąna nadzieia, że za panowania Augusta Wtorego poydą precz wszelkie angustie, a nastąpią augusta et secunda tempora, czego że sobie wdztwo Bracławskie omni infortunio exposuit, animitus życzy do publiczney obrady, przez ichmosciow pp. posłow swoich concurrendo, takowe onym podaie punkta:

Primo. Podzienkowanie jego krolewskiey mosci pro paternis curis y za wyprowadzenie Moskwy z wdztwa; ale że totaliter nie ustąpili, owszem hostiliter postempuią, sobie ludzi zabieraią, zamki wyrzucaią, wały rozkopuią; o restitutią y recompense tego upomnią się ichmosc pp. posłowie.

Secundo. Należy także podziękowanie ichmw pp. hetmanow (koronnego) y w. x. Litewskiego, za utrzymanie interessow Rzeczypospolitey pro custodia granic y za zachowanie woysk in militar disciplina.

Tertio. Confederacij Rzeczypospolitey, przy dostoięstwie jk. mosci, more praedecessorum, chwalebna byc powinna; ale że nam inpingit rationem status, zarzuciła za płot jus dicendi et vetandi zaraz przed obraniem imci pana marszałka; powinni sobie cavere ichmsc pp. posłowie, żeby onym libera vox na teraznieyszym seymowaniu praecustodita była; in subsequens zas żeby ad similis casus nie przychodziło, ale cursus seymowania żeby suum vigorem miwały, ichmosc panowie posłowie powinni trartare o to z Rzecząpospolitą.

Quarto. Ruina, a ktora cała Rzeczpospolita patitur przez wprowadzenie szwedow, exposcit tego, aby była circumscriptia tych domow, ktore by inposterum tantum ausum ważyli się, y tych, ktore teraznieyszey to okkazio niesczęsliwosci.

Quinto. Auxiliares copiae żadnemu nigdy nie nadawały się; panstwo iakowe y na (?) zniszczenie przez wybranie niezliczonych milionow gotowizną (?), wybranie koni, bydeł, wybranie młodzi na kilkakroc sto tysięcy, zabranie poddanstwa utriusque sexus, zabranie chleba, co dotąd od lat szesciu w woiowodztwie naszym nie ustaie et in alijs partibus Reipublicae demonstrare nie potrzeba, ale per legem obwarowac należy, żeby in perpetuum Rzeczpospolita takowych woysk auxiliarnych nie zaciągała, a ktoby to wyrabiał, pro hoste patriae habendus; tych zas szkod wszystkich, ktore auxiliarne woyska patraverunt y dotąd nie ustaią repetitionem, u nayiasnieyszego cara imci praecustodient sobie ichmosc panowie posłowie y to efficient,

żeby z seymu teraznieyszego byli destinati commissarij do werificacij szkod, po wszytkich woiewodztwach y ziemiach przez auxiliarne woyska poczynionych, także do uznania szkod przez woyska szwedzkie et adherentes onych.

Sexto. Oddanie Ukrainy przez nayiasnieyszego cara imci, multoties declarowane, nie przyszło do skutku; owszem wszytkich ludzi od Dniestru do Dniepru woiewodztwa naszego, tudzież Podolskiego y Kijowskiego, pozabierał; upomnią się tedy ich mosc pp. posłowie, aby Rzeczpospolita przez posła walnego, a tych kraiow wiadomego, restitutionem tego wszytkiego requirere raczyła.

Septimo. Restitutionem także zabranych harmat et decorum Reipublicae z fortec y pałacow przez tegoż posła walnego requirere powinna.

Octavo. Evacuatia woysk pozostałych aby sine protelatione była effectuata, instabunt ich mosc pp. posłowie; wszak sub libera represarium oppositione obligował się wyprowadzic car jego mosc przez (bez?) naymnieyszego Rzeczypospolitey uszczyrbku.

Nono. Seymiki woiewodztwa Bracławskiego aby in loco consultationem solito, w Winnicy, a nie w Włodzimierzu, celebrentur, cavebunt sobie ichmsc pp. posłowie; in casu zas mere hostilitatis—w Ostrogu, w kosciele farnym.

Decimo. Zruinowanie wdztwa Bracławskiego przez woyska auxiliarne y teraz swiże ludzi zabranie powinni explicare ichmsc pp. posłowie całey Rzeczypospolitey y upraszac, aby ob hoc casus od wszelkiego podatkowania uwolnione było pomienione wdztwo.

Undecimo. Woiewodztwu Podolskiemu aby Respublica drugiego deputata na trybunał wysyłac pozwoliła, instabunt ichmsc panowie posłowie nasi.

Duodecimo. Defluitacia Wołynskiego woiewodztwa dosc ciężka y niewygodna, a ieszcze nieznośną cirpi oppressią od skarbu w. x. Litewskiego y starostwa Brzyskiego, choc nic nie participuie de beneficio Rzeczypospolitey, iako inne wdztwa solvunt(?); urgebunt ichmsc pp. posłowie nasi, aby skarb w. x. Litewskiego powracał, co pobrał

(sub)titulo cła po dwadziescia cztery talerow bitych od statku; a toż cło w frerdanie (?) płacono, y sluza brzyska aby żadnych nie wymagała exactij sub responsione w trybunale głownym koronnym Lubelskim.

Decimo tertio. Forteca Kamieniecka, antemurale christianitatis, y forteca Swiętey Troycy aby dawnym zwyczaiem od całey Rzeczypospolitey providowana była, instabunt ichmsc pp. posłowie; także, fortece ukrainskie aby prezidijs opatrzone były, exposcent.

Decimo quarto. Clerus że sua potestate abutitur, wdaiąc się w sprawy grodzkie, ziemskie y trybunalskie, przez co aggravant statum nobilitarem, y ichmsc kanonicy ledwie nie corocznie deputacko functio uzurpant; przeto urgentissime instabunt ichmsc pp. posłowie, aby circumscribatur forum spirituale, y żeby ichmsc capitulares aż po wysciu czterech lat zupełnych na functią trybunalską przysięgali, czego trybunały scrupulose doglądac maią; także, ażeby clerus dobr ziemskich, w possessij swoicy będących, do płacenia hiberny nie pociągał, umawiac się powinni ichmosc pp. posłowie.

Decimo quinto. Starostwo Czerwonogrodzkie aby secundum privilegiam legitimam restituatur possesori, curabunt ichmsc pp. posłowie.

Decimo sexto. Zasługi starego żołnierza y połkownika iasniewielmożnego imci p. Atanazego Miączynskiego, podskarbiego nadwornego koronnego, respectuiąc na zniszczenie popalonych dobr iego, compensando, imponimus ichmosciom pp. posłom naszym, aby wdzięcznosc y satisfactią na starostwie Krzepickim y Łosickim u Rzeczypospolitey exposcere starali się.

Decimo septimo. Pro meritis wielm. imci p. sędziego ziemskiego podolskiego instabunt ichmsc pp. posłowie nasi do Rzeczypospolitey, aby mogł groblę Iwaszkowską przytknąc do gruntu ordynackiego.

Decimo octavo. Ludzie xiążęcia imci Czetwertynskiego, podczaszego bracławskiego, z maietnosci iego ukrainskich pozabierani; aby przy interesach Rzeczypospolitey byli mu przywroceni, instabunt ichmsc pp. posłowie.

Decimo nono. Immunitas dobr szlacheckich że teraz in nullo u ichmosciow pp. woyskowych respectu, starac się będą ichmosc pp.

posłowie, aby in metiis obwarowana była, y żeby szlachcicowi wolno było aggressoribus na gruncie swoim dac resistentio(nem).

Vigesimo. Zapłata woyska kwarcianego regularna nie dochodzi, a dobra wszytkie: ziemskie, krolewskie y duchowne, zruynowane przez kantony, linie, subsistencie, palety y inne wymyslne exactie, zaczym w tey nieszczęsliwosci powinni ichmosc pp. posłowie zniesc się ze wszystkiemi stanami Rzeczypospolitey et efficere, aby per legem te wszytkie exactie skassowane były a według dawnego porządku zasłużonemu żołnierzowi należyta currat zapłata.

Vigesimo primo. Podatki na Rzeczpospolitą w tym zamieszaniu włożone, iako to: czwarty grosz, od rzezi y inne akcyzy, zniszczenie ubogich ludzi a Boską obraze za sobą pociągaiące, do skarbu zaś Rzpltey barzo mało wnoszące quote, aby per legem abrogentur, a dawne sposoby podatkowania reassumantur, instabunt ichmc pp. posłowie cum statibus Reipublicae.

Vigesimo tertio. Młynowe, na eliberatio tenitorum Elbląskiego y zastawy Rzpltey postanowione, po ktorych woiewodztwach nie iest wybrane, exigatur actore, ten podatek in alios usus obrociły, aby z inszego podatkowania summe należytą restituant.

Vegesimo quarto. Dobra krolewskie, ktore w ręku panskich zostaią, libertowane bywaią zawsze, a te, ktore in manibus ubogiey szlachty extant, supra modum opprimunt; więc aby antiquum more hiberny y kwarty tylko ex bonis regalibus exigantur, a więcey nic; starac się o to ich msc. pp. posłowie powinni.

Vigesimo quinto. Krzywoprzysięstwa pod ten nieszczęsliwosci czas zagęscili się w Rzeczypospolitey tak, że żaden actus publicus, żadne podatkowanie nie obyidzie się przez (bez?) milionow tey obrazy Bozkiey, ktorey za sobą wszelkie ciągnie infortunia; więc powinni exposcere ich mosc pp. posłowie u stanow Rzpltey, aby takie juramenta per legem abrogentur, a dawne obowiązki sub fide, honore et conscientia renoventur.

Vigesimo sexto. Zasługi imci p. Jana Desiera, pułkownika jkmci a comendanta międzyboskiego, ktory, od lat dwunastu na pograniczu komende trzymaiąc y buntom kozackim fortiter resistebat (?) y inne wszelkie hostiles impety dotąd gloriose utrzymuiąc, nagradzaiąc, zlecamy ichmosciom pp. posłom naszym, aby o indigenat u stanow Rzeczypospolitey pomienionemu imci exposcere non desinant.

Aże podczas miesczęsliwosci teraznieyszey, kiedysmy wszyscy pod obuchem nieprzyiacielskim byli, znaydowali się osoby takowe, ktorzy cudze dobra zaiezdżali, odbierali, y onych dotąd zażywaią, iakoto: imc p. Zygmunt Swirski, łowczy łukowski, ktory całe prawie woiewodztwo nasze przez imc p. Kobylina, maiora, zięcia swego, exequował y w swoie odebrał possessią, żeby wszystkie szkody y wszytkie prowenta, niodwołuiąc się na woyska moskiewskie y pomienionego imci p. maiora, z dobr swoich generaliter wszytkich, w ktorym kolwiek woiewodztwie będących, nagradzał; żeby zas in posterum takowe ausus nie bywały, circumscriptio osoby iego aby per legem była, domowią się ichmsc pp. posłowie.

Zruinowanie imci pana Michała Burzynskiego, concivis nostri, maiąc prae oculis, ktore poniosł w wiosce Markowiczach y innych dobrach swoich przez woysko kwarciane, pod komendą jmci pana Zachorowskiego będące, że się ex necessitate belli stało pod czas incursiey tatarskiey w przeszłym roku, aby nagrodę za szkody iego na teyże wiosce Markowce odebrał, stawic się będą ichmc pp. posłowie.

Reliqua prudentiae et dexeritati ichmosciom pp. posłom comittunt.

U tey instructiey podpis ręki imp. marszałka w te słowa:

Michał-Franciszek z Burzyna Burzynski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Bracławskiego.

Ktora że to instructia, per oblatam podana, wszytka, z początku aż do konca, iako się w sobie pisana ma, do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich iest zapisana.

Кн. Кiев. центр. арх. № 2248, л. 353, актъ 32.

L.

Инструкція обывателей Брацлавскаго воеводства отправляемымъ на варшавскій сеймъ посламъ: о выраженіи благодарности королю за заботу о благѣ государства; о дѣятельности пословъ на пользу отечества согласно съ инструкціей; объ отчетахъ по сбору податей короннаго подскарбія; о нарушеніи общественнаго покоя полковниками Иваненкомъ и Бутенкомъ; о невмѣшательствѣ духовныхъ судовъ въ дѣла, подлежащія вѣдѣнію свѣтскихъ; объ облегченіи обывательской повинности по содержанію войскъ; о присвоеніи себѣ холмскимъ и мелецкимъ уніатскими монастырями вещей по смерти холмскаго епископа; объ освобожденіи отъ налоговъ Луцкой епископіи и Жидичинской архимандріи; о выдачѣ королемъ привилегіи на Луцкую епископію только уніатамъ; о недопущеніи маршалковъ конфедераціи до открытія сеймиковъ; объ отправкѣ пословъ къ турецкому султану; о непринятіи гетманами вспомогательныхъ войскъ безъ воли всего государства; о прекращеніи рекрутскихъ наборовъ съ частныхъ имѣній; о прекращеніи дѣйствій Сендомірской конфедераціи: о возвращеніи податей воеводствамъ; объ отправкѣ пословъ къ царю съ просьбой объ уплатѣ обѣщанныхъ денегъ на войско; о починкѣ украинскихъ крѣпостей и нераздачѣ староствъ чужеземцамъ, о невзиманіи царевичемъ въ Торнѣ провіанта и контрибуцій; объ уравненіи цѣнности монеты и открытіи монетныхъ дворовъ,—22 марта 1712 года.

Roku tysiąc siedmset dwunastego, miesiąca marca dwudziestego wtorego dnia.

Na urzędzie grodzk., w zamku i. k. mosci Włodzimirskim, przede mną, Thomaszem Pałuskim, miecznikiem żytomirskim, burgrabim zamku Włodz., y księgami ninieyszemi grodzkiemi staroscinskiemi, comparens personaliter, wiel. imc pan Andrzey Szlubic-Załęski, podkomorzyc nowogrodzki, marszałek koła rycerskiego wodztwa Bracławskiego, te instrukciją tegoż wdztwa, z podpisem ręki swey, ad acta praesentia per oblatum podał, tak się w sobie maiącą:

Instrukcya woiewodztwa Bracławskiego wiel. ich mciom panom: Mikołaiowi z Łyczkowa Dowgiele-Cyrynie, pisarzowi bracław.,

grodzkiemu owruckiemu, podstarosciemu y sędziemu grodzkiemu grabowieckiemu, staroscie niechworowskiemu, Jerzemu na Niskieniczach Dowgieł-Cyrynie, stolnikowi trębowel., pisarzowi grodzk. winnic. Alexandrowi na Oraniach Oranskiemu, łowczemu czernichoow. Zygmuntowi Szlubic-Załęskiemu, czesnikowi nowogrodzk., Jozephowi na Wolczkowie y Koresteszowie Olizarowi, staroscie romanowskiemu, Stanisławowi Cieleskiemu, podczaszemu chełminskiemu, posłom, z koła naszego rycerskiego delegowanym y uproszonym na seym walny warszawski, we Włodzimirzu, in solito consiliorum loco, na seymiku legitimae prorogationis dnia dwudziestego pierwszego marca roku tysiąc siedmset dwunastego dana:

Mamy za co Supraema powielbic Numina, że post tot dissidia godzi się nam ieszcze zanurzone we łzach po wieki, utopione w smutku serce, przy promieniach łaskawosci i. k. mci, pana naszego miłosciwego, iako kolwiek reviviscere y one; ktora to prawie unica pupilla oyczyzny naszey, to iest, wolnosc iuż prawie ultimum tendentem ad interitum suffulcire. Mamy za co miec immortales gratias i. k. mci, panu n. miłosciwemu, ktory, widząc ruentem patriam, umysliwszy nam innotescere, chcąc żeby przez zdrowe obrady pristinum redeamus ad statum, iakoż w sercu łaskawego pana znaydowac się może tylko bonum publicum, hoc solo metuendus amore, y dla tego zlecamy to ich mosciom pp. posłom, aby przy nayniższey submissyi winne pro hac cura panu naszemu miłosciwemu oddali dzięki.

Primo. Widząc zawsze in tam innatam fidem ich mciow panow posłow naszych, w. m. m. panow, ich to dexteritati zlecamy, aby, zapatruiąc się na inne wdztwa, w ktorych amor patriae pro fundamento w sercah założony, conformiter z onymi in materijs statu zgadzali się y co kolwiek publica desiderat salus, według punktow naiasnieyszego krola imci, podanych w instrukcyey, et respondeant, et consulent.

Secundo. J. w. imc pan podskarbi wielki koron. aby de perceptis summis z podatkowania całey Rzeczypospolitey calculum uczynił, powinni instare ich mosc pp. posłowie.

Tercio. Curabunt y to ich mosc panowie posłowie, aby sub felicissimo regimine i. k. mosci, pana n. m., pax alta per omnes et tranquilla quies populos resonare mogła, y w tym cum statibus regni do i. o. x-cia imci prymasa Korony Polskiey, iako też i. o. imci pana kasztelana krakowskiego, hetmana w. koronn., resolvimus; ktorzy ich mosc., iako sub armigeres obywatelow wdztwa Bracław. bezpiecznie iokowac się mogli in suis dowicilijs y tak cheieli consulere, aby usum et fructum w maiątnosci swoich dziedzicznych y wolne miec mogli, ponieważ dotąd żadnych niebiorą prowentow, gdy Iwanenko, pułkownik kozacki, y Butenko, pułkownik moskiewski, obywatelow przyiezdzaiących, szlachtą bracią, biią, wiążą; y dla tego teraz powinni to opowiedziec ich mosc panowie posłowie wdztwa naszego, że my ob hanc causam ziachac tam nie moglismy ad solitum locum, do Winnice, gdyż dolores et lachrymas angulus omnis habet.

Quarto. Commitimus y to ich mciom panom posłom, aby inferant, niech status spiritualis nie waży się dobr ziemskich lub o summy, na dobrach ziemskich leżące, przed sąd swoy pociągac, ale tam gdzie jura Regni expediuntur, według ordynacyey dawnych sądow krolewstwa, ne jurisdictio iurisdictionem confundant; mamy albowiem w tym maximas laesiones, że zalada(?) przyczynę klątwę,otrzymuią, y to nietylko nobiłitati pro praejuditio, ale y fides sanctae praejudicij novum constat documentum, boc choc bysmy i my nie namienili, ipsa loquuntur busta zeszłego niegdy imp. Alexandra Żaleskiego, ktory in aliquibus explens diem ultimum citationibus, cży słusznie, czy nie słusznie, non disputatur, do tych czas ieszcze cineres żeszłego sepelire nie pozwalaią, powinna y w tym dexteritas instare ich mosciow panow posłow, aby, zabiegaiąc takim y podobnym interventiom, kr. im., p. n. m., y cała Rzeczpospolita consulere raczyła.

Quinto. Immunitas dobr duchownych, ponieważ każdego seymu constytucyami, cum immunitate bonorum terrestrium, zarowno zawsze cavetur, zelum przodkow swoich nasladuiąc, wdztwo niemnieysze staranie ich mcom panom posłom zaleca pro ecclesia et ejus iuribus et immuni-

tatibus in toto conseruetur, wszelkie zas abusus zniesione były, aby, iako w dobrach ziemskich, tak y duchownych, żadne consistencye, subsistencye, przechody, noclegi, popasy, wymaganie podwod et novo titulo kantonowania porcye nie bywały.

Sexto. Ponieważ zas y w tym dobr ziemskich uznalismy ruine y nas, szlachty, kiedy po zeszłym niegdy s. p. j. mci x-dzu Oranskim, episkopie chełmskim, oycowie bazylianie chełmscy y mieleccy, wszystkie zabrawszy splendora, wszak toto teste universo pro gloria domu swoiego dni y momenta „szczęsliwie pędził, mullo praetextu et iure w onych się rosposcieraią. Co w tym res incommoda boni publici, kiedy zacni sukcessorowie, służąc bono publico, przez to detrimentum fortun swoich ponosic muszą.

Septimo. Żapatruiąc się zas na tak zruinowaną episkopią Łucką, archimandryą Żydyczynską, instare y w tym powinni, aby iako episkopia Łucka spustoszona, tak y archymandria Żydyczynska, in aequali lancea ztąd zostaiąca, od porcij żołnierskich y hyberny na lat kilka constituciją uwolnione byli; azaliby hoc spatio temporis co kolwiek ubostwa mogło się zebrac dla odbywania podatkow Rzeczypospolitey y inne dobra duchowne, ktoreby desolationem suam pokazały, aby ex decisione Rzeczvpospolitey w porcyach y satisfakcyach zołnierskich mieli levamen.

Octavo. Episkopia Łucka z dawnych czasow nigdy constanter w iednosci swiętey z kosciołem rzymskim non perseverabat, bo ieden unit, drugi disunit regimen iey miewali; teraz zas, florente unione sancta w całey Koronie Polskiey, upraszamy i. k. mci, p. n. m. aby odtąd, conformuiąc się ad mentem sedis apostolicae, przywileie na episkopią wydawał Lucką, ne similes fiant casus, a tak y w tey episkopiey cessabunt rixae, fundabitur in rithu graeco pax et concordia, ktora teraz nie iest zachowana.

Nono. I to dexteritati ich mciow panow posłow zalecamy y prosiemy, aby pod laską imci p. marszałka confederadzkiego intimacija seymiku nie zaczynała się.

Decimo. O to przy tym singulariter ich mcow panow posłow prosiemy, aby instare raczyli, żeby posła wielkiego do Porthy (?) uprosili, ogłaszaiąc się z tym, że in omnibus punctis wdztwo nasze trzyma z Porthą (?) y do tey woyny y ryxy z Moskwą implikowac się niechce, prosequutione wybranych y wydanych pieniędzy osobie imci pana Rybinskiego et restitutione onych implicando.

Undecimo. Aby i. w. ich mosc panowie hetmani oboyga narodow, sine consensu Rzeczypospolitey, woysk żadnych auxiliarnych nie przyimowali ani sposobu szukali przyimowania; prosiemy singularissime ich mciow p.p. posłow, aby wszelakim sposobem o to się starali, aby tego in posterum nie było.

Duodecimo. Supplikowac y serio trzymac się, aby ewakuacya woysk saskich y moskiewskich ante omnia była, przez ktorych nieznosne aggrawacye y contrybucye ustawiczne ledwie spirare może.

Decimo tertio. Stosuiąc się zas do rady warszawskiey, aby cantony, quocunque titulo postanowione, ustały; y ten punkt ich mcm panom posłom osobliwie zalecamy, żeby bona terrestria bez tych cantonow, ktorych nigdy nie bywało, y teraz zostawały.

Decimo quarto. Ich mc. panowie posłowie na trybunał koronny, ze wszelakich wdztw obrani, ieżeli by się iakową mieli uwodzic corrupcią y correcturą trybunału, za dowodem słusznym, tudziez wyrwancią (?) extra ordinationem regestrow y spraw z nich przywolaniem, takowi ich mc panowie deputaci ab omni activitate powinni bydz relegowani, ani in posterum na tych zasiadac godnosciach, usilnie się i. m. panowie posłowie starac o to maią, o to prosiemy ich mcw.

Decimo quinto. Confederacia Sandomirska aby annihylowana była na seymie teraznieyszym, curae singularissimae i. m. panom posłom recomendamus.

Decimo sexto. Podatki wszystkie aby się ad pristinum wrocili antiquo more do woiewodztw od iasnie wiel. i. m. p. podskarbiego aby swoim reparticiom woiewodztwa płacili, intimamus y ten punkt sollicitudini ich. m. panow posłow.

Decimo septimo. Car i. msc nayprzeswietleyszy aby deklarowane miliony na woyska nasze oddał, iako się deklarował przez piłnomocnego posła swego; domowic się y upomnic i. m. panowie posłowie maią.

Decimo octawo. Fortece ukrainskie aby restituantur w (?) Rzpltey, staraniu iako naylepszemu im. panow posłow zalecamy.

Decimo nono. Starostwa y inne aby czudzoziemcom nie były dawane, publico ore i. m. panowe posłowie upomnic y domowic się maią.

Vigesimo. Że zas najasnieyszy carewicz i. mc, priwato authoritate założywszy sobie rezydencią w Toruniu, prowianty sobie z roznych woiewodztw tudziez kontrybucie pieniężne wybiera każe, doniosą i. m. panowie posłowie krolowi imci, panu naszemu milosciwiemu.

Vigesimo primo. Jasnie oswiecony xiąże imsc Wiszniowiecki, kasztelan wilenski, aby tak osoby swoiey, iako y dobr swoich, miał securitatem y imsc xiadz Żabokrzycki, episkop łncki, aby był eliberowany z niewoli, tudziez y im pana Antoniego Baranowskiego, podczaszego lwowskiego, aby ich mc panowie posłowie rekomendowali i. kr. mci, panu naszemu miłosciwemu.

Vigesimo secundo. Variatio monetis, przez ktore Rzczplta summum detrimentum ponosi; ażeby oney coaequatio była, tudziez otworzenie miennic propter necessitatem publicam ażeby stanelo, imc panowie posłowie domowią się. Caetera dexteritati et activitati wiel. imc panow posłow recomendantur.

Działo się in solito loco consiliorum, anno, die et mense, ut supra.

U tey instrukciey podpis ręki im pana marszałka temi słowy:

Andrzey Szlubicz-Załęski, podkomorzyc nowogrodzki, marszałek koła rycerskiego wdstwa Bracławskiego.

Ktora to instrukcia, za podaniem oczewistym wyszrzeczonego imci podawaiącego, s za moim, urzędowym, przyiąciem, do xiąg iest wpisana.

Кн. Кіев. центр. арх. № 1080, л. 456, актъ 11.

LI.

Инструкція обывателей Черниговскаго воеводства своимъ посламъ, отправляемымъ на варшавскій сеймъ; въ ней, кромѣ требованій, означенныхъ въ предшествовавшей инструкціи обывателей Брацлавскаго воеводства и потому опущенныхъ здѣсь, поставлены слѣдующія: объ уступкѣ Кроснинскаго староства изгнанникамъ Черниговскаго воеводства; о платежѣ жолнерами въ имѣніяхъ духовенства за провіантъ и фуражъ; о вознагражденіи за убытки, причиненные войсками; о возвратѣ незаконно полученнаго по привилегіи львовскимъ епископомъ Шумлянскимъ с. Новоселокъ принадлежащаго дв. Киселямъ, какъ ихъ вотчина; объ освобожденіи имѣній, бывшихъ вотчинными, а потомъ пожертвованныхъ духовенству, отъ гиберны и содержанія жолнеровъ; о вознагражденіи разныхъ лицъ за услуги по дѣламъ воеводства и за понесенные расходы; о невыдачѣ двухъ привилегій разнымъ лицамъ на одно имѣніе и о возвратѣ Клещелевскаго староства дв. Цѣшковскому; о передачѣ черниговской каштеляніи мѣстному обывателю; о предоставленіи епископіи или архимандріи ксендзу Любенецкому; о прекращеніи безпорядковъ въ Люблинскомъ трибуналѣ и запрещеніи сенаторамъ занимать земскія должности,—22 марта 1712 года.

Roku tysiąc siedmset dwunastego, miesiąca marca dwudziestego wtorego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jkmci Włodzimirskim, przede mną, Thomaszem Pałuskim, miecznikiem żytomirskim, burgrabim zamku Włodzimirskiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi staroscinskiemi, comparens personaliter, urodzony jmc p. Woyciech z Lubienca Lubieniecki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Czerniehowskiego, tę jnstrukcią, przy pieczęci przycisnioney y z podpisem ręki swoiey, ad acta praesentia per oblatam podał, tak się w sobie maiącą:

Instrukcya wdztwa Czernichowskiego wielm ichmc panom: Konstantemu Szlubiczowi-Załęskiemu, podkomorzemu nowogrodzkiemu, Stanisławowi Woynie na Oraniach Oranskiemu, chorążemu nowogrodz., pułkownikowi woysk jkmci y Rzpltey, Danielowi Cieszkowskiemu, staroscie kleszczelowskiemu, Arnolfowi Radziminskiemu, puł-

kownikowi woysk jkmci y Rzeczypltey, Michałowi Czackiemu, staroscicowi włodzimir., rotmistrzowi woysk jkmci y Rzpltey, Jerzemu-Mondwidowi Szaskiewiczowi, chorążemu kijowskiemu, pułkownikowi woysk jkmci y Rzpltey, posłom, z koła naszego rycerskiego delegowanym na seym walny warszawski, we Włodzimirzu, in solito consiliorum loco, na seymiku legitimae prorogationis dnia dwudziestego pierwszego marca roku tysiąc siedmset dwunastego dana.

Mamy za co Suprema powielbic Numina, że post tot dissidia godzi się nam ieszcze zanurzone we łzach po wieki, utopione w smutku serce, przy promieniach łaskawosci jkmci, p. n. m., iakokolwiek reviviscere y one. Ktora to prawie unica pupilla oyczyzny naszey, to iest, wolnosc iuż prawie ultimum tendentem ad interitum suffulcire. Mamy za co miec immortales gratias jkmci, p. n. m., ktory, widząc ruentem patriam, umysliwszy nam innotescere, chcąc, żeby przez zdrowe obrady pristinum redeamus ad statum; takoż w sercu łaskawego pana znaydowac się może tylko bonum publicum, hoc solo metuendus amore, y dla tego zlecamy to ich mc pp. posłom, aby, przy nayniższey submissyi, winne pro hac cura panu naszemu miłosciwemn oddali dzięki.

. . . .

Tertio. Że zas prima charitas incipit abego, dla tego, nie rozszyrzaiąc się długo, sami siebie do nog złożywszy jkmci, p. n. m., ponieważ sancita rady warszawskiey swiątobliwych rad takie były nastąpiły, aby nam, exulom wdztwa Czernichowskiego, starostwo Krosinskie cederet in rocompensam; więc suplikuiem o to, niech to redeat ad Dominum, quod fuit (?) ante Suum.

. . . .

Sexto. Ponieważ dobra duchowne podatki, radą warszawską uchwalone, do skarbu wniosły, skąd porcye płacic y swoy żołd y zapłatę miały miec benemeritus miles, oraz na konsistencyach samym się ukontentowac dachem, owies y victualia płacąc; domowią się ichmc pp. posłowie, aby cokolwiek bez(przez?) te lata szkod na konsi-

stencyach poczynili, osobliwie stante currentia podatkow adaequata, była refusio tak porcyi, iako ustaw nad prawo.

Septimo. Ich mc pp posłowie evincere tenebuntur, aby na tribunale skarbowym liquidowano, a wszelkie szkody et consumpta victualia nie same tylko pieniężne summy, a tey aby z liquidowanych summ dwoch częsci nie odcinano; bo ktoż in scelus non proruet, kiedy, miasto kary, dwoch częsci patietur.

. . . .

Nono. Instabunt ich mc pp. posłowie, aby bene meriti cives ich mc pp. Kisielowie nie ponosili krzywdy w odebraniu fortuny dziedzicznej, w wdztwie Kijowskim będącey, to iest, miasteczko nazwane Nowosiołki, cum attinentijs, pod tytułem dobr do metropolij Kijowskiey należących, na ktore zeszły niegdy jmc x. Szumlanski, episkop łwowski, ad malam narrationem otrzymał przywiley od nayiasnieyszego krola jmci, a te dobra presse są dziedziczne ich mc pp. Kisielow, iako dedukant dislimitacye Rzpltey; aby tedy wszelkie przywileie tak jmci x. Szumlanskiemu, iako y innym ichmciom x. episkopom służące, iako się wyżey wyraziło, że są ad malam narrationem wydane, tak aby ex gratia jkmci y Rzpltey, et ex vi justitiae zkassowane były, a ich mc pp. Kisielowie proprietate sua aby gaudere mogli.

. . . .

Duodecimo: Widząc zas wielkie trudy y prace circa bonum publicum, qua cura et solicitudine w oyczyznie naszey, cokolwiek publica desiderat salus, wykonywa jmc p. woiewoda sieradzki, nasz w. m. m. pan y brat, chcąc iakąkolwiek recompense trudom y pracom iego wynalezc, ponieważ, w tych usługach będąc, processa niektorzy ich mc bracia insero (?) jmci p. y będącego w usługach Rzpltey otrzymywali; suplikuiem tedy do teraznieyszego krola jmci, aby, iako to propter fulcimen boni publici stało się, także wszytskie amnistią swoią pokryc raczył jkmc, p. n. m.; niech przynaymniey hanc mercedem odbiera praca iego.

Terdecimo. Dobra ziemskie, ktore teraz gaudent titulo y są podane w posessyę per pia legata ich mc duchownym, a są ex origine dziedziczne, aby do żadnych hybern y statyw żołnierskich nie należeli, ale, iako dziedziczne, w tych prawach zostawały, iako to o.o. dominikanow łuckich y włodzimirskich y innych duchownych.

Decimo quarto. Imc p. Szalkiewicz, chorąży kijowski, pułkownik iego kr. mci y Rzpltey, nie tylko w tym wdztwie wiemy że znalazł respekt, ale, iako benemeritus, u kożdego tyle w sercach znaydzie affektu, że co de pane benemerentium ex distributiva clementia jk. mci, p. n. m., otrzymał, będzie mogł, iako słusznym prawem, possidere, to iest, klucz Zerczycki.

Decimo quinto. I w tym uznaiemy wielkie emolumenta, ruiny praw, swobod y wolnosci naszych, kiedy ten panis benemeritorum non uti debetur pro labore merces, sed iabor pro mercede nazwać się może, to iest, nie wiemy, czy przez nieostrożnosc kancellaryi, czyli iakim sposobem, po dwa przywileie na iedną chleba zasłużonego wychodzą czastkę, o to y teraz novum praeest documentum, kiedy miawszy z łaski nayiasnieyszego krola jmci, p. n. m., przywiley na starostwo Kleszczelewskie jmc p. Cieszkowski, za drugim przywileiem nieslusznym tego starostwa, iest w possessyi jmc p. Dobzki, starosta nakielski, także włoki puste w lesnictwie Bielskim, odeszłe post fata w. jmci p. podkomorzego czernichowskiego, temuż jmc p. Cieszkowskiemu per privilegium approbentur, ktore były dane exulibus, teraz per potentiam odebrane.

Decimo sexto. Kasztelania Czernichowska ponieważ ad mala narrata inpossessionato dana, iako vacantem, składamy ią do nog jkmci, p. n. m., ażeby benemerito et possessionato, komu distrybutywa panska rozkaże oddac clementia, one podał.

Decimo septimo. Promovebunt ich mc pp. posłowie y to specialiter, ażeby jmc p. Jerzy Dowgieł-Cyryna, iako pod czas funkcyi nayiasnieyszego krola jmci, sądzący trybunał, poniosł wielkie detrimentum substancyi swoiey, pod niebytnosc gdy woysk zaporoskich niegdy w. jmc p. Mazepa, hetman, z woyskiem swoim gumna y

styrty ob victualia dla woyska kazał zabrac, przeto ex clementia sua jkmc, p. n. m., niech recompensare hoc damnum raczy.

Decimo octavo. Że zas uznaiemy wielkie merita ich mc pp. posłow, recomendamus onych łasce panskiey, ażeby benefica manus cokolwiek distributivam udzielił clementiam, praecipue iednak wielmożnych ich mc pp. Oranskiego, chorążego nowogrodzkiego, jmc p. Arnolfa Radziminskiego, pułkownika woysk jkmci, y jmc p. Czackiego, staroscica wlodzimirskiego, rothmistrza woysk jkmci; widząc albowiem, quo zelo ci ich mc trzymaią bonum publicum, non caveant tedy et mercede sua.

Decimo nono. Ponieważ zas sancita rady warszawskiey tak w sobie maią, aby pessessionati et bene meriti szarzą mieli w wyprawach tych; widząc zas bene meritum et capacem szarzy tey jmc p. Ilinskiego, staroste niżynskiego, łasce jkmci onego zalecamy.

Vigesimo. Rekomenduiem w łaskę nayiasnieyszego krola jmci incolam naszego jmc x. Augustyna Lubienieckiego, aby iaką wakuiącą episkopią, a przynaymniey archimandrią, mogł byc ukontentowany.

Vigesimo primo. Aże y to pro praejudicio praw, swobod y wolnosci naszych uznaiemy, że na trybunale non suo cursu res idą, kiedy senatorowie sami wdzieraią się in officium urzędnikow ziemskich, praestitum tego documentum iest na trybunale przeszłym, kiedy jw. jmc p. woiewoda brzeski, nie uważaiąc, quod justi, jmci panu Cyrynie, pisarzowi ziemskiemu bracławskiemu, na wwdztwie Bracławskim w trybunale głownym Lubelskim, pióro odebrał; cavet sobie wwdztwo, aby takie inconvenientiae in futurum nie bywały.

Caetera wiel. ich mc pp. posłom, uti magnorum virorum eruditioni et dexteritati, recomendantur.

Działo się in solito loco consiliorum, anno, mense et die, ut supra.

U tey instrukcyi, przy pieczęci przycisnioney, podpis ręki jmci p. marszałka temi słowy:

Woyciech z Lubienca Lubieniecki, marszalek kola rycerskiego wdztwa Czernichowskiego.

Ktora to jnstrukcya, za podaniem oczewistym y prozbą wyszrzeczonego jmci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg ninieyszych iest wpisana.

Кн. Кiев. центр. арх. № 1080, л. 452.

LII.

Постановленiе обывателей Волынскаго воеводства: о сборѣ подымной подати и выборѣ сборщиковъ этой подати; о вознагражденiи нѣкоторыхъ лицъ за заслуги; объ отправкѣ пословъ къ великому коронному гетману съ просьбой о защитѣ воеводства отъ разоренiя войнами и войсками; о выраженiи Русскому воеводству сочувствiя въ его стремленiяхъ къ защитѣ чести и свободы отечества; о выборѣ коммиссара для означенiя границы между Волынскимъ и Русскимъ воеводствами; о неполученiи довольствiя полкомъ короннаго хорунжаго по причинѣ сорванiя сейма и недостатка средствъ казны; о вознагражденiи чужеземныхъ офицеровъ; объ облегченiи при уплатѣ податей обывателей, пострадавшихъ отъ пожара; о назначенiи слѣдующаго сеймика,—13 сентября 1713 года.

Roku tysiąc siedmset trzynastego, miesiąca septembris trzynastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego kr. mci Łuckim, przede mną, Stefanem Michalewiczem, namiesnikiem burgrabstwa zamku Łuckiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, comparens personaliter, wielmożny jmc pan Mikołay Cetner, starosta barecki, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wołhyńskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich, te laudum, z podpisem ręki swoiey własney, przy pieczęci przycisnioney, per oblatam podał, o czym też laudum, niżey inserowane, szerzey a dostateczniey w sobie obmawia, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do akt wpisauie; a tak ia, urząd, annuendo affectationi iego mci podawaiącego, ad acticandum przyimuiąc, czitałem, y tak się w sobie pisane ma:

My, rady, senatorowie, xiążęta, dygnitarze y całe in genere rycerstwo woiewodztwa Wołynskiego na seymik nasz zwyczayny boni ordinis, in crastinum po deputackim przypadaiący, roku terazniey-szego, tysiąc siedmset trzynastego, die decima secunda septembris ad solitum consiliorum locum do Łncka ziechawszy się, Panu Bogu naprzod, per Quem reges regnant et conditores regum justa decer-nunt, pokorne oddawszy dzięki, że nam in hoc turbido Rzeczypos-politey statu, gdy miesza sensus turba malorum, dał czas do spo-koyney obrady, takowe ex mente nas wszystkich czyniemy posta-nowienie:

A naprzod, zważywszy, że aggrawat ille labor, quem praemia nulla sequentur, nie chcemy, aby dobrze zasłużone rycerstwo zosta-wało bez recompensy,—uchwalilismy podatek podymnego (postano-wiwszy praesenti laudo eliminacyą ex actis tariffy anni millesim sexcentesimi sexagesimi primi), według tsriffy ostatniey tysiączney, rachuiąc z każdego dymu po złotych sto; ktory podatek, dziełący się na rat cztery, na kożdą rathę po złotych dwudziestu pięciu, wy-bierany ma bydz; currentia zas tego podatku ma się zaczynac od dnia iedynastego przyszłego miesiąca oktobra, y exakcia pierwszey rathy konczyc się ma dnia dwudziestego drugiego nowembra; dru-giey rathy poczynac się ma dwudziestego trzeciego nowembra, a konczyc się ma dnia piątego januarij anni futuri; trzeciey rathy dnia szostego ejusdem mensis, a konczyc się ma dnia siedmnastego februarij; czwartey rathy zaczynac się ma dnia osimnastego mensis ejusdem, a konczyc się ma dnia pierwszego kwietnia; według ktorey specifikaciey ichmc pp. exactorowie, każdy in metropoli swego po-wiatu, nie uchybiaiąc czasu, zasiądą; maią y ten podatek sine de-paktatione odbierac, solarium tylko po groszu od złotego biorąc, na sukolektorow y liczmanow nic nie praetendniąc, krom połzłotego od kwitu; ktoby zas z ichmw pp. exaktorow miał praetendowac, z ta-kim każdy injuriatus nie tylko w sądzie fiskalnym, ale y w sądzie grodzkim lub w trybunale koronnym agere może. Za exaktorow zas uprosilismy, to iest, urodzonych ichmw pp. ad primam ratam: z po-

*17

wiatu Włodzimirskiego—imcp. Kałusowskiego; z powiatu Krzemienieckiego — imp. Borkowskiego; ad secundam ratam: z powiatu Łuckiego — imp. Puchalskiego z imp. Marcinem Stempkowskim; z powiatu Włodzimirskiego—imp. Stanisława Łychowskiego; z powiatu Krzemienieckiego—im p. Czosnowskiego; ad tertiam ratham: zpowiatu Łuckiego—imp. Frarciszka Bokszyckiego z imp. Siemaszkiem; z powiasu Włodzimirskiego imp. Dobrosielskiego; z powiatu Krzemienieckiego—imp. Ilinskiego; ad quartam ratham: im p. Jana Baczynskiego y imp. Waleryana Janiewskiego; z powiatu Krzemienieckiego—imp. Wyszpolskiego. Do tego zaz uchwalonego podatku wiel. imp. komissarz wydac będzie powinien assygnacię za cztery cwierci, to iest, za trzy zaś od trybunału skarbowego, agituiącego się w Łucku roku tysiąc siedmset szostego.

Że zas iako cała oyczyzna, tak y wdztwo nasze, prawie in Troiano zostaiąc incendio, ledwo ostatney zguby funestos nie widzi cineres, niemałe y ad praesens przez przechodzące woysko w. x. Litewskiego ponosząc ruiny; przeto quaerendo medelam w łasce j. o. imp. kasztelana krakowskiego, hetmana w. kor., oraz upraszaiąc, aby, iako wodz, nas ab ulterioribus chciał zaszczycac ruinis. Za posłow uprosilismy w. ichm. pp.: Łazarza Rzeczyckiego, chorążego żytomirskiego, imp. Kyńskiego, czesnika latyczowskiego, Jerzego Leduchowskiego; ktorym to ichmm pp. posłom, secundum puncta proposita od nas instructią napisawszy, z podpisem ręki swoiey, wiel. imp. marszałkowi koła naszego rycerskiego wydac zlecilismy.

Tenże w. imp. marszałek ma dac respons na list preswietnego wdztwa Ruskiego, deklaruiąc wzaiemnie, że unum velle et nolle circa conservationem praw oyczystych y dostoięstwa j. k. m., p. n. m., z tym przeswitnym woiewodztwem sentire zechcemy.

Także deferendo, iż do uproszonych ichmw pp. komissarzow od tegoż przeswietnego wdztwa ad dislimitationem z woiewodztwem naszym uprosilismy wiel. imp. Stanisława Leduchowskiego, podkomorzego krzemienieckiego.

Na list także do jw. imp. chorążego koronnego tenże wiel. i. p. marszałek ma dac respons, donosząc to imci, że nie z okaziey naszey regiment onego nie odbiera satisfakcyi, ale ex occasione nieszczesliwie zerwanego seymu et ex defectu aerarii nostri.

Żeby zaś non sterilescat fatyga ichmw pp. officerow cudzoziemskich, tu do nas continuo iezdżących, pułtora tyciąca onym deklaruiemy, na ktore wiel. im p. comissarz ma wydac assygnacie.

Uznaiąc woiewodztwo tak wielu ichmw wielkie szkody, przez ogien przypadkowy uczynione, praesenti laudo conflagraty poprzysięzone aby ichmw pp. exaktorowie przyimowali pozwala.

Desideria zas inne ichmw do przyszłego odkładamy seymiku, ktory pod laską tegoż wiel. i. p. marszałka ad diem quartam decembris proroguiemy.

Te zas postanowienie nasze, z podpisem ręki swoiey własney, wiel. imp. marszałkowi koła naszego rycerskiego, do akt grodz podac zlecilismy.

Działo się w Łucku, in solito consiliorum loco, anno, die, mense, ut supra.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki w te słowa:

Mikołay Cetner, starosta barecki, marszałek koła rycerskiego wdstwa Wołynskiego.

Ktoreż to laudum, per oblatam podane, za podaniem y prozbą wyszmianowanego imci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystkie, z początku aż do konca, de verbo ad verbum, tak, iako się w sobie pisane ma, do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich iest ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 2249, л. 908, актъ 24.

LIII.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о выраженіи благодарности Богу; о выборѣ пословъ къ королю, къ великимъ гетманамъ коронному и литовскому, къ фельдмаршалу Шереметеву съ письмомъ къ царю; о выборѣ коммиссаровъ для разграниченія Россіи и Польши; о разсмотрѣніи въ скарбовыхъ судахъ жалобъ на нѣкоторыхъ лицъ за допущеніе въ край литовскихъ войскъ; о провѣркѣ отчетовъ сборщиковъ податей; о наборѣ сотни пѣхотинцевъ и введеніи налога для содержанія ея; о расположеніи отрядовъ нѣжинскаго старосты только въ королевскихъ и духовныхъ имѣніяхъ, но безъ обремененія ихъ; о выборѣ уполномоченныхъ для веденія въ судахъ дѣла о разореніи воеводства литовскими войсками; о введеніи подворнаго налога, выборѣ для того сборщиковъ и условіяхъ его взиманія; о подписаніи всѣми обывателями жалобы на перенесеніе сеймиковъ во Владиміръ и сорваніе ихъ; о возстановленіи прежнихъ сеймиковыхъ постановленій относительно монеты и несмѣшиваніи компетенціи судовъ; о признаніи дв. Вентурія Ганскаго житомирскимъ хорунжимъ и помѣщеніи его хоругви въ Овручѣ, въ костелѣ іезуитовъ; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ за услуги государству,—20 сентября 1713 года.

Року тисеча семсотъ тринадцятого, месеця сентемъбра двадцятого дня

На ураде кгродском, в месте его ярол. млти Овручомъ, передо мъною, Михалемъ Сынгаевскимъ, коморникомъ кграничнимъ, намесникомъ подвоеводства, реентомъ кгродскимъ, енералу вдзства Киевского, и книгами нинешними кгродскими киевскими, comparens personaliter, urodzony jmc. p. Stefan Moczulski dla wpisania do xiąg ninieyszych grodz. kyowsk. extrakt, z grodu Żytomirskiego autentice wydany, z upisaniem w niem laudum wdztwa Kiiowskiego, w Żytomierzu na seymiku zgodnie postanowione, per oblatam podał, tenoris sequentis:

Wypis z xiąg grodzkich zamku Żytomirskiego. Roku tysiąc siedmset trzynastego, miesiąca septembra trzynastego dnia.

Na urzdęzie grodzkim, w zamku jkmci Żytomirskim, przede mną, Bazylim z Wyhowa Wyhowskim, skarbnikiem ziemskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodzkim żytomir., y xięgami ninieyszemi grodzk. żytomir., comparens personaliter, w. jmc p. Stanisław Lwowicz, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, laudum na seymiku desideriorum, in crastino po seymiku electionis deputatorum ad tribunalem przypadaiącym, unanimiter postanowione, z podpisem ręki swey własney, dla wpisania do xiąg ninieyszych per oblatam podał, ktore iest de tenore verborum sequenti:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, obywatele y wszystkie rycerstwo wdztwa Kijowskiego, nazaiutrz po seymiku electionis deputatorum na trybunał, to iest, na dzien dwunasty miesiąca wrzesnia w roku teraznieyszym, tysiąc siedmset trzynastym, na seymik desideriorum wdztwa naszego przypadaiący, tu, do Żitomierza, na starożytne seymikowania mieysce, iednostaynie zgromadzeni, naprzod powinne Supremo Numini et regum Regi effundimus dzięki, iż panstwo koronne in hoc turbido et periculoso rerum statu conserwuie y sposoby do podzwignienia nadwątloney zewsząd oyczyzny naszey caelitus podaie, y że pozwolił nam securitate starożytne z dziadow-pradziadow naszych seymikowania mieysce adire dla obmyszlenia tam ab intra, quam ab extra, bezpieczenstwa boni publici wdztwa naszego, tot malorum lechiades zewsząd ponoszącego, ktore aby iakiekolwiek respirium od woysk koronnych, w. x. Litewskiego y innych, post tot procellas, miec mogło.

Uprosilisimy posłow do nayiasnieyszego krola jmci, p. n. m., to iest wiel-ch ichmciow pp.: Piotra Łaska, starostę dymirskiego, Jerzego Olszanskiego, czesnika kijowskiego, Nikodyma-Kazimierza Woronicza, starostę ostrzskiego; drugich posłow do jo. jmc. p. kasztellana krakowskiego wiel. ichmc. pp.: Jana na Szumsku Woronicza, stolnika kijowskiego, y Kazimirza na Hansku Hanskiego, łowczego żytomirskiego; trzecich posłow do jo. jmci p. hetmana wielkiego w. x. Litewskiego urodzonych ichmc pp.: Kazimirza Ilinskiego, staroste niżynskiego, y Michała Jackowskiego, czesnika latyczewskiego;

czwartych posłow do jo. jmc. p. Szeremeta, feltmarzałka woysk rossyiskich nayasnieyszego cara jegomosci, wiel. ichmc pp.: Jaua z Rybna Rybinskiego, podczaszego żytomirskiego, Michała Pawsze, łowczego owruckiego, także imc p. Jana Jakubowskiego, miecznika żytomirskiego, gdzie y osobliwą tymze ichmc pp. posłom obszerniey in deziderijs wdztwa naszego opisanę (ad mentem ktorych sprawic się maią) daiemy instrukcyą; nadto, list do naiasnieyszego cara jego mosci w interessach całey Rzpltey y wdztwa naszego na ręce ichmc pp. posłow, do jw. jmc p. feltmarszała uproszonych, konfiduiemy; za powrotem ktorych od jw. jmc p. feltmarszała y za naznaczeniem kommiszarzow z strony cara jmci do rozgraniczenia, y my e gremio nostro unanimiter uprosilismy kommiszarzow ad eundem actum rozgraniczenia, ad mentem listu naiasnieyszego krola jmci, p. n. m., et legum sancitarum, wiel. jmc pp. Kazimirza na Steczance Steckiego, chorążego kijowskiego, Wenturego na Hansku Hanskiego, chorążego żytomirskiego, y Antoniego Dedowicza z Trypola Trypolskiego, chorążego owruckiego; ktorzy ichmc pp. kommiszarze pacta conventa et sancita regni ad effectum przywiesc będą powinni, ore publico ichmciow prosimy.

Protestacye wprowadzenia Litwy, przez kogo była od braci obywatelow wdztwa naszego in gremium nostrum wniesione, sądom skarbowym wdztwa naszego commissimus do rozsądzenia; ktore sądy pod laską tegoż w. jmc p. Kazimirza na Steczance Steckiego, chorążego kijowskiego (ktorego et praesenti laudo ad perficiendum opus et percipiendum od wszystkich ichmc pp. tak dawnych, iako y teraznieyszych, exactorow calculum approbuiemy y ratifikuiemy) reassumowac się maią in subsequens; na ktorych sądach każdy suspitionem carens respondere tenebitur, iako y jmc p. Samuel Nowicki, podczaszy lidzki, lubo ad narrationem niektorych ichmciow praeterito laudo circumscriptus, iednak że to bonae famae, honori et reputationi in omni foro onemu nocere nie powinno usque ad emandationem et firmiorem justificationem nie gdzie indziey, tylko w tychże sądach skarbowych wdztwa naszego.

Lubo wdztwo nasze, pograniczne et in hostico zostaiące, tot legibus regni, constitutionibus od wszelakich podatkow iest uwolnione, iednakże, jungendo amorem particularem ad generalem Reipublicae, chcąc radzie warszawskiey zadosyc uczynic, na sto piechoty pozwala, y ieżeli w wdztwie naszym żadne woyska na zimę lokowac się nie będą, na też sto piechoty moderunek y kontrybucyą obmysli, gdzie y taryffę, na sądach skarbowych sporządziwszy, ichmm pp. exactorom podymnego, anteriori laudo obranym, ab actu praesenti in quatuor septimbris, in loco et tempore, eisdem laudis constitutis, tenże podatek wybierac constituit; ktorzy ichmc panowie poborcy podymnego ad spacium półroku wybierac podatek czas maią; po wysciu zaś pół roku, każdy retentor podatku executioni millitari subesse powinien, ktorą super renitentes unanimi consensu constituimus.

Jmci p. Kazimirzowi Ilinskiemu, staroscie niżynskiemu, kapitanowi jkmci, nam od jo. xiążęcia jmci kasztelana krakowskiego, hetmana wiel. koron., zaleconemu, z ludzmi jego, w dobrach tylko krolewskich y duchownych utriusque ritus wolne rozłożeniesię, iednakże z wszelką dyskrecyą y z nieuzurpowaniem nic więcey nad wikt bez przeładowania dobr pozwalamy.

Do seymu przyszłego szkody y exorbitancye przez woysko w. x. Litewskiego, pod komendą tak jmc p. Baranowicza, strażnika polnego w. x. Litt., iako y jmc p. Chaleckiego, starosty mozyrskiego, zostaiące, wdztwu naszemu wniesione, aby impune nie poszły, do dochodzenia y windykowania onych w każdym sądzie, a mianowicie, w sądzie głownym trybunale koronnym, tak z j. wiel. jmc p. hetmanem wielkim w. x. Litt., iako y iego regimentarzami, za plenipotentow y umocowanych swoich urodzonych ichmw pp. Michała Fedkiewicza, horodniczego owruckiego, Antoniego-Joachima Niewmierzyckiego, komornika ziemskiego kijowskiego, wdztwo nasze constituit et plenariam absolutamque jure agendi o też krzywdy, summas adjudicatas nomine wdztwa levandi et quietandi dat et concedit facultatem, za tę fatygę y prawne expensa tymże plenipotentom swoim tysiąc złotych deklaruiąc.

Ktorzy ichmc pp. bracia, wsiami siedzące, de proprio każdy z dworu swego po złotemu iednemu dobrey monety, złotych polskich dwa wynoszące, ad manus urodzonych ichmc pp. Mikołaia Lewkowskiego y Romana Waskowskiego, do wybierania tego podatku postanowionych, wraz z kwitowym, osobliwie z każdego dworu po groszy piętnastu polskich, a nie więcey, tymże ichmciom wybieraiącym, za prace pozwolone zapłacic y realiter oddac in gremio wdztwa, sine ulla questione et protelatione, unanimiter deklarowali; in casu renitentis forum sobie w sądach skarbowych ad respondendum naznaczywszy. Po wybranym zaś ichmc pp. exactores od ichmc pp. braci pomienionego podatku, in integro ichmm pp. plenipotentom restituere powinni, praeterquam kwitowego sobie za fatygi naznaczonego.

Ichmciow zas plenipotentow wdztwo nasze obstringit et obligat, aby nietylko pomienionych szkod (ktorych manifestacye cum juramentis maią byc hoc tempore do grodow podane et per quemvis injuriatum do rąk swych oddane) prawnie windykowac, ale że manifestem publicznym, od wdztwa naszego przeciwko ichmm panom Cyrynom y innym ratione zerwania seymiku w Żytomirzu, a stabiliowania niesłusznie we Włodzimirzu, contra tot sancita regni et palatinatus nostri zaniesionym, tam gdzie potrzeba prawna ukazywac będzie, stawac nie lenili się. Manifest zaś ten, iako ex unanimi consensu wdztwa iest zaniesiony, tak każdy z nas obywatel na nim podpisac się et manutenere powinien, a to sub carentia vocis activae między nami; iednakże tenże manifest nikomu ex actis castri praesentis nie powinien byc wydany, oprocz ichmm pp. plenipotentom tylko do dalszey wdztwa naszego determinacyi.

De curentia monetae anteriora lauda reassumimus, ażeby ad mentem eorundem laudorum y teraz wszelka szła moneta universaliter, constituimus, iakoteż wszelkie jurisdykcye, sądy, ne confundantur, ex unanimi consensu miec chcemy. Causae fisci w sądach skarbowych, terrestres in judicio terrestri, castrenses in castrensi ad normam legis publicae sądzone byc powinne.

Ponieważ wiel. jmc p. Stanisław-Wentury na Hansku Hanski, chorąży żytomirski, vigore privilegii et vigore anteriorum laudorum, muneri suo chorąztwa żytomir. czyniąc zadosyc, chorągiew powiatu Żytomirskiego należycie sporządzoną in gremio nostri praesentował; tedy wdztwo nasze tegoż jmc p. Hanskiego, w wdztwie naszym zadziedziczałego, za prawdziwego chorążego powiatu Żytomirskiego uznawszy, pomienioną chorągiew w kosciele oycow jezuitow, gdzie y półkowa chorągiew wiel. jmc p. chorążego kijowskiego iest locowana, do dalszey dyspozycyi locuie w Owruczym.

A że każda przysługa pociąga za sobą wdzięcznosc y nagrodę, zaczym ichmm oycom jezuitom lubelskim za złożenie xiąg wdztwa Kijowskiego—złotych pięczet; jmci p. Niewmierzyckiemu, komornikowi ziemskiemu kijowskiemu, za sprowadzenie xiąg tychże z Zamoyca do Lublina y za inne fatygi y koszta—złotych trzysta; jmci p. Dydkowskiemu, regentowi skarbowemu—zltt. trzysta; do cerkwi tuteyszey, gdzie seymikuiemy, na podłogę—ztt. sto; ichmm pp. braci do Włodzimirza dla attentowania seymikow, aby nie byli odprawowane, za ich przysługi wdztwu, każdemu po ztt. stu, iako ichmm panom, Janowi Skuratowskiemu, Jerzemu Kalenskiemu y Mikołaiowi Synhaiewskiemu, deklaruiemy, y te wszystkie largicyę y wszystkim ichmm pomienionym z iak naypierwszych podatkow wyplacic deklaruiemy.

Seymik zas teraznieyszy ad diem vigesimam sextam februarij, w roku, da Pan Bog, przyszłym, tysiąc siedmset czternastym, incidentem tu, do Żytomirza, publico ore et unanimi consensu proroguiemy; na ten czas y inne desideria y interessa wdztwa odkładamy, laudi praesentis vigore, ktore jmci p. marszałkowi naszemu, niżey podpisanemu, pod ktorego laską y pomieniony seymik prorogationis przypadaiący in subsequens agitowac się powinien, podpisac y do grodu tuteyszego podac zlecilismy.

Actum loco, anno, mense et die,ut supra.

U tego laudum podpis ręki marszałkowskiey temi słowy:

Stanisław Lwowicz, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, m. p-ria.

Ktoreż to laudum, za prozbą jmci offerenta, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystko de verbo ad verbum, do xiąg ninieyszych iest wpisano; z ktorych xiąg y ten wypis pod pieczęcią grodzką żytomirską iest wydany.

Pisany w zamku Żytomirskim. Correxit—Wyhowski, m. p-ria.

У того екстракту печатъ кгроду житомир. естъ притиснена. Котории же то екстрактъ лявди, за поданемъ и прозъбою помененого оферента, а за моимъ, урядовымъ, принятемъ, до книгъ нинешнихъ естъ вписаный.

Кн. Кіев. центр. арх. № 30, л. 62 об., актъ 65.

LIV.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о введеніи подымнаго налога на содержаніе Каменецкой крѣпости и окоповъ св. Троицы; объ обязательности для обывателей воеводства привоза лѣса на починку крѣпости; объ удержаніи хоругвей, квартирующихъ въ воеводствѣ, и назначеніи ихъ для защиты воеводства; объ избраніи на сеймъ пословъ, обязанныхъ хлопотать о прекращеніи выдачи билетовъ на провіантъ; объ освобожденіи разореннаго воеводства отъ военныхъ постоевъ, контрибуцій и проч.; о сношеніяхъ съ воеводствами Волынскимъ и Русскимъ относительно совмѣстныхъ дѣйствій противъ наступающихъ турковъ; о возмѣщеніи г. Каменцу издержекъ, понесенныхъ имъ на починку Ляцкихъ воротъ,—20 августа 1713 года.

Feria quinta pridie festi sancti Aegidij abbatis, anno Domini 1713.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia laticoviensia personaliter veniens, nobilis Dominicus Gajewsky, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum palatinatus Po-

doliae, per incolas ejusdem palatinatus sancitum, mauu magnifici mareschalci subscriptum, introcontentum tenoris sequentis:

My, rady, dugnitarze, urzędnicy woiewodztwa Podolskiego, zjechawszy się na seymik za uniwersałem jasniewielmożnego jmci pana woiewody podolskiego, będąc zawsze in praeda amici et inimici w tak ciężkich zamieszaniach rzeczypospolitey Polskiey, na seymiku ninieyszym tak decydowalismy:

Nayprzod, dzięki naywyższemu Bogu oddaiąc, że wolność w obradach naszych in tanta calamitate rerum utrzymuie, a nas do obrady y utrzymania swiątnic swoich y dzwigania staropolskiey wolnosci wspiera, za co niech będzie Naywyżśzemu Panu chwała y jego pomocy obrona y ochrona fortunom naszym. Idąc tedy za wolą majestatu Boskiego, to na dzisieyszey obradzie naszey, zważywszy primam curam salutis, zdrowia y fortun naszych, deklarowalismy unanimi consensu na garnizon Kamieniecky y okopow Swiętey Troycy, redukuiąc woiewodztwo nasze, tak ziemie Kamieniecką, iako y powiat Latyczowski, na pułtorasta dymow, z każdego dymu dziesięc osmaczek rożnego zboża, excepto owsa, ktory do tego prowiantu y do żadney kontrybucyi nie należy; zatrzymane zaś dawne prowianty sub executione militari oddane być powinny, wespół z teraznieyszemi prowiantami, nic czasu nie uchybiaiąc, za niedziel trzy; a renitentes, ktorzyby byli, sąd fickalny finalem executionem dodać tenebitur; do ktorego prowiantu wielmożnego imci pana Stanisława Telephusa, stolnika podolskiego, na ten czas regimentarza y vicecomendanta pro commissario uprosilismy; upraszaiąc pomienionego wielmożnego jmci pana kommissarza, aby uczynił popis ludzi, w garnizonach zostaiących tak kamienieckich, iako y okopach Swiętey Troycy, a przy popisie rote spisał y, według popisanych ludzi, każdemu de manibus suis pomieniony prowiant wydawał; cekauz na sypanie zboża in manibus wielmożnego kommissarza byc ma także; kłodek dwie do każdey bramy miesckiey byc powinno: iedna wielmożnego imci pana Rappe, generał-maiora y komendanta fortecy Kamienieckiey, a druga miasta Kamienca-Podolskiego byc powinna

przy dyrekcyi y kluczem wielmożnego imc pana stolnika podolskiego to się ma rozumiec y do okopow Swiętey Troycy per subdelegatum wielmożnego imc pana stolnika podolskiego. Ktoby zaś więcey ex licentia militari iakowe inne prowianty chciał sobie za paletami wymyslac y stanowic, wszyscy unanimi consensu hostiliter przeciwko takowemu consurgere deklaruiemy.

Aże forteca bez reparacyi obyść się nie może, więc constituimus dobra krolewskie y duchowne do wożenia palow y tarasow, nie naznaczaiąc quantitatem, ale każdy, iuxta posse suum, wywiezc będzie powiniem, co instanti (excepto cekowy).

Chorągwie, ktore przez wielmożnych komisarzow naczych w repartycyę woiewodztwa naszego weszli, abrogamus, ponieważ nam, w teraznieyszey nieszczęsliwosci, żadney pomocy nie daią, a in suplementum obrony y ochrony fortun naszych chorągiew wiel. imc pana stolnika podolskiego y imc pana Siechenia rothmistrzow przymuiemy, czyniąc dosyć instancyi iasnieoswieconego kasztelana imc pana krakowskiego.

Uprosilismy za posłow wielmożnych imc pana Łokuczewskiego, stolnika trembowelskiego, z imc panem Stanisławem Bieniewskim, obsecrando ichmosciow panow posłow, aby się szczerze domowili, za czyim konsensem paletowania wychodzą, y upraszali do ichmosc panow regimentarzow o surowy ordynans, aby paletowac poprzestali, ponieważ cała Rzeczpospolita przez seym warszawski dwuniedzielny palety skasowała y annihilowała. Użalaią się y na forwachty, ktore ciężko opprymowali dobra szlacheckie; upraszać będą iasnieoswieconego imci pana kasztellana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, aby w tym że ordynansie serio zalecił ichmciom panom regimentarzom y imci panu komendantowi Kamienca-Podolskiego, aby więcey tych paletow nie było, gdyż libertas szlachecka dłużey znieść nie będzie mogła.

Doniosą ichmc panowie posłowie, że wdztwo Podolskie miasto libertacyi na dziesięc lat, od Rzeczypospolitey pozwoloney, więcey płaczu y uciemiężenia ludzi proprio sumptu sprowadzonych z włas-

nych wiosek dziedzicznych, w innych woiewodztwach zostaiących, niemało wolnosci y owszem zawsze cierpiało obozowania woysk cudzoziemskich y Rzeczypospolitey, na ktore nieznośne prowianty wydawac musiało. Ciż ichmosc panowie posłowie upraszac będą iasniewielmożnego imc pana kasztellana krakowskiego, aby, z łaski swey panskiey, był memor tak wielskich expens woiewodztwa Podolskiego, ponieważ proprio sumptu garnizony supplementuiemy, y woyska Rzeczypospolitey ciężkie uciemiężenia iuż po; kilkakroc razy odbieramy, prosząc iasnieoswieconego imci pana krakowskiego, abysmy wolni byli od kontrybucyi zimowey.

A ponieważ od Porty Ottomanskiey nadchodzą woyska, więc z bliszszemi przeswietnemi woiewodztwami Wołynskiego y Ruskiego unum velle et nolle trzymać się nam zdało, y dla lepszey informacyi do przeswietnych woiewodztw uprosilismy za posłow wielmożnego imc pana Seweryna z Kierzkow Korwina-Kochanowskiego, miecznika radomskiego, marszałka ex limitatione obrady naszey seymikowey, do wdztwa Wołynskiego, a wielmożnego imci pana Franciszka Swirskiego, podczaszego mielnickiego, do woiewodztwa Ruskiego, upraszaiąc ichmosc, aby conferant z pomienionemi woiewodztwami, quid sentiunt w tak ciężkich dolegliwosciach y teraznieyszey tureckiey imprezie do rady, obrony y ochrony miłey oyczyzny naszey.

Miasto Kamieniec ponieważ na reparacyi bramy Lackiey złotych polskich tysiąc bez żadney odwłoki pozwoliło, nadgradzaiąc wdzięcznoscią z podatkow naypierwszych, in futurum uchwalonych, potrącic y przyiąc pro persoluto deklaruiemy.

Ktore to obradę naszą wielmożnego imci pana marszałka koła naczego przepisac uprosilismy y własną stwierdzic pieczęcią.

Działo się w Kamieńcu-Podolskim, in loco consultationum solito, dnia osmnastego sierpnia roku tysiąc siedmset trzynastego.

Franciszek Bogusz z Liemlic, podczaszy halickj, manu propria, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Podolskiego.

Post cujus suprascripti laudi ad acta officij praesentis ingrossationem, oripinale ejusdem idem offesens rursus ad se recepit et de recepto sibique restituto officium praesens et cancellariam quietavit.

Кн. Кіев. центр. арх. № 5252, л. 175 об.

LV.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: объ облегченіи воеводства въ доставленіи отряду генерала Казнова провіантскихъ порцій; о сообщеніи въ письмахъ къ краковскому каштеляну и другимъ лицамъ о тяжеломъ положеніи воеводства; объ облегченіи повинности обывателей по содержанію ими гарнизоновъ г. Каменца и окоповъ св. Троицы; о выборѣ коммиссаровъ для переговоровъ съ генераломъ Казновымъ; о сдачѣ тарифы дымовъ; объ облегченіи положенія разоренныхъ поднѣпровскихъ имѣній и разсмотрѣніи жалобъ владѣльцевъ коммиссарами; объ отправкѣ пословъ къ королю для сообщенія о бѣдственномъ положеніи воеводства; о поддержаніи почты; о запрещеніи комендантамъ требовать у обывателей провіантъ безъ согласія на то воеводства; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ за заслуги; о сообщеніи краковскому каштеляну о разореніи капитаномъ Байкардтомъ нѣкоторыхъ мѣстечекъ и селъ; о порученіи подольскому стольнику завѣдыванія хлѣбными магазинами; о возвращеніи подольскому подстолію и подольскому подскарбію отобранныхъ у нихъ имѣній; о внесеніи королевскаго и гетманскихъ отвѣтовъ въ актовыя книги; объ обнародованіи сеймиковыхъ постановленій,— 2 января 1714 года.

Feria tertia post festum Sanctorum Trium Regum proxima, anno Domini 1714.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Camenecensia Podoliae personaliter veniens, nobilis Stanislaus Kossowski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum, per incolas palatinatus Podoliae in comitiolis particularibus, in loco consultationum solito, sancitum, manu magnifici Kochanowski, ensiferi radomiensis, ejusdem congressus mareschalci, propria subscriptum, introcontentum, cujus tenor sequitur talis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdztwa Podolskiego, zjachawszysię na seymik ex limitatione na dzien osmy miesiąca stycznia w roku ninieyszym, day Boże, szczęsliwie zaczętym, tysiącznym siedmsetnym czternastym, in loco solito, w katedralnym kosciele, tak decydowalismy pod laską w. jmc p. Seweryna Korwina-Kochanowskiego, miecznika radomskiego, marszałka koła naszego rycerskiego:

Przy nowozaczętym roku, nowych fortun z deklarowaney łaski nayiasnieyszego krola jmci, pana nam miłosciwego, y jo. jmc p. kasztelana krakowskiego, hetmana wielk. keronn., jw. jmc p. woiewody podlaskiego, hetmana polnego koronn., przy instancyey y należytym staraniu primatis nostri jw. jmc p. wdy podolskiego, spodziewaliśmy się, alisci nie wiemy, quo fato secus staie się, kiedy w. jmc p. generał Kaznof na szescset porcyi exequuie u nas, y, nie widząc innego sposobu, ciężko sobie uczyniwszy, na ieden miesiąc po dwa talare bite na porcyą, excepto dobr duchownych y krolewskich, pozwolic musielismy, szukaiąc w łasce jo. jmc p. kasztelana krakowskiego clementiam, aby y deklarowanemu panskiemu słowu y tak ciężko zruinowanemu wdztwu naszemu raczył dac folgę. Obsecramus w. jmc p. miecznika radomskiego, marszałka koła naszego, aby w listach tak do jo. jmc p. kasztelana krakowskiego, iako do jw. jmc p. wdy podlaskiego, także do jw. jmc p. wdy podolskiego, przez instrukcyą daną w. jmci p. Michałowi Burzynskiemu, miecznikowi trembowelskiemu, szczerze wyraził, jak ciężkie mamy dolegliwosci.

Wiadomo wszystkim, że magazony tak w Kamiencu-Podolskim, iako y okopach sw. Troycy, swoim trzymamy kosztem y iedno z affektow naszych daiemy, a druga y z przymusu cierpiec musiemy. Już-by czas zmiłowania nad nami, kiedy y woyska tureckie, przy doskonałym pieczołowaniu oyczyzny tak majestatu jkmci, iako y jasnieoswieconych, jasniewielmożnych naszych wielce miłosciwych panow, a osobliwie jo. jmc p. kasztelana krakowskiego, odstąpili od nas, daiąc dobrą otuchę pokoiu.

Za kommissarzow, do uspokoienia w. jmc generała Kaznofa, w. jmc p. Marcina de Kroesser Kruzera, podczaszego latyczewskiego, z jmc p. Wolanowskim, sędziem naszym fiskalnym, uprosilismy.

Taryffe, nemine excepto, oprocz dobr duchownych y krolewskich, przez uproszonych przez nas w. jmc p. Wolanowskiego, sędziego fiskalnego naszego, z jmc p. Janem de Stronie Stronskim, vicesgerentem grodz. kamieniec., oddaliśmy, gdzie więcey nad pułosmy porcyey, rachuiąc na dym ieden, przypasc nie może.

Aże dobra nad Dniestrem, częstemi forwachtami zruinowane, maiąc clemencyą nad bracią naszą, po cztery porcye redukuiemy, ponieważ tylko dymow dziewięcdziesiąt w dobrach dziedzicznych wynalesc ledwo moglismi; z ktorych dymow dziesięc na zruinowane dobra defalkuiemy, a te dobra, w ktorych teraz przed uczynieniem dyspozycyi stali y staią ww. ichmc pp. kommissarze, injurias ukrzywdzonych zważyć maią y potrącic w porcyach tenebuntur, y awizacyą iako nayprędszą dac nam maią przez uniwersały swoie.

Widziemy potrzebną legacyą do naiasnieyszego krola jmci, p. n. m.; więc, da Bog, przyszłego seymiku w. jmci p. marszałka obliguiemy, aby, według naszych projektow, w. jmci p. Borzysławskiemu, podczaszemu dobrzynskiemu, z jmc p. Pepłowskim, oddał należytą instrukcyą; ktorych wiel. ichmosciow pp. posłow fide et honore obsecramus, aby zniszczone wdztwo nasze in reali do nayiasnieyszego majestatu jkmci, p. n. m., mieli promotione.

Poczta, ktora wdztwu naszemu potrzebna, conservatur, y, według dawney uchwały, gratitudinem na nie naznaczamy.

A że wiel. ich mc pp. kommendanci nasi zwykli swemi uniwersałami paletowac wdztwo nasze; zaczym, zabiegaiąc y nie pozwalaiąc hunc ausum sine consensu wdztwa, żaden z ichmciow pp. kommendantow exequowac nie powinien, wolną zostawuiąc akcyą in foro competenti ukrzywdzonym do rozprawieniasię.

Pamiętna nam iest usługa w. jmc p. Iozefa-Stanisława Gruszeckiego, podsędka ziem. podolsk., sędziego grodz. kamięniec., w sądach naszych fiskalnych, za osm kadencyi ztt, osmset, także su-

peraty, przy ostatniey fiskalney kalkulacyi, ztt. dwiescie osmnascie dekretem fiskalnym przyznanych, successoribus jego z czopowego albo szelężnego deklaruiemy.

Godne zasługi jmc p. Klitynskiego przez zruinowanie wsi Klityszcz od jmc p. Starodworskiego, rotmistrza, w. jmc p. marszałek w listach swoich do jo. jmc p. kasztelana krakowskiego recomendowac tenebitur.

Także jmc p. Więckowskiego zruinowanie wsiow Nietyczyniec, Wonikowiec y innych jo. jmci panu kasztelanu krakowskiemu doniesie, że, z okazyey jmc p. kapitana Bąkarta, te dobra zruinowane. Miasteczko Smotrycz y miasteczko Hysiatyn, także interes jmci xiędza proboszcza płoskirowskiego, do przyszłego, da Bog, seymiku, ponieważ miasteczka te zruinowane y pogorzałe clementiam proszą, odkladamy.

W. jmc p. stolnik podolski, lubo iuż cale nie chciał y dziękował wdztwu naszemu, oddaiąc klucze od magazonow; iednak, widząc rectitudinem jmci, naszego miłosciwego pana, przy tymże kommissarstwie, aby raczył wiedziec o zbożach, od nas wydanych y od niektorych ichmciow zatrzymanych, conserwuiemy y winną obligacyą zawdzięczyc submittuiemy się, i tych zaś zboż bez ordynansu, iako y sian w. jmc p. stolnik, bez consensu jo. jmc p. krakowskiego, hetmana wielk. koron., wydawac nie ma.

Do jo. jmc. p. krakowskiego, hetmana wielk. koron., za wm. jmc panem Lanckoronskim, podstolim podolskim, imieniem całego wdztwa instabit w. jmc p. marszałek, aby mogł redire ad propria.

Tudzież za wm. jmc. p. skarbnikiem podolskim, iako niedzielnym bratem jego, aby mogł gaudere dobrami, przez w. jmc p. generała Rappe commendanta odebranemi.

Responsa tak nayiasnieyszego krola jmci, p. w. m., iako jo. jmc p. kasztelana krakowskiego y jw. jmc p. wdy podlaskiego, hetmana poln. koron., ponieważ conservationem fortun naszych w

pomienionych responsach widziemy, ad acta grodu tuteyszego oddac zlecilismy.

A ponieważ dotąd obrad naszychu chwały każdego wiadomosci, w odległosci mieysca mieszkaiących naszych msciwych panow y braci, nie informowały, więc zlecamy jmc p. Kozłowskiemu, regentowi grodz. kamienieck., aby od ninieyszey obrady kożde laudum, solito innych wdztw praxi, publikowac circa acta kazał y uchwały nasze ad notitiam do grodu Łatyczewskiego oddawał, ktore y tam publikowane byc powinne; za ktore prace jmc p. regentowi pomienionemu na przyszłym, da Bog, seymiku affektami naszemi y nadgrodą rekompensowac mamy.

Ninieyszą obradę pod laską w. jmc p. Seweryna Korwina-Kochanowskiego, mieczn. radom., marszałka koła naszego rycerskiego, ad diem decimam nonam februarij limitowalismy, y te uchwałe nasze w. jmc p. marszałkowi podpisac y do akt podac zlecamy.

Datum, ut supra.

Seweryn Korwin-Kochanowski, miecznik radomski, marszałek koła rycerskiego, sędzia fiskalny wdztwa Podolskiego, manu propria.

Locus sigilli illius usitati, cera rubra insigniti.

Post cujus laudi supra expessi ad acta officij praesentis ingrossationem, originale ejusdem idem generosus offerens circa praesentia reliqiut.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3964, л. 22.

LVI.

Рескриптъ отъ имени польскаго короля на инструкцію пословъ съ сообщеніемъ о долголѣтнемъ мирѣ съ Портой и отраженіи грозившей съ востока бури, съ выраженіемъ похвалы обывателямъ за готовность выступить на защиту интересовъ государства, съ увѣреніемъ въ заботливости короля объ усиленіи Каменецкой крѣпости, съ рекомендаціей для нея графа Лфгнаска, съ увѣреніемъ, что желанія воеводства будутъ выполнены вел. кор. гетманомъ, что дѣло Мержеевскихъ и Телефусовъ будетъ разобрано по справедливости, а заслуги Лимунта и др. награждены,—8 января 1714 года.

Feria quarta post festum Sanctorum Trium Regum proxima, anno Domini 1714.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitan. Camenecensia Podoliae personaliter veniens, nobilis Stanislaus Kossowski, ex commissio magnifici Kochanowski, ensiferi radomiensis, congressus palatinatus Podoliae mareschalci, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit rescriptum a serenissimo rege ad instructionem nuntiorum palatinatus Podoliae, manu illustris et magnifici Dunin, regentis regni, propria subscriptum et sigillo majoris cancellariae regni communitum, introcontentum, cujus tenor sequitur talis:

Respons od jego krolewskiey mci, p. n. m., na instrukcyą urodzonym Janowi Gozdawicie-Pepłowskiemu, łowczemu latyczew., staroscie daniczowskiemu, y Burzynskiemu, miecznikowi trembow., posłom wdztwa Podolskiego dany z kancellaryi wielk. koron. w Warszawie dnia wtorego miesiąca nowembra, roku tysiącznego siedmsetnego trzynastego:

Jako na pierwszym do tronu Polskiego wstępie auspicijs panowania swego et sola armorum ostentatione przywiodszy ad meditationem pacis othomanską potencyą, jkmc, p. n. m., przywrocił powierzonemu sobie od Boga y wolnych głosow krolewstwu nietylko chwalebny y pożądany pokoy, ale y owo natura magis, quam arte, zmocnione zacnego wdztwa Podolskiego y całey oyczyzny antemu-

rale; tak y teraz odwraca providam curam et valido dziedzicznych sił swoich auxilio wzruszoną perfidis malevolorum artibus. a wielkim oyczyznie grożącą niebezpieczeństwem ab oriente tempestatem, o to się nieustaiąca staraiąc applikacya, aby nos dulcis saturet quies. Wspiera nie pomału łaskawe dobrotliwego pana intencye, auro cedusque notanda, zacnego wdztwa Podolskiego generositas nienaruszona, ku panu wiernosc, ku oyczyznie życzliwosc, nieustraszona ad agenda fortia ochota, kiedy to zacne wdztwo, obwarowawszy sobie znowu hunc angularem zasczytu wiary swietey, dostoienstwa pańskiego y praw oyczystych lapidem, pamiętną in aevum konfederacyą Sendomirską y do niey się novo vinculo obowiązawszy na hańbę y ruinę złosliwych przeciwney strony imprez, wyznało przez swoię do seraskiera legacyą, in facie othomanskiey potencyi, tego prawdziwego pana za pana, ktorego zapamiętała, a iuż się tandem, teraz do pokuty nakłaniaiąca, złosliwych synow oyczyzny impietas plus quam ter negavit. A nie tylko stateczney ku panu y oyczyznie wiary y życzliwosci, ale y inne non fictae charitatis zacnego wdztwa specimina tak w supplementowaniu fortecy Kamienieckiey y Swiętey Troycy, iako y w odważeniu własnych piersi na otuchę wiary swiętey, majestatu pańskiego y Rzpltey, alta mente reponit jkmc, p. n. m., życząc sobie y urodzonych rotmistrzow, y innych godnych zacnego wdztwa obywatelow munifica manu wzaiemnie kontentowac. Niezaniedbywa także jkmc, pan n. m., chwalebnego nayiasnieyszych antecessorow swoich zwyczaiu w konserwacyi fortec pomienionych, ktore non modica własnego skarbu swego impensa znacznie supplementował, przydał dla pewnieyszego y bezpiecznieyszego fortecy Kamienieckiey utrzymania y obrony. Jkmc, p. n. m., lubo non terrigenam doswiadczonego, iednak in fide et obsequio, a oraz w odwadze y woiennych dziełach dobrze wyprobowanego, kommendanta urdz. grafa Lagnaska, ktorego od zacnego wdztwa Podolskiego akceptacya iako iest jkmci, p. n. m., bardzo wdzięczna, tak upewnia jkmc, p. n. m., że ten godny kawaler poprzysiężoney panu y Rzpltey statecznie dotrzyma wiernosci. Annuendo zas desiderijs

zacnego wdtwa Podolskiego, jkmc, p. n. m., interponit powagą swoią panską do jw. kasztelana krakowskiego, aby postulata zacnego wdztwa pomyslnym ukontentował skutkiem. Sprawy urodzonych Telephusa, stolnika podol., y Mierzejewskich pendent w sądach jkmci assessorskich, ktore iuxta justiciam et aequitatem sądzone będą, y pewnie unicuique tribuetur, quod suum est. Zasługi urodzonego Limunta, wsparte zacnego wdztwa instancyą, w osobliwym miec będzie respekcie jkmc, p. n. m.; a iako temuż urodz. Limuntowi, tak y całemu zacnemu wdztwu łaskę swoię krolewską y pamiętną ad praemianda universorum et singulorum menta sczodrobliwosc jego krolewskiey mosci pan nasz miłosciwy ofiarowac raczy.

Na własne ikmci, p. n. m., rozkazanie, Jakub na Skrzynnie Dunin, regent koronny, manu propria.

Locus sigilli majoris cancellariae regni.

Post cuius rescripti ad acta officij praesentis ingrossationem, originale eiusdem idem nobilis offerens circa acta officij praesentis reliquit.

Кн. Кiев. центр. арх. № 3964, л. 27.

Примѣч. Въ такомъ же смыслѣ данъ былъ письменный отвѣтъ посламъ Подольскаго воеводства и коронными гетманами, великимъ и польнымъ, съ обѣщаніемъ исполненія просьбъ обывателей и разбора спорныхъ дѣлъ въ судѣ (Ibid. л.л. 28 и 29 об.).

LVII.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о выраженіи благодарности Богу за его милосердіе и воеводѣ за мудрое руководительство; объ отмѣнѣ постановленій, сдѣланныхъ на прежнихъ сеймикахъ вопреки закону и благу отечества; о прекращеніи по истеченіи мѣсяца выдачи провіанта генералу Казнову и выводѣ его отрядовъ изъ воеводства; въ случаѣ же невозможности этого, о привлеченіи къ поставкѣ провіанта королевскихъ и духовныхъ имѣній; о представленіи отчетовъ сборщиками податей и возстановленіи фискальныхъ судовъ, выборѣ судей и желательной дѣятельности этихъ учрежденій; о неразрѣшеніи, вслѣдствіе разоренія воеводства, новыхъ податей, кромѣ чоповой и шеляжной; о о провѣркѣ фискальнымъ судомъ расхода собранныхъ суммъ; о выдачѣ вознагражденія военнымъ отрядамъ; о разрѣшеніи фискальнымъ судомъ вопроса относительно принадлежности нѣкоторыхъ селъ къ Подольскому воеводству; о разсмотрѣніи тѣмъ же судомъ ходатайства Смотричскаго староства относительно уменьшенія налоговъ; о ремонтѣ костеловъ тринитаріевъ и доминиканокъ; о вознагражденіи однихъ лицъ за заслуги и охранѣ имѣній другихъ; о доставкѣ обывателями строевого лѣса на починку Каменецкой крѣпости; о замѣнѣ этой повинности денежной для далеко живущихъ обывателей; объ исходатайствованіи права созыва сеймика на случай опасности и о вознагражденіи изъ остатковъ отъ податей маршалка воеводства, — 18 февраля 1714 года.

Feria quarta post Dominicam Invocavit quadragesimalem praxima, anno Domini 1714.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Camenecensia Podoliae personaliter veniens, generosus Adamus Popowski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum, per incolas palatinatus praesentis Podoliae hic, Cameneci, in loco consultationum solito, sub directione magnifici Kochanowski, ensiferi radomiensis, mareschalci congressus eiusdem, sanciti, manu ejusdem propria subscripti, introcontenti de tenore sequenti:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdztwa Podolskiego, vigore limity dnia osmego stycznia na dzien dzisieyszy

dziewiętnasty miesiąca lutego, ziechawszy się in locum consultationum solitum, nie umiemy, a ni powinnismy inaczey tych naszych zaczynac obrad, tylko od winney Panu Naywyższemu Zastępow dzięki, że kiedy nas undique premunt tempestates, Bog iednak fluctuantem wdztwa naszego super aequora cymbam in ima infelicitatum pogrozac nie opuszcza; zaczym nec celeri detur victima tarda Deo, i iscmy się w powinnosci naszey, ile kiedy primum directorem, a prawie angelum consilij, jw. jmc p. w-wde podolskiego, primatem wdztwa naszego, dał nam Bog, że za iego manudukcyą oraz sociata faedera extra, za zgodą nas wszystkich braci ominari przychodzi, że szczęsliwie przysc możemy ad bonae spei promontorium, stanowiąc, a naypierwey, ponieważ ex concurrentia rożnych potencyi do granic wdztwa naszego et evidentium periculorum przyszło nam w niektorych uchwałach naszych nieco postąpic sobie contra jura regni et ordinationis status nostri, tedy, reflektowawszy się na teraznieyszym seymiku, to wszystko, cokolwiek in antecessum przyszło nam contra jura patriae uczynic y napisac, to wszystko praesenti laudo annihilamus, cassamus, salva in integro confederatione przy dostoienstwie jkmci y innych obowiązkach; y żeby in futurum takie inkonweniencye nie były in sequelam pociągac, praesenti laudo nostro cavemus et praecustodimus, a nadto, ieżeliby w tych cyrkumstancyach czasu miał skrypt iaki emanare in damnum lub integritatis publicae, lub wdztwa naszego, ten iako pro incognito mamy, pro nullo inito et inani miec chcemy, deklaruiemy.

Jakosmy zas na przeszłym seymiku naszym, die octava januarij w tym roku odprawionym, na ieden tylko miesiąc pozwolili z dobr naszych szlacheckich subsidium na ludzi jmc p. Kaznoffa generała, in spem revocationis tych ludzi od jo. jmc p. kasztelana krakowskiego, hetmana wiel. koron.; tak, kiedy ta nie zachodzi rewokacya, protestuiemy się przeciwko dalszym tych ludzi exakcyom, y więcey na nich nad przerzeczony miesiąc, iuż wybrany, nie pozwalamy. Jeżeliby zas ci ludzi, nie maiąc ordynansu hetmanskiego do ustąpienia z dobr naszych ziemskich, nie ustępowali y dalszych via facti

pretendowali miesiącow, tedy wszystkie dobra duchowne y krolewskie obliguiemy, aby, iako podległe jurisdykcyi, absque omni exceptione, do tego ciężaru należały, non obstantibus libertationibus, ktore in praejudicium stanu szlacheckiego nie powinny valere; attendentiam zas y tych samych dalszych tranzakcyi ichmc pp. komissarzom, na przeszłym seymiku od nas obranym, fraterne zalecamy y do niey per omnia vincula charitatis obliguiemy.

Że zas wdtwo nasze uznaie w tym wielką swoię potrzebę tak do uczynienia rachunkow przez ich mc pp. poborcow wszystkich generaliter podatkow, iako y decyzyey pretensyi iakichkolwiek, in causa fisci między nami bracią mianych; tedy lubosmy tak przez laudum kongressu wdztwa naszego, iako przez sąd przeszły fiscalny, sądy causarum fisci do dnia dwunastego marca limitowane miec chcieli; ingruente hoc necessitate, zgadzamy się, aby też sądy, non obstante ad duodecimam martij limitowane, y przez laudum dawnieysze termini praefixione do tegoż dnia, ex praesentaneo nostro consensu w dzien przeszły poniedziałkowy, to iest dnia dwudziestego szostego miesiąca lutego, reassumowane były; ktora reassumpcya tym większą miała powagę, im bardziey pragnie wdztwo nasze bono rerum uti ordine; uprosilismy jw. jmc p. w-du podolskiego, aby raczył onym praesidere; a oraz in socios laboris za sędziow fiskalnych uprosilismy wiel. ichmc pp: Karola-Maximiliana de Kroesser Kruzera, podstolego latyczew., sędziego grodz. kamieniec., Jerzego-Wilhelma Ryppa, stolnika inflant., pułkownika jkmci, Marcina de Kroesser Kruzera, podczaszego latyczew., Michała z Burzyna Burzynskiego, miecznika trembowel.; Jana-Alexandra Mirzba z Plesowic Fredra, pisarza grodzk kamienieck., Stanisława Łesowskiego, skarbnika buskiego, Remigiana Popławskiego; ichmosc zas wielmozni sędziowie fiskalni, przy przeszłych kongressach naszych obrani, ci tylko zasiadac maią, ktorych albo funkcya exakcyi poboru jakiego kolwiek wdztwa naszego, albo regulacya ex praetensione fisci, lubo objectum, ex lege publica emanans, activitatem impetere y od sądu juridice removere nie będą mogły. Ten tedy sąd fiskalny obliguiemy prozbą

naszą, aby we wszystkie uchwały y iakiekolwiek tranzakcye, pobory wszelkie y cokolwiek tak ante hostilitatem, iako sub hostilitate et post hostilitatem w wdztwie naszym interveniebat, y do sądow fiskalnych y ichmc pp. poborcow, albo wszelkich exakcyi wdztwa naszego (ile się do wdztwa reguluie) superintendentow weyrzyc raczył y do porządku należytego, słusznosci, y ieżeli tego potrzeba będzie ukrzywdzonym, przywiodł y przyprowadził.

Kiedy zas w tych nieszczęsliwych czasu rewolucyach ledwo wdztwo nasze na gwałtowne żołnirskie exakcye wystarczyc może, zaczym cursum wszystkich podatkow ustawicznych oppressyi continuare non valet, y do tego przeciwko wszelkim podatkom magnorum in Republica virorum contradictiones officiosae subsecutae; tedy my ad miserum wdztwa naszego statum y do słusznosci samey na żadne podatki nie pozwalamy, y tylko czopowego y szelężnego dawnego cursum ichmc pp. poborcy continuare maią; a zas ktokolwiek z nas braci nowouchwalony podatek pod exakcyą ichmc panow chorążego latyczewskiego y podczaszego podolskiego zapłacił, tedy lubo teraz go non reicimus, za pokazaniem iednak kwitow, każdemu w przyszłym podatku ma to bydz potrącono, salva calculatione, ieżeli co ichmc pp. exaktorowie wybrali; a osobliwie w to też weyrzec będzie powinien sąd fiskalny, gdzie się summy importowane, y iako obrocily, y ieżebi iakie zaległe assignacye zostali, gdyż aute omnia repartycyom woyskowym satisfakcyą injungimus praevia combinatione deklaracyi posłow naszych tak na radzie warszawskiey, iako na seymie, limitowanym; urget zas nam w dobrey pamięci praetensya reimentu jw jmc p. hetmana polnego koronn., n. w. m. pana, na ktory cosmy wydac powinni, ut inquirit tenże sąd fiskalny, obliguiemy; y żeby summa ktora, regimentowi temu należąca, pokazała sie, ichmc pp. poborcow obliguiemy.

A że jw jmc p. referendarz koronny uczynił rekurs listem do koła naszego, pretenduiąc, aby wies iego Wygnanka, iako do ziemi Halickiey należąca, do ziemi Kamienieckiey uzurpowana nie była; z dawnych tedy taryff y dokumentow informowawszy się, y to decidet

sąd fiskalny; y ieżeli dawnemi dyspozycyami należała wies ta do wdztwa naszego y teraz avelli niema, iako też y wies Broniowka jmci p. Kaminskiego, do wdztwa Wołynskiego praetendowana, hanc meretur animadversionem.

Desideria starostwa Smotryckiego y innych dobr kare y konflagraty y desolaty pretenduie umnieyszenia podatkow; ponieważ żadnych nowych nie stanowiemy, y lubo ta iest nie teraznieyszęgo czasu illacya, y to do tychże ma należec sądow.

Co też iest na reparacye kosciołow wielebnych oo. trynitarzow y wielebnych pp. dominikanek legowano, obliguiemy, aby sąd fiskalny przywiodł to ad executionem, ieżeli się modus znaydzie.

Żali się ten w kole jmc p. Szydłowski, że ma ukrzywdzenie w fortunie swoiey od ludzi jw imci p. w-dy podłaskiego, hetmana pol nego koronn.; upraszamy jmc p. marszałka koła naszego, aby imieniem naszym pisał do jw jmc p., aby raczył weyrzec w słusznosc y krzywdy jmc panu Szydłowskiemu nie czynił, zabronił.

Nie wygasły ani mogą wygasnąc w sercu naszym prace y fatygi w. jmci p. Jerzego-Wilhelma Ryppa, stolnika inflanskiego, półkownika jkmci, ktore przez legacye y inne funkcye podeymował, ktorych gratitudinem in pectoribus nostris y wdzięczno rekompense deklaruiemy.

Pisał też do nas jw. jmc p. w-da siradzki, przypominaiąc dobra swoie Jazłowiec; znamy to, że nas wszystkich communis praemit necessitas; tak tedy o nas samych, iako de integritate jw jmci pana, nie zapomniemy.

Że zas wiadomosc pokazał nam jmc p. marszałek koła naszego w zesłaniu do siebie exekucyi; upraszamy ichmc pp. kommiszarzow, aby chcieli miec animadversio, aby jmc p. krzywdy nie miał y owszem uznał respektu.

Znaiąc zas wdztwo nasze, iako nam wiele należy in conservanda metropoli wdztwa naszego miasta Kamienca, ktorego bezpieczenstwo nie mogąc ratificare inszym sposobem, na fortifikacyą dac deklaruie z dymu po dębow szescdziesiąt, tak aby dąb był

długi na łokci dziesięc naymniey, a w głowie gruby na półtory piędzi; ktore dęby dawac będą powinni dobra wszystkie obudwu powiatow, żadnych nie excypuiąc, ktore tylko są in circumferentia od Kamienca mil szesc; ktore zas daley są y, dla tey dalekosci, in natura dębow dac nie mogą, te dac powinny za każdego dęba złoty ieden; te zas dobra, ktore lasow nie maią, w niedoborze do dobr krolewskich należącym, rąbac będą mieli facultatem; zwiezienie zas tych dębow ex nunc bydz powinno y zaczynac się. A ktoby ad Dominicam Conductus dębow nie zwiozł, daiemy facultatem jmci p. generałowi, aby wysłał exekucye; ktore iednak exekucye licentiose postępowac nie maią.

A tak szczęsliwą uczyniwszy seymiku naszego determinacyą y zakonczywszy go praevidendo dobru naszemu, aby ieżeli iaka, czego uchoway Boże, minus fortunata przyidzie na wdztwo nasze nawałnosc, żeby nas nie zastała, o ktcrych by się rzec godziło, ut lyra praereticet, vel qui non tenditur arcus, to iest, abyśmy orbati consilio bez seymiku zostawac mieli, uprosilismy jw jmc p. wde podolskiego, naszego, w. m. p., aby nam albo od krola jmci one wyiednał, albo sam dac raczył, za potrzebną naszą requisycyą, co iako perfecimus, tak jmci p. marszałkowi za prace y fatygi, pari nadgradzaiąc affectu, dziękuiemy, gratitudinem deklaruiemy, iako się tylko pokaże iaki remanent z podatkow, y te laudum ręką własną podpisac zlecilismy.

Datum w Kamiencu, decima nona februarij, anno Domini millesimo septingeutesimo decimo quarto.

Seweryn-Korwin-Kochanowski, miecznik radom., marszałek koła rycerskiego wdztwa Podolskiego.

Locus sigilli illius usitati, cera rubra insigniti.

Post cujus suprascripti laudi ad acta officij praesentis ingrossationem, originale ejusdem idem generosus offerens circa acta officij praesensis reliquit.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3964, л. 107 об.

LVIII.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: о выборѣ пословъ къ великону коронному гетману; о выборѣ лицъ для охраны цѣлости воеводства и отправкѣ пословъ къ генералу Баствичу; о невыдачѣ содержанія войску; о непривлеканіи нѣкоторыхъ обывателей Брацлавскаго воеводства къ отбыванію повинностей въ Кіевскомъ воеводствѣ; о выборѣ земскаго регента и опредѣленіи его обязанностей, а также о вознагражденіи о.о. іезуитовъ Люблинской коллегіи за храненіе актовыхъ книгъ,—23 февраля 1714 года.

Roku tysiąc siedmset czternastego, miesiąca februarij dwudziestego trzeciego dnia.

W roczki sądowe grodzkie, od dnia pierwszego miesiąca y roku, teraz idących, wyż na akcie mianowanych, przypadłe y sądownie odprawowac się zaczęte, a do dnia dwudziestego szostego praesentis prorogowane, przede mną, Stefanem Sołębickim, regentem grodzkim 'luckim, namiesnikiem podstarostwa Luckiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi luckiemi, comparens personaliter, wiełł imc p. Mikołay Cetner, starosta barecki, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wołhyns., dla zapisania do xiąg ninieyszyh grodzkich luckich te laudum, z podpisem ręki swoiey własney, ad acta per oblatam podał, oczym te laudum, nizey wpisane, szerżey a dostatecznіеy w sobie obmawia, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do akt upisanie; a tak ia, urząd, annuendo affectationi iego mosci podawaiącego, ad acticandum przyimuiąc, czytalem, y tak się w sobie pisane ma:

My, rady, xiązęta, dygnitarze y całe in genere rycerstwo woiewodztwa Wołhynskiego, na seymik nasz zwyczayny boni ordinis, przypadaiący die vigesima secunda mensis februarij, anno praesenti millesimo septingentesimo decimo quarto ziechawszy się, naprzod Temu, sub Cujus sunt potestate omnia regnorum iura, winne oddawszy dzięki, że nam in hac naufragatione ieszcze tabulam consiliorum dodawac raczy, takowe nas wszytkich czyniemy postanowienie:

A naprzod, ponieważ imminens na nas nic oddala się malum, szukaiąc ieszcze medellam w danym woiewodztwu słowu od iasnie oswieconego imc pana Krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, upraszamy za posłow do iego mci: wiel. imc pana Stanisława na Iwanczanach Jwanickiego, lowczego nowogrodz., y wiel. imc p. Dymitra na Sokulu jełowickiego, woyskiego nowogrodz., ktorym ich mcm instrukcyą wiel. imc panu marszałkowi spisac y oddac zlecamy.

Jezeli by zas iakie ciężary tam ab extra, quam ab intra, przyszły na przeswietne woiewodztwo nasze, te wszytkie nemine excepto ponosic będziemy powinni, żadnemi się niesktadaiąc libertacyami, ktore by mogły szkodzic woiewodztwu sub currentia actiwitatis zważywszy iednak przeswietne woiewodztwo, że nim się wrocą ich mc p.p. posłowie od iasnie oswieconego imc p. Krakowskiego, interim by woiewodztwo wszelkie ponosilo szkody; za czym uprosilismy iasnie wieł. imc pana Athanazego na Miączynie Miączynskiego, woiewode naszego woł., starostą krzepickiego, do ktorego także uproszeni wieł. imc pan Jan Pepłowski, starosta daniczowski, wieł. imc pan Konstanty Iwanicki, woyski ziemski, podstarosci grodzki włodzimirski, imc pan Wasylewski, łowczy owrucki, krorym, iako magnis et zelocissimis pro liberate viris, całosc przeswietnego woiewodztwa naszego zlecilismy, aby mogli expostulowac z wiel. imc panem obeyszterleytmanem jego krolewskiey mosci, ut tantisper desistat od exekucyi, in quantum by zas nie mogło się obeyse bez samego wieł. imc pana generała Bastwitza, uprosilismy za posłow do niego wieł. imc pana Konstantego Iwanickiego, woyskiego y podstarosciego, Kazimierza na Steczance Steckiego, chorążego kijowskiego, sędziego grodz., włodzimirskich, porucznika znaku pancernego iasnie wieł. im. pana kasztellana wolyn., ktorym daiemy plenariam tractandi z wieł. imc p. generałem facultatem.

A ponieważ uchwała nasza na przeszłym seymiku dla woyska koron. była sub conditione niedawania woyskom iego krolewskiey mosci, ktorzy że się iuż znayduią in visceribus nostris; zaczym

drugie szesdziesiąt tysięcy zatrzymuiemy do dalszey naszey dyspozycyey.

Zlecilismy przy tym wieł. imc panu marszałkowi koła naszego, by napisał list do przeswietnego woiewodztwa Kijow, upraszaiąc za dobrami wieł. imc p. Cetnera, staroscica lwowskiego, by nie były pociągane do przeswietnego woiewodztwa Kijowsk., ponieważ deducent kwitami y calculacyą, że należą do woiewodztwa naszego.

A tak skączywszy dispositionem y uformowawszy securitatem wdztwu naszemu, quoad ex trinsecum spectat interesse, nie zaniechywaiąc ordinem et conservationem actorum terrestrium tribunalitiorum regni Lublinensium, vacante protunc notariatu palatinatus nostri, za regenta ziemskiego woiewodztwa naszego obralismy zgodnemi głosmi naszemi urodzonego imc p. Samuela Korzeniowskiego, czesnika lubaczowskiego, vicesgerenta grodzkiego łukowskiego, brata y obywatela woiewodztwa naszego, obliguiąc imc pana amore boni publici, aby, onemi dysponuiąc, tak z correktą swoią extrakty wydawał, iako et circa incidentiam; sąd że ma się sam, dispozycye rozne susceptuiąc, regestrow wpisywania się y pięczęci ziemskiey nikomu nieustępuiąc, sam omni meliori modo administrował y klucze od w.w. o.o. iezuitow, u ktorych ad praesens zostaią acta, odebrał; ktorym to wielebnym oycom iezuitom collegium Lubelskiego za acceptowanie akt naszych y pozwolenie u siebie mieysca, zlt. tysiąc deklarowalismy.

Desideria zas inne wszytkich ich mcw do dalszego odkladamy seymiku, ktory agitowac się będzie pod laską tegoz wiel. imc pana marszałka die decima quinta martij anni praesentis, millesimi septingentesimi decimi quarti.

Te zas postanowienie nasze, z podpisem ręki swoiey, wieł. imc panu marszałkowi koła naszego rycerskiego do akt grodzkich podac zlecilismy.

Działo się in solito consiliorum loco, anno, mense et die, supra expressis.

U tego laudum, per oblatam podanego, przy pieczęci przycisnioney, podpis ręki w te słowa:

Mikołay Cetner, starosta barecki, marszałek koła rycerskiego, m. p-ia.

Ktore że to laudum, per obłatam podane, za podaniem y prozbą wyż mianowanego iego mosci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszytkie z początku aż do końca, de verbo ad verbum, tak iako się w sobie pisane ma, do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich iest ingrossowane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 2250, л. 67, актъ 52.

LIX.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о выраженіи благодарности Богу; о выборѣ маршалка сеймика; о причиненіи войсками разоренія воеводству; о содержаніи дивизіи каменецкаго каштеляна; объ условіяхъ платежа поголовной и подымной податей; о выраженіи благодарности сеймовымъ посламъ за ихъ труды и хлопоты въ интересахъ воеводства и, въ частности. за исходатайствованіе назначенія коммиссіи по дѣламъ объ убыткахъ, причиненныхъ литовскими войсками; о доставленіи предсеймовыхъ универсаловъ въ Житомірскій замокъ; о выраженіи благодарности нѣкоторымъ лицамъ за услуги воеводству; о привлеченіи къ суду дв. Радзиминскаго за его неприличное поведеніе на сеймикѣ и срываніе послѣдняго и объ отсрочкѣ сеймика,—26 февраля 1714 года.

Roku tysiąc siedmset czternastego, miesiąca februarija dwudziestepo szostego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku i. kr. m. Żytomirskim, przede mną, Kazimirzem Perchurewiczem-Kopciem, namiesnikiem na ten czas starostwa, viceregentem grodzkim żytomierskim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi żytomierskiemi, comparens personaliter, w. i. m. p. Michał Tryzna-Jackowski, czesnik latyczewski, marszałek koła

rycerskiego woiewodztwa Kiiowskiego, dla upisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomierskich laudum niżey inserowane, ex prorogatione dnia dzisieyszego staly, s podpisem ręki swey własney, per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, aby do akt ninieyszych przyięty y wpisany byl; ktorego affektaciey ia, urząd, zadosic czyniąc, pomienione laudum, ad acticandum przyimuiąc, czytałem; ktore iest tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, obywatele woiewodztwa Kiiowskiego, ziaćhawszy się na seymik tu, do Żytomierza, pro die vigesima sexta februarij, ex prorogatione nam przypadły, naprzod Bogu y Panu Naywyższemu, Ktory terris dominatur et astris, imperat ventis, że Rzpłtey naszey, ktora niedawno była turbidis Aquilonem agitata ventis, choc fluctuare dopuszczał, iednak submergi niepozwolił, że iuż eluctata procella, a nasze woiewodztwo, bliskie ab aquilone, de naufraga wyrwał rata, dziękuiemy. Naprzod, ponieważ i. m. p. marszałek seymiku teraznieyszego, dla słabosci zdrowia y powodzi wielkiey, nie ziachał,—na mieyscu i. m., w. i. m. p. Michała Tryzne-Jackowskięgo, czesznika latyczowskiego, za marszałka obralismy. I kiedy woiewodztwa ingruens necessitas conservationis universalis przypadła z ratiey uczynienia porządku dobrego do wystawienia sto piechoty na usługę Rzpltey, do ktorey tym prętszego wystawienia addebat pennas zagrzywanie nas y responsowanie na instructią ich mc pp. posłom naszym daną y listownę do w. i. m. p. kommissarza naszego, do i. m. p. chorązego kiiowskiego od j. o. i. m. p. kasztellana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, że trudno nam było seymiku tak długo czekac, zabiegaiąc przyszłym nieszczęsliwym occurrentiom od woysk w kwatyrowaniu się zimowym, ktore in confinia granic woiewodztwa naszego kopytami iuż ustąpili; a do tego że ich mc pp. kommissarze, od j. w. i. m. p. hetmana wielkiego xięstwa Litewskiego ad verificationem szkod w woiewodztwie, przez i. m. p. Baranowicza poczynionych, naznaczeni y zesłani, tym prętszey po nas wyciągali resolutiey; resolwowalismy się tedy na to, co concernebat statum particularem woiewodztwa przy frequentiey

tak siłu nas, urzędnikow ziemskich y grodzkich y obywatelow woiewodztwa, ile pod czas sądow skarbowych y ziemskich woiewodztwa naszego, na ten czas sądzących się w Owruczu, maiąc kompulzy listowne od w. i. m. p. Kazimierza na Steczance Steckiego, chorążego kiiowskiego, na ten czas in ordine pierwszego urzędnika w Owruczu, w kosciele ich mc xięży iezuitow, miec radę y congress; na ktorym congressie postanowienie nasze do dobrego porządku, iako y na sądach skarbowych przez i. m. p. sędziow skarbowych bonum ordinem, approbuiemy, ratificuiemy, nil derogando iednak prawom o seymikowaniu tu, w Żytomierzu, opisanym.

A ponieważ dywizia j. w. i. m. p. Kalinowskiego, kasztellana kamienieckiego, regimentarza woysk i. kr. m. y Rzpltey, w woiewodztwo nasze Kiiowskie, extra declarationem j. o. i m. p. kasztellana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, wszedszy, bierze ustawę, na koń sobie uformowaną, dla ktorey praepedyciey teraz ustawać musi uchwalone podymne y pogłowne chrzescianskie; dobra iednak, ktore nie daią ustawy teyże dywiziey, powinni in toto wypłacac podatek woiewodztwa tak podymne, iako y oboie pogłowne, według uchwały na congressie w Owruczu postanowione; pogłowne zas żydowskie ma bydz płacone że wszytkich dobr, tak z tych, gdzie woysko bierze ustawę, iako y z tych, gdzie nie bierze, do dnia im., naznaczonego przez uniwersal ich mc pp. exaktorow pomienionego podatku, sub rigore, in eodem congressu owrucensi inscripto, iednak, non indulgendo ich mc pp. exaktorow daley czekac, wybierac nad przyszły miesiąc, to iest, ultimam marcij.

Ich mc pp. posłom, na seym przeszły walny warszawski obranym, za starania, dowody około woiewodztwa na seymie, ktore na widok nietylko nam okazuią się, ale całemu swiatu polskiemu repraesentowali się, iakos my mieli relatią od ich mc pp. posłow woiewodztwa Wolhynskiego, że, vivendo communicativis consiliis na seymie z sobą, in una navi navigantes z woiewodztwem Wolhynskim, gdyby był seym stanoł, umowili byli zgodnemi głosami swoiemi uniwersalną komissią injuriatorum, od woysk wielkiego xięstwa Li-

tewskiego seymem naznaczoną, tylko że tuitia fata zerwanego seymu nastąpili; iednak że, po zerwanym seymie, particularną komissią particulariter nam u i. m. p. hetmana litewskiego wyrobili y allewatiy nam, woiewodztwu, przyniesli, kiedy ordynanse surowe do revocowania z tąd woysk litewskich procurowali. Dziękuiemy uniżenie, wdzięcznosć zyscuiąc na sercach naszych niesmiertelną, y upraszamy ich mc pp., aby nie żałowali kosztu y pracy, y zdrowia swego, choc nic od nas za koszta y prace nie biorą; że woiewodztwo nasze ubogie, iednak że bogatemi słowami płaciemy: Bug zapłac, y upraszamy et amore woiewodztwa obliguiemy, że ieżeli by seym przyszly miał bydz, ut gerant provinciam woiewodzwa naszego na seymie przyszłym z tąż instructią et invigilent interessom woiewodztwa naszego activitatibus dignissimis suis, y dla tego ich mc wczesnie upraszamy.

Że dla odległosci mieysca czeste uniwersały na seymiki przedseymowe nie dochodzą nas, chiba aź po czasie, bo ich w cudzym woiewodztwie rzucaią po grodach Luckim y Włodzimirskim, o co prosimy ich mc pp. posłow, aby się to mowili na seymie, żeby uniwersały na seymiki woiewodztwa naszego do grodu Żytomirskiego dowożone byli, a nie rzucane po cudzych grodach y woiewodztwach, gdyż i. m. p. podskarbi wielki korouny na expedycie publiczne expenza kładnie przy liquidaciach Rzpltey.

Dziękuiemy y w. i. m. p. Antoniemu na Woiutynie Sinickiemu, sędziemu ziemskiemu kiiowskiemu, podstarosciemu grodzkiemu łuckiemu, że za woiewodztwo przeszłego roku ledwie nie dał in praedamonium fortunę swoią, kiedy prudentissimo consilio suo mandat dał i. m. p. Baranowiczowi, regimentarzowi, pro convulsione legis na seym, y upraszamy i. m. p. pro digno socio laboris ich mc pp. posłom in locum i. m. wynianiaiącego się na seym, ut adiungat activitatem suam in desideriis woiewodztwa.

A że ich mc pwie Kazimierz na Steczance Stecki, chorąży kiiowski, podstarosci żytomierski, sędzia grodzki włodzimierski, Antoni z Trypola Trypolski, chorąży owrucki, podwoiewodzi sądowy czernichowski, iako atlantes barkami utrzymuią te woiewodztwo tak

na seymach, iako y seymikach, we wszystkich tam ab intra, quam ab extra, niepomyslnych na woiewodztwo occurentiach, cum dispendio zdrowia y fortun swoich, ktorych prac y kosztow dla woiewodztwa azarduiących longo non recensemus cathalogo y nic nigdy za ich pracy y koszta niedaiemy, tylo drugim: Bug zapłac, płaciemy.

I ieszcze ich mc. pro bono publico woiewodztwa vexatoriam causam od i. m. p. Radziminskiego w trybunale ponoszą, ktory, nigdy niebywaiąc na seymiku woiewodztwa naszego, a ni in colonia woiewodztwa, superagressus nas wszytkich na seymiku, licita via libertatis non progrediendo, na seymiku głosu nie zabrawszy do pokazania possessiey, seymik deputatcki rwał y, nieumiawszy zażyć praerogatywy szlacheckiey y wolnosci, pierwszy raz na seymiku bywszy, indiscreto et arduo sermone kożdemu z obywatelow odpowiadał y wszytkich nas ausu suo et motivo alicujus ad stuporem trahebat: zlecamy tedy i. m. p. marszałkowi koła naszego rycerskiego, aby na zaiutrz po seymiku teraznieyszym protestatią solenną w grodzie tuteyszym nomine publico wdztwa uszynił; obliguiemy zas ich mc pp. plenipotentow, praeterito laudo obranych, aby z. i. m. jure agant czy na seymie za mandatem, czy w tribunale za pozwem wydanym, dosyc że in foro competenti; ich mc zas panom chorążym kiiowskiemu y owruckiemu w sumptach erygowanych na tę sprawę tam ex actoratu, quam et reatu, evictionem cavemus et spondemus.

Seymik zas ten proroguiemy pod tąz laską albo dawnego i. m. p. marszałka ad diem vigesimam octavam maia.

Działo się w Żytomierzu, dnia dwudziestego szostego februarij, anno millesimo septingentesimo decimo quarto.

Michał Tryzna-Jackowski, czesnik latychewski, marszałek kola ryeerskiego woiewodztwa Kiiowskiego.

Ktoreż to laudum, za podaniem y oczewistą prozbą wysz mienowanego i. m. podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, słowo w słowo, iak się w sobię ma, do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich wpisane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 211, л. 3 об., актъ 5.

LX.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о выраженіи благодарности посламъ, отправлявшимся къ нѣкоторымъ сановникамъ въ интересахъ воеводства, за ихъ хлопоты и о принесеніи жалобы на своеволіе и насилія со стороны жолнеровъ; о расположеніи на зиму лошадей въ Кіевскомъ воеводствѣ и выборѣ для того коммиссаровъ; объ изданіи универсала относительно размѣщенія лошадей на зиму и внесеніи въ актовыя книги ординансовъ о нечиненіи войсками насилій обывателямъ; о сообщеніи директоромъ воеводства посредствомъ писемъ начальникамъ отрядовъ о гетманской и региментарской волѣ относительно прекращенія насилій и о ненарушеніи льготъ околичной шляхты войсковыми билетами,—22 марта 1714 года.

Року тисеча семъсотъ чотырнадцатого, месеца марца двадцатъ второго дня.

На урадe кгродском, в замку его кор. млти Овруцкомъ, передо мною, Даниеломъ Левковскимъ, намѣсникомъ на тотъ часъ и реентомъ кгродскимъ овруцкимъ, и книгами нинешними кгродскими овруцкими, comparens personaliter, wielmożny jmc pan Antoni Trypolski, chorąży owrucki, starosta wyszgrodzki, dyrektor na ten czas woiewodztwa Kijowskiego, laudum na congressie owruckim w kosciele jchmc oycow jezuitow zgodnie postanowione, z podpisem ręki jmci własney, ratione introcontentorum, per oblatam podał, de eo verborum, qui sequitur tenore:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy y grodzcy y wszystkie rycerstwo, obywatele {wdztwa Kijowskiego, ktorzyśmy się, za obwieszczeniem wiel. jmci p. Antoniego Trypolskiego, chorążego

owruckiego, starosty wyszgrodzkiego, pierwszego na ten czas urzędnika y dyrektora naszego, na przeszłym congressie obranego, na relacyą wiel. ichmw pp. posłow, tak od jo. jmci p. kasztellana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, iako y od jw. jmc p. Kalinowskiego, kasztellana kamienieckiego, regimentarza woysk koronnych partyey Ukrainskiey, powracaiących do Owrucza, na dzien dwudziesty pierwszy martij, roku tysiąc siedmset czternastego, ziechali, do takowego porządku, za manuductią tegoż wielmożnego jmci p. dyrektora, przystąpilismy:

Relacya ichmw pp. posłow wyżey wyrażonych iako iest motivum ziazdu naszego, tak od niey zaczowszy, wiel. ich mc p.p. posłow za ochoczą fatygę dziękuiemy, y lubo, extra consensum nostrum, wielmożni ich mc pp. posłowie z jo. jmc p. Krakowskim do traktatu w Brzezanach na przyięcie koni do sustentowania przez zime całym woiewodztwem dwa tysiące dwiescie przystąpili, że to uczynili, ex duobus malis minus eligendo, wiedząc, iako nas insperatnym tumultuose weysciem niszczyło woysko, vitio non vertimus, ale, jesli to in emolumentum nayiasnieyszy Rzeczypospolity obroci się, in contestationem miłosci ku oyczyznie ofiaruiemy, byle przynaymniey nad ten tractat plus non exigat extorsia militaris, przeciwko ktorey o wszelkie gwałty ore publico manifestniemy się, tak przed powrotem ich mciow pp. posłow popełnione (o czym partykularne protestacie, obdukcye y prezenty po grodach testantur), iako et in subsequens następuiące, osobliwie iednak na dzisieyszym congressie naszym, odprawuiącym się w kosciele wielebnych ich mc oycow jezuitow, przeciwko ich mc. pp. kompaniy Sikorskiemu y Witwickiemu z szwadronu wiel. jmc p. podczaszego trembowelskiego, iako agressorom et conturbatorom tegoż congressu, solennie przed całą żalimy się Rzpltą.

A że ciż ich mc pp. posłowie nasi tak w traktacie swoim, iako y reskrypcie od jo. jmci p. Krakowskiego, hetmana wielk. koron., pokazali necessitatem postanowienia commissoriatu wdztwa, z woyskowym złączonego, dla dispartimentu, według taryffy naszey, dwa

tysiące dwiesci koni na całe wdztwo, salva compensatione aut restitutione in antecessum przebrania albo indebite brania pieniędzy lub prowiantow, przez regestra y weryfikacyą ich mc pp. obywatelow przed tymże produkowanych commissoriatem; więc, ad perficiendum opus, uprosilismy za komissarzow ichmc pp. Michała Pawsze, łowczego owruckiego, y Daniela Łewkowskiego, podstolego mscisławskiego, regenta grodzkiego owruckiego, ktorzy, secundum aequitatem et justitiam, z taryffy y lustracyi wziowszy lumen, maią z commissoriatem woyskowym na dobra, nemine excepto, wkładac koni proportionem, palety wydawac, ustawe specyfikowac y na nich się podpisywac; ktorych extra omnem invidiam praca że bydz powinna unanimi consensu, tak iako kożdego pro interesse publico agentem, całym wdztwem evincere tenemur.

W tym zas czasie nim woyskowy przybędzie commissoriat na mieysce swoje, uprosilismy et commissimus wielmożnemu imc p. dyrektorowi naszemu, aby ante omnia authoritate praesentis congressus wydał uniwersały do ich mciow wszystkich, dla odległosci albo oppressyi, ktore cierpiemy, ziechac nie mogących, uwiadomiaiące o przybyciu wiel. jchmc pp. posłow, tak od jo. jmci p. Krakowskiego, hetmana wielk. koron., iako y jw. jmci p. kasztellana kamienieckiego, regimentarza, y donoszące o traktacie postanowionym, y o wszystkim, cokolwiek pro consolatione ich mc pp. posłowie przyniesli y co pro conservatione boni publici wdztwo na tym postanowiło congressie, dołożyc, że na dzien dwudziesty osmy martij ten congress prorogowalismy dla ratowania się in casu przedłużonych tak wielkich oppressyi, a ichmc pp. posłowie ordynanse y uniwersały, do ich mc pp. woyskowych poskromienia służące, iako przywiezli, tak ad acta owrucensia podac obligantur.

Potym, żeby się ichmc pp. woyskowi, niewiadomoscią składaiąc przed uformowanym kommissoriatem y nastąpionym sądem woyskowym, na poprzedzaiące nie rezolwowali extorsye, upraszamy wiel. jmc p. direktora, aby do ich mw pp. szwadronistow y oboznych imieniem wdztwa rospisał listy, prosząc o patientią y ogłaszaiąc

hetmańską y regimentarską wolą, oraz, pro dokumento, instrumentow przywiezionnych, includowawszy w listy, posłał kopię, a do wiel. jmci p. Jabłonowskiego, połkownika woysk j. kr. mci y. Bzpltey, sędziego y kommissarza, naznaczonego od jo. jmc p. Krakowskiego, hetmana wielk. koron., aby się odezwał listownie, incitando ad executionem injunctarum functionum y upraszaiąc o pospiech; za przybyciem ktorego, przed złączeniem się commistoriatu naszego, ad conferendum z jmc. pro integritate nostra wiel. jmc. p. dyrektorowi plenissimam daiemy facultatem et, fidendo nie tylko dexteritati, ale et probato amori przeciwko wdztwu, omnem fortunae nostrae commisiimus eventum.

Illacya ich mw braci szlachty wsiami mieszkaięcych, że, sine ulla observantia paritatis, dwory ich mw pociągnione do gospod y osoby samych do ustaw przez palety woyskowe, iako u nas meretur compassyey, tak obliguiemy wiel. jmc. p. dyrektora, aby od całego woiewodztwa listowną instancyą succurat ich mosciom u wiel. jmc p. Gałeckiego in locum jw. jmc p. kasztellana kamienieckiego, partyi Ukrainskiey destinowanego regimentarza.

Te zas laudum, powszechną uformowane y acceptowane zgodą, wielmożnemu jmc. p. dyrektorowi naszemu podpisac y do grodu Owruckiego podac per oblatam zlecilismy.

Datum w Owruczu, w kosciele oycow jezuitow, dnia dwudziestego pierwszego martij, anno millesimo septingentesimo decimo quarto.

У того лявдум подписъ руки его млти пана дыректора тыми словы:

Antoni Trypolski, chorąży owrucki, starosta wyszgrodzki, dyrektor koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego.

Котороеж то лявдумъ, за поданемъ и прозбою вышъменованого его мити подаваючого, а за моимъ, урадовым, принятем слово въ слово до книгъ нинешных естъ уписано.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3223, л. 27, актъ 16.

LXI.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: о введеніи налога для содержанія войска; о самовольномъ вступленія въ воеводство дивизіи каменецкаго каштеляна и причиненіи насилій; объ условіяхъ сбора податей и принятіи мѣръ къ удержанію жолнеровъ отъ насилій до гетманскаго распоряженія; объ отсрочкѣ вслѣдствіе спора составленія тарифы; о представленіи люстраторами составленныхъ ими люстрацій и объ отсрочкѣ сеймика,—26 марта 1714 года.

Roku tysiąc siedmset czternastego, miesiąca martij dwudziestego szostego dnia.

W roczki sądowe grodzkie łuckie, od dnia piętnastego miesiąca y roku teraz idących, wysz na akcie mianowanych, przypadłe y sądownie odprawowac się zaczęte, przede mną, Antonim-Franciszkiem na Wojutynie Siennickim, sędzią ziemskim kijowskim, podstaroscim grodz. łuck., y xięgami ninieyszemi grodz. łuck., comparens pltr, wielmożny imc. pan Mikołay Cetner, starosta barecki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Wołyn., dla zapisania do xiąg ninieyszych, grodz. łuck. te laudum, z podpisem ręki swoiey własney, ad acta praesentia per oblatam podał, o czym też laudum niżey inserowane latius in se obloquitur, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do act wpisanie; a tak ia, urząd, anmiendo affektatione imsci podawającego, ad acticandum przyimuiąc, czytałem, y tac się w sobie pisane ma:

My, rady, xiążęta, dygnitarze, urzędnicy y całe ingenere rycerstwo wd. Wł., na seymik nasz zwyczayny boni ordinis, przypadający die vigesima sexta martij, anno millesimo septingentesimo decimo quarto, ziachawczy się, naprzod, Temu, Qui et iura regesque gentibus (sic!) winne oddawszy dzięki, że iescze lapsis oyczysny naszey auxilio suo succurrit rebus, będąc affidowane wdztwo nasze przez wielmożnego imc pana Wilczopolskiego, chorążego wiskiego, posła naszego, od iasnie oswieconego imc pana Krakowskiego (że nie tylko militaris, ale y koronnego woyska) nad podany autentycznie, ręką swą podpisany, comput

miec nie mielismy, a dla ktorych uchwaliło drugim razem po złotych sto dwadziescia z dymu, rathatim ich wydawac po złł. szescdziesiąt deklaruiąc się. In quantum by auxiliares nie brali copiae, ktore extorquent, drugą ratę po złł. szescdziesiąt przytrzymuiemy, y in quantum by ktory z ich mosciow panow commendantow per vim extorqueret, tedy injuriati in quovis foro dochodzic swego mogą.

Ponieważ zas ..... dywizia iasnie wielmożnego imc pana kasztellana kamienieckiego nad comput wdztwu podany weszła in limites wdztwa naszego, y rozne wiolencye, tak pienieżne, iako y prowiantowe wybiera contribucye, contra mentem wdztwa; zaczym z niemi, iako cum convulsoribus praw y swobod szlacheckich, ubiquinarie postąpic będzie wolne, żeby zas tym prędzey uwolnic się od tak ciężkiey ab auxiliaribus oppressyi mogli, wasz mosc.

Ich mosc panowie, uproszeni do wybierania tey exakcyi, iak nayprędzey comportent, ktorym ich mosc panowie retentores oddawac pro die vigesima octawa praesentis powinni; a ktorzy do tych czas iescze non contribuerant, ne justus pro injusto patiatur (in quantum by sasi pertinaciter tego pretendowali), immediate wydawac delaty, non referendo sese do sądow fiskałnych; idące zas w Marsie exekucye żeby de proprio ..... repetendo sobie expensa marsowe u tych, do ktorych delaty będą wydane, nie przyimuiąc żadnych libertacyi, gdyż ryczałtem wdztwo ugodziło, zlecilismy przy tym wielmożnemu imc panu marszałkowi, aby list napisał do wielmożnego imc pana Galeckiego, regimentarza partyi, w woiewodztwie Kijowskim będącey, aby iak nayskromniey obchodzili się do ordinansu j. o. imc pana Krakowskiego, ktory ma wysc in temporibus.

A lubosmy zadosyc legi scriptae chcieli uczynic, y podalismy byli grody na formowanie taryfy wszytkie trzy; że iednak w tym controwersia zaszła, a in defectu ich mosciow panow krzemienczanow, inszych statuere nie moglismy; tedy do przyszlego seymiku, sine omni dilatione, odkładamy, aby byli obrani; ktory by zas miał przeczyc, activa carere powinien voce.

Ich mosc zas panowie lustratorowie sub eodem rigore lustracye wystawic będą powinni na przyszły seymik; y imc pan woyski, w. imc. pan Iwanicki, iak prętko powroci, odezwac się będzie powinien do j, w. imc pana woiewody wolyn., ktory iake ma commissum od przeswietnego wodztwa, tak z sassami conferre będzie raczył.

Desideria inne wszytkich ich mosciow do dalszego odkładamy seymiku, ktory agitowac się będzie pod laską tegoż im pana marszałka die decima sexta maij millesimo septingentesimo decimo quarto anno.

Te zas nasze pośtanowienie, z podpisem ręki swoiey, w. imc panu marszalkowi koła naszego rycerskiego do akt grodz. podac zlecilismy.

Działo się in solito consiliorum loco, anno, mense et die, ut supra.

U tego laudum, per oblatam podanego, przy pieczęci przycisnioney podpis ręki w te słowa:

Mikołay Cetner, starosta barecki, marszałek koła rycerskiego w-wa Wołynskiego.

Ktore że to łaudum, per oblatam podane, za podaniem y prozbą wysz mianowanego jego mosci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszytkie, z początku aż do konca, de verbo ad verbum, tak iako się w sobie pisane ma, do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich iest ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 2250, л. 278, актъ 134.

LXII.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: объ увеличившихся насиліяхъ со стороны войскъ и медленности дѣйствій коммиссаровъ по удовлетворенію претензій обывателей и упорядоченію содержанія войскъ; о принятіи мѣръ къ предупрежденію разоренія края; о порученіи директору воеводства обратиться съ письмомъ къ высшимъ чинамъ и къ другимъ воеводствамъ съ просьбой о сочувствіи и содѣйствіи; о разсылкѣ повѣстокъ обывателямъ для явки на смотръ; о запрещеніи пріобрѣтенія вещей отъ жолнеровъ; о вознагражденіи обывателей, потерпѣвшихъ отъ дв. Яна Третьяка, изъ средствъ этого послѣдняго; о незаконномъ требованіи провіанта бѣлоцерковскимъ комендантомъ; объ отправкѣ пословъ къ московскимъ правителямъ съ жалобой на насилія ихъ войскъ, —29 марта 1714 года.

Року тисеча семъсотъ чотырнадцатого, месеца маръца двадцатъ девятого дня.

На урядe кгродскомъ, въ замку его кр. млсти Овъруцком, передо мною, Данилемъ Левъковскимъ, наместникомъ на тот час и реентомъ кгродскимъ овруцкимъ, и книгами нинешъними кгродскими овъруцкими, comparens personaliter, wielmożny jmc. p. Antoni Trypolski, chorąży owrucki, starosta wyszgrodski, dyrektor na ten czas woiewodztwa Kijowskiego, laudum na congressie owruckim, w kosciele jch mw oycow jezuitow, zgodnie postanowione, z podpisem ręki jmci własney, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich owruckich ratione introcontentorum per oblatam podał, tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy y grodzcy, szlachta y obywatele wdztwa Kijowskiego, ziachawszy się na dzien dwudziesty osmy marca, ex prorogatione congressu pierwszego obradom naszym naznaczony, do Owrucza pod tegoż dyrekcyą wielmożnego imci p. Antoniego Trypolskiego, chorążego owruckiego, starosty wyszgrodzkiego, widząc bez folgi pomnażaiące się wiolencye, oppressye, extorzye, niepomiarkowane vivendy, wycisnienia prowiantow y pieniędzy przez ich mw pp. woyskowych, a retardatią sprawiedliwosci swiętey

y lepszego porządku przez naznaczony kommissoriat, dla nieprzybycia dotąd wiel. jmci p. Jabłonowskiego, pułkownika woysk jego krolewskiey mosci y Rzeczypospolitey, sędziego partyi Ukrainskiey, od jo. jmc p. kasztellana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego naznaczonego, tudzież dla nieżesłania commissoriatu woyskowego do ich mc pp. regimentarzow, tak jw. jmc p. Kalinowskiego, kasztellana kamienieckiego, pierwszego regimentarza, iako y wiel. jmc p. Jana Gałeckiego, miecznika podlaskiego, po jmci na też kommendę następuiącego, naypierwiey, solenną przeciwko ich mciom wyżey wyrażonym przed Bogiem, Sędzią Naywyższym, y przed całą Rzpltą, ktora iest jurium suorum protectrix, czyniemy protestacyą.

Potym, do zabieżenia ostatniey ruinie kraju naszego, takie bierzemy media: do tych że samych ich mw wiel. jmc p. dyrektor imieniem wdztwa ma list napisac, przypominaiąc wolą ordynansem wyrażoną jo. jmci p. kasztellana krakowskiego, hetmana wielk. koron., y upraszaiąc ich mw, aby to do skutku, iako nayprędzey, przywodzic raczyli. In casu zas nieziechania commissoriatu y jmci p. sędziego woyskowego, albo nieczynienia skuteczney sprawiedliwosci, lub przez woysko ferowanym dekretom satisfekcyi, do dochodzenia krzywd, wiolencyi in quovis foro kożdego szlachcica z ich mc pp. woyskowymi, tak kompanią, iako y ich officierami, ich mm pp. plenipotentom, laudo anteriori od wdztwa naszego Kijowskiego obranym, moc zupełną unanimi daiemy consensu, committimus et obligamus, aby od ukrzywdzonych wziowszy poprzysiężone regestra, sprawy ich promowowali, controwertowali, dekreta słusznie ferowane przymowali, satisfakcyą w nich naznaczoną odbierali y z odebrania kwitowali, a my to wszystko pro firmo, rato et grato przyiąc deklaruiemy.

A że nas nietylko haec, sed et alia praemunt et terrent mota; upraszamy wiel. jmc p. dyrektora, aby do wiel ich mc pp. pierwszych in ordine urzędnikow, na Wołyniu mieszkaiących, rospisał listy, exponendo nasze uciemiężenie et invitando, żeby albo presentia albo consilio w tak trudnym razie chcieli nam adesse y z nami

nie tylko prospera, ale et adversa sentire raczyli. Także do pobliższych wdztw listy rospisac ma, offerendo animos et vires wdztwa naszego ad conjunctionem consiliorum y o wzaiemną w teraznieyszych prosząc conjuncturach konfidencyą.

Zwyczay dawny y prawo okazowania się w poniedziałek po przewodney niedzieli chcąc zachowac, upraszamy wiel. jmc p. dyrektora, aby przez listy swoie oznaymił y invitował ich mciow wszystkich urzędnikow y obywatelow wdztwa naszego, żeby się na dzien prawem naznaczony stawili viritim y popisali pod pułkową chorągwią w polu pod Owruczym.

Executionos militares żeby nam usum agriculturae nie zgubili, cavemus declaratione publica, aby nie tylko u ich mw pp. woyskowych nikt zboż, bydeł, ani żadney rzeczy, ktoraby suspitionem grabieży saperet, nie kupował, ale y od poddanych naszych bez attestacyi dworskiey, ponieważ siła ich mc pp. woyskowi gwałtem do tego przyniewalaią. A ktoby, tey duklaracyi sprzeciwiwszy się, miał w tym damnificare kogo, forum ad respondendum, sine omni exceptione et appellatione, w sądach fiskalnych wdztwa naszego Kijowskiego naznaczamy.

Jakoto na włosci Kamienieckiey żalą się niektorzy ich mc sąsiedztwo, ktora że iest w possessyi jmc p. Jana Trzeciaka, woyskiego kijowskiego, obywatela naszego, ma napisac list wiel. jmc p. dyrektor imieniem wdztwa, aby ich arceat od tego cum illa declaratione, że ex vi possessionis musiał byc ukrzywdzony na własnych jmci dobrach repetere damna.

Wniesione quaerimonie od ich mc pp. obywatelow naszych, że jmc p. komendant białocerkiewski praesumpsit propria authoritate wydawac na prowianty palety; więc, iako do tego nie należymy żadnym prawem ciężaru, tak uproszamy, aby wiel. jmc p. dyrektor w tey materyi list do jmci napisał, żeby bonevolencij wdztwa dyskretniey zażywał, a tym się kontentował, co w traktacie jch mc pp. posłowie na te tylko iedne zimę pozwolili dla pokoiu, salva tamen compensatione, co iuż za paletami wzięto.

Nieznosna krzywda od woysk cara jmci, przechodzących teraznieyszey simy, w żalu przed Bogiem y całym swiatem oswiadczywszy się, że niema permitentibus sic fatis skuteczniey szego do rekompensy sposobu, udaiemy sic cum supplici libello do ich mc pp. ministrow moskiewskich przez poselstwo, uprosiwszy ad hanc functionem wiel. ich mw pp. Jana Suryna, stolnika, Jana Rybinskiego, podczaszego, żytomirskich, Alexandra Szumlanskiego, czesnika podolskiego, Władysława Skipora y Woyciecha Mielwinskiego, sędziow fiskalnych, ktorzy przy instrukcyach swoich plenissimam miec będą facultatem odbierania wszelkiey satisfakcyi za gwałty poczynione, fanty pozabierane w poodbijanych dworach y cerkwiach, za woły zabrane y za granice zapędzone, gumna y szpichlirze poniszczone y wszystkie in genere pretensye.

Ktore wszystkie zgodnie postanowione punkta iako acceptuiemy, tak podpisac wiel. jmc p. dyrektorowi zlecamy y upraszamy, aby do akt grodzkich owruckich per oblatam podał.

Datum w Owruczu, w kosciele oycow jezuitow, dnia dwudziestego osmego, miesiąca marca, roku tysiąc siedmset czternastego.

У того лявдумъ подписъ руки велможного его милости пана дыректора въ тые слова:

Artoni Trypolski, chorąży owrucki, starosta wyszgrodzki, dyrektor koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, m. p-a.

Котороежъ то лявдумъ, за поданемъ и прозбою вышъменованого его млти подаваючого, а за моимъ, урадовымъ, принятемъ, слово в слово, якъсе в собѣ маетъ, до книгъ нинешънихъ естъ уписано.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3223, л. 38 об., актъ 26.

LXIII.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о выборѣ маршалка сеймика; о выраженій благодарности Богу, споспѣшествующему объединенію государства и воеводства съ цѣлью защиты своего отечества и свободы; объ объединеніи дѣйствій воеводствъ и выборѣ для того пословъ; объ отправкѣ пословъ къ примасу королевства съ жалобой на насилія, причиняемыя московскими войсками; о стѣсненіи саксонскими войсками свободнаго расположенія польскихъ войскъ; объ условіяхъ сбора и распущенія посполитаго рушенія; объ отправкѣ пословъ къ региментирю войскъ съ жалобой на насилія жолнеровъ; объ изысканіи средствъ на защиту м. Бѣлой-Церкви и на вознагражденіе капитановъ за трудъ; о сборѣ разнаго рода податей и освобожденіи отъ нихъ нѣкоторыхъ лицъ; о перенесеніи засѣданій скарбовыхъ судовъ изъ г. Овруча въ г. Житоміръ; объ обязательности постановленій овручскихъ сеймиковъ; о продолженіи дѣйствій коммиссіи по изысканію средствъ на содержаніе войскъ и о выраженіи благодарности уполномоченнымъ за содѣйствіе ихъ къ перенесенію сеймиковъ изъ г. Владиміра въ г. Житоміръ, — 29 мая 1714 года.

Року тисеча семъсотъ чотирнадъцатого, мѣсяца мая двадцат девятого дня.

На ураде кгродскомъ, в замъку его королевской милости Житомиръскомъ, передо мною, Конъстанътимъ Дѣдъковскимъ, намесникомъ староства Житомирского, и книгами нинешъними кгродъскими житомиръскими, comparens personaliter, w. i. m. p. Krzysztof Porczynski, podstoli parnawski, marszałek koła rycerskiego woiewodstwa Kijowskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich laudum woiewodztwa Kijowskiego, na seymiku tu, w Żytomirzu, in loco consultationum solito, die vigesima octava may anni praesentis ex prorogatione przypadaiącym y agituiącym się, zgodnie postanowione, z podpisem ręki swoiey własney, ad acta per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie y do xiąg wpisanie onego, ktorego ja, urząd, annuendo affectationi i. m. podawaiącego, pomienione laudum ad acticandum przymuiąc, wszystkie z początku aż do konca czytałem, y tak się w sobie pisane ma:

My, rady, dygnitarże, urzędnicy, szlachta, obywatele y całe rycerstwo woiewodztwa Kijowskiego, na dzien dzisieyszy dwudziesty osmy maja, ex prorogatione agituiącego się seymiku die vigesima sexta anni praesentis seymikowi naznaczony, tu, do Żytomirza, ad locum consultationum solitum ziachawszy się, ponieważ w. i. m. p. Stanisław Lwowicz, marszałek woiewodztwa naszego, pod ktorego laskę terazniеyszy miał się agitowac seymik, listem swoim, do nas, całego woiewodstwa, pisanym, doniosł, że in lecto decumbens laetali ad exequendem suum munus iachac nie może y laskę do dyspozycyey woiewodztwa składa; za czym unanimiter za marszałka w. i. m. p. Krzysztofa Porczynskiego, podstolego parnawskiego, obralismy.

Potym do tego, co kolwiek concernebat tam uniwersałem statum Rzeczypospolitey, iako y particularem woiewodztwa naszego, przystąpilismy, gdzie naprzod, Bogu naywiszszemu, Ktory diffidentią inter status serc ludzkich, tanquam exiciosas regnorum pestes in praecipicium by naymocnieysze panstwa tradentes wykorzenia, a confidentią inter eosdem status regni przywraca, kiedy przed tym woiewodztwa y oyczyzny swoiey bona malaque matris suae tanqui aliena a longe speculabantur, teraz zas communicativis cum tribus suis provisiis vivendo, consilijs opera salutaria operantur et media saluandae patriae et libertatis providendo et externam securitatem przez confidentią między sobą y communicatią tak z prowinciami, iako y woiewodztwy wynayduią, dziękuiemy y,iako Supremo Numini, supremum honorem oddaiemy

Kiedy przeswietne woiewodztwo Wolynskie przez ich mc pp. posłow swoich, to iest, w. ich mc pw.: Piotra Łaskę, starostę dymirskiego, y Konstantego Młodeckiego, podstolego nowogrodzkiego, y nas do confidencyey przy contestacyey swoiey przyiazni ożywa, mutuam po nas wyciągaiąc communicationem; do ktorey wzaiemney confidencyey y communicatiey z całą Rzecząpospolitą y z przeswietnym woiewodztwem Wołynskim bierzemy się y ich mc pp. posłow swoich, to iest, w. ich mc pw.: Wenturego na Hansku Hanskiego, chorążego żytomirskiego, y Michała Fedkiewicza, horodni-

czego owruckiego, na seymik w Łucku, die undecima iunij przypadaiący, do tegoż przeswietnego woiewodztwa Wołynskiego upraszamy.

Z expraessią tak confidentiey, iako y wzaiemney communicatiey, że ktore się całey Rzeczypospolitey zdadzą saluandae libertatis et providentiae ab extra et ab intra securitatis media y my, iako pars Rzeczypospolitey, a corpore oney nie odzielimy się, ale consilia et arma z całę Rzecząpospolitą y przeswietnym woiewodztwem Wolynskim sociabimus, prawa nasze in integro zachowawszy; także y do j. o x. j. m. prymasa, vicariam regum piastuiącego potestatem, w. ich mc pw.: Jerzego Olszanskiego, czesnika kijowskiego, y Marciana Czaplica, starostę krzemienczuckiego, unanimiter uprosilismy cum homagio wszelkich uprzeymosci y życzliwosci oraz doniesieniem justi doloris tak całey Rzeczypospolitey, iako y particulariter woiewodztwa naszego, kiedy woyska pod niebytnosc nayiasnieyszego krola i. m., p. n. m., extra limites regni będącego, exotyczne moskiewskie, przechodzące przez woiewodztwo nasze, nieznosne uciemiężenia, zabierania bydeł y koni we dworach y tak siła inconuenientiey wniosłey; stoiące zas in praesidio w Kijowie, in limitibus regni nostri, dopuszczaią czercom kijowskim, precipue meżyhorskim, przywłaszczac w woiewodzstwie naszym szlacheckie fortuny contra pacta et dislimitationes inter monarchias.

Woyska zas saskie in visceribus Rzeczypospolitey naszey depabularunt pabulum woysku naszemu, że tak wielka częsc woyska naszego koronnego w iednym woiewodztwie naszym miescic się musiała z wielką krzywdą y szkodą niezmierną woiewodztwa naszego, bo nec mica panis extat ubogim ludziom, przez co debilitatur corpus Rzeczypospolitey et eversio status przez zależenie chleba y odięcie woysku naszemu całey Rzeczypospolitey, że się ex necessitate extrema w naszych pogranicznych woiewodztwach tułac, a nam summam injuriam, egestatem et depopulationem przynosic musi.

Do ktorego obmyslenia bezpieczęstwa bonum ordinem, według prawa, de expeditione bellica opisanego, stanowiemy: naprzod, j. w. i. m. p. Jerzego-Andrzeia z Szpanowa na Nowodworze y Zdeniżu

Czaplica, podkomorzego woiewodztwa Kijowskiego, za pułkownika pospolitego ruszenia unanimiter upraszamy, ktory i. m. chorągiew swoią podniesc, tak iako y wiel. ich mc panowie kijowski, żytomirski y owrucki chorążowie, według urzędu swego et iuxta obloquentiam anteriorum laudorum, każdy, chorągiew swoią podniosszy, ad obsequium publicum woiewodstwa stanąc maią; nad to, kto by kolwiek z wiel. ich mc pp. urzędnikow y terrigenow woiewodztwa naszego, anterioribus laudis adhaerendo, chorągiew swoią szlachecką podniesc chciał dla usługi publiczney woiewodztwa, non negamus; każdemu zas terrigenae ad placitum daiemy y, pod ktorą kolwiek ex praemissis chorągiew podiachac chciał, pozwalamy y zgodnie stanowiemy. Mieysce zas sciągnienia się pospolitego ruszenia woiewodztwa naszego in meditullio powiatu Żytomirskiego y Owruckiego pod Iskoroscią, a niegdzie indziey, naznaczamy; na ktore mieysce j. w. i. m. p. podkomorzy kijowski, pułkownik woiewodztwa naszego, na ten czas, kiedy insze woiewodztwa na kon wsiadac będą, uniwersałami, wczesnie do grodow Żytomirskiego y Owruckiego wydanemi, pro munere suo stawac nobilitatem convocowac, gdzie y ich mc terrigenae wszyscy, nemine excepto, na dzien y termin, uniwersałami praecise naznaczony, ad obsequium publicum stanąc sub rigore in lege descripto laudi praesentis vigore tenebuntur. A inquantum by, uchoway Boże, słabosc zdrowia nie pozwoliła hoc munus publicum exequi j. w. i. m. p. podkomorzemu kijowskiemu, tedy za daniem znac y za obwieszczeniem przez i. m. ad idem exequendum obsequium pierwszemu in ordine urzędnikowi woiewodztwa naszego takowąż, jako y pomienionemu j. w. i. m. p. podkomorzemu, exequendi muneris pułkownikowstwa modo praemisso plenissimam daiemy y pozwalamy facultatem, hoc adjungendo, że ktorży tu praesentes mieszkamy w woiewodztwie, personaliter na te pospolite ruszenie stawac mamy; ktorzy zas ich mc, włosci swoie maiąc, tu nie mieszkaią, tak postanawiamy, aby po trzy koni z dymu iednego ludzi trzech moderownych, do woyny sposobnych, z orężem y moderunkiem należytym, każdego człowieka moderunki warty złotych czte-

rechset ad minimum, na też usługe woiewodztwa stawili; a w niestawieniu z każdego dymu trzech ludzi moderowanych, lubo prawo et constitutio regni anno millesimi sexcentesimi vigesimi rigorosius renitentes karac opisało; iednak że, habita ratione desolationis dobr w woiewodztwie naszym, aby pomienioną kwotę z każdego żołnierza niestawionego—złotych czterysta ad aerarium woiewodztwa naszego wypłacił każdy renitens; forum ad instantiam instigatoris sądow skarbowych woiewodzstwa naszego, w tymże sądzie renitentibus naznaczywszy, ex unanimi consensu stanowiemy. Nadto, w. i. m. p. pułkownik, przy rospuszczeniu pospolitego ruszenia woiewodztwa naszego, rewizyą chorągwi uczynic y, regestra existentium na usłudże braci spisawszy, do grodu tuteyszego podac ma; tandem visum est woiewodztwu naszemu uprosic posłow do przeswietnych woiewodztw Podolskiego y Bracławskiego; iakoż do Bracławskiego wiel. ich mc pw.: Bazylego na Wychowie Wyhowskiego, skarbnika y pisarza żytomirskiego grodzkiego, y Jacka Podhorodenskiego, podczaszego mscisławskiego, do przeswietnego woiewodztwa Podolskiego wiel. ich mc pw.: Jozepha Olizara-Wołczkiewicza, starostę romanowskiego, y Krzysztofa Porczynskiego, podstolego parnawskiego. marszałka pro tunc naszego, in simili materia, iako y do przeswietnego woiedwodztwa Wolynskiego, uprosilismy y na to osobliwą ich mcm dalismy instructią.

A tak uprzątnowszy materye, ad universałem statum Rzeczypospolitey należące, ad particularem statum woiewodztwa naszego y interessow jego przystąpilismy, gdzie wiel. ich mc pp. urzędnikow woiewodztwa naszego, iako to: ich mc pw. kijowskiego y żytomirskiego chorążych y i. m. p. starostę dymirskiego, aby in praesentia braci terrigenow, tu na seymik ziachałych, do w. i. m. p. regimentarzą teraznieyszego, pod Berdyczowem obozem stoiącego, cum expostulatione, ne aggravetur populus super tractatum, ich mc pp. posłowie woiewodztwa naszego iachali, uprosilismy, y wszystkie desideria nasze probatae dexteritati, activitati et prudentiae ich mw commissimus.

Na praesidium Białocerkiewskie pietnascie tysiący złotych aby quam primnm doszły, miec chcemy y i. m. p. marszałkowi naszemu ore publico zlecamy, aby per commutationem za mieysca puste, z ktorych należytosci i. m. p. kapitan ordynowany wybrac nie mogł, na inne dobra, z ktorych by satisfactia subseqni mogla, praecipue do dobr Choynik na dymow iedynascie y na summę pulszosta tysiąca assignatią nomine woiewodztwa wydał temuż i. m. p. kapitanowi, recompensuiąc fatygi iego od woiewodztwa naszego, lubo zruinowanego, dym ieden y kwotę za niego, pięcset złotych czyniącą, z dobr iakich do zapłacenia aby naznaczył, plenam daiemy potestatem.

Podatki, anterioribus laudis uchwalone, iako-to: podymne, pogłowne y inne, reassumuiemy y ich mc pp. exaktorom one wybierać czas a prima junij ad ultimam julij anni praesentis et non amplius naznaczamy; in quo temporis interstitio ieżeliby nie wypłacono podatkow, ciż ich mc pp. exactores delaty i. m. p. Ilinskiemu, kapitanowi, podać ad percipiendam contributionem tenebuntur. Dobra zas w. i. m. p. Cetnera, staroscica lwowskiego, respektem podatkow wszelkich ad resolutionem do seymiku, in crastinum post electionis deputatorom anno praesenti przypadaiącego, zachowuiemy; hoc temporis, aby żaden z ich mc pp. exaktorow z tych dobr podatku nie praetendował, deklaruiemy.

Wszystkie zas actus congressow owruckich dla dobra pospolitego stałe, aby tak grodowi Żytomirskiemu, iako y ich mc pm braci powiatu tegoż, et limitationes sądow skarbowych były awisowane et ad notitiam wczesnie przywiedzione, miec chcemy et ore publico stanowimy; a że sądow skarbowych kilka cadencij w Owruczym sądziło się, dla tego cadencyą onych tu, do Żytomirza, in crastinum po seymiku electionis deputatorum anno praesenti przypadac maiacą, przenosimy, alternacie nie dereguiąc owruckiey, y też cadentią sądzic sądowi skarbowemu zlecamy.

Actus zas in congressibus w Owruczym pro universali conservatione in hoc statu Reipublicae infelicissimo stałe ad recensendum, iako też y commissią nie według taryfy paletow dawnych przez ich

mc pp. kommissarzow do tegoź seymiku, in crastinum po deputackim przypadaiącego, zachowuiemy. Inne interessa woiewodztwa naszego do tegoż seymiku odkładamy.

Ad extremum, publiczna ich mc pp. plenipotentow naszych względem seymikow, we Włodzimirzu contra tot sancita regni et lauda woiewodztwa naszego praesumptive stanowionych, z pewnemi ich mcmi pamiętna iest w sercach naszych usługa; ad idem y wdalszy czas obsequium y attentowania in futurum tych że seymikow, iako też instituendam actionem ad tribunał regni vel ubi de jure competierit, vigore praesentis laudi, i. m. p. Radziminskiemu pomienionych ich mc pp. plenipotentow cum plenissima evictione stanowiemy et ex unanimi consensu zlecamy; tym czasem na podruże w tych usługach woiewodztwa tysiąc złotych ich mcm conferuiemy y w. i. m. p. kommissarzowi assignatią do ich mc pp. exaktorow, iak naypiewneyszych y iak naypierwiey tę summe wypłacic maiących, wydac zlecamy.

Te zas laudum zgodnie y iednostaynie postanowione i. m. p. marszałkowi podpisac et ad acta grodu tuteyszego per oblatam podać zlecilismy.

Działo się w Żytomirzu, in loco consultationum solito, anno, mense et die, ut supra.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki w. i. m. p. marszałka w te słowa:

Krzysztof Porczynski, podstoli parnawski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, manu propria.

Котороежъ то лявдумъ, перъ облятамъ поданое, за поданемъ и прозбою вишъменованого его милости подаваючого а за моимъ, урядовымъ, принятемъ все, з початъку ажъ до конъца, де веръбо адъ веръбумъ, до книгъ нинешънихъ кгродскихъ житомиръскихъ естъ инъкгроссоване.

Кн. Кiев. центр. арх. № 211, л. 36, актъ 21.

LXIV.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: о назначеніи времени смотра мѣстнаго ополченія; объ отправкѣ пословъ къ королю, гетманамъ и другимъ лицамъ съ объясненіемъ причины смотра; о сношеніяхъ съ Люблинскимъ и Русскимъ воеводствами; объ отпускѣ суммъ на содержаніе нѣкоторыхъ жолнерскихъ отрядовъ; о привлеченіи къ суду жолнеровъ за причиненіе обывателямъ убытковъ и насилій; объ увольненіи имѣній духовенства отъ платежа саксонской контрибуціи и о возвратѣ ея уплатившимъ уже,—1-го августа 1714 года.

Roku tysiąc siedmset czternastego, miesiąca augustu pierwszego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mosci Łuckim, przede mną, Piotrem Skuratowskim, namiesnikiem burgrabstwa zamku Łuckiego, y xięgami ninieyszemi grodz. łuckiemi, comparens personaliter, wiel. imsc pan Mikołay Cetner, starosta barecki, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wol., dla zapisania do xiąg ninieyszych grodz. łuckich to laudum, z pieczęcią y z podpisem ręki swoiey własney, ad acta praesentia stanowszy, per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do xiąg wpisania, ktorego ia, urząd, annuendo affectationi, ad acticandum przyimuiąc, czytałem, ktore iest de tenore tali:

My, rady, senatorowie, xiążęta, dygnitarze y całe in genere rycerstwo woiewodz. Woł., na seymik nasz zwyczayny boni ordinis pro die trigesima iulij anni praesentis millesimi septingentesimi decimi quarti ziechawszy się, naprzod, Temu, Qui regit astra, terramque tuetur, winne oddawszy dzięki, że nam ieszcze in tantis positis malis tyle uzycza czasu, ile nam do salwowania się potrzeba by była, takie między nami ex unanimi consensu czyniemy postanowienie:

Czyniąc zadosyc prawu pospolitemu y constytucyey in anno millesimo sexcentesimo trigesimo secundo okazowanie się, secundum mentem ejusdem postanowioney constitutionis, uchwalamy, wedlug iey tenoru, popis pro die decima sexta praesentis sub poenis, de expeditione

bellica sancitis, quo rigore obstringimus także ich mc panow braci possessyonatow naszych quocunque tituło, in militari servitio będących, a żeby chcieli comparere do okazowania się na czas naznaczony.

Żeby zas to okazowanie nasze iakiego u maiestatu i. kr. mosci albo i. w. ich mw panow hetmanow nie przyniosło podeyzrzenie, uprosilismy wieł. ich mw panow posłow do maiestatu i. kr. mosci wieł. imc pana Władysława Krzeszkowskiego, starostę włodzimirskiego, z wieł. imc panem Ludwikiem, chorążym czernieh.; do i. o. imci pana Krakowskiego, hetmana wiel. koronn.—wiel. imc pana Cieszkowskiego, starostę kleszczelowskiego, z wieł. imc panem Boguszewskim, skarbnikiem bełzkim; do i. wiel. imc. pana woiewody podlaskiego, hetmana poln. koronn.—wiel. imc pana Mikołaia Cetnera, starostę bareckiego, z w. imc panem Żagurskim, podstolim kijow., y wiel. imc pana Charlinskiego; ktorzy ich mosc panowie posłowie, przy podanych sobie od wiel. imc pana marszałka przez instrukciją punktach, y to remonstrowac maią tak maiestatowi iego kr. mci, iako y w. ich mc panom hetmanom, że woiewodztwo nasze nie na żadne molimina, ale presse, zadosyc czyniąc prawu koronnemu, te okazowanie się uchwaliło.

Do wdztwa Lubel., iako y do Ruskiego, aby wiel. imc pan marszałek koła naszego rycerskiego reskrypty podawał, według informacyey, w kołe braterskim sobie podaney, zalecamy.

A lubo woiewodztwo nasze przez rozne extorsye w niwecz zdesolowane, iednak że, annuendo partye Ukrainskiey, przed tym w commendzie i. wiel. imc pana kaszteł. kamienieckiego, in praesenti zas wiel. imc pana Galeckiego, miecznika podlaskiego, zostaiącey, inconpanuiąc do tey że divisyey chorągiew arkabużeryey i. w. imc kanclerza koronnego, pod rotmistrzostwem imc p. Nenchi będącą, wyciężonego aerarium swego trzydziesci tysiący, z retent saskich pieniędzy, na delatach bedących, za assygnacyą w. imc commissarza swego, wyliczyc pozwala, salvis satisfactionibus injuriatorum, iako iuramentis deducetur y iuż actu deductum imc Pawłowskiemu, kapita-

nowi regimentu i. w. imc miecz. koron., het. pol. w. x. Lit., iż wybrali pultora tysiąca gotowizną y extorsit w Hrycowie, w Marsie zas noczłegow y popasow daleko barziey groszowego wybirania, według przeszłego zwyczaiu swego, przestac będą powinni.

W krzywdach y pretensiach naszych, tak od dywisyey Wol., iako też y Ukrainskiey, liberum forum et passum do trybunału koronn. et ubi de iure venerit, żezwalamy viamque agendi zachowuiemy sobie.

Partyey Wołh .... praeterito laudo trzeciey raty nie pozwalamy, y lnbo anteriora lauda, nemine exepto, saskie contrybucye aby byly wydawane, serio zalecaią; iednak że my, widząc tak wielką dezolacią w dobrach duchownych; tam graeci, quam latini ritus, dla ktorey y chwała Bozka szwankowac musi, teraznieyszym naszym postanowieniem, od saskiey pomienione dobra uwalniamy contrybucyey, pro hac sola vice obstringendo, (aby) nie tylko tych, ktorzy nie wydali, do soluciey ich mc panowie poborcy nie pociągali, ale y tym, w ktorych iuż wybrano, instantanee przywrocono było; za ktory wyswiadczony affekt od wdztwa naszego przewielebna kapituła Łucka. wiel. imc p. Piaskowskiego, podcz. dobrzyn., że wszelkich wypuscza processow y wolnym od włożoney na niego czyni exkomuniki.

Desideria wszystkich ich mc do przyszłego odkładamy seymiku, ktory pod laską tegoż wiel imc p. marszałka ad diem decimam octavam septembris anni praesentis proroguiemy.

To zas postanowienie nasze, z podpisem ręki swey, wiel. imc p. marszałkowi koła naszego rycerskiego do akt grodzkich podac zlecilismy.

Dat. w Łucku, in loco consiliorum solito; anno, mense et die supra expressis.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki w tę słowa:

Mikołay Cetner, starosta barecki, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wołynskiego.

Ktore że to laudum, per oblatam podane, za podaniem y oczywistym przyznaniem wyż mianowanego imci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystkie z początku aż do konca, de verbo ad verbum, do xiąg ninieyszych łuckich iest zapisane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 2250, л. 780, актъ 1.

LXV.

Постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства: о выраженіи благодарности Богу за его милость; о выраженіи благодарности великому коронному гетману за заботу о безопасности воеводства; о неприкосновенности границъ воеводства и о сношеніяхъ по этому поводу съ Кіевскимъ и Подольскимъ воеводствами; объ уничтоженіи хуторовъ, какъ притоновъ разбойниковъ; объ установленіи поголовнаго налога съ христіанъ и евреевъ и объ условіяхъ его взиманія; объ увольненіи отъ этого налога имѣній заслуженныхъ лицъ; о возвращеніи въ г. Винницу винницкихъ замковыхъ актовыхъ книгъ; объ увольненіи отъ податей г. Винницы и іезуитскихъ имѣній вслѣдствіе разоренности ихъ; о цѣнѣ монеты въ воеводствѣ; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ за понесенные убытки и за услуги воеводству; о скорѣйшемъ окончаніи сборщиками податей своей обязанности и о привлеченіи къ суду лицъ, не уплатившихъ своевременно податей или не подчинившихся настоящему постановленію,— 11 сентября 1714 года.

Roku tysiąc siedmset czternastego, miesiąca septembris iedynastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mosci Winnickim, przede mną Franciszkiem Pawłowskim, (namiestnikiem?) na ten czas burgrabstwa, regentem grodzkim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi winnickiemi, comparens personaliter, wielmożny imc pan Paweł Jaroszynski, podczaszy owrucki, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Bracławskiego, laudum seymiku tegoż woiewodztwa, officiose per oblatam podaiąc, o przyięcie iego upraszał; a tak ia, urząd, annuendo affectationi, to laudum przyimuiąc do xiąg, słowo od słowa czytałem, in tenore sequenti:

My, rady, dignitarze, xiązeta, urzędnicy y wszystko rycerstwo woiewodztwa Bracławskiego, na seymik wprzod electionis wiel. ichmcw panow deputatow na trybunał koronny, podług prawa pospolitego, a potym na dzien dzisieyszy ad innovandum bonum ordinem w woiewodztwie naszym na dzien dzisieyszy, to iest, in crastino po seymiku deputatorum ad locum solitnm consultationum do miasta iego krolewskiey mosci Winnicy antiquo methodo et praxi ziechawszy się, naprzod Panu Bogu zastempow, per Quem reges regnunt et legum conditores iusta decernunt, wieczną wdziecznosci na sercach naszych exarando characterem, że in his calamitatibus in gleba patriae obradą koło dobra pospolitego do tąd pozwolił, takową czyniemy y stanoviemy uchwałą:

Nie tylko swiatu Polskiemu, ale całemu chrzescianstwu, iasnie oswieconego imc pana kasztellana krakowskiego, hetmana wiel. koron., koło dobra pospolitego całey oyczyzny perspecta sollicitudo debitam w sercach naszych exquint venerationem; przeto publico instrumento ucharakterowanych ich mw panow: Jerzego Strzelnickiego, skarbnika bracławskiego, sędziego grodzkiego winnickiego, Jozefa Dogiel z Łyczkowa Cyrynę, starostę niechworowskiego, upraszamy, aby nomine nostro debitam oddawszy za pieczołowanie około konserwacyey wdztwa naszego gratitudinem, w dalszy czas ultraneam exposcant tutellam.

Chcąc zas woiewodztwa naszego cum vicinis palatinatibus w granicach zachowac integritatem, uprosilismy e medio nostri wiel. ich mcw panow Antoniego-Franciszka Sienickiego, sędziego ziemskiego kijowskiego, podstarosciego grodzkiego łuckiego, y imc pana Alexandra Dolżkiewicza, woiskiego owruckiego, aby, przy explikacyey braterskiey naszey z przeswietnym woiewodztwem Kijowskim na seymiku, naypierwey przypadaiącym, initis medijs quam optimi ich mcw panow exaktorow y administratorow woiewodztwa Kijowskiego, a licentiosa instructione za granice woiewodztwa naszego toż przeswietne woiewodztwo coercere chciało; w takowey że reqwizytyey do przeswietnego woiewodztwa Podolskiego uprosilismy ich mciow panow

Andrzeia Baranowskiego y imc p. Samuela Kilinskiego, regenta grodzkiego owruckiego, listy in desiderijs woiewodztwa naszego tak in uniwersali pro communi utilitate, iako też et particulari personali requisitione wiel. im panu marszałkowi koła naszego pisac zlecamy, na ktore responsy na seymik ex prorogatione przypadaiący przywiesc wszysczy y oddawac powinni będą.

Prowidendo zas securitati weiewodztwa naszego, lubo solicitudine et cura i. o. im. p. kasztellana krakowskiego bunty kozackie evakuowane są, iednak, iż ieszcze reliquias w wdztwie naszym przy futorach na mieyscach utaionych znayduią się, z kąd rozboie w drogach na noclegach iuż exhalarunt; przeto, wszystkie futory in spatio iednego roku aby zniesione były, ich mcw panow obywatelow wdztwa naszego obliguiemy; a ktoby nie zniosł w czasie naznaczonym takowy futor, per executionem militarem zniesiony y spalony bydz ma.

A ponieważ woiewodztwo nasze do iakiego kolwiek respirium za łaską Bożą przychodzi et sine metu ad fortia operanda pro omni exigentia et necessitate zostawac niepowinno; przeto, accedente omnium consensu podatek pogłownego uchwalilismy y postanowili in tali praxi wybierania podług instruktarzow dawnych, w konstytucyach wyrażonych, od głowy chrzescianskiey po złotemu iednemu a zas od żydowskiey po złotych trzy, cum solario debito, to iest, od złotego chrzescianskiego po groszy trzy, a zas od złotego żydowskiego pogroszy szesc do rąk ich mc pp. poborcow ad solwendum injungendo; ktory podatek wiel. ich mcm panom Jozefowi Dogilowi-Cyrynie, staroscie niechworowskiemu, y imc panu Antoniemu-Alexandrowi Szydłowskiemu, rotmistrzowi i. kr. mci, ad exigendum committimus, obliguiąc tychże ich mcw, aby, zasiadłszy tu, w Winnicy, a prima oktobris przez niedziel szesc sine intermissione funkcyą swoię kontynuowali y pomieniony podatek wybierali; ich mc zas panowie obywatele ten że podatek w czasie opisanym zwozic y fideliter od głow wyżeyopisanych tak sami, iako y administratorowie włosci panskich, oddawac y liczbę głow z woytami albo z gro-

mady iednym czlowiekiem wiary godnym spisywac y poprzysiądz rzetełne spisanie głow wszystkich, iako y rzetelne oddanie podatku od nich, powinni będą w grodzie. A ieżeli by per renitentiam pomienionego podatku w czasie opisanym nie oddali, tedy ich mcm panom exaktorom daiemy plenariam facultatem, aby, post expiratum tempus exactionis, zaraz wszystkich retentorow nieodwłocznie exequowali et quam citius ad aerarium publicum summam fiscalem importowali; ktory podatek wszyscy in universum, nemine excepxo, wypłacac sub rigore militaris executionis obstringimus; od juramentu zas ich mc panowie exaktorowie z wiosek po groszy szesc, a z miast y miasteczek po groszy dwanaście in vim praemii laboris brac sobie powinni będą et non plus ultra; ten że podatek od głow tych płacony bydz powinien, ktorym lat pietnaście od narodzenia mineło; od parobkow zas służących u żydow y kucharek chrzescianskich (wyiąwszy winnikow, gorzałkę kurzących, ktorzy tylko po złotemu iednemu, iako chrzescianie, wypłacac będą) po złotych trzy wybierany powinien będzie. Pasieki w całosci, iako ab antiquo na swoich zostawały mieyscach y pod tę demolityą futorow żadnym sposobem pociągane aby niebyły, praesenti laudo cavemus.

Merentur w sercach naszych i. w. im. pana Josepha na Potoku Potockiego, woiewody kijowskiego, per clarissima gesta in conservationem całey oyczyzny, kiedy nie tylko fortunę, ale y życie y zdrowie exardował; przeto dobra imci w wdztwie naszym miasto Berszad ex delatione imc p. Stefana Ostrowskiego, kommissarza do tych dobr destinowanego, iż są spustoszone, a medietate podatku tego uwalniamy; pari gradu i. w. im pana pisarza polnego kor. dobra miasteczko Strzyżawkę także a praesenti libertamus contributione; toż samo aestimonium swiadczemy imc panu Kamienieckiemu, porucznikowi w. imc p. starosty wielunskiego, y dobra imci Kopijowkę, Tymanowkę, Kunicze, Kozince y Samhorodek od tegoz podatku de toto uwalniaiąc, także lud służały, w Potoku zostaiący, od tegoż podatku libertuiemy.

Akta tuteysze grodzkie winnickie ponieważ ob hostilitatem przez imc pana Uminskiego są uwiezione y nie są in activo grodu; przeto zlecamy w imc panu Jerzemu Dołgilowi-Cyrynie, stolnikowi trembowelskiemu, włodzimirskiemu, winnickiemu grodzkiemu pisarzowi, aby pomienione akta od tegoż imci recuperowaly; co na recuperatyą expensowac będzie, to na przyszłym seymiku cum debita gratitudine rekompensowac declaruiemy.

Miasto Winnica ponieważ nie tylko per hosticum publicum, ale y przez ogien przypadkowy iest zruinowane, przeto a praesenti contributione de plano uwalniamy; także dobra koscielne kollegium Winnickiego wielebnych ich mcw o.o. iezuitow, aby tak bazylikę, iako też y upadaiące rudera tegoz koscioła, reparowac mogli, od płacenia tegoż podatku praesenti laudo libertuiemy.

Cursum monetae aby mutuendo difficultatem nie przynosiła, tak resoluimus, aby ich mc pp. obywatele cujuscunque conditionis także ludzie inszego praetium nad ustawę teraznieyszą nie wymyslali, ale taką cenę monety, iako w innych wdztwach idzie, brali, dawali, to iest, czerwony złoty po złotych osmnastu; taler bity po złotych osmiu; tynf po złotemu y groszy osmiu; orlanka po złotemu; kopijka po groszy dwa,—tak ustanawiamy, dla czego w przednieyszym miescie Winnicy aby obwołano na targach naypierwszych to mentem woiewodztwa, tak y po innych miastach wdztwa naszego.

Żadosyc zas czyniąc pozwoleniu uchwały wdztwa naszego, niedobraną resztę wielm. imc panu Cyrynie Mikołaiowi, pisarzowi ziemskiemu bracławskiemu, u teraznieyszych ich mcw pp. exaktorow ad exoluendum naznaczamy; z teyże contrybucyey na subsistencyą przy aktach y kancellaryey tuteyszey grodzkiey imc panu Franciszkowi Pawlowskiemu, regentowi grodzkiemu winnickiemu, złotych trzysta naznaczamy; także imc panu Adamowi Hulewiczowi, bratu naszemu, per hostilitatem utraconemu, totidem naznaczamy; imc panu Kosinskiemu, namiesnikowi chorągwi pancerney i. w. imc p. w-dy chełminskiego, w nagrodę straty y szkody przez zloczyncow poniesioney, naznaczamy złotych trzysta; Michałowi, miesczaninowi winnickiemu,

za przywiezienie xięgi przez matkę iego, ponieważ z summy przez imc pana stolnika czerniechowskiego woiewodztwu wygodzoney nic się nie dostało, teraz złotych czterdziesci naznaczamy ex commiseratione christiana; na ktore summy wielmożny imc pan kommissarz wdztwa naszego do ich mcw pp. poborcow teraznieyszych pro exoluendis summis wydac ma assygnatyą; innych żadnych nie ma mocy wydawac sine consensu całego wdztwa, ponieważ ten podatek uchwalony iest tylko ad commodum wdztwa et ultimae necessitatis.

Aże ichmc pp. exaktorowie przeszli, to iest, imc pan Jan Dogiel-Cyryna, podstoli bracławski, y imc p. Michał Klitynski, skarbnik latyczewski, nie skonczyli dotąd funkcyey swoiey, przez co y wiel. imc p. kommisarz nie może się pomiarkowac do pomiarkowania prowiantu na garnizony, w czym imci obliguiemy, aby miarkował; stringimus ichmc, aby in spatio niedżiel szesciu konczyli swoię funkcyą; renitentes ponieważ iuz są podani na delata, aby podpadali podług prawa triplicem pensionem; ktoby zas miał bydz sprzeciwiony łaudo praesenti, ten na nayblizszych sądach, iako rebellis, sądzony bydz ma.

A tak zakonczyly szczesliwie nasze to laudum, wiel. im p. marszałkowi koła naszego do akt grodzkich winnickich podac zlecamy y prorogacyą seymiku naszego pod tąż laską in crastino festi sanctae Agnethis virginis et martyris w roku, da Bog, przyszłym, tysiącznym siedmsetnym pietnastym, naznaczamy.

Datum w Winnicy, die undecima septembris anno, ut supra.

U tego laudum podpis przy pieczęci ręką własną w te słowa: *Paweł I. Jaroszynski, podczaszy owrucki, marszałek koła rycerskiego.*

Ktore to laudum, za oczywistym podaniem, a za urzędowym przyięciem, do xiąg ninieyszych grodzkich winnickich jest ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 4601, л. 38, актъ 33.

LXVI.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о выраженіи благодарности Богу и выборѣ маршалка сеймика; о выборѣ пословъ къ королю и гетманамъ, короному и литовскому, съ выраженіемъ жалобы на нарушеніе государственныхъ правъ и неприкосновенности имущества обывателей литовскими войсками и съ просьбой объ удовлетвореніи; о ходатайствѣ польнаго литовскаго гетмана предъ московскими правителями относительно вознагражденія за насилія, причиненныя ихъ войсками, и относительно прекращенія этихъ насилій; объ отправкѣ пословъ къ фельдмаршалу князю Шереметеву и кіевскому губернатору князю Корибуту-Голицыну съ просьбой о невводѣ войскъ въ воеводство; объ утвержденіи овручскихъ сеймиковыхъ постановленій и выраженіи благодарности маршалку за труды; о выраженіи благодарности коммиссарамъ за труды по распредѣленію войскъ и принесеніи ими присяги въ исполненіи своихъ обязанностей; о протестѣ противъ притязанія прусскаго князя на королевскій титулъ и противъ именованія его этимъ титуломъ частными лицами; о предоставленіи полковнику воеводства права созывать подъ г. Житоміръ обывателей въ ополченіе въ случаѣ опасности и опредѣленіи численности хоругвей; о компетенціи фискальныхъ судовъ; о выборѣ лицъ для составленія тарифа и люстраціи воеводства, съ означеніемъ программы послѣднихъ; о принесеніи жалобы на военныхъ начальниковъ за трехлѣтнее разореніе воеводства военными постоями; о цѣнности монеты и объ отвѣтственности за измѣненіе ея; о сборѣ податей, исправленіи старой и составленіи новой люстраціи и тарифа; о ревизіи гродскихъ кіевскихъ и житомірскихъ актовыхъ книгъ; объ открытіи воеводой дѣйствій Кіевскаго гродскаго суда; о непривлеченіи Волынскимъ воеводствомъ имѣній Кіевскаго къ исполненію повинностей; о вознагражденіи пословъ воеводства за причиненныя имъ Украинскимъ отрядомъ и Бѣлоцерковскимъ гарнизономъ затрудненія въ пути; о назначеніи награды повѣреннымъ по дѣламъ воеводства; о выраженіи кіевскому и овручскому хорунжимъ благодарности за ихъ услуги воеводству, съ просьбой не отказать въ совѣтѣ при затруднительныхъ обстоятельствахъ и объ отсрочкѣ сеймика,—15 сентября 1714 года.

Roku tysiąc siedmset czternastego, miesiąca septembra piętnastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku i. kr. m. Żytomierskim, przede mną, Konstantym Didkowskim, namiesnikiem starostwa Żytomierskiego y xięgami ninieyszemi grodzkiemi żytomierskiemi, comparens personaliter, w. imc. p. Jan-Franciszek na Byszowie y Chabnym Charlęski, czesnik liwski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomierskich laudum na seymiku desideriorum, in loco consultationum solito, w Żytomierzu, unanimiter postanowione, z podpisem ręki swey przy pieczęci przycisnioney, ad acta per oblatam podał tenoris sequentis:

My, rady, senatorowie, dygnitarze, urzędnicy, szlachta, obywatele y wszytko rycerstwo woiewodztwa Kijowskiego, ziechawszy się pod dyrectią w. i. m. p. Jerzego-Andrzeia z Szpanowa na Nowym Dworze Czaplica, podkomorzego naszego kijowskiego, ad locum consultationum solitum, do Żytomierza, pro die undecima septembris na seymik boni ordinis, speciali constitutione woiewodztwu naszemu pozwolony, to iest, in crastinum po seymiku electionis deputatow niedoszłym, naprzod Supremo consiliorum Directori pro coadunatione animorum powinne czyniemy dzięki. Potym, zachowuiąc seymikowania zwyczay, w. i. m. p. Jana-Franciszka na Byszowie y Chabnym Charlenskiego, czesnika liwskiego, unanimi consensu et voto za marszałka obralismy, ktoremu dispositionem wolnych głosow naszych ad directionem podawszy in hoc deplorato oyczyzny statu, particulariter woiewodztwo nasze praementi, haec media przed się wzieli: umyslilismy—kiedy tak teraznieysze persuaduią coniuncturi, aby utemur remis, dum dessint aura; więc, nie maiąc securitatem w prawach, constytutiach y sancytach nayjasnieyszey Rzeczypospolitey, ktora securitatem ordinum, confidentiam inter status, immunitatem bonorum terrestrium, magna upatrzyło circumspectione,—umyslilismy potrebnymi, według czasu, salwowac się poselstwami, uprosiwszy do nayiasnieyszego krola i. m. Augusta Wtorego, p. n. m., za posłow w. ich mc pp.: Jerzego-Andrzeia z Szpanowa na Nowym Dworze Czaplica, podkomorzego, Jerzego Olszanskiego, czesnika, kijowskich, Kazimierza Hanskiego, łowczego żytomierskiego, y Mikołaia Dogił-

Cyrynę, ziemskiego bracławskiego, grodzkiego owruckiego pisarza, ktorzy exponent, quae hos praemunt, et tanquam ad scutum gratiarum concurrent, supplicuiąc, aby integritas praw Rzeczypospolitey quam delicatissime zachowana byłà; do j. o. i. m. p. kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego, y i. w. i. m. p. woiewody podolskiego, hetmana polnego, koronnych, niosąc winne podziękowanie pro indefessis circa bonum publicum laboribus, prosząc oraz, aby nie tylko, limitum, ale et legum, byli custodes—wiel. ich mc pw.: Jana-Franciszka na Byszowie y Chabnym Charlinskiego, czesnika liwskiego; marszałka koła naszego rycerskiego, Nekodyma-Kazimierza Woronicza, staroste ostrskiego, Krzysztofa Porczynskiego, podstolego parnawskiego, Michała Tryznę-Jaćkowskiego, czesnika latyczewskiego, do j. w. ich mc pw. kasztellana wilenskiego, hetmana wielkiego, miecznika koronnego, hetmana polnego wielkiego xięstwa Litewskiego, —wiel. ich mc pw.: Antoniego z Trypola Dedowicza-Trypolskiego, chorążego owruckiego, wyszgrodzkiego starostę, podwoiewodziego czernihowskiego, Antoniego Oskierkę, marszałka powiatu Mozyrskiego, Alexandra na Olewsku Niemirycza, podsędka ziemskiego kijowskiego, staroste nadziadzkiego, Piotra Laska, staroste dymirskiego, ktorzy uskarzo się przed jw. ich mc pp. kasztelanem wilęskim, hetmanem wielkim włgo xięstwa Litewskiego, że continuo od woyska litewskiego et limites nostri et immunitas bonorum terrestrium opprimitur, co, że iest przeciwko tak wielu constitutiom, przypomnią ich m. p. posłowie. Jako na przeszłym seymie, upominaiąc się woiewodztwo nasze conservationem legum, otrymało było od jw. imc p. hetmana spem satisfactionis przez naznaczenie komissoryatu, ktora że nos fefellit pierwiey perrennitentiàm w. imc. p. Baranowicza, strażnika polnego włgo xięstwa Litewskiego, regimentarza na ten czas, potym przez nieziechanie ich mc pp. komissarzow woyskowych wyrażą żal nasz, oraz prosic będą, abysmy pro praeteritis skutecznieyszą mogli miec satysfactią et in futurum a praetensione et oppressione woyska litewskiego wolni byli.

Przed j. w. i. m. p. miecznikiem koronnym, hetmanem polnym wielkiego xstwa Litewskiego, quam relabunt, iako przed tym, ktorzy pro maiestate et libertate certaturus gloriosissimum confederationis na sobie dzwiga opus, że nietylko particulariter w woiewodztwie naszym immunitas bonorum terrestrium, ale w całey Rzeczypospolitey suo currere raczył interessowi y, iako marszałek confederacki, avertere prudentissimo consilio, quae sunt nociva et quae sapiunt eversionem status aut legum ad ministros status nayiasnieyszego cara i. m. moskiewskiego, cum expraessione sąsiedzkiey przyiazni y przypomniem, quae jura inter vicinos et quo modo coli debeant, oraz z upomnienieniem się satisfactij, w czym contra vicina jura iniuriati sumus.

Wiel. ich mc pp. Kazimierza Ilinskiego, staroste niżynskiego, kapitana i. kr. m. y Rzeczypospolitey, Władysława Skipora, podstolego smolęskiego, Michała na Szynderowce Fedkiewicza, horodniczego owruckiego, to iest do j. w. xiążąt ich mw. Borysa Petrowicza Szeremeta, feltmarszałka woysk nayiasnieyszego cara i. m., y Dymitra Michayłowicza Korybuta-Galiczyna, gubernatora kijowskiego, ktorzy wszyscy ich mc pp. posłowie wyżey wyrażeni, circa seorsivas instructiones, aby sine mora functię swoię do skutku przywiedli, upraszamy y obliguiemy, et żeby, in praejudicium woiewodztwa naszego et contra jura immunitatis bonorum terrestrium, dyspartyment iaki nie nastąpił woyska, obowiązuiemy effektami naszemi u ich mc pp. posłow iednego, aby ad latus jo. imc p. krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, commorari raczył aż do rozlokowania woyska.

Congressy owruckie, iako ex consensu całego woiewodztwa, in casu ingruentis necessitatis są pozwolone w roku teraznieyszym pod dyrectią w. i. m. p. Antoniego z Trypola Trypolskiego, chorążego owruckiego, ad bonum sinem et conservationem woiewodztwa bez naruszenia prawa ordynowane confirmuiemy ratificatorum: pierwsze dnia szesnastego februarij, drugie dnia dwudziestego pierwszego marca, trzecie dwudziestego osmego ejusdem, czwarte dwudziestego piątego aprilis w polu pod Owruczym pod czas okazowania się, nil tamen derogando in posterum mieyscu przez prawo naznaczonemu

pod Żytomierzem, piąte dnia osmnastego maia, za ktore w. i. m. p. Antoniemu z Trypola Trypolskiemu, chorążemu owruckiemu, staroscie wyżgrodzkiemu, dyrectorowi na ten czas, uti zelanti circa bonum woiewodztwa naszego, winne na sercach naszych rysuiąc obligatie, wdzięcznosci modos u podawaiących się zachowuiemy okaziach et inter praemia benemerentium pierwsze i. m. m. panu deklaruiemy mieysce p.. .si obligatione, należyte czyniemy podziękowanie.

Wiel. ich mc pp.: Michałowi Pawszy, łowczemu owruckiemu, y Danielowi Lewkowskiemu, skarbnikowi ziemskiemu y regentowi grodzkiemu owruckiemu, komissarzom na ten czas do dyspartymentu traktatem przyiętego computu woyska, ktorych sine nota administrata funcio juramentem in hanc woiewodztwu patuit rotam publice na seymiku teraznieyszym wykonanym: „Ja, Michał y Daniel, przysięgamy Panu Bogu wszechmogącemu, w Troycy Swiętey Iedynemu, iż dyspozytia, ktorą presentuiemy, ta, nie insza in calcutione była y na tey functiey komissarskiey, według laudum y conjunctur woiewodztwa, sprawuiąc się, na kogo z invidiey albo datku iakiego, ale tylko według wiadomosci paletami nie obciążylismy w samego zas dyspozytią i. m. p. komissarza y sędziego woyskowego nie wdawalismy się publice y prywatnie; tak nam, Panie Boże, dopomoż".

Tandem uspokoiwszy in parte prywatnego interessu woiewodztwa naszego materias, na publiczny całey Rzeczypospolitey zapatruiemy się interess: retulit fama, iakoby xiąże i. m. pruski, feudatarius Reipublicae, miał sobie praesumere regium titulum et indebitam coronationem, wyłamaiąc się ex feudo; więc, zabiegaiąc takim inconvenientiom, publico ore contra hos protestuiemy się actus et praecavemus, aby żaden inscia Republica tota nie ważył się xiązęciu i. m. regium dawac titulum tam priwatim, quam in publicis instrumentis; co, gdyby subsequi miało, przed Bogiem, swiatem et colleteralibus Korony Polskiey monarchiis oswiadczamy się, że to iest extra scitum et consensum stanow Rzeczypospolitey, iż na przyszłych sey-

mikach y seymach pubblice będziemy zanosic manifesty tak przeciwko niesłusznym xięcia i. m. usurpatiom, iako y przyznawaiącym osobom hunc titulum.

Wracaiąc się znowu in ulteriori tractu seymiku domowego porządku, lubo się undique pactorum securitate freti, nil mali eveniri spodziewamy, iednak, iako pograniczni, bezpieczęstwo ostrzegaiąc, daiemy w moc w. im. p. Jerzemu-Andrzeiowi z Szpanowa na Nowym Dworze Czaplicowi, podkomorzemu kijowskiemu, aby, ex primatu dignitatis suae, iako pułkownik, inhaerendo laudo, sub tempus okazowania się pod Owruczym sancito, przez uniwersał swoy, in casu ingruentis necessitatis, convocował woiewodztwo pod Żytomierz, według prawa o okazywaniu się opisanego, do czego, iezeli przydzie, chorągiew w. im. p. podkomorżego, iako pułkownika, komput ma miec pułtorasta koni; insze chorągwie do affektow ich mc pp. obywatelow, na ten czas przytomnych, reserowac się będą.

Cavemus y to sobie, ażeby seymiki, ex prorogatione przypadaiące, congressy owruckie y sądy fiskalne, żadney niemieli mocy skarbem woiewodztwa dysponowac na donatywy, z respektu albo compassiey pochodzące, oprocz tylko gdyby pro aliquo ministerio usługi woiewodztwa w tamtym czasie exercito dac expediret; insze zas remunerationes za dawne usługi samemu tylko boni ordinis seymikowi, na zaiutrz po deputatskim agituiącemu się, zachowuiemy. Tym zas, ktorych woiewodztwo za dawne praemiavit usługi albo ex benigna contulit manu dawnieyszemi laudami do tamtych podatkow, ktorych currentia sub tempus praemissorum laudorum była, salvam remittimus repetitionem.

Sądy fiskalne spraw żadnych, ktore nie należą do sądow fiskalnych et ullam conjunctionem z skarbem nie maią, pociągac ad sua niepowinni judicata, excepto spraw vigore praesentis laudi, także non praemissis solennitatibus juris decretow formowac niemaią.

A że currentia podatkow na publiczny interess woiewodztwa isć musi; żeby in posterum quaerymonie ustali na się o przeładowanie, dla fundamentalnie na przyszłym seymiku scorygowania taryfy, takowy czyniemy porządek: obrawszy ich mc pp. lustratorow do

wszytkich trzech powiatow: z Kijowskiego—ich mc pw: Alexandra Jerlicza, stolnika mozyrskiego, y Andrzeiá Rudnickiego; z Żytomierskiego—ich mc pw: Alexandra Ilinskiego, woyskiego czernichowskiego, y Konstantego Didkowskiego, namiesnika grodzkiego żytomierskiego; z Owruckiego—ich mc pw: Michała Duliskiego y Tomasza Krzywickiego, aby każdy w powiecie swoim wszytkie miasta, wsie, w nich osiadłosci, distinctiones szęsci, qualitates poddanstwa, kupcow, mieszczan, żydow ciągłych, nowoossiadłych, także chałupy, pusty y nowe, na siedliskach y na futorach, mieszkaiących po budach, rudniach, osiadłych tak w dobrach ziemskich, krolewskich y duchownych, iako y we wsiach ich mc braci szlachty, wsiami mieszkaiących, znayduiących się, także karczmy, winnice, kotły dworskie czy żydowskie, młyny sług dworskich, gracialistow, quam sufficientissime żlustrowawszy, na przyszły seymik te lustratią producowali et super realitatem przysięgli. Za ktorę pracę ich mc pp. lustratorom z każdey chałupy ludzi mieszkaiących po cztery kopiyki circa lustrationem sine districtione obudwom pozwalamy; a gdyby kto per renitentiam dobr iakich lustrowac niedopuscił, forum w sądach fiskalnych ich mc pp. lustratorom cum refragariis zachowuiemy; tę zas lustratią przywiesc do skutku in toto sub carentia vocis activae na seymiku et restitutione solarij ich mc pp. lustratorom obowiązuiemy. Do ktorey skączoney lustratiey na przyszłym ex prorogatione przypadaiącym seymiku uformowana każdego osobliwie powiatu taryfa expraesse et sine limis pisana y do grodu swego podane bydz ma.

Przeszłoroczną praessurę ponieważ poddanstwa naszego nie oschłych łeż przed nami praesentuie gemitus; więc, leviendo dolorem et in futurum takowym zabiegaiąc inconvenientiom, zlecamy y upraszamy w. i. m. p. marszałka koła naszego rycerskiego, aby, po skączonym seymiku, w grodzie tuteyszym Żytomierskim, inhaerendo praeteritis laudis, solenny manifest zaniosł przeciwko j. w. imc. p. Kalinowskiemu, kasztellanowi kamienieckiemu, staroscie winnickiemu, w. imc p. Galeckiemu, miecznikowi podlaskiemu, regimentarzom, w. ich mc pm: Jabłonowskiemu, sędziemu woyskowemu, y Jaro-

szynskiemu, podczaszemu owruckiemu, komissarzowi woysk koronnych i. kr. mci y Rzeczypospolitey, na Ukrainie będących, ratione extorsionum, violentiarum y wydawania paletow pro suo ausu; także przeciwko j. w. imc. p. Ludwikowi Pocieowi, kasztellanowi wilenskiemu, hetmanowi wielkiemu wielkiego xięstwa Litewskiego, w. imc p. Łukaszowi Baranowiczowi, strażnikowi polnemu wlkgo xstwa Litewskiego, regimentarzowi na ten czas, ratione trzyletniey zimowey subsystentiey, contra omne fas transgrediendo; przeciwko tak wielu constitutiom limites Korony Polskiey et violando prawa de immunitate bonorum terrestrium odprawioney, manifestowac się w. imc. p. marszałek imieniem całego woiewodztwa będzie.

De currentia monety dawne reassumuiemy lauda, a żeby tak ad aerarium woiewodztwa, iako et in mercaturis po miastach, miasteczkach y wsiach takim, iako w Koronie Polskiey y w laudach naszych wyrażonym, szła valorem, do czego ich mc pp. possessorowie dziedziczni, zastawni y arędowni, także gubernatorowie y administratorowie poddanstwo swoie omnim adigere powinni. A ieżeliby publico sancito kto się pokazał refragarius albo coninventiam w dobrach swoich inakszym valorem pro mercaturis majoris et minoris aestimationis monetę udawac dopuscił, takowy ad instantiam cuiuscunque na sądach fiskalnych odpowiadac będzie powinien et poenas arbitrarias sądu tego luet; currentia monetae po wydanych zaraz w. imc p. podkomorzego kijowskiego universalach in robore suo bydz powinna.

Podatki zas dawno uchwalone, dla przeszkod woyskowych dotąd nie wypłacone, lubo cessare niepowinni y na delaty od ich mc pp. exactorow zaraz podac cum executione militari permittunt; iednak, babita ratione wyżey wyrażonych przeszkod, cavet, aby ich mc pp. exaktorowie do niedziel szesciu circa executiones sine poenis podatki wybierali y, samym się tylko kontentuiąc solarium, zupełne dawali kwity; podatek pogłownego, propter majorem elucidationem, do skączenia przyszłey zachowuiemy lustratiey vel derogando in posterum ich mc pp. exactorow obranych; w wybieraniu depactatia

ieżeliby komu ultra mentem sancitorum stała się, forum ukrzywdzonym w sądach skarbowych woiewodztwa swego reserwowały ich mc pp. querulantow o przeładowanie interess; także ułożenie dymow na wsie, w taryfie nieznayduiące się, do sądow fiskalnych odkładamy et pleneriam decisionem onym permittimus. Formowanie zas przyszłey taryfy, qua methodo y przez iakie osoby formowana ma bydz, do przyszłego odkładamy seymiku.

Wniesiona materya przez imc. p. Skuratowskiego pro securitate successorow nieboszczyka imc. p. Stephana Skuratowskiego, pisarza grodzkiego żytomierskiego, y imc. p. Jakuba Bahrynowskiego, pisarża grodzkiego kijowskiego, ex ratione porządku actorum castrensium orta, resolvit takowym sposobem, aby ich mc pwie: Michał Fedkiewicz, horodniczy owrucki, Daniel Lewkowski, skarbnik ziemski y regent grodzki owrucki, y Konstanty Didkowski, namiesnik grodzki żytomierski, od nas uproszeni delegati, wszyscy insimul acta grodzkich kijowskich y żytomierskich xiąg, quam accuratissime, in quo ordine et statu zostawionego y teraz znayduią się kijowskie in praesentia ich mc pp. officialistow kijowskich, żytomierskie in praesentia ich mc pp. officialistow grodzkich żytomierskich, captata opportuno tempore, zrewidowawszy y regestr inventariey swoiey podpisawszy, na seymiku remonstrowali szczęliwosc Rzeczypospolitey.

Jako concilium ad unum corpus zgromadzeniem augetur, tak y nam in adventu j. w. imc. p. Jozepha na Stanisławczu y Zbarażu Potockiego, woiewody naszego kijowskiego, exultare fas est, dla czego w. imc. p. marszałek koła naszego rycerskiego, cum expraessione applausus nostri et gratulatione przybycia ad propria, do j. w. imc. p. woiewody naszego kijowskiego list napisac ma, w ktorym, post expraessa praemissa, upraszać będzie, aby sądy grodzkie kijowskie circa institutionem przez j. w. imc p. woiewode officialiam possessione et qualitate idoneorum nie wakowały, gdyż tak przez długi czas vacante justicia ukrzywdzonym thardiosum było.

Wniesiono od ich mc pp. lustratorow, praesenti obranych laudo, iesliby wszytkie dobra z tey strony Słuczy lustrowac mieli, ponie-

waż przeswietne woiewodztwo Wołhynskie niektore do swoich pociągneło podatkow, taką odbiera resolutią: zwyczay y wszytkie ich ab aevo dowody informuią nas, że między przeswietnym woiewodztwem Wolhynskim, a naszym Kijowskim pro limine starz położona, sine ulla exceptione particularitatum; więc, nie tylko do lustrowania, ale y poniesenia onerum woiewodztwa, te dobra należą. W czym, żeby przeswietne woiewodztwo Wolhynskie non praetendat laesionem, że się ad propria bierzemy, napisze list w. imc. p. marszałek koła naszego rycerskiego, exponendo rem iuste praetensam y upraszaiąc, aby ex libera justicia raczyło, permittendo unicuique, quod suum est, od swoich te dobra uwolnic ciężarow.

Listy insze, in privatis do woiewodztwa naszego pisane desideriis, rescryptami przez w. imc. p. marszałka satisfactią wziąc powinne.

Fatyga ich mc pp. posłow od parthiey Ukrainskiey y garnizonu Białocerkiewskiego przy rescryptach, na instructie swoie odebranych, ut praemietur, committimus ich mc pp. exactorom, aby na dobrach, iako naypewnieyszych po pięcset złotych ich mcm delatami exolvant, ponieważ w skarbie gotowizna nie znayduie się.

Ciż ich mc pp. exaktorowie ex compassione woiewodztwa imc. p. Mikołaiowi Surynowi, wiezą siedzącemu, złotych polskich trzysta praesenti darowane laudo, iako nayprędzey wypłacic powinni będą.

Jmc p. Antoniego-Joachima Niewmirzyckiego, komornika ziemskiego kiiowskiego, plenipotenta woiewodztwa naszego Kiiowskiego, w dawnych laudach z kolegą imc., donatywą do wypłacenia, zachęcaiąc do dalszych usług woiewodztwa, reassumuiemy; na ktorę donatiwą assignatią w. imc p. kommissarz nasz wydac ma ich mc pp. plenipotentom, po skączonych szczęsliwie publicznych y przywatnieyszych woiewodztwa naszego obradach, za rzecz słuszną duximus.

Zasługi et applicationes in optimos woiewodztwa eventus ordynuiące się wiel. ich mc pw.: Kazimierza na Steczance Steckiego, chorążego kijowskiego, podstarosciego żytomirskiego, sędziego wło-

dzimierskiego grodzkiego, Antonego z Trypola Trypolskiego, chorążego owruckiego, starostę wyszgrodzkiego, podwoiewodziego czernichowskiego, przynamniey wdzięcznoscią y podziekowaniem praemiare, pollicendo promptos ad regratificationem u podaiących się okaziach animos, tych że ich mc pp. chorążych amore boni publici naszemi obliguiemy affectami, aby in omni arduo casu et adversa woiewodztwa fortuna consiliis suis deesse nie raczyli et pro antidoto woiewodztwa consueta praxi conatus suis obracali.

Seymik ten, abysmy dla koniuctur czasu teraznieyszego in promptu consilium mieli, unanimi consensu et votis podlaską w. imc. p. marszałka naszego teraznieyszego dnia iedynastego januarij w roku następuiącym tu, w Żytomierzu, in loco solito, proroguiemy.

Te laudum, zgodnie namowione y postanowione w. imc. p. marszałkowi naszemu podpisac y do act grodu tuteyszego podac zlecamy.

Działo sie w Żytomierzu, roku tysiąc siedmset czternastego, miesiąca septembra iedynastego dnia.

U sego laudum, per oblatam podanego. podpis ręki w. imc p. marszałka, przy pieczęci przycisnioney, temi słowy:

Jan-Franciszek z Charlęża na Byszowie y Chabnym Charlęski, czesnik liwski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kiiowskiego, m. p.

Locus sigilli. Ktoreż to laudum, per oblatam podane, za podaniem y prozbą i. m. podawaiącego a za moim, urzędowym, przyięciem wszystkie, z początku aż do konca, de verbo ad verbum, do xiąg ninieyszych grodzkich żytomierskich iest ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 211, л. 80, актъ 155.

LXVII.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: объ опредѣленіи количества обязательной поставки обывателями провіанта, выборѣ для пріема его лицъ и установленіи имъ вознагражденія; о заявленіи нѣкоторыхъ обывателей относительно уменьшенія числа дымовъ въ воеводствѣ послѣ его разоренія и передачѣ этого заявленія въ фискальные суды; о распредѣленіи селъ по доставленію ими провіанта между крѣпостями г. Каменца; объ освобожденіи отъ податей имѣній краковскаго каштеляна; объ удовлетвореніи фискальными судами денежной претензіи новогродскаго стольника Погрошевскаго; о причинахъ присутствія или отсутствія фискальныхъ судей при разборѣ дѣлъ; о введеніи въ государствѣ однообразной мѣры сыпучихъ тѣлъ; объ опредѣленіи мѣстъ учрежденія внутреннихъ таможенъ; о созывѣ сеймика чрезъ разсылку универсала,—9-го октября 1714 года.

Feria tertia post festum sancti Francisci Confessoris proxima anno Domini 1714.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Camenecensia Podoliae personaliter veniens, generosus Basilius Łucki obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum, per incolas palatinatus Podoliae hic, Cameneci, in loco consultationum solito, sub directione magnifici Ioannis Stadnicki, subdapiferi bełżensis, ejusdem congressus mareschalci, sancitum, manu ejusdem propria subscriptum, introcontentum, cujus tenor sequitur talis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y cale rycerstwo wdztwa Podolskiego, ziechawszy się pro termino, ex limitatione praefixo, to iest pro die octava octobris, anni millesimi septingentesimi decimi quarti, do Kamienca, ad locum consiliarum solitum, naprzod Wszechmocnosci Boskiey fundimus vota, iż pozwala tyle czazu in praesentia pierwszego wdztwa naszego senatora, jw. jmc. p. woiewody podolskiego, woiewodztwu temu około porządku należytego rebus consulere suis, a osobliwie, zabiegaiąc indemnitati bonorum terrestrium, ktora przez lokacyą woyska violatur.

Maiąc spem, że przecie providowania zsypaniem zboż jarych garnizonow Kamienieckiego y okopow Swiątey Troycy, jo. jmc p. kasztelan krakowski, hetman wiel. koron., widząc w nas tę ochotę in usum et commodum bellicum swiadcząc, od zimowey bona terrestria, podług praw y konstitucyi, libertowac będzie woyska lokacyi; in fundamento czego, ex communi consensu ziazdu naszego, podatek zsypane zboża biorąc sobie taryffe anni praesenti na całe wdztwo, tak ziemie Kamieniecką, iako y powiat Latyczewski, dymow sto pięcdziesiąt ułożono; z każdego dymu, nemine excepto, po dziesięc osmaczek kamienieckich hreczki; a in defectu ięczmienia, tudzież po pięc osmaczek pszona, lub krup, lubo grochu, seorsive z każdego dymu miarą prawdziwą kamieniecką, z cechą jw. jmc p. wwdy podolskiego pod strychą maiącą w sobie garci czterdziesci osm, uchwalilismy, y do tego prowiantu zsypu za exaktora jmc. p. Stefana Gorazdowskiego uprosilismy, naznaczaiąc pomienionemu jmci za przyszłą fatygę, in vim solarij, od każdey osmaczki po groszy szesc razem, przy oddauiu prowiantu powinni byc importowane; a jmc p. exaktor żadney pensyi albo kwitowego od wsiow lub miasteczek pretendowac nie ma. Ktorego to podatku cursus a die vigessima nona presentis zaczynac się powinien y miec continuationem suam ad diem vigesimam sextam novembris; intra quod spatium temporis, ieżeliby ktore dobra nie wydały, tedy z sądow fiskalnych rigor extendi in renitentes powinien.

A że zas niektorzy imc querulantur o zrninowane dobra, taże post desolationem same dwory zastały, in suffragium tych ich mciow z wyrażoney taryffy na całym wdztwie dymow pultorasta będące, dymow ad numerum szezc, to iest z ziemi Kamienieckiey cztery, a z powiatu Latyczowskiego dwa, odcinamy, pro hac sola vice, tak aby iuż taryffa dymow sto czterdziesci y cztery uczyniła, praesenti laudo postanowilismy, modo allewiacyi quaerulantibus od sądow fiskalnych odsyłamy, excepto wsi Wasilkowiec, ktora praesenti laudo libertuie się, a w tych defalkowanych czterech w ziemi Kamienieckiey dymach powinna byc inkludowana.

Ktory to jmc p. Gorazdowski, exaktor podatku teraznieyszego, znosic się ma z jmc p. generałem Barszczem, kommendantem kamienieckim, ktore dobra do okopow prowiant zwozic, a ktore do fortecy Kamienieckiey maią.

Ponieważ zas zachodzi nas listowna requizycya jmc p. kasztelana krakowskiego, hetmana wielk. koron., o dezolacyą dobr swoich, w wdztwie tym że będących, przez inkursyą jmc p. Grudzinskiego żaszłych; więc, annuendo requizycyi, maiąc grata memoria jmci p. kasztel. krakowskiego, hetmana wielk. korou., in vim allewiacyi, pomienione dobra od czopowego y szelężnego, do tych czas zaległe, pro commodo wdztwa uwalniamy.

Referuiąc się zas ad punctum laudi seymiku przeszłego o praetensyi w. jmc. p. Pogroszewskiego, stoln. nowogrod., recessem do dnia dzisieyszego odłożonego, z deklaracyą satisfakcyi w długu jmci, od lat kilkudziesiąt zatrzymanym, a per tot lauda tak s. p. predecessorow naszych, iako y nas samych, approbowane, z restytucyą trzech tysięcy trzechset złotych polskich, ktoremi jmc p. chorąży bydgostski, rodzic pomienionego imci, wdztwu wygodził był, ponieważ z podatku czopowego y szelężnego, ktory na zaplacenie długu tego uchwalilismy, y w exakcyą w. jmci p. Makowieckiemu, podczaszemu podolsk. oddali, nie iest satisfactus, albowiem pieniądze te na inne jałmużne obrocone są assygnacyami jw. jmc p. wwdy podolsk., więc maiąc kompassyą nad tak długą expektatiwą pomienionego jmc p. stolnika do sądow fiskalnych dla satisfakcyi tey pretensyi odsyłamy, aby cokolwiek u jchmc pp. exaktorow podatkow zostałoby, pieniędze te same na satisfakcyą długu tego jmc pp. sądowi fiskalni obrocic powinni. Inquantum by zas żadnych z remanent nie było pieniędzy, tedy fide bona, verbo nobili et conscientia assekuruiemy jmc p. stolnika, y z naypierwszego podatku, ktory by stanąc miał, satisfakcyą miec będzie jmc, a my pro persoluto in rationibus bez żadney kontrowersyi wczesnie przyiąc deklaruiemy, upraszaiąc jmci, aby tantisper był cierpliwy. Pretensye

jmc p. Gruszeckiego ex ratione długu u wdztwa maiącego do sądow fiskalnych odsyłamy.

Imc panowie sędziowie fiskalni, ktorzy są na funkcyach wdztwa exakcyey, ci, in subselio fiscali zasiadac nie maią; ktorzy zas przez dekreta quietationis uwolnieni, to redire powinni będą ad suum stallum, i to według deklaracyi sądow fiskalnych pod laską jw. jmc p. wwdy podolsk., ktora sonat w sobie, aby swoim kosztem sądom fiskalnym assystowali.

Miara po całym wdztwie Podolskim, według wymierzoney strychem y cechą jw jmc p. wwdy podolsk. naznaczoney kamienieckiey osmaki, maiącey w sobie garcy czterdziesci osm, wszędzie, iak po miastach, tak y wsiach, iednostayna byc powinna, czego, in casu non satisfactionis, laudo publico sprzeciwiaiącym się jmc p. instygator sądow grodzkich pozew wydac powinien y peremptorie sądzic się z jmciami.

Mytnice aby nie były stawiane, gdzie żadnych przepraw y mostow nie masz, y przy nich myta brane, salva iednak conditione spasnego; kto zas ma prawo dawne tolonei, temu conservatur; sprzeciwiaiącym zas foro competenti ich mc pp. sędziowie grodzcy exemplarissime sądzic maią.

A ponieważ seymik ten iest szczęsliwie zakonczony, a miałyby nastąpic urgentes necessitates, tedy jw. jmc. p. wwda podolsk., uniwersał lub u krola jmci wyiednac, lub swoy wydac deklaruie.

Ktoreż to laudum, zgodnie umowione y postanowione, w. jmc p. marszałek koła naszego aby podpisał y do grodow Kamienieckiego y Latyczewskiego podał, uprosilismy.

Datum w Kamiencu, die octava octobris, anno Domini millesimo septingentesimo decimo quarto.

Jan z Zmigroda Stadnicki, podstol. bełzki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Podolskiego, manu propria.

Locus sigilli illius usitati.

Post cujus laudi palatinatus Podoliae ad acta officij praesentis ingrossationem, originale ejusdem idem generosus offerens circa acta praesentia reliquit.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3964, л. 559.

LXVIII.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: о выраженіи благодарности Богу; объ участіи обывателей воеводства въ посполитомъ рушеніи и сборѣ ихъ подъ Сокалемъ; о предоставленіи обывателямъ права, если кто пожелаетъ, являться въ посполитое рушеніе со своими хоругвями; объ изысканіи средствъ къ уплатѣ жалованья выставленнымъ обывателями хоругвямъ; о взысканіи налога, назначеннаго на содержаніе саксонскаго войска, съ обывателей, неуплатившихъ его; о скорѣйшемъ составленіи тарифы воеводства и назначеніи вознагражденія составителямъ; о выраженіи благодарности литовскому канцлеру князю Радзивиллу за его заботы о благѣ государства; объ опредѣленіи принадлежности м. Хупкова къ Кіевскому или Волынскому воеводству; о готовности обывателей служить общественному благу вмѣстѣ съ избраннымъ на сеймикѣ полковникомъ и о выраженіи послѣднему уваженія и преданности,— 9 ноября 1714 года.

Roku tysiąc siedmset czternastego, miesiąca nowembris dziewiątego dnia.

W roczki sądowe grodzkie łuckie, od dnia dwunastego miąsiąca octobra y roku teraznieyszego, wyż na akcie mianowanego, przypadłe y sądownie odprawowac się zaczęte, a do dnia piatego praesentis prorogowane, przede mną, Antonim na Miączynie Miączynskim, starostą łuckim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, comparens personaliter, wiel. jmc. p. Mikołaz Cetner, starosta barecki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Wołynskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich te laudum, ad akta praesentia stanowszy, per oblatam podał, prosząc mnie, urzę-

du, o przyięcie onego y do ziąg wpisania; ktorego ia, urząd, annuendo affectationi, ad acticandum przyimuiąc, czytałem, y temi iest pisany słowy:

My, rady, xiążęta, senatorowie, dygnitarze, urzędnicy, obywatele y całe rycerstwo wdztwa Wołynskiego, na seymiku ex prorogatione dnia piątego miesiąca novembris w roku teraznieyszym, tysiąc siedmset czternastym, zgromadzeni, naypierwiey Temu, z Ktorego ręku wszystkie dzieło wychodzi et, cum desunt humana consilia, incipiunt divina, niesmiertelne uznawamy dzięki, że w nachyloney oyczyznie całey fortunie publicznym obradom łaskawych influencyey udziela, numen est, quodcunque vides, quodcunque movetur; więc, my, idąc in spem melioris fati, takową miec u siebie chcemy, mamy y iednostaynie ieden drugiemu w spolney miłosci y confidencyi iey dotrzymuiemy uchwałe:

Nayprzod, gdy cała Rzplta in hoc corrupto rerum statu do zbawiennych całey oyczyznie zabiera się srodkow, y ex concluso przez ich mc pp. posłow delegowanych od wszystkich przeswietnych wdztw, wprzod na radzie w Jaworowie zaczętey, a potym do Lwowa przeniesioney y zakonczoney, ziazd naznaczamy pro die vigesima secunda novembris, stawac pod Sokalem viritim in armis, ad publicum consiliorum theatrum; więc y my, od tych że przeswiętnych wdztw ad societatem zawołane y w ten że dzien pod komędą wiel. imc p. Stanisława Ledochowskiego, podkomorzego krzemienieckiego, połkownika wdztwa naszego, pod Samowola stanąc pospolitym ruszeniem, wszyscy, titulo stanu rycerskiego zaszczycaiący się, stanąc obowiązuiemy się sub poenis, de expeditione bellica sancitis.

Na ktore czas y mieysce ktokolwiek z ich mc pp. obywatelow naszych legiones swoie miec zechce, z chorągwiami y należytym porządkiem staną; do ktorego honoru według ochoty kożdemu wolnosc do teyże ochoty utrymania praw y wolnosci obowiązuiemy pod tymże rygorem de expeditione bellica ich mc pp. obywatelow wdztwa naszego, braci naszych, służbą w woysku kwarcianym obowiązanych,

In suplementum należytego w wdztwie naszym porządku, y to zapewno miec chcemy u siebie uchwałe: osobliwą wyprawe ludzi rycerskich, zaciągnionych in numero tysiąc sub signis ich mc pp. rotmistrzow, z powagi wiel. imc p. połkownika naszego podanych; na ktorych ludzi też zapłate, ktorąśmi byli takowym że sposobem uchwalili przeciwko szwedom, in praesenti laudo uchwalamy; na ktorych ponieważ ex publico aerario woiewodztwo teraz nervum belli miec nie może, a ni z uchwały wdztwa naszego tak prędko nie nastąpi; przeto fide publica upraszamy y obowiązuiemy wiel. imc p. podkomorzego krzemienieckiego, połkownika naszego, y imc p. Mikołaia Olszanskiego, chorążego y kommissarza wdztwa Wołynskiego, aby na zaciężnych ludzi y zapłatę pewną kwotę pieniędzy zaciągnąc raczyli, ktore wdztwo z naypierwszey uchwały podatkow oddać deklaruie.

A ponieważ ex calculo ich mc pp. exactorow, do wybierania summy na woyska saskie w roku przeszłym uproszonych, to się pokazuie, że ich mc pp. obywatele, bracia nasi, nie wszyscy naznaczony podatek wyplacili; więc, reasumuiąc na ich mc. pierwsze eo nomine z uchwały naszey rigores, przez teraznieyszą uchwalę do tych imc braci naszych executionem militarem naznaczamy.

Po skonczoney lustracyi wdztwa naszego przez ich mc pp. lustratorow trzech powiatow, upraszamy ich mc. pp. kommisarzow, do pomiarkowania dymow przed tym od nas uproszonych, aby taryffe, iako nayprędzey formowali y skonczyli; w ktorym układaniu taryffy iesliby się iaka irrealitas pakazać się miała, ci ich mc pp. kommissarze realitatem formowania y układania taryffy ex aequo et iusto na seymiku corporali juramento comprobare tenent; ich mc zas pp. lustratorom trzech powiatow po tysiącu pięciuset zt. pol. za pracę pozwalamy.

Jasniewielmożnego imc p. kasztelana krakows., hetmana wielkiego koronnego, iako zawsze wdztwo nasze Wołynskie in adversis uznaie solatium, tak upraszaiąc y teraz per zelum boni publici o nieustaiącą ku wdztwu naszemu protekcią y zaszczyt z władzy wa-

leczney buławy całey oyczyznie, uprosilismy za posła do jasnieoswieconego imc p. kasztelana krakows. naszego wiel. imc. p. Kazimierza na Steczczare Steckiego, chorążego kijowskiego, sędziego grodzkiego władzimirs., połkownika woysk j. k. m.

Wzbudza w sercach naszych nie tylko summa aequalitas w uchwałach naszych tak do porządku przywatnego wdztwa naszego, iako y publicznych, pro salutari Rzpltey y wdztw commodo ad fortia agenda j. o. xiążęcia jmci Radziwiła, canclerza w. x. Litt., ochota, ale y na każdym mieyscu stationis publicae łaskawą pamięc, należytą y powinną wdzięcznosc, ktorego gloriam lubo impar obsequium, upraszamy wiel. imc p. marszałka koła naszego rycerskiego, aby wdzięcznosc naszą, niezmazanym na sercach naszych wyrytą charakterem, należytym podziękowaniem wyraził, oraz upraszał o nieustaiącą ochote y miłość ku temu wdzwu w wyprawie deklarowanych ludzi.

Miasteczko Chubkow, cum attinentiis, ponieważ tak przeswietne wdztwo Kijowskie, iako y wdztwo nasze Wołynskie, do exakcyi pociąga; więc, aby ich mc pp. dziedzice, do ktorego wdztwa te dobra należą, prawo pokazali, też dobra wdztwo nasze od taryffy do seymiku, przypadaiącego quinta decembris, wolne zatrymuie.

In conclusione uchwały naszey teraznieyszey, in praemissis wyrażoney, kładziemy pro principali securitatem publicam całego wdztwa y każdego z nas z osobna, w ktorey pondus y utrzymanie, iakosmy na osobe y miłość ku temu woiewodztwu nieustaiącą curam et solicitudinem przy zwykłey in publicum pracy obranego od nas et per mille vota uproszonego wiel. imc p. podkomorzego krzemienieckiego, pułkownika naszego, przy congressie naszym według prawa o okazowaniu narzucili, tak y teraznieyszą uchwałą naszą, biorąc przed się rectefactorum gloriarum imci p. pułkownika naszego, solennibus votis upraszamy, aby w tym wdztwie, iako naprzod de consule natus, a potym miłoscią, aequalitate pacis bellique, artibus notus, w postanowioney od nas uchwale y expedycyey ad fortia agenda to zawsze pokazał, ut narrent, cui servient leones; my zas z całym wdztwem et in singulari obowiązuiemy, wiare, honor y fortuny nasze

w zakład daiemy, że przy honorze, imieniu, beżpieczeństwie jmci pułkownika naszego, naszego wielkiego mosciwego pana, iako kożdy przy kożdego in universum wyżey smierc, niżeli życie, na szali kładziemy y teraznieyszą uchwałą iużesmy położyli, mala bonaque, maiąc za zpolny interess y krzywdę.

Ktore to nasze postanowienie zlecilismy wiel. jmci p. marszałkowi koła naszego ręką swoią podpisac y do grodu podac.

Actum in solito consiliorum loco, anno, mente, die supra expressis.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki, przy pieczęci przycisnioney, temi słowy:

Mikołay Cetner, starosta barecki, marszałek koła rycerskieg wdztwa Wołynskiego.

Ktore to laudum, per oblatam podane, za podaniem wyżmianowanego jmci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystko z początku aż do końca, de verbo ad verbum, do xiąg ninieyszych grodz. łuckich iest ingrosowane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 2250, л. 1209, актъ 37.

LXIX.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: объ удержаніи военнаго отряда и гарнизона въ занимаемыхъ ими квартирахъ; о выдачѣ сборщиками подымной подати назначенной на содержаніе войска суммы; о выборѣ посла къ региментарю войскъ для врученія этой суммы и съ просьбой о запрещеніи военнымъ властямъ выдавать билеты на провіантъ; о назначеніи этому послу суммы на поѣздку къ региментарю; о выборѣ коммиссара для веденія дѣлъ съ войсками и для защиты интересовъ обывателей; о признаніи привилегіи дв. Рудницкому-Любинецкому на званіе овручскаго чашника; о выраженіи благодарности кіевскому хорунжему Стецкому за услуги воеводству; о привлеченіи къ суду лицъ, виновныхъ въ причиненіи убытковъ военными отрядами, и объ отсрочкѣ сеймика,—22 декабря 1714 года.

Roku tysiąc siedmset czternastego, miesiąca decembra dwudziestego wtorego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego kr. mosci Owruckim, przede mną, Danielem Lewkowskim, namiesnikiem na ten czas y regentem grodzkim owruckim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi owruckiemi, comparens personaliter, wielmożny jmc pan Jan z Rybna Rybinski, podczaszy żytomirski, sędzia grodzki owrucki, dyrector na ten czas congressu owruckiego, te laudum, na congressie w Owruczym zgodnie postanowione, z pieczęcią y z podpisem ręki swey własney, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich owruckich ratione introcontentorum per oblatam podał, tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy, grodzcy, szlachta y wszytko rycerstwo, obywatele woiewodztwa Kijowskiego, za obwieszczeniem wiel. jmci p. Jana z Rybna Rybinskiego, podczaszego żytomirskiego, sędziego grodzkiego owruckiego, pierwszego na ten czas urzędnika in ordine nas wszystkich, tu, do Owrucza, na mieyce, tot laudis y zwyczay w nagłey potrzebie uprzywileiowane y pozwolone, anno praesenti, die vigesima secunda decembris, ktorzysmy się ziechali y na ten czas tegoż wiel. jmc p. Jana z Rybna Rybinskie-

go, podczaszego żytomirskiego, sędziego grodzkiego owruckiego, iako pierwszego in ordine urzędnika, unanimi voto et consensu za dyrektora naszego uprosiwszy, takowy do ratowania się modus wynayduiemy,

A naprzod, traktat z jo. jmc panem kasztellanem krakowskim. hetm. wielk. koron., a ich mciami pp. posłami wdztwa naszego, we Lwowie die vigesima quinta novembris, anno praesenti, millesimo septingentosimo decimo quarto, aby partya woyskowa, w Ukrainie locowana, pod komendą wiel. jmci p. Głuchowskiego, regimentarza, pułkownika jego kr. mci, będąca, iako y praesidia, w Białey-Cerkwi, Bohusławiu y innych mieyscach na Ukrainie zostaiące, nie wstempuiąc kopytami w wdztwo, ale tam, gdzie stoią, żeby stała aż do wyscia w pole, kontentowała się pięciudziesiąt pięciu tysiący, pro hac solacia acceptowawszy; y ponieważ tym że traktatem ich mc pp. posłowie nasi dziesięc tysiący na woysko in spatio niedziel dwóch wyliczyć deklarowali, dla czego ich mciow pp. exaktorow naszych dymowego affectami naszemi braterskiemi obowiązuiemy, aby parata pecunia instantanee pnłczwarta tysiąca wyliczyli, a na pułtora tysiąca delaty do starostwa Korsunskiego wydac obligantur, aby summa wyniosła pięc tysiący złotych; do ktorey pracy uprosilismy za posła jmc p. Andrzeia Rudnickiego-Lubienieckiego, czesnika owruckiego, do wiel. jmc p. Głuchowskiego, regimentarza y pułkownika woysk koronnych y Rzpltey, aby te pieniądze, quam citissimo cursu zawiozszy, oddał y domowił się u wiel. jmci p. regimentarza, przy osobliwey instrukcyi sobie daney, aby paletow nikt z ich mc pp. woyskowych y garnizonow privata authoritate in aggravationem wdztwa nie wydawał, y kwit wdztwu z odebrania pięciu tysięcy przywieźc powinien będzie; za ktorą pracę y na podroże jmci panu unanimiter złotych trzysta polskich dac deklaruiemy et praesenti congressu nostro ich mciow pp. exactorow dymowego upraszamy, aby tę złotych trzysta wypłacili.

A że kommissarza swego wdztwo nie maiąc, przez co by mogła byc krzywda od ich mc pp. woyskowych, upraszamy, nemine contradicente, za kommissarza jmc p. Woyciecha Mielwinskiego,

sędziego skarbowego z powiatu Owruckiego, do tych pięciudziesiąt pięciu tysięcy, traktatem umowionnych, wypłacenia, aby całosci wdztwa przestrzegał y z komissarzami woyskowemi znosił się; y tego serio jmc p. komissarz doyrzec tenetur, aby co iuż ich mc pp. woyskowi, exequuiąc, gotowemi pieniędzami y prowiantami po niektorych dobrach powybierali, noclegami, popasami szkod naczynili, za produkowaniem ich mw panow possessorow, w też pięcdziesiąt pięc tysięcy inkludowane byli.

Przywiley jmci p. Andreia Rudnickiego-Lubienieckiego na czesnikowstwo owruckie, od nayiasnieyszego krola jmci, p. naszego miłosciwego, nam szczęsliwie panuiącego, dany, in congressu nostro praezentowany, przyimuiemy.

A że probata virtus et dexteritas pro omnia vigilantia circa bonum wdztwa naszego wiel. jmc p. Steckiego, chorążego kijowskiego, podstarosciego żytomirskiego, sędziego grodzkiego włodzimirskiego, pułkownika jego kr. mci y Rzpltey woysk koronnych, nie tylko dziękuiemy, ale y niesmiertelną obligatią na sercach naszych rysuiemy.

Doniesli nam jch mc pp. obywatele wdztwa naszego, iż po delatach executia militaris, chodząc w dobrach tych, z ktorych iuż podatek wypłacony, noclegami, popasami wielki krzywdy y szkody czyni,—iednostaynie stanowicmy, aby cum renitentibus, przez kogo szkoda y z czyiey okazyi była by w dobrach, każdy, niewinnie w dobrach swoich szkodę ponoszący, forum w sądach scarbowych miał y o to prawnie czynił.

Insze desideria wdztwa ad pleniorem numerum do blizko przyszłego seymiku w Żytomirzu, w roku nastempuiącym dnia jedynastego januarij przypadaiącego, odkładamy.

Te zas laudum authoritate praesentis congressus, unanimi consensu namowione, rati habendo wiel. jmci p. dyrektorowi koła naszego podpisac y do grodu podac zlecilismy.

Działo się w Owruczu, w kosciele oycow jezuitow, dnia dwudziestego wtorego decembra, tysiąc siedmset czternastego roku.

U tego laudum, przy pieczęci przycisnioney, podpis ręki temi słowy:

Jan-Stanisław z Rybna Rybinski, podczaszy żytomirski, sędzia grodzki owrucni, dyrektor na ten czas congressu owruckiego wdztwa Kijowskiego, mp.

Ktore to laudum, za podaniem wyszmianowanego jmci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystkie z początku aż do konca, tak, iako iest napisane, de verbo ad verbum, do xiąg ninieyszych grodzkich owruckich iest wpisane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3223, л. 110, актъ 84.

LXX.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о признаніи договора между послами воеводства и войсковыми полковниками относительно размѣра суммы, назначенной на содержаніе польскагс войска и гарнизоновъ на Украйнѣ; о введеніи съ этой цѣлью подымной подати и выборѣ коммиссаровъ для сбора ея; с выборѣ пословъ къ региментарямъ съ жалобой на взиманіе войсками провіанта, вопреки запрещенію высшихъ начальниковъ, и о назначеніи суммы этимъ посламъ на поѣздку къ региментарямъ; о предоставленіа директору воеводства права созыва сеймика въ случаѣ необходимости,—15 декабря 1714 года.

Roku tysiąc siedmset czternastego, msca decembra piętnastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku i. k. m. Żytomierskim, przede mną, Konstantym Didkowskim, namiesnikiem starosta Żytomierskiego y xięgami ninieyszemi grodzkiemi żytomierskiemi, comparens personaliter w. i. m. p. Bazyli z Wyhowa Wyhowski, skarknik ziemski, pisarz grodzki żytomierski, dyrector na ten czas congressu żytomierskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomierskich laudum na congressie, in loco corsultationum solito, w Żytomierzu,

zgodnie postanowione, z podpisem ręki swey własney, przy pieczęci, łakiem czerwonym przycisnioney, w rzeczy, niżey w sobie wyrażaiącey, ad acta per obatam podał, affectuiąc, aby do xiąg ninieyszych przyięty y wpisany był; ktorego affectioni annuendo, pomienione laudum, przyimuiąc ad acticandum, czytałem, y iest tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy grodzcy y ziemscy, obywatele woiewodztwa Kiiowskiego, za convocatią listowną od w. i. m. p. Bazylego z Wyhowa Wyhowskiego, skarbnika ziemskiego, pisarza grodzkiego żytomierskiego, na dzien dzisieyszy czternasty decembra w roku teraznieyszym, tysiąc siedmset czternastym, ad locum solitum consultationum ziachawszy się, takową, iuvante Deo, pod dyrectią na ten czas tegoż w. i. m. p. skarbnika y pisarza grodzkiego żytomierskiego, na teraznieyszym congressie stanowiemy uchwałe.

Naprzod, maiąc sobie do grodu tuteyszego Żytomierskiego przez w. ich mc pw woiewodztwa Kijowskiego, na przeszłym desideriorum seymiku obranych, posłow przysłany na instructią woiewodzką od j. o. i. m. p. kasztellana krakowskiego, hetmana wlgo koronnego, respons y między temiż wiel. ich mc posłami a wiel. ich mc pp. pułkownikami woyskowemi, plenariam facultatem et potestatem od j. o. i. m. p. krakowskiego do traktowania maiącemi, traktat, ktory in omnibus punctis et clausulis ninieyszym congressem acceptuiemy, de actu et data illius we Lwowie, anno praesenti dnia dwudziestego piątego novembris; ktorym traktatem ich mc pp. poslowie woiewodztwa naszego postąpili na woysko polskie i na infanteryią po garnizonach, na Ukrainie będące, pięʼdziesiąt y pięc tysięcy złotych; z ktorey summy dziesięc tysięcy in spatio dwoch niedziel od traktatu z woiewodztwa wypłacic mieli; do ktorych pieniędzy i. m. p. Zdanowicz, pułkownik i. k. m. y Rzeczypltey, na siedm tysięcy tu, na congressie ninieyszym, assygnatią od j. o. i. m. p. kasztellana krakowskiego nam producowawszy, serio o wypłacenie in instanti upominał się; więc my, ponieważ w skarbie woiewodztwa żadnych pieniędzy nie znayduiemy, a ni długu na woiewod-

ztwo zaciągnąc tak prętko nie możemy; przeto, bono ordine postępuiąc, w. i. m. p. Michała Tryznę-Jackowskiego, csesnika latyczowskiego, za komissarza woiewooztwa naszego Kijowskiego, unanimo consensu et voto obrawszy y uprosiwszy (drugiego zas komissarza obranie do przyszłego, da Bog, seymiku prorogationis odkładamy), na pomienioną summę siedm tysięcy, za assygnatią, i. m. panu Żdanowiczowi daną, temuż i. m. p. komissarzowi naszemu do dobr naywolnieyszych, gdzie ieszcze prowiant chlebny totaliter do garnizonow nie wybrany, palety powydawac in instanti pozwolilismy, naznaczaiąc summę z dymu, in vim przyszłey taryfy, po złotych dwiescie pięcdziesiąt, a nie więcey, aby się in omni zadosic pomienionemu traktatowi od woiewodztwa stalo.

A ze ich msc pp. woyskowi, od Iwanki y garnizonow, nie maiąc żadnego ordynansu od j. o. i. m. p. kasztellana krakowskiego, hetmana wlgo koronnego, a ni od w. i. m. p. regimentarza, tylko od i. m. p. Bertranda, oberszterleytnanta, maiąc consens (co iest przeciwko prawu y pomienionemu traktatowi), w kilku niedziel prowianty do tych czas w powiecie tuteyszym Żytomierskim biorą, ktorego więcey nad trzy tysiące złotych exequuiąc wybrali; za czym, occurendo huic malo, urodzonych ich mc pw. Stephana Dubnickiego y Stephana Wyhowskiego do w. i. m. p. Głuchowskiego, regimentarza woysk i. k. m. y Rzeczypltey na Ukrainie y i. m. p. oberszterleytnanta z kawaleryą będących, cum expraessione affectus nostri y odezwaniem się listownym, upraszaiąc ich mw, aby dalszego wybierania prowiantow w woiewodztwie zakazali y aby się in omnibus punctis pomienionemu tractatowi a nie inaczey stało, za posłow, nemine contradicente, obralismy. A że aggravat ille labor, quem praemia nulla sequitur, tymże ich mm na drogę z zaplatę po złotych sto polskich obiecuiąc, w. i. m. p. na ten czas dyrectorowi naszemu te dwiescie złotych z podatku szelężnego, w rękach i. mci będącego, wypłacic pozwalamy; ktora pro persoluto pod czas calculatiey i. m. przyiętą bydz od woiewodztwa ma, spondemus.

A ieżeli by w responsach przywiezionych tak od wielmożnego regimentarza, iako y i. m. p. oberszterleytnanta, ingruens necessitas do convocovania nas, obywatelow, była; tedy temuż pomienionemu na ten czas dyrektorowi naszemu iterum conotowac nas zlecamy y tę uchwałą, na congressie naszym zgodnie postanowioną, temusz i. m. p. na ten czas direktorowi naszemu podpisac y do act grodu tuteyszego podac zlecamy.

Datt in loco consultationum solito, anno, die et mense, ut supra expraessis.

U tego laudum podpis ręki temi słowy:

Bazyli z Wyhowa Wyhowski, skarbnik ziemski, pisarz grodzki żytomirski, direktor na ten czas congressu żytomirskiego.

Ktore że to laudum, za oczewistą prozbą wysz podawaiącego i. m., a za moim, urzędowym, przyięciem, słowo w słowo, z początku aż do konca, iak się w sobie ma, do xiąg ninieyszych iest ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 211, л. 134, актъ 82.

LXXI.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о выборѣ коммиссаровъ для составленія тарифа каждаго повѣта; о выборѣ сборщиковъ подымной подати и условіяхъ сбора и сдачи ея коммиссарамь по содержанію войска въ количествѣ, опредѣленномъ въ договорѣ; о введеніи поголовной подати съ христіанъ и евреевъ, объ условіяхъ сбора ея, выборѣ сборщиковъ и опредѣленіи имъ вознагражденія за трудъ; о привлеченіи къ судебной отвѣтственности сборщиковъ податей, въ случаѣ непредставленія ими въ скарбовый судъ отчета по сбору податей; о порядкѣ предъявленія обывателями исковъ къ войсямамъ за причиненныя убытки; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ за услуги воеводству; о представленіи дв. Рудницкимъ росписокъ въ полученіи бригадиромъ и региментаремъ въ м. Бѣлой Церкви денегъ; о выборѣ коммиссаровъ для разсмотрѣнія и прекращенія пограничныхъ споровъ съ Волынскимъ воеводствомъ; о неосвобожденіи имѣній нѣкоторыхъ лицъ отъ податей; о возвращеніи овручскому городничему села Шендеровки; объ отправкѣ письма кіевскому воеводѣ относительно поддержки интересовъ воеводства, о признаніи дв. Аксака въ должности кіевскаго скарбника; объ искѣ къ уніатскому митрополиту за сборъ имъ гиберны съ имѣній духовенства; о непринятіи къ уплатѣ управителями духовныхъ и королевскихъ имѣній никакихъ ассигновокъ; о выборѣ люстраторовъ для переписи бродячаго населенія; о назначеніи вознагражденія разнымъ лицамъ и объ отсрочкѣ сеймика,—15 января 1715 г.

Roku tysiąc siedmset piętnastego, miesiąca januarii piętnastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku i. k. m. Żytomierskim, przede mną, Konstantym Dedkowskim, namiesnikiem starostwa Żytomierskiego, comparens personaliter, w. i. m. p. Jan-Franciszek z Charlęża Charlęski, czesnik liwski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomierskich laudum na seymiku w Żytomierzu, ex prorogatione przypadaiącym, unanimiter postanowionego, z podpisem ręki swoiey, przy pieczęci łakiem czerwonym przycisnioney, w rzeczy niżey w sobie wyrazaiącey ad acta per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu,

aby pomienione laudum do xiąg ninieyszych wpisane było. A tak ia, urząd, annuendo affectationi i. m. podawaiącego, przyimuiąc ad acticandum, czytalem, ktore iest de serie verborum tali:

My, rady, dygnitarze, uradnicy, szlachta, obywatele y cale rycerstwo woiewodztwa Kijowskiego, tu, do Żytomierza, na seymik, pro die undecima praesentis, ex prorogatione anterioris laudi, naznaczony, ziachawszy sie, gdzie pod dyrectią w. i. m. p. Jerzego-Andrzeia z Szpanowa na Nowym Dworze Czaplica, podkomorzego y podwoiewodziego sądowego, generału woiewodztwa Kijowskiego, pod laskę zas w. i. m. p. marszałka, praeterito laudo obranego, in loco consultationum solito zasiadszy, naprzod Omnipotenti regum Regi powinne czyniemy podziękowanie za Bozką Jego opatrznosc, że w teraznieyszych konjuncturach y w wielkim zniszczeniu kraiow naszych zdrowo zas na te mieysce sprowadził et media providendum ab intra et ab extra securritatis oyczyzny naszey podał.

Jakoż, pro hac vice, referuiąc się do traktatu między jasnie oswieconym i. m. p. Krakowskim, hetmanem wielkim koronnym, a ich. mc pp. posłami naszemi, ostatniey fortun naszych ruinie zabiegaiącemi, w roku przeszłym, we Lwowie, dnia dwudziestego piątego novembris stałego, aby quam primum ad mentem tegoż tractatu summa woysku wypłacona bydz mogła, do widzenia lustratij ich mc pp. lustratorow, anteriori laudo postanowionych, przystąpilismy; gdzie provio (sic) w kołe naszym kożdego i. m. p. lustratora super realitatem spisana dymow juramento do ułożenia taryffy w. ich mc pp. komissarzow, to iest w. i. m. p. dyrectora, w. ich mw kijowskiego y owruckiepo chorążych, i. m. p. marszałka, i. m. p. podsędka ziem. kijowskiego, ich mc pp. podstolego y skarbnika żytomierskich, w. ich. mw. żytomierskiego y owruckiego łowczych y drugich ich mw uprosilismy; ktorzy ich mc pp. komissarze, kożdego powiatu distinctim, taryffe uformowac y do grodu Żytomierskiego y Owruckiego podać, ktore iednak taryffy do roku tylko et non amplius trwac lub też in futurum ad velle et dispositionem woiewodztwa maią, powinni

Do wybierania zas podatku podymnego, ktory praesenti laudo z dymu kożdego taryffą pomienioną ułożonego po złotych polskich trzysta wypłacac uchwalamy; ich mc pp. exaktorow, to iest, z powiatow: Kijowskiego y Żytomierskiego i. m. p. Michała Jackowskiego, czesnika latyczowskiego, a z powiatu Owruckiego i. m. p. Woyciecha Milwinskiego, na congressach żytomierskim y owruckim, ktore praesenti laudo approbuiemy, obranych, potwierdzamy, y ten podatk sedulo iednemu tu, w Żytomierzu, drugiemu w Owruczu in spatio czterech niedziel, według pomienionego traktatu, wybierac zlecamy, solarium ich mc pp. exaktorom-kwitowego—po złotym iednemu z kożdego dymu, groszowego—po iednym groszu od kozdego złotego; a nie więcey, pozwalamy, obliguiąc wszytkich ich mc pp. obywatelow, administratorow y gubernatorow, aby ten podatek in spatio tych czterech niedziel do skarbu wnosili; na sprzeciwnego zas nietylko forum w sądach skarbowych (ktore w Owruczym dnia dwudziestego piątego februarij anni praesentis reassumowac się y sądzic vigore praesentis laudo powinne) do odpowiadania naznaczamy, ale y delaty wydac przez ich mc pp. exaktorow ich mc pp. woyskowym declaruiemy. Hoc adiecto, iż ich mc pp. obywatele iniuriati, ktorzy przed tym y po traktacie wyszpomienionym wydali prowianty lub pieniądze ich mc pp. woyskowym, w tym z ich mc pp. exaktorami swemi znosic się kwitami albo regestrami, wiele kto y komu wydał, lub też iuramentami probowac; ich mc zas panowie exactory albo comissary woiewodztwa ich mc pp. komissarzom woyskowym to doniesc, aby te prowianty w summie, traktatem umowioney, potrącone były, powinni będą; summę zas, w czasie czterech niedziel wybraną, ich mc pp. exactores ich mc pp. komissarzom, od woyska destynowanym, ktorym ich mcm, przez congressa nasze in futurum prowent ma bydz obmyslony, oddac, a na niedobrany panom komissarzom u ich mw. renitentow delaty do rąk tych że communicowac, aby zupełna summa pięcdziesiąt y pięc tysięcy, iuxta obloquentia traktatu, ich mc pw woyskowych doszła; nadto, po wydaney summie y delatach, kwit z summy pomienioney pięcdziesiat y pięc tysięcy od

ich mc pp. komissarzow woyskowych in rem woiewodztwa naszego odebrac y na przyszłym seymiku komportowac maią.

Reassumendo pogłowne, anterioribus laudis postanowione, do tąd zatrzymane y przez ich mc pp. exaktorow niewybrane, zlecamy ich mc pp. exaktorom, aby ten podatek, według taryffy teraznieyszey, odbierali y do skarbu wnosili, iako y drugie pogłowne żydowskie uchwalamy y do wybierania tego podatku pogłownego za exaktorow i. m. p. Szymona Lewkowskiego, regenta grodzkiego żytomierskiego granicznego, y Joachima Niewmierzickiego, ziemskiego, komornikow kiiowskich, constituimus, iniungendo ich mcm, aby ten podatek, cum triplici pensione od żydow, wyrażaiąc w kwitach summe, do skarbu wziętą, odbierali; ktorym groszowego od kożdego gospodarza y od kożdego złotego—po groszy dwa, kwitowego—po złotych dwa pozwalamy, excypuiąc arędarzow naszych, po miastach domy maiących, ktorzy, raz ten podatek z domow swoich lub z kahałow wypłaciwszy, drugi raz wypłacac nie maią; ktorzy zas po miastach domow swoich nie maią, ale, z innych woiewodztw zaszedłszy, po wsiach są arędarzami, ci temu podatkowi podlegać y ony wypłacać powinni. Czas wybierania pogłownego przeszłego in retentis zaczyna się ab actu praesenti dnia dwudziestego piątego februarij anni currentis, teraznieyszego zas pogłownego żydowskiego a praemissa dwudziestego piątego februarij do wielkiey nocy rzymskiey et non amplius naznaczamy.

Ponieważ vacuum woiewodztwa naszego aerrarium tak per incuriam ich mc pp. exactorow pierwszych, iako et per renitentiam ich mc pp. obywatelow, podatku do skarbu oddawac niechcących, więc unanimiter constituimus, aby ich mc pp. exactores cuiscunque exactionis y ktoreykolwiek tkneli się skarbu woiewodztwa naszego, iako to: i. m. p. sukkolectorowie y plenipotentowie na przyszłey kadentiey sądow skarbowych w Owruczym, dnia dwudziestego piątego februarij przypadaiącey y sądzącey się, compareant et calculum, zaczowszy a recentioribus, faciant. In casu zas renitentiae ich mc pp. exaktorow, condemnaty w tych że sądach instygatorowi są-

dowemu otrzymac et executionem militarem do dobr i. m. ordynowac committimus.

A że ich mc pp. obywatele. iuxta obloquentiam anteriorum laudorum, szkod swoich, od roznych woysk wniesionych, grodom nie doniesli, manifestatij cum juramentis nie podali, onych do rąk ich mc pp. plenipotentow do windycowania nie oddali; więc, praesent laudo stanowiemy, ażeby ich mc pp. dziedzicowie y possessorowie regestra wszytkich szkod, distinctim od woysk koronnych, distinctim od woysk wlgo xstwa Litt., tak dawnych, iako y terazniey szych lat kożdy rok specifice wyraziwszy, przy manifestatiach w grodach zaniesionych spisali, spisane poprzysięgali wprzod ich mc pp. komissarzom woiewodzkim, alias exactorom terazniey szym podymnego, dla skonfrontowania onych szkod, wiele by się w całym woiewodztwie znaydowało, podali; a po tym tez manifestatie z iuramentami do rąk ich mc pp. plenipotentom ad vindicandum oddali, non percludendo iednak viam, że privatim kożdemu z ich mc pp. obywatelow szkod swoich windycowac, ubi de jure venerit, wolno będzie sine praeiudicio woiewodztwo.

W. i. m. p. chorążego kiiowskiego, komissarza naszego, osobliwsze około całosci woiewodztwa naszego nie tylko cum dispendio fortuny, ale y zdrowia, pieczołowania et activa do pomienionego traktatu z ich mc pp. posłami naszemi implicatio, znalazszy aurifodinam w sercach naszych, za co i. m. ore publico braterskie fundimus dzieki et perennes ad vota i. m. spondemus grates assygnatie wszytkie, przez tegoż i. m. p. komissarza do ich mc pp. exactorow cuiuscunque exactionis dane, aby były quam plurimum wypłacone, miec chcemy sub rigore, anterioribus laudis ad respondendum ich mc pp. exaktorom interposito; a czego by in paratis wypłacic nie mogli, tedy dobra renitentiam na delaty podać y one do rąk i. m. p. Ilinskiego kapitana oddac per facienda executione serio intymuiemy; ktoremu to i. m. p. kapitanowi ponieważ służba w przeszłym niedawno roku tysiąc siedmset czternastym od actu seymiku deputackiego zaczeła się, tedy recompense i. m. y ludziom iego, ad mentem

uchwał naszych nalezytą, obmyslimy. A to na kadentiey sądow skarbowych przyszłey, actu, ut supra, w Owruczym przypadaiącey, temuż i. m. p. kapitanowi lub pieniądze lub delaty na lenniki wydane będą y we wszytkim uspokoienie pod czas tychże sądow subsequetur, spondemus.

I. m. p. Rudnicki ponieważ summę w. ich mc pm, tak i. m. p. regimentarzowi, iako y i. m. p. brygadyrowi białocerkiewskiemu, ordynowaną oddał, y kwity in rem woiewodztwa otrzymał, y też kwity in graemio nostro złożył; przeto, praesenti laudo eo nomine quietatur.

Na instructią woiewodztwa Bracławskiego y na list woiewodztwa Wołhynskiego i. m. p. marszałkowi odpisac unanimiter zlecamy, aby w rescryptach do obudwoch woiewodztw doniosł, przy expraessiey wzaiemney submissiey y conserwatiey praw, de dislimitationibus woiewodztw opisanych, że do uspokoienia interessow dislimitationis obralismy komissarzow, toiest w., ich mc pw: i. m. p. dyrectora naszego, ich mc pw. kijowskiego, żytomierskiego y owruckiego chorązych, expostulando, aby y pomienione woiewodztwa ad idem uznania granic opus swoich obrali komissarzow, et communicative de tempore et loco ziachania rozmowili się, et finem controversiarum z sobą uczynili.

Na listy jo. y jw. ich mc pw: i. m. p. podkomorzego koronnego, i. m. p. woiewodziney ruskiey y i. m. p. chorążego koronnego, do nas, woiewodztwa, pisanych, tenże i m. p. marszałek ex nostro consensu unanimi rescribit, praemissa kożdemu veneratione z ich mc, wyrażaiąc, że dobra ich mw bez żadnego przeładowania, aequaliter, iako y u nas, obywatelow, według lustratij poprzysiężonych, nemine excepto, podatek płacic będą, cum expostulatione, aby ich mcm administratorom y gubernatorom starostw y włosci swoich wszelkie podatki dawne y teraznieysze wypłacac (iako całe woiewodztwo wypłaca) rozkazali, według uchwał woiewodztwa naszego osobliwie w rescrypcie do i. m. p. chorążego koronnego.

Ża i. m. p. Fedkiewiczem, horodniczym owruckim, instantiowac będzię, aby dobra iego wies Szandorowkę, pro benemeritis nadane, nie były do Korsunia incorporowane, ale, iako własne iego, były przywrocone.

Tegoż i. m. p. marszałka publico ore prosiemy, aby list do jw. i. m. p. woiewody kijowskiego od woiewodztwa naszego cum apprecatione fortunarum, czerstwego zdrowia y lat długich et cum expostulatione, aby, iako pierwszy senator woiewodztwa naszego, w teraznieyszych obrotach chciał na woiewodztwo et meminisse y przy teraznieyszey ruinie kraiow naszych prodesse.

Przywiley, na skarbnikowstwo kijowskie od iego krol. mci i. m. p. Marcianowi Axakowi, po swiętey pamięci rodzicu iego, dany, w kole naszym był praesentowany; ktory przeczytawszy tegoż i. m. za prawdziwego skarbnika kijowskiego uznaiemy y mieysce temu urzędowi należycie zasiadac pozwalamy.

Ponieważ jasnie przewielebny i. m. xiądz Kiszka, metropolita kijowski, tantum sobie praesumpsit, że, sine scitu woiewodztwa, contra tot constitutiones regni, hibernę na dobra duchowne, ktora ab aevo w woiewodztwie naszym nie bywała, importare ważył się; zaczym i. m. p. marszałka ore publico upraszamy, żeby manifest nomine woiewodztwa ratione convulsionis legum w grodzie tuteyszym zaniosł y osobliwy list do tegoż i. m. xiędza metropolity w tym interessie, exponendo novitatem et violentiam legum, woiewodzwu naszemu servientium, napisac kazał.

Hoc temporis obliguiemy, serio intimuiemy ich mc pp. possessorom y administratorom bonorum spiritualium et regalium, aby żadnych assygnatij, ktore vim sapiunt legum, acceptowac, etiam per fortia, przy prawach naszych obstaiąc, nie ważyli się. A iesliby ktory z ich mc pp. possessorow y gubernatorow tych że dobr praesumeret renitere praesenti laudo y do iakiey accedere contra mentem woiewodztwa solutiey, ad instantiam instigatoris sądow skarbowych in quovis foro respondere powinien.

Wniesiono do koła naszego, iakoby między bracią szlachtą, wsiami siedzącą, poddani rozni et personae vagabundae, praerogativam aequalitatis sobie usurpuiące, z ktorych żadney pomocy y powinnosci tak teyże braci, iako y do skarbu naymnieyszey importantiey niemasz; zaczym, do spisania y lustrowania pomienionych osob w powiecie Owruckim ich mc pw: Jana Skuratowskiego y Jana Chodakowskiego; w powiatach Zytomierskim y Kijowskim—ich mc panow: Pawła Uszczapowskiego y Romana Chiniewicza-Waskowskiego constituimus, injungendo, aby regestr pomienionych osob na seymiku przyszłym podali; ktorym ich mc solarium od kożdey osoby po dwa talery bite pozwalamy; także w. i. m. p. regimentarzowi złotych tysiąc szesset, ich mc pp. komissarzom woyskowym złotych dwa tysiące, ich mc pp. posłom woyskowym złotych tysiąc pięcset, i. m. p. oberszterleytnantowi złotych pięcset, i. m. p. Stanisławowi Tyszy-Bykowskiemu, niewolnikowi, złotych dwiescie. Lubo ich mc majorem promeruerunt gratitudinem, iednakże, habita ratione summam inopiam woiewodztwa naszego, conferuiemy y assygnatie kożdemu z ich mc instantanee w. i. m. p. komissarzowi woiewodztwa naszego wydac upraszamy.

Ten zas seymik, cum toto effectu, pod laską tegoż i. m. p. marszałka ad diem decimam septimam anni praesentis, millesimi septingentesimi decimi quinti, proroguiemy. A te laudum nasze, unanimiter postanowione, wysznamienionemu i. m. p. marszałkowi naszemu podpisac y do akt tuteyszych grodzkich żytomierskich podać zlecamy.

Działo się w Żytomierzu, na mieyscu obrad zwykłych, anno Domini millesimo septingentesimo decimo quinto, die undecima januarij.

U tego laudum podpis ręki temi słowy:

Jan-Franciszek z Charlęża Charlęski, czesnik liwski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego.

Ktore że to laudum, za oczewistą prozbą wyszpodawaiącego i. m., a za moim, urzędowym, przyięciem, słowo w słowo, z początku aż do kąca, iak się w sobie ma, do xiąg ninieyszych grodzkich żytomierskich iest ingrossowane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 211, л. 152, актъ 92.

LXXII.

Постсновленіе обывателей Овручскаго повѣта: о привлеченіи къ суду лицъ, препятствовавшихъ платежамъ по установленному курсу монеты, и лицъ, препятствовавшихъ производству люстрацій имѣній; о вознагражденіи войсковаго коммиссара; о сборѣ податей; объ удовлетвореніи обывателей, разоренныхъ московскими войсками, — 23 января 1715 года.

Roku tysiąc siedmset piątnastego, miesiąca januarij dwudziestego trzeciego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego kr. mci Owruckim, przede mną, Stephanem Baranowskim, namiesnikiem na ten czas grodzkim owruckim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi owruckiemi, comparens personaliter, wiel. jmc p. Antoni Trypolski, czorąży owrucki, starosta wyżgrodzki, dyrector na ten czas wdztwa Kijowskiego powiatu Owruckiego, laudum na congressie w Owruczu zgodnie postanowione, z podpisem ręki swey własney, ratione introcontentorum, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich owruckich per oblatam podał, de eo verborum, qui sequitur, tenore.

My, rady, urzędnicy, szlachta y obywatele wdztwa Kijowskiego powiatu Owruckiego, po seymiku szczęsliwie odprawionym w Żytomirzu die undecima januarij, anno millesimo septingentesimo decimo quinto, et ex mente tegoż seymiku, a za obwieszczeniem wiel. jmc. p. chorążego owruckiego, ziechawszy się do Owrucza na congress, tot laudis et praxibus na mieysce uprzywileiowane, in casu ingruen-

tis necessitatis, obradom naszym, dnia dwudziestego pierwszego januaryi anni praesentis ad executionem seymikowe przywodząc laudą, taki czyniemy porządek:

Ponieważ w podatkowaniu primum objectum—currencia monety, ktora przez renitentią miast, miasteczek y ludzi handluiących poddanstwu przynosi szkodę, że im za zboża, miody y bydła nie chcą takim valorem, iaki w laudach wyrażony, płacic, a oni podatki do skarbu secundum sancita wdztwa wypłacaią; więc obstringimus ich mc pp. instygatorow, aby omnibus refragariis, etiam cum assistentia possessorow, pozwy wydali lub na fiskalne, lub na ziemskie sądy, co przez uniwersały swoie wiel. jmc p. Trypolski, chorąży owrucki, iako dyrektor praesentis congressus, do wiadomosci ich mm pp. obywatelom powiatu Owruckiego doniesc obligatur.

Wsie, ktore nie są dolustrowane albo się nie dopuscili lustrowac, wolno ich mm pp. lustratorom na przyszłe fiskalne przyzwac sądy.

Imc p. kommissarzowi woyskowemu sufficiencia do vivendy z dyszkrecij ich mw pp. szlachty braci naszych, wsiami mieszkaiących, pozwolona za wiadomoscią imc p. Niewmierzyckiego, komornika ziemskiego kijowskiego, y jmc p. Białoszyckiego conformowana ma byc.

Podatki zkąd by nie wypłacone byli, a mieli by tam od imci p. kommissarza naszego byc wydane delaty, obligatur jmc p. kommissarz dokładac, aby w onych dobrach, ktore iuż wydały y maią kwity, także we wsiach, w ktorych sami szlachta mieszkaią, ich mc exequentes z grosza własnego żyli. Podatki zaś wybrane y delaty nie mogą byc y nie powinne poty imc p. kommissarżowi woyskowemu wydane, poki, według tractatu z jo. imcią p. krakowskim, nie da kwitu wdztwa, że zupełną maią satisfakcyą y expresse summy nie wyrażą, includuiąc prowianty y gotowe summy, na garnizone wydane.

Illacia niektorych jch mw ukrzywdzonych od zagranicznych sąsiad panstwa Moskiewskiego resolvitur takowym sposobem, aby wiel. jmc p. dyrektor ad cuiusvis instantiam listy pisał do ich mc pp. ministrow zagranicznych, requiruiące słusznosci imieniem wdztwa.

Co wszystko ore publico postanowiwszy, te laudum wiel. jmc p. dyrektorowi podpisac zlecilismy.

Datum w Owruczu anno millesimo septingentesimo decimo quinto, die vigesima prima januarij.

U tego laudum podpis ręki w te słowa:

Antoni Trypolski, chorąży owrucki, starosta wyszgrodzki, dyrektor koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego powiatu Owruckiego, m. pria.

Ktoregoż to laudum, za podaniem wyszmianowanego podawaiącego jmci, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystkie, z początku aż do konca, słowo w słowo, do xiąg ninieyszych iest inserowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 3223, л. 230, актъ 2.

LXXIII.

Постановленiе обывателей Волынскаго воеводства: объ отправкѣ пословъ къ королю и гетманамъ относительно содержанiя и перехода саксонскихъ и коронныхъ войскъ; о представленiи счета убытковъ, причиненныхъ этими войсками и выдачѣ росписокъ въ полученiи податей на содержанiе войска; объ охраненiи спокойствiя при взиманiи вышеупомянутыми войсками контрибуцiи; объ опредѣленiи количества несуществующихъ селъ, неправильно занесенныхъ въ тарифъ дымовъ для взиманiя податей,—25 января 1715 года.

Roku tysiąc siedmset piętnastego, miesiąca januaryj dwudziestego piątego dnia.

W roczki sądowe grodzkie łuckie, od dnia trzeciego miesiąca y roku, wyż na akcie mianowanych, przypadłe y sądownie odprawować się zaczęte, przede mną, Antonim-Franciszkiem na Woiutynie Siennickim, sędzią ziemskim kijowskim, podstarostim grodzkim łuckim, y xięgami ninieyszemi grodzkiml łucklmi, comparens personaliter, wiel. jmc p. Franciszek Gostynski, podstoli czyrski, marsza-

łek koła rycerskiego wdztwa Wołynskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich te laudum, z podpisem ręki swoiey, przy pieczęci przycisnioney, ad acta praesentia per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o pryięcie onego y do akt wpisania. A tak ia, urząd, annuendo affectationi jmci podawaiącego, ad acticandum przyimuiąc, czytałem, de tenori tali:

My, rady, xiążeta, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdztwa Wołynskiego, na seymik pro die vegesima secunda januarij w roku teraznieyszym, tysiąc siedmset piętnastym, ziachawszy, takowe u siebie miec chcemy postanowienie:

Ponieważ wiel. jch mc pp. posłowie nasi, do naiasnieyszego krola jmci, pana naszego miłosciwego, ordynowani, funkcyj swoiey do skutku nie przywiedli, dla tego wdztwo ich mciow zelo boni publici obliguie, aby się w tę podrożą, iako nayprzędzey, wybrac raczyli z podaną sobie instrukcyą. Ktorze ich mc pp. posłowie exposita wdztwa naszego u jego krolewskiey mci, p. n. m., wdztwu egestate żebrac będą milosierdzia, aby od kontrybucyi terasnieyszey wolne było; a in quantum by wdztwo respectu tego jego krolewskiey mci, p. n. m., uznac nie miało, przynamniey aby wolnosc z własney swoiey dyspozycyi nonex arbitrio officierow saskich woysk jego kr. mci pozwolono miec mogło y samo modum u siebie contribuendi znalazło, aby zas securitati publicae, wielkiemi prawami ograniczoney, succurendo, na ktorą osobliwie w wdzwie naszym invida iakas nastąpiła fatorum series. Drugim zas ich mc pp. posłom do jasnieoswieconego jmc p. Krakowskiego daiemy wdztwo nasze władzą jch mc pp. posłom naszym: wiel. jmc p. Gabryelowi Linczewskiemu, miecznikowi wołynskiemu, komornikowi granicznemu krzemienieckiemu, y wiel. jmc p. Jerzemu Dołgiele-Cyrynie, stolnikowi trębowelskiemu, pisarzowi grodzkiemu woł., na ryczałtową summę zgodzic się et liberam pozwala jch mci concludendi facultatem, aby już więcey, na kożdy czas in futurum, woysko tak przechodami, iako y consistencyą, nie uciążało woiewodztwa praevia omni quam securissima od jo. jmc p. Krakowskiego assecuratione ex bonis suis tak w tym

samym, iako y w drugim, in quantum by woysko saskie pretendowaną summę wyciągac miało.

Ponieważ pewniey do tego porządku wdztwo eo nomine przysc nie mogło, zaczym presenti laudo obowiązuiemy ich mc pp. regentow we wszystkich trzech powiatach y grodach, aby wszystkie szkody tak od woysk saskich, iako koronnych, skomputowali, ktore ich mc panowie obywatelowie nasi injuriati praevia przez administratorow swoich juramento podadzą, od ktorych więcey nad złoty ieden z extraktem y pieczęcią nie powinni; ad verificationem zas z podatku czwartego grosza y kontrybucyi przeszłoroczney na woysko saskie y wyprawy przeszłego żołnierza, ieżeli należy (?) do skarbu, weszła importacya, ich mc pp. exaktorowie na przyszłym, da Bog, seymiku informationem dac powinni; contra renitentes, ktorzy kwity nie maią, w. jmc p. komissarz wdztwa naszego z sądow fiskalnych delaty wydac ma cum executione millitari.

Ponieważ ich mc pp. posłom do jo. imc p. Krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, daiemy liberam concludendi facultatem, tedy ich mc pp. posłowie, in quantum by saskie woysko wziąc miało kontrybucye, omnem securitatem u jo imci p. Krakowskiego provideant przez wyrazną assecuracyą.

Ponieważ dawne powiatu Luckiego znayduią się wsi takie położone, ktore non extant, a ich mc pp. poborcy w exakcyi difficultatem maią; upraszamy w. ich mw pp. Mikołą Olszanskiego, czorążego y komissarza wdztwa Wołynskiego, Ludwika Manieckiego, chorążego czerniechow., pułkownika j. k. mci, Stanisława Iwanickiego, łowczego nowogrod., Jana Zagurskiego, podstolego kijowsk., aby zasiadszy ad verificationem defectu wsi w przeszłey taryffie z teraznieyszey lustracyi indagowali y na przyszłym seymiku, ktory pro die vigesima februarij prorogowany, wdztwo illuminowali.

Co wszystko imci p. marszałkowi naszemu podpisac y ad acta podac zlecamy.

U tego laudum, per oblatam podanego, przy pieczęci przycisnioney, podpis ręki w te słowa:

Frnnciszek Gostynski, podstoli czerski., marszałek koła rycerskiego wdztwa Wołynskiego.

Ktore że to laudum, per oblatam podane, za podaniem wyż mianowanego imci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystko, z początku aż do konca, de verbo ad verbum, tak, iako się w sobie pisane ma, do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich iest zapisane.

Кн Кіев. центр. арх. № 2251, л. 86, актъ 70.

LXXIV.

Постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства: о выраженіи благодарности и почтенія великому коронному гетману за заботы о благѣ воеводства; о выборѣ коммиссаровъ для опредѣленія границы между Кіевскимъ и Брацлавскимъ воеводствами; объ учрежденіи фискальныхъ судовъ, выборѣ судей, ихъ присягѣ и времени открытія засѣданій, о замѣнѣ поставки натурой провіанта денежной повинностью на содержаніе брацлавскаго гарнизона; о назначеніи суммъ на содержаніо кварцянаго войска и на вознагражденіе нѣкоторыхъ лицъ; объ установленіи чоповаго, шеляжнаго и мельничнаго налоговъ; о количествѣ и условіяхъ сбора этихъ налоговъ; объ освобожденіи нѣкоторыхъ мельницъ, корчемъ и шинковъ отъ этого налога; о розысканіи и собраніи актовыхъ кнıгъ воеводства; объ уничтоженіи хуторовъ; о розыскѣ убійцъ ксендза Голштина; объ утвержденіи постановленія о слободахъ; о возстановленіи костела и кляштора, разрушенныхъ во время татарскаго набѣга; о вспомоществованіи нѣкоторымъ лицамъ; о невзиманіи платы; объ освобожденіи отъ податей іезуитскихъ имѣній и объ отсрочкѣ сеймика,—26 января 1715 года.

Roku tysiąc siedmset pietnastego, miesiąca januarij dwudziestego szostego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mosci Winnickim, przedemną, Franciszkiem Gawłowskim, namiestnikiem burggrabstwa, regentem grodzkim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi winnickiemi, comparens personaliter, urodzony imc pan Stefan Klitynski, miecznik latyczewsky, dla zapisania do xiąg grodzkich ninieyszych winnickich laudum seymiku wdztwa Bracławskiego per oblatam podał; ktore to laudum przyimuiąc, słowo od słowa czytałem, in tenore sequenti:

My, rady, dygnitarze, xiązęta, urzędnicy y wszystko rycerstwo wdztwa Bracławskiego na seymik prorogationis ad locum solitum consultationum do miasta i. kr. mci Winnicy antiquo methodo et praxi ziechawszy się, naprzod, Bogu wszechwogącemu za Jego opatrznosc winne oddawszy dzięki, iż nam in his catamitatibus pozwala około dobra pospolitego consulere, takową czyniemy y stanowiemy uchwałę.

Uznaiąc nieustaiącą protekcyą i. o. imc p. Krakowskiego, hetmana wieł. kor., ktorą swiadczy wdztwu naszemu, winną oddawszy veneracyą per publicum instrumentum, ucharakterowanych urodz. ich mcw pp. Szaszkiewicza, miecznika podoiskiego, y Wkrynskiego, poruczuika szarzy cudzoziewskiey, uprosielismy, aby nomine w-a debitam za pieczołowanie około conservacij wdztwa naszego gratitudinem w dalszy czas exponent tutellam.

Ponieważ nam pomyslny wiel. ich mc pp. posłowie nasi od przeswiętnego wdztwa Kijowskiego przywiezli reskrypt, iz pomienione wdztwo obralo wieł. ich mcw pp. kommissarzow e medlo sui do wyprowadzenia dawnych granic między przeswietnemi wdztwy; więc y my, czyniąc dosyc praeposytyey naszey, przez wieł. ich mc pp. posłow przeswietnemu wdztwu Kijowskiemu podaney, upraszamy wzaiemnie e medio suo za kommissarzow wiel. ich mc pp. Czarneckiego, podkomorzego bracławskiego, Cyrynę, pisarza ziemskiego bracł., Michałowskiego, chorążego latyczowskiego, Wasylowskiego, łowczego owruckiego, ktorzy ich mc, zniozszy się z wiel. ich mciami pany kommissarzami przeswietnego wdztwa Kijowskiego o czasie y

mieyscu, na ktorym ziachawszy się, szczęsliwie wyprowadzą granice według dokumentow dawnych y konstytucyi eo nomine pisanych. Respons zas, zlecielismy wiel. im p. marszałkowi koła naszego, aby do grodu podał, dla czego wiel. imc pan kommissarz nasz ma wydac uniwersał do tych dobr, o ktore disquizycya iest między przeswietnemi wdztwy, żeby się zatrzymali z podatkiem aż do ziachania wiel. ich mcw pp. kommissarzow y skonczenia granic.

Chcąc wdztwo nasze tenże miec porządek, ktory znayduie się we wszystkich wdztwach, aby podatki uchwalone należytym szły procederem y aby tym skuteczniey do skarbu wnoszone były, także ich mc pp. exaktorowie aby dosyc czynili obligacyey swoiey, postanowiemy sąd fiskalny, do ktorego za marszałka uprosilismy y obrali wiel. imc p. Pawła Jaroszynskiego, podczaszego owruckiego, kommissarza wdztwa naszego; rowno za sędziow uprosilismy y obrali wiel. ich mcw pp. Michałowskiego, chorążego łatyczowskiego, Dołszkiewicza, woyskiego owruckiego, Kazimierza Czarneckiego, podkomorzyca bracł., Stanisława Szydłowskiego, woyskiego bracł., Choieckiego, skarbnika mozyrskiego, Wkrynskiego, podstolego kijowskiego, Szaszkiewicza, miecznika podolskiego, Gaiewskiego, podczaszego łatyczowskiego, Pawła Rosciszewskiego, Theodora Zaleskiego, Wacława Thorzewskiego, ktory że według prawa y zwyczaiu wysz pomieniony imc pan marszałek z ich mciami, pp. kollegami, u stolika in facie całego wdztwa wykonali in eam rotham jurament: „Ja, NN., przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, w Troycy Swiętey Jedynemu, iż, obrany będąc laudo publico wdztwa Bracłł. na seymiku winnickim za marszałka do sądow fiskalnych tegoż wdztwa, szczerze, sprawiedliwie, nie uwodząc się żadnym respektem ani przyiaznią, ani nie affektem, ani aestimacyą osob, według Boga, sumnienia y prawa, rachunkow słuchac tak exaktorow wdzwa ante obranych, iako et in futurum; tudziesz contrawenientes woli wdztwa w podatkowaniu y wszystkie circumstancye, do sądu fiskalnego należące, sądzic będę, tak mi, Boże, dopomoż y niewinna męka Syna Jego". Tudziesz y wieł. ich mc pp. sędziowie tey rothe wykonali.

Przeto in crastinum po skonczeniu seymiku teraznieyszego maią się sądy fiskalne zacząc; po ktorych skonczonych wiel. imc p. marszałek, według prawa, od kadencyey do kadencyey limitowac będzie; w ktorym sądzie fiskalnym maią moc zasiadania sąd ziemski y grodzki bracławscy.

A że rozne quaerymonia od ich mc pp. dziedzicow y possessorow dobr, na garnizon bracławski naznaczonych, zachodzą o miary y wagi, iż są podwyzszone, y inne ut asserunt nieukontentowania w wybieraniu prowiantow; przeto, wdztwo, zabiegaiąc dalszym inconwenientiom, a żeby y garnizon bracławski miał secundum posse wdztwa supplement y ich mc pp. dziedzicy y possessorowie nie mieli wymysłow w wydawaniu, redukuiemy y na pieniężny supplement, naznaczaiąc na miesiąc po złł. szescset na ludzi w garnizonie Bracławskim; w. imc p. Tucemu, kommendantowi tey że fortecy,—na miesiąc złł. dwieście; chorągwi imc pana Grochowskiego, tamże stoiącey, złot. dwiescie; ktore to piniądze primis diebus februarij do grodu Winnickiego zwiezione bydz powinny y w iednym tygodniu, zacząwszy a prima februarij, do rąk destynowanego z ich mc pp. officyerow do grodu Winnickiego in praesentia imc pana Pawłowskiego, od wdztwa na to naznaczonego, oddawali monetą, w pierwszym laudum postanowioną, y po czetku (?) od złotego na wybieraiącego officyera z imc p. regentem; kto by zas renitencyą pokazał w tym, taki sub executionem militarem podpada, po wysciu czasu; tenże podatek na supplement garnizonu bracławckiego, ktory się zaczyna a prima februarij, trwac ma ad ultimam aprilis; na kożdy miesiąc, iako się wyżey wyraziło in februario, una praxi w nastempuiących miesiącach, nemine excepto, wybierany bydz ma. Na garnizon Werbicki, według affectacyey i. o. imc p. Krakowskiego, hetmana w. kor. naznaczamy pogłowne, na przeszłym seymiku uchwalone z tego klucza wszystkiego; także prowiant z Miastkowa do tegoż garnizonu należec ma.

A że ob egestatem publicam nie możemy woysku kwarcianemu w komędzie w imc p. Głuchowskiego, regimentarza woysk i. kr.

mci y Rzepley żadnego wynaleść supplementu, jednakże w. imc p. regimentarzowi złł. tysiąc naznaczamy; imc panu Bielawskiemu, towarzyczowi i. o. xcia imc podkanclerzego w. x. Lit., od woyska do wdztwa destynowanemu,—złł. dwiecsie; jmc panu Jagniętkowskiemu, porucznikowi szarzy cudzeziemskiey, ktory za assygnacyą i. w. imc p. podskarbiego na seymik ziachał,—także złł. dwiescie; imc p. Lanckiemu, także porucznikowi szarzy cudzoziemskiey, z takąż assygnacyą praesentuiącemu się,—złł. osimdziesiąt; na ktore naznaczone summy w. imc p. kommissarz do ich mc pp. exaktorow pogłownego, to iest, imc p. Jozefa Cyryny, starosty niechworowskiego, y Antoniego Szydłowskiego, assygnacye wydac ma.

Widząc wdztwo ustawiczne necessitates, uchwala podatek czopowego y szeleżnego, także młynowego, ktory takim sposobem płacony bydz ma: od kotła szeleżnego y czopowego taler bity ieden; kwitowego od złotego kożdego szostak bity; od koła na rzekach dużych po tałeru bitym; na mnieyszych—po tynfow trzy; od młynow, na futorach znayduiących się, od kożdego koła czyli to kamiennego, czyli stempowego po tynfow cztery; kwitowego generaliter od kożdego złotego po szostaczkowi; od gorzałki hurtowey y wina y zkądkolwiek przywiezioney y gdziekolwiek przedawaney od sta kwart po złł. dwa; kwitowego po tynfowi; gdzie kotła niemasz, a szynk by się znaydował, rowno taler bity płacony bydz ma; na wsiach, po miastach zas czyli to od gorzatki, czyli od miodu, czyli od piwa, w ktorymkolwiek domu szynk by się znaydował, od kożdego do skarbu po taleru bitym płacic należy; kwitowego zas iednako, iak się wyżey wyraziło. A ten podatek płacony bydz ma za rok teraznieyszy, tysiączny siedmsetny piętnasty. Wybieranie zas tego podatku zaczyna się od dnia dwudziestego dziewiątego ianuarij, trwac przesz niedziel szesc, to iest ad diem decimam secundam martij anni currentis. Po ktorym czasie renitentes w grzywny wpadaią, pozwalaiąc ex consensu publico imc p. exaktorowi nieposłusznych exequowac. Do ktorego podatku uprosilismy y obrali imc p. Stefana Klitynskiego, miecznika latyczowskiego, ktory super realitate wy-

bierania wysz pomienionego podatku corporali inramento na sądach fiskalnych comprobabit.

Mielnikow winnickich, ex ratione budowania zamku y restau racyey kancellaryey, od podatku młynowego uwalniamy; także mielnikow starostwa Bracławskiego, ex ratione we młynach melcia prowiantow tamecznego garnizonu y powinnosci mielnikow z siekierą na potrzebę w. im. p. kommendanta bracławskiego, od tegoż podatku młynowego uwalniamy. Nowe fundacye młynow, to iest, ktore w tym roku erygowane znaydowac się będą, od tegoż podatku uwolnione bydz maią; toż się ma rozumiec o winnicach y karczmach.

Kiedy przesz dawne inkursye nieprzyiacielskie xiegi tak ziemskie, iakò grodzkie, iedne w niwecz obrocone, drugie po roznych mieyscach porozwożone, iako y w Kijowie tak wiele znayduie się. Zaczym uprosielismy ich mc. pp. Michała Klitinskiego, skarbnika podolskiego, Choieckiego, skarbnika mozyrskiego, aby, instrument wziąwszy, iechali do Kijowa dla requizytyey xiąg.

Futory, ktore, według pierwszego laudum, aby były znoszone w czasie, pierwszym laudum wyrażonym, y poenami toż laudum reassamuiemy.

List do i. w. imc p. kasztellana Kamienieckiego, s-ty winnickiego, imc pan marszałek koła naszego ma nomine publico napisac, aby kazał indagare zboicow w starostwie swoim, ktorzy zabieli nieb. xdza Golstyna, iesuitę z kilką osobami, kiedy pod samym miastem trupy znalezione są.

O słobodach laudum przed buntami Samusiowemi in toto utwierdzamy.

A że pod czas inkursyi tatarskiey całe miasto y wsie roznie z zonami y dziecmi do klasztoru winnickiego, konserwuiąc zdrowie swoie, zamkneli się byli, tam że nie tylko opustoszywszy y napełniwszy rudibus kosçiol, y klasztor, y kancellaryę na drwa tam przeniesli y spaleli. Zaczym w tym że liscie do i. w. imc p. kasztellana kamienieckiego imc pan marszałek exprimet, aby rozkazał tymże

ludziom kosciol wychędożyc, kancellaryą na dawnym mieyscu tym że, ktorzy ią spaleli, postawic.

Imc panu Gulczewskiemu ex amore christiano złł. dwiescie naznaczamy; także p. Janowi Matkiewiczowi skaliczonemu—złł. trzydziesci, do podatku imc p. Klitinskiego myta zagęszczone praesenti laudo cavemus, aby, oprocz tych, ktore ab antiquo są constytucyami obwarowane, wybierane nie były, idque sub poenis, lege descriptis, excepto mostowego.

Dobra, ktore nie weszły w pierwszy dyspartyment do garnizonu Bracławskiego y nikomu z inuemi zarowno żadnych nie dawali dotąd prowiantow, te osobliwym regestrem ex publico consensu podane bydz maią in suplementum do garnizonu Bracławskiego, aby za przyszłe miesiące trzy wydali prowiant.

Za zgodą nas wszystkich, dobra ich mcw oycow iezuitow od wszystkich podatkow wolne są.

Limitę seymiku teraznieyszego, ex prorogatione die vigesima secunda ianuarij anni praesentis odprawionego, ad diem vigesimam octavam iunij anni currentis naznaczamy y figuiemy.

U tego laudum podpis taki:

Paweł-Joachym Jaroszynski, podczaszy owrucki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Bracł.

Ktore to laudum, za oczywistym podaniem, a za urzedownym przyieciem, dla pamięci do akt ninieyszych grodzkich winnickich iest podane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 4601, л. 48 об., актъ 43.

LXXV.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: о жалобѣ отъ имени воеводства на дымирскаго старосту; о рѣшеніи спора относительно принадлежности нѣкоторыхъ пограничныхъ селъ Кіевскому или Волынскому воеводству; о требованіи удовлетворенія за самовольное вступленіе въ воеводство литовскихъ войскъ и причиненіе ими насилій обывателямъ; о введеніи подымнаго налога на содержаніе войскъ, условіяхъ сбора его и выборѣ для того сборщиковъ; о выборѣ фискальныхъ судей; объ исправленіи коммиссарами тарифа и илюстраціи и о порядкѣ сеймика,—23 февраля 1715 года.

Roku tysiąc siedmset pietanstego, miesiąca, februarij dwudziestego trzeciego dnia.

Na urzędzie grodzkim w samku j. kr. mci (Łuckim), przedemna, Piotrem Skuratowskim namiesnikiem burgrabstwa zamku Łuckiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, comparens personaliter, wiel jmc p. Franciszek Hostynski, podstoli czyrski, marzsałek koła rycerskiego wdztwa Wołynskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych laudum wdzstwa Wołynskiego, przez ich mc pp. obywatelow in loco consultationum solito uchwalone z paragrafami et ...... pierwszym na drugiey paginie z boku; drugim na teyże paginie posrodku, między wierszami; trzecim na trzeciey paginie z boku; czwartym na tey że paginie nad pierwszym wieszem pisanemi, z podpisem ręki swey własney per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do akt wpisanie. A tak ia, urząd, annuendo affectationi imci podawaiącego, laudum pomienione, adₓacticandum przyimuiąc, czytałem, ktorego tenor sequitur ejusmodi:

My, rady, xiążęta, senatorowie, dygnitarze, urzednicy, obywatele y całe rycerstwo wodstwa Wołynskiego, na seymiku ex prorogatione dnia dwudziestego lutego w roku tysiąc siedmset piętnastym, takowe w sobie miec chcemy postanowienie:

A naprzod, ponieważ wiel. imc p. starozta dymirski nomine suo, przeciwko wdztwu całemu w grodzie Horodelskim laesiwam

uczynic roskazał manifestationem, aby wiel. imc p. marszałek koła naszego braterskiego imieniem całego wdstwa tu, w grodzie Łuckim, tak przeciwko wiel. jmc panu staroscie dymirskiemu, iako y grodowi horodelskiemu, czynił reprotestacyą.

A ponieważ wdztwo Kijowskie niesłusznie apprehendit, aby dobra pewne, w wdztwie naszym Wołynskim, a powiecie Łuckim leżące y do exakcyey w podatkowaniu należące, dawaly y wdztwu Kijowskiemu; tedy obstringimus jmc p. marszałka naszego, ażeby list pisał do wiel. imc p. marszałka sądow fiskalnych y komisarza wdztwa Kijowskiego, ażeby iako deklarowali się przez list wdztwu naszemu, że mieli abstingere od podatkowania z tych wsiow do pokazania praw ex limitationis między wdztwem Wołynskim a wdztwem Kijowskim, tak iuż abhinc nic więcey nie pretendowali, gdyż y my sistimus od podatku teraznieyszego do decyzyey ich mc pp. kommissarzow, na tamte mieysce wyprawionych oboch wdztw, ponieważ antiquitus do naszego powiatu Luckiego należą, iako y kwity edocent; dla czego y my ich mc pp. kommissarzow: wiel. imc p. Antoniego Siennickiego, sędziego ziemskiego, y wiel. imc p. Konstantego Młodeckiego, podstolego nowogrodzkiego, y imc p. Adama Peretiatkowicza, drugiego czesnika bracławskiego, cum juribus et documentis aby tamże ziachali, uprosilismy tudzież listy dwa pisac do jo. jmc p. Krakowskiego instancyonalny za oycami dominikanami łuckiemi i do jw. imc p. woiewody podlaskiego.

Także ponieważ ich mc pp. litewscy domyslilisię przeysc za granicę swoię do naszego wdztwa Wołynskiego y ciągnieniem aggrawowali, a prawo obstringit ich mw, aby tego nie czynili, osobliwie regiment j. wiel. imc p. Pocieja, hetmana polnego wielk. xięst. Litewskiego, maiący stanowisko w Mozyrszczyznie, przeszedszy tu przez granicę Litewską, do naszego wdztwa chodził ciągnieniem y ludzi aggrawował; ażeby imc p. marszałek list pisał do jw. jmc. p. Pocieja, hetmana wielkiego w. x. Litewskiego, pytaiący się, ieżeli cum consensu jmci to stało się, albo nie, y, ieżeli ktory ukrzywdzony odezwie się do jmci, prosic, ażeby sprawiedllwosc kożdy odebral.

Podatkowanie zas z uchwały naszey, ktore non libera sponte, lecz okupuiąc haracz saski, na całą Rzpltą ułożoney, miec chcemy u siebie, y maiąc retent złotych czterdziesci tysięcy, ktore ich mc panowie komissarze na sądach fiskalnych processowac powinni; ktorych sądow o continuacyą wiel. imc. p. komissarza prosiemy et praesenti laudo obliguiemy; do ktorych pieniędzy czterdziestu tysięcy, osmdziesiąt tysięcy, aby wynosiła summa sto dwadziescia tysięcy, partiey Ukrainskiey woyska naszego koronnego do wypłacenia na taryffę z lustracyi teraznieyszey formowana, z dymu po złotych osmdziesiąt uchwalamy. Do ktorego podatku za kommissarzow z powiatu Łuckiego—jmc p. Bałabana, mieczn. nowogrodzkiego, y jmc p. Mikołaia Boreyka; z powiatu Włodzimirskiego—jmc p. Sininskiego, porucznika; z powiatu Krzemienieckiego—jmc p. Jozefa Kaminskiego, uprosilismy; ktorych obliguiąc, ażeby, sine ulla depactatione, nad pułzłotego od kwitu, a grosz od złotego groszowego, według dawnego zwyczaiu, nie pretendowali; podatek zas ten zaczynac się ma a die secundo martij, a konczyc się ma die decima sexta ejusdem mensis. Po ktorym skonczonym terminie wiel. jmc p. kommissarz wdztwa naszego, ex muneri sui officij, wedlug dyspartymentu jo. jmc p. Krakowskiego, hetmana wiel. koronnego, wydawac będzie assygnacye do ich mc pp. exaktorow, wszystkich trzech powiatow tak na summę osmdziesiąt tysiecy, teraz noviter na teraznieyszą taryffe uchwalone, iako y na summę cztyrzdziesci tysiący z remanentow uchwały przeszłoroczney na woysko jego krolewskiey mci saskie. Przy tym i. mc p. Łukaszowi Czekonskiemu za niewolą turecką dwa tysiące, lubo nie z teraznieyszego podatkowania, lecz z przyszłych podatkow, deklaruiemy.

Supplemendo defectum, ktore sądy nasze fiskalne przez zebranie z swiata tego ich mc panow sędziow ponoszą, upraszamy, na mieysce ich mc panow, wiel. jmc p. Jerzego Strzelnickiego, skarbnika bracławskiego, sędziego grodzkiego winnickiego, z powiatu Łuckiego; z powiatu zas Włodzimirskiego—wiel. imc p, Franciszka

Gostynskiego, podstolego czyrskiego, y jmc. p. Alexandra na Oraniach Oranskiego, łowczego czernihowskiego.

Aże liquide patet, że w taryffie przeszłey niektore byli specyffikowane mieysca, ktorych inwestygacyą y z lustracyi non patet; więc ten deces wiel. imc p. kommissarz wiel. ich mc pp. Charlinskiego, czesnika liwskiego, imc p. Porwanieckiego Alexandra y innych z skarbu woiewodztwa naszego compensowac ma.

Desideria zas wszystkie in genere do przyszłego, da Bog, odkładamy seymiku, ktoren, żebysmy nie byli sine consilio, ad diem decimam septimam junij proroguiemy y te laudum imc p. marszałkowi naszemu podac ad acta zlecamy.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki wiel. jmc p. marszałka w te słowa:

Franciseek Gostynski, podstoli czyrski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Wołynskiego.

Ktore to laudum, per oblatam podane, za podaniem y prosbą wyżrzeczonego imci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystko, z początku aż do konca, de verbo ad verbum, tak, iako się w sobie pisane ma, do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich iest ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 2251, л. 247, актъ 87.

LXXVI.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: объ уплатѣ денегъ Украинской партіи войска; о требованіи денегъ у недоимщиковъ и нечиненіи насилій проходящими войсками; о строгомъ судѣ надъ сборщиками податей за неправильныя дѣйствія; объ отсрочкѣ поправки Каменецкой крѣпости; объ освобожденіи отъ податей села Серединецъ: о вознагражденіи дв. Водирадскаго; о ходатайствѣ предъ дв. Вельгорскимъ относительно освобожденія изъ заключенія дв-нъ Войны-Оранскаго и Гулевича; о запрещеніи сборщикамъ податей производить ихъ взысканіе чрезь жолнеровъ; объ исполненіи своей обязанности коммиссарами по разграниченію Волынскаго воеводства отъ Кіевскаго; о выдачѣ денегь депутатамъ и объ отсрочкѣ сеймика,—19 іюня 1715 года.

Anno millesimo septingentesimo decimo quinto, miesiąca junij dziewiętnastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego krolewskiey mosci Łuckim, przedemną, Piotrem Skuratowskim, namiesnikiem burgrabstwa zamku Łuckiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, comparens personaliter wiel. j. p, Franciszek Gostynski, podstoli czyrski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Wołynskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodz. łuckich te laudum, in loco solito consultationum uchwalone, z podpisem ręki swoiey y przy pieczęci przycisnioney, ad acta per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego, y do akt wpisanie. A tak ia, urząd, annueudo affectationi jego mosci podawaiącego, ad acticandum przyimuiąc, czytałem, de tenore verborum tali:

My, rady, xiążęta, senatorowie, dygnitarze, urzędnicy, obywatele y całe rycerstwo wdztwa Woł. na seymiku ex prorogatione dnia siedmnastego miesiąca junii w roku tysiąc siedmset piętnastym takowe u siebie miec chcemy postanowienie: a naprzod, ponieważ jo. jegomosc pan kasztelan krakowski, hetman wielki koronny, w liscie swoim do wdztwa naszego wyraża necessariam declarationem wypłacenia woysku partyi Ukrainskiey sta dwudziestu

tysięcy, aby doszło in toto jch mciow panow woyskowych, przypominaiąc, na ktory punkt jego msci panu marszałkowi naszemu, żeby taką rezolucią dał, zlecamy pro singulari protectione z winnym podziękowaniem jasnieoswieconemu jmc p. kasztelanowi krakowskiemu, hetmanowi wiel. koron., odpisawszy o tom, upraszał imieniem wdztwa respekt, żeby jasnieoswiecony imc p. Krakowski wydał ordynanse do jmci p. regimentarza partyi Ukrainskiey, ut restantem summam apud renitentes exekwowac ich msciom panom deputatom woyskowym injungat; tudzież y drugiemi ordinansami przechodzących ich mc pp. woyskowych, osobliwie cudzoziemskiego zaciągu, zagrzał jasn. osw. jmc p. Krakowski, żeby ciągnieniem niepotrzebnym chodząc, nie exorbitowali; de necessitate częstego przechodu inquirat listownie.

A ponieważ pokazuie się na ich mc pp. poborcow, że po odebraney sobie należącey y podatkowi kwocie y kwitach, dannych ich m. pp. obywatelom wdztwa naszego, podali ich na delaty ich mciom pp. woyskowym; przeto praesenti laudo obliguiemy wielmożnych ich mw pp. komisarza y marszałka sądow fiskalnych, ażeby takowych exemplariter sądzili.

Interess zas reparationis fortece Kamieniecką, wniesiony od przeswietnego wdztwa Podolskiego, ponieważ dla ciężkiego przednowka resolvere nie możemy, tedy ad futura comitiola boni ordinis odkładamy.

A że pretensya wiel. jmc. p. Pogroszewskiego, posla wdztwa Podolskiego, requirit zruinowaney wsi Seredyniec przez przechody moskiewskie clementiam w podatkowaniu z uchwał naszych, tedy na lat dwie od podatkow wszelkich też pomienione Seredynce uwalniamy.

Także ex justitia jego msci p. Woderackiemu oschłą assygnacyą od lat kilkunastu kompensowac deklaruiemy.

A ponieważ zaszła prozba do koła braterskiego od jmci p. Woyny-Oranskiego, łowczego czerniechowskiego, y jmc p. Dominika Hulewicza, siedzących wieżą zamku Łuck., ażebyśmy e gremio nostro instanciowali do wiel. jmc. p. Michała Wielohorskiego, ażeby mial

kompassią nad ichmcmi y wieżą darował; przeto jego msci p. marszałkowi naszemu zlecamy, żeby, ponieważ wiel. jmc. p. Wielohorski tu in gremio nostro nie iest, ale w domu, list pisał do imsci imieniem całego wdztwa instancionalny za ich mc.

Co zas się tknie do ich mcw. pp. poborcow, że adjudicata swoie, iako to grzywny, podaią exekwowac ich msciom panom żołnierzom; tedy, zabiegaiąc ich mcw niesłuszney akcyi, praesenti laudo cavemus, ażeby tego nie czynili, ale sami albo przez subdelegatow swoich upominali się.

Ichmcw pp. komisarzow zas, ad dislimitationem naznaczonych z wdztwem Kijowskim, objurgamus, ażeby swoiey funkcyi dosyt czynili, y tam, na tamtym mieyscu, według deklaracyi przeswit. wdztwa Kijowskiego, w Hobkowszczyznie y innych ad tempus praefixum comparent y o zabrane woły, konie upomnieli się.

Przyslanym zas ichmosciom pp. deputatom, jako-to: jmsci p. Galeckiemu y jmsci p. Błażejowiczowi po złotych pięcset, to iest złotych tysiąc, deklaruiemy y ten seymik prorogationis nazaiutrz post comiciola boni ordinis proroguiemy.

Działo się w Łucku, siedmnastego junii tysiąc siedmset piętnastego roku, in loco consultationum.

U tego laudum podpis ręki, przy pieczęci przycisnioney, w te słowa:

Franciszek Gostynski, podstoli czyrski, marszałek koła rycerskiego wdzstwa Wolynskiego, m. p.

Ktore że to laudum, za prozbą y podaniem wyżmianowaney osoby, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystkie z początku aż do konca, tak, iako się w sobie pisany ma, do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich iest inserowane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 2251, л. 785.

LXXVII.

Постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства: о выраженіи благодарности великому коронному гетману за его заботы о воеводствѣ; о разграниченіи Брацлавскаго воеводства отъ Кіевскаго, объ отысканіи документовъ о границахъ въ книгахъ Литовской метрики и назначеніи необходимой суммы на эти расходы; о выдачѣ назначенныхъ сеймомъ порцій жолнерамъ; о содержаніи брацлавскаго гарнизона; о публикаціи предсеймиковыхъ универсаловъ; объ отобранніи у турка Османа имѣній, уступленныхъ ему полковникомъ Райтаріушомъ и преслѣдованіи послѣдняго за укрывательство перваго; о пожертвованіи на іезуитскій костелъ; объ облегченія при уплатѣ подати имѣній кіевскаго воеводы; о покрытіи расходовъ по содержанію гарнизона и запрещеніи ему самовольнаго требованія провіанта; о доставкѣ въ замокъ актовыхъ книгъ воеводства; объ исполненіи обязанности регента, во время его отсутствія, сусцептантомъ и объ отсрочкѣ сеймика, — 1 іюля 1715 года.

Roku tysiąc siedmset piętnastego, miesiąca julij pierwszego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mci Winnickim, przedemną, Franciszkiem Pawlowskim, namiestnikiem burgrabstwa, regentem grodzkim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi winnickiemi, comparens personalr, urodzony imc pan Samiel Piotrowski, wiel. imc p. Feliciana-Kazimierza Michalowskiego, chorążego latyczowskiego, marszałka koła rycerskiego przeswietnego wdztwa Bracławskiego, famulus, dla zapisania do xięg ninieyszych grodzkich winnickich laudum seymiku przeswietnego wdztwa Bracławskiego, z podpisem y pieczęcią, do akt ninieyszych grodzkich winnickich per oblatam podaiąc, o przyięcie prosił; ktorego affektacyey urząd ninieyszy annuendo, te laudum przyimuiąc, de verbo ad verbum czytalem, in tenore sequenti:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy przeswietnego wdztwa Bracławskiego, ziechawszy się ad locum consultationum solitum, do miasta i. kr. mci Winnicy, zasiadszy, według konstytucyey, w kosciele wiel. oo. iezuitow, pod dyrekcyą w. imc pana Kazimierza Czarneckiego,

podkomorzyca bracławckiego, na seymik, z limity na dzien dzisieyszy, dwudziesty osmy iunij, prorogowany, obrawszy za marszałka koła naszego rycerskiego, in absentia w. imc p. Jaroszynskiego, podczaszego owruckiego, ktory ob legalitates proprias ziechac nie mogł, wiel. imc pana Felicyana-Kazimierza Michałowskiego, chorążego latyczowskiego, naprzod, Panu zastępow, Qui regit regna et divina sua praejudica inspirat et roborat consilia, winne Maiestatowi Jego oddawszy dzięki, że nam dotąd circa bonum publicum pozwala radzic, takowe obrad naszych uczynielismy postanowienie:

Naprzod, podziękowawszy za wszelkie starania y pieczalowania circa bonum publicum całey Rzeczypltey io. imc panu Krakowskiemu, hetmanowi w. kor., ktory integritati patriae y iey conserwacyey życia prawie całe consecrowawszy vigiles dies et insomnes peragens noctes, o przeswiętnym pomni dobrze wdztwie naszym; kiedy nie może dla publicznych negocyacyi sam adesse consilio, vicariam in suplementum mittit literam, życząc kiedy urgens nie iest potrzeba, aby od podatkowania utrzymalo się wdztwo, przesz co mogły by dobra do dawnych przysc osiadłosci y pożądanych pożytkow; przeto y list od io. imc pana Krakowskiego ad acta zleciło w. imc panu marszałkowi podac y podziękowac za radę przesz list, wyraziwszy w nim applikacyą choc ubogo do utrzymania garznizonu bracławskiego.

Widząc zas cięszką ruinę w wdztwie naszym dobr, od granic przeswitnego woiewodztwa Kijowskiego leżących, ktore przesz niedyskretne, a zbyt cięszkie ich mw pp. exaktorow exakcye przesz wdztwa Kijowskiego, ktore powinny były bydz ad dislimitationem, tak od ichmcw, iako y od naszych ichmcw pp. exaktorow wolne, iako in disquisitione zostaiące, prosielismy w imc p. marszałka koła naszego rycerskiego, aby solenniter o te manifestował się depaktacye nomine nostro, tudziesz ut conveniet w. imc p. podkomorzego kijowskiego, żeby, zniozszy się z wiel. ichmsc pp. collegami swemi, dał znac o czasie y mieyscu w. imc panu podkomorzemu naszemu do rozgraniczenia, a tym czasem żeby pisał do ichmcw pp. exakto-

row wdztwa swego Kijowskiego, żeby supersedowali od tak cieszkich a niesłychanych execucyi w dobrach in disquisitione, bo bysmy onym, y bronic się pozwalic, y sami bronic musieli. W tymże interessie napisze list do w. imc p. podkomorzego naszego, iako ad principem nobilitatis, żeby chciał adhibere curam do iak nayprętszego rozgraniczenia z wiel. ichmciami panami kollegami swemi, za powrotem imc p. regenta winnickiego z metryki koronney, że zas przesz zatraceni xiąg y zdesolowanie actorum przesz iawne do tąd grassuiące hostilitates żadnego do rozgraniczenia nie możem miec dowodu. Uprosielismy e medio nostri w. imc p. Franciszka Pawłowskiego, regenta grodzkiego winnickiego, aby quam velocissimo cursu pospieszył do metryki koronney y tam rozgraniczenia szukał z przeswietnym wodztwem Kijowskim y naszym, za ktorym zlecielismy w. imc panu marszałkowi koła naszego, żeby pisał do i. w. imc p. regenta koronnego, żeby mogł miec facilem do metryki koronney aditum; a za pracą y erogacyą kosztu tak w grodzie, iak in actis Regni złotych czterysta deklaruiemy, na ktorych połowę, to iest złł. dwiescie, w. imc. p. marszalek wyda zaraz assygnatyą do leżących u imc p. Michalewicza, gubernatora tuteyszego, w depozycie pogłownego pieniędzy z exakcyey ww. imc pp. Cyryny, starosty niechworowskiego, y Szydłowskiego, a dwiescie złotych, za powrotem imc z Warszawy, wypłacic deklaruie.

Uważaiąc przeswietne wdztwo nasze, że naprzod publicznemu dogodzic należy interessowi, dla tego niewypłacone dotąd porcye, na wolney radzie Warszawskiey na wdztwo nasze włożone, żeby moram non patriantur militantes, zlecilismy w. imc panu marszałkowi naszemu, żeby eo instanti wydał ich mcm pp. assygnatoryuszom assygnacye na niewypłacone dotąd summy do wiel. ich mcw pp. Jana Dołgieła-Cyryny, podstolego bracław., y Michała Klityńskiego skarbnika latyczowskiego.

Ductum amore proximi et zelo conserwaciey bez alimentu zostaiącego garnizonu bracławskiego same zruinowane y z zastarzałych nieotrząsnione ruin, popiołow, po złotych trzysta na miesięcy

dwa dac deklaruiemy, hoc adiecto, żeby przy swoich od Rzeczypltey płacach do dalszey wdztwa kontentowali się obrady y starostwu Bracławskiemu w karmieniu nie dokazali. Na wyrażoną zas quote złotych szesćset zleciło wdztwo wieł. imc panu marszałkowi naszemu, żeby wydał assygnacye do ww. ich mcw pp. Cyryny, starosty niechworowskiego, y Szydłowskiego, exaktorow, gdzie ieżeli by się nie]pomiescieła wyrażona quota, to do w. imc p. Stefana Klitynskiego, miecznika latyczowskiego. Że zas in paratis znayduią się złotych dwiescie u imc p. Michalewicza, gubernatora winnickiego, na te garnizonowi wyda wiel. imc pan marszałek assygnacyą; respektuiąc na straty ichmcw pp. officierow za assygnacyami iezdzących y w interessie garnizonow, naznaczamy imc p. Koscielskiemu, kapitanowi i. kr. mci, kommendantowi złł. dwiescie; imc panu Komorowskiemu od garnizonu bracł. y drugim za assygnacyami skarbowemi ziezdzaiącym złł dwiescie; z osobna zas imc panu Komorowskiemu, porucznikowi, złł. sto. Na tę quotę sam wieł imc pan marszałek do imc p. Klitynskiego, miecznika, wyda assygnacye.

Cavet sobie przeswietne wdztwo, że ob antiquas hostilitates trafiało się, że nie mogli się czasem przedseymikowe wszelakie publikowac uniwersały, czescią ob metum, żeby, ogłoszeniu ziazdu dowiedziawszy się, nieprzyiaciel nie infestował zebranych in gremium cives przeswietnego wdztwa, częscią że ob desolationem actorum niebyło komu kazac publikowac; lecz że teraz y ad acta liber aditus y hostilitas nie przeszkadza, żeby według prawa o seymikach napisanego na dwie niedzieli przed seymikiem były publikowane uniwersały. Sin secus actus seymiku, ktory exigit, innotescencyey nullitatis censeri debet.

Uważaiąc przeswietne wdztwo licentiam pıganską, quae iram commovet divinam y, nie day Boże, zemsty nad całym przeswiętnym wdztwem Osmana turczyna, ktoremu contra ius regni ważył się imc p. Rotharyusz, pułkownik, puscic dobra ziemskie w dzierzawę, przesz ktorą tot peracta scelera przesztegož Osmana, iako-to horrendae neces, astuta furta et mechatus cum christianis, ażeby go

w tych dobrach więcey nie konserwował imc p. Rotharyusz pułkownik sub damnis terrestribus; jednak ten Osman ad cuiusvis instantiam pro memoratis tenetur respondere sceleribus.

Ma swieżą pamięc o niezwiedłą ochotę przeswietne wdztwo, uczyniwszy humanae necessitati dosyc przesz obmyslenie płacy woysku, ażeby Bogu Naywyższemu placere moglo y fortunatos u maiestatu Jego pozyskac eventus, deklaruie kosciołowi winnickiemu wielebnych oo. iezuitow na reparatyą złł. tysiąc, maiąc nadzieie, że w tym domie Bożym znaydzie zawsze angelum fortunati consilij, divina regentem inspiratione civium animos; ktory złotych tysiąc na chwałę Bożą tak ma bydz płacony: z kalkulacyey ich mcw pp. exaktorow, ieżeli się pokaże iaki remanent, złł. pięcset, a z przyszlego naypierwszego podatku złł. pięcset. Sin secus nie pokaże się remanent żaden, to cały tysiąc, z pierwszego podatku, da Bog, uchwalonego wziąwszy, na pamięc przeswietne wdztwo przeswietnego domu i. w. ich mcw pp. Potockich w oyczyznie, niemniey y samego i. w. im. p. wdy kijowskiego merita, y teraz ziednoczoną Rzeczpltą zelum ad conservationem oney; a zapatrywszy się tylko na rudera fortuny iego w prreswitnym wdztwie, do dalszey conserwacyey zachęcaiąc tegoż i. w. imc p. wdę kijowskiego, przesz wrodzoną ochotę do swiadczenia naszemu wdztwu życzliwosci, wszystkie dobra imci tu, w naszym leżące wdztwie, od pierwszego, da Bog, podatkowania początku na rok cały, podatku połowę dobrom wszystkim daruie bez kontradykcyey.

Także ex iustitia erogowane koszta starostwa Bracławskiego na sustentacyą ludzi garnizonu tameyszego woiennych przesz niedziel pięc, z przyszłego podatkowania wytrącone będą; zkołatane undique malis przeswietne wdztwo nasze, a przecie z ostatnich siet stara się, ażeby militia, w garnizonie Bracławskim zostaiąca, miała pro posse woiewodztwa sustentament. a przecie, widząc ich mc pp. garnizonowi choc ostatnie wdztwa sieły, nie respektuiąc, że się powinni by naznaczonym od Rzeczypltey kontentować żołdem, iescze przez wdztwa ex propria licentia braniem w dobrach wdztwa, dla

czego cavet wdztwo, żeby bez onego licentyey nic sobie niepozwalał garnizon bracławski.

Zleciełо przesw. wdztwo w imc p. marszałkowi, ażeby do w. ieymci paniey Krasnosielskiey, podstoliney bracławskiey, pisał, prosząc, żeby papiery y xiągi wdztwa, ktore się w ieymci znayduią, kazała comportowac do grodu tuteyszego; sin secus ad instantiam nie chcialaby comportowac, powinien będzie instigator grodzki intentare actionem.

Imc p. regent grodzki, odiezdzaiąc z grodu po usłudze woiewodztwa czyli tesz po swoiey gdzie potrzebie, powinien będzie na swoim miejscu zostawic szlachcica susceptanta, gnarum prawa.

Zapatruiąc się przeswietne wdztwo na rewolucye czasow teraznieyszych, żeby sine consilio nie zostawało, broń Boże, aliquam calamitatem, ten seymik, za zgodą powszechną i. w. ich mc pp. obywatelow, ad diem crastinam po gospodarskim, da Bog, seymiku limituie, ktory in crastino po deputatskim odprawiac się zwykł; iednak, cum hac clausula, że się teraz ob absentiam w. imc p, Jaroszynskiego, podczaszego owruckiego, licentiowało oddac virgam directionis w. imc p. Michałowskiemu, chorążemu latyczowskiemu, nil derogando obudwuch ich mcw honoribus na tym, da Bog, prorogowanym seymiku, tęż laskę przy w. imc p. Jaroszynskim, podczaszym owruckim, miec chcemy; a inquantumby y na ten czas nie ziechał imc p. Jaroszynski, podczaszy, w. imc p. Michałowski, chorąży latycz., disponowac będzie głosami naszemi, iako teraznieyszy marszałek, ktorego aby te zdania y postanowienia nasze podpisał y, pieczęcią stwerdziwszy, do akt ninieyszych podał, uprosielizmy. U tego laudum, przy przycisnieniu pieszęci, podpis ręki w te słowa:

Felicyan Kazimierz Michałowski, chorżązy latyczowski, marszałek koła rycerskiego przeswietnego woiewdz. Bracławskiego, manu propria.

Ktore to laudum, za oczywistym podaniem, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg ninieyszych grodzkich winnickich dla pamięci iest ingrossowane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 4601, л. 68 об., актъ 62.

LXXVIII.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о введеніи подушной подати для поддержанія укрѣпленій г. Каменца; объ условіяхъ взыманія ея и выборѣ сборщиковъ; объ обязательной поставкѣ для починки крѣпости лѣсныхъ матеріаловъ ближайшими къ городу обывателями и замѣнѣ этой повинности деньгами для далеко живущихъ отъ города; объ освобожденіи подольскаго стольника Телефуса отъ всякихъ протензій по сдачѣ имъ отчета скарбовымъ судамъ въ сборѣ провіанта; о заявленіяхъ въ скарбовые суды объ остаткахъ провіанта; о времени открытія скарбовыхъ судовъ и причисленіи къ нимъ краковскаго подкоморія Лянцкоронскаго; объ уплатѣ долга новогродскому стольнику Погрошевскому; о принесеніи жалобъ на разоренія въ фискальные суды; объ учрежденіи суда надъ своевольными людьми, разоряющими воеводство; объ отправкѣ пословъ къ польному коронному гетману и къ Волынскому воеводству; о введеніи налога деньгами и хлѣбомъ на содержаніе пограничныхъ крѣпостей; о выраженіи благодарности папскому легату за его хлопоты предъ папой о потребностяхъ Каменецкой крѣпости; о выдачѣ бѣглыхъ крестьянъ,— 14 августа 1715 года.

Feria quarta, in vigilia festi Assumptionis in coelum gloriosissimae Virginis Mariae, anno Domini millesimo septingentesimo decimo quinto.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia latyczoviensia personalter veniens, generosus Samuel Witwicki obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum palatinatus Podoliae Cameneci sub directione mgfci Jozephi de Brzezie Lanckoronski, stolnicen. capitanei, per incolas ejusdem mci Lanckoronski, marszalci subscriptum, tenoris tali:

Actum in castro Camenecensi Podoliae, feria sexta post Dominicam Cantate proxima, anno Domini millesimo septingentesimo decimo quinto. Ad officium actaque castrensia capitanealia camenecensia Podoliae, personaliter veniens, generosus Josephus Wąsowicz obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum, per incolas palatinatus praesentis Podoliae in Cameneci, in loco consul-

tationis solito, sub directione mgfci Jozephi de Brzezie Lanckoronski, stolnicensis capitanei, ejusdem congressus mareschalci, sancitum, manu ejusdem propria subscriptum et sigillatum, introcontentum, cujus enor sequitur talis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy y całe rycerstwo woiewodztwa Podolskiego, za uniwersałem i. kr. m., p. naszego miłosciwego, de data ejus w Warszawie, dnia siedmnastego miesiąca kwietnia roku Panskiego tysiącznego siedmsetnego pietnastego wydanym, ad locum consultationum prawem opisanym solitum na dzien dzisieyszy, to iest dwudziesty y trzeci miesiąca maja, w roku teraznieyszym przypadaiący, do Kamienca Podolskiego dla postanowienia obrad naszych interessow woiewodztwa naszego do dobrego y potrzebnego porządku reguluiących się, na seymik złożony ziachawszy, ex casu praesentis necessitatis takowe obrad naszych stanowiemy praesenti laudo sancita.

Ponieważ experimenti casu, ktory in vicinia othomanica ad depraehensionem oyczyzny naszey y machinacyą fatalney w dalszych ruinach tak blisko ad limina regni locata woiewodztwu naszemu pendet, propriis modis providendo futuris, salwowac się nam przychodzi et antemurale christianitatis forteca Kamieniecka, szaniec okopow Swiętey Troycy ob angusta et calamitosa tempora od całey Rzeczypospolitey protunc tak w prowiantu, jako in praesidiis zostaiącemu żołnierzowi, placy y reparacyey desolat., ex provisione annua podatkow sustentari nie może; więc woiewodstwo nasze, maiąc summam boni publici considerationem ad praesens fortece Kamieniecką chcąc particulariter et oportune ab ulteriori ruina y zdeżolowanych przez powodz gwałtowną murow salwowac, in spem tego, że, da Pan Bog, na seymie walnym blizko przyszłym Rzeczpospolita w przyszłych uchwałach podatkow deklaracyą swoią defalkować nam będzie, za assekuracyą listowną j. o. i. m. p. Krakowskiego hetmana wielkiego koronnego, ad praesentem congressum ordynowaną uchwałe podatku ex consensu publico, nostro nomine, excepto nonattentis quibusdam libertationibus tam privatis, quam publicis,

ktore praesenti laudo znosiemy et abrogamus, ad tariffam pułtoruset dymow reductam z dobr naszych generaliter wszystkich tak krolewskich, duchownych, jako y ziemskich, po złotych dwiescie z dymu na dwie racie wypłacic absque omni renitentia stanowiemy; więc pierwszą ratę, punctualnie a data praesenti po dwoch niedzielach currencyą podatku zaczynaiąc, praecise et punctualiter in spatio duarum septimanarum zapłacic irremissibiliter obliguiemy się; do tego, sub currencia teyże pierwszey raty, na potrzeby reparacyi fortecy Kamienieckiey palisadow dębowych, wzdłuż łokci dwanascie w sobie maiących, na też taryffe pułtoruset dymow, ad praescriptum anterioris laudi, po szesnascie z dobr także wszystkich naszych o mil sześć circiter około Kamienca leżących y przyległych do Kamienca zwozyć; a ktoreby dobra lasu nie mialy y odlegleysze dobra od Kamienca były, to po szesnascie wozow tarasu z dymu dawac maią; te zas; dobra, ktore in remotiori parte Kamienca zostaią, także z dymu za każdy palisad albo woz tarasu, coby go miał z daleka do Kamienca prowadzic, po złotemu iednemu ad dispositionem sądow skarbowych, kogo do odbierania deputabunt, irremissibiliter płacic obliguiemy się; a ktoby in hoc spatio currencyey pierwszey raty podatku po złotych sto z dymu ad taripham pułtoruset dymow reductam, z dobr swoich nie wypłacił, tedy za podaniem brachio capitaneali delaty albo do sądow fiskalnych oddaney renitens militari executioni subjacebit; do ktorey exakcyey pierwszey raty oboyga powiatow pieniężnego podatku Kamienieckiego y Latyczowskiego uprosilismy za exaktora imc p. Antoniego Zamiechowskiego; drugiey zas raty currencya, że exhaustus populus w przednowkowey .... manet, także po złotych sto z dymu płacąc, ad tarypham suprascriptam, in crastino festi sancti Michaelis w roku teraznieyszym zaczynac się ma, a konczyc się iey cursus pro festo sancti Martini praecise et punctualiter będzie; sub cujus currentiam drugiey raty na prowiant praesidiariis po pietnascie osmaczek kamienieckich z dymu irremissibiliter wydac sub militari executione zboża roznego, excepto owsa, deklaruiemy; do ktorey exakcyey pieniężney i. mc p.

Piotra Przymowskiego za exaktora do obudwu powiatow drugiey raty postanowiamy sub rigore suprascripto y z podaniem delat retentorow, ut supra; pomienionym zas ich mc pp. exaktorom solaria praesse y z kwitowym, sine omni depactatione, po groszy trzy od złotego podatku pieniężnego naznaczamy; do odebrania zas prowiantow z nowego uprosilismy per continuationem i. mc p. Słefana Gorazdowskiego, ktory praescripto anterioris laudi methodo odbierze, one odda garnizonom y delate retentorow na przyszłych sądach producere tenebitur.

Ponieważ i. mc p. Telefus, stolnik podolski, w sądach skarbowych ex ratione funkcyi swoiey commissariatus wybierania zbożnych prowiantow, anteriori laudo naznaczony, judicialiter in danda ratione percepty y dystrybuty tychże zboż przy wykonaniu przysięgi satisfacit; tedy hoc in pnncto pomienionego j. mc p. Telefusa, stolnika podolskiego, in omni praetensione uwalniamy.

Jednak, delate remanentu prowiantowego u retentorow do sądow skarbowych, blisko in reassumptione następuiących, comportare tenebitur y one oddać; według ktorey delaty sąd skarbowy pro repetitione remanentu u retentorow subdelegatum substituit.

Sądow zas skarbowych anticipando tempus limity, reassumptionem in crastino festi Ascensionis Christi Domini anno praesenti w. ich mc pp. sędziom fiskalnym injungimus; do ktorych sądow cum plena activitate j. w. imc p. Franciszka z Brzezia y Władislawa Lanskoronskiego, woiewodztwa Krakowskiego y xięstw Zathorskiego y Oswiecinskiego generalnego podkomorzego, wielickiego, bochenskiego starostę, upraszamy et associamus.

Stosuiąc się zas ad sponsiones laudum w długu przyznanym imc p. Jana-Jakowa z Wielkiego Pogroszewa Pogroszewskiego, stolnika nowogrodzkiego, et praecipue sancito anni millesimi septingentesimi decimi quarti die octava octobris pod dyrekcyą imc p. podstolego bełskiego, satisfactionem dotąd oczekiwaiącemu; tedy, evincendo sponsionem nostram, obliguiemy j. w. imc p. woiewodę podolskiego, aby assygnacyą swoią in satisfactionem imc p. stolnikowi

nowogrodzkiemu wydał do podatkow, drugiey raty exakcyey imc p. P zymowskiego; ktorą assygnacyą imc p. exaktora wypłacic obliguiemy, y one sądy skarbowe acceptabunt.

Desideria zas i. m. p. Klitynskiego, miecznika latyczowskiego, Pawła Kożuchowskiego, snitowskiego, respektem desolat. pro decisione do sądow fiskalnych odsyłamy.

Maiąc zas expositam w kole naszym braterskim licentiosorum hominum, przy granicy zostaiących, propter viam ktorzy per furta, manifesta y latrocinica violatam securitatem in confinijs partis publicis inferunt, a grod Kamieniecki continuo dla tych excessow sądow swoich grodzkich odprawowac y ciągnąc nie może; tedy, absque mora aby administratus infuriatis et damna patientibius indilata iustitia, zlecamy to i. m. p. Alexandrowi Łokuczewskiemu, burgrabiemu grodzkiemu kamienieckiemu, do ktorego pro iudicibus assessorialibus imc p. Alexandra Włodkowskiego, miecznika podolskiego, i. m. p. Jana Kobylewskiego substituimus et de medio nostri deputamus; ktorzy, praestito juramento in praesentia officij castrensis camenecensis, recentia crimina licentiosorum hominum cujusvis conditionis existentium peremptorie inquisitionibus exceptum termino facionato etiam criminaliter sądzić maią, satisfactionem indilatam injuriatis injungent; contumaces vero ceptivandos et turri includendos, plebeios vero carceribus publicis detinendos mandamus, aby in posterum pastorum laesio confinitimis praetendowana nie była, serio animadversionem pomienionym ich mc pp. sędziom zlecamy, dla czego spondemus praesenti lando y obliguiemy się, że nikt takowym ludziom, ktorzy by inculparentur, protekcyi żadney w dobrach swoich będącym albo znayduiącym się, dawac nie będziemy, ale y owszem, gdy kogo zaydzie requizycia o wydanie występnego człeka, instantanee wydac y stawic do sądu pomienionego tenebitur sub poena complicitatis, pro qua irroganda et decernenda coram eodem judicio peremptorio termino praecisam quavis exceptione et dilatione affectatam, non referendo se ad forum competens, sprawic się taki ma.

Że zas j. o. i. m. p. Krakowskiego tak rescriptem, jako y listem, manifesta boni .....publici exposita nam iest solicitudo, ktorego annuendo voto woiewodztwo nasze ex necessitate praesenti uchwalę podatku pieniężnego y prowiantowego praesidiarijs fortecy Kamienieckiey prasenti laudo obmysliło; więc woiewodztwo nasze w legacyey nomine publico in desiderio suo w. i. m. Jozefa z Brzezia Lanckoronskiego, staroste stobnickiego, marszałka koła naszego, y i. m. p. Bogusza, podczaszego halickiego, upraszamy, ktorzy desiderium woiewodztwa naszego exponent ad puncta, w instrukcyey wyrażone, ktore i. m. p. marszałkowi koła naszego formare injungimus; a pokazuiąc zas summam venerationem desideriorum jo. i. m. p. Krakowskiego, woiewodztwo nasze wydane assygnacye i. m. p. rotmistrzowi Sieleniowi do włosci Satanowskiey, blisko pięciu tysięcy wynoszące, rewokuie y bonificationem onych praestandam na sądach fiskalnych injungit w podobney legacyey do j. w. i. m. p. woiewody podlaskiego, hetmana polnego koronnego, i. m. p. z. Brzezia Lanskoronskiego, podstolego podolskiego, z i. m. p. Stanisławem Krosnowskim, kapitanem i. k. m. upraszamy; ktorzy exponent desiderium woiewodztwa naszego ad mentem instrukcyey sobie daney; in casu zas necessitatis praesentis, ktora permovit woiewodztwo nasże ad subveniendum niepłatnemu żołnierzowi, in praesidijs fortec pogranicznych zostaiącemu, pro sustentaculo et subministratione subsidij z legacyą do przeswiętnego woiewodztwa Wolhynskiego uprosilismy i. m. p. Jana-Jakoba z Wielkiego Pogroszewa Pogroszewskiego, stolnika nowogrodzkiego, z i. m. p. Jozefem Broniewskim, podczaszym czerniechowskim, ktorzy ad contenta instrukcyey sobie daney ex vi urgentis necessitatis o supplement praesidiario militi tak pieniężny, iako y prowiantowy, upraszac będą, jako też assygnacyą na reparacyę fortece, od skarbu koronnego do woiewodztwa tegoż wydanę na czterdziesci tysięcy, dotąd nie wyplaconą, promovebunt y, aby indilata exolutio iey obmyslona byla, upraszać będą y i. m. p. Barstha, generała-majora y kommendanta fortec pogranicznych, jako też officierow w. i. m. p. generała podolskiego assignacye skarbowe,

na paze do tegoż woiewodztwa wydane, dotąd nie zapłacone, promovebunt y, aby nieodwołocznie obmyslona była satisfakcya, instabunt.

Committimus i. m. p. marszałkowi koła naszego przez listowną exposicyą podziękowania i. m. xiądzu nunciuszowi, a sede apostolica delegato, że providere raczył, za interpozycyą do oyca swiętego, necessarijs fortece kamienieckiey y, w dalszych potrzebach aby subvenire raczył, będzie upraszał także listem swoim.

Exponet i. m. p. marszalek koła naszego desiderium concivis nostri i. m. p. Ziączkowskiego, instando do w. i. p. pisarza koronnego, aby zbiegłych chłopow do Husiatyna extradere mu raczył.

Ktore to sancita laudi in virtute universału i. k. m., na obrade teraznieyszą na ziazd dzisieyszy wydanego, de plano et mutuo consensu nostro postanowione, nomine publico i. m. p. marszałkowi koła naszego podpisac zlecamy.

Działo się w Kamiencu-Podolskim, in loco consultationum publico, die vigesima tertia mensis maj, millesimo septingentesimo decimo quinto anno.

Jozef z Brzezia Lanskoronski, starosta stobnicki, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Padolskiego, manu propria.

Locus sigilli illius usitati.

Post cujus laudi supra expressi in acta praesentia ingrossationem, officium praesens castrense capitaneale Camenecense Podoliae ad publicando haec sancita palatinatus Podoliae ministerialem regni generalem nobilem Alexandrem Winnicki, officij praesentis apparitorem, addit et deputat. Qui ministerialis e loco publicationis, rediens et coram officio praesenti personaliter stans se, praefatum laudum in locis publicis publicationis consuetis in frequentia multorum hominum varii status et conditionis protunc existentium vicibus quatuor alta sua et sonorosa voce proclamasse, publicasse et, ad notitiam quorum interest, deduxisse, de quo hanc suam fecit relationem.

Ex actis castrensibus capitanealibus Camenecen. Podoliae extraditum. Correxit - Kozłowski - Carolus - Maximilianus Kruzer, subda-

pifer latyczoviensis, vice-capitaneus et judex castrensis camenecensis Podoliae, manu propria.

Post ingrossationem vero suprascripti laudi extractu, ejusdem idem generosus offerens circa acta officii praesentia latyczoviensis reliquit.

Книга Кiев. Центр. арх. № 5254, л. 196 об.

LXXIX.

Постановленiе обывателей Кiевскаго воеводства: о выраженiи благодарности Богу, королю и великому коронному гетману за ихъ заботы о благѣ воеводства; объ отправкѣ пословъ къ гетману, а также къ обывателямъ воеводствъ Волынскаго и Брацлавскаго и повѣта Мозырскаго съ особыми инструкцiями и межевыми актами; объ отправкѣ пословъ къ кн. Голицыну по дѣлу о проведенiи границъ; о порученiи маршалку сеймика написать отвѣты разнымъ лицамъ, приславшимъ свои запросы на сеймикъ, и съ указанiемъ тому же маршалку общаго содержанiя этихъ отвѣтовъ; о полученiи русскимъ бригадиромъ довольствiя съ селъ Копачева и Нещерова и съ м. Бѣлой Церкви; о назначенiи суммы для перевозки пушекъ изъ Кiева въ Бѣлую Церковь; о выборѣ дв. Млодецкаго для сношенiй съ русскимъ бригадиромъ и бѣлоцерковскимъ старостой; о порученiи повѣреннымъ воеводства вести дѣла о насилiяхъ жолнеровъ въ м. Чудновѣ и другихъ имѣнiяхъ и о безпорядкахъ при сборѣ податей; о наказанiи дв. Звольскаго за насилiя при нападенiи на имѣнiе дв. Федькевича; о выраженiи благодарности кс. Крухининскому за услуги воеводству; о вознагражденiи овручскаго архимандрита за самовольное взысканiе съ него жолнерами продовольствiя и денегъ; о вознагражденiи нѣкоторыхъ лицъ за расходы изъ собственныхъ средствъ на нужды воеводства; о взиманiи податей съ имѣнiй дв. Млодецкого и Миссуны, вслѣдствiе ухода отъ нихъ крестьянъ, съ наличнаго числа послѣднихъ; о вознагражденiи дв. Гостынскаго и Ильинскаго за услуги; о привлеченiи къ суду владѣльцевъ, упорствующихъ въ неплатежѣ повинностей; о введенiи подымнаго налога, условiяхъ его взноса и платежа изъ него-же жалованья жолнерамъ и прiобрѣтенiи вооруженiя; о введенiи шеляжнаго и чопового налоговъ, выборѣ сборщиковъ этихъ налоговъ и условiяхъ сбора ихъ; о неграбежѣ товаровъ безъ суда у заграничныхъ купцовъ; о привлеченiи къ суду евреевъ, принуждающихъ крестьянъ къ работѣ въ праздничные

дни; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ за заслуги; о выраженіи за тоже благодарности нѣкоторымъ лицамъ; о выраженіи благодарности королю за пожалованіе должностей мѣстнымъ обывателямъ; объ отсрочкѣ сеймика.— 13 сентября 1715 года.

Року тисяча семъсотъ петьнадцатого, мѣсяца сентеврія тринадцатаго дня.

На ураде кгродскомъ, в замъку его королевскои милости Житомирскомъ, передо мною, Конъстанътимъ Дѣдъковскимъ, намесникомъ староства Житомиръского, и книгами нинешъними кгродскими житомиръскими, comparens personaliter, w. i. m. p. Alexander na Horbulewie Jerlicz, stolnik mozyrski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich laudum woewodztwa Kijowskiego na seymiku desideriorum w Żytomierzu, in loco consultationum solito, zgodnie postanowione, z podpisem ręki swoiey własney, przy pieczęci przycisnioney ad acta per oblatam podał tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, obywatele y wszystkie rycerstwo woiewodztwa Kijowskiego, na dzien dziseiyszy dzeisiąty septembra tu, do Żytomirza, ziachawszy się, gdzie pod godną dyrectią w. i. m. p. Kazimierza-Stanisława na Steczance Steckiego, chorążego kijowskiego, podstarosciego żytomierskiego, sędziego włodzimirskiego grodzkiego, pułkownika i. k. m. y Rzeczy-pospołitey, pierwszego na ten czas ex ordine urzędnika, ktoremu, circa bonum publicum zelanti, wieczną na sercach naszych rysuiąc obligatią, inter praemia bene merentium pierwsze i. m. deklaruiemy mieysce, a pod laską w. i. m. p. Alexandra na Horbulowie Jerlicza, stolnika mozyrskiego, marszałka koła naszego, zgodnemi głosami obranego, in loco consultationum solito zasiadszy, naprzod, Authori factionis mundi et originis rerum maximo ima summis mutare et insignematte nuare valenti Deo naypokornieysze czynimy dzięki, iż nam szczęsliwszych użyczył momentow, że tak wczorayszy electionis deputatorum ad tribunał regni seymik, ktory punkt wolnosci y honorow naszych

w sobie zawiera, felici eventu odprawic, iako y teraznieyszy boni ordinis, przy grodzie concivium, ktora iest quovis muro firmius munimentum, stanovic łaskawie pozwolił; winne y nayiasnieyszemu krolowi i. mc., panu naszemu miłosciwemu, niesiemy podziękowanie, że post tot abominabiles oyczyzny devastationes suam Reipublicae faciem sua ordinibus jura cum pace et tranquilitate plena reddere quam primum ma staranie; godnu y j. o. i. m. p. kasztellanowi krakowskiemu, hetmanowi wielkiemu koronnemu, effundimus dzięki, że, iako przezorny wudz, ma wzgląd na tak ciężkie woiewodzstwa naszego pogranicznego nie tylko ab antiquo, lecz recenter, przez rozne woyska zadane ruiny y dezolacye; także kiedy włosci panskie contumaci pertinatia podatkow na erigowanie piechoty, conserwatią woyska, utrzymanie garnizonow contribuere nie chcą, non deesse in renitentes w sądach naszych skarbowych convictos cum auxilio et executione, listem swoim deklaruie, do tegoż j. o. i. m. p. kasztellana krakowskiego posłow, to iest, wiel. ich mw. pp.: Alexandra Druczanina-Kniehyninskiego, podstolego kijowskiego, Kazimirza Hanskiego, lowczego żytomierskiego, Jozefa Olizara-Wolczkiewicza, starostę romanowskiego, y Nikodema Woronicza, starostę ostrzskiego, upraszamy y na to ich mcm instructią w swoich punctach obszernieyszą daiemy; do przeswitnych woiewodztw: Wołynskiego—wiel. ich mc pw: Franciszka Charlęskiego, łowczego kijowskiego, y Michała Fedkiewicza, horodniczego owruckiego; do Bracławskiego—w. ich mc pw: Bazyłego Wyhowskiego, skarbnika żytomierskiego, y Jacka Podhorodeckiego, podczaszego mscisławskiego; do powiatu Mozyrskiego—wiel. ich. mc. pw: Jana Rybinskiego, stolnika żytomirskiego, y Bazylego Hruzewicza, łowczego nowogrodzkiego, uprosilismy y na to osobliwe do przeswitnych woiewodztw y powiatu pomienionego w swoich punctach obszernieysze instructie oraz y akty graniczne z metryk koronnych y wielkiego xięstwa Litewskiego authentycznie wyięte, do rąk ich mw dalismy, wedlug ktorych ich mc. pp. posłowie pro activitate sua sprawic się et provinciam suam gerere quam primum maią, obliguiemy.

A że dawne legacye do j. o. x. i. m. Galiczyna, gubernatora kijowskiego, do skutku nie przyszły y na list nayiasnieyszego krola i. m. otworzysty w interessach granicznych y akt woiewodztwa naszego, w Kijowie zaległych, do nayiasnieyszego cara i. m. pisany, resolutiey nie było,—tedy, ad perficiendum hoc opus, do tegoż j. o. x. i. m. Galiczyna za posłow wiel. ich mc pw: Antoniego na Trypolu Trypolskiego, chorążego owruckiego, podwoiewodziego sądowego woiewodztwa Czernihowskiego, sędziego grodzkiego, generału woiewodstwa Kijowskiego wyszgrodz. starostę, pana Rybinskiego, stolnika, Michala Pawsze, podczaszego, y Bazylego Wyhowskiego, skarbnika, zytomirskich, upraszamy y na to osobliwę i. m. publiczne desideria y interessa braci naszych wyrażaiącą instructią daiemy et quam primum te funkcyą exequi obliguiemy.

Na instructią od w. i. m. p. Jana Galeckiego, miecznika podolskiego, regimentarza woysk partyey Ukrainskiey przez wiel. ich mw. pp. posłow, iako to: Stanisława Iwanickiego, stolnika nowogrodzkiego, chorążego chorągwie pancerney. w. i. m. p. chorążego kijowskiego y Stanisława Czołhanskiego, na ten czas porucznika chorągwie pacerney j. o. x. i. m. Wiszniowieckiego, woiewody krakowskiego, in gremio nostro podanę, iako y na listy, od roznych ich mw do woiewodztwa naszego pisane y w kole braterskim czytane, i. m. p. marszałkowi naszemu praemissa każdemu z ich mw veneratione responsowac zlecamy. Naprzod, w reskrypcie do w. i. m. p. regimentarza i. m. p. marszałek podziękowac ma za przezorny rząd y władzę i. m., oraz pro tuitione et integritate kraiow naszych wdzięcznosci, modos w podawaiących się zachowuiąc okazyach doniesie, że woiewodstwo nasze także posłow do j. o. im. p. krakowskiego w interessach swoich, zaszczycaiąc się prawami swemi, ordynowało, expostulowac będzie i. m. p. marszałek, aby bracia szlachta libere do swoich pustyn adeant y żadnego w intratach swoich quocunque titulo nie mieli impedymentu; desertores zas castrorum nietylko przestrzygac ich mc pm braci naszym zalecilismy, ale y w. i. p. regimentarzowi na kożdym mieyscu brac wolno będ-

zie W responsie do j. w. i. m. xiędza biskupa kijowskiego, naprzod i. m. p. marszałek powinszuie i. m. pastoratu w woiewodztwie naszym, podziękuie pro pastorali iego benedictione, adressowac będzie woiewodstwo do poufaley, iako pastyrza swego, confidencyey w interessie dobr, do biskupstwa kijowskiego należących, o rownym zaszczycie z ziemskiemi conserwatią deklarowac będzie. W liscie do j. o. x. i. m. p. woiewody krakowskiego wyrazi, że woiewodstwo nasze iako statecznym sercem na seymie przez posłow swoich adressowało się xiązęciu i. m., tak w kożdych okkurrencyach służyc gotowe; wzdlędem dobr przydac to, że woiewodstwo zatrzymało cursum podatkow w dobrach xiążęcia i. m. usque ad resolutionem granic z woiewodztwem Braclawskim. Do w. i. m. p. podkomorzego kijowskiego responsuiąc, uczyni i. m. p. marszałek nomine woiewodztwa compassią straty tak godnych synow; samemu zas czerstwego zdrowia et nestoream senectam dla utrzymania dobra pospolitego Rzeczypospolitey y woiewodztwa naszego apprecando. Do j. w. i. m. x. Szumlanskiego, episkopa, wyrazi, że żałuie serdecznie woiewodztwo nasze oddalenia się od granic Rzeczypospolitey, iako wypielęgnowanego w oyczyznie naszey syna, y życzy iak nayprędszego powrotu, do ktorego przy instructiey swoiey ich mc. pp. posłom, do j. o. i. m. p. krakowskiego ordynowanym, instantią swoię łączy, quam faustissimam zamysłow iego życząc coronidem. W liscie do j. m. p. starosty niechworowskiego, brata naszego, exprimet, kiedy i. m. inne pro maiori obstant interessa, że nie mogł na seymiku byc y na sądach skarbowych iustifikowac się; tedy ad vota iego succedet y sprawa per instantiam woiewodztwa ad futuram cadentiam reicietur. Do w. i. m. p. Jaroszynskiego, pułkownika i. k. m., i. m. p. marszałek w responsie wyraźi, że interess i. m., iako terrygeny naszego, gratis animis iest acceptowany, in aeleviatione zas dobr do lustracyey przyszłey odłożony; a w liscie do w. i. m. p. Deboina, brygadyera, exprimet, że woiewodztwo nasze pamiętne iest osobliwego i. m. ku sobie affektu y godney, iako godnego kawalera

we wszelakich akcyach przezornosci y, nim possibilis nastąpi gratitudo hoc temporis za niewybraną pensyą z dobr Kopaczowa y Nieszczerowa, z dymow białocerkiewskich zaległych y niedobranych eandem quantitatem pensyey wybrać i. m. pozwala; z ktorey pensyey i. m. p. brygadyer żyta czetwerykow pięcdziesiąt, in rem suam wzięte, Białey Cerkwie compensowac będzie; a z resztuiących skarbnych podatkow, iako y nowiter uchwalonego podymnego, in summa dwoch tysięcy złotych polskich efficienti (salva residuitate tychże podatkow ad aerarium reservata), podwod dwie, więc dziesiąt, dla wywiezienia armat z Kijowa starostwo Białocerkiewskie prokurowac ma.

Ad efficiendum quod opus pro exigentia et ad conferendum tak z w. i. m. p. brygadyerem, iako cum administrantibus starostwa tegoż, w. i. m. p. Konstantego Mlodeckiego, podstolego nowogrodzkiego, constituimus et plenariam daiemy facultatem.

Co się tknie laesyey woiewodstwa przy odprawieniu exekucyey za delatami skarbowemi w Czudnowie, dobrach j. o. x. i. m. Lubomirskiego, starosty sędomirskiego, y tam officerow y dragoniey woiewodstwa, także y ich mc. pp. subdelagatow, do wybierania retentorum censuum ordynowanych, przez dragonią kommendy i. m. p. Zwolskiego, oberszterleytmana, także przez administratorow y ludzi cudnowskich opprymowania, incarcerowania, jako y w innych renitentium dobrach przez rozne osoby ad eandem temeritatem contra lauda sancita resolwowania się, ich mc pp. plenipotentow naszych, a omnes causas woiewodztwa anterioribus landis obranych, obliguiemy, aby in quovis foro, praecipue w sądach trybunalskich, nomine woiewodztwa agant et easdem promoveant causas; ktorym ich mc pp. exactores cujuscunque exactionis wszystkie delaty ad manus oddac; po oddaniu żadnemu renitenti kwitu nie wydawac, a ni w compositią, sine scitu ich mc pp. plenipotentow, wchodzic maią; wzaiemnie, ich mc pp. plenipotentes te delaty nie tak ad obiektionem przy sprawach renitentium, iako barziey ad prosecutionem causarum do rąk swoich odbiorą y w swoiey dyspozycycy miec będą.

Desiderium i. m. p. Fedkiewicza, horodniczego owruckiego, brata y terrigeny naszego, oraz uciemiężenie przy inwazyey na dobra iego od dragoniey kommendy pomienionego i. m. p. Zwolskiego, justam u nas wynayduie cumpassionem, y prosimy ore publico ich mc pp. posłow naszych, aby j. o. i. m. p. Krakowskiemu hanc licentiam i. m. p. Zwolskiego doniesli y aby w sądash woyskowych pro suis ausibus tenże i. m. p. Zwolski był punibilis, instantiowac będą.

Godne w. i. m. xiędza Kruchyninskiego, scholastyka łuckiego, w przeswitnym parłamencie obudwom woiewodztwom swiadczone przysługi vigent w sercach naszych y każdego do powinney wdzięcznosci excitant, gdzie wszystkie i. m. interessa, tudzież y innych braci naszych desideria za słuszne uznaiąc, ich mc pp. poslom, do powiatu Mozyrskiego ordynowanym, osobliwemi proiectami podać, w instructią ingrossowac y promowowac firmiter zlecamy.

Interess i. m. oyca Domarackiego, archymandryty owruckiego, y innych in simili materia o niesłuszne pretendowanie contra iura, woiewodztwo naszemu concessa, przez i. m. p. woyskowych w dobrach duchownych y krolewskich hyberny z uciemiężeniem ludzi, mianowicie do archymandryey należących, wymuszenia kilkuset złotych, co zalecilesmy ich mc pp. posłom, do j. o. i. m. p. Krakowskiego ordynowanym, aby exposita illa novitate instent, żeby ta summa y grabieże restituant et ne fiat iurium nostrorum convulsio w dalsze czasy.

Interess ich mc pw skarbnika żytomierskiego, czesnika latyszowskiego y podczaszego mscislawskiego respektem wydania summy de proprio na potrzebe woiewodztwa, tak drugi interess ich mc pw officerow piechoty naszey, iako y ich mc pp. subdelegatow, circa executionem praemissam w Czudnowie niesłusznie oppraessorum z niemałą uymą zdrowia y szkodą w. i. m. p. commissarzowi naszemu z sądem skarbowym pro possibili na ten czas liquidować y compensować zlecamy.

Interessa w. i. m. p. Młodeckiego, podstolego nowogrodskiego, względem rozeyscia poddanych z dobr Koszowatey y innych y w. i. m. p. Missuny, stolnika polockiego, respectem rożeyscia podanych z polowy Czartoryi po lustracyey przeszłoroczney tak rezolwuiemy, że ich mc possessores wprzod dobra swoie zrewidowac, post revisionem sami circa manifestationes officiosas in hanc rotham, jako poddani non ex injuria et industria pana albo podstarosciego, ale per suam licentiam lub calamitaten temporis etc. etc., roseszli się, juramenta wykonali; tandem podatki wszelkie ad proportionem chałup według przeszłoroczney taryfy ich mc pp. exactores cuiuscunque exactionis z pomienionych dobr odbierac sine poenis powinni będą.

Desiderium i. m. p. Gosciminskiego, przeszłego piechoty porucznika, pretendowanych zasług w woiewodztwie, ktory rezolwowawszy do i. m. p. Ilinskiego, kapitana, reguluiemy, y te zasługi circa liquidationem w sądzie skarbowym przez tegoż i. m. p. Ilinskiego uspokoie się od służby, laudo nostro przyznaney; złotych zas dwiescie temuż i. m. p. Gosciminskiemu przez w. i. m. p. Rybinskiego, stolnika żytomirskiego, in antecessum dane, za drogę do j. o. i. m. p. Krakowskiego condonuiemy.

Na praetensią tegoż i m. p. Ilinskiego non subsecutae mercedis, iako też rozeyscia ludzi ex occasione aggrawowania per renitentes przy executiach woiewodztwa w roznych dobrach y włosciach panskich podatkow podług delat niepłacenia y żołnierzow na pewnych mieyscach odmowienia, prezez co piechota do Białey Cerkwi in toto wchodzic nie może, nietylko te praetensią ich mc pp, poslom do j. o. i. m. p. kasztellana krakowskiego doniensc, ale y ich mc pp. plenipotentom naszym easdem renitentium actiones in qnovis foro prawnie prosequowac zlecilismy, a i. m. p. kapitanowi za przeszłe zasługi z retent y przeszłych podatkow wypłacic deklaruiemy.

In futurum zas tak na lenungi, iako y na poprawe moderunku, ad mentem rady warszawskiey podatek podymnego, z dymu każdego

po złotych dwiescie stanowiąc, unanimiter uchwalamy, ktory, wedlug przeszłoroczney taryfy, powinien byc płacony; płacenie zas tego podatku ab actu praesentis laudi in duabus septimanis zaczynac się et per spatium czterech niedziel każdy powiat w grodzie swoim exolui ad manus ich mc pp. namiesnikow starostw y grodow powinne, ktorym solarium z dymu po złotemu iednemu, a gdzieby dymu nie było, te proportyonalnie. Kwitowego zas groszy szesc pozwalamy. In casu zas niewydania tego podatku w czasie czterech niedziel, tedy po wysciu onych delate wydane będą, ktore ich mc pp. woyskowi solito more exequować maią. Z ktorego podatku summa, na lenungi naznaczona, na cztery quartały ma być płacona: pierwszy kwartał przy wychodzie do Białey Cerkwi, inne co czwierci roku maią byc wypłacone: Summa zas na poprawe moderunku, w ktorą includuntur gaże, ober y under officerskie, totaliter ma byc exolwowana praesente piechoty woiewodzkiey w Iwankowie przed w. i. m. p. commissarzem naszym a die decima secunda praesentis za niedziel dwie praecise naznaczamy, gdzie comparere tegoż i. m. p. commissarza in assistentia braci i terrigenow naszych pro termino obliguiemy.

Item maiąc rozne publiczne y prywatne nasze expensa, a exhaustum widząc aerarium propter renitentiam roznych dobr podatkow nie exolwuiących, szelężne y czopowe na rok ieden ultimis diebus septembris anni proxime venturi, millesemi septingentesimi decimi sexti, kączący się, zaczynaiący zas a die vigesima tertia praesentis constituimus; do ktorego podatku za exaktorow ich mc pw.: w. i. m. p. Alexandra Jerlicza, stolnika mozyrskiego, marszałka naszego, y i. m. p. Semena Hołowinskiego z powiatow Kijowskiego y Żytomirskiego, a z powiatu Owruckiego ich mc pw.: Jana z Trypola Trypolskiego, łowczego mscisławskiego, y i. m. p. Jerzego Czyrskiego, czesnika minskiego, postanowiamy; ktory podatek dawnym zwyczaiem y podług dawnych uchwał ma byc wybierany sine depactatione, naymnieyszey osoby excyptowawszy; kotły, szynki y wozy szłacheckie, także miasteczka y

słobody nowosiadaiące y winnice nowoerigowane (ktore praevio juramento tego podatku do lat czterech płacic nie będą), także y kupcy, na nowe miasteczka y słobody na jarmarki euntes et redeuntes, żadney kwoty płacic nie powinni do skarbu, iniungendo tymże ich mc pp. exaktorom, aby strażnikow y sukkollectorow ad percipiendum tego podatku żydow nie zażywali.

I to ex unanimi consensu stanowiemy, ażeby żaden z nas, obywatelow, propria voluntate z kupcow zagranicznych et sine requisitione justitiae tamtey strony administrare iustitiam nie ważył się przez grabieże y hamowanie iakiey że kolwiek osoby, zachowuiąc jura vicinitatis y z pogranicznemi usque ad resolutionem ich mc pp. posłow post reditum z Kijowa.

Praetensya i. m. xięży spiritualis contra infideles doniesiona nam, że oni ex sua infidelitate łamią dies Dominicas przez kurzenie gorzałek y innych napoiow robienie, etiam personas christianas ad hunc excessum przywodząc; zaczym, zabiegaiąc illi contra praeceptum divinum progressui unanimiter prohibemus, aby iidem infideles declinent abhinc ab hoc excessu; iu casu zas renitentiae forum w sądach skarbowych ad instantiam instigatoris eorundem judiciorum civis refragario naznaczamy.

Wiel. ich mc pp. poslom woyskowym, luboby większa należała gratitudo, habita ratione magnorum nominum y publiczney usługi, ale exhaustum aerarium et egestas nostra excusat nos, y tylko ich mm pułtora tysiąsa złotych in vim fatyg deklaruiemy; ich mc pm. Pawlowi Uszczapowskiemu y Romanowi Chyniewiczowi-Waskowskiemu za ich przysługe woiewodztwu y drogę warszawską w interessie tak potrzebnym—złotych polskich czterysta, i. m. xiędzu Lninskiemu societatis Jesu—złotych szescdiesiąt, oycu praesbiterowi tuteyszemu złotych szescdziesiąt condonuiemy, y w. i. m. p. commissarzowi naszemu assignatie na wypłacenie quam primum pomienionych pensij iednostaynie zlecamy.

Wiel. ich mc. pw. naprzod, i. m. p. Franciszka Charlęskiego, ante czesnika liwskiego, a teraz lowczego kijowskiego, marszałka

przeszłego woiewodztwa naszego, et ex antenatis w tym woiewodztwie, iako y z własnych zasług, tudzież y i. m. p. Michała Fedkiewicza, horodniczego owruckiego, y kollegą ich mc plenipotentow woiewodztwa naszego haerent w pamięciach naszych circum integritatem honorow naszych, cum dispendio zdrowia y fortuny, przysługi, za ktore aeterna in pectoribus nostris manet gratitudo.

Prezentowane w kole naszym braterskim od nayiasnieyszego krola i. m. Augusta Wtorego, pana naszego miłosciwego, przywileie, jako-to: na stolnikowstwo żytomirskie w. i. m. p. Janowi Rybinskiemu, na podczaszstwo żytomirskie w. i. m. p. Michałowi Pawszy, na podstolstwo kijowskie w. i. m. p. Alexandrowi Druczaninowi-Kniehyninskiemu, na czesznikowstwo żytomirskie i. m. p. Jerzemu Zbikowskiemu, na łowiectwo owruckie m. i. w. p. Kazimierzowi Potockiemu, na woytowstwo żytomirskie i. m. p. Szymonowi Lewkowskiemu, gratiose conferowane, ktore my gratis acceptuiemy animis y dziękuiemy nayiasnieyszemu krolowi imci, że non extraneis, ale terrigenom naszym te raczył conferowac munia, takdż ich mw, za prawdziwych urzędnikow naszych maiąc, mieysce każdemu według urzędu w kołe naszym zasiesc pozwolilismy.

A ten seymik dla roznych coniunctur y aby bracia nasi sine consilio nie byli, ale casu ingruentis necessitatis na mieysce terazznieysze obrad zwykłe adesse mogli ad breve tempus, toiest, ad diem vigesimam secundam octobris anni praesentis pod laską tegoż i. m. p. marszałka tu, do Żytomirza, proroguiemy, y te laudum i. m. p. marszałkowi, przy pieczęci iego, podpisac y do grodu Żytomirskiego podac publico ore zlecilismy.

Działo się w Zytomirzu, roku Panskiego tysiąc siedmset pietnastego, die decima semtembris.

U tego laudum, per oblatum podanego, podpis ręki przy pieczęci przycisioney w. i. m. p. marszałka w te słowa:

Alexander na Horbulowie Jerlicz, stolnik mozyrski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, mp (locus sigilli).

Котороежъ то лявъдумъ, перъ облятамъ поданое, за поданиемъ и прозбою вишъменованого его милости подаваючого, а за моимъ, урадовимъ, принятемъ, де веръбо адъ веръбумъ до книгъ нинешънихъ естъ вписане.

Кн. Кiев. центр. арх. № 211, л. 243, актъ 148.

LXXX.

Постановленiе обывателей Брацлавскаго воеводства: объ отмѣнѣ постановленiй предшествовавшаго сеймика; объ освобожденiи отъ податей имѣнiй Кiевскаго воеводы; о введенiи поголовнаго налога на крестьянъ и евреевъ для содержанiя гарнизона, о выборѣ сборщиковъ этого налога и условiяхъ его взиманiя; о неправильности осужденiя дв. Цырины и Шидловскаго и представленiи ими отчетовъ по сбору податей; объ условiяхъ содержанiя Брацлавскаго гарнизона, о выдачѣ коммиссарамъ денегъ на разныя потребности; объ отправкѣ пословъ къ великому коронному гетману по дѣлу о содержанiи гарнизона и о другихъ нуждахъ воеводства; о возвратѣ винницкихъ гродскихъ книгъ и порученiи веденiя этихъ дѣлъ дв. Зозулинскому; объ открытiи дѣйствiй винницкаго гродского суда; о выдачѣ бѣглыхъ крестьянъ и уничтоженiи хуторовъ; о выборѣ коммиссаровъ по разграниченiю Брацлавскаго воеводства отъ Кiевскаго и Подольскаго; объ освобожденiи за заслуги предъ воеводствомъ дв. Пясочинскаго отъ поголовнаго налога съ его имѣнiй; о назначенiи новаго сеймика—13 сентября 1715 года.

Roku tysiąc siedmset piętnastego, miesiąca septembra trzynastego dnia.

Na urzedzie, grodzkim, w zamku iego kr mci Winnickim przede mną Franciszkiem Gawłowskim, namiesnikiem burgrabstwa regentem grodzkim, y xięgami ninieyszicmi grdzkiemi Winnickiemi, comparens plter, urodzony imc d. Andrzey Sawicki laudum seymiku woiewodztwa Bracl., w Winnicy na seymiku boni ordinis postanowionego, z podpisem y pieczięcią dla zapisania do xiąg grodzkich ninieyszych per oblatam podaiąc, o przyięcie prosił; kture to laudum przymuiąc, słowo od słowa czytałem in tenore sequenti:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo woiewodztwa Bracławskiego, ziechawszy się to do miasta i. kr. mci Winnicy, et in locum consaltationis solitum in crastino seymiku electionis ich mc pp. deputatow trybunału koron., na seymik boni ordinis decima septembris, anno millesimo septingentesimo decimo-quinto, pod directią w. imc p. Marcina Czarneckego, podkomorżego bracl., zasiadszy, obrawszy za marszałka koła naszego rycerskiego w. imc p. Adama-Franciszka z Wasilewa Wasilewskiego, lowczego owruckiego, takową obrad uaszych, przy powinnym Bogu Naywyzszemu (pod Kturego recti consilij pohodzi spiritus) podziękowaniu, czyniemy dispositią:

Naprzod, uważaiąc, że ieszcze z łaski Bożey cardo libertatis nostra in libera vetandi non consistit, tedy laudum seymiku, ex prorogatione in antecessum die prima iulij anno praesenti przypadłey, pod laską w. imc p. Feliciana Michalowskiego, chorążego latyczewskiego, agitowany, stante contradictione, cum praeiuditio wolnego glosu szlacheckiego postanowione y manifestationi tudzież propria w. imc p. Kazimierza Czarneckiego, podkomorzyca, bracł., dyrektora na ten czas, publice w kole uaszym confessione reklamowane, kassuiemy y annihiluemy, excepto iednak libertatiey dobr j. w. imc p. Jozefa na Potoku Potockiego, woiewody kijowskiego, w woiewodztwie naszym będących, kture per nudus na rok cały od podatku następuiącego niżey opisanego authoritate uchwały naszey terazznieyszey wolne byc powinni.

Że zas woiewodztwo nasze ulatenus dla conserwatiey garnizonow in moderno statu bez podatku obeysc się nie może; przeto pogłowne ze wszytkich generaliter dobr ziemskich, krulewskich y duchownych to iest od każdey głowy chrzescianskiey utriusque sexus po złotemu iednemu polskiemu, a quitowego z groszowym po groszy trzy od złotego, tak y od maydanikow wszelakich et a personis vagabundis; od głow zas żydowskich oboiey płci y od czeladzi żydowskich, iako y od tych wszystkich chrzescian, kturzy po futorach mieszkaią et kontra mentem tot laudorum dotąd do miast y wsiow nie

sprowadzaią się, po złotych dwa; kwitowego zas po groszy szesc z groszowym od złotego uchwalamy. Każda iednak osoba, ktura łat piętnastu nie doszła, od tego podatku wolna byc ma, także stanu szlachieckiego wszelkie osoby; do kturego wybierania ich mw pp. Theodora Zaleskiego y Silwestra Kopczynskiego upraszamy y obieramy, obliguiąc ich mw pp., aby ante omnia uniwersałami miasta y wsie wdztwa naszego o teraznieyszym pogłownego podatku awizowali (osobliwie dobra, z Kijowskim y Podolskim woiewodztwami dotąd in disquisitione będące, a teraz granicami authenticznemi, swieżo z metryki koronney przywiezionemi, resolvowane) y sami osobami swemi a prima octobris na wybieranie onego tu w Winnicy zasiedli y aż ad ultimam nowembris sine ulla inerruptione praesentaneae residowali; w kturym to czasie ich mc. pp. possessorowie z wdztwa naszego aby, uważaiąc necessitatem publicam, sprawiedliwy quantitatem osob, pogłownemu podległych, regestrami y attestaciami, sub fide, honore et conscientia danemi, demonstrowali; a zas gdzie ich mc sami possessores actualiter nie są praesentes, tedy ich mc pp. komissarze, gubernatorowie lub podstarostiowie sami przez się, nie ważąc się na swoim mieyscu ni kogo substituere; a gdzie y tych niemasz, tedy osadczy lub woytowie, z przednieyszemi gromady ludzmi, ... na urzędzie grodz. Winnickim pltr comparere y regestra osob pogłownego należących quam fidelissime podac y one corporali iuramento comprobare przed imc p. regentem grodz. winnickim maią, kturemu po groszy dwanascie od iuramentu tak z miasta, iak ze wsi, a woznemu po groszy trzy bez żadney amplius depaktatiey należec ma; hac nihilominus adiecta declaratione, iż, uchoway Boże, na kogo by się kolwiek yrrealitas attestatiey (a tym barziey iuramentu) pokazac by się miała, tedy takowy ad cuiusvis instantiam na naypierwszey sądow fiscalnych cadentiey, quam rigorosissime, sądzony byc powinien, co w. imc p. marszałkowi sądow fiscalnych sine distinctione osob serio poruczamy y zalecamy; a kto by in tempore praefixo wyżpomienionego podatku do Winnicy nie przywioz, tedy ipso facto instantanee, nie czekaiąc

sądow skarbowyh, a to ob urgentem conserwowania garnizonu necessitatem wydaniu delat etiamque militari executioni podlegac będzie powinien; wypłacanie iednak in supra expressa tempore sub poena triplicis pensionis ostrzegamy; sądy skarbowe in hac circumstantia temporis ponieważ w woiewodztwie są potrzebne, więc upraszamy y obliguiemy w. imc. p. Jaroszynskiego, podczaszego owruckiego, komissarza naszego y marszałka tych sądow, aby iak nayprędszey z ich mmi pp. sędziami, do tych sądow obranemi, sądy swoie przywołac roskasał, y ich mw pp. exaktorow kalkulatią .... nayduie sie u ich mw wybrane summy, in rem woiewodztwa vigore laudi praesentis, obrocił; niedobranie retentu iak nayprędzey exequowac iniungat y co kolwiek pro integritate aerarij woiewodztwa nałeży, przez iak naylepszą animadversią inwestigował; a dla lepszey woiewodztwu de perceptis summis informatiey obowiązuiemy ich mc possessorow y zawiadowcow dobr wszelakich, aby kwity y dokumenta siła, zkąd ich mc. pp. exaktorowie pogłownego, młynowego, kotłowego y szynkownego podatku wybrali, na przyszły seymik naypierwszy comportenti assignatie, przez w. im. p. Michałowskiego, chorążego latyczewskiego, in antecessu wydane, do tegoż imc p. podczaszego owruckiego, komissarza, ante omnia connotowane byc maią; za kturemi, ieżeli in rem et necessitatem wdztwa ich mc pp. exactorowie co wypłacili, to sąd skarbowy pro persoluto przymie, ieżeli zas co za niemi illegitime et extra iustam necessitatem wdztwa obrocilo się, quo ad decisionem przyszlego seymiku suspendet.

Dekret na ich mc. pp. Cyrynie, staroscie niechworowskim, y Szydlowskim in iuditio fiscali ponieważ contra formalitatem iuris przez w. imc p. Michałowskiego, chorążego latyczeswiego, pisarza na ten czas iuditij fiscalis, consumit erroribus, iest napisany y wydany; więc tę sprawę pomienionych ich mw in integrum powracamy, kalkulatią iednak wybranego podatku coram eodem iuditio ciż ich mc uczynic będą powini.

Garnizon bracławski ponieważ z starostwa Bracławskiego znaczną summę na conserwatią presidiorum wybrał y od kturych

dobr więcey nad uchwalone in antecessum miesięczne portie przebrał, tedy tak starostwu Bracławskiemu, iako y innym, hoc in puncto ukrzywdzonym dobrom ich mc pp. komissarzy, sąd skarbowy to pro persoluto przymie y onnych z przyszlych podatkow defalkowac będzie; in futurum zas dla konserwatiey tegoż garnizonu Bracławskiego na każdy miesiąc, zaczynaiąc a die prima septembris anni praesentis aż do przyszłego prorogationis seymiku, po złotych czesciuset siedmdziesiąt, inkluduiąc w to tak imc p. komendanta, iako officerskie, underofficerskie y żołnierskie porcie, imc p. komissarż wdztwa naszego sive z przyszłych podatkow sive z przeszłych retent wypłacac będzie; na exequowanie zas delat, si opus jussit, militarem executionem albo od jmc. p. reimentarza partiey Ukrainskiey albo od imc p. komendanta bracław. zaciągnie; a na conserwatią Werbickiego garnizonu pogłowne z dobr i o. im. p. kasztelana krakowskiego, het. w. kor., iuxta mentem et consensum imci, ktorą w listach y diklaratiach swoich expressit, a groszowe tameczne na akomodatią imci p. komendantowi tamecznemu disponowac będzie; w. imc p. reymentarzowi ad praesens partiey Ukrainskiey akkomodatiey złot. tysiąc y ich mcm pp. posłom woyskowym po żłotych dwiescie tenże imc p. komisarz do wypłacenia wyda assignatie, a imc p. marszalek koła naszego z rescriptem sobie poruczonym ich mm expediet; ich mm wielebnym oycom iezuitom winnickim na reparatią koscioła imc p. komissarz złot. pięcset in instanti wypłaci, a drugich złot. pięcset na przyszłym, da Bóg, seymiku exolutionis modum obmyslimy; także ich mm pp. officierom cudzoziemskim, ktorzy tu na seymik cum expostulationibus suis przybyli, złotych cztyrysta pięcdziesiąt y imc p. regentowi grodz. winnickiemu za drogę warszawską—złot. dwiescie tenże imc p. komisarz wyplacic roskaze; tudzież imc p. Michałowi Klitynskiemu y imc p. Cyrynie, lustratorom woiewodztwa naszego, z przeszłych retent albo delat złot. tysiąc, a to z sameyże ich mw funkciey imc p. komisarz pro persoluto przymie, ktorym za dokonczeniem dobr ograniczeniem, z met-

ryki wyiętym, comprehendowanych, iako nayprętszy y nayskonczonieyszy lustraciey copiosiorom mercedem ich mm pracy condignam obmyslic deklaruiemy.

Że zas same wdztwo nasze ob calamitatem et causticam suam na utrzymanie garnizonow, intra viscera sua osadzonych, sufficere daley non valet, więc upraszamy posłow w tym interessie, iako i o innych w instrukciey wyrażonnych materiach, do i. o. imc p. kasztelana krakowskiego, het. wielk. koron., ich mw pp. Karola Bekierskiego, Jerzego Kalitynskiego, stolnika czernihowskiego, obowiązuiąc ich mw., aby funktią tę propter amorem wdztwa, według instrukciey sobie daney, iak nayskuteczniey expediowac y relatią poselstwa swego na przyszłym, da Bog, naypierwszym seymiku nam uczynic raczyli, do kturych powrotu iterim assignatie, od i. w. imc p. podskarbiego w kor. do wdztwa naszego wydane, suspendimus.

Xięgi grodz. winnickie, że dla rebelliey kozackiey przez imc p. Huminskiego wywiezione, dotąd suo loco nie przywrocone; więc upraszamy imc p. marszałka koła naszego, aby o ich restitutią nomine pnblico wdztwa naszego napisał y do przeszłego y do teraznieyszego imc p. starosty winnickiego, expostulando o iak nayprętsze oddanie; a ieżeli by quo casu imc p. Huminski, ktury iuż wzioł złotych kilka set cd wdzstwa, oddania onych miał recusare aut protrahere; tedy prosimy imc p. Zozulinskiego, regenta siemskiego bracławskiego, aby nie tylko z pomnionym imc p. Huminskim ale, si opus fuerit, y z samym przeszłym imc p. starostą winnickim iure agat, do czego imci omnimodam laudo praesenti daiemy agendi potestatem, kturemu regentią, przez godney pamięci imc p. pisarza naszego ziemskiego conferowaną y przysięgą actualną w trybunale utwierdzoną, inviolabiliter approbuiemy, a oraz, wdztwa Wołynskiego exemplo, iako generału naszego, potestatem nad xięgami wszelkie munia y wydawanie extraktow pozwalamy et praesenti laudo declaramus, obliguiąc imc p. marszałka koła naszego, aby za pomienionym imc p. regentem, iako terrigeną y obywatelem naszym,

list eo nomine do przeswietnego trybunału wielkiego koron. y do w. imc p. deputata naszego publico napisał nomine.

Że zas wdztwo nasze y obywatele iego przy noviter odebranych possesiach bez sądu grodz. ulatenus obeysc się nie może, więc temuż imc p. marszałkowi koła naszego poruczamy, aby publico nomine upraszał i. w. imc p. kasztel. kamienieckiego, starostą ad praesens winnickiego, ut plenitudinem urzędu swego grodz. constituat, żeby na kadentiach swoich, przykładem innych grodow, według prawa, sądy grodzkie punktualitater odprawowac się mogli.

O wydawaniu poddanych byle lat dwie slobody per modum dawnosci ziemskiey zasiedzieli, iako i o futorach, nie tylko dawnieysze lauda reassumimus, ale ponieważ contra publicum sancitum chłopi z futorow, tanquam ex fontibus omnium malorum et spelunis latronum, do miast y wsiow na mieszkanie schodzu renuant; przeto zalecamy urzędowi grodz. Winnickiemu, aby possessorowie, kturzy hucusque schodzu z futorow podanych swoich non inpellunt, przez instigatora sądowego pozwani y quam rigorosissime sądzeni byli; a in casu ulterioris renitentionis, tenże urząd grodzki demolitie y z gruntu wykorzenienie pomienionych futorow cum adminiculo manus militaris exequetur, do czego by i. o. imc p. Krakowski, het. w. kor., imc p. reimentarzowi y komendantowi, det pomoc, dac raczył ordinans, w instructiey to w. ich mm. pp. posłom imc p. marszałek koła naszego dołoży.

Że zas fata w. niegdy imc p. Cyryny, pisarza naszego ziemskiego, nastąpily, więc na mieysce imci do rozgraniczenia z woiewodztwem Kijowskim upraszamy za komissarza w. imc p. Boreyka, podczaszego smolenskiego, ktury unita virtute z w. ich mmi pp. collegami swemi aby iak nayprędzey y nayskuteczniey do pomienioney expediowania komysiey accedere raczył, intime obliguiemy.

A do woiewodztwa Podolskiego w podobney materiey o komissią graniczną za posłow urodz. ich mw pp. Baranowskiego y Kilinskiego, regenta grodz. owruckiego, upraszamy; kturzy ich mc pomienioną legatią aby, według instrukciey sobie daney, odprawili y

na seymik nayblizszy z relatią do nas compareant, prosimy y obowiązuiemy; w. imc p. Marcinowi Czarnieckiemu, podkomorzemu, dyrektorowi y naypierwszemu in ordine, do rozgraniczenia wdztwa naszego komissarżowi dla słabego in genio imci zdrowia na mieyscu swoim w. imc p. Antoniego Czarnieckiego, sędziego ziemskiego bracławskiego, sienickiego starostę, iako syna swego, substituere pozwalamy, a oraz laudum, w ktorym wdztwo nasze pewną summe, iako w siebie latius sonat, wyszrzeczonemu w. imc p. podkomorzemu deklarowało, in toto reassumuiemy y satisfakcią iako nayprętsza, Deo juvante, obmyslic deklaruiemy.

Pomniąc wdztwo nasze y do koła bratersiego wniesione maiąc nie tylko erogowane na reiment y chorągiew in rem woiewodztwa y całey Rpltey znaczne spezy, ale y samego in acie belli życia utrate i. w. niegdy imc p. Stephana na Piasoczynie Piasoczynskiego, woiewody smolenskiego, lubo tanta magnae domus maerita godnemu sukcessorowi w. imc p. Jerzemu Piasoczyńskiemu, staroscie nowogrodzkiemu, ob evidentem calamitatem et egestatem kraiu teraz instantanee recompensowac niezdoła, ieduak że byle szczęsliwszy czas y pożądany pokoy illuciscat, nayosobliwszey ad remunerandum miec będzie pamięci y laudum anni millesimi sexcentesimi septingesimi quarti eo nomine postanowione reassumuie, a teraz in signum gratitudinis dobra imci, w woiewodztwie naszym leżące, wespoł z dobrami w. imc p. podkomorzego bracławskiego, directora naszego, od postanowionego ninieyszą uchwałą naszą pogłownego podatku de plano libertuiemy.

Insze wszystkie innych ich mw do nas wniesione desideria do dalszych, da Bog, obrad naszych odkładamy, a oraz dla potrzebnego in ulteriori tempore woiewodztwu naszemu porządku ten seymik pod tąż laską ad diem tertiam februarij w roku tysiąc siedmset szesnastym proroguiemy; te zas teraznieysze laudum nasze aby imc p, marszałek koła naszego, przy podpisie ręki swoiey do akt grodz. winnickich podał, zlecamy y upraszamy.

U tego laudum, przy przycisnioney pieczęci zwykley, podpis ręki w te słowa:

Adam-Franciszek z W. Wasilewski, łowczy owrucki, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Bracławskiego, m. pr.

Kture to laudum dla pamięci do akt ninieyszych grodz. winnickich iest wpisane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 4601, л. 84, актъ 76.

LXXXI.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: о сношеніи съ Русскимъ воеводствомъ относительно выдачи пособія на починку Каменецкой крѣпости изъ суммъ чопового и шеляжнаго сборовъ, съ опредѣленіемъ времени этихъ сборовъ по составленіи люстраторами тарифовъ; о пограничныхъ спорахъ съ Кіевскимъ воеводствомъ; о введенія поголовнаго налога на христіанъ и евреевъ, съ опредѣленіемъ его размѣра и условій сбора, и о выборѣ для того сборщиковъ; о назначеніи суммы на пріемъ депутатовъ Украинской дивизіи; объ отсрочкѣ постановленій по вопросамъ о посольствахъ; объ общественныхъ бѣдствіяхъ и проч. —4 октября 1715 года.

Roku tysiąc siedmset piętnastego, miesiąca octobris czwartego dnia.

Na urzędzie grodskim w zamku jego krolewskiey mosci Łuckim, przede mną, Piotrem Skuratowskim, namiesnikiem burgrabstwa zamku Luckiego, comparens personaliter, wielmożny jmc p. Franciszek Gostynski, podstoli czyrski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Wołynskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich te laudum tegoż woiewodztwa, z podpisem ręki wielmożnego jmc p. marszałka, przy pieczęci przycisnioney, in loco consulto uchwalone, per oblatam podał, o czym te laudum, niżey wpisane, latius et luculentius uberiusque in se obloquitur et narrat, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do akt wpisania. A tak ia, urząd,

annuendo affectationi wielmożnego jmci podawaiącego, do akt przymuiąc, czytałem słowo w słowo, z początku aż do konca, de serio verborum tali:

My, rady, xiążęta, senatorowie, dygnitarze, urzędnicy, obywatele wdztwa Wołynskiego, ziechawsy ad locum solitum consuitationis, ex prorogatione seymiku anno praesenti, millesimo septingentesimo decimo quinto, miesięca octobra trzeciego dnia, tak postanowiamy, obliguiąc imc p. marszałka, aby dołożył w reskrypcie do przeswietnego wdztwa Ruskiego, iż cokolwiek constituerit u siebie, przeswietnym wdztwie Ruskim, ziechawszy ad locum consultationis, wczesnie wdztwo nasze uwiadomili, żebyśmy z ich mmi unitatem animorum et armorum trzymac mogli, nie tak iako przeszłego roku postąpiło sobie, źe, nie zniosszy się z wdzstwy, wsiadło było na kon et iterum zsiadło; także do przeswietnego wdztwa Podolskiego w reskrypcie aby wyraził jmc p. marszałek y rezolwował deklaracyą wdztwa naszego obietnice na reparacyą fortece Kamienieckiey, deklaruiąc piętnascie tysięcy z czopowego y czelężnego, ktore maią być uchwalone, y wybieranie anno praesenti decima decembris pierwszą ratą, ktora konczyc się ma die decima secunda februarij anno futuro; drugą ratą, zaczynaiącą się die prima martij, a konczącą się ultima martij anno millesimo septingentesimo decimo sexto; trzecią ratą eodem anno a die decima junij ad decimam julij, z ratiey tey ponieważ ich mc pp. kommissarzow, wraz z ich mciami pany lustratorami, dopiero uprosilismy do formowania taryffy czopowego y szelężnego, ktorą aby na seymiku przyszłym, die quarta decembris przypądaiącym anno praesenti, wystawiwszy comportowali y przysięgli, iako sprawiedliwie bez ukrywdzenia podług lustraciey uformowali, obliguiemy ich mosciow praesenti laudo.

Ponieważ wdztwo Kijowskie, bez effectu commissiey przez legatie swoie dokument ad probandum differentias limitum przysławszy y w kole naszym produkòwawszy, nihil novi inducit (ktory dokument u nas in actis znayduie się, y ten że in congressu nostro reprodukowany), taryffy zas, lustratie, kwity firmam possessionem

wdztwa naszego probant; więc, uznawszy własnosc swoię, commissią być niepotrzebną uznaie y disquisitiey żadney nie podległą questią, co w reskrypcie do tegoż przeswietnego wdztwa jmc p. marszałkowi zlecilismy.

Dla potrzeby zas powszechney całego wdztwa naszego podatek pogłownego na chłopow tylko y żydow y vagabundow, służących tak u chrzescian, iako y u żydow, uchwalamy, et quantitatem od głowy gospodarskiey złoty ieden, od białey głowy gospodyni pułzłotego, od żydowskiey męzkiey złotych dwa, od białey głowy złoty ieden postanowiamy; czeladz służebna tak u poddanych, iako y u żydow służąca, powinni bydz podlegli temu podatkowi, od ktorego podatku excipiunt we dworach służący. Fidelem zas comportationem tego podatku comprobare powinni parochi, alias popi, ze dwiema ludzmi z gromady, a z miast żydzi przez rabina y dwoch starszych z kahału assystuiących na rodale przed ich mmi, od nas do tego podatku uproszonemi. Popowiczowie iednak y czeladz im służąca, ktorym po lat dwanascie mineło, podlegaiąca temu podatkowi. Do ktorego to podatku upraszamy ich mc pp.: z powiatu Łuckiego—jmc p. Janowskiego, podstolego zakroczymskiego, y jmc p. Kołontaja; z powiatu Włodzimirskiego—jmc p. Gostynskiego, czesnika podolskiego, y jmc p. Cieszkowskiego, podczaszego czernihowskiego; z powiatu Krzemienickiego—jmc p. Jałowickiego, stolnika pinskiego, y jmc p. Soliborskiego. Ktorych to ich mciow obstringimus fide, honore et conscientia, aby kwitowego, ani groszowego, ani od juramentow, nie praetendowali, ale kożdemu z ich mciow na osobę po dwa tysiące z tegoż podatku, a quinta octobris zaczowszy, quinta novembris konczyc się powinna.

Na traktament jch mc panom deputatom diwisiey Ukrainskiey z podatkow przyszłych czopowego y szelężnego cztery tysiące deklaruiemy.

Legatie zas ich mc pp. posłow wszystkich pogorzenia, także y gradobicia, do przyszłego seymiku w recess odkładamy.

Ktore to postanowienie jmc p. marszałkowi naszemu podpisawszy ad acta podac zlecamy.

Datum, ut supra.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki jmc p. marszałka koła rycerskiego wdztwa Wołynskiego, przy pieczęci przycisnioney, w te słowa:

Frarciszek Gostinski, podstoli czyrski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wołynskiego.

Ktoreż to laudum, per oblatam padane, za podaniem y oczewistą prozbą wysz mianowanego podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystkie, z początku aż do konca, de verbo ad verbum, do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich iest ingrossowane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 2251, л. 1247, актъ 19.

LXXXII.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: объ объясненіи причины собраніи сеймика — необходимости немедленныхъ отвѣтовъ по разнымъ запросамъ и письмамъ; объ окончаніи пограничныхъ споровъ съ Волынскимъ воеводствомъ; объ обсужденіи присланныхъ воеводству писемъ на слѣдующемъ сеймикѣ и о содержаніи отвѣтовъ на запросы; объ освобожденіи м. Таганчи отъ подымнаго; о подводахъ при починкѣ Бѣлоцерковской крѣпости; о разореніи Богуславскаго староства и взиманіи податей съ имѣній краковскаго каштеляна до времени разграниченія Кіевскаго воеводства съ Брацлавскимъ; о ходатайствѣ предъ короннымъ хорунжимъ относительно возврата с. Шендеровки дв. Федкевичу со всѣми доходами; о возвратѣ дв. Яцковскому переплаченныхъ имъ податей; объ опредѣленіи подымнаго налога съ имѣній дв. Млодецкаго и Выговскаго; о введеніи однообразной цѣнности монеты; о назначеніи срока для уплаты податей и привлеченіи къ суду неплательщиковъ; о жалобахъ владѣльцевъ селъ, пограничныхъ съ Брацлавскимъ воеводствомъ, на взиманіе съ нихъ податей сборщиками этого воеводства, о сношеніи съ послѣднимъ для предупрежденія означенной несправедливости до окончанія разграниченія воеводствъ Кіевскаго и Брацлавскаго и о предоставленіи обывателямъ правъ отыскивать по суду свои убытки; о вознагражденіи за труды дв. Сускаго, присланнаго региментаріемъ, и объ отсрочкѣ сеймика,—23 октября 1715 года.

Року тисяча семъсотъ петнадцатого, мѣсяца октобра двадцатъ третего дня.

На урадє кгродскомъ, въ замку его королевскои милости Житомиръскомъ, передо мною, Констнътимъ Дидъковскимъ, наместнихомъ староства Житомиръского, и книгами нинешъними кгродскими житомиръскими, comparens personaliter, w. i. m. p. Alexander na Horbulowie Jerlicz, stolnik mozyrski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich laudum woiewodztwa Kijowskiego, na seymiku ex prorogatione w Żytomirzu, in loco consultationum solito, przypadaiącym unanimiter postanowione, z podpisem ręki swey własney, przy pieczęci przycisnioney, per oblatam podał, tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, obywatele y wszystkie rycerstwo woiewodztwa Kijowskiego, na dzien dzisieyszy miesiąca octobra anni praesentis ex prorogatione przypadaiący, seymikowi naznaczony, ziachawszy się tu, do Żytomirza, ad locum consultationum usitatum, luboby dla nieprzybycia w. ich mc pw urzędnikow naszych ex ordine pierwszych, iako y dla niepowrotu ich mc pw posłow do j. o. i. m. p. krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, także do prżeswitnych woiewodztwa Bracławskiego y powiatu Mozyrskiego, tudzież y do j. o. x. i. m. Galiczyna, anteriori laudo obranych, seymik teraznieyszy przedłużyc chcielismy; iednak że intervenientibus tot legalitatibus tak reskryptu od przeswietnego woiewodstwa Wołynskiego przez w. i. m. p. Michała Fedkiewicza, horodniczego owruckiego, posła naszego, respektem dobr, z tey strony rzeki Słuczy będących, do woiewodztwa naszego nalężących, przysłanego, iako y roznych listow, do w. ieh mc pp. woyskowych, iako-to: od w. i. m. p. Galeckiego, regimentarza, y innych ich mw pisanych, rezolucyey prędkiey potrzebuiących, y respektem roznych publicznych y prywatnych interessow, od roznych zachodzących, tak rezolwuiemy:

Naprzod, ponieważ tak dokument graniczny, z metryk wielkiego xięstwa Litewskiego authentice wyięty, dislimitationem nasze actualiter wyrażaiący, y inne dowody, przez i. m. p. posłow naszych, do pomienionego woiewodztwa obranych, tam, in loco consultationum, produkowane, effektu nie wzieły, y dobra Chupkow, cum attinentijs, y inne, iako-to wsie do miasteczka Bereżnego należące, a z tey strony rzeki Słuczy będące, antiquitus do woiewodztwa naszego należne y sub tempus tot incursionum et hostilitatum do woiewodżtwa tegoż przywłaszczone, ex mente tych-że dowodow starożytnych za nasze własne uznawszy, w. ich mc pp. kommissarzow, ad resolutionem granic anterioribus sancitis nostris obranych, y teraz unanimiter prosiemy, aby, znioszy się z w. ich mc pp. komissarzami woiewodztwa Wołynskiego, finem litium uczynili y funkcią swoię do skutku quam primum przywiedli, w czym y list do tegoż woiewod-

ztwa, in suis punctis obszernieyszy, i. m. p. marszałkowi naszemu napisac zlecilismy.

Legalitates listow: pierwszego—od. w. pana regimentarza, drugiego—od w. i. m. p. generała maiora Deboina, trzeciego—od w. i. m. p. maiora Klossa, do nas pisanych in nonnullis punctis, do powrotu ich mc pp. posłow naszych od j. o. i. m. p. Krakowskiego y do przyszłego seymiku ad resoluendum odkładamy y w tym listy responsowe do ich mc napisac i. m. p. marszałkowi zlecamy.

W niektorych zas punktach tak resoluimus:

Dobra Tahancze tegoż w. i. m. p. regimentarza tantisper od podymnego teraznieyszego, proxime praeterito laudo uchwalonego, uwalniamy y dalsze affeksa nasze ad vota i. m. w przyszły czas deklaruiemy.

Ratione zas podwod pod dranice z gruntu Korosteszowskiego dla reparacij fortecy Białocerkiewskiey, od w. i. m. p. generała-maiora Deboina affektowanych, że z podwod resztuiących, na odszukanie armat z Kijowa przeszłą uchwalą naznaczonych, in numero dwadziescia z Białocerkiewskiego starostwa naznaczamy.

Interess w. i. m. p. maiora Klousa y desolatią starostwa Bohusławskiego doniesione, w respekcie maiąc, ad resoluendum do przyszłego seymiku odkładamy.

W dobrach j. o. x. i. m. woiewody krakowskiego cursum omnium contributionum usque ad resolutionem granic z woiewodztwem Bracławskim, przez w. ich mc pp. komissarzow obudwoch woiewodztw faciendam, adhaerendo anteriori laudo, zatrzymuiemy; ad quem resolvendarum granitiarum z woiewodztwem Bracławskim actum obliguiemy wszystkich ich mc pp. obywatelow naszych collaterales, aby na ten termin, cum iuribus et despositionibus suis, lub sami przez się, lub przez umocowanych swoich, comparent et probationem (ktore dobra y do iakiego woiewodztwa należą) exhibeant.

W interessach w. i. m. p. Fedkiewicza, horodniczego owruckiego, respektem dobr Szanderowki, niesłusznie do starostwa Korsunskiego przywłaszczoney, y prowentow wszelkich zabrania et res-

pectu aliorum desideriorum i. m., listy nomine woiewodztwa naszego instancyalne tak do j. w. i. m. p. chorążego koronnego, iako y do innych ich mw (aby przy własnosci swoiey był zachowany y w. krzywdach per administrantes bonorum wniesionych uspokoiony) napisać commisimus temuż i. m. p. marszałkowi.

Interess w. i. m. p. Michała Jackowskiego, czesnika latyczowskiego, anteriori laudo wyrażony, według assignacyey w. i. m. p. komissarza naszego w summie in rem woiewodztwa wypłaconey przez i. m., quam primam satisfactionem z teraznieyszego podatku deklaruiemy.

Drugi interess w. i. m. p. Konstantego Młodeckiego, podstolego nowogrodzkiego, respektem dobr Koszowatey, Uzinia y Skarzowki, po lustracyey odeszłych y w mnieyszey kwocie poddanych będących, poniewaz ad mentem anterioris laudi praevia revisione personali in gremio nostro deduxit et tacto pectore fassus, że tylko w tych dobrach siedmnascie poddanych, pane suo żyiących, znayduie się, a drudzy—ubodzy y niedawni; zaczym te dobra na trzy czwierci dymu redukuiemy, y podatek teraznieyszy podymnego z tych że trzech czwierci ad aerarium wypłacic uznaiemy. Jako y w. i. m. p. Bazylemu Wyhowskiemu, skarbnikowi żytomirskiemu, ponieważ itidem documentis probavit et tacto pectore in gremio nostro przyznał, że w dobrach i. m. wsi Nowosiułkach dziewięc tylko poddanych, a dziesiąta wdowa nayduie się, czwierc dymu teraznieyszego podymnego do skarbu wypłacic naznaczamy.

Moneta zas, według dawnych uchwał naszych, aby po całym woiewedztwie curret, miec chcemy, y dla tego i. m. p. marszałkowi naszemu, aby wydał po miastach, miasteczkach y wsiach uniwersały, cum impositione vigoris, super quem ius renitentem extensi na sądach skarbowych unanimiter zlecamy.

Wszystkim zas dobrom, ktore do tąd podatku teraznieyszego podymnego y wszelkich podatkow, in antecessum uchwalonych, ad aerarium nie wypłaciły, ad satisfaciendum et exoluendum czasu ieszcze do czterech niedziel et non amplius ab actu praesenti na-

znaczamy. In casu zas niewypłacenia w tym czasie, forum na sądach skarbowych renitentibus ad respondendum praefigimus.

Tak wiele w kole naszym od roznych ich mc pp. obywatelow naszych intervenit skarg, mianowicie, od w. i. m. p. Młodeckiego, podstolego nowogrodzkiego, o dobra Koszowate y inne, w. i mc p. Błendowskiego, podczaszego trębowelskiego, o dobra Taraszcze y inne, iako też y o rozne wsie y miasteczka, do starostw Białocerkiewskiego, Sinickiego, Bohusławskiego y Korsunskiego należące, przeciwko ich mc pp. exaktorom woiewodztwa Bracławskiego, praecipue ich mc pm. Janowie Cyrynie y Michałowi Klitynskiemu, że ich msc, non obserwatis iuribus vicinitatis y nieczekaiąc rozgraniczenia przez ich mc pp. kommissarzow utriusque palatinatus, też dobra, antiquitus do woiewodztwa naszego należące, violentis executionibus aggrawuią y podatki niesłusznie extorquent et ansas (ktoreby inter concives, iako w iednym generale będących, wygasnąc powinne) struunt; zaczym ich mc pp. posłow do przeswitnego woiewodztwa Bracławskiego, anteriori laudo obranych, obliguiemy, aby has temeritates tych że ich mc pp. exaktorow doniesli, jako y i. m. p. marszałka, aby in eadem materia list do pomienionego woiewodztwa napisał et offensionem ac summam woiewodztwa naszego injuriam wyraził unanimiter zlecamy; hoc temporis każdemu terrigenae iniuriato libere iure agendi via w sądach naszych skarbowych, vel ubi de jure venerit, reservatur.

J. m. p. Suskiemu, towarzyszowi j. w. i. m. p. kasztellana kamienieckiego, z expedycyą od w. i. m. p. regimentarza do nas przysłanemu, in vim fatigi iego, złotych sto naznaczamy y one wypłacic w. i. m. p. Podhorodeckiemu. podczaszemu mscisławskiemu, exaktorowi pogłownego, na tych miast (co w skarbie i. m. pro persoluto acceptowano ma byc) zlecamy.

A ten seymik, ob praemissas legalitates, cum toto effectu, ad diem vigesimam novembris pod laską tegoż w. i. m. p. marszałka anni praesentis, millesimi septingentesimi decimi quinti, tu, do Żytomirza, proroguiemy et ulteriorem prorogationem consultationum,

in casu nieprzybycia pomienionych ich mc pp. posłow na ten termin et in casu necessitatis faciendi, w. i. m. p. marszałkowi comittimus et plenissimam daiemy facultatem.

Działo się w Żytomirzu, die vigesima secunda octobris, millesimo septingentesimo decimo quinto anno, na mieyscu obrad zwykłym.

У того лавъдум, перъ облятамъ поданого, при печати притисненои, подъписъ руки велможного его милости пана маръшалъка теми слови:

Alexander na Horbulowie Jerlicz, stolnik mozyrski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, m. p.

Locns sigilli.

Которое же то лявдумъ, перъ облятемъ поданое, за поданемъ и прозбою его милости подаваючого и за моимъ, урадовымъ, принятемъ, до книгъ нинешънихъ естъ вписане.

Кн. Кіев. центр. арх. № 211, л. 276, актъ 174.

LXXXIII.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: на сеймикѣ въ обозѣ подъ Фалимичами: о готовности обывателей выступить на защиту отечества; о привлеченіи къ отвѣтственности лицъ, уклоняющихся отъ выступленія на войну; о неявкѣ нѣкоторыхъ обывателей на смотры въ 1714 году и неучастіи ихъ въ охранѣ отечества; о назначеніи смотра на 11 ноября 1715 года; о назначеніи суммы для пріема пословъ конфедареціоннаго войска и Подольской партіи; объ ассигнованіи суммы на починку косгела въ Римѣ; о выборѣ лицъ для надзора за исполненіемъ обывателями воинской повинности; о выставленіи во время смотра обывателями конныхъ жолнеровъ для защиты границъ воеводства и внутренняго порядка,—13 ноября 1715 года.

Roku tysiąc siedmset piętnastego, miesiąca novembris trzynastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego kr. mci Włodzimirskim, przedemną, Alexandrem z Smarżewa Zaleskim, czesnikiem

malborskim, burgrabim zamku Włodzimirskiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi staroscinskiemi, comparens personaliter, urodzony jmc p. Paweł Zaleski, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich włodzimirskich laudum wdztwa Wołynskiego pod Falimiczami, z podpisem ręki y pieczęcią wiel. jmc. p. pułkownika wdztwa Wołynskiego, spisane, per oblatam podał de serie verborum tali:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdztwa Wołynskiego, in virtute obrad naszych przeszłych zjazdu naszego, za universałami wiel. jmc p. Stanisława na Chocimiu y Pieczychwostach Ledochowskiego, podkomorzego krzemienieckiego, braterskiemi affektami zgodnie iednostaynie pułkownika obranego, wydanemi, na termin przez tę obradę, w Łucku stałą, naznaczony, pod Falemicze ziechawszy, takową w kole braterskim ustanowilismy militari modo uchwałę:

Dziękuiemy wprzod panu Bogu Wszechmogącemu, per Quem reges regnant y wszystkie krolewstwa regimine Ejus in perfecto zostaią ordine, że ieszcze ta Rzplta, oyczyzna nasza miła, scisniona exotica manu, znayduie w sercach rycerskich nativi militis generosos sensus et animus, łączy y ochotę swoię wdztwo nasze Wołynskie cum generosis pectoribus woyska skonfederowanego, daiąc professsionem, że y z woyskiem skonfederowanym oyczystym, nullo custode relicto w domach swoich, nie tylko wyprawnego ordinuie żołnierza, ale y same wdztwo contra oppressores, nil tangendo majestatem nayiasnieyszego krola jmci, nam panuiącego, in tuitionem wiary swiętey rzymskiey kotolickiey, swiętnic jego, praw oyczystych, wielkiemi wiekami przez monarchow, na tronie polskim osadzonych et fidelitate imienia polskiego utrzymanych, y naiasnieyszego monarchy dzisieyszego krola jmci Augusta Wtorego, nam panuiącego, poprzysiężonych, spieszy et oppressionibus oyczyzny swoiey repressalia czynic z innemi wdztwy pari zelo usiłuie. Aby tedy concives nasi, bracia wdztwa tego, conserwuiąc aequalitatem status nobllitaris aequestris, fraterne dla ochrony oyczyzny spieszyli, miłoscią iey praw y wolnosci zachęcamy; ktorey by zas ratowaniu się powszechnemu y ochronie przeciwni bydz mieli y tey upadłey oyczyznie sukkursu oso-

bami swemi nie dali, prawo et rigorem, de expeditione bellica sancitum, na osobe y fortuny onych wkładamy et eundem rigorem do exequucij niezwłoczney przywiesc deklaruiemy. Lecz że, za łaską Bożą, tak wielkie y obszerne w wdztwie naszym rożnych ich mosciow znayduią się włosci, prawie medietatem wdztwa w sobie maiące, do ciężarow y ochrony wdztwa tego per despectum aequestris ordinis nie znaią się, contribuere cum fratribus nie chcą y według popisu pod Łuckiem w roku przeszłym, tysiąc siedmset czternastym, dnia szesnastego augusta stałym, ludzi, na pomienionym popisie pokazanych, na terminie dzisieyszym w obozie nie stawili, y ciż prezentowani ludzie wielm. imc p. pułkownika naszego teraz novissime ordynansu nie przyieli y tylko procurationes uniknienia usiłuią y staraią się, fraternis votis ciągnie ich mc ad tuitionem tak oyczyzny, iako y wdztwa naszego; ieżeliby, sami ich mc pnltr w innych wdztwach pro tuitione oyczyzny znaydowali się, proporcionalnie tudzież dobr swoich do nas pod komendę wielm. jmc p. pułkownika sub rigore expraesso nieodwłocznie stawali. In casu zas nieprzybycia, albo ludzi niestawienia, nie tylko wdztwo ag rigorem legis exequendum, ale et agendum z ich mc przystąpic deklaruie, y żeby pokazało wdztwo, iako in tuitionem oyczyzny staneło, ochotą naznaczyło dzien popisu undecima praesentis, tam się y szlacheckie serce oznaczą et renitentium senatorum wdztwa contemptus pokaże się, o ktory wdztwo agere nie zaniedba et serio czynic zechce; odebrawszy zas honor od jasnie wiel. jmc p. marszałka woyska skonfederowanego y całego rycerstwa, honor et aestimationem sui jungit.

Sensu et arma z winnym podziękowaniem ordynuie ich mciow pp. Jerzego Czerwinskiego, porucznika chorągwie pancerney wielm. jmc p. Wielhorskiego, kasztellanica wołynskiego, Jakuba Sienninskiego, rotmistrza jego kr. mci, Kazimirza z Korczmina Porwanieckiego, ktorzy ich mci generosos animosos affectus powinszuią, że tuitionem oyczyzny, iako cives patriae, assumserunt według instrukcyi sobie daney, wyrażą trudy y fatygi, rekompensuiąc jch mciom pp. posłom tak woyska skonfederowanego, iako y partyi z Podola,

spieszącey do iednosci, nativam militiam, do wdztwa naszego ordynowanym czterom jch mciom, przy tym żelaznym nieszęsliwosci czasie, na kożdego osobo po złotych dwa tysiące; ktora summa simul iuncta efficit osm tysięcy.

Stwierdzaiąc zas swiętego Stanisława, polaka y patrona oyczyzny naszey, fabrykię kosciołа, sub nomine jego w Rzymie założoną, iuż w ruinie zostaiące, oddaiąc tuitioni iego, naznaczamy y declaruiemy trzy tysiąca zllt. pol.; nie żaluiemy in cultum divinum te wdztwo nasze wielebnym oycom trynitarzom de redemptione captivorum klasztoru beresteckiego in ulteriorem erectionem koscioła tameyszego poprawienie, o wystawienie iego dbaiącym, podatku czopowego y szelężnego, pro retractis annis zatrzymanego z miasteczka Beresteczka, według uchwały, da Bog, przyszłey, y tęż summę, iaka się tylko pokaże według należytosci z tego miasta, tymże ich mosciom naznacza się. Do ktorey summy, tak ich mc pp. poborcy nasi, obrani od obudwoch powiatow tak Łuckiego, iako y Krzemienieckiego, nie pretenduiąc sobie żadnego solarium, ktore ich mc. tymże oycom trynitarzom należy, interessowac się nie powinni będą.

Conservando zwyczay woienny do dalszego progressu naszego y wszelkiey ostrożnosci, obieramy wielm. ich mc pp. Stefana Ledochowskiego, kastelanica wołyn., za strażnika wdztwa naszego, magni nominis et meritorum, imienia jego successorem, y imc p. Eliasza z Korczmina na Porwanczu Porwanieckiego, czesnika parnawskiego, za oboznego; ktorzy iako custodiam, tak y stanowienie rycerstwa naszego w ciągnieniu, według zwyczaiu woienniego, przestrzegac y upatrywac more militari powinni, ktorych do powinnosci officerow fraternis affectibus wiążemy.

Wniesione zas desideria braterskie w kole naszym, aby in prosperis et adversis rowno między sobą mieli pomiarkowanie, constituimus, aby każdy ex fortunis suis z dymu po koni czterech, moderownego żołnierza, z koniem y orężem należytym, wiel. jmc p. pułkownikowi na terminie popisu stawił, y te poczty namienionë arbitrio jmc p. pułkownika naszego subijcimus, ieżeli militare more do

computu przyięte bydz maią; ktore to poczty y pracy przed wiel. jmc p. pułkownikiem wdztwa naszego aby, providendo interna securitate wdztwa, zważywszy stawionych pocztow proportionem tak z dobr duchownych, iako y osierociałych, na granice wdztwa naszego dla wszelkich wiadomosci y zasłony, zważywszy coniuctury, według wzdania swego, ordynował; a kiedy gwałtowna ochrona oyczyzny y osob iuż samych przychodzi y następuie, obliguiemy wszystkich jch mc panow, aby się, nie składaiąc żadnemi defensami, do powszechney obrony, sami do nas sub rigore expraesso przybywali. Jednym tylko jch mc pp. woyskim powiatow naszych prawa im służącego exequutionem pozwalamy et officialibus castrensibus: podstaroscim, sędziom, pisarzom, custodias actorum et depositorum commitimus.

Ktorą to uchwałę, w kole braterskim zgodnie postanowioną, do grodu Włodzimirskiego podać, iako naybliższego, postanowiamy y zlecamy, y o to upraszamy.

Działo zię w obozie pod Falemiczami, octava novembris, millesimo septingentesimo decimo quinto anno.

U tego laudum, przy pieczęci przycisnioney, podpis ręki temi słowy:

Stanisław Ledochowcki, p. k., pułkownik generalny wdztwa Woł.

Ktoreż to laudum, per oblatam podane, za podaniem y prozbą wyszmianowanego imci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xięg ninieyszych iest ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 1083, л. 1102, актъ 989.

LXXXIV.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о выборѣ маршалка конфедераціи этого воеводства и ротмистровъ; о сношеніи маршалка съ генераломъ того же воеводства; объ обязательномъ подчиненіи обывателей приказамъ маршалка; о выборѣ резидента къ Волынскому воеводству для сношеній съ послѣднимъ и маршалкомъ генеральной конфедераціи; о назначеніи суммъ на содержаніе войска, на уплату вознагражденія разнымъ лицамъ, на починку костеловъ, на отправку посольствъ и проч. изъ собранной подымной подати; о введеніи дополнительнаго подымнаго налога и выборѣ для того особыхъ сборщиковъ; объ освобожденіи нѣкоторыхъ имѣній, частью или вполнѣ, отъ взноса податей; о неуклонномъ платежѣ податей и назначеніи въ нѣкоторыхъ городахъ помощниковъ сборщиковъ податей; о привлеченіи къ суду неплательщиковъ податей и о представленіи коммиссарами въ судъ люстрацій и тарифовъ дымовъ; о достоинствѣ и цѣнности монеты и о привлеченіи къ суду обывателей за нарушеніе таковой; объ отсрочкѣ сеймика,—22 ноября 1715 года.

Roku tysiąc siedmset piętnastego, miesiąca novembra dwudziestego wtorego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku i. k. m. Żytomierskim, przede mną, Konstantim Dydkowskim, namiesnikiem starostwa Żytomierskiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi żytomierskiemi, comparens personaliter, w. i. m. p. Alexander na Horbulowie Jerlicz, stolnik mozyrski, marszałek koła rycerskiego woiewództwa Kijowskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomierskich laudum na seymiku, ex prorogatione w Żytomierzu, in loco consultationum solito, die vigesima novembris anni praesentis przypadaiącym, postanowione, z podpisem ręki swey własney, przy pieczęci przycisnioney, z paragraphami dwoma na drugiey paginie na maryniesie, a trzecim między wierszami, własną ręką tegoż i. m. p. marszalka napisanemi, z gluzami na dwoch wierszach, ad acta per oblatam podał tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, obywatele y całe rycerstwo woiewodztwa Kiiowskiego, na dzien dzisieyszy dwudziesty novembra roku teraznieyszego, tysiąc siedmset piętnastego, ex prorogatione anterioris laudi seymikowi naznaczony, tu, do Żytomierza, ziachawszy się, gdzie pod dyrekcyą w. i. m. p. Kazimierza na Steczance Steckiego, chorążego kijowskiego, podstarosciego żytomirskiego, sędziego grodzkiego włodzimirskiego, pułkownika i. k. m. y Rzeczypospolitey, marszałka confederacyi woiewodztwa naszego, laudo in se latiori od nas unanimiter obranego y uproszonego, ktorego wszelkie actus publicos et privatos in bonum woiewodztwa naszego dignissimos uznaiemy, pod laską zas w. i. m. p. Alexandra na Horbulowie Jerlicza, stolnika mozyrskiego, marszałka boni ordinis woiewodztwa naszego, tot laudis utwierdzonego, na mieyscu obrad zwykłym zasiadłszy, naprzod, po sporządzoney unanimiter confederacyey, juramentami przez nas wszystkich, ile na ten seymik przybyc ad providendum internam et externam securitatem Rzpltey moglismy, ratificowaney, y po obraniu wyszpomienionego w. i. m. p. marszałka confederationis woiewodztwa naszego, ponieważ cała Rzplta canat classicum y cives wszyscy ad defensionem patriam unitis viribus zabieraią się, zaczym y woiewodztwo nasze od tegoż Rzeczypospolitey, iako pars a corpore, nie dzieli się, ale do spolnego ratunku, iako ad in cessariam Campanam convolare iest gotowe; a stosuiąc się do przeszłych uchwał naszych, ktoremi ordinem pospolitego ruszenia postanowilismy y teraz ex unanimi nostro assensu wiel. ich mc pp. rotmistrzow tychże woiewodztwa naszego, iako anteriora obloquuntur lauda, potwierdzamy; pomienionemu w. i. m. p. marzałkowi naszemu konfederacyey woiewodztwa naszego, in casu ingruentis necessitatis (illaesa iednak authoritate w. i. m. p. Jerzego-Andrzeja na Zdzeniżu y Nowym Dworze Czaplica, podkomorzego y sądowego podwoiewodzego, generału woiewodztwa naszego Kijowskiego, z ktorym się w. i. m. p. marszałek nasz in omnibus occurentiis, uti cum principe nobilitatis, znosic ma), przez uniwersały swoie convocando nobilitatem et quam optimum ordinem faciendi ple-

nisimam daiemy potestatem; za ktorego rządem, ile y tam gdzie ordynans iego zaydzie, do obrony oyczyzny stawac iednostaynie przyrzekamy y powinni będziemy pod rigorem, super renitentes w prawie opisanym.

A że przeswietne woiewodztwo Wolhynskie już pospolitym ruszeniem pod kommendą j. w. i. m. p. podkomorzego krzemienieckiego, pułkownika swego, w polu staneło y rescriptem swoim, ich mc. pp. posłom naszym danym. co kolwiek ad notificandum należec będzie, communicowac y uwiadomic nas declarowało; zaczym, za rezydenta do tegoż przeswietnego woiewodztwa Wolhynskiego y w. i. m. p. pułkownika iego w. i. m. p. Michała Fedkiewicza, horodniczego owruckiego, e medio nostri uprosilismy, ktoremu nietylko z przeswietnym woiewodztwem Wolhynskim conferendi et communicandi, ale nomine woiewodztwa naszego y i. w. i. m. p. marszałka konfederacyey generalnego Rpłtey zupełną moc y władze daiemy.

A że in confiniis Rpltey kray nasz, iako antemurale patriae, bez woysk obeysc się nie może, zaczym, lubo in summis będąc desolationibus, dla conserwatiy tegoż woyska pozwolilismy, według przeszłorocznego z j. o. i. m. p. Krakowskim traktatu, summy kwotę, to iest pięcdziesiąt y pięc tysięcy, item pięc tysięcy, z ktorych w. i. m. p. regimentarzowi przeszłoroczna kwota talerow bitych dwiescie; ich mc. pp. commissarrom dwom, od tegoż w. i. m. p. regimentarza ordynowanym, po tysiącu złotych; ich mc pp. posłom, teraz do nas od tegoż imci p. regimentarza przysłanym, złotych pięcset; residuum ad libitum et dispositionem wielmożnego imci pana regimentarza relinquimus; ktore summy złączone w iedno wypłacic z podatku podymnego, tak dawno zaległego y z roznych dobr niewypłaconego, iako y nowiter uchwalonego, declaruiemy, hoc adiecto, iż ich mc pp. woyskowi jurament przed w. i. m. p. regimentarzem swoim (iako niepowinni in hoc turbido Rzpltey woiewodztwa naszego odstępowac, ale przy woli y dalszey dispozicyey j. o. i. m. p. Krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, zostawac) wy_

konac maią; dla czego iterato posłow swoich do tegoż j. o. i. m. p. kasztellana krakowskiego, to iest, w. ich mc pw.: Alexandra na Czernichowie Niemirycza, nowosieleckiego, y Kazimierza Ilinskiego, niżynskiego, starost; także do w. i. m. p. regimentarza partyey Ukrainskiey w. ich mc pp.: Bazylego Wyhowskiego, skarbnika ziemskiego y pisarza grodzkiego żytomierskiego, Władysława Skipora, podstolego mscisławskiego; także y do j. o. x. i. m. Galiczyna, gubernatora kijowskiego, w. ich mw Stephana y Karola na Cherniechowie Niemiryczow, kasztellanicow połanieckich, upraszamy y na to instrukcją in suis punctis obszernieyszą (według ktorych sprawic się et prowinciam suam quam primum peragere maią) ad manus ich mc daiemy. A dla rzetelnieyszego woysku summy wypłacenia podymne powtorne z każdego dymu po złotych dwiescie polskich uchwalamy, ktore ma byc płacone według przeszłoroczney taryfy, ex quo w nagłym czasie lustracyey dymow nowey czynic iest inpossibilitas; czas oddania podatku tego a die prima decembris zaczyna się, a konczy się ultima ejusdem anni praesentis et non amplius; do wybierania ktorego podatku za commissarzow y exaktorow z powiatow Kiiowskiego y Żytomierskiego—i. m. p. Bazylego Wyhowskiego, skarbnika żytomierskiego, w Żytomierzu, z powiatu Owruckiego—i. m. p. Władysława Skipora, podstolego mscisławskiego, w Owruczym constituimus; ktorych fide, honore et conscientia obliguiemy, aby solarium, to iest groszowego y kwitowego, nie pretendowali, ale ich mm kożdemu po tysiacu złotych in vim fatygi deklaruiemy; także i. m. p. rezydentowi, do pomienionego woiewodztwa ordynowanemu, złotych polskich tysiąc, na erekcyą kosciola tu, w Żytomierzu, złotych polskich tysiąc declaruiemy y assignacye w. i. m. p. commissarzowi wydać na wypłacenie iak nayprędsze z teraznieyszego podymnego zlecamy; w. i. m. p. generał-mairowi Deboinu za iego znaczne ku woiewodztwu naszemu przysługi y affekta wdzięcznosci na przyszłym seymiku appromitimus; na reparatią zas kosciola y budynkow białocerkiewskiego wydane na dran złotych pięcdziesiąt, iako y i. m. p. chorążemu z expedytią, od tegoż

w. i. m. p. generał-majora do nas ordynowanemu, za iego fatygi złotych dwiescie offerimus, y te ż podatku dawno zaległego podymnego aby były wypłacone z starostwa Białocerkiewskiego, wielmożnemu i. m. p. commissarzowi assignacyą wydac committimus; i. m. p. Dunskiemu, pogorzelcowi, złotych sto; ich mc pw. braci do Włodzimirza dla attentowania seymiku przez i. m. p. horodniczego owruckiego, plenipotenta generalnego woiewodztwa naszego, ordynowanym dwom za ich pracę złotych sto za assignacyą, od w. i. m. p. kommissarza wydaną, maią byc wypłacone.

Dobra Fastuw, cum attinnentiis, j. w. i. m. xiędza biskupa kijowskiego ab omnibus in genere contributionibus ad trigennium integram uwalniamy; dobra w. i. m. p. Galeckiego, regimentarża, Tahancz, cum attinentiis, itidem od wszelkich podatkow in genere na rok zupełny libertuiemy; część w dobrach Horbulowie i. m. p. Kłobukowskiego y Haniewskiego, ex quo poddani rozeszli się, także y monaster w Krasnohurce ex limiti occasione rozeyscia poddanych od tychże podatkow podymnego uwalniamy, y list instancyalny za tegoż manastera ihumenem, to iest oycem ...... aysym Tarnawskim do iasnie przewielebnych i. m. xiędza Kiszki, metropolity kijowskiego, y i. m. xiędza Wyhowskiego, episkopa łuckiego, recommenduiący iego constantiam, iako pasterzom iego, ten w. panu marszałkowi napisać zlecamy; także listy responsowe do roznych ich mw., mianowicie, adhaerendo anteriori laudo, do j. w. i. m. xiędza biskupa kijowskiego, w. i. m. p. podkomorzego kijowskiego, w. i. m. p. generał-majora y w. i. m. p. Blendowskiego, podczascego trębowelskiego, tenże i. m. p. marszałek napisac ma. Dobra Toporyscza, habita ratione desolationis y także rozeyscia poddanych, na puł cwierci y pulszesnastki dymu; także dobra Tarascze w. i. m. p. Blędowskiego, podczaszego trębowelskiego, na pułdymu; dobra wies Stołpow ad praesens i. m. p. Władysława Bartkowskiego od innych wiosek, w taryfie opisanych, excypuiemy y na cwierc dymu y szesnastkę redukuiemy; dobra Szumsk i. m. p. Hołowinskiego y dobra Rayki i. m. p. Zawadzkiego teraznieyszy podatek podymnego in toto

wypłacą y podymne dawnieysze, po złotych pięcset z dymu wynoszące, exoluere per medium maią, a drugiey połowy exolutią ad resoluendum do przyszłego seymiku reicimus; z dobr zas wszelkich, antiquitus do woiewodztwa naszego należących, lubo na ten czas in controwersii tak z woiewodztwem Wołynskim, iako y z woiewodztwem Bracławskim, będących, ich mc pp. exaktores podatki wszelkie odbierac super renitentibus, condemnaty w sądach skarbowych otrzymywac, tandem delatij ich mc pp. woyskowym ad percipiendas contributiones, według uchwał naszych, respektem summy, laudo praesenti woysku deklarowaney, oddawac tenebuntur.

Gdzie wszystkich dobr i. m. p. dziedzicow y possessorow obliguiemy, aby dawne y teraznieysze podatki, uchwalone per conservatione tych że woysk, oddawali; podatku zas czopowego y szelężnego odbierać tak od ludzi tuteyszych, iako y zagranicznych, mercaturis quibusvis bawiących się, niezabraniali, owszem w dobrach swoich, na traktach będących, succollektorow conserwowali, mianowicie, w dobrach: Pochrebiszczach, Pawołoczy, Białey-Cerkwy, Trylisach, Szamrajowie, Łisiance, Bohusławiu, Kotelni, Kaniówie, Rzyszowie, Czudnowie, Berdyczowie, postanowiamy.

Każdemu zas renitenti y niedopuszczaiącemu podatkow odbierac forum ad respondendum w sądach skarbowych ad instantiam tychże ich mc pp., iniuriam woiewodztwa praetendentium, naznaczamy. Na ktorą sądow naypie(r)wiey sądzic się maiącą cadentią obliguięmy ich mc pp. kommissarzow, ktorym w roku przeszłym są od woiewodztwa concreditowane przeszłoroczne dymow lustracye, aby one ad judicium comportowali, iako y taryfy tamże powinni być reprodukowane, poniewasz po odeszłych dymach y rozeysciu poddanych z roznych dobr inne lustracye czynic y taryfe formowac appromittimus.

Ad extremum monetae, alias szelągi, aby bez braku szły po całym woiewodztwie naszym, byle tylko był szeląg nieblaszany, ale stare, dwa czechy w sobie maiące, po groszy sześć srebrną zas monetę y czerwone zlote aby ad mentem anteriorum laudorum szły con-

stituimus; każdemu zas sprzeciwiaiącemu tak z ich mc pp. obywatelow, iako y z ludzi, w dobrach ich żyiących, żydow y chrzescian, forum w sądach tychże skarbowych do odpowiedania ad instantiam instigatoris tychże sądow naznaczamy.

A żebys my in hoc turbido Rzeczypospolitey w dalszy czas sine consiliis nie byli, ile, kiedy tak wiele woiewodztwa naszego interessнw skutku nie wziely, dla tego teraznieyszy seymik cum toto effectu ad diem secundam januarij, anno proximo venturo, millesimseptingentesimo decimo sexto, incidentem tu, do Zytomierza, pod laską tegoż i. m. p. marszałka proroguiemy; ktoremu, in casu necessitatis, y dalszą seymiku prorogacyą do mocy podawszy, to laudum podpisac et ad acta castrensia żytomiriensia podać zlecilismy. Actum, ut supra.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki w. i. m. p. marszałka przy pieczęci przycisnioney temi słowy:

Alexander na Horbulowie Jerlicz, stolnik mozyrski, marszalek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego.

Ktoreż to laudum, per oblatam podane, za podaniem y prozbą wyszmianowanego i. m. podawaiącego, a za moim, urzędowym. przyięciem, do xiąg ninieyszych grodzkich żytomierskich iest ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 211, л. 282, актъ 281.

LXXXV.

Постановленiе обывателей Кiевскаго воеводства объ учрежденiи конфедерацiи, по случаю смутъ въ государствѣ, выборѣ маршалка и привлеченiи къ отвѣтственности обывателей, уклоняющихся отъ участiя въ конфедерацiи,—22 ноября 1715 года.

Roku tysiąc siedmset piętnastego, miesiąca nowembra dwudziestego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku i. k. m. Żytomierskim, przede mną, Konstantym Dydkowskim, namiesnikiem starostwa Żytomier-

skiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi żytomierskiemi, comparens personaliter, w. i. m. p. Alexander na Horbulowie Jerlicz, stolnik mozyrski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomierskich confederacyą przeswietnego woiewodztwa Kijowskiego, na seymiku ex prorogatione w Żytomierzu, in loco consultationum solito, die vigesima nowembris anni praesentis przypadaiącym y agituiącym się, postanowioną y przysięgą ztwierdzoną, una cum electione w. i. m. p. marszałka konfederackiego, z podpisem ręki swey własney, przy pieczęci przycisnioney, per oblatam podał; ktorey confederacyey tenor sequitur ejus modi:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, ziemscy y grodzcy, y obywatele wojewodztwa Kijowskiego, ziachawszy się na seymik do Żytomierza, na mieysce, zwyczayne, ex prorogatione anterioris laudi pro die vigesima novembris, uważaiąc conjunctury Rzeczypospolitey, że nondum ingens malorum enavigavimus aequor, a iescze turbidis agitamur ventis, kiedy nas prywatne mieszaią interessa, szkodliwe dobru pospolitemu, ktore między nami, ziemianami, czynią wewnętrzną deffidencyą, wzruszaią pokoi pospolity, też rozniaią serca y animusze, naruszaią całosc Rzeczypospolitey y woiewodztwa; zaczym, chcąc się salvowac y wykorzenic z serc prywatne interessa, biorąc przed się publicitatem całosc Rzeczypospolitey y woiewodztwa, a gruntuiąc pacem et tranquillitatem między sobą ab intra et ab extra, bierzemy się w imie Troycy Przenaswiętszey na potomne wieki do srzodkow y sposobow, nieraz w tey Rzeczypospolitey praktykowanych, łącząc serca y animusze nasze z całą Rzecząpospolitą, do confederacyey, sub carentia vocis activae na seymiku y w kole rycerskim, że cokolwiek cała Rzeczpospolita uniformiter będzie trzymała, y my z woiewodztwem, tanquam pars integrans, corpus Rzeczypospolitey ne debilitetur et viscera żeby nie były targane, y my, iako synowie teyże oyczyzny z całą Rzecząpospolitą trzymac przyrzekamy y, zabiegaiąc prywatnym interessom, żeby nas nie mieszaly, utrzymuiąc całosc Rzeczypospolitey y woiewodztwa, tę confederacyą

przysięgą stwierdzamy, quo ad statum praesentem, praeteritum et futurum w tę rothę: „Ja, N. N., przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu, w Troycy Swiętey Jedynemu, na to, iako ia na szkodę Rzeczypospolitey y woiewodztwa żadnych nie brałem podarunkow jakimkolwiek sposobem ni od kogo y brac nie będę, y interessow zagranicznych cudzych y tuteyszych panskich promowowac nie będę, y utrzymywac y, praktyk czynic na szkodę Rzeszypospolitey y woiewodztwa, ale tylko iedno dobro pospolite utrzymywac będę, iako ieden drugiego z nas nieodstąpi poty, poki ab intra et ab extra Rzeczypospolitey nieuspokoi się, tak mi, Panie Boże, dopomoż y niewinna męka Christusowa". Do teyże confederacyey upraszamy y bierzemy za marszałka y dyrectora w. i. m. p. Kazimierza na Steczance Steckiego, chorążego kijowskiego, podstarosciego zytomierskiego, sędziego włodzimierskiego grodzkiego, pułkownika i. k. m. y Rzpłtey, przyrzekaiąc nieodstąpic i. m. p. marszałka w szczęsciu y w nieszczęsciu; przeciwko zas temu kożdemu obywatelowi naszemu, ktory by nie chciał na tę confederacyą przysiądz z nami, consurgemus tanquam contra hostem patriae et damnificatorem et adversorem boni publici y przeciwko tym ich mc., ktorzy extra aequalitatem się wynoszą y nie chcą aequalia onera Reipublicae ferre z nami y podatkow z dobr swoich placic, in aequali Reipublica zyiąc z nami, a są renitentes uchwałam publicznym Rzeczypospolitey y woiewodztwa, y daią się na sądach skarbowych condemnowac, y activitatem na seymiku niema poty, poki jurameutu z nami nie wykona każdy z i. m. przed nami; ktory by zas z ich mw braci naszych miał remorsum in conscientia, a wyznał grzech na siebie, że uwiedziony był od kogo datkiem iakim, tedy, tanquam homines delinquenti, uważaiąc humanam fragilitatem, quo ad praeteritum statum debita, daruiemy, byle by cum corrigibilitate in futurum przysięgę wykonał; a ktoby z ich mw braci naszych postrzegł po ktorym kolwiek z ich mc braci naszych machinaciae iakie y praktyki, pospolitemu dobru szkodzące, przedtym y potym doniesc i. m. p. marszałkowi konfederackiemu, a i. m. p. marszałek con-

federacki sądzic z nami powinien tego i. m. szkodzącego dobru pospolitemu poenis arbitrariis.

Ktorą to confederacyą i. m. p. marszałkowi seymikowemu podpisac y do act tuteyszych grodzkich żytomierskich podac zlecilismy; a i. m. p. namiesnika grodzkiego żytomierskiego, obliguięmy, a żeby, wyiąwszy extrakt tey confederacyi, posłał do grodu Owruckiego.

Działo się w Żytomierzu, roku tysiąc siedmset piętnastego, dnia dwudziestego novembra.

U tey confederacyi, per oblatam podaney, podpis ręki, przy pieczęci przycisnioney, temi slowy:

Alexander na Horbulowie Jerlicz, stolnik mozyrski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowsklego, mp. Locus sigilli.

Ktorąż to confederacyą per oblatam podaną, za podaniem y prozbą wyszmianowanego i. m. podawaiącego, a za moim, urzędowym przyięciem, do xiąg ninieyszych iest ingrossowana.

Книга Кіев. центр. арх. № 211, л. 286, актъ 182

LXXXVI.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: о выраженіи благодарности Богу и вѣрности маршалку конфедераціи; о назначеніи посполитаго рушенія и наказаніи судомъ всѣхъ, уклоняющихся отъ него; о причиненіи коммиссарами выдачей билетовъ жолнерамъ отягощенія обывателямъ воеводства и объ отправкѣ по этому поводу пословъ къ генеральному маршалку конфедераціи, - 22 января 1716 года.

Roku tysią: siedmset szesnastego, miesiąca januarij dwudziestego wtorego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku i. k. m. łuckim, przede mną, Samuelem-Janem Wierzbickim, namiesnikiem na ten czas burgrabstwa y zamku Łuckiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, comparens personaliter, w. i. m. p. Jozef Ledochowski, chorąży

łomżynski, marszałek koła rycerskiego woiew. Woł., dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich luckich laudum woiewodztwa Woł., w Łucku, in loco consiliorum solito stałe, z podpisem ręki swoiey własney, cum suis punctis (o czym pomienione laudum niżey wpisane fusius in se sonat), ad acta podał per oblatam, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do akt wpisanie; a tak ia, urząd, ad acta przymuiąc, czytałem de tenore verborum tali:

My, rady, senatorowie, xiężęta, dygnitarze, urzędnicy, wszytkie rycerstwo woiewodztwa Woł, na seymik dzisieyszy ad locum consiliorum solitum, w Łucku, die vigesima januarij, anno currenti, millesimo septingentesimo decimo sexto, per prorogationem w obozie pod Sitancem expedyowanego, prorogowany, zgromadzeni, oddawszy Panu zastępow niesmiertelne dzięki, po skonczoney kampanij non vario in bonum publicum eventu, gdysmy kray woiewodztwa Wołynskiego pod waleczną y na cały swiat głosną sławą j. w. i. m. p. Stanisława Ledochowskiego, podkomorzego krzemienieckiego, marszałka zkonfederowaney Rzpłtey generalnego, od trybutu w wolnym narodzie nie praktykowanego, przy dzielnosci zacnego rycerstwa polskiego, z Rzpltą zkonfederowanego, wolny, uczynili takowe, za powszechną między nami zgodą, przy teraznieyszym akcie obrad naszych, miec chcemy y mamy postanowienie, utrzymuiąc wiernosc w obligacyi affektow y honoru woiewodztwa całego, przerzeczonemu i. w. i. m. p. marszałkowi wprzod na congressie przy popisie naszym przyrzeczoną, a potym na expedycyi woienney przy radach publicznych poprzysiężoną, w ktorey się y teraz spolnie wszyscy obowiązuiemy sacro sancte.

Nieustaiąc zatym w wrodzoney ad heroica ochocie y nie ustraszoney ad mille pericula martis gotowosci, pospolite ruszenie, za naypierwszym w. i. m. p. Mikołaia-Baltazara Olszanskiego, chorążego y pułkownika woiewodztwa naszego Wołynskiego, uniwersałem, uchwalamy y postanawiamy sub hoc na każdego z nas vigore, iż ktoby kolwiek ad prima passica za wydanym nie stanoł in armis ordynansem, takowy ab activitate vocis liberae y od fortuny swoiey

odpadac powinien na sądach expeditionis bellicae, prawem naznaczonych, odsądzony na instantią instigatoris publici woiewodztwa naszego, ktorego na przyszłym seymiku, tu, w Łucku, albo w polu agituiącym się, obrac y naznaczyc powinnismy, ktory mocą teraznieyszey uchwały naszey na tychże ich mc pp obywatelach. woiewodztwa naszego, nie będących na przeszłey kompanij, iako y naywczestniey z kompanyi odiezdzaiących, poenas urgere tamże na sądach expeditionis bellicae powinien będzie.

A lubo cum dispendio fortun naszych nieżaluiemy się in pretium zasług y krwie zacnego rycerstwa polskiego, z Rzpltą zkonfederowanego, że iednak, non observatis ordine et methodo, ich mc pp. commissarze z przeładowaniem nie bez agrawacyi wydaią palety, dla tego uprosilismy e gremio nostri do i. m. p. marszałka zkonfederowaney Rzpltey wiel. ich mc pp. posłow: Stanisława Czaplica, stolnika owruckiego, Michała Liniewskiego, podolskiego, dobrzynskiego, Adama Rohozinskiego, łowczego kijowskiego, Wacława Boreyka, podstolego owruckiego, z osobliwą in punctis instrukcią, prosząc przez primicialną powagę o expressię praetensyi wdztwa naszego i. w. i. m. p. marszałkowi zkonfederowanego z Rzpltą woyska, co wszytko obszerniey wydana wyrazi instrukcia.

Seymik zas teraznieyszy, cum toto ejus efectu w dalszych occurencyach do dnia trzeciego miesiąca lutego w roku teraznieyszym, tysiąc siedmset szesnastym, pod tąz laską odkładamy; na ktorym terminie ich mc pp. haeredes et possessores bonorum suorum connotationem przebraney od wayska z woiewodztwa cousolacyi comportare maią: do ktorego czasu seymiku przyszłego bonifikatią taryffy szelężnego y czopowego ich mc pp. commissarze z ich mc pp. lustratorami ad informationem woiewodztwa ukazac powinni.

Działo się w Łucku, die vigesima januarij, anno millesimo septingentesimo decimo sexto.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki w. i. m. p. marszałka w tę słowa:

Jozef Ledochowski, marszałek koła rycerskiego, woiew. Wolynsk.

Ktoreż to laudum, per oblatam podane, za podaniem y prozbą wyszmianowanego i. m. p. podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem wszytkie, z początku az do konca, de verbo ad verbum, tak iako się w sobie pisane ma, do xiąg ninieyszych grodzkich luckich iest ingrossowane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 2252, л 92, актъ 36

LXXXVII.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: объ утвержденіи акта конфедераціи воеводства, избраніи маршалка и составленіи для него формы присяги; о прекращеніи всякихъ судебныхъ процессовъ, розни и вражды между шляхтой; о выборѣ стражника граиицъ, составленіи для него формы присяги и опредѣленіи его обязанностей; о выборѣ въ помощь маршалку 12 совѣтниковъ и принесеніи ими присяги; о выборѣ резидента при генеральномъ маршалкѣ для облегченія сношеній съ нимъ воеводства и опредѣленіи обязанностей этого резидента; о строгомъ судѣ надъ преступниками; о вознагражденіи Украинской партіи войска за поддержаніе порядка въ краѣ и о немедленномъ взносѣ обывателями установленной для того подати; о ненарушеніи региментаремъ условій договора съ воеводствомъ; о привлеченіи къ суду коммиссаровъ и сборщиковъ податей. въ случаѣ нарушснія ими своихъ обязанноостей; объ исходатайствованіи суммы, необходимой на содержаніе Бѣлоцерковской крѣпости и гарнизона и объ отправкѣ для того пословъ къ маршалку генеральной конфедераціи; о принятіи мѣръ протявъ эконома Виленской капитулы, производящаго насилія и грабежи въ имѣніяхъ кіевскихъ обывателей; о назначеніи новой люстраціи воеводства, условіяхъ ея производства, выборѣ люстраторовъ и вознагражденіи ихъ; о выборѣ новыхъ судей въ скарбовые суды; о представленіи всѣми сборщиками податей отчетовъ въ скарбовый судъ; о внесеніи въ актовыя книги писемъ великаго короннаго гетмана; о назначеніи наградъ разнымъ лицамъ; объ освобожденіи другихъ отъ уплаты податей и объ отсрочкѣ сеймика,—4 января 1716 года.

Року тисяча семьсотъ шестнадцатого, мѣсяца геньвара четверътого дня.

На ураде кгродскомъ, в замку его королевъской милости Житомиръскимъ, передо мною Константимъ Дѣдковскимъ, намесникомъ кгродъскимъ староства Житомирского, и книгами нинешъними кгродъскими житомиръскими, comparens personaliter, wielmożny jmc p. Alexander na Horbulowie Jerlicz, stolnik mozyrski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich, laudum wdztwa Kijowskiego, na seymiku, ex prorogatione die secunda januarij w Żytomirzu, in loco consultationum solito, przypadaiącym, unanimiter postańowione, z podpisem ręki swey, przy pieczęci przycisnioney, per oblatam podał tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy y grodzcy, ziemianie, obywatele y całe rycerstwo wdztwa Kijowskiego, ziachawszy się na seymik do Żytomirza, na mieysce zwyczayne obradom, ex prorogatione anterioris laudi pro die secunda januarij roku teraznieyszego tysiąc siedmset szesnastego, przypadaiący, na samprzod, Supremo Directori dzięki uczyniwszy, że przy nowozaczętym roku, w teraznieyszych Rzpltey rewolucyach, czasy y mieysca obradom naszym około dobra pospolitego y całosci wdztwa y fortun naszych zgromadzonym nam pozwolił, oraz rozłączone, nas, braci, serca rożnemi diffidencyami łaską Swoią przenayswiętszą tenże Scrutator cordium junxit corda et pectora concivium y do tych czas o chwalebney wdztwa naszego confederacyi deliberantia, ktorzysmy, wziąwszy staropolskiey cnoty posturę, zgodnemi głosami, złączonemi sercami, niezmyslonym przyiazni kandorem do swiątobliwey confederacyey, na przeszłym seymiku z Rzpltą przy wierze, wolnosci, maiestacie y swobodach szlacheckich zaczętey, zwyczaiem należytym idąc, obowiązek nas cielesną przysięgą, według rothy, w przeszłym laudum wyrażoney, etiam pszy podpisach jmion y nazwsik naszych na osobliwym regestrze, stwierdzilismy, uprosiwzzy na samprzod w. jmc p. Kazimierza na Steczance Steckiego, chorążego kijowskiego, podstarosciego żytomirskiego, sędziego włodzimirskiego grodzkiego, pułkownika woysk Rzpltey, commissarza, dyrektora y marszałka na-

szego confederacyey, na przeszłym seymiku zgodnemi głosami obranego, aby jurament na marszałkowską confederacyi funkcyą na rothę, od nas, braci, napisaną, wykonał de tenore verborum sequenti: „Ja, Kazimirz, przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, w Troycy Swiętey Jedynemu, iż zdrady żadney przeciwko Rzpltey y wdztwu czynic nie będą, ani przywaty swoiey, ale dobra pospolitego przestrzegac, bez consensu publicznego sam nic jmieniem wdztwa deklarowac, ani stanowic bez ich mciow pp. konsyliarzow rady, listow wszelakich, correspodencyi z iakiegokolwiek stanu y condycyey intra regnum correspondentami, in occurrentijs publicis ich mm pp. konsiliarzom y responsow iako nayprzędzey kommunikowac powinienem, władzy moiey nie z inwidyey, ani z wyniosłosci, ani urazy iakiey, do kogo mianey, używac, causas criminales przywatnie sądzic nie będą, ale w kołe generalnym, zwyczaiem generalney confederacyey, nikogo z okazyey dawney albo swieżey niechęci na nierowną sile nieprzyiacielską narażac nie będę y owszem injusta pretensione prawem agere z sobą pozwalam ad normam innych wdztw Rzpltey zkonfederowanych; ktorey konfederacyey dłużey wżywac nad generalną nie powinienem, ani vinculo obstrictos tenebo, y ich mciow pp. konsiliarzow propositiones non postponam, ale sercem y zezwoleniem acceptabo, ani im za zle miec nie będę, y nikogo dishonorowac w swoiey kommendzie nie będę".

Po ktorzym to in facie całego rycerstwa y koła braterskiego przez jmc p. marszałka wykonanym juramencie wszelkie diffidencye, iakiekolwiek wasnie y niesnaski, affekta braterskie ruynuiące, dobru pospolitemu y całosci wdztwa naszego szkodzące, w wieczną niepamięc puszczamy y actus quosvis laesivos, przez kogokolwiek y w ktorymkolwiek grodzie poczynione, za powszechną zgodą nas wszystkich braci przez ich mw pp. regentow grodzkich lub ziemskich wdztwa naszego, do czego miłoscią braterską obliguiemy, eliminand., cassabiles, annihilandos et non extradendos censemus, osobliwie manifestacya w grodzie Łuckim roku blizko przeszłego, tysiąc sidmset piętnastego, stante scissione uczyniona, ma bydz przez

jmc p. Dołżkiewicza, woyskiego owruckiego, brata ziemianina naszego (ktorego itidem amore fraterno obliguiemy), przez osobliwy jnstrument eliminowana, za powszechną nas wszystkich braci y całego koła rycerskiego zgodą, pro non extradenda ma censeri nihilque bonae famae, integerrimae reputationis nocere, ma bydz deklarowana, jakoż teraznieyszą naszą uchwałą cassuiemy, annihiluiemy nullitatisque vicio podlegac publicznemi wotami zgadzamy się.

Do dalszego zas teraznieyszego seymikowania przystępuiąc porządku, zapatruiąc się na teraznieysze Rzpltey zamieszanie y conjuncture, za strażnika granic wdztwa naszego obralismy wiel. jmc p. Antoniego Trypolskiego, chorążego owruckiego, starostę wyszgrodzkiego, sędziego grodzkiego, generału kijowskiego, obliguiąc imci do nieodwłocznego juramentu na rotha, od koła naszego braterskiego spisany, tenoris sequentis: „Ja. Antoni, przysięgam Panu Bogu w Troycy Swiętey Jedynemu, iż ja w urzędzie moim strażnikowskim zdrady żadney przeciwko Rzpltey y wdztwu czynic nie będę, ani prywaty, ale dobra pospolitego, całosci granic y fortun przestrzegac, z komendą wyższą znosic się będę, wszelkie obligacye z uchwał publicznych urząd moy, według prawa pospolitego y constitucyi od wdztwa ułożone skutkiem samym exequowac, y nic na szkodę Rzpltey y wdztwa moliri nie będę, tak mi, Panie Boże, dopomoż y niewinna męka Chrystusa Pana". Po ktorym wykonanym juramencie, nie dłużey ma trwac na urzędzie swoim strażnikowskim nad konfederacyą wdztwa naszego. Ktorego to jmc p. straźnika obliguiemy amore boni publici, aby miał indefessam curam et solicitudinem koło całosci granic y fortun naszych; in casu, strzeż Boże, ingruentis necessitatis iakowego niebezpieczenstwa intra vel extra palatinatum, zaraz, niemieszkalnie, aby jmc p., zniosszy się z ich mc pp. pułkownikiem y marszałkiem konfederackim o czasie y mieyscu zgromadzenia nas, braci szlachty, za uniwerzałem pomienionych ich mw władzących, ma zaszczyt urzędem swoim wdztwu dawac y wczesnemi repressaliami wdztwu naszemu zbawienną swoiey dzielnosti koronę ma przynosic urzędu swego strażnikowskiego, nic nad prawo nie używaiąc.

Trybem zas y sposobem innych wdztw zkonfederowanych idąc, do jmci p. marszałka konfederacyey zgodney naszey ich mw pp. konsiliarzow dwunastu obralismy, iako to, w—ch ich mw pp.: Wenturego Hanskiego, chorążego żytomirskiego, Antoniego Trypolskiego, chorążego owruckiego, Jana Rybinskiego, stolnika żytomirskiego, Kazimierza Pruszynskiego, podstolego żytomirskiego, Michała Pawsze, podczaszego owruckiego, Jana Trzeciaka, woyskiego kijowskiego, Kazimirza Hanskiego, łowczego żytomirskiego, Bazylego Wyhowskiego, skarbnika żytomirskiego, Michała Fedkiewicza, horodniczego owruckiego, Nikodema Woronicza, staroste ostrzskiego, Alexandra Jerlicza, stolnika mozyrskiego, Stanisława Zberkowskiego, ktorzy, według urzędow swoich ziemskich, mieysce funckyey swoiey capescere maią y jurament osobliwy na rothe, przez wielmożnego imc p. marszałka konfederackiego podaną, lub junctim wszyscy, lub też pro parte każdy z jch mw pp. konsiliarzow przed wielmożnym jmc p. marszałkiem konfederackim wykonywac obligantur.

Dla skutecznieyszego informowania się y znoszenia z Rzpltą zkonfederowaną, z jwm jmc p. marszałkiem generalnym, upraszamy za rezydenta jmci p. Antoniego Steckiego, podczaszego owruckiego, pisarza generału wdztwa Kijowskiego, ad latus jw. jmc p. marszałka Rzpltey zkonfederowaney, ktorego obliguiemy, ażeby raczył quam citissimis passibus properare y jmc p. Fedkiewicza, horodniczego owruckiego, do tych czas na rezydencyey zostaiącego, aby ad latus naszego w. jmc p. marszałka imieniem nas wszyskich braci y teraznieyszego koła rycerskiego upraszał, sam zas aby actualiter póty zostawał, póki ta konfederacya instrumentem iakowym rezolwowana nie będzie, y we wszystkich interessach publicznych, conjunkturach, teraznieyszych occurencyach wdztwa naszego cum plenissima facultate z tymże jwm jmc p. marszałkiem generalnym Rzpltey zkonfederowaney znosic się, konferowac, consilia sana capere imieniem wdztwa naszego, erga bonum publicum stanowic, przyrzekac y pozwalac ma y wolen będzie, korrespondowac ustawicznie przez poczte (ktorey cursum do Łucka et recursum do

Zamoscia na sądach skarbowych w. jmc p. marszałka z ich mc pp. sędziami obmyslic upraszamy y zlecamy) z w. ich mc pp. marszałkiem konfederackim y konsiliarzami y publiczne pro informatione donosic occurencye adstringitur jmc pan braterskiemi affektami, krorego swiadczona wdztwu naszemu około dobra pospolitego y całości fortun maszych żywa applikacya et solicitudo pro activitate sua concitabit nas braci do rzetelnego w zawdzięczeniu recompensy, y cokolwiek z jwm jmc p. marszałkiem generalnym y całą Rzpltą erga bonum publicum y wdztwu naszemu salutare, bez naruszenia praw, constituet, my to pro rato et grato przyiąc deklaruiemy.

Delinquentem terrigenam lub iakiegokolwiek stanu y kondycyi człowieka, podczas tey konfederacyi naszey molimina aliqua dobru pospolitemu y wdztwu naszemu nociva struentem, funkcyą y dyrekcyą marszałkowską everrentem, iako zdrayce Rzpltey y wdztwa naszego sądzic jmc p. marszałek konfederacki z ich mc pp. konsiliarzami (ktorych to do kompletu in absentia wszystkich sufficit szesciu) maią y praevia inquisitione karac według demeritum każdego wykraczaiącego poenarie, według dawnieyszych uchwał, ktore fusius edisserunt, adstringuntur.

Do ktorych stosuiąc y referuiąc się, quotę summy partyey Ukrainskiey, zaszczyt temu kraiowi daiącey, z podatkow na przeszłym seymiku uchwaloną y postanowioną, a za teraznieyszą powszechną zgodą całego koła rycerskiego obliguiemy ich mw pp. dziedzicow, possessorow, kommissarzow y ekonomow dobr wszystkich generaliliter, aby ten podatek, iako nayprędzey, do rąk ich mw pp. exaktorow importowali intra spacium, nim sądy skarbowe teraznieyszey cadencyi odsądzone będą, na ktorych zakonczenie maią ich mc pp. exaktorowie regestr ich mw retentorow podac y, konwinkowawszy prawnie, delate wydac ich mcm pp. woyskowym dla exequowania y wybrania tego podatku, z ktorego norma tak rocznego traktatu z partyą woyska; na Ukrainie będącego, specifice, osobliwie na garnizony w fortecach, na Ukrainie będących, piętnascie tysięcy złotych

polskich z teyże summy odtrąca się, y za dyspozycyą wiel. jmc p. Deboin, generała-majora, do rąk iego kommissarza maią byc wyliczone, lub delaty na exequowanie dane.

Wielmożny zas jmc p. regimentarz, według rescryptow od jw. jmc p. Krakowskiego, więcey sobie nic nad traktat przeszłoroczny pozwalac ani pretendowac nie powinien; w niedyskrecyey ktorego musiało-by wdztwo consulere futuris obviareque malis wczesnie, co deferre listami tak jmc p. regimentarzowi, iako y imc p. generał-majorowi doniesc, ma nomine wdztwa imc p. marszałek, oraz zalecic, aby delaty wszelkie bez żadney excepcyey y protekcyey more przeszłorocznego traktatu przymował jmc p. regimentarz.

A cokolwiek by zas ich mc pp. kommissarze nasi, albo raczey exaktorowie, swoich pieniędzy supplendo, nie wybrali, podatek na potrzebę wdztwa naszego spendowali, tedy maią miec nieuchybną na sądach skarbowych bonifikacyą.

Jmc p. Steckiemu, porucznikowi jego kr. mci y posłowi od w. jmc p. Doboien generał-maiora, komendanta białocerkowskiego, respons dac obliguiemy jmc p. marszałka naszego w ten sens, iż Białocerkiewska forteca y w niey presidiarij nie tylko iest antemurale naszego wdztwa, ale y całey Rzpltey; zaczym, iako nasze wdztwo pro posse swiadczy w udzieleniu summy pewney tak roku przeszłego, iako y teraznieyszego, na lenungi, aby y od Rzpltey podobneż subsidium charitativum et charisma in necessitate tey fortecy mogł miec; ktorey teraz Rzpltey zkonfederowaney że iest marszałkiem generalnym j. w. jmc p. Stanisław Leduchowski, podkomorzy krzemieniecki, zaczym życzylibysmy, aby jmc p. generał-major, zniosszy się wprzod przez pocztę z jmc p. rezydentem teraznieyszym (ktoremusmy singulariter ten interess białocerkiewski zlecili pro dokumento instrukcyą od wielm. jmc p. generał-majora dla remonstracyey j. w. jmc p. marszałkowi generalnemu produkowac jmc p. rezydenta obligowalismy) de effectu et eventu potrzeby tey fortecy usilney, posłow wyprawic do tegoż j. w. jmc p. marszałka, cum expostulatione praemissorum; ktorym ich mm pp. posłom

y nasz jmc p. rezydent jmieniem wdztwa ex statione sua dopomogac będzie powiniem.

Wniesione stativae przez ich mw braci naszych żale y praetensie, osobliwie przez ich mw pp. Trzeciaka, woyskiego kijowskiego, Macieja Trypolskiego, miecznika owruckiego, ich mw pp. Lewkowskich, że p. ekonom z Kamienszczyzny, convellendo jura gentium, gwałcąc pokoy domowy, przestępuiąc granice, z ludzmi swywolnemi ważył się gwałtownie w Wielednikach nocnym y grabieżnym sposobem naysc y konie zabrac, violencye prawem zakazane popełnic, w jnstrukcye dołożyc ich mm pp. posłom z przeszłego seymiku, do powiatu Mozyrskiego uproszonym, ut coerceant ista, y we wszystkim aby satysfakcya injuriatis supra specificatis obmyslona była, y listy w tey materyi od woiewodztwa naszego ma jmc p. marszałek nasz do nayprzewielebnieyszey kapituły Wilenskiey pisac In casu zas dalszych podobnych excessow, granic przestempowania, ma jmc p. strażnik nasz moc takowych excessivos kazac łapac y ządzic z ich mmi pp. konsiliarzami pro qualitate delicti.

Że zas multi querulantur ich mw braci nasi o przeładowanie taryfu, drugim o zfolgowanie; zaczym innych ich mw pp. lustratorow, a naprzod, z powiatu Kijowskiego—ich mw pp. Humienieckiego y Studniarskiego; z powiatu Żytomirskiego—ich mw pp. Alexandra Steckiego y Stefana Zawadzkiego; z powiatu Owruckiego—jch mw pp. Alexandra Dołżkiewicza, woyskiego owruckiego, y Alexandra Wołynieckiego, ktorzy rzetelną lustracyą, wraz odprawywac powinną, juramentem cielesnym poprzysięgli na te rothe: „Ja, Stanisław, Dominik, Alexander, Stefan, Alexander, przysięgamy Panu Bogu Wszechmogącemu, w Troycy Swiętey Jedynemu, iż urząd naszey lustracyey bez żadnego respectu, faworu, nie folguiąc iednemu nad drugiego, nie z wasni, ani przyiazni, ani korupcyey, ani kolligacyey, ani obietnicy, ani posułow, ani darow y podarunkow, ale szczerze, prawdzwie, według prawdy y sprawiedliwosci, poddanych gruntowych, powinnosc panską odbywaiących (procz ludzi bez gruntu, dworską usługę odbywaiących), spi-

sywac y do wdztwa podawac, y przysiąg woytow, rzetelnosc poddanych powiadaiących y quantitatem onych wyrażaiących, słuchac będziemy, nikomu nie folguiąc; tak nam, Panie Boże, dopomoż y niewinna męka Syna Jego",—obralismy. Po ktorym wykonanym juramencie maią lustracyą wygotowac ich mci na seymik boni ordinis na zajutrz po deputackim, w każdey wsi y miescie, jurament od woyta albo poddanego iednego na rzetelnosc, wiele poddanych maią, excypowac, pustek zastarzałych, gdzieby zasiewy y ogrodu nie miało byc, nie includuiąc. Za ktore to prace ich mw po dziesięc groszy na dwoch z chalupy wybrac sobie pozwalamy.

A że niektorzy ich mc pp. sędziowie skarbowi poumierali, tedy na ich mw mieysce ich mw pp. Kazimirza Hanskiego, łowczego żytomirskiego, Kazimierza Iłinskiego, starostę niżynskiego, majora jego kr. mci Nikodema Woronicza, starostę ostrzkiego, Michała Strybyla za sędziow obieramy y upraszamy. ktorzy jurament na sądach skarbowych wykonac powinni.

Jch mw pp. exaktorow in genere wszystkich do uczynienia kalkulacyi na teraznieyszych sądach skarbowych ninieyszą uchwałą adstringimus, ktorych temuż sądowi, po uczynioney kalkulacyi, kwitowac pozwalamy; y na też sądy interes ich mw pp. Jackowskiego y Mielnickiego odsyłamy.

Listy y responsy od j. w. jmc p. kasztellana krakowskiego, hetmana w. kor., regimentarza partyey Ukrainskiey, y jmci p. generał-maiora do grodu per oblatam podac zlecamy y responsa onym poodpisywac.

Według zas możnosci, przy ustawicznych podatkowaniach y pressurach poddanych ubogich, wdztwo nasze largicyi w. jmc p. Deboien, generał-majorowi, złotych tysiąc z retentow dawnych podatkow deklaruie, obliguiąc do nieustaiącego około tey fortecy starania; jmc p. sekwartowi białocerkowskiemu y jmc p. Jozefowi Surynowi z tegoż podatku złotych pięcset; jmc p. Krzuckiemu, kapitanowi, y jmc p. Steckiemu, porucznikowi y posłowi,—zł. tysiąc; inwentuiącemu xięgi w Kijowie—zł. dwiescie; jmc p. Chodakowskie-

mu za bol—zł. pięcdziesiąt, jmc p. Woroniczowi, staroscie ostrzskiemu za poselstwo—złł. tysiac; jmc p. Gutkowskiemu, ktory do Włodzimierza iezdził,—złł. trzydziesci; oycom jezuitom, kapetuiącym teraznieyszemu zgromadzeniu naszemu,—złł. sto; oycom czercom tryhurskim—złł. pięcdziesiąt naznaczamy y imc p. komissarza do wydania assygnacyi obliguiemy.

Interess jmc p. Krzywickiego względem przez niepomiarkowanie częsci innych dziedzicow y possesorow dobr jegomoscinych przeładowanych z szesnastki podatek teraznieyszy jegomosci daruiemy, y te uchwałe publiczną, za powszechną wszystkich nas braci zgodą, postanowioną jmci p. marszałkowi koła naszego, z prorogacyą tegoż seymiku na dzien szosty lipca pod tąż laską, podpisac zlecilismy.

Działo się w Żytomirzu, dnia drugiego stycznia roku tysiąc siedmset szesnastego.

У того лявъдумъ, перъ облятамъ поданого, подъпись руки велъможъного его милости пана маръшалъка, при печати притисненой, теми словы:

Alexander na Horbulowie Jerlicz, stotnik mozyrski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, manu propria. Locus sigilli.

Котороежъ-то лявъдумъ, перъ облятамъ поданое, за поданемъ и прозбою вишъменованого его м-ти подаваючого, а за моимъ, урадовымъ, принятемъ, до книгъ нинешънихъ естъ вписаное.

Кн. Кiев. центр. арх. № 211, л. 296, актъ 191.

LXXXVIII.

Постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства: о назначеніи суммы на содержаніе гарнизона, Украинской партіи войска и отдѣльныхъ военныхъ чиновъ; о введеніи тройного поголовнаго налога и выборѣ для взиманія его сборщиковъ; о введеніи шеляжнаго, чоповаго и мельничнаго налоговъ, условіяхъ взиманія ихъ, выборѣ сборщиковъ и привлеченіи къ суду лицъ, уклоняющихся отъ платежа этихъ налоговъ; о производствѣ люстраціи воеводства сообразно съ обводомъ его границъ и представленіи таковой сеймику; объ употребленіи налоговъ съ имѣній краковскаго каштеляна на содержаніе Вербицкаго гарнизона; о мѣрахъ къ облегченію тяжелаго положенія воеводства и объ отправкѣ съ этой цѣлью пословъ къ краковскому каштеляну; о выборѣ пословъ въ генеральную конфедерацію и опредѣленія характера ихъ дѣйствій; о созывѣ, въ случаѣ необходимости, новаго сеймика,—6 февраля 1716 года.

Roku tysiąc siedmset szesnastego, miesiąca februarij szostego dnia.

Na urzędzie grodz., w zamku i. k. m. Winickim, przede mną, Franciszkiem Gawłowskim, regentem grodz., namiesnikiem burgrabstwa, y xięgami ninieyszemi grodz. winickiemi, comparens ptr, urodz. imc p. Samuel Sarnicki dla zapisania do xiąg grod. winickich laudum seymiku woiewodztwa Bracł., z podpisem ręki w. imc p. marszałka koła rycerskiego, per oblatam do xiąg grodz. winickich podaiąc, o przyięcie prosił; kturego affektatiey ia, urząd, annuendo, przymuiąc do xiąg, słowo od słowa czytalem, in tenore sequenti:

My, rady, dignitarze, urzędnicy y całe rycerstwo woiewodztwa Bracł., na seymik boni ordinis, ex prorogatione dnia trzeciego februarij w roku teraznieyszym, tysiącznym siedmsetmym szesnastym, przypadaiący, zgromadzony, do Winnicy, ad locum solitum, zszedłszy się y obrawszy sobie, in absentia wielm. panow urzędnikow ziemskich woiewodztwa naszego, za dyrektora w. imc p. Pawła Jaroszynskiego, podczaszego owruckiego, iako urzędnika, generała y komis-

sarza woiewodztwa naszego, taką, wziowszy P. Boga naszego na pomoc, obrad naszych braterskich czyniemy y stanowiemy uchwałe:

Naprzod, widząc Rzpłtą y woysko koronne w teraznieyszych okolicznosciach zostaiące, lubo woiewodztwo nasze ab omnibus oneribus konstitutiami iest libertowane, iednak że, ob dispensabilem necessitatem, dla partiey woyska, w Ukrainie będącego, per modum subsistentiey pro hac solutione, lubo z ostatnią prawie cięszkoscią naszą, piętnascie tysiący złot. polskich wypłacic deklaruiemy, saluis per omnia na potym constitutionibus, woiewodztwu naszemu eo nomine servientibus, także na accomodatią w. imc p. reimentarzowi teyże partiey Ukrainskiey—złot. tysiąc scescset, ich mc pp. posłom woyskowym: imc p. Jakubowi Sieninskiemu, skarbnikowi kijowskiemu—złot. cztyrysta, imc p. Giedyminowi, porucznikowi—złot. cztyrista, imc p. Ostrowickiemu—złot. dwiescie, imc p. Krzuckiemu—złot dwiescie, imc p. kapitanowi Syczowi—złot sto, imc p. Żurbickiemu, chorązemu—złot. sto naznaczamy; z osobna przez laudum przeszłe oycom iezuitom na naprawe kosciola winickiego—złot. pięcset, imc p. regentowi grodz. winickiemu—złot. sto pięcdziesiąt, imc p. Maskiewiczowi—złot sto, imc p. Danczewskiemu—złot. cztyrdziescie, per modum donatiwy, za spolną zgodą konferuiemy; na kture to summy w. imc p. komissarz woiewodztwa naszego, iako y na porcie, alias lenungi, to iest na kożdy miesiąc aż do seymiku boni ordinis roku teraznieyszego, tysiąc siedmset szesnastego, in septembre przypadaiącego, na garnizon bracł. imc p. Miączynskiemu, komendantowi, po złot. sto dwadziescia, ich mc pp. oberofficierom—po złot. sto pięcdziesiąt, underofficierom y żołnierżom—po złot. cztyrysta na kożdy miesiąc, a osobliwie akkomodatiey, per modum donatywy, temuż imc p. Miączynskiemu, komendantowi,—na złot. trzysta, imc p. porucznikowi Osmanowi—na złot. sto, imc p. Adlerowi, adiutantowi,—na złot osmdziesiąt assignatie do retent naprzod, ieżeli się iakie u ich mc pp. exaktorow przeszłych w gotowiznie albo na delatach znaydowac będą, a in defektu pomienio-

nych retent lub delat, do przyszłych niżey opisanych podatkow ma wydac assignatie.

Ponieważ zas tanto oneri podatki, in antecessum uchwalone, wystarczyc niemogą, tedy podatek troyga pogłownego, to iest po złot trzy od głowy chrzescianskiey poddanych dobr wszelakich woiewodztwa naszego, abrogando wszelkie libertatie, bez żadney exceptiey, iako y od maydanikow saletrnych, potaszowych, et a vagabundis personis, kture gdziekolwiek znaydowac się mogą, excepto iednak osob utrisuque sexus, lat piętnastu non excedentes, y oprocz osob mere duchownych, uchwalamy y postanowiamy; do kturego wybierania podatku za exaktorow urodz. ich m. panow Alexandra Wkrynskiego y imc p. Pawła Rosciszewskiego obieramy y upraszamy; kturzy to ich mc die decima septima februarij anni praesentis na funktią swoię w grodzie Winnickim zasiesc y przez niedziel szesc continue zostawac maią; przez ktury czas pomieniony podatek od osoby chrzescianskiey po złot. trzy y solarium, alias kwitowe, od osoby po groszy trzy, od żydowskiey oboiey płci od osob y od ludzi, kturzy dotąd, contra mentem laudorum, na mieszkanie z futorow do miast lub wsiow nie poschodzili,—po złot. polskich szesciu praevijs iuramentis, iako w przeszłym laudum są opisane, et salua revisione wybierac maią; od iuramentow imc p. regentowi grodz. winnick, tak iako y przed tym, po groszy dwunastu, a woznemu po groszy trzy należec będzie; iesliby zas in spatio praefixo kture dobra pomienionego podatku nie wypłaciły, tedy dla uczynienia skuteczniejszey woysku y punktualnieyszey garnizonom satisfaktiey daiemy w moc in fundo dobr, kture by się w czasie wyszrzeczonym nie wypłacily, salua ibidem rewisione, pomieniony podatek wybierac y tamże iuramentow p. personas, in laudo anteriori expressas, słuchac, a oraz attestatye sprawiedliwego wniesienia odbierac; od ich mc iednak possessorow, kturzy w dobrach swoich actualiter mieszkaią, sub fide, honore et conscientia dane, bez żadney disquizytyey ich mc pp. exaktorowie attestatie przyimowac tenebuntur.

Że zas ten podatek na tak wielkie expense może niewystarczyc, więc uchwalamy szelężne od każdego kotła żydowskiego po złot. szesciu, a od panskiego po złot. trzy za exactią imc p. Jacka Snitowskiego; także podatek czopowego żydowskiego po złot cztyry, a od panskiego po złot. dwa, pracuiąc attestationibus od panow samych vel iuramentis od arędarzow y szynkarzow z exaktiy imc p. Jana Kurdzynskiego; tudźież gdzie kotłow niemasz, tedy od domow y karczem szynkownych szelężnego po złot. szesciu, a czopowego po złot. cztyry uchwalamy; a nad to młynowe od każdego koła mącznego y stępnego na dostateczney wodzie po złot. osmiu, a od mnieyszych młynkow, to iest wiesniakow, od koła po złot. cztyry postanowiamy y do exaktiey imc p. Janowi Wilczopolskiemu simili modo podaiemy, ktorzy to ich mc szelężnego, czopowego y młynowego exaktorowie od dnia siedmnastego februarij anni praesentis w grodzie Winnickim ptr. na funkciey swoicy zasiesc y onę przesz niedziel szesc przy attestatiach y iuramentach, iako się wyżey opisało, salua etiam revisione, kontynuowac maią; ad solarium iuż lauda anteriora, to iest od każdego złotego po szostaku bitym, curere będzie powinno; kto zas w pomienionym czasie tego podatku nie wypłaci, tedy wolne ad fundum ziechanie y za rewisyą wybranie podatkow należących ostrzega się; pensie iednak triplex iako dawnieyszym wszytkim, tak y teraznieyszym, ich mc pp. exaktorom czy to vigore laudorum, czy to vigore delat przychodzące nic ich mcm, excepto poenis arbitrarijs, ale in rem et fructum woiewodztwa obracac się ma, w czym w. imc p. komissarzowi y całemu sądowi fiskalnemu w osobliwą zalecamy animadwersyą, a oraz do sądzenia sądow skarbowych amore iusticiae y woiewodztwa obowiązuiemy, dła czego in suplementum ich mc pp. sędziow fiskalnych, kturzy ad praesens nie ziechali, obieramy y upraszamy ich mc pp. Alexandra Wkrynskiego y Michała Pirogowskiego; kturzy ich mc praevio iuramento, wespoł z dawnieyszemi ich mc, zasiesc maią; dla zupełnieyszey zas wybrania wszelkich in antecessum podatkow indagatiey, ponieważ ich mc possessores, według laudum przeszłego, kwitow na terazniejszy seymik nie komportowali, tedy

upraszamy w. im. p. komisarza, aby nomine publico wydał uniwersały y one po miastach y parafiach rozesłac kazał, obliguiąc ich mc pp. possessorow lub ich namiesnikow, żeby nie tylko kwity, ale y regestra wydanych zkądkolwiek podatkow, na przyszłe sądy skarbowe komportowali, z kąd iako nayprawdziwsza woiewodztwu percepta quam realissime pokazac by się mogła; tamże, deffekt iuramentow y attestacii irrealites odsyła się, a sąd skarbowy, iuxta exigentiam rei, winnych osądzi y wzelkich imperfekcyi w tym punkcie in rem woiewodztwa uczyni kompensatyą; tudziez ad renitentes wyda woysku delaty.

Żeby zas in futurum zupełną mielismy informatyą, więc upraszamy y obowiązuiemy ich mc pp. Cyryne Jana, podstolego bracll, y Michala Klitynskiego, skarbnika latycz, ponieważ w tych latach mutnych osad następiła, aby ich mc przed seymikiem boni ordinis, in septembre, anno praesenti, przypadaiącym, lustracyą sobie powierzoną de novo quam fidelissime uczynili, y oney realitatem corporali iuramento na przyszłym boni ordinis seymiku komprobowali; co aby ich mc, iako iuż in parte ukontentowani, wykowali, obliguiemy sub poenis arbitrarijs, excepta sola vera infirmitate corporis, iuramento comprobanda; ktorą to lustracyą wedlug rozgraniczenia, z mesryki koronney wyiętego, y według duktu z wowoiewodztwy Kijowskim y Podolskim expediowac będą; a oraz daiemy ich mc facultatem inquirowac omnimodo po wszelkich dobrach, ieżeli zkąd podatki przeszłe prawdziwie albo nieprawdziwie do skarbu są wniesione, co z kwitow y osad etiam przez przysięge ludzi gromadnych indagowac ich mc obliguiemy, do czego żaden tak z possessorow y administratorow, iako y poddanych, przeszkadzac nie powinien y owszem omnimodo dopomoc tenebuntur sub poenis arbitrariis, w sądzie skarbowym vindicendis; a te lustratią na seymiku przyszłym, gdy ich mc pp. lustratorowie nam oddadzą, tedy diklarowaną przez przeszłe lauda ich mc consolatią obmyslemy.

Dobra j. os. w. imc p. kasztel. krakowskiego, hetm. wiel. koron., Werbicz y Myzinkow cum attinentiis, iako dotąd szły, tak y te-

ras na garnizon Werbicki z podatkami wyżey opisanemi na lenungi, a solarium od każdey głowy po groszy trzy y od kotłow także młynow na compense imc p. komendantowi tameczemu isc powinue, do kturych ich mc exaktores inferowac się nie mogą; lustratiey iednak te dobra podlegac będą.

Zabiegaiąc zas dalszym woiewodztwa naszego ciężarom, upraszamy do i. o. imc p. Krakowskiego, hetm. wiel. koron., za posłow w. imc p. Jozefa Cyryne, staroste niechworowskiego, y Antoniego Zozulinskiego, regenta ziemsk. bracł.; kturzy to ich m·, według instruckiey sobie daney, calosc et securitatem woiewodztwa prowideant y legatiey swey relatią na przyszlym seymiku nam uczynili, a interim ordinanse, kture wedlug instrukciey odbiorą, kture do grodu Winnickiego iako nayprędzey odesłali, amore fraterno obowiązuiemy.

Congres ex necessitate temporis pod Biszczą, przez ich mc obywatelow naszych uczyniony, approbuiemy, a oraz dla dalszey interesow woiewodztwa naszego calosci, w. ich mc Pawła Jaroszynskiego, podczaszego owruckiego, Dominika, generała Bekierskiego, Antoniego Czarnickiego, sędziego ziemk. bracł., Jerzego Cyryne, stolnika trembowel., Adama Wasilewskiego, łowczego owruckiego, Samuela Korzeniowskiego, podstolego kijowskiego, Stanisława Szydłowskiego, woyskiego bracł., y Jana Rosciszewskiego, lowczego brzeskiego, za posłow y konsiliarzow do przeswietnych woiewodztw skonfederowanych, ad łatus i. w. imc p. marszałka generalney confederatiey obieramy y upraszamy, aby ich mc tak w pomienioney legatiey, iako et in consilijs, integritatem boni publici y woiewodztwa naszego praevio ibid. iuramento, uczyniwszy miedzy sobą, si opus fuerit, residentiey alternate tueantur, ktury charakter ich mc aż do exwinculatiey przeswietnego woiewodztwa y zupełnego Rzpltey uspokoienia trwac będzie; co kolwiek zas ich mc pp. applikatiey y kosztu pro amore boni publici erogowac będą, manibit w sercach naszych ad remunerandum gratitudo.

Dla dalszych zas przy teraznieyszych rewolutiach nam potrzebnych obrad daiemy moc w. imc p. podkomorzemu bracł. na wydanie, si opus fuerit, uniwersałow, za ktoremi, si necessitas exiget, ziechac się y dalsze uczynic pod tąż laska uchwały deklaruiemy, dla czego ten seymik na mieysce y czas, ktury w pomienionym uniwersałe wyrażony będzie, cum plenaria consultationis potestate proroguiemy; poselstwa interim wszytkie, ktore abusive poszły in consuetudinem, odtąd abroguiemy.

Datum, ut supra.

U tego laudum podpis ręki w te słowa:

Adam-Franciszek z Wasilewa Wasilewski, łowczy owrucki, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Bracł.

Ktore to laudum, za oczewistym podaniem, a za urzędownym przyięsiem, dla pamięci do xiąg grodz. winnickich iest podane.

Кн. Кiевс. центр. арх. № 4601, л. 99, актъ 90.

LXXXIX.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о готовности ихъ, не смотря на понесенныя расходы и убытки, оказать помощь хлѣбомъ и деньгами для поддержанія крѣпостей и содержанія гарнизоновъ и объ опредѣленіи поэтому количества хлѣбной и денежной подати съ каждаго дыма; о немедленномъ взносѣ этихъ податей; о наложеніи штрафовъ и взысканій на сопротивляющихся; о выборѣ сборщика этихъ податей, назначеніи ему вознагражденія и отчетахъ его фискальному суду; объ отправкѣ пословъ къ региментарямъ съ ходадайствомъ не обременять воеводство экзекуціями и требованіями провіанта въ виду содержанія обывателями крѣпостныхъ гарнизоновъ; объ отправкѣ представителей воеводства къ маршалкамъ конфедерацiи для участія въ обсужденіи мѣръ о безопасности и успокоеніи государства и для ходатайства о выводѣ изъ воеводства конфедераціоннаго отряда войска; о введеніи подымнаго налога на содержаніе войска, выборѣ сборщиковъ этого налога и установленіи ихъ отчетности; о собраніи всѣхъ квитанцій, свидѣтельствующихъ о чрезмѣрномъ взысканіи съ обывателей денегъ и провіанта; объ отправкѣ къ региментарю коммиссаровъ воевоедства для участія въ размѣщеніи войскъ и въ разсмотрѣніи жалобъ на насилія съ ихъ стороны; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ за заслуги предъ воеводствомъ и освобожденіи ихъ имѣній отъ податей; объ исправленіи тарифа дымовъ въ опустѣвшихъ, заселяющихся и населенныхъ имѣніяхъ; о выборѣ новыхъ членовъ въ фискальные суды; о запрещеніи обывателямъ покупать у жолнеровъ награбленное ими имущество и домашній скотъ; объ оставленіи въ силѣ ассигновокъ, выданныхъ подскарбіемъ начальнику артиллеріи; о назначеніи времени и мѣста военнаго смотра обывателей и приглашеніи къ нему воеводы и друг.; о займѣ суммы на уплату вознагражденія посламъ и возвратѣ ея кредиторамъ изъ собранныхъ податей; о представленіи отчетовъ коммиссарами по сбору провіанта; о назначеніи со стороны воеводства лицъ для разсмотрѣнія, совмѣстно съ хотинскимъ пашей жалобъ на разныя пограничныя столкновенія и насилія,— 5 апрѣля 1716 года.

Feria tertia post Dominicam Ramis Palmarum quadragesimalem proxima, anno Domini 1716.

Ad officium et acta praesentia castrensia, capitanealia laticoviensia, personaliter veniens, generosus Josephus Charzewski obtulit

officio praesenti et ad acticandum porrexit extractum laudi palatinatus Podoliae ex actis castr. capit. camenecensibus Podoliae authentice depromptum tenoris sequentis:

Actum in castro Camenecensi Podoliae, feria secunda post Dominicam Judica quadragesimalem proxima, anno Domini millesimo septingentesimo decimo sexto.

Ad officium et acta presen. castr. capit. laticovien., personaliter veniens, generosus Antonius Żydkowski obtulit officio presenti et ad acticandum porrexit laudum palatinatus praesentis Podoliae per incolas ejusdem sancitum, firmatum manu magnifici Lanckoronski, subdapiferi Podoliae, mareszalci, subscriptum et sigillatum, cujus tenor sequitur ejusmodi:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, ziemscy y całe rycerstwo województwa Podolskiego, za uniwersałem jego kr. msci, pana naszego miłosciwego, z Warszawy, dnia dwudziestego miesiąca lutego roku teraznieyszego, in ordine na supplementowanie y uprowiantowanie fortec pogranicznych Kamienieckiey y szancu okopu Swiętey Troycy żołnierza, in praesidijs zostaiącego, ad locum consiliorum, lege praescriptum, do Kamienca, na dzien dwudziesty czwarty marca naznaczony, z kancellariey koronney wydanym, w roku teraznieyszym tysiącznym siedmsetnym szesnastym ziechawszy się, widząc undique cała Rzpltą quassatam malis, ktora, in civium discordia zamieszana, zostawszy saluberrima, uspokoienia sobie dotąd miec nie może, paccata media. Więc wdztwo nasze Podolskie lubo z niedawney lokacyi swoiey in alimentum potrzeb wspomogło się szczupłe w prowentu, a kożdego in oneribus Reipublicae lewamen prawem pozwolone niema, ani allevationem in ingruenti casu nie uznało, iednak cedendo iniquae sorti temporum necessitati publicae, in exigua portione dogadzaiąc, subvenire pro posse suo necessitati Reipublicae zamysliło. A ponieważ jego kr. mosc, p. n. m., maiąc wzgląd in hoc calamitoso tempore super egentem populum wdztwa naszego, ex munificentia et libertate aversionem od zimowey subsistencyi

woysk auxiliarnych od kraiu naszego odwrocił; więc wdztwo nasze z winną submissią maiestatowi jego kr. msci, panu naszemu miłosciwemu, obsequii sui wiernego poddanstwa zaszczyt praesenti congressu sapisuie.

A przychilaiąc się ad objectum uniwersała jego kr. msci, p. n. m., dogadzaiąc usilney potrzebie et commodo uniwersalney Rzptey pro posse suo na uprowiantowanie fortec pogranicznych żolnierza, in presidio zostaiącego y excubantis in confiniis regni ab inhianti malo, ktore squallido radio lunae Othomanicae despicit fines Reipublicae, zasłania antemurale christianitatis, prowiant tak pieniężny, iako y zbożny, z powitow swoich Kamienieckiego y Latyczowskiego na taryffe pułtorasta dymow redukowana, to iest dziesięc osmaczek czyli jarego, czyli ozimego zboża, sto złotych z dymu na garnizon tak fortecy Kamienieckiey, iako y okopow Swiętey Troycy, in dispensabili necessitate, dogadziaiąc commodo Reipublicae, uchwalamy y naznaczamy; ktorego podatku exakcya y cursus zaraz po niedzieli przewodney die vigesima aprilis, anno praesenti, poczynac się ma, a konczycsię powinien inclusive die trigesima ejusdem. Ktory podatek iak nayprędzey intra tempus proximum złożyc, oddac y wypłacic punktualnie obliguiemy się.

Renitentes zaś in nonadimpletione uchwały teraznieyszey y na czas niezwiezienia, niewypłacenia y nieoddania do rąk exaktora podatku tego poenae simplicis pensionis irremissibiliter extendendae post determinationem et praefixum tempus złożenia podatku, za podaniem delat do grodu przez jmc. p. poborce, subesse ac subjacere maią per militarem executionem in assistentia subdelegata officij vindicandae. Do tego zas podatku za exaktorow do powiatow Kamienieckiego y Latyczowskiego jmc p. Stanisława Gorazdowskiego uprosilismy, ktory ten podatek, fidelissime wybrawszy, za assignacyą jw. jmc. p. marszałka sądow fiskalnych, praesidio wypłacac ma. Ktoremu solarium in vim gratitudinis po groszy trzy od złotego, nie praetenduiąc iuż kwitowego, pozwala się; xięgi zas, albo raczey regestra, exakcyi swoiey, ad tariffam pultoraset dymow re-

dukowanych, na przyszłey sądow fiskalnych kadencyi producere obligatur.

A że podczas tey obrady naszey, przez posłow tak jmc p. Zakrzewskiego, regimentarza partykularnego z diwizyą swoją, intra viscera wdztwa naszego rozłożoną, do nas consulto wyprawionych, necessitas sustentowania experimenti casu, iako też y od jw. jmp. pisarza polnego koronnego woysk, z Rzecząpospolitą zkonfederowanych, generalnego regimentarza, przysłanych o rozłożeniu się w wdztwie naszym ogłoszona wiadomosć nieco nas angarisavit; tedy hoc in passu, subveniendo immunitati nostrae, do traktowania z jmc panem Zakrzewskim, na tenczas kommendę regimentarstwa mającym, de gremio koła naszego z expostulacyą w legacyi w. jmc p. Alexandra z Pleszowic Fredra, chorąźego Żydaczewskiego, pisarza grodzkiego kamienieckiego, z jmc p. Michalem Wasilkowskim, łowczym podolskim, uprosilismy, committendo to ich mciom pp. posłom, aby jmc. p. Zakrzewski, ponieważ do kommendy generalney jw. jmc p. pisarza polnego koronnego należy, poki iego dispartiment nie zaydzie, od exekucyi pieniężney chcial supersedowac, w czym instrukcya obszerniey napisac w. jmc panu marszałkowi koła naszego zlecamy. Także w podobney legacyi do jw. jmc p. pisarza polnego koronnego jmc p. Alexandra Wlodkowskiego, miecznika podolskiego, z jmc p. Andrzeiem z Rożnowa Rożnem, wdztwa Krakowskiego y powiatow Chęcinskiego y Sandeckiego granicznym komornikiem y pisarzem tegoż wdzstwa, ktorzy nomine publico exponent egestatem wdztwa, że tey diwizyi lokacyi nie wystarszy na subsistencyą, ponieważ proprio pane żolnierza, in excubijs w fortecach pogranicznych leżącego, proprijs impensis sustentowac musi, iako o tym obszernicy do jmc p. pisarza polnego koronnego to deziderium koła naczego braterskiego doniesli.

Gdy zas w instrukcyi swoiey jw. jmc p. pisarz połny koronny przez ichmciow pp. woyskowych diwizyi swoiey posłow, do nas ordinowanych, subsidium assistencyi zkonfederowaney Rzptey z rycerstwem in hoc experimenti casu salvandae Reipublicae movet y

in assistentiam jw. jchmciow pp. marszałkow wżywa; więc, stosuiąc się do praw dawnych y zwyczaiow, wdztwu temu służących, viritim vires et arma jungere, tak ex distantia kraiu naszego, iako ex vicina othomanica patentia (ktora inseroso lunae oculo w kray nasz zaglada), nie mogąc przez ichmc pp. posłow naszych unionum animorum et cousiliorum z uniwersalną Rzecząpospolitą circa tuitionem majestatis et libertatis łączyc, usiłuiemy, w kturych osobach repraesentuiemy faciem wdztwa naszego, daiąc oraz wiel jchmc pp. posłom naszym plenariam, circa latus jw jchmc pp. marszałkow zkonfederowanych Rzptey presyduiącym, saluberrima Reipublicae media applicandi, quidquid exigentia hac in re deposcerit, facultatem; do ktorey legacyi y ad latus jw. ichmciow pp. marszałkow zkonfederewaney Rzptey residencyi uprosilismy de medio nostri wiel. pp. Stanislawa Czerminskiego, chorążego podlaskiego, z imc p. Woyciechem z Brzezia na Lanckoronie Lanckoronskim, podstolim y marszałkiem koła naszego wdztwa Podolskiego; ktorych ichmciow upraszamy y obliguiemy braterskim affektem, aby, remonstrando egestatem wdztwa tego, te diwizye za ordinansem jw. ichmc pp. marszałkow amowere chcieli, iako o tym obszerna w kole naszym braterskim dana będzie iustrukcya; iednak, parcendo iniquae sorti jmc p. Zakrzewski, regimentarz, non attentis precibus wdztwa naszego, rigidissime per extorsionem dobra nasze exequuie, a nam declaracya w kole braterskim w responsie swoim objasniła, że tautisper więcey exequowac dobr naszych nie będzie, poki rozłożenia woyska z jw jmc p. pisarzem polnym koronnym non conferret. Subveniendo hoc in passu ultimae jacturae dobr y fortun naszych y tak wiele od ciężkiey extorsyi pod turecką potencyą zbiegłego poddanstwa, podatek na uięcie tey diwizyi praesenti laudo uchwalamy, naznaczaiąc, ad tariffam pułtoruset dymow, z dymu iednego po zł. sto; ktorego podatku exakcya a prima aprilis zaczyna się, a konczyc się powinna będzie ad diem undecimam ejusdem mensis, anno praesenti inclusive. Do ktorego podatku za exaktorow w powiecie Kamienieckim jmc p. Antoniego Włodkowskiego, woyskiego latyczewskiego, w powiecie zas Laticzowskim jmc p. Wolanowskiego naznaczamy;

ktorzy, iak nayprędzey podatek ten wybrawszy, do dispozycyi jw. imc p. pisarza poln. koron., regimentarza woysk zkonfederowanych z Rzptą, adresowac będą, cum scitu iednak jchmc pp. sędziow fiskalnych z tego podatku applikowac będą, z ktorego wybranego na sądach skarbowych calculationem dac powinni.

A że niektore tak dobra szlacheckie, duchowne y krolewskie per praecipitantem executionem nad uchwałę teraznieyszą jmc p. Zakrzewski, regimentarz partykularney diwizyi, extorsione suo aggravavit, więc ichmc pp. poborcy od ichmw pp. dziedzicow dzierżawcow dobr szlacheckich, duchownych y krolewskich, za remonstracyą kwitow pro persoluto w podatkach tym przyiąc powinni, y te kwity, ktore dobra co wypłacili diwizyey jmc p. Zakrzewskiego, konnotawac maią dla dochodzenia szkod y pretensyi injuriatis, ktore w grodach przysiądz maią.

A że do tey distributij woysku lokowanemu jmc p. regimentarz Zakrzewski w responsie swoim kommissarzow od woiewodztwa naszego potrzebuie, więc ad hanc obeundam curam boni publici jmc p. Marcina Kruzera, podczaszego latyczewskiego, z jmc p. Pawłem Mitkowskim, miecznikiem mozyrskim, uprosilismy, klorych obliguiemy, aby nieomieszkanie ad locum subsistencyi jmc p. regimentarza lubo ad alium opportunum, juxta exigentiam czasu y okolicznosci, ziechawszy, uczynili należyty dispartiment y investigacyą w przebranych dymach y do rozsądzenia pretensyi injuriatorum o wszelkie krzywdy y szkody braci naszym y ubogiemu poddanstwu, naiazdy dworow poczynione et in subsequens stante hac calamitosa revolutione od iakieykolwiek następioney diwizyi miec będą omnimodam tractandi potestatem.

Maiąc wzgląd super merita concivis nostri, niegdy jmc p. Stanisława Kawieckiego, chorążego latyczewskiego, administratora czopowego y szelężnego powiatu Latyczewskiego, in anno milesimo septingentesimo decimo tertio, die undecima septembris, pod direkcyą wiel. jmc p. Karola-Maximiliana Kruzera, podgtolego latyczewskiego, ad praesens sędziego y podstarościego grodz. kamienieck. obranego, pozostałą małżonką y sukcessorow iego, kompensuiąc in meritis gratitudinem

oyca ich na dopłacenie tego podatku reszte summy, ex calculatione z sądow skarbowych nuper facta dwa tysiąca sto dwadziescia y osm zlotych wynoszącą y ad aerarium publicum wdztwa naszego należącą, non pretendendo repetitionem summae retentae suprascriptae z braterskich affektow naszych pomienioney jeymci pani chorążyney latyczowskiey, pozostałey matce, y sukcessorom iey kondonuiemy et praesenti laudo a quavis impetitione uwalniamy y de integro kwituiemy.

Doniesiona nam iest w kole naszym braterekiem querimonia braci naszych, że ichmc pp. exaktorowie w tariffe do podatkowania należące dobra puste y nieosiadłe powkładali, a dobra zas niektore osiadłe pro desertis podali; zaczym, subveniendo hoc in passu requizycyi braci naszych, dobra te, ktore są puste et ad praesens osadzaią się, in futurum do lat czterech, ktore dopiero a prima locatione osadzac się będą, praevia revisione in futurum facienda libertuiemy, et a quavis exactione uwalniamy do dalszey dispozycyi woiewodztwa.

A że jmc p. Michał Podczaski, podwoiewodzy podolski, per decretum dobra swoie od jw. jmc p. podkomorzego koronnego, pod Barem w powiecie Latyczowskim leżące, wies Jablonowkę rehabuit, z ktorey wsi osadę mu zabrał, więc hoc respectu dla lokacyi tych dobr do lat czterech od wszelkiego podatku dobra te de plano uwalniamy, praevia comprobatione w grodzie, iako są puste dobra te y podatku żadnego importare nie mogą do exakcyi woiewodztwa.

Doniosł sam także w kole braterskim juxtam praetensionem wiel. jmc p. Woyciech Lanckoronski, podstoli podolski, że possessor Oleniszczowy, dobr krolewskich, in vicinia miasteczka Lanckrony, dziedziczney maiętnosci pomienionego jmc p. podstolego podolskiego, że, sub tempus currentiae podatkow, chłopow mu osmnastu odmowił y w tamtych dobrach osadził; więc w podatkowaniu allevationem dobrom jmc p. podstolego podolskiego czyniemy, a defectum tego podatku z dobr pomienionych krolewskich repetere jchmm pp. poborcom injungimus.

Decessum legacyi anterioribus laudis in praemium virtutis braci naszym in eleemosinarijs deklarowane są, in robore satisfakcyi bydz powinne uznaiemy y wypłacone miec chcemy.

A że na funkcyach pewnych zostaiących wiel jchmw pp. sędziow fiskalnych do kompletu sąd ma defectum, więc do tych że sądow ich mc pp. Alexandra Wlodkowskiego, miecznika podolskiego, Michala Wasylkowskiego, lowczego podolskiego, Iwanickiego, stolnika nowogrodzkiego, Kobylanskiego in supplementum do kompletu adsociamus, ktorzy solitam juramenti rotham circa futuram reassumptionem judiciorum eorundem explere powinni, że nietylko tych czasow publica calamitas ubogich ludzi premit, ale drudzy ex alieno damno lucrum quaerunt.

Kiedy nam doniesiono iest: znayduią się ludzi tacy, że przez oppressią y extorsią żołnierską zabrane bydła, vili pretio taxuiąc, a raptoribus violentis one kupuią; tedy, zabiegaiąc tym inconveniencyom, imponendo metum na to się odważaiącym, to praesenti laudo obostrzamy, aby ex hoc infelicitate per depressionem grabionego bydła apud licentiosum militem nikt nie kupował także szlacheckiego, iako y prostego, stanu kondicyi bydła: wołow, krow, owiec, fantow; a ktoby contra praescriptum laudi ważył się tego y takim sposobem bydeł: wolow, krow, owiec nabywał, tedy to, co da licentioso executori, sine refusione tracic powinien, a injuriato rem propriam restituere powinien, o co forum injuriatis extra cadentiam terminorum iudicialium szlachcicowi tam ratione non administratae justitiae in succumbendo rigore naznaczamy.

Justum praetextum retulit w kole naszym braterskim jmc p. Archibaldy Glower, obersztelеytnant artillerij koronney, że assignacye, wydane od jmc p. podskarbiego wielkiego koronnego na fortyfikacyą Kamienca, do consensu Reipublicae ordinowane, swego skutku in satisfactione nie wzieli, więc committimus jmc p. marszałkowi koła naszego, aby listowną instancyą wdztwa naszego maiącego movere raczył animum, aby te oschłe assignacye, ktore remonstravit jmc p. obersztеleytnant, jw. jmc p. podskarbiego koron. activitate et autho-

ritate sua evincere raszył onych melioracyą, aby swoy skutek w satisfakcyi wzieły.

Ponieważ to ad commune bonum Reipublicae fortifikacyą fortec applicatum, chcąc ad veterem praw naszych usum, exemplo innych woiewodztw, legem publicam ad executionem o okazowaniu vim legis et naturam w sobie ma, na teraznieyszym seymiku fide et honore przyrzekamy to sobie, że viritim wszyscy, ut expedit statui nobilitari, na popis, na poniedziałek, po przewodniey niedzieli pierwszey przypadaiący, in anno praesenti na dawne mieysce popisom naznaczone pod Balinem ziediemy się y sancita legis publicae przywiesc ad executionem obliguiemy się; zaczym, aby numerosa frequentia braci była, praesenti laudo obstringimus nos et obligamus. Na ktory zjazd nasz wiel. jmc p. marszałek koła naszego listem swoim upraszac będzie tak jw. jmc p. woiewode podolskiego, iako wodza naszego, y jw. jmc p. staroste y generała ziem Podolskich movebit, aby pro tempore praefixo dla dalszey obrady in ingruenti casu aliquo ad suffragium desideriorum przybyc raczyli, także wiel. ichmc pp. podolskiego y latyczewskiego chorążych na tencsas do podniesienia chorągwiow affektem braterskim stimulabit.

A że one rycerstwo zkonfederowaney Rzpltey, w legacyi od diwizyi jw. jmc p. pisarża poln. koron. ordinowane, dignam meretur na traktament rekompensam, a wdztwo nasze tak exhaustum in aerario publico zostaie, że in subsidium potrzebie teraznieyszey na traktament wystarczyc nie może; więc committimus w. jmc panu marszałkowi koła naszego, aby kreditem zaciągnął summy dwa tysiące osmset złotych polskich, a my spondemus in assecuratione kreditorom wiel. jmc p. marszałka naszego evincere iego, y na tę summę, od kogo wezmie pieniędzy, ichmw pp. exaktorow tak dawnych, iako y teraznieyszych, obliguiemy, aby evincendo sponsionem publicam wiel. jmc panu marszałkowi koła naszego kréditorom summy tak ad assecurationem sive assignationem iego indilate wypłacili, co in rationibus calculi sądy skarbowe przyiąc powinny, iako pro commodo publico obrocone.

A że przyszłey exakcyi prowiantow non constat nam notitia, ieżeli wszyscy komportowali possessores bonorum y za iaką się dispozycyą obrociły; więc wiel. jmc p. marszałek z jmc p. maiorem Barszczem conferret o tym comendę praesidij maiącym, aby na przyszłey reassumpcyi distributy y decessow jmc p. prowiantmaister dał calculum et rationem.

Czyniąc zadosyc requizycyi jmc p. paszy y seraskiera chocimskiego in administrata justitia w pogranicznym prawie, iakosmy na to kommissarzow naszych naznaczyli, tak, aby ad executionem decreta judicatorum przyszły, injungimus. Że zas z tamtey strony bez uskromienia, iako w miescie Zwancu recens factum remonstrans querimoniam y inne excessa iawne popełnione są, a bez kary impunita manent; więc z koła naszego hoc in passu ad conferendum z paszą jmcią zlecamy hoc negotium jmc p. Alexandrowi Lokuczewskiemu, burgrabiemu kamienieckiemu, aby de medio satisfactionis z paszą jmcią conveniat, iako o tym jmci ps marszałkowi koła naszego dac zlecilismy informacyą, konformuiąc się do listu naszego na respons paszy jmci dany.

Ktore to laudum y uchwała obrad naszych, in virtute uniwersału jego kr. msci, p. naszego miłosciwego, nemine contradicente, postanowiwszy, jmsci p. marszałkowi koła naszego ob firmius robur podpisac y ad acta publica podac de consensu nostro zlecamy.

Dsiało się w Kamiencu Podolskim, die vigesima quarta mensi martij, in loco consiliorum publico, lege designatum, anno millesimo septingentesimo decimo sexto.

Woyciech z Brzezia Lanckoronski, podstoli y marszałek koła rycerskiego wdztwa Podolskiego, manu propria.

Locus sigilli illius usitati.

Post cujus laudi ad acta officij praesentis ingrossationem, originale ejusdem idem generosus offerens circa acta officij praesentis reliquit.

Ex actis castrensis capitanealibus camenecensibus Podoliae extraditum. Post ingrossationem vero praemissi laudi, extractum

idem offerens ad se recepit et de recepto officium praesens et cancellariam quietavit.

Кн. Кіев. центр. арх. № 5856. л. 46, актъ 78. Это-же постановленіе записано и въ книгѣ № 4562, л. 115, актъ 48.

XC.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о признаніи конфедераціи, учрежденной по случаю бѣдствія и разоренія государства и о присоединеніи воеводства къ генеральной конфедераціи; о выборѣ директора воеводства и маршалка мѣстной конфедераціи; о принесеніи присяги на вѣрность конфедераціи и прислѣдованіи лицъ, уклоняющихся отъ присоединенія къ ней; о выборѣ отъ воеводства членовъ въ совѣтъ генеральной конфедераціи; о выборѣ коменданта Каменецкой крѣпости и порученіи ему зчщиты и охраны ея, о принесеніи этимъ комендантомъ присяги; о приведеніи въ извѣстность убытковъ, причиненныхъ дивизіей генерала Закревскаго требованіемъ отъ обывателей денегъ и провіанта и составленіи реестра этихъ убытковъ съ цѣлью предъявленія его въ коммиссію для полученія удовлетворенія; о сборѣ податей на содержаніе войска и возстановлевіи фискальныхъ и скарбовыхъ судовъ; объ уплатѣ кредиторамъ суммы, занятой на отправку пословъ, или о зачисленіи еи въ счетъ податей, слѣдуемыхъ съ кредиторовъ; о пріемѣ податей съ опустѣвшихъ селъ по присягамъ владѣльцевъ; о немедленномъ взысканіи недоимокъ; о принятіи во вниманіе, при взысканія недоплатъ, факта отсужденія крестьянъ у нѣкоторыхъ владѣльцевъ; о выстовленіи въ войско людей, записанныхъ во время смотра; о назначеніи новаго сеймика; о посылкѣ маршалкомъ писемъ по претензіямъ однихъ обывателей къ другимъ; о ходатайствѣ маршалка и членовъ совѣта конфедераціи по дѣлу о выплатѣ суммъ на содержаніе жолнеровъ и на расходы по снабженію провіантомъ гарнизоновъ,—24 мая 1716 года.

Actum in Camenecensi Podoliae, feria secunda post Dominicam Exaudi proxima, anno Domini milesimo septingentesimo decimo sexto.

Ad officium et acta praesentia castrensia, capitanealia camenecensia Podoliae, personaliter veniens, generosus Felicianus Barkowski, illustris et magnifici Ioannis Potocki, castellaniclae Kijoviae, congressus palatinatus Podoliae mareschalci, aulicus, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum, per incolas palatin. Podollhie Cameneci in loco cousulationum solito, sub directione, suprascripti illustris et magnifici mareschalci, die vigesima secunda mensis maij sancitum, manu ejusdem propria subscriptae et sigillo usitato communitum, introcontent. tenoris talis.

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy y całe rycerstwo wdztwa Podolskiego, według prawa pospolitego na czas namowiony, prawem opisany, z okazowania poniedziałku po niedzieli przewodney blisko przeszłey odprawionego, a potym na poniedzialek post Dominicam Rogationum nakazanym ziezdzie blisko przeszłey viritim ziachawszy się, in casu ingruenti necessitatis suffragandae votis populorum Reipublicae; ktora necessitas ex publico casu more solito antecessorow naszych defendendae libertatis universalis Reipcae, cujus saluti prospiciendo integritatem y one in cardinibus legum utrzymniąc, a zapatruiąc się na uniwersalny Rzpley Korony naszey Polskiey iako y wielk. xięztwa Litewskiego, in violatione swiątnic Boskich w prawach, w swobodach et immunitate stanu szlacheckiego od woysk saskich auxiliarnych laesiones vim praeferentes; ktore despotica potentia cum eversione status regni pressuris suis interturbarunt statum y rigidissimis contributionibus ac violentis extorsivis, executionibus militaribus, cum summa aggravatione status nobilitaris pro libitu suo, ultra omne fas exoso nomine, z kommissoriatow prywatnych in postpositionem status nostri wymyslnemi, Rempublicam depraedarunt y w wielką, z wyniszczeniem dobra pos politego, dobr tak ziemskich, krolewskich, iako y duchownych, y całych fortun braci naszych w ruine wprowadziły, że ferme przez tak uciemiężone aggrawacije universae genti opprobrium facti sumus; tedy wdztwo nasze Podolskie, iako membrum Reipublicae, eadem vulnera corpori inflicto praesentiendo, ad saluberrima sanandae Rei-

pcae per universalem confederationem statuum regni contra eosdem swiątnic Boskich, praw y swobod naszych depravatores et licentiosos, wolnego narodu depressores, applicata saluti Reipublicae remedia, prszystępuie, konfederacyą generalną stanow Rzptey, uczynioną w Tarnogrodzie die vigesima sexta novembris, anno millesimo septingentesimo decimo quinto, juramento et sacro nnionis vinculo per status regni stwierdzoną, in omnibus punctis, clausulis, nexibus, articulis przyimuie y na nie universaliter, cum indissolubili vinculo sacrosancte postanowioną uniformiter zeznało, salvis consuetudinibus wdztwa Podolskiego, ac subveniendo in hoc passu Reiplcae jungit consilia et ad detendentem assumit media.

Gdy za uniwersałem jw. jmc p. Stanisława na Leduchowie Leduchowskiego, podkomorzego krzemienieckiego, marszałka generalnego zkonfederowaney Rzpltey, na teraznieyszym ziezdzie naszym, na dzien dwudziesty drugi miesiąca maia w roku teraznieyszym, tysiącznym siedmsetnym szestnastym, ad locum consiliorum solitum naznaczonym, zjachawszy się, za dyrektora wdztwa naszego y marszałka konfederacyi ninieyszey jw. jmc p. Jana na Potoku y Bilczu Potockiego, kasztelanica kijowskiego, czeherynskiego etc. staroste, in omni qualitate et meritis antenatow domu swego saga et toga insignem, ad hanc dignitatem et praeeminentiam, za marszałka confederacyi nassey uprosilismy y obrali, daiąc pomienionemu jw. jmc p. marszałkowi naszemu zupełną moc y władzą, quidquid boni publici necessitas exposcerit, curam in bono ordine wdztwa naszego gerendi et disponendi; ktoremu regimen dispositionis laski marszałkowskiey conferimus.

Aby zas praesens confoederatio firmius robur miała, obliguiemy się cum universali Replca onę fide, honore et conscientia in zelo boni publici manutenere, ktorą, wezwawszy Wszechmogącego Boga na pomoc, per Quem reges regnant et regna sunt condita, Jego nayswiętszey podawszy się opiece y protekcyi in loco consultationum publico, w kosciele katedralnym kamienieckim, sacrosancto amore boni publici obowiązuiąc się vinculo s poprzysiężeniem się y z pod-

pisem rąk naszych rotham, praesenti confoederatione descriptam, wypełniamy y ztwierdzamy na te rothe: „ja, N, przysięgam Panu Bagu Wszęchmogącemu, w Troycy Swiętey jedynemu, iż, stosuiąc się ad mentem uniwersalney Rzptey przy wierze swiętey katolickiey, swiątnicach Boskich, prawach, swobodach, stanowi szlacheckiemu należących, dostoienstwie naiasnieyszego krola jmsci, pana naszego miłostiwego, y konfederacyey generalney stanow Rzptey uczynioney stawac y opponowac będę (salvo vinculo pactorum, conventorum et ex vinculatione w niedotrzymaniu ex parte regio) y przeciwko wszelkim depressorom wolnosci, praw y swobod szlacheckich, rowno z Rzptą consurgere powinien y dotąd w tey konfederacyey z Rzptą zostawac będę, puki tak ab intra, quam ab extra, uspokoiona nie będzie; w żadne praktyki, prawom, wolnosci szlacheckiey przeciwne, udawac się z nikiem nie będę, y takiego, ktory by in eversionem status comiliri chciał, wydac, o ktorymbym wiedział predytorze dobra pospolitego obiawic powinienem, tak mi, Panie Boże, dopomoż y męka Syna Jego niewinna. „Ktoby zas z braci naszych, ob absentiam sui na teraznieyszym zjezdzie, super confoederationis praesentis rotham iuramentu nie wykonał y ob legalitates aliquas ad praesens do konfederacyi przystąpic nie mogł, tedy przed jw. jmc panem marszałkiem in congressu publico wdztwa naszego (na ktorey jw. jmc p. marszałek, non obstante termino limitationis, ma miec convocandi potestatem) juramentum rotha, praesenti confoederatione descriptum, wykonac sine intermissione indispensabiliter powinien. Requirenti zas jw. jmc p. marszałek testimonium praestiti juramenti dac ma. Ci zas, ktorzyby ex pacto aliquo cum parte aduersa coincelligentiam et condictamen aiiquod, lub przez się lub per subordinatos porsonas mieli, a interstitione praefixa przystompic uniformiter do confederacyey naszey nie chcieli; tedy praesenti confoederatione nostra ad mentem universalis confoederati onis Reipullicae pro hostibus patriae contae miec chcemy, y takiego nikt żadną protekcyą okrywac nie ma sub complicitate, ktorzy rigori, in generali confoederatione expresso, iako factores hostis publici y proditores patriae

subjacere powinni; na ktorych osobach, dobrach y wszelkiey ich fortunie ex nunc tenże rigor prawa extendetur.

A że anteriori laudi ad latus jw. jmc p. marskalka generalney konfederacyi Rzpltey, przy legacyi expedyowaney, uprosilismy de medio nostri wiel. jchmw pp. Stanisława Czerminskiego, chorążego podlaskiego, Woyciecha z Brzezia na Lanckoronie Lanckoronskiego, podstoiego podolskiego, ktory ad mentem laudi anterioris juramentum u jw. jchmw pp. marszalkow sponsionem publicam wdztwa naszego obiasniaiąc, wykonałi, za konsyliarzow do generalney konfederacyi Rzptey y na kommissyą deputowalismy; tedy circa praerogativam functionis ichmw praesenti confederatione approbuiemy; do ktorych ad latus tegoż jw. jmc p. marszałka wiel. jchmw pp. Maxymiliana-Karola Kruzera, podstolego latyczewskiego y sędziego grodzkiego kamienieckiego, Jakuba Pogroszewskiego, stalnika nowogrodzkiego, ad cómplementum consilij za konsyliarzow jw. jmc p. marszalkowi uprosilismy y de gremio nostro adjungimus.

Poneważ zas status regni in motu et armis propriae detensionis zostaie, a fortece pograniczne Kamienca-Podolskiego y szancu Swiętey Troycy okopu ob absentiam jw. jmc p. woiewody podolskiego y jw. jmc p. generała podolskiego (ktorym prawo koronne attendentiam in ćasu ingruentis periculi kommęde zleciło y nakazało) sine dispositione kommendy generalney sub tempus confoederationis praesentis zostaie; tedy wdztwo nasze wiel jmc p. Jerzego Barztha, generała-majora infanteryi koronney, z dyspozycyi jw ichmw pp. hetmanow koronnych, kommendę fortec tych że maiącego, ex summa probitate et integerrima fide et constanti animo in Rempublicam w woysku koronnym emeritum doznawszy, stosuiąc się do dyspozycyi jw ichmw pp. marszałkow Rzptey y woysk koronnych, tychże fortec Kamienca Podolskiego y okopu szancu Swiętey Troycy za kommendanta generalnego cum praesidiaris milite substituimus y postanawiamy, obowiązuiąc pomienionego w jmc p. generała amore boni publice, aby circa fedem suam iillıminatam, zachowuiąc się przy kommendzie, exotices homines y adversam potentiam przeciwko Rzp-

tey siły, y, maiąc pilne oko super viciniam othomanicam, nie puszczał y tych fortec nam y Rzptey dotrzymal.

Ze zas nexus praesentis confoederationis statuum regni super fidelitatem exigit po wielmożnym jmc panu kommendancie wykonania juramentu, ktory in praesentia ad praesens jw. jmc p. pisarza koronnego tu, w Kamiencu, a Republica confoederata dla zlustrowania fortec ex praescripto legum deputowanego, ma wykonac; tedy ad hocce excipiendum fidelitatis juramentum jw. jmc p. marszałka konfoederacyi naszey in assistentia wiel. jchmw pp. officialistow grodu Kamienieckiego do jw. jmc p. pisarza koronnego deputuiemy y upraszamy.

Maiąc w reskrypcie posłom naszym od jw jmc p. pisarza polnego koronnego, woysk partyi Rzptey zkonfedarowaney regimentarza, notitiam ogłoszoną, iż jmc p. Zakrzewsky z dywizya swoią, nad ordynans sobie dany od jw. jmc p. marszałka woysk zkonfederowanych Rzptey, ważył się propter extorsionem illicitam wdztwo nasze aggredi y wtargnąc, ktory suffragarius expostulationi wdztwa przez posłow delegowanych będąc pro libitu suo, nie uważaiąc super egestatem calamitosorum temporum, kontribucie tak pieniężne, iako y prowiantowe, w ziemi Kamienieckiey y powiecie Latyczowskim rozłożywszysię w szlacheckich dobrach, iako też krolewskich y duchownych, za paletami sub ignotis commissariis wydanemi wybierac y aggravatorie ludzi ubogich wyciągac; tedy, subveniendo in hoc passu ukrzywdzonym braci naszym, aby na kommissyey prszyszłey, per confoederatam Rempublicam naznaczoney, tak znacznych szkod y extorzyi vindicatio injuriatis bydz mogła; zlecamy to, aby tak summ wybranych prowiantow, iako też szkod ciągnieniem idących, kwitow od kommissarzow tey dywizyey fideliter seriem grod Kamieniecki y Latyczewski konnotował y summę, per extorsionem wyciągnioną, wyraził de bonis quibusdam daną; ktore pretensye kożdy ex injuriatis per se sive per administratorem et subditos suoś wykonac powinien w grodzie praevio juramento. Ktore szkody injuriatorum, in unum volumen zregestrowawszy, ad vindicandam praetensionem sumptu

wdztwa na kommissyą Rzptey zkonfederowaney aktykowane regestra z wywiedzieniem summ do wiel. ichmw pp. konsyliarzow, ad latus jw. ichmw pp. marszałkow zkonfederowaney Rzptey deputowanych, odeszle, w czym wdztwo nasze obliguie ichmw pp. konsyliarzow, aby haec damna et praetensiones wdztwa windykowali.

Jasniewielmozny zas jmc p. marszałek konfederacyi naszey per cursorias litteras instantanee injuriatos uniwersałem swoim ogłosic ma cursum podatkow sine renitentia; ichmc pp. exaktorowie per lauda anteriora podatkow uchwalonych tak na garnizony fortec, iako y partyi woyska, w komendzie jw. jmc p pisarza polnego koronnego będącego, nemine exceptione attentis libertationibus, dopierac quam citissime powinni et praesenti obligantur laudo. Dla czego, aby sądy fiskalne reassumantur, injungimus y, aby ten podatek in privata commoda nie był obrocony, obliguiemy jmc p. marszałka, dispositionem sądow fiskalnych maiącego, także sądow skarbowych vestigabunt, tamże distrybute comportowanych zboż y pieniędzy na lenungi praesidiario militi od wdztwa wydanych, dla informacyi wdztwa na przyszłym, da Bog, seymiku. Sądy zas grodzkie juxta mentem generalney konfederacyi odprawowac się powinny

Evincendo zas sponsionem publicam w. jmc p. Woyciecha z Brzezia Lanckoronskiego, podstolego podolskiego, przeszłego seymiku koła naszego dyrektora, ktory, inhaerendo anteriori sancito nostro, na traktament ichmw pp. posłow woyskowych zaciągnął summę na assekuracyą swoią y rożnych ichmciow dwoch tysięcy czterysta złotych; tedy zlecamy to sądom skarbowym, aby według assekuracyi pomienionego jmc p. podstolego podolskiego kredytorom tym, ktorzy submissyą(?) albo assygnacyą iego remonstrabunt, indilata satisfactio obmysłona była lub w podatkach z dobr tychże praetendentow, od nich należących, compensacya, co pro persoluto in calculo ichmciow pp. poborcow sądy skarbowe przyiąc tenentur; także też sądy desertaty, gdzie żadnego chłopa nie masz, z dobr szlacheckich praevio juramento acceptowac maią.

Delaty tak z przeszłych, iako y retent dawnych, do sądow skarbowych ichme pp. poborcy comportare powinni; ktore, pro indilata executione faciendo ex nunc, maią bydz odesłane; seriam animaduersionem tymże sądom skarbowym zalecamy, aby ad faciendum calculum tak dawnych, iako y teraznieyszych, panow poborcow adigant cum exequenda poena peculatus.

In desiderijs zas wielmożney jmci pani Makowieckiey, podczasziney podolskiey, y jmc pani Kawieckiey, chorążyny latyczewskiey, także jmci paniey Szepingowey, względem odsądzonych chłopow, dla def·lki podatkow praetensiones pro decisione do tychże sądow skarbowych remittuntur, w czym judicium ex aequo decernet id, quod juris erit.

Dogadzaiąc zas commodo wdztwa naszego et necessitati publicae tak pro securitate interna, iako y externa, amore boni publici obliguiemy ichmw pp. starostow, dzierżawcow dobr krolewskich, iako y duchownych, aby ex facultatibus suis ludzi woiennych, na popisie pod Baliną wyrażonych y pro subsidio Reipublicae y na zaszczyt wdztwu stawionych y popisanych, do dyspozycyi y władzy jw. jmc p. marszałka wdztwa naszego y kommendzie jego podległych, na mieysce uniwersałem naznaczone dla usługi y poczt stawili in recompensam wypraw.

Dla dalszey zas korrespondencyi y konferencyi in necessitatibus publicis ad relationem tak jw jmc p. marszałka koła naszego cum consiliarijs, do zkonfederowaney Rzptey deputowanych, ex actu praesentis confoederationis seymik dla dalszych obrad naszych, in hocce loco consiliorum złożony, ad diem tertiam mensis august pod dyrekcyą jw. jmc p. marszałka konfederacyi naszey odkładamy.

In praetensionibus zas jchmw braci naszych pro exigentia do rożnych praetendentow instantiales litteras nomine publico jw jmci panu marszałkowi koła naszego pisac zlecamy.

Pro activitate zas tak jw. jmc p. marszałka konfederacyi naszey, iako y wielmożnych ichmw pp. konsyliarzow, ad confoederatam Rempublicam ordynowanych, namowione punkta ad conferendum cum Rplca tak non observata libertatione legis ex necessitate belli wypłaconych z dobr naszych, na subsystencye żołnierza erogowanych kontrybucyi, iako in provisione garnizonow fortec wydanych summ, prowiantow zbożnych przechodzącym dywiziom domowienia się in rationibus calculi w podatkowaniu, prout exposcerit necessitas, reperimus z effektow naszych obligationem.

To tedy przy konfederacyey naszey postanowienie y wyrażenie podpisow naszych na zezwoloną konfederacyą publica sponsione jw jmci p. marszałkowi koła naszego podpisac ob firmius robur y ad acta publica podac zlecamy.

Działo się in loco consultationum solito, w Kamiencu Podolskim, die vigesima secunda maji, anno millesimo septingentesimo decimo sexto.

Jan Potocki, marszałek konfederacyey z Rzptą wdztwa Podolskiego, manu propria.

Locus sigilli cera rubra insigniti.

Post cujus laudi suprascripti ad acta officij praesentis ingrosationem, originale ejusdem generosus offerens circa acta offici praesentis reliquit.

Кн. Кіев. центр. арх. № 5256, л. 150, актъ 208.

XCI.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о настоятельной необходимости созыва сеймика и выборѣ временнаго маршалка конфедераціи за отсутствіемъ постояннаго; о необходимости принятія мѣръ для защиты воеводства въ виду угрожающей опасности со стороны Турціи; о необходимости усиленія гарнизона Каменецкой крѣпости и о сборѣ на его содержаніе установленной для сего подати, а равно и недоимокъ всякаго рода; о донесеніи маршалкамъ конфедераціи о разореніи воеводства военными отрядами и вымогательствѣ ими налоговъ у обывателей и православныхъ священниковъ; о подтвержденіи прежнихъ постановленій относительно своевольныхъ людей; объ учрежденіи почты между гг. Каменцемъ и Летичевымъ; о донесеніи маршалкамъ конфедераціи о разореніи евреевъ взысканіемъ съ нихъ большихъ суммъ денегъ сверхъ опредѣленнаго количества; о претензіяхъ Галичской земли на нѣкоторыя села въ Волынскомъ и Брацлаввскомъ воеводствахъ; о бѣдственномъ положеніи Летичевскаго староства; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ за заслуги предъ воеводствомъ; о преданіи суду лицъ, выдавшихъ христіанку на мученія; о причиненіи военными отрядами насилій и вмѣшательствѣ ихъ въ судебныя дѣла; объ учрежденіи коммиссіи для разбора жалобъ на насилія войскъ; о защитѣ имущества и денежныхъ интерессовъ обывателей отъ насилій со стороны своевольныхъ людей и царскихъ подданныхъ; о предоставленіи обывателямъ Каменецкаго и Летичевскаго повѣтовъ права подтверждать присягой въ своихъ замкахъ фактъ причиненія имъ войсками разореній; о выборѣ и отправкѣ пословъ къ маршалкамъ конфедераціи для сообщенія и ходатайства о вышеизложенномъ,—24 августа 1716 года.

Feria tertia in crastino festi sancti Bartholomaei apostoli, anno Domini 1716.

Ad officium et acta praesentia castrensia, capitanealia laticoviensia, personaliter veniens, nobilis Franciscus Olszewski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum, per incolas palatinatus Podoliae sancitum, manu magnifici Kruzer, mareschalci, propria subscriptum, tenoris talis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy y całe rycerstwo wdztwa Podolskiego: Poniewaz uprzykrzone w całey oyczyznie chaos tak per strepitum surgentium armarum, iako y same status nostri waryiuące się circumstancye pewney consequencyi pożądaney malacyi turbidinem inaczey spodziewac się nie może tylko przez same teyże oyczyzny synow tym skutecznieyszemi przezornieysze tym przezornieysze częstsze, bo powtorzoną maiące animadwersyą obrady naznaczoney czas y termin obrad naszych na dzien dzisieyszy trzeci miesiąca sierpnia z seymiku konfederacyi wdztwa naszego, za uniwersałem jw. jmc p. Stanisława Ledochowskiego, podkomorzego krzemienieckiego, marszałka zkonfederowaney Rzptey, w Kamiencu, die vigesima secunda maij expediowanego, naznaczone, pewną tegoż samego czyni nam otuchę, y lubo bytnosci jw. jmc p. Jana Potockiego, starosty czehrynskiego, marszałka konfederacyi wdztwa naszego, pro termino praefixo doczekac się nam dla publicznych zabaw nie przyszło, żebysmy przez te okkazyę same ope consiliorum frustrati nie zostawali, pewnismy o tym, że musi bydz crudior circumstancya, ktora nam osoby iego y wiadomosci zatamowała, więc wiel. jmc p. Karola-Maximiliana Kruzera, podstolego latyczewskiego, sędziego grodzkiego kamienieckiego, konsiliarza wdztwa naszego, na ten czas przytomnego socium laboris jw. jmc p. marszałka wdztwa naszego, tantisper za directora obieramy y upraszamy, non derogando authoritati jw jmc p. marszałka konfederacyi naszey, ktorą za przybyciem swoim, reassumowac należy mu.

Zasiadszy tedy in loco consiliorum solito, nayskutecznieyszą Matris Consiliorum Divinae Sapientiae uczyniwszy inwokacyą, uznalismy wielkim podziwieniem serdecznym żalem, ale bardziey zadu małą vicinae potentiae Othomanskiey imperij konsequencyą, ktorą nam z większym strachem recordatio praesenti mali przez posiadły niedawno rekuperowany kray Podolski czyni jakowes sequellas, horda narodu tego uporczywosc exercere sobie zawziełasię na nas, os de ossibus nostris, cornem de corne nostra, wiel jmc p Ludwika Kruzeza, łowczego inflanskiego, kapitana jego kr. mci, z naygodnieyszemi

kolligacyami affinem, y imc pana Wędę, kapitana jego kr. mci, fulmina belli w okropną zabrawszy niewolą, tego się dopominaiąc po nas, żebysmy białoglowe wiary chrzescianskiey, w panstwa y granice Polskie ze Szlązka przybyłą, in ludibrium wydali tak wielce przegrozek usurpacyą władzy, gwałtem prawie ludzi katholickich zabrania, gwałtowne violencye y depaktacye ludzi naszych, przewozow, nad traktat usurpacyę y inne exercendo krzywdy; więc tym quaerendo medelam, zlecamy jw jmc p. marzałkowi koła naszego, aby nomine publico o uwolnienie jchmw pp. kapitanow list do paszy jmci, oraz za synem jmci p. Telakiewicza instando, ordinawal; to iednak samo y inne circumstancye do instrukcyi wiel. ichmw panow z koła naszego uproszonych posłow do jw. ichmw pp. marszałkow Rzptey y woyska zkonfederowanego wnisc maią.

Aantemurale chrzescianstwa całego, fortun naszych reclinatorium, Kamieniec Podolski że oczewistą animadwerzyą pila minantia pilis przeciwko Othomanskiemu pokazuie narodowi, tak bądącemu in tuitionem miasta gwarnizonowi, iako y samemu miastu, pokazuiąc gratitudinem zniszczoney fortecy tey, vacuitatem gwarnizonu, impossibilitatem sustentandi ichmm panom posłom zaleciwszy, obligamus ich mciow pp. poborcow, aby podatku na gwarnizon uchwalonego, wedłng podanych delat, spieszną uczyniwszy exekucyą, satisfakcyą iako nayprędszą pomienionemu gwarnizonowi obmyslili; a miasto Kamieniec juxta anteriora lauda nasze od podatkowania uwalniamy. Libertacye na ktorekolwiek dobra ziemskie, krolewskie y duchowne, te praesenti congressu ex ratione tam praegnantis necessitatis wdztwa annihilamus y, aby exekucyą retentorum wszelkich podatkow, in antecessum wybieranych, exequowana była, jchmm pp. poborcom daiemy potestatem, y to też się ichmm poborcom złecamy, aby podatek na jw. jmc p. pisarza polnego koronnego, iako nayprędzey, exequowali y wybraną summę do rąk jmci p. Nornickiego-Lubinnego, plenipotenta iego, wyplacili.

Że zas wdztwo nasze po ustawionych tak exoticae potentiae, iako też licentioris militis nostri pressurach y przy zawziętey o wolnosci konfederacyi immunitatem bonorum terrestrium do tak

ciężkich przez diwizyą jmc p. Zakrzewskiego y jw jmc p. pisarza polnego koron. extorsyi gaudere nie może, ta sama stanu szlacheckiego krzywda aby przez wiel. jmc pp. posłow jw. jchmm panom marszałkom doniesiona była, wymyslane propria authoritate młynowe y od popow pobory brane pateant, committimus.

Czyniąc affektacyi rożnych ichmcw braci, lauda wszystkie, o swawolnych kupach chłopskich stanowione, approbamus.

A że wiele należy do dobrego porządku, aby poczta publiczna daiąc rzetelną, co się w tey cney Rzptey dzieie, informacyą, connexionem consiliorum w wdztwie naszym czyniła; tedy, aby cursus poczty tey tak do Kamienca, iako do Latyczowa, był postanowiony, sądowi fiskalnemu zlecamy.

Maiąc kompassyą nad żydami, obywatelami wdztwa naszego, ktorzy temi czasy nad powinnosc kilkadziesiąt tysięcy wydac musieli, aby krzywda ich jw. jchmciom pp. marszałkom przez jchmc pp. posłow doniesiona była.

Przełożoną pretensyą prżesswietney ziemi Halickiey o dobra Uhryn y Wygnanka y o wsi wdztwa Bracławskiego niektore, przez wiel. ichmc pp. poslow doniesioną, do sądow fiskalnych remittimus.

Jako zas prawo oyczyste miec chce, tak stosuiąc się, aby prowianty, strżelby y wszelkie woienne instrumenta przez obywatelow wdztwa Podolskiego za granice wywożone nie byli, przypominaiąc executionem legis officio castrensi camenecensi Podoliae, zlecamy y, aby za dowodem jakowey rzeczy in fiscum gwarnizonowi cedant, zlecamy.

Wiadomo całemu congressowi naszemu tak wielka starostwa Laticzowskiego desolacya tak dalece, że w nim mało co zostaie ludzi, et ex statu sui y z godnych zasług przeswietnego domu swego y osoby jw. jmci p. generała podolskiego, iako merentur respectum, wiel. ichmc pp. poslowie jw. ichmm panom marszałkom explicabunt.

Respektuiąc na godne zasługi wiel. jmc p. Michałowskiego, podstolego bracławskiego, summę złotych szescset z exakcyi pogłownego przy jmci zostaiącą, iako dignum mercedis laborem, kom-

pensuiemy y, ieżeli na nie assygnacya wyszła, te zkąd inąd kompensowac obliguiemy się.

Geminare vices doloris przychodzi, przypomniawszy, iako krew katholicka, Bogu poswięcona, bez prawa nie wysłuchana, bo bez sądu dwoch ludzi chrzessianskich za chrzesciankę z curką wiary katholickiey pragnącą in ludibrium et martyria wydana, aby extraditores sądzeni byli; niech się sama katholickiey religij przez wiel ichmc pp. posłow odezwie zelozya.

Bardziey własna oyczyzny synow y całego wdztwa naszego krzywda no uczynionych wielu obywatelom uaszym przez officierow cudzoziemskiey szarzy krzywdach y nieuczynionych za requizycyą sprawiedliwosciach y wdziraiącey sie in jurisdictiones nobilitares militij, iako od tych, quos proprio nutrimus pane, niżeli cudza boli nas rana, ktora odważyła się novum renovare dołorem.

Ponieważ p. major Latarier, nomini polono intenso dawszy okkazyą, wiel. jmc p. Fredrowi, chorążemu żydaczewskiemu, pisarzowi grodzkiemu kamienieckiemu, ieszcze na niego sicariatum przez ludzi komendy swoiey odważył się struere, ani w komendzie sprawiedliwosc uznana, aby kommissya w tych y inszych szlacheckiego stanu krzywdach wysadzona była, actiuitas ichmw pp. posłow instabit.

A że jmc p. Rysiewski, starostwa czerwonogrodzkiego possessor, nie tylko excitatam guerram, ale też y ludzi swewolą woiuiących zaciągnowszy, etiam z granicy vim inferre dobrom szlacheckim wsi Torskie nazwaney wiel. jmc p. Antoniego ż Tokar Tokarzewskiego, podczaszego słominskiego, concivis nostri, instabunt wiel ichmc pp. posłowie do jw. ichmw pp. marszałkow.

Subveniendo ubogiego człeka, mieszczanina kamienieckiego Bazylego Maxymowicza, kwerymonij y supplice, ktorze in bona fide depozyt pieniężny u pewnego obywatela kijowskiego reponował kopiykami; więc instabunt ichmc pp. posłowie nasi do jw ichmw pp. marszałkow, aby instancyą swoią u ichmw pp. ablegatow najasniey-

szego cara jegomosci niewolą czwierc roku krzywde y szkode na trzy tysiące tego ubogiego człeka eliberowac mogli.

Respektem zas krzywd, ktore tak znaczne, poczowszy od dobr jw. jmc p. kasztelana krakowskiego, rożni ichmc bracia przez rożne chorągwie, z rożnych diwizyi poniesli, te aby ichmc bracia propter demonstrationem desolationis wdztwa naszego przed Rzptą, iako nayprędzey w grodzie z powiatu Kamienieckiego—Kamienieckim, z powiatu Latyczewskiego—w Latyczewskim poprzysięgli y extrakty do rąk ichmw uproszonych od nas komissarzow odsylali, obsecramus.

Ktoren to seymik nasz do seymiku gospodarskiego aby limitował, uprosiwszy jw. jmc p. marszałka wdztwa naszego, żeby do jw ichmc pp. marszałkow wiel. ichmc pp. posłow naszych ordinował y list do nichże o powodzeniu wdztwa naszego w konfederacyi napisal. Do ktorych to punktow doniesienia jw. ichmm panom marszałkom wiel. ichmc pp. Jana-Alexandra z Pleszowic Fredra, chorążego żydaczewsklego, pisarza grodzk kamienieckiego, y Antoniego z Tokar Tokarzewskiego, podczaszego słominskiego, uprosilismy y obsecramus wiel. jmc p. marszałka koła naszego, żeby eo nomine instrukcyą ichmm napisawszy, podpisem ręki swoiey stwierdził, a laudum do grodow Kamienieckiego y Latyczewskiego podac raczył.

Karol-Max. Kruzer, podstoli latyczewski, podstarosci y sędzia grodzki kamieniecki, marszałek na ten czas koła rycerskiego wdztwa Podolskiego, manu propria.

Post cujus laudi ingrossationem, originale circa acta praesentia remansit.

Кн. Кіев. центр. арх № 5256, л. 171, актъ 228.

XCII.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: объ изысканіи средствъ на содержаніе войска, въ случаѣ недостиженія мирнаго договора, и порученіи тогда маршалку конфедераціи созвать всеобщее ополченіе; о признаніи выборовъ ротмистровъ; о введеніи подымнаго налога деньгами, хлѣбомъ и овсомъ на содержаніе гарнизоновъ и выборѣ сборщиковъ этого налога, съ опредѣленіемъ имъ вознагражденія; объ установленіи чоповой и шеляжной подати; о выборѣ сборщиковъ и опредѣленіи имъ вознагражденія; объ изысканіи средствъ изъ общегосударственной казны, а не изъ налоговъ, собираемыхъ воеводствомъ, на содержаніе хоругвей, приходящихъ на помощь гарнизону; объ уплатѣ долговъ воеводства, по обсужденіи этого вопроса на сеймѣ, и опредѣленіи для того источника уплаты; о невывозѣ хлѣба за границу и продажѣ его лишь въ Жванцѣ и Каменцѣ; объ обращеніи хлѣба, забраннаго у нарушителей этого постановленія, на содержаніе гарнизона; о надзорѣ комендантовъ за вербовкой жолнеровъ; объ освобожденіи отъ платежа налоговъ имѣній, разоренныхъ войной и пострадавшихъ отъ градобитія; о назначеніи пособія лицамъ, находящимся въ неволѣ; о незахватываніи шляхетскихъ земель мѣщанами; объ освобожденіи г. Каменца отъ налоговъ; о назначеніи суммы на сооруженіе доминиканскаго костела; о представленіи фискальными судьями отчетовъ по сбору всѣхъ налоговъ; о назначеніи суммы на устройство амвона въ каѳедральномъ костелѣ; объ отсрочкѣ разбора просьбъ разныхъ монашескихъ орденовъ и объ отсрочкѣ сеймика,—18-го сентября 1716 года.

Actum in castro Camenecensi Podoliae, feria quarta post festum Exaltationis Sanctae Crucis proxima, anno Domini millesimo septingentesimo decimo sexto.

Ad officium et acta praesentia castrensia, capitanealia camenecensia Podoliae, personaliter veniens, generosus Carolus Woyszycki obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum, per incolas palatinatus praesentis Podoliae hic, Cameneci, in loco consultationum solito, sub directione magnifici Ioannis Potocki, capitanei czehrynensis, congressus ejusdem mareschalci, sancitum, manu ejusd m propria subscriptum, introcontentum tenoris talis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy y grodzcy y całe rycerstwo wdztwa Podolskiego, stosuiąc się do zwyczaiu w całey oyczyznie naszey, zawsze in crastino po deputackim seymiku praktykowanego, ktory nam, favente Deo, szczęsliwie successit, kiedysmy na nim za deputata y sędziego na trybunał koronny wiel. jmc p. Korola-Maxymiliana Kruzera, podstolego Latyczewskiego, sędziego grodz. kamienieckiego, obrali dla uczynienia porządku w wdztwie naszym domowego, y, zasiadaszy in loco consultationum solito, die decima quinta septembris, in crastino festi Exaltationis sanctae Crucis, pod laską jw. jmc p. Jana z Potoka Potockiego, starosty czehrynskiego, marszałka konfederacyey naszey, na ktorym mieyscu produkowany nam iest z grodu Kamienieckiego uniwersał jw. jmci p. Stanisława na Leduchowie Leduchowskiego, podkomorzego krzemienieckiego, marszałka generalnego zkonfederowaney Rzptey, datowany w Krasnym Stawie, die decima nona augusti, anno nunc currenti, w ktorym wyraża powątpienie doyscia, day Boże, szczęsliwego traktatu, dla czego ex munere officij sui władzą, od całey Rzptey na siebie włożoną, przy tey wdztwa naszego przestrodze, obliguie y zaleca in omnem casum do wszelkiey gotowosci, tudzież ażeby wdztwo nasze na postąpione dwie cwierci februariuszową y maiową zasłużonemu rycerstwu od całey Rzptey summę proporcyonalną iako nayprędzey obmysliło; do ktorego stosuiąc się uniwersału, tanquam filij obedientes matki swoiey, Rzptey, y iey dyrektora, upraszamy jw. jmc pana Jana Potockiego, marszałka konfederacyi y tey obrady naszey, aby, strzeż Boże, niedoyscia traktatu, za pierwszą pewną o tym relacyą, swoiemi nas skupic raczył uniwersalami, mieysce naznaczywszy lub pod Balino, lubo na polach kamienieckich, a my deklaruiemy, przyrzekamy sub poenis, de expeditione bellica sancitis, w iakim kto naylepszym porządku sporządzic się będzie mogł, stawic; obsecramus tegoż jw. jmc p. marszałka, aby wszelką modestiam et disciplinam militarem super excessivos exercere raczył, ażeby bracia nasi krzywdy y szkody w niczym nie ponosili.

Ichmciow pp. rotmistrzow zas, na ziezdie pierwszym konfederacyi naszey pod Baliną uproszonych y obranych, approbuiemy y prosimy, y obieramy.

A ponieważ przy tak ustawicznym podatkowaniu, prowiduiąc garnizony kamienieckie y okopow Swiętey Troycy, nie znayduiemy miłosierdzia na tenczas w Rzptey, gdy nas rowno z innemi wdztwy do zapłaty dwoch cwierci woysku pociągaią; więc y w tey mierze nie chcemy bydz refragarij, ale y owszem nie respektuiąc na swoie przez rożne diwizye dezolacye, stanowiemy podatek dymowego na taryfę pułtoruset dymow, naznaczaiąc z dymu każdego po złotych dwiescie; ktorego to podatku kurrencya poczynac się będzie a die decima octava praesentis y trwac ad diem ultimam octobris, deklaruiąc się laudo praesenti w tym pomienionym czasie ten podatek (executionem uchodząc militarem) wypłacic. Do ktorego-to podatku za exactorow do powiatu Kamienieckego jmc. p. Remigiana Peplowskiego do powiatu Latyczewskiego jmc p. Stanislawa Bienieckiego uprosilismy, ktorym pro labore tudziesz in vim kwitowego po groszy trzy od złotego każdego dawac przy summach deklaruiemy, obliguiąc ichmciow, aby przez ten czas exakcyey swoiey jmc p. Popławski w Kamiencu, a jmc p. Bieniecki w Latyczowie siedzieli abo na swoim mieyscu sukollektorow swoich postanowili, żeby ichmc bracia nasi wiedzieli, gdzie szukac z tym podatkiem ichmciow.

Kiedy zas Rzeczpospolita in praesenti statu czyli przepomina o garnizonach kamienieckich y okopa Swiętey Troycy, czyli też znayduie się extra modum providowania onych, zkąd wielka codzien pochodzi dyminucya w regimentach, pro praesidio w tych garnizonach zostaiących, a z większą ieszcze krzywdą Rzeczypospolitey przez ludzi z moderunkiem porządnym, to iest z barwą y bronią, ex sola inopia dezertuiących; więc my, zelo ducti compassionis, pokazuiąc miłosierdzie w potrzebie onym, a nad samemi sobą nie obserwuiąc go, uchwalamy z dymu po dziesięc osmak kamienieckich, to jest, po pięc osmak oziminy, a drugie pięc jarzyny, excepto iednego owsa na taryffę pultoruset dymow; ktorego podatku currencya

a die prima octobris poczynac się będzie, a konczyc się ultima novembris przyrzekaiąc nobili verbo, że ten podatek w tym czasie do Kamienca y okopu Swiętey Troycy, ad dispositionem wiel. jmc p. komendanta fortec kamienieckich y okopu Swiętey Troycy, wystawiemy, pozwalaiąc in casu contraventionis executionem militarem z garnizonu kamienieckiego; do ktorego podatku za exactora jmc p. Stanisława Kawieckiego, łowczego halickiego, uprosilismy, ktoremu tak od jmportancyey osmak pomienionych z dymu, iako też kwitowego po szostaczku od osmaki naznaczamy, ktorego solarium że się per abusum nescitur, quo pacto ichmc pp. officierowie od odwiezionego do okopow Swiętey Troycy dopominali zboża, a od niektorych y actu brali; więc cavemus praesenti laudo, ażeby zboże, uchwalone na prowiant garnizonow, a solarium jmc p. poborcy oddane było, obliguiąc jmc p. exactora pomienionego, aby przez ten czas jmportancyey podatku w Kamiencu rezydował, albo miał swego sukkollektora, ażeby bracia, dosyc czyniąc ninieyszey uchwale, wiedzieli, gdzie go szukac y nie mieli ztąd nad uchwałę inszey krzywdy.

Doznawszy zas damno nostro, iaka iest rzecz ciężka woiewodztwu nie miec in promptu iakiego grosza pro zapas dla wszelkiey przygody; więc, gdy summ znaczznieyszych ex consideratione calamitatis praesentis uchwalic nie możemy, czopowe y szelężne ordynaryine constituimus, a to w ten sposob, ażeby od każdego kotła, na każdym mieyscu y w czyich kolwiek dobrach znayduiącego się, od szlacheckiego po złotych trzy, od żydowskiego po złotych szesc dawano; tudziesz in vim szelężnego od kotła szlacheckiego czopowego po złotych dwa, od żydowskiego po złotych cztery. Ktorego podatku currencya poczyna się od dnia dzisieszego, a konczyc się będzie powinna ultima decembris. A do tego podatku uprosilismy za exaktorow do powiatu Kamienieckiego jmc p. Franciszka Starzynskiego, a do powiatu Latyczewskiego jmc p. Andrzeja Kulinskiego, obliguiąc rownie z wyżey imienionemi ichmc pp. poborcami, żeby jmc p. Ssarzynski w Latyczowie pomienione exakcye odbierali; aby zas officium ichmmciom nie było damnosum, in vim

pracy y kwitowego naznaczamy po groszy trzy od każdego wnoszonego do skarbu złotego.

A ponieważ bierze wiadomosci informacyą skuteczną woiewodztwo nasze, że Rzeczpospolita, iako domina jurium suorum, czyni dyspartycyą woysk y inkorporuie one divisim po woiewodstwach; więc, gdy się ani z uniwersału jasniewielmożnego jmc p. Stanisława na Leduchowie Leduchowskiego, podkomorzego krzemienieckiego, marszałka generalney konfederacyi, ani z listu wiel. ichmc pp komissarzow y consyliarzow, braci naszych, do koła braterskiego spisanego, informowac doskonale nie możemy, to iest, ieżeli chorągwie, ktore tu przybyły na zaszczyt wyżey pomienionych garnizonow w naszym wdztwie, repartycyą miec będą y onym płacic cwierci będziemy powinni, a oraz y ludzie, w garnizonach zostaiący, zbożem y pieniędzmi (iako dotych czas wdztwo swiadczyło) prowidowac. Czemu, gdy ullatenus wdztwo wystarczyc nie wydoła, dla tego obsecramus wiel. ichmciow pp. komisarzow, od nas uproszonych, aby nie tylko w tey mierze doskonale informowali, ale też chcieli wymodz u jw. jmc p. marszałka Rzeczypospolitey, żeby łaskawą miał pamięc na te fortece pograniczne, y te summy, ktore wdztwo na zapłatę dwoch cwierci uchwaliło, raczył dysponować in subsidium tych pomienionych garnizonow, a chorągwiom tu się znayduiącym zkąd inąd pomienione dwie cwierci obmyslił. Prosiemy y o to ichmc pp. komisarzow, braci naszych, ażeby chorągwie, ieżeli bydz inaczey nie będzie mogło, te a nie insze w repartycyą wdztwa naszego przyieli, ktore iuż od nas były przyięte, iako to osobliwie wiel. jmc p. Stanisława-Piotra Telephusa, stolnika podolskiego, brata y ziemianina naszego, a inną chorągiew ztąd rowokowawszy tamte tu ordynowac raczył, o co obligowac listem swoim jw. jmc p. marszałek ichmciow pp. kommisarzow eo nomine będzie.

Kiedy zas przy tak wielkiey ruinie wdztwa przyczynia afflikcyey y to, że żydzi nad zwyczay w tym roku wielkie y ustawiczne wypłacaią podatki, zaczym obsecramus jw. jmc p. wwdę podolskiego

naszego wielce mciwego pana, ktorego subsunt, według prawa, jurisdictioni, ażeby starsi żydzi, za ktorych to assygnacyami dzieią się te depaktacye, rachunek perceptarum et expensarum uczynili, ażeby in futurum żydzi, obywatele nasi, tak nieznosney nie ponosili krzywdy.

Dług przez niegdy swiętey pamięci jmc p. Hieronima Konarzewskiego, sędziego podolskiego, in commodum wdztwa naszego de proprio erogowany y sukcessorom iego na seymiku przedseymowym, agituiącym się w Kamiencu, in loco consultationum solito, die decima octava decembris, anno millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo, przez ichmciow brasi naszych, na tenczas tey obradzie assystuiących, wzpłacic deklarowaney, iako się doczytuiemy z assekuracyi, tymże sukcessorom z woli koła braterskiego na summę czterech tysięcy dwochsett złotych polskich przez swiętey pamięci jmc p. Krzysztofa z Kawieczyna Kawieckiego, sędziego ziemskiego podolskiego, marszałka na tenczas seymiku tego, daney assygnacyey die decima octava mense et anno superius expressis. Ktorą assygnacyą z woli woiewodztwa naszego upewniono sukcessorow, że im ta summa bydz miała zaraz przez seym oddana y przywrocona; a in casu lub zerwanego seymu, lub też gdyby się ten interes nie mogł pomiescic, albo pożądanego in exolutione otrzymac skutku, tedy wdztwo nasze onus exolutionis przyiąc submittowało się. Ktory-to interes że potrzebuie czasu y reflexyi, dla czego tenże interes ad scrutinium do sądow fiskalnych odsyłamy, obliguiąc ichmciow pp. sędziow, ażeby tak konstytucye seymu anni millesimi sexcentesimi sexagesimi septimi przeyrzec raczyli y informowac się, ieżeli ta pretensya seymem nie zakonczona, tudzież y taryffy stare, ante hostium praktykowane, ieżeli się znaydnią w jakim ziemstwie, przeyrzec, ażeby z tey okazyey ani ichmc consuccessores ani wdztwo mieli krzywdy.

Postanowienie nasze na przeszłym seymiku, żeby zboża, mąk y inne wiktualia z zagranice do Chocimia nie wożono, approbuiemy y reassumuiemy, z tą iednak kondycyą, żeby zboże do okopu Swię-

tey Troycy, lub do Żwanca sprowadziwszy, tam na nie kupca z za Dniestru czekac; secus zas czyniących aby jmc p. general exequował, y cobykolwiek u takich zabrano zboźa y innych prowiantow, to wszystko cedere powinno na garnizony kamienieckie y okopu Swiętey Troycy.

Tegoź wiel. jmc p. Barszcza, komendanta pomienionych garnizonow, obsecramus, źeby dał inspekcyą na werbunki nienaleźyte, ieźeli by się znachodzic miały od jmc p. Bercyniego, na tęczas w Chociniu u turkow znayduiącego się.

A lubo iuź przez deklaracyą przeszłych seymikow y sądow fiskalnych dobra zdezolowane, w ktorych niemasz ludzi y poddanstwa, zostali uwolnione; iednak, dogadzaiąc woli niektorych ichmsciow braci naszych y tą deklaracyą uwalniamy. Takowyź mamy respekt na dobra, ktore per injuriam coeli od gradu znaczną w tym roku poniesli w urodzaiach ruinę, iako to: Bilcze jw. jmc p. marszalka naszego, jw. jmc p. Rzewuskiego, wwdy podlaskiego, hetmana polnego koronnego, y w dobrach ichmciow pp. Wasilkowskiego y innych jchmciow, ktore, stosuiąc się do prawa pospolitego, conflagratos praevio juramento w grodzie przez podstarosciego y obywatelow, iako podatku przez wdztwo uchwalonego, czyli in parte, czyli teź in toto, wyplacenia non habent possibilitatem, uwalniamy.

A iako zawsze wszelkie kaźdego nieszczęscie meretur compassionem, a dopieroź gdy niewinnie kto w nię dostanie się, tak y my, maiąc respekt na niewinną niewołą ichmc pp. Ludwika Kruzera y Ludwika Endy, kapitanow, ktorą niewolą za przetrzymaną niemkę chrzesciankę, zwiedzioną od męźa swego, przedtym bisurmanina, a potym chrzescianina, cierpieli przez kilka niedziel, y koszt niemały in detentione siedząc prowadzili; więc, succurrendo ichmciom, naznaczamy kaźdemu z ichmciow po złotych pięcset na osobę, a to z czopowego podatku szelęźnego przyszłego, y obliguiemy jw jmc p. marszałka koła naszego, aby na tę, od nas ichmm darowaną summą wydac raczyl do jmc p. Starzynskiego, exaktora powiatu Kamienieckiego, assygnacyą.

Panowie mieszczane, maiąc do koła granice z dobrami ziemskiemi, aby się nie ważyli cudzych szlacheckich swoim przywłaszczac grontow, ale tylko swoim się kontentowac grontem, według starodawnęy kommissyey y granic.

To zas miasto Kamieniec, iakosmy raz od wszelkiego depaktowania do lat trzech uwolnili, tak toż samo etiam laudo praesenti confirmamus.

A lubo przy swoim na tęczas niedostatku wdtzwo do dokonczenia bazyliki wielebnych panien dominikanek nie siła pomodz może, iednakże trzysta złotych z podatku czopowego, szelężnego przeszłorocznego, lub terazmieyszego naznaczamy y wydać assygnacyą wiel jmc p. marszałkowi fiskalnemu, do ktorego jchmciow exaktorow zlecamy.

A przy (tym), chcąc skuteczną miec wdztwo nasze iako nayprędzey informacyą, iako się nie tylko częste, ale ustawiczne podatki obracaią, obliguiemy wiel ich mscw pp. sędziow fiskalnych naszych, wielce miłosciwych pp. y braci naszych, ażeby, od ichmciow (pp. exactorow) rachunkow wysłuchawszy, nam na przyszłym blisko seymiku dali informacyą.

Retentorow zas cum adminiculo officij exequowac, iako nayprędzey, zalecili. Obliguiemy tegoż w. jmc p. marszałka sądow fiskalnych y całey izby sądowey, ażeby obmyslił koszt z tych że podatkow na pobudowanie ambony w kosciele kathedralnym farskim.

Interesa zas ich mosciow oycow jezuitow, trzynitarzow y franciszkanow do blisko przyszłego seymiku remittimus.

Te zas obrady nasze pod laską tegoż samego jw. jmc p marszałka, albo w niebytnosci jmci p. marszałka, albo w niebytnossi jmci ktorego z ich mosciow pp. konsyliarzow, a w niebytnosci y jmci p. marszałka y ichmciow pp. konsyliarzow, pod laską e medio koła braterskiego obranego dyrektora ad vigesimam octavam praesentis limituiemy; a laudum ninieysze, ażeby jw. jmc p. marszałek do grodow Kamienieckiego y Latyczowskiego, z podpisem ręki swoiey, podać raczył, zlecamy.

Jan Potocki, starosta czehrynski, marszałek konfederacki wdztwa Podolskiego, m. pr.

Post cujus laudi suprascripti ad acta officij praesentis ingrossationem, originale ejusdem idem generosus offerens circa acta officij praesentis reliquit.

Кн. Кіев. центр. арх. № 5256, л. 215.

XCIII.

Постановленіи обывателей Брацлавскаго воеводства: объ избраніи маршалка конфедераціи и членовъ совѣта въ дополненіе къ избранымъ раньше; о выборѣ пословъ къ маршалкамъ конфедераціи для ходатайства о привлеченіи ими къ судебной отвѣтственности начальниковъ военныхъ отрядовъ за причиненные ими убытки и разореніе; о выроженіи благодарности стражнику и литовскому маршалку; о непереходѣ хуторянъ въ села; объ отправкѣ пословъ къ маршалкамъ конфедераціи; объ утвержденіи постановленія относительно бѣглыхъ крестьянъ; объ истребованіи актовыхъ книгъ воеводства отъ львовскихъ францисканскихъ монаховъ и отъ другихъ лицъ, съ назначеніемъ для этой цѣли извѣстной суммы; о выборѣ нѣсколькихъ лицъ для составленія тарифа дымовъ и вознагражденія ихъ за трудъ; о возмѣщеніи частнымъ лицамъ расходовъ на общественныя нужды; о выборѣ коммиссаровъ для разграниченія Брацлавскаго воеводства отъ Подольскаго и Кіевскаго; объ уплатѣ жалованья гарнизону; объ истребованіи отчетовъ у сборщиковъ податей; объ участіи городскихъ судей въ фискальномъ судѣ и членовъ этой послѣдняго въ сборѣ податей; о выборѣ скарбовыхъ судей; о введеніи подымнаго налога, опредѣленіи обязаностей сборщиковъ его и вознагражденіи ихъ; объ установленіи чоповаго и шеляжнаго налоговъ и выборѣ для того сборщиковъ; о защитѣ интересовъ нѣкоторыхъ обывателей и вознагражденіи другихъ за услуги воеводству; объ освобожденіи г. Винницы отъ податей; и приведеніи въ извѣстность количества провіанта, необходимаго для гарнизона; о назначеніи замѣстителей ко всѣкъ должностнымъ лицамъ и объ отсрочкѣ сеймика,—18 сентября 1716 года.

Roku tysiąc sedmset szesnastego, miesiąca septembris osmnastego dnia.

W roczki sądowe grodzkie winnickie, od dnia dziesiątego septembris zaczęte y do sądzenia się przywołane. przede mną, Jerzym Strzelnickim, podstaroscim grodzkim winnickim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi winnickiemi, comparens personaliter wielmożny imc pan Felicyan Michalowski, sędzią grodzki winnicki, marszalek kola rycerskiego wdztwa Bracl, laudum seymiku boni ordinis tegoż wdztwa dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich winnickich per oblatam podaiąc, o przyięcie prosil; cuius legitimae affektationi officium praesens annuendo, przyimuiąc ad acta, de verbo ad verbum czytaiąc, actis ingrossari in tenore sequenti:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y cale rycerstwo przesw. wdztwa Bracl., ziechawszy się na seymik boni ordinis in locum cosultationum, do miasta iego krolewskiey mci Winnicy, zasiadszy ww. oo. iezuitow w kosciele, pod dyrekcyą wielm. imci pana Marcina Czarneckiego, podkomorzego naszego bracl., obrawszy sobie za szafarza wszystkich glosow naszych welm. imc pana Felicyana-Kaziemirza Michalowskiego, sedzięgo grodzkiego winnickiego, takowe obrad naszych czyniemy postanowienie:

Naprzod, Panu zastępow, cuius virtute constituunt regna, wieczne oddawszy dzięki, uprosilismy za marszalka konfederacyey przesw. wdztwa naszego Bracl. iasnie wielm. imc pana Marcina Carneckiego, podkomorzego bracl., oraz y za pulkownika. Widząc zas in moderno Reipublicae statu co raz majores consilij necessitates, auctionem quoque ichmciow panow konsiliarzow uchwalamy, a oraz do ichmosciow tak pod Bilczą w roku przeszlym, 1715, iako y tu, w Winnicy, na seymiku die tertia februarij anno praesenti obranych y uproszonych, teraz upraszamy y przydaiemy wielm. ichmciow panow: Stanisława Suchorskiego, stolnika brcl., sędziego łuckiego, Piotra Peplowskiego, podczaszego kyowskiego, pisarza grodzkiego luckiego, Jerzego Strzelnickiego, skarbnika bracl., podstarosciego grodzkiego winnickiego, Michala Burzynskiego, łowczego latyczowskiego, Jerzego Dogiłł-Cyrynę, stolnika trembowelskiego, Adama Wasilewskiego, lowczego owruckiego, Jozefa Dogiłł-Cyrynę,

starostę niechworowskiego, Felicyana Michałowskiego, sędziego grodzkiego winnickiego, ichmciom tak in antecessum, iako y teraz, obranym daiąc, pro omni, si quae Reipubłicac y woiewodztwa w teraznieyszym czasie contigerit necessitas, plenariam do radzenia y poslowania facultatem et omni modam iuxta exigentiam czasu y potrzeby activitatem.

Widząc zas cięszką ruinę przez oppressyą partyey Ukrainskiey przesw. woiewodztwa naszego ad explicandas et enucleandas przeż prawem zakazane palety, z dyspozycyey wielm. imci pana Czerwinskiego, regimentarza, wydane na ostatnią dezolacyą fortun y ubogich poddanych naszych wielm ichmosclow panow posłow Stanisława Suchorskiego, stolnika bracł., sędziego, y Piotra Pepłowskiego, podczaszego kijowskiego, pisarza, grodz. łuckich, konsiliarzow, do iasnie wielm. imcj pana marszalka generalney konfederacyey naiasnieyszey Rżptey; do iasnie wiel. imci pana marszalka woysk zkonfederowanych z Rżptą po wielm. ichmosciow panow Jerzego Strzelnickiego, skarbnika bracł., podstarosciego grod., y Samuela Korzeniowskiego, podstolego kijowskiego, pisarza, grodzkich winnickich, konsyliarzow, za posłow, ktorzy ichmc doniosą per pressuras od woysk, tak w Ukrainie stoiącey partyey, iako y innych dywizyi, a osobliwie imc pana Dragomira, człowieka prywatnego, per tot legibus zakazane paletowanie dezolacyą y umowią się o sąd y satistakcyą.

Do wszelkich zas dochodzenia krzywd, szkod, ruiny, dezolacyey uprosilismy imci pana Tomasza Zaliwckiego za instygatora, daiąc pomienionemu imci plenariam omnimodamque facultatem do dochodzenia onych. O wszelkie zas pretensye do wielm. imci pana Czerwinskiego, regimentarza partyey Ukrainskiey, y innym dywizyom, tudziesz y imcl panu Dragomirowi, człowiekowi przywatnemu, bez żadnego pretextu do woiewodztwa paletuiącemu, uczyni protestacyą wielmożny imc pan marszałek koła naszego rycerskiego nomine publico przesw. wdztwa; ichmc zas panowie obywatele przesw. wdztwa wszystkie swoie pretensye, krzywdy, szkody y wiolencye, poprzysie-

żone w grodzie tuteyszym, ad manus deputowanego imci pana instygatora oddadzą.

Odniesie winne dzięki cum omni obligatione z szczerych wdztw w chęci za wszelkie starania iasnie wielmożnego imci pana strażnika y marszałka w. x. Lit., że reduxit per propriam curam na cztery tysiące siedmoet zt. repartycyą woiewodztwu.

Aże odtąd lauda et sancita wdztwa z futorow nię poprzenosieli się tam mięszkaiący na zwyczayne wsiow mieysca, imci pan instygator grodzki tenebitur instituere ichmciom pp. obywatelom wdztwa akcie o nieprzeniesienie onych, a ztąd o kontrawencyą laudis odpisze wielm. imc pau marszalek koła naszego imc panu Studzinskiemu, pułkownikowi hanskiemu.

Żesmy dla latwieyszey y prętszey satisfukcyey y uspokoienia uprosiły do iasnie wielmożnych ichmosciow pp. marszałkow, zkonfederowanych z Rzptą, ww ich mosciow pp. posłow wszelkich na granicach interessow.

Laudum tak roczne o zbiegłych poddanych żeby byli ad primam requisitionem oddawani, sub poenis lege descriptis approbuiemy.

Że zas przesw. wdztwa naszego fortuny, iako by dzien bez słonca, były położone bez prawnych na nie dowodow dla tego, że się nam dostaie wiedziec, że niektore xięgi nasze u wielebnych o. o. franciszkanow lwowskich zostaią, uprosilismy w. w. ichmosciow panow podstolego bracł. y starostę niechworowskiego Cyrynow, ktorzy cum omni conatu aby o nie się starali, upraszamy. Salvare gratificatione od przesw. wdztwa, aby tylko quantitatem doniesli pretendencyey za nie wielebni o. o. franciszkani; o innych zas xięgach, że na roznych mieyscach deponowane czyli tez quo alio komu fato dostały się, iako to, u iasnie wielm. imci pana wdy sieradzkiego, u iasnie wielm. imci pana pisarza polnego koron., u imci pana Konstantego Rabaszowskiego, u imci pana Burzynskiego. gubernatora rowinskiego, u wlelm. ieymci pani Krasnosielskiey, pod. bracł., upraszamy imci pana Mączynskiego, żeby pilnego dołożył starania, repe-

tat albo o ich pewnosci doniosł wdztwu. Magnae actiuitati w. imc pana podstolego kijowskiego et initae curae zalecaiąc odszukanie xiąg przez imc pana Uminskiego, burgrabiego przeszlego mieysca tuteyszego, wszelką imci za iego pracę y fatygi deklaruiąc wdzięcznosc y rekompensę, a adinterim z nayprętszych pieniędzy na eliberacyą onych, u pomienionego imci pana Uminskiego naznaczamy złotych czterysta, na ktore wielm. imc pan kommissarz nie zwłocznie assygnacyą wyda do naypierwszych pieniędzy.

Że zas woiewodztwo bez podatkowania obeysc się nie może, dla tego do formowania taryffy uprosilismy wielm. ichmosciow panow Jerzego Strzelnickiego, skarbnika bracł., podstarosciego grodzkiego winnickiego, imci pana Korzeniowskiego, podstolego kijowskiego, pisarza grodskiego, konsiliarzow, imci pana Boreyka, podczaszego smolenskiego, ktorzy w. w. ichmc, nie odiezdzaiąc z Winniey, maią uformowac taryffę, redukowane na dymow czterdziesci y realitatem uformowaney na przyszłym poprzysiądz seymiku boni ordinis; za prace, fatygi, trudy wielmożnych ichmosciow panow rewizorow, lubo większę zasłużyli nadgrodę, ale że iako samym ichmosciom panom iawna lepiey ruina woiewodztwa, dla ktorych tylko oboch ichmosciow tysięcem złotych kontentuie, dalszą deklaruiąc przysluge z obligacyą na zasczyt Rzptey.

Przy boku będący iasnie wietmożnych ichmosciow panow marszałkow wiel. imc pana Jaroszynskiego, podczaszego owruckiego, kommissarza y deputata na głowny trybunał koronny y konsiliarza, że tak na lenungi zołnierzy, iako y na traktament ichmoseiow panow woyskowych, wydał złotych czterysta, te wielmozn. imci pro persoluto w sądzie fiskalnym byc maie przyięte.

Aże do tąd znaczno ponosi wdztwo szkodę w podatkach dla nieroziechania granic między przeswietn. wdztwy Podolskim y Kijowskim, więc de anterioribus łaudis obranych woiewodztwo ww. ichmw pp. Pepłowskiego, podczaszego kijow, Strzelnickiego skarbnika bracł., Korzeniowskiego, podstolego kijowskiego, konsiliarzow, uprasza. Krorzy ww. ichmc quam accuratissime z dawnemi ichmcmi pp. kommissarzami

exequantur, amore woiewodztwo obliguie, non obstante iednak unius vel plurium absentia, więc, ażeby faciliorem aditum do rozgraniczenia w. w. ichmc. pp. kommissarze miec mogli, uprosilo wdztwo do przesw. wdztwa Podolkiego w. w. ichmosciow pp. Burzynskiego, lowczego lat, y Szaszkiewicza, miecznika pod., za posłow; do Kijowskiego—ww. ichmc panow Cyrynę, starostę niechworowskiego, Choieckiego, skarbnika mozyrskiego; ktorzy ichmc o iak nayprętsze expostulabunt ww. komissarzow wysadzenie do rozgraniezenia.

Reassumendo punkt, anteriori laudo wyrażony, konfirmuiemy, żeby z przyszłego podatku zapłacona była erogowana summa na garnizon bracł. erogowana starostwu Bracł. Przyięte od ww. ichmsciow panow konsiliarzow przesw. wdztwa naszego zkonfederowaney Rzptey złotych cztery tysiące sedmset nie na inszych ichmoseiow panow woyskowych, ale garnizonowi bracł. cedere maią.

Jchmc panowie exaktorowie, ktorzy in antecessum iakiekolwiek podatki wybierali, imc pan instygator fiskalny ad faciendum calculum etiam t-no (?) tacto pozwac ma et ad comportationem exactarum summarum do skarbu woiewodstwa stringet.

Urząd grodzki Winnicki, assidendo sądom fiskalnym, pisac dekrety y sentencije dawac będą; in absentia vero grodzkich sądowych capaci z ichmosciow panow sędziow fiskalnych, conferet pioro jasnie wiel. imc pan marzałek fiskalny; ktory zas z ichmciow pp. sędziow fiskalnych miał by zostać exactorem, od zasiadania w sądzie do otrzymania sufficientis quietationis per calculationes abstinere powinien.

In supplementum sądowi skarbowemu upraszamy za sędziow ww. ichciow pp. imci pana Peretiatkiewicza, czesnika bracławskiego, Adama Wasilewskiego, łowczego owruckiego, Boreyka, podczaszego smolenskiego.

Dogadzaiąc potrzebie Rzptey, żeby tym prędzey przyiętey od ww. ichmosciow pp. konsiliarzow summy mogł effectuari skutek, uchwalilismy unanimo voto et consensu podymne po złotych dwiescie z dymu; ktorego cursus poczynac się ma a die decima quinta no-

vembris y trwac ad ultimam decembris. Ktorego ichmc panowie exaktorowie, administracyą wziąwszy na się, przez wyrażony czas w Winnicy zasiadłszy, wybierac maią solarium, uproszonym do tego' iako y do inszych podatkow, ichmsciom pp. exaktorom po groszy trzy od złotego nie na osobę rachuiąc. Monete ad aerarium wdztwa tak, iako currit in regno, brac maią czerwony złoty po złot. osmnascie, taler bity po osmiu, tynf po złotu y groszy osmiu szostak po dwunascie groszy y szelęgow dwa ichmc pp. exaktorowie; depaktuiących ichmosciow panow exaktorow ex termino tacto sąd fiskalny sądzic ma, ktorzy cum triplici pensione restituere depactationem et cum refusione litis expensar. parti gravatae, iako depactatores, sądem tymże stringentur.

Zapatruiąc się na rozne potrzeby woiewodztwa, czopowe y szelężne uchwala od szlacheckiego kotła po złotych dwa, czopowego szelęznego po złotych trzy, a od żydowskich kotlow in duplo; tego podatku cursus poczynac się ma a prima ianuarij, a trwac ma ad decimam quintam februarij in anno subsequenti, millesimo septingentesimo decimo septimo.

Do podymnego uprosilismy za administratorow ww. ichmciow panow Szaszkiewicza, miecznika podol, y Dziuszę, sędziego nowogrodskiego; do szelężnego—imci pana Żozulinskiego, regenta ziemskiego bracł.; do czopowego—imci pana Zaleskiego mlodszego.

Doniesionych przeswietn. woiewodztwu ichmosciow pauow obywatelow krzywdach instabit wielm. imc pan marszałek, nomine publico, do iasnie wielm. imci pana woiewody kijowskiego w interessie imci pana Mączynskiego y ichmosciow panow Szandyrowskich, żeby mogli otrzymac secundum iustitiam łatwość y satisfakcyą. Wpodobnym interessie instabit także imc pan marszałek nasz do iasnie wiel. imci pana strażnika y marszałek w. x. Litew. za imciąi panem Popławskim; zapatruiąc się przesw. wdztwo nasze na iednych ichmosciow braci straty, na drugich zas merita w oyczyznie, naznacza donatywy: imci panu Komarowi—złotych sto; z pozostałych u ichmosciow panow exaktorow summ na delatach ichmosciom panom

poslom od woyska partyey Ukrainskiey—zlotych trzysta; ichmosciom, panom oficyerom, od garnizonow przysłanym,—złotych sto; widząc zas godność imienia y znaczne w oyczyznie merita ku przesw. wdztwu sczerą zawsze applikacyą iasnie wielm. imci pana strażnika y marszałka w. x. Lit., luboby godziło się większą akkomodowac usługę y wszystkie libertowac dobra, ale że przesw. wdztwo na swoię cięszką zapatruie się dezolacyą, libertuie do lat trzech trzy tylko wsi: Siomaki, Żmirzynce, Nowosielice nowoosiadłe.

Chcąc swoie przesw. wdztwo w instancyach miec wygode, pod czas ziazdow na pubiiczne konsultacye, żeby miasto Winnica in meliori mogła zostac reparatione y dla wygody wielm. ichmosciow panow obywatelow pobudowac się, od następuiących podatkow pro hac sola vice libertuie.

Ponieważ z roznych relacyi ma przesw. wdztwo, że garnizon bracł. nie ma tak wiele porcyi, na iak wiele brał y brac pretenduie; więc, żeby realitatem wdztwo dość mogło, uprasza za kommissarza do zlustrowania y popisania garnizonu wielm. imci pana Boreyka, podczaszego smolenskiego, ktory, zlustrowawszy quantitatem porcyi, deferet wdztwu.

Żeby zas tym pręcey wszyscy wielm. ichmc panowie obywatele przesw. wdztwa ukontentowani bydz mogli, y prędzey każdego dosszła koley, dla tego do wszelkich funkcyi publicznych alternatę uchvala obserwowac ię in pesterum dektaruie iako y do podatkowania.

Poniewaz zas przes w. wdztwo bez dalszych obrad stantibus rebus obeysc się nie może, więc ziazd swoy y przypadnienie seymiku ad diem vigesimam tertiam iannarij in anno subsequenti 1717, pod laską tegoż wielm. imci pana Michałowskiego, sędziego winnickiego, prolonguie.

U tego laudum, przy przycisnioney pieczęci, podpis ręki w te słowa:

Felician-Kazimierz Michałowski, sędzia grodzki winnicki, marszalek koła rycerskiego przeswietnego wdztwa Bracławskiego, manu propria.

Ktore to laudum, za oczywistym podaniem, a za urzędownym przyięciem, dla pamięci do xiąg ninieyszych grodzkich winnickich iest wpisane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 4601, л. 122 об., актъ 117.

XCIV.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о созваніи сеймика вслѣдствіе происходяшихъ смутъ въ государствѣ и наступленія русскихъ войскъ, о сложеніи недоимки чопового и шеляжнаго налоговъ съ имѣній великаго короннаго гетмана; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ за оказанныя услуги воеводству; объ отчетахъ по сбору чопового и шеляжнаго налоговъ; о назначеніи пособія ордену іезуитовъ за обученіе ими дворянскихъ дѣтей; о назначеніи въ воеводство хоругвей на тѣ средства, которыя шли на содержаніе гарнизоновъ; объ отправкѣ просьбы маршалкамъ войска и конфедераціи о защитѣ воеводства, о размѣщеніи хоругвей по его границамъ для надзора за переходящими; о довольствіи хоругвей фуражемъ и невымогательствѣ ими оброковъ; о сношеніяхъ региментаря дивизіи съ маршалкомъ воеводства; объ удовлетвореніи за оскорбленія и выводѣ изъ воеводства хоругвей, проявляющихъ своеволіе; о побужденіи генерала принести присягу на вѣрность и службу конфедераціи; о подписи выписей изъ земскихъ актовыхъ книгъ, за отсутствіемъ земскихъ урядниковъ, гродскими урядниками: судьей и писаремъ, и объ отстрочкѣ сеймики,—30 сентября 1716 года.

Actum in castro Camenecensi Podoliae, feria quarta in crastino festi Michaelis archangeli, anno domini millesimo septingentesimo decimo sexto.

Ad officium et acta praesentia castrensia, capitanealia camenecensia Podoliae, personaliter veniens, nobilis Thomas Suchodolski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum per incolas palatinatus Podoliae hic, Cameneci, in loco consultationum solito, sub directione magnifici Coroli-Maximiliani Kruzer, subdapiferi laticoviensi, vice-capitanei et judicis loci praesentis, congressus eju-

sdem mareschalci, sancitum, manu ejusdem propria subscriptum, intro contentum de tenore tali:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemcsy y grodzcy y całe rycerstwo wdztwa Podolskiego, ziachawszy się dnia dzisieyszego, to iest, die vigesima octawa septembris, vigore limity z seymiku gospodarskiego, pod laską jw. jmc. p. Jana z Potoku Potockiego, starosty czehrynskiego, marszałka konfederacyey wdztwa Podolskiego, odprawionego, a to naywięcey dla powzięcia dosknałey wiadomosci pożądanego pokoju, o ktorym, że miał był doysc, zewsząd nas rożne upewniały wiadomosci, y zasiadszy in loco consultationum w Kamienencu solito, nie chcąc się bez jakieykolwiek obrady do domow roziachac, ale y owszem, gdy, zamiast pożądanego z Rzplitą y krolem imcią uspokoienia, woyskami nas cara jmci moskiewskiego, od Ukrainy następuiącemi, straszyc y trwożyc poczęto. Dla czego, pod niebytnoc na ten czas jw. jmc. p. marszałka konfederacyey wdztwa naszego, uprosilismy za dyrektora wiel. jmc p. Korola-Maximiliana Kruzera, podstolego latyczewskiego, sędziego grodzkiego kaminieckiego, facultate reserwata na gospodarskim wyżey powienionym per laudum seymiku, iako socium laboris jmc p. marszałka.

Niechcąc bez obrady się stautibus w oyczyznie rebus zostawac, maiąc oraz wzgląd na znaczne zasługi tam in toga, qnam in sago, jw. jmc. p. Adama z Granowa, na Myszy y Szkłowie Sieniawskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, tudzież na dezolacyą dobr jmcinych, w wdztwie naszym leżących, swieżo poniesioną od woyska zkonfederowanego, a nie mogąc na tenczas większy oswiadczyc (dla podatkowania pro commodo Rzpltey y garnizonu kamienieckiego y okopu Swiętey Troycy) przysługi, remanenta czopowego y szełężnego z roku przeszłego, po dobrach jmcinych zaszłego, salvo solario ichmciow pp. exactorow po trzy grosze od złotego, ustempuiemy.

A iako wszelkie kożdego brata y ziemianina nie powinny steriliscere w affektach naszych zasługi, tak y wiel. jmc p. Franciszka Bogusza, podczaszego halickiego, sędziego grodzkiego latyczewskiego,

ktory po kilkakroc na rożne był funkcye od nas uproszony; dla czego, maiąc na koszta jmcine wzgląd, pozostałych na assygnacyą wielm. jmci p. Piotra Telephusa, stolnika podolskiego, na tenczas marszałka sądow fiscalnych, vigore laudi pomienionemu jmci p. Boguszowi na złotych tysiąc wydaney, a dotąd tylko per medium przyiętey y wypłaconey, obsecramus laudo praesenti wiel. jmc pp. sędziow fiskalnych, braci naszych, ażeby te złotych pięcset rezidui-tatis, circa calculationem tegoż samego y szelężnego powiatu Latyczowskiego przyięte jmci były.

Także y sukcessorowie swiętey pamięci jmci p. Franciszka Makowieckiego, podczaszego podolskiego, merentur w sercach braterskich justam compassionem, ktorzy naywięcey na to żalą się, że ich bez należytey informacyi z exakcyi czopowego y szelężnego powiatu Kamienieckiego rodzic odumarł; y tym chcąc in hoc puncto succurrure, obliguiemy tychże ichmciow pp. sędziow fiskalnych, ażeby, percepty y expensy od nich odebrawszy, do odbierania pozostałych remanentow y zkonfrontowania kwitow kogo inszego powagą swoią uprosili y ordynowali.

Podobny respekt znayduią y sukcessores swiętey pamięci jmci p. Zygmunta Bleszynskiego, podczaszego, ktory, bywszy od nas uproszony za sędziego fiskalnego y rowno z innemi ichmciami pracuiąc, nie partycypował rowno za swoie koszta y prace konsolacyey; zaczym y tę materią do delikatnego sumnienia ichmciow pp. sędziow odsyłamy, obliguiąc, ażeby zweryficowawszy dawne kadencye, ile na ktorey bywał swiętey pamięci jmc p. podczaszy pomorski przytomnym, tako, iako sami brali, obmislili y naznaczyc raczyli satisfakcią.

Jako zas jure meritorio wdztwo nasze ma obligacyą ichmciom ojcom iezuitom za edukacyą y naukę dzieci swoych, tak tym ieszcze wieksza zabiera, gdy się informuie o onych ochocie, iż krai szlacheckiey nie maiąc sufficientiam et modum o swoim koszcie exercytowac się w naukach, kilkunastu osobom prowidowac usiluią vigore fundacyey swoey victum; tylko na minę konwiktu żalą się, ktory

potrzebuie znacznego kosztu na reparacyę; więc, tak potrzebney y swiętey chcąc dopomodz ichmciow oycow jezuitow intencyi y oney exekucyi, naznaczamy na reparacyą tegoż samego konwiktu złotych tysiąc, a to z podatku czopowego y szelężnego na gospodarskim seymiku uchwalonego, upraszaiąc wiel. jmc. p. marszałka sądow fiscalnych, aby do jmc. p. Franciszka Starzynskiego, exaktora tegoż podatku, assygnacyą wydac raczył.

A maiąc przytym prae oculis wdztwo nasze krzywde, ktorą z niełaski Rzpltey, czyliteż per injuriam ichmciow pp. kommissarow naszych, na kommissyą swieżo w Lubomli zaczętą, a w Krasnym Stawie zakonczoną, uproszonych y ordynówanych, ponosiemy, gdy garnizony kamieniecki y okopow Swiętey Troycy, ktore ex sola providentia wdztwa naszego in potiore parte konserwowane tymi laty bywały, a te przepowniawszy, chorągwie nam w repartycyą na te cwierci daie, ktore Rzplta swieżo woysku postanowiła, ordynowali.

A co większa, że y hibernę, o ktorey to hibernie, że w naszym wdztwie nie maią ad hoc usum notitiam, dla czego obsecramus wiel jmci p. marszałka na tenczas koła naszego, ażeby eo nomine napisac raczył do jw. ichmciow pp. Stanisława Leduchowskiego, podkomorzego krzemienieckiego, marszałka Rzptey zkonfederowaney, y Iosefa Branickiego, stotnika buskiego, marszałka woysk z Rzpltą zkonfederowanych, ażeby z wrodzoney łaskawosci swoiey dali w tak słuszney okazyi naszemu wdztwu zasczyt y protekcyą; tudzież upraszac będzie imieniem naszym tychże jchmciow, aby władzą y powagą swoią wydac raczyli ordynans do jmci p. Giedumina, stolnika smolinskiego, regimentarza nad tymi chorągwiami, u nas znayduiącemi się, ażeby, poczowszy od rzeki Strypy, ktora pod wsią Chmielową w Dniestr wpada, aż do rzeki Murachwy, po-nad Dniestrem, tych chosogwiow ludzi, to iest, od granicy do granicy, na forwachtach porosztawiał, zkąd kilkorakie pożytki bydz mogą, raz że wiedziec będą o każdym przyiezdzaiącym w oyczyzne naszą; drugi, że chłopstwo swawolne uchodzic do kraju nieprzyiacielskiego nie będzie; trzeci, że y służalych, iesliby ktory, zapamiętawszy wiary, chciał

na służbę turecką przechodzic, nie dopuszczą. Tylko aby ciż ichmc na forwachtach stoiący, samym się sianem, dla tych koni tylko, na ktorych pracować będą, kontentowali. Ieżeli by zas ktory z ichmciow lub obroku, lub co więcey pozwolil sobie, żeby mu z żołdu w wdztwie naszym, z repartycyey od Rzpltey naznaczonego, wytrącono było. A nadewszystko zas upraszac będzie jw. ichmciow p. marszałkow, ażeby jmc p. regimentarz pomienioney dywizyi we wszytkim znosic się raczył z jmc p. marszałkiem wdztwa naszego, lub z namiesnikiem iego, ażeby juncto consilio mogł bydz zaszczyt wdztwu y pożytek Kzpltey. Namienic oraz tymże ichmciom pp. marszałkom krzywde, do koła naszego doniesioną, jmc. p. Pawłowskiego, gubernatora dobr j.w. jmci p. generała podolskiego Krzywcza y innych, że, nefando ausu, bez dania żadney okazyi, od ludzi znaku letkiego rotmistrowstwa jmci p. Zakładzkiego ciężką odniosł nad stan szlachecki konfuzyą, prosimy y aby jmieniem wdztwa naszego upraszał j.w. ich mosciow pp. marszałkow, ażeby ta chorągiew, iako exorbituiąca, z wdztwa naszego rewokowana była.

Sprawedliwosc swoię, tak iako każdemu potrzebna, tak żę bez niey wdztwo nasze czas niemały zostaie, wielce utyskuie, ktorey że teraz cursus y exekucya tamuie się przez j.w. jmc. p. generała podolskiego, od ktorego Rzplta zkonfederowana wyciąga przysięgi, iako się informuiemy od jchmciow pp. posłow swieżo powroconych od Rzpltey naszych; dla czego y w tym obliguiemy w. jmc. p. na tenczas marszałka koła naszego, aby napisac raczył de pominionego jmci p. generała podolskiego jmieniem calego wdztwa, upraszaiąc, aby szedł in sensum całey Rzpltey y przysiągł na pomienioną konfederacyą.

Kiedy zas fato wdztwa naszego na tenczas osieroceni zostaiemy w. ich mosciow pp. sędziow ziemskich, a tym czasem requiritur na extraktach, z xiąg ziemskich wyiętych, według prawa y zwyczaju, officialisty ziemskiego przysięgłego podpis; dla czego in absentia onych upraszamy ichmciow pp. officialistow grodzkich: sędziego y pisarza, aby data occasione swoie na extraktach dawali podpisy.

Maiąc przytym wzgląd na swoie pogranicze, oraz y na teraznieysze Rzpltey revolucye, dla ktorych abysmy nie zostali bez obrady; więc ten ziazd nasz pro die vigesima sexta octobris, pod laską jw. p. marszałka konfederackiego, lubo też ktorego z ichmciow pp. konsyliarzow, lubo in absentia jmci p. marszałka y ichmciow pp. konsyliarzow, de consensu onych obranego marszałka, limituiemy.

Ktorę to nasze uchwałę ażeby w. jmc. p. dyrektor na tenczas koła naszego, ręką swoią własną podpisawszy, do grodow Kamienickiego y Latyczewskiego odesłac raczył, obsecramus.

Działo się w Kamiencu Podolskim, in loco consultationum solito, die vigesima octava septembris, millesimo septingentesimo decimo sexto anno.

Karol-Maxymilian Kruzer, podstoli latyczewski, sędzia grodzki kamieniecki, marszałek na ten czas koła rycerskiego wdztwa Podolskiego, manu propria.

Post cujus laudi supra expressi ad acta officij praesentis ingrossationem, originale ejusdem idem nobilis offerens circa acta ofiicij praesentis reliquit. Locus sigilli.

Post ingrossationem ejusdem extractus authentici originale ciarca acta praesentia remansit.

Ex actis castrens. capitaneal. camenecens. Podoliae extraditum. Correxit— Kozłowski.

Кн. Кiев. центр. арх. № 5256, л. 232.

XCV.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: объ отправкѣ пословъ къ командующему русскимъ отрядомъ генералу для соглашенія съ нимъ относительно зимнихъ квартиръ отряда и количества предовольствія; объ отправкѣ пословъ къ русскому государю съ выраженіемъ почтенія за участіе его въ дѣлахъ государства; объ увеличеніи вознагражденія посламъ и коммиссарамъ и выдачѣ ассигновокъ; о пребываніи резидентовъ воеводства при генералѣ конфедераціи для сообщенія ему жалобъ на насилія; о свидѣтельствѣ новгородскому мечнику Валабану относительно его единомыслія съ прочими обывателями воеводства и непроизнесеніи имъ рѣчей на сеймикѣ противъ московскихъ войскъ; объ отсрочкѣ сеймика,—9 декабря 1716 года.

Roku tysiąc siedmset szesnastego, miesiąca decembris dziewiątego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku i. k. m. Łuckim, przede mną, Piotrem Skuratowskim, namiesnikiem burgrabstwa zamku Łuckiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, comparens personaliter, w. i. m. p. Jeło-Malinski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Wolynskiego, te laudum, z podpisem ręki swoiey własney, in loco consultationum sołito, roku, miesiąca y dnia, wyż na akcie mianowanych, stałe, ad acta praesentia per oblatam podał tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, xiążeta, urzędnicy y całe rycerstwo woiewodztwa Wołynskiego, na dzien dzisieyszy ex limitatione przeszłego seymiku ad locum consultationum ziechawszy, dzięki Bogu Naywyzszemu, że nam lubo w tak cięszkich dolegliwosciach użycza około całosci fortun naszych, do ktorego czasu providere consulere oddawszy, takowe czyniemy obrad naszych media:

Poniewaž woyska naiasnieyszego cara i. m. moskiewskiego, wszedszy w granice oyczyzny naszey, po tak długiey subsystencyi w woiewodztwie naszym gressus ulterioris nie czynią y marsem swoim do panstw iego carskiego weliczestwa nie powracią y owszem przez i. m. p.

rezydenta woiewodstwa naszego j. w. i. m. p. Ren, generał pełnomocny woysk moskiewskich, nie tylko nam donosi, ale y owszem kwatyrę zimowę w woiewodztwie naszym funduie y na trzynascie regimentow sufficyencyi zimowey u woiewodztwa pretenduie; przeto woiewodztwo nasze Wołł., od dnia dwunastego octobris też woyska carskiego wieliczestwa, in ampliori numero dotąd w woiewodztwie konserwuiące, uprosiło w. i. m. p. Wacława na Knerucie Boreyka, podstolego owruckiego, z Łuckiego, w. i. m. p. Łazarza na Stobuchwie Rzeczyckiego, chorążego żytomirskiego, z Wlodzimirskiego, w. i. m. p. Antoniego Jeło-Malinskiego, czesnika wołynskiego, z Krzemienieckiego powiatow, aby ciż ichmc pp. poslowie y kommissare woiewodztwa naszego j. w. i. m. p. generalowi nomine woiewodstwa konferowali y singularnego nad zniszczonym y zruinowanym woiewodztwem żądali y prosili respectum; a ieżeli iuż tenże i. w. i. m. p. general demonstrabit kwartyrę zimową nie tylko w woiewodztwie naszym, ale y w całey oyczyznie; tedy fraterno affectu tychże ich mc pp posłow y kommissarzow upraszamy y obliguiemy, aby z tymże i. m. p. generałem o sposobie dalszey kwatyrzy w woiewodztwie naszym et de qnantitate porcyi, sublatis omnibus in genere libertationibus, conferowali y de alleviatione subsystencyi, dotąd w woiewodztwie naszym zostaiących, domowili się.

A że woyska iego carskiego weliczestwa praetextu mediationis w oyczyznę naszę weszly; przeto woiewodstwo nasze, maiąc militiam in visceribus suis, ktore przeciwko-contra (sic) orderom postępuie, uprosilismy w. i. m. p Ludwika z Pigłowicz Manieckiego, chorążego czernihow., w. i. m. p. Francizzka-Antoniego na Wojutynie Sinnickiego, sędziego ziemskiego kijowskiego, podstolego grodzkiego łuckiego, w. i. m. p. Gabriela z Linczew Linczewskiego, miecznika wołynskiego, sędziego grodskiego wlodzimirskiego, za poslow, aby ciż ich mc. pp. poslowie nasi desideria woiewodztwa naszego et circa expressionem sui omnem venerationem iego carskiego wieliczestwa doniesli y wyrazili.

Jeżeli by zas ich. mc. pp. posłowie y kommissarze pretendowali większego grosza nad wyrażony w przeszłym laudum in rem woiewodztwa; tedy commitimus to ich mm ninieyszą uchwalą naszą, aby do ich mc. pw exaktorow, aerarium publicum woiewodztwa maiących, wydali assygnacią, co wszytko in rationibus rachunkow woiewodztwo przyiąc deklaruie.

Jako zas anteriori laudo w. ich. mc. pp. rezydentow ad latus i. wiel. i. m. p. generala woiewodstwo uprosiło, tak y teraz fraterne obliguiemy tychże ichmc, aby rezydencyi, poki woyska z woiewodztwa naszego nie wywidą, zostawali et quaerimonias laesiones i. m. p. generalowi donosili; tychże ich mc pw rezydentow admittimus ad consilium z w. ich mc pp. kommissarzami y poslami, gdyby zas subsequi z taryfy miało na woiewodztwo nasze postanowienie quantitatis; de quantitate zas samym tylko i. m. p. kommissarzom data facultas concludendi, ichmc zas ponowie rezydenci residebunt propter solas quaerellas przy i. m. p. generalle, ktoreby kolwiek przychodziły.

A że sinistre ktos detulit w. i. m. p. Michała Bałabana, miecznika nowogrodzkiego, jakoby miał przeciwko woyskom iego wieliczestwa na seymiku co mowic y seymik przy weysciu tych że woysk rwać; przeto woiewodstwo nasze, intaminatam fidem pomienionego i. m. p. miecznika nowogrodzkiego znaiąc, te testimonium i. m., iż sawsze cum fratribus unum sensibat et sentit, wydaie.

Obrady zas nasze do dnia trzydziestego decembra roku teraznieyszego pod tąż laską unanimi konsensu proroguiemy y te laudum i. m. p. marszałkowi naszemu podać ad acta zlecamy.

Datum anno, mense, die et loco, ut supra specificatum.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki w te słowa: *Łukasz Jeło-Malinski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wolynskiego.*

Ktore że to laudum, per oblatam podane, za podaniem wyszmianowanego i. m. podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem,

słowo w słowo, tak iako się w sobie pisane ma, do xiąg ninieyszych grodskich luckich iest ingrossowane.

Книга Кiев. центр. арх., № 2252, л. 988, актъ 4.

XCVI.

Постановленiе обывателей Волынскаго воеводства: объ отправкѣ пословъ къ командиру русскихъ войскъ для переговоровъ относительно облегченiя воеводству содержанiя этихъ войскъ; объ ошибкѣ въ тарифѣ дымовъ Луцкаго повѣта, о повѣркѣ и утвержденiи ихъ на будущее время подписью маршалка воеводства; о пребыванiи резидентовъ при русскомъ генералѣ для защиты интерессовъ воеводства; о запрещенiи обывателямъ ссылаться на льготы для освобожденiя своихъ имѣнiй отъ платежа податей и о сообщенiи объ этомъ русскому генералу для преслѣдованiя обывателей, уклоняющихся отъ платежа; о представленiи обывателями тарифовъ своихъ имѣнiй и о передачѣ этихъ тарифовъ маршалку воеводства; объ освобожденiи истребленныхъ пожаромъ имѣнiй отъ платежа податей; объ отсрочкѣ сеймика,—31 декабря 1716 года.

Roku tysiąc siedmset szesnastego, miesiąca decembris trzydziestego pierwszego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku i. k. m. Łuckim, przede mną, Piotrem Skuratowskim, namiesnikiem burgrabstwa zamku Łuckiego, y xięgami ninieyszemi grod. łuckiemi, comparens personaliter, w. i. m. p. Łukasz Jeło-Malinski, marszalek woiewodztwa Wołh. koła rycerskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszich grodzkich łuckich te laudum woiewodztwa Wołh., z podpisem ręki tegoż w. i. m. p. marszalka, ad acta per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do akt wpisanie; a tak ia, urząd, annuendo affectationi, ad acticandum przyimuiąc, czytałem de tenore verborum tali:

My, rady, senatorowie, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo woiewodztwa Wołh., ziechawszy się ad locum solitum consiliorum, do

Łucka na termin per prorogationem anterioris laudi, do dnia trzydziestego miesiąca decembra roku teraznieyszego, tysiącznego siedmsetnego szesnastego, prolongowany, wprzod Pann Bogu Wszechmogącemu, rady wszelkie oswiecaiącemu podziękowalismy y takowe uchwałe w nieszczęsliwym czasie naszym postanowilismy:

Ponieważ w. ichmc pp. posłowie woiewodztwa naszego, do j. w. i. m. p. generała Rena woysk iego carskiego wieliczestwa pelnomocnego ordynowany, bez skutku y pomiarkowania do nas taryffy przybyli y wielką quantitatem porcyi z racijami osobliwemi układania na dymy przyniesli płacy y wystarczenia (impossibilitatem tak wielkiemu ciężarowi widzi y uznaie, a od j. o. xiężęcia i. m. Dolhorukiego, mediatora, z Warszawy do tegoż j. mc. p. generała na teraznieyszym ziezdzie swoim otrzymuie y odbiera pisanie; przeto woiewodstwo nasze tychże w. ichmc pp. posłow, anteriorbus laudis użytych, uprasza, aby iuxta obloquentiam eorundem laudorum do tegoż j. w. i. m. p. generała spieszyli y przy liscie j. o. x. i. m. Dolhorukiego respektu y compassyi nad zniszczonym woiewodztwem żądali y uproszali; ktorym ichmc pp. posłom y kommissarzom swoim iako anteriori dispositione suo consulendi dało facultatem, cobykolwiek in rem et securitatem iego expens potrzeba było, według opisu przeszłey uchwaly, wladzy swoiey zażyli y sprawili się.

A że donisiono woiewodztwu, że w tarifie powiatu Łuckiego, nescitur, per quam rationem znaiduie sie defectus dymow pięc y cwierc post subsecutam coaequationem z drugiemi powiatami, tedy cognitionem tego et in vestigationem do dalszego czasu rezolwuie, a interea originale teyże taryffy, ad acta praesentia podaney przez i. m. p. Potębickiego, regenta kancelaryey grodzkiey łuckiey, na teraznieyszey obradzie comportowane w. i. m. p. marszałkowi koła naszego braterskiego, iako y sam sextern eiusdem originalis comportowany podpisac y wszystkie latusy ręką swoią stwierdzic committit et amore boni publici obliguie.

A żeby woiewodztwo communicationem swoich interesow zawsze miało, uprasza wiel. ich mc pp. rezydentow, ad latus j. w. i. m. p.

generała Rena anterioribus laudis destinowanych, ut assistent temuż i. m. et sequantur ulterioris gressus do dalszey dispozycyey swoiey.

A gdy nam w. ich. mc. pp. posłowie y kommissarze nasi doniesli, iż, po podaniu taryffy, libertacye, przez rozne osoby procurowane, dispozycyą et coaequationem w sustentowaniu woysk iego carskiego wieliczestwa zabrudniły y brudnią, a dobra, posluszne kożdey uchwale, ciemiężą, niszczą y ruinuią, ciężar płacenia y wydawania prowiantow z sibie znosząc na niewinne y spustoszałe dobra oneruią; przeto fraterno affectu w. i. m. p. posłow y kommissarzow woiewodztwa naszego wiążemy y obliguiemy, aby, sublatis omnibus libertationibus, nemine excepto, do pomiarkowania taryffy przystąpiwszy, j. w. i. m. p. generalowi doniesli y wyrazili clementiam et respectum w tym ządali y prosili, ażeby żadne dobra protekcyey y ochrony niemieli, ale pospolity ciężar woiewod. y na teraznieyzzym congressie swoim przeciwko libertowanym y unikaiącym podatkowania solenniter przed Bogiem y przed swiatem całym swiadczy y manifestuie się y na takowe dobra libertowane triplicem imponit solutionem.

Wielką ma considerationem woiewodstwo głosu publicznego i. m. p. Chilinskiego, obywatela powiatu Krzemienieckiego, ktory tak wiele wsi, w roznych kluczach powiatu tegoż będących, a w lustracyey y tarifie nie znayduiących się, regestrem dowodził, chcąc, aby tego dowodu dalszy skutek woiewodstwo miało; tenże regestr wsi pomienionych tak samego i. m. p. Chilinskiego podpisany ręką, iako y w. i. m. p. marszałka kola naszego podpisem stwierdzony, ad archiwum tegoż i. m. p. marszałka oddaie et conserwationem onego zaleca.

Jako zas subvenire afflictis należy, tak singularną maią compassyą nad dobrami Grodkiem y Obarowem, w possessyey j. w. i. m. Ledochowskiey, kasztelanowey wołynskiey, zostaiącemi, teraz nowissime funditus zgorzalemi y z połdymu, secundum taryffam, podległemi, od płacenia ninieyszego podatku tylko wolne bydz czyni et defectum pułdymu z libertowanemi dobrami compensowac zaleca; wiel. zas

ichmc pp. posłow, do iego carskiego wieliczestwa per anterius laudum uproszonych, obliguiemy, aby satisfaciant eisdem.

Seymik zas dla dalszych obrad naszych do dnia osmnastege januarij w roku, da Pan Bog, przyszłym, tysiąc siedmsetnym siedmnastym, pod tegoż laską odkładamy; teraznieysze zas obrady nasze ad acta zlecamy podac.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki w te słowa:

Łukasz Jeło-Malinski, marszałek woiewodztwa Wołynskiego koła rycerskiego.

Ktoreże to laudum, per oblatam podane, za podaniem y prozbą i. m. podawaiącego, a za moim, urędowym, przyięciem, wszystkie z początku aż do konca, de verbo ad verbum, tak jako się w sobie pisane ma, do xiąg ninieyszych grodzkieh łuckich iest ingrossowane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 2252, л. 996, актъ 7.

XCVII.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: объ отправкѣ пословъ къ генералу Вейсбаху; о люстраціи дымовъ и распредѣленіи ихъ для продовольствія между русскими полками; объ отправкѣ пословъ къ маршалку генеральной конфедераціи съ сообщеніемъ о разоренности воеводства и съ ходатайствомъ о помощи; о выдачѣ полномочія отправляемымъ къ генералу Кантакузену посламъ для соглашенія относительно квартиръ его полковъ; о передачѣ тарифовъ дымовъ маршалку воеводства для храненія и представленія ихъ на сеймикѣ; о назначеніи суммы на возобновленіе сгорѣвшаго Невѣрковскаго костела; о дачѣ облегченія нѣкоторымъ обывателямъ въ платежѣ податей; о пребываніи пословъ при генералѣ Вейсбахѣ; о назначеніи резидентовъ при русскихъ полкахъ для сообщенія командирамъ жалобъ на насилія солдатъ и для требованія за то вознагражденія потерпѣвшимъ; о лишеніи на сеймикѣ права голоса обывателей, ссылающихся на свои льготы при выдачѣ продовольствія русскимъ войскамъ; объ отсрочкѣ сеймика,—20 января 1717 года.

Roku tysiąc siedmset siedmnastego, miesiąca ianuarij dwudziestego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mosci Łuckim, przede mną, Piotrem Skuratowskim, namiesnikiem burgrabstwa zamku Łuckiego, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, personaliter veniens, wielmożny iegomosc pan Lukasz Jeło-Malinski, marszalek kola rycerskiego wdztwa Wołynskiego, te laudum, z podpisem ręki swoiey, przy pieczęci własney tegoż imci, tudzież z paragrafem pierwszey karty na painie drugiey strony wirszu iednego, napisanego na boku, per oblatam podał, o czym te laudnm, per oblatam podane, latius in se edisserit, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do akt wpisania; a tak ia, urząd, annuendo wyszmianowanego iegomosci podawaiącego, przyimuiąc, czytałem de tenore sequenti:

My, rady, senatorowi, dygnitarze; xiążęta, urzędnicy y całe rycerstwo koła naszego braterskiego wdztwa Wołynskiego, ziechawszy się ad locnm consiliorum solitum, do Łucka, na dzien osmnasty

anuarij, per prorogationem anterioris laudi roku tysiąc siedmstet siedmnastego prolongowany, wprzod Panu Naywyzsemu illuminantij wszelkie consilia podziękowalismy y takową indeplorando oyczyzny postanowilismy uchwale:

Poniewasz wieł. ichm. pp. posłowie y kommisarze w—wa naszego per anterius laudum, do iasnie wiel. imci pana Rena, z tego swiata zeszłego, ordynowani, nie zastawszy onego in vivis, do i. wieł. imc pana generała Weysbacha onemu desideria w—wa naszego doniesli et cum relatione et instrumtnto ich mcm data na teraznieysze obrady nasze przybyli y dispositionem iego carskiego weliczestwa woysk doniesli, iż dwa powiaty Łucki y Wlodzimirski per dispositionem iasnie wieł. ichm pp. generałow na woyska iego carskiego wieliczestwa w komendzie iasnie wieł. imc pana generała fon grafa Kantakuzego cesserunt; przeto dla lepzego y skutecznego porządku tychże wieł. ichm pp. kommisarzow wspomnionych powiatow obliguiemy fraterne, aby inhaerendo anterioribus laudis circa manifestationem, in ijsdem expraessam, nemine excepto., sine apprehensione wszystkich libertacyi in genere, do pomiarkowania dymow y porcyi, na dym należących, iako nayskuteczniey accedere chcieli, y dyspozycie dymow, ktore by na ktory pułk należec miały, uformowały, ut ordinate kożdemu pułkowi succedat sine injuria proximi pension., iaką zas ciż wieł. ichmc pp. posłowie y kommissarze nasi od i. w. j. m. p. generała Weysbacha przyniesli nam rezolucija, tak tychże wieł. ichmc. pp. kommisarzow upraszamy, aby do tegoż imci pana generała spieszyły et pro iusta declaratione dzięki iwyrazili, dalszego skutku upraszali, aby żadne już in ulterius na dobra czyieżkolwiek nie wychodzily libertacye, y dyspozycia ninieysza aby in confusione nie zostawała, o to amore Dei et ore publico w—wa do i. w. mc. p. generała instabunt y supplikowac będą.

Iżeby to innoteskat calemu swiatu Polskiemu, iak wiele w-wo nasze licznych woysk carskiego weliczestwa od dawnego czasu in visceribus suis cierpi, znosi y tak wiele porcyi z racyami contribuit et ferre musi, upraszamy wiell. ichmc pp. Stanisława Suchorskiego,

stolnika bracław., sędziego grodz. łuck., Jana Peretiatkowicza, czesnika braclaw., Mikołaia Kisiela, staroste sinninskiego, do iasnie wiel. i. m. p. Stanislawa Ledochowskiego, podkomorzego krzemienieckiego, marszałka generalnego caley Reczypospolitey zkonfednrowaney, aby depopulationem w-wa doniesli y u tegoż iasnie wiel. imc pana marszałka sukursu żądali y prosili y, cobykolwiek rady y zdania otrzymali, ad executionem przywiedli y we wszystkim wolą imci sequant, prosimy ich mcw y obliguiemy.

A że w—wa naszego potior pars dostanela się na kwatery pułkom, w komendzie i. w. imc p. generała Kantakuzego zostaiącym; przeto, zabiegaiąc damnis publicis et parando facilitatem administrandae iustitiae iw. imc panu generałowi, potrzebną bydz accomodatią uznaiemy y daiemy moc wiel. ich mc pp. Gabryelowi z Linczow Linczowskiemu, miecznikowi woł., sędziemu grodzkiemu włodzimir., Adamowi Wasilowskiemu, łowczemu owruckiemu, posłom, od nas do tegoż i. w. imc. pana generała obranym y uproszonym, ktorym ichmcm in toto securitatem w-wa naszego commitimus cum potestate, że cokołwiek constituent et concludent, to wszystko pro rato et grato (et firmo) przyiąc deklaruiemy et secundum anteriora lauda do ichmc pp. exaktorow w. im. p. marszałkowi koła naszego assignatie wydac y podpisac pozwalamy; ktore to assignacie wydane firmum robur miec będą neque praeiudicium władzy w. i. m. p. kommisarza generalnego iako absentis et pro bono publico dessudantis rozumiane y tlumaczone bydz niepowine.

Ratione taryffy wniesione desideria braci naszych poniewasz in praesenti termino skutku wziąc nie mogą; przeto, stosuiąc się do pi rwszych uchwał naszych, decisionem do dalszego czasu suspendimus, a interes w. i. p. marszałka koła naszego fraterne obligamus, aby pomienione oryginały taryffy in archiwo su odo dalszego czasu y disjudicaciey konserwował y na przyszły, da Bog, seymik, ex prorogatione przypadły, comportował; ichmc zas ponowie kommisarze powiatow naszych tabulas pomiarkowania w. imci p. marszałkowi naszemu in instanti oddac tenentur z podpisami rąk swoich.

In erectionem et augmentum chwały Boskiey konwentowi Niewierkowskiemu zgorzałemu y spustoszałemu ordinis praedicatorum tysiąc zlotych naznaczamy y wieł. imc p. kommissarzowi generalnemu exolutionem commitimus.

A że w imc xiądz Bielski, konnonik kijowski y surrogator łucki, iako syngularis cultor chwaly Bozkiey kosciołа swego Złoczowieckiego, w kole naszym braterskim nad spustoszeniem beneficij sui kosciołа prosił compassyi, że niema zkąd płacic z cząstki spustoszałey, do kosciołа tego należącey, ninieyszych podatkow; tedy hoc desiderium remittimus do w. imc pana kommisarza powiatu Łuckiego, ut prokuret allewiationem.

In singulari zas maiąć compassionem zgorzenie znaczne imci paniey Bielickiey we wsi Radowiczach. w powiecie Włodzimirskim będącey, obiiguiemy wiel. imc p. kommisarza powiatu tameyszego, aby quantitatem dymow w taryfie wyrazoną częsci zgorzalcy na libertowane starostwo Kowelskie przeniosł, y tam placenie ninieyszego podatku naznaczył; ktora nasza constitutia aby skutek miała, tegoż imc p. kommisarza upraszamy i te częsc wolną od płacenia mieć chcemy.

Też w-wo swiadczy compassią imc p. Crarnieckiey, stołn. bracław., w dobrach Hrycowie, ad praesens w possessiey imci będących, dymami przeladowanych, aby w. imc pan kommisarz powiatu tameyszego, uczyniwszy allewiatią na dobra libertowane, ieżeli się znalesc mogą, ten ciężar podatku ninieyszego transportował, stosuiąc się do rezoluciey iasnie w. imc p. Weyzbacha, generała, ichmc pp. posłom naszym daney y w-wu donisioney.

Tychże w. ich mcw, in anterioribus laudis wyrażonych, upraszamy, ut ad latus tegoż imc pana generała resideant et quaerellas braci naszych deferent.

Dalszy zas chcąc miec porządek, ut satisfaciat słusznosci y requiruiącemu sprawedliwosci, naznaczamy ichmc pp rezydenttow do połkow, w w-wie naszym lokowanych, a naprzod obliguiemy imc pana Karola Grotowskiego, skarbnika wolynskiego, ut assistat i. w.

imc panu Kantekuzemu, generalowi, et, ad latus imci rezyduiąc, representet faciem całego w-wa; do pułku w. imc pana brygadyera Kropota y pułku imc p. Chłopowa, pułkownika,—imc pana Piotra Mokosia-Deniska, sędziego sądow fiskalnych; do pułku Moskiewskiego y do leytszwadronu pierwszego jego carskiego wieliczenstwa—imc pana Jakuba Ledochowskiego, stoł. drohickiego; do pułku Wołodymirskego—imc p. Jana ze Zdeniża Zaiąca, woyskiego krzemien.; do pułkn Tobulskiego—imc pana Stefana Jerlikowskiego; do leyb-kompaniey y pułku w. imc p. Szwandra—imc p. Michała Lubinieckiego, horodniczego łuckiego; ktorzy ichmc, rezyduiąc przy wspomnionych pułkach, injurias et laesiones braci naszych donosic et satisfactionem sprawiedliwosci upraszac będą.

Inhaerendo anterioribus laudis, rigores, in eisdem expraessos, na libertowanych wszystkich praesenti laudo reassumimus; reassumendo, deklaruiemy, iż activa voce carere powinny.

Ktore to uchwałe nasze ad acta podac w. imc panu marszalkowi koła naszego comittimus; dalsze zas obrady nasze pod laską tegoż wiel. imc pana marszałka do dnia dwudziestego piątego miesiąca lutego roku teraznieyszego, tysiąc siedmset siedmnastego, limituiemy y odkładamy.

U tego laudum, per oblatam podanego, przy pieczęci przycisnioney, podpis ręki w te slowa:

Łukasz Jeło-Malinski, marszałek koła rycerskiego w-wa Woł.

Z paragrafem na boku z wierszem napisanym: ktore że to laudum, per oblatam podane, za podaniem wyszmianowanego imci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystkie, z początku az do konca, de verbo ad verbum, tak iako się w sobie pisane ma, do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich iest ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 2253, л. 66, актъ 37.

XCVIII.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о прекращеніи дѣйствій конфедераціи и выраженіи благодарности маршалку, членамъ совѣта и стражнику границъ воеводства за ихъ полезную дѣятельность; о введеніи для уплаты жалованья войску подымнаго налога, вмѣсто поголовнаго, въ виду имѣющейся въ воеводствѣ только люстраціи дымовъ; о назначеніи вознагражденія нѣкоторымъ должностнымъ лицамъ воеводства за ихъ труды и издержки; объ обсужденіи на слѣдующемъ за настоящимъ сеймикѣ вопроса относительно освобожденія нѣкоторыхъ обывателей отъ платежа податей; о принятіи побудительныхъ мѣръ къ уплатѣ обывателями податей за прежніе годы; о назначеніи времени открытія скарбовыхъ судовъ и представленіи отчетовъ сборщиками податей; о назначеніи времени военнаго смотра и переписи и о созывѣ къ тому всѣхъ обывателей, живущихъ даже за предѣлами своего воеводства; о разграниченіи воеводствъ; о возвратѣ обывателямъ издержекъ на содержаніе войскъ; объ отсрочкѣ разсмотрѣнія представленій отъ разныхъ обывателей,—20 февраля 1717 года.

Року тисяча семьсотъ семнадцатого, мѣсяца февруаріи двадцатого дня.

На урадѣ кгродскомъ, в замъку его королевъской милости Житомиръскомъ, передо мною, Конъстанътимъ Дѣдъковъскимъ, намесникомъ кгродъскимъ старостaва Житомиръскаго, и книгами нинешъними кгродъскими житомирскими, comparens personaliter, wielmożny iego mosc pan Alexander na Horbulowie Jerlicz, stolnik mozyrski, marszałek koła rycerskiego, woiewodztwa Kijowskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich laudum woiewodztwa Kijowskiego, na seymiku relationis w Żytomirzu, in loco consultationum solito, przypadaiącym, unanimiter postanowione, z podpisem ręki swoiey, per oblatam podał tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy y grodzcy, xiążęta szlachta y obywatele woiewodztwa Kijowskiego, ziachawszy się na

mieysce zwyczayne do Żytomirza, na seymik relationis z seymu przeszłego w Warszawie, w roku teraznieyszym tysiąc siedmset siedmnastym, w wigilią Nayswiętszey Panny Gromniczney odprawionego, za uniwersałem nayiasnieyszego krola iego mosci, pana naszego miłosciwego, na tenże seymik, pro die vigesima februarij w Warszawie nam danym, naprzod, Bogu naywyszszemu, a Panu naszemu dobrotliwemu, Supremo Jovi, Ktory firmamenta coeli, totum orbem, omnes reges et regna regit, dziękuiemy, że Rzeczypospolitey naszey przez lat dwadziescia lubo często fluctuare pozwalał od roznych nawalnoscij, iednak submergi nie dopuszczał, i owszem te Rzeczpospolitą naszą zkonfederowaną, medios interfluctos położoną, teraz de naufraga wyrwał rate et in portu postawił salutis, etiam tranquillitatis publicae, kiedy confederacya Rzeczypospolitey traktatem y seymem bez naruszenia praw, swobod y wolnoscij zakonczona, kturym zakonczeniem dissoni animi civium inter magestatem et libertatem do zupełney dawney przywiedzione confidencyi et motus civiles uspokoione, securitas ab intra et ab extra obwarowana przez pokoy postanowiony; przez ktory pokoy languiescenti corpori Rzeczypospolitey et flagellato od roznych woysk exotycznych y domowych rediviva anima przywraca się et vitales spiritus ożywiaią, a złote wieki przywracaią się, kiedy w pokoiu z łaski Bozkiey saturabimur quiete naypierwiey, tedy ponieważ confederacyey generalney stanow Rzeczypospolitey exvinculacya staneła przez seym, stosuiąc się ad mentem Rzeczypospolitey, y nasza partikularna confederacya woiewodztwa, promanans z generalney confederacyey, tymże się sposobem terminuie y rezolwuie, przy podziękowaniu wielmożnemu iego mosci panu Kazimierzowi na Steczance Steckiemu, chorążemu kijowskiemu, podstarosciemu żytomirskiemu y grodzkiemu włodzimirskiemu, marszałkowi woiewodztwa naszego, pro dignissimo marszałkowstwa swego regimine, ktory piastował ten honor marszałkowski cum decore całego woiewodztwa, kiedy od całey Rzeczypospolitey commissarzem był do traktatu machinae interessow zkonfederowaney całey Rzeczypospolitey, perennabit ob-

ligacya w sercach naszych do zawdzięczenia iego mosci pana w kożdych podanych occurrencyach y vacansie iakim, do affektow naszych należącym; dziękuiemy wielmożnym ichmosciom panom consiliarzom wszystkim, oraz ktorzy profuerunt consilio woiewodztwu naszemu, osobliwie zas wielmożnemu imci panu Antoniemu Dedowiczowi z Trypola Trypolskiemu, chorążemu owruckiemu, sędziemu grodzkiemu kijowskiemu, strażnikowi woiewodztwa kijowskiego, pro custodia limitum; z ktorego straznikowstwa czułego iegomosci pana y cała Rzeczpospolita miała informacyą et in quibusvis arduis uwiadomienia, przy obligacyey zawdzięczenia każdego w podanych okazyach.

Potym przez constitucyą uchwałę, na seymie przeszłym warszawskim na zapłatę woysku przyszłey regularney y qwartałowey płacy postanowioną, do exekucyey przywodzimy swoiey repartycyi w summie wynoszącey y przychodzącey od woiewodztwa naszego na rok cały złotych dziesięc tysięcy czterysta; y lubo Rzeczpospolita cała wzieła sobie genus et modum contribuendi ad taryfam pogłownego anni millesimi sexcentesimi septuagesimi sexti, woiewodztwa zaś naszego ex ratione hostilitatis grassantis dotąd w woiewodztwie naszym żadna w skarbie nie znayduie się taryfa, ani też w xięgach naszych, ktore iedne z Kijowem zawoiowane, drugie w Owruczu spalone, trzecie pod czas kozackiey woyny w Żytomirzu porabowane; teraz zas ad normam Rzeczypospolitey, gdybysmy chcieli uchwalic pogłowne, trzeba by, żeby praecedat rewizya, coby długo czasu zabrało, y nieprętka by była płaca tey repartycyey swoiey; udaiemy się tedy do podatkowania, praktykowanego u nas, to iest podymnego, według taryfy teraznieyszey z lustracyey, w roku przeszłym, tysiąc siedmset szesnastym, postanowioney sine abiuratis et conflagratis, iako constitucya seymu terazniey szego opisała, y podatek uchwalamy y postanowiamy z każdego dymu po złotych sto; ktory to podatek do grodow swoich powinni oddawać według laud dawnieyszych; ktorego to podatku currentia zaczyna się ab actu praesentium sancitorum, to iest od dnia dwudziestego

lutego, y trwać ma do czterech niedziel; po wysciu zas czterech niedziel, ieżeli by kto nie oddał do grodu podatku, tedy grody delaty tym chorągwiom, w repartycyey u nas będącym, wydac powinni, gdzie exekucya żołnierska nastąpiłaby.

Z tegoż podatku wielmożnym ichmosciom panom Kazimierzowi na Steczance Steckiemu, chorążemu kijowskiemu, y wielmożnemu iegomosci panu Antoniemu Dedowiczowi z Trypola Trypolskiemu, chorążemu owruckiemu, za podięte koszta, pracy y fatygi dla dobra woiewodztwa z niezmiernym kosztem swoim, na seymie teraznieyszym w Warszawie mieszkaiąc niedziel czternascie dla interessow woiewodztwa, z omieszkaniem interessow swoich domowych przez tak długi czas, z ktorych by mogli profitowac, dla interessow woiewodzkich swoią azardowali fortunę, przy podziękowaniu pro omni cura, solicitudine et indefesso labore, naznaczamy summy obudwom ichmosciom osm tysięcy złotych. Wielmożnemu iegomosci panu Antoniemu z Steczanki Steckiemu, podczaszemu owruckiemu, pisarzowi grodzkiemu kijowskiemu, rezydentowi ad latus imc pana marszałka generalnego od nas będącemu, złotych dwa tysiące za prace, ktoremu iegomosci na ten czas powinne byc wiliczone, iak relacyą uczyni woiewodztwu na seymiku ktorym rezydencyi swoiey; na ktorym seymiku, przy uczynioney relacyi, przysiądz będzie iegomosc powinien, iako interessom woiewodzkim ex statione rezydencyi swoiey pomagał według możnosci y iako imc panu marszałkowi woiewodzkiemu y ichmosciom panom consiliarzom woiewodzkim w publicznieyszych y prywatnieyszych interessach nie psował, ale pomagał szczerze, w czym rotha na tymże seymiku opisana będzie. Wielmożnemu imc panu Michałowi Trzyznie Jackowskiemu, czesnikowi latyczowskiemu, rezydentowi ad latus woysk wyszszey komendy nayiasnieyszego cara iegomoci moskiewskiey, dziękuiemy za podięte fatygi et pro activitate summa, że to wyrobil, że woiewodztwo nasze od stacyi moskiewskich y prowiantow wolne zostało, y złotych tysiąc za fatyge iegomosci deklarowanych tak rezolwuiemy, żeby sobie iegomosc u siebie wzioł z resztuiącey summy złotych siedmset osmdziesiąt,

a na złotych dwiescie dwadziescia imc pan kommissarz assignacyą wyda; wielmożnemu zas imc panu Steckiemu, chorążemu kijowskiemu, pro summe gestis in rem woiewodztwa tot vicibus repetimus podziękowanie, że swoich pieniędzy dwa tysiące sto złotych wygodził in rem woiewodztwa do rąk imc pana czesnikowi latyczowskiemu, y też summę imc panu chorążemu zlecamy y pozwalamy odebrac z ktorychkolwiek naypewnieyszych y nayprętszych pieniędzy; imc panu Kopciowi, komissarzowi do odbierania prowiantow woyskom moskiewskim, za iego prace, trud, fatyge y koszt naznaczamy y daiemy złotych pięcset, ktore to pieniądze za assignacyą wielmożnego imc pana komissarza generalnego z naypewnieyszych y nayprętszych pieniędzy ma odebrac; imc xiędzu Lninskiemu y iego mosci xiędzu Golsztynowi, missionarzom-iezuitom, obudwom po złotych pięcdziesiąt naznaczamy.

Dobra iasnie oswieconego xiążęcia imci Wiszniowieckiego, woiewody krakowskiego, wielmożnego imc pana Czaplica, podkomorzego kijowskiego: Rokitne, Masiewicze, Borowe, y dobra wielmoznego imci pana Oskirki, marszałka mozyrskiego: Hłuchowicze, Obarow, y dobra wielmożnego iego mosci pana Młodeckiego, podstolego nowogrodzkiego, Czudle, także Lubczyn ichmc xięzy owruckich iezuitow, y podatek z nich teraznieyszy należący ad resolutionem do seymiku, da Bog, przyszłego deputackiego lub desideriorum zachowuiemy.

Podatki zas dawne zaległe, anterioribus laudis uchwalone, niewypłacone dotąd, et praesenti laudo obliguiemy wszytkich ichmcw obywatelow woiewodztwa naszego, aby wypłacali, et obtestamur oraz, że repartycyi swoiey teraznieyszey ad repetitionem onych per executionem militarem delaty wydac ichmciow panom poborcom injungimus lub dawnieyszey repartycyi, wedlug assygnacyi na dziewięc tysięcy czterysta złotych, od w. imc pana commissarza vigore laudo wydane będą.

Sądy skarbowe że teraz, propter motum woysk nayiasnieyszego cara imci moskiewskich et transitum z Polskiey do swoiey ziemi, sądzone bydz nie mogą, a potym z racyi trybunału skarbowego Ra-

domskiego, in majo przypadaiącego; na ktorym trybunale imc pan chorąży kijowski, iako commissaz, invigilando interessom woiewodzkim, bydz ma, y z racyi woiewodtwa Wołhynskiego w trybunale koronnym Lubelskim, in iulio sądzic się przypadaiącego; dla tego te sądy skarbowe, nazaiutrz po seymiku desideriorum w Żytomierzu sądzic się maiące, odkładamy ad resolutionem et percipiendum calculum dawnych podatkow, nil derogando modernae legi; tym czasem zas, nim sądy będą, ichmcw panow poborcow wszytkich obligniemy, ażeby pieniędzy, co kolwiek maią y miec będą, woiewodzkich, za assygnacyą w. imc pana commissarza, repartycyi wypłacali dawnieyszey y teraznieyszey, y żeby wszystkie sobie sufficienter regestra, do rachunku należące, pro informatione iudicij liqwidatione et disiudicatione spisali y pogotowali omni faciliori modo sub poenis arbitrariis, in eodem iudicio sanciendis.

Okazowanie woiewodztwa naszego, lubo przypada po zielonych swiątkach w poniedzialek pierwszy, pod Żytomierzem, iednak, z racyi wyszwyrażonych o sądach skarbowych, odkładamy także po seymiku desideriorum na drugi dzien; na ktory to popis, według prawa, de expeditione bellica opisanego, ze wszytkim moderunkiem rycerskim należytym, wszysci, kto tylko szlachcic tu mieszkaiący, sub carentia vocis activae na seymiku, stawic się powinien; osobliwie ichmosciow braci naszych mnieyszych, wsiami sięDzących, amore boni publici woiewodztwa obliguiemy; na Wołyniu mieszkaiących na cudzych gruntach, a tu swoie fartune maiących, ażeby tu z nami na popisie chcieli sociare arma i owszem co się tam per injuriam temporum z woiewodztwa naszego powynosili, to żeby chcieli ad sua territoria, do woiewodztwa naszego, adire, ponieważ do podatkow, chocby należało do pogłownego, iako się praktykuie w całey Rzeczypospolitey, z tey racyi, ut reflorescant, ad interim nie pociągamy.

Tamże po popisie dislimitationes między woiewodztwy koronnemi y litewskiemi do skutku przywiedziemy et limites controversos uspokoiemy.

Interes w. imc pana Michala Tryzny-Jackowskiego, czesnika latyczowskiego, do woiewodztwa miany względem iakoby erogowanych swoich pieniędzy na waysko partyey Ukrainskiey, co in quantum deducetur judicio fiscali, tenże sąd cum plena satisfactione originalney y prowizyonalney summy rezolvowac będzie.

Desideria roznych ich mciow panow: Jana z Rybna Rybinskiego, stolnika, Jana Jakubowskiego, miecznika, żytomierskich, y wielmożnych ichmciow panow: Jerlicza, stolnika mozyrskiego, y Władysława Skipora, podstolego mscisławskiego, y innych ichmciow recessem do przyszłego, da Bog, seymiku odkładamy.

Ten zas seymik, observando legem modernam, na seymie sancitam, sine ulteriore prorogatione, konczymy.

Działo się w Żytomierzu, die vigesima februarij, anno millesimo septingentesimo decimo septimo.

U tego laudum podpis ręki wielmożnego imc pana marszałka, przy pieczęci przycisnioney, temi słowy:

Alexander na Horbulowie Jerlicz, stolnik mozyrski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowsktego, mp.

Ktoreż to laudum, per oblatam podane, za podaniem offerentis, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg ninieyszych iest ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 213, л. 13, актъ 9.

XCIX.

Постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства: о выраженіи благодарности Богу за его милость къ воеводству; объ избраніи маршалка сеймика; о введеніи подымнаго налога для уплаты жалованья войску и условіяхъ его сбора; о выборѣ депутата въ скарбовый трибуналъ; о выраженіи ему за прежнія заслуги предъ воеводствомъ благодарности и выдачѣ вознагражденія; объ установленіи поголовнаго налога на евреевъ и условіяхъ его сбора; о мѣрахъ ко взысканію недоимокъ; о внесеніи въ постановленіе факта дара отъ воеводства дв. Дружбицкому; о скорѣйшемъ окончаніи разграниченія воеводствъ Брацлавскаго отъ Кіевскаго; объ освобожденіи временно отъ платежа податей имѣній, спорныхъ между Кіевскимъ и Брацлавскимъ воеводствами; о назначеніи вознагражденія разнымъ лицамъ за ихъ труды и издержки на нужды воеводства; объ условіяхъ передачи гродскихъ актовыхъ книгъ воеводства отъ одного регента другому и какъ о пріемѣ, такъ и о выдачѣ ими актовъ безъ оказыванія предпочтенія высшимъ предъ низшими; о невзыманіи региментаремъ Украинской партіи податей, но преслѣдованіи лишь своевольныхъ людей; о выраженіи краковскому воеводѣ благодарности за труды и заботы; объ отправкѣ писемъ къ разнымъ лицамъ съ выраженіемъ благодарности за труды и съ просьбой о приведеніи въ порядокъ гродской канцеляріи и отысканіи актовыхъ книгъ на назначенныя для того средства,—16 марта 1717 года.

Roku tysiąc siedmset siedmnastego, miesiąca marca szesnastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku i. kr. mosci Winnickim, przede mną, Wawrzyncem-Stefanem Kamienskim, namiesnikiem starostwa y regentem grodzkim winnickim, y xięgami ninieyszmi grodzkiemi winnickiemi, comparens personaliter, urodzony imc pan Alexander-Eliasz Dołszkiewicz, woyski owrucki, marszałek na ten czas koła rycerskiego woiewodztwa Bracławskiego, laudum tegoż woiewodztwa Bracławskiego na seymiku relationis w Winnicy, anno presenti, die decima quinta martij agituiącym się, unanimiter postanowione,

dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich winnickich, z podpisem ręki swoiey własney, per oblatam podał, prosząc urzędu ninieyszego, aby te laudum do xiąg ninieyszych przyięte y wpisane było; ktory ia, urząd, annuendo jmci comperenta affectationi, też laudum, do akt ninieyszych przyiąwszy, czytałem y iest tenoris sequentis:

My, rady, senatorowie, dygnitarze, urzędnicy ziemscy y grodzcy y całe rycerstwo woiewodztwa Bracławskiego, vigore constitutionis modernae, wyraznie o seymikach relacyinych, folio septingentesimo sexto, napisany, aby wszystkie woiewodztwa y ziemie in genere et particulari mieli terminum praefixum, dzien pietnasty marca, seymikowania; na ktory my czas y termin, zgromadziwszy się do Winnicy, ad locum, tot legibus et constitutionibus approbatum, consultationum solitum, do koscioła ichmciow oo. iezuitow, primario, Supremo regum et dominationum Rectori winne nasze oddawszy homagia y podziękowawszy za Jego nad utrapioną oyczyzną naszą tutellam, że tot fluctibus calamitatum devastatam in mari miseriarum vix rem demersam chciał, ad felicissimum pożadanego pokoiu przyprowadził portum y nam pozwolił z swoiey munificentiji tu, na tym mieyscu, do obrad naszych publicznych adesse pod dyrekcyą wielmożnego imci pana Pawła Jaroszynskiego, podczaszego owruckiego, obralismy y uprosili unanimi consensu et voce za marszałka koła naszego rycerskiego wiel. imc p. Alexsandra-Eliacza Dołszkiewicza, woyskiego owruckiego, ktoremu w dyspozycyą distrinctionem votorum oddawszy, naprzod, ut moris est, do czytania listow przystąpilismy; po ktorych przeczytanych, inhaerendo modernis ad praesens constitutis legibus, respektem regularnyi na woysko płacy podatek uchwalamy, a to tym sposobem, iż lubo woiewodztwo nasze per tot temporem variis calamitatibus, extorsionibus zdezolowane zostaie, ani taryfy anni millesimi sexcentesimi septuagesimi sexti nie ma, gdyż in hostico na ten czas było, ani informacyi miec . . . . a to tak dla nieprzybycia ichmosciow panow deputatow, alias assygnataryuszow, iako etiam ob nonattendenitam wielmożnych ichmosciow panow kommissarzow, ad latus i. w. imci pana marszałka zkonfedorowanyi Rzeczypospo-

lityi uproszonych, ale ad normam woiewodztwa Podolskiego, ktore także anni millesimi sextentesimi septuagesimi sexti nie miało taryffy, ale na dymy podatek regularny płacy przyięto; tedy y my, będąc synami teyże oyczyzny et membrum corporis Reipublicae y chcąc tam in felicibus gaudere, quam in adversis una cum Republica pati et onera ferre, tę summę przyimuiemy, ktorą wielmożny imc pan kommissarz z repartycyi Krasnostawskiey anno proximo praeterito przyniosł, to iest, cztery tysiące siedmset y cztery złote na dymow czterdziesce, dispartiendo na dym ieden po złotych sto dwudziestu piąciu; ktorą summą juxta praescriptum legis obowięzuiemy iasnie wielmożnych a urodzonych ichmosciow panow obywatelow woiewodztwa naszego amore Reipublici, urodzonym zas aekonomom, administratorom, woytom serio zalecamy, aby in spatio trium hebdomadarum medietas tyi summy specifikowanyi na repartycyą woyskową była gotowa, bo lubo taż constytucya stringit ichmciow pp. deputatow, aby w grodzie powiatu repartycyi swoiey pro die decima quinta stawali; aże ichmosciow pro termino praefixo nie masz, tedy zlecamy to wielmożnemu imci panu marszałkowi koła naszego, aby contra eosdem, uti in suo officio negligentes, nomine totius palatinatus raczył uczynic manifestacyą, iż ieżeliby nad naszę włożonę kwotą większy przywiezli dyspartament, tedy nie woiewodztwo w tym causavit, ale ich mcwie panowie assygnataryuszowie ob retardationem sui, ktore ullatenus meliorowac nie podobna, chyba na przyszłym seymiku albo w trybunale skarbowym; praecavemus też to ichmciom pp. deputatom, aby, iak przędko tu stanąc mogą, tak zaraz po parafyach, alias protopopiach, przez uniwersały ogłosili się, a ichmsc obywatele, a osobliwie gubernatorowie, podstarostowie y woyci praesenti laudo stringuntur do tego, aby ten podatek wybrawszy u siebie trzymali, poki ich nie doydzie wiadomosc wydanych uniwersałow; wspomina nam też ta constytucya folio quinquagesimo sexto, numero septimo, wioski puste, od posessorow zaniedbałe, aby podlegały tymże ciężarom, aby niewinny za winnego nie płacił; ale ponieważ

dla krotkosci teraz czasu formowana albo bonifikowana taryffa byc nie może, do przyszłego, da Bog, seymiku odkładamy.

A ponieważ ta constytucya sub titulo: trybunał skarbowy, folio sexagesimo, wszytkie woiewodztwa y ziemie do obrania salariandos ex equestri ordine commissarios na trybunał skarbowy stringit, ktorzyby ichmosc przeswietnemu trybunałowi skarbowemu mogli dac w wypłaceniu alboli też zatrzymaniu anterioribus laudis uchwalonych podatkow realem informationem, tedy w tym punkcie, stosuiąc się ad mentem całyi Rzeczypospolityi, wielmożnego imci pana Pawła-Joakima na Olizarowie Jaroszynskiego, podczaszego owruckiego, ktorego nieraz tam in prosperis, quam adversis, w woiewodztwie naszym praelata virtus, unanimi voce et consensu ad hanc functionem uprosiwszy, plenariam daiemy facultatem tanquam deputato et commissario nostro.

A że woiewodztwo nasze, maiąc prae oculis od lat kilku wielmożnego imci pana commissarza naszego godne merita, wszelkie prace et solicitudines cum detrimento własnego zdrowia y fortuny circa bonum publicum et assiduitatem ac diligentiam wziezdaniu na każde seymiki, rezydencyą ad latus i. w. imci pana marszałkn zkonfoederowanyi Rzeczypospolityi ledwie niecałe pułrocze; tedy my te wszytkie prace y fatygi grato przyimuiemy pectore perennem w sercach naszych indelebili charactere rysuiem do zawdzięczenia memoriam; za koszta zas erogowane, staraiąc się około dobra pospolitego, temu wielmożnemu imci panu commissarzowi tak zdawnych retent, iako też y następuiących, ob necessitatem exspens woiewodztwa uchwalonych, podatkow, cztery tysiące deklaruiemy, ktore aby grate iak od zdezolowanego woiewodztwa naszego przyiął, upraszamy y dalszą przysługę naszę pro posse swiadczyc obiecuiemy.

Folio sexagesimo secundo pogłowne zydowskie, w tyiże constytucyi wyrażone, uchwalamy; zapatruiąc się iednak na te woiewodztwa, ktore millesimo sexcentesimo septuagesimo sexto wraz z nami in hostico zostawały y taryffy pogłownego anni millesimi sexcentesimi septuagesimi sexti nie maią, et qualem modum contribuendi znaydą, talem

et nos sustentenemur; ktory podatek żydzi, za daniem sobie znac, maią do kancellaryi oddawac y kwity odbierac, a solaria takie, iako y w inszych woiewodztwach, in hostico anno millesimo sexcentesimo septuagesimo sexto zostaiących, wypłacac.

Na ostatek, ponieważ ta constytucya, folio sexagesimo primo, każe urgere, aby vigore dyspartymentu przez zkonfederowane stany Rzeczypospolityi w Krasnym Stawie roku przeszłego, siedmnastego dnia, cwierci woysku wypłacone były, tedy my contra retentores anteriora reassummuiemy lauda, dando hanc potestatem ich mosciom panom exaktorom, aby tanquam banitos circa manifestationem suam in tempore niewyplacenia uczynionyi exequowali, y chorągwie imc pana Błędowskiego, podczaszego trembowelskiego, za dyspartymentem Krasnostawskim, aby niedobraną cwierc wyplacili, serio zalecamy Bracławskiemu garnizonowi; inquantum by też co pokazalo z calculacyi, że woiewodztwo zostaie iescze indelito, tedy to wypłacic deklaruiemy; calculacya zas tenetur z wielmożnym imc panem commissarzem albo uproszonym od imci pomieniony garnizon uczyni.

Pokazana też tu iest, w kole nazzem braterskim, dana assygnacya od wielmożnego imci pana commissarza naszego imci panu Druźbickiemu na złotych dwiescie in fundamento laudi; a że ta donatywa, nescitur, quo fato, w przeszłym nie iest wyrażona laudum, tedy my teraz unanimi consensu, iako prawdziwą donatywą, upraszamy imc pana marszałka naszego, aby ię w teraznieysze inserował laudum.

Wielmożnym ich mciom panom commissarzom, anterioribus laudis od nas uproszonym (na) rozgraniczenie między woiewodztwem naszym y Kijowskim, przepominamy oraz, inquantum by był dalszy między woiewodztwy zawod o wybieraniu podatkow dla podięcia się a niedosyc funkcyi swoiey uczynienia, tedy moderno laudo amore boni publici ichmsciow obliguiemy, a na ostatek et poenam refundendo injariatis damna wkladamy.

Dobra iasnie oswieconego x-cia imci woiewody krakowskiego Pohrebyszcze, Torczyca y klucz Moszenski, ktore są in controwerse między przeswietnym woiewodztwem Kijowskim y naszym ob oneribus portandis do dislimitacij między woiewodztwy suspendimus, ktore iednak in quantum się tu dostaną, in tantum tenebuntur do wypłacenia wszelkich podatkow.

Interess starostwa Bracławskiego, anterioribus laudis wspomniany ratione summy, prasenti laudo reassumuiemy.

Maiąc też wzgląd woiewodztwo donatywy nasze na godne petita niektorych ichmciow y wielkie prace onych, a niemogąc należytą rekompensą ukontentowac pro posse ichmci largityą, iako nie z wielkiy importancyì niewielkie in aerario znayduią się deposita, iednak że, y tym się dzieląc, umyslilismy, unanimiter zgodziwszy się na to, pozwolic wielebnym w Bogu ichmciom oo. iezuitom loci praesentis koscioła na reparacyą zdezolowanego zlotych trzysta; imci panu Miączynskiemu, commendantowi garnizonu Bracławskiego za iego proprio sumptu utrzymowanie garnizona—złotych dwiscie; imc panu Grymowi, chorążemu garnizonu Bracławskiego, za iego straty—złotych osmdziesiąt; imc panu Gawłowskiemu, regentowi przeszłemu—złotych dwiescie, z tą iednak praecustodycyą, aby imc pan Gawłowski acta officij castrensis vinnicensis ab actu possessionis suae poindukował, poregestrował y te xięgi ad manus ichmciom panom commissarrom, od nas do odebrania akt uproszonym, oddał; imci panu Rachanskiemu, towarzyszowi chorągwi pancernyi i. w. imc pana kasztelana lubelskiego, za xięgą, ktora się znayduie u imci—złotych sto, cum hac tamen praecustoditione, iezeli by ta xięga była nam potrzebna, do ktorey odebrania imc pana Mączynskiego uprosilismy; imci panu Stefanowi Kamienskiemu, regentowi grodzkiemu winnickiemu, poniewaž ex cancellaria mało ma obwencyi dla utrzymania, tedy pomienionego imci złotych sto deklaruiemy; imc panu Duszynskiemu, towarziszowi chorągwi pancernyi wielmożnego imc pana Blędowskiego, podczaszego trębowelskiego — złotych osmdziasiąt za iego strate.

Zapatruiąc się woiewodztwo nasze na zwyczaie innych woiewodztw, że gdy regent na mieysce drugiego następuie, tedy antecedaneus powiniem acta sua od dnia coram commissarrijs, z seymiku delegatis, sequenti oddac; więc y my, ad norma postepuiąc, unanimi voto et consensu e gremio nostro uprosilismy do odbierania akt od imci pana Franciszka Gawłowskiego, loci praesentis przeszłego regenta, ichmciow pp. Jana Mączynskiego, miecznika bracławskiego, y Władysława Ukrzewskiego, ktorych amore fraterno obliguiemy, aby chcieli tego doyrzec, żeby te acta tak zapisowe, iako też y potoczne, poindukowane, poregestrowane, quam citissine, byc mogą, od imc pana Gawłowskiego odebrawszy, ad manus imc pana Stefana Kamienskiego, regenta teraznieyszego, oddali, a imc pana Gawłowskiego, omnino ten(en)tur iak nayprędzyi o to się starac, żeby to moglo przyisc ad effektum, żebysmy, obywatele, wiedzieli u kogo się mamy pewnie upominac expedycyi; obliguiemy też imc pana regenta naszego, aby szlachcic zruinowanyi y od panskich włosci krzywdę maiącyi, nie uważaiąc y na wysekie stany, bez żadnych exkuz, protestacye i relacye przyimowal y wydawał, gdyż przez to wielkie się krzywdy od wyższych stanow niższym dzieyę, że ob faworem seu timorem przyiąc w grodzie nie chcą, y w tym też obliguiemy i tak nie chciemy, aby imc pan regent źadnych claudcstino modo na seymikowanie przywatne uniwersałow ani na żadne honory ziemskie przywilejow nie przyimował sub privatione urzędu swego, tylko aby termin seymikowania wychodził po gospodarskim, nazajutrz, iako też y po seymikach, itidem nazajutrz, sub nullitate tego, gdyż niektorzy z ichmciow panow obywatelow tylko na seymie honory sunt accidi, zaszczycaiąc się niemi, a do obrady poratowania woiewodztwa znaydnią się retardarij.

Doniesiono nam też tu, do koła naszego rycerskiego, iż iako by za wolą imci pana Czerwinskiego, regimentarza na ten czas parthyi Ukrainskiy, garnizon Braclawski exekucyi po dobrach dziedzicznych Lunskich odprawował cum damno praejudicio; przeto, my, zabiegaiąc dalszym inconweniencyom, zlecamy imc panu marszałkowi koła naszego list do imci napisac, wyraziwszy to, ieżeli za consensem

imci ten dispartyment stanął y podatek wybierano, co tego niektorzy ichmc kwitami dowodzili w kole naszym; upraszac y o to będzie imc, aby vigore constytucyi pozwiane chorągwie do siebie odebrał 1 kupy swywolne, ieżeliby się znaydowały, gromił.

Na list j. o. xcia imci woiewody krakowskiego odpisac, dziękuiąc pro tanta cura et solicitudine circa rerum woiewodztwa naszego; ktore prace, sincero przyiąwszy animo, cum debito cultu uniżenie dziękuiemy.

List do i. w. imc pana woiewody sieradzkiego cum expostułatione xięgi woiewodztwa naszego, ktora się w skarbie iego znayduie, napisac tegoż wielm. imci pana marszałka obliguiemy. Simili także list do imci pana kasztelana kamienieckiego, iako in anteriori laudo miał był byc instancyalny za imc Gawłowskim ratione burgrabstwa tuteyszego winnickiego, drugi do tegoż i. w. imci pana kasztelana kamienieckiego napisac ma, cum expositione egestatis regenta, że nie ma cancellaryi zbudowanyi, y acta ubique locendum poniewieraią się, upraszaiąc o to, aby ad pristinum statum chciał reducere cancellariam. Na list wielmożnego imci pana podkomorzego bracławskiego, n. w. m. pana, z podziękowaniem za iego odezwę, ktorą grato przyimuiemy pectore, oraz życząc iak nayprzędszyi convalescencyi, oraz upraszac będzie o restitucyę xiąg y papierow, ktore sua cura et sollicitudine rekuperował z monastyru Poczajowskiego, ofiaruiąc cum gratitudine podiętych expens rekompense. Na list i. w. imci pana generała Bekierskiego odpisac gratitudinem pracy iego y fatyg do przyszłego seymiku odkładaiąc.

Ktore do laudum wielmożnemu imci panu marszałkowi koła naszego, podziękowawszy za iego podięte fatygi, ad acta praesentia podac zlecilismy.

Dzialo się w Winnicy, dnia pietnastego marca roku Panskiego tysiąc siedmset siedmnastego.

U tego laudum podpis ręki wielmożnego imci pana marszałka temi słowy:

Alexander-Eliasz Dołszkiewicz, woyski owrucki, marszałek koła ryeerskiego woiewodztwa Bracławskiego.

A tak te laudum, za podaniem y oczywistą prosbą wyż mianowanego imci podawaiącego, a za przyięciem urzędu ninieyszego, wszytkie z początku aż do konca, tak iako się w sobie pisane ma, do akt ninieyszych grodskich winnickich, de verbo ad verbum, iest inserowany.

Кн. Кiев. центр. арх. № 4602, л. 6, актъ 6.

C.

Постановленiе обывателей Волынскаго воеводства: объ установленiи для уплаты жалованья войску поголовнаго налога и условiяхъ его сбора; о выборѣ лицъ для составленiя новой люстрацiи и новаго тарифа дымовъ по всѣмъ повѣтамъ и принесенiи этими лицами присяги въ честномъ исполненiи своихъ обязанностей; о захватѣ въ г. Ратнѣ администраторомъ литовскаго гетмана провiанта, свезеннаго обывателями воеводства для московскихъ войскъ; о причиненiи пожаромъ убытковъ сборщику податей; о разборѣ частнаго дѣла фискальнымъ судомъ; о выраженiи благодарности князю Вишневецкому; объ устройствѣ безопаснаго помѣщенiя для актовыхъ книгъ; о назначенiи коммиссаровъ для перенесенiя этихъ книгъ и люстрацiи ихъ; о разсмотрѣнiи другихъ заявленiй обывателей послѣдующимъ сеймикомъ и объ избранiи коммиссаровъ Кременецкаго повѣта,—18 марта 1717 года.

Roku tysiąc siedmset siedmnastego, miesiąca marca osmnastego dnia.

W roczki sądowe grodzkie łuckie, od dnia iedynastego m ca y roku, wyż na akcie mianowanych, przypadłe y sondownie odprawowac się zaczęte, przede mną Antonim na Miączynie Miączynskim, łuckim, łosickim starostą, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, comparens personaliter; wielmożny imc pan Jerzy Olszanski, czesnik kijowski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Wolh., dla zapisania

do xiąg nin. grodz. łuckich te laudum wdztwa Wołynskiego, z podpisem ręki swoiey, ad acta per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do akt wpisanie; a tak ia, urząd, annuendo affectationi imci podawaiącego, ad acticandum przyimuiąc, czytalem de tenore verborum tali:

My, rady, senatorowie, dygnitarze, urzędnicy, xiążęta y całe rycerstwo wdztwa Wołyn., vigore konstitucyi, sub auctoritate et valore seymu pacificationis traktatu Warszawskiego et consensu ordinum totius Reipublicae roku teraznieyszego, tysiąc siedmset siedmnastego, m-ca lutego dnia pierwszego w Warszawie postanowioney, ziechawszy się do Łucka, ad locum solitum consiliorum, na seymik relationis na dzien piętnasty marca roku teraznieyszego, tysiąc siedmset siedmnastego, wprzod Panu Bogu wszechmogoncemu za uspokoienie oyszyzny winne uczyniwszy dzięki, takową obrad naszych postanowilismy uchwałę:

Ponieważ za zgodą stanow Rzpltey na pomienionym seymie pacificationis płaca woysku Rzeczypospolitey koronn. y wiel. xięstwa Litewskiego, noviter erigowanemu, podług taryffy pogłownego anni millesimi sexcentesimi septuagesimi sexti iest umowiona y postanowiona; tedy woiewodztwo Wołyn. wspomnioney taryffy summę wynoszącą na zapłatę woysku przyimuie y dwie raciey, w konstitucyey modo praescripto wyrażone, wypłacic deklaruie y wszystkie sancita, na tymże seymie constituta, do skutku zupełnego przywiesc et effektuare usiłuię, iakoż dogadzaiąc sprawiedliwosci w wypłaceniu summy, taryffą pogłownego wynoszącey, woysku erygowanemu, a repartycyi swoiey należącey na pierwsze pułrocze podatek dymowy iuxta taryffam praesentem uchwala y z kożdego dymu po zł. pięcdziesiąt piąc płacic stanowi; ktore to pieniądze haeredes et quocunque titulo possessores bonorum regalium, spiritualium et terrestrium, secundum praescriptum legis, do grodow, we wszystkich trzech powiatach będących, wczęsnie, iako nayprędzey uprzedzaiąc terminy, expiruiący dnia piętnastego kwietnia, zwozic y ichmm panom burgrabiom oddawac tenent; ichmc zas panowie burgrabiowie z odebranego podatku, sine

praetensione groszowego y kwitowego żadnego, sub refusione damnorum exinde causatorum, kwity z podpisem rąk swoich dawac powinni, a co kolwiek gotowych pieniędzy, przed terminem comportowanych, w grodzie miec będą gotowemi, ich mc panow deputatow od chorągwi y regimentow rozmiarkowac super renitentes, pomiarkowawszy kożdemu delaty, z podpisem rąk swoich, ad executionem militarem wydac powinni będą; ktorey exekucyey dobra nieposłuszne vigore constitutionis novellae subesse powinni; ktorey ieżeliby dobra obszyrnieysze resistere chcieli y exequowac się nie dali, tedy, in fundamento prawa contra renitentes uchwale ninieyszey, woiewodz. consurgere, etiam admota nobilitate, złączywszy się cum copijs militaribus, deklaruie, y takowe nieposłuszne dobra exeqwowac będzie; na drugie pułrocze similiter summę, taryffą pogłownego wynoszącą, płacic temuż woysku należącą, takowy stanowi porządek.

Ponieważ w roku tysiąc szescset siedmdziesiątym szostym, powiał Krzemieniecki prawie cały y Łuckiego powiatu większa połowa, per hostilitaten zniesione y zruinowane, nic do skarbu na ten czas nie podatkowały et ad fiscum woiewodz. nie wnosili, a teraz są osiadłe y powiatowi Łuck. y Włodzimirs. do wypłacenia summy wspomnianey succurrere et contribuere według Boga y słusznosci powinni; tedy nową lustracyą dymow po wszystkich trzech powiatach potrzebną bydz uznaiemy, y ich mcw panow lustratorow z powiatu Łuckiego—ich mcw panow Jozefa Zułkiewskiego, staroste daniczowskiego, xięcia Alexandra Woronieckiego, stoln. dobrz., Antoniego Humienieckiego, Kazimierza Baczynskiego; z Włodzimirskiego—ichmcw panow Siennickiego, rotmistrza i. kr. mci, Stefana Podhorodyskiego, Leona Niepokoyczyckiego; z powiatu Krzemienieckiego—ich mcw panow Andrzeia Iskre, Jana Malawskiego, Adama Dederkala stanowiemy y upraszamy; ktorzy to ichmc panowie lustratorowie jurament super fidelitatem lustrationis in facie woiewodz. in instanti wykonac powinni będą rotho tenoris sequentis: „My, N. N., przysięgamy Panu Bogu Wszechmogącemu w Troycy Swiętey Jedynemu, iż, będąc obrani na funkcyą łustracyi dymow w powiecie N., po

miastach, miasteczkach y wsiach, w tym że powiecie znayduiących się, sprawiedliwie, żadney nieopuszczaiąc wioski etiam, sami przez się, nie przez subdelegata swego, ani czeladz swoią, y oczema swemi własnemi widziwszy, habita ratione, cum expraessione chłopow y żydow, dobrze się maiących y mizernieyszych; nie maiąc względu ani na bogatego, ani ubogiego, ani na pana; nie uwodząc się przyiaznią, ani respekten żadnym et quocunque titulo datkiem, nadgrodą, y ukontentowaniem tak na ten czas, iak y na potym obiecywanemi; nie obawiaiąc się żadnych przegrozek y odpowiedzi, sprawiedliwie, według Boga y sumnienia, dymy lustrowac, rewidowac, y lustracyą connotowac będziemy, y ich mc panom kommissarzom należycie spisaną, zaczynaiąc ią od aktu seymiku teraznieyszego przed terminem wyscia pułroku płacy woysku konczącym się, wczęsnie podac do pomiarkowania powinnissmy, tak nam, Panie Boże, dopomoż y niewinna męka Chrystusa Pana". Aże pomieniony jurament wykonali, tedy ciż ichmc panowie lustratorowie, od aktu uchwały ninieyszey zaczowszy, funkcyą swoią przed seymikiem boni ordinis wczęsnie continuare powinni; propter zas maiorem dispositionem lustrowanych dymow y stanowienia nowey taryffy ich mcw panow commissarzow z powiatu Łuckiego—ich mcw. Michała Bałabana, miecznika nowogrodz., pana Peretiatkowicza, czesnika bracławskiego, Antoniego Lubienieckiego, low. brzes.—kujaw., Alexandra Piaskowskiego, podwoiewodzego woiewodztwa Wołyn.; z Włodzimirskiego—ichmc panow Cieszkowskiego, podczaszego, Zygmunta Załęskiego, czesnika, nowogrogzkich; z Krzemienieckiego--ichmw panow Deniska, sędziego przeszłego fiskalnego, Michała Dydynskiego, Jozefa Kamienskiego, sędzica grodzkiego krzemienieckiego, naznaczamy y upraszamy; ktorzy to ichm. panowie commissarze, ponieważ na sprawiedliwe włożenie tsryffy in facie woiewodz. jurament wykonali tenoris sequentis: „My, N. N., przysięgamy Panu Bogu Wszechmogącemu, w Troycy Swiętey Jedynemu, iż taryffe podymnego, według lustracyey nam podaney, sprawiedliwie, habita ratione, dobrze się maiących y misernieyszych ludzi, według Boga y sumnienia, nie maiąc względu

ni na kogo, a ni na pana, a ni na ubogiego; nie uwodząc się przyiąznią, a ni respektem żadnym; nie biorąc żadnych darowizn quocunque titulo, nagrod y ukontentowania tak przy formowaniu taryffy, iako zaraz y napotym obiecanych; nie obawiaiąc się żadnych przegrozek y odpowiedzi, ani swoim folguiąc dobrom, sprawiedliwie za rowno formowac y dymy wkladac będziemy, tak nam, Panie Boże, dopomoż y niewinna męka Chrystusa Pana"; tedy fraterne ich mw obligamus, aby wczęsnie przed seymikiem boni ordinis, w roku teraznieyszym, tysiąc siedmset seidmnastym, przypadaiącym, antiqua praxi, wszyscy ziechawszy się, wraz z ichmcmi pany lustratorami wszystkich trzech powiatow, taryffę włożyli y gotową na seymik boni ordinis comportowali.

A że prowianty woysku moskiewskiemu, z woiewodzwa naszego do Ratna zwiezione, przez administratora tameyszego iasnie wieł. imc pana Pocieia, hetmana wieł. wielkiego xięstwa Litewsk., są zabrane y o to tak wiele ich mcw braci naszych in praesenti congressu querulantur, zlecamy wiel. imc panu marszałkowi koła naszego, (aby) in hoc materia list pisał.

Uważaiąc querelam imci pana Kisiela, łowcz. nowogrodz., exaktora czwartego grosza, znaczne zgorzenie iego, przez ktore allegat, że szkodę w skarbie ponosi, committimus temuż wieł. imc panu marszałkowi nomine woiewodztwa podpisac testimonium na trybunał, da Bog, Radomski.

Sprawę imci pana Woyciecha Załęskiego, podkomorzyca nowogradz., z imc panem Rybczynskim, mieczn. inflanskim, na sądy fiskalne woiewodztwa naszego odsyłamy.

Uznaie woiewodztwo nasze continuam curam et sollicitudinem około dobra y całosci woiewodztwa iasnie oswięc. xiążęcia imci Wisniowieckiego, w-dy krakowskiego, iakoż y teraz niemnieyszy dowod w liscie swoim wyraża, kiedy securitatem actorum et locum tutiorem na przeniesienie onych reparowac deklaruie; ktora iak skoro subsequitur, tak ichmcw panow commissarzow do przeniesienia y

lustrowania eorundem actorum e medio sui woiewodztwo destinowac będzie, a teraz cum expraessione wdzięcznie przyimuie.

Desideria zas wszystkich, w listach wyrażone, iako y supliki podane, do przyszłego, da Bog, seymiku boni ordinis odkładamy, a ten seymik, ponieważ prawo miec chce, aby sine prorogatione był zakonczony, zakonczylismy; uchwałą naszą temuż wieł. imci panu marszałkowi koła naszego ad acta, z podpisem ręki swoiey, podac złecamy.

Działo się w Łucku, dnia osmnastego martij, anno millesimo septingentesimo docimo septimo.

U tego laudum podpis ręki wieł. imc pana marszałka temi słowy:

Jerzy Olszanski, czesnik kijowski, marszałek koła rycerskiego woiewodz. Wołynskiego.

Przypis zas u tego laudum ejusmodi: Praevia manifestatione, że ob errorem imc pana Jozefa Kamienskiego, sędzica krzemieniec. grodz., za komissarza z powiatu Krzemienieckiego wpisano in locum imci pana Stanisława Wkrynskiego; ktory imc pan Stanisław Wkrynski, iako iest obrany w kole, tak y super functionem przysiąg et hoc loco censeri powinien.

Jerzy Olszanski, czesnik kijowski, marszałek koła rycers. woiewodztwa Wołynskiego.

Ktore że to laudum, sa podaniem imci, a za moim urzędowym, przyięciem, wszystkie, z początku aż do konca, de verbo ad verbum, tak iako się w sobie pisane ma, do xiąg ninieyszych grodz. łuckich iest ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 2253, л. 250, актъ 94.

CI.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о выраженіи благодарности королю и нѣкоторымъ должностнымъ лицамъ за ихъ заботу о благѣ воеводства и объ отправкѣ пословъ къ нимъ съ этой цѣлью; о готовности воеводства ко всеобщему ополченію; объ отсрочкѣ военнаго смотра обывателей; объ установленіи для уплаты жалованья войску подымнаго налога и опредѣленіи условій взноса его; о выборѣ депутатовъ воеводства въ скарбовый Радомскій трыбуналъ; объ уплатѣ воеводствомъ своего долга и указаніи для того источника; объ окончаніи дѣйствій коммиссіи по разграниченію воеводствъ; о мѣрахъ къ прекращенію частыхъ переходовъ крестьянъ и взаимной выдачѣ перешедшихъ; о скорѣйшей уплатѣ жалованья гарнизонамъ; объ облегченіи положенія находящихся подъ арестомъ дв. Сендеровскихъ; объ отсрочкѣ разсмотрѣнія другихъ дѣлъ до слѣдующаго за симъ сеймика,—21 марта 1717 года.

Feria quinta post festa sollenia Sancti Pentecostes proxima, anno Domini 1717.

Ad officium et acta praesentia castrens. capit. aticowien., personaliter veniens, n-lis Joannes Kobielski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit extractum authenticum laudi, per incolas palatinatus Podoliae sanciti, manu imci mareschalci comitiolorum subsciripti, ad acta vero castren. camenecen. Podoliae feria quinta post Dominicam Judica quadragesimal. proxima anni praesenti per oblatam porrecti, ex ijsdem actis authentice deprompti tenoris talis:

Actum in castro camenecen. Podoliae, feria quinta post Dominicam Judica quadragesimalem proxima, annn Domini millesimo septingentesimo decimo septimo.

Ad officium et acta praesentia castren. capitanealia camenecens. Podoliae, personaliter veniens, gsus Theodorus Litynski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum, per incolas palatinatus praesentis Podoliae hic, Cameneci, in loco consultationum

solito, anno praesenti, sub directione m-ci Michaelis Humiecki, pocillatoris palatinatus praesen., sancitum, manu ejusdem propria subscriptum, sigilloque usitato communitum, intro contentum, de tenore sequenti.

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy y grodzcy y cale rycerstwo woiewodztwa Podolskiego, stosuiąc się do prawa pospolitego na seymik relationis, na dzien piętnasty miesiąca marca zgromadzeni in locum consultationum solitum pod laską wielmożnego imc pana Michala z Rycht Humieckiego, podczaszego podolskiego, marszałka koła naszego, concordibus ad regimen votis uproszonego y obranego, zasiadszy, naprzod, Authori factionis mundi et Originis rerum maximi, imo summis mutare et insignem adtenuare valenti Deo, naypokornieysze czyniemy dzięki, iż nam szczęsliwych użyczyl momentow przy zgodzie concivium, ktora iest quovis muro firmius munimentum, stanowic obrady nasze łaskawie nam pozwołił; winne y naiasnieyszemu krolowi imci, panu naszemu milosciwemu, niesiem podziękowanie, że post tot abominabiles oyczyzny devastationes suam Reipublicae faciem, sua ordinibus jura, cum pace et tranquillitate pleno, reddere quam primum na staranie; godne y iasnie wielmożnemu imc panu woiewodzie podolskiemu effundimus homagium; godnie y zyczliwie circa bonum publicum et integritatem woiewodztwa naszego zelanti z uszczerbkiem zdrowia y fortuny własney wieczną za to na sercach naszych rysuiąc obligacyą, ktorą aby quam cum plenisimo wyraziłi affectu, uprosilismy za poslow wielmożnych ichmosciow: imc pana Woyciecha z Brzezia Lanskoronskiego, podstolego podolskiego, y imc pana Autonıego z Tokar Tokarzewskiego, podczaszego słonimskiego, zlecaiąc imc panu marszałkowi, aby ichmosciom do iasnie wielmożnego imc pana woiewody podolskiego connotationem zyczliwosci y wdzięcznosci naszey wydac instrumentum raczyl. Całemu remonstrowana swiatu iasnie wielmożnego imc pana Stanisława z Leduchowa Leduchowskiego, podkomorzego krzemienieckiego, boni publici paterna soleicitudine, iako inest cordi nostro, tak do generalney obligacyi, ktorą cała Rzeczpospolita swiadczyc powinna, woiewodztwo

nasze partiknlarną in pectoribus perenni titulo zapisuie obligacyą, pro suscepto onere perfectoque opere insalviando Rempubllcam; iasnie wielmożny imc pan Jan z Potoka Potocki, starosta czehrynski, marszałek konfederacki woiewodztwa naszego, y wielmożni ichmosc panowie: Stanislaw Czerwinski, chorąży podlaski, Woyciech z Brzezia Lanckoronski, podstoli podolski, Karol-Mazimilian Kruzer, podstoli latyczewski, sędzia grodzki camieniecki, Jakub Pogroszewski, stolnik nowogrodzki, kommisarze woiewodztwa naszego, lubo merentur nie tylko verbalem sed efficacem gratitudinem za podięte prace, fatygi, z znacznym kosztem swiadczone in facie Rzeczypospolitey, tym czasem gratam memoriam ichmosciow na sercach naszych zapisuiemy.

Sancita Rzptey, iako pars integrans corpus, woiewodztwo nasze devoto acceptat pectore, oraz punktualną przed sie bierze exekucyą do pospolitego ruszenia przy dostoienstwie iego krolewskiey mosci, pana naszego milostiwego, wszelką sobie przyrzekamy gotowosc y według praw naszych przy granicach obstawac deklaruiemy.

Okazywanie przed Baliną reassumuiemy y, lubo prawem determinowany dzien poniedziałkowy po przewodniey niedzieli, ob defektum na ten czas traw dla pożywienia koni, authoritate congressus nostri prorogamus do dnia poniedziałkowego po swięcie Swiętey Troycy.

Gdy zas Rzeczpospolita woysku koronnemu regnlarną roczną place przez repartycyą uchwaliła y na woiewodztwo nasze summe dwadziescia siedm tysięcy czterysta siedmdziesiąt y trzy złotych, groszy dwadziescia cztery, płacic dwiema injunxit ratami; tedy, ad satisfactionem reparticyi postępuiąc naszey, na dwie racie na tariffe dymow pultorasta redukowaną z dymu iednego na cały rok po złotych sto osmdziesiąt trzy, groszy szesc, pieniążkow czternascie uchwalamy y stanowiemy et in spatio trzech niedziel od dnia piętnastego marca iedne rate po złotych dziwiędziesiąt y ieden, groszy siedmnascie, pieniążkow siedm, a drugą od dnia piętnastego wrzesnia in spatio także trzech niedziel modo, in regulamine punktualney

płacy descripto, my, ziemie Kamienieckiey y powiatu Łatyczewskiego majoris et minoris conditonis bracia, remotis omnibus libertationibus et exceptionibus, per lauda appromissis, vigore praw, na seymie pacificationis postanowionych, punktualnie płacic y do grodu Kamienieckiego komportowac deklaruiemy ad manus et quietationes ich mosciow panow deputatow chorągwi, reparticyą w woiewodztwie naszym maiących, ktory ich mc panowie deputaci, bez wymagania quitowego y groszowego et quovis titulo depaktacyi, odbierac maią y powinni będą juxta praescirptum novellae legis w grodzie samym Kamienieckim; że zas ich mc panowie deputaci od chorągwiow, reparticye tu maiących, nie odzywaiąsię, więc committimus imc panu Stefanowi Kozłowskiemu, regentowi kamienieckiemu grodzkiemu, aby per spatium trzech niedziel komportowane praevia sua quietatione odbierał podatkowe pieniądze, ktoremu in vim pracy po groszu od złotego pozwalamy.

Gdy zas woiewodztwo nasze bez kommissarza na tribunal skarbowy Radomski byc nie może, inhaerendo legi, uprosilismy y obralismy summae activitatis, probatae dexteritatis in obeundis functionibus virum—wielmożnego imc pana Wawrzynca na Taykurach Pepłowskiago, podkomorzego woiewodstwa naszego Podolskiego, obligando imc pana amore fraterno, aby, nie uchibiaiąc terminum zaczęcia kommissyi,z należącemi dokumentami dla uczynienia y remonstrowania importancyi podatkow na usluge Rzpltey, przez te czasy wydanych, ziechac et munus suum circa immunitatem woiewodztwa naszego exequi raczył.

Przystępuiąc także do prawa słusznosci reddere unicuique, quod suum est, iasnie wielmożnemu imc panu woiewodzie podolskiemu y wielmożnemu imci panu podstolemu podolskiemu założony za woiewodztwo dlug zapłacic deklaruiemy y zlecamy ichmosciom panom exaktorom, na seymiku boni ordinis w roku tysiąc siedmsetnym przeszłym do odbierania podatku podymnego obranym, aby iak nayprędzey assignacye ich mcm na ten dług nieodwłocznie wypłacili, lubo ad proportionem solicitudinis circa

conservationem et tuitionem woiewodztwa naszego jasnie wielmożnego imc pana woiewody podolskiego z nadweręženiem znacznym fortuny naymnieysze to będzie zawdzięczenie; jednak currencye podatku czopowego y szelężnego zaczynaią się po seymiku, da Bog, przyszłym przypadaiącym boni ordinis na lat dwie kondonuiemy; ktore podatki, ad mentem laudi w roku tysiącznym siedmsetnym szesnastym na seymiku gospodarskim postanowione, wybierac pozwalamy.

W zachodzących differencyach woiewodztwa naszego z przeświętną ziemią Halicką respektem granic naznaczona kommissia na seiymie pacificationis Warszawskim aby suum mogła sortiri effectum, naznaczonych do rozgraniczenia ichmosciow panow kommissarzow upraszamy, aby pomienioną komissią ad finale przyprowadzili determinium.

Kiedy zas poddani nasi dla nieposłuszenstwa swego częstokroc zwykli z mieysca na mieysce, szukaiąc swobody, przenosic się, przez co między nami bracią wielkie zachodzyły niechęci, prawne litigia y podatek na zapłate aby nie byl w niwczym praepediowany, my, obywatele moiewodztwa Podolskiego, przyrzekamy sobie praesenti laudo chlopow, w dobrach naszych przez rok szesc niedziel zasiadłych, iedyn drugiemu, za naypierwszą reqwizycyą y probacyą zasiedzenia, wydawac; sinsecus każdy z nas in casu contraventionis praesenti sancito za pierwszym przypozwem cum poenis mille markarum statuere w grodzie proprij districtus powinien będzie.

Wniesiona słuszna praetensya garnizonu tutecznego respektem niedobrania ieszcze pewney summy na tenże z uchwalonego podatku, aby ichmosc panowie poborcy exolutionem starali się, praesenti ichmosciom zagrzewamy laudo.

Przeczytane w kole naszym suppliki ich mosciow panow Sięderowskich, naszych wielce mciwych panow y braci, justam w nas znalezli compassionem; za ktoremi instamus do wielmożnego imc pana generała a komendanta kamienieckiego, aby imc, nasz wielce mciwy pan, starszego imc pana Sienderowskiego w diskret-

nieyszym trzymac raczył arescie; młodszy zas imc pan Sienderowski, ponieważ non inculpatur, aby miał securitatem osoby swoiey y rzeczy własnych, in seqvestro zostaiących.

Inne zas materie do przyszłego gospodarskiego odkładaiąc seymiku, teraznieyszego laudum do grodow podac wielmożnemu imci panu marszałkowi zlecamy per oblatam.

Działo się w Kamięcu Podolskim, dnia piętnastego miesiąca marca, roku tysiącznego siedmsetnego siedmnastego.

Michał Humiecki, podczaszy podolski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Podolskiego, manu propria.

Locus sigilli illius usitati, cera rubra insigniti.

Post cujus laudi supra expraessi ad acta officij praesen. ingrossationem, originale ejusdem idem g-sus offerens circa acta praesentia reliquit.

Ex actis castren. camen. Podoliae extraditum.—Correxit Kozłowski.—Lectum per Baykowski cum originali.—Locus sigilli castri illius.

Post ingrossationem vero praemissum extractum authen., idem offerens ad se recepit et de receptione officium praesens quietavit.

Кн. Кіев. центр, арх. № 5257, л. 100 об.

CII.

Постановленіе обывателей Черниговскаго воеводства: о выборѣ коммиссара для защиты интересовъ воеводства въ коммиссіяхъ; объ утверждніи постановленій предшетвуюшаго сеймика и опредѣленіи условій участія въ будущемъ; о выборѣ земскаго писаря, его присягѣ и порученіи ему веденія актовыхъ книгъ,—15 сентября 1717 года.

Poku tysiąc siedmset siedmnastego, miesiąca septembris piętnastego dnia.

W roczki sądowe grodzkie włodzimirskie, od dnia dziewiątego miesiąca y roku, wysz na akcie mianowanych, przypadłe y sądownie odprawowac się zaczęte, przede mną, Władysławem Krzyszkowskim, starostą włodzimirskim, pułkownikiem woysk jego krolewskiey mosci y Rzeczypospolitey, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi staroscinskiemi, comparens personaliter, urodzony jmc p. Antoni Trzcinski dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich włodzimirskich to laudum wdztwa Czernichowskiego boni ordinis, z podpisem ręki wielmożnego jmc p. Jakuba Woyno-Oranskiego, podstolego nowogrodzkiego, marszałka koła rycerskiego wdztwa Czernigowskiego, per oblatam podał, tak się w sobie maiący:

My, rady, senatorowie, xiążęta, dygnitarze, urzędnicy y wszyscy obywatele wdztwa Czernichowskiego, kiedy ex dispositione Divina na własney ziemianskiey naszey nie możemy miec obrad possessyi, dziękuiemy Panu zastępow, że y na naznaczonym od Rzpltey mieyscu zgodni, zgodnie na teraznieyszym seymiku boni ordinis nasze stanowimy obrady.

A naprzod, aby activitas wdztwa naszego omni in loco nie upadła, więc, podziękowawszy wielmożnemu jmci p. Felicianowi Łubienieckiemu, lowczemu brzeskiemu-kuiawskiemu, za utrzymanie honoru wdztwa naszego, gdy daley z tey pracy wymawia się, in locum jmci pana, upraszamy za kommisarza wiel. jmc p. Michała Hałuszowskiego, miecznika łatyczowskiego, ktory imc p. kommissarz aby

na kommissyach bywał et tuitionem honoru wdztwa naszego utrzymywał, obliguiemy.

A że ex circumstantia zawoiowanego protunc wdztwa naszego tak wiele znayduie się interessantow, że, nie maiąc possessyi w wdztwie naszym, to rwą, to impediunt do obrad seymiki; a zatym, reassumendo przeszłe laudum, stanowimy na zawsze; a ktorykolwiek na przyszłym naypierwszym seymiku lub deputatom, lub też in subsequentibus post nie pokaże liquidis documentis swoiey possessyi, ten powinien carere activa voce y contradictio nullitati subesse ma.

Że zas fortun naszych summa jactura przez wakuiące ziemstwo wdztwa naszego evidenter ellicitur, tedy, zabiegaiąc temu, oraz stosuiąc się ad stylum et normam drugich wdztw, w generale naszym zostaiących, nim ziemstwo obrane będzie, pro securitate xiąg wdztwa naszego, za regenta ziemskiego czernichowskiego obieramy y upraszamy jmci p. Antoniego-Michała Młodeckiego, obliguiąc jmci, aby akta wdztwa naszego in dispositionem sui ex nunc odebrawszy, pieczęc, correcte y wpisy spraw do regestrow, oraz susceptę y inne ab eundo munia officium terrestre concernentia fidelissime administrował, poniewaź in facie całego wdztwa naszego, tu, na seymiku, jurament wykonał w te słowa: ,,Ja, Antoni Młodecki, przysięgam Panu Bogu, w Troycy swiętey Jedynemu, na to, iż ja, będąc obrany na seymiku tuteyszym, regentem ziemskim czernichowskim, acta wdztwa tego Czerniechowskiego conserwowac, wpisy do regestrow porządnie wpisowac, actus quosvis ad acta przyimowac et alia munia officium terrestre concernentia fidelissime administrowac będę, na co, iako sprawiedliwie przysięgam, tak mi, Panie Boże, dopomodz y niewinna męka Chrystusa Pana". Po ktorym wykonanym juramencie temuż przerzeczonemu jmci p. regentowi naszemu ziemskiemu omnem liberum aditum actorom wdztwa naszego, et liberam dispositionem et administrationem, ut supra wyraziło się, ex nunc pozwalamy y depuszczamy.

Działo się we Włodzimirzu, in loco consiliorum, solito, die decima quarta septembris, roku tysiąc siedmset siedmnastego.

U tego laudum boni ordinis wdztwa Czerniechowskiego podpis ręki wiel. jmc p. marszałka koła rycerskiego wdztwa Czernichowskiego temi słowy:

Jakun Woyna-Oranski, podstoli nowogrodzki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Czerniechowskiego.

Kture to laudum, per oblatam podane, za oczewistym podaniem y prozbą wyszrzeczonego jmci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg ninieyszych iest ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 1085, л. 987, актъ 899.

CII.

Постановленie обывателей Волынскаго воеводства: о сборѣ на уплату жалованья войску подымнаго за вторую половину года при тѣхъ же условiяхъ, какъ и въ первое полугодiе; объ освобожденiи отъ платежа податей спорнаго пограничнаго с. Чернявы до времени разграниченiя Волынскаго воеводства отъ Подольскаго; о собранiи свѣдѣнiй о частныхъ сборахъ воеводства и разсмотрѣнiи другихъ заявленiй обывателей на слѣдующемъ сеймикѣ въ Луцкѣ,—15 сентября 1717 года.

Roku tysiąc siedmset siedmnastego, miesiąca septembris piętnastego dnia.

W roczki sądowe grodzkie włodzimirskie, od dnia dziewiątego miesiąca y roku, wysz na akcie mianowanych, przypadłe y sądownie odprawowac się zaczęte, przede mną, Władysławem Krzyszkowskim, starostą włodzimirskim, pułkownikiem woyskowego kr. mci y Rzpltey, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi staroscinskiemi, comparens personaliter, urodzony jmc p. Jacek Olszecki dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich włodzimirskich to laudum przeswietnego wdztwa Wołynskiego boni ordinis, z podpisem ręki wiel. jmci p. Konstantego Szlubicza-Zalęskiego, podkomorzego czerniechowskiego,

marszałka koła rycerskiego wdztwa Wołynskiego, per oblatam podał, tak się w sobie maiące:

My, rady, xiążęta, senatorowie, dygnitarze, urzędnicy y wszyscy in genere obywatele wdztwa Wołynskiego, na seymik nasz boni ordinis ziechawszy do Włodzimirza, naprzod, Bogu, Ktory reges et regna regit, należyte oddawszy dzięki, że nam pozwolił interstitium czasu na obradach naszych trawic, takowe formuiemy sancita:

Ponieważ regularney woysku płacy, per immediatam constitutionem pozwoloney y postanowioney, imminet termin oddawania— dzien piętnasty praesentis; a zatym, nie chcąc pati molestam ich mosciow pp. woyskowych w dobrach naszych executionem, przeszłe laudum recessumuiemy y podatek podymnego na te pułroku takowyż uchwalamy, iaki był na przeszłym seymiku postanowiony. Ktory podatek ichmc pp. burgrabiowie wszystkich trzech powiatow, kożdy in metropoli powiatu swego, in termino superius praefixo, to iest, die decima quinta praesentis, zasiadzzy y ten że podatek eadem methodo wybierac powinni, iako in antecessum podymne nie pogłowne uchwalone było, a wiel. imc. p. kommissarz wdztwa naszego w Łucku, juxta tempus praefixum constitutione, ichmciom pp. deputatom na summy należące wydawac ma assygnacye.

Desiderium jmc p. Michała Czarnowskiego, skarbnika buskiego, do koła naszego wniesione, tak rezolwuiemy: ponieważ tenże jmc p. Czarnowski żali się, że ze wsi Czarniawy, w wdztwie naszym Wołynskim, powiecie Krzemienieckim leżącey, podatki wszelkie ad fiscum wdztwa naszego zawsze contribuendo, wielką w tych dobrach, in confinio z wdztwem Podolskim zostaiące, patitur oppressią, kiedy z wdztwa Podolskiego, a powiatu Latyczowskiego, ichmc pp. exaktorowie tož wioskę napadaią appropriando jo sobie podatkow pretenduią, w nieoddawaniu grabieże brac każą; a zatym, aby dalszey ta wies nie miała ruiny, obviando upraszamy wielm. jmc p. podkomorzego krzemienieckiego, aby, zniosszy się z jmc p. podkomorzym podolskim, naszym wielce mosciwym panem, nodum gordium rozwiązawszy, w granicach skuteczne uszynili pomiarkowanie;

ad interim zas, póki dislimitatia nastąpi, też dobra od podatkow tantisper uwalniamy, to, iednak, pracavemus, inquantum do naszego woiewodztwa należec będą, podatek importowac zatrzymany ad fiscum nostrum tenebuntur. List aby imc p. marszałek in desideriis tegoż imci p. skarbnika buskiego napisał do jmci p. kasztelana krakowskiego zlecamy.

Aże wdztwo nasze in absentia praesenti in termino wielm. jmc p. kommissarza naszego miec lumen o przywatnych naszych podatkach nie możemy, zaczym obrady nasze y wszystkie ichmw obywatelow desideria, do Łucka, pro prima octobris, nihil derogando novellae constitutioni y owszem sacro sanctae observando, one limituiemy, ale pod tąż laską przenosiemy.

Dziło się we Włodzimirzu, die decima quarta septembris, anno millesimo septingentesimo decimo septimo.

U tego laudum boni ordinis przeswitnego wdztwa Wołynskiego podpis ręki wielm. jmc p. marszałka w te słowa:

Konstanty Szlubicz-Załęski, podkomorzy czerniechowski, marszałek koła rycerskiego.

Ktore to laudum, za oczewistym podaniem y prozbą wyszrzeczonego jmci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg niniejszych grodzkich włodzimirskich iest ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 1085, л. 991, актъ 901.

CIV.

Постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства: о назначеніи размѣра подымнаго, шеляжнаго и чоповаго налоговъ для уплаты жалованья войску и на другія нужды; о подчиненіи суду коммиссара обывателей, не уплатившихъ этихъ налоговъ; о назначеніи вазнагражденія разнымъ лицамъ; о выплатѣ Брацлавскому гарнизону назначенной ему суммы; о назначеніи суммы на расходы по возвращенію актовыхъ книгъ; о назначеніи вознагражденія гродскому регенту и его замѣстителю; о назначеніи пособія мѣстнымъ іезуитамъ и провославнымъ монахамъ; о назначеніи вознагражденія коммиссару; о выборѣ коммиссаровъ для отграниченія воеводства отъ сосѣднихъ и о постановленіи трибунала относительно скорѣйшаго отграниченія; о сношеніяхъ съ литовскимъ гетманомъ относительно наказанія жолнеровъ, обвиняемыхъ въ причиненіи убытковъ обывателемъ; о производствѣ люстраціи имѣній, выборѣ люстраторовъ и опредѣленіи имъ вознагражденія; объ облегченіи нѣкоторыхъ имѣній въ платежѣ податей и внесеніи въ тарифъ новыхъ мѣстъ поселеній; объ освобожденіи мѣщанъ и евреевъ Винницкаго староства отъ платежа податей ради побужденія ихъ къ починкѣ своихъ домовъ; объ отправкѣ посольства къ великому коронному гетману относительно расквартированія войскъ, выдачи бѣглыхъ крестьянъ и задержаніи переселяющихся въ Турцію; о выдачѣ вознагражденія нѣкоторымъ лицамъ по улучшеніи матеріальнаго положенія воеводства; объ уничтоженіи хуторовъ и выдачѣ бѣглыхъ крестьянъ; о дачѣ всѣми сборщиками податей отчетовъ коммиссару и представленіи его квитанцій сеймику; о требованіи чрезъ трибуналъ удовлетворенія летичевскому мечнику Клитинскому за нанесенныя ему обиды и убытки; о назначеніи избирательныхъ сеймиковъ на слѣдующій день послѣ всякихъ другихъ сеймиковъ; о выборѣ коммисаровъ для разсмотрѣнія войсковыхъ претензій и для разбора пограничныхъ столкновеній съ сосѣдями,—15 сентября 1717 года.

Roku tysiąc siedmset siedmnastego, miesiąca septembris piętnastego dnia.

W roczki sądowe grodzkie winnickie cadentiey septembrowey, a die sexta ejusdem mensis, anno, in actu contento, sądownie zaczęte

y odprawuiące się, przede mną, Marcinem-Walentym na Kamionkach Kalinowskim, kasztellanem Kamienieckim, winnickim etc. starostą, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi winnickiemi, comparens personaliter, wielmożny imc pan Jerzy Strzelnicki, woyski bracławski, podstarosci grodzki winnicki, marszałek koła rycerskiego, woiewodztwa Bracławskiego, te laudum boni ordinis, na seymiku w Winnicy, in loco publicznych obrad, sancitum, dla wpisania do xiąg ninieyszych per oblatam podał; a tak ia, starosta grodu ninieyszego, annuendo wielmożnego comparenta affectationi, przyiowszy, czytałem, y iest tenoris eiusmodi:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo woiewodztwa Bracławskiego, ziachawszy się tu, do miasta iego krolewskiey msci Winnicy, in locum consultationis, in crastino seymiku electionis wielmożnych ich mciow panow deputatow trybunału koronnego, na seymiku boni ordinis, lege publica opisanym, die decima tertia septembris, anno praesentis, millesimo septingentesimo decimo septimo, pod direkcyą iasnie wielmożnego imc pana Marcina na Kamionkach Kalinowskiego, kasztellana kamienieckiego, starosty winnickiego, pulkownika woysk iego krolewskiey mosci y Rzeczypospolitey, zasiadszy w kosciele oycow iezuytow, za marszałka sobie koła naszego rycerskiego wielmożnego imc pana Jerzego Strzelnickiego, woyskiego bracławskiego, podstarosciego grodzkiego winnickiego, unanimi voto obrawszy, do obrad boni publici przystąpilismy. A naprzod, przy powinnym Naywyszszemu Panu, od Ktorego wszelkie dependent consilia, upodziękowaniu, czyniemy dispozycyą; ktorych obrad że cardo rei według prawa, novo na przeszłym sieymie confoederationis stałego, obmyslic należy woysku zapłatę; więc unanimi consensu na tę pomienioną zaplatę, iako y na insze niżey wyrażone expensa uchwalamy po złotych dwiescie z dymu, ktore ich mosc panowie possessorowie lub ich administratorowie do grodu ad manus burgrabi iurati et possessionati comportowac bez żadnego kwitowego y groszowego powinni; tey zas comportatiey y exolutiey terminum a die

prima oktobris anni praesentis ad diem ultimam nowembris eiusdem anni trwac powinna; ktokolwiek zas in termino praefixo nie wypłaci, na takowego rigor, lege publica opisany, executio militaris, za wydaniem sobie z tegoz burgrabstwa delat, bez executiey wszelkich dobr, irremissibiliter extendatur. In supplementum zas partykularnych expens szelężne od kotła żydowskiego po złotych szesc, a od dworskiego po złotych trzy; a czopowe od kotła żydowskiego po cztery, a dworskiego po dwa uchwalamy, cum solario po groszy szesc od kożdego złotego, bez żadnego kwitowego y groszowego, y do wybierania przy attestatiach sub fide, honore et conscientia przez ich mciow panow possessorow dzierzawcow y ich administratorow iuxta anteriora lauda pomienionego podatku w grodzie Winnickim ich mciow panow Jana Choieckiego, skarbnika parnawskiego, Alexandra Hulewicza, poczowszy currentiam wybierania a die prima januarij ad diem decimam quintam februarij roku następuiącego, tysiącznego siedmsetnego osmnastego, podaiemy.

Co kolwiek zas przy ich mciach panach exactorach lub possessorach zaległych podatkow zostaie, ponieważ sądy skarbowe lege novella są zniesione, tedy hoc negotium wiel imc panu kommissarzowi woiewodztwa naszego in toto committimus, upraszaiąc y obliguiąc amore fraterno, aby iuxta lauda anteriora renitentes sądził, kalkulacyey praevijs iuramentis słuchał et cum testimonijs dla otrzymania kwitu ad gremium nostrum pod czas tak teraznieyszego, iako y przyszłorocznego, boni ordinis scymiku odsyłał; delaty zas contra renitentes przez ich mciow panow exaktorow, iak et econtra praetendowane depactatie, w sądzie grodzkim popierane y przez tych że ich mciow panow officialistow lub ich subdelegatow exequowane byc maią.

A pomienionych summ tak moderno laudo uchwalonych, iako y z tych, ktore by się z remanentow pokazac miały, naznaczamy, naprzod, repartytiey woyska koronnego, do nas nalażącey, według czasow eo nomine naznaczonych, summę należącą lub gotowiznę, ktora do burgrabstwa comportabitur, lub in casu renitentiae delatami,

prawem opisanemi, tudziez cwierc Krasnostawską, pułtora tysiąca złotych polskich wynoszącą, uchwalamy In vim gratitudinis zas wielmożnemu imc panu Janowi Gałeckiemu, regimentarzowi partyey Ukraynskiey—złot. polskich osmset, iako y posłom od tey że partyey—złotych dwiescie; tudzież imc panu Mączynskiemu, kapitanowi garnizonu bracławskiego, na ten czas kommendantowi—złotych dwiescie; ich mciom panom deputatom, od dwoch chorągwi będącym, in vim strat ich—złotych dwiescie, a imci panu chorążemu Gryzmowi—złotych szesedziesiąt naznaczamy; imc panu Zaliwskiemu in vim iego prac, iako plenipotentowi naszemu do windikowania krzywd, przez woyska poczynionych,—złot. dwiescie pozwalamy.

Ze zas dotąd garnizonowi bracławskiemu iuxta anteriora lauda nie są wypłacone assygnacye; przeto do wypłacenia temuż garnizonowi złotych piąciuset przez wydanie nowey assignatiey wielmożnego imc pana commissarza ore publico obliguiemy, hoc apposito, aby ci ich mosc, ktorzy krzywde miec pretenduią do tego garnizonu, bili uspokoieni.

Że zas dotąd xiąg, u imci pana Uminskiego zastaiących, cum discrimine przez tegoż imc pana Uminskiego, iako burgrabiego na on czas winnickiego, przed buntami kozackiemi wywiezionych, woiewodztwo nasze nie ma, przez co niektorzy ichmosc krzywde w fortunach ponosic się zdadzą; przeto imci panu Uminskiemu do złotych czterechset, anteriori laudo naznaczonych, drugie złotych czterysta praesenti congressu in eliberationem xiąg, iako y ich mciom oycom iezuytom lubelskim względem xiąg ziemskich trybunalskich, całego generału zostaiących, naznaczamy.

Że zas imc pan Kamienski, regent grodzki winnicki, y iego substituti, circa acta residuiący, sufficientiam z kancellaryey miec nie może; zaczym, obligando imci, aby albo sam residuiący, albo na mieyscu swoym zdolnego maiący, iako naypilnieysze miał staranie, wygadzaiąc w tym obywatelom wszystkim, in vim iego prac y starania złotych dwiescie temusz panu regentowi, a sto iego substitutowi uchwalamy. Tudzież woznemu tuteyszemu, wygadzaiąc potrzebie

obywatelow, złotych pięcdziesiąt, iako y imc panu Komarowi złotych pięcdziesiąt destynuiemy.

In vim zas jałmużny, ut Deus secundet nostris consilijs, zakonnikom tuteyszym graeci rithus złotych sto pozwalamy; ichmciom oycom iezuytom złotych trzysta, anteriori laudo pozwolone, teraz ratyfikuiemy y do wydania assignatiey na summy wyszwyrażone wielmożnego imc pana kommisarza upraszamy.

Wielmożnemu zas imci panu kommisarzowi naszemu lubo laudum ultimarium na seymiku postanowione pro solario et expensis imci cztery tysiące złotych polskich naznaczyło; iednakże, propter insufficientiam podatkow teraznieyszych, dwa tysiące złotych polskich z wyżey opisaney importantiey wziąc sobie pozwalamy; drugie zas dwa tysiące złot. pol. z przyszłych, da Bog, podatkow wypłacie deklaruiemy.

In locum zas swiętey pamięci wiel. imc pana Czarneckiego, podkomorzego bracławskiego, do rozgraniczenia między woiewodztwami iasnie wielmożnego Marcina na Kamionkach Kalinowskiego, kasztellana kamienieckiego, staroste winnickiego, y ich mciow iasnie oswieconego xięcia imci podczaszego bracławskiego, Jana Cyrynę, podstolego bracławskiego, Sabastyana Michałowskiego, łowczego kijowskiego, Alexandra Dołzkiewicza, woyskiego owruckiego, do ichmciow panow kommissarzow, per anteriora lauda naznaczonych, obieramy, upraszaiąc imci pana kasztellana, aby z ich mciamy pany kommissarzami woiewodztwa Kijowskiego o czasie rozgraniczenia znosił się listownie; ktore ieżeli by w prętkim czasie nie miało determinari, tedy committimus imci panu Zaliwskiemu, plenipotentowi naszemu, cum plenaria potestate, aby w trybunale koronnym, wpisawszy się na przyszłym, da Bog, woiewodztwie Bracławskim, dekret iako nayprętszego rozgraniczenia procuret, do czego, ut dant momentum activitate sua, wielmożnych ichmc deputatow woiewodztwa naszego intime upraszamy et amore boni publici obliguiemy.

Tamże z regimentem iasnie wielmożnego imci pana hetmana wielkiego xięztwa Litewskiego, pod kommendo imc pana Janowicza,

obersztepleytnanta, y inszych officerow, do Przyłuki prysłanego, ktory, contra sancitum legis, szkod y krzywd w dobrach obywatelow naszych poczynił, temuż imc panu plenipotentowi naszemu, ut serio cum principali pomienionego regimentu praeviis comprobationibus damnorum przez ukrzywdzonych według prawa agat, committimas.

Że zas w woiewodztwie naszym ustawiczna poddanych z mieysca na mieysce mutatia potrzebuie nowey lustratiey; przeto upraszamy ich mciow panow Woyciecha Radziminskiego, Jana Dolżkiewicza, Jana Mączynskiego, Jakuba Żytkiewicza, aby wszytkie woiewodztwa naszego dobra dwoch od granicy podolskiey y Dniestru, a dwoch od woiewodztwa Kijowskiego, proporcionalnie kray pomiarkowawszy, in spatio roku teraznieyszego, y lustratią swoią na przyszły, da Bog, seymik nam compotowali y oney realitatem comprobowali; ktorym ich mciom pro labore po groszy szesc od każdey chałupy, exceptis vacuis, naznaczamy y wziąc pozwalamy.

Adinterim zas dobra, po spisaniu przeszłey taryfy in deteriorem statum obrocone, iako to, Werbicz, alias Nowy Granow, iasnie oswieconego imci pana kasztellana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, ogniem zdezolowany, tudzież w. imc pana Potockiego, strażnika wielkiego xięztwa Litew., y inne ukrzywdzone dobra, aby proporcyonalną folgę miały, ichmciom panom commissarzom przeszłey taryfy committimus, ktorzy defectum przez pofolgowanie bonis injuriatis et pro quocunque supplemento taryfy za dobra, in controverso będące, z dobr, ktore w przeszłey taryfie pro vacantibus są położone, y z tych, z ktorych na-nad przeszłą lustratią znacznie się osady auctia pokazuie, supplebunt et in rem woiewodztwa compensabunt.

Aby zas obywatele woiewodztwa naszego, za ziazdem do Winnicy na kongressy publiczne, wygodnieysze byc mogli stancye, upraszamy iasnie w. imc pana staroste winnickiego, ut injungat mieszczanom y żydom wiezne restawrare domy, do czego ich zachęcaiąc, od szelężnego y czopowego, ad praesens uchwalonego, pomienione starostwo uwalniamy.

Widząc zas necessitatem poselstwa do iasnie w. imc pana Krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, zabiegaiąc, aby partya woyska, w kraiú tym będąca, contra legem, swieżo sancitam, dyspozycyey iakowyey kwater sive dachow po dobrach ziemskich non praetendat, tudzież, aby poddani, za granice in ditionis Porthae Othomanicae, cum praeiudicio fidei et status, wychodzący, przez forwachty arcentur, a oraz aby poddani, z dobr obywatelow naszych do dobr iasnie oswieconego imc pana Krakowskiego uchodzący (w czym imc pan Klitynski, skarbnik podolski, w kole naszym expressit swoie praeiudicium), według prawa extradantur, obieramy y upraszamy, za posłow ich mw. panow Sebastyana Michałowskiego, lowczego kijowskiego, Michała Kaletynskiego, połkownika i. kr. mci, ktory, instrukcyą od w. imc pana marszałka koła naszego odebrawszy, aby pomienione poselstwo in spatio unius mensis odprawili, obliguiemy et amore fraterno obowiązuiemy.

In rem zas iasnie w. imc pana Piasoczynskiego, starosty nowogrodzkiego, deputata trybunału koronnego woiewodztwa naszego, iako y successorow w. imc pana Czarneckiego, podkomorzego bracławskiego, lauda anteriora reassumuiemy y, kiedy Pan Bog ad meliorem ten kray restituet statum, satisfactio iuxta anteriora lauda deklaruiemy.

Tudzież ratione futorow, wydania zbiegłych poddanych, zasiedzenia ich ziemskiey dawnosci, lauda anteriora reassumuiemy y executionem respectu futorow imc panu regentowi naszemu grodzkiemu winnickiemu zlecamy.

Dobra iasnie oswieconego xięcia imci woiewody krakowskiego, in confinio z woiewodztwem Kijowskim leżące, z podatkami ich należącemi, do rozgraniczenia in toto suspenduiemy; ktore ieżeli in fines woiewodztwa naszego includentur, tedy, post subsecutam dislimitationem, suspendowane podatki exolvantur. Aże wielmożni ich mc panowie exaktorowie, iako to: imc pan Jan Cyryna, podstoli bracławski, imc pan Michał Klitynski, skarbnik podolski, administratorowie pogłownego anni millesimi septingentesimi duodecimi die

decima tertia septembris, uproszeni; ww. ichmc panowie Michał Szaszkiewicz, miecznik podolski, Kazimirz Dziusa, podstarosci grodzki nowogrodzki, administratorowie podymnego anni millesimi septingentesimi decimi sexti uchwalonego, tegosz roku podatku szelężnego y czopowego ichmc panowie Franciszek Zozulinski, regent ziemski bracławski, Mikołay Zaleski, exaktorowie; tudzież ichmc p. p. Alexander Wkrynski y Paweł Rosciszewski, exaktorowie podatku troij pogłownego anni millesimi septingentesimi decimi sexti die sexta februarij uchwalonego tegoż roku na tymże seymiku; ichmc panowie Jan Kudrzynski, Jacek Snitowski, szelężnego exaktorowie in spatio seymikowania naszego, także imsc pan Theodor Zaleski, podatku pogłownego anni nillesimi septingentesimi decimi puinti uchwalonego, exactorowie, kalkulacią z swoych administracyj przed wiel. imc panem kommissarzem woiewodztwa naszego vigore laudorum plenarie uczynili y oney realitatem comprobowali, a w kole naszym eo nomine attestatie, od tegoż imci pana kommissarza sobie wydane, reprodukowali; przeto unanimi consensu ciż ichmsc wyżeywyrażeni z funkcyey swoiey laudo praesenti plenarie quietantur y od płacenia wydanych in antecessum nad wybranę przez się kwotu assignacyey absolvuntur.

Maiąc compassią nad bratem naszym y obywatelem imcią panem Stefanem Klitynskim, miecznikim latyczowskim, w tak iawney krzywdzie y konfuzyey, od imc pana Dessyera uczynioney, et noviter in praesentia wielu braci in loco publico ponowionych dyffidacyey, committimus w. imc panu marszałkowi koła naszego eo nomine list do przeswietnego trybunału koronnego ore publico napisac, upraszaiąc, aby takowe oppressiones status habilitaris exemplariter, iuxta demeritum, sądzone były.

Na instrukcyą imc pana regimentarza rescript odpisac imc panu marszalkowi koła naszego zlecamy. Zabiegaiąc inkonveniencyey częstego seymikowania w obieraniu ichmciow panow urzędnikow ziemskich, inhaerendo laudo anteriori, praecavemus, aby takowe elekcye frequentia obywatelow nazaiutrz innych seymikow, osobliwie

boni ordinis, agitowane były, iednak non praeiudicando legi publicae et authoritati woiewodztwa naszego, w czym imc pan marszałek koła naszego list publiczny do imci pana woiewody bracławskiego napisze, aby po teraznieyszych seymikach zerwanych tak często in posterum na electie nie wydawał uniwersałow.

Do lustratiey, do chorągwiow, repartycyj naszych podległych, wiel. imc pana Jaworowskiego, podczaszego owruckiego, iako y do uspokoienia między garnizonem Bracławskim pretensyey za kommissarza obieramy; do rozsądzenia pretensyey pogranicznych między ludzmi panstwa naszego, a ludzmi zadnieprskiemi y zadniestrzskiemi, iasnie wielmożnemu imc panu kasztellanowi kamienieckiemu, staroscie naszemu, daiemy plenariam facultatem.

Tak tedy za pomocą Boską obrady szczęśliwie zakączywszy et Supremo Numini, za iego in consilijs nostris manuductio podziękowawszy, seymik nasz terminuiemy, oraz o podpis y podanie solito more ad acta wielmożnego imc pana marszałka upraszamy.

U tego laudum podpis ręki temi słowy:

Jerzy Strzelnicki, woyski ziemski braeławski, podstarosci grodzki winnicki, marszałek na ten czas koła rycerskiego woewodztwa Bracławskiego, cum binis paragraphis, praecipue cum paragrapho in rem imc p. Zaleskiego, pogłownego exactora, podpisuie się.—Locus sigilli.

Ktore laudum, za podaniem y oczewistą prosbą w. imci podawaiącego, a oczewistym przyięciem urzędu ninieyszego, do xiąg ninieyszych grodz. winnickich iest wpisane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 4602, л. 47 об., актъ 50.

CV.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о взносѣ обывателями налога, назначенного для уплаты жалованья войску; о перенесеніи части налога съ имѣній, изъ которыхъ бѣжали крестьяне, на имѣнія, въ которыя ихъ приняли; о взысканіи податей за прошлые годы при содѣйствіи военныхъ отрядовъ; объ установленіи подымнаго налога и назначеніи сборщиковъ его; о количествѣ платежа войску по примѣру прошлаго года; объ отправкѣ пословъ къ великому коронному гетману и объ отвѣтахъ на письма разныхъ лицъ, присланныя на сеймикъ, а также по дѣламъ нѣкоторыхъ обывателей; о назначеніи времени военнаго смотра обывателей; объ отсрочкѣ до удобнаго времени разграниченія Кіевскаго воеводства съ сосѣдними и пріостановкѣ до окончанія разграниченія платежа спорными пограничными имѣніями податей; о представленіи всѣми сборщиками податей отчетовъ въ скарбовые суды; о перевозѣ изъ Луцка въ Житоміръ въ безопасное мѣсто актовыхъ книгъ коммиссарами, назначенными для ревизіи ихъ, и о выраженіи благодарности за храненіе книгъ; о выраженіи благодарности совѣтникамъ конфедераціи; о запрещеніи депутатамъ, избраннымъ въ трибуналъ, вести тяжбы тамъ съ обывателями своего воеводства; о неисканіи послами по болѣе важнымъ дѣламъ щедраго вознагражденія; о назначеніи вознагражденія многимъ лицамъ за ихъ труды и издержки въ интересахъ воеводства; объ освобожденіи дв. Ерлича отъ отчетовъ въ собираніи податей; о составленіи гродскими регентами перечней убытковъ, причиненыхъ войсками, и о вознагражденіи за то регентовъ; о выплатѣ назначенныхъ разнымъ лицамъ суммъ; о запрещеніи взыманія пошлинъ съ шляхтичей, присылающихъ хлѣбъ, соль и медъ на продажу въ города и мѣстечка; о выслушаніи королевскихъ грамотъ и выраженіи благодарности королю за пожалованіе должностей мѣстнымъ кореннымъ дворянамъ-обывателямъ,— 2 октября 1717 года.

Року тисеча семсотъ семнадцятого, месеця октобра второго дня.

На ураде кгродскомъ, в замъку его кор. милости Овруцкомъ, передо мною Михаилемъ Сынгаевскимъ, наместникомъ кгродскимъ староства Овруцкого, и книгами нинешними кгродскими овруцкими, comparens personaliter, urodzony jmsc p. Michał Zawialicz-Moczul-

ski dla wpisania do xiąg ninieyszych grodskich owruckich extrakt, z grodu Żytomirskiego authentice wydany, z upisaniem w nim laudum wdztwa Kijowskiego, na seymiku w Żytomirzu postanowionego, per oblatam podał tenoris sequentis:

Wypis z xiąg grodzkich zamku Żytomirskiego. Roku tysiąc siedmset siedmnastego, miesiąca septembris piętnastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego kr. mci Żytomirskim, przede mną, Konstantym Dydkowskim, namiesnikiem grodz. starostwa Zytomirskiego, y xięgami ninieyszemi grodskiemi żytomirskiemi, comparens personaliter, wiełm. jmc p. Adam Stecki, łowczy kijowski, marszalek koła rycerskiego wdztwa Kiyowskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich laudum wdztwa Kiyowskiego, w Żytomirzu, na seymiku desideriorum, in loco consultationum solito odprawuiącym się, unanimiter postanowione, z podpisem ręki, przy pieczęci przycisnioney, ratione iutro contentorum per oblatam podał, tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy, grodzcy, obywatele y cale rycerstwo wdztwa Kijowskiego, na dzien dzisieyszy, in crastino seymiku electionis, to iest, zgodnie obranych deputatow na trybunal koronny, przypadaiący, seymikowi boni ordinis et desideriorum braci naznaczony, ziechawszy się, pod dyrekcią wieł. jmc p. Jerzego-Andrzeia na Zdeniżu y Nowymdworze Czaplica, podkomorzego generału wdztwa Kijowskiego, pod laską zas wiel. jmc p. Adama Steckiego, łowczego kijowskiego, rothmistrza jego kr. mci, marszałka koła naszego, zgodnie obranego, do czynienia dobrego porządku w wdztwie naszym przystąpilismy.

A naprzod, reassumpto laudo recenti, w roku teraznieyszym die vigesima februarij constituto, ktorym iuż płaca za caly rok chorągwiom, w repartycyi naszey będącym, uchwalona, obliguiemy wszytkich jchmw pp. dziedzicow y possessorow wdztwa naszego, aby podatek, eodem laudo uchwalony, do grodow quam primum comportowali y więcey nie zatrzymywali; grody zas lubo peniądze wybrane lub delaty in tempore wybierania tego podatku elapso, secundum novellam legem, jchmm pp. deputatom wydac powinni.

Desideriorum ichmw pp. braci niektorych respectem wyiscia poddanych do dobr rożnych recenter, ktory querulantur, że żadną miarą podatkow płacic wedlug taryffy przeszłey nie mogą y o levacyą proszą; zaczym, iuxta eadem legem, nie mogąc protunc bonifikowac pomienionych taryffy, tak postanowiamy, aby injuriati przeciwko tym dobrom y wsiom, w ktorych zbiegli poddani siedzą, manifestacie cum juramentis pozanosili, y grody, wiele y w iakich dobrach zbiegłych znayduie się poddanych, informowali; a tak grody delaty do tych że dobr, aby quantitas podatku według taryfy, od każdego chlopa należąca, była wypłacona, ichmm pp. woyskowym wydac maią, iednakżé sałva repetitione swego poddanego każdemu injuriato via juris praecustodita.

Wniesione in gremium koła naszego, że niektore dobra y niektorzy ichmc pp. obywatele podatki dawne zatrzymali, według uchwał tak wielu oddac nie chcieli y condemnowac się w sądach skarbowych dopuscili; zaczym, oczewistą prawu pospolitemu y uchwałom publicznym wiedząc renitencyą, te dobra executioni millitari subesse publico ore et unanimi consensu deklaruiemy; ktorą exekucyą in bonis praemissis ichmc panowie exactores manu forti et armata, admotis etiam copiis militaribus, każdego czasu odprawic mogą.

Aże kwota jw. jmc p. marszałkowi zkonfederowaney Rzpltey, od wdztwa naszego należąca, dotąd nie wypłacona, y inne publiczne wdztwa naszego interveniunt potrzeby, podatek zas, anteriori laudo uchwalony, temu sufficere nie może; zaczym, podymne uchwalamy, z każdego dymu po złotych czterdziestu placic naznaczaiąc; currentia tego podymnego zaczyna się a die prima novembris anni praesentis, a skonczy się prima januarij anno venturo, millesimo septingentesimo decimo octavo. Ktory podatek ad fideles manus urodzonych ichmw panow Alexandra Pruszynskiego y Stefana Suryna daiemy, obliguiąc ichmw, aby in tempore przyimowania tego podatku jmsc p. Pruszynski tu, w Żytomirzu, z powiatow Żytomirskiego z Kijowskim, a jmsc p. Suryn w Owruczym z powiatu Owruckiego

zasiedli y te podymne, non praetendendo kwitowego niedyskretnego, według informacyey, sobie w kole braterskim daney, przyimowali.

Na przyszly rok zas płaca, ad mentem łegis novellae et laudi anterioris, na seymiku relationis constituti, chorągwiom, w repartycyey naszey bądącym uchwalona, to iest z dymu po złotych sto currere ma, y taż płaca za uniwersałem wiel. jmci p. komissarza wdztwa naszego consequenter płacona y do grodow oddawana adinstar anni praesentis byc powinna.

Na odezwę jasnie oswieconego jmsci p. Krakowskiego, hetmana wielk. koron, przez list, do wdztwa naszego pisany, obralismy do jmci pp. posłow, to iest, wiel. ichmw pp. Marcyana Axaka, skarbnika kijowskiego, y Nikodema Woronicza, staroste ostrzskiego, y plenissimam dalismy w tym ichmm informationem et instructionem. Na listy tak jw imc p. wdy krakowskiego, jasnieprzewielebnego imc xiędza metropolity kijowskiego, jw. jmc p. wdy ruskiego, jw. jmc p. chorążego koronnego, jw. jchmc pp. deputatow naszych teraz w trybunale zasiadaiących, y innych ichmw, do wdztwa naszego na seymik teraznieyszy w rożnych materyach pisane, ad seriem każdego listu responsowac jmsci p. marszałkowi naszemu zlecamy, osobliwą ad responsionem tych listow daiemy jmsci informacyą, praecipue: w liscie, do jw. jmsci p. chorążego koron. pisanym, interess jmc p. horodniczego owruckiego respektem restitucyey dobr jmsci Szandarowki, do starostwa Korsunskiego przywłaszczonych, jmc p. marszałek wyrazi; także na instrukcyą wiel. imc p. miecznika podlaskiego, regimentarza woysk partyi Ukrainskiey, przez wielmożnych ichmw pp. posłow swoich do wdztwa naszego przysłaną, według informacyi, w kole braterskim daney, jmsc p. marszałek rescribet nie tylko mentem wdztwa, ale mentem legis novellae sufficienter tymże rescriptem opisze. Na list jasnie przewielebnego imsci xiędza Wyhowskiego, episkopa łuckiego, respectem apparatow cerkiewnych z manastera Hoyskiego y srebra, przez jasnie przewielebnego jmsci xiędza Szumlanskiego do Kijowa zabranych, toties requirowanych a nieoddanych, do koła naszego pisany, zlecamy jmsci p. marszałkowi,

aby listy nomine wdztwa, o restitucyą apparatow upraszaiąc, tak do jo xiążęcia Galiczyna, guebernatora kijowskiego, iako y jasnieprzewiebnego jmsci xiędza krakowskiego, metropolity kijowskiego (u ktorego w depozycie te są srebra), napisał y przez ręce obywatela tuteyszego aby responsy odebrał, do Kijowa ordynował. Także w interessie wiel. jmc p. Krzysztopha Porczynskiego, podstolego parnawskiego, do przeswietney kapituly wilenskiey y przeswietnego powiatu Mozyrskiego w roznych obywatelow naszych interessach itidem listy napisac, według podanych proiectow, temuż jmc p. marszałkowi zlecilismy.

Respectem okazowania wdztwa naszego dawne y teraznieysze prawa, oraz y przeszłe laudum nasze, reassumuiemy, y lubo dzien dzisieyszy tego okazowania przypadaiący obrady teraznieysze protraxerunt, jednakże, satisfaciendo constitutionibus regni et legi novellae, te okazowanie, cum toto effectu, na dzien iutrzeyszy odkładamy.

A że potymże okazowaniu dislimitationes między wdztwy naszemi y powiatami wiel. xięztwa Litewskiego do skutku przywiedzienie et limitum controversarum uspokoienie eodem praeterito laudo iest naznaczone, ktore nie może effectuari ob absentiam wiel. ichmw pp. komissarzow, do rozgraniczenia anterioribus laudis obranych, ktorzy do rozgraniczenia ziemi Halickiey z ziemią Lwowską są naznaczeni y tam na terminie blisko przypadaiącym byc powynni; zaczym te rozgraniczenie ad conferendum wszystkich ichmw pp. komissarzow, z rożnych wdztw obranych, et ad tempus oportunum captandum praevio unanimi między ichmciami consensu seicimus, oraz y listy eo nomine do wielmożnych ichmw pp. komissarzow wdztw y powiatow napisac wiel. imc p. marszałkowi committimus. Jednakże to praecustodimus, aby wzystkie dobra, ktore są in controverso, żadnych podatkow nie płacili poty, poki nie nastąpi rozgraniczenie, do ktorego ieszcze wiel. ichmw pp. Kazimirza Ilinskiego, staroste niżynskiego y Konstantego Młodeckiego. podstolego nowogrodzkiego, za kommissarzow przydaiemy.

Referuiąc się do tegoż laudum, oraz votis tak wielu ichmw pp. braci annuendo, aby ichmc pp. exactorowie cuiuscunque exactionis calculum w sądach skarbowych, gdzie się podatki podziały, faciant, ore publico wiel. jmc p. Kazimirza-Stanisława na Steczczance Steckiego, chorążego kijowskiego, kommissarza wdztwa naszego, a marszałka tychże sądow skarbowych upraszamy, aby (ponieważ sądy in futurum są novella lege zuiezione) teraznieyszą ad mentem eiusdem laudi tu, w Żytomirzu, cadencyą sądził, y aby ichmc pp. poborcy w tychże sądach całcuiacye czynili, gdzie przeszłe podatki obrocili, sprawili się. Sinsecus nie mogł by na teraznieyszey cadencyey w Żytomirzu wszystkich ichmw pp. exactorow calculacyey wysłuchac y osądzic, tedy w Owruczu aby tych sądow dokonczył w roku, da Bog, przyszłym, tysiąc siedmset osmnastym, przed Wielkanocą et, amplius aby te sądy ad mentem legis novellae nie były sądzone, praecustodimus.

Acta stare grodu Żytomirskiego, ad depositum tegoż wiel. jmc p. komissarza naszego a podstarosciego tuteyszego grodzkiego żytomirskiego laudo publico dane, ante w konwencie łuckim będące, a teraz, gdy iest securus tu, w Żytomirzu, depositorum locus, ad archivum xiąg tuteyszych grodzkich żytomirskich dla wygody braci przywiezione, in praesentia wiel. ichmw pp. Michała Jackowskiego, czesnika latyczowskiego, Michała Synhaiewskiego, komornika granicznego, Ioachima Niemierzyckiego, komornika ziemskiego, kijowsekich, komissarzow naszych, do rewizyi naznaczonych, tenże wiel. jmc p. komisarz nasz, y podstarosci tuteyszy grodzki żytomirski ponieważ w całosci wdztwu naszemu, iako tylko odebrał do swoiego depositu, oddaie; tedy za tę conserwacyą actorum publiczne jmsci czyniemy podziękowanie; oraz z odebrania tychże act w calosci, za uczynieniem relacyi tychże ichmw pp. komissirzow, ad revisionem naznaczonych, kwitowac jmci deklaruiemy. Niemniey y wiel. jmc panu Antoniemu Dedowiczowi-Trypolskiemu, chorążemu owruckiemu, sędziemu grodzkiemu, generału wdztwa Kijowskiego przchodzi nam podziękowac, że przy legacyey swoiey do jo. xiążęcia jmci Galiczyna

w Kijowie, quantum potuit, tantum effecit, regestr zinwetowanych niektorych xiąg, zcorrigowawszy y introligowawszy xięge, in arhiwo grodu swego deposuit; za te fatygi w sercach naszych fraternam spondemus obligationem jmci.

Wielmożnym zas jchmm pp. konsiliarzom, iako w tymże przeszłym laudum wszystkim generaliter pro innato ich ku Rzpltey y wdstwu temu amore, cura et solicitudine winne czynilismy podziękowanie, tak singulariter wiel. jmc p. Jerzemu Olszanskiemu, konsyliarzowi, publico oro braterskie jmci efundimus podziękowanie, perennem fatyg iego w sercach naszych do zawdzięczenia także spondemus obligationem.

Respectem wiel. jchmcw. pp. deputatow naszych, na trybunał przyszły koronny zgodnie obranych, annuendo votis tak wielu ichmw obywatelow wdztwa naszego, unanimiter praecustodimus, iż choćby qu forto, choway Boże, ichmc electi ad munus suum exequendum nie przyszli, tedy in futurum funkcyi praetendowac nie powinni. Ktorych ichmw, iako unanimiter obranych et in functione utinam będących et subsellium hoc w trybynale koronnym zasiadaiących, fraterno affectu obliguiemy, aby spraw swoich przeciwko ichmm pp. obywatelom wdztwa naszego przez się y przez subordynowane osoby nie promowowali, iakoż że to dla wdztwa czynią, illibatae conscientiae et probatae virtuti ichmw confudimus.

Nadto, ponieważ tak wielu ichmcm pp. urzędnikom y ziemianom naszym zdało się przez publiczne wniesienie ad gremium, aby ichmc pp. posłowie maioris momenti legationum żadnych largycyum funkcyey za to od wdztwa nie praetendowali, iakoż unanimis votis ichmw et hanc illationem unanimiter acceptuiemy.

Uprzątnowszy tedy publiczne interessa, do domowych przystępuiemy, y z następuiących podatkow iedne, drugie zdawna zatrzymanych uspokoic chcemy. Naprzod, wiel. jmci p. podkomorzemu kijowskiemu za iego znaczne pieczołowanie, solicitudines y wyprzowadzenie woiewodztwa pod Horodnicą, z niemałym trudem y expensami na popis, kwota dawna, uchwałę naznaczona, to iest

cztery tysiące złotych polskich, dotąd nie zapłacona; zaczym, z teraznieyszey nowopostanowieney exakcyi podymnego tę kwotę wypłacic jmci deklaruiemy y assygnacye wydac wiel. jmc p. komissarzowi naszemu do wypłacenia tey summy ore publico zlecamy; wiel. ichmm pp. posłom od partyey Ukrainskiey, teraz do koła naszego ordynowanym—złotych szescset; ichmcm pp. deputatom woyskowym—złotych dwiescie; jmci p. Niemierzyckiemu, komornikowi ziemskiemu kijowskiemu, plinipotentowi naszemu,—złotych tysiąc: piecset złotych za przeszłą pracę na komissyey Radomskiey, a pięcset złotych na przyszłą pracę y na drogę do kommissiey teyże Radomskiey; jmci p. Sobieszczanskiemu—złotych dwiescie; jmci p. Skiporowi—złotych dwiescie; jmci p. Wnorowskiemu—złotych sto; ichmm oycom jezuitom owruckim na erekcyą koscioła w Owruczu—zł. trzysta; jmci xiędzu zwiahelskiemu—zł. sto; ichmm oo. dominikanom owruckim—zł. sto; ichmm xięży dominikanom lubarskim—zł. dwiescie, a to z podatkow dawnych, tamże w Lubarzu zatrzymanych; hospodynowi tuteyszemu—zł. pięcdziesiąt; ichmm xięży karmelitom—zł. sto deklarowalismy. Wielmożnemu imci p. Antoniemu Steckiemu, podczaszemu owruckiemu, rezidentowi anteriori laudo, przy brатersklm. podziękowaniu za iego fatygi y straty, dwa tysięce zł. polskich deklarowane praesenti laudo, ratificuiemy y praeciso juramento, eodem anteriori laudo injuncto, do wypłacenia jmci przez assygnacyą wiel. jmc. p. komissarza deklaruiemy. Wiel. p. Czerminskiemu, pułkownikowi, długu winnego wydanych lenungi czerwonych zł. trzydziescie, z podatkow dawnych zatrzymanych zapłacone bydz maią. Na zapłacenie tych wszystkich summ temuż jmci p. komissarzowi naszemu, aby assygnacye kożdemu pro iusto et aequo wydał, y aby iedne z dawnych, drugie z teraznieyszych podaskow, prout videbitur jmci, uspokoione były.

Iednostaynie upraszamy y zlecamy wiel. jmci p. Alexandrowi Jerliczowi, stolnikowi mozyrskiemu, marszałkowi naszemu przeszłemu, za łaskę y znaczne jmci fatygi, expensa dla wdstwa całego, exakcyą, przez jmci wybraną y do kalkulacyey w sądach skarbowych na-

leżącą, condonuiemy. Z teyże exakcyey pro persona jmci y succollectorow jego laudo praesenti kwituiemy y od kalkulacyi czynienia z tegoż podatku w sądach skarbowych wiecznie uwolniamy

Respectem szkod, od rożnych woysk wdztwu naszemu rożnych lat uczynionych, obliguiemy ichmw pp. regentow grodzkich, to iest, kijowskiego, żytomirskiego y owruckiego, aby wszystkie szkody, quocunque genere wdztwu zadane, zsumowali y zkomputowali y jmc p. plenipotentowi na przyszłą Radomzką komissią przez authentyczne instrumenta wygotowali y tempestive do rąk jego oddali; in vim ktorey pracy kożdemu po zł. sto z ichmciow conferuiemy. y tegoż wiel. Jmc p. komissarza naszego, aby do iak nayprzętszych wydał podatkow assygnacyę, upraszamy.

Respećtem interesu jmc p. Piotra Skuratowskiego, horodniczego żytomirskiego, kwota trzysta pięcdziesiąt, od wdztwa naszego za attendencyą seymikow we Włodzimirzu, injuste praesentowanych, conferowana, iako in maiori parte przez assygnacyą, od wiel. jmci p. comissarza daną, iest uspokoiona, to iest trzechset zł. tak in residuo tenże wiel. jmc p. komisarz przez assygnacyą swoie uspokoic ma; także interess wiel. jmci p. Rybinskiego, stolnika żytomirskiego, skryptem w Owruczu, od kongressu ultima decembris anno milesimo septingentesimo sexto danym, probowany, za funkcyą odprawioną quota naznaczona za słuszny uznaiemy interess, y też kwotę w wdztwie naszym przez sukollektorow wybrac temuż jmsci p. stolnikowi z dymu na teraznieyszą taryfę wyrażoną pozwalamy.

Wniesione przez niektorych braci naszych, wsiami siedzących, że po miastach, miasteczkach y wsiach wozy z zbożami, z solą y miodami, do przedania na rozne mieysca prowadzone, hamuią y nienależnie myt y roznych extorsyi praetenduią y grabią; zaczym, my, incolae wdztwa, zabiegaiąc takowym inconveniencyom, aby się po całym wdztwie naszym nie działy, obliguiemy wszystkich ichmw pp. dziedzicow y possessorow, mianowicie arędarzow dobr panskich unanimiter injungimus, żeby się nie ważyli więcey takowych praetendowac extorsyi, mianowicie wozow szlacheckich z rożnym zbożem,

miodem y solą, dokądkolwiek iadących y nazad powracaiących, hamowac y turbowac pod winami, in lege opisanemi.

Inne desideria y interessa braci, iako też successorow jmc p. Jana Woynarowskiego, do przyszłego, da Bog, seymiku odkładamy. Na ostatek prezentowane były in gremio nostro przywileie od naiasnieyszego krola jmsci Augusta Wtorego, pana naszego miłosciwego: pierwszy na łowiectwo kijowskie wiel. jmc p. Adamowi Steckiemu, rothmistrzowi jego kr. msci, marszałkowi teraznieyszemu koła naszego; drugi przywiley na podstolstwo owruckie wiel. jmc p. Franciszkowi Steckiemu, kapitanowi jego kr. msci; trzeci przywiley na horodnictwo żytomirskie urodzonemu jmc p. Piotrowi Skuratowskiemu conferowane. Gdzie my, wdztwo Kijowskie, nayniższe jego krolewskiey msci, panu naszemu miłosciwemu, czyniemy podziękowanie, iż, według praw naszych, starożytnym y zadziedziczałym ziemianom naszym te urzędy łaskawie conferowac raczył; ichmciom zas kożdemu, według urzędu swego, mieysce w kole naszym zasiadac pozwalamy

A te obrady nasze, annuendo legi novellae, bez dalszsgo prorogowania skonczywszy, laudum jmc. p. marszalkowi podpisac et ad acta grodu tuteyszego podac zlecilismy.

Działo się w Żytomirzu, na mieyscu obrad zwyczaynym. roku tysiąc siedmset sidmnastego, die decima quarta septembris.

U tego laudum, przy pieczęci przycisnioney, podpis ręki jmc p. marszałka temi słowy:

Adam Stecki, lowczy kijowski, marszalek kola rycerskiego wdztwa Kijowskiego

Ktoreż to laudum, za podaniem jmci p. marszałka, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirckich, de verbo ad verbum, iest ingrossowane. Z ktorych xiąg y ten wypis, pod pieczęcią grodzką żytomirską, iest wydany. Pisany w zamku Żytomirskim. Correxit Dydkowski, m. pria.—Locus sigilli castri illius.

Который-же то ексътрактъ, з уписанемъ в немъ лявдумъ воеводзтва Киевскато, за поданпемъ и прозбою вышменованого его милости подаваючого, а за моимъ, урадовымъ, приняттемъ, до книгъ нинешнихъ слово въ слово, як се в собе маетъ, с початку аж до конца, естъ вписаный.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3224, л. 123, актъ. 89.

CVI.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: объ избраніи маршалка; объ установленіи подымной подати на уплату жалованья войску, вознагражденіе разныхъ лицъ и другія нужды; о выборѣ лицъ для обнаруженія недочета въ суммѣ, назначенной для войска, и о покрытіи его; объ отвѣтственности обывателей, неуплатившихъ недоимки, а также и сборщиковъ податей предъ гродскимъ судомъ и сдачѣ ими послѣднему слѣдуемой суммы съ нихъ; о платежѣ податей съ имѣнія Пасецкаго; о выборѣ въ коммиссію представителя отъ воеводства; о представленіи ей чрезъ уполномоченнаго воеводства перечня убытковъ, причиненныхъ войсками; о заявленіи обывателями въ гродскомъ судѣ всѣхъ своихъ убытковъ и о доставкѣ въ ту же коммиссію сборщиками всѣхъ податей своихъ отчетовъ; о доставкѣ строеваго лѣса или взносѣ денегъ коменданту на починку Каменецкой крѣпости; объ уступкѣ подольскимъ воеводой подаренныхъ ему обывателями сбора этого года чопового и шеляжнаго налоговъ на починку той же крѣпости и о взносѣ обывателями этихъ налоговъ указанному имъ лицу; о съѣздѣ подкоморія, хорунжаго и войскаго для разбора споровъ, возникающихъ на границѣ съ сосѣдними воеводствами и для производства разграниченія съ ними;—26 октября 1717 года.

Feria tertia ante festum sanctorum Simonis et Judae apostolorum proxima, anno Domini 1717.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia laticoviensia, personaliter veniens, g. Antonius Siekierzynski obtulit

officio praesenti et ad acticandum porrexit extractum authenicum laudi palatinatus Podoliae, per incolas eiusdem palatinatus die decima quarta septembris anno praesenti sanciti et ad acta castreusia camenecensia per oblatam porrecti, ex ijsdemque actis authentice deprompti tenoris talis:

Actum in castro Camenecensi Podoliae, feria quarta in crastino festi Exaltationis Sanctae Crucis, anno Domini millesimo septingentesimo decimo septimo.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia camenecensia Podoliae, personaliter veniens, generosus Casimirus Żernicki, m-ci Joannis de Pepłowo Pepłowski, vexilliferi laticoviensis, capitanei daniczovien. aulicus obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum, hic, Cameneci, in loco consultationum solito, die decima quarta mensis septembris, anno praesenti, millesimo septingentesimo decimo septimo, per incolas palatinatus praesentis Podoliae, sub directione praefati m-ci de Pepłowo Pepłowski, vexilliferi laticoviensis, capitanei daniczoviensis, congressus eiusdem palatinatus praesentis Podoliae mareschalci, sancitum, manibus illustris et m-ci Humieckj, palatini Podoliae, et magnifici mareschalci proprijs subscriptum et sigillis eorundem communitum, de tenore sequenti:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y wszystkie rycerstwo woiewodstwa Podolskiego, na seymik electionis deputata y sędziego na trybunał koronny zgromadzeni y, podług zwyczaiow wdztwa naszego, nazaiutrz ad locum consiliorum na seymik gospodarski boni ordinis voce unanimi congregati, ponieważ, z dyspozycyey maiestatu Boskiego, seymik electionis deputata szczęsliwie doszedł y za sędziego deputata votis concordibus ex pluralitate votorum et nemine contradicente wielmożnego imc pana Franciszka z Ziemlic Bogusza, podczaszego halickiego y sędziego grodzkiego latyczowskiego, na dniu wczoraiszym marszałkiem y sędzią, deputatem na trybunał koronny obralismy, do uczynienia dobrzego porządku przystąpilismy:

Naprzod, za marszałka wielmożnego imc pana Jana z Pepłowa na Hłuponinie Pepłowskiego, chorążego laticzewskiego, starostę daniczowskiego, uprosilismy.

Stosuiąc się ad mentem novellae constitutionis regularney płacy rycerstwu y chorągwiom, w repartycyey naszey będącym, summę trzynastu tysięcy siedmset trzydziesci szesc złotych groszy dwadziescia siedm teraz na drugie pułrocze na taryffę pułtoraset dymow, konstytucyą warowaną, po złotych dziewięcdziesiąt y ieden groszy siedmnascie y pieniążkow siedm z dymu, uchwalamy y, wedle teyże konstytucyey, zaraz od aktu ninieyszego, in spatio trzech niedziel, do rąk ich mciow panow deputatow, za wiadomoscią imc pana regenta grodzkiego kamienieckiego, wypłacic deklaruiemy; oraz, iako toż prawo daie, iasnie wielmożnemu imc panu marszałkowi konfederacyey generalney. z dystrubutij na nas przypadaiącey, złotych czterysta iedynascie groszy dwadziescia dwa; tudzież ichmciom panom kommissarzom, sumptu wdztwa salavandos, y na nasze insze potrzeby wdztwa, to iest, z dymu po złotych czterdziesci pięć, na ten czas komportowac y zapłacić w tych trzech niedzielach spondemus, z takową dystynkcyą, iż z tey summy na iasnie wielmożnego imc pana Leduchowskiego, podkomorzego krzemienieckiego, marszałka generalney konfederacycy,—złotych tysiąc czterysta iedynascie groszy dwadziescia dwa; na wielmożnego imc pana kommissarza przeszłey kommissyey—złotych dwa tysiące; na drugiego imc pana kommissarza przyszłey kommissyey—drugie dwa tysiące złotych; imc panu Antoniemu Włodkowskiemu, plenipotentowi wdztwa, na kommissyą Radomską za przeszłą usługę—złotych pięcset; na przyszłą kommissyą temuż iegomci—złotych pięcset; ichmciom panom deputatom dwom od chorągwi pro hac sola vice—po stu złotych; resztę zas na korrygowanie xiąg ziemskich, sparsim w sexternach będących, imc panu Luckiemu, regentowi ziemskiemu kamienieckiemu—złotych sto trzydziesci ośm groszy ośm naznaczamy.

Iż zaś ta konstytucya regularną płacę zalicza na trzecie pułroku, trzynascie tysięcy siedmset trzydziesci szešc złotych groszy dwadziascia siedm uchwalamy; w roku następuiącym a die decima quinta martij w trzech niedzielach exolvendam et comportandam do rąk ichw panow deputatow, za wiadomoscią tegoż imci pana regenta grodzkicgo kamienieckiego, bratersko przyrzekamy.

Ponieważ imc pan deputat chorągwi iasnie wielmożnego imc pana generała podolskiego defectum dwochset złotych in medium koła naszego wnosił; ichw panow Karola-Maximiliana Krazera, podstolego latyczowskiego y sędziego grodzkiego kamienieckiego, y imc pana Zaleskiego, pisarża grodzkiego latyczowskiego, pro hac sola vice in defectu imc pana pisarza grodzkiego kamienieckiego, aby ichmć należycie hunc defectum recognoskowali y taryffę pułtorusetnią competenter wyexaminowali et officiose bonifikowali y ten defekt salubiliter compensowali, upraszamy, tak aby in posterum żadney nie było implikacyey ani defectu około regularney płacy repartycyey naszey rycerstwu zasłużonemu.

A że sądy fiskalne per legem publicam są zniesione, a w wdztwie naszym summy repetibiles u ichmc panow poborców znayduią się, tedy wszystkim ichm panom poborcom y retentorom terminum peremptorium sine quavis adcitatione comparendi do sądu grodzkiego Kamienieckiego naznaczamy, y iakowe znayduią się retenta, uczynienia relacye na przyszłym, da Pan Bog, seymiku ichm panom officialistom grodzkim kamienieckim czas determinuiemy; ktora summa ma być do woiewodztwa komportowana y obrocona na restawracyą tak ziąg ziemskich, iako y grodzkich, kamienieckich.

Tamże na sądach grodzkich kamienieckich illacyą wielmożnego imc pana Stanisława Telephusa, stolnika podolskiego, względem płacenia podatkow z maiętnosci Paseckiey, pro decisione odsyłamy sine diminutione taryffy.

Więc, iż wielmożny imc pan podkomorzy podolski na drugą kommissyą iechać in medio nostri wymowił się, tedy na mieyscu

imci upraszamy na przyszłą kommissyą wielmożnego imc pana Jana Pepłowskiego, chorążego latyczewskiego, starostę daniczowskiego y marszałka naszego, za kommissarza, aby iegomość na przyszłą kommissyą z uchwałami naszemi et cum synopsi wypłaconych podatkow et cum essentia asignationum et dekretorum, ktore imc pan Łucki, regent ziemski kamieniecki, authentice wydać obligatur, juxta praefixum tempus iachał, gdzie y imc pan plenipotent woiewodztwa naszego imc pan Antoni Włodkowski, z krzywdami, szkodami, wdztwu naszemu przez woyska poczynionemi, cum authenticis documentis iachać powinien; względem czego wszyscy ichmc panowie bracia nasi tak teraz praesentes, iako w domach pozostałe, wszystkie swoie szkody, przez woyska koronne quovis titulo tak przez subsystencye, iako kantony, linie, forwachty, od seymu lubelskiego dotąd poczynione, do akt grodzkich proprij districtus podać według prawa każdy szlachcic, ze dwiema ludzi z gromady, po przysiądz będzie powinien, aby wdztwo nasze mogło szkodami swemi retaliować woysku, zasług z naszego wdztwa pro praeterito praetenduiącemu; na tenże termin kommissyey ichmc panowie poborcy z rachunkami, dekretami skarbowemi do kommissyey Radomskiey, ktorzy się tykali podatku podymnego, pogłownego, groszowego y młynowego, ex mente legis pnblicae comparere powinni.

Iż zaś wiele należy na fortecy Kamienieckiey y okopu Swiętey Troycy, ktore ustawiczney potrzebuią konserwacyey y reparacyey, zwłaszcza dębow; tedy warniemy sobie et mutus iniungimus, aby z nas każdy obywatel z dymu szesnascie dębow do fortec zimą między swiętami Trzech Krolow y Gromnic wywieźć y wystawić; komu zaś daleki iest wywoz, tedy pieniądze oddać temu, kogo imc pan komendant constituet, za ktore żeby kupowane pale były.

Uważaiąc wdztwo nasze insignia merita iasnie w. imc pana Stefana Humieckiego, woiewody podolskiego, nie tylko in publica commoda, ale też in particularia woiewodztwa naszego swiadczone, deklarowane czopowe y szelężne, anteriori laudo, die decima quinta maij anni praesentis tu, w Kamieneu, namowionym, na lat dwie

iegomci, naszemu wielce mosciwemu panu, konferowane y darowane, y teraz konferuie y deruie; ale pomieniony iego mość pan woiewoda podolski, widząc summam necessitatem reparacyey fortecy Kamienieckiey, przez dwoletnią inundacyą wod zruinowaney, to czopowe y szelężne, sobie darowane, na reparacyą pomienioną applikować chce; tedy modum exactionis tego podatku, iako y dispositionis do rąk imci pana Kazimierza Drohomireckiego, porucznika artylleryey koronney, lub iego subkollektora ad sensu(m?) iegomcsci pana woiewody pozwalamy, y kurrencyą tych podatkow zaraz od zakączenia seymiku teraznieyszego boni ordinis na lat dwie ordynuiemy y deklaruiemy praesentis sanciti vigore

Przytym ex quo prawo pospolite differencyą między woiewodztwami y ziemiami chce mieć uspokoienie, y o rozgraniczenie z ziemią Halicką konstytucya zaszła, z woiewodztwem zaś Bracławskim y powiatem Krzemienieckim zachodzą rożnice około granic, że sobie uzurpuią niektore wsi, do naszego woiewodztwa należące; tedy, iako prawo każe, ad affectationem stron, ichmościom panom podkomorzym, chorążym y woyskim ad sopiendas differentias zieżdżać, obligamus ich mosciow, aby ad requisitionem partium zieżdżali, rożnice uspokaiali y ograniczali.

Ktorą to uchwałę naszą temuż wielmożnemu imc panu marszałkowi koła naszego rycerskiego podpisem ręki swoiey stwierdzić y do act grodzkich Kamienca Podolskiego per oblatam podać zleciliśmy.

Datum w Kamiencu, die decima quarta septembris roku tysiąc siedmset siedmnastego.

Stefan Humiecki, woiewoda podolski, przytomny będąc.—Jan z Pepłowa Pepłowski, chorąży latyczewski, starosta daniczewski, marsvałek koła rycerskiego woiewodztwa Podolskiego.

Loca sigillorum binorum, caera rubra insignitorum.

Post cuius laudi ad acta officij praesentis ingrossationem originale eiusdem idem offerens circa acta officij praesentis reliquit.

Ex actis castrensibus capitanealibus camenecensibus extraditum.—Correxit Kozłowski.—Locus sigilli castri illius.

Post cuius extractus authentici ad acta officij praesentis ingrossationem, originale eiusdem circa acta praesentia remansit.

Кн. Кіев. центр. арх. № 5257. л. 289.

CVII.

Инструкція посламъ Кіевскаго воеводства, отправляемымъ на Гродненскій сеймъ: о выраженіи благодарности королю за его заботы о благѣ воеводства; о дѣятельности сейма независимо отъ вліянія чужеземныхъ войскъ о недопущеніи присутствія въ королевствѣ большаго количества постороннихъ войскъ, кромѣ установленнаго на сеймѣ раньше; объ отправкѣ мирныхъ посольствъ въ сосѣднія государства; объ ограниченіи права посольствъ въ рѣшеніи вопросовъ о войнѣ и отдѣленіи отъ государства его частей; объ уплатѣ жалованья войску и о взысканіи съ него убытковъ, причиненныхъ обывателямъ; объ упорядоченіи артиллеріи; о назначеніи коммиссаровъ для выслушанія отчетовъ по сбору кварты и для составленія тарифа на будущее время; объ опредѣленіи положенія и правъ прусскаго князя; о подчиненіи сейму Курляндскаго княжества и управленіи Пильтинскимъ бискупствомъ; о сохраненіи цѣлости государства при заключеніи союза съ русскимъ государемъ; объ отправкѣ посольства къ папѣ по вопросу о положеніи духовенства; о привлеченіи духовенства къ трибунальскому суду по дѣламъ объ имуществѣ костеловъ; объ одинаковости условій выбора духовныхъ и свѣтскихъ депутатовъ; о сохраненіи правъ и преимуществъ гнѣзненскаго архіепископа; объ оставленіи въ силѣ постановленій относительно подскарбіевъ и объ отчетности ихъ предъ депутатами; о сохраненіи и починкѣ Монтанскаго шпица; о заботѣ воеводства относительно своей безопасности: о о чеканкѣ монеты и полученіи для того матеріала изъ королевскихъ имѣній; о неразореніи городовъ чужеземными войсками; о защитѣ и поддержкѣ г. Гданска; о ненарушеніи прежнихъ постановленій относите-

льно Гавельской экономіи; о сохраненіи въ силѣ прежнихъ постановленій относительно соли; объ отчетахъ сенаторовъ въ своей дѣятельности и ограниченіи ихъ полномочій; о пребываніи короля въ предѣлахъ государства; о судебныхъ дѣлахъ казны; объ индигенатѣ и правѣ чужеземцевъ на должности; о правахъ лицъ, выселившихся изъ своихъ имѣній, отошедшихъ къ Россіи; о соблюденіи закона о приповѣдныхъ листахъ; о назначеніи коммиссаровъ для разграниченія съ сосѣдними воеводствами и съ Россіей; о выдачѣ русскими властями земскихъ книгъ воеводства и незадерживаніи крестьянъ; объ опредѣленіи закономъ обязанности коммиссаровъ; о свободной и безпошлинной навигаціи по рр. Стырю и Горыни; о непровожденіи обывателями подъ своимъ именемъ рогатаго скота, принадлежащаго заграничнымъ купцамъ и принесеніи въ томъ присяги; о вознагражденіи обывателей за потраву полей прогоняемымъ скотомъ; о строгомъ наказаніи капитана Шульца за нарушеніе закона о прогонѣ скота и за тяжкія насилія надъ личностью и имуществомъ обывателей; о реформѣ трибунальскаго суда и недопущеніи къ адвокатурѣ лицъ, занимающихъ должности въ гродскомъ и земскомъ судахъ, а также о недопущеніи недворянъ къ защитѣ дворянскихъ дѣлъ; о приведеніи въ исполненіе инструкціи 1712 г.; о допущеніи къ засѣданіямъ въ сенатѣ кіевскаго уніатскаго митрополита; о передачѣ Овручской іезуитской коллегіи части Овручскаго замка; о вознагражденіи многихъ лицъ за заслуги ихъ предъ воеводствомъ; о вознагражденіи обывателей за причиненныя имъ литовскими войсками убытки; о воспрещеніи евреямъ торговли виномъ и лошадьми; объ установленіи цѣны монеты; объ убыткахъ казны отъ злоупотребленій въ таможняхъ; о поддержаніи и защитѣ интересовъ нѣкоторыхъ обывателей; о назначеніи въ войска офицеровъ изъ польскихъ дворянъ,— 22 августа 1718 года.

Roku tysiąc siedmset osmnastego, miesiąca augusta dwudziestego wtorego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jkmci Żytomirskim, przede mną, Konstantym Didkowskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodzkim żytomirskim, y xięgami ninieyszemi grodzk. żytomirskiemi, comparens personaliter, wiel. jmc p. Marcijan Czaplic, stta krzemienczucki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, dla

zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich jnstrukcyą, niżey inserowaną. na seymiku przedseymowym w Zytomirzu, in loco consultationum solito, odprawującym się, wielm. jchmc pp. posłom wdztwa Kijowskirgo na seym walny ordynaryiny szescioniedzielny, z alternaty w Grodnie odprawowac się maiący, daną, z podpisem ręki swey, per oblatam podal, tenoris sequentis:

Instrukcya na seym walny ordynaryiny szescioniedzielny, z alternaty w Grodnie odprawowac się maiący, wielmożnym ichmc pp. Kazimierzowi na Steczance Steckiemu, chorążemu kijowskiemu, podztarasciemu grodzkiemu władzimirskiemu y żytomirskiemu, Antoniemu Dedowiczowi z Trypola Trypolskiemu, chorążemu owruckiemu, srarozcie wyszgrodzkiemu owruckiemu, pisarsowi grodz. kijowskiemu, Nikodemowi Woroniczowi. sttcie ostrskiemu, Michałowi Olszanskiemu. chorążycowi wołhynskiemu, Kazimierzowi Ilinskiemu, sttcie niżynskiemu, posłom, od nas per pluralitatem votorum zgodnie obranym, anno millesimo septingentesimo decimo octovo, die vegesima augusti, w Zytomirzu in loco consultationum solito, na seymiku antecomityonalnym. za uniwersałem naiasnievszego krola jmci Augusta Wtorego, pana naszego miłosciwego, przypadałym daną.

Do tych czas zostaiąca inter incudem et malleum Rzplta nasza, variis iactata procellis, teraz przecie, aspirante Supremo numine, ledwie też respirare poczyna, kiedy przez oycowskie nayiasnieyszego krola jmci, p. n. m-go, pieczołowanie odbiera medium pacis, seym, złożony w Grodnie, za co naywiększe Temu. per Quem regna reguntur, czyniemy podzieękowanie, a potym jchmc pp. posłowie nasi jkmci, panu naszemu miłosciwemu, wszelką wyrażą wdzienczność pro paterna in liberos cura et sollicitunde.

Oraz na samprzod upraszac będą jkmci, p. n. m—go, aby Rzplta solito ab aevo more libere seymowała, inpendenter ab armis exoticis.

Urgentissime obliguiemy ichmciow pp. posłow naszych, aby we wszyskich punktach legem novellam, według juramentu swego, w

kole naszym wykonanego, utrzymowali, oraz aby żadnych woysk postronnych ab hinc w krolestwie naszym y przyległych do niego prowincyach, wiencey ex post nie znaydowało się, oprocz komputu, na przeszłym seymie postanowionego, serio instabunt do jkmci, y na przyszłym, da Bog, seymie unanimi domowią się voto.

Jako zas skołataney tot adversitatibus Rzpltey naszey dulcis pax et jucunda tranqullitas, tak ichmc pp. posłowie na przyszłym, da Bog, seymie oycowskiey implorabunt clemencij, aby omnes externos chciał se dare motus, czyli per legationes do postronnych monarchow, czyli też innym de lege pozwolonym sposobem, iuxta circumstantias casu, tylko nie przez kogo inszego, ale per cives patriae senatoris et equestris ordinis non vero advenas, ktorzy powinni będą, iuxta praesctiptum legum, sua exequi munia.

Oraz ciż, ad faciendam delegati tranquillitatem, aby nie mieli facultatem etiam quovis pretextu et implicito modo na iakowąkolwiek pozwolic woyną ani na oderwanie krajow y prowincyi od Rzpltey, serio ichmc pp. posłowie precavebunt cum opposito rigore contra secus facientes.

Strony zasług y regularney woysku zasłużonemu utriusque authoramenti płacy jchmc pp. posłowie cum tota Reipublica znosic się y zgadzac maią, salvis iednak juribus wdztwa naszego; szkody zas, przez woyska oboyga narodow w wdztwie naszym poczynione, a przez plenipotenta poprzysiążone na tymże seymiku comportabunt y o satisfactią onych upomnią się.

Artylleria aby miała suum concernent, tudziesz generała swego, według prawa pospolitego y artykułow woyskowych; należy ichmc pp. posłom, aby się na seymie domowili y o ichmc pp. commissarzow od Rzpltey naznaczenie tak na wysłuchanie calculacyi branych y administrowanych kwart lubo przez ichmciow panow generałow artylleryi lub pulkownikow, non involuendo dispositii confederacyi Tarnogrodzkiey, iako też do ułożenia taryff y sprawedliwego in futurum wybierania kwarty,

Obstringimus ichmc pp. posłow amore boni publici, aby jkmsc xiążęci pruskiego ad antiquam praxim reducere raczył; oraz aby Rzplta informowana była, ludzie in obsequium oney powinni byc dawani, in cuius w przeszlym czasie cesserunt usus, y ieżeli zupełnie bywali albo decessus onych inparticulare, iesli non cessit komu commodum, aby przez to Rzplta nie szkodowała, y in futurum obligacyi swoich xiąże pruski ut satisfaciat, oraz titulum, przeciwko prawu y konstitucyom, nie praetendował, seriam ichmc pp. posłom naszym zlecamy na to animadversionem et circumspectionem iu constituenda przeciwko temu lege.

Xięztwo Kurlandzkie y Semigalskie jkmsc in casu degenerationis stirpis xięcia kurlandskiego, ad praesens in viciis zostaiącego. zachowac ma ad dispositionem plenorum Reipcae ordinum, według prawa y constitucyi anni millesimi sexcentesimi octuagesimi sexti, tudzież anni mellesimi sexcentesimi octuagesimi noni, titulo: xięstwo Kurlandskie, et millesimi septingentesimi decimi septimi similiter y o biskupstwie Piltynskim de formula regiminis onego.

W punkcie sojuszu, z carem jmcią postanowionem, ichmc pp. posłowie, z całą Rzpltą znosząc się, przestrzegac maią utrzymanie praw granic swoich y całey Rzpltey.

Remonstrabunt jkmci y całey Rzpltey ichmc pp. posłowie urgentessimam necissitatem legacyi z tego seymu do oyca swiętego respectem laesionis praw oyczystych per statum spiritualem; domowią się naybarziey tego, aby status saecularis senatoris et equestris ordinis legati byli; insuper jchmc pp. posłowie, aby Rzplta, iako domina jurium suorum, obmysliła zposob, ażeby zagęszczone excommuniki in alium methodum proces swoy obracały, a rzeczy, do kosciola tylko należące, in causis vero facti agat w trybunale.

Duchwienstwo exquo ma swoie regestra, non opprimendo statum nobilitarem processaml swoiemi; także aby szlachcie collatorom, fundatorom et cujusquunque ex zelo pietatis aby slę godziło per non satisfactionem fundatiom y obligatiom do trybunału duchowienstwo pozywac; duchownie zas deputaci aby confirmiter z swieckiemi post

decursus czterych lat obierane byli, y capituły pro electione deputatow na ieden dzien, iako seymiki deputackie swieckie, naznaczone były.

Prymatialna godnosc jasnieoswieconego xiążęcia jmci arcybiskupa gnieznienskiego, dawnymi uprzywileiowana prawami, niechay będzie in suo robore zachowana; ktorego obligowac maią stany Rzpltey, aby utatque jure suo.

Prawo o podskarbich koronnych. per expressum postanowione, reasumendo, instabunt ichmc pp. posłowie o uczynieniu kalkulacyi, nie refferuiąc się do dawney zaczętey a nie skonczoney, y ostawienie wszystkich superintedcntow, tak na komorach, jako y przykomorkach będących, dla skutecznieyszey informacyi Rzpltey et ex superata aby, vigore dawnieyszey konstitucyi, był potop wykupiony et alia decora Reipublicae. Ci zas ichmc, ktorzy do kalkulacyi deputowani będą, aby kalkulacyi jmc p. podskarbiemu poty nie podpisywali, aż się z ichmciami swoiemi zniosą collegami y publicus nastąpi assensus.

O Montanskiey szpicy porozumeią się ichmc pp. posłowie z całą Rzpltą de modo konserwacyi y reparacyi iey.

Woiewodztwa, ktore maią prowentum defluitationis z są nie powinni providere securitatem, in commodo proprio zabiegaiąc.

Wolne branie minerałow in bonis regalibus ad usum cudendae monetae, salvis juribus Rzpltey, permittitur, dobra zas ziemskie aby od tego immunia byli, domowią się pro activitate sua ichmc pp. posłowie.

Utrzymanie miast iest wielce potrzebne, ktore pewnie przez podatki swoich woiewodztw non desolantque nec desolabuntur, byle jkmc, pan nasz milosciwy, z wrodzoney panskiey swoiey dobroci y przezornosci, raczył zabieżec temu, aby exosica militia ad libitum suum bez consensu Rzpltey nie aggrawowała

Jako Gdansk miasto, non publicos deflendo Reipublicae prowentus, ale sąsiedzkiego monarchy pressuras, udaie się ad protectionem stanow naiasnieyszey Rzpltey, ut consulant przyszłym consequenciom,

cum eversione status oyczyzny naszey przychodzącym, et excutiant hoc grave iugum z compozycyey przymuszoney podięte na wyprawienie fregat, ponieważ to sapit dismembrationem miasta tego od Rzpltey.

Ratione ekonomiy Hawelskiey referowac się będą ichmc pp. posłowie do stanow Rzpltey, non derogando quidquam constitutionibus anterioribus.

Co się tknie soli, implorabunt ichmc pp. posłowie clementiam jkmci, pana naszego miłosciwego, aby ultra antiquas constitutiones et praxes, inszey nie raczył pretendowac reformy. sancita confederacyey Tarnogrodzkiey seymem zakonczoney, że są w sercu panskim jkmci, p. n. m., konserwowane, podziękuią ichmc pp. posłowie cum submissima veneratione od wdztwa naszego; upraszac oraz będą, aby iako in omnibus punctis placuit, tak y w tym że non displicet, skutkiem probetur.

Aby ichmc pp senatorowie, tak ad latus regium deputowani, iako y inni, circa senatus consilia vota swoie inscripto, przed całą Rzpltą remonstrowali et edocent Rempublikam, co in hoc interstitio czasu od przeszłego seymu do teraznieyszego per illas consultationes factum y ieżeli conformiter z prawami oyczystemi; in subsequens zas praecavebunt, aby ani senatus consilia ani do postronnych monarchow albo prowincyi, sub quocunque pretextu znoszenia się, w żadne nas woyny nie impllkowali, ani poddanych sobie ampsant occasiones nie tylko sub nullitate secus factorum, ale też sub gravi animadversione całey Rzpltey.

A że wiele na tym należy Rzpltey, aby się w granicach swoich nie tylko panską cieszyła przytomnoscią, ale też przyniey dulcedinem promptarnm consultationum odbierała, suplikowac będą ichmc pp. poslowie nasi jkmci, p. n. m., aby, ieżeli dawne prawo dla okolicznosci dziedzicznego panstwa ustawiczną cieczyc się panską prezencyą w granicach polskich wyperswadowac nie zdołało, przynaymniey novella constitutio, aby mogła znalezc w respekcie panskim valorem, nie zostawuiąc nas bez jkmci, p. n. m., więcey nad czas, w seymie confoederationis wyrążony, bo co za incommoda pod nie-

bytnosc panską bywaią, pro activitate sua wyrażą ichmc pp. posłowie.

Zalecamy y to ichmc pp. posłom naszym: ktokolwiek tylko tknął się skarbu Rzpltey, urgentur, ut detrationem excepto w konfederacyey, non permittendo iednak forum w sądach exorbitantiarum.

Exponent ichmc pp. posłowie stanom Rzpltey, co za krzywdę stan szlachecki z tąd ponosi, że extranei variarum gentium, osadziwszy się w Polscze, tudzież ignobiles personae ad possessiones et honores urzędow ziemskich y grodzkich, pariter z zasłużonemi dobrze urodzonemi w oyczyznie naszey, aspirare presumunt; aby tedy o indigenatach y possessyach non aequali jure ij gaudentium y zagranicą mieszkaiących, dawne konstytucye reassumantur y ich urzędy pro vacanti podane były, cum opposito rigore et specificato foro, z naznaczeniem osobliwego regestru contra secus presumentes.

Obliguiemy ichmciow pp. posłow naszych, aby omnino domowili się praw exulum, wdztwom pogranicznym służących, et instabunt do całey Rzpltey, aby in vim straconych fortun naszych per alienationem do panstwa Moskiewskiego, za całą Rzpltą przynaymniey moglismy cieszyc się beneficio constitutionum, wdztwom naszym servientium, y wakanse wszystkie, tak urzędow ziemskich, iako et pane bene meritorum, do dispozycyi jkmci przypadłych, aby nie komu inszemu dawane były, tylko terrigenis w tym że wdztwie, ktorym zas in ante.essum nadała Rzplta, aby bez przeszkod gaudeant juribus suis.

Że zaś zagęszczona dispozycya szarz woyskowych bez recommendacyi jw ichmciow pp. hetmanow ignobilibus częstokroc et impossessionatis nieznajomym w oyczyznie naszey osobom przeciwko konstitucyi anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi quinti o listach przypowiednych znaczne civibus patriae przynosi szkody; więc upraszac będą ichmc pp. posłowie nasi satisfactionem pomienionemu prawu.

Incumbit y to ichmc pp. posłom naszym pro integritate wdztwa, aby na seymie domowili się o kommissarzow do rozgraniczenia między wdztwami Wołhynskim y Bracławskim, tudzież powiatami Mozyr-

skim y Rzeczyckim, z naznaczeniem czasu; ktorzy ichmc kommissarze tak kraju tameyszego dobrze maią bydz wiadomi, iako też non limitatam miec powinni potestatem do skutecznego rozgraniczenia, doskonałego rozeznania y osądzenia violencyi, z panstwem zas Moskiewskim do należytych uczynienia granic y wszelkich do rozsądzenia intryg, tudzież assekurowania przewozu na Dnieprze, ut constituantur commissarij nie tylko od Rzpltey, ale też, za interpozycyą jkmci, y od jego carskiego wieliczestwa, serio ichmc pp. posłowie nasi instabunt; oraz y o wydanie xięg ziemskich y grodzkich wdztwa naszego, według deklaracyi podczas rady warszawskiey, y o niezatrzymywanie chłopow, za granicą znaydniących sie, serio expostulabunt.

Generaliter wszystkim ichmc pp. kommissarzom, do wszelkich traktatow, in futurum zachodzących, postanowionym, ma circumscribere nova lex sferam agendi sub amissione honoru y fortun in futurum, żeby na żadne nigdy nie pozwolili avulsa, ani alienacye kraiow, na co zawsze przy expedycyi przysiądz będą powinni.

Expedit y to ichmc pp. posłom naszym, aby ad normam nawigacyi na innych rzekach Styr y Horyn, według konstytucyi dawnych, od sluz y grobel tamuiących były wolne, y depaktacye przez branie myt, wymyslnych extorsyi, prawem zakazanych, aby in futurum nie były, serio precavebunt.

Doniosą ichmc pp. posłowie nasi samnium dolorem obywatelow wdztwa Kijowskiego, iż, in oppressionem status nobilitaris, in convulsionem praw, aequalitati służących, in summan denique ruinam fortun szlacheckich, audent et presumnnt niektorzy ampliorum possessionum concives teyże oyczyzny zagranicznych kupcow, w protekcyą swoię wziąwszy, sub specie wyprowadzenia per proprio peculio wołow, kupieckie wyprowadzaią nie tylko woły, ale przy nich wozy z towarami, umocniwszy armato milite, nie respektuiąc na niedawno postanowione prawo, tak o kwarcianych, iako y przywatnych, ktorych się etiam ani zaciągac godzi, aby nie ważyli się nullas aggravationes dobr y osob szlacheckich udawac, skąd asserta

convulsio novellae legis et contra aequalitatem pugnans ausus, tudzież publici aerrarii y partykularnych szlacheckich intrat notabile detrimentum, aby tedy talia nie uchodzili inconvenientia. Ante omnia przytym staną serio ichmc pp. posłowie, żeby ci wszyscy, ktorymkolwiek probabilibus będzie dowiedziono documentis, ad comprobationem iuratoriam aducti byli, iako swoie własne prowadzili woły, albo za swoie własne..... nie przez compact z zagranicznemi kupcami, ani dla swego profitu daią protekcyą, y iako tym swoim postępkiem ani publicznemu skarbowi ani intratom szlacheckim szkody nie przynosili; in subsequens zas, aby do podobnych nie przychodziło querymonyi, caveatur lege publica, żeby super realitatem wyprowadzonych zagranicznych towarow, każdy cuiuscunque conditionis nie przez superintendentow, ale sam przez się, w grodzie poblizszym jurament wykonał; nihilominus, aby poczynione krzywdy w spaszenin y wytratowaniu zgonami traw y zboż po dobrach szlacheckich kompensowane były, a violentiarum authores poenis criminalibus et personalibus pro qualitate delicti w tychże grodach, w ktorym wdztwie uczyniona szkoda y depaktacya, ad instantiam cuiusvis injuriati, karani byli.

Specialiter iednak kapitan Szulc aby ex aminadversione stanow Rzpitey, na tymże seymie stawiony przez jmc p. podskarbiego wielkego koronnego, exemplariter był karany pro tanto ausu et violatione legum, ktore etiam regnantes obserwowac obstringuntur juramentis, ut neminem captivent nisi iure victum, ktory, privata authoritate, assistuiąc zagranicznych kupcow, zgonom przez całe wdztwo nasze, nullo habito respectu, nie tylko na trawy, ale y na zboża zasiane, szkody nieznosne poczynil et, licentiosa presumptione, nietylko spasnego denegował, ale też szlachte konfundowac querulantes odważył się; na ostatek, jmc p. Alexandra Steckiego, possessionata et digna clarentem colligatione, upominaiącego się o zwyczayny wdztwu profit y za spasione recompensy zboża enormissime, ultra omnem christianam compassionem, postrzelawszy y porąbawszy, plusquam hostiliter incarcerował y na postrach inszym szlachcie captivum z

sobą poprowadził, y iuż prawie semivivum stricto compede ligavit. Przy ktorym punkcie, do żadney nie przystępuiąc materyi, ichmc pp. posłowie obstent, obliguiemy.

Correcctura trybunału, iuż na kilku seymach od posłow ziemskich wspominiana, że dotąd do skutku nie przyszła, a im daley tym większe generantur inconveniencye; więc instabunt ichmc pp. posłowie do stanow Rzpltey, aby cum summa animadversione na depaktacye wymyslne, regestra y inne dawney przeciwne formie trybunałow teraznieysze swyczaie opisane były et ad meliorem redukowane statum; maiąc y to pro re justissima do namienioney correctury, aby ichmc, gerentes patrocinia w trybunałach, grodzkich urzędow participes nie byli, albo grodzcy urzędnicy patrocinari nie ważyli się sub amissione officionum et poenis arbitrariis, w tymże trybunale irrogandis.

Że zas circa hoc ministerium patrocinii dignitas honorow szlacheckich litigantium częstokroc versari solet; więc potrzeba paribus tylko committatur, non vero plebeis personis, ktorzy częstokroc, będąc impares, poenas talionis nie maiąc w sobie, cudzym nie umieią parcere honorom, owszem tam consilio, tam effrenata lingua, laedere zwykli; czemu zabiegaiąc, ichmc panowie posłowie starac się będa, ut lege causatur, aby żaden takowy stawać w sprawach nie ważył się, owszem, in primo do palestri accessu, procedentiam wrodzenia swego pokazał, czego gdyby uczynic nie miał, tedy ad cuiusvis instantiam, per terminum tactum pozwany, relegowany a palestra byc powinien et bona ejus mobilia parti instiganti et judicio per medium dostac się maią.

Desideria wdztwa na seym in anno millesimo septingentesimo decimo secundo, w instrukcyi ichmc pp. posłom dane, ponieważ skutku swego na tenczas wziąc nię mogły, obligantur ichmc pp. posłowie nasi, aby, wespoł z teraznieyszą, y tamtych promovere nie zaniechali.

Krwią męczenską zasłużona kosciołowi Bożemu y oyczyznie iednosc swięta meretur cum respectum, aby przynaymniey archie-

piscopi metropolitani kiiovienses mieysce in senatu mieli, iako dawnieyszych czasow in praxi było, vigore constitutionis anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi nono; o co supplikowac będą ichmc pp. posłowie, żeby ta konstytucya, duchownemu y swieskiemu stanowi wdztwa Kijowskiego służąca, integerimme zachowana była.

Starac się będą ichmsc pp. posłowie nasi, aby consensu Reipublicae ichmciom jezuitom collegium Xawerowskiego rezydencyi Owruckiey adjungatur et altera pars zamku Owruckiego, horodnie szlacheckie in antecessum w sobie zawieraiącego, his iednak conditionibus, aby pro instruenda juventute tegoż wdztwa exerceantur studia w Owruczu et, in casu ingruentis necessitatis, aby szlachta tamże reclinatorium miec mogli.

Interes Niemirowski ex mente et dispositione Rzpltey, na instancyę jw. jmc p. woiewody kijowskiego, już trzema seymowemi stwierdzony recessami, a od w-ch ichmc pp. kommissarzow Rzpltey pleno tychże consensu et approbatione wylikwidowany, maią serio zalecic y utrzymac ichmc pp. posłowie nasi, aby w nim jw. jmc p. woiewoda kijowski, tamże zupełną y nieodwłoczną na teraznieyszym seymie odebrac mogł satisfactią.

A że jw. ichmc pp. Jablonowscy, synowie swiętey pamięci jw. jmc p. Krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, querulandi nam donoszą, iż trybunał skarbowy Radomski anni praesentis, zasługi tak oyca ich y ichże samych ab anno millesimo sexcentesimo octuagesimo octavo, aż do zakonczenia życia, to iest, ad annum millessimum septingentesimum secundum, iedne repartycye y uchwałe maiące, a nie zapłacone, drugie liquidowane bez repartycyi y uchwały zostaiące, trzecie ieszcze nie liquidowane, iako ichmciow samych w dalszy czas superstitum, puki regimenty trzymali po rożnych wdztwach, zaległe y nie wypłacone, do summy znaczney extendentes, do stanow Rzpltey na seym Grodzienski integre odesłał. Tedy my, maiąc dulcem memoriam pomienionego hetmana, a zas przed oczyma sprawiedliwosc, że na tych zasługach żadney injuriatorum praetensyi nie znayduie się, a na te zasługi kapitały swoie łożył y substancyę

swoię successorom udłużył, ichmc pp. posłow obliguiemy, abinsto z w-i ichmc pany Jabłonowskiemi calculo et mediatione cum Re publica adinveniant media, żeby te umowione zasługi nietylko as sekurowane, ale iak nayprędzey y nayskuteczniey wypłacone autho ritate y wagą konstytucyi na tymże seymie były. Ponieważ jw. jmc p. ordynat Zamoyski z niemałemi expensami y znaczna ruiną dobr swoich wiadome całey Rzpltey y przyznanė przez kilka recessow w konstitucyach expensa y ordynacyi Zamoyskiey ruiny dla konserwa cyi wiernosci ku jkmci, p. n. miłosciwemu, iakoteż ku utrzymaniu dobra pospolitego; więc woiewodztwo urgentissime instat do stanow Rzpltey, aby y wiernosc życzliwe usługi y tak wielu recessami utwierdzone mogłyby byc, tak respektem jkmci, p. n. m, na osobę jmci zawdzięczone, iako też od Rzpltey recompensowane.

Interes Kunegundy domu jw ichmc pp. Lubomirskich, iako słusznie wdztwu naszemu iest zlecony, tak obliguiemy ichmc pp posłow, aby instent nie tylko do maiestatu jkmci, ale y do wszystkich stanow Rzpltey, aby secundum iura, sibi servientia, ac antiquos usus szyba Kunegundzka zostawała.

Co zas kolwiek przez kommissyą contra omne fas et aequum przeciwnie prawom swoim poniesli szkody, albo authores compensent tak wielką szkodę, albo jkmc, p. n. m., cum statibus Reipublicae, adinveniat recompensy modum. Reces gratitudinis przeszłego seymu ichmc pp. komissarzom do traktatu, w Lublinie zaczętego, w Warszawie seymem zakonczonego, naznaczony, serio ichmc pp. posłowie do stanow Rzpltey instabunt, aby iustam odebrał mercedem laboris, iakoteż y jmci p. Antoniego Steckiego, podczaszego owruckiego, sekretarza natenczas, tak od stanow Rzpłtey, iakoteż y woyska oboyga narodow, podczas konfederacyi Tarnogrodzkiey, merita godne respektowi jkmci y stanom Rzpltey rekommendowac ichmc pp. posłowie nasi maią; osobliwie, aby assygnacyom, od jw jmc p. marszałka konfederackiego y seymowego do jw. jmc p. podskarbiego w. x. Litewskiego wydanym, należyta nastąpiła satisfactia; oraz z ichmciami pp. posłami, od woysk oboyga narodow na seym obra-

nymi, traktowac będą, aby należyta osobie jmci za pracę jego podczas konfederacyi sequatur merces.

Deklarowana recessem seymu przeszłego confoederationis pamięc z recompensą zasług w. ichmciow pp. chorążych kijowskiego y owruckiego ma bydz rekommendowana stanom Rzpltey, aby ex pane benemerentium łaską jkmci, p. n. m., premientur condigne.

Reces zas w. jmc p. Ilinskiego, starosty niżynskiego, za utrzymanie fortecy Białocerkiewskiey, aby według punktu, w konstytucyi seymu confoederationis wyrażonego, per activitatem ichmc pp. posłow do skutku przyprowadzony był, obliguiemy.

Zasłużonego kawalera w Rzpltey jmc p. generała Deboien, kommendanta fortecy Białocerkiewskiey, rekomendowac będą ichmc pp. posłowie nasi respektowi jkmci y Rzpltey, aby swoy mogł miec regiment.

Aże do tychczas tak assignacyom jw. jmci p. getmana w. x. Litewskiego, za szkody, przez woyska litewskie w dobrach w. jmc p. Kazimierza Steckiego, chorążego kiiowskiego, poczynione, vigore manifestacyi juramentem ewinkowane y dekretem woyskowym przysądzone, a potym konstytucyą w. x. Litewskiego seymu przeszłego, na summę dziesięc tysięcy dziewięcset złotych redukowane, do tychczas na wiele requizycyi jw jmc p. podskarbi w. x. Litewskiego nie zapłacił; tedy urgentissime ichmc pp. posłowie nasi instabunt, aby nie uchybna w iako nayprzętszym czasie omni meliori modo tey summie nastąpiła exolutia.

Szkody, poczynione w wdztwie naszym Kiiowskim przez lokacyą woysk w. x. Litewskiego, aby injuriatis compensowane były, osobliwie iednak w jmc p. Antoniemu Trypolskiemu, chorążemu owruckiemu, iako iuż samego jw jmc p. hetmana w. x. Litewskiego zdaniem za słuszne uznane y wydaną assygnacyą wypłacic deklarowane, redukowawszy poprysiężone regestra szkod ad summam szesc tysięcy, z dawnych zasług w. x. Litewskiego; ktora exolutia że nie przyszła do skutku, staną przytym ichmc pp. posłowie nasi, aby z tamtego mieysca, zkąd posledniejszych szkod u tegoż jw.

jmc p. hetmana evicit satisfactionem, przy approbacyi jw. na tenczas jmc p. marszałka generalney konfoederacyi y tamtych pierwszych szkod, vigore wyrażoney assignacyi, odebrał satisfactią z nowych podatkow.

Subveniendo oczywistemu ukrzywdzeniu domu ichmc pp. Niemiryczow, zadziedziczałego y zasłużonego dobrze w wdztwie naszym, instabunt ichmc pp. posłowie do stanow naiasnieyszey Rzpltey, aby przy possessyi dobr Mackowicz, w ziemi Przemyskiey leżących, rodzicom swoim privilegio regio ex distributiva justitia konferowanych, a za konsensem jkmci, p. n. m., przez swiętey pamięci jw jeymc panią kasztellanową Polhaniecką, matką ichmciow, w. jmc p. Alexandrowi Niemiryczowi, synowi swemu, cedowanych, non attenta transactione w trybunale, uti contra jus maiestaticum subsecuta, utrzymac się mogli.

In recompensam zas godnych usług jw jmc p. podstołego litewskiego, aby ex eadem distributiva gratia jkmci inszy był wynaleziony sposob.

Oraz wziętych komieg dwie pszenicy, do Gdanska idących, w. ieymci p. Jałowickiey, miecznikowey wołhynskiey, przez woyska saskie jkmci, a przez kommissarzow tychże woysk jkmci skryptem ręcznym do zapłacenia assekurowanych, suplikowac będą jchmc pp. posłowie, aby jkmsc, p. n. m., ex clementia satisfactią uczynic kazal.

Prawo dane de mercimoniis żydow, starac się będą ichmc pp. posłowie, ut reassumatur, aby winem y konmi maioris pretii handlowac nie ważyli się, sub confiscatione eorundem mercium, z naznaczeniem win w grodzie tamtego wdztwa, adiuncto etiam rigore y y na grody pro non administranda justitia.

Wielkie detrimentum Rzpltey przez skarb koronny inakszą ceną monety importancye, ad aerarium publicum konnotowane, a maiori pretio na expensa wydawane, lubo nie wątpi wdztwo nasze Kiiowskie, że y po inszych przeswietnych wdztwach będzie miało reprehensyą, iednak y swoich ichmc pp. posłow serio obliguiemy,

aby circa calculationem jmc p. podskarbi et hae notabiles summae ex moneta accrescentes specialiter za wszystkie in antecessum lata in calculum wchodziły.

Aże takie sposoby na ukrzywdzenie Rzpltey nie zkąd inąd tylko ex perversa fide consiliis przychodzą, curabunt tamen ichmc pp. posłowie quam rigorosissima lege, aby na cłach Rzpltey y przykomorkach sami tylko szlachta orthodoxae religionis zostawali, advenas vero et ignobiles presumentes constitui sive constitutos, aby wolno każdemu szlachcicowi łapac y do grodu naybliższego per executionem odprowadzac, et in casu temerariae ich defensis ktoryby był zabity, pro invindicabili censeatur.

W interesie jmc p. Konstantego Mlodeckiego, podstolego nowogrodzkiego, y jmc p. Michała Tryzny-Jackowskiego, czesnika latyczewskiego, konferowac będą ichmc pp. posłowie nasi z jw. jmc p. na Ostrogu y Zasłamiu Lubomirskim, starostą sandomirskim, aby w rekompensę odebraney ordynacyi Czudla inszym jmci ukontentował respektem.

Wniesiona illacya jmc p. Skipora, obywatela wdztwa naszego, iż, maiąc przywilei na wioską pustą Sukowszczyznę, ex vi constitucyi służącey wdztwu naszemu, że terrigenis bene meritis wdztwa, tego panes benemerentium rozdawane bydz powinny; impetitur prawnie od jmc p. Mniszka, podstolego żydaczewskiego, że na teyże wiosce ma antecessoribus suis przyznane dwa tysiące złotych od Rzpltey, ktora neque aequivalet huic pretio; więc instabunt ichmc pp. posłowie nasi do nayiasnieyszey Rzpltey, aby ten szlachcic, przy tak sczupłey possessyi, bez impetycyi zostawac mogł, a jmc p. Mniszkowi aby na insze dzierżawy ta summa przeniesiona była.

Maiąc wzgłąd na zasługi w wdztwie naszym pro memoria jmc p. Rybinskiego, stolnika żytomirskiego, wioska Szołomki, post fata onego pozostała, iejmc pani Rybinska, stolnikowa zytomirska, vigore juris communicativi, aby ad fata sua in reali była possessione, domowią się ichmc pp. posłowie nasi.

Prawa wszystkie iako powinni miec suam aestimationem, tak y konferowane z łaski monarchow zasłużonym w oyczyznie naszey synom, expedit, aby dla zachęcenia ad actus heroicos immotae w swoiey istocie zostawali; więc y jmc p. Dołżkiewicza, woyskiego owruckiego, obywatela wdztwa naszego, za zasługi oyca swego, dobra Pułtowce z Ilkowcami y woytowstwo Łatyczowskie z przysiołkami, nazywaiące-się Woytowce, alias Kryniczany, w wdztwie Bracławskim, a powiecie Winnickim leżące, prawem lennym od naiasnieyszego krola jmci Kazimierza anno millesimo sexcentesimo sexagesimo primo nadane, teraz zas od naiasnieyszego Augusta Wtorego approbowane, anno millesimo septingentesimo secundo, sexta martii, w Warszawie, aby na seymie walnym, temuż jmc p. Dołżkiewiczowi y sukcessorom jego approbowane były, domowią się ichmc pp. panowie posłowie nasi.

Należy siła na tym Rzpltey, aby officyerowie w słnżbie woysk koronnych y w. x. Litewskiego cudzoziemskiego authoramentu, przeciwko prawu wyraznemu et contra novellam constitutionem, nie byli cudzoziemcy, fide dissidentes, ale ex gente polona rithus orthodoxi, z mustrzem polskim pro honore gentis polonae, iak w inszych practicatur panstwach, że się genuinam nie wstydzą linguam, starac się usilnie ichmc pp. posłowie nasi tenebuntur.

Caetera probatae activitati, solitae prudentiae et dexteritati tak w utrzymaniu punktow, od wdztwa podanych, iako y domowienia się praw oyczystych pro congruo et commodo Reipublicae plenissime zleciwszy, cokolwiek ichmc constituant, pro firmo, rato et grato przyiąc wszystko deklaruiemy się et in maioris fidei decumentum w. jmc p. marzałkowi koła naszego rycerskiego ore publico podpisac y do act grodu zytomirskiego per oblatam podac zlecilismy.

Datum anno, die, mense et loco, ut supra.

U tey jnstrukcyi, per oblatam podaney, podpis ręki w. jmc p. marszałka temi słowy:

Marcyan Czaplic, starosta krzemienczucki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego.

Ktoraż to jnstrukcia, per oblatam podana, za podaniem wyszmianowanego jmci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem słowo w słowo do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich iest wpisana.

Кн. Кіев. центр. арх. № 213, л. 308 об., актъ 207.

CVIII.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: объ уплатѣ жалованья войску; объ отправкѣ пословъ къ королю съ дополнительной инструкціей къ той, которая была дана сеймовымъ депутатамъ; о свободной дѣятельности сейма; о выдачѣ русскимъ правительствомъ земскихъ актовыхъ книгъ и пушекъ; о пограничныхъ насиліяхъ со стороны русскихъ обывателей польскимъ владѣльцамъ и о недопущеніи въ Польшу высокопробной монеты; о нарушеніи правъ волошскаго бискупа; объ убыткахъ казны; объ исправленіи тарифа дымовъ; о письмѣ къ коронному подкоморію, съ указаніемъ на притѣсненія обывателямъ со стороны его управителей и арендаторовъ; о письменномъ выраженіи благодарности региментарю Глуховскому и генералу Дебойсну; о сохраненіи въ архивѣ Житомірскаго замка гродскихъ книгъ и составленіи къ нимъ регестровъ; объ уплатѣ жалованья войску и взносѣ обывателями недоимокъ; объ отправкѣ на сеймъ повѣренныхъ для защиты просьбъ обывателей по поводу убытковъ, причиненныхъ войсками; о прекращеніи всякихъ счетовъ по сбору дв. Аксакомъ шеляжной подати; объ утвержденіи фундуша доминиканскому костелу; о невзысканіи съ имѣній дв. Млодецкаго подымной недоимки; о предоставленіи Межировскаго войтовства дв. Яцковскому и уплатѣ слѣдуемой ему суммы; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ и уплатѣ имъ слѣдуемыхъ денегъ; объ отправкѣ маршалкомъ сеймика отвѣтовъ разнымъ лицамъ на ихъ запросы; о допущеніи земскаго писаря къ исполненію своихъ обязанностей до полученія утвержденія его въ должности королемъ; о выдачѣ вознагражденія разнымъ лицамъ;

о посылкѣ коммиссаромъ требовательныхъ ассигнацій лицамъ, неуплатившимъ податей; объ освобожденіи отъ отчетности наслѣдниковъ и товарища дв. Яна Рыбинскаго по сбору подымнаго налога,—13 сентября 1718 года.

Roku tysiąc siedmset osmnastego, miesiąca septembra trzynastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey msci Żytomirskim, przede mna, Konstantym Didkowskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodzkim żytomirskim, y xięgami ninieyszemi grodz. żytomirskiemi, comparens personaliter, w. jmc p. Michał Fedkiewicz, horodniczy owrucki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich laudum desideriorum wdztwa Kiiowskiego, na seymiku, w Żytomirzu, in loco consultationum solito, odprawuiącym się, zgodnie postanowione, z podpisem ręki swey własney, przy pieczęci przycisnioney, per oblatam podał, tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemsci, grodzcy, obywatele y całe rycerstwo wdztwa Kijowskiego, na dzien dzisieyszy, to iest, nazaiutrz po seymiku electionis ichmc panow deputatow, na trybunał koronny felici eventu dnia wczorayszego odprawionych, seymikowi boni ordinis przypadaiący, tu, do Żytomirza, ad locum consultationum solitum, ziachawszy się, gdzie, sub dignitissima directione w. jmci p. Kazimirza-Stanisława na Steczance Steckiego, chorążego kiiowskiego, żytomirskiego y włodzimirskiego grodzkiego podstarosciego, komisarza wdztwa naszego, pod laską zas urodzonego jmc p. Michała Fedkiewicza, horodniczego owruckiego, marszałka koła naszego, zgodnie obranego, na pomienionym obrad mieyscu zasiadszy, ad instituendum bonum ordinem w wdztwie naszym et resolutionem interesow braci naszych unanimiter przystąpilismy.

Naprzod, płaca woysku, w repartycyi naszey będącemu, ponieważ za teraznieyszy rok anteriori lando iest uchwalona, to, ad mentem legis novellae, totaliter, za uniwersałem w. jmc p. kommissarza naszego, chorągwiom płacona y do grodow oddawana byc powinna.

W rożnych okkurencyach y interessach publicznych y prywatnych wdztwa naszego uprosilismy e medio nostri posłow do nayiasnieyszego krola jmci, pana naszego miłosciwego, w. ichmc pp. Konstantego Młodeckiego, podstolego nowogrodzkiego, y Marcina Czaplica, starostę krzemienczuckiego, y skuteczną dalismy ichmciom instrukcią, cum adjectione interessow w. ichmc pp. posłom naszym, na seym walny Grodzienski obranym, przez zapomnienie do instrukcii nie podanych; ktorzy ichmc, według instrukcyi sobie daney y punktow w niey opisanych, znosząc się we wszystkiem z w. ichmciami pp. posłami, na seym uproszonemi, provintiam suam agere maią, braterskim affektem ichmciow obliguiemy.

Nadto ichmc pp. posłowie praemissa krolowi jmci, p. n. m., observantia powinszuią zdrowia y sukcessow fortunnych, upraszac będą, aby Rzplta nasza, iako domina jurium suorum et libera, sub armis exotici militis nie seymowała, doniosą, krolowi jmci, że, contra tot foedera et pacta conventa, involant exteri w granicę naszę.

Przypomnią y to, że, przy oddaniu ieszcze Białey Cerkwi, miały byc oddane acta nasze y armaty; hoc non subsecutum.

Przełożą y to krolowi jmci, że wielkie krzywdy od ludzi zagranicznych, naiazdy, impedimenta w possessiach wdztwo nasze ponosi, nawet y w tym niemałą szkodę ma, że od nas z kopijkami, a z tamtąd w nasze kraie z dobrą monetą non admittunt.

W. ichmc pp. posłow seymowych obliguiemy, aby, nad punkta jnstrukcyi swoiey, doniesli krolowi jmci y stanom Rzpltey naruzzenie prawa respectem biskupstwa Wołoskiego, doniesli y krzywdy przez ichmc pp. litewskich, że involant w skarb nasz y wielkie czynią depactacye; ciż ichmc pp. posłowie na seymie seriam investigationem summy dostoyney uczynią y one windykowac będą. Na ostatek, ex rationibus aequitati congrui, o melioracyą taryfy w wdztwie naszym jkmci y Rzpltey upraszac będą.

Na list jo. xiążęcia jmci podkomorzego koronnego jmci p. marszałkowi naszemu responsowac, według informacyi, w kole braterskim daney, zlecilismy; w ktorym responsie y depactacye, tak wie-

lu ichmciom pp. obywatelom naszym przez gubernatorow y arędarzow dobr jmci wniesione, doniesc xiążęciu jmci podkomorzemu koronnemu ma; do ktorych rzetelnieyszego wyrażenia proiecta ichmc injuriati podac jmci p. marszałkowi powinni.

Na jnstrukcyą w. jmci p. Głuchowskiego, czesnika wieluńskiego, reymentarza woyska koronnego partyi Ukrainskiey, temuż jmci p. marszałkowi osobliwym rescriptem, przy należytym za heroiczne dzieła podziękowaniu y przy deklaracyi ad praemiandum od Rzpltey jnstancyi, responsowac, iako y na list w. jmc. p. generała Deboien, przy podobnym podziękowaniu, pro cura et reparatione fortecy Białocerkiewskiey, odpisac zlecilismy.

Respektem xiąg dawnych grodu Żytomirskiego, w przeszłym roku przez w. jmci p. chorążego kijowskiego, dyrektora naszego ad archivum grodu tuteyszego przywiezionych, ponieważ, w. ichm pp. Maciey Trypolski, miecznik owrucki, y Michał Jackowski, czesnik latyczowski, z ichmciami pp. kollegami swemi, lando publico w przeszłym roku ad revisionem tychże xiąg naznaczonemi, też acta, w całosci będące, zrewidowali y o tym publiczną przed woiewodztwem naszym relacyią uczynili. Przeto wdztwo nasze, adhaerendo memorato laudo, pomienionego w. jmci p. chorążego kijowskiego dyrektora naszego, z pomienionych act, w całosci wdztwu oddanych, kwitowac na przyszłym seymiku relationis deklaruie; ktore acta do tegoż seymiku relationis in dispositione w. jmci p. Bazyłego Wyhowskiego, skarbnika żytomirskiego y pisarza grodzkiego tuteyszego, y do responsu na list, od wdztwa naszego do w. jmci p. starosty żytomirskiego respectu securitatis actorum pisany, zostawac powinne; et in quantum by tenże w. jmc p. starosta nie chciał hoc onus assumere et providere securitatem actorum (jako prawo circumscripsit), tedy pomienione acta ad dispositionem wdztwa naszego totaliter należec będą. Actorum castrensium kiioviensium ponieważ ma subsecuta revisio; zaczym injugimus et obligamus jmc p. Synhaiewskiego, komornika granicznego kijowskiego, jako regenta dawnego tychże xiąg, aby regestr należyty actorum na przyszłym sey-

miku relationis comportował et sufficientem wdztwu y w. jchmciom pp. urzędnikom grodzkim kijowskim de existentia eorundem actorum dał informationem.

Aby zas płaca chorągwiom, w repartycyi wdztwa naszego będącym, w przeszłym roku uchwalona, in maiori parte już wypłacona, et in residuo temuż woysku doszła, obliguiemy tak ichmciow pp. exactorow cujuscunque exactionis, aby podatki zaległe odbierali, jako ichmciow pp. dziedzicow, possessorow y administratorow, aby też podatki zatrzymane w jakichkolwiek exactiach oddawali ad terminum seymiku relationis; a in casu nieoddania do pomienionego terminu, tedy rigorem super quovis renitente, in casu nieodbierania podatkow albo nieoddania in spatio pomienionego czasu, carentiam vocis activae et executionem militarem unanimi consensu interponimus.

Abjurata y rozeyscie poddanych, przez bracią nasze in gremium koła naszego wniesione, do przyszłego seymiku relationis y powrotu wielm. ichmc pp. posłow naszych z seymu odkładamy; do ktorego seymu że wszelkie krzywdy, od woysk poczynione, ad resolvendum należą, zaczym plenipotentow, cum documentis damnorum, do woysk habitorum, et juramentis, urodzonych ichmc pp. Romana Chyniewicza-Waskowskiego, łowczego czernihowskiego, y Pawła Uszczapowskiego, woyskiego latyczowskiego, za plenipotentow constituimus.

Desiderium ichmc pp. Axakow, synow zeszłego niegdy w. jmc pt Marka Axaka, woyskiego kijowskiego, in gremium koła naszego wniesione, wdztwo nasze uznaie justum y, stosuiąc się do laudum wdztwa naszego, tu, w Zytomirzu, die decima octava aprilis, anno Domini millesimo septingentesimo primo, stałego, nazajutrz, to iest, dziewiętnastego ejusdem mensis, ad acta castrensia żytomiriensia podanego, ktorym pomieniony rodzic ichmciow z podatku szełążnego laudo publico, we Włodzimierzu, dnia dwudziestego dziewiątego decembris, anno millesimo sexcentesimo nonagesimo sexto, uchwalonego, de plano cum successoribus suis quietatur; tedy y natenczas

unanimiter pomienionych ichmc pp. Axakow z pomienionego podatku szelążnego, przez rodzica ichmosciow branego, wiecznemi czasy kwitniemy y, wolnemi czyniąc, pomienione laudnm in puncto quietationis approbuiemy.

Interessa w. jmc p. Konstantego Młodeckiego, podstołego nowogrodzkiego, wdztwo nasze za słuszne uznaie, a naprzod, fundacyą w dobrach, w wdztwie naszym Kijowskim będących, ichmc xięży dominikanom prowincyi Ruskiey uczynioną et pio opere na chwałę Bozką sporządzoną, w. ichmc pp. poslom seymowym zleca, aby lege publica et constitutione regni była approbowana. Drugi interes trzechset złotych polskich z dobr jmci chorągwi w. jmc p. Błędowskiego, podczaszego trembowelskiego, wypłaconych, ad recompensam laudo publico przez wdztwo deklarowanych; przeto wdztwo jmci te summę trzysta złotych podatkiem podymnego, według laudum dawnego po pięcset złotych z dymu płacic uchwalonego, z dobr jegomci za trzy cwierci zatrzymanym y dotąd nie oddanym, kompensuie y z tego podatku podymnego, za trzy dymy zatrzymanego, kwituie, y kondemnaty skarbowe, ieżeliby o to były otrzymane, in perpetuum znosi.

Interes w. jmci p. Michała Jackowskiego, czesnika latyczowskiego, respectem woytowstwa Meżyrowskiego z siedliskiem pustym, nazwanym Woytowcami, w powiecie latyczowskim będącego, w possessye dożywotniey jmci zostaiącego, obliguiemy w. ichmciow pp. posłow seymowych, aby doniesli merita nayiasnieyszey Rzpltey tegoż jmci p. czesnika y officiant, aby te woytowstwo cum attinentijs lege perpetua jmci były konserwowane. Drugi interes, respektem summy trzech tysięcy osmdziesiąt y ieden złotych polskich, z własney szkatuły jmci, in rem wdztwa wypłaconych, według dawnych laud y dekretu sądow skarbowych ad exolvendum należących, upraszamy w. jmci p. komissarza naszego, aby ta summa jmci przez wydaną assygnacyą quam primum była wypłacona.

Interes jmci p. Woyciecha Milwinskiego y honorarium, według congressow in antecessum żytomirskiego y owruckiego, za expedycyą od jmci p. generała Rena naznaczonę y kwotę przyznaną

ratyfikuiemy. Tudzież y jmc p. Piotra Skorupskiego interes respektem konia, in obsequio wdztwa naszego straconego, trzysta złotych polskich deklaruiemy.

Dezyderya tak sukcessorow w. jmci p. Potockiego, starosty owruckiego, iako y sukcessorow w-ch ichmciow pp. Woynarowskich, cum praetensione długow, do woiewodztwa naszego mianych, y interes jmc p. Dunskiego do przyszłego seymiku relationis ad exolvendum odkładamy.

Nadto jmci p. marszałkowi naszemu, aby listy pierwszy do jw. jmci p. w-dy kijowskiego, pierwszego senatora naszego, w ktorym, praemissa veneratione, obrady nasze doniesie y, aby miał w pamięci wdztwo swoie, upraszac będzie; drugi list od jw. ichmc pp. kijowskich, o acceleracyą spraw braci naszey upraszaiąc; trzeci list do jmc p. Zbykowskiego, regenta ziemskiego kijowskiego, aby sprawy braci naszych pierwiey, niżli z innego wdztwa, dla prędszego rozsądzenia się wpisane były.

Gdyż w. jmc p. Ignaci Stecki, podczaszy owrucki, lubo iest pisarzem naszym ziemskim kijowskim obrany, iednak non ingerit se w dyspozycyą kancellaryi ziemskiey, poki przywileju od nayiasnieyszego krola jmci, nie odbierze, expedyował, ore publico upraszamy.

Ad interim, stosuiąc się do rożnych supplik tak ichmciow duchownych, iako y rożnych ziemian naszych, przez rożne przypadki zruinowanych; tedy wdztwo nasze, pro posse onych ex innata humanitate providendo, naprzod ichmciom oycom bazylianom owruckim—złt. trzysta, jmci xiędzu Potockiemu—złt. sto, jmci xiędzu Horoszkowskiemu—złt. sto; ichmciom xięży dominikanom owruckim—złt. sto; na reparacyą kosciola białocerkiewskiego—złt. trzysta; jmci p. Szczeniowskiemu—złt. pięcdziesiąt, jmci p. Staszkiewiczowi—złt. pięcdziesiąt; jmci p. Jerzemu Chodakowskiemu—złt. pięcdziesiąt naznaczamy. Na ostatek, w. jmc p. reymentarza partyey Ukraynskiey, ichmciow pp. posłow y ichmciow pp. deputatow z podchorągwi, w repartycyi naszey będących, y inne osoby niżey pomie-

nione, u Rzpltey y w wdztwie naszym zasłużone, solita observando humanitate; naprzod, w u jmci p. reymentarzowi—dwa tysiące złtt. poł., w. jmci p. generałowi Deboien—zł. tysiąc polskich, ichmc pp. posłom dwom od pomienioney partyi—zł. tysiąc, jmci p. posłowi cudzoziemskiemu—zł. trzysta, jmci p. Bartoszewiczowi—zł. sto; nadto ichmciom pp. plenipotentom naszym—zł. pięcset ex unanimi consensu nostro konferuiemy y, aby te wszystkie largicye były wypłacone, upraszamy.

W-o jmc p. kommissarza naszego, aby assignacye do podatkow, in antecessum uchwalonych y niewydanych, pomienionym ichmciom wydał.

Vigent w sercach naszych godne merita tak w wdztwie naszym, jako y w całey Rzpltey, zeszłego niedawno w-o jmc p. Jana z Rybna Rybinskiego, stolnika żytomirskiego, w tak wielu okkurencyach publicznych y prywatnych usługach, salutem wdztwu temu przynoszącego, ktore nietylko perennem merentur memoriam, lecz y sukcessorom pozostałym debitam gratitudinem; in vim quorum meritorum kalkulacyą z podatku podymnego, na osobę zeszłego in antecessum laudo publico włożonego, successoribus ejusdem unanimiter condonuiemy, y tak wielmożną jeymc panią stolnikową żytomirską, małżonkę, iako y potomkow ieymci pozostałych, tudzież y w. jmc p. Kazimierza Pruszynskiego, podstolego żytomirskiego, kollegą nieboższczyka jmci p. stolnika żytomirskiego, z teyże kalkulacyi, oraz y z branego podatku, praesenti laudo in perpetuum kwietniemy, y tylko delaty, albo regestra perceptae, ... non ad punctum fatorum ejusdem decessi exactionis do grodu tuteyszego podac ad informationem wdztwa przez samą ieymc p. stolnikową żytomirską y przez tegoż jmci p. podstolego zytomirskiego praecustodimus.

Inne interessa woiewodztwa y desideria braci do przyszłego relationis seymiku ad resolvendum odkładamy.

Te zas laudum boni ordinis jmci p. marszałkowi podpisac et ad acta grodu tuteyszego podac commisimus.

Działo się w Zytomirzu, na mieyscu obrad zwykłym, roku Panskiego tysiąc sidmset osmnastego, dnia trzynastego septembris.

U tego landum podpis ręki jmc. p. marszałka, przy pieczęci przykisnioney, w te słowa:

Michał Fedkiewicz, horodniczy owrucki, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego.

Ktoreż to landum, per oblatam podane, za podaniem y prozbą wyszmianowanego jmci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyiciem, słowo w słowo do xiąg ninieyszych iest wpisane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 213, л. 331.

CIX.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: о введеніи подымнаго налога на уплату жалованья войску и по обязательствамъ воеводства; о введеніи поголовнаго налога на евреевъ, выборѣ лицъ для сбора этого налога и назначеніе имъ вознагражденія; о введеніи дополнительнаго подымнаго налога для обезпеченія имущества составителей тарифа отъ взысканій за ошибки; объ уплатѣ налоговъ со всѣхъ частей одного села, хотя и принадлежащихъ разнымъ лицамъ, подъ одну росписку; о представленіи списка всѣхъ городовъ и мѣстечекъ, неуплатившихъ податей въ гродскій судъ; объ уплатѣ недоимокъ обывателями скарбовымъ депутатамъ; объ исправленіи тарифа дымовъ и разсмотрѣніи жалобъ обывателей; о своевременномъ съѣздѣ скарбовыхъ судей къ исполненію своихъ обязанностей; объ отсрочкѣ и перенесеніи этого сеймика въ г. Луцкъ,—13 сентября 1718 года.

Roku tysiąc siedmset osmnastego, misiąca septembris trzynastego dnia.

Przed urzędem y aktami ninieyszemi grodz. krzemienieckiemi y przede mną, Bazylim Sieszyckim, namiesnikiem burgrabstwa krzemienickiego, personaliter comparens, jw. imc p. Mikolay na Ledo-

chowski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wołhynskiego, laudum z koła rycerskiego wdztwa Wołhynskiego w Krzemiencu, na seymiku boni ordinis in crastinum electionis ichmcw pp. deputatow na trybunał z alternaty, na powiat Krzemienicki przypadłey, in loco consultatiouum soliło odprawüiącym się, postanowione, niżey wyrażone, z podpisem ręki swey własney, ad acta castrensia capit. cremenecensia, ad ingrossandum, per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do akt wpisanie; ktorego prozbie ja, urząd, annuendo, pomienione laudum, ad acticandum przyimniąc, czytałem de eo sequenti verborum, qui sequitur, tenore:

My, rady, senatorowie, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdztwa Wołhynskiego, na seymiku boni ordinis, crastinum electiouis ichmc pp. deputatow na trybunał z alternaty, na powiat Krzemieniecki przypadaiącey, ziechawszy się, naprzod, Deo ter optimo winne oddawszy dzięki, że do obrad naszych zdrowia użycza y tyłe czasu ża iednostaynę naszę zgodą, te ku dobru pospolitemu czyniemy y postanowiamy uchwałe:

A naprzod, ponieważ manifeste pokazuie się z dekretow trybunału Radomskiego, przez jw. jmci p. Mikołaia-Baltazara Olszanskiego, czorążego y kommissarza wdztwa naszego, produkowanych, za rok tysiąc siedmset iedynasty płata woysku Rzpitey, do wdztwa naszego należącemu, tak polskiego, iako y cudzoziemskiego zaciągu; przeto, adhaerendo tymże dekretom ad exolutionem tey płacy, takowe ex unanimi consensu czyniemy postanowienie:

Podatek podymnego na taryfę tysiączną teraznieys?ę z dymu po złotych sto pięndziesiąt uchwalamy, poczynaiąc czas oddawania tego podatku od dnia piętnastego pazdziernika roku teraznieyszego, tysiąc siedmset osmnastego, a concząc ony dnia dwunastepo męsiąca listopadu; z ktorey summy jw. imci p. Stanisławowi Leduchowskiemu, podkomorzemu krzemienieckiemu, trzydziesci tysięcy złotych, przez nas dawno deklarowane, plenipotentowi jw ichmc pp. adnimistrtaowie podatku tego bez wszelkiey odwloki oddac obligantur.

A że ten podatek non snfficit na wypłacenie summ, nanależących z uchwały naszey, tedy in supplementum pogłowne na żydow, w wdztwie naszym będących, tali methodo postanowiamy, aby, kożdy żyd żonaty, iako y wdowiec, od głowy swoiey po złotych dwa od żony, iako też y od wdowy, od kożdey głowy po złotemu jednemu, tymże ichmciom pp. administratorom niżey wyrażonym y w tym że czasie wypłacał, tak z miast, miasteczek y wsiow krolewskich, duchownych, iako y ziemskich, za attestaciami iednak z miast, miasteczek, wsiow haeredum et possessorum, sub fide, honore et conscientia danemi; nihilominus, salva revisione ichmc pp. administratorow, lub przed attestacyami, lub też po attestacyach danych reserwata. Zydzi zas arędarze y szynkarze, we wsiach będące, podatek tegoż pogłownego, każdy przy gromadzie swoiey wraz oddawac powinni, y kwit na to ieden bydz powinien, a do miast y do kahałow o ten podatek pociągani byc nie maią Do ktorego podatku wybierania za administratorow powiatu Łuckiego—imc p. Michała Bilskiego, podstolego czernichowskiego, y jmc p. Pawła Lassote; z powiatu Włodzimirskiego—jmc p. Stanislawa Iwanickiego, łowczego nowogrodz., y jmc p. Jakuba Sienickiego, pułkownika jkmci; z powiatu Krzemienieckiego—jmc p. Antoniego Kamienskiego, woyskiego żytomirskiego, y jmc p. Michała Dydynskiego obralismy y uprosili. Ktorym to ichmciom pp. administratorom pro consolatione fatygi ich po pułzłotego na obiedwie osoby od kwitu, y z osobna po groszu od złotego itidem na obiedwie osoby; z miast zas y miasteczek osobliwy kwit na chrzescian, a na żydow osobliwy za iednakową y rowną pensyą bydz ma dany. Y ciż ichmc panowie adminstratorowie z teraznieyszego podatku uchwały na sądach skarbowych po funkcyach swoich ze wszystkich trzech powiatow dac rationem calculi powinni. Ktorzy to ichmc pp. administratorowie nad wyszwyrażoną sobie od nas consolacyą więcey pretendowac non tenebuntur, sub carentia activae vocis et amissione honoris, inquantum by depactacya iaka dowiedziona była; o ktorą depactacyą forum w sądach skarbowych reserwatur. A że w powiecie Włodzimirskim

dla szczupłosci onego małą by ichmc panom administratorom za ich fatygi była consolacya; przeto ichmc wszyscy z powiatu tego za jednostayną zgodą ichmcm pp. administratorom po dwa tysiące złotych na każdą osobę ichmciow naznaczaią; w ktorą to summę kwitowe y groszowe includowac się powinno, nic nie naruszaiąc capitału skarbowey summy.

Desiderium jmci p. Charlınskiego, lowczego kijowskiego, y jmci p. Szczyrskiego, woyskiego latyczowskiego, kontentuiąc, że się w powiecie Łuckim takie wsie w taryfie pokazuią, ktorych dopytac się y wynalezc ichmc nie mogli; drugie zas do dwoch powiatow położone byli; a przeto ichmc w trybunale skarbowym Radomskim, ostrzegaiąc całosci woiewodztwa, na fortuny swoie, przez assekuracyą swoią, ciężar zaciągneli; przeto, evincuiąc fortunę ichmciow, po pięciu złotych z dymu, do tych stu pięcdziesiąt złotych przyczyniamy tak, ażeby wynosiła z dymu po złotych sto piędziesiąt y pięciu, salva tamen investigatione wdztwa tych wsiow, ktore za wynalazkiem do skarbu tak tę summę, iako y insze podatki, in antecessum zawiedzione, kompensowac powinny. A że powiaty Wlodzimirski y Krzemieniecki w tym do powiatu Łuckiego przykładaią się, przeto powiat Łucki pari gratitudine ichmciom recompensowac submittuie się.

Interes jmc p. Terlikowskiego wniesiony uspakaiąc, ponieważ ad sinistram relationem ichmciom pp. komiszarzom, in antecessum będącym, częsc imci p. Markowskiego we wsi Kostiuchnowce, w powiecie Łuckim leżącey, od częsci jmc p. Terlikowskiego odłączona, w taryffie tysiączney ultra mentem haeredis była, a przez to detrimentum jmc p. Terlikowski in titulo haereditatis patiebatur; więc, aby za iednym kwitem wszelkie podatki z tych obudwoch częsci tak imc p. Terlikowskiego, iako y jmc p. Markowskiego, płacone były, praesenti laudo constituimus. Simili eodemque modo y wies Łużki w tymże powiecie jmci p. Słupieckiego z jmc panem Kimssarzewskim w płaceniu podatku isc powinna.

Pomienieni zas ichmc pp. administratorowie przerzeczonego podatku wsi niewypłacone miasta y miasteczka w tydzien, po expiracyey terminu funkcyey swoiey, podawszy na delaty, też delaty do grodow każdy z ichmciow swego podac ad acta tenentur.

Ponieważ dla niżey wyrażoney racyi sądy skarbowe sądzic się na tenczas nie mogą, y ciż ichmc pp. administratorowie, z podpisami rąk swoich, referuiąc się do aktikowanych oblat delat retentorum, ichmosciom panom deputatom za assygnacyami, sobie od jw. jmci p. komissarza danemi, z dobr nieplatnych podatek resztuiący dawac maią; to zaś cavetur, aby ichmc pp. deputaci, sine ulla depactatione et aggravatione, upominali się po exequucyach z delat.

A że ichmc panowie obywatele niektorzy wdztwa naszego na peraggrawacyą taryffy utyskuią, więc bonifikacyą taryffy do seymiku translationis teraznieyszego do Łucka odkładamy y od tego własnie punktu seymik zaczynac się powinien, na ktorym et desideria ichmc panow konflagratorow kontentowane będą.

Ichmc panowie sędziowie fiskalni poniewaz nie są pilni funkcyi swoiey, przez co, ob defectum completu ichmciow sądy skarbowe sądzic się nie mogą y jw. jmci p. komissarzowi wielką czynią trudnosc; tedy hoc laudo, aby ichmc na cadencyą sądow ziezdżali, obligamur onych.

Insze obrady nasze et desideria każdego z ichmciow ad translationem seymiku tego in locum consultationis solitum do Łucka odkładamy; ktory, ob legalitatem seymu następuiącego, tudziesz y funkcyi, na tenże seym od nas na jw. jmci p. komissarza włożoney, bez ktorego prezencyey y illucidacyi w roznych conjuncturach naszych, iako też y dla nieskączenia sądow skarbowych, seymikowac nie możemy. Tedy ad diem decimam secundam januarij w roku, da Bog, szczęsliwie przyszłym, tysiącznym siedmsetnym dziewiętnastym, pod laską tegoż jmc p. marszałka, ut moris est, praesenti laudo publico transferimus.

Datum w Krzemiencu, in loco consultationum ex alternata incidenti solito, anno millesimo septingentesimo decimo octavo, die decima tertia septembris mensis.

U tey oblaty laudum wyszpomienionego podpis ręki jmc p. marszałka temi iest wyrażony słowy:

Mikołay na Ledochowie Ledochowski, marszałek obrany koła rycerskiego wdztwa Wołynskiego, mp.

A po skączonym laudum y podpisie, wszystko toż laudum, z początku aż do konca, tak iak się w sobie pisane ma, de verbo ad verbum, do xiąg ninieyszych grodz. krzemien., za podaniem y affectacyą offerentis, iest ingrossowany

Кн. Кiев. центр. арх. № 1628, л. 535, актъ 535.

CX

Постановленіе обывателей Черниговскаго воеводства: о выборѣ депутатовъ на сеймъ; о выходѣ русскихъ войскъ изъ королевства, о совмѣстномъ дѣйствіи пословъ съ послами другихъ воеводствъ; о недопущеніи ограниченія права свободныхъ выборовъ, — 16 сентября 1718 года.

Roku tysiąc siedmset osmnastego, miesiąca septembris szesnastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego kr. mosci Włodzimierskim, przede mną, Alexandrem z Smarzewa Zaleskim, czesnikiem malborskim, burgrabim grodzkim włodzimirskim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi staroscinskiemi, comparens personaliter, wielmożny jmc p. Jozef z Cieszkowa Cieszkowski, czesnik nowogrodzki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Czerniechowskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich włodzimierskich to laudum wdztwa Czerniechowskiego electionis posłow na seym walny grodzienski, z podpisem ręki tegoż w. jmci p. marszałka, per oblatam podał, tak się w sobie maiące:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdztwa Czerniechowskiego, na seymik antecommicyalny, in loco solito consiliorum, die decima sexta septembris, millesimo septingentesimo decimo octavo anno, zgromadzeni, ob casum zerwania pierwszego seymiku, za powtornym uniwersałem nayiasnieyszego krola jmci Augusta Wtorego, p. naszego miłosciwego, osobliwie opatrznosci Boskiey, przez ktorą reges regnant regum et conditores legum justa decernunt, a potym jego kr. mci, p. naszemu miłosciwemu, oddaiąc dzięki, że post compositos za szczęsliwego panowania per multa discrimina fluctus obradom pospolitym in commune tranquillitatem miec możemy, y w takowym felicitatis nostrae czasie, gdy j. kr. m., p. nasz miłosciwy, staraniem swoim nas ubespiecza, że na następuiącym seymie ad pristinam formam et decus Rzplta przyprowadzi y strapione wdztwo nasze w dobroczynney miec chce conserwacyi.

Iż vota publica intuta sunt, przeto na następuiący seym uprosilismy za posłow wielmożnych jmc pp. Ludwika Manieckiego, chorążego czerniechowskiego, dyrektora naszego, wielm. jmc p. Seweryna Rzewuskiego, starostu kleszczelowskiego, Jerzego Dogiel-Cyrynę, stolnika trębowelskiego, pisarza grodzkiego włodzimirskiego, unanimi consensu suo, nemine contradicente, viros dignissimos et emeritissimos, activitate et dexteritate probatissimos; ktorzy ichmc pro solita sua prudentia in publicum, providendo integritati Rzpltey y wdztwu naszemu, operabunt, ut fiat bene patriae, obligando onychże amore boni publico, aby wprzod ad exordia seymu nie przystępowali, poki ewakuacya woysk nayiasnieyszego cara jmci de finibus patriae nie nastąpi y actualnie nie będzie effectuata.

Ciż wielmożni jchmc pp. posłowie nasi, według instrukcyi, sobie od nas daney, po nastąpioney ewakuacyi woysk cara jego mosci, in omnibus punctis zachowac się maią et activitatem suam na przyszłym seymie promovere będą, bene sentiendo integritati publicae y wdztwu swemu.

Abstringimus zatym sub honore, fide et conscientia, ażeby nietylko bonum publicum promowowali, ale też in materias status contra legem, a osobliwie pupillae libertatis liberae electionis, iako należącey do wszystkich; tudzież, co w jnstrukcyi j. kr. mci proponowano nie będzie, ani od jmc pp. braci zleconego, nie wdawali się, owszem iakowe wzniecone były, etiam cum periculo seymu opponowali się.

Insze zas materias do seymiku boni ordinis odkładamy. Teraznieyszą zas elekcyą jmc pp. posłow naszych, ut majus robor miała, w. jmc. p. marszałkowi koła naszego rycerskiego do akt zwyczaynych podać zlecilismy.

Działo się we Włodzimirzu, in solito consiliorum loco, die et mense, ut supra.

U tego laudum podpis ręki wielm. jmc p. marszałka w te słowa:

Jozef z Cieszkowa Cieszkowski, czesnik nowogrodzki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Czerniechowskiego.

Ktore to laudum obrania jmc pp. posłow, za podaniem oczewistym y prożbą wyszrzeczonego jmci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg ninieyszych grodzkich włodzimirskich jest wpisane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 1086, л. 785, актъ 810.

CXI.

Постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства: о введеніи подымнаго налога на уплату жалованья войску; о введеніи дополнительнаго шеляжнаго и чоповаго налоговъ на нужды воеводства; о налогѣ на селитренные котлы; объ отвѣтѣ на инструкцію региментаря Украинской партіи войска; о передачѣ на храненіе гродскому писарю однихъ актовыхъ книгъ и о порученіи старостѣ винницкому разысканія другихъ, —23-го сентября 1718 года.

Roku tysiąc siedmset osmnastego, miesiąca septembris dwudziestego trzeciego dnia.

Przed urzędem y aktami ninieyszemi grodzkiemi krzemienieckiemi y przede mną, Bazylim Sieszyckim, namiesnikiem burgrabstwa Krzemienieckiego, comparens personaliter, urodzony jmc. p. Antoni-Franciszek Zozulinski, regent ziemski bracławski, sędzia grodz. nowogrodzki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Bracł., laudum infrascriptum w miescie jkmci Winnicy, in loco consultationum consueto, in crastinum seymiku electionis wielmożnych ichmc. pp. deputatow trybunału koronnego na seymiku boni ordinis, lege publica opisanym, postanowione y uchwalone, z podpisem ręki swey własney, przy pieczęci przycisnioney (praevia manifestatione, contra officia castrensia Vinnicens. et Laticoviens. capitanealia ob non-

susceptum hoc idem laudum facta), ad acta praesentia castrensia capitanealia cremenecensia ad ingrossandum per oblatam podał de tenore verborum sequenti:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdztwa Bracławskiego, ziechawszy się do miasta jkmci Winnicy, in locum consuetum consultationum, nazaintrz seymiku electionis w-ch ichmc pp. deputatow trybunału koronnego, na seymik boni ordinis, lege publica opisany, roku tysiąc siedmset osmnastego, miesiąca septembris trzynastego dnia, pod direkcyą jw. xcia jmci Stefana na Czetwertni Nowey y Komargrodzie Swiatopełka-Czetwertynskiego, podkomorzego wdztwa Bracławskiego, zasiadszy w kosciele oycow jezuitow, za marszałka sobie koła naszego rycerskiego w-o jmci p. Antoniego-Franciszka Zozulinskiego, regenta ziemskiego bracłł., zędziego grodz. nowogrodzkiego, unanimi affectu et voto, sine ulla contradictione, obrawszy, do obrad boni publici przystąpilismy.

A naprzod, przy powinnym Deo ter optimo, maximo Salvatori vitae, Illuminatori omnis humani generis, podzękowaniu, obrad naszych czyniemy dyspozycyą takową:

Ponieważ konstytucya na zakonczeniu konfederacyi Tarnogrodzkiey y innych konfederacyi, prowincyalnych y partykularnych, do niey referuiących się, staneła woysku punktualna pułroczna zapłata; więc, insistendo oney, zapłatę woysku unanimi consensu obmyslamy y uchwalamy po złotych dwiescie z dymu, ktore ichmc panowie possessorowie, lub ichmc administratorowie do grodu Winnickiego ad manus burgrabii jurati et possessionati comportowac według konstitucyey, na seymie zkąfederowaną Rzpltą stałey y postanowioney, w niedziel trzy punktualnie, cum solario od kożdego złotego po groszu iednemu powinni; tey zas komportacyey y exolucyey termin punktualny pułroczney płacy a die decima quinta septembris anni praesentis zaczyna się, a druga pułroczney płacy a die decima quinta martij in anno millesimo septingentesimo decimo nono trwac powinna y dokoncza się. Ktokolwiek zas in termino praefixo, w niedziel trzy, nie wypłaci, na takowego rygor, lege

publica opisany, exequutio militaris za wydaniem sobie z tegoż burgrabstwa delat, bez exceptij wszelkich dobr, irremissibiliter extendatur.

In suplementum zas podymnego, woysku particulariter punktualnie do wyplacenia należytego, y szelężnego y czopowego od kotła żydowskiego po złotych szesc, a od dworskiego po zlotych trzy; czopowe zas od żydowskiego kotła po złotych cztery, od dworskiego po złotych dwa uchwalamy, cum solario po groszy szezc od kożdego złotego, bez żadnego kwitowego y groszowego, do wybierania przy attestacyach sub fide, honore et conscientia przez ichmc pp. possessorow, dzierzawcow y ich administratorow, juxta alteriora lauda, pomienionego podatku, do grodu Winnickiego jmci p. burgrabiemu do rąk praevia quietatione oddawac maią. Ktore szelężne y czopowe in anno millesimo septingentesimo decimo nono, die prima jannarij, do skarbu wdztwa Bracłł. w nieżziel czesc komportowane, sine quavis protestatione, byc ma. Do ktorego ułożenia szelężnego y czopowego taryfy wiełł. jchmc pp. komissarzow Jerzego Strzelnickiego, woyskiego bracłł., podstarosciego grodz. winnickiego, Franciszka Wasilewskiego, łowczego owruckiego, Jana Rosciszewskiego, łowczego brzyskiego-kujawskiego, Alexandra Dołżkiewicza, woyskiego owruckiego, praesenti lando obieramy (a to hac stante calamitate et caristitia przyłączaiąc ten podatek). Daie plenariam facultatem wiełł. ichmc pp. komissarzom, aby szelężnego złł. połł. tysiąc, a czopowego złł. szescset szescdziesiąt y szesc y groszy dwadziescia, na miasta y miasteczka wdztwa naszego ex aequo et iusto, unius duorumoe ichmc pp. komissarzow absentia non obstante, włożyli; ktore szelężne y czopowe bez wiadomosci wieł. jmc p. komissarza grod Winnicki wydawac nie ma.

Podatek zas od kotłow salitrzanych, tu, w tym wdztwie znayduiących się, po złotych dwadziescia wypłacac z podatkiem podymnego insimul et semel do wyszmianowanego burgrabstwa naznaczamy w niedziel trzy possessoribus sive arendatoribus salitry. Z ktorego

podatku in vim gratitudinis ichmciom pp. posłom, do woyska partij Ukrainskiey ordynowanym, złotych dwiescie jmc p. burgrabi wyliczyc ma za danym sobie quitem.

Na instrukcyą jmci p. regimentarza partyey Ukrainskiey reskrypt jmci p. marszałkowi koła naszego rycerskiego zlecamy, aby iegomc in praesentia caristia obligował od wdztwa in futurum gratitudinem.

Xięgi zas grodzkie winnickie, stante hostilitate, in anno millesimo septingentisimo secundo, przez imc p. Uminskiego, burgrabiego na tenczas grodz. winnickiego, ex solo amore przeciwko wdztwu i przez jw. jmc p. Strzelnickiego, woyskiego bracłł., przy otwarciu pieczęci, in praesentia jw. dyrektora y ichmc pp. obywatelow tegoż koła rycerskiego wdztwa Bracłł. oddane in curam et dispositionem, aby w-u jmci p. pisarzowi grodz. winnickiemu, iako regimen kancellaryey maiącemu, oddał in integro; jmc zas, cui competierit tuitionem onych et extraditionem extraktow requirentibus, disponet; xięgi zas, znayduiące się wdztwa Bracławskiego u jw. jmci p. w-dy sieradzkiego, ex suo amore jw. jmc p. kasztelan kamieniecki, iako starosta winnicki, odszukac obowiązuie się, o ktore list od wdztwa w. jmci p. marszałkowi pisac zezwolilismy.

Tak tedy, za pomocą Boską, obrady nasze szczęsliwie zakonczywszy et Supremo Numini za Jego łaskę y protekcyą in consilijs nostris podziękowawszy, seymik nasz teraznieyszy konczamy, oraz o podpis y podanie solito more ad acta w. jmc p. marszałka upraszamy.

Datum loco, die, mense et anno, ut supra.

U tey oblaty laudi podpis ręki, przy pieczęci przycisnioney, temi iest wyrazony słowy:

Antoni-Franciszek Zozulinski, regent ziemski bracłł., sędzia grodz. nowogrodzki, marszałek koła rycerskiego wdztwa Bracławskiego.—Locus sigilli.

A tak ta oblata laudi, za podaniem wyszrzeczonego jmci offerenta, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszsytka zupelnie z po-

czątku aż do końca, de verbo ad verbum, do xiąg ninieyszych grodz. krzemienieckich iest ingrossowana.

Кн. Кіев. центр. арх. № 1628, л. 561, актъ 556.

CXII.

Протестъ пословъ на сеймѣ 1638 года противъ постановленія сейма 1635 года о свободѣ православной вѣры,--24 іюля 1719 года.

Roku tysiąc siedmset dziewiętnastego, miesiąca julij dwudziestego czwartego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jkmci Luckim, przede mną Adamem Niemirowskim, namiesnikiem burgrabstwa y zamku Luckiego, y xięgami ninieyszemi grodzk. łuck., comparens personaliter, urodzony jmc p. Bazyli Kossowicz, plenipotens jw o xiędza Jozefa z Wyhowa Wyhowskiego, episkopa łuckiego y ostrozkiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych ten oryginał manifestacyi ichmc pp. posłow, na seym obranych, ratione infra expressorum zaniesiony, z podpisami rąk tychże ichmciow, per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do akt zapizanie; ktorego, ja, urząd, annuendo affectationi, ad acticandum przyimuiąc, czytałem de tenori sequenti:

My, niżey podpisani, do wiadomosci teraznieyszych y potomnych wiekow wszech w obec y każdemu z ozobna, komu wiedziec należy, przywodzimy, że iakosmy in facie Reipublicae przy czytaniu konstytucyi o religiey greckiey teraznieyszego seymu, przez pp. disunitow uformowaney, z tymechmy się odzywali, iż, przychylaiąc się do manifestacyi naszey, ktorąs my na seymie przeszłym, anni millesimi sexcentesimi trigesimi quinti, strony constytucyi o religiey greckiey, postrzegaiąc securitatem conscientiarum uostrarum, uczynili, maiąc w tey mierze mentem sedis a-plicae explicitam, iż ni-

hil horum, salva conscientia nostra, czynic nie moglismy, do ktorey na elekcyi y seymie koronacyi jkmci, pana naszego miłosciwego, zawszechmy się referowali, tak y teraz unanimiter, wespoł z pp. unitami, manifestamus, że na tę teraznieyszą reassumowaną constytucią, iako sumieniom naszym przeciwną, ani zezwalamy, ani onę przyimuiemy, y owszem we wszystkim tey contradykuiemy, y tę manfestacyą naszą, rękami naszemi podpisauą, do grodu Warszawskiego podaiemy, prosząc, aby przyięta była.

Dsiało się w Warszawie, na seymie, miesiąca kwietnia dwudziestego czwartego, anno millesimo sexcentesimo trigesimo octavo.

U tey manifestacyi podpisy rąk w te słowa:

Łukasz ze Bnina Opalinski, marszałek koła rycerskiego.

Jan Wiliopolski, poseł wdztwa Krakowskiego.

Jan Grzybowski, starosta warszaw., mp..

Stanisław Skarzewski, podst. send., posel wdztwa Send.

J. S. Izbiowski, podk., mp.

Gabryel Sutnerz, podkom. słonim., mp.

Samuel Kuniewicz, sędzia ziemski lidzki, poseł z wdztwa Wilenskiego, własną ręką.

Antoni Jan Tyszkiewicz, poseł wdztwa Wilen., mp.

Krzysztofor Zawisza, pisarz w. x. Litew., mp.

Mikołay Łayszczewski, sędzia rawski, poseł wdztwa R. mpa.

Paweł Stohowski, posel ziemstwa Zatorskiego y Omiecinskiego.

Jan Grotkowski, starosta cyrun., sędzia grodz., poseł trocki.

Stanisław Strubnowski, dworz. jkmci, poseł powiatu Goz.

Przemysław Bykowski, stta przedecki, chorąż. Wiel. wwa., mpa.

Mikołay Ostrorog, podczaszy koron.,—kontradykcyi nie zanosiłem, ale miałem fw(?) permissive, żeby sprawy Rzpltey nie miały większego zatrudnienia.

Stanisław Mniszek, stta lwowski.

Franciszek z Dębian Dębinski, dworąż. krakowski,—contradykcyią przeszłey constytucyi panow disunitow słyszałem—poseł wdztwa Krakowskiego, mpa.

Stanisław Stawski, podstoli y poseł ziemi Chełmskiey.

Jan-Karol Rostowski, chorąży kowien., poseł.

Daniel Bohusław, podstoli y poseł upitski.

Jozef Klonowski, stolnik y pozeł połocki.

Piotr Rybinski, x. żmudzki, poseł.

Jan Komorowski, p. bełzki, poseł w. Bełzkiego.

Jan Podbipięta, pisarz ziemski y poseł połocki, ręką swą.

Jakub Maximilian Fredro, podkomorzy, poseł przemyski, regent cancell. mnieyszey, koron., poseł wdztwa Ruskiego, iako publico, tak y teraz manifestuie się.

Andrzey-Stanisław Sapieha, stta ryzki hamerz., poseł powiatu Słonimskiego.

Andrzey Terlecki, poseł, sędzia grodz. pinski.

Jan Flamuth. p. l. dworz. jkmci, poseł powiatu Mozyr.

Jan Kaminski, podczaszy y poseł mscisław.

Ktoraż to manifestacya, de verbo ad verbum, tak iako się w sobie pisana ma, do xiąg ninieyszych grodz. łuckich iest ingrossowana.

Кн. Кіев. ценр. арх. № 2257, л. 76.

CXIII.

Дополнительныя постановленія обывателей Кіевскаго воеводства къ инструкціи, данной ими своимъ сеймовымъ посламъ: о пребываніи войска подъ командой гетмановъ, а не чужеземцемъ; о представленіи сейму заслугъ войска; о неотчужденіи имѣній чужеземцамъ; о назначеніи пограничнаго судьи со стороны Россіи; объ учрежденіи Народичскаго кагала для евреевъ въ воеводствѣ; объ отграниченіи воеводства отъ сосѣднихъ; о реформѣ трибунала; о назначеніи и выборѣ должностныхъ лицъ и ихъ взаимной зависимости; объ освобожденіи львовскихъ бенедиктинскихъ монахинь отъ подчиненія городскому суду; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ за заслуги и пожалованіи имъ имѣній; о приложеніи къ сеймовому постановленію пункта относительно соглашенія трехъ сословій; о чтеніи въ началѣ засѣданій сейма постановленій сената,—13 сентября 1719 г.

Roku tysiąc siedmset dziewiętnastego miesiąca septembra trzynastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jkmci Żytomirskim, przedemną, Konstantym Didkowskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodzkim żytomirskim, y xięgami ninieyszemi grodzk. żytomirskiemi, comparens personaliter, w. jmc p. Michał Olszanski, chorążyc wołynski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kiiowskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzk. żytomirskich suplement do instrukcyi w-m ichmciom pp. posłom na seym podany, z podpisem ręki swey własney, przy pieczęci przycisnioney, per oblatam podał, tenoris sequentis:

Suplement do jnstrukcyi w-m ichmciom pp. posłom, na seym z woiewodztwa naszego Kiiowskiego obranym, vigore landi, na seymiku boni ordinis, nazajutrz elekcyi w-ch ichmc pp. deputatow na trybunał koronny, roku teraznieyszego, tysiąc siedmset dziewiętnastego, die decima secunda septembris constituti spisany y podany.

Primo: Woyska koronne y litewskie aby nie były sub comenda exotico generali, ale sine ulla divisione pod komendą y władzą

jw-ch ichmciow pp. hetmanow oboyga narodow, juxta fundatam legem, existant.

Secundo: Zasługi dawne, od woyska pretenduiące, ad exemplum odesłania do seymu przez trybunał koronny Radomski z Rzplitą zgadzac się maią.

Tertio: Żaden z ichmciow pp. dziedzicow y possessorow exoticis hominibus quocumque juris titulo ani obligatorio, ani possessorio dobr swoich obligowac y arendowac nie ma y nie powinien będzie sub rigore, anterioribus constitutionibus interposito, w czym dawne prawo y konstytucye reassumowane bydz ma.

Quarto: W domowych pogranicznych differencyach, juxta pacta Grzymaltoviana et constitutionem singularem, u jmci p. posła pełnomocnego, od nayiasnieyszego cara jmci na seym deputowanego, sędziego pogranicznego uprosic, y drugiego wdztwa do rozsądzenia tych differencyi obstalowac maią.

Quinło: Aże żydzi, w wdztwie naszym po miastach y miasteczkach mieszkaiące, do dwoch kahałow Ostrogskiego y Pinskiego należą y divisim podatki płacą, przez co ruinę ponoszą y aggravacyą cierpią; przeto, obviando temu, żydom, w wdztwie tym będącym, per constitutionem osobliwy kahał Narodycki obwarowac maią, cum conditione, aby też samą pensyą płacili, ktorą do Ostroga y Pinska dawali.

Sexto: Ponieważ przez differencye granic między wdztwy Kijowskim, Wołhynskim y Bracławskim, tudzież wielkim xięztwem Litewskim, a powiatami Mozyrskim y Rzeczyckim, podatki do skarbow zatrzymuią się, y o te granice ustawiczne kontrowersye krzewią się; przeto uprosic ichmciow pp. kommissarzow do rozgraniczenia tak tych woiewodztw, iako też y powiatow wdztwa naszego.

Septimo: Obstabunt ichmc pp. posłowie fortiter przy korrekturze trybunału koronnego y addent, ażeby deklaracye trybunalskie in puncto postanowienia regentow y komornikow, także electiones ichmciow pp. regentow na seymikach y komornikow ziemskich, per constitutionem zniesione były, ale według prawa od sędziow y

podsędkow ziemskich komornicy, a od pisarzow regentowie ziemscy, juxta anteriores constitutiones, dependeant, w czym dawne constitucye in toto reassumentur.

Octavo: Instabunt ichmc pp. posłowie za w-i ichmc panami mniszkami lwowskiemi regulae sancti Benedicti, do nayiasnieyszego krola jmci, aby naznaczoney soli kwota dochodziła onych y jurydykcyi, na przedmiesciu Lwowskim będących, ktore seorsivis gaudent privilegijs, vigore ktorych hucusque in possessione existunt, aby miasto do swoiey, jurisdykcyi y podatkow nie pociągali.

Nono: Wniosą instancyą swoią w. ichmc pp. posłowie do nayiasnieyszego krola jmci za w-m imc p. Krzeszkowskim, starostą włodzimierskim, aby za stratę, podczas confederacyi podniesioną, na usłudze Rzpltey czas trawiąc spendowaną, distributiva gratia sua ex pane benemerentium ukontentowany był.

Decimo: Non minorem addent applicationem et instantiam ciż wielmożni ichmc pp. posłowie za urodzonym jmc p. Krzysztofem Micutą, grodzkim owruckim pisarzem, terrigeno swoim, do nayiasnieyszego majestatu, expostuluiąc, aby wies Spikołosy, ad vocatiam od starostwa Rubieszowskiego w possessyą od jmc p. Kamodzinskiego, podczaszego podolskiego, puszczoną, in bona haereditaria obrocił y y one modo haereditario temu jmc p. pisarzowi owruckiemu ex clementia sua darował, co na potym per constitutionem seymu ratificabunt.

Undecimo: Ponieważ punkt de tenore salvo consensu omnium trium ordinum na przeszłym seymie publice był promulgowany, a ob errorem drukarni translapsowany y wcale konstitucyi nie dołożony, upraszac tedy ante omnia, ażeby ten punkt był apponowany.

Decimo secundo: Opponowac się maią ichmc pp. posłowie, aby to, cokolwiek w Schowie per senatus consilij iest postanowione, aby na początku seymu, juxta constitutiones, było czytano y exponowano.

Decimo tertio: Także instabunt w-i ichmc pp. posłowie do nayiasnieyszego krola jmci y Rzpltey za jmc p. Michałem Fedkiewiczem, horodniczym owruckim, upraszaiąc, aby przywileja dawne,

od nayiasnieyszych krolow polskich na rożne dobra, praecipue Szendyrowka, w wdztwie Kiiowskim leżące, służące, per constitutionem approbowane y in Volumen Legum ingrossowane.

U tego supplementu, per oblatam podanego, podpis ręki w. jmc p. marszałka, przy pieczęci przycisnioney, temi słowy:

Michał Olszanski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego.

Ktoryże to supplement, per oblatam podany, za podaniem y prozbą wyszmianowanego jmci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, słowo w słowo, do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich iest inserowany.

Кн. Кіев. ценр. арх. № 213, л. 482, актъ 320.

CXIV.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о защитѣ послами интересовъ своего воеводства; о порученіи маршалку сеймика отвѣтовъ на письма разныхъ лицъ; о назначеніи вознагражденія сеймовымъ посламъ; о выборѣ коммисаровъ для разграниченія воеводства и назначеніи имъ вознагражденія; объ открытіи дѣйствій скарбоваго суда и объ отчетности предъ нимъ сборщиковъ податей: объ установленіи чоповаго и шеляжнаго налоговъ и условіяхъ сбора ихъ; о выплатѣ старыхъ долговъ воеводства разнымъ лицамъ; о взысканіи податей съ нѣкоторыхъ имѣній вслѣдствіе истеченія срока ихъ льготы; объ условіяхъ платежа налоговъ за крестьянъ, переданныхъ однимъ владѣльцемъ другому; объ уплатѣ податей пограничными имѣніями, находящимися въ спорѣ съ Брацлавскимъ воеводствомъ; о взысканіи недоимокъ и преслѣдованіи судомъ лицъ, неплатящихъ податей и сопротивляющихся съ оружіемъ въ рукахъ взысканію ихъ; о выдачѣ пособій разнымъ лицамъ и учрежденіямъ, свѣтскимъ и духовнымъ; о преслѣдованіи и наказанія владѣльцевъ, дающихъ поводъ къ смутамъ и вмѣшательству иноземцевъ; о признаніи дв. Збиковскаго кіевскимъ гродскимъ писаремъ и о защитѣ интересовъ овручскаго гродскаго писаря Мицуты,—13 сентября 1719 г.

Roku tysiąc siedmset dziewiętnastego, miesiąca septembra trzynastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku i. k. m. Żytomirskim, pszede mną, Konstantym Didkowskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodzkim żytomirskim, y xięgami ninieyszemi grodzklemi żytomirskiemi, comparens personaliter, w. i. m. p. Michał Olszanski, chorąży wolhynski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich laudum woiewodztwa Kijowskiego na seymiku boni ordinis, w Żytomirzu, in loco consultationum solito, odprawuiącym się, zgodnie postanowione, z podpisem ręki swey własney, przy pieczęci przycisnioney, per oblatam podał, tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy, grodzcy, obywatele y całe rycerstwo woiewodztwa Kijowskiego, tu, w Żytomirzu, na mieyscu obrad naszych zwykłym, na zaiutrz po seymiku obrania ichmc pp. deputatow na trybunał koronny, felici eventu odprawionym, pod direkcyą w. i. m. pana Kazimierza na Stęczance, Kustynie y Iwanczycach Steckiego, chorążego kijowskiego, zytomirskiego, włodzimirskiego grodzkiego podstarosciego, pułkownika woysk i. k. m. y Rzpltey, pod laską zas w. i. m. p. Michała Olszanskiego, chorążyca wolbynskiego, marszałka koła naszego braterskiego, zgodnie y iednostaynie przez nas obranego, zasiadszy, do obmyslenia y postanowienia dobrego porządku w woiewodztwie naszym przystąpilismy:

A naprzod, co się tknie publicznych woiewodztwa naszego interessow, do seymu należących, w instrukciey pierwszey w. ich mc pp. posłom niedołożonych, supplement osobliwy do teyże instrukcyey, w punktach swoich obszerniey opisany, daiemy, obliguiąc tychże ichmc pp. posłow braterskiemi affektami, aby interessa tak publiczne, iako y partykularne braci naszych, promowować raczyll.

Na listy: pierwszy—i. o. i m. p. kasztellana krakowskiego, drugi j. w. i. m. p. Koniecpolskiego, woiewody sieradzkiego, trzeci—w. i. m. p. Głuchowskiego, regimentarza partyey Ukrainskiey, czwarty w. i. m. p. generała Deboyen, ad seriem kożdego listu responsowac, iako też lysty osobliwe w interessach woiewodztwa naszego do j. w. j. m. p. woiewody kijowskiego, także do w. ichmc pp. deputatow woiewodztwa naszego, teraz w trybunale zasiadaiących, według informacyey, w kole braterskim daney, w. i. m. p. marszałkowi naszemu expedyowac zlecilismy.

W. zas ich mc. pp. posłom naszym seymowym, lubo by według pracy y godnosci ich większa należała recompensa, iednak, z racyey zdesolowanego woiewodztwa naszego, na szesciu ich mw. kożdemu po trzy tysiące złotych polskich deklaruiemy a to z iako naypewnieyszych y nayprędszych podatkow.

A że rozgraniczenie nietylko z powiatami naszemi, lecz y z roznemi woiewodztwami y prowincyami, w sąsiedztwie będącemi,

według uchwał, tak wielu skutku nie wzięto; zaczym za commissarzow do ichmc pw: Wenturego na Hansku Hanskiego, chorążego żytomierskiego, Jana Worcnicza, stolnika kijowskiego, Michała Pawszę, podczaszego żytomierskiego, obieramy y każdemu z ichmc po trzy tysiące za ich prace y fatygi naznaczamy, itidem z naypewnieyszych podatkow tę kwotę ich mm wypłacic deklaruiąc.

Wniesione illacye do koła naszego braterskiego że tak wiele assygnacyi benemerentibus usycha, a ni do tych czas przez ich mc pp. exaktorow roznych podatkow są zapłacone; zaczym, adhaerendo declarationi przeswietnego trybunału Radomskiego woiewodztwu naszemu y przeswietnemu woiewodztwu Wołhynskiemu, do sądzenia tych sądow concesse unanimiter upraszamy y obliguiemy w. ich mc pp. dyrektora y commissarza woiewodztwa naszego, aby, po skonczonym boni ordinis seymiku teraznieyszym, sądy reassumował, y z ich mc pp. sędziami skarbowemi wszystkich ich mc pp. exaktorow cuiuscunque exactionis y ich succollectorow calculacyi wysłuchał y, assignacye na wszystkie podatki y retenta wydaiąc, tam publice, quam privatim, munere suo fungatur; w ktorych to sądach nie tylko ichmc pp. exactores, ale y grody, stanąc, de percepta quavis contributione calculum uczynic powinni będą sub carentia vocis activae et sub poenis, in lege descriptis; pomieniona zas kwota w. ich mc pp. posłom na seym aby iak nayprędzey była wypłacona, constituimus.

Podatek czopowego y szelężnego na lat trzy consequenter po sobie idące y ten podatek plus offerentibus w summie piętnastu tysięcy złotych polskich, pięc tysięcy złotych polskich na kozdy rok rachuiąc, bez naymnieyszey defalki w. ich mc pp. chorążym kijowskiemu y owruckiemu in vim contractus postępuiemy, y ten podatek wybierac ich mcm more et norma antiqua, ad menten anteriorum laudorum, pozwalamy, iednakże sine aggravatione; podatku currentia zaczyna się w tydzien po seymiku teraznieyszym, a konczy się po trzech leciech, to iest w roku tysiąc siedmset dwudziestym

wtorym o takowym że w tydzien po seymiku boni ordinis terminie powinna będzie.

Dlugi prytcypalnieysze za wdztwo wypłacone, iako to, i. m. p. Jackowskiego, czesnika latyczewskiego, summę trzy tysiące osmdziesiąt y ieden; i. m. p. Wyhowskiego, skarbnika y pisarza grodzkiego żytomierskiego, summę złotych polskich tysiąc trzysta cztyrdziesci y ieden y groszy pułosma, według dawnych uchwał naszych dotąd niewypłacone, iako realne, iak nayprędzey wypłacic deklaruiemy, iako też summę cztyry tysiące złotych polskich w. i. m. p. Czaplicowi, podkomorzemu kijowskiemu, anterioribus laudis ratifikowane y dotąd przez woiewodztwo nasze niewypłacone, iako realną przyznaiemy y zapłacic deklaruiemy; inne zas largicye y długi, dawno zaległe y niewypłacone y ktorych pamiętać niemożemy, do sądow fiscanych pro resolutione odsyłamy, gdzie, in deffectu probationis, praevio juramento kożdemu powinna subsequi satisfactia.

Fastow cum attinentiis, ob desolationem et fauorum w. i. m. p. chorążego kijowskiego stante possessione i. m. tegoż libertowane. poniewaz czas libertacyey onych expiruie, iako też wsie Nowae Koloniae wszelkie ab hinc podatki płacic powinne, co ad resolutionem do sądow tychże skarbowych, aby allewiacya iniuriatis taryffy nastąpic mogła, odsyłamy; tudziez y dobra Hrapkow y dworzyska, przed tym do Choynik należące, a teraz przez urząd ich mc pp. Hruzewiczom podane, ... ,
. . . . . . włosci . . . Choynickiey w wypłaceniu naznaczonego podatku, według taryffy, do tegoż sądu remittimus.

A że temi czasy ich mc bracia z dobr roznych poddanych swoich prawnie odbieraią; zaczym laudo praesenti constituimus, aby ten, ktory wydaie, za kożdego chłopa wydanego złotych trzy y groszy dziesięć wytrącił y do skarbu woiewodztwa nie płacił, ale ten, komu wydany y na gruncie existit, a to według terazniey szey taryffy.

Dobra zas, in disquisitione będące y do rozgraniczenia między wdztwy należące, ponieważ woiewodztwo Brcaławskie, nie czekaiąc

rozgraniczenia, nasyła osoby woyskowe y podatki zabiera, aby do wszelkich podatkow należeli y one do grodow oddawali, postanawiamy.

Wniesiona skarga przez ich mc. pp. deputatow chorągwie w. i. m. p. Steckiego, łowczego kiiowskiego, że, miasto odebrania satisfactiey, vigore delaty ich mc pp. exaktorow naszych sobie daney, oppressyą od niektorych ich mc pp. dzierzawcow y possessorow dobr, mianowicie, od gubernatora y poddanych baraszowskich j. w. i. m. p. oboznego koronnego odebrali, gdzie y konia pod deputatem, na exekucyey będącym, zabito; zaczym, obviando huic temeritati et renitentiae laudis, pro excendendis poenis do sądow tychże fiskalnych tę sprawę odsyłamy, gdzie, po otrzymanym processie, executio militaris ad mentem constitutionis novellae in bonis renitentium odprawowana być ma; żeby zas in futurum takowe nie działy się abusus, więc unanimiter constituimus, aby wszyscy haeredes et possessoros podatki zatrzymane in spatio niedziel cztyrech fet uon amplius, za assignacyami w. i. m. p. chorążego kijowskiego, commissarza woiewodztwa naszego, wypłacali sub poenis ejusdem legis novellae, precipue, sub carentia vocis activae et sub executione orti per judicium fiscale interposita, admota copia militari, in praesentia officii expedienda, nadto, pod wolnym iuxta proportionem podatku zatrzymanego grabieżem y pod wolną w grodach grabieżu taxą, także y pod przepadkiem onego.

Largicyą pro deposito actorum tribunalitiorum, anteriori laudo i. m. oycom iezuitom lubelskim naznaczonę, tysiąc złotych polskich quam primum restituere deklaruiemy; oraz ich mc pp, tak i. m. p. Jozepha Potockiego, regenta, iako y komornikow ziemskich kiiowskich, obliguiemy, aby, poniewasz się tam iakowas in actis znayduie fabrikacya, wszystkich, ktorzy przed tym ad dispositionem tychże xiąg należeli, iure conveniunt; i. m. p. Niemirzyckiemu, komornikowi kijowskiemu, plenipotentowi naszemu na trybunał Radomski, złotych tysiąc polskich za iego fatygi conferuiemy; i. m. p. Romanowi Chiniewiczowi-Waskowskiemu, łowczemu czernihowskiemu, Paw-

łowi Usczapowskiemu, woyskiemu latyczowskiemu, plenipotentowi spraw naszych seymowych,—złotych polskich szescset; ich mc pp. deputatom chorągwi, w repartycyach woiewodztwa naszego będących, ad mentem anterioris laudi, kożdemu po złotych sto naznaczamy; ich mosciom xięży, ktorzy tu zawsze pod czas obrad naszych assistunt chwale Bożey, iako to: ich mc xięży karmelitom bosym konwentu Berdyczowskiego na oltarz y introductią obrazu cudownego Nayswiętszey Matki, ze Lwowa do Berdyczowa wprowadzac maiącym,—złotych sto; i. m. xiędzu Komarowskiemu—złotych pięcdziesiąt; ichmc xięży ordinis praedicatorum konwentu Lubarskiego—złotych pięcdziesiąt; ich mc xięży także ordinis praedicatorum conventu Owruckiego—similiter złotych pięcdziesiąt; ich mc xięży karmelitom konweutu Olewskiego—itidem złotych pięcdziesiąt; ich mc xięży franciszkanom conventu Koreckiego—złotych pięcdziesiąt; i. m. xiędzu plebanowi zwiahelskiemu—złotych pięcdziesiąt; i. m. xiędzu archimandrycie owruckiemu—złotych polskich sto; ich mc pp. Marcinowi Zubrowi—złotych trzydziesci, Sawie Uszczapowskiemu—złotych trzydziesci, Benedyktowi Kostiuszkowi—złotych pięcdziesiąt, ex compassione nad ich ubostwem, naznaczamy y na te wszystkie largicye w. i. m. p. commissarza naszego, aby ad exoluendum assygnacye wydał, obliguiemy; inne zas desideria braci naszych respektem pogorzenia przez ogien przypadkowy, iako to, i m. p. Pruszynskiego, sędziego żytomirskiego, w. i. m. p. Pawszy, podstolego owruckiego, y i. m. p. Zbikowskiey do pierwszego seymiku zachowuiemy.

A że u niektorych ich mc pp. dziedzicow y possessorow roznych dobr etiam in vicinitate między sobę guerras et tumultus czynią, ludziom exotycznym do buntow stimulum daią; przeto, ieżeli by się za doniesieniem czyim kolwiek takie pokazali insulty, przez coby publica tranquilitas ruynowac się miała; przeto tedy tych wszystkich ich mc, ktorzy by ad hunc ausum popedliwosc mieli, obowięzuiąc się unanimiter, że do usmierzenia tych niepotrzebnych actij nietylko ludzi ordynowac będziemy, ale też y sami do utrzy-

mania tey licencyey, w kraju tym niebespieczniey y na potym niepohamowaney, consurgere deklaruiemy.

A że w i. m. p. Jerzy Zbikowski, czesnik żytomirski, przywiley, sobie od j. w. i. m. p. woiewody kijowskiego na urząd pisarstwa grodzkiego generała woiewodztwa Kijowskiego conferowany, reproducendo jurament in facie całego woiewodztwa Kijowskiego y wszystkich ich mc pp. urzędnikow ziemskich y grodzkich woiewodztwa naszego rothą, w statucie opisaną, wykonał; więc, my i. m. za prawdziwego pisarza grodzkiego generału woiewodztwa Kijowskiego przyznaiemy.

W interessie w. i. m. p. Micuty, pisarza grodzkiego owruckiego, iako narrabit oretenus, w. i. m. p. marszałkowi koła naszego list nomine woiewodztwa napisac y desiderium iego wyrazic, a te laudum ad acta castrensia grodu żytomirskiego per oblatam podac, przy pieczęci y podpisie ręki tegoż i. m. p. marszałka, unanimiter zlecilismy.

Działo się w Żytomirzu, in loco consultationum solito, die decima secunda septembris, millesimo septingentesimo decimo nono anno.

U tegoż laudum, per oblatam podanego, podpis ręki w. i. m. p. marszałka, przy pieczęci przycisnioney, temi słowy:

Michał Olszanski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego.—Locus sigilli.

Ktore to laudum, za podaniem y oczewistą prozbą w. i. m. p. marszałka, a za moim, urzędowym, przyięciem, słowo w słowo, do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich iest ingrossowane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 213, л. 478, актъ 319.

CXV.

Постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства: о назначеніи сбора подымнаго налога на уплату жалованья войску; о назначеніи сбора чопового и шеляжнаго налога на различныя нужды воеводства; о назначеніи сбора поголовнаго налога съ крестьянъ, живущихъ на хуторахъ; о выдачѣ вознагражденія региментарю, войскъ, сеймовымъ посламъ и другимъ лицамъ; о мѣрахъ къ предупрежденію частыхъ крестьянскихъ переходовъ отъ одного владѣльца къ другому; объ условіяхъ передачи актовыхъ книгъ воеводства винницкому гродскому регенту и розысканіи актовыхъ книгъ, попавшихъ въ руки винницкихъ и стрижавскихъ мѣщанъ и крестьянъ; о распредѣленіи квартиръ въ г. Винницѣ между обывателями во время съѣзда ихъ на сеймикъ; объ открытіи Брацлавскаго земскаго суда, своевременномъ съѣздѣ его членовъ и приспособленіи помѣщенія для суда; о прекращеніи тяжбъ, возникающихъ изъ споровъ и разногласій на сеймикѣ; объ освобожденіи отъ налоговъ имѣній брацлавскаго подкоморія; объ увольненіи дв. Цырины отъ взиманія налоговъ; о неоказаніи со стороны летичевскаго старосты покровительства дв. Коцюржинскому въ его тяжбѣ съ дв. Должкевичемъ; объ основаніи селеній вблизи принадлежащихъ имъ пахатныхъ земель, вмѣсто хуторовъ,—15 сентября 1719 года.

Roku tysiąc siedmset dziewiętnastego, miesiąca septembris piętnastego dnia.

Przed aktami ziemskiemi winnickiemi woiewodztwa Bracławskiego, comparens personaliter, wielmożny im pan Kazimirz Kierdeiowicz Dziusa, podstarosci grodzki nowogrodzki, marszałek na ten czas koła rycerskiego przeswietnego woiewodztwa Bracławskiego, dla zapisania laudi boni ordinis do akt ziemskich winnickich woiewodżtwa Bracławskiego praevia manifestatione contra officium castren. Vinnic. ratione nieprzyięcia tego laudum ad acta terrestria bracławien. per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie y do akt ninieyszych zapisanie onego; zaczym ia, urząd, annuendo com-

parentis affectationi, przyimuiąc ad acticandum, czytalem de serie verborum tali:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy y grodzcy, y całe rycerstwo woiewodztwa Bracławs., in crastino seymiku electionis deputatow, na seymik boni ordnis zgromadzeni, sub directione principis nobilitatis nostrae iasnieoswieconego xiązęcia iego mosci podkomorzego woiewodztwa Bracławskiego, obrawszy sobie naprzod za marszałka obrad naszych wiel. im. pana Kazimirza Kierdyowicza Dziuse, podstarosciego grodz. nowogrodz., takową interni boni ordinis woiewodzwa naszego czyniemy unanimi voto et consensu dyspozycyą:

Uważaiąc ante omnia tanquam priorem obiectum rady naszey punctualną zapłatę repartycyey woyska woiewodztwa naszego, konstytucyą seymu Warszawskiego novissime obwarowaną, na ktorey obrona Rzpłtey per robur militiae zawisła, po złotych dwiescie z dymu trybem tak rocznym uchwalamy; ktorą to summę im. pan burgrabia winnicki, według konstytucyey, nic sobie więcey niepozwalaiąc, a die 15 septembris zacząc odbierac tenebitur; a zas ichmc panowie possessorowie dobr wszelakich in tempore per costitutionem praefixo importowac powinni sub executione militari, per eandem constitutionem circascripta, o czym wiel. im. pan commissarz woiewodztwa naszego quam attentissime wiedziec y co komu według repartycyey należy et munere officij sui disponere ma.

In supplementum zas expens woiewodztwa szelężne y czopowe imci panu Moszczynskiemu, burgrabiemu winnickiemu, modo et contractu arendatorio za złotych tysiąc dwiescie polskich, bez żadney quocunque nomine et titulo zeznaney defałki, na rok teraznieyszy puszczamy. A żeby imc od każdego kotła zydowskiego szelężnego po złotych szesciu, czopowego po złotych cztery, a od szlacheckiego szelężnego po złotych trzy, czopowego po złotych dwa; od saletrzanych zas kotłow własnych szlacheckich po zł. dziesięc, a od kupieckich sive arędarskich saletrzanych po złotych dwudziestu, una cum solario od każdego złotego szłacheckiego po złotych trzy,

od arędarskiego sive kupieckiego po groszy szesc, bez żadney amplius depaktacyey wybierac ma; gdzieby zas kotłow w ktorych dobrach albo domach nie było, tedy od szynku po złotych pułosma iezeli się gdzie znaydzie, cum solario superius praescripto uchwalamy; ktora solarya za attestacyami, sub fide, honore et conscientia dawanemi currere y w szesciu niedzielach a die 15 mensis praesentis w grodzie Winnickim wypłacona bydz powinna; a że niektory ich mc przeszłorocznego szelężnego y czopowego hucusque nie wypłacili, tedy in rem wdztwa tenże im. pan burgrabia winnicki, in spatio przyszłych niedziel szesciu, pomieniony zatrzymany podatek sine ullis poenis odbierac powinien; z czego seorsivam im panu kommissarzowi uczyni kalkulacyą. A ieżeliby cisz ichmc renitentes in termino praefixo nie oddali tego podatku, tedy, nie czekaiąc żadnych sądow, przez teraznieysze laudum pozwalamy wydac delaty y per militarem executionem odbierac imci panu burgrabiemu, salva libertate winnic nowoerogowanych, na co attestacye, sub fide, honore et conscientia dane, acceptowac powinien, committimus; tegosz imci obliguiemy, aby, wybieraiąc ten podatek, percepty onegosz spisał y pokazał na pszyszłym seymiku quantitatem kotłow y szynkow.

A że przez przeszle laudum im pan Kaminski, regent grodzki winnicki, iest deputowany do windykowania podatku niewypłaconego z futorow tych, ktorzy nie chcą na siedliszcza swoie dotąd wychodzic, zaczym y teraznieyszym laudum stringimus imci, aby ten zatrzymany podatek, etiam per executionem militarem, windikował po taleru bitym od głowy y pokazał dokument cum iuramento, że żagnego po całym woiewodztwie futoru nieopuscił, excepto iednak tych, ktorzy się jusz na dawne swoie uroczyszcza actualiter z futorow wyprowadzaią.

Z tych zas podatkow wyżey wyrażonych wiel. im pan commissarz woiewodztwa naszego pro gratitudine podiętych prac wiel. im. panu Wolanowskiemu, regimentarzowi wdztwa naszego, assygnacyą na złotych pięcset, a ichm. panom posłom teyże partyey woyska na złotych trzysta polskich; tudziesz imci panu burgrabiemu na

złotych dwiescie aby z tych talerow (wydał?), obliguiemy et committimus.

I w tym niemnieysze woiewodztwo nasze ma detrimentum, że chłopi osiadłszy, bawiąc kilka lat na jednym mieyscu, gdzie indziey szukaią sobie reclinatorium; z czym, adhaerendo laudis anterioribus, to pro lege inviolabili miec chcemy, aby ktory kolwiek chłop, dwa roki siedząc na gruncie jednym, poszedł pod inszego pana y sobie protekcyey szukał, tedy ten bliszszy do repetycyey onego y windykacyey, pod ktorym praescriptionem bienallem zasiedział, non praejudicando jednak haereditati subditorum, o ktorey w prawie pospolitym jest napisana praescriptia y processa pozachodziły, o czym lauda anteriora, iako y w alternatach do funkcyey honorow napisane, in toto reassummimus et sacrosancte trzymac mutuo sobie spondemus.

Xiągi, od im pana Uminskiego rekuperowane y teraz in sequestro et obsigillatione zostaiące, te poniewaz woiewodztwo ad dispositionem ichmosciow panow sądowych grodzkich winnickich ordinavit; zaczym, do rezygillacyey onych y do rewizyey do ichmc panow sądowych grodzkich ichmc panow Radziminskiego y Dubinskiego przydawszy, hanc adjcimus cautelam, aby ciż ichmosc panowie sądowi grodzcy, una cum comissarijs, superius expressis, odpieczętowawszy akta, spisawszy regestr należyty onych, do dyspozycyey imc pana regenta grodzkiego oddali, y tenze regestr na prszyszłym, da Bog, seymiku boni ordinis comportowali.

Illationem imc pana Mączynskiego doniesioną, oraz list iegomci gubernatora strzyżawskiego, ratione xiąg wdztwa naszego, znayduiących się w miasteczku Strzyżawce u Pawła, mieszczanina tamecznego, y innych poddanych tamecznych iasnie wiel. imc pana pisarza połnego koronnego, consyderuiąc ponieważ wszytkich fortun naszych in antiquioribus actis calosc consistit; zaczym to wieł. imc panu marszałkowi koła naszego zlecamy, aby do i wieł. im. pana pisarza połnego koronnego nomine publico napisał, ażeby pomieniony Paweł xięgi oddał y inni; ktorego imc pan burgrabia tutey-

szy aresztem u imci pana gubernatora tameyszego pervenire powinien. Ten zas list, od imci pana gubernatora strzyżawskiego pisany, aby był podany ad acta, imc pana marszałka naszego obstringimus. Co się zas tchnie drugich xiąg, nayduiących się u Peredyera, mieszczanina winnickiego, tego ponieważ imc pan Moszczżynski, burgrabia tuteyszy, ad investigationem alteriorem bierze, dla tego my, ad effidejussionem imc pana burgrabiego, committendo hanc causam, suspendimus, z tym dokładem, aby ten imc pan burgrabia tegosz Peredyera, ubi de iure venerit, stawil.

Pomniąc zas multoties miastu temu Winnicy w podatkach publicznych ea fine swiadczone alleviacye, ażebysmy, concives woiewodztwa tego, na obrady publiczne zgromadzaiący się, w stancyach należytą mieli wygodę, przeto zlecamy temusz imc panu burgrabiemu winnickiemu, aby in futurum woiewodzstwa naszego ex officio gospody wczesnie rozpisane były, mając w tym partykularny respekt na urzędnikow pierwszych in ordine et terrigenas wdztwa naszego benemeritos.

I to nie w mnieyszey mając consyderacyey, żesmy non alio fine sąd ziemski Bracławski in pleno numero obrali et unanimiter postanowili, tilko żeby sitiens iustitiam jako nayprędszą negotiorum suorum miec mogli dysjudykacyą, upraszamy tychże ichmc panow sądowych ziemskich wdztwa naszego, a oraz amore fraterno et zelo justitiae obstringimus, żeby na kadencye sondow ziemskich, prawem opisane, punctualiter ziezdzac raczyli, y żeby abhinc suscepta ziemska zacząc się et continuo trwac mogła, dla czego propter securam et perpetuam repositionem actorum i wieł. imc pan kasztellan kamieniecki, starosta winnicki, bespieczne w zamku Winnickim depositorium obmyslił vigore legis eo nomine sanciti, także dom do sądzenia tož ziemstwo obrac sobie powinno, do czego wieł. imc pana Suchorskiego, sędziego wdztwa naszego ziemskiego, jako praesentem consultationi nostrae, aby tak ichmciow panow kollegow swoich o punktualnym ziezdzaniu na kadencye, jako w requirowaniu

depositorij suprascripti, tudziesz przez imci pana komornika w destynowaniu susceptanta adhibeat curam, obowiązuiemy.

Mając niemniey w apprehensyey z takrocznego seymiku electionis ichmc panow posłow między niektoremi osobami pochodzące dyssensye, ktore etiam ad lites iudiciarias powychodziły; tedy, zabiegaiąc tym, ktore internam pacem psuią offensionibus, te wszytkie, quocunque tituło zaczęte et in quocunque gradu zostaiące, processa ... .uznawamy y za nieszkodliwe honorowi obey strony deklaruiemy.

Dobra j. oswiec. xcia imci podkomorzego bracław. Kopiiowka, Tymanowka y inne dziedziczne od podatkow, ninieyszą obradą uchwalonych, ex respektu prac xcia imci adpraesens uwalniamy.

Wniesioną illacyą imc pana Cyryny, starosty niechworowskiego, ponieważ się pokazuie z kwitow imc pana Szydłowskiego, że nie tykał się tych podatkow, do ktorych obrany był z imcią panem Antonim Szydłowskim, od ktorego y kwit produkował, praesenti laudo uwalniamy, salva repetitione apud successores nieboszczyka imc pana Szydłowskiego do skarbu prowentus summy czernicom tuteyszym dwiema elemosinami po złotych dwadziesciu, aby imc pan commissarz wydał assygnacyą do podatkuw futorowych, zlecamy.

Wniesioną iliacyą imc pana Dołszkiewicza, woyskiego owruckiego, mając in consideratione, uti concivis nostri, zlecamy imc panu marszałkowi koła naszego, aby list do iw. imc pana starosty latyczowskiego napisał, aby imci panu Kociurzynskiemu nie dawał protekcyey, przeciwko prawu sprawe mającemu z imcią panem woyskim.

To iednak praecavetur, aby osady lubo nie na samych uroczyskach, ale w bliskosci dla wygody na gruncie swoim wsiami osiadaią y, dworską zwierzchnosc nad sobą maiąc, żadnego podeyrzenia do buntow y kradzieży po sobie nie daią; te nie za futory, ale za wsie formalnie explikowane bydz powinne.

Ktore to laudum wiel. imc panu marszałkowi koła naszego rycerskiego, podziękowawszy za podięte fatygi, ad acta praesentia podac zlecilismy.

Działo się w Winnicy, roku tysiąc siedmset dziewiętnastego, miesiąca septembra dwunastego dnia.

U tey oblaty podanego laudum do xiąg ninieyszych podpis wiel. imc pana marszałka, na ten czas będącego, temi słowy:

Kazimirz-Stanisław Kierdyowicz z Lachowa Dziusa, podstarosci grodzki nowogrodzki, marszałek koła rycerskiego przeswietnego woiewodztwa Bracławskiego, manu propria.

Ktore to laudum tak z początku aż do konca, jako w siebie ma, do xiąg nienieyszych ziemskich winnickich woiewodztwa Bracławskiego iest inserowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 4753, л. 59, актъ 44.

CXVI.

Постановленіе обывателей Волынскаго воеводства: о введеніи подымнаго налога на уплату жалованья войску и долговъ воеводства, выборѣ сборщиковъ этого налога и опредѣленіи имъ вознагражденія и условій сбора, съ освобожденіемъ отъ налога нѣкоторыхъ католическихъ монастырей; о ходатайствѣ предъ сеймомъ относительно разрѣшенія производства новой люстраціи и составленія новаго тарифа дымовъ; объ уплатѣ жалованья полковнику королевскихъ войскъ; о предъявленіи къ нему въ трибуналѣ чрезъ повѣреннаго исковъ объ убыткахъ и о назначеніи вознагражденія этому повѣренному; о ревизіи и приведеніи въ порядокъ земскихъ и гродскихъ актовыхъ книгъ; о выборѣ лицъ для повѣрки отчетовъ по сбору податей и для разсмотрѣнія жалобы войска на недоплату ему жалованья; о возвратѣ новогродскому ловчему издержекъ его на нужды воеводства; о выдачѣ вознагражденія луцкому архидіакону; о выдачѣ разнымъ лицамъ вознагражденія за заслуги предъ воеводствомъ: о выдачѣ пособія польскому костелу и богадѣльнѣ св Станислава въ Римѣ; объ освобожденіи отъ налоговъ ковельскихъ миссіонеровъ; о выплатѣ луцкой и кременецкой іезуитскимъ коллегіямъ назначенной имъ суммы: о приведеніи въ исполненіе постановленія прошлаго сеймика относительно киселинскихъ кармелитовъ и луцкаго бискупа; о вознагражденіе за заслуги нѣкоторыхъ лицъ и защитѣ интересовъ другихъ; объ отвѣтѣ на письма краковскаго каштеляна и кіевскаго митрополита; о повѣркѣ отчетовъ сборщиковъ податей вслѣдствіе повторяющихся жалобъ войска на недоплату ему жалованья; о представлніи отчетовъ ротмистрами въ расходованіи полученныхъ отъ воеводства суммъ; о разграниченіи Кіевскаго воеводства; о разсмотрѣніи представленій другихъ обывателей и монастырей на слѣдующемъ сеймикѣ; о примиреніи червоногродскаго старосты съ кіевскимъ воеводой.—16 сентября 1719 года.

Roku tysiąc siedmset dziewiętnastego, miesiąca septembris szesnastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jkmci Łuckim, przede mną, Adamem-Antonim Niemirowskim, skarbnikiem sanockim, namiesnikiem burgrabstwa y zamku Łuckiego, y xięgami ninieyszemi grodzk.

łuck., comparens personaliter, w. jmc p. Michał Liniewski, podczaszy ziemi Dobrzynskiey, marszałek koła rycerskiego wdztwa Wołyńskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodz. łuck. te laudum wdztwa Wołyńskiego, in loco consultationum solito uchwalone, z podpisem ręki siebie podawaiącego, ad acta per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do akt wpisanie. A tak ia, urząd, annuendo affectationi, ad acticandum przyimuiąc, czytałem de tenore verborum tali:

My, rady, senatorowie, xiążęta, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdztwa Wołyńskiego, na seymik gospodarski do Łucka, na mieysce obradom naszym zwyczayne, ziechawszy się, ordimur one od nayniższego podziękowania Bogu naszemu, że, lubo affligit wdztwo nasze rożnemi plagami, przecież, z miłosierdzia Swego, nie odbiera consiliorum, w zdrowiu nas dotąd zachowawszy, ktore takowe stanowiemy:

A nayprzod, poniewaź jw. jmc p. Mikołay-Baltazar Olszanski, chorąży y kommissarz wdztwa naszego Wołyn., ktoremu juxta obloquentiam rady Warszawskiey y z naszey znaney do jmci ratione expensarum y prac wdzięcznosci na naypierwszym seymiku, ktoryby lub przed seymem lub po seymie przypadł, debitam deklaruiemy gratitudinem, uczynił nam dostateczną informacią, iż wdztwo nasze przez dekret kommissyi Radomskiey zostało winne na zapłatę woysku zł. pol. sto tysięcy; także informował, iż podczas confederacyi zaciągnione długi pro honore wdztwa efficient summam pięćdziesiąt pięć tysięcy; jmc p. Zbigniew Lubieniecki, exaktor czwartego grosza, nad summę wybraną zł. tysiąc swoich do skarbu importował y dekret Radomski restituendam przez wdztwo censuit, przyiąwszy pro persoluto; tudzież na traktament ichmc pp. deputatom repartycyi naszey zł. tysiąc deklaruiemy, cum hac cautione, aby ichmc luit, dekretami Radomskiemi przysądzonych, nie pretendowali; ktora summa in unum skomportowana wynosi sto pięćdziesiąt tysięcy. A zatym, tak na zapłatę woysku, iako na zniesienie pomienionych długow, unanimi consensu podatek podymnego uchwalamy z koż-

dego dymu po zł. sto pięćdziesiąt y siedm, według taryffy teraznieyszey, rozdzielaiąc ten podatek na dwie racie, to iest, pierwsza rata zaczynac się ma die vigesima octava praesentis, a konczyc się powinna die decima quinta novembris; druga rata poczynac się ma prima decembris roku teraznieyszego, a konczyc się powinna die decima quinta januarij w roku, da Bóg, przyszłym, tysiąc siedmset dwudziestym, y obliguiemy się wszyscy obywatele pomieniony podatek in spaciis praefixis, sine omni remora, oddac pod rigorem, w dekrecie Radomskim wyrażonym. Od ktorego podatku Sołuwkę, pustynię ichmc oo. dominikanow rokszyckich, y chałup pięc ichmc oo. bernardynow dubienskich, w taryffie ułożonych, uwalniamy, y ichmciom pp. poborcom pro persoluto przyiąc deklaruiemy, iako y oo. karmelitow kisielinskich Moczułki. Do ktorego-to wybierania podatku uprosilismy do pierwszey raty z powiatu Łuckiego—ichmc pp, Ludwika Komorowskiego y Prendote Wilczopolskiego; z powiatu Włodzimirskiego—jmc. p. Jozefa Oranskiego, łowczego czernichowskiego; z powiatu Krzemienieckiego—ichmc pp. Michała Podhorskiego y Krzysztofa Ledochowskiego, czeznika nowogrod.; do drugiey raty z powiatu Łuckiego—ichmc pp. Antoniego Humienickiego. podstol. czyrsk. y Jozefa Jełowickiego; z powiatu Włodzimirskiego—jmc p. Jozefa Lubienickiego, porucznika woysk jkmci y Rzpltey, z powiatu Krzemienieckiego—ichmc pp. Andrzeia Sieniute y Antoniego Szantawskiego, obliguiąc ichmc panow peborcow, aby każdy in suo metropoli zasiedli w czasach naznaczonych, podatek od ichmc pp. obywatelow odbierali, sine omni depactatione, nie pretenduiąc kwitowego na dwie osoby, tylko złł osm z dymu na obiedwie osoby, sine pretensione kwitowego y groszowego, excepto powiatu Włodzimirskiego, ktoremu tylko iedne pozwala się groszowe, iako y Krzemienieckiemu. Ze zas powiat Wlodzimirski daleko iest mnieyszy od wyżrzeczonych powiatow, y tylko po iednemu do kożdey raty obieramy; przeto ieden ma brac takowe solarium, iako ichmc po dwoch obrani. Obliguiemy tychże ichmc pp. exaktorow, aby ichmc pp. sukkollektorom y liczmanom nullatenus ichmciow pp. obywatelow wdztwa naszego

depaktowac nie pozwalali; hoc praecanto, że ieżeliby co sobie nad nasze postanowienie pozwolili, każdemu ukrzywdzonemu wolno pozwac ad quodvis forum, tak o depaktacią, iako y o szkody, ztąd pochodzące, y to pro ultima stanowiemy vice, iż tylko ten raz podatkowania z tey taryffy byc ma.

Gdy zas taryffy konstitucia seymu pacificationis y deklaracia trybunału skarbowego meliorowac vetarunt, y do melioracyi iey obrani ichmc pp. lustratorowie uproszeni y poprzysięgli, iako y do układania ichmc pp. kommissarze także uproszeni y poprzysięgli, obliguiem y jw. ichmc pp. posłow, na seym uproszonych, ut procurent na przyszłym, da Bóg, seymie libertatem do dokonczenia lustracyi, ieżeliby była potrzebna, y do ułożenia nowey taryffy, ponieważ na teraznieyszą wiele ichmc pp. obywatelow naszych querullantur, hoc praecauto, że ciż ichmc pp. lustratorowie y kommissarze hoc peragere powinni opus, aby przysięga ichmc nie poszła in cassum.

Gdy zaś tenże dekret Radomski nakazał płacić jmci p. Hanowi, pułkownikowi woysk jkmci y Rzpltey, zł. pol. czterdziesci y osm tysięcy, evidenter apparet, iż jmc p. pułkownik, existendo w magazonie dubieńskim, majora exposit nad summe pomienioną; przeto w trybunale Lubelskim ad agendum z jmcią upraszamy za plenipotenta jmci p. Wacława Małynskiego, horodniczego kiiowskiego; ktory imc p. plenipotent, wziąwszy doskonałą informacią od jw. jmci p. kommissarza naszego, quando citius actionem instituere powinien, iako y do Buska iechać tenetur, żeby rigor dekretu Radomskiego non extendatur na wdztwo, ktorym injunctum, aby nazaiutrz dzien po swiętym Michale, w roku teraznieyszym, tysiąc siedmset dziewiętnastym, tak na zapłate woysku, iako y jmci p. Hanowi liczyc nakazano, cum hac defensa, że woysku dla krotkosci czasu wdztwo liczyc nie może, lecz iuż iest pewne zapłaty, gdy podatek na to uchwalony, iako laudum nasze remonstrat, y jmc p. Han nie może na wdztwo nasze rigorem wnosić aż do rozsądzenia się, et ut procuret, ne extendatur rigor dekretu na wdztwo, manifestacią nomine całego wdztwa ma uczynic w. jmc p. mar-

szałek przeciwko jmci p. Hanowi, a ichmc injuriati maią komportowac praetensiones suas jmc p. plenipotentowi ad promovendum actoratum w trybunale; a temuż jmci p. plenipotentowi, zachęcaiąc do windikacyi tey szkody y na koszta tysiąc z wdztwa deklaruiemy, ktore, za assignacią jw. jmc p. kommissarza, wydane byc ma.

Należy y to do domowego porządku, aby xięgi tak ziemskie, iako y grodzkie, w iako naylepszym zostawali posządku, w ktorych całosc fortun naszych existit, a naybardziey tego exigit powiat Krzemieniecki; więc za lustratorow, et ut provideant tuitionem ich, upraszamy ichmc panow Kołontaia, stolnika mscisławskiego, Deniska, sędziego skarbowego wdztwa naszego, Sadowskiego y Podhorskiego, obl guiąc ichmciow, aby nayprędzey perficient.

Gdy zas zachodzi od ichmciow pp. woyskowych quaerimonia, iż ichmc pp. burgrabiowie nie dopłacaią punktualnych zasług, konstitucią seymu pacificationis naznaczonych, a ichmc pp. burgrabiowie, excusuiąc się, że nie zatrzymuią, ale nad effect taryffy składaią; więc upraszamy ichmc p. Piotra Pepłowskiego, podczaszego kiiowsk., podstarosciego grodz. łuck., Jana Porwanieckiego, czesnika parnaw., Franciszka Gostynskiego, woyskiego włodzimir., Fabiana Cieszkowskiego, podczaszego nowogrod., Feliciana Drzewieckiego, stolnika chełm., podstarosciego grodz. krzemienieck., y Jakuba Kołontaia, stolnika mscisław.; ktorzy ichmc, iako byli od nas uproszeni ad excipiendum calculum od ichmc pp. poborcow z podatku przeszłorocznego, w Krzemiencu na seymiku boni ordinis uchwalonego, y tylko z powiatu Łuckiego kalkulacyą odebrali od jmci p. Michała Bielskiego, podstolego czerniechow., a zas z powiatow Włodzimir. y Krzemienieck., ob absentiam ichmc pp. poborcow, kalkulacia nie uczyniona; przeto upraszamy ichmc panow, aby tak zaczęte te dzieło z ichmciami pp. poborcami powiatow wyż rzeczonych perficiunt, iako woysku in toto nie dzieie się satisfactia, z tą deklaracią woysku, że, ieżeli ichmc pp. burgrabiowie do dopłacenia non tenebuntur, wdztwo satisfakcią in toto appromittit.

Ad quaerimoniam jmci p. Kisiela, łowczego nowogrod., ktoremu dwa tysiące woiewodzkich pieniędzy zgorzało, imc zas facilitando rem wdztwa na trybunale Radomskim swoich dwa tysiące dołożył y przysiągł, deklaruiemy z naypierwszych pieniędzy satisfakcią in futurum.

Obietnice nasze dowodząc do skutku, ktorą w. jmc xiądz archidiakon kapituły łuckiey od nas ma, względem szkod swoich, ktore poniosł, gdyż my z woiewodztwem stali pod Ułanowem, y za to pięcset talerow bitych deklarowaliśmy; te summę z naypierwszych pieniędzy y naypierwszym seymiku exolvendam deklaruiemy. Jeżeliby w. jmc. p. kommissarz nie mogł ex restantiis obmyslic teraznieyszego podatkowania satisfactionem, żeby non sterilescat labor, a zatym, znaiąc godne zasługi w. jmc p. Jerzego z Szpanowa na Nowym Dworze Czaplica, podkomorzego kiiowskiego, za rożne na rożnych mieyscach funkcye, ktore nie bez pracy y kosztu byli, przy powinney wdzięcznosci, na naypierwszym seymiku, z naypierwszych pieniędzy, także reciprocationem deklaruiemy. Osmiuletnia obietnica et tot laudis approbowana w. ichmc panom Michałowi Liniewskiemu, podczaszemu dobrzynsk., y Janowi Peretiatkiewiczowi, czesnikowi bracław., aby w dalszą nie szła prolongacią, na naypierwszym seymiku deklaruiemy uchwałe, aby darowane od nas czopowe ichmciom za rezydencią y poselstwo, przy jo. xciu jmci Mężyku w Toruniu expedyowane, za prace y inne zasługi y koszta, osobliwie w. jmc p. podczaszego dobrzyńskiego, marszałka teraznieyszego, ktory po kilkakroc razy ablegacią odprawował, od wdztwa swoy skutek odebrał, ultimarie stanowiemy. Wielkie zasługi jmc p. Stanisława Czaplica, stolnika owruck., nie tylko w sercach naszych meretur wdzięczność, ale też za podniesione straty w interessach publicznych recompense, ktorą deklaruiąc na przyszłym seymiku, sine omni remora obmyslic powinnismy.

Przywodząc zas laudum ad executionem pod Falemiczami roku tysiąc siedmset piętnastego, miesiąca novembris trzynastego dnia, w deklarowaney kwocie trzech tysięcy na fabrykę koscioła y szpi-

tala sub titulo swiętego Stanisława w Rzymie dawney fundacyi polskiey, obliguiemy praesenti laudo w. jmc p. kommissarza wdztwa naszego, aby, czyli też innym iakim sposobem wypłaceniu tey summy chciał uchwale naszey satisfacere.

Ichmc oo. missionarze kowelscy bez żadney osiadłosci poddanstwa grunta maiący w Kowlu, iuxta anteriora lauda, są ab omni onere podatkowania uwolnieni, tak et praesenti laudo też same deklaracye nasze ratifikuiemy; y ieżeliby in sortem ichmciow w Kowlu wydawac na delaty lub infundamento tych delat miał kto exequowac, tedy z wydawaiącym, iako y exequuiącym, ubi de jure venerit, rozsądzic de poenis, contra convulsores legum sancitis, tymże ichmciom oo. jezuitom praesenti laudo pozwalamy.

Ichmciow oo. jezuitow łuckich y krzemienieckich circa lauda na seymiku przedseymowym zachowuiemy y obliguiemy jw. jmc p. kommissarza, aby kwote, in alteriori laudo wyrażoną, chciał ichmm do wypłacenia obmyslic, lub z remanentow dawnych podatkow, lub alio medio adinvento.

Ichmw xięży karmelitow kisielinskich circa anteriora lauda zachowuiemy, ktore, y teraznieyszą uchwałą naszą reassumuiąc, na przyszłym seymiku do skutku przywiesc powinnismy sine remora, w tymże respekcie aby był jmc xiądz episkop łucki, jmci p. kommissarzowi zalecamy.

Zasłużył sobie jmc p. Jan z Korczmina na Porwanczu Porwaniecki, czesnik parnaw., z dawnych czasow omnem wdztwa gratitudinem, tym bardziey w sercach naszych pobudził wdzięcznosc, że, kiedy przyszło pro libertate certowac, jmc p. czesnik, non parcendo senectuti, z godną generacią swoią pracował dla wdztwa, przyiowszy na osobę swoie munus oboziemstwa w wdztwie naszym; a zatym, aby tak dawne zasługi, iako y swieża ochota non steriliscat, z naypierwszych pieniędzy y naypierwszym seymiku itidem recompensowac deklaruiemy.

Jmc p. Andrzey Kąsewski, obywatel wdztwa naszego, w suplice swoiey, aby od nas odebrał succursum, zlecamy jmci p. marszał-

kowi koła naszego, aby attestacią wydał pomienionemu jmci p. Kąsewskiemu, że rite legite upomina się substancyi, w xięstwie Litewskim existentem.

Na list p. Krakowskiego aby jmc p. marszałek odpisał cum expressione, że votis jmci panu satisfactum, że podatki uchwalone, zlecamy, iako y na list jmci xiędza metropolity kijowskiego, że in desideriis jmc p. na przyszłym seymiku rozmowiemy się, alternate in omnibus functionibus, juxta obloquentiam anteriorum laudorum, zachowuiemy.

A ponieważ y powtorna zachodzi querimonia ichmw pp. woyskowych o niedopłacenie podatkow punktualnych, więc obliguiemy ichmw pp. kommissarzow wszystkich trzech powiatow, aby circa incidentiam sądow grodzkich quisque ad suam metropoliam ziechali y przy grodach excipiant calculum od ichmw pp. burgrabiow y poborcow przeszłorocznych, ktorzy lubo byli sami przytomni, tylko bez gotowosci papierow, inni zas ob absentiam sui nie mogli się calculować; więc teraz z wszystkich trzech powiatow tenetur, ziechawszy się na termin, cum omni promptitudine, calculacią skuteczną uczynic z exakcye swoiey.

Gratitudinem ichmm pp. kreditorom, ktorzy wygadzali pieniędzy in commodum wdztwa, z przyszłych podatkow czopowego y szeleżnego deklaruiemy.

Jmci p. Swirskiemu, prokuratorowi koscioła y szpitala w Rzymie pod tytułem swiętego Stanisława, dawney fundacyi Rzpltey naszey, złotych trzysta deklaruiemy.

Ichmc panowie rotmistrze, satisfaciendo anteriori laudo, aby na naypierwszy seymik z regestrow, ktore y poprzysiądz powinni będą, stawali, obliguiemy; in casu zeyscia z tego swiata ichmw pp. rotmistrzow, tedy officer naypierwszy teyże chorągwi calculum uczynic powinien będzie in illo termino. Rigor na ichmc pp. rotmistrzow, ktoryby nie stanął z ichmw tak do kalkulacyi, iako y wykonania przysięgi, refuzyą wziętey od wdztwa summy; tym zas ichmm, ktorzyby, wyliquidowawszy się, poprzysięgli, a pokazała się

iakowa remanens summa, ichmm od wdztwa należąca, tedy z przyszłego seymiku recompense obmyslic deklaruiemy.

Dislimitacia woiewodztw z seymu aby była procurowana Wołynskiego z Kiiowskim przez ichmc pp. kommissarzow seymu naznaczonych.

Desideria zas rożnych ichmw tuteyszych obywatelow, iako y klasztorow, osobliwym regestrem jmci p. marszałkowi koła naszego spisac zlecilismy y one do przyszłego, da Bog, seymiku odkładamy.

Succurendo afflictioni jmc p. Konstantego Rysinskiego, starosty czerwonogrodzkiego, ktora ex summo gradu attigit personam jmci, garnącemu się do wdztwa naszego, succurimus hoc modo y upraszamy jw. jmc p. Stanisława na Ledochowie Ledochowskiego, pod komorzego krzemienieck., illa activitate, qua pollet, iako w całey Rzpltey discordes uspokoił animos, tak jw. jmc p. Jozefa na Stanisławowi, Zbarażu y Brodach Potockiego, wwdy kijow., leniget discordem affectum ku osobie jmc p. starosty czerwonogrodz. y aby ad compositionem causae omnis była securitas osobie jmci p. stty czerwonogrodz. efficiat jw. jmc p. podkomorzy krzemieniecki u jw. wwdy kiiow.

Y tak skączywszy, auxilio łaski Boskiey, non excendendo metam, cum observatione constytucyi seymu pacificationis, na ten porządek omnium assensu oddawszy dalszey prowidencyi Boskiey y naszego wdztwa całosc, y temuż jmci p. marszałkowi za pilnosc funkcyi swoiey podziękowawszy, zlecilismy ad perennem Supremo Nomini gloriam y wdztwu memoriam do akt oblatowac.

Działo się w Łucku, in loco solito consultationum, anno millesimo septingentesimo decimo nono, die decima sexta mensis septembris.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki w te słowa:

Michał Liniewski, podczaszy ziemi Dobrzynskiey, marszałek koła rycerskiego wdztwa Wołynskiego.

Ktoryże to laudum, per oblatam podane, za podaniem wysz mianowanego w. jmci p. marszałka wdztwa Wołyn. podawaiącego, za podaniem tegoż jmci, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystkie, z początku aż do konca, de verbo ad verbum, tak, iako się w sobie pisane ma, do xiąg ninieyszych grodz. łuckich iest ingrossowane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 2257, л. 307, актъ 51.

CXVII.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о введеніи подымнаго налога для уплаты жалованья войску; о выборѣ лицъ для производства ревизіи и составленія тарифа дымовъ и опредѣленіи имъ вознагражденія; о вознагражденіи за труды и расходы коммиссара и повѣреннаго воеводства въ скарбовомъ Радомскомъ трибуналѣ и о выборѣ на ихъ мѣсто другихъ лицъ; о выборѣ пограничныхъ судей для предупрежденія столкновеній съ татарами и объ опредѣленіи этимъ судьямъ вознагражденія; о назначеніи суммы монастырямъ за молитвы по умершимъ во время эпидеміи; объ учрежденіи почты между Каменцемъ и Летичевымъ; объ уплатѣ долга наслѣдникамъ дв. Конаржевскаго; о распредѣленіи платежей воеводства на два срока, съ указаніемъ лицъ, коимъ они должны быть произведены: объ отдачѣ въ аренду чоповаго и шеляжнаго налога, а также и налога на водочные и пивные котлы; о передачѣ оберштерлейтманамъ артиллеріи провіанта каменецкому коменданту на продовольствіе гарнизоновъ и назначеніи для нихъ поставки обывателями дровъ, съ замѣной поставки платежемъ деньгами для далеко живущихъ отъ крѣпости обывателей; объ употребленіи чоповой и шелямной подати съ Каменца на починку крѣпости и объ освобожденіи отъ этой подати горожанъ, пострадавшихъ отъ пожара; о цѣнности монеты въ воеводствѣ; о преслѣдованіи и предупрежденіи дезертирства въ

Каменецкомъ гарнизонѣ; объ ограниченіи права голоса на сеймикѣ обывателей, не владѣющихъ имѣніями въ воеводствѣ; объ оказаніи подольскому подкоморію (вслѣдствіе его болѣзни) помощи по службѣ со стороны граничнаго коморника; о скрѣпѣ выписей изъ земскихъ актовыхъ книгъ подписями гродскаго судьи и подстаросты; о выраженіи благодарности маршалку сеймика и подольскому воеводѣ за ихъ заботы о Каменецкой крѣпости и окопахъ Св. Троицы; о сообщеніи каменецкому бискупу относительно необременения обывателей со стороны католическаго духовенства требованіемъ десятины; о выраженіи благодарности Волынскому воеводству за назначеніе суммы на починку Каменецкой крѣпости; о выраженіи благодарности каменецкому коменданту за заботы о крѣпости, съ просьбой относительно необремененія обывателей требованіемъ подводъ и незадерживаніи лицъ, ѣдущихъ изъ мѣстъ, свободныхъ отъ эпидеміи; объ отысканіи актовыхъ книгъ воеводства по указаніямъ ректора Люблинской іезуитской коллегіи; о выдачѣ хотинскимъ пашей бѣглыхъ крестьянъ, —21 сентября 1719 года.

Feria quarta ante festum sancti Michaelis archangeli proxima, anno Domini 1719.

Ad officium et acta praesentia castrenzia capitanealia laticoviensia, personaliter veniens, generorus Antonius Gruszczynski, cohortis loricatae illustris et magnifici generalis Podoliae commilito et deputatus, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit instrumentum laudi palatinatus Podoliae, ex actis castrensibus Camenecensibus Podoliae, authentice depromptum, tenoris talis:

Actum in carsto Camenecensi Podoliae, feria quarta pridie festi Exaltationis Sanctae Crucis, anno Domini millesimo septingentesimo docimo nono.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia camenecensia Podoliae, personaliter veniens, generorus Casimirus Kaczkowski, magnifici Kruzer, subdapiferi laticoviensis, vicecapitanei et judicis castrensis loci praesentis, aulicus, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum palatinatus Podoliae, per incolas ejusdem in comitiolis ad Balina, sub directione magnifici Borysław-

ski, pocillatoris dobrzynensis, mareschalci, peract. sancitum, manu ejusdem magnifici mareschalci propria subscriptum et sigillo usitato communitum, introcontentum de tenore sequenti:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo woiewodztwa Podolskiego, ziechawszy się, według prawa, die undecima septembris, dla obrania sędziego y deputata na trybunał koronny iuż nie do Kamienca, in locum selectum consultationum solitum, według tegoż prawa, ale, za uniwersałem wielmoż. imc p. Wawrzynca z Perłowa na Taykurach Pepłowskiego, podkomorzego wdztwa naszego Podolskiego, na mieysce do okazywania, prawem nam y konstytucyą anni millesimi quingentesimi sexagesimi tertij pod Baliną naznaczone, a to motivo grassuiącego po rożnych miastach y wsiach powietrza, chcąc zachowac Kamieniec, miasto y fortecę pograniczną, bez wszelkiego niebespieczenstwa, y tam zasiadłszy dnia dzisieyszego, Bogu pokorne oddawszy dzięki, że in statu moderno nostris pozwala consulere rebus, y nietylko dnia wczorayszego pozwolił unanimis votis obrac za sędziego y deputata na trybunał koronny wiel. jmc p. Karola-Maximiliana Kruzera, podstolego latyczewskiego, podstarosciego y sędziego grodz. kamienieckiego, ale też dnia dzisieyszego, pod dyrekcyą wiel. jmc p. Michała-Kazimierza z Miłkowiec Borzysławskiego, podczaszego ziemi Dobrzynskiey, bonum ordinem y regularną roczną dypozycyą y postanowic.

A naprzod, iako zawsze sancita wszelkie Rzpltey sacrosancte colimus, tak y teraz, ad mentem konstytucyey, regularney na woysko płacy punctualitatem przyrzekamy, dla czego zwykłą z dymu importacyą (z)ziemi Kamienieckiej do grodu Kamienieckiego, juxta normam dawnego zwyczaiu, z powiatu Latyczowskiego zas do grodu Latyczowskiego importowac in spatio niedziel trzech zapłatę połroczną, konstytucyą naznaczoną, to iest summę trzynascie tysięcy siedmset trzydziesci y siedm, y groszy dwadziescia y siedm; toż się ma rozumiec y na dalszy czas aż do rezolucyi seymowey y całey Rzpltey, obsecramus iednak jmc p. regenta kamienieckiego, in casu nieustaiącego powietrza, aby tak dla tey importacyi dymowego,

iako też łatwieyszego do akt przystępu, przeniosł się z susceptą z Kamienca do Baliny y lokował się w zamku Balinskim.

A lubo wiele wdztwu naszemu na rewizyi, odprawioney wielką pracą przez jmc p. Marcina Dąbrowskiego y Piotrowskiego, skarbnika łęczyckiego, z ziemi Kamienieckiey, z powiatu zas Latyczowskiego jo xiążęcia Woronieckiego y jmc p. Dulskiego, iednak maiąc prae oculis feralem cladem nieustaiącego, z woli Boskiey, po rożnych mieyscach powietrza, z ktorey przyczyny variari musiałaby ta rewizya, dla czego obliguiemy tychże ichmc pp. rewizorow, aby, za faworem Bożym, przyszłych mrozow, ieżeli ustanie powietrze, wszystkie te dobra, w ktorych grassowało powietrze, z tą expediowaną rewizyą ziechac raczyli na ułożenie nowey taryfy ad proportionem pułtorasta dymow, a nie więcey, pro feria secunda post festum sanctae Agnetis do Kamienca. Do ktorey taryfy ułożenia uprosilismy e medio nostri z ziemi Kamienieckiey—w-ch jchmw pp. Michała Humieckiego, podczaszego podolskiego, Karola-Maximiliana Kruzera, podstolego latyczewskiego, podstarosciego y sędziego grode kamienieckiego, Alexandra Stadnickiego, łowczego buskiego; z powiatu Latyczewskiego—w. jmc pp. Franciszka Bogusza, podczaszego halickiego, podstarosciego y sędziego, grodę latyczew., Marka Żaleska, pisarza tegoż grodu latyczewskiego, Alexandra Mytka; ktorzy ichmc, nie praeaggrawuiąc iednych dobr nad drugie, ale proporcyonalnie na każdy dym, aby wszystkie dobra, sine distinctione personalium, tak pieszymi, iako i ciągłemi, poddanemi pomiarkowali, obsecramus. Zapatrzywszy się zaś na znaczną fatygę y koszta ichmosciow pp. rewizorow, gdyż proprio sumptu tą lustracyę expedyowali; więc, one nagrodą kompensuiąc, każdemu zosobna z ichmciow po złotych tysiąc naznaczamy.

Nie mnieyszego respektu meretur w sercach naszych w. jmc p. Jan Pepłowski, chorąży latyczowski, za podjętą pracą, kosztow spendowanie in rem et decorem woiewodztwa podczas funkcyi komissarskiey na komissyach Radomskich, na ktorey funkcyi znaczną przez ogien poniosł krzywdę, za co nietylko zapisuiemy obligacyę,

ale też, stosuiąc się do prawa, in recompensam wyłożonych kosztow, złotych dwa tysiące: in vim zas szkody przez ruinę ognia poniesioney trzeci tysiąc jmci ofiaruiemy; iako zaś pro socio laboris był przydany y uproszony za plenipotenta jmc p. Antoni Włodkowski, woyski latyczowski, tak do podobnego woiewodztwo zna się wdzięcznosci y onemu złotych pięcset przyrzeka. A iako siła wdztwu naszemu na tym należy, żeby miało zaszczyt y defensę na komissyey skarbowey Radomskiey, tak folguiąc zdrowiu y sumptom w. jmc p. chorążego łatyczewskiego, in locum jmci, za kommissarza na trybunał skarbowy Radomski upraszamy w. jmc p. Antoniego Tokarzewskiego, podczaszego słonimskiego, ktoremu jmci na expensa dwa tysiące naznaczamy; a za plenip tenta jmc p. Andrzeja Gurowskiego, ktoremu jmci złotych pięcset deklaruiemy.

Uważaiąc też wdztwo nasze ustawiczne od ludzi ottomanskich pogranicżnych querimoniae, ktore do złamania spokoynego sąsiedztwa et hostilitatem toruie drogę, czemu zabiegaiąc, upraszamy tychże w. jchmc panow sędziow, iako to jmc p. Lokuczewskiego, stolnika trembowelskiego, burgrabiego kamienieckiego, jmc p. Włodkowskiego, miecznika podolskiego, jmc p. Pawła Miłkowskiego, miecznika mozyrskiego, obliguiąc ichmciow, aby wszelkie sprawy pograniczne sądzili y facylitowali; ktorym ichmc, kompensuiąc ich expensa kilkoletnie, na tey funkcyi będących, każdemu z osobna po złotych osmset deklaruiemy. Podobnym oraz respektem y sukcessorom swiętey pamięci jmc p, Jana Kobylanskiego, sędziego tychże sądow, kontentuiemy, naznaczaiąc ichmciom złotych osmset.

A lubo każdy z nas perterritus, widziawszy gniewu Boskiego znaczne documentum, bawi się suplikacyami, iednak do uproszenia prendszego miłosierdzia Boskiego quaerimus adjutorium u wielebnych ichmc oycow zakonnikow, w kolegium y klasztorach fortecy Kamienieckiey znayduiących się, obsecrando ichmciow, ażeby każdy z nich w swoim kosciele miał mszę swiętą spiewaną rekwialną za dusze, dzisieyszym powietrzem zmarłe et suffragijs carentibus; za ktorą uczynnosc złotych tysiąc ichmciom constituimus; do ktorey porcyi

y wielebne mniszki zakonu swiętego Dominika przypuszczamy, nie wątpiąc, że iako iest devotus sexus, tak nam miłosierdzie wyżebrze u pana Boga, y konwent Smotrycki oo. dominikanow.

Jako zas do dobrego należy porządku wiedziec, co się dzieie w całey oyczyznie, tak też e converso oyczyznie, co się w pogranicznym wdztwie naszym dzieie; dla czego, ciężko czyniąc sobie, postanawiamy szlachetnego p. Sebestyana Prawdzinskiego, radcę kamienieckiego, żeby solito more iuż nie tylko ze Lwowa do Kamienca, ale też y z Kamienca do Latyczowa, trzymał pocztę, przyczyniąc mu na te expensa złotych czterysta y summę, junctim z dawną kwotą złączywszy, dwa tysiące czterysta czterdziesci y osm złotych naznaczamy; ktorego oraz obstringimus, aby, czego nie day Boże, inquantumby miała byc jaka w Kamiencu infekcya powietrza, na zdrowe mieysce blisko od Kamienca wyiechał y consueto cursu trzymał pomienioną pocztę.

Stosuiąc przytym do samey słusznosci w interesie rekwiruiących sukcessorow swiętey pamięci jmc p. Konarzewskiego, sędziego podolskiego, ktorzy a tot annis upominaią się długu zaległego u wdztwa naszego czterech tysięcy dwochset złotych; więc skoro ci ichmc jurament w grodzie Kamienieckim, według roty w laudum tak roczney na seymiku boni ordinis opisaney, wykonaią, tedy z podatku czopowego uczynic im w tym roku w. jmc p. łowczy podolski satisfakcyę będzie powinien.

A te wyrażone summy skomputowawszy wszystkie in unum, tak na zapłacenie pułroczney punktualney płacy woysku, iako też insze expensa, wynoszą summę trzydziesci y cztery tysiące pięcset osmdziesiąt y pięc złotych, y groszy dwadziescia y siedm, y pieniążkow piętnascie, nie mogą się pomiescic w prowencie czopovego y szelążnego, ktore tylko osm tysięcy na rok czyni; więc, nie chcąc się dłużyc, wdztwo nasze połową tey summy do raty teraznieyszey septembrowey, ktora się zaczyna a die decima quinta septembris, a drugą połowę do marcowey, a die decima quinta martij poczynaiącey się, przypisac. Wielmożnego jmc p. marszałka koła naszego ry-

cerskiego dyspensuiemy także uczyni na ratę teraznieyszą z dymu po złotych sto trzydziesci y cztery y groszy trzynascie; na marcową zas ratę drugą takoż summę wynosic ma z dymu; według ktorego komputu pierwszey raty miescic się będzie largitia, od nas naznaczona, wiel. jmc p. Janowi Pepłowskiemu, chorążemu latyczowskiemu, jmc p. Antoniemu Włodkowskiemu, woyskiemu latycz., wielebnym oo. zakonnikom, sztt. p. Sebestyanowi Prawdzinskiemu, pocztmagistrowi, sukcessorom jmc p. jana Kobylanskiego. Z drugiey marcowey raty płacono bydz powinne jmc p. Antoniemu Tokarzewskiemu, podczaszemu słonimskiemu, komissarzowi, na przyszły trybunał Radomski uproszonemu od nas, jmc p. Andrzejowi Gurowskiemu, plenipotentowi, na tenże trybunał Radomski od nas uproszonemu, ichmc pp. rewizorom, szlachet. p. pocztmagistrowi, jmc p. Alexandrowi Lokuczewskiemu z czopowego od jmc p. łowczego podolskiego, sukcessorom swiętey pamięci jmc p. Konarzewskiego, ichmc pp. rewizorom, ichmc pp. sędziom pogranicznym; ktorym ich mosciom na te donatywy assygnacye wydawac ma wiel. jmc p. marszalek koła naszego rycerskiego, tak do jmc p. dzierżawcy czopowego, iako y sukkollektora podatku podymnego.

A kiedy zaś przywraca się ad dispositionem wdztwa naszego podatek czopowego y szełężnego, ktory in gratiarum actionem oddalismy byli ad dispositionem privatam jw jmc p. wwdy podolskiego, zaczym tenże podatek czopowego y szelężnego na lat trzy modo arendatorio oddaiemy do rąk y dyspozycyi w. jmc p. Jozefa Wasilkowskiego, łowcz. podolsk., za kontraktem, od w. jmci p. marszałka naszego spisanym; in vim ktorego podatku przez te lat trzy wydawac tenebitur quotannis, za dyspozycyą wdztwa na seymiku boni ordinis, po złotych osm tysięcy bez wszelkiey defalki; ktorego podatku kurrencya od dnia dzisieyszego zaczynac się ma et currere od roku do roku aż do trzech lat skonczenia powinna. Temuż jmc p. łowczemu pozwala się rewizya kotłow ych, tak w ziemi Kamienieckiey, iakoteż powiecie Latyczowskim, nemine excepto; od ktorych kotłow tak piwnych, iako y bań gorzałczanych, brac wszyscy

pozwalamy od szlacheckiego kotła po złotych pięc, od żydowskiego po złotych dziesięc, w co się inkluduie szelężne, kwitowe y groszowe, według praktykowanego zwyczaiu. A ponieważ doniesiono nam, że niektorzy ichmość w roku przeszłym podatku kotłowego y szełężnego do rąk jmc p. Drohomireckiego, porucznika artylleryi koronney, plenipotenta jw. jmc p. wwdy podolskiego, nie wydali, przez co krzywda była aequalitati, inquantumby w oddaniu byli renitentes; zaczym temuż jmc p. plenipotentowi, ut jure agat coram officio castrensi camenecensi na naypierwszych sądach querelowych, committimus.

Forteca Kamieniecka ponieważ propugnaculum całey oyczyznie y okopy Swiętey Troycy, iednak coraz w większe jkmci, p. n. m., y Rzpltey idzie zapomnienie; więc my, chcąc ią czymkolwiek w teraznieyszym zamknieniu ob metum powietrza suffragari, rezolwuiemy w. jmc p. Glowera, oberszterleutnanta artylleryi koronney, ażeby lokowany za kluczem swoim uchwały roku przeszłego prowiant w wolną dyspozycyą jmc p. komendanta kamienieckiego wydył, ktory proporcyonalnie w. jmc p. komendant tak na ludzi garnizonu kamienieckiego, iakoteż y okopy Swiętey Troycy, ma disponere. A że nie podobna surowego ieść prowiantu bez ognia, tudzież y na opał wszystkich kordygard, przeto deklaruiemy się z dymu drow po fur pięc in commodum tak fortece Kamienca, iako y okopow Swiętey Troycy, ad dispositionem tegoż w. jmc p. komendanta kamienieckiego, z odlegleyszych zas wiosek pieniędzmi za furę po złotemu oddac deklaruiemy.

Stosuiąc przytym do prawa pospolitego, o konflagratach napisanego, wszystkich tych mieszczan kamienieckich, ktorzy przez ogień są zruinowani, od podatku czopowego y szelężnego, y podymnego do lat czterech pozwalamy; ktory to podatek miasta Kamienca iest excypowany według dawnych konstytucyi na poprawę ab intra fortecy Kamienieckiey, iakoto: bram, mostow y studni, y innych mieysc potrzebnych, ktory żeby się należycie wydawał, upraszamy w. jmc

p. sędziego kamienieckiego, aby rachunku wysłuchał y w to weyrzał, iako się ten podatek obraca.

Kurrencya monety iako po całym swiecie polskim per constitutionem iest postanowiona, tak tegoż waloru y w Kamiencu currere powinna.

Powziowszy zas wiadomosc przez w-o jmc p. pułkownika, nam doniesiono, iż żołnierze z garnizonu tak fortecy Kamienieckiey, iako y okopu Swiętey Troycy, nocą, po kilku, ze wszystkim moderunkiem, uchodzic zwykli y często uchodzą, przez co niemałą w regimentach czynią ruinę; zaczym, gdziekolwiek w woiewodztwie naszym po wsiach y miasteczkach takowy się żołnierz znaydował, tedy takowego przytrzymac, iako desertora castrorum, do Kamienca odesłac obliguiemy się.

A ponieważ passim się to między nami dziac zwykło, iż jchmc, niemaiący possessyi w wdztwie naszym, zwykli interrumpere wolne obrady nasze; więc, zabiegaiąc na przyszły czas takowym inkonweniencyom, objurgamus jchmosciow, aby, według prawa y konstytucyi, w głosy się więcey nie wrywali y wolnego głosu między nami nie mieli.

A ponieważ w. jmc p. podkomorzy podolski słaboscią zdrowia et tot laboribus w wdztwie naszym zwątlony iest, więc upraszamy et obligamus jegomosci, aby dla większey wygody braci naszey do jmc p. komornika granicznego powiatu Latyczowskiego instalował y ad juramentum super officium camerale, według prawa, ordynował.

Y w tym, że iest wdztwo nasze bez jchmc pp. sędziow ziemskich zostaiące, na ten czas ad exequendum munus suum nie mamy ichmosciow, a bracia ichmc do xiąg ziemskich ustawicznie recurrunt; tedy upraszamy w. jmc p. Karola-Maximiliana Kruzera, podstolego latyczewskiego, podstarosciego y sędziego grodzkiego kamienieckiego, aby wszystkie extrakty ziemskie potrzebuiącym podpisywał, ktore ejusdem valoris miec chcemy, iakoby urzędnikow ziemskich ręką podpisane były, w czym fidem publicam interponimus.

Należy przy tym ludzkość wzaiemną zawdzięczac ludzkoscią, dla czego upraszamy wielce w. jmc. p. marszałka koła naszego, ażeby primario do jo. jmc p. kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, odpisał, dziękuiąc jegomosci pro cura et solicitudine wdztwa naszego, y wyraził, że secundum posse suplementowaniem fortecę Kamieniecką y okopy Swiętey Troycy obmyslilismy; podobnym sposobem y do jw. jmc p. w-dy podolskiego omnem, do usług jego donosząc w nas wszystkich promptitudinem, aby z swoiej nas nie wypuszczał pamięci.

Do jw zas jmci xiędza biskupa kamienieckiego, summe expostuluiąc o to, ażeby ichmc xięża plebani w dobrach szlacheckich, iako-to od praepedycyi intrat szlacheckich, to iest, odbijania czapek z kotłow po winnicach, supersedowali, aby dziesięcinami nienależącemi do kapituły obciążac zakazał y nie pociągał, ale, in casu renitentiae, ad forum competens, to iest, do grodu Kamienieckiego albo do trybunału, pozvwał.

Do przeswietnego woiewodztwa Wołynskiego, cum expressione wdzięcznosci, dziękuiąc za supplementowaną reparacyę fortecy Kamienca znaczną summą.

Tudzież do jmci p. Szelinga, pułkownika, komendanta kamienieckiogo y okopu Swiętey Troycy, reprezentuiąc mu gratitudinem, że ma curam około tych fortec, oraz upraszaiąc, aby w dalszy czas one miał, ktorą, jakosmy mogli, supplementem opatrzylismy, y o to upraszac, aby, przy odebraniu tak drew, iako też y zboża, nie depaktowano podwod szlacheckich y one do niesłusznych ciężarow nie zabierano y nie pociągano, ani po bramach nie turbowano szlachtę, iadącą do Kamienca, z dobrego powietrza żeby puszczano; do ktorych, skąd jedzie, wypytania y reportowania jchmciow pp. officyerow komenderował, a nie prostych żołnierzow.

Maiąc zaś z relacyi jmc xiędza rektora jezuickiego konwentu kamienieckiego, iakoby miał tą relacyę od jmc xiędza rektora lubelskiego, iakoby się tam xięgi kamienieckie miały znaydowac; więc, upraszamy w. jmc p. marszałka koła naszego, aby upraszał

jmci xiędza rektora lubelskiego w tym pnnkcie o informacyę y o wydanie onych xiąg.

Także do paszy chocimskiego, aby, czyniąc zadosyc paktom Karłowieckim y zachowuiąc się w sąsiedzkiey przyiazni, zbiegow naszych, na tamtą stronę zwykłych uciekac, iako y teraz noviter zeszłych chłopow jchmosciow pp. Dąbrowskich y Zamiechowskich ze wsi Mukszy, w Chociniu znayduiących się, wydac kazal.

Ktorą to obradę naszą, unanimiter uchwaloną y postanowioną, aby w. jmc p. marszałek koła naszego podpisem ręki swoiey stwierdził y do grodu podał, uprosilismy.

Działo się pod Baliną, dnia dwunastego wrzesnia roku tysiącznego siedmsetnego dziewiętnastego.

Michał-Kazimirz z Miłkowicz Borzysławski, podczaszy ziemi Dobrzynskiey, marszałek koła rycerskiego.—Locus sigilli illius usitati.

Post cujus laudi supra expressi ad acta officij praesentis ingrossationem, originale eiusdem idem generosus offerens circa acta praesentia reliquit.

Ex actis castrensibus capitanealibus camenecensibus Podoliae extraditum.—Lectum per Halecki cum actis.—Correxit Kozłowski.—Locus sigilli castri illius.

Post cujus instrumenti authentici laudi palatinatus Podoliae ad acta officij praesentis ingrossationem, originale ejusdem idem generosus offerens circa acta praesentia reliquit.

Кн. Кіев. центр. арх. № 5260, л. 298 об.

CXVIII.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о выраженіи благодарности посламъ за ихъ дѣйствія на сеймѣ въ интересахъ государства и воеводства; объ отправкѣ пословъ къ гетманамъ, съ выраженіемъ благодарности за охрану границъ воеводства; о выборѣ уполномоченнаго для защиты интересовъ воеводства въ Радомскомъ и Люблинскомъ трибуналахъ и назначеніи вознагражденія ему и его предшественнику; о представленіи отчетовъ по сбору податей намѣстниками Житомірскаго и Овручскаго гродскихъ судовъ предъ выбранными для того особо обывателями; о взысканіи растраты съ имущества виновныхъ и предупрежденіи ея на будущее время; о немедленной уплатѣ денегъ сборщиками податей кіевскому подкоморію изъ остаточныхъ суммъ; о нечиненіи препятствій обывателямъ, утратившимъ по разнымъ несчастнымъ случаямъ росписки въ платежѣ налоговъ; о составленіи новой люстраціи воеводства и выборѣ для того лицъ; о выборѣ лицъ для повѣрки сбора податей и взысканія недоимокъ и о назначеніи этимъ лицамъ вознагражденія; о пожертвованіяхъ въ пользу іезуитскихъ коллегій и другихъ католическихъ монастырей; о выдачѣ пособій обывателямъ, пострадавшимъ отъ пожара; объ отвѣтѣ на письма разныхъ лицъ; о разсмотрѣніи другихъ заявленій обывателей на слѣдующемъ сеймикѣ, —29 апрѣля 1720 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego, miesiąca aprila dwudziestego dziwiątego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mosci Żytomirskim, przede mną, Konstantym Didkowskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodzkim żytomirskim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi żytomirskiemi, comparens personaliter, wielmożny iegomosc pan Jozeph Potocki, regent ziemski y marszalek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich laudum seymiku relationis wielmożnych ichmosciow panow posłow, z seymu terazniejszego przybyłych, per oblatam podał in tenore verborum sequenti:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy, grodzcy, szlachta y obywatele woiewodztwa Kijowskiego, ziechawszy się na mieysce zwyczayne do Żytomirza, na seymik relationis z seymu przeszłego, wprzod w Grodnie zaczętego, a potym w Warszawie w roku teraznieyszym, tysiąc siedmset dwudziestym, kontynuiącego się, za uniwersałem nayiasnieyszego krola iegomosci, pana naszego miłosciwego, na ten że seymik pro die vigesima nona aprilis w Warszawie nam danym, naprzod, Panu Naywyszszemu podziękowawszy, że lubo per dissonos animos tristia fata machiny seymu przeszlego przez zerwanie nastąpiły, iednakże w ręku iego krolewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, salubria media przy nastąpionym blisko seymie nam wszystkim zostawił, że tandem, za sczęsliwym iego krolewskiey mosci panowaniem, z oycowskiego ku synam swoim pieczołowania, zaczęte saluberrimum opus pożądany odbierze skutek, iako z relaciey wielmożnych ich mosciow panow posłow iestesmy informowani, ktorym za prace fatigi et probata na seymie activitate, cum dispendio zdrowia y fortun, na tamtym mieyscie pro honore et decore woiewodztwa naszego poniesione, tak interessa publiczne, iako y przywatne woiewodztwa naszego, promowuiąc, debitas fundimus gratias y pamięc na sercach naszych aeviterne obligationi rysuiemy.

Po uczynionych zas relacyah przez tychżę wielmożnych ichmosciow panow posłow do dalszego seymikowania porządku, ktory iest anima rerum, przystępuiąc, żeby w woiewodztwie naszym per expectationem seymiku desideriorum nie ustawał, uprosilismy wielmożnych ichmosciow panow Nikodema Woronicza, podczaszego owruckiego, Adama Steckiego, łowczego kijowskiego, Kazimierza Ilinskiego, staroste niżynskiego, Stanisława Humienieckiego, posłow woiewodztwa naszego, do iasnie wielmożnych ichmosciow panow wielkiego y polnego hetmanow koronnych; ktorzy ichmosc panowie posłowie pro activitate sua, cum expressione podzienkowania, iako czulym wodzom pro custodia limitum woiewodztwa naszego pogranicznego, in futurum zas upraszaiąc, ażeby chcieli providere secu-

ritati granic woiewodztwa tegoż, na co y instrukcya szyrzey, tymże ichmosciom panom posłom dana, sonat, hos munus peragent.

Przestrzegaiąc wszelkiey całosci fortun y honorow naszych, ażeby per involutionem w sądach roznych w interessach zachodzących aliquam jacturam nie ponieslismy, plenipotenta iegomosc pana Szymona-Walen. Łewkowskiego, woyskiego żytomirskiego, na trybunał tak skarbowy Radomski, iako y Lubelski, praesenti laud. costituimus, ktoremu omnem vigilantiam et attendentiam w interessach woiewodztwa zalecamy, tak w trybunale Radomskim, tako y Lubelskim, co kolwiek occurret interessow woiewodztwa, ażeby adhibeat curam, y za prace temuż plenipotentowi zlotych pięcset z podatku, iako nayprędszego czy to z grodu czyli z innego naznaczamy, nie przepominaiąc przytym pracy y fatygi przeszłego plenipotenta iegomosci pana Joachima Niemirzyckiego, komornika ziemskiego kijowskiego, przez lat kilka podięte, ktoremu, approbuiąc anteriora lauda, tysiąc złotych także z podatku iako nayprędszego pozwalamy y assygnacye obydwom ichmosciom wydac wielmożnemu iego mosci panu commissarzowi woiewodztwa naszego zlecamy.

Ponieważ zas grody Żytomirski y Owrucki ieszcze należytey kulkulacyi z importancyi do skarbu z woiewodztwa naszego nie uczynili, a osobliwie iegomosc pan Synhaiewski, namiesnik grodzki owrucki, ani coram delegatis commissarijs sprawic się nie chciał, ani też, będąc adstrictus listem od wielmożnego iegomosci pana commissarza naszego, na seymik do uczynienia sufficientius kalkulaciy nie przybył; przeto, quo ad praeteritum statum, do słuchania kalkulacyi iegomosci pana namiesnika żytomirskiego wielmożnych ichmosciow panow Bazylego z Wyhowa Wyhowskiego, skarbnika y pisarza żytomirskiego, y Michała Tryzne-Jackowskiego, czesnika latyczewskiego, do indagacyi zas dostateczney iegomosci pana namiesnika grodzkiego owruckiego wielmożnych ichmosciow panow Michała Pawsze, podczaszego y podstarosciego grodzkiego, iegomosc pana Macieia Trypolskiego, podstolego, żytomirskich, y iegomosci pana Joachima Niemirzyckiego, komornika ziemskiego kijowskiego,

upraszamy; ktorzy ichmosc panowie namiesnicy żytomirski w Żytomirzu, owrucki w Owruczu sufficientem informationem et calculationem podatkow wybranych y na delatach zostaiących coram magnificis delegalis uczynią, non praeiudicando iednak sądom grodzkim, ieżeli by pod ten czas sądzic się miały. Przed ktoremi wielmożnemi ichmosciami delegowanemi y chorągiew wielmożnego iegomosci pana Steckiego, łoczego kijowskigo, rothmistra iego krolewskiey mosci, na tymże terminie calculum uczynic ma; ieżeli by zas z indagacyi uczynioney pokazało się przy iegomosci panu Synhaiewskim, namiesniku grodzkim owruckim, skarbowych zatrzymanych pieniędzy, ktore by in rem woiewodztwa do tych czas nie wypłacił, ale in commodum suum proprium obrocił, tedy z fortuny swoiey własney respondere powinien et subiacere executioni militari secundum praescriptum legis; in futurum zas, zabiegaiąc, żeby w regularney płacy woysku dalszey nie było protrakcyi, zlecamy wielmożnemu iegomosci panu Pawszy, iako podstarosciemu grodu Owruckiego, ut provideat securitati skarbowych woiewodztwa pieniędzy w grodzie swoim odbierania bez dalszey woiewodztwa szkody.

Deklarowane in antecessum per lauda cztery tysiące zlotych polskich wielmożnemu iegomosci panu Czaplicowi, podkomorzemu naszemu kijowskiemu, y do podatku czterdziestowego ichmosciow panow Aiexandra Pruszynskiego y Stefana Suryna, exaktorow, pro executione ordynowane, ponieważ do tych czas nie są de plano wypłacone, a z kalkulacyi pokazało się przy iegomosci panu Pruszynskim remanentem summam tysiąc trzysta siedmdziesiąt złotych polskich y groszy pułosma, przy iegomosci panu zas Surynie—tysiąc szescset y trzy zlotych polskich; te tedy summy oraz złączone, wynoszące dwa tysiące dziewięcset siedmdziesiąt y trzy złotych polskich y groszy pułosma, aby ichmosc panowie Pruszynski y Suryn, bez żadney dalszey protellacyi, wielmożnemu iegomosci panu podkomorzemu wypłacili, zlecamy et praesenti laudo obliguiemy sub ri-

gore, lege publica praescripto, et executione militari, na dobrach ichmosciow extendenda.

Interes wielmożnych ichmosciow panow Kazimierza na Steczance Steckiego, chorążego kijowskiego, ex ratione permissione Divina pogorzenia przy roznych papirach kwitow skarbowych Antoniego z Trypola Dedowicza-Trypolskiego, chorążego owruckiego, ex ratione pod czas funkcij swoiey poselstwa w Warszawie ukradzienia szkatuły z papirami roznemi, pieniędzmi y kwitami skarbowemi, y Michała Pawszy, podczaszego żytomierskiogo, itidem ex ratione kwitow poginienia skarbowych co, iako iest nam dobrze wiadomo, tak żeby to in futurum przez niepokazanie kwitow skarbowych cuiuscunque exactionis non noceat dobrom tychże ichmosciow praesenti laudo aż do teraznieyszego seymiku omnem securitatem cavemus.

A że w woiewodztwie naszym nowe znayduią się osiadłosci, ktore w taryffe nie wchodzą, a drudzy ichmosc obywatele woiewodztwa naszego patiuntur w dobrach swoich przez przeladowanie dymow iniuriam, subveniendo ktorych illationi, aby levamen ztąd mogli miec iakowy przez lustracyą nowych osiadłosci, tedy do zrewidowania onych uprosilismy ich mosciow w. panow Michała Strybyla y Jozefa Podborodeckiego, ktorzy fideliter zrewidowawszy kozdą wioskę, znayduiące się w woiewodztwie naszym, in scriptis na seymiku desideriorum pokazac maią.

Dispositiones, liquidationes et calculationes na sądach ostatnich skarbowych per actas, iako et institutionem iegomosci pana Adama Kozickiego ad investigandum zaległych podatkow et verificandum kwitow w całym woiewodztwie, ażeby zaległe po roznych dobrach podatki cum executione militari wybierał, y tę importantią ad dispositionem woiewodztwa oddawał, praesenti laudo approbuiemy, cum pensione, na ludzi y za fatyge iegomosci naznaczoną; oraz tegoż iego mosci pana Kozickiego ab omnibus impetitionibus, ex ratione obsequii iego mosci pochodzących, woiewodztwo evincere et tueri przyrzeka.

Interes fundacyi ichmosciow oycow iezuitow kollegium Owruckiego, że na przeszłym seymie nie odebrał effectum, do blisko na-

stępuiącego seymu by był włożony ichmosciom panom posłom przyszłym w instrukcyą, woiewodztwo miec w pamięci deklaruie y recessem do przyszlego seymu odkłada, iako y largicie ichmosciom xięży iezuitom, pawlinom, karmelitom, tu na tym mieyscu chwale Boskiey assystuiącym, do przyszlego, da Bog, seymiku desideriorum odkładamy.

Maiąc wzgląd na bracią nasze, przez ogien zruinowanych, iako to, iegomosci pana Michała Dubiskiego, Konstantego Wyszpolskiego, ktorym in vim subsidij charitativi po złotych dwiescie deklaruiemy; także iegomosci panu Dunskiemu przed tym laudo publico naznaczonych złotych sto, do tych czas nie wybranych, praesenti laudo approbuiemy; iego mosci panu Marcinowi Zubrowi złotych trzydziesci naznaczamy.

Na listy: pierwszy—od iasnie oswieconego iego mosci pana kasztellana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego; drugi—od wielmożnych ichmciow sędziow y deputatow, na trybunał koronny od woiewodztwa naszego obranych; trzeci—od wielmożnego iego mosci pana Olszanskiego, choronżego wołynskiego, in varijs materijs pisane, zlecamy odpisac iego mosci panu marszałkowi koła naszego, cum expressione wszelkich in desiderijs onych łatwosci.

Insze zas desideria ichmosciow braci naszych recessen do przyszłego seymiku odkladamy, a te laudum, ut publicum instrumentum, iego mosci panu marszałkowi koła naszego podpisac y do act grodzkich żytomirskich podac zlecamy.

Drziało się w Żytomirzu, in loco consultationum solito, roku tysiąc siedmset dwudziestego, miesiąca aprila dwudziestego dziewiątego dnia.

U tego laudum, przy pieczęci przycisnioney, podpis ręki iego mosci pana marszałka temi słowy: *Jozef-Antoni Potocki, regent ziemski kijowski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskieyo, manu propria.*

Ktore że to laudum, za podaniem iego mosci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystko de verbo ad verbum,

iako się w sobie ma, do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich iest ingrossowane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 215, листъ 38, актъ 26.

CXIX.

Инструкція обывателей Брацлавскаго воеводства своимъ посламъ, отправляемымъ на сеймъ: о сохраненіи правъ и привилегій шляхты; о выраженіи благодарности министрамъ и полководцамъ за заботы о благѣ государства; о неумаленіи гетманской власти; о недопущеніи войны съ Россіей; объ оставленіи въ силѣ инструкціи, данной посламъ на предшествовавшій сеймъ; объ участіи въ коронномъ трибуналѣ депутатовъ отъ духовенства и недопущеніи въ него членовъ земскихъ и гродскихъ судовъ и лицъ непривилегированныхъ сословій; объ удовлетвореніи претензій войска; о починкѣ артиллерійскаго обоза и аммуниціи; о пограничныхъ крѣпостяхъ; о несогласіяхъ съ Берлинскимъ дворомъ относительно Эльблинга; о княжествахъ Курляндскомъ и Семигальскомъ; объ отчетѣ по расходу суммъ на починку Каменецкой крѣпости; о прекращеніи споровъ съ Римской куріей относительно патроната и отвѣтственности свѣтскихъ лицъ предъ духовнымъ судомъ; о выкупѣ нѣкоторыхъ имѣній и починкѣ Монтонскаго шпица; объ открытіи дѣйствій монетной коммиссіи и изслѣдованіи серебряныхъ рудъ коммиссарами; о возстановленіи и починкѣ городовъ; о невывозѣ за границу необработанной шерсти; о запрещеніи евреямъ виноторговли; о неоказаніи покровительства торговцамъ рогатымъ скотомъ; о возстановленіи столовыхъ имѣній; о добываніи и продажѣ соли; о разграниченіи воеводствъ; о присутствіи членовъ земскаго суда въ трибуналѣ; объ уничтоженіи брестскаго шлюза; о возвратѣ актовыхъ книгъ, оставшихся въ Кіевѣ; о предупрежденіи насилій со стороны козаковъ; о выраженіи благодарности лицамъ, оказавшимъ услуги государству; о защитѣ интересовъ обывателей въ ихъ тяжбахъ; о присягѣ бургграфовъ; о судѣ надъ своевольными людьми; о недопущеніи на сеймъ диссидентовъ; объ изгнаніи раскольниковъ; о по-

жалованіяхъ жолнерамъ; о служебномъ несовмѣстительствѣ въ староствахъ; о предоставленіи Летичевскаго войтовства его первому владѣльцу; объ отчетности подскарбіевъ и участіи мѣстныхъ обывателей въ завѣдываніи таможнями; объ уравненіи монетной и хлѣбной мѣръ; о соблюденіи законовъ относительно сплава по рѣкамъ хлѣба и прогона чрезъ имѣнія воловъ,—22 августа 1720 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego, miesiąca augusta dwudziestego drugiego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mci Winnickim, przede mną, Kazimierzem Laudginem, namiesnikiem na ten czas starostwa y regencij grodzkim winnickim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi winnic., comparens personaliter, urodzony imc pan Giżycki, kapitan iego krolewskiey mci, dla zapisania do xiąg niniey-szych grodzkich winnickich, instrukcyą wdztwa Bracławskiego ich mciom panom posłom, na seym walny warszawski daną, z podpisem ręki wielm. imci pana marszałka koła rycerskiego, per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie y wpisanie do akt; a tak ia, urząd, annuendo comparentis affectationi, ad acticandum przyimuiąc, czytałem de serie verborum tali.

Instrukcya wdztwa Bracławskiego iasnie oswieconemu xiążęciu Stefanowi Swiatopełkowi-Czetwertynskiemu, podkomorzemu, wielmożnemu imci panu Stanisławowi Suchorskiemu, sędziemu ziemskiemu bracławskiemu, imci panu Karolowi Wyżyckiemu, podkoniuszemu y regentowi wielkiego xięstwa Litew., Dominikowi Kozierkowi-Bekierskiemu, generałowi-mayorowi Rzeptey, Michałowi Sołtykowi, staroscie grodzkiemu, Krzysztofowi Polanowskiemu, podstolemu buskiemu, posłom na seym ordynaryiny warszawski, w Winnicy, roku tysiąc siedmset dwudziestego, miesiąca augusta dwudziestego dnia.

Odbieraiąc laski, clemencyi y oycowskiego pieczołowania iego kr. mci, pana naszego miłosciwego, przez wydane uniwersały, przysłane sufficienter, instrukcyą widoczną dowody tanquam a Numine

propitio do utrzymania praw, swobod y wolnosci naszych demisissimo adorationis majestatowi jego cultu niesiemy przez ich mciow panow posłow iako nayuniżensze podziękowanie, a wieczną na sercach wyrysowawszy obligacyą, do Boga fundimus vota, ut imperium Eius faciat diuturnum.

Uznaiąc ichmciow panow ministrow status particułarem curam et sollicitudinem circa bonum publicum, na ktorych, tanquam columnibus Regni, Salus nititur universa, przy powinnym przez ich mciow panow posłow podziękowaniu, pełnym wdzięcznosci zapisuiemy charakterem, semper honor, nomen vestrum laudesque manebunt.

Wielkie wielkich wodzow merita et specialis affectus curaque in avertendis et amovendis malis od Rzeptey, ktorych przezornscią concivium bespieczne fortuny miast y pogranicza obrony powinną in pectoribus nostris obligatae gratitudinis znayduią reminiscentiam, a teraz unižone podziękowanie.

Ponieważ seym przeszły na manutenencij władzy hetmanskiey rozszedł, aby od tego interessu seym zacząc, instando do iego krolew. mosci, aby, według dawnych praw y swieżo traktatem warszawskim obwarowanych, ta władsa in suo pleno robore et praerogativa zostawała, y ieżeli iego krolewska mosc do osob ich mciow panow hetmanow maią diffidencyę, aby z dobrotliwey łaski swoiey revellare Rzeptey raczył.

Co kolwiek utilitatem et tranqullitatem publicam z relacyi, da Bog, powroconego iasnie wielm. imci pana wdy mazowieckiego, posła wielkiego do cara imci, zważac będą ichmosc panowie posłowie wtym communi sensui, innych akkomodowac się maią, na woyną iednak żadną, cum discrimine seymu, nie pozwalaiąc.

Kiedy fato publico seym blisko przeszły nie doszedł et wota tak j. kr. mci, pana n. m., iako y universorum ordinum nie powzieły swoiego skutku, tedy przeszłey instrukcyi punkta recomendantur activitati et promotioni ichmciow panow posłow, z tą iednak praecustodycyą, aby punkt korrektury trybunału non tam late był przed się brany y tylko circa primitivam institutionem trybunału in omnibus

punctis et clausulis semotis omnibus novitatibus et excogitatis regestris został reassumowany y utrzymany.

Depactacya zas w regestrach y w grzywnach aby nie była w trybunale koronnym, aby deputaci duchowni tylko do dwoch regestrow mixti et compositi należeli; electi także, iako saeculares, w lat cztery byli obrani; plebaeiae personae aby w trybunale y w sądzie żadnym nie stawali, ani też officiales terrestres et castrenses.

Pretensye woyskowe sanguine deservita merces, aby, iako kolwiek się ich liquide pokazało y pokaże, mogły bydz ex integro uspokojone, każde z swych dawnieyszych repartycij, quam urgentissime instabunt ichmc panowie posłowie.

Obmyslenie fundi na reparacyą artylerij w cekauzach, ludwisarniach prochownicach y innych requizytach, utrzymanie pogranicznych fortec, tudziesz zachodzące z dworem Berlinskim interveniencye, eliberacya territorij Elbingensis, na ktorą naypierwey respondeat jasnie wielm. imc pan podskarbi koronny z podatku ultimae consumentiae, a ichmc panowie kommissarze woiewodztwa z podatku młynowego, gdzie się tak znaczne obrociłi summy.

Xięstwa Kurlandzkiego y Semigalskiego interres activitati ichmosciow panow posłow y akkomodowaniu się do uniwersalney w tym zgody committitur.

Reparacya Kamienca z summy daney od oyca swiętego y krola imci reddatur calculatio, gdzie się podziały.

Controversia circa jura patronatus cum curia Romana aby salva omni meliori modo mogła bydz uspokojona; także żeby status spiritualis in causis terrestribus do sądu swego statum saecularem nie pociągał, omnem applicationem movebunt ichmosc panowie posłowie.

Wykupienie Potopu, reparacya Montanskiey szpicy, iako y Cyplu na Sanie, conformitati innych woiewodztw ichmc panowie posłowie assentient.

Komissya meniczna, iako naybardziey potrzebna, aby mogła iak nayprętszy y skutecznieyszy do otwarcia oney miec sposob, omnem ichmosc panowie posłowie navabunt operam.

Gory srybrne, ktore by się znalesc mogły y były usui et commodo Rzptey, provisa omnimodo saecuritate przez commissarzow, a statibus ordynowanych, indagowane et proviso Rzptey commodo disponowane będą.

Na restawracyą y reparacyą miast zgadzą się ichmc panowie posłowie secundum legem antiquam.

Wywożenie za granice wełny, iako więcey damnificat, a niżeli fructificat possessorom, tak ieżeli bydz ten sposob może, aby tu wyrabiana została, przez coby colluvies rzemiesnikow bydz mogła, a perconsequens tansze sukna.

Także aby żydzi win nie wozili, ani przedawali, promovebunt ichmc panowie posłowie.

Jako skarb iego kr. mci y Rzeczypospolitey per protectiones indebitas ma swoje znaczne detrimentum, tak przez też same y dobra ziemskie, traktowi zwykłemu podłegłe, nieopisaną cierpią ruinę, kiedy, po kilka tysięcy razem pędząc wołow, nie tylko mosty na przeprawach psuią, groble zdeptuią, sianożęci wypasuią, ale y same zboża mnostwem tak welkim tratuią; do ktorych protekcyi ieżeli kto ex potentioribus pogranicznych miesza się, summo scandalo observator indemnitatis skarbu, sam jasnie wielmożny imc pan podskarbi koronny, primatum tenet y zagranicznym kupcom daiący protekcyą, stipando ich ludzmi swemi, iako publicznemu w tym derogat podatkowaniu, tak prywatney szlachcie, na trakcie będącym, violentam infert injuriam; ktorym inconveniencyom omni possibili modo ichmc panowie posłowie nasi occurrent.

Redintegracya et reductio ad statum pristinum dobr stołowych tylko przez naznaczonych na to a Republica kommissarzow byc może satisfacta. Jak iednak ichmc panowie posłowie zgodzą się, ażeby ex palatinatibus et terris, gdzie ktora ekonomia subsistit, naznaczeni byli terrigenae et boni possessionati, ne fiat injuria bo·

nis terrestribus; ekonomia Szawelska, na ktorey eliberacyą binis constitutionibus w. x. Litewskie obligowało się, aby do iak nayprętszego przyszła wykupna, cum reditu unde exijt (?) do dobr stołowych i kr. mci starac się będą ichmc panowie posłowie.

Partykularnieysza i. kr. mosc, pan nasz miłosciwy, oycowska przezornosc, iako in advertendis malis et damnis, tak in promovendis bonis et commodis, manifeste palet, kiedy znalezioney, procz sufficiencyi bałwanowey soli, liquidi salis, in copia do robienia sposob, occurendo tak znacznemu zagranice znacznych kwot pieniężnych wywożeniu, przy dobrotliwey deklaracyi swoiey, że, more innych wdztw, sol suchedniowa distribuetur, tey tylko samey soli vecturam et comercium promovet, aby była acceptowana, urgebunt ich mc panowie posłowie.

Rozgraniczenie między wdztwami Kijowskim, Podolskim y Bracławskim aby była przez commissarzow a Republica naznaczona.

Ziemstwo wdztwa naszego na kadencij swego wdztwa aby in pleno numero trybunałowi morem wdztwa Lubelskiego assistat.

Sluza Brzyska depactatoria wszytkich statkow, na doł płynących, aby, iako nulla lege fundata, zniesiona była.

Xięgi wdztwa naszego, fato woyny w Kijowie załegłe były, od cara imci, według dwoiakiey deklaracyi iego carsk. wieliczenstwa, były przywrocone.

Urzędy aby byly possessionatis wdztwa dawane, salvis modernis possessoribus, iuxta constitutionem anteriorem wdztwa Podlaskiego y Bracławskiego, cavebunt ich mc panowie posłowie.

Ad plenariam remonstrationem iasnie oswieconego imci pana kasztellana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, strony garb, zkąd woiewodztwu naszemu wielkie pochodzą od kozakow tam osiadłych szkody et irritamenta malorum, ichmosć panowie, zniozszy się z ich mciami panami commissarzami, od iego krolewskiey mci y Rzptey do rozgraniczenia między Portą Ottomanską naznaczonemi, si quid non fuerit praeiudiciosum temuż rozgraniczeniu, stabunt pro bono publico y tegoż mieysca ufortifikowania promovebunt.

Interes iasnie wielmożnych ich mosciow panow Jabłonowskich, wojewody ruskiego y chorążego koronnego, a bardziey in capite położonego iasnie oswieconego imci pana Jabłonowskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, ktory, tanquam sol refulsit in clypeos factus pater patriae, idaea ducum, robur et firmamentum exercitus, libertatis columen honorificentia populi nostri pod Chocimem y Widniem, Lechici regni gloria, ktorego memoria in benedictionibus saeculorum, aby nigdy nie wysławione iego merita condignam odebrały gratitudinem, ich mciow panow posłow naszych osobliwszemu zalecamy staraniu.

In puncto dobr Neyborskich xięstwa Słuckiego, ktory interes iako przeszły seym magno agitabat motu, tak aby na tym mogł bydz, cum satisfactione partium praetendentium, uspokojony, promovebunt ichmosc panowie posłowie.

Interes iasnie wielmożnego imci pana woiewody wołynskiego ratione recessu sta tysiący na staroscie Krzepickim recommendatur ich mciom panom posłom.

Interes tak wielm. imci pana Zawiszy, starosty minskiego, respektem praemij podiętych prac na przeszłym seymie, iako imci pana Jakuba Leduchowskiego, concivis nostri, do Romana, kupca kijowskiego, activitati ich mciow panow posłow zaleca się.

Burgrabiowie aby wiedług prawa byli przysiężni.

Cunegunda ichmciow panow Lubomirskich aby była in satisfactione, instabunt ichmc panowie posłowie.

Wdztwa Ruskie, Kijowskie, Bracławskie, Podolskie aby mieli iudices suos na ludzi swawolnych, za granice in vim praedae zabiegaiących, praecisa appellatione.

Dissidentes aby na seymie ad activitatem nie byli przypuszczeni.

Filipowcow sekta, tanquam nociva fidei catholicae, aby była rugowana ex dominijs Rzptey, instabunt ichmc panowie posłowie.

Miesiące zołnierskie, stricte zolnierzowi actualiter służącemu, albo distincte zasłużonemu, aby conferowac raczył i. kr. mosc.

Aby ichmc panowie starostowie grodowi dwoch urzędow iedney osobie nie dawali, konstitucye o starostwach y woytowstwach annorum 1565, 1569, 1588, 1591, 1593, 1620 in toto reassumantur.

Interes imci pana Alexandra Dołszkiewicza, woyskiego owruckiego, względem woytowstwa Latyczowskiego, lennem prawem od nayiasnieyszego krola Jana Kazimierza swiętey pamięci imc panu Stefanowi Dołszkiewiczowi, rodzicowi imci, conferowanego, a teraz przez szczęsliwie panuiącego Augusta approbowanego, a przez wielm. imc pana staroste latyczowskiego, za przywilejem poslednieyszym, odebranego, zaleca się urgentissime ich mciom panom posłom, aby chcieli tak do majestatu i. kr. mci, pana n. miłosciwego, iako y do iasnie wielmożnych ich mciow panow pieczętarzow instare serio, żeby imc pan Dołszkiewicz, woyski owrucki, iako pierwszy possessor, względem przywilejow dawnieyszych był konserwowany.

Opisanie skarbu ministerij podskarbstwa, uczynienie calculi iasnie wielmożnych ichmcw panow podskarbich, tak koronnego, iako y w. x. Lit., a na cłach y mytach aby szlachta bene possessionati mieli superintendencyą, nie extranei, plebei, ani żydzi, zaleca się ich mciom panom posłom.

Coaequacya monety dla currencyi ordynaryjney, aby tak iak do skarbu wchodzi, eodem solo pretio brana była; coaequacya miary na zboża tychze ichmciow panow posłow oddaie się przezornosci.

Defluitacya statkow ze zbożem, iako y pędzenie wołow, niedawnemi constituciami naznaczone mieysca aby były obserwowane, curabunt ichmosc panowie posłowie.

Caetera activitati et dexteritati ich mciow panow posłow comendantur.

U tey instrukcij, per oblatam podaney, podpis ręki imci pana marszałka koła rycerskiego w te słowa:

Dominik-Ignacy Kosiorek-Bekierski, starosta korytnicki, generał-maior Rzptey, marszałek koła rycerskiego wdztwa Bracławskiego.

Ktorą to instrukcyą, per oblatam podaną, za podaniem y prozbą wyż mianowaney osoby, a za urzędownym moim przyięciem, wszytkie z początku aż do konca, de verbo ad verbum, tak iako się w sobie ma, iest do xiąg grodzkich winnickich inserowane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 4605, листъ 93, актъ 70.

CXX.

Инструкція обывателей Волынскаго воеводства своимъ посламъ, отправляемымъ на сеймъ: о выраженіи королю вѣрноподданичества; о согласномъ дѣйствіи пословъ всѣхъ земель и воеводствъ и объ утвержденіи постановленій Тарногродской конфедераціи; о сохраненіи за гетманами власти; о разъясненіи причины содержанія королемъ большаго количества войскъ; о сообщеніи свѣдѣній относительно результатовъ посольства къ русскому царю; о разсмотрѣніи пунктовъ прежней инструкціи, не обсуждавшихся на предшествовавшемъ сеймѣ; о соблюденіи договора съ войскомъ и вознагражденіи за заслуги генерала Ненха; о реформѣ трибунала и выборѣ въ него депутатовъ отъ каждаго повѣта; о самостоятельности воеводства въ завѣдываніи своими дѣлами; о ревизіи коммиссарами актовыхъ книгъ; о предоставленіи должности въ воеводствѣ мѣстнымъ владѣльцамъ; о несдерживаніи искусственно владѣльцами разливовъ рр. Стыри и Горыни; о внесеніи въ настоящую инструкцію пунктовъ изъ прежней; о формѣ постановленій трибунальскихъ декретовъ; о непривлеченіи свѣтскихъ лицъ въ духовные суды; о сохраненіи за обывателями Черниговскаго воеводства ихъ правъ и преимуществъ; о возвратѣ Слуцкихъ имѣній великому коронному маршалку; о признаніи лежащаго на с. Цецыновкѣ долга дв. Ледоховскихъ; о сохраненіи за вдовой Неборовской ея пожизненныхъ правъ; объ удовлетвореніи дв. Любомирскихъ за убытки и возвратѣ имъ с. Кунегунды; о возвращеніи имъ же шкатулки, захваченной вспомогательными войсками; объ оставленіи хоругви Кржышковскаго, переданной кн. Яблоновскимъ, за тымбарскимъ старостой; о вознагражденіи разныхъ лицъ за заслуги предъ государствомъ, защитѣ интересовъ и поддержкѣ ихъ жалобъ; о возвратѣ села Молоткова его первому владѣльцу; о предо-

ставленіи выгоднаго мѣста кіевскому подкоморію; объ удовлетвореніи послѣднимъ дв. Воронича; о возвращеніи дв. Киселю Сѣнницкаго староства; о назначеніи коммиссіи для опредѣленія границъ между Щуровецкимъ староствомъ и селомъ Гримультовкой; о потвержденіи фундушей католическимъ церквямъ и монастырямъ; о просоединеніи къ Малопольской доминиканской провинціи монастырей, отторгнутыхъ отъ Шлезвига и Чехіи; о назначеніи коммиссіи для предупрежденія пограничныхъ нападеній своевольныхъ людей; объ уничтоженіи Хотинской крѣпости; о поддержаніи согласія и единодушія между сеймовыми послами и постановкѣ ими на первомъ планѣ государственныхъ интересовъ,—26 августа 1720 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego, miesiąca augusti dwudziestego szostego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego krolewskiey mci Łuckim, przede mną, Janem Sopockim, namiesnikiem burgrab. zamku Łuck., y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, comparens personaliter, jmc p. Jerzy Ołszanski, czesnik kijowski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wołynskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodz. łuck. tę jnstrukcyą, na seym warszawski wiel. ichmciom pp. posłom daną, ad acta stanowszy, per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie oney y do akt wpisanie; a tak ia, urząd, annuendo affectationi jmci podawaiącego, ad acticandum przyimuiąc, pomienioną jnstrukcyą czytałem, tenoris sequentis:

Instrukcya wielmożnym ichmm pp. posłom z powiatu Luckiego—ichmm pp. Kazimierzowi Steckiemu, chorążemu kijow., Stefanowi Ledochowskiemu, podstolemu wołh.; z powiatu Włodzimirskiego—ichmm pp. Michałowi Czackiemu, stoln. wołh., Piotrowi Miączynskiemu, staroscie krzepickiemu; z powiatu Krzemienieckiego—ichmm pp. Janowi Cetnerowi, staroscie tymbarskiemu, Mikołaiowi Olszanskiemu, chorążycowi wołh., posłom, lando publico na seymiku przedseymowym, die vigesima tertia augusti, anno millesimo septingentesimo vigesimo, za uniwersałem jkmci, pana naszego miłosciwego, przypadłym, na seym warszawski ordynaryiny szescioniedzielny obra-

nym y przez powiaty uproszonym, w Łucku, in solito consiliorum locò, od w—wa Wołynskiego dana.

Widziec to kożdy iawniey sole meridiano powinien, jako boni principis labor omnium otium est jkmci, p. n. m., ktory, usiłowawszy wszystkie prace y starania około dobra pospolitego, die nocteque ducere na to siebie y panskie impendit zdrowie, ut bene sit patriae; także za nayiasnieyszych antecessorow swoich widział nas swiat, nullum servicij genus. . . . . ferentes; tenże y za szczęsliwego panowania jkmci, p. n. m., praw, wolnosci y swobod szlacheckich vigor aeterna cum pace virescat, y tu z naypierwszych dzis jkmci doznajemy partum, kiedy to, co prawa, wolnosci nasze y bespieczenstwo publiczne zwykło stanowic, a postanowione utrzymowac, z dobroczynney łaski nam składa, to iest, seym ordynaryiny, votis populi y prawu zadosc czyniąc, za co z naynizszą majestatowi pauskiemu idąc obserwancyą, serce życzliwych poddanych in vim hołdu oddaiąc, prawdziwych apprekacyi monarsze swemu dyi sibi dent annos . . . . caetera . . . .

A iako jkmosc, p. n. m., prawdziwszy oyczyzny ociec, z instrukcyey swoiey promowuie konfidencyą zobopolną y zupełną ku majestatowl ufność, iakby z uniwersalnym mowic oycem: fili, prebe mihi cortuum,—tak w-wo nasze, maiąc nie znotowane, nigdy przeciwnie ani zmazane vicissitudine fatorum, te offert przez ichmciow pp. posłow, obliguiąc ichmcw n. w. mm panow, aby nietylko sami, ale y z innych woiewodztw y ziem electos cives na tamte mieysce do zgodney zapraszali iednosci, wiedząc ten nieuchybny termin, że amor populorum — custodia tuta regnorum; i na tym fundamencie, seym konfederacyey Tarnogrodzkiey aby in toto był utrzymany y konserwowany, exactissime pormoverunt ichmc pp. posłowie.

Władza hetmanska, dosyc prawem już opisana, osobliwie na prawie postanowionym seymu pacificationis warszawskiego, przy ichmciach pp. hetmanach býdz powinna.

A że revelatum est nobis, ale non nosse misteria datum, dla czego jkmoca, p. n. m,, nie ufa bespieczenstwa swego et arma, qui-

bus fas est, ichmm pp. hetmanom suplikowac będą ichmc pp. posłowie n. w. mm, aby jkmosc, p. n. m, chciał revellare te misterium na teraznieyszym seymie, bo w—wo nasze, ministerium broniąc, nic osoby oswiadcza się, że non cives est, in quem classica legis audierit, maiąc zupełną nadzieie, że te nie będą przeciwko wolnosci ani prawu.

Legacya jw. jmc p. w- dy mazowieckiego do nayiasnieyszego cara jmci y tego powrot infallibili eventu doniesioney powinien miec ichmw pp. posłow, n. mm. panow, sufficienter instructos, ad capiendas resolutiones na doniesione z relacyey punkta, iakie patebunt. Więc w-wo nasze instruit ichmw pp. posłow, n. mm. panow, aby, conformiter z innemi ichmciami zgadzac się et cum plenis ordinibus, ponieważ nie możemy in re futura ichmciow panow ina czey plenius informare. Teraz przy tey kommissyey ichmcm pp. posłom zakładamy appendicem: viderent, ne quid Reipublicae detrimenti adferrent, osobliwie co by nas miało w jakie involvere woyne, chcąc miec ichmcw, n. w. mm. panow, pacis non belli authores.

Że zas dla limity seymu Grodzieńskiego alias szczęsliwie in puncto securitatis internae et externae determinowanego, a ostatniego niedoszłego, inne punkta, w jnstrukcyach jkmci, p. n. m., przeszłych wyrażone, sortiri effectum ferendarum legum nie mogły, dla czego w-wo nasze, akceptuiąc te wszytkie tam quo ad bonum publicum, quam privatum interesse, ichmcm pp. posłom manu tenere injungit.

Traktat z woyskiem, jako widzi w-wo nasze, że iest potrzebny, tak zleca ichmcm pp. posłom, n. w. mm. panom, aby ten punkt cum tota Republica trzymali, kontentuiąc tak woysko, iako y niesmiertelney pamięci wodzow zasługi. I tu oraz recommendantur stare zasługi s. p. w. jmc p. Nenchy, podkomorzego inflant., generała woysk jkmci, aby dobrze zasłużone praetium laboris non sterilescat, ale reddat suum fructum godnym wielkiego oyca sukcessorom.

Korrektura trybunału aby reassumowana była, prosiemy, y żeby tąż rotą deputaci nasi przysięgali, tak iako y innych woie-

wodztw, y aby tylko trzech było deputatow z kożdego powiatu po iednemu, ale activi wszyscy trzey, ktorych elekcya aby seorsive była naznaczona, to iest, kożdego w swoim powiecie, quotannis, znosząc iuż te alternate po powiatach y tak liczne w kupie seymiki, przy ktorych trudno uniknąc owego przysłowia: ubi multitudo, ibi confusio.

Będą upraszac ichmc pp. posłowie y w tym serio allaborowae, aby mogło mlec liberam dispositionem w-wa interessow swoich y pomiarkowania domowego.

Adjungent y to, aby per constitutionem byli ordynowani ichmc pp. kommissarze do rewizyi xiąg ziemskich y grodzkich, to iest, do wszystkich trzech powiatow, ciż sami, ktorzy iuż raz per laudum byli obrani.

Officialistowie grodzcy aby byli szalachta terrigenae w-wa tego et bene possessionati; instabunt ichmc pp. posłowie, aby ten punkt był seorsive notowany lege publica.

Defluidacya Styru y Horyni aby nie tamowana była przez possessorow, tak iako antiqna praxis et usus każe, starac się będą icmc pp. posłowie, n. w. m.m. panowie, powinni tudziesz, na rzekach tych aby tamy, nie słusznie porobione, byli poznoszone.

W inszych zas punktach stosowac się należy do przyszley instrukcyi, ktorą in toto teraz reassumuiemy, zlecaiąc jmci p. mar. szałkowi koła naszego, aby też same de verbo ab verbum inserował y z teraznieyszą złączyc się raczył, ktorey extractum vide ad finem tey instrukcyi.

Dekreta, ktore vim legis sapiunt, aby byli abrogowane juxta hanc constitutionem, ktora probabitur następuiącym proiektem: projekt wiel. jmc. p. Manieckiego, podkomorzego czerniechowskiego, w jnstrukcyi podany: Gdy znayduią się dekreta, ex serijs controversijs lata w przeswietnym trybinale koronnym, legis sapientia explicite wyrażaiące, konstytucye tysiąc szescset dwudziestego siodmego et millesimo sexcentesimo trigesimo octavo o dekretach trybunalskich convelentia, obviando temu medio reassumendae legis, obowiązuiemy

ichmc pp. posłow, aby placitum całey Rzeczypospolitey in commune bonum, ktore podane ad exequandum, ad impraetandum kożdemu sądowi utrzymuiąc, o reassumpcyą starali się.

Gęste zas uskarzania się obywatelow naszych na duchowne osoby respektem evokationis in causa juris do sądu swego, gdzie, iesli pozwany nie stanie, rygor klątwy niezmazany następowac zwykł, a przez te ewokacyą prawo nasze y prerogatywa szlachecka convellitur; niech memorem kożdego z ichmciow pp. posłow czynią, aby, invetitam agrawuiącego zwyczaiu, starali się o rigor quingentarum marcarum per evocatione do sądu duchownego, o co aby się godziło upomnic w sądzie trybunałskim.

Woiewodztwa Czerniechowskiego utrzymuiąc integritatem honorow, że lubo per infelicem casum całey Rzeczypospolitey avulsa bona ochronienia przez to inszych woiewodztw zostali, iednak indienatae tegoż w-wa, capaces omnium honorum, nie maią nic przeciwnego wolnosci y owszem konformuią się z innemi woiewodztwami propter totum Rplcae, zlecamy, aby konserwowani przy dawnych prawach, honorach obywatele w-wa Czerniechowskiego byli.

Sprawa jw. jmc p. marszałka w. k. do sądow seymowych o dobra Słuckie, w xiąstwie Litewskim leżące, successione naturali na jmci spadłe, intentowana, aby sumario processu sądzona y skonczona była et ad possessionom tychże dobr iako nayprzędzey przysc mogł, instabunt ichmc pp. posłowie.

Desiderium ichmciow pp. Ledochowskich, starosty włodzimirskiego y podstolego wołynskiego, n. w. mm. panow, in ratione summy, wydaney na wies Ceceniowke, w powiecie Krzemienieckim leżące, ktorą s. p. dziad ichmciow n. w. mm. panow wyliczył Kryczynskiemu y innym tatarom, na co krola jmci Michała y przywiley iest; aby tedy ta summa była per constitutionem przyznana, instabunt ichmc pp. posłowie.

Także jmc pani Nieborowskiey, starosciney salkowskiey, słuszna pretensya aby circa jura sua communicativa konserwowana była, niech będzie memoriae ichmciow pp. posłow.

Justa querimonia domu jw. ichmciow pp. Lubómirskich względem Kunegundy nie tylko justitiae et aequitati, ale też y osobliwszemu na przeszłym Grodzienskim y Warszawskim zerwanym seymie caley Rzqltey y nayiasnieyszemu maiestatowi jkmic przez ichmcw pp. posłow zalecona respektowi, ponieważ na przyszłym seymie optatum nie mogła dla zerwania seymu sortiri effectum, tylko na seymie Grodzienskim taż pretensya jw. ichmcw pp. Lubomirskich wzgledem Kunegundy do przyszłego w recess poszła seymu; zaczym ichmc pp. posłowie wdstwa naszego justum jw. ichmcw pp. Lubomirskich renovabunt dolorem, oraz supplikowac będą do nayiasnieyszego majestatu jkmci y całey Rzpltey, redeat ad dominum, quod erat ante suum, y ta Kunegunda tot constitutionibus regum et pactis conventis przez nayiasnieyszych krolow y całą Rzpltą obwarowana, in manibus jw. ichmcw pp. Lubomirskich et in pacifica onych dziedzicow possessione haereat. Carentia zas usus et fructus z tey Kunegundy, tudziesz y szkody przez demoliowanie y zatracenie szybu aby byli rekompensowane, ichmc pp. posłowie w-wa naszego, iako przy prawie y sprawiedliwosci obstawac na przyszłym będą powinni seymie.

Niemnieyszą jw. jmci p. Lubomirskiego, starosty sandomirskiego, zabranego, stante civili motu, skarbcu na Wiszniczu przez woyska auxiliarne jkmci szkode nayiasnieyszemu maiestatowi jkmci y całey Rzpltey ichmc pp. posłowie doniosą, oraz upraszac będą nomine wdztwa naszego, aby tenże skarbiec, sine quavis pretensione et remora, jw. jmc p. Lubomirskiemu, staroscie sandomirskiemu, był oddany.

Wielkie merita w. jmci starosty tymbarskiego, tam in toga, quam in sago, nie tylko w-wu naszemu, ale y całey Rzpltey iawne y wiadome, stimulant nas wszystkich do tego, aby ichmc pp. posłowie imieniem całego w-wa starali się w interessie chorągwie pancerney jmci m. m. pana, ktorą jmc n. m. m. pan ieszcze stante..... jmci p. Krzyszkowskiego, starostą włodzimir., otrzymał na siebie, y to wszytko adimplevit, cokolwiek mogło fundare firmam possessio-

nem tey chorągwie jmci n. m. m. panu; teraz nie wiemy, unde hoc, że wydany list przepowiedny na też chorągiew jmci p. Jablonowskiemu, staroscie białocerkiewskiemu, co iako contra justiciam zasłużonemu et sine nota viro te prejudicium czynic, tak instabunt ichmc pp. posłowie, aby jkmosc, pan n. m., iako numen expositum cunctis nullique negatum, tak y jmci m. m. panu staroscie chciał non deese, kontentuiąc pacata possessione tey chorągwie jmci m. m. pana.

Interess jmc p. Ledochowskiego, stoln. drohic., reguluiący się do kupca moskiewskiego, recomendatur ichmcm pp. posłom, aby w nim mieli seriam animadversionem y starali się o iak naysposobnieyszy iego skutek y satysfakcyą.

Interess w. jmc p. Zawiszy, starosty minskiego, ktory, na kożdym mieyscu daiąc magna documenta virtutis y na przeszłym niedawno multo sudore pracuiąc, że zatym meretur justam w sercach braterskich compassionem, aby tak wielkie pracy y koszty jmci, m. m. pana, nie byli bez rekompensy proporcyonalney dignissimo civi, instabunt ichmc pp. posłowie authoritate et activitate sua.

Interess jmc p. Baranowskiego, podczaszego bracław., funduiąc się na traktacyc et sponsione Rzpltey, ażeby przez interpozycyą ichmcw pp. posłow do skutku był przyprowadzony, upraszamy.

Interess jmc p. starosty kliszczelewskiego, iak w przeszłey instrukcyey był konnotowany, tak y teraz ichmcw pp. posłow do promocyey recommendatur.

Sitiens tak dawno justitiam jmc p. Alexander Dołżkiewicz, woyski kijowski, compatriota w-wa naszego, ażeby przez promocyą ichmciow pp. posłow y interpozycyą, od jw. jmc. p. kanclerza w-o koronnego, per judicatam mogł bydz ukontentowany, dla ktorogo pro....kcyey nie bez osobliwszego kosztu swego invigilando nie tylko seymom, ale y ustawicznym sądom.

Querella ichmcw pp. Ruczynskich, Gruszeckiego, Rudnickich, Chołodeckich justam w sercach naszych znayduie compassionem;

zaczym upraszamy ichmosciow pp. posłow, n. m. m. panow, aby, co ex re et congruo należec będzie, dali ichmc pp. posłowie swoie suffragium.

Wies Mołotkow, prawem lennosci od krolowey Bony zaszczycaiąca się per consequens y od innych krolow per cessionem juris, za przywileiem nayiasnieyszego krola jmci, w dom ichmcw pp. Piotrowskich revoluta, ponieważ ad malam informationem, za przywileiem nayiasnieyszego krola jmci, jmci p. Brodowskiemu, sekretarzowi w. x. Litewskiego, oddana, insanbunt ichmc pp. posłowie, aby taż wies circa antiquum jus lennosci zostawała y jmc p. Piotrowski circa possessionem tey wsi zostawał.

Jegomosc p. podkomorzy kijowski, maiąc assekuracyą jkmći z pierwszych wakansow, ktoryby cztery tysiące roczney intraty uczynił, instabunt ichmc pp. posłowie o satysfakcyą.

Successores s. p. jmci p. Woronicza, stolnika kijowskiego, nie odebrawszy satisfastionem za kommisarstwo przez s. p. oyca swego, do nayiasnieyszego eara jmci moskiewskiego destinato, żeby mogli, iako insi ichmosc, laboris sui frustu gaudere.

Recurrit cum desiderio suo brat nasz imc p. Mikołay Kisiel, ażeby ad possessionem, violenter ademptam, starostwa Siennickiego był przywrocony.

Ponieważ między dobrami jego krolewskiey mci, starostwem Szczurowieckim a dobrami dziedzicznemi wsią Grzymałowką zachodzą dyfferencye o grunta; przeto, inhaerendo konstytucyey tysiąc szescset pierszy y jey reassumpcyey in anno mellisimo sexcentesimo quadragesimo septimo o granicach generalnych woiewodztw, upraszac będą ichmosc pp. posłowie, n. m. m. panowie, o kommissyą u jkmci.

Fundacya ichmc o.o. karmelitow bosych w Wiszniowcu aby approbowana była. Fundacya ichmcw o.o. jezuitow w Krzemiencu o tąż samą recurrit. Ichmosc xięże kapituły Ołyckiey, tam longo tractu juris et post tot convictiones et decreta, że nie mogą przysc ad possessionem Mniszowa juri suo obnoxij przez protekcyą wiel.

jmci p. feltmarszałka Fleminga, insanbunt ichmsc pp. posłowie, n. m. m. panowie, od Rzpltey do krolá jmci, p. n. m., aby, amans justitiam, nie dał injustam protegere causam jmci p. feltmarszałkowi.

Prowincya Małopolska Dominika swiętego ratione avulsorum conventuum do Szlęska, a tam longo tractu w possessyey ichmcw o.o. dominikanow zostaiące, teraz avulsa do Szląska, drugie do Czech, aby były przywrocone do prowincyey Polskiey, jkmsc, p. n. m., instancyą tak ad sedem apostolicam, iako y nayiasnieyszego cesarza jmci, imponet, upraszac będą ichmosc pp. posłowie.

Kommissyą upraszac będą ichmsc pp. posłowie, n. m. m. panowie, aby naznaczona była cum plenaria focultate sądzic tych, ktorzy, nad granicą zostaiąc, nie uważaią vicina foedera, odważaiąc się wpadac za granice lub protegere czyniących podobnie iako tu doniesiono mamy przez jo. jmci p. Krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, że nad granicą turecką pokazuią się rowne exorbitancye ktore że funesta za sobą quaeque minantur, ichmosc pp. poslowi to deferent statibus y o kommissyą do sądzenia upraszac będą, aby byli constituti judices na to et in similia.

A że contra fas et aequum bo przeciwko paktom wszystkim wystawiona forteca Chocinska na tym mieyscu, kędy prawem vetitum, trwozlewe za sobą ciągnie subsequencye: zaczym instabunt ichmosc pp. posłowie tak u Rzpltey, iako u krola imci, p. n. m., aby przez interpozycye etiam extranearum potentiarum przysc tandem ad demollitionem tey straszney machiny, boc nemo vicino serpente secure dormire potest.

Kommissya Borecka, ex mandato jkmci odprawiona, approbetur, instabunt ichmosc pp. posłowie, n. w. mm. panowie, do jkmci y stanow Rzpltey.

A iako to iest probatissimum remedium y naypierwsza kondycy a wszełkich negocyacyi zaczynaiącycyh się miłosc y konfidencya zobopolna, tak, wnikaiąc tey dyskordancyi, ktora nieuchybnie wydac by musiała niewdzięczną oyczyznie harmonią,gdyby miała ad illum przysc disordinem idących studia incontraria, żeby miał ieden mo-

wic: surge aquilo; a drugi—veni auster(?); dla tego injungimus primario ichmosciom pp. posłom, naszym w. m. m. panom, aby nietylko sami z sobą omni certowali amicitia, ale y ze wszytkiemi generału naszego ichmosciami pp. posły, n. w. m.m. pany, przeswietnego woiewodztwa Czerniechowskiego, to specialissimo maiąc pro probabili, że „unita virtus fortior", ktorymi konkluduiąc instrukcyą naszą słowy Jana swiętego, do iednosci animuiemy: Diligite vos adinvicem. Caetera zas activitati et dexteritati ichmcw pp. posłow, n. w. m.m panow, zlecaiąc, upraszamy, rem current populi, ut suam.

U tey instrukcyey, per oblatam podaney, przy pieczęci przycisnioney, podpis rąk wiel. jmci p. marszałka koła rycerskiego w te słowa:

Jerzy Olszanski, czesnik kijovski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wołynskiego, mp.

Ktora że to instrukcya, per oblatam, podana, za podaniem y prozbą wyzmianowanego wiel. jmci podawaiącego, a za moim urzędowym, przyięciem, wszystka, z początku aż do konca, słowo w słowo, tak iako się w sobie pisana ma, do xiąg ninieyszych gzodzkich łuckich iest ingrossowana.

Кн Кіев. центр. арх. № 2259, л. 282, актъ 72.

CXXI.

Инструкція обывателей Кіевскаго воеводства, своимъ посламъ, отправляемымъ на сеймъ: о выраженіи благодарности королю за назначеніе второго сеймика послѣ сорваннаго перваго; о сохраненіи въ силѣ постановленій конфедераціоннаго сейма; о согласномъ дѣйствіи пословъ по вопросу объ отношеніяхъ Польши къ русскому царю и недопущеніи войны съ нимъ; о неизмѣненіи компетентности гетманской власти; о реформѣ трибунала, выборѣ въ него депутатовъ отъ духовенства и объ условіяхъ составленія и написанія трибунальскихъ декретовъ; о разграниченіи Овручскаго и Мозырскаго повѣтовъ и назначеніи времени и мѣста для съѣзда коммиссаровъ; объ уплатѣ жалованья войску; о скорѣйшемъ вознагражденіи за заслуги дв. Яблоновскихъ; о возвратѣ Слуцкихъ имѣній великому коронному маршалку; о поддержкѣ ходатайства кіевскаго хорунжаго; о возвратѣ дв. Любомирскимъ им. Кунегунды и вознагражденіи ихъ за заслуги и понесенныя на пользу государства расходы; о непринадлежности имѣнія дв. Щуковъ къ вел. княж. Литовскому и неплатежѣ ими подымнаго въ казну княжества; объ исполненіи королевскаго обязательства осносительно обезпеченія доходности им. Осекрова; о разграниченіи Межировскаго войстовства отъ Барскаго староства; объ уничтоженіи назначенныхъ таможенъ и отмѣнѣ такихъ-же пошлинъ; о неоказываніи обывателями поддержки заграничнымъ купцамъ въ обходѣ ими таможенъ и платежа пошлинъ; объ устройствѣ плотинъ и мостовъ и опредѣленіи гребельнаго и мостового налоговъ, а также о наложеніи строгаго наказанія за нарушеніе этого постановленія; о возвращеніи Малопольской провинціи принадлежавшихъ ей доминиканскихъ монастырей; обѣ открытіи дѣйствій реляцiйныхъ судовъ; о вознагражденіи нѣкоторыхъ обывателей за ихъ заслуги и издержки для пользы государства и воеводства; о признаніи за дв. Скипоромъ леннаго права на Сейковское имѣніе; о защитѣ интересовъ дв. Ледуховскаго въ его тяжбѣ съ заднѣпровскими кредиторами; объ утвержденіи за дв. Головинскими имѣній, переданныхъ ихъ предками въ Острожкую ординацію; о допущеніи ксендзовъ Олыцкой капитулы до владѣнія с. Мнишовымъ, согласно съ судебными рѣшеніями;

объ опредѣленіи границъ Польши и Россіи для предупрежденія вторженій русскихъ отрядовъ въ польскіе предѣлы; объ укрѣпленіи и снабженіи горнизономъ Бѣлоцерковской крѣпости; о разсмотрѣніи прежнихъ инструкцій, данныхъ посламъ на предшествовавшіе сорванные сеймы,—
10 сентября 1720 года.

Roku tysiąc siedmset dwuzdiestego, misiąca septembra dziesiątego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mosci Żytomirskim, przede mną, Konstantym Didkowskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodzkim żytomirskim, y xiędami ninieyszemi grodzkiemi żytomirskiemi, comparens personaliter, wielmożny iegomosc pan Stanisław Tysza-Bykowski, czesnik plocki, marszalek kola rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomiskich instrukcyą, niżey inserowaną, wielmożnym ichmosciom panom posłom,, na seym walny Warszawski od woewodztwa Kijowskiego obranym, ratione intro contentorum daną, s podpisem ręki swey własney y przy pieczęci przycisnioney, per oblatam podał, tenoris sequentis:

Instrukcya na seym walny, ordynaryiny szescioniedzielny Warszawski wielmożnym ichmosciom panom: Antoniemu Dedowiczowi z Trypola Trypolskiemu, chorążemu owruckiemu, staroscie wyszgrodzkiemu y trechtemirowskiemu, sędziemu grodzkiemu kijowskiemu, Alexandrowi na Pokalewie Kniehyninskiemu, podstolemu kijowskiemu, Jerzemu Olszanskiemu, czesnikowi kijowskiemu, Marcinowi Szczuce, staroscie wąwolnickiemu, Janowi Potockiemu, staroscie ulanowskiemu, Marcianowi Axakomi, skarbnikowi kijowskiemu, posłom, in loco consultationum solito, w Żytomirzu, zgodnie obranym, za powtornym uniwersalem iego krolewskiey mosci, pana naszego milosciwego, po zerwaniu pierwszego seymiku, dnia siodmego septembra roku tysiąc siedmset dwudziestego dana.

Jeżeli observantia praw iego krolewskiey mosci, pana naszego milosciwego, wskładania seymu in praefixo termino wszystkich słu-

sznie powinną trzymac in ambiguo zdanie, rex an pater felicior widząc, gdy, dziedzicznych panstw swoich odłożywszy na strone negotiatie, nieodiezdzaiąc za granice, nato panskie impendit pragnienie, aeternas volvans sub pectore curas, aby to w prawo praefixit, co voto populi, plus quam delitium mogł in tempore adimplere; dopiroz nierownie uznawac należy woiewodztwu naszemu dobroczynnę et longas regibus esse manus, kiedy, po zerwanym pierwszym seymiku antecomicialnym, circa legem fundatam, terminie visitans et longos recessus pogranicznego woiewodztwa y iuż z desperowanym opeque cuncta destitutus zwyczaiem naywyszszego rządcy, ubi desunt humana consilia, iuvant divina auxilia, tym co iest ad tribum magestati iego krolewskiey mosci, pana naszego milosciwego, gratią gratis data, adstitit woiewodztwu naszemu, naznaczaiąc powtorny seymik electionis ich mosciow panow posłow na dzien siodmy septembris anni praesentis, za co millenis resonet si... vocibus ora niedosc by było na ogłoszenie łask y dobrodzieystw panskich, ktorych cneomisatie fastis cunctique famae per orbem zostawuiąc sam, na sercach swoich aere perenniori monumento gratam zapisuiąc memoriam, to przynayniszszey magestatowi panskiemu stawamy poprzysięzono expraessią, że przy dostoięstwie iego krolewskiey mosci, pana naszego milosciwiego, et vulnere praemi et mortem subire parati. A iako wszystkich woiewodztw na pierwsze powinne bydz pacis medyatie niesczęsliwie longa doznawszy praxi belli aleam, y w niey oraz quae sit licentia ferro wyprobowawszy surowie dopieroz bardziey pograniczne woiewodztwo nasze do tego zmierzac powinne kąca, quae pacis sunt tak o to unice y na teraznieyszym seymie przez ichmosciow panow posłow supplikowac iego krolewskiey mosci, iako przeswitnego senata, naszych wielce mosciwych panow obliguie, mowiąc, że pacem poscimus superi, non date gentibis iras, co raz internam fundare powinno tranquilitatem, tu iako na zupełney zawisła kąfidencyey inter status tak woiewodztwo nasze, promowuiąc y obliguiąc ichmosciow panow poslow naszych wiele mosciwych, aby omni reverentia ku magestatowi panskiemu sami y innych ichmosciow, z

innych woiewodztw electos cives, do tego obligowali, aby nie tylko intentionaliter, ale y wszeliką negotiatio do wspełney zgody zmierzali, maiąc pro obiecto szczęscia publicznego fidem, regem et legem, y na tym fundamencie, seym pacificationis konfederacye Tarnogrodzkiey aby był in toto obserwowany, obliguiemy ad promovendum ichmosciomc panom posłom naszym, wielce mosciwym panom.

Powrot iasnie wielmożnego imci pana woiewody mazowieckiego w legacyey Rzeczypospolitey od nayiasnieyszego cara imci, iako infallibilis iest naszym, tak powinien by miec ichmosciow panow posłow instructos ad capiendas resolutiones, ale in futuris non datur scientia; więc woiewodztwo nasze inaczey nie może instruere ich mosciow panow posłow, tylko aby wspolnie ze wszystkiemi woiewodztw, poslami zgadzaiąc się, to co ntile et decorum będzie tak całey Rzeczypospolitey, iako y woiewodztwa naszego in particulari, non provocantes iednak bella concludowali.

Władza hetmanska, triste spectaculum pierwszego seymu, niepodobna iednak, abysmy y na teraznieyszym do iego krolewskiey mosci, pana naszego miłosciwiego, suplikowac nie mieli. aby raz opisana prawem osobliwie seymu pacificationis ostatniego Warszawskiego, zostawała in suo esse et robore.

Correktura trybunału koronnego, iako iuż raz zdała się Rzeczypospolitey całey omnino potrzebna, tak y powtore displicere nequit potrafi w tą summa summarum dexteritas wszystkich ichmosciow panow posłow z woiewodztw y ziem, że to, co kolwiek pro defectum vel excessum lubo licentiam ex orbita wypadło prawa, do dawney wprowadzi ryzy; teraz że tristum et vulgare est, aby raz na rok tak z woiewodztw, ziem y powiatow, iako y z kapituł, obierac deputatow iudices trudno, nie wątknąc imci xiędza Jełowickiego, ktory po zmarłym deputacie z kapituły Krakowskiey obioł funkcyą, za powtorney złozeniem funkcyi kapituły, ale y tedy takowe cum publico scandalo in futurum nie bywały electie, ichmosc panowie posłowie promovebunt seriosissime, oraz urgentissime obstabunt do stanow Rzeczypospoliiey o skassowanie dekretu uciąźliwego trybu-

nalskiego na wielmożnego imci pana Trypolskiego, chorążego owruc kiego, ex nullo demerito w sprawie z tymże iego moscią sędziem Jeło wickim ferowanego.

Znosząc zas perpetuam dictaturam, ktora ex antiqu itat była w animadwersyey, iesli historykom wiara, że dictaturae ad tempus sumebantur; dla tego woiewodztwo nasze promovet, aby do correctury trybuyału przydac y to, aby imc pan pisarz ziemski lubelski nie miał potestatem pisac dekretow wszystkich, ale tylko woiewodztwa swoiego; innych zas woiewodztw pisarz lub officialis, ktory na ten czas w woiewodztwie będzie electus, mieli ius pisac decreta w woiewodztwach swoich; carentia zas tych, deputat trzymał pioro, chcąc, ut divisae potentiae minus saeviant.

Zachodząc dysquizicye powiatu Owruckiego z powiatem Mozyrskim in ratione granic, iako też y między samemi powiatami, dislimitatem w woiewodztwie naszym że do tych czas non effectuata; dla czego upraszac będą ichmosc panowie poslowie o naznaczenie ichmosciow panow komissarzow tak z wielkiego xięstwa Litewskiego, iako też y woiewodztwa naszego, cum termino praefixo kommissiey, gdzieby ziachawszy ichmosc, unius vel duorum non obstantia, mogli exequi kommissią et ponere terminos, qui presenti nequeant.

Traktat z woyskiem przyznaiąc woiewodztwo nasze de justitia potrzebny, ne merces operanorum defraudetur, tak zleca woiewodztwo nasze, aby ichmosc panowie posłowie ten punkt cum tota Republica trzymali, kontentuiąc tak woysko, iako y niesmiertelne wodzow zasługi, dokąd że per omnem justitiam wielce godnego oyca nullique secundum wodza sukcessorowie iasnie wielmozni ichmosc panowie Jabłonowscy, woiewoda russki y chorązy koronny, par nobile fratrum, faecunda gloria matris, ktorym gdy godnosci y aestimacyey zawsze oyczyzna bydz powinna dłużnikiem, grata pensando wiecznie memoria wielkie wielkiego imienia akcye, tak, z drugiey strony, co ad refusionem erogowanych kosztow na reginenty y podlużoney fortuny tak znaczny, że mowic może....lat magni nominis umbra na-

leżąca częsc ieszcze do possessiey ichmosciow należy; tedy de lege et de justitia restituitio wszystkich summ ichmosciow panow, co gdy Rzeczypospolitey iest przyciezy; teraz więc medium promowuie woiewodztwo nasze, aby, wszedłszy in liquidationem summ et tractatum z ichmosciami pany, teraz czym inpar in parte succurrere necessitati ichmosciow panow na uspokoienie dlużnikow, residuum zas summy w reces puscic do przyszłego seymu, cum assecuratione ultima et finali, że to, co lege Divina iest positium, reddere unicuique, quod suum est, ichmosciom panom dlużey satısfakcya nie będzie przeciągniona, instabunt ichmosc panowie posłowie do iego krolewskiey mosci, pana naszego milosciwego, y całey Rzeczypospolitey

Sprawa iasnie wielmożnego iegomosci pana marszałka koronnego wielkiego do sądow seymowych o dobra Słuckie, w wielkim xięstwie Litewskim leżące, successorowie naturali na iegomosci spadłe, intentowana, aby sanmario processu sądzona y skączona była et ad possessionem tych że dobr, iako nayprędszey, przysc mogł, instabunt ichmosc panowie posłowie.

Desiderium wielmożuego iego mosci pana chorążego kijowskiego ichmosciom panom posłom ad promovendum committimus.

Justa quaerimonia domu iasnie wielmożnych ichmosciow paınow Lubomirskich względem Kunegundy nie tylko justitiae et aequitati, ale też y osobliwszemu na przeszlym Grodzinskim y Warszawskim zerwanym seymie caley Rzeczypospolitey, naiasnieyszemu magestatowi iego krolewskiey mosci przez wielmożnych ichmosciow panow posłow zalecona respektowi, ponieważ na przeszlym seymie optatum nie mogła dla zerwania seymu sortiri effectum, tylko na seymie Grodzinskim też praetensią iasnie wielmożnych ichmosciow panow Lubomirskich względem Kunegundy do przyszłego w reces poszla seymu; zaczym wielmożni ichmosc panowie poslowie woiewodztwa naszego justum iasnie wielmożnych ich mosciow panow Lubomirskich remonstrabunt dolorem, oraz supplikowac będą do nayiassnieyszego magestatu iego krolewskiey mosci y całey Rzeczypospolitey, aby tedeat ad Dominum, quod erat ante suum, y ta Ku-

negunda tot constitutionibus regum et pactis conventis przez nayiasnieyszych krolow y calą Rzeczpospolitą obwarowana in manibus iasnie wielmożnych ichmosciow panow Lubomirskich et in pacifica onych, iako dziedzicow, possessione haereat; carentia zas usus et fractus z ey Kunegundy, tudziesz y szkody przez demoliowane y zatracenie szy... aby byli recompensowane, wielmożni ichmosc panowie posłowie woiewodztwa naszego, iako przy prawie y sprawedliwosci stawac na przyszłym powinni będą seymie... O skarbiec zabrany niemnieyszą iasnie wielmożnego iegomosci pana Lubomirskiego, starosty sandomirskiego, stante motu skarbcu owego na Wisnicu przez woysko auxyliarne....... nayiasnieyszemu magestatowi iego krolewskiey mosci y całey Rzeczypospolitey wielmożni ichmosc panowie posłowie doniosą, oraz upraszac będą nomine woiewodztwa naszego, aby tenże skarbiec, sine quovis tensione et remora iasnie wielmożnemu iegomosci panu Lubomirskiemu, staroscie sandomirskiemu, był oddany.

Dobra dziedziczne ichmosciow panow Szczukow, od wielkiego xięstwa Litewskiego przez commissią ograniczone, iako są ex natura koronne, aby nie były pociągane do placenia dymow wielkiemu xięstwu Litewskiemu, ale do koronnego podatku należały, instabunt ichmosc panowie posłowie.

Od lat dwadziestu dana assekuracya iego krolewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, iegomosci panu Jerzemu Czaplicowi, podkomorzemu kijowskiemu, za ustąpiony Osiekrow na rozkaz iego krolewskiey mosci in personam iasnie wielmożnego iegomosci pana Liniewskiego, kasztellana wolhynskiego, że ex primis vacontijs, ktore by cztery tysiące roczney intraty czyniły, aby swoy skutek wzieła, będą ichmosc panowie posłowie upraszac.

Interes wielmożnego iegomosci pana Jackowskiego, czesnika żytomirskiego, ratione dyslimitatiey woytowstwa Meżyrowskiego y z siedliskami, a z starostwem Barskim, aby był w pamięci ichmosciow panow posłow upraszamy; tudziesz, aby przez respekt zasług w dzielach rycerskich iego krolewska mosc, pan nasz mi

osciwy, y cała Rzeczpospolita iure authentico te woytowstwo przyznała.

Widząc zas woiewodztwo nasze, quae nos damna movent przez niesluszne depaktacye skarbow koronnego y wielkiego xięstwa Litewskiego, ktory, wymysliwszy sobie komory ruskie, od iednych że zgonow biorą dwa razy: raz za uchodzący za granice, drugi raz wychodzący do granic nad Szlonskiem; co, że iest abusus, non consuetudo bona, upraszac ichmosc panowie posłowie będą, aby to zniesiono było, co nieochybnie odrazic by musiało kupcow a comertio; taż sama injustitia y od skarbu wielkiego xięstwa Litewskiego w dobrach, a bardziey mowic możemy w kilku wioskach, in meditullio u woiewodźtwa naszego zostaiących, zostawuie ludzi do odebrania ceł roznych, ktorych że kupiec minąc nie może, idący woiewodztwem naszym, dla tego dwoie myt placic musi, koronne y wielkiego xięstwa Litewskiego, co iest gravaminosum, instabunt ichmosc panowie poslowie do stanow Rzeczypospolitey.

Domowią się także ichmosc panowie posłowie et serio się oppugnowac będą, aby iasnie wielmożni ichmosc panowie Lubomirscy y innych wielu pogranicznych panow nie dawali żadnych protekcyi ludzi kupieckim, z zgonami idącym, ktorzy pod praetextem swoich własnych et sub specioso nomine dworskich, daią zagranicznym kupcom swoią protekcyą y ludzmi et authoritate sua, assistuiąc iego mosci, odebrawszy od nich za to certum quantum od każdego woła, wszystkim obywatelom że adimunt sposob intraty, ale niewymowne szkody y krzywdy czynią, gdy w tak wielkiey liczbie prowadzą zgony, łąki, zboża przy drodze tratutią y wypasaią; facillituiąc zas tymże kupcom trakt y comertium, łacnieysze chcąc miec, domowio się ich mosc panowie posłowie, aby te cła y wszystkie inwentowane niesłusznymi tytułem praetextu do zdzierania kupcow, byli annihilowane, y cale lege publica zagradzone, zostawuiąc tylko prawdziwe grobelne, mostowe, ktore tak się rozumiec powinno, że to będzie in libera voluntate przechodzących kupcow isc na nie, albo nie; na ktorych groblach y mostach tamy pobudowane bydz maią propter

negandum transitum, chyba za ugodą także y spasne aby tak było oddane na wolo kupcow, że tam popasowac y spasne zaplacic będą powinni, gdzie się im zdano, oni powinni traktowac z possessorami dobr tych; a kiedy by oni nie chcieli popasowac, tego ichmosc possessorowie negowac nie powinni, ani praetendowac co od nich za to, gdyz to nie iest spasne, ale tylko przechod drogą publiczną, ktora każdemu wolna bydz powinna; certum zas quantum od tego naznaczyc powinna Rzeczpospolita; także frustra conduntur leges, iesli tego observantia nastąpi exaktior, dla czego domowio się ichmosc panowie-posłowie o rygor na czyniących przeciwnie, iako też y na protekcye panskie, ktore omnino annihilantur.

Małopolska provintia Dominika swiętego ponieważ ab aevo sląskie kąwenty do niey należały, a teraz, nullo praetextu, odebrane ad theutonicam provinciam, to iest, do Widenskiey prowinciey, aby były teyże prowincyey Malopolskiey oddane, instabunt wielmożni ichmosc panowie poslowie na seymie teraznieyszym.

Aby relatijne sądy mogły bydz sądzone in ordine dla rozsądzenia ukrzywdzonych, tak dawno oczekiwaiących sprawiedliwosci, ciż ichmosc panowie posłowie instabunt do krola iegomosci.

Osobliwie iegomosci pana Dołszkiewicza, woyskiego kijowskiego, tak dawną sicienti justitiam, ichmosciow panow kommisarzow do traktowania stante avili motu pod czas confoederatiey Tarnogrodzkiey y innych zasłużonych ichmosciow niezawdzięczenie pracy, ani nagrodzone expensa, że do tych czas w recessie prożno tylko o niey się zabieraią bez nadzieie effektu, woiewodztwo nasze przypomina statibus Reipublicae, że w tym krzywdę czynią sprawiedliwosci, ktora merentes sequitur, tak y prawom oyczystym, ktore na to chcą miec y daley in dispositionem iego krolewskiey mosci, pana naszego milosciwego, panem benemerentium, aby był gratus suus cuique labor, promowowac to będą ichmosc panowie posłowie, mosciwi panowie, aby de iustitia niebyli ichmosc mosciwi panowie sine praemio vel gratis, poenitet esse probum.

Przychodzi ad memoriam godnych zaslug w woiewodztwie naszym wielmożnego iegomosci pana Władysława Skipora, podstołego mscisławskiego, ratione dobr Sieikowszczyzny, w powiecie Owruckim leżących, aby iako antiquitus za przywileiem nayiasnieyszego krola iegomosci lenne zostawali, tak y teraz, uti successori post fata sławney pamięci rodzica swego, też dobra lennym prawem iego mosci dostały się, w tym wielmożni ichmosc panowie posłowie, cum summa veneratione, do nayiasnieyszego krola iego mosci instabunt.

Interes wielmożnego iegomosci pana Leduchowskiego, stolnika drohickiego, ratione summy sta czterdziestu tysiąc, kupcom zadnieprskim pozyczoney y do tych czas zatrzymaney, y o tym wielmożni ichmosc panowie posłowie iego krolewskiey mosci y Rzeczypospolitey referent, ut supleant creditores dotąd w zatrzymaney summie.

Ratione Swidnika Wielkiego, w woiewodztwie Lubelskim leżącego, na ktorym dwanascie tysiący omnium ordinum assensu wielmożnemu iego mosci panu podkomorzemu chelmskiemu, moderni possessoris dziadowi, na seymie Leszczynskiego, ktora fallonie podobna do druku, a podpisana ręką marszałkowską y wszystkich deputatow na ten czas do konstituciey, iako iuż y na teraznieyszym seymie była declarata, aby teraz effectuari mogła przez wielmonżych ichmosciow panow posłow.

Względem interessu starożytnego y zadziedziczałego imienia także w woiewodztwie naszym, iako y w innych woiewodztwach, ichmosciow panow Holowinskich, braci naszych, to iest, respektem dobr Hołowina cum attinentijs, benevole przez antecessorow ichmosciow do ordynacyey Ostrogskiey ad obsequium Rzeczypospolitey podanych, upraszamy ich mosciow panow posłow, aby do nayiąsnieyszego krola iego mosci y całey Rzeczypospolitey instantiowali, a żeby te dobra od imienia ichmosciow nie były allienowane, ale perpetuis temporibus przy imieniu tymże conserwowane, iednak że ichmos pomienionego imienia z dobr wysz rzeczonych usługe Rzeczy-

pospolitey zwyczaiem dawnym odbywac maią; ktory interes dexteritati et authoritati tychże ichmosciow panow posłow recomendatur.

Ichmosc xięża kapituły Ołyckiey, tam longo tractu iuris et post tot convictiones et decreta, że nie mogą przysc ad possessionem Mniszowa przez protekcyą jasnie wielmożnego iego mosci pana feltmarszalka, daiącego ludzi in defensionem, a prawie „silere iura inter arma“ podaiącego sposob, instabunt ichmosc panowie posłowie y w tym publicam laesionem exponent iego krolewskiey mosci, panu naszemu milosciwemu.

Gdy tak będą infirma legum auxilia, upraszaiąc, aby, iako laskawy pan et amans iustitiam, nie dopuszczał injustae causae dawac subsidia, iako zas to tangere nie tylko woiewodztwo nasze, ale statum Reipublicae powinną, kiedy z panstwa najasnieyszego cara iegomosci ludzie, contra jus gentium, w granice Rzeczypospolitey wdzieraiąc się, szlachcie odbieraią fortuny, formuiąc sobie dalej na Dniepr granic, y za rzeką dobra, nalężące do biskupstwa Kijowskiego, pozabierali, także y innym braci naszym, nad granicą moskiewską maiącym dobra, aby tedy Rzeczpospolita, widząc w tym publiczną krzywdę, gdy proximus ardet ucalegon, obawiaiąc się zawsze temerarias sequellas z podobnych przykładow, raczylo zabieżyc przez doniesienie tego nayiasnieyszemu carowi iegomosci, iako też y naznaczenie kommissiey do uznania granic, pactis approbowanych, aby tandem, wiedząc granice, znali ludzie nayiasnieyszego cara iegomosci non plus ultra.

Forteca Białocerkiewska destituta praesidio implorat subsidium Rzeczypospolitey, aby to mieysce, tak potrzebne Rzeczypospolitey, było w lepszey aestimacyey y oprawie, iako też upraszac będą ichmosc panowie posłowie, aby iego mosc pan kommędant dał rationem, dla czego tak mały garnizon, że nad trzydziestu niemasz więcey do obrony ludzi, biorąc na pięcset porcyi punktualney płacy.

Aże nefandum przychodzi renoware dolorem zerwanych dwoch seymow przeszłych, dla czego wszystkie desideria woiewodztw oschnąc musieli in lenimentum; tedy doloris bierze woiewodztwo nasze

pro medella reassumowac wszystkie punkta instrukcyi przeszlych, obliguiąc iasnie wielmożnych ichmosciow panow posłow naszych, aby wraz z teraznieyszą tamtę manutenendo pro solita activitate sua domowili się o wszystko y utrzymywali per amorem boni publici woiewodztwa naszego y obligatie w przeszłych wyrażone instrukcyach, ktorym plura in ceteris occurentiis in materijs caley Rzeczypospolitey y naszego woiewodztwa prudentiae et dexteritati zleciwszy, co kolwiek ichm.osc constituent, pro firmo, grato et rato przyiąc deklarowawszy, te instrukcyą iego mosci panu marszalkowi koła naszego podpisac et ad acta podac committimus.

Anno, mense et die, loca, ut supra.

U tey instrukcyey podpis ręki temi słowy:

Stanislaw Tysza-Bykowski, czesnik płocki, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego.

Ktora ź to instrukcya, za podaniem y prozbą wyszmianowaney osoby podawaiącey, a za moim, urzędowym, przyięciem, słowo w słowo, iak się w sobie ma, do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich iest ingrossowana.

Кн. Kieв. центр. арх. № 215, листъ 103, актъ 71.

CXXII.

Постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства: о прекращеніи претензій къ дв. Росцишавскому по сбору податей; объ участіи на сеймикахъ только дворянъ-землевладѣльцевъ и порядкѣ голосованія рѣшеній; о привлеченіи къ судебной отвѣтственности лицъ, не исполняющихъ постановленій о сносѣ хуторовъ и не платящихъ за сохраненіе ихъ установленной подати; объ условіяхъ производства новой люстраціи и выборѣ для того лицъ; о недопущеніи панской прислуги причинять насилія евреямъ; объ освобожденіи отъ чоповой и шеляжной подати новыхъ винокуренъ и корчемъ; о признаніи возврата дв. Залѣвскимъ документовъ по войсковымъ дѣламъ въ трибуналѣ; о принятіи мѣръ къ возврату актовыхъ книгъ воеводства, находящихся у разныхъ лицъ; о составленіи маршалкомъ сеймика дополнительной инструкціи посламъ, отправляемымъ къ коронному гетману, и особенно по пограничнымъ спорамъ съ Россіей; объ увеличеніи въ пользу бургграфа сбора при уплатѣ подымнаго; о выборѣ пограничныхъ судей, опредѣленіи цѣли ихъ назначенія и компетенціи и о содѣйствіи имъ со стороны региментаря Украинской партіи войска; о введеніи правильныхъ мѣръ; объ установленіи поголовнаго налога на евреевъ и служащихъ у нихъ христіанъ и выборѣ сборщиковъ этого налога; о назначеніи пособій разнымъ учрежденіямъ и лицамъ; объ освобожденіи отъ податей за заслуги имѣній дв. Пясочинскихъ; о выборѣ настоящихъ депутатовъ въ награду и на будущій сеймъ; объ удержаніи въ силѣ постановленій прежнихъ сеймиковъ относительно выдачи бѣглыхъ крестьянъ; о выдачѣ квитанціи въ полученіи бумагъ отъ дв. Залѣвскаго,—12 сентября 1720 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego, miesiąca septembris dwunastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku i. k. mci Winnickim, przede mną, Wawrzyncem-Stefanem z Ladzkich Kamienk na Malowszczyznie Kamienskim, komornikiem ziemskim kijowskim, burgrabią zakroczymskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodzkim winnickim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi winnickiemi, comparens

personaliter, iasnie oswiecony xżę imc Michał Swiatopełk-Czetwertynski, marszalek koła rycerskiego wdztwa Bracł., laudum boni ordinis postanowione zgodnie, ręką własną, przy pieczęci własney, stwiordzone, ad acta praesentia o przyięcie onego prosił. A tak ia, urząd, annuendo affectationi imci podawaiącego, pomienione laudum boni ordinis, ad acta praesentia przymuiąc, de verbo ad verbum czytałem, ktore iest de eo verborum, qui sequitur, tenore:

My, rady, senatorowie, xiążęta, dygnitarze, urzędnicy y cale rycerstwo wdztwa Bracławs., na seymik boni ordinis do Winnicy, na mieijscu obrad naszych zwyczayne, in crastino seymiku electienis ichmciow panow deputatow na trybunał koronny, od nas unanimi et concordi ore obranych, szczęsliwie zakonczonym, to iest na dzien dziesiąty miesiąca septembra anni praesentis, millesimi septingentesimi vigesimi, zgromadziwszy się y zaczowszy consilia nasze od naywyszszego Bogu wszechmogącemu podziękowania, że nam w tym pogranicznym kraiu, tanquam dator pacis, spokoynie radzic pozwolił do wczynienia między nami gospodarskiego na dniu dzisieyszym porządku pod dyrekcyą wiel. imci pana Pawła na Olizarowie Jaroszynskiego, stolnika y kommisarza wdztwa naszego, tak przystępuiemy.

A naprzod, ponieważ w. imc pan Rosciszewski, łowczy brzeskikuiawski, deputat ad praesens trybunału koronnego, będąc na funkcyi podatkowey, ante immediatam hostilitatem obrany, dla nastąpionych na ten czas buntow Samusiowych, nie wybrac, a zatym y do skarbu jmportowac nie mogł; przeto, iakosmy s tey pamięci imc pana Kordysza, podczaszego bracł., sukcessorow przez laudum tak roczne kwitowali, tak pomienionego imc pana łowczego brzeskiego-kuiawskiego z pomienioney funkcyi plenarie kwituiemy et liberum pronuntiamus.

Ze zas dobry porządek w rzeczach publicznych siła tym consistit, aby rzeczy publiczne niesłusznie przez possessionatow tamowane nie były, tedy powszechną zgodą między nami postanowiamy: ktokolwiek by abhinc lub funkcyey iakiey importune pretenduiąc,

lub na materyey jakieykołwiek, lub na osobie ktoregokolwiek aktualnego naszego wdztwa obywatela miał contradykowac, takowy possessją, prawdziwie w wdztwie naszym sobie służącą, w kole naszym, tak jakosmy teraz wszyscy publice vicissim sobie prezentowali, reproducere będzie powinien; inaczey, ktoby pokazac nie miał, tedy nie tylko pro incapaci do wszelkich funkcyey moderno sancito declaratur, ale też omni activitate et voce vetandi carebit; insuper głosy odtąd in circulo koła naszego, a nie z za stolika od wiel. jmc pana marszałka brane bydz maią.

A ponieważ nieraz per tot lauda podane nie odebrali skutku punkta, aby się wynosili ludzie, na futorach mieszkaiący, na siedliszcza; obstringimus imc pana regenta grodz. winuickiego Stefana Kaminskiego, jako laudis anterioribus et praesenti do tego podatku uproszonego do wybierania, aby się manifestował przeciwko tych futorow possessorom, ktorzy się renitentes do rugowania ludzi swoich z futorow y do zapłacenia z nich uchwalonych per tot lauda podatkow, a potym, inhaerendo teyże manifestacyi przez imc pana regenta grodz. winnickiego, zlecamy iasnie oswięc. xiążęciu imci marszałkowi koła naszego, aby nomine wdztwa contra eosdem renitentes manifestował się, iako y przeciwko tym, ktorzy, in convulsionem laudorum, imciow panow exaktorow y ich kontrahentow na odebranie podatkow, iu laudis wyrażonych, do trybunału przyciągaią, postponendo sancita wdztwa; po ktorych manifestacyach uczynienia do windykowania tey sprawy, ubi de jure venerit, wieł. imc pana Murysona, pisarza grodzkiego nowogrodzkiego, za specyałnego plenipotenta y instigatora unanimi voto obieramy y upraszamy, na ktore wieł. imc pan kommisarz assygnacyą dac ma, do podatkow prywatnych.

Częsta przechodzących się z mieysca na mieysce poddanych mutacya y nowoosiadaiących pustyń aukcya że się bez nowey nie może obeysc lustracyi, więc upraszamy ichmciow panow Michała Klitynskiego, skarbnika podolskiego, Jana Dołżkiewicza, Kazimirza Zbrożka - Wolskiego, y Jana Choieckiego, skarbnika mozerskiego,

aby dobra wszytkie wdztwa naszego ab acta praesenti za niedziel dwie sami przez się, nie przez subdelegatow, ani per cessionarios, lustrowac zaczęli, contynuiąc oraz młyny, kotły, szynki, ciągłe y piesze osady, y oraz wszytkie dobr do uformowania taryffy należące circumstancye; ktorą lustracyą na dwoie kray proportionalnie rozdzieliwszy, dwoch w jednę, a dwoch w drugą stronę: iedni—na koło Winnicy y Bracławia od wdztwa Podolskiego y Dniestru, drudzy—od granicy wdztwa Kijowskiego y stepow expedyowac maią, a potym, do miasta Dzwinogroda ziachawszy się, wraż wszysci zkonkludowac. W roku zas, da Bog, przyszłym na seymiku boni ordinis tę lustracyą, jako naydoskonaley spisaną, ad gremium publicum comportowac y oney realitatem iuramento corporali u stolika stwierdzic będą powinni na ten iurament y rotę, iako żadnym dobrom ex quocunque respectu nie folgowali, ani też z invidij aut odio interno żadnych nie obciążali y w groszowym sobie laudo praesenti postąpionym, to iest od chałupy, w ktorey gospodarz z ciągłym znayduie się, po groszy polskich szesciu nie na każdego z ichmciow, ale na wszytkich; ale od chałup uboszszych, w ktorych ludzie piesi mieszkaią, po groszy polskich trzy więcey nie depaktowali, co ich mosciom sub poenis, legibus deseriptis, vetatur.

Praecavendo insuper swawoli czeladzi naszey służney, ktorzy to lubo jusz dorosli, a między chłopcow seymikowych mieszaią się, tumulty rozne y wiolencye żydom czynią, obowięzuiemy panow ich, aby, takowe inconvenientia uskromiaiąc, ludziom dorosłym zabraniali w takowe mieszac się tumulty, alias instancie za requizycyą rigorose karac maią; a in casu nieskarania, do sądu należytego praevio aresto dotrzymac y stawic powinni.

Winnice novae erectionis, także korczmy, przykładem inszych wdztw, od placenia podatku szelenżnego y czopowego do lat trzech za attestacyami panow samych lub gubernatorow, sive podstaroscich vigore laudi praesentis wolne bydz maią.

Imc pana Zaliwskiego z odebrania papierow, do sprawy z woyskiem na trybunał lub commissyą nieboszczykowi rodzicowi iego

mosci concredowanych, kwituiemy, y żeby i. wiel. imc pan marszałek, iako publice odebrane, ad archivum kancellaryey grodzkiey Winnic. oddał, poruczamy.

Po tak wielu nieszczęsliwych czasach y krwawych woiewodztwa rewolucyach, gdy mamy teraz publiczne relacye, że xięgi niektore authentyczne wdztwa naszego to u jw. imc pani wdziney sieradzkiey, to w miasteczku Strzyżawce jw. pana pisarza koronnego, to w ziemstwie Lwowskim, to tu w Winnicy u mieszczanina Peredyera znayduią się, iako y na ktorym by mieyscu subaudiri miały, wieł. imc pan marszałek nasz listy eo nomine do possessorow dobr pomienionych lub osob, u ktorych te xięgi zostaią, ore publico napisac; a zas imc pan Kaminski, komornik ziemski kijowski, regent grodz. winnicki, onus dotarcia y expostulowania o wydanie tych xiąg jako publice assumit, tak o to imci upraszamy y plenarie zlecamy; ktoryz co kolwiek na odebranie tak potrzebney wdztwu naszemu rzeczy eregówac będzie, restitutionem cum faenore et gratitudine deklaruiemy y do kwitowania etiam authentycznego nomine wdztwa, za odebraniem pomienionych xiąg, zupełną moc daiemy.

Desideria tak publiszne wodztwa naszego, ktore do instrukcyi ich mciom panom posłom naszym podac się omieszkały, iako partykularne, według proiektow sobie podanych, w imc pan marszałek w liscie publicznym wielmożnym ichmc panom posłom, na seym obranym, exprimet, a oraz wielmożnym ich mcm panom Felicyanowi Michałewskiemu, podczaszemu bracł., sędziemu grodz. winnic., y Alexandrowi Dołżkiewiczowi, do iasnie oswięc. imc pana Krakowskiego, hetmana wielkiego koron., cum denuntiatione nowych a szkodliwych kraiowi naszemu od granicy Moskiewskiey rewolucyi, uproszonym od nas posłom, zupełną eo nomine napisze instrukcyą y list przestrzegaiący od tegosz pogrannicza odda.

Maiąc respekt na mały prowent ad sustentationem imc pana Moszczynskiego, burgrabiego zamku Winnic., miasto grosza iednego, ktory hucusque z podatku podymnego od zlotego miał sobie pozwolony, teraz na rok ninieyszy pro hac sola vice po trzy grosze od

złotego brac pozwalamy. Więcey iednak nad to kwitowego pretendowac, ani żadnym sposoben depaktowac imc nie powinien.

Praevidendo pokoiowi kraiu naszego, ktory tot infelicibus exemplis etiam z małych okazyi od pogranicza naszego nieraz był wzruszany, żeby y teraz, uchoway Boże, sąsiadom naszym żadney nie dac okazyi, ale raczej pacem internam et externam conserwowac, obieramy y upraszamy ichciow panow posłow Felicyana Michalowskiego, podcz. bracł., sędziego grodz. winnic., Jana Cyrynę, podstol. bracł., Sobolewskiego, pułkownika i. k. mci, Stefana Klitynskiego. miecznika łatycz., Żygmunta Kreskiego, Piotra Czeczela, Stefana Ostrowskiego, Adama Dunina, podwoiewodzego opoczynskiego, oraz cum adminiculo ziemstwa y grodu naszego osob przysięgłych, ktorzy to ichmc panowie sędziowie pogranieczni, miarkuiąc się z przestrog wieł. imc pana regimentarza partyi Ukrainskiey, tudziesz ex delatione iusta skarg zagranicznych lub iakichkolwiek do buntu początkow, na osądzenie takowych exorbitancyi y swawoli etiam criminaliteter moc zupełną authoritate laudi praesontis, obserwuiąc jednak debitos iuris gradus etiam in absentia unius vel plurium, byle ichmc niżey wyrażeni przed zasiadaniem na ten sąd juramentum iudicis każdy z osoby swoiey, przed w imc panem podczaszym bracł. sędzią grodz. winnic., albo, w niebytnosci imci, coram quacunque judiciaria iurata persona, wykonali, miec będą. Sądom zas tym w miescie Winnicy naznaczamy mieysce, a przerzeczoni ichmc panowie sięldziowie nie z nadzieiey jakowey od wdztwa rekompensy, ani solarij, ale ex solo amore boni publici te funkcyą exequowac y na te sądy iuxta necessitatem temporis ziezdzac, jako publice wdztwu naszemu obliguie się, tak tę obligacyą swoie skutecznie perspicient; a w. imc pan regimentarz takowych exorbitantow y iakiegokolwiek nietylko prostego, ale etiam szlacheckiego stanu ludzi, w tym sobie doniesionych, do grodu Winnickiego lub do pobliszszey fortecy odsyłac y do sądu pomienionego stawic będzie miał moc zupełną, do czego nietylko laudo praesenti imci daiemy moc doskonałą, ale y

wieł. imc panu marszałkowi w reskrypcie do w. imc pana regimentarza wyrazic to zlecamy.

Zabiegaiąc niesprawiedliwosci w miarach, iure divino et civili zakazaney, upraszamy wieł. imc pana podwoiewodzego bracław., aby prawo, funkcyey swoiey służące, do jak naydoskonałszey w dobrach krolewskich y ziemskich sprawiedliwie przywiodł exekucyi.

Maiąc, okrom publiczney na wdztwo nasze przyiętey repartycyi, insze partykularnieysze expensa, jako-to, na reparacyą upadłych kosciołow y wspomożenie supplikuiących do nas miserabilum personarum, tudziesz jnne wydatki, okrom uchwaloney in antecessesum do rąk imc pana burgrabiego na zapłatę woysku z każdego dymu po złotych dwiescie importantij, postanowiamy, aby żydzi, we wszytkich dobrach wdztwa naszego krolewskich, duchownych y ziemskich znayduiący się, ktorzykolwiek rok pietnasty aetatis suae maią albo ktory lat szescdziesiąt non excesserunt, męszczyzni po złetych dwa, białogłowy po złotemu polskiemu iednemu, tudziesz winnicy, parobcy y browarnicy, u żydow służący lub się u nich bawiący, kożdy od siebie po zł. polskich dwa, a zas kucharki y szynkarki, żydom służące y u nich mieszkaiące, albo bawiące się, do skarbu po złotemu iednemu, a osobliwie ichmc panom exaktorom niżey wyrażonym od kozdego złotego po groszy trzy wypłacic powinni; do ktorego podatku wybierania ichmc panow Michała Radziminskiego y Franciszka Sierakowskiego obieramy y destynuiemy; ktorzy to ichmc, ab actu praesenti wybieranie tego podatku in fundis quorumvis bonorum za niedziel dwie abhinc zaczowszy, aż do skutecznego wybierania kontynuowac powinni. Dla lepszey zas wiary y informacyi, ad calculum iedne testymonia super quantitatem wybranego podatku od possessorow, gubernatorow, podstaroscich lub osadcow z kożdych dobr odbierac, a drugie takie od siebie testymonia, in fundo quorumvis bonorum zostawic powinni; a zas pomienione testymonia possessorowie lub administratorowie dobr na przyszły, da Bog, boni ordinis seymik dla doskonałey o tym podatku elucidatij ichmc panow commissarzow comportowac tenebuntur; adhaerendo prawu po-

spolitemu, ktore ichmc panow komissarzow z kożdego wdztwa solariotos miec chce, wieł. imc panu stolnikowi y kommisarzowi wdztwa naszego in vim praefati solarij podatek szelężnego y czopowego konferuiemy, a oraz z podatkow inszych wyżey wyrażonych, okrom należącey woysku repartycyi, weł. im panu regimentarzowi, ponieważ vigore tak rocznego laudum obiecana imci niedoszła quota—teraz złotych polskich szescset, ichmc panom posłom teraznieyszym partij Ukrainskiey—złotych trzysta, ich mosciom panom deputatom chorągwi imc pana s—ty chmielnickiego za osobłiwą in antecessum assygnacyą—złotych sto, ichmciom oycom iezuitom na reparacyą kosciołą, osobliowie ławek postawienie—złotych trzysta, oycom dominikanom winnickim na początek reparacyi kościoła tutecznego—złotych trżysta, oycom iezuitom barskim na supplement zgorzałego kosciołą—złotych trzysta, imc panu Laudginowi za indukowanie xiąg—złotych dwiescie, z ktorych za dusze pana Skulimowskiego pro simili labore dac powinien złotych pięcdziesiąt, panu Maszkiewiczowi elemozyny—złotych sto, ziemstwu Bracławskiemu na sustentacyą susceptanta ex ratione małego z suscepty prowentu—złotych sto pięndziesiąt, grodzkiey kancellaryey—złotych sto, oycom iezuitom lubelskim za conserwacyą xiąg naszych ziemskich niewypłacone ex anteriori laudo—złotych dwiescie, a teraznieyszym—złotych sto, imc panu Brzezieckiemu—złotych sto, elemozyny wdowie szłachciance przy kosciele zostaiącey—złotych piendziesiąt, pannom zakonnym dubienskim—złotych dwiescie, panu Jakubowi Zytkiewiczowi—złotych trzydziesci naznaczamy; ktore to wszytkie summy, za assygnacyami wieł. imc pana kommisarza sive z teraznieyszych podatkow sive z dawnieyszych, u ichmciow panow exaktorow zostaiących, retent aby realiter wypłacone były, comittimus et recomendamus.

Godne nie tylko wdzięczney pamięci iasnie wieł. domu ichmciow panow Piasoczynskich nie tylko expensami, już likwidowanemi, jako anteriora lauda obloquenteur, ale krwią własną pro bono publico zapieczętowane merita, lubo zacnemu sukcessorowi wieł. imc panu

staroscie nowogrodzkiemu wypłacic by pretiosius, quam auro, należało, ale że ubogie post hostilitates wdztwo nasze in praesenti uiscic się niemoże, przeto, approbuiąc lauda anteriora, co nomine sancita, do szczęsliwszego czasu realną musząc odlożyc satysfakcyą, ądinterim, na znak powinney w sercach naszych wdzięcznosci, dobra imci wszytkie aktualney possessyi w wdztwie naszym od wszelkich podatkow, laudo praesenti uchwalonych, libertuiemy.

Podobnym sposobem, niemogąc sufficienter, exemplo innych woiewodztw, wieł. ichm panom posłom naszym na seym przeszły y teraznieyszy obranym, gotowizną recompensowac, onych do podobnych in futurum honorow y funkcyi in vim gratitudinis za nayblizszych uznaiemy.

Wniesione conflagraty y rozescie poddanych sive onych powydawanie do przyszłego seymiku boni ordinis odkładamy, gdzie przy formowaniu, da Bog, taryffy osobliwy respekt na to bydz ma. O wydaniu poddanych lauda anteriora nieiednokrotnie sancita reassumimus.

Papiery od imc pana Zaliwskiego, wyżey wspomniane, ponieważ wieł. imc pan marszałek, odebrawszy, in facie gremij nostri imc panu regentowi grodzkiemu winnic. oddał, przeto z onych quietatùr.

A tak, za pomocą Boską, szczęsliwie obrady nasze zakonczywszy, te laudum wieł. imc panu marszałkowi podpisac y ad acta authentica podac, more solito, zlecamy y upraszamy.

U tego laudum podpis temi słowy:

Michał Swiatopołk xże Czetwertynski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Bracławskiego.

Ktore to laudum, za podaniem y oczewistą prozbą osoby podawaiącey, a za moim, urzędowym, przyięciem, de verbo ad verbum, iest ingressowane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 4605, л. 112 об., актъ 82.

CXXIII.

Постановленіе обывателей Черниговскаго воеводства: о выраженіи благодарности королю за заботы его о благѣ государства и воеводства; объ отсрочкѣ разсмотрѣнія однихъ дѣлъ на элекційномъ сеймикѣ, а другихъ — на сеймѣ; объ отправкѣ маршалкомъ отъ имени воеводства отвѣтовъ на письма разныхъ лицъ; о принесеніи имъ же жалобы на лицъ, срывающихъ сеймики и препятствующихъ правильному теченію дѣлъ; объ ограниченіи права участія на сеймикѣ лицъ, не владѣющихъ имѣніями въ воеводствѣ, — 24 марта 1721 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego pierwszego, miesiąca marca dwudziestego czwartego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jkmci Włodzimirskim, przedemną, Janem Potockim, namiestnikiem grodzkim włodzimirskim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi staroscinskiemi, comparens personaliter w. jmc p. Franciszek z Łyczkowa Dogiel-Cyryna, stolnik trembowelski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Czernieczowskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzk. włodzimir. te laudum seýmiku relationis wdztwa Czerniechowskiego, z podpisem ręki w. jmc p. marszałka koła rycerskiego tegoż wdztwa, ad acta praesentia per oblatam podał, tak się w sobie maiące:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, y całe rycerstwo wdztwa Czerniechowskiego, ziechawszy się ad locum consultationum solitum, do Włodzimirza, na seymik relationis, za uniwersałem jkmci Augusta Wtorego, pana naszego miłozciwego, pro die vigesima quarta wydany, in anno millesimo septingentesimo vigesimo primo, na ktorym, winne Supremo Numini oddawszy dzięki, potym jego kr. msci pro cura indesinenti około dobra pospolitego y wdztwa naszego tuitionem niesiemy gratas submissiones, a stosuiąc się ad mentem uniwersału, seymik relationis expedyowawszy, materias tam publicas, quam privatas et statum tangentes, ex quo na teraznieyszym seymiku expediri nie mogą, do seymiku antecomicyalnego electionis

posłow, da Bog, przyszłego odkładamy, zleciwszy tylko jmci p. marszalkowi naszemu responsorias: jw jmci p. Krakowskiemu, jw-m xiążentom jchmcm, od ktorych do wdztwa zaszły listy, nomine woiewodztwa oddac cum contestatione mutui affectus i że huic loci in materijs, ad decisionem Reipublicae evenientibus, odkładamy.

Ze zas zachodzą wielkie inconveniencye w woiewodztwie naszym, od niektorych ichmciow pp. obywatelow, ktorzy niechcą in conservationem wdztwa bonum agere, ale zwykli one psowac per malevolam nonullorum przez niesłuszne infestacye non tam ex libero głosu szlacheckiego velle, ale iuż po zakonczonych seymikach y podanych ad acta laudach, in damnum woiewodztwa y godnych osob, ad quasvis electiones functionum obranych, zwykli non in tempore et loco loci manifestowac się y seymiku rwac, commitimus jmci p. marszałkowi naszemu, ażeby hac in materia nomine wdztwa solenną uczynił remanifestacyą y manifestacyą przeciwko tymże ichmciom, ktorzy publicum opus zwykli tamowac.

Praecavemus etiam y to sobie, żeby ichmc impossessionati w wdztwie naszym impedire obrad publicznych wdztwa naszego nie chcieli, ale iako tylko adwenae.... respectu wdztwa zostawali, non usurpando sobie possessionem, y ktorzy by nocere mieli wdztwu, sub carentia activae vocis et nullitate cuiusvis impeditionis zostawali; ktorzyby zas ex pretensa possessione nova wolnego sobie głosu uzurpowali, ażeby na przeszłym seymiku possessiones reales produkowali.

Ktore to laudum, in praesenti congressu postanowiwszy, jmci p. marszałkowi koła naszego rycerskiego podpisac et ad acta podac zlecamy.

Działo sie in loco consultationum solito, w kathedrze włodzimirskiey, die vigesima quarta martij, anno domini millesimo septingentesimo vigesimo primo.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki w. jmc p. marszałka koła rycerskiego wdztwa Czerniechowskiego temi słowy:

Franciszek z Lyczkowa Dogiel-Cyryna, stolnik trembow., marszałek koła rycerskiego wdztwa Czerniechowskiego.

Ktore to laudum, per oblatam podane, za ustnym y oczewistym w. jmci wyszpodawaiącego podaniem y prozbą, a za moim, urzędowym, przyięciem do xiąg ninieyszych iest wpisane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 1091, л. 860 об., актъ 109.

CXXIV.

Постановленiе обывателей Кiевскаго воеводства: о выраженiи благодарности Богу за Его милости; о выраженiя благодарности сеймовымъ посламъ и вознагражденiи ихъ за труды и издержки; объ отправкѣ пословъ къ королю относительно рѣшенiя вопросовъ о гетманской власти, Острожской ординацiи, назначенiи коммиссаровъ для разбора пограничныхъ столкновенiй съ Россiей и возвратѣ актовыхъ книгъ; объ отправкѣ пословъ къ кiевскому губернатору относительно назначенiя судей въ пограничные суды и приглашенiя лицъ дла изготовленiя выписей изъ актовыхъ книгъ, оставшихся въ Кiевѣ; о выборѣ лицъ для выслушанiя отчета по сборамъ и расходамъ суммъ въ воеводствѣ; о выплатѣ дв Прушинскому расходовъ по взиманiю податей; о выборѣ новыхъ коммиссаровъ по разграниченiю Кiевскаго воеводства съ сосѣдними воеводствами и повѣтами и объ отправкѣ по этому поводу пословъ къ нимъ; объ исполненiи своихъ обязанностей вообще депутатами, избранными въ Радомскiй трибуналъ, и объ ихъ дѣйствiяхъ въ частности по дѣламъ о с. Хойникахъ, имѣнiи волошскаго бискупа, и о евреяхъ; о повѣркѣ люстрацiи воеводства и перенесенiи налоговъ съ обремененныхъ имѣнiй на новыя поселенiя; объ установленiи подымнаго налога, избранiи лицъ для сбора этого налога, ихъ обязанностяхъ и вознагражденiи; о распредѣленiи подымнаго налога на разнаго рода расходы по воеводству; о строгомъ храненiи акто-

выхъ книгъ въ архивѣ воеводства; объ исполненіи обязанностей земскаго писаря регентомъ земской канцеляріи; о назначеніи разнымъ лицамъ пособій и вознагражденій; о признаніи правъ дворянства за родомъ Тальковъ—Коржецкихъ; о выборѣ должностныхъ лицъ въ земскій судъ; о составленіи и отправкѣ маршалкомъ сеймика разнымъ лицамъ писемъ, съ означеніемъ ихъ содержанія,—25 марта 1721 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego pierwszego, miesiąca marca dwudziestego szostego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mosci Żytomirskim, przedemną, Konstantym Didkowskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodzkim, żytomirskim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi żytomirskiemi, comparens personaliter, wielmożny imc pan Seweryn na Potoku Potocki, lowczy owrucki, marszałek kola rycerskiego woiewodzwa Kiiowskiego, dla upisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich laudum na seymiku relationis, w Żytomirzu odprawuiącym się, zgodnie poszanowione, z podpisem ręki swey własney, przy pieczęci przycisnioney, z dwoma paragrafami—iednym na marynesie, drugim między wierszami—napisanemi, per oblatam podał tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy y grodzcy, szlachta y obywatele woiewodztwa Kiiowskiego, ziechawszy się do Zytomirza, ad locum consultationum solitum, vigore uniwersału nayiasnieyszego krola imci Augusta, pana naszego miłosciwego, szczęsliwie nam panuiącego, po rozeszlym seymie przeszłym anni millesimi septingentesimi vigesimi, na seymik relationis, pro die vigesima quarta marti naznaczony, w Zytomirzu, do woiewodztwa Kijowskiego wydanego, za dyrectij wielmożnego imci pana Kazimierza na Steczance Steckiego, chorążego y commissarza woiewodztwa Kiiowskiego, starosty dymirskiego, pułkownika woysk iego krolewskiey mosci y Rzeczy pospolitey, a za marszałkowstwa wielmożnego imci pana Seweryna na Potoku Potockiego, lowczego owruckiego, expediowanego, naprzod, Supremo Directori consiliorum całego swiata, Bogu naywyszszemu, podziękowawszy pro utili proviso medio et tempore, po rozeszłym

seymie Rzeczy-pospolitey y seymiku naszym boni ordinis, że, przynamniey teraz, sine quavis disceptatione, za uniwersalną zgodą wszytkich braci naszych, moglismy temperare desideria woiewodztwa naszego potrzebne.

A naprzod, co do publicznych materiy, ponieważ wielmożni ichmosc panowie poslowie, na seym przeszły z woiewodztwa naszego obrani, relacyą nam de universali całego seymu rozeszłego się per diversam disceptantium sensum uczynili, że seym nieprzyszedł ad desideratam activitatem et definitionem, dla czego disideria, w instrukcyą ichmosciom panom posłom includowane, nie wzieli effectum, tylko że ciż wielmożni ichmosc panowie poslowie lubo bez przyniesienia pożądanych zakonczeniem per publicum Rzeczy-pospolitey interessow woiewodztwa powrocili, iednak probata virtus ichmosciow, cum dispendio zdrowia y fortuny.... activitatem na tam tym mieyscu wyciąga poenas, ażebysmy, przy obligacyi wszelkiey uczynienia wdzięcznosci, recompense strat ad proportionem solarij, pierwszym wielmożnym ichmosciom panom posłom constituti, z podatku niżey wyrażonego conferowali.

Kiedy zas materyie dwie: pierwsza, respektem władzy iasnie wielmożnym ichmosciom panom hetmanom, ktora naybardziey seymu przeszłego tranquilitatem przyniosła; druga, respektem ordynacyi Ostrogskiey, occurrant et indecisae od Rzeczy-pospolitey zostaiące; przeto, ad resolvendum onych podaiąc media, uprosilismy do nayiasnieyszego krola imci, pana naszego miłosciwego, wielmożnych ichmosciow panow Nikodema Woronicza, podczaszego owruckiego, Remiana Wilgę, skarbnika kiiowskiego, Seweryna Potockiego, łowczego owruckiego, posłow woiewodztwa naszego, ktorzy ichmosc, circa activitatem suam osobliwą instrukcyą, maią upraszac nayiasnieyszego maiestatu, aby zatrudnioną dwum rozeszlym seymom disquizycyą, ktora przynosi detrimentum bono publico całey Rzeczy-pospolitey, władzę y commendę nad woyskiem cudzoziemskim, przed seymem przyszłym upacifikowac raczył, żeby ta materya nie trudniła desiderijs populi; jako też materyą respektem ordynacyi Ostrogskiey

aby, na fundamencie praw, constitucyi y fundacij dawnych, difficultates oney do decyzvi całey Rzeczy-pospolitey zatrzymane były.

Tudziesz przypomnią osobliwey protekcyi nayiasnieyszego krola imci y promocyi interes xiąg generała woiewodztwa Kiiowskiego, ażeby przez poważną interpozycyą swoią chciałsie ewinkowac u nayiasnieyszego cara imci z Kiiowa. Exponent przytym ciż ichmosc panowie posłowie differencye y collizye y rozne krzywdy, ex vicinitate pogranicznego panstwa Moskiewskiego pochodzące, ktorym zabigaąic, upraszac maią, aby ab utraque parte tak od Rzeczypospolitey, iako y od nayiasnieyszego cara imci, mogli byc delegowani ad discernendas praetensiones z pogranicza praemanantes y ad praecustodendas limites, traktatami y dawnemi soiuszami y prawami circumscriptos commissarios. Osobliwym listem należy odezwac się do iasnie wielmożnego imci pana woiewody mazowieckiego, iako posła do nayiasnieyszego cara imci moskiewskiego, cum expressione, żeby communikowac raczył kopie rescryptu, od nayiasnieyszego cara imci na instrukcyą do całey Rzeczypospolitey danego, gdzie includuntur y xięgi woiewodztwa naszego generału, ieżeli onych nastąpiła oddania deklaracya.

Ponieważ zas zachodzą differencye hinc et nunc pograniczne, więc, obviando praemissis, ieżeliby się znalesc może circa limites woiewodztwa naszego, ad disjudicationem onych naznaczamy ichmosciow panow sędziow, to iest, z powiatu Kiiowskiego—wielmożnych ichmosciow panow Kazimierza Ilinskiego, staroste niżynskiego, Bazylego Wyhowskiego, skarbnika ziemskiego, pisarza grodzkiego żytomirskiego, Daniela Lewkowskiego, skarbnika owruckiego, Michała Strybyla; z powiatu Żytomirskiego—wielmożnych ichmosciow panow Jacka Podhorodeckiego, podczaszego mscisławskiego, Stanisława Tysze-Bykowskiego, czesnika płockiego, Stanisława Zberkowskiego, podstolego bracławskiego, Stanisława Morowskiego; z powiatu Owruckiego—wielmoznych ichmosciow panow Macieia Trypolskiego, podstolego żytomirskiego, Wacława Małynskiego, horodniczego ziemskiego, regenta grodzkiego kiiowskiego, Ioachima Nie-

mirzyckiego, stolnika smolenskiego, Bazylego Hruzewicza, łowczego nowogrodzkiego, ktorzy ichmosc panowie sędziowie wszyscy albo wiele ich byc może, ziechawszy na mieysce, przez samych że siebie naznaczone, una cum delegatis ex parte altera moschovitica, maią przysiądz rotha iuramenti, in statuto Wolyniae expressa, iudicibus interposita; tudziesz przestrzegac będą, aby causae terrestres vel castrenses nie inwolwowane in iuditio byli między sprawami pogranicznemi, ale praesse sprawy pograniczne, wzruszaiące tranquilitatem publicam, disiudicent. Żeby zas ten porządek woiewodztwa naszego innotescat Moskiewskim panstwom, uprosilismy do iasnie oswieconego xięcia imci Galiczyna, teraznieyszego gubernatora miasta Kiiowa, wielmożnych ich mosciow panow Marcyana Czaplica, łowczego żytomirskiego, staroste krzemięczuskiego, w. Stephana Niemirycza, kasztellanica połanieckiego, posłow woiewodztwa naszego; ktorzy ichmosc, powinszowawszy niedawno conferowaney godnemu kawalerowi gubernij Kiiowskiey, ogłoszonemu magna aestimatione z doskonale chwalebnych czynow viro, exposcent naznaczenia z strony swoiey sędziow ad discernendas injurias, między pogranicznemi oboyga narodow intervenientes, aby przez iakie pochodzące inconveniencye, uchoway Boże, nie były naruszone iura vicinitatis; a przytym addent ciż ichmosc panowie posłowie, aby mogł byc aditus wolny ichmosciom braci naszym do xiąg tam będących woiewodztwa naszego, wyięcia expedycyi requiruiącym, jakoż y teraz przy tych że ichmosciach panach posłach do czytania y connotowania, wyimowania z xiąg, rusczyzną piszących, roznych expedycyi braci naszych imci pana Konstantego Didkowskiego, namiesnika grodzkiego żytomirskiego, y imci pana Stefana Baranowskiego; ktorym ichmosciom z podatku teraz uchwalonego za prace y na droge po złotych sto kożdemu adinterim naznaczamy y wydac ichmosciow panow poborcow w tę kwotę obliguiemy.

Po uprątnionych woiewodztwa naszego publicznych interessach, do przywatnych materyi y dobrego porządku, w woiewodztwie naszym potrzebnego, przystępuiemy.

Chcąc zas wiedziec woiewodztwo nasze importancyą contrybuowaney summy ad aerarium woiewodztwa naszego, delegowalismy e medio nostri wielmożnych ichmosciow panow braci naszych do wysłuchania rachunku ichmosciow panow grodowych, przed ktoremi delegowanemi że tylko ieden imc pan Didkowski, namiesnik grodzki żytomirski, ab anno millessimo septingentesimo decimo sexto ad annum praesentem, millesimum septingentesimum vigesimum primum, diem decimam quintam martij pokazawszy importantiam y roschod, partim na woysko Rzeczypospolitey, partim na retentach wydane y zaległe, partim na rozne woiewodztwa potrzeby exacte et sufficienter wyliquidował się, a za tym do tego czasu wyżeywspomnionego praesenti laudo perpetuis temporibus quietatur. Inni zas ichmosc panowie grodowi, iako to, iegomosc pan Synhaiewski, namiesnik owrucki, iuż drugi raz adstrictus laudis do nalezytey uczynienia kalkulacyi, ktorey unikaiąc, ponieważ praesenti in termino nie stanoł; tedy, futuro obviando damno woiewodztwa naszego, od tego czasu in locum imci pana namiesnika owruckiego do odbierania pienędzy skarbowych imci pana Moczulskiego, regenta grodzkiego owruckiego, constituimus; do wysłuchania zas dawnieyszych podatkow rachunku y retent, u tegoż imci pana Synhaiewskiego zaległych y niewyliquidowanych; tudziesz y do wysluchania rachunku imci pana Kozickiego, iako pieniądze skarbowe w woiewodztwie naszym wybieraiącego y należycie nie wyrachowanego się, także wielmożnych ichmcsciow panow Skipora, Daniela Lewkowskiego, skarbnika owruckiego, Jana Trzeciaka, woyskiego kijowskiego, poborcow, naznaczamy wielmożnych ichmosciow panow Michała Pawsze, podczaszego żytomirskiego, Macieia Trypolskiego, podstolego, Jana Jakubowskiepo, miecznika żytomirskiego, ktorzy ichmosc, nazaiutrz po kwietney niedzieli, do Owrucza ziechawszy się, wyżey wspomnianych ichmosciow panow grodowych y poborcow summ skarbowych należycie kalkulacyi wysłuchaią; na ktorym terminie imc pan Synhaiewski y inni wyżeywyrażoni de perceptis summis emundowac się maią; jesli by zas y na tamtym mieyscu ichmosc non

comparuerint et renitentiam pokazali; tedy obliguiemy imci pana plenipotenta naszego, aby iure agat z ichmosciami w sądzie głownym trybunale Radomskim lubo tam, ubi de jure competierit; summy, ktore pozostałe są teraz post liquidationem imci pana namiesnika grodzkiego zytomirskiego gotowe y ktore zostaną się w skarbie post liquidationes, drugich ichmosciow panow grodowych na te dac assygnacye ichmosciom, dlugi u woiewodztwa naszego maiącym, wielmożnemu imci panu commissarzowi naszemu zlecamy.

Conquaerulabatur w kole naszym imc pan Alexander Pruszynski, że, będąc exaktorem do podatku czterdziestu złotowego bez żadnego solarium, ale proprio peculio, był in hoc obsequio woiewodztwa; przeto, strate nagradzaiąc te, onemu woiewodztwo z pozostałych u tegoż pieniędzy szescset złotych samemu tylko imci condonuiemy; inszych zas ichmosciow hoc in puncto expostulacyi praesenti laudo abrogamus, ktorzy de plano wypłacac maią skarbowe pieniądze.

Ponieważ zas wielmożny niegdy godney pamięci imc pan Jan Woronicz, stolnik kijowski, będąc naznaczony commissarz do rozgraniczenia wyżey wspomnionego, wraz z innemi ichmosciami anteriori laudo anni millesimi septingentesimi decimi noni, die decima septima septembris sancito, fatis cessit; więc, in locum onego, iako godnego w woiewodztwie naszym, successora wielmożnego imci pana Nikodema Woronicza, podczaszego owruckiego, na te commissarstwa funkcyą ad discernendos limites et villas naznaczamy; tudziesz, in suplementum tamtym ich mosciom panom commissarzom, wielmożnego imci pana Alexandra Druczanina-Kniehininskiego, podstolego kijowskiego, przydaiemy; ktorzy ichmosc panowie commissarze między woiewodztwami pogranicznemi, iako to, woiewodztwem Wołynskim, Braclawskim y powiatami Mozyrskim, Rzeczyckim, wraz z ichmosciami, z drugiey strony delegowanemi, skuteczne rozgraniczenie uczynią. Żeby zas od pomienionych woiewodztw, podobnym sposobem y od powiatow, byli delegowani wielmożni ichmosc panowie comisarze, tudziesz żeby de loco et tempore sufficiens byla informatio; także zagrzewaiąc ad similia wyżeywyrażone woiewodztwa y

powiaty, upraszamy e medio nostri wielmożnych ichmosciow panow posłow, to iest, do przeswitnego woiewodztwa Wołynskiego: wielmożnego imci pana Tryzne-Jackowskiego, czesnika, Jana Lukaszewskiego, podczaszego, latyczewskich, Stephana Pawsze, podstolego nowogrodzkiego; do przeswitnego woiewodztwa Bracławskiego: wielmożnych ichmosciow panow: Jana Jakubowskiego, miecznika zytomirskiego, Alexandra Tysze-Bykowskiego, regenta grodzkiego witebskiego, Jana Barkowskiego, Zozulinskiego, rothmistrza iego krolewskiey mosci, Kazimierza Ostrowickiego; do przeswitnego powiatu Mozyrskiego: wielmożnych ichmosciow panow Jana Trzeciaka, woyskiego kiiowskiego, Bazylego Hruzewicza, łowczego nowogrodzkiego; do przeswitnego powiatu Rzeczyckiego: wielmożnych ichmosciow panow Alexandra Tysze-Bykowskiego, regenta grodzkiego witebskiego, oboznego orszanskiego, Jozefa Zozulinskiego, rothmistrza iego krolewskiey mosci; ktorzy ichmosc uproszeni osobliwą do kozdego powiatu y woiewodztwa instrukcyą o potrzebną elekcyą ichmosciow panow commisarzow do rozgraniczenia granic y wiosek, in controverso będących, z tamtey strony expostulabunt y domowic się maią.

A ponieważ in anteccessum ich mosc panowie Szymon Lewkowski, woyski żytomirski, y Joachim Niemirzycki, stolnik smolenski, na commissyą Radomską ad promovendas causas woiewodztwa et tnitionem onych, per laudum obydwa obrani plenipotenci, ktorży per continuam suetam non sufficienter attentuią interessow woiewodztwa; więc my, uspokoiąiąc ex hoc ratione diffidencye alternate między niemi, postanowiamy, aby ieden iednego roku, a drugi drugiego funkcyey swoiey zadosyc czynił y kożdy antycypatywe na reassumpcyą trybunału dla prokurowania wpisow, wygotowania terminow do Radomia iechał et munus suum sufficientem exequatur; y ponieważ roku teraznieyszego alternat przypada na imci pana Joachima Niemirzyckiego, więc pro labore adinterim onemuż złotych pięcset naznaczamy y na te do podatku iako nayprętszego assygnacyą wydac wielmożnemu imci panu commissarzowi obliguiemy; ktorego imci pana plenipotenta obliguiemy, ażeby, ponieważ ieszcze dostatecznie

nie iest zakonczona praetensya respekto nieimportowanych podatkow wszytkich, laudis publicis na seymikach naszych uchwalonych, ad aerarium woiewodztwa, stante possessione imci xiędza Parysewicza, biskupa wołoskiego, z dobr Choyniszczyzny całey y owszem impediowania ichmosciom panom poborcom w tych że dobrach w Choynikach wybierac podatki et temere impugnowania, o co iuż tak w trybunale Radomskim, iako y w Lubelskim, proces zaszedł et subsequutum decretum condescensionis in fundo bonorum Choyniki, gdzie circa terminum condescensionis, ponieważ dla prętkiego czasu nie wszyscy ichmosc panowie praetendentes et exactores woiewodztwa pro termino non comparuerunt y krzywdy swoie demonstrarunt, iednak że teraz w kole naszym injuriati quaerulantur, obliguiemy tedy amore boni publici tegoż imci pana plenipotenta, ażeby wszytkie documenta od ichmosciow, praetensye maiących, pobrawszy, ordinarya juris via, ubi de jure venerit, conveniat, tegoż iasnie wielmożnego imc xiędza biskupa wołoskiego, ktory, lubo tu w Polszcze desijt, esse possessor; iednak doniosło się do nas, że summa restans ex tenuta bonorum Choyniki iest w rękach wielmożnego imci pana kniazia Szuyskiego niewypłacona, ktorą przyaresztowac, ut moris et juris est, ma tenże imc pan plenipotent do dalszey disiudykacyi y decyzyi in praetensione podatku; także tenże imc pan plenipotent ma uformowac actorat przeciwko zydom y kahalom woiewodztwa Wołynskiego, iako-to, kahałowi Ostrogskiemu y innym, ktorzy praetextuosis suis contributionibus et tarifis niewinnie żydow y kahały woiewodztwa naszego pociągaią do płacenia tak wielkich podatkow, na co temuż imci panu plenipotentowi ciż żydzi woiewodztwa naszego, zkomportowawszy swoich wszytkich praetensyi documenta, in spatio niedziel czterech powinni będą kommunikowac y powierzyc do rąk, ktory iuxta praetensiones kożdego powinien w trybunale Radomskim iuridicis medijs agere et convenire.

Czyniąc relacyą ichmosc panowie lustratorowie, anteriori laudo do lustracyi novarum coloniarum destinowani, z lustracyey swoiey exposuerunt w kole naszym, że niektorzy ichmosc panowie possesso-

rowie y administratorowie dobr temere impugnowali lustracyey, a zatym ad revisificationem oney e media nostri delegowalismy ichmosciow panow Bazylego Wyhowskiego, żytomirskiego, Daniela Lewkowskiego, owruckiego, skarbnikow, Lukaszewskiego, podczaszego latyczewskiego; ktorzy ichmosc, w raz z ichmosciami grodowemi znieszszy się, maią, według teraznieyszey lustracyey, ex aggravatis tarifa villis zdiąc, a na wsie novarnm coloniarum lustrowane y te, ktore się według informacyey ichmosciow panow lustratorow lustrowac nie dali, włożyc.

A restante revolutione roznych woysk tak kozackich, iako moskiewskich, polskich y innych, woiewodztwo nasze od lat kilkadziesiąt tak wiele długow roznych ichmosciom zadlużylo się y słusznie należących summ dla ustawicznych w woiewodztwie naszym expens, a małey importancyi, do tych czas nie wypłaciło się; więc teraz, ponieważ, z osobliwszey Naywyższego Pana benevolencyey y providencyi, dulci fruimur quiete y kożdy do swoich przychodzimy possesyi, zawsze Bogu naywyższemu profundas fundendo gratias, żebysmy nie byli ustawicznie in tanto onere płacenia, a kożdemu w słuszney iego praetensyey satisfactionem uczynili, więc podatek w woiewodztwie naszym, po złotych trzysta z dymu na rok rachuiąc, ratatim wypłacac uchwalamy, to iest, pierwsza rata zaczynac się ma prima maj, druga rata—die prima augusti, tertia—prima nowembris, czwarta—prima februarij, na kożdą rate po zlotych siedmdziesiąt y pięc computendo; do ktorych wybierania ratatim podatkow ichmosciow panow poborcow et quidem do pierwszey raty z powiatu Kijowskiego y Żytomirskiego—imci pana Łukasza Bogdanowicza, miecznika lidzkiego, namiesnika grodzkiego kijowskiego, z powiatu Owruckiego—imci pana Bazylego Hruzewicza, łowczego nowogrodzkiego, do drugiey raty z powiatu Kijowskiego y Żytomirskiego—imci pana Jozefa Kunickiego, z powiatu Owruckiego—imci pana Thomasza Hurka; do trzeciey raty z powiatu Kijowskiego y Żytomirskiego—imci pana Waclawa Małynskiego, horodniczego ziemskiego, regenta grodzkiego kijowskiego, a z powiatu Owruckiego—imci pana Jana Trypolskiego;

łowczego mscisławskiego; do czwartey zas y ostatniey raty z powiatu Kiiowskiego y Żytomirskiego—imci pana Stanisława Humienieckiego, a z powiata Owruckiego—imci pana Jozefa Pruszynskiego naznaczamy; y ciż ich mosc, według kadencyi ich, ieden w Żytomirzu, a drugi w Owruczu in termino praefixo żasiadac maią et per spatium quator septimanarum immediate siedziec y wybierac pomieniony podatek maią; ktorym za prace y fatygi, w wybieraniu tego podatku poniesione, dziesiąty grosz y kwitowego od kożdego kwitu po złotemu sine depactatione iednak że ulteriori pozwalamy; y lubo ciż ichmosc panowie exaktorowie nie na iednym mieyscu, ale ieden w Zytomirzu, drugi w Owruczu zasiadac będą, iednak solarijs y kwitowym praemissis wraz komportowac y dzielic się maią. Z ktorych to podatkow expensa y długi woiewodzkie tak dysponimus: naprzod, na erekcyą koscioła żytomirskiego złotych tysiąc, anteriori iaudo naznaczone, approbamus; ktory tysiac złotych ichmosciom panom Alexandrowi Jerliczowi, stolnikowi mozyrskiemu, y imci panu Jackowi Podhorodeckiemu, podczaszemu mscisławskiemu, odebrac w skarbie y dysponowac na wystawienie tegoż koscioła praevio calculo zlecilismy; ichmosciom xięży dominikanom owruckim na wybudowanie koscioła, funditus w Owruczu zgorzałego,—złotych pięcset; ichmosciom oycom karmelitom berdiczowskim, gdzie Nayswiętsza Matka ze Lwowa nie dawno przeniesiona, iako Protektorka tempore pacis et tranquilitatis nostrae,—zlotych dwiescie; ichmosciom xięży, iako to, imci xiędzu Pawlinowi Horoszkowskiemu—złotych sto; iego mosci xiędzu Komorowskiemu iezuicie—itidem złotych sto, ktorzy chwale Boskiey tempore obrad naszych assistuią; także na cerkiew tuteyszą żytomirską, gdzie seymik odprawuiemy,—zlotych siedmdziesiąt pięc naznaczamy; ichmosciom panom posłom od partyey Ukrainskiey, woiewodztwo nasze circa tuitionem granic od roznych interweniencyi broniącey y na pograniczu stoiącey, dwom, kożdemu po zlotych pięcset; także ichmosciom panom deputatom chorągwi, repartycyą w woiewodztwie naszym maiących, kożdemu po złotych sto uchwalamy; długi woiewodzkie y largicye, anterioribus laudis

uchwalone, a do tych czas nie wypłacone, iako-to, dlug rękodayny, in commodum publicum woiewodztwa zaciągniony, złotych polskich dwa tysiące czterysta; wielmożnemu imci panu Michałowi Tryznie-Jackowskiemu, czesnikowi latyczewskiemu, dług, także anteriori laudo uchwalony; pro archivo ichmosciom oycom iezuitom lubelskim et pro reparatione xiąg, vetustate zbutwiałych, tudziesz na sporządzenie archiwy, żeby xięgi ziemskie trybunalskie commodius et exactius leżeli,—złotych tysiąc; imci panu Jozefowi Potockiemu, regentowi ziemskiemu kijowskiemu, do rąk oddac, za assygnacyą wielmożnego imci pana commissarza, ichmosciow panow poborcow z iako nayprątszych pienlędzy obliguiemy.

Obliguiąc tegoż imci pana regenta, żeby sufficientem provideat securitatem actorum y nie dał sobie involare ichmosciom roznym praetendentom tak ad archiva woiewodztwa naszego, iako też ad dispositiones cancellarij regestrow et alia....nia officium terrestre kijoviense concernentia, ut non praeiudicetur in futurum.

Ponieważ hic et nunc post fata niegdy godney pamięci wielmożnego imci pana Steckiego, pisarza ziemskiego kijowskiego, ieszcze pisarza nie mamy, in locum onego, nim electia pisarza nastąpi, obliguiemy amore boni publici pomienionego imci pana regenta ziemskiego kijowskiego, ażeby circa activitatem funkcyey swoiey nie daią sobie involare in iura tak w trybunale, iako y w ziemstwie, obstawał et munus regencyi exequatur.

Także dług wielmożnego imci pana Czaplica, podkomorzego kijowskiego, resztuiący zlotych dwa tysiące; dług niegdy godney pamięci wielmożnemu imci panu Franciszkowi Potockiemu, staroscie owruckiemu, trzy tysiące pięcset złotych residuitatis winny, modernis successoribus tegoż niegdy wielmożnego imci pana starosty owruckiego z podatku uchwalonego wypłacic; tudziesz za niewolo niegdys imci pana Jakubowskiego, itidem winny, synowi iego wielmożnemu imci panu Janowi Jakubowskiemu, miecznikowi żytomirskiemu, satisfacere dwa tysiące zlotych polskich ichmosciom panom poborcom adstringimus. Tudziesz largitie, iako to, przychylaiąc się do pra-

wa pospolitego y constytucyi, że commisarze powinni byc solariati, wielmożnemu imci panu Kazimierzowi na Steczance Steckiemu, choronżemu y commissarzowi naszemu, rachuiąc za kożdy rok po trzy tysiące złotych, za lat szesc computando, za funkcyą commissarską odprawioną in antecessum summam efficientem, osmnascie tysiący złotych polskich, deklaruiemy; także largicye, vigore laudi anni millesimi septingentesimi decimi noni ich mosciom panom commisarzom, do rozgraniczenia uproszonym y obranym, naznaczono kożdemu po zlotych trzy tysiące, a do tych czas, ob egestatem skarbu, zaległe y niewypłacone, teraznieyszym podatkiem uiscic się praesenti laudo obliguiemy, iako też wielmożnym ichmosciom panom posłom na seym przeszły warszawski anni millesimi septingentesimi vigesimi po trzy tysiące złotych naznaczone, approbamus. Pro conflagratis, iako-to, wielmożnemu imci panu Macieiowi Trypolskiemu, podstolemu żytomirskiemu, za spalenie młyna—dwa tysiące złotych, imci panu Pawszy za zgorzenie dworu—złotych tysiąc w Kobylym, imci panu Dubiskiemu—zlotych dwiescie, imci panu Zubrowi Marcinowi—zlotych pięndziesiąt, iey mosci paniey Zbikowskiey za zgorzenie w Bilce dworu—złotych tysiąc, na ostatek oschłych chorągwi wielmożnego iegomosci pana Steckiego, łowczego kijowskiego, pieniędzy—zlotych tysiąc siedmset piedziesiąt, aby do imci pana Synhaiewskiego, namiesnika grodu Owruckiego, wydana była assygnacya, wielmożnego imci pana commissarza adstringimus; na wszytkie ktore largicye y długi woiewodzkie, tam praesenti, quam anterioribus laudis, uchwalone, obliguiemy wielmożnego imci pana commisarza naszego, ażeby assygnacye do ich mosciow panow poborcow z podatku, praesenti laudo uchwalonego, wydał, obliguiemy y, żeby dlugu więcey non paciatur woiewodztwo, ratatim ichmosciow panow exaktorow do wypłacenia amore boni publici adstringimus.

Succurendo honori nobilitari, ktory aequiparatur vitae, ich mosciow panow Andrzeia, Stefana, Romana, Eliasza, Jana, Michała, Andrzeia, Samuela, Jana, Andrzeia, Klemensa, Wacława, Nauma, Stefana, Alexandra Talkow-Porzeckich, w osobach swoich persona-

liter y w osobach absentium w woiewodztwie naszym, teraz znayduiących się y authentyczne testimonium od braci colligatow swoich, w woiewodztwie Witebskim rezyduiących, iunctim y od całego woiewodztwa; colligatow zas, fortuny swoie dziedziczne maiących, z antenatow swoich, dziadow - pradziadow, originem prowadzących, w kole naszym produkuiących, ktorym, że ex odio et malevolentia tylko, ani na żadnym fundamencie imparitatis status nobilitaris, żadali ichmosc panowie Strzalkowski y Falkowski obiectum; a że teraz na seymiku naszym słusznymi documentami wywiedli się et ex hoc obiecto emundowali; przeto pro paribus, iako bracie nasze, uznawszy w kole naszym, ad omnia munia statum nobilitarem concernentia y do wolnego głosu przypuszczamy y praesenti laudo attestamur; tudziesz z taryfy, do ktorey stante hocce obiecto pociągnieni byli, tychże ichmosciow panow Talkow wymazac rozkazuiemy; dobra y osoby oraz do żadnych podatkow przeszłych, teraznieyszych y przyszłych płacenia nie pociągac w woiewodztwie naszym abrogamus; abhinc perpetuis temporibus onych y successorow ich nihil quidquam bonae famae ac intaminato honori eorundem nocere debere declaramus.

A ponieważ judicia terrestria raz, ab ascensum wielmożnego imci pana podsędka na sęstwo, powtore, ob fata wielmożnego imci pana pisarza, ziemskich kiiowskich, ad praesens w woiewodztwie naszym hinc et nunc vacant, dla tego in ratione wydania uniwersału na pisarstwo ziemskie do iasnie wielmożnego imci pana woiewody kijowskiego recurrit woiewodztwo y osobliwą compellacyą listowną hoc in passu imci panu marszalkowi naszemu adressowac zleca; że zas uniwersał, na seymik electionis wydany, nam constat, exinde ad effectum hanc electionem chcąc przywiesc, in fundamento supra wyrażonego uniwersału, seymik electionis podsędka niepierwiey aż po seymiku boni ordinis immediate skączonym odkladamy; adinterim zas ichmosciow panow komornikow y regenta przy prawach y dawnych zwyczaiach, sine quovis praejuditio, praesenti laudo utwierdzony.

List do iasnie wielmożnego imci xiędza biskupa wilenskiego instancionalny za imcią panem Alexandrem Hruziewiczem, komornikiem kijowskim, napisac, tudziesz list do iasnie wielmożnego imci pana woiewody kiiowskiego, cum expraessione, że communicativo consilio, choc cum absente, iako principe woiewodztwa naszego, życ chcemy, także odpisac imci panu marszałkowi koła naszego zlecilismy. Na listy także, iako to: pierwszy, do iasnie wielmożnego imci xiędza biskupa kijowskiego cum expraessione podzienkowania za pasterską compellacyą, upraszaiąc o należytą in diaecesi vigilantią; drugi, do iasnie wielmożnego imci pana kasztellana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, respektem władzy y buławy; item, na list do iasnie oswieconego xięcia imci Sanguszka, marszałka nadwornego wielkiego xięstwa Litewskiego; tudziesz do iasnie oswieconego xięcia imci Czartoryskiego, kawalera maltanskiego, respektem ordynacyi Ostrogskiey; list do wielmożnego imci pana Szczuki, starosty wonwolnickiego, y list do wielmożnego imci pana Olszanskiego, czesnika kiiowskiego, posłow woiewodztwa naszego, na przeszły seym obranych, listownie de absentia exkuzuiących się, reskrypt na materye kożdego osobliwy odpisac temuż imci panu marszalkowi koła naszego zlecilismy.

I te laudum relationis, vigore uniwersału wyżey wspomnionego, in omnibus punctis ieneralną zgodą, sine ulla contradictione, zgodziwszy się y approbowawszy, ad acta castrensia zytomiriensia per oblatam podac y własną ręką podpisac temuż imci panu marszałkowi koła naszego, przy pieczęci przycisnioney, unanimiter injunximus.

Działo się w Żytomirzu, roku tysiąc siedmset dwudziestego pierwszego, miesiąca marca die vigesima quarta.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki, przy pieczęci przycisnioney, temi słowy:

Seweryn na Potoku Potocki, lowczy owrucky, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, cum binis paragraphis, podpisuie się.—Locus sigilli.

Ktoreż to laudum, per oblatam podane, za podaniem y prozbą wyżpodawaiącego imci, a za moim, urzędowym, przyięciem, słowo w słowo do xiąg ninieyszych iest inserowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 215. л. 181, актъ 123.

CXXV.

Постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства. объ отправкѣ маршалкомъ сеймика письма къ винницкому старостѣ по дѣлу о судѣ надъ виновниками пограничныхъ столкновеній, къ кн. Сангушку и кн. Чарторыйскому по поводу ихъ требованій; о скорѣйшемъ взысканіи съ евреевъ налога и распредѣленіи его между монастырями и разными лицами, а также о сборѣ чоповой и шеляжной податей; объ отправкѣ маршалкомъ сеймика писемъ къ разнымъ лицамъ и о признаніи правъ дворянства за Воронкевичемъ,—26 марта 1721 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego pierwszego, miesiąca marca dwudziestego szostego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mosci Winnickim, przede mną, Kazimierzem Laudginem, namiesnikiem na ten czas starostwa y regencyi grodzkim winnickim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi winnickiemi comparens personaliter, wielmożny imc pan Augustyn Jaroszyński, marszałek koła rycerskiego przeswietnego woiewodztwa Bracławskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich winnickich, te laudum relationis, z pieczęcią y z podpisem ręki tegoż imci, per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie y do akt wpisanie; a tak ia, urząd, annuendo comparentis affectutioni, przeczytawszy, inserowac roskazałem, y iest tenoris ejusmodi.

My, rady, dygnitarze y całe rycerstwo wdztwa Bracławskiego, zgromadziwszy się za uniwersałem nayiasnieyszego krola imci, pana

naszego miłosciwego, na seymik relationis, ad locum solitum, w Winnicy, anni praesentis, millesimi septingentesimi vigesimi primi, die vigesima quarta martij, w kosciele oo. jezuitow, naprzod, Panu Zastępcy winne oddawszy dzięki, lubo i po rozeszłym seymie, wysłuchalismy iednak relacyi wielmożnych ichmci panow posłow, iakey się racyi przeszły roszedł seym, a że na tymże seymiku mielismy listy tak od nayiasnieyszego maiestatu do jasnie wielm. imc pana kasztellana kamienieckiego, starosty winnickiego, iako y urzędu iego, aby exorbitantow pogranicznych sądzili, zlecamy imc panu marszałkowi, aby list od wdztwa do iasnie wielm. imc pana kasztelana napisał, ponieważ brachium imci nie obligowane iest publiczną usługą, lub sam chciał ziezdzac na kadencye, lub też za nieprzybyciem swoim wiedział, iż wdztwo ichm panom sędziom, w przeszłym laudum obranym, dało moc, w niebytnosci imciney, tych exorbitantow sądzic.

Tudziesz od iasnie oswieconego imci pana krakowskiego, iako iasnie oswieconych xiążąt ichmcow Sanguszka, marszałka w. x. Lit., y Augusta-Alexandra Czartoryskiego, kawalera maltanskiego, w ktorych desideria swoie do wdztwa intulerunt, zlecilismy imc panu marszałkowi koła naszego, aby ichmosciom odpisał; w desideryach zas ichmosciow przysługe swoie na przyszłym da Bog seymiku antecomitialnym, lub też gospodarskim swiadczyc deklaruie.

Że zas podatek żydowski, na przeszłym seymiku uchwalony, przez imc pana Radziminskiego, do tegoż podatku obranego exaktora, dotąd nie iest wybrany, przez co assygnacye, ex mente wdztwa na chwałę Boską roznym konwentom y klasztorom wydane, dotąd nie są wypłacone, obligat wdztwo imci teraznieyszym laudem, aby ichmosc in sex a data praesenti zasiadł w Winnicy y konczył swoią exakcyę; renitentes zas, ktorzy by nie mieli do Winnicy pomienionego podatku importare, ci praesenti laudo podpadaią sub executionem etiam militarem, po ktorey imc ma moc iezdziec y exequowac. Jezeliby zas zadosyc czynic swoey funkcyi

pomieniony imc pan exaktor nie miał, zlecamy imc panu burgrabiemu winnickiemu, aby go odbierał y nieposłusznych exequował, assygnacye na chwałę Boską et personis miserabilibus iako nayprędzey wypłacił; tegoż imci pana burgrabiego obliguiemy, aby czopowe y szelężne, według teraznieyszey lustracyi, wybierał.

Za imcią panem Trzaską-Wędrogowskim zlecamy także imci panu marszałkowi, aby instantiales tak do przeswietnego trybunału, iako do iasnie oswieconego imci pana Krakowskiego, nomine wdztwa tego, za imcią napisał, y za imcią panem Podoreckim do jasnie oswieconego imci pana Krakowskiego, także nomine wdztwa, aby napisał.

Insistendo desiderijs querulanta urodzonego imci pana Franciszka-Mirona Woronkiewicza in causa honoris ratione obiekcyi imparitatis przez urodzonych ichmciow panow Hrehorego Protasowickiego, Samuela y Jana Kaczanowskich y Jana Tchorznickięgo, obywatelow powiatu Pinskiego, ponieważ authenticis documentis antecessorow swoich y ad praesens stawiąc in gremio koła naszego koligatow, imc pan Woronkiewicz deduxit, że iest filius wdztwa Bracław., attestacyą, unanimi assensu, nemine contradicente, wielm. imc panu marszałkowi koła naszego wydac zlecilismy; upraszamy wielm. imc pana kommissarza naszego, aby do imc pana Szneka, pułkownika, napisał list z prekaucyą o zatrzymanie podatku z dobr, do naszego wdztwa należących.

A tak szczęsliwie zakonczywszy nasze to laudum, wielm. imc panu marszałkowi koła naszego do akt grodzkich winnickich podac zlecamy.

Datum w Winnicy, die mense et anno, ut supra.

U tego laudum podpis ręki temi słowy:

Augustyn Jaroszynski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Bracławskiego.

Ktore to laudum, za podaniem wyż mianowanego imci, a za moim, urzędownym, przyięciem, iest do xiąg grodzkich winnickich wpisane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 4606, л. 55, актъ 26.

CXXVI.

Постановленiе обывателей Черниговскаго воеводства: о признанiи дв. Ела-Малинскаго новогродскимъ старостой; о выборѣ дв. Злотницкаго коммиссаромъ въ Радомскiй трибуналъ; объ отправкѣ писемъ къ великому коронному гетману и кн. Августу Чарторыйскому съ заявленiемъ о заботѣ обывателей относительно безопасности отечества. —16 сентября 1721 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego pierwszego, miesiąca septembris szesnastego dnia.

Na urzędzie grodzk., w zamku jkmci Włodzimir., przede mną, Janem Potockim, namiesnikiem grodz. włodz., y xięgami ninieyszemi grodz. staroscinskiemi, comparens personaliter, ur. jmc. p. Kazimierz Złotnicki, pisarz ziem. czerniech., dla zapisania do akt ninieyszych grodz. włodz. te laudum woiewodztwa Czerniech. na seymiku boni ordinis, z podpisem ręki w. jmc p. marszałka koła rycerskiego wdztwa Czern., przy pieczęci zwykłey, per oblatam podał, tak się w sobie maiące:

My, niżey, senatorowie, urzędnicy ziemscy y grodzcy, obywatele woiewodztwa Czerniech., na seymik boni ordinis, ad locum solitum consiliorum, tu, do Włodzimierza, na dzien dzisieyszy szesnasty miesiąca wrzesnia roku tysiąc siedmset dwudziestego pierwszego zgromadzeni, idąc należycie chwalebnym przodkow naszych przykładem, ktorzy iedynie pro objecto felicitatis et gloriae mieli

zelum, pro bono publico, za wiarą swiętą y sprawiedliwoscią, ktorą stant vel pereunt felicia regna, tudziesz cokolwiek pro commodo oyczyzny naszey y utrzymanie praw, swobod y wolnosci naszych byc mogło singularissimum, to magna cura et studio utrzymywali. Więc, kiedy na teraznieyszy seymik gospodarski comparuit tu, in congremium nostri, w. jmc p. Stefan Jeło-Maliński, dobrze w oyczyznie y woiewodztwie tuteyszym ab antenatis zasłużony et pat... a majoribus maiący gloriam in sago togaque publicis illucescens meritis y konferowany sobie nayiasnieyszego krola Augusta Wtorego, p. n. m., die vigesima octava aprilis, anno currenti, na starostwo Nowogrodzkie praesentuie przywiley nilque extra sphaeram legis et justitiae ambigando o affecta braterskie w wdztwie naszym dignissima qua par praetensione concurruie. Tedy my, po przeczytanym tymże przywileiu, adimplendo nayiasnieyszego krola jmc, p. n. m., wolą, tegoż w. jmc p. starosty nowogrodzkiego do zobopolnych obrad naszych przyiąwszy, przychylaiąc się do prawa pospolitego, onego ad juramentum admittendum censuimus, ktory że in publico congressu nostro przed sądem ziemskim wdztwa naszego super munus officij sui na rothę, z prawa w statucie opisaną; ten sacrament wykonał; przeto tegoż wielmożnego jmc p. Malinskiego za prawdziwego starostę nowogrod., nemine contradicente, presentibus uznawamy, onemu mieysca y prerogatywy w woiewodztwie naszym dopuszczamy, conformuiąc się przy tym ad praxim gornieyszych woiewodztw, a osobliwie do dyspozycyi generału naszego, lege publica seymem niedawno przeszłym Warszawskim naznaczoney.

Na następuiący w roku da Bog przyszłym trybunał Radomski obieramy et unanimi constituimus assensu nostro za kommissarza wdztwa naszego w. jmc p. Jana-Kazimirza Złotnickiego, pisarza ziem. tegoż woiewodztwa, obliguiąc jmc p., aby y na tym tam mieyscu w interessach wdztwa naszego bonique publici okurencyach nayosobliwszey adhibeat curam et quae na ten czas agenda aby z urzędu kommissarskiego sine intermissione agat, upraszamy.

Exponowane zas tak jw. jmc p. kasztellana krakowskiego, hetmana wielk. koron., iako y jo. xięcia jmc Augusta-Alexandra na Klewaniu Czartoryskiego, kawalera maltanskiego, woiewodztwu naszemu desideria, qua par przyiąwszy rewerencia, zlecamy jmc p. marszałkowi koła naszego, aby osobliwemi do ichmosciow correspondeat listami y zelum woiewodztwa naszego circa tuitionem oyczyzny praw, swobod y wolnosci remonstrował, aby te laudum wdztwa naszego, ręką swą podpisawszy y pieczęcią stwierdziwszy, ad acticandum podał, obliguiemy.

Działo się w cathedrze włodz., in loco consultationum solito, anno, mense et die, quo supra.

U tego laudum boni ordinis, per oblatam podanego, podpis ręki jmc p. marszałka koła rycerskiego wdztwa Czerniech. temi słowy:

Jan-Kazimirz Złotnicki, pisarz ziem. y marszałek koła rycerskiego woiewod. Czerniech., m p-a.

Ktore to laudum, per oblatam podane, za oczewistym podaniem jmci wyżpodawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg ninieyszych iest wpisane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 1091, л. 1122, актъ 311.

CXXVII.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: объ отправкѣ писемъ къ разнымъ высокопоставленнымъ лицамъ съ выраженіемъ благодарности и просьбой о защитѣ отечества; о неуклонномъ внесеніи обывателями прежде установленныхъ налоговъ на удовлетвореніе нуждъ воеводства; о люстраціи новыхъ поселеній въ воеводствѣ и выборѣ для того лицъ; о платежѣ купцами шеляжной и чоповой подати; о разграниченіи Кіевскаго воеводства отъ Брацлавскаго воеводства же и отъ Мозырскаго повѣта, и выборѣ для того коммиссаровъ; о выборѣ также коммиссаровъ для слушанія отчетовъ по сбору податей; объ отправкѣ письма къ кіевскому бискупу относительно возстановленія порядка въ его діэцезіи, къ кн. Голицыну о выдачѣ бѣглыхъ, къ генералу Де-Бойену о Бѣлоцерковской крѣпости и къ друг.; о починкѣ чрезъ прокуратора римскихъ костеловъ; о защитѣ имѣній ксендза Сѣнницкаго и дв. Левковскаго отъ нападеній и разореній со стороны сосѣдей; о вознагражденіи сборщиковъ подымной подати и другихъ лицъ за труды и заслуги, — 17 сентября 1721 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego pierwszego, miesiąca septembra siedmnastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego k. mci Zytomirskim, przede mną, Konstantym Didkowskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodzkim żytomirskim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi żytomirskiemi, comparens personaliter, wielmożny imc pan Piotr Porczynski, podczaszy wendenski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, te laudum desideriorum, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich, z podpisem ręki swey y pieczęcią przycisnioną, per oblatam podał, tenoris sequentis.

My, rady, dygnitarze, urzędnicy, obywatele y wszystkie urzędnicy woiewodztwa Kijowskiego, na seymik teraznieyszy boni ordinis, n za jutrz po seymiku deputackim, felici eventu odprawionym, y po obraniu ich mosciow panow deputatow na trybunał koronny, praecise

die decima sexta praesentis przypadaiący, ziechawszy się, gdzie in loco consultationum solito, pod godną direkcyą wielmożnego imc pana Jozefa z Dziębowa Brzuchowskiego, starosty owruckiego, litynskiego, pułkownika woysk iego krolewskiey mci y Rzeczypospolitey, pierwszego na ten czas in ordine urzędnika woiewodztwa naszego, pod laską zas wielmożnego imc pana Piotra Porczynskiego, podczaszego wendenskiego, marszałka koła naszego, zgodnie obranego, zasiadszy, ad constituendum bonum ordinem w woiewodztwie naszym przystąpilismy:

A naprzod, na list od jasnie oswieconego imc pana Krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, do woiewodztwa naszego in materia status Rzeczypospolitey pisany, imci panu marszałkowi naszemu responsowac, dziękuiąc pro cura et solicitudine za uwiadomienie niebezpieczęstwa, przy skączeniu pakt Karłowickich, na Rzeczpospolitą, a osobliwie na woiewodztwo nasze, iako in confinijs będące, zachodzącego, oraz y na inne listy tak do iasnie wielmożnego imci pana wojewody ruskiego, iako y iasnie oswieconego xiążęcia imci Czartoryskiego, kawalera maltanskiego, y do innych ichmosciow, według informacyey, w kole braterskim daney, tenże imc pan marszałek responsowac ma; a nadto, list do iasnie wielmożnego imci pana kanclerza koronnego nomine woiewodztwa napisac, aby naiasnieyszego krola imci, pana naszego miłosciwego, protunc w granicach polskich nie będącego, listem swoim commonere raczył, ażeby in obstantibus periculis, iako pater patriae, powrociwszy succurrere raczył.

Co się zas tycze domowego porządku w woiewodztwie naszym y podatkow na przeszłym seymiku relationis ingruente necessitate woiewodztwa naszego y respektem roznych długow y roznym ich msciom panom obywatelom naszym, podlug laud, ieszcze na seymikach we Włodzimierzu agituiących się, winnych nadto roznych largicyi, roznym woyskom pro securitate wojewodztwa płaconych y roznych ich msciow zaciągnionych, dotąd oschłych y nie oddanych uchwalonych, te podatki ex praesenti congressu pro assumendo ob-

liguiemy wszystkich ich msciow panow obywatelow naszych, aby pomienione podatki, ad mentem anterioris laudi, do rąk ich mosciow exaktorow in tempore eodem, laudo circumscripto, oddawali; ktore to podatki ichmsc panowie exaktorowie ab actu praesenti per spatium czterech niedziel zupełnych sine poenis odbierac powinni respectem przeładowania dymami niektorych dobr pro alleviatione onym.

Ponieważ anteriori laudo lustracya novarum coloniarum, ktorym czas wedlug prawa czterech lat expirował, naznaczona, skączona, allewiacya zas nie iest effectuata per incuriam dawnych ichmciow panow kommisarzow; zaczym, do uczynienia zadosic anteriori laudo in hoc puncto wielmożnych ich msciow panow commissarzow, to iest, imci pana Nikodema Woronicza, podczaszego owruckiego, staroste ostrskiego, Marciana Czaplica, lowczego żytomirskiego, staroste krzemienczuckiego, Stefana Niemirycza, kastellanica połanieckiego, Jozefa Potockiego, regenta ziemskiego kijowskiego, Kazimirza Dydynskiego, do ich msciow anteriori laudo obranych, y ichmsciow panow grodowych uprosiwszy, przydaiemy; ktorzy ichmosc lustracyą, przedsięwziowszy allewiacyą dobrom przeładowanym, uczynic maią, habito iednak respectu wsi nowoosiadlych, przy granicy będących, ktorych poddani za naymnieyszą okazyą za granice blizką wynosic się zwykli, iako też habita ratione dobr noviter eryguiących się, ktorych dopiero poddani osiadaią y buduią się, y czas wolnosci nie expirował.

Szelęzne zas y czopowe antiqua metodo tak od kupcow zagranicznych, iako y w woiewodztwie naszym quibusvis mercaturis bawiących się, ad mentem anteriorum laudorum oddawane ad aerarium woiewodztwa byc powinne bez wszelkiey praepedycyey od braci woiewodztwa naszego; owszem ciż bracia nasi contra renitentes uchwałom naszym suppetias exaktorom naszym dawac maią, praesenti laudo obliguiemy.

Rozgraniczenie zas z woiewodztwami Wołynskim, Bracławskim y powiatem Mozyrskim aby iak nayprędzey effectuari mogło,

ich msciow panow posłow anteriori laudo do pomienionych woiewodztw y powiatu uprosilismy; z ktorych ponieważ imsc pan Trzeciak, woyski kijowski, do powiatu Mozyrskiego poseł delegowany, fatis cessit, zaczym na mieysce onego imci pana Stefana Suryna, miecznika czernihowskiego, naznaczylismy y do imci pana Hruziewicza, lowczego mscisławskiego przydali; za powrotem ktorych ich msciow panow posłow y uczynieniem relacyey ichmosc panowie kommissarze nasi, anterioribus laudis constituti et ad dislimitandum uproszeni, funkcyey swoiey zadosic uczynic powinni będą; z ktorych to ich msciow, ponieważ ieden do woiewodztwa Bracławskiego, to iest imc pan Młodecki, podstoli nowogrodzki, decessit, więc in locum imci wielmożnego imci pana Michała Fedkiewicza, horodniczego owruckiego, za kommissarza do dawno obranych ich msciow upraszamy y przydaiemy.

Co zas do uczynienia calculacyi skuteczney ich msciow panow exaktorow in genere wszystkich przez calculacye, w sądach skarbowych in antecessum czynione, woiewodztwu winnych, a nadto imci pana Synhaiewskiego, komornika granicznego kijowskiego, namiesnika grodzkiego owruckiego, za kommissarzow wielmożnych ich mosciow panow Alexandra Jerlicza, stolnika mozyrskiego, Wacława Małynskiego, horodniczego kijowskiego, Stanisława Tysze Bykowskiego, czesnika plockiego, ad excipiendum calculum tychże ich msciow upraszamy y do naznaczonych ich mosciow panow kommissarzow anteriori laudo przydaiemy. Ktorzy ich msc panowie kommissarze tempus et locum ad comparendum tymże ich msciom panom exaktorom naznaczyc, calkulacyi dostateczney wysłuchac, satisfactią winnemu nakazac, in casu renitentis do sądu należytego odesłac, potestatem omnimodam miec będą; insuper ich msciow panow plenipotentow woiewodztwa naszego stringimus et obligamus, aby cum quovis in hoc puncto renitente w sądach grodzkich woiewodztwa naszego lubo trybunale Radomskim, iure agant; ktorym y rekompensa za prace y fatygi uczynic wielmożnego imci pana commissarza naszego, według dawnych laud, obliguiemy; toż y dru-

gim ich mosciom panom plenipotentom, na seym naznaczonym, swiadczyc deklaruiemy.

List do iasnie wielmożnego imsci xiędza biskupa naszego kijowskiego aby imsc pan marszałek napisał, praemissa omni, iako pasterzowi naszemu, obserwancya, upraszaiąc, ażeby w swoiey dyecezyey raczył uczynic porządek y doniesc, gdzie koscioły y plebanie bywały, ichmsciow xięży zesłał; a nadto do Fastowa, iako dobr kapitulnych, ażeby tamże kapituła była ufundowana y odprawowana, za rzecz sluszną unanimiter constituimus.

Tenże imc pan marszałek list do wielmożnych ich msciow panow commissarzow, ex senatus consilio do nayiasnieyszego cara imci delegowanych, upraszaiąc, aby, przy oddaniu armaty, y xięgi nasze kijowskie już przed tym iasnie wielmożnemu imci panu woiewodzie mazowieckiemu, wielkiemu posłowi Rzeczypospolitey, wydac deklarowane, teraz były oddane, iako też żeby imsc pan Woynarowski, patriota nasz, do oyczyzny swoiey wrocony był, według osobiiwey informacyey, w kole naszym daney, expedyowac będzie; tudzież drugi list do iasnie oswieconego xiążęcia imsci Galiczyna, gubernatora kijowskiego, respektem wydania pryncypałow potrucia obywatelow naszych ich msciow panow Mielwinskiego y Kozickiego, protunc za granice zbiegłych; trzeci list do wielmożnego imsci pana De-Boijena, generała garnizonu fortecy Białocerkiewskiey, cum expositione affektu woiewodztwa et reccomendatione meritorum imci starania około fortecy Białocerkiewskiey, ktora iest antemurale oyczyzny, przez ich msciow panow posłow na seym tenże imc pan marszałek ex mente woiewodztwa naszego napisac ma; od ktorego to imci pana generała przyslanemu imci panu porucznikowi in vim expens podrożnych złotych półtorasta conferuiemy; tudzież ich msciom panom Didkowskiemu, namiesnikowi y regentowi grodzkiemu żytomirskiemu, y Stefanowi Baranowskiemu, in vim zakonczenia reviziey xiąg, w Kijowie będących, po złotych sto na drogę deklaruiemy, przy dalszey ich mosciow za fatigi ich y prace wdzięcznosci.

Na supplike imci pana Swirskiego, prokuratora rzymskiego, lubo bysmy do szpytala swiętych Stanisława y Kazimirza, patronow naszych, większą chcieli obmyslic porcyą na chwałe tych swiętych; iednakże na ten czas pro posse nostro złotych trzysta circa egestatem skarbu z woiewodztwa naszego conferuiemy, a złotych pięcdziesiąt temuż imci panu Swirskiemu na podroże naznaczamy; ktore wszyłtkie largicye aby były wypłacone, wielmożnemu imci panu commissarzowi naszemu unanimiter rekomenduiemy.

Dezyderya tak imci xiędza Siennickiego, kanonika y officyała kijowskiego, iako y ich msciow panow Lewkowckich, braci naszych, respektem oppraessyi y invazyey, przez włosc Kamienszczyzny, na własne gronta ich msciow, za spolne maią ichmsciom panom posłom, do powiatu Mozyrskiego ordynowanym, oretenus exponere zlecilismy y instrukcyą imc pan marszałek hunc ausum et inoasionem granic opisac ma.

Nadto godne obsequie ku wojewodztwu naszemu wielmożnych ich msciow panow Zbikowskiego, czesnika żytomirskiego, y zeszlego niedawno Jana Trzeciaka, woyskiego kijowskiego, a mianowicie, straty w utrzymaniu honoru woiewodztwa naszego na functiey deputackiey zostających, haerent memoriae nas wszystkich, iako też imci pana Władysława Skipora, podstolego mscisławskiego, y drugich ichmsciow braci, in functione poselstwa będących, przysługi nie puidą in oblivionem, ktorym gratitudinem do przyszłego seymiku odkładamy.

Na ostatek controversyą o dziesiąty grosz z podatku podymnego, ichmsciom panom exaktorom naznaczony, zachodzący tak resolwuiemy, aby zupełne pieniądze do skarbu były wniesione; in vim zas dziesiątego grosza od kożdego złotego po groszy trzy ich msciom panom exaktorom należec ma, unanimiter constituimus.

A te laudum temuż imci panu marszałkowi koła rycerskiego podpisac y do akt grodzkich tuteyszych żytomirskich per oblatam podac zlecamy.

Działo się w Zytomirzu, in loco consaltationum solito, roku tysiąc siedmset dwudziestego pierwszego, dnia szesnastego septembra.

U tego laudum, przy pieczęci przycisnioney, podpis ręki imci pana marszałka temi słowy:

Piotr Porczynski, podczaszy wendenski, marszałek koła rycerskiego, woiewodztwa Kijowskiego.

Ktore to laudum, za podaniem imsci pana marszałka, a za moim, urzędowym, przyięciem, słowo w słowo, iak się w sobie ma, do xiąg grodzkich żytomirskich iest ingrossowane.

Кн. Кiев. пентр. арх. № 215, л. 317, актъ 209.

CXXVIII.

Постановленiе обывателей Волынскаго воеводства: объ испрошенiи у короля назначенiя сеймика для установленiя податей; объ окончанiи разграниченiя между Кiевскимъ и Волынскимъ воеводствами; объ изданiи воеводой универсаловъ на созывъ сеймика для избранiя членовъ земскаго суда; о возстановленiи чести дв. Ольшанскихъ и возраженiи противъ оскорбительныхъ для нихъ слуховъ,—18 сентября 1721 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego pierwszego, miesiąca septembris osmnastego dnia.

Przed urzędem y aktami ninieyszemi grodzkiemi krzemienieckiemi y pszede mną, Jozefem Kamienskim, czesnikiem żydaczowskim, burgrabią grodzkim krzemienieckim, personaliter comparens, wiel. jmc p. Woyciech Nencha, łowczy żydaczowski, marszałek koła rycerskiego przeswietnego wdztwa Wołynskiego, na seymiku boni ordinis w Krzemiencu, in crastinum po seymikn electionis z alternaty przypadłym, postanowione, z podpisem ręki swey własney, przy zwykłey pieczęci, prosząc o przyięcie onego mnie, urzędu

ktory, ad acticandum przyimuiąc, czytałem de verborum, qui sequitur, tenore.

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo woiewodztwa Wołynskiego, ziechawszy się na seymik boni ordinis ad locum solitum, teraz w Krzemiencu z alternaty przypadaiący, w roku teraznieyszym, tysiąc siedmset dwudziestym pierwszym, miesiąca wrzesnia szesnastego dnia, to iest, in crastinum po seymiku electionis, uprosiwszy sobie za dyrektora jasniewiel. jmci p. Jozefa Potockiego, woiewode kijowskiego, pod niebytnosc na tenczas jasniew. jmci p. woiewody wołyn., podziękowawszy naprzod Naywyższemu Bogu, Consultori maximo, od Ktorego wszystkich naszych obrad promanant principia, za Jego dobroczynne łaski.

Lubobyśmy, quam felicissimo ordine w wdzwie naszym, postępuiąc sobie zadosyc czynione dekretom trybunału Radomskiego w zatrzymanych y zasłużonych rycerstwu oschłych assygnacyach' jak nayprędszą obmyslic chcieli satysfakcyą, ale że w skarbie wdztwa żadnego gotowego supplementu tantisper miec nie możemy, y intervenientibus nonnullis circumstantiis uchwała podatkow żadnych subsequi nie może; więc committimus to jmci p. kanclerza koronnego o dobroczynną nayiasnieyszego jkmci, pana naszego miłosciwego, łaskawosc y wydanie uniwersału na seymik podatkowy pro die vigesima secunda januarij w roku, da Bog, przyszłym, tysiąc siedmset dwudziestym wtorym, cum prefixione mieysca w Krzemiencu.

Ze zas przeswietne wdztwo Kijowskie przez ichmcw pp. posłow swoich y jnstrukcyą im daną zakonczenia dislimitacyi grontow y dobr, między przeswietnym wdztwem Kijowskim a wdztwem naszym in controverso zostaiących, pretenduie; więc upraszamy jmc. p. marszałka koła naszego rycerskiego, ażeby reskrypt na jnstrukcyą, z oswiadczeniem się wszelkiey łatwosci do tey dyslimitacyey wdztwa naseego, ichmc pp. posłom cum omni obligatione dac raczył.

A że, ad mentem przeszłych laudum wdztwa nazscego, urzędy ziemskie sądowe wszystkich trzech powiatow, wakuiące przez nie-

wydanie uniwersałow na seymiki przez jw. jmc p. woiewode wołhynskiego, do tychczas suum nie mogą sortiri effectum; więc, jmc p. marszałek przez list swoy ma upraszac jw. jmc p. woiewode lub też według prawa jw. jmci p. kasztelana wołhyn., inquantum by jw. jmc p. woiewoda wołhynski przy słabosci zdrowia swego nie wyswiadczył tego, o wydanie uniwersałow na seymiki electionis ziemstw.

Uważaiąc zas salutem universałem w zgodzie y iednosci et amore mutuo, to pro maxima trzymaiąc, że felix illa respublica, in qua uni illatam injuriam omnes propulsantur; dla czego swiadomsi sole perfectius nie znotowanego nigdy domu wiel. ichmcw pp. Olszanskich godne y zacne akcye wiel. jmci p. chorążego woł., a tu oraz fidem, a majoribus traditam, w godnych omni aevo synach wiel. ichmch pp. chorążycach wołhynskich w zaniesioney specialissime przeciwko jmci p. chorążycowi wołhyńskiemu protestacyey, chcąc na imieniu jmci lucrari detrimentum publicum et dissolutio-nem seymiku deputackiego, in eo niby fundamento zanosząc protestacyą, mente impia wymysliwszy w grodzie, że w kole braterskim przeciwko jmci wyrazili actus et impedimenta, temi słowy opisuiąc (z racyey y okolicznosci wielu), ktorych że y sam mendacij pater, diabolus, wymyslic propalando actum nie potrafiłby contra insontem populum; dla czego wdztwo nasze intaminatum honorem jmc p. chorążyca wołhynskiego, ani żadney cenzurze podległe, ale barziey amicum nomen aestymuiąc, przy offiarowaniu się circa indemnitatem honoris przeswietnego domu ichmcw pp. Olszanskich, iako też in particulari jmci p. chorążyca, do eliminowania ex actis tey protestacyey contribuere declaruiąc się, tak stanowi y obliguie jmc p. namiesnika, aby podobnych protestacyi, a barziei famosos libellos przeciwko dobrze zasłużonym oyczyznie y woiewodztwu nie przyimował, zlecaiąc oraz jmc p. marszałkowi koła rycerskiego, aby, ad affectationem jmci p. chorążyca wołhynskiego, si opus fuerit, y list do przeswietnego trybunału koronnego napisał nomine publico, attestuiąc, że tu, w kole braterskim, iako nie tylko racyey,

ale y kontradykcyi przeciwko honorowi jmci p. chorążyca nie było wniesioney, tak co w protestacyi niesłuszney wyrażono impio calamo nieprawdziwie inwentowane, tak nic intaminatae famae ani honorowi wiel-ch ichmcw pp. Olszanskich nie powinno szkodzic.

Desideria zas inne wszelkie obywatelow do przyszłego, da Bog, uprosic mianego u jkmci a die vigesima secunda januarij in anno, Deo dante, futuro, millesimo septingentesimo vigesimo secundo, odkładaią się seymiku.

Ktore to nasże zgodne unanimi voto laudum postanowione jmc p. marszałkowi koła naszego rycerskiego ręką własną podpisac y do akt grodzkich krzemienieckich podać zlecilismy.

Działo się w Krzemiencu, roku tysiąc siedmset dwudziestego pierwszego, miesiąca wrzesnia szesnastego dnia.

U tey oblaty laudum podpis w te słowa:

Woyciech Nencha, łowczy żydaczewski, marszałek koła rycerskiego przeswietnego wdztwa Wołhynskiego, mp.—(Locus sigilli loci illius).

A tak ta oblata laudum, za podaniem offerentis, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystka, de verbo ad verbum, z początku aż do konca, tak iak się w sobie pisana ma, do xiąg ninieyszych grodzkich krzemienieckich iest ingrossowana.

Кн. Кiев. центр. арх. № 1633, л. 707, актъ 503.

CXXIX.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о назначеніи, на случай войны, сбора провіанта для гарнизона и обывателей, опредѣленіи его количества и условій сбора и храненія; о люстраціи имѣній какъ пострадавшихъ отъ эпидеміи, такъ и новозаселенныхъ; объ уплатѣ вознагражденія лицамъ, исполнявшимъ общественныя и государственныя обязанности, и о выдачѣ пособій пострадавшимъ обывателямъ; о выборѣ пограничныхъ судей и назначеніи мѣста ихъ засѣданій; о выдачѣ пособій; о возстановленіи силы прежнихъ постановленій относительно несвоевременнаго взноса недоимокъ; о защитѣ шляхетскихъ дворовъ отъ насилій гарнизона; объ отсрочкѣ постановленія относительно признанія заслугъ нѣкоторыхъ лицъ; объ отправкѣ отвѣтовъ на письма разныхъ лицъ и по разнаго рода дѣламъ; о расходованіи чоповаго и шеляжнаго сборовъ на починку крѣпостей; о формѣ присяги каменецкаго почтмейстера и о присягѣ членовъ земскаго суда,—2 сентября 1721 года.

Feria quarta post festum sancti Matthaei apostoli proxima, anno Domini 1721.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia laticoviensia, personaliter veniens, gen. Albertus Litynski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit extractum authenticum laudi palatinatus Podoliae Cameneci, in loco solito, per incolas ejusdem palatinatus sancitae et ad acta castren. camenecen. Podoliae per oblatam porrectae, ex ijsdem actis authentice depromptum, de actu et data introcontentum, tenoris ejusmodi:

Actum in castro Camenecensi Podoliae, feria quarta post fesdum Exaltationis sanctae Crucis proxima, anno Domini millesimo septingentesimo vigesimo primo.

Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia camenecensia Podoliae, personaliter veniens, g-sus Joannes Wernicki obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum in comitiolis particularibus boni ordinis per incolas palatinatus Po-

doliae hic, Cameneci, in loco consultationum solito, sub directione magnifici Michaelis Markowski, notarij terrestris Podoliae, ejusdem congressus mareschalci, celebratis sancitum, manu ejusdem magnifici propria subscriptum et sigillo usitato communitum, introcontentum tenoris sequentis:

My, rady, dignitarze, urzędnicy ziemscy y całe rycerstwo wdztwa Podolskiego, po zakonczonim szczęsliwie seymiku y obraniu zgodnemi głosami sędziego y deputata na trybunał koronny w. jmci p. Jana ze Zmigroda Stadnickiego, podst. bełzkiego, stosuiąc do prawa y zwyczaju, dla uczynienia porządku w wdztwie naszym, nazaiutrz po seymiku deputackim, dnia szesnastego wrzesnia roku tysiącznego siedmsetnego dwudziestego pierwszego, na mieyscu zwyczaynym koscioła katedralnego w Kamiencu Podolskim, pod laską w. jmc p. Michała Markowskiego, pisarza ziem. podolsk., unanimi consensu obranego, zasiadłszy, całosc y konserwacyą wdztwa naszego dla armuiącego się secreta molitione ab origente sąsiada, anteponendo, gdy gotowość wszelka y sufficientia garnizonowi Kamienca Podolskiego y okopow Sw. Troycy, tanquam antemuralis christianitatis, od Rzpltey ad praesens subsequi nie może, aby tymczasem żywnosc praesidiario militi y dla nas samych in casu necessitatis iakokolwiek obmyslona była, naznaczamy z dymu każdego osmaczek dwadziescia, miarą zwyczayną kamieniecką, zboża rożnego, oprocz owsa. Insuper, co może boni publici in vim charitativi subsidij każdy z urzędu, to iest, jw. jchmosc pp. senatorowie—po osmaczek trzydziestu, w. jmc p. podkomorzy podolski—osmak dwadziescia, w. ichmc pp. chorążowie, jmc p. sędzia ziemski y starostowie—po osmak pietnascie, w. jchmc pp. podsędek y pisarze ziemscy, także y inni ichmc pp. urzędnicy wdztwa Podolskiego, ex persona—po osmak dziesięciu; a zas gaudentes tytułami wdztw innych, substancye w wdztwie tuteyszym maiące,—po osmak pięciu naznaczamy et eo nomine w. jmc p. marszałek koła naszego tabulam j. wielmożnych y w-żnych urzędnikow, z podpisem ręki swoiey, jmci p. kommissarzowi obranemu podac ma.

Aby zaś porządek exakcyey y dyspozycyey prowiantu tego, quam optima regulamine expedyowany był, obraliśmv za kommissarza jmc p. Sieromskiego, obliguiąc jmci do rezydencyi ustawiczney w Kamieńcu; ktory od aktu seymiku teraznieyszego, in spacio trzech miesięcy, do dnia pietnastego decembra, quam exactissime, sub rigore ad normam płacy regularney, przez konstytucyą warszawską anno millesimo septingentesimo decimo septimo super renitentibus constituto, irremissibiliter ten podatek wybrać y na mieyscu zwyczaynym opatrznie złożyć powinien. Ingruente zas necessitate, expensy praevio consensu w-ch jchmciow pp. sędziow ziemskich, cum adminiculo będących protunc w-ch ichmc pp. urzędnikow wdztwa naszego, distribuere exacte ma et in vim konsolacyi od osmaki każdey po groszy sześć non plus ultra odbierac będzie. Żeby zaś iako naylepsza konserwacya złożonych prowiantow bydz mogła, miasto Kamieniec od teraznieyszego podatku eodem modo uwalnia się, aby do przerabiania zboż złożonych ad exigentiam kazdego czasu ludzi dodawało pod surową exekucyą. Wielmożny zaś jmc p. Ryppe, kommendant fortecy tuteyszey Kamienieckiey, dla opatrznosci magazenu szelwachi dawac obligatur. Prowianty dawne uchwalone, demby naznaczone y wybrane, in quem usum są obrocone, w. ichmc pp. ziemscy, cum consortio protunc znayduiących się w. urzędnikow, calculum excipient.

Ponieważ zas ob grassantem pestilentiam y wsi iednych dezolacye, drugich nowoosadzonych na przeszłym seymiku ichmc pp. lustratorowie naznaczeni regestru ad constituendo taryffy ieszcze nie podali; więc obstringimus ichmciow, aby, przez powietrze dobra zdezolowane zrewidowawszy, ad constituendo przez urząd ziemski, z ichmc pp. urzędnikami y kommissarzami, na przeszłym seymiku obranemi, regestra exactissime spisane komportowali.

Funkcya kommissarska na trybunał Radomski w. jmc p. Zaleskiego, czesn. ziemsk. y pisarza grodz. latyczow., szczęsliwie y chwalebnie zakonczona, iako meritur gratitudinem, tak recompensando straty y koszta, dwa tysiące zł. pol. naznaczamy; tudzież

w. jmc p. Stanisława-Piotra Telefusa, stoln. podolskiego, meritorum et virtutum dotatum qualitatibus, za kommissarza in subsequens na rok przyszły do Radomia obralismy, et eadem methodo zł. dwa tysiące do zapłacenia z podatkow deklaruiemy. Jmci p. Mikołaiowi Wereszczatyńskiemu-Mytkowi, czesniku wyskiemu, pro communi obsequio generalney spraw wdztwa naszego w trybunale radomskim promocyi—zł. pięcset; jmci p. Woyciechowi Litynskiemu, na przyszły trybunał tenże Radomski obranemu plenipotentowi—zł. pięcset; p. Prawdzinskiemu, pocztmaystrowi kamienieckiemu—zł. dwa tysiące czterysta czterdziesci; jmci p. Lewinskiemu, deputatowi chorągwie jmci p. Żahorowskiego, winnych zasług—trzy tysiące pięcset; wielmożnemu jmc p. Janowi Pogroszewskiemu, podsęd. podols.—zł. tysiąc osmset; jmci p. Michałowi Gruszczyńskiemu in vim straty w niewoli tureckiey—zł. dwiescie; jmc p. Janowi Odynskiemu za konflagrate—zł. sto; ichmciom oo. bernardynom husiatynskim—zł. dwiescie; oo. dominikanom latyczowskim—zł. sto, praevia assignatione w. jmci p. marszałka, naznaczamy; także w. jmci p. Ryppowi, kommendantowi fortecy Kamienieckiey—zł. dwiescie przez jmc p. Koczerzynskiego, protunc regenta latyczow., z importacyi regularney płacy wybranych y nieoddanych, salva repetitione u tegoż z publicznych podatkow zapłacic; a zaś sto pięcdziesiąt dwa y szeląg ieden przy delatach na chorągwie do odebrania assekuruie się.

Stosuiąc się przytym do dawnego porządku wdztwa naszego, na mieysce przeszłych ichmc pp. sędziow pogranicznych, zgodnemi głosami naszemi ichmc pp. Franciszka Swirskiego, podczasz. mielnickiego, y Antoniego Zamiechowskiego ad hoc munus obeundum constituimus y recompense po żł. pięcset naznaczamy. Aby zas sprawiedliwosc ordinario cursu w Żwancu expediowac się mogła, zlecamy w. jmc p. marszałkowi conveniendo listowną expostulacyą do w. jmci p. Lanckoronskiego, st-ty stobnickiego, o naznaczenie mieysca y rezydencyi sposobney.

Zeby zas naznaczone summy iako nayskuteczniey wypłacone były, ktory komput wynosi zł. pol. czternascie tysięcy szescset dziewięćdziesiąt y dwa, zlecamy w. jmc p. marszałkowi koła naszego, aby superantem summam nad osm tysięcy zł. pol., z czopowego y szelężnego przychodzących, to iest, zł. szesc tysięcy szescset dziewiendziesiąt y dwa przez assygnacye swoie do podymnego podatku, ktory wynosi summe zł. trzynascie tysięcy siedmset trzydziesci szesc y groszy dwadziescia siedm, applikował, iakoż praesenti sancito po zł. sto trzydziesci szesc y groszy szesc z domu eo nomine assignatur.

A ponieważ ob renitentiam wypłaceniu podatku czopowego y szelężnego przez w. ichmciow pp. dziedzicow y possessorow, assygnacye, dotąd do w. jmc p. administratora tegoż podatku nie wypłacone, zaległy; przeto, reassumuiąc laudum de actu ejus pod Baliną, millesimo septingentesimo decimo nono anno, in toto retenta podatku tegoż aby naydaliey od aktu obrad naszych dzisieyszych za niedziel cztery następuiącey zas, to iest, roku tysiącznego siedmsetnego dwudziestego drugiego, aby in spacio czasu, uchwałą podatku tego naznaczonego, wypłacone były, miec chcemy.

Dwory szlacheckie, w Kamiencu będące, aby od aggrawacyi praesidiarij militaris zachowane były, tak w. jmci p. komendanta convenimus, iakoteż w. jmci p. kommissarza, na tribunał Radomski obranego, ad promovendam indemnitatem onych obsecramus.

Desideria zasług w wdztwie naszim grato pectore zachowuiąc w jchmciow pp. Jana na Potoku Potockiego, kasztel. kijow., munere dyrekcyi marszałkowskiey podczas konfederacyi Rzpltey fungentis, Stanisława-Piotra Telefusa, stoln. podolskiego, Woyciecha Lanckoronskiego, podstol. podols., także successorow jmc p. Makowieckiego, podczasz. podolsk., y innych ichmciow do przyszłego seymiku odkładamy.

Responsoria na listy jo. jmci p. kasztellana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, xięcia jmci Wiszniowieckiego, kanclerza w. x. Litewskiego, xiążęcia jmci p. Czartoryiskiego, kawalera mal-

tanskiego, y imci Rysinskiego, cum expressione przysługi adaequatae, w. jmci. p. marszałkowi committimus. Także do jw. jmci p. generała podolsk. względem depaktacyi przez arendarzow kamienieckich żydow szlacheckich, z gorzałkami przeiezdzaiących, list napisac zlecamy.

Czopowe y szelężne ordinowane na reparacyą ab intra Kamieńca, jakosmy raz, stosuiąc sie do prawa, oddali w superintendencyą jw. jmci p. woiewody podolskiego y w. jmci p. sędziego ad praesens ziem. podol., tak y teraz ninieyszą uchwałą obliguiemy, zeby nie na inne expensa obracane były, tylko na to, co concernit defensionem et commodum fortecyi, ktora nie tylko wdztwa naszego, ale y całey Rzpltey impetus ingruentis zawziętosci sąsiedzkiey obstaculo naypotrzebnieyszego potrzebuiąca porządku.

Nieposlednią proponit maxime, aby p. Sebestyan Prawdzinski, poczmayster kamieniecki, in praesentia w. jmc. p. Kruzera, sędziego ziem. podol., super fidelitatem muneris korrespondencyi swoiey jurament wykonał na te rothe: „Ja, Sebestyan Prawdzinski, przysięgam Panu Bogu, w Troycy Sw. iedynemu, iż na usłudze przeswietnego wdztwa Podolskiego, trzymaiąc poczte publiczną w Kamiencu, sprawiedliwie listy wszelkie, odchodzące y przychodzące, oddawac każdemu będę, korrespondowac z nieprzyiacielem y pogranicznym sąsiadem, ani listow łacinskich lub polskich przetłumaczac y kommunikowac nie będę, ale tak, iako mi wiara, podsciwosc y sumnienie dla konserwacyi całosci fortecyi Kamienieckiey, okopow Sw. Troycy wdztwa Podolskiego y Rzpltey dyktowac y rządzic będzie, dotrzymam y sekret naymnieyszy, sobie powierzony, wcale zachowam, tak mi, Panie Boże, dopomoż y niewinna męka Chrystusa Pana“.

A iż wszystkie sancita nasze y postanowienie na fundamencie sprawiedliwosci zawisły, w-ch ichmciow pp. Karola-Maximiliana Kruzera, sędziego, Jana-Jakuba Pogroszewskiego, podsędka, y Michała Markowskiego, pisarza, ziemskich podolskich, na przeszłym seymiku unanimi assensu obranych, y od iego kr. mci, p. naszego miłosciwego, szczęsliwie nam panuiącego, przywilejami approbowa-

nych, do wykonania juramentu in facie całego wdztwa przypuscilismy.

I tak ten jurament fidelissime ad normam statuti, przed nami deponowany, jako nasze sancitum, w. jmci p. marszałkowi podac zlecamy.

Działo się w kosciele katedralnym Kamienca Podolskiego, dnia szesnastego miesiąca wrzesnia, roku Panskiego tysiącznego, siedm setnego, dwudziestego pierwszego.

Michał na Markowie Markowski, pisarz ziemski podol., marszałek koła rycerskiego wdztwa Podolsk. manu propria.—Locus sigilli illius usitati, cera rubra insigniti.

Post cujus suprascripti laudi palatinatus Podoliae ad acta praesentia est relictum.—Ex actis castren. capitan. Camenecensis Podoliae extraditum.—Lectum per Załukowski —Correxit Łucki.—Locus sigilli castri illius usitati.

Post cujus extractus authentici laudi palatinatus Podoliae ad acta praesentia ingrossationem, originale ejusdem circa acta praesentia relictum est.

Кн. Кiев. центр. арх. № 5263, л. 387 об.

CXXX.

Постановленіе обывателей Кременецкаго повѣта Волынскаго воеводства: о выборѣ кандидатовъ, по четыре на каждую должность: земскаго судьи, подсудка и писаря, и представленіи королю для утвержденія по одному изъ нихъ въ каждой изъ названныхъ должностей; объ опредѣленіи границъ Щуровецкаго староства (Белзскаго воеводства) и села Грималовки (Кременецкаго повѣта); о письмѣ къ луцкому бискупу по дѣлу Владимірской іезуитской миссіи; о невзносѣ чоповой и шеляжной податей нѣкоторыми сборщиками и выслушаніи ихъ отчета по сбору судьями,—16 апрѣля 1722 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego wtorego, miesiąca aprilis szesnastego dnia.

Przed urzędem y aktami ninieyszemi grodzkiemi krzemienieckiemi y przede mną, Bazylim Sieszyckim, namiesnikiem burgrabstwa krzemienieckiego, perzonaliter comparens, wielmożny jmc p. Piotr-Antoni Mokosij-Denisko, marszałek koła rycerskiego wdztwa Wołynskiego powiatu Krzemien., laudum niżey inserowany electionis candidatow na urząd ziemski powiatu Krzemien. tu, w miescie jkmci Krzemiencu, w kole rycerskim unanimiter postanowione, z podpisem ręki swey własney, ad acta presentia castrensia capitanealia cremenecen. dla wpisania per oblatam podał tenoris sequentis:

My, rady, dygnitarze, xiążeta, urzędnicy y obywatele całego rycerstwa koła naszego braterskiego wdztwa Wołynskiego powiatu Krzemien., za uniwersałem jw. jmci p. Athanazego na Miączynie Miączynskiego, wwdy wołynskiego, de actu et data ejus w Maciejowie, die vigesima marcij, anno praesenti wydanym, termin elekcyi w-ch ichmc pp. urzędnikow ziemskich krzemienieckich pro die decima tertia aprilis w tymże roku naznaczaiącym, tudzież, stosuiąc się ad mentem laudorum, tak na seymiku in anno millesimo septingentesimo vigesimo, we Włodzimierzu agituiącym się, iako y tu, w Krzemiencu, w roku blisko przeszłym, tysiąc siedmset dwudziestym

pierwszym do obrania we wszystkich trzech powiatach distinctim: Łuckim, Włodzimirskim y Krzemienieckim w. urzędnikow ziemskich, to iest, sędziego, podsędka y pisarza, in locum solitum, do Krzemienca, ziechawszy y prawu pospolitemu zadosyć czyniąc, per liberam electiouem affektow naszych, za kandydatow na sęstwo ziemskie krzemienieckie w. ichmc pp. Feliciana Drzewieckiego, stolnika ziemi Chełmskiey, maiącego z affektow naszych braterskich krysek sto osmdziesiąt y dwie; drugiego kandydata w. jmc p. Zagurskiego, woyskiego krzemien., maiącego z affektow naszych krysek sto osmdziesiąt y iedną; trzeciego kandydata w. jmc p. Łukasza Jeło— Malinskiego, maiącego krysek sto czterdziesci siedm; czwartego kandydata w. jmc p. Piotra Mokosieia-Deniska, sędzica ziemskiego krzemien., maiącego krysek sto osmdziesiąt y dwie. Za kandydatow na podsędkowstwo tegoż powiatu w. ichmc pp. Konstantego Jełowickiego, stolnika pinskiego, maiącego krysek sto dziewiędziesiąt y osm; drugiego—w. jmc p. Bogusława Baranowskiego, podczaszego bracław., maiącego krysek sto dziewiędziesiąt y siedm; trzeciego—w. jmc p. Samuela Leduchowskiego, stolnika smolenskiego, maiącego krysek sto dziewiędziesiąt y siedm, w. jmc. p. Jakuba Kołątaia, stolnika mscisław., maiącego krysek sto dziewiędziesiąt y szesc. Za kandydatow na pisarstwo ziemskie tegoż powiatu w-ch ichmc pp. Jozefa Kaminskiego, czesnika żydaczew., maiącego, krysek sto osmdziesiąt siedm; drugiego—w. jmc p. Adama Wasilewskiego, łowczego owruckiego, maiącego krysek sto osmdziësiąt y osm; trzeciego—w. jmc p. Michała Pruszynskiego, miecznika żytomir, maiącego krysek sto szezcdziesiąt y szesc; czwartego—w. jmc p. Dominika Szuborskiego, czesnika grodzienskiego, maiącego krysek sto siedmdziesiąt y szesc. Ktorych to ichmciow, iako viros emeriłos et probatae dexteritatis, inhaerendo prawu pospolitemu, za kandyeatow do wyszrzeczonych urzędow unanimi et concordi voce obrawszy, do łaski nayiasnieyszego krola jmci Augusta Wtorego, nam szczęsliwie panuiącego, ktoremu authoritas regalia et jura maje-

statis wolno, ktorym się zdac będzie, miłosciwych przywileiow collacyą obwarował, podaiemy y prezentuiemy.

Także wniesione desiderium non levi momenti in gremium koła naszego jmc p. Kazimirza z Rokszyc Zapolskiego ex ratione granic między starostwem Szczurowieckim woiewodztwa Bełzkiego, a wsią Grzymałowką wdztwa naszego Wołynskiego, ponieważ ta krzywda afficit nie tylko jmc p. Zapolskiego singulariter, ale uniwersaliter wdztwo nasze in iactura granic wdztwa naszego, rekomenduiemy unanimi consensu jmc p. marszałkowi koła naszego, aby listem obligował jmc p. kanclerza wielkiego koronnego do wyiednania kommissyi od nayiazn. krola jmci, p. n m., ad sopiendum hoc negotium.

Drugie desiderium jw. ieymc p. Zahorowskiey, kasztelanowey wołyn., względem missiey Włodzimirskiey w. ichmc oo. jezuitow temuż jmci p. marszałkowi koła naszego comittimus, aby nomine koła naszego list do jw. jmci xiędza biskupa łuckiego raczył eo nomine pisac, ut supra.

Że zas wielmż. jmc p. kommisarz wdztwa naszego, multocies nam remonstrował, iż ich mosc retentores y niektorzy exaktores podatkow szelężnego y czopowego, ad dispositionem do wdztwa de lege należących, nie wypłacili y zupełnego dotąd nie uczynili rachunku; przeto upraszamy jmci, oraz ichmciow pp. sędziow, do tych rachunkow obranych, tanquam personas juratas, aby tę kalkulacyą quantocius za innotescencyami, pro die vigesima praesentis wydanemi, do Łucka in pleno numero ziechawszy, contynuowali.

Działo się w Krzemiencu, anno, mense et die, ut supra.

U tego laudum podpis ręki temi iest wyrażony słowy:

Piotr - Antoni Mokosij-Denisko, marszałek wdztwa Wołynskiego powiatu Krzemienieckiego.

Ktora że to oblata laudum, za podaniem offerentis, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystka do xiąg grodz. krzemien. iest wpisana.

Кн. Кiев. центр. арх. № 1635, л. 254, актъ 46.

CXXXI.

Инструкція обывателей Брацлавскаго воеводства своимъ посламъ, отправляемымъ на Варшавскій сеймъ: о передачѣ начальствованія надъ чужеземными войсками короннымъ гетманамъ; о совмѣстномъ дѣйствіи пословъ въ вопросахъ объ Инфлянтахъ, Ригѣ, Курляндіи и Семигаліи и выводѣ оттуда войскъ; о царскомъ титулѣ; о возвратѣ артиллеріи и актовыхъ книгъ, принадлежащихъ Кіевскому и Брацлавскому воеводствамъ, но находящихся въ Кіевѣ и за р. Днѣпромъ; о назначеніи коммиссаровъ для приведенія столовыхъ имѣній въ надлежащее состояніе; о присоединеніи Шавельской экономіи къ числу столовыхъ имѣній; о правѣ патроната и о неподсудности свѣтскихъ лицъ духовному суду по гражданскимъ дѣламъ; о согласномъ дѣйствіи пословъ въ вопросѣ о выкупѣ с. Потопа и друг.; объ эксплоатаціи серебряныхъ рудъ въ интересахъ государства; объ открытіи дѣйствій монетной коммиссіи; о примиреніи спорящихъ сторонъ въ дѣлѣ о Нейборскихъ имѣніяхъ; объ утвержденіи союзнаго договора съ императоромъ Леопольдомъ; о прекращеніи силы Вѣнскаго договора; о сохраненіи Острожской ординаціи при старыхъ правахъ подъ условіемъ выставленія ею военнаго отряда; объ удовлетвореніи претензій войска; объ увеличеніи численности войска и изысканіи средствъ на его содержаніе и боевые припасы; о согласномъ дѣйствіи всѣхъ пословъ въ вопросѣ о сношеніи съ Берлинскимъ дворомъ; о занятіи Эльблинга и убыткахъ казны и частныхъ лицъ по внѣшней торговлѣ; о разграниченіи коммиссарами Кіевскаго воеводства отъ сосѣднихъ; объ уничтоженіи Брестскаго шлюза, вмѣстѣ со взимаемымъ на немъ мытомъ, съ производимой при этомъ ревизіей и съ требуемой присягой; объ установленіи налога на прогоняемыхъ воловъ; объ удовлетвореніи корояннымъ подскарбіемъ претензій частныхъ лицъ; о возстановленіи силы прежнихъ конституцій относительно старостъ и войтовствъ; о правахъ диссидентовъ на сеймѣ; о реформѣ трибунала, съ перечисленіемъ желательныхъ въ немъ измѣненій; объ описи казначейства, отчетѣ подскарбія и предоставленіи преимуществъ въ таможняхъ мѣстной шляхтѣ; объ уравненіи мѣръ монеты и хлѣба; о пользованіи въ судахъ печатнымъ, а не писаннымъ Литовскимъ Статутомъ; о починкѣ и возстановленіи городовъ; о недопущеніи нобилитацій и индигенатовъ; о допущеніи въ продажу соли только мѣстнаго добыванія и о свободномъ добываніи

ея шляхтой; объ удовлетвореніи Любомирскихъ въ дѣлѣ о Кунегундѣ; о причиненіи Бугогардовскими козаками насилій польскимъ обывателямъ и о сносѣ города на Бугѣ; о поддержаніи интересовъ кн. Яблоновскихъ и вознагражденіи ихъ со стороны жителей г. Данцига за заслуги; о вознагражденіи всего войска за заслуги и особенно нѣкоторыхъ хоругвей; о вознагражденіи волынскаго воеводы; о преслѣдованіи Замойскаго ордината за разореніе Проскуровскаго староства и имѣній шляхты; о затрудненіи крестьянамъ перехода и штрафованіи владѣльцевъ за пріемъ переходящихъ; о вознагражденіи наслѣдниковъ дв. Сильницкаго за взятые у нихъ для нуждъ Каменецкой крѣпости два каменныхъ дома и дворъ; о возвратѣ по рѣшенію мѣстныхъ судовъ, а не задворныхъ и ассесорскихъ, прежнимъ владѣльцамъ ихъ имѣній. захваченныхъ въ смутное время другими лицами; о возвратѣ дв. Долженевичу Летичевскаго войтовства; о возвращеніи нѣкоторыхъ имѣній ихъ прежнимъ владѣльцамъ и о вознагражденіи лицъ, оказавшихъ услуги государству; о прочисткѣ русла р. Горыни ради торговыхъ интересовъ; объ освобожденіи Страклова монастыря отъ гиберны; о запрещеніи владѣльцамъ допускать на жительство въ своихъ имѣніяхъ волоховъ и татаръ; о защитѣ интересовъ нѣкоторыхъ лицъ и назначеніи коммиссіи въ Радомѣ и Львовѣ для разслѣдованія причинъ упадка этихъ городовъ и исчезновенія суммы, назначенной на поправку Львовской крѣпости, – 24 августа 1722 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego wtorego, miesiąca augusti dwudziestego czwartego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krol. mci Winnic., przede mną, Ludwikiem na Sydorowie Kalinowskim, starostą winnickim, y xięgami ninieyszemi grodzkimi winnickimi, comparens personaliter, wiel. im. pan Jaroszynski, stolnik y marszałek koła rycerskiego wdztwa Bracławs., tę instrukcyą, na seym walny Warszawski od woiewodztwa Bracławs. ichmciom pp. posłom daną, per oblatam podał, prosząc urzędu ninieyszego o pryięcie y do akt wpisanie; a tak ia, urząd, zadosyc czyniąc affectationi imci podawaiącego, ad acticandum przyimuiąc, czytałem, y iest tenoris ejusmodi:

Instrukcya woiewodztwa Bracławskiego wielmożnym ichmciom panom: Ludwikowi Kalinowskiemu, staroscie winnickiemu, Karolowi Wyżyckiemu, regentowi y podkomorzemu wieł. x. Lit., Stanisła-

wowi Swidzinskiemu, s-cie bracławskiemu, Adamowi Leduchowskiemu, włodzimirskiemu, Piotrowi Miączynskiemu, krzepickiemu, starostom, Marcyanowi Aksakowi, stolnikowi żytomirskiemu, posłom na seym ordynaryiny Warszawski, w Winnicy, na seymiku ante komicyalnym dana, roku tysiąc siedmset dwudziestego wtorego, dnia dwudziestego czwartego augusti:

Odbieraiąc łaskę clemencyi oycowskiego pieczałowania iego krolewskiey msci, pana naszego mił-wego, przez wydane uniwersały przysłane sufficienter instrukcyą widoczne dowody tanquam a numine propitio do utrzymania praw, swobody y wolnosci naszych, demisso maiestatowi adorationis cultu, niesiemy przez ichmcw pp. posłow iako nayunizensze podziękowanie a wieczną na sercach wyrysowawszy obligacyą, do Boga fundimus zyczliwe y szczere vota, ut imperium Ejus fovat diuturnum woiewodztwo nasze.

Stosuiąc się ad mentem dawnych konstytucyi władzy hetmanskiey postanowionych, zlecamy ichmciom panom posłom, aby traktowali y upraszali nayiasnieyszego k. imci przed obraniem imc pana marszałka o oddanie kommendy ichmciom panom hetmanom, a niekomu inszemu, odebrawszy od imc pana Fleminga, y niewprzod pozwolic maią na obranie imc pana marszałka, az oddana będzie kommenda woyska cudzoziemskiego ichmciom panom hetmanom.

Respectu tituli imperatoris y iego carskiego wieliczenstwa y uarrancyi z decyzyą całey Rzeczypospolitey zgadzac się ichmc pp. posłowie powinni będą; ratione vero avulsorum Inflant y Rygi według soiuszu z iego carskim wieliczenstwem upomnią się ichmc panowie posłowie, aby satisfakcya soiuszowi nastąpiła; z Kurlandyi zas y Semigalij ullo iure wprowadzone woyska, cum injuria Rzeczypospolitey, aby ewakuowane były.

Armaty krolestwa Polskiego zabrane, iako y xiągi grodzkie, ziemskie y podkomorskie woiewodztwa Kiiowskiego y Bracławskiego w Kiiowie y za Nieprzem znayduiące się, aby tymże woiewodztwom przywrocone były, ichmc panowie poslowie domowic się maią.

Redintegracya y reductio ad statum pristinum dobr stołowych tylko przez naznaczonych na to a Republica kommissarzow bydz może satisfacta, tak iednak ichm pp. posłowie zgodzą się, ażeby ex palatinatibus et terris, gdzie ktora oekonomia subsistit, naznaczeni byli terrigenae et benepossesionati, ne fiat injuria bonis terrestribus.

Oekonomia Szawelska, na ktorey eliberatio bonis constitutionibus wielk. x. Litew. obligowało się, aby do iako nayprędszego przyszła wykupna, cum reditu unde exiit, do dobr stołowych i. k. mci, starac się będą ichmc panowie posłowie.

Controwersya circa jura patronatus cum curia Romana, aby salvo omni meliori modo mogła bydz uspokoiona; także żeby status spiritualis in causis terrestribus do sądu swego statum saecularem nie pociągał, omnem applicationem movebunt ich mc. panowie posłowie.

Wykupienie Potopu, reparacya Montanskiey szpicy, iako y cyplu na Sanie, conformitati innych woiewodztw ichmc pp. posłowie assentient.

Gore srebrne, ktore by się znalesc mogli y były by usui et commodo Rzeplitey provisa omnimoda securitate przez kommissarzow, a statibus ordynowanych, indagowane et e viso Rzeplitey commodo disponowane będą.

Tudzież kommissya mennicznа, iako naybardziey potrzebna, tak, aby mogła iako nayprzędszyy skutecznieyszy do otwarcia oney miec sposob, ich m. pp. posłowie narrabunt operam.

In puncto dobr Nayborskich xięstwa Słuckiego, ktory interes iako przeszły seym magno agitabat motu, tak aby na tym mogł bydz cum satisfactione partium praetendentium uspokoiony, promovebunt ichmc pp. posłowie.

Coufirmatio foederum swiętey pamięci cesarza imci Leopolda cum assensu totius Reipublicae ichmc pp. posłowie zgadzac się będą.

Traktat zas Widenski przez imc. Fleminga, iako ministra externae nationis xięstwa, iako msci a Republica stały, aby był deplano skassowany, przytym ichmc pp. posłowie stawac powinni.

Ordynacya Ostrogska, gratitudinem servando piae memoriae successoribus ordinatis, aby przy onychże konserwowana była, cum hac praecustoditione, aby tenże successor szescset ludzi, secundum mentem ordinantis, godnych y do woyny zgodnych ad usum Rzeplitey et tutellam granic quotannis wyprawiał, opponent se przytym ichmc panowie posłowie.

Pretensye woyskowe dawnych zasług sanguine deservita merces z nieprzyiacielem Krzyża Swiętego, aby, ile się liquide pokazac może, in integro zasłużoney militij zapłacone były dawnieyszym komputom z teraznieyszych y dawnieyszych repartycyi.

A że Rzeczplta teraz orbata szczupłego komputu woyska, przeto, aby aukcya woyska polskiego altero tanto erigowana była od Rzeczypospolitey, tak też gaze ichmciom panom officierom polskim aby naznaczone były, a cudzoziemskim uięte tym osobliwie, ktorzy, bez służby będąc, gaze biorą. Ponieważ na aukcyą piechoty sposob łacny z łanowych piechot transformowany bydz może, officierowie zas w cudzoziemskim woysku aby omnino polacy, a nie extranei, installowani y konserwowani byli, omnino ichmc panowie posłowie urgebunt. Teraz generałuw iak wiele tak w małym komputcie woyska znayduie się, przez co uyma zapłaty żołnirskiey znaczna iest; przeto serio ichmc pp. posłowie o to upomnią się, aby więcey etiam post auctionem woyska nie byli creowani. O nieobmyslonym na ostatnim seymie fundum tak na reparacyą altilleryi oboiga narodow w cekkausach, arsenałach, ludwisarniach, prochowniach y jnnych rekwizytach, iako też na utrzymanie fortec pogranicznych, cum assensu totius Reipublicae ichmc pp. posłowie, znalazszy na to sposob, zgodzic się maią.

Względem zachodzącey z dworem Berlinskim interweniencyi ratione tituli recognoscendi tum ratione receptionis homagij even-

tualis z stanami Rzeplitey całey ichmc pp. posłowie zgadzac się maią rekuperowania Elbląga.

Iako skarb i. k. mci y Rzeczypospolitey per protectiones indebitas ma swoie znaczne detrimentum, tak przez też same y dobra ziemskie, traktatowi zwykłemu podległe, nieopisaną cierpią ruine, kiedy, po kilka tysięcy razem pędząc zkupionych wołuw, nietylko mosty na przeprawach psuią, groble zdeptuią, sianożęci wypasaią, ale y same zboża mnostwa tak wielkim tratuią; do ktorych protekcyi, ieżeli kto bardziey ex potentioribus pogranicznych miesza się, iako summo scandalo observato indemnitatis skarbu, sam imc pan podskarbi koronny primatum tenet, zagranicznym kupcom daiąc protekcyą, stipando ich ludzmi swymi, iako publicznemu w tym derogat prawu y podatkowaniu, tak prywatney szlachcie, na trakcie będącym, violentam infert injuriam; ktorym inkonweniencyom omni possibili modo ichmc pp. posłowie nasi occurrent.

Rozgraniczenie według duktu między wwdztwami Kiiowskim, Wołynskim, Podolskim, Bracławskim, tot constitutionibus naznaczone, aby przez ichmciow pp. kommissarzow, z tych że woiewodstw, a nie z inszych naznaczonych, suum mogło sortiri effectum, to promovebunt ichmc pp. posłowie.

Sluza Brzeska, przeciwko wszelkiey słusznosci, depactatorka wszytkich statkow, na doł płynących, aby, iako nullo iure fundata, zniesiona była wraz z mytami, przy nich będącymi; tudziez rewizye y przysięgi w Nioszawie y Fordanie aby były zniesione, ponieważ contra omnem formalitatem na szyprach bywaią wyciągane iako nie z własnego lasu komiegi, iako nie z dobr arędownych zboże y flysy, iako nie są naięci, ale dziedziczni, to, uti est nocivum Reipublicae, tak aby było zniesiono et in perpetuum per constitutionem abrogowano, o to ichmc panowie posłowie domowic się maią. Od wołuw wszelkich przechodzących tak panskich, iako y kupieckich, nemine excepto, spaszne, mostowe y pogrobelne aby było płacone od szlacheckich po groszu iednemu, od kupieckich po groszu trzy; a ktoby zas był

temu placeniu przeciwny et armis bronic się chciał, tedy takowy każdy pro invasore bonorum reputowany bvdz powinien.

Za interesem imc pana Zagwoyskiego, żeby był uspokoiony od imci pana podskrarbiego koronnego, ichmc pp. posłowie instabunt.

Konstitucye o starostwach y woytowstwach annorum millesimi quingentesimi sexagesimi quinti, millesimi quingentesimi sexagesimi noni, millesimi quingentesimi octuagesimi octavi, millesimi quingentesimi nonagesimi primi, millesimi quingentesimi nonagesimi tertij et millesimi sexcentesimi vigesimi in toto reassumantur.

Dissidentes aby na seymie ad activitatem nie byli przypuszczeni.

Co się zas tknie korrektury trybunału, ponieważ bardziey trzeba corrigere homines, quam mores, regestra wymyslne solaria kancellaryi plus, quam equo, brane, reassumuiąc konstitucye his in punctis o postanowieniu trybunała, iako y de solarijs, napisane, czasu naznaczonego kożdemu woiewodztwu sądzenia się aby z innych woiewodztw sprawy w regestr cudzego woiewodztwa wpisane nie były, ichmc pp. posłowie serio przy tym stawac maią. Na insze zas punkta korrektury tegoż trybunału pozwalac niepowinni, iako y na ten punkt, aby urzędnicy ziemscy y grodzcy do cudzych powiatuw nie iezdzili, nie pozwolą, ale, ktorzykolwiek będzie włożony w dekrecie, będzie miał munus exequendi w iakimkolwiek woiewodztwie y powiecie. Ci zas urzędnicy, ktorzy w trybunalach causas exercent, executiones condescensionum et executionum careant, omnino ichmc pp. posłowie procurabunt. Aże funniculus triplex difficile rumpitur, dla depactacyi, ktora się zagąsciła w trybunałach, ziemstwo in pleno numero, iak nastąpi kadencya ktorego wwdztwa, ut assideant; deputaci duchowni, conservando aequalitatem z swieckiemi, aby czwartego roku obierani byli y tylko ad causas mixti fori et compositi iudicij naleželi et in causas mere saeculares nie wdawali się; insuper controversos deputatos ex palatinatibus aby trybunał sam nie sądził, ale do woiewodztw własnych, gdzie są electi, odsyłał; y ktorzy by kontroversi deputati pokazali testimonium od dyrektora marszałka

dygnitarzow y urzędnikow tegoż wwdztwa, tych absque dubio ut acceptet trybunał, o to ichne pp. poslowie do Rzeczypospolitey instabunt.

Opisanie skarbu ministerij podskarbstwa, uczynienie calculi iasniewiel. ichmciow panow podskarbich tak koronnego, iako y wiel. xstwa Litew., a na cłach y mytach, aby szlachta benepossesionati mieli superintendencyą, nie extranei, ani żydzi, zaleca się ich mcm pp. posłom.

Coaekwacya monety dla kurrencyi ordynaryiney aby tak, iak do skarbu wchodzi, eodem solo pretio brana była. Coaequacya miary na zboża tymże ichmciom pp. posłom oddaie się przezornosci; osobliwie stringimus ichmcw pp. posłow, żeby miara gdanska w Warszawie postanowiona była y strychulec nieokrągły po barcie strychuiąc, niezostawuiąc nic, iako teraz zostawuią, aby omnino umowili się o to.

Wielmożni ichmc panowie posłowie starac się o to powinnii będą, aby generał całego woiewodztwa Kiiowskiego prawem drukowanym Litewskim statutem sądził się, poniewaz pisany statut, iak nie iest iednakowy dla wygubienia exemplarzow, tak ma w sobie rozne deffectus et dissonantiam z roznych rozdziałow y artykułow.

Na restawracyą y reparacyą miast zgodzą się ichmc pp. posłowie secundum legem antiquam.

Na żadne nobilitacye y indigenaty, także na rozdanie wakansuw cudzoziemcom ullatenus pozwalac ichmc pp. posłowie nie maią

Względem soli, ta aby usitata praxi w panstwach Korony Polskiey była przedawana, a zagraniczna żadna aby wprowadzana do panstw Korony Polskiey nie była sub confiscatione tegoż towaru, o wolnym zas robieniu wszytkiey szlachcie soli na gruncie dziedzicznym, okna solne maiącym, ichnc panowie posłowie u Rzeczypltey domowią się.

Kunegunda ichmcw panow Lubomirskich aby była in satisfactione, instabunt ichmc pp. posłowie.

Co się tknie gardu na rzece Bogu ad plenariam remonstrationem i.o. imc pana kasztellana krakowskiego, hetmana wiełk. koron., zkąd woiewodztwu naszemu pochodzą od kozakuw tam osiadłych szkody et irritamenta malorum, ichmc pp. posłowie, zniozszy się z ichnc pp. kommissarzami, od i. k. mc. y Rzepltey do rozgraniczenia między Portą Ottomanską naznaczonymi, si quid non fuerit praejuditiosum temuż rozgraniczeniu, stabunt pro bono publico y zniesienie tego mieysca promovebunt.

Interes iasniewieł. ichmciow pp. Jabłonowskich, woiewody ruskiego y chorążego koron., a bardziey in capito położonego iasnie oswiec. imc pana Jabłonowskiego, swiętey pamięci imc pana Jabłonowskiego, kasztellana krakowskiego, hetmana wieł. koron., ktory tanquam sol refulsit in clypeos factus pater patriae, idaea ducum, robur et firmamentum exercitus, libertatis columen, honorificentia populi nostri, pod Chocimem y Widniem Lechici regni gloria, ktorego memoria in benedictionibus saeculorum maneat in aeternum, promowowac będą ichmc pp. posłowie, aby tot declarationibus przez konstytucye annorum millesimi sexcentesimi nonagesimi noni et millesimi septingentesimi decimi tertij, tudzież dekretami milssimi septingentesimi primi et millesimi septingentesimi vigesimi włożony onus od gnało Pruskiego od gdanszczanuw absque ullis dilationibus wypłacone były, nihilominus aż ichmc pp. posłowie przy tym serio stanąc maią, aby ciż gdanszczanie, uti rebelles et contumaces Rzepltey p. d. rus arbitrarijs byli, od Rzepltey byli mulctati, także iasnie w. ichmc pp. hetmanow, po nich następuiących, y całego rycerstwa dawne y krwawe zasługi et dignissima eorum merita condignam odebrali gratitudinem; singulariter zaległe giberna w punktu na chorągiew iasnie wiel. imc pana Kalinowskiego, kasztellana kamienieckiego, aby imc pan wwda inflanski wyplacic kazał, ichmciow pp. posłow naszych obliguiemy.

Zalecamy osobliwemu staraniu także interes iasniewiel. imc pana wwdy Wołynskiego ratione recessu stu tysięcy na starostwie Krzepickim, recommendatur tymże ichmciom.

Aże iasnie wieł. imc pan ordynat Zamoyski, nie respektuiąc na prawo pospolite o starostach, w starostwach swoich dezoluiących fortyfikacye, wazył się w starostwie Płoskirowskim, w woiewodztwie Podolskim, a powiecie Latyczewskim, demoliowac; insuper, nie kontentuiąc się tak znaczną Rzeczypltey szkodą, ważył się y waży, zniozszy się z wiel. imcią panem starostą gniewskim, bratem swoim, nie obserwuiąc prawa p-litego de invasoribus, dobra szlacheckie ludzmi swymi nietylko naiezdzac, ale vi et violenter, prawie hostili modo, opprimere, iakoż wieł imc pana Oranskiego, podkomorzego nowogrodzkiego, violenter naiachawszy, dobra gwałtownie odebrali; dla tego instabunt ichmc pp. posłowie, aby za desolacyą Płoskirowa starostwo Płoskirowskie podane było pro vacanti, a pro violentijs, ichmciom szlachcie braci poczynione, aby byli ante omnes causas ad instantiam każdego ukrywdzonego coram statibus Replicae sądzeni.

Że zas woiewodztwo nasze niemnieysze ma detrimentum w nieustawicznosć chłopow, ktorzy, ze wsi do wsi włocząc się, nie tylko szkody wielkie panom własnym przynoszą, ruinuiąc maiętnosci, ale tetiam inter cives et incolas woiewodztwa naszego movent rixas, starą chcąc odnowic rebellią; przeto, zapobiegaiąc tak szkodiiwey rzeczy, aby chłop żaden, przyszedszy pod drugiego possessora, żadney wolnosci nie miał, ale żeby panszczyzne zaraz robił lub czynsz panu swemu, secundum ordinationem possesoris, dawał, co constiucyą aby obwarowane bylo, ichmc pp. posłowie domowią się; ktoby zas tey konstytucyi, miał bydz przeciwny, a słobode chłopom nowoprzyszłym pozwolił y panszczyzny lub czynsza sobie nie kazał dawac, tedy takowy każdy, ad cujus instantiam do sądu pozwany, poenam centum marcarum polonicarum aby był karany.

Kamienic dwie u Kamiencu Podolskim y dwor s. p. imc pana Gabriela z Silnic Silnickiego, na ten czas kasztellana kamienieckiego, modo haereditario nabyte, na co są donacye; ktore kamienice y dwor, że są in commodum et usum Rzeczpltey na cekkauz teyże fortecy Kamienieckiey obrocone, dla tego wieł. ichmc pp. posłowie

.instabunt do Rzeplitey, aby hoc in puncto legitimi successores wiel ichmc panowie Gintowtowie byli uspokoieni przez kąstytucyą; a in casu, bron Boże, niedoszłego seymu, habebunt hanc potestatem, zniosszy się z stanami Rzeczyplitey, componere et instare do maiestatu iego krolew. mci, pana naszego miłoscywego, o finalne uspokoienie.

Aże się pokazuie w woiewodztwach naszych Bracław., Kiiowskim niektore dobra dziedziczne ziemskie, ktore, stantibus calamitatibus et rebelionibus cosaticis et exoticis, a haeredibus przed tym zostały deserta, a teraz, za prywroceniem słodkiego pokoiu, successores exultantium ad proprias possessiones chcą reddire ile że hunc cursum avida fortunae potentia vetat, kiedy iedne do starostw appropriant cum praejuditio praw ziemskich y wolnosci, a drugie vi et violenter per suos subordinatos commissarios do swoich włosci pociągaią; tedy instabunt ichmc pp. posłowie do Rzepltey, aby te krywdy ubozsi od mocnieyszych nie ponosili, ale aby każdy takowy za dowiedzeniem prawnym nie w sądzie zadwornym albo assessorskim, do ktorych sąduw mocnieysi wdzieraią się od należnego forum dla uniknienia sprawiedliwosci, ale w sądzie ziemskim lub grodzkim był uspokoiony praecisa omni appellatione postcuriali.

Interes imc pana Alexandra Dołszkiewicza, woyskiego owruckiego, względem woytostwa Łatyczewskiego, lennym prawem od nayiasnieyszego krola imci Kazimirza sw. p. imc panu Stefanowi Dołszkiewiczowi, rodzicowi imci, conferowanego, a teraz przez szczęsliwie panuiącego Awgusta approbowanego, a przez wieł imc pana starostę latyczewskiego za przywileyem poslednieyszym odebranego, zaleca się vigentissime ichmc. pp. posłom, aby chcieli tak do maiestatu iego krol. mci, pana naszego m-łwego, iako y do ichmciow pp. pieczętarzow, instare serio, żeby imc pan Dołszkiewicz, woyski owrucki. iako pierwszy possesor, względem przywileiow dawnieyszych, był konserwowany.

Interes wieł. imc pana Kamienskiego, czesnika latyczewskiego, ziemskiego kijowskiego granicznego bracławskiego komornika,

burgrabiego zakroczymskiego y obywatela naszego, do tey materyi stosuiąc się, że dobra dziedziczne, imc panu Kamenskiemu służące, nazywaiące się Żabotyn y Ołowiatyn, cum attinentijs, ieszcze od xcia Witolda perpetuis temporibus urod. Stefanowi Zytkiewiczowi nadane, a potym, po poginionych originalnych dokumentach, przez nayiasnieyszego krola imc Alexandra approbowane są, przez iasnie wieł. imc pana wwde ruskiego do starostwa Białocerkiewskiego przyłonczone y za krolewszczyzne miane; cisz wielmożni ichmc panowie posłowie przed Rzecząpospolitą promovebunt, aby imci panu Kaminskiemu, iako własne ziemskie dziedziczne absque ullis diffigiis były oddane y do finalnego uspokoienia z iasnie wielmożnym imcią panem woiewodą ruskim potestatem w tym interessie miec maią, że dotąd imc panom Korzeniowskim(?), starosty trabskiego sukcessorom, to iest wielmożnemu imci panu Samuelowi Korzeniewskiemu, podstolemu kiiowskiemu, pisarzowi grodzkiemu winnickiemu, za assygnacyami wydanemi nie iest subsecuta zasług dawnych recompensa; zaczym instabunt ichmc panowie posłowie, aby sua gaudeat satisfactione. Instabunt ichm panowie posłowie imieniem woiewodztwa naszego za wieł. imci panem Leduchowskim, podkomorzym krzemienieckim, aby iego krolewska mosc, pan nasz miłosciwy, iakoż opatrzył go pane benemerentium starostwem Bochenskim, tak aby z szczodrobliwey łasky panskiey y soli do tegoż chleba udzielic kazał.

Defluitacya poniewasz przynosi nie mały pożytek Wołyniowi całemu przez comertium z Litwą; zaczym ichmc panowie posłowie domowią się, aby tak rzeka Horyn, iako y ztąd, zkąd statki mogą płynąc, byly wyczyszczone y groble tak były pobudowane, żeby statki rzeczne przechodzące żadney nie miały tamy.

Wniosą ichm panowie posłowie za zakonnicami monasteru Strakłowskiego do stanow Rzeczypospolitey tylko samą elemozyną zyią y na dziedzicznym są fundowane gruncie, aby od hiberny wolnemi zostały, poniewasz ich niesłusznie pociągaią.

Wniosą y to ichmc panowie posłowie stanom Rzeczypospolitey y przytym się oponowac maią, aby in visceribus woiewodztw

Kijowskiego y Bracław. niektorzy z iasnie wieł. ichmc panow possessorow tychże woiewodztw w dobrach swoich paganorum gentem, to iest tatorow, et perfidam valachorum w dobrach swoich niekonserwowali, ktorych iusz iest magnus numerus nie dla całosci y dla szczętu kraju, ale dla samey oppressyi ubogich szlachty, a potym, uchoway Boże, aby non authores extent primae praedae surrentium.

Interes imci pana Kamienieckiego ichmc panowie posłowie wieł. imci panu staroscie spiskiemu exponere maią; także y interes imci pana starosty Oskrzkiego względem 'naznaczoney. quoty ichm panom komissarzom, do opisania konstytucyi naznaczonym, domowic się maią ichm panowie posłowie, aby komyssya raz w Radomiu, a drugi raz we Lwowie odprawiała się alternato, poniewasz przez niebywanie żadnych publik wielka przez to ruina miastu tak stołecznemu y ewakuacya kupcow, ktoremi miasto stoi; także y o te pieniądze, ktore przez iasniewieł. imci pana Matczynskiego, woiewody ruskiego, na reparacyą Lwowskiey fortecy zostawione, zpytaią o iey cisz ichmc, gdzie się podziały, przeco tak wielka ruina miasta Lwowa.

Caetera activitati et dexteritati ichm panom posłom zalecamy.

Dat. w Winnicy, dwudziestego czwartego augusti, roku tysiąc siedmset dwudziestego.

W tey instrukcyi ichm panom posłom, na seym walny Warszawski od woiewodztwa Bracł. daney, podpis wieł imci pana marszałka koła rycerskiego temi słowy:

Paweł-Joachim Jaroszynski, stolnik bracł., marszałek koła rycerskiego.

Ktora to instrukcya, za podaniem y oczewisto prosbą imci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem iest do xiąg ninieyszych grodzkich winnickich, de verbo ad verbum, tak iako się w sobie ma, inserowana.

Кн. Кiев. центр. арх. № 4607, л. 94, актъ № 74.

CXXXII.

Инструкція обывателей Кіевскаго воеводства своимъ посламъ на варшавскій сеймъ: о выраженіи благодарности королю за его заботы о государствѣ; о разсмотрѣніи инструкцій, данныхъ посламъ на предшествовавшіе сеймы; о сохраненіи власти гетмановъ согласно съ новымъ закономъ; о разрѣшеніи вопроса относительно Острожской ординаціи; о возстановленіи значенія прежнихъ сеймовыхъ постановленій относительно трибунальскихъ рѣшеній; объ отмѣнѣ стѣснительныхъ для торговли частныхъ правъ на сухопутныя и водныя пути сообщенія, особенно въ г. Брестѣ-Литовскомъ; о представленіи вакантныхъ должностей лицамъ, изгнаннымъ изъ Кіевскаго, Брацлавскаго и Черниговскаго воеводствъ; о предоставленіи званія кіевскаго каштеляна кіевскому хорунжему Стецкому; о возстановленіи правъ владѣльцевъ на отнятыя у нихъ имѣнія; о возстановленіи коммиссіи по разграниченію воеводствъ и повѣтовъ, смежныхъ съ Кіевскимъ воеводствомъ; о вознагражденіи дв. Яблоновскихъ за понесенные ими расходы на государственныя потребности: о вознагражденіи разныхъ лицъ за заслуги; о возвратѣ понесенныхъ ими издержекъ на общественныя нужды и защитѣ интересовъ нѣкоторыхъ обывателей; о причиненіи убытковъ въ имѣніяхъ Кіевскаго бискупа и захватѣ пограничныхъ селъ русскими подданными; объ утвержденіи за Овручской іезуитской коллегіей пріобрѣтенныхъ ею имѣній и назначеніи коммиссаровъ для разсмотрѣнія ея споровъ съ Житомірскимъ староствомъ; о пограничныхъ столкновеніяхъ съ Портою Оттоманской; о разореніи татарами имѣній дв. Тыши—Быковскаго и захватѣ его въ плѣнъ; о предоставленіи Летичевскаго войтовства дв. Должкевичу и объ освобожденіи отъ подчиненія горожанамъ женскихъ бенедиктинскихъ монастырей,—11 сентября 1722 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego drugiego, miesiąca septembra iedynastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mosci Żytomirskim, przede mną, Konstantym Didkowskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodzkim żytomirskim, y xięgami nínieyszemi grodzkiemi żytomirskiemi, comparens personaliter, wielmożny imc pan Alexander Tysza-Bykowski, horodniczy żytomirski, marszałek

koła rycerskiego woiewodztwa Kiiowskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich, instrukcyą na seym walny warszawski wielmożnym ichmcm panom posłom, z woiewodztwa Kiiowskiego obranym, daną, z podpisem ręki swey własney, przy pieczęci przycisnioney per obłatam podał tenoris sequentis:

Instrukcya na seym walny ordynaryiny warszawski wielmożnym ichmcm panom: Kazimierzu na Steczance Steckiemu, chorążemu kijowskiemu, dymirskiemu, dydowskiemu etc. staroscie, pułkownikowi woysk iego krolewskiey mosci Rzeczypospolitey, Alexandrowi Kniehyninskiemu, podstolemu kijowskiemu, Jerzemu Olszanskiemu, czesnikowi kijowskiemu, Janowi na Szczuczynie y Rodzinie Szczuce, staroscie wieksznianskiemu, Maciejowi Trypolskiemu, podstolemu żytomirskiemu, Kazimierzowi Ilinskiemu, staroscie niżynskiemu, in loco consultationum solito, w Zytomirzu, zgodnie y iednostaynie, za powtornym uniwersałem iego krolewskiey mosci, pana naszego milosciwego, post tristem pierwszego seymiku eventum, posłom, dnia iedynastego septembra roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtorego obranym, dana.

Kiedy post tot tristia iednego niedoszlego, a drugiego rozeszłego seymu fata, tak praescriptae legis, iako y uniwersalem iego krolewskiey mosci pana naszego miłosciwego, aperte nam constat seymu teraznieyszego, in anno praesenti, millesimo septingentesimo vigesimo secundo, die quinta octobris, w Warszawie przypadaiącego, imminencya, iako ztąd pomyslnego boni publici spodziewamy się determinum, będąc tey nadziei, że Rzeczpospolita nasza, varijs dotąd jactata procellis, Supremo aspirante Numine, może in suis desiderijs pożądane teraznieyszego seymu otrzymac skutki, tak za to nayniszsze Temu de super, per Quem regnantur regna, czynimy podziękowanie; krolowi zas imci, panu naszemu miłosciwemu, pro paterna in liberos cura et solicitudine professa fide in omni devolutione winną oddaiemy subiekcyą, ac tandem iako pro primo mamy obstaculo legis positio, aby się ichmosc panowie posłowie opponowali, rekomęduiemy; przy tym ku promowowaniu dawnieysze instruk-

cye y supplementa, na przeszłe seymy niedoszłe, od woiewodztwa naszego ichmciom panom posłom dawane, principalissime zalecamy.

Władza hetmanska aby circa authoritatem et praerogativam suam in integro zachowana była, według praw y dyspozycyi Rzeczypospolitey, praecipue secundum novellam legem seymu confoederationis ichmosc panowie posłowie promovebunt, zgadzaiąc się w tym cum tota Republica, osobliwie z generałem woiewodztw naszych.

Że do tych czas nie iest resoluta materia ordynacyi Ostrogskiey, instabunt ichmosc panowie posłowie, ażeby finaliter mogła byc decisa, w czym się zgadzac będą ichmosc cum plena Republica, osobliwe z generałem woiewodztw naszych.

Dekreta trybunalskie, juramentami stwierdzone, ne varijs praejudicijs invertantur, ac authoritas onych przez mandaty iure w trybunale iudicata et comprobata iuramento confundatur, ac cursas subsequendae iustitiae impediatur, dawne constitucye, de valore et authoritate onych opisane, reassumere ichmosc panowie posłowie procurabunt.

Prawa wodne y londowe prywatne, wymyslnie in aggravationem ac depactationem commersantow varijs in locis tak w Koronie Polskiey, iako y w wielkim xięstwie Litewskim, osobliwie w Brzesciu-Litewskim praktykuiące się, ut abrogentur.

Prawo exulibus woiewodztwa Kijowskiego, Bracławskiego y Czernihowskiego, o wakansach opisane, aby było reassumowane y ad executionem przywodzone, domowią się ichmc panowie posłowie; przy tym urzędy wszelkie po woiewodztwach y powiatach, in vacanti będące et panis benemeritorum, reassumendo dawne konstytucye, aby veris terrigenis oddawane były, instabunt ichmosc panowie posłowie do iego krolewskiey mosci.

Aże novissime kasztellania Kijowska, emerito virtute civi, patriocie naszemu, wielmoznemu imci panu Steckiemu, chorążemu kijowskiemu, od iego krolewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, przyobiecana, za to supplices do magestatu panskiego z podziękowaniem serca nasze in adorationem otwieramy, upraszaiąc, aby to, co iego

krolewska mosc, pan nasz miłosciwy, condidit ore sacro, actualną łaską panską confirmare raczył, y o to ichmsc panowie posłowie upraszac będą.

Dobra ex natura ziemskie dziedziczne, cierpiące iuris sui praejudicium a to per procurationem tanquam na krolewskie przywilejom, ut antiqua gaudeant immunitate; przywileje zas et quivis iuriset possessionis actus, tanquam contra constitutiones, hoc in passu fundatas, subsequuti, annihilentur, nec non haeredibus bona cum perceptis proventibus in integrum restituantur, lege futura cavere ichmosc panowie posłowie zechcą.

Kommissya między woiewodztwem naszym, woiewodztwem Wołhynskim y Braclawskim, oraz powiatem xięstwa Litewskiego Mozyrskim, Rzeczyckim, respektem zachodzących o granice kontrowersyi, aby prokurowana była, obliguiemy; także constitucya de evocatione feri z prowincyi naszey Polskiey do xięstwa Litewskiego et econtra z xięstwem Litewskim do Korony Polskiey ut reassumentur, wielmożni ichmosc panowie posłowie procurabunt.

Jasniewielmożni ich mosc panowie Jabłonowscy, woiewoda ruski y chorąży wielki koronny, synowie zasłużonego w Polszcze hetmana y tym woiewodztwem toga et sago aestimatissimi cives, na kożdy seymik odzywaią się nam y dolenter wywodzą strate substancyi swoiey zadlużoney summy, na regimenta y fortecy podczas woyny Tureckiey erygowanych; więc pro iustitia et gratitudine zlecamy ichmcm panom posłom, aby na seymie promoveant naprzod deputacyą do uznania realnego długu ichmcw, potym do weyscia cum tota Republica in calculum y znalezienia sposobu satisfakcyi, na co daiemy plenariam facultatem concludendi.

Ten sluszny interes, recessa wszytkie dawnych constitucyi y confoederationis a principalissime wielmożnych ichmcw panow Steckiego, chorążego kiiowskiego, Trypolskiego, chorążego owruckiego, swiętey pamięci iasnie wielmożnego imci pana Zawiszy, woiewody minskiego, in dignissimos devolutus successores, także wielmożnego mci pana Kazimierza Ilinskiego, starosty niżynskiego, gdy nas do

wdzięcznosci magna dignaque commovent merita, także za recessem ichmosciow panow commissarzow do traktatu Warszawskiego instamus, aby laskawą w Rzeczypospolitey sorciantur rezolucyą. Niemniey także znakomite merita dignissimi civis, dygnitarza naszego, wielmożnego iego mosci pana Peplowskiego, podczaszego kijowskiego, postulatio frustran nie dopuszczaią, kiedy demissyiną naszą klaryguiemy instancyą, aby kamienica imci ad praesens, a przed tym wielmożney ieymosci pani Niemyskiey, podsędkowey lubelskiey, w Lublinie, na ulicy Dominikanskiey situowana, od stancyi deputackich et ab omnibus oneribus civilibus libertowana per constitutionem była, instabunt; iakoż wielmożni ichmosc panowie posłowie za wielmożnym imcią panem Kossakowskim, stolnikiem . . . . . y wielmożnym imcią panem Jozefem Zwierzchowskim, czesnikiem brzeskim-kujawskim, aby sprawy ichmosciow, agituiące się w sądach relacyinych a dotąd per protellationem indecisae, mogłi lucrari finalną disjudicacyą ex respectu et omni facillitate iasnie wielmożnego imci pana kanclerza wielkiego koronnego; interess successorow wielmożnego swiętey pamięci imci pana Antoniego Steckiego, pisarza ziemskiego kiiowskiego, do iasnie wielmożnego imci pana podskarbiego wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego w niewypłaceniu assygnacyi, in vim straty, pracy y fatygi, tempore confoederacyi remonstrowanych, daney, reguluiący się aby mogł sortiri satisfactionis effectum, także y wielmożnego imci pana Steckiego, łowczego kijowskiego, nomine et meritis clari urzędnika naszego, interes respektem chorągwi imci aby był promowowany, zalecamy.

Kiedy nullo iure, solum singulari praetextu, czercy kijowscy per exoticam potentiam dobra, do Chwastowa iasnie wielmożnego imci xiędza biskupa kijowskiego należące, wies nazwaną Płoszeczki y Przewoz do siebie appropriowali, a w tym y iasnie wielmożnemu imci xiędzu biskupowi dzieie się damnifikacya y traktatu inversio, niemniey y drugim ichmcm panom obywatelom woiewodztwa naszego w przywlaszczeniu niesłusznie dobr, w granicy Polskiey będących, przez ludzi iego carskiego wieliczęstwa zagraniczne staie się krzywda, za-

czym sub dexteritate medium ichmosc panowie posłowie adinvenire conabuntur.

Instabunt takoż ichmosc panowie posłowie, aby fundacya ichmosciow xięży iezuitow, ante collegii Xaveriensis, ad praesens Ovrucensis, przez niegdy wielmożnych ichmosciow panow Jelcow tak na dobrach roznych ziemskich dziedzicznych, iako też zastawnych placach, grontach uczyniona była, de consensu totius Reipublicae totaliter approbowana, iura post fundationem, per societatem requisita, ratifikowane, takoż aby droga medietas zamku Owruckiego, alias horodnie szlacheckie, tot laudis publicis ad promovendum cultum gloriae divinae darowane, były perpetuis temporibus collegio incorporowane. Respektem differencyi, zachodzących między starostwem Zytomirskim a dobrami nazwanymi Skomorochy, do klasztoru Berdyczowskiego wielebnych oycow karmelitow bosych należącymi, przez allaboracyą wielmożnych ichmcow panow poslow byc mogli naznaczeni do rozgraniczenia kommissarze, instatur.

A iako per maxime securitatem paktow z Portą Othomanską, uti vicini z postronnemi, obserwuiemy, tak oraz quaerulamur, iż się onych dzieie violatio od Porty, kiedy Orda nie mał ustawnie tumultuarie napada, nietylko splendorem, lecz y same w niewolą zabiera osoby, iako to na patriocie woiewodztwa naszego imci panu Stanislawie Tyszy-Bykowskim, czesnikiem plockim, verificatum, że w dobrach własnych, tu, w woiewobztwie Kiiowskim będących, napadszy y samego w niewolą et in splendore ac parata pecunia przy nim na dwanascie tysięcy wzięto y przez lat kilka w niewoli trzymano, aż się, cum dispendio fortunae, potym okupowac musiał; zaczym y to wielmożnym ichmcm panom posłom recomendatur, ażeby delegowanemu ablegatowi od Rzeczypospolitey do Porty in publicis desiderijs y ten partykularny ob inveniendam satisfactionis injuriati medellam mogł się miescic interes.

Desiderium imci pana Alexardra Dołzkiewicza, woyskiego owruckiego, względem woytostwa Latyczewskiego, lennym prawem od nayiasnieyszego Jana-Kazimierza, krola swiętey pamięci, imci panu Ste-

panowi Dolzkiewiczowi, rodzicowi imci, conferowanego, a teraz przez sczęsliwie panuiącego nayiasnieyszego Awgusta approbowanego, a przez wielmożnego imci pana staroste latyczewskiego, za przywilejem poslednieyszym odebranego, zaleca się urgentistime ichmcm panom posłom, aby chcieli tak do magestatu iego krolewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, iako y do iasnie wielmożnych ichmcw panow pieczętarzow instare serio, aby imc pan Dołzkiewicz, woyski owrucki, iako pierwszy possessor, względem przywilejow dawnieyszych był conserwowany.

Jurisdykcya panien zakonnych benedyktanek klasztoru Wszystkich Swiętych ażeby ab omnibus civitatensibus libertowana była ichmosc panowie posłowie instabunt.

Caetera fidei et dexteritati ichmcm panom posłom committimus.

Datt. w Zytomirzu, ut supra.

U tey instrukcyey, per oblatam podaney, podpis ręki wielmożnego imci pana marszalka, przy pieczęci przycisnioney, temi słowy:

Alexander-Tysza-Bykowski, horodniczy żytomirski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Kijowskiego, mp. (Locus sigilli).

Ktoraz to instrukcya, per oblatam podana, za podaniem wyszpomienionego wielmożnego imci pana marszałka, a za moim, urzędowym, przyięciem, słowo w słowo, do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich iest ingressowana.

Кн. Кіев. центр. арх. № 215, л. 508 об., актъ 334.

CXXXIII.

Постановленіе обывателей Черниговскаго воеводства: о выборѣ маршалка сеймика и коммиссара въ Радомскій трибуналъ; объ отправкѣ къ королю пословъ въ интересахъ воеводства и о представленіи доказательствъ землевладѣнія лицами, участвующими въ сеймикахъ,—15 сентября 1722 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego wtorego, miesiąca septembris piętnastego dnia.

Na urzędzie grodz., w zamku jkmci Włodzimirskim, przede mną, Alexandrem z Smarzewa Zaleskim, czesnikiem malborskim, burgrabiem grodz. włodz., y xięgami ninieyszemi grodz. staroscinskiemi, comparens personaliter, wiel. jmc p. Stanisław na Steczance Stecki, miecznik kijowski, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Czerniechowskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodz. włodz. te laudum boni ordinis obrania kommissarza y posłow, z podpisem ręki wiel. jmci p. marszałka, ad acta per oblatam podał de tenore verborum tali:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy ziemscy y grodzcy y całe rycerstwo wdztwa Czerniechowskiego y powiatu Nowogrodzkiego, ad locum consultationis solitum tu, do Włodzimierza, podlug prawa pospolitego, na seymik boni ordinis ziechawszy, naprzod, inconvincibili majestati Deo teroptimo et maximo podziękowawszy, iż nam y straconemu prawie woicwodztwu adauget consilia, a naprzod, przystąpiwszy ad electionem marszałka koła rycerskiego wdztwa Czerniechowskiego, ktorego zgodnie, sine quavis contradictione, obrawszy, to iest, wiel. jmc p. Stanisława na Steczance Steckiego, miecznika kijowskiego, y onemu potestatem functionis ob eandem oddawszy, do dalszych obrad przystąpilismy, aby in ordine quam meliori nasze woiewodztwa całey clarescat Rzpltey, za kommissarza na trybunał skarbowy Radomski wiel. jmc p. Wiktora-Felicyana na Cieszkowie

Cieszkowskiego, sędziego ziemskiego łuckiego, obieramy, upraszaiąc jmci, aby tam, gdzie należec będzie, o całosc wdztwa Czerniechowskiego prodesse raczył; woiewodztwo zas nasze dalszemu instaurando porządkowi.

Ponieważ seymik podolski na terminie wydanych uniwersałow nie stanął, iednak, subveniendo omni bono publico, unanimi consensu za posłow do nayiasnieyszego krola jmci Augusta Wtorego, pana naszego miłosciwego, obralismy-uprosili wiel. ichmcw pp. Mikołaja Jełowickiego, skarbnika wołynskiego, Franciszka Dogiel-Ciryne, stolnika trembowelskiego, upraszaiąc wiel. ichmcw pp, posłow naszych, aby desideria wdztwa naszego, w punktach osobliwą instrukcyą wyrażonych, ejus sacrae regiae majestati doniesli et clementiam principis upraszali, aby to wszystko upadłemu woiewodztwu naszemu paterna gratia praestare raczył, et cum optatis perfectuatisque desiderijs, szczęsliwie powrociwszy, relacyą uczynili.

Poniewasz zas w wdztwie naszym rożne collisiones zachodzą między osobami, a naybardziey per non denuntiatos w naszym wdztwie de possessione incolas; więc miec chcemy, aby każdy takowy in futurum, chcący miec głos w woiewodztwie naszym, reassumendo dawne landa na seymikach relationis lub boni ordinis, da Bog, przyszłych, inhaerendo kommissyey Warszawskiey, y tam dekretami ferowanemi specifikacyey dobr y osob possessyą swoią produkował, sub carentia vocis tam activae, quam passivae.

Te zas laudum nasze, zgodnie postanowione, wiel. jmci p. marszałka naszego koła podpisac y ad acta grodu Włodzim. podac zlecilismy.

Działo się w katedrze włodz., anno millesimo septingentesimo vigesimo secundo, die decima quinta septembris.

U tego laudum boni ordinis, per oblatam podanego, podpis ręki jmci p. marszałka temi słowy:

Stanisław na Steczance Stecki, miecznik kijowski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Czerniechowskiego, mp.

Ktore ze to laudum, per oblatam podane, za ustnym y ocze wistym wyżrzeczonego podawaiącego podaniem y prozbą, a za moim, urzędowym, przyięciem, do xiąg ninieyszych grodz. włodz. iest wpisane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 1092, л. 1038 об., актъ 269.

CXXXIV.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о выраженіи благодарности королю за заботы о благѣ государства; о выборѣ пословъ на сеймъ и объ отправкѣ пословъ къ представителямъ Брацлавскаго воеводства для переговоровъ относительно непричисленіи ими въ составъ своего воеводства пограничныхъ селъ, принадлежащихъ къ Подольскому воеводству; объ отправкѣ маршалкомъ сеймика писемъ къ великому коронному гетману и сообщеніи ему относительно претензій дв. Влодковскихъ и къ подольскому мечнику объ открытіи дѣйствій Каменецкаго гродскаго суда; о продоставленіи дв. Богушу высшей должности въ воеводствѣ; о назначеніи делегатовъ для разбора дѣла между дв. Вроной и дв. Тржцинскимъ и объ отсрочкѣ разсмотрѣнія заявленій другихъ обывателей, — 15 сентября 1722 года.

Feria tertia in crastino festi Exaltationis Sanctae Crucis, anno Domini 1722.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia laticoviensia, personaliter veniens, generosus Stephanus Kożuchowski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum palatinatus Podoliae Cameneci in loco consultationum solito, sub directione magnifici Wybranowski, vexilliferi Podoliae, protunc mareschalci, per incolas palatinatus ejusdem sancitum, manu m-ci mareschalci subscriptum et sigillo cera rubra insignitum, intro contentum tenoris talis:

My, rady, dignitarre, urzędnicy y cale rycerstwo przeswietnego woiewodswa Podolskiego, ziechawszy się do Kamienca, ad locum solitum consultationum, na dzien dwudziesty czwarty miesiąca sierpnia, w roku teraznieyszym, tysiącznym siedmsetnym dwudziestym drugim, za uniwersałem nayiasnieyszego krola jmci, pana naszego, de data ejusdem w Warszawie, die decima octava mensis julij, anno nunc currenti, na seymik przedseymowy wydanym, do akt grodow Kamienieckiego y Latyczowskiego, feria quarta ipso die festi Transfigurationis Christi Domini, anno, quo supra, oblatowanym, takowe unanimi omnium assensu postanowilismy laudum.

Naprzod, uproziwszy publica voce, bez żadney kontradykcyi, za dyrektora seymiku naszego w-o jmci p. Marcina Wybranowskiego, chorązego podolskiego, dziękuiemy nayiasnieyszemu krolowi jmci, p. n. m., szczęsliwie nam panuiącemu, że, za opatrznoscią Bozką, pokazuie nam paternam circa bonum publicum curam et solicitudinem, kiedy et ad praesens, przy jnstrukcyi, przez jmci p. posła naszego wielce mosc, pana przysłaney, onmi conatu suo circa bonum Reipubllcae affekt oycowski reprezentuie. Więc, insistendo propositis na teraznieyszym naszych konsultacyi ziezdzie, bierzemy pro objecto oycowskie j. kr. mci, p. n. m., prekustodycye, ktore, in tractu obrad naszych swiątobliwie obserwuiemy y do exekucyi też propozycye od nayiasmiyszgo krola jmci, przez jmc p. posła nazzego wielce mci pana nam prezentowane y wyrażone, szczęsliwie przyprowadzilismy, ktore, zkonkludowawszyi slecamy onegoż y w-m jchmc p.p. posłom, w kole nazzym rycerskim zgodnie obranym, jako-to, ichmc panom Marcinowi Wybranowskiemu, chorążemu podolskiemu, jmc p. Karolowi-Maxymilianowi Kruzerowi, sędziemu ziemskiemu podolskiemu, jmci p. Alexandrowi Stadnickiemu, podczaszemu latyczowskiemu, jmci p. Jozefowi Kalinowskiemu, chorążemu halickiemu, jmci p. Małachowskiemu, staroscie smotryckiemu, jmci p. Remigianowi Czerminskiemu, staroscie drohoskiemu, aby na tamtym publicznym Rzeczypospolitey zgromadzeniu, na przyszłym, da Bog, walnym seymie Warszawskim one nomine publico wdztwa naszego Podolskiego toti Reipublicae exponant.

Praecludendo querimonias concivium nostrorum y zabiegaiąc dyfferencyom między wdztwem uaszym Podolskim o granice z przeswietnym wdstem Bracławskim, uprosilizmy do tegoż przeswietnego wdztwa Bracławskiego ex gremio nostri unanimi assensu posłow: j-o xcia jmci Waleryana Korybuta ze Zbaraźa Woronieckiego, jmci p. Michała Brzezanskiego, naszych wielce mciwych panow, ktorych publico ore obliguiemy, ut instent praevia veneratione u przeswietnego wdztwa Bracławskiego, naszych wielce mciwych panow y braci, ażeby pwzeswietne wdztwo Bracławskie, nasi wielce mciwi panowie, nie raczyli pretendowac do swego wdztwa wiosek, ktore per expressum do naszego należą wdztwa, iako stare edocent taryffy, a mianowicie: wies Kuryłowce, zdawna do starostwa Kopaygrodzkiego należąca, do przeswietnego wdztwa niepowinna applicari, a te kategoryą activitati ichmc p.p. posłow naszych, wielce mosciwych p.p., zalecamy.

Jo. jmci p. kasztelanowi krakowskiemu, hetmanowi wielkiemu koronnemu, naszemu wielce mci panu, ażeby jmc. p. marszałek koła naszego odpisał—obliguiemy. Aże zachodzie quaerimonia od ichmc p.p. Włodkowskich przeciwko temuż jmci, naszemu wielce mosciwemu panu, ktorzy upraszali, aby mogli miec instantiam do jo. jmci p. Krakowskiego; chcąc tedy desiderio ichmciow subvenire, zalecamy jmci p. marszałkowi koła naszego, ażeby y tę cirkumferencyą w liscie wyraził.

Tudziesz do jw. jmc p. miecznika generała podolskiego, aby jmc p. marszałek list napisał, obliguiąc jmci, nazzego wielce mosciwego p., ore publico, ażeby officium grodskie Kamienieckie quam citius instituowac raczył.

A jakośmy zas deklarowali nomine publico jmci p. Franciszkowi Boguszowi, podczaszemu halickiemu, podstarosciemu y sędziemu grodzkiemu latyczowskiemu, że pro praetensa facilitate na seymiku teraznieyszym obiecalismy campum do pierwszego honoru w naszym wdztwie, tak y teraznieyszym laudum jmci, naszemu wielce mci panu, deklaruiemy.

Insze zaś ichmosciow p.p. braci y ziemian naszych desideria, gdy się na teraznieyszym seymiku miescic nie mogą, do przyszłego seymiku gospodarskiego odkładamy.

Uważaiąc zaś inconvenientem na seymiku ninieyszym perpetratam actionem między jmcią p. Maciejem Wroną a p. Pawłem Trzcinskim, zabiegaiąc in posterum, ne fiant similia, uprosilismy delegatos propter disjudicandam ichmciow actionem y dalismy absolutam potestatem ichmciom p.p. Remigianowi z Rudy Popławskiemu, podstolemu latyczowskiemu, jmc p. Michałowi Markowskiemu, pisarzowi ziemskiemu podolskiemu, jmci p. Josefowi Wasilkowskiemu, lowczemu podolskiemu, jmci p. Alexandrowi Lokuczewskiemu, stolnikowi trembowelskiemu, ażeby ichmc, od nas delegati, z jmc panem marszałkiem, ichmosciow pomienionych osądzili; a ci ichmc osądzeni judicio ichmosciow, od nas na to destynowanych y uproszonych, acquiescere debebunt et tenebuntur atque judicatum ichmosciow pati powinni.

Ktore to laudum zgodnie postanowiwszy, wielmożnemu jmc p. dyrektorowi koła naszego podpisac y do akt grodow podolskich, Kamienieckiego y Latyczewskiego, podac zlecilismy.

Dzialo się w Kamiencu, in loco consueto obrad naszych, die et anno, ut supra.

Marcin-Jerzy z Wybranowa Wybranowski, chorąży podolski, marszałek koła rycerskiego woiewodstwa Podolskiego.—Locus sigilli, cera rubra insigniti.

Post cujus ingrossationem, originale circa acta praesentia est relictum.

Кн. Кiев. центр. арх. № 5264, л. 419 об.

CXXXV.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: объ избраніи маршалка сеймика; о выборѣ коммиссара и повѣреннаго въ Радомскій скарбовый трибуналъ и назначеніи имъ денегъ на расходы; о снабженіи г. Каменца провіантомъ, о выборѣ особаго лица для надзора за доставленіемъ провіанта и опредѣленіи ему вознагражденія; о своевременномъ взносѣ налоговъ обывателями; о неотложномъ состовленіи новаго тарифа податей; о невзносѣ арендаторомъ чоповаго и шеляжнаго налоговъ и неплатежѣ обывателями котловаго налога; о побужденіи ихъ къ исполненію этой повинности и выборѣ лица для повѣрки сборовъ этихъ налоговъ; о пожертвованіи чоповаго и шеляжнаго налоговъ подольскому воеводѣ за услуги по укрѣпленію Каменца и понужденіи обывателей къ уплатѣ этого налога о пожертвованіи сбора подымнаго польному коронному писарю и понужденіи обывателей къ взносу его; о передачѣ сбора чоповаго и шеляжнаго новымъ арендаторамъ и срокѣ его сбора; о передачѣ также новымъ арендаторамъ сбора съ котловъ и опредѣленіи его размѣра; о выборѣ пограничныхъ съ Турціей судей и опредѣленіи имъ вознагражденія; о назначеніи нѣкоторымъ лицамъ пособій и вознагражденій; о порученіи маршалку сеймика составленія отвѣтовъ на письма разныхъ лицъ по дѣламъ воеводства; о поимкѣ и возвращеніи въ свои полки дезертировъ; о задерживаніи бродячихъ людей; о надзорѣ подвоеводы за вѣрностью мѣръ и цѣны въ питейной торговлѣ; объ устройствѣ мѣщанами г. Каменца хорошихъ дорогъ у городскихъ крѣпостей; объ отсрочкѣ до слѣдующаго сеймика назначенія вознагражденія разнымъ лицамъ за заслуги и пособій разнымъ учрежденіямъ (особенно же католическому духовенству и монастырямъ),—3 октября 1722 года.

Sabbatho, pridie festi sancti Francisci Confessoris, anno Domini 1722.

Ad officium et acta praesentia castrensia, capitanealia Laticoviensia, personaliter veniens generosus Ioannes Młodziejowski obtulit officio praesenti et ad acticandum porreit extractum authenticum laudi palatinatus in comitiolis particularibus boni ordinis Cameneci, in loco consultationum solito, per incolas ejusdem palati-

natus sanciti et ad acta vero castrensia capitan. Camenecensia Pod per oblatam porrecti, ex ijsdem actis deprompt. introcontent. tenoris talis:

Actum in castro Camenecensi Pod. Feria quarta post festum sancti Matthaei apostoli et evangelistae proxima, anno Domini millesimo septingentesimo vigesimo secundo.

Ad officium et acta praesentia castr. capit. camenecensia Podoliae, personaliter veniens, gnsus Franciscus Podgurski obtulit officio et ad acticandum porrexit laudum in comitiolis particularibus boni ordinis, per incolas palatinatus Podoliae hic, Cameneci, in loco consultationum solito, sub directione magnifici Remigiani Popławski, subdapiferi laticoviensis, congressus, ejusdem palatinatns Podoliae mareschalci celebratis sancitum, manu ejusdem m-ci mareschalci propria subscriptum et sigillo usitati communitum, introcontentum, tenoris ejusmodi:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdztwa Podolskiego, ziechawszy się secundum praxim, in locum solitum obrad naszych do Kamienca Podolskiego pro die decima quinta septembris anni praesentis, Bogu naprzod, Supremo Directori, winne niesiemy dzięki, Ktory nam z dobroczynney łaski rebus pozwala consulere nostris, y unanimes naprzod do obrania za dyrectora obrad naszych w. jmc p. Remigiana-Roberta z Rudy Poplawskiego, podstolego latyczewskiego, tudziesz do dobrego w woiewodztwie naszym zwykłym idącego trybem postanowienia porządku conjunxit assessus.

Sila na tym wdztwu naszemu należy, żeby miało zaszczyt y defense na trybunale skarbowym Radomskim; zaczym na przyszły trybunał skarbowy uprosilismy za komissarza w. jmc p. Jana z Ziemlic Bogusza, staroste dzwinogrodzkiego, ktoremu jmci na expensa dwa tysiąca złotych polskich naznaczamy, a za plenipotenta j mci p. Piotra z Romanowa Swirskiego, regenta ziemskiego podolskiego, ktoremu jmci złotych pol. pięcset naznaczamy.

Praevidendo zas ante omnia securitatem Kamienca Podolskiego, przeszłego roku na seymiku boni ordinis uchwalilismy byli impor-

tancyą zbożnego prowiantu; ktorego że dotąd ieszcze nie wszyscy ichmc pp. obywatele nasi oddali, obliguiemy ichmosciow nomine publico et amore patriae, ażeby quantotius pomieniony prowiant już nie inszym zbożem, tylko żytem do magazenu oddawali: tego zas wszystkiego prowiantu opatrznosc należeć powinna do jmci p. Pawła Sieromskiego, roku przeszłego obranego kommissarza, ktorego obliguiemy jmci, aby, inhaerendo anteriori laudo y one we wszystkim, quod attinet, punctum conservationis zboża do exekucyi przyprowadzał; ktoremu, kompensuiąc prace y fatige, na ten rok cały deklaruiemy złotych pol. pięcset.

Stosuiąc się zas ad antiquum morem, ażeby regularney płacy podatek do grodow był importowany; zaczym, nil quidquam praejudicando, ażeby importancya do grodow regularney płacy currat, miec chcemy.

Że zas dotąd nowe ułożenie taryffy suum nie moglo sortiri eventnm, zaczym unanimiter wszyscy przyrzekamy, że na przyszłym, da Bog, relationis seymiku irremissibiliter nastąpic będzie powinno.

A że podatek czopowego y szelenżnego do rąk w. jmci p. Wasilkowskiego, łowczego podolskiego, modo arendatorio na lat trzy oddany, a dotąd nie wypłacony zostaie, ponieważ ihmc pp. obywatele nasi na zawod tylko publiczney potrzeby et in laesionem sanciti anni millesimo septingentesimo decimi noni, dotąd retardacyą w niewypłaceniu kotłowego narabiaią; więc my, reassumendo laudum in toto anni ejusdem, przyrzekamy, ażeby iako, nemine excepto y bez wszelkiey defałki, rewizya anteriori laudo, sine quibusvis abjuratis, pozwolona, tak y teraz ichmc pp. obywatele nasi według rewizyi naydaley za niedziel szesc ab actu obrad naszych dzisieyszych wypłacili, miec chcemy. Ktorzy by zaś ichmosc uporczywozcią narabiac zechceli, poenam peculatus na retentorow w sądach ziemskich czyli grodzkich agituiącychsię otrzymawszy, wolney exekucyi super renitentes pozwalamy. Ktorego to jmci ponieważ tractus triennalis arendy pomienionego podatku już się zakonczył, a powinien

był jmc dwudziestu y czterech tysięcy złt. poł. exolucyą na dyspozycye wdztwa naszego uczynic, zaczym obliguiemy jmci naszego wielce mciwego pana, aby na przyszłym, da Bog, relationis seymiku doceat et probet documentis, komu y za czyiemi assygnacyami praemissam summam zapłacił; ad quam expediendam liquidationem uprosilismy w. ichmc pp. Woyciecha Lanckoronskiego, podstolego podolskiego, Franciszka z Ziemlic Bogusza, podstarosciego y sędziego grodzkiego latyczewskiego.

Maiąc zas osobliwą animadwersyą na dowodne swiadczenia się wdztwu naszemu jw. jmci p. woiewody podolskiego, ofiarowaliśmy pomienionemu jmci, naszemu wielce mci panu, donatywe podatku czopowego y szelenznego, ktory ductus amore boni publici na fortyfikacyą Kameńca Podolskiego aplikował; że zas dotąd ten podatek in toto nie iest wypłacony, ktory według rewizyi jmci p. Kochanowskiego, miecznika radomskiego, gdzie zas deserty według kwitow ichmciow pp. Stazynskiego y Kulinskiego do rąk jmci p. Drohomireckiego, porucznika artylleryi koronney, plenipotenta pomienionego jw. jmci p. wwdy podolskiego, powinien był bydz oddany; więc, kiedy dotąd jeszcze nie wszystkie dobra wyplaciły, obliguiemy nomine publico ichmciow pp. obywatelow, aby retentores stringant do satisfakcyi atque super retentores podobny rigor, ut supra, to iest poena peculatus, extendi będzie powinien.

Także pozwolilismy byli in antecessum, podczas konfederacyi in anno millesimo septingentesimo decimo sexto, z podymnego podatku jw. jmci p. pisarzowi koronnemu polnemu złotych polskich pietnascie tysięcy. Do ktorego podatku obrani byli za exaktorow ichmsc pp. Włodkowski y Wolanowski, y powinni byli wspomnieni ichmosc wybrany pomieniony podatek ad manus et quietationem jw. jmci p. pisarza koronnego oddac; że zas dotąd, jako samiż ichmosc allegant, ieszcze reszta tego podatku u retentorow zostaie, zaczym obliguiemy unanimi assensu, aby dobra, ktore dotąd wspomniany podatek zatrzymały, za kwitami ichmc. pp. exaktorow quantotius wypłacily, idque sub rigore poenae peculatus.

A iako się już wspomniało, iż tenuta arendatoria podatku czopowego y szelężnego w jmc p. Jozefa Wasilewskiego, łowczego podolskiego, już się zakonczyła; zaczym ten że podatek na rok ieden taryffe tak roczną za złotych dziesięc tysięcy polskich ichmc pp. Franciszkowi Rucinskiemu y Antoniemu Brzezanskiemu, za kontraktem od w. jmc p. marszałka naszego spisanym, puszczamy; ktore to złotych dziesięc tysięcy, za dyspozycyą, seymiku naszego, bez wszelkiey defałki, wyliczyc y oddac pomienieni ichmosc powinni będą; a tego podatku kurrencya od dnia dzisieyszego zaczynac się ma, a konczyc się będzie w roku, da Bog, przyszłym tegoż dnia y miesiąca. Tymże ichmosciom pozwala się rewizya kotłow, iednak według taryffy tak roczney, nemine excepto; od ktorych kotłow, to iest od szlaczeckiego po złotych pięc, od żydowskiego po złotych dziesięc, w co się inkluduie szelenżne, kwitowe y groszowe.

Praecludendo zas viam wszelkim niesnaskom z ludzmi Porty Ottomanskiey, tudzież praecavendo omnimodae na pograniczu securitati atque omni imminenti malo zabiegaiąc, za sędziow pogranicznych upraszamy ichmc pp. Alexandra Lokuczewskiego, stolnika trembowelskiego, burgrabiego grodzkiego kamienieckiego, jmc p. Franciszka Gurowskiego, jmc p. Woyciecha Pepłowskiego, obliguiąc ichmciow, aby wszystkie sprawy pograniczne rozsądzali y decydowali, na żadne osoby żadnego nie mieli względu ani respektu; ktorym ichmosciom in recompensam laboris, iako to: jmc p. Lokuczewskiemu złt. poł. osmset; ichmosciom zas Gurowskiemu y Pepłowskiemu po złt. pięcset naznaczamy.

Tudzież, mając wzgląd y respekt na zasługi w wdztwie naszym w. jmc p. Popławskiego, podstolego latyczowskiego, marszałka koła naszego, za podniesioną znaczną przez ogień szkodę, temuż jmci naszemu mci panu tantisper złotych czterysta, a jmci p. Izdebskiemu złotych sto za konflagraty assignamus. Wielki respekt merentur w sercach naszych w ichmc panowie Lanckorunscy, swiętey pamięci w. jmc p. podkomorzego krakowskiego synowie, ktorych wielki rodzic na potrzebe pilną wdztwa naszego tysiąc dwiescie złotych

polskich erogował, a że ichmosc sukcessorowie tylko tysiąca złotych (exclusa summa zł. dwuchset) restitutionem upominaią się; więc, oprocz powinney za tę łatwość na sercach naszych wdzięcznosci, exolucyą tysiąca złotych ninieyszą obradą naznaczamy; na ordynaryiną zas kurrencyą poczty kamienieckiey dwa tysiąca czterysta złotych polskich destynuiemy. Y te wszystkie wyżey wyrażone summy, praesenti laudo pozwolone, z kurrencyi tegoroczney podatku kotłowego, czopowego y szeleżnego aby były, według naszey dyspozycyi, wypłacone za assygnacyami w. jmc p. marszałka koła naszego, pozwałamy y temuż jmci p. marszałkowi wydac assygnacye committimus,

Na list jw. jmci p. Krakowskiego, naszego wielce mci pana, z ktorego osobliwy zaszczyt wdztwo nasze odbiera, przy winnym podziękowaniu pro cura et solicitudine, około wdztwa naszego całosci podjęte, odpisac, tudzież za ichmciami panami Bleszynskiemi y Włodkowskiemi instare do tegoż jw. jmc p. Krakowskiego żalecamy. Podobnym sposobem do jw. imc p. podskarbiego wielkiego koronnego, naszego mciwego pana, list, aby restantem summam, w skarbie dotąd zatrzymaną, na fortyfikacyą Kamienca, ex mente senatus consilij naznaczoną, aby oney exolucyą iako nayprętszą uczynic roskazał, jmc p. marszałek koła naszego napisze.

Praktykuie się passim, że się nayduią desertores od regimentow, ktorzy uchodzą z fortec; zaczym, praecavendo integritati boni publici, takowych łapać y, zkąd desertowali, odsyłac praevia pro bono opere satisfactione ichmc obywatelom wdztwa naszego zalecamy.

Tudzież służali y chłopi, ktorzy sine testimonio po wdztwu włuczą się, takowi ażeby przytrzymywani bywali, poki słusznego z siebie nie dadzą wywodu, że nie są podeyzrzani, obliguiemy.

Przy tym jmci p. podwoiewodzego podolskiego, żeby ex munere officii sui przestrzegał, aby miary sprawiedliwe były, y trunki aby swoią cenę miały, ponieważ zboża nipoczemu, ne patiatur pospolstwo injuriam.

A osobliwie pilno recomendamus szlachetnym ichmosciom pp. mieszczanom kamienieckim, ażeby drogi koło fortecy naprawowane były, a osobliwie w Ruskieij Bramie, gdzie przeiezdzaiącym ledwie nie przyidzie w błocie tonąc; ktory defekt aby pp. mieszczanie poprawili, powtornie obliguiemy.

W partykularney zas maiąc reflexyi wielkie godnych ichmc panow ziemian naszych merita, za ktorych promptitudinem in agendis, że hinc et nunc powinną ichmosciow nie kontentuiemy rekompensą, jako to: w. jmci p. Potockiego, kasztelanica kijowskiego, przeszłego marszałka wdztwa naszego w konfederacyi, tudzież w. jmci p. Woyciecha Lanckorunskiego, podstolego podolskiego, w. jmci p. Maxymiliana - Karola Kruzera, sędziego ziemskiego, w. jmci p. Jakoba Pogroszewskiego, podsędka ziemskiego, podolskich, tudzież jmci p. Chodyiowskiego respektem konflagraty, iako niemniey godne zasługi w. jmci p. Stanislawa-Piotra Telefusa, stolnika podolskiego, na publicznych okazyach uznaiemy bydz godne rekompensy, y pretensye tak pomienionego jmci, iako y wzwyż wyrażonych ichmosciow, naszych wielce mciwych pp., zasługi do przyszłego, da Bog, boni ordinis seymiku odkładamy; niemniey prozby y supliki, jako to: ichmciow oycow jezuitow na aptekę, ichmciow oycow karmelitow bosych, ichmosciow oycow franciszkanow na sukenkę do obrazu swiętego Antoniego, ichmciow oycow trynytarzow. ichmosciow panien zakonnych, ichmciow oo. dominikanow konwentu Kamienieckiego, ichmciow oo. domminikanow konwentu Latyczowskiego na reparacyą kaplicy Matki Nayswiętszey cudami słynącey, ze Lwowa przeniesioney; tychże oycow konwentu Szarawskiego, ichmciow oycow bernardynow konwentu Husiatynskiego; tudzież desideria miasta Kamienca Podolskiego, także do przyszłego seymiku boni ordinis odłożone miec chcemy y pro justitia, co kogo concernere ma, ukontentowac deklaruiemy.

Ktorą to obradę naszą y wszystkie w oney inkludowane punkta, unanimi postanowione assensu, podpisac w. jmci p. marszałkowi koła naszego pozwalamy y zlecamy.

Działo się w Kamiencu Podolskim, die decima quinta septembris, anno Domini millesimo septingentesimo vigesimo secundo.

Remigian-Robert z Rudy, Popław Popławski, podstoli latyczewski, marszalek koła rycerskiego wdztwa Podolskiego, przy zwykłey pieczęci, ręką swą.

Locus sigilli illius usitati, cerâ rubra insigniti.

Post cujus suprascripti laudi ad acta officij praesentis ingrossationem, originale ejusdem circa acta praesentia est relictum.

Ex actis castren. capitanealibus Camenecensibus Podoliae extraditum.

Lectum cum originali per Młodziejowski.

Correxi Kaczkowski, manu propria.

Locus sigili castri illius.

Post cujus extractus authent. ad acta officij praesentis ingrassationem, originale ejusdem circa acta praesentia est relictum.

Кн. Кiев. центр. арх. № 5264, л. 434 об.

CXXXVI.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о выраженіи благодарности посламъ за сообщеніе ими о дѣйствіяхъ сейма; о производствѣ новой люстраціи воеводства; объ отправкѣ маршалкомъ сеймика отвѣтовъ на письма разныхъ лицъ; о благодарности членамъ посольства, отправленнымъ къ обывателямъ Брацлавскаго воеводства по дѣлу о границахъ; о почтительномъ принятіи къ свѣдѣнію королевской грамоты дв. Свирскому на званіе летичевскаго мечника, 23 марта 1723 года.

Feria tertia post Dominicam Reminiscere Quadragesimalem proxima, anno Domini 1723.

Ad officium actaque praesentia, castrensia, capitanealia Camenecensi Podoliae, personaliter veniens, generosus Vladislaus Lipinski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum relationis in comitiolis, per incolas palatinatus Podoliae, sub directione infrascripti magnifici mareschalci, hic, Cameneci, anno praesenti sancitum, manu propria eiusdem magnifici mareschalci subscriptum, introcontentum tenoris eiusmodi:

My, rady, dignitarze, urzędnicy y obywatele wdztwa Podolskiego, za uniwersałem nayiasnieyszego krola jmci polskiepo Augusta Wtorego, szczęsliwie nam panuiącego, w Warszawie, dnia dziewiętnastego grudnia, roku tysiąc siedmset dwudziestego drugiego wydanym, na mieysce konsultacyom zwyczayne zjechawszy się, za dyrektora obrady publiczney w. jmc p. Andrzeia z Czernina Czerninskiego, chorążego podlaskiego uprosilismy y zgodnemu głosami, nemine contradicente, obrali; pod ktorego dyrekcyą, stosuiąc się do tegoż uniwerzału, relacyą seymu warszawskiego przeszłego y na nim publicznych obrad, luctuoso eventu nie doszłych, szczerze iednak w. jmciow pp. posłow wdztwa naszego odebralismy applikacyą, za co wieczną pamięc w sercach civium perennaturam deklaruiemy.

Ze zas studendo porządkowi wdztwa naszego na kilku seymikach po naznaczeniu imciow pp. komissarzow do lustrowania miast y wsi iednych, per varietatem et transmigrationem ludzi y powietrzem zdezolowanych, drugich, przedtym pustych, a w niedawnym czasie osiadłych, deklarowalismy ułożenie tariffy na połtorasta dymow, według konstytucyi roku tysiąc siedmset siedmnastego przyiętych, a osobliwie przez ostatnią uchwałę dnia piętnastego wrzesnia roku tysiącznego siedmsetnego dwudziestego drugiego na seymiku boni ordinis tę materyą do teraznieyszego relacyinego seymiku odłożylismy. Więc nomine publico upraszamy w. jmc pp. officyalistow sądu ziemskiego Podolskiego y z w. imciami urzędnikami tegoż wdztwa tak przedtym naznaczonemi, iako też y innemi, ad praesens znayduiącemi się, aby z komportowanych przez jmc pp. lustratorow regestrow ten porządek ułożenia tariffy ad instantaneum effectum przyprowadzi utracili w zachodzących materyach.

Na listy jo. jmci p. kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, cum expraessione podziękowania pro tutamine et publico zelo nie tylko całosci oyczyzny, ale też partykularnie wdztwa naszego sąsiedzkiey inwidyi podległego, oraz z uproszeniem dalszego zaszczytu do jo. xięcia jmci Czartoryskiego, kawalera maltanskiego, z wyrażeniem szczerych applikacyi circa desideria, ad gremium nostri illata, tudzież deklaracyą na przyszłym seymiku przedseymowym ad mentem całey Rzpłtey conformis medelae do jw. jmc p. ordynata Zamoyskiego, sędziego, deputata, na trybunał koronny z wdztwa naszego liberis suffragijs uproszonego y obranego, rowne w sercach naszych wyrażaiąc żałosci probe contra invidiam malevolorum, nie będacych na elekcyi w odległych grodach, ad famam tylko wziętych wiadomosci o obraniu deputata protestuiących się, responsa odpisac; tudzież eo nomine do jw. jmc p. marszałka trybunału koronnego osobliwy list, upraszaiąc, aby tak jw. jmc p. ordynata Zamoyskiego, deputata wdztwa naszego, actualiter in stallo zasiadaiącego, iako też integriati honori tegoż wdztwa libere erigentis suffragii raczył napisac w. jmci p. marszałkowi koła naszego zlecamy, y o takowe

ausus, contra jura libertatis et publicam fidem dzieiące się, droge sprawiedliwosci na zawsze et in posterum przedsięwziąc deklaruiemy.

Relacya poselstwa jo. xiążęcia jmci Waleryana ze Zbaraża Korybuta Woronieckiego y jmci p. Michała Brzezianskiego, do prześwietnego wdztwa Bracławskiego respectem differencyi granic odprawionego, lubo inito eventu meretur iednak szczera jmc pp. posłow fatygą doskonałey obligacyi pamięc.

Prezentowany na tymże kongressie naszym przywiley miecznikostwa latyczowskiego od nayiasnieyszego krola jmci Augusta Wtorego, p. n. m., jmci p. Piotrowi z Romanowa Swirskiemu, regentowi ziemskiemu podolskiemu, w Warszawie, dnia siodmego grudnia roku tysiąc siedmset dwudziestego drugiego łaskawie konferowany, z należytą weneracyą przyimuiemy et tanquam concivem z antenatow swoich in haec praerogativa w wdztwie naszym stabilitum miec chcemy.

Ktorą to obradę publiczną jmci p. marszałkowi koła naszego podpisac y do akt publicznych podac zlecamy.

Działo się w Kamiencu Podolskim, dnia dwudziestego drugiego lutego roku tysiąc siedmset dwudziestego trzeciego.

Andrzey z Czernina na Grodku Bedrychowym Czerminski, chorąży podlaski, marszałek koła rycerskiego, manu propria.

Post cujus laudi relationis ad acta praesentia ingrossationem, originale ejusdem idem generosus offerens circa acta eadem reliquit.

Кн. Кiев. центр. арх. № 3968, л. 173 об.

CXXXVII.

Постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства: о выборѣ маршалка сеймика; о выборѣ люстраторовъ и объ условіяхъ составленія тарифа дымовъ; о сборѣ, по примѣру прежнихъ лѣтъ, подымнаго, шеляжнаго и чоповаго налоговъ; объ обложеніи поголовнымъ налогомъ старообрядцевъ-филипповцевъ, выборѣ сборщиковъ этого налога и опредѣленіи имъ вознагражденія; объ отправкѣ пословъ къ обывателямъ Кіевскаго воеводства для переговоровъ о разграниченіи коммиссарами этого вооводства; объ отправкѣ пословъ къ великому коронному гетману; объ отысканіи и возвратѣ актовыхъ книгъ воеводства и о назначеніи суммы на расходы для этой цѣли; о предоставленіи однимъ обывателямъ земскихъ должностей, о назначеніи вознагражденія и возвратѣ издержекъ, понесенныхъ на общественныя нужды, другимъ; о допущеніи къ участію въ постановленіяхъ сеймика только лицъ, дѣйствительно владѣющихъ въ воеводствѣ недвижимымъ имуществомъ; о привлеченіи къ суду дв. Малошкевича за его протестъ противъ сеймика; о назначеніи пособій разнымъ лицамъ и учрежденіямъ; объ отправкѣ маршалкомъ сеймика отвѣтовъ на письма разныхъ лицъ къ обывателямъ воеводства,—14 сентября 1723 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego trzeciego, miesiącu septembris czternastego dnia.

W roczki sądowe grodzkie winnickie kadencyi septembrowey, roku, wyż na akcie wyrażonego, miesiąca septembris wtorego dnia przypadłe y sądownie agitowac się zaczęte, przede mną Jerzym Strzelnickim, woyskim ziemskim wdztwa Bracł., podstarostim grodzkim winnickim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi winnickiemi, comparens personaliter, wieł. imc pan Bogusław Baranowski, podczaszy bracł., marszałek koła rycerskiego wdztwa Bracł., te laudum boni ordinis na seymiku w Winnicy, dnia czternastego septembris stałe, przy pieczęci zwykłey, ręką tegoz wieł. imci pana marszałka podpisane, do xiąg ninieyszych grodzkich winnickich per oblatam podał, prosząc urzędu o przyięcie onego y do akt wpisanie; ktore to lau-

dum urząd ninieyszy, ad acticandum pryimuiąc, czytał, cujus tenor talis:

My, rady, dygnitarze, xiązęta, urzędnicy y całe rycerstwo wdztwa Bracł., secundum legem positivam, na zajutrz po seymiku electionis ichmci panow deputatow, na dzien dziesieyszy, to iest czternasty septembra, roku teraznieyszego, tysiąc siedmset dwudziestego trzeciego, ad locum consultationum solitum, do Winnicy, przybywszy, pod dyrekcyą iasnie oswieconego xiążęcia imci Stefana Swiatopełka-Czetwertynskiego, podkomorzego bracł., komunockiego, rastowieckiego etc. starosty, wieł. imci pana Bogusława Baranowskiego, podczaszego bracł., za marszałka koła naszego braterskiego uprosilismy y, naprzod oddawszy winne nasze homagium Summo caelorum Numini, per Quem reges regunt et dominant d-nationis, do obrad naszych publicznych przystąpiwszy, takowy czyniemy porządek.

Naprzod, aby concives nostri ieden nad drugiego więkczych nie ponosili ciężarow w podatkowaniu publicznym na zapłate repartycyi, w wdztwie naszym będącey, po uczynioney przez ichmc panow lustratorow, in antecessum uproszonych, wszytkich osiadłosci do ułożenia taryffy e medio nostri wiel. ichmw panow komissarzow, to iest: w. imci pana Dominika Bekierskiego, starosty korytnickiego, imci pana Jana Boreyka, podczaszego smolenskiego, imci pana Felicyana Michałowskiego, podczaszego bracł., imci pana Adama Wasilowskiego, pisarza ziemskiego krzemienieckiego, imci pana Jerzego Strzelnieckiego, wojskiego bracł., podstarosciego grodzkiego winnickiego, imci pana Michała Zwolskiego, podstolego dobrzynskiego, imci pana Antoniego-Franciszka Zozulinskiego, regenta ziemskiego bracł., imci pana Samuela Korzeniowskiego, pisarza grodzkiego winnickiego, upraszamy; ktorzy ichmc, de loco et tempore unanimi consensu rozmowiwszy się z sobą, też taryffe, absque praejudicii y przeładowania, absentia unius vel plurium non obstante, dummodo tres adsint, ułożyc maią, y one ad acta praesentia, castrensia, vinnicensia podac powinni, z tą obligacyą braterską, aby czas układania nie był przedłużony, a to dla wypłacenia z ułożoney taryffy podatku regularney

płacy woysku, tu repartycyą maiącemu, według ktorey solita praxi ułożonych dymow płacony byc ma; wielmożni zas ichmc panowie lustratorowie przeszłego roku, in antecessum do lustracyi uproszeni, realitatem oney na tę rothe, iako nie czyniąc na szkodę wdztwa, nie będąc nigdzie y ni od kogo korumpowani, y nie biorąc nadto ni u kogo extra solarium assignatum, prawdziwie lustrowali, w grodzie tuteyszym etiam extra cadentiam poprzysięgli przed urzędem grodzkim Winnickim.

A że wdztwo nasze bez podatkowania publicznego obeysc się nie może, tedy podatek podymnego na zapłate woysku, anterioribus laudis uchwalony, approbuiemy, z tą deklaracyą, aby ten podatek od obywatelow wdztwa naszego z każdego dymu po złotych pułtrzeciasta do burgrabstwa Winnickiego w czasie zwykłym był wypłacony. Także podatek czopowego szelężnego, przeszłemi laudami uchwalony, przeszłorocznym approbowany, według tak rocznego laudum, y za rok terazniejszy ichmc panowie administratorowie iunctim et simul wybierac maią, bez żadney depaktacyi ichmc panow obywatelow.

Że się znayduią w wdztwie naszym nowe coloniae, przez ludzi Pilipowey wiary, noviter przed lat kilka z Moskwy wyszłych, osiadłe, ktore dotąd wszelkich pożytkow y wolnosci zażywaiąc, żadney importancyi do skarbu wdztwa naszego nie czynili y nie czynią; przeto wdztwo nasze ex rationibus et urgenti necessitate, dla zniesienia dawno winnego długu, podatek pogłownego uchwalilismy, a to tym sposobem: od gospodarza kożdego, gospodyni, parobkow y dziwek, po lat piętnascie maiących, po zł. dwa brać maią; do ktorego podatku urodzonych ich mci panow Adama Dunina, podwoiewodzego opeczynskiego, y Tomasza Klityńskiego, chorążego znaku pancernego wieł. imci pana starosty bracł., obieramy; ktorzy ichmc ten podatek nieodwłocznie wybierac maią, cum solario od każdey głowy, do podatku należącey, po groszy szesciu, nil plus ultra praetendendo.

A że dotąd wdztwo nasze per tot lauda w rozgraniczeniu y ukazaniu granic od przeswietnego wdztwa Kijowskiego ob varias

causas felicem nie może sortiri effectum, a przez to wdztwo nasze w podatkowaniu ex bonis, in controverso będących, y w opłaceniu regularney woysku płacy niemnieysze ponosi detrimentum; przeto e gremio nostri uprosilismy wieł. imci pana Wawrzynca-Stefana Kamienskiego, czesnika latyczowskiego, komornika granicznego bracławskiego, y wieł. imci pana Piotra Czeczela, sędziego pogranicznego wdztwa Bracławskiego, za posłow do przeswietnego wdztwa Kijowskiego; ktorzy ichmc exponent omnem facilitatem wdztwa naszego w rozgraniczeniu dobr, in controverso będących, y upraszac będą o naznaczenie czasu y terminu tego rozgraniczenia, aby po tak wielu lat upragnione wdztwo nasze felicem mogło odebrac coronidem, co fusius ichmc panowie posłowie, przy instrukcyi sobie daney, doniesą.

Do iasnie oswieconego imci pana Krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, iasnie oswieconego xiązęcia imci Swietopełka-Czetwertinskiego y wieł. Franciszka Czarneckiego, porucznika chorągwi pancerney iasnie wieł. imci pana kasztelana kamienieckiego, za posłow uprosilismy; ktorzy ichmc, secundum datam sibi instructionem, iasnie oswieconemu imci panu Krakowskiemu exponent desideria wdztwa naszego et instabunt.

A że wniesiono do koła naszego braterskiego, że xięgi wdztwa naszego Bracł. tak ziemskie, grodzkie y podkomorskie per hostilitatem kosaticam zdezolowane u niektorych ichmci w roznych wdztwach iako to: u sukcessorow wieł. imci pana Michała Kordysza, podczaszego bracławskiego, xiąg dwie: millesimi sexcentesimi vigesimi sexti et millesimi sexcentesimi quadragesimi; także u successorow i. wieł. imci pana Koniecpolskiego, woiewody sieradzkiego; u wieł. imci pana Lętowskiego, sędziego bixkiego; także u oycow franciszkanow lwowskich y innych ichmci znayduią się; przeto iakosmy raz anteriori laudo uprosili e medio sui w. imci pana Wawrzynca-Stefana Kaminskiego, czesnika latyczowskiego, komornika granicznego bracł., tak y teraz upraszaiąc, temuż imci daiemy plenariam facultatem omnimodamque potestatem tak u tych imci wyż wyrażonych, iako też gdzieby kol-

wiek y u kogo kolwiek tylko subaudiri mogli odbierania y z odebranych xiąg kwitowania; in casu nieoddania, ubi et cum quo de jure venerit, nomine całego wdztwa akcyi intentowania; my zas, to wszytko grato pectore przyiowszy, perennem w sercach naszych zapisuiemy gratitudinem et recompensam; xięgi wdztwa Bracł. w collegium Lubelskim z innemi wdztwami in archivo deponowane, ponieważ securitatem nie maią, zkąd wielkie mogły by nastąpic niebespieczenstwa, jasnie wieł. im. pana Saroczynskiego, deputata naszego wdztwa Bracl., uprosilismy, aby cum collegio chciał conferre, żeby te xięgi mogły byc in securo et seorsivo loco deponowane, za co in vim gratitudinis po złotych sto quotannis wdztwo nasze dawac deklaruie, choc by z większą obligacyą, ktora zlecona iest iasnie wieł. imci panu Bracławskiemu. A że xięgi ziemskie y grodzkie winnickie woiewodztwa Bracł. dotąd in secura dispositione nie zostaią., przeto wieł. imc pana marszałka koła naszego rycerskiego uprosilismy, aby do wieł. imci pana starosty winnickiego list raczył napisac nomine wdztwa, aby onym securum, według praw y konstytucyi, raczył providere łocum. Imc panom posłom, to iest, wieł. ichm panom Michałowi Klitynskiemu, skarbnikowi podoł., y imci panu Choieckiemu, skarbnikowi mozyrskiemu, do Kiiowa dla odszukania xiąg wdztwa naszego uproszonym, rekompensuiąc ichmci pracy y fatygi, po zł. dwiescie każdemu z ich mci deklaruiemy. Także imci panu Korolowi Szandyrowskiemu, ktory za swoim staraniem xięgę ziemską dekretową wdztwa naszego in loco consultationum oddał, w. imci, regratifikuiąc fatygę, zł sto polskich ofiaruiemy.

Imci pana Antoniego Zozulinskiego, regenta ziemskiego bracł., inhaerendo anteriori laudo, przy regencyi ziemskiey bracław. konserwuiemy, zleciwszy onemu omnia munia, do tego urzędu należące; wieł. imci panu Franciszkowi Czarneckiemu, porucznikowi chorągwi pancerney iasnie wieł. imci pana kasztellana kamienieckiego, dług dawno winny antecessorow imci, laudami dawnemi opisany, wypłacony byc powinien; wielmożnego imci pana Radziminskiego, czesnika ciechanowskiego, z funkcyi imci od wdztwa powierzoney kal-

kulacyą przed wieł. imcią panom komissarzem naszym z oney uczynic comittimus; z ktorey iezeliby się pokazała nad wybrany podatek większa expensa, niżeli percepta, to imci ex publico aerario compensare deklaruiemy. A że wiel. imc pan starosta bracławski, regimentarz partyi Ukrainskiey, za pracę swoie meruit dignam consołationem; nie mogąc inszym sposobem, przy szczuplosci wdztwa swego, digne imci ukontentowac, sto bitych talerow deklaruiemy y podatek z starostwa bracł., ktory do skarbu wdztwa tego powinien bydz wniesiony, y ten do tych że stu talerow bitych konferuiemy.

Gdy zas w wdztwie naszym ichm panowie szlachta nie maią possessyi swoich, a drudzy pod praetextem wolney szlachty personae serviles y administratorowie nieosiedli, lub tez gratia listownie z łaski cudzey w dobrach mieszkaiący, bonum ordinem consultationum tamuią, y u nich z uszczyrbkiem dobra pospolitego, za uwiedzeniem się prywatney praetensyi, seymiki obrad naszych praepediunt; przeto wdztwo, praecavendo in futurum omni indemnitati et praescindendo omnes in futurum ausus sic regulam exprimit, aby z takowych ich mci żaden, iako turbator pacis et boni consilij, nie ważył się dotąd miec activam vocem, poki kto swoiey possessyi własney w wdztwie naszym aktualney nie pokaże, laudo praesenti declaramus.

A ze imc pan Małaszkiewicz, w roku przeszłym, po zgodnym obraniu ichmci panow deputatow z wdztwa naszego, sua laesivae ircumscripsit manifestatione, o co wieł. imci panu Wawrzyncowi-Stefanowi Kaminskiemu, czesnikowi latyczowskiemu, komornikowi granicznemu bracł., zlecamy, ażeby non praemittendo imci actionem chciał instytuowac w sądzie głownym trybunalskim koronnym Lubelskim, ktoremu w tey sprawie wszelką moc do prosequowania daiemy y braterskiemi alleguiemy affektami.

Ichmc zas szlachcie podupadłym w wodztwie naszym, chcąc onych suffragari, złotych szescset dispartitim, z ktorey kwoty y Stanisław, nowo do wiary swiętey katolickiey nawrocony, za dyspozycyą wiel. imci pana comissarza, ma byc uczesnikiem, naznaczamy.

Kosciołowi ichmci oycow iezuitow collegium winnickiego, w ktorym obrady nasze mamy, zł. pięcset konferuiemy. Także ich mciom panom deputatom chorągwi pancerney, w. imci pana Bekierskiego, iako to: imci panu Karbowskiemu y imci panu Pawłowskiemu złotych dwiescie naznaczamy.

Interes miasta Winnicy zważywszy w przyszłym roku, onego nalezytą reparacyą dla wygody szlachty wdztwa naszego na przyszły rok onym swiadczyc gratitudinem spondet.

Instrukcyą ichmosciom panom posłom do przeswietnego wdztwa Kijowskiego, iako y do iasnie oswieconego imci pana Krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, oraz na listy wszelkie do obrad naszych oddane, responsa wieł. imci panu marszałkowi koła naszego rycerskiego expedyowac zlecamy.

Działo się w Winnicy, die, mense, anno, ut supra expressis.

U tego laudum boni ordinis, przy pieczęci własney, podpis wieł. imci pana marszałka koła rycerskiego wdztwa bracł. w te słowa:

Bogusław Baranowski, podczaszy bracławski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Braclawskiego, m p-ia.

Ktore to laudum boni ordinis, za padaniem y oczewistą prozbą imci podawaiącego, a za moim, urzędownym, przyięciem, iest do xiąg, tak iako się w sobie te laudum ma, in toto ingrossowane.

Кн. Кiев. центр. арх. № 4608, л. 124 об., актъ 84.

CXXXVIII.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о выборѣ маршалка сеймика; объ истребованіи отъ сборщиковъ податей отчетовъ и о назначеніи лицъ для выслушанія и повѣрки этихъ отчетовъ; о производствѣ новой люстраціи для составленія тарифа дымовъ и объ освобожденіи имѣній нѣкоторыхъ лицъ за заслуги отъ податей; о сдачѣ въ аренду сбора шеляжнаго и чоповаго налоговъ нѣсколькимъ лицамъ, оказавшимъ услуги воеводству; о предупрежденіи переходовъ крестьянъ и опредѣленіи принадлежности ихъ тѣмъ владѣльцамъ, у которыхъ они жили раньше и пользовались землей; объ отсрочкѣ до слѣдующаго сеймика выдачи наградъ и пособій разнымъ лицамъ за заслуги; объ отправкѣ пословъ къ обывателямъ воеводствъ Волынскаго и Брацлавскаго и повѣтовъ Мозырскаго и Рѣчицкаго для рѣшенія вопроса о взаимномъ опредѣленіи своихъ границъ; объ отправкѣ пословъ къ кіевскому губернатору кн. Трубецкому для рѣшенія вопроса о предупрежденіи пограничныхъ столкновеній и недоразумѣній; объ отправкѣ маршалкомъ сеймика отвѣтовъ на письма разныхъ лицъ къ сеймику воеводства; о принесеніи присяги вновь назначенными житомірскимъ подстаростой и кіевскимъ граничнымъ коморникомъ на вѣрность и ревность службы и о признаніи дв. Тыши-Быковскаго житомірскимъ городничимъ въ силу королевской грамоты,—15 сентября 1723 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego trzeciego, miesiąca septembra pietnastego dnia.

Na urzędzie grodskim, w zamku jego krolewskiey mozci Żytomirskim, przede mną, Konstantym Didkowskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodz. żytomirskim, y xięgami ninieyszemi grodz. żytomirskiemi, comparens personaliter, wielmożny jego mosc pan Jerzy-Alexander Zbykowski, czesnik żytom., pisarz grodz. krzemieniecki, marszałek koła rycerskiego woiewodstwa Kijowskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodz. żytomirskich, laudum boni ordinis, z podpisem ręki swey własney, przy pieczęci przycisnioney, per oblatam podał, tenoris sequentis:

My, rady, senatorowie, xiążęta, dignitarze, urzędnicy, szlachta, obywatele y całe rycerstwo wdztwa Kijowskiego, Bogu wszechmogącemu, supremo Regi regnorum, totius orbis Gubernatori, dziękuiemy. Że lubo Rzeczpospolita nasza była dwoma koniekturami externorum rozdarta y tak pomieszana zewnętrzną y wnętrsną inter status diffidencyą, internis et externis woysk rożnych concussa metibus, ktorey ad exitium et excidium zaledwie nie przychodziło, iednak że przez konfederacyą Tarnogrodzką z iey konstytucyą anni millesimi septingentesimi decimi septimi plenis ordinibus et statibus ad unam compagem unita et munita teraz zostaie, że dotąd, post tot squallores et malorum Iliades, dulci saturamur quiete tranquilitatis publicae.

Po ktorym podziękowaniu Bogu zastępow, eandem constitutionem novellae legis, iako mielismy inviolabilem in observantia, tak y daley na tym seymiku naszym teraznieyszym ad bonum ordinem innovandum aut renovandum miec sub dignissima directione j. wiel. jmci. p. Kazimicrza na Steczczance y Kustynie Steckiego, kasztelana kijowskiego, intendimus y do obrania marszałka seymiku boni ordinis przystąpilismy, jakoż w. jmci p. Jerzego-Alexandra Zbikowskiego, czesnika żytomir., pisarza grodz. krzemien., iednostaynemi, nemine contradicente, głosy za marszzłka obralismy.

Tandem, po obranym unanimiter jmci panu marszałku, do obrad naszych y porządku, do seymiku teraznieyszego boni ordinis należącego przystąpilismy. A naprzod, reassumuiąc lauda anteriora, ktorym, ponieważ przez nieimportowanie y niepłacenie podatkow na zniesienie długow in antecessum, stante calamitate publica, na woyska rożne pozaciąganych y na inne dawne od wdztwa rożnym ich mosciom, urgente publica necessitate, per lauda do wypłacenia assekurowane, uchwalonych, a possessoribus dobr niektorych dzieiesię in satisfactione renitentia; proinde też lauda ad executionem przywiesc intendendo, obliguiemy wszystkich ich mosciow pp. exactorow tych źe podatkow, aby delaty porządnie spisawszy, one do sądu grodzkiego Kijowskiego podali; ażeby zas ciż ich mosc pp. exaktorowie,

iako y inni wszyscy, iakim kolwiek sposobem, ktorzy się tkneli podatkow wdztwa naszego, nemine excepto, doskonałą uczynili kalkulacyą, e medio nostri jw. jmci p. Kazimierza na Steczance y Kustynie Steckiego, kasztelana kijowskiego, w. jmci p. Antoniego Dedowicza na Trypolu y Rahowszczyznie Trypolskiego, podkomorzego kijowskiego, w. ichmw pp. Alexandra Kniehyninskiego, kijowskiego, Wenturego Hanskiego, żytomirskiego, Jerzego Olszanskiego, owruckiego, chorązych; Michała Pawsze, podczaszego żytom., Jana Potockiego, kijowskiego, Macieia Trypolskiego, żytomirskiego, podstolich, Marcina Czaplica, łowczego żytomir., staroste krzemenczuckiego, Kazimierza Ilinskiego, woyskiego kijowskiego, staroste niżynskiego, Alexandra Niemiricza, staroste nowosieleckiego, Mikołaja Szuyskiego, chorążyca brzeskiego, wielkiego xięstwa Litewskiego, Michała Fedkiewicza, horodniczego owruckiego, y drugim ich mosciom przytomnym tamże bydz wolno przy teyże kalkulacyey, przy urzędach ziemskich y grodzkich wdztwa naszego deliguiemy y upraszamy; mieysce w Owruczu, in anno, Deo dante, venturo, millesimo septingentesimo vigesimo quarto, w tydzien po Trzech Krolach, swięcie rzymskim, do ziechaniasię naznaczamy; ktorzy ichmosc, non obstante caeterorum absentia, komplet iednak szesciu zachowawszy, ich mw pp. exaktorow y tych wszystkich, ktorzy się iakichkolwiek tkneli woiewodztwa naszego podatkow, nemine excepto, kalkulacyi wysluchaią y doskonałą inwestygacyą uczynią; a ieżeliby ktory z jmciow pp. exaktorow na pomienionym termine uczynienia kalkulacyi stanąc negligeret, tedy zlecamy jmci p. plenipotentowi wdztwa naszego, aby na trybunał skarbowy Radomski temu renitentowi actionem ad respondendum instituat. Na ktorym także terminie tak ich mosc pp. namiesnicy grodzcy wdzstwa naszego, dla uczynienia doskonałey informacyi o dymach z dobr, in controverso będących z przeswitnemi wdztwy Wołynskim, Bracławskim y powiatami Mozyrskim y Rzeczyckim, iako y jmsc p. regent sądow przeszłych fiskalnych' z protokułami y regestrami comparere maią.

Ponieważ zas w wdztwie naszym, in confinijs będącym, nie może stabilis bydz taryffa ex ratione fluxus et defluxus poddanych; dogadzaiąc desiderijs ichmw pp. obywatelow wdztwa naszego, niemniey dla punktualney płacy repartycyi, w wdztwie naszym będącey, aby żadnego zawodu nie było, za zgodą iednostayną medium wynaleźliśmi przez nową lustracyą dla włożenia inszey taryffy; jakoż do powiatu Kijowskiego urodzonych ich mc pp. Bazylego Rapsztynskiego, Antoniego Przyborowskiego; do powiatu Żytomirskiego—urodzonych ich mc pp. Ignacego Zwolinskiego y Antoniego Kostiuszkiewicza, do powiatu Owruckiego w. ich mc panow Władysława Skipora, podstolego mscisławskiego, Konstantego Trypolskiego, podczaszego wendynskiego; do ich mc pp. szlachty braci wsiami mieszkaiących, gdziebysię ieno chlopi, robocze et coassumpto titulo nobilitari, praesumptive gaudentes, między szlachtą znaydowac mogli, affektacyą samychże ich mw pp. szlachty, urodz. ich mw. pp.Romana Chiniewicza-Waskowskiego, łowczego czernich., y Samuela Uszczapowskiego za lustratorow obieramy; y aby na tym (jeno sprawiedliwie bez wszelkiego faworu, nie uwodząc się żadnym datkiem, obietnicą, nie z boiazni, ani za posuły y dary, nie uważaiąc ani kolligata, ani na przyiaciela, ani na respekt, ale według Pana Boga, sumienia y samey rzetelnosci lustrowac będą) jurament wykonali, obliguiewy. Ktorzy wyszwyrażeni ich mc pp. lustratorowie w kole naszym, flexis ad imaginem Crucifixi genibus praemissa rotha juramentum explerunt, po wykonaniu ktorego, ad formandam regulam lustrationis accedendo, pomienionych ich mw obliguiemy, ażeby tak w dawnych possessyach, iako in novis colonijs distinctim, tak chlopow, jako y żydow, samych gospodarzow, gdzie się tylo chałupa gospodarska z żyiącemi ludzmi znaydowac będzie; także ludzi woiennych, wołochow y tatarow, w ktorychkolwiek dobrach znayduiącychsię, lustrowali. Ktorych, uti ludzi woiennych, osobliwie jw. jmc p. Lubomirskiego, podkomorzego koronnego, w Biliłuwce cum attinentijs mieszkaiących, in fundamento pierwszey wdztwa naszego deklaracyi et praesentis universalis assensus, ex debita nostra jw. jmci p. podkomorzemu ko-

ronnemu, dignissimo y w sercach naszych aestimatissimo concivi, gratitudine od podatku uwalniamy (chlopi zas tamże znayduiące-się tak do lustracyi, iako y podatkow, stymulowani byc powinni); hoc także praecustodito, ażeby in casu publicae wdztwa naszego necessitatis, na usługe onegoż, osobliwie podczas pospolitego ruszenia, ordynansem wdztwa naszego pułkownika, gotowi bez renitencyi byli. Także w. jmci p. Michała Tryzny-Jackowskiego, czesnika latyczowskiego, dobra, wies, Wertykijowka nazwana, ab omni onere wdztwa (z respektu, że in casu necessitatis był wygodą wdztwu naszemu) na lat dziesięc, uti novam coloniam, także y jmci p. Głębockiego dobra, Kodnia nazwana, na lat cztery uwalniamy; y aby temuż w. jmci p. Jackowskiemu, czesnikowi latyczowskiemu, na resztuiącą summe tysiąc pięcset złotych polskich w. jmc p. komissarz nasz do iak napewnieyszey importancyi assygnacyą wydał, obliguiemy. Pomienionym zas wyżey ich mc pp. lustratorom, in vim laboris, po złotych czterysta kożdemu z nich na osobe deklaruiemy y uchwalamy; ktorym nie pierwey ma nastąpic satisfakcya tey largicyey aż doskonałosc dostateczną, sine quavis injuria, uczynią lustracyą, quam exactissime sporządzoną, cum distinctione antiquarum et novarum coloniarum, rękoma swemi podpisawszy, na termin wysz wyrażony słuchania kalkulacyi, w Owruczu naznaczony, tym że ich mm delegowanym do ułożenia taryffy podadzą; takoż maiąc in recordatione prace urodzonego jmci p. Jozefa Podhorodeckiego, dawnieyszego lustratora in recompensam ktorey złotych czterysta, post praestitum juramentum super realem et fidelem lustrationem, naznaczamy. Pamiętaiąc prace y usługi urodzonego jmc p. Romana z Waskiewicz Chiniewicza-Waskowskiego, łowczego czernihow., około interessow wdztwa, dawniey y na seymie przeszłym in fundamento plenipotencyi czynione, compensando, ktore złotych pięcset deklaruiemy y satisfakcyą nieodwłoczną w. jmci p. komissarzowi naszemu wydaniem assygnacyi rekomenduiemy.

Ponieważ podatek szelenżnego y czopowego, dawnemi zwyczaiami y ustawicznemi laudami w wdztwie naszym praktykowany, teraz

z kontrahencyey swoiey ad dispositionem wdztwa jw. jmc p. kasztellan kijowski, ktory zelo tuendae integritatis woiewodzkiego interessu solita applicatione w sercach naszych z wdzięcznoscią perenniter mansura w. jmc p. Trypolski, observatis legis, juris et praxis gradibus, za zgodą powszechną dla zasług swoich, z zupełnego kredytu y affektu całego wdztwa, obrany y według przywilein, sobie od nayiasnieszego krola jmci, p. naszego miłosciwego, in recognitionem meritorum danego, podkomorzy kijowski, zweryfikowania importancyi podatku trymaiąc dotąd, in manus wdztwa składaią; zaczym, aby tenże podatek szelężnego y czopowego, prawem pospolitym pozwolony, suo szedł cursu, w. ich mc pp. Alexandrowi Kniehininskiemu, chorążemu y komissarzowi, Adamowi Steckiemu, łowczemu, kijowskim, za summe osm tysięcy złotych polskich na lat dwie ab actu praesenti, to iest, die decima quarta septembris, sine ulla defalcatione, na rok rachuiąc po cztery tysiące złotych polskich, podług instruktarza, teraz od nas postanowionego y podpisac w. jmci p. marszałkowi zleconego, puszczamy. Ktory podatek, podług uchwał wdztwa naszego, za assygnacyą w. jmci p. komissarza, wydany byc ma.

A że wnosili ich mc pp. obywatele wdztwa naszego względem chłopow, z mieysca na mieysce przechodzących, przez co między ich m-mi pp. obywatelami zagęscilisię niesnaski; więc, zabiegaiąc in futurum podobnym dyssensyom, a osobliwie chłopskiey swywoli, ninieyszym laudum za zgodą wszystkich postanowiamy, aby ci ich mc bliżsi tych poddannych byli według prawa, u ktorych naypierwey siedzieli y tam bytem osiedli, y grunt przyieli (nil praejudicando iednak haereditarijs), o co forum w ziemstwie lub w grodzie wdztwa naszego do dochodzenia naznaczamy.

Largicye wszystkie, ktore jure merito spectant, reccurentis do wdztwa naszego, tak ich mw duchownych, iako też w. jmci p. Stanisława Swidzinskiego, starosty bracł., magnorum meritorum w Rzpltey kawalera, y innych ich mw woyskowych od partyi Ukrainskiey y fortecy Białocerkiewskiey, y niektorych ich mciow pp.

obywatelow naszych, ponieważ dopiero postanowieniem naszym kalkulacya ich mm pp. exaktorom naznaczona, a w skarbie gotowizna non demonstratur; przeto ich mw wszystkich compulsus do przyszłego, da Bog, seymiku odkładamy, deklaruiąc na nim votis affectu nostro ich mm accomodowacsię.

A że po utesknionych absencyey panskiey passyach pożądane nam odgłosem publicznym determinatur in limites nostros przybycie, z taką ztąd wielką szczęscia naszego mamy konsolacią, tak znaiąc się do powinnosci naszey, iako wierni jego krolewskiey mosci, pana naszego miłosciwego, poddani, indebitam majestatu jego idąc venerationem, e medio nostri ich mw pp. posłow, to iest, w. ich mc pp. Jerzego Olszanskiego, chorążego owruckiego, Marciana Czaplica, łowczego żytomir., staroste krzemienczuckiego, Jana Olizara, podkomorzyca kijowskiego, Jana Pruszynskiego, staroste nosowskiego, Jozefa Potockiego, regenta ziemskiego kijows., Jozefa Zwirzchowskiogo, czesnika brzyskiego-kuiawskiego, dawszy gotową osobliwszą instrukcyą, do powitania majestatu panskiego ordynuiemy.

Differencye granic z przeswitnemi woiewodztwami Wołynckim, Bracławskim, y powiatamy Mozyrskim y Rzeczyckim, dotąd nie uspokoiene, chcąc ad finalem przywiesc decisionem w dislimitacyi, do ktorey iuż naznaczonych maiąc anteriori laudo ich mciow pp. komisarzow e medio nostri, odzywamysię do przeswietnych pomienionych woiewodztw y powiatow z sąsiedzką przyiaznią y demonstracyą desideriorum nostrorum, z osobliwą instrukcyą w. ich mw pp. posłow deliguiemy, iako to, do przeswietnego wdztwa Wołynskiego w. ich mw pp.: Jana Potockiego, podstolego kiiowskiego, Alexandra Niemirycza, staroste nowosieleckiego, Wacława Boreyka, podstolego owruckiego, Adama Pruszynskiego, stolnika welynskiego, Remigiana Wilgę, skarbnika kijowskiego, Bartłomieia Steckiego, podstolego parnawskiego, Wacława Małynskiego, horodniczego kijowskiego; do przeswietnego wdztwa Bracławskiego: Alexandra Dołszkiewicza, woyskiego owruckiego, Jana Jakubowskiego, miecznika żytomir., Alexandra Tysze-Bykowskiego, horodniczego żytomir., Antoniego Mło-

deckiego, podstolego nowogrod., Jana Choieckiego, skarbnika mozyrskiego; do przeswietnego powiatu Mozyrskiego: w. ich mw pp. Theofila Lenkiewicza-Ipohorskiego, pisarza ziemskiego mozyrs., Bazylego Hruziewicza, łowczego nowogrodz., Jana Czehowskiego, podstolego starodubowskiego, Stefana Suryna, miecznika czernihow.; do przeswietnego powiatu Rzeczyckiego: w. ich mosciow pp. Tomasza Krzywickiego, komornika granicznego kiiowsk., Jana Wierzayskiego, ktorzy ich msc, vigore danych sobie instrukcyi, pro activitate sua, desideria wdztwa naszego exponent.

Maiąc zatym niemałe desideria dalsze cum vicinis nostris respectu wdzieraniasię w granice, pro dignitate et observancia osoby posłow e medio nostri w. ich mw pp. Alexandra Tysze-Bykowskiego, horodniczego żytomirskiego, Alexandra Ilinskiego, woyskiego czernihow., Jozefa Woronicza chorążyca owruck., do jo. xiążęcia jmci Trubeckiego, gubernatora kijowskiego, dawszy ich mm dostateczną ad vota nostra et quaerulantium instrukcyą, destynuiemy.

Na listy, iako to: jo. jmci p. kasztellana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, jo xiążęcia jmci Wiszniowieckiego, wwdy krakowskiego, jw. jmci p. woiewody kijowskiego, jw. jmci xiędza nominata kijow., jo. xiążęcia jmci Sanguszka, marszałka nadwornego w. x. Litewskiego, jw. jmci p. Lubomirskiego, podkomorzego koronnego, jw. jmci p. oboznego koron., w. jmci p. chorążego wołyn., w. jmci p. Swidzinskiego, starosty bracław., regimentarza partyi Ukrainskiey, w. jmci p. generała Deboiena, komendanta białocerkiewskiego, odpisac pro dignitate osob, adjunctis etiam desiderijs wdztwa y braci naszey niektorych w. jmci p. marszałkowi koła naszego zlecamy.

Na ostatek w. jmc pan Kazimierz Pruszynski od w. jmci p. starosty żytomir. na podstarostwo żytomirskie, urodzony jmc p. Tomasz Krzywicki na komornikowstwo graniczne kijowskie od w. jmci p. podkomorzego kijow., maiąc sobie conferowane, przysiądz affektowali; jakoż w. jmc p. podstarosti grodz. żytomir. przed. jw. jmcią p. kasztellanem kijowskim, a jmc p. Krzywicki przed w. jmcią p.

podkomorzym kijow. in facie totius gremij nostri rothe, w statucie opisaną, jurament wykonali. Tudzież urodzony jmc p. Łukasz Bohdanowicz, maiąc także conferowane od w. imci p. podkomorzego kijow. komornikowstwo graniczne, jurament w kole naszym, że iuż w przeswietnym trybunale koronnym Lubelskim na komornikowstwo wykonał, prezentował. Więc wdztwo nasze wysz rzeczonych ichmw, prawdziwych wdztwa swego officialistow, pro dignitate eorum miec y conserwowac chce. Insuper w. jmc p. Alexander Tysza-Bykowski prezentował w kole naszym przywiley od naiasnieyszego krola jegomosci, pana naszego miłosciwego, szczęsliwie nam panuiącego, na horodniczowstwo żytomirskie, łaskawie sobie conferowany y w grodzie tuteyszym żytomirskim roku tysiąc siedmset dwudziestego wtorego, dnia trzydżiestego decembra, oblatowany; więc wdztwo, przy nayniższym podziękowaniu nayiasnieyszemu monarsze naszemu, że raczy terrigenis et incolis nostris conferowac urzędy, tegoż jegomosci p. Alexandra Tysze-Bykowskiego za horodniczego żytomirskiego, cum titulo et omni praerogativa przyiąwszy, miec chce.

Ktore to laudum in loco solito consultationum w Żytomirzu, roku tysiąc siedmset dwudziestego trzeciego, dnia czternastego septembra, iednostaynie y zgodnie przez nas postanowione y uchwalone, ręką w. jmci p. marszałkowi naszemu podpisac y do akt grodzkich żytomirskich podac żlecamy.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki w. jmci p. marszałka koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, przy pieczęci przycisnioney, temi słowy:

Jerzy-Alexander Zbikowski, czesnik żytomirski, grodz. krzemieniecki pizarz, marszałek koła rycerzkiego wdztwa Kijowskiego, manu propria. (Locus sigilli).

Ktore że to laudum, per oblatam podane, za podaniem wysz mianowanego w. jmci p. marszałka koła rycerskiego wdztwa Kijow-

skiego, a za moim, urzędowym, przyiąciem, słowo w słowo do xiąg ninieyszych grodz. żytomirskich iest ingrossowane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 215, л. 717, актъ 488.

CXXXIX.

Постановленіе обывателей Черниговскаго воеводства о выборѣ коммиссара въ Радомскій скарбовый трибуналъ,—15 сентября 1723 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego trzeciego, miesiąca septembris piętnastego dnia.

Na urzędzie gzodz., w zamku iego kr. msci Włod., przede mną, Alexandrem z Smarzowa Zaleskim, czesnikiem malborskim, burgrabim grod. włod., y xięgami ninieyszemi grod. wlodz., comparens personaliter, jmc p. Franciszek Gliniecki, p. g. g., dla zapisania do akt ninieyszych to laudum seymiku boni ordinis wdstwa Czernih., z podpisem ręki swey własney, per oblatam podał de tenore tali:

My, rady, senatorowie, dygnitarze, urzędnicy ziemscy y grodzcy y cale rycerstwo wdstwa Czern., ziechawszy się ad locum solitum consiliorum, tu, do Wlodz,, w katedrze graecouniti, iuxta praescriptum prawa pospolitego, nazaiutrż po seymiku elektionis ichm. pp. sędziow y deputatow zasiadszy, naprzod Supremo Dirctori rerum omnium za pozwolenie spokoynego czasu obradom naszym powinne dzięki uczyniwszy, stosuiąc się ad normam publicae legis, aby y wdztwo nasze na przyszłym trybunale Radomskim swego miało commissarza, tedy na seymiku teraznicyszym boni ordinis, za powszechną nas wszytkich zgodą, za commissarza na przyszły trybunał Radomski, wieł. imc p. Stefana na Iwaniczach Iwanickiego, chorążego nowogr., obralismy y uprosili, y te laduum, aby do akt grodz. włod. per oblatam podane było, imc p. Franciszkowi Glinieckiemu, komornikowi granicz.

czern., pisarzowi grodz. grabow., marszałkowi koła naszego, zlecilismy y uprosili.

Działo się w Włod., w katedrze rythus graecouniti, dnia czternastego msca septembra, roku tysiąc siedmset dwudziestego trzeciego.

U tego laudum podpis ręki w te słowa:

Franciszek-Antoni Gliniecki, kom. gr. czern., pisarz gr. grabow., marszałek koła rycerskiego wdztwa Czern., mp.

Ktore to laudum, za podaniem y prosbą wyszmianowanego imci podawaiącego a za moim, urzędowym, przyięciem, do akt ninieyszych iest wpisane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 1093, листъ 911 об., актъ 231.

CXL.

Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: объ отчетѣ Радомскаго скарбоваго трибунала и выборѣ депутата отъ воеводства для присутствованія въ немъ; о готовности короннаго мечника усилить на свои средства каменецкія крѣпости; о выборѣ повѣреннаго отъ воеводства въ Радомскій трибуналъ; о назначеніи пограничныхъ судей и опредѣленіи имъ вознагражденія; о снабженіи хлѣбомъ провіантскихъ магазиновъ; о выдачѣ изъ казны суммы, назначенной для содержанія каменецкой крѣпости; о злоупотребленіи лицъ, служащихъ на таможняхъ; о ревизіи гродскихъ актовыхъ книгъ и выборѣ ревизоровъ; о помѣщеніи для канцеляріи гродскаго суда; о перепискѣ наиболѣе обветшавшихъ актовыхъ книгъ; о выборѣ лицъ для производства ревизіи дымовъ, опредѣленіи этимъ лицамъ вознагражденія и принесеніи ими присяги; о выборѣ лицъ для составленія тарифа подымной подати; о скорѣйшемъ разборѣ въ судѣ тяжбы маршалка сеймика съ евреями; о занятіи адвакатурой только дворянъ; о передачѣ почты въ завѣдываніе новаго лица и о назначеніи ему вознагражденія; объ устройствѣ мѣщанами удобныхъ дорогъ, особенно у городскихъ воротъ, и представленіи ими отчетовъ по сбору шеляжнаго налога; о назначеніи пособія и вознагражденія разнымъ лицамъ изъ суммы шеляжнаго и котловаго налоговъ; объ удовлетвореніи разными административными лицами ходатайствъ сеймика по частнымъ дѣламъ обывателей воеводства; объ отправкѣ маршалкомъ сеймика отвѣтовъ на письма разныхъ лицъ къ воеводству,—18 сентября 1723 года.

Feria sexta post festum Exaltationis sanctae Crucis proxima, anno Domini 1723.

Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia Camenecensia Podoliae, personaliter veniens, genorosus Antonius Krajewski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit laudum in comitiolis particularibus boni ordinis, per incolas palatinatus Podoliae hic, Cameneci, in loco consultationum solito, sub directione magnifici Andreae-Michaelis de Cichow Cichowski, tribuni Podoliae, vicecapitanei et judicis castrensis krasnostaviensis, congressus ejusdem palatinatus Podoliae mareschalci, celebratis sancitum, manu

ejusdem magnifici mareschalci propria subscriptum et sigillo usitato communitum, introcontentum, tenoris ejusmodi:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdztwa Podolskiego, zjachawszysię na seymiki do Kamienca-Podolskiego na czas prawem opisany, ad locum consultacyi naszych solitum, y po niedoszłym infelici casu deputackim dnia czternastego septembra, to iest, in crastino seymiku deputackiego, zasiadszy w kosciele katedralnym, naprzod Bogu wszechmogącemu wieczne dzięki za Jego błogosławienstwo oddawszy y za Jego dobrodzieystwo, z ktorego in praesentem congressum zebrac zdrowosmy się mogli, dalszego supplikuiąc, za dyrektora obrad naszych obralismy y uprosili w. jmc. p. Andrzeia-Michala z Cichowa Cichowskiego, woyskiego podolskiego, podstarosciego y sędziego grodz. krasnostawskiego, po ktorego jmci p. dyrektora obraniu, odebrawszy relacyą przez jmc p. Piotra z Romanowa Swirskiego, regenta ziemsk. podolsk., plenipotenta na trybunał Radomski, de successu kommissyi tegoroczney, ponieważ w. jmc p. commissarz przeszły ob legalitates, jako listownie się excusuie, adesse osobą swoią nie może, unanimi consensu całego seymiku uprosilismy na przyszłą kommissyą Radomską j. w. jmci p. Jana z Kątow na Krzywczu Kątskiego, miecznika koronnego, generała podol., kamieniec., latyczewskiego, urzędowskiego etc. starosty, za kommissarza, pewni z doswiadczoney z antenatow jmci, y samego jmci, koło interessow wdztwa czułey applikacyi będąc, że y na tamtym mieyscu proderit naszey całosci activitas iego et sollicitudo.

Aże w. jmc p. miecznik koronny, z zwykłey chęci ku wdztwu naszemu y fortecy tuteyszey prowidencyi consuetum contingens na funkcyą, na fortyfikacyą teyże fortecy deklaruie swoim kosztem, dla dalszey wdztwa obligacyi służyc przyrzekaiąc; więc przeswietne woiewodztwo Podolskie, dziękuiąc za te łaske ku fortecy tuteyszey, pro communi bono swiadczoną, obliguie w. jmc p. marszałka, aby na te dwa tysiące, według deklaracyi j. w. jmci p. miecznika ko-

ronnego, do jchmciow pp. kontrahentow teraznieyszych szelężnego y kotłowego na fortyfikacyą assygnacye wydał.

Na też kommissyą Radomską za plenipotenta uprosilismy jmci p. Jana z Romanowa Swirskiego, łowczego łukow, podwoiewodziego łatyczew., pensyi jmci na te kommissye złotych pięcset z tegoz podatku kotłowego y szelężnego naznaczywszy, omnem curam interessow wdztwa naszego, co do funkcyi jmci należec będzie, rekomenduiąc.

Żeby zas wdztwa expensa fundum suum mieli, podatek szelężnego y kotłowego generalny, nemine excepto, uchwalamy na summą iedynastu tysięcy złotych polskich na rok ieden, przydaiąc do tego novas locationes, kędyby się pokazac mogli; ktoren podatek ichmciom pp. Stefanowi Gorazdowskiemu z powiatu Kamienieckiego y jmci p. Alexandrowi Mytkowi z powiatu Latyczowskiego na rok zupełny za summe iedynascie tysięcy rzeczoną bez wszelkiey defalki w administracyą puszczamy; na co kontrakt ichmciom pp. w. jmc p. marszałek koła naszego oddać ma. Ktore to złot. iedynascie tysięcy, za dyspozycyą seymiku naszego, bez wzzelkiey defalki, wyliczyc y oddać powinni pomienieni ichmc będą, według wydanych assygnacyi w. jmc. p. marszałka; a tego podatku zaczyna się kurrencya od dnia dzisieyszego czternastego septembra anni praesentis, millesimi septingentesimi vigesimi tertij, a kończyć się o takowym że dniu y czasie w roku przyszłym tysiącznym siedmsetnym dwudziestym czwartym będzie powinna. Ktoren podatek, wedlug opisu przeszłorocznego laudum, bez depaktacyi od kotłow szlacheckich po złt. pięc, od żydowskich po złot. dziesięc, nemine excepto, inkluduiąc w to szelężne kwitowe y groszowe, wybierany bydz ma. Aże przeszli ichmosc pp. kontrahenci, jmc p. Rucinski y jmc p. Brzezanski, dwiescie złt. ad complementum summy dziesiątka tysięcy pozostali, y do tych ich mosciow, według dyspartymentu seymiku teraznieyszego, w. jmc p. marszałek assygnacye wyda, a ichmc bez wszelkiey odwłoki sub rigore juris oddać maią; wzaiemnie ich

mosciom cavetur wolne odebranie, a retentores do satysfakcyi uchwale publiczney sub poena peculatus adstringuntur.

Niemniey to na tym należy wdztwu, aby wszelkie pograniczne evitet dyssensye, iako zwykło sędziow pogranicznych constituere, tak y wraz, ten porządek zachowuiąc, za sędziow pogranicznych jmci p. Tomasza Lastowieckiego y jmci p. Jozefa Derewnickiego naznacza, tudzież y iegomci p. Łokuczewskiego, stoln. trembowel., na teyże funkcyi konserwuie, naznaczaiąc ichmciom panom, jmci p. Derewnickiemu po złt. pięcset, a jmci p. Łokuczewskiemu złot. osmset, obliguiąc ichmciow, ażeby, po miesiącu luzniąc się, nie zamiszkiwali funkcyi swoiey y przez to non causant szkody iakiey y detrimentum.

Co się tycze prowiantu w magazenie kamienieckim, dawnieyszemi uchwałami postanowionego, ten in attendentia jmci p. Siromskiego circa conservationem oddaie się; dla ktorego konserwacyi, inhaerendo anterioribus laudis, tak od kommendy, iako y od miasta tuteyszego, tak w szuflowaniu, iako y przewożeniu, kiedy tego będzie potzreba, ostrzega się ludzmi suppedytacya; ktoremu jmci panu Sieromskiemu za iego prace złt. pięcset deklaruiemy.

Forteca Kamieniecka wielkie patitur detrimentum przez niewypłacenie assygnacyi y naznaczonych summ, w skarbie zaległych; zaczym zleca wdztwo w. jmci p. marszałkowi, aby nomine publico pisał do j. w. jmci p. podskarbiego koronnego, upraszaiąc aby iak naypewnieysze ordynował wypłacenie, dziękuiąc jmci za listowne deklaracye, a upraszaiąc o realną solucyą na mieysce te, ktore mimo inne potrzebuie konserwacyi.

Uprasza przytym wdztwo nasze j. w. jmc p. miecznika koronnego, kommissarza naszego, aby w teyże materyi z j. w. jmc panem podskarbim koronnym expostulował. Tudzież y o tak naprzykrzoney depaktacyi na cłach, iako to y na p. Januicza, na ktorego wiele skarg zachodzi, żeby tych j. w. jmc p. podskarbi coherceat albo inszych dyskretnieyszych lokował.

Doniesiono wdztwu przeswietnemu e gremio nostri, że w aktach grodzkich mialby się znaydowac disordo, o co y w. jmc p. Markowski, przeszły grodzki, teraznieyszy ziemski pisarz, y jmc p. Silicki, regent teraznieyszy grodzki, przy niemału requizycyach urserunt rewizyi, żeby potym w. jmc p. pisarz teraznieyszy ziemski, za czasu swego urzędu non subsit alieni interpraetationi in curia, za zgodnym wszystkich zdaniem, y j. w. jmci p. miecznika koronnego, generała naszego, assensem, uprosilismy za rewizorow w. jmc pp. Kruzera, chorążego latyczewskiego, Stadnickiego, podstolego latyczewskiego, aby ichmosc, czas sobie umowiwszy, do Kamienca ziachali y te akta zrewidowali; cokolwiek by miało się pokazac, na przyszłym, da Bog, deferent seymiku, za co wszelką wdzięcznosc pomienionym jchmosciom panom spondet wdztwo nasze.

Przy teyże materyi zaszła supplika jmc pani Młodzieiowskiey ratione kamienicy ieymci, w ktorey kancellarya grodowa do tychczas subsistit bez żadnego iey fruktu, lubo aktom mieysce j. w. jmc p. miecznik koronny w zamku naznacza; ale że ichmc ziemianie, obywatele wdztwa naszego, dla odległosci mieysca y niewygody, tak jazdy, iako y chodzenia, aby według dawnego zwyczaiu z miasta nie były wynoszone; więc, za powszechnym zezwoleniem, dla akt grodzkich kamienice naprzeciwko oycow-trynitarzow, w ktorey teraz jmc p. obersztерleytnant Fondermilwe stoi, wdztwo naznacza a jmci p. Fondermilwie j. w. imc p, miecznik koronny stancyą obmyslic inszą każe.

Co się zas tycze wniesioney materyi ratione zdezolowanych xiąg ziemskich y grodzkich, aby propter vetustatem, dokąd ieszcze iakokolwiek w niektorych pismo discerni może, przepisane bydz mogły; te materyą na przyszłym, da Pan Bog, seymiku, po uczynioney xiąg rewizyi, wdztwo rezerwuie.

Opisane przeszłego laudum układanie taryffy w wdztwie naszym y powiatach że dotąd nie przyszło ad effectum, a teraz tak niektorzy ichmosc dla pogorzenia, iako y pociągnienia nowych lokacyi, urgent rewizorowi; więc, za zgodą powszechną całego wdztwa za re-

wizorow uprosilismy z powiatu Kaminienieckiego jmc p. Antoniego Siekierzynskiego, z powiatu Latyczewskiego jmc p. Winickiego; ktory ichmc quam totius te rewizyą, nemine excepto, tak w starych, iako y nowych, lokacyach expedyowac będą, nemini favendo nec preaponderando y na conflagraty maiąc baczenie, iako tak wiele odzywa się querel na ogien, maiąc iednak wzgląd super quantitatem et damnum et aresta, o co y Kamieniec Podolski supplikuie; czasu zas nad niediel cztery po Trzech Krolach w roku, da Pan Bog, przyszłym, tysiącznym siedmsetnym dwudziestym czwartym, ichmc pp. rewizorowie przeciągac nie maią; ktorym ichmciom pp. rewizorom pensyą po tysięcu złotych deklaruiemy, y na przyszłym seymiku przez assygnacyą do naypewnieyszego y pierwszego podatku solucia naznaczona będzie. Ciż ichmosc pp. rewizorowie aby jurament in facie całego seymiku in instanti wypolnili na te rothe, iako wiernie, nemini favendo vel aliquem praeponderando nec depactando, rewizyą connotowac będą, wdztwo requirit; ktory jurament przy stoliku imc p. marszałka in facie wdztwa praestiterunt.

Po ktorey rewizyi do ukladania tariffy deputowało przeswitne wdztwo y uprosiło z powiatu Kamienieckiego w. ichmc panow Karola-Maximiliana Kruzera, sędziego ziemskiego podolskiego, Michała Humickiego, podolskiego, Alexandra Stadnickiego, latyczewskiego, podczaszych; z Latyczewskiego powiatu—w. ichm pp. Franciszka Bogusza, podczaszego halickiego, podstarosciego y sędziego, Marka Zaleskiego, pisarza, grodzkich latyczewskich, Alexsandra Mytka, miecznika trembowelskiego, obliguiąc ichmosciow nomine publico y upraszaiąc, aby we cztyry niedziele po swięcie Swientych Trzech Krolow, w roku przyszłym, tysięcznym siedmsetnym dwudziestym czwartym, ichmsc ziachawszy się taryffe z rewizyi nowey et quam accuratissime uformowali, tak aby w przyszłym, da Pan Bog, roku marcowa rata z tey tariffy currere mogła.

Wniesiona tu instancya ad gremium nostri za jmc panem marszalkiem, ktory, delatus od żydow, musi w klasztorze degere, za ktorym instat przeswiente wdztwo do j. w. jmci p. miecznika ko-

ronnego, ażeby zlecił officio castrensi iak nayprędzey złożyc sądy y te sprawe do rozsądzenia assumere. Przy ktorym desiderium zaszła querela niektorych ichmosciow przeciwko palestrze tuteyszey; zaczym, amovendo wszelkie ztąd exoriunda inconvenientia, uprasza wdztwo y obliguie, aby circa acta terrestria w obuch powiatach nobiles personae in palestris zostawały.

Co się tycze poczty kamienieckey na requizycyą y zdanie wielu ichmciow, wdztwo Podolskie szlachetnemu p. Stephanowi Melkonowiczowi poczte w dyspozycyą oddaie, obliguiąc pomienionego p. Stefana Melkonowicza, aby currencya oney exacta bez aggrawacyi byla y żadnego w korrespondencyach zawodu nie miała; ktoremu solarium dwa tysiące czterysta złotych naznaczamy, y jmci p. marszałkowi assygnacyą do ichmc pp. kontrahentow kotłowego y szelężnego wydac zlecamy.

Aże szlachetni panowie mieszczanie podatkiem za kontraktem według prawa w Kamiencu Podolskim szelężnym zawiaduią, a ichmc obywatele na przeiazdy w bramach uskarzaią się; więc wdztwo zaleca serio, aby złe drogi, osobliwie w bramach kamienieckich, naprawione były, y ażeby kalkulacya z podatku przerzeczonego czyniona była.

Zawdzięczaiąc fatygi y expensa j. w. jmci p. Janowi Potockiemu, kasztelanowi kijowskiemu, podczas marszałkowstwa pod konfederacyą poniesione dla wdztwa, ponieważ largior przy szczupłosci podatku bydz nie może, recompensa pułtora tysiąca złotych polskich jmci naznacza wdztwo Podolskie jmci p. marszałkowi y assygnacyą wydac zleca. Także za pretensye w. jmc p. stolnika podolskiego, według deklaracyi przeszłych seymikow, wdztwo pułtorem tysięcy iegomosci pana praevia assignatione jmci p. marszałka kontentuie tak, aby w. jmc p. Telephus, stolnik podolski, odebrawszy te pułtora tysięca od ichmciow pp. kontrahentow szelężnego y kotłowego, wdztwo de praetensionibus kwitował. A ponieważ w. ichmc pp. podczaszy halicki y podstoli bełzki dotąd w deklaracyi swoicy, ktorym za funkcyą poselstwa od lat dziesięciu po

tysięcu złotych deklarowalismy, nie są satisfati; więc z przyszłey, da Bog, kontrahencyi podatku kotłowego y szelężnego w. jmc p. marszałek seymiku, na tenczas assygnacyą tenebitnr. Aże teraz jmc p. Stanisław Wasilkowski, podczaszy winnicki, kontrahencyi tego podatku nie iest particeps, lubo ma od wdztwa dawną deklaracyą; więc na przyszłe, da Pan Bog, kontrahencyą, jmci pana nayblizszego deklaruiemy. Maiąc wzgląd na rniny tak przez ogien, iako y per varias calamitates na wspołbraci naszych y chcąc ichmosciow desiderijs subvenire, z tegoż kotłowego podatku in solatium naznaczamy jmci p. Pawłowi Trzcińskiemu złt. pułtorasta, jmci p. Nieswiastowskiemu. czesnikowi podolskiemn, złt. dwiescie, jmci p. Kobelskiemn złt. sto, jmci p. Annibalowi zlt. sto, imci p. Trzcinskiemu zlt. pięcdziesiąt, jmci p. Pieńkowskiemu złt. pięcdziesiąt, imci p. Łuckiemu złt. pięcdziesiąt; ktorym ichmciom, ażeby za assygnacyami jmci p. marczałka koła naszege ta kwota wypłacona była, zlecamy. Aże wielebni oycowie trynitarze konwentu tuteyszego kamienieckiego, według deklaracyi dawnieyszey, że złotych pięciuset pomiescicsię nie mogli w tey kontrahencyi teraznieyszey, więc do przyszłey contrahencyi ichmosciom sine ulteriori prolongatione odkładamy, iako y konwent Szarawski wielebnych oycow dominikanow, tudzież y wielebne dominikanki tuteysze kamienickie. Maiąc compassyą nad pogorzeniem znacznym w. jmc. p. Dulskiego, stolnika wielunskiego, y jmc p. Swirskiego, podczaszego mielnickiego, y imc p. Krysztofa Nietykse, ponieważ teraznieysza kontrahencya iuż dyspartymentowana, do przyszłego odkładamy seymiku, tak y jmc p. Makowieckiego desiderium tegoż transferrimus czasu.

Donosi żal swoy jmc p. Jan Wasilkowski, podczaszy czerniehowski, rotmistrz j. k. mci, że w swoiey szkodzie y krzywdzie na Wołoszczyznie doysc sprawiedliwosci nie może; dla czego, succurendo jmci, zlecamy, aby jmc p. marszałek koła naszego list imieniem przeswietnego wdztwa napisał do p. paszy chocimskiego, a ichmc panom sędziom pogranicznym zalecamy, aby za bytnoscią swoią ten interess u p. paszy promowowali et omnimodo pomienionemu

jmci dopomagali. Zachodzi też instancya od jmc p. Włodkowskiego, woyskiego latyczewskiego, ratione protestacyi przeciwko jegomosci, od lat kilku uczynioney od wdztwa niektorych ichmosciow; zaczym, ex consensu omnium publico, upraszamy j. w. jmc p. miecznika koronnego, generała podolskiego, aby kazał na marynesie adnotare w xięgach y protokul nemini exdradatur.

Na list j. o. jmc p. Krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, zlecamy jmci p. marszałkowi, aby, przy podziękowaniu, za przezorne wdztwa naszego dziękuiąc staranie, o dalszą upraszaiąc contynuacyą, y że ad desiderium jegomosci ichmc pp. kommissarze układaiąc taryffe, ratione haereditatum dystynkcyą uczynioną, byle mieli in scripto, konnotacyą upewniaiąc, condigne napisał nomine publici. Tudzież y na list j. w. jmc. p. woiewody smolenskiego, reciprocum contestando affectum, y że pod czas teraznieyczey rewizyi jegomosci annuetur instancya. Wszelkie zas inne zachodzące materye et desideria, da Pan Bog, do przyszłego seymiku odkładamy, y te nasze obrade w. jmc. p. marszałkowi koła naszego podpisac y do akt grodzkich podac zlecamy.

Działo się w Kamiencu Podolskim, in loco consultationum solito, w kosciele kathedralnym, die decima quarta septembris, millesimo septingentesimo vigesimo tertio anno.

Adrzey-Michał z Cichowa Cichowski, woyski podolski, podstarosci y sędzia grodski krasnostawski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Podolskiego, manu propria.

Locus sigilli illius usitati, cera rubra insigniti.

Post cujus suprascripti laudi ad acta praesentia ingrossationem, originale ejusdem circa acta praesentia est relictum.

Кн. Кіев. центр. арх. № 3968, л. 1049 об.

CXLI.

Инструкція обывателей Кіевскаго воеводства посламъ, отправляемымъ на Варшавскій сеймъ: объ удержаніи стараго порядка разсмотрѣнія и рѣшенія дѣлъ на сеймѣ, съ указаніемъ на этотъ порядокъ и дѣла; о назначеніи депутацій въ разныя учрежденія и коммиссіи; о поддержаніи единенія между сословіями государства ради его спокойствія и безопасности; о недопущеніи войны съ сосѣдями; о разграниченіи земель, воеводствъ и повѣтовъ, а также королевскихъ и частныхъ имѣній; объ утвержденіи фундушей за овручскими и житомірскими іезуитами; о ненарушеніи мира посольствами, отправляемыми по своимъ дѣламъ къ сосѣднимъ монархамъ; объ удовлетвореніи австрійскимъ императоромъ краковскаго каштеляна за убытки; о возвратѣ русскимъ царемъ актовыхъ книгъ, находящихся въ Кіевѣ, пушекъ и перевозовъ; о ходатайствѣ въ Римѣ относительно канонизаціи св. Яна изъ Дукла: о соблюденіи старыхъ законовъ; о строгомъ различеніи учрежденіями подсудности ихъ; о неподсудности свѣтскихъ лицъ духовному суду; объ исполненіи должностными лицами своихъ обязанностей; о неотложномъ возмѣщеніи издержекъ, понесенныхъ кіевскимъ воеводой на общественныя нужды; объ удовлетвореніи просьбы дв. Яблоновскихъ; о награжденіи волынскаго хорунжаго за заслуги; о приведеніи въ исполненіе судебныхъ рѣшеній по дѣлу дв. Немирича; о ходатайствѣ по дѣлу луцкаго оффиціала; о вознагражденіи дв. Стецкаго по должности секретаря конфедераціи; объ уплатѣ жалованья военнымъ отрядамъ; о вознагражденіи за труды пограничныхъ судей, особенно дв. Воронича; о подтвержденіи королевскихъ жалованныхъ грамотъ на имѣнія дв. Дунину-Вонсовичу; о пожалованіи Межировскаго староства дв. Яцковскому; о пожалованіи пустыни Сѣрковщины дв. Скипору; о возвращеніи дв. Млодецкому имѣній, присоединенныхъ русскимъ воеводой Яблоновскимъ къ Бѣлоцерковскому староству; о расширеніи земельныхъ владѣній Кіевской капитулы; о награжденіи короннаго писаря, львовскаго суффрагана и луцкаго декана; о снабженіи всѣмъ необходимымъ Каменецкой и Бѣлоцерковской крѣпостей; о награжденіи генерала Де-Бойена; объ истребованіи у короннаго подскарбія отчета по таможенному и соляному налогамъ; о защитѣ интересоеъ дв. Косаковскихъ, Рыбинскихъ и Тышей-Быковскихъ; о подтвержденіи королевскихъ жалованныхъ грамотъ Бердичевскому карме-

литскому монастырю; объ отмѣнѣ сборовъ въ частныхъ имѣніяхъ съ товаровъ, провозимыхъ по рѣкамъ и дорогамъ; о заботѣ сеймовыхъ пословъ относительно постановленій, выгодныхъ для государства и воеводства, — 24 августа 1723 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego czwartego, miesiąca augusta dwudziestego trzeciego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku j. k. mci Żytomirskim, przede mną, Konstantym Didkowskim, namiesnikiem starostwa, regentem grodskim żytomirskim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi żytomirskiemi, comparens personaliter, w. jmc p. Michał Tryzna-Jackowski, czesnik żytomir., marszałek koła rycerskiego wdztwa Kijowskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych grodz. żytomirskich instrukcyą na seym walny Warszawski w. jchmcm pp. posłom, z wdztwa Kijowskiego obranym, daną, z podpisem ręki swey własney, przy pieczęci przycisnioney, per oblatam podał tenoris sequentis:

Instrukcya w. ihcmcm pp. Antoniemu Dedowiczowi na Miłostowie y Rakowszczyznie Trypolskiemu, podkomorzemu generału wdztwa Kijowskiego, trachtemirowskiemu, wyszgrodskiemu staroscie, Nikodemowi Kazimierzowi na Szumsku Woroniczowi, podczaszemu owruckiemu, staroscie ostrzskiemu, podolskiemu grodz. sędziemu, Michałowi Olszanskiemu, czesnikowi kijowskiemu, Adamowi z Steczczanki Steckiemu, łowczemu kijowskiemu, rotmistrowi woysk j. k. mci y Rzeczypospolitey, Jozefowi na Worotniowie y Romanowie Kosakowskiemu, stolnikowi czerniechowskiemu, w Żytomirzu, na seymiku przedseymowym, dnia dwudziestego pierwszego augusti, anno millesimo septingentesimo vigesimo quarto, na seym walny Warszawski posłom obranym dana:

Primo: Ponieważ seymy przeszłe niedoszle ordynaryine desiderium populi instrukcyey od woiewodztw y ziem wszystkich trzech prowincyi nie rezolwowali; dla tego ichmc pp. posłowie do instrukcyi dawnych sobie od seymu confoederationis referowac się maią we wszystkich punktach, na seymikach antekomicyalnych uformowanych, constitucyą novellae legis in integro zachowaiąc et manuteneudo,

więc teraznieyszą instrukcyą obliguiemy ichmcw pp. pozłow, żeby na teraznieyszym seymie veteram formam seymowania, według konstytucyi anni millesimi sexcentesimi nonagesimi, o porządku seymowania opisaney, utrzymowali, żeby in tractum seymowania et in ullas materias nie wchodzili, praeliminaria omnia nie uspokoiwszy, to iest, żeby naypierwiey jmći pana marszałka poselskiego obrac, potym rugi expedyowac, pana powitac y, przy powitaniu, upomniec się o czytanie pactorum conventorun, senatus consiliorum, relationis legatorum, tandem in regressu do izby pro objecto materyą wziąc kommendy y władzy hetmanskiey, do tychczas nieuspokoioną. To zakonczywsy, o ordyuacyi Ostrogskiey y innych materiach dawne przedsięwziąc instrukcye, oraz interes Kunegundy et meritorum domu ich mc panow Jabłonowskich, tudzież erogowanych tak wielkich summ pro publico commodo in satisfaciendo, starac się będą ichmc panovie połowie nasi ad effectum przyprowadzic.

Secundo: Deputacye do skarbu koronnego y wielkiego xięstwa Litewskiego, do artyleryey, ad rem belli, do kwarty y do korrektury trybunału aby były naznaczone, domowic się.

Tertio: Tego naybardziey ichmc pp. posłowie przestrzegac będą, żeby securitas interna et externa nie naruszona była; konfidencya inter status ktora gdy będzie przez uspokoienie kommendy y władzy hetmanskiey, to in unione animorum et armorum externa securitas będzie; gdyż kiedy nie będziemy dispartiti, sed uniti, fortiores et vicinis nostris formidabiliores videbimur.

Quarto: Salus populi zawisła in externa securitate; gdyż iako teraz dulci saturamur quiete, tak żeby tranquilitas illa inviolabilis była: na żadną woyne ich mc pp. posłowie pozwalac nie będą offensive, in qua materia znosić się będą z drugiemi ich mc panami posłami koronnemi, a naybardziey pogranicznemi naszemi ruskiemi, tuendo securitatem, y z ich mcmi pp. senatorami woiwodztw tych że porozumieią się w tym punkcie.

Quintò: Żesmy nie mieli seymu żadnego desideriorum populi zakonczonego ordynaryinego, dla tego, za panowania najasnieyszego

krola jmci, p. n. m., mało mamy praw, wdztwu naszemu y całey Rzpltey potrzebnych; przeto, ichmc pp. posłowie domowią się, według dawnieyszych instrukcyi, osobliwie commissiones dislimitationum między woiewodztwami, ziemiami y powiatami, iakoteż particulariter między krolewskiemi y ziemskiemi dobrami ichmc pp. obywatelow wdztwa naszego, aby pozwolone et fundationes ichmcw xięży jezuitow owruckich y żytomirskich approbowane było, promowowac będą.

Sexto: Legationes ieżeliby były iakie do postronnych monarchow, aby nie wzruszały trauquilitatem publicam; na to miec będą animadwersyą ichmc pp. posłowie. Do cezarza chrzescianskiego ieżeli będzie legacya, instabunt ichmc pp. posłowie za jmcią pp. kasztellanem krakowskim, aby za szkodę, w Wrocławiu poniesioną, mogł miec swoią należytą satisfakcyą. Do cara imci także moskiewskiego jeżeliby było poselstwo, to xięgi, w Kiiowie będące, y armaty przypomnią, także przewozy.

Septimo: We wszystkich okolicznosciach y akcyach każdemu chrzescianskiemu człowiekowi invocationem patrocinij sanctorum iako miec należy, tak y jchmc pp. posłowie nasi oddawszy się protekcyi swiętego Jana de Dukla, tak wiele cudami sławnego, aby za iego intercessyą, felices consiliorum et sancitorum succedant eventus, instabunt do Rzeczypospolitey aby do Rzymu za tymże swiętym pisali, prosząc o kanonizacyą jego.

Octavo: Starac się będą omni conatu ichmc pp. posłowie, aby observantia antiquarum legum in omnibus subsellijs et jurisdictionibus illaese zachowana była, et ne confundantur jurisdictiones, aby praecustodiatur cum apposito rigore contra secus praesumentes de nullitate decretorum, y żeby duchowne sądy qnocunque titulo osob swieckich nie pociągali, exceptis causis privilegiatis sub eodem nexu; wszyscy zas dignitarzy y urzędnicy cum suis jurisdictionibus, maiący prerogative, aby muneri suo attendant, et quod annexum cujus dignitati, aby był in exercitio, iako y pisarstwo koronne, aby antiquo consuetudine ad administrandum suum officium dopuszczone było.

Nono: Ponieważ tak recessus konstitucyami annorum millesimi sexcentesimi nonagesimi noni, et millesimi septingentesimi noni, et millesimi septingentesimi tertii, a mianowicie, millesimi septingentesimi decimi septimi, na seymie pacificationis wyrażone, jako też osobliwie jw. jmci p. Jozefa z Potoka na Stanisławowie Potockiego, woiewody y generała ziem Kiiowskich, warszawskiego etc. starosty, w Rzczpltey z osoby swoiey y z wielkich przodkow swoich zasługi znaczne przez woysko kozackie, na usłudze w ow czas Rzczypltey zostaiące, z Niemirowa wybrane summy indilatam exigunt gratitudinem et satisfactionem; tedy aby pomienione recessa, a zwłaszcza ostatni seymu pacificationis anni millesimi septingentesimi decimi septimi, in rem jw. jmci p. woiewody kiiowskiego uczyuiony, bez dalszey protrakcyey na przyszłym, da Bog, seymie wzioł swoy skutek, specialiter curae et dexteritati ich mcw pp. posłow commendamus.

Decimo: Instabunt ich mc pp. posłowie za przeswitnym domem ichmw pp. Leduchowskich, to iest, za jw. jmcią p. woiewodą wołhynskim, starostą włodzimirskim y podstolim wołhynskim, na seymie, ażeby desiderium jchmw votivum odebralo effectum. Reces seymami warszawskim y grodzienskim in rem jw. jmc p. kasztellana y podkomorzego kiiowskich y imci p. starosty niżynskiego przypomnią.

Undecimo. Zasługi y znaczne straty circa bonum publicum podczas tractatu w. jmci p. chorążego wołhynskiego y odprzysiężenia się in futurum łaski panskiey jkmci, ichmm pp. posłom zlecamy, ut activitate sua instent do całey Rzeczypospolitey, aby wykazała sposob recompensy ex pane benemerentium pro tam heroico actu.

Duodecimo: Do tych czas zatamowany cursus justitiae w sprawie w. jmci p. Niemirycza, sędziego ziemskiego kiiowskiego, po kilku dekretach trybunalskich, do tychczas in jure naturae krzywde cierpiącego, aby ex adinvento medio stanow Rzeczypltey wzioł swoią determinacyą, instabunt ichmc pp. posłowie et exponent sta-

tibus Rzpltey ex tanta remora sprawiedliwosci y z takich circumstancyi naruszenie konfidencyi inter cives et internae securitatis; za w. jmcią xiędzem Kaszowskim, officiałem łuckim, w. ichmc pp. posłowie instabunt do jkmci.

Decimo tertio: Sukcessorom niegdy w. jmci p. Steckiego, ziemskiego kiiowskiego y grodzkiego łuckiego pisarza, respektem assygnacyey, do jw. jmci p. podskarbiego wielkiego xięstwa Litewskiego za prace y fatygi sekretarstwa podczas konfederacyi anno millesimo septingentesimo decimo septimo daney, na summe w assygnacyey wyrażoną. Płaca także tak polskiego, iako y cudzoziemskiego, authoramentu woysku, według konstytucyi anni millesimi septingentesimi decimi septimi, in suo esse była wytrącona, y żeby wytrącenia z summy woyska utriusque authoramenti z punktualney płacy underofficyerom y żołnierzom dla roznych komendyerow racyi są wytrącone ex speciali (?) productione officyerow w zapłaceniu punktualney płacy kożdego czasu było restytuowano; ktora tak pro praeterito bydz powinna w przywroceniu, iako in futurum in puncto bez wszelkich wynalazkow realiter bydz powinna płaca, y żeby chorągiew w. imc p. Steckiego, łowczego kiiowskiego, poszła do zołdu pancernego.

Decimo quarto: Za uniwersałem najasnieyszego krola jmci, pana n. m., w roku tysiąc siedmset dziesiątym naznaczeni byli za kommissarzow ad judicia composita z kommissarzami najasnieyczego cara jmci moskiewskiego j. w. jmc p. Linewski, wołhynski, Szaniawski, lubelski, kasztelanowie; Jan-Samuel Woronicz, stolnik kiiowski, Michał Ryszkowski, podczaszy łukomski, Adam Deręgowski, viceinstygator koronny, za ktorych prace y podięte koszta w roku tysiąc siedmset dwunastym in senatus consilio tym, ktorzy tam na ten czas w Warszawie byli, domowili się, naznaczona pensya w skarbie koronnym kożdemu zosobna po złotych trzy tysiące; na ktorym senatns consilium że swiętey pamięci imc p. Woronicz, stolnik kiiowski, przytomny nie był przepomniany, lubo rownie z innemi ichmcmi kollegami na kożdym zasiadał y pracował mieyscu, ponieważ nic nie wzioł, aby

sukcessor jego jmc p. Woronicz, starosta ostrzski, mogł odebrac porcyą naznaczoną, ichmc pp. posłowie przyłożyc maią starania y nie pozwolic na kwit jmci p. p. podskarbiemu koronnemu, poki tenże jmc p. Woronicz z tey pretensyi y inney swoiey nie będzie miał satisfakcyi.

Decimo quinto: Dany był lennym prawem przywiley na dobrach Kislach, Haysyn, Karbowkę y inne, należące od swiętey pamięci krola jmci Kazimierza Trzeciego jmci p. Zbiegniewowi z Smogorzowa Duninowi-Wąsowiczowi, czesnikowi sendomirskiemu, za zasługi jego w woysku Rrzeczypospolitey zasłużonemu po zdraycy kozaku Haneyku; aby tedy tym większa ochota sukcessorow jego męzkiey płci była, rekomendowac maią jchmc pp. posłowie y starac się maią, żeby seorsive konstytucya staneła na seymie approbationis tego przywileiu.

Decimo sexto: Jako przeszłymi instrukcyami wyrażony interes wielmożnego jmci p. Michała Jackowskiego, czesnika żytomierskiego, respectem woytowstwa Meżyrowskiego z siedliskiem, nazwanym Woytowcami, w powiecie Latyczowskim będącego, w possessyi dożywotniey jmci, obliguiemy ichmcw panow posłow, aby doniesli godne merita tegoż jmci czesnika najasnieyszey Rzpltey y efficiant, aby te woytowstwo cum attinentijs lege perpetua jmci byly konferowane.

Decimo septimo: W. jmc p. Władysława Skipora, podstolego mscisławskiego, podług dawnych instrukcyi, ratione pustyni, nazywaiącey się Sierkowszczyzna, ichmc. pp. posłowie utrzymowac maią, aby Rzczplta, zważywszy godne merita ichmc panow Skiporow, przy przywilejach najasnieyszego krola jmci Władysława raczyła ich konserwowac, a summe, ktorą ma jmc p. Mniszek na teyże Sierkowszczyznie, na insze dobra transportowała.

Decimo octavo: Doniosą w. ichmc pp. posłowie wdztwa naszego jkmci y Rzeczypospolitey, że dobra Skarzowka ziemskie y dziedziczne jchmcw pp. Młodeckich, in contiguitate et confinitate z Białą Cerkwią zostaiące, wielką od gubernatorow tamecznych j. w. jmci

p. Jablonowskiego, woiewody ruskiego, cierpią y ponoszą oppressyą, iako-to w granicach poddanych dziedzicznych uzurpowaniu y innych circumstancyach; od czego aby w dalszym czasie abstinent y te dobra, iako ziemskie y dziedziczne, podług dawnych praw, do starostwa Białocerkiewskiego nie były opprymowane; tudzież dobra Boiarka y Kamienny Brod, prawu swiętey pamięci w. jmc p. Konstantego Młodeckiego, podstolego nowogrodzkiego, podległe, a przez j. w. jmci p. woiewode ruskiego do starostwa Białocerkiewskiego appropryowane, aby były sukcessorom tegoż w. jmci p. podstolego nowogrodzkiego przywrocone y prawa ich na te dobra wysz wyrażone approbowane, w. ichmc pp. posłowie nasi instabunt.

Decimo nono: Przeswietną kapitułe Kiiowską demonstrabunt ichmc pp, posłowie, ktora że, per avulsionem kraiu, iest cale zniszczona y wyniszczona z prowentow y funduszu nie maiąca na deputata, w trybunale koronnym bywaiącego quotannis; więc, aby ex pane benemerentium regalizowana była, suplementem na to będą prosic ciż ichmc pp. posłowie.

Vigesimo: Zalecą ichmc pp. posłowie respektowi jkmci jmc xiędza Kurdwanowskiego, pisarza koronnego, merita, in recompensam ktorych aby pieczęc mnieysza koronna konferowana była onemu, instabunt; oraz za imcią xiędzem Jałowickim, suffraganem lwowskim, Kaszowskim, dziekanem łuckim, aby in gratia principis ex distributiva justitia profitowac mogli.

Vigesimo primo: Forteca Kamienieeka y Białocerkiewska, antemuralia Rzeczypospolitey, ażeby bono praesidio ex omni sufficientia opatrzone były, jurati tylko aby ichmc pp. kommendanci tamteysi, według prawa, byli, a zas specialiter zasługi w. jmc p. generała De-Boyena zeby premientur, ichmc pp. posłowie domowic się maią.

Vigesimo secundo: I to jchmcm pp. posłom recommendamus, aby iak będzie deputacya do skarbu, żeby jmc p. podskarbi wielki koronny uczynił calculum z przykomorkow ukrainskich y prowentu od soli tamże braney, y poty na kwit nie pozwolą, poki sufficientem nie uczinie calculum, poki nie będzie poprawiono quod est de-

vieum y oraz poki od sukcessorow swiętey pamięci p. Kotła, podzkarbiego wielkiego W. X. Litewskiego, j. w. jmc p. Stecki, kasztelan kiiowski, a ze skarbu koronnego w. jmc p. Woronicz, podczaszy owrucki, totaliter uspokoieni w zaległych swoich pretensyach nie będą.

Vigesimo tertio: Desiderium w. jmc p. Kosakowskiego, stolnika czerniechowskiego, do j. w. jmc p. kanclerza wielkiego koronnego y ichmc pp. Rybinskich ex interesse dobr Szołomek, pamiętac ichmc pp. posłowie będą; in interesse ichmcw pp. Tyszow-Bykowskich ad conferendum z ablegatem od Porthy regulantur, podług osobliwego proiektu y memoryału ichmosciow, w. ichmc pp. posłowie promovere pro satisfacienda injuria, ad quem et ubi competierit, zechcą.

Vigesimo quarto: Swiętey pamięci jkmci Jana-Kazimierza, a teraznieyszego szczęsliwie panuiącego Augusta Wtorego przywiley, dany wielebnym oycom karmelitom bosym konwentu Berdyczowskiego na wolny wrąb drzewa na budynek y na opal tak do klasztoru, iako y do folwarkow, w puszczach żytomirskich, co aby firmetur constitutione na teraznieyszym seymie, przypilnuią tego w. jchmc pp. posłowie.

Vigesimo quinto: Starac się będą ichmc pp. posłowie; aby privatorum depaktacya tak na wodzie, iako y na lądzie, in comercijs szlacheckich towarow ustały, y żeby depactatores, in omni foro odpowiadaiąc, injuriatis nadgradzali, refusione damnorum, sine omni dilatione; interes jmc p. Hanskiego, chorązego zytomirskiego, y ichmcw pp. Grocholskich w. ichmsm pp. posłom rekommendamus.

Vigesimo sexto: Caetera activitati et perspicaciae w. ichmc pp. posłow comittuntur, ktory cokolwiek probata dexteritate sua, tam pro commodo publico całei Rzpltey, quam particulari woiewodstwa naszego, constituent, to wszystko pro rato, firmo et grato przyiąc deklarowawszy, te jnstrukcyą w. jmc p. marszałkowi swemu podpisac zlecamy.

U tei instrukcyi, per oblatam podaney, podpis ręki w. jmc p. marszałka, przy pieczęci przycisnioney, w te słowa:

Michał Tryzna-Jackowski, czesnik zitomirski, marszalek koła rycerskiego wdztwa Kiiowskiego. (Locus sigilli).

Ktoraz to instrukcya, per oblatam podana, za podaniem wyszpodawaiącego jmci, a za moim, urzędowym, przyięciem, słowo w słowo, do xiąg ninieyszych grodzkich żytomirskich iest inserowana.

Кн. Кіев. центр. арх. № 217, л. 191, актъ 107.

CXLII.

Постановленіе обывателей Черниговскаго воеводства: о выраженіи благодарности Богу и королю за заботы о благѣ государства; о рѣшеніи вопроса относительно гетманской власти надъ войскомъ; о суровомъ наказаніи виновныхъ по Торунскому дѣлу; объ императорскомъ титулѣ русскаго царя и королевскомъ—прусскаго курфюрста; объ устроеніи Острожской ординаціи; о выкупѣ территоріи Ельблинга и истребованіи отчета по сбору суммы для выкупа; о допущеніи къ участію въ сеймикахъ только лицъ, владѣющихъ землей въ воеводствѣ; объ уничтоженіи сбора таможенныхъ пошлинъ въ г. Брестѣ; о предоставленіи финансовыхъ должностей землевладельцамъ-дворянамъ; объ охраненіи дворянскихъ имѣній отъ притязаній Кіевской митрополіи; о производствѣ новой люстраціи; о вознагражденіи дв. Радзиминскихъ за заслуги ихъ предка; о вознагражденіи наслѣдниковъ дв. Цѣшковскаго; о предоставленіи дв. Иваницкимъ званія хорунжихъ; объ оставленіи за дв. Киселями Винницкаго староства; о подтвержденіи потомственнаго права на Луцкое, Владимірское и Кременецкое войтовство; о выдачѣ черниговскому подкоморію назначенной ему пенсіи; объ утвержденіи правъ дв. Цѣшковскихъ на сумму, присужденную въ ихъ пользу съ Клещелевскаго староства—12 сентября 1724 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego czwartego, miesiąca septembris dwunastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jkmci wlodzimirskim, przede mną, Alexandrem z Smarżewa Zaleskim, czesmikiem malborskim, burgrabim grodzkim włodzimirskim, y xięgami ninieyszemi grodz. slaroscin., comparens personaliter, w. jmc p. Michał-Heronim na Porycku Czacki, stolnik wołyn., marszałek koła rycerskiego wdztwa Czernieh., tę instrukcyą w. ichmc panom posłom, na seym walny warszawski z wdztwa Czerniechowskiego obranym, daną, ad acta praesentia per oblatam podał. de tenore verborum tali:

Instrukcia w. ichmciom panom Ludwikowi Manieckiemu, podkomorzemu czernieh., Michałowi Czackiemu, stolnikowi wolyn., rotmistrzowi woysk jkmci y Rzpltey, Jozefowi Cieszkowskiemu, podczaszemu czerniech., Mikolaiowi Cetnerowi, staroscie bareck., Jozefowi Libienickiemu, podczaszemu nowogrod., Antoniemu Szalkiewiczowi, staroscie stehnin., poslom, na seym walny warszawski z koła naszego rycerskiego wdztwa Czerniech. delegowanym:

Datum in loco consultationum solito, we Wlodzimierzu, die vigesima secunda augusti, anno millesimo septingentesimo vigesimo quarto.

A ktożby znalazł się tak elinguis, tak cordis duri et pectoris sit inconcreti, żeby się nie miał zdobyc na powinną wdzięcznosc, na należytą dziękczynienia satisfakcią za oycowskie jmci, panu naszemu miłosciwemu, pieczołowanie około dobra pospolitego, qui versus et patriae dicit esse pater, słusznie się to może powiedziec, zapatrniąc się na ustawiczne dowody swiadszoney oycowskiey miłosci, co poeta przypisał był rzymskiemu Augustowi, ktorego pro totus poneverum jego kr. mosc, p. n. m., nosi na sobie, Jupiter arcės temporat aethereas, et mundi regnati formis terra sub Augusto pater est rector uterque. A zas niewielki dokument teneritudinis jmci, p. n. m., kiedy widząc Rzpltą, in tam deploratissimo statu sine consilio zostaiącą; seym; walny szescioniedzielny naznaczył, na ktorym by ex orbita wypadłe prawa w dawne kluby mogli się reinduci, nachilone swobody oyczyste zdrową radą fulciri, szczęsliwość integritatis boni publici, retrogradu szcęscia publicznego wrociła się. Więc, iako

panu trybut, powinny homagium należite od wiernych poddanych pod stopy panskie składamy, życząc longaevos in annos iako nayszczęsliwszego, naypomyslnieyszego, naydługoletnieyszego od pana Boga, per Quem reges regnant, panowania; sit, praecamur, longaevos noster rex Marijque relinquat et senis Augusti numerum.

A ponieważ jkrmc, p. n. m., sam za rzecz słuszną osądził hunc lapidem amovere przed zaczęciem seymu jnteres zupełney władzy ichmosciow pp. hetmanow nad woyskiem, tak wiele konstituciami opisaney, uspokoic, po ktory to kamien infelici rerum, a boday już nunquam impracticabili, eventu trzy seymy, szczęscie dobra pospolitego, iako circa Sciles et Charibdim, porozbiiani, roskołatane, vota populi, prywatne desideria woiewodztw, in suspenso zawieszone; powinni tedy będą ichmc pp. posłowie upomnic się o to, ieżeli iest satisfactum deklaracyi panskiey et quo modo ista facta sunt priwatnym sposobem, o co się Rzplta cała uieła była, y ieżeli ad mentem oney, ad mentem praw y konstytucyi iest uspokoiona.

Horret lingua, torpet animus, wzdryga się y same nierozumne pioro do wyrażenia tak wielkiego excessu, popełnionego w miescie Toruniu, w panstwie katolickim, od secty luterskiey przeciwko Nayswiętszey Matce Boskiey y swiętym tak wielkiey lezyey; a zatym powinni instare ichmc pp. posłowie, aby tanta nefanda scelera impune nie szły, ale ante omnia ażeby byli karane; exudentes exemlarissimi, zatamowawszy na tym etiam cursum consiliorum, a że tantum crimen adaequatum congruam condignam nie odbierze poenam.

Co zas tknie się rezoluciey super contenta libelli jkmci, p. n. m., w instrukcyi na seymiki poselskie wyrażone, tak ratione tituli imperatorij, przywłaszczaiącego sobie jego carskiego wieliczestwa, uzurpuiącego sobie titulum regium; w tych dwoch kategoriach iaka będzie powszechna zgoda wszystkich stanow Rzpltey, dac replikę będą się mieli ichmc pp. poslowie conformiter z całą Rzpltą.

Ordynacya Ostrogska iako będzie od Rzpltey dysponowana, ad mentem oney zgadzac się powinni ichmci pp. poslowie nasi.

Territorium Elbingense, do tych czas in vadimonio pro interesse całey Rzpltey zostaiące u kurchwistrza jmci pruskiego, aby tandem ex publico aerario było eliberowane, instabunt ichmc pp. posłowie, hoc adjuncto, aby się oraz pytali, in cujus rem te podatki, ktore składali cała Rzplta na wykupno Elbronga, poszli y gdzie się podziały, a mianowicie młynowe.

Zagęsciły się bardzo po woiewodztwach wielkie inkonweniencie, że przyiachawszy malevolus, nie wiedziec zkąd, unde genus capit, a tym bolesniey, że ex alieno spiritu superinducti, na co by się terrigena wdztwa swego nie odważył, psuią dobro pospolite, rwąc seymiki, disermes incolas bez obrad zostawniąc; instabunt tedy ichmc pp. posłowie do całey Rzpltey, aby nietylko reassumantur prawa dawne de inpossessionatis, kto wolny głos powinien miec na seymiku, opisaue, ale teraz na przyszłonastępuiącym seymie aby konstytucya nova staneła, ażeby nullius roboris, nullius valoris kontrakcia inpossessionata była y ad acta nie przyimowac.

Cła brzeskie iest to grave pondus, nieznozne onus statui nobilitari przeciwko prawom y konstituciom, o wolney defluitaciey opisanym, bo na poruwnaną cum ignobili plebe, ktorym tylko Rzplta kazała była płacic cło, iako handluiącym, immunitatem zas ostrzegła, aby stan szlachecki nie był sub hoc malo niesluszney ..... a teraz diviserunt sibi destimenta nostra, bo w iednym Brzesciu czterem płacimy y cztery cła, co nigdy nie było ex mente Rzpltey; a zatym, iako to iest praejudiciosum statui nobilitari, instabunt ichmc pp. posłowie do całey Rzpltey, aby ten podatek był zniesiony, iako, przeciwko prawom y konstituciom, solo conceptu przeszłego jmci p. podskarbiego litewskiego, jmc p. Kotła, był wynaleziony y postanowiony.

Revocamus in memoriam całey Rzpltey przez ichmc pp. posłow naszych circumscriptionem skarbu koron., że tam nie powinni się byli miescic na superintendenciach ceł Rzpltey kondycyi nieszlacheckiey ludzi, a tym bardziey cudzoziemcy, ktorzy często, zbogaciwszy się, skradzzy Rzpltą, zwykli uchodzic zagranice; a zatym

instabunt ichmc pp. posłowie, aby reassumantur dawne prawa napisane o tym y teraznieyszą nową konstitucią stwierdzic, żeby tylko bene possessionatis powierzona była superintendencia od jmc p. podskarbiego koronnego y żeby żadnemu exotico cokolwiek może pullulare ex publico aerario, iako to administracie ekonomiey nie były powierzone, znaydą się adaequata subiecta et in statu nobilitari, że temu, a raczey tym urzędom, potrafią wydołac; a będzie to cum emolumento Rzpltey, to ieżeliby się iaki mankament, albo decess, miał pokazac, tedy na fortunie własuey bene possessionatum będzie się mogło investigare.

Zapatruiąc się super deploratissimum statum kraiow naszych Ruskich, że sub praetextu imperatoris całey Rossij jego carskie wieliczestwo chce sobie do nas, wolnego narodu, prawo znalesc, że teraz jw. jmc xiądz metropolita kijowski rożnych szlachte kłoci o dobra, ńiby należące do Piéczarskiey archimandryi, boiąc się tego, ażeby in successu temporis, iako iest Kiiowa possessorem, jego carskie wieluczestwo, tak żeby potem y tych wsi possessij ńie praetendował, tak z tego sąsiedztwa uchodząc, unikaiąc wszelkich inkonweniencyi y konsequencyi, ktore by ex hoc fonte wenery evanare(?) mogły, jnstabunt ichmc pp. posłowie do całey Rzpltey, aby posessores moderni zostawali circa posessiones suas, y więcey o to nie ważył się agere jw. jmc xiądz metropolita munus pisarstwa duchownego koronnego, iako iest in sua praerogativa et munio prawami y konstituciami obwarowana, tak żeby w skutku samym sexscripta zostawała, instabunt ichmc pp. posłowie.

Ponieważ zas podstarostwa Kamienieckiego wielka częsc gruntu przez dekreta kommisarskie odcięta iest et annexa fundo terrestri, jnstabunt ichmc pp. posłowie, aby nowa lustracia była naznaczona ad minuendam quotam.

Niewygasła pamięc niesmiertelney wdzięcznosci w sercach civium emeritissimi godney pamięci w. jmc p. Radzimińskiego, skarbn. wołyn., ktorego sława będzie superstes in aevum wielkich czynow y zasług nie tylko qua publice w całey Rzpltey, ale et qua priva-

tim w tym wdztwie oswiadczonych; a zatym oblìgniemy ichmc pp. posłow naszych, aby raczyli instare powagą przeswietnego wdtzwa od jo. xięcia jmci starosty spiskiego, żeby zapracowaney krwią własną dla zaszczytu praw, swobod y wolnosci podpisaney od siebie nie denegowal kapitulacij suksessorom pozostalym, w czym nie tylko zadosyc sprawiedliwosci swiętey, ktora na tym naybardziey zawisła, unicuique reddere, quod suum est, ale y całe wdztwo in particulari godnych sukcessorow adaequatos do korrespodencyi wszelkiey retaliaciey będzie inwadiował.

Non sterilescit in pectoribus obywatelow wdztwa naszego powinna wdzięcznosc, piis manibus w. jmc p. podkomorzego czerniech. jmc p. Cieszkowskiego, ktoremu była, stante vita iego, była naznaczona pensya(?) quodannis de pane benemerentium ex publico aerario, że tedy lat kilka zatrzymana była y nie placona, instabunt ichmc pp. posłowie, aby sukcessorom była oddana.

Godnosc imieńia ichmciow pp. Iwanickich y wielkie zasługi w wdztwie naszym, oswiadczone dla dobra pospolitego, stimuluią nas regratyfikacij, za ktorymi do jo. xięcia jmci prymasa wnosiemy jnstancią, ażeby zasłużony y sobie krwią zarobiony honor chorąztwa pod znakiem w. jmc p. starosty belzkiego, a teraz, za dyspozycią jkmci, p. n. m., pod znakiem jo. xięcia jmci prymasa, nie byl od niego odięty, ale żeby był przy nim konserwowany, da dowod probatae virtutis w. jmc p. podstoli czerniech. quid valeent humori(?), będzie umiał ten znak piastowac, ktory często integritatem boni publici zwykł na sobie nosic.

Repetit crambi wdztwo nasze przez ichmc pp. posłow do jkmci, p. n. m., w interesie ichmosciow panow Kisielow, a mianowicie imc. p. Mikołaia Kisiela, iako tedy w przeszłych instrukciach suplicem libellum za niemi niosło, aby byli circa priwilegia et possessionem konserwowani starostwa Sinnickiego, tak o toż samą y teraz instamus; powinni ciż będą ichmc pp. posłowie adire jw. p. woiewode ruskiego, upraszaiąc aby desistat od zaczętego processu o te starostwo Sinnickie z ichmciami pany Kisielami.

Immunitates woytowstw dziedzicznych Łuckiego, Włodzimirskiego y Krzemienieckiego, iakosą prawami y konstytuciami obwarowane, tak aby y na teraznieyszym seymie były stwierdzone, instabunt ichmc pp. posłowie.

Ponieważ zas in anteriori saeculo postanowiona była pensia coroczna podkomorzemu czerniech. od szczęsliwie nam na tenczas panuiącego dulcis recordationis pinum cinerum nayiasnieyszego Jana Trzeciego powinni instare ichmc pp. posłowie, aby emeritissima preclara gesta et facinora teraznieyszego w. podkomorzego naszego czerniech. nie byli sine justa monede(?), ale ażeby nie tylko był compos pensii swey naznaczoney, ne tanta in casum virtus eat, lecz partykularnemu respektowi jkmci, p. n. m., wielkie zasługi emeritissimi civis nostri, aby de pane benemerentium mogł se(?) sortiri; wszakże gratis paenitet esse bonum.

Summa, przyznana przez dekreta komissarskie na starostwie Kleszczelowskim w. jmc pp. Cieszkowskim, aby była ratyfikowana per unanimum consensum Rzpltey et per constitutionem ratifikowana obliguiemy ichmc pp. posłow.

Caetera activitati, dexteritati, probatissimae virtuti w. ichmc pp. posłow oddaiemy, insinuiemy y zalecamy.

U tey remissy, per oblatam podaney, podpis ręki w te slowa: *M.-Heronim Czacki, stoln włodzim. rotmistrz jkmci, marszalek, koła rycerskiego wdztwa Czerniech.*

Ktora że to remissa, per oblatam podana, za ustnym y oczewistym jmci wyszrzeczonego podaniem y prozbą, a za moim, urzędowym, przyięciem, do akt ninieyszych grodskich włodzimirskich iest zapisana y ingressowana.

Кн. Кiев. центр. арх. № 1094, л. 1018.

CXLIII.

Постановленіе обывателей Брацлавскаго воеводства о выборѣ маршалка сеймика; о сборѣ подымнаго на уплату жалованья войску; объ обложеніи налогомъ имѣній, пользовавшихся льготой отъ податей, и условіяхъ его сбора; объ освобожденіи отъ податей опустѣвшихъ имѣній; о сношеніи съ Кіевскимъ воеводствомъ относительно взаимнаго разграниченія и выборѣ для этого коммиссаровъ; о выборѣ въ Радомскій скарбовый трибуналъ коммисаровъ, представленіи ими отчетовъ по сбору податей, выборѣ лицъ для слушанія этихъ отчетовъ и представленіи ихъ сеймику; о непропускѣ крестьянъ за границу на заработки; о выдачѣ пособій и вознагражденій разнымъ лицамъ и учрежденіямъ; объ установленіи налога на селитряные котлы и условіяхъ его сбора; объ установленіи налога на филипповцевъ и бродячихъ людей и условіяхъ сбора этихъ налоговъ; объ опредѣленіи платежей изъ сбора вышеозначенныхъ налоговъ; объ ограниченіи свободнаго перехода крестьянъ отъ одного владѣльца къ другому; о равномѣрномъ опредѣленіи барщинныхъ крестьянскихъ повинностей для всѣхъ имѣній; о запрещеніи крестьянамъ ношенія ружей и привлеченіи ихъ за это къ суду; о допущеніи къ занятію общественныхъ должностей только обывателей, всегда являющихся на сеймики, и къ участію въ выборахъ—только обывателей, владѣющихъ недвижимой собственностью; о мѣрахъ къ прекращенію грабежей; объ отправкѣ маршалкомъ сеймика писемъ съ ходатайствами по дѣламъ нѣкоторыхъ обывателей; о незадерживаніи проѣзжающихъ купцовъ, устройствѣ таможенъ только на границахъ и нечиненіи убытковъ казнѣ; о возмѣщеніи брацлавскому земскому судьѣ расходовъ по возврату актовыхъ книгъ; о донесеніи сейму и великому коронному гетману относительно пограничныхъ столкновеній, нарушающихъ общественное спокойствіе; объ освобожденіи имѣній князей Любомірскихъ отъ податей и неукрывательствѣ въ тѣхъ имѣніяхъ гайдамаковъ.,—13 сентября 1724 года.

Roku tusiąc siedmset dwudziestego czwartego, miesiąca septembris trzynastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiey mosci Winnickim, przede mną, Kazimierzem Laudginem, namiesnikiem na ten czas starostwa y regenyi winnickim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi winnickiemi, comparens personaliter, iasnie oswiecony xiąże iegomosc Waleryan Korybuth ze Zbaraża Woroniecki, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Bracławskiego, dla wpisania do xiąg ninieyszych laudum boni ordinis na seymiku, w Winnicy, roku, miesiąca, wyż na akcie wyrażonych, y dnia tegoż stałe, przy pieczęci zwykłey, ręką tegoż iasnieoswieconego xiążęcia iegomosci marszałka podpisane, ratione introcontentorum per oblatam podał, o czym intra wyrażone laudum luculentius enarrat, prosząc, aby do xiąg ninieyszych przyięte y wpisane było, ktore ia, urząd, ad actican dum przyjąmuiąc, czytatem, y iest onego series takowa:

My, rady, xiążęta, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo, obywatele woiewodztwa Bracl., na seymik boni ordinis dnia dzisieyszego, videlicet na zajutrz po seymiku deputackim, dolendo et infelici fato, bez elekcyi nietyłko deputatow, ale etiam bez podania marszalka rozerwanym, tu, w miescie iego krolewskiey mosci Winnicy, in łoco consiliorum solito zasiedszy, naprzod Authorem pacis et concordiae, samego Pana Boga wezwawszy y za marszałka koła naszego braterskiego unanimi voto iasnie oswieconego xiążęcia Waleryana Korybutha ze Zbaraża Woronieckiego obrawszy y uprosiwszy, takowe ninieyszego boni ordinis seymiku publiczne y zgodne czyniemy obrady:

Maiąc pro lege perpetua, aby repartycya woyska, do woiewodztwa naszego ex mente Rzepltey ordynowana, punktualną miała zspłate, more solito, po złotych polskich dwochset pięcdziesiąt z dymu, według taryffy anni millesimi septingentesimi decimi sexti, uchwalamy.

A że w wdztwie naszym, po uczynioney in anno millesimo septingentesimo decimo sexto taryffie, dobra, ktore na ten czas puste były y żadney na sobie hucusque dymowey niemiały impozycyi, teraz iuż in parte osadzone znayduią się; przeto in subsidi

um expens tak na reparticyą woyska, iako na jnsze wydatki, laudo praesenti wyrazone, wiel. imc pan burgrabia zamku Winnickiego odtąd z każdey chałupy dobr, w taryffie nie inkludowanych y wakuiących, po groszy polskich piętnastie, in vim praemij laboris po groszu polskim iednym wybierał; oraz testimonia fidelia od possessorow lub administratorow dobr tychże in meliori fide otrzymywal; a teraz podatek tak poddani, iako y służali y wszelcy gracialistowie lub czynszownicy, wypłacac maią; ktore to wybieranie zacząc powinien zaraz, po skonczeniu exakcyey podymnego, y sam personaliter po dobrach pomienionych iezdziąc, sprawiedliwie, bez żadney agrawacyi, pomieniony podatek exequowac; iezeli zas ex praefatis vacantibus co in antecessum wybrał, do percepty generalncy, przy kalkulacyi wielmożnego imci pana kommissarza inkludowac y attestacyami possessorow lub administratorow probowac będzie powinien.

Że zas iń gremio koła naszego iuramentem authentycznym dowiedziono iest, że z dobr iasnie oswieconego xiążęcia imci Woronieckiego, marszałka koła naszego, wsi Karbowki, Mytliniec y Paryowki, z dobr wielm. imc p. Dołszkiewicza, woyskiego owruckiego. wsi Pułtowiec, z dobr wielm imc pana Suchorskiego, sędziego ziemskiego bracł., wsi Horodeckiego, Pilawy y Jankowa, z dobr wielmożnych ichmc panow Zwolskiego y Diakowskiego wsi Ostołopowa y Woronowicy poddani, niedawno osiadszy, funditus precz poszli; przeto pomienione dobra od podatku do postanowienia, da Bog, nowey taryffy uwalniamy, a z dobr wielm. imci pana Wasilewskiego, pisarza ziemskiego krzemienieckiego, wsi Grzegorczyniec y Rusawey, iako rozeysciem się poddanstwa zruińowanych, puł szesnastki, y z dobr wsi Jakussyniec, częsci tegoż wyżrzeczonego xiązęcia imci Woronieckiego, medietatem taryffy, to iest pułcwierci dyma zdeymuiemy y defalkuiemy.

Kontynuiąc zaczętą przeswietnym wdźtwem Kijowskim względem rozgraniczenia korrespondencyą, ichmc panom posłom tegoż wdztwa xiąże imc pan marszałek koła naszego, cum debita civilitate, na instrukcyą reskrypt odpisze, deklaruiąc wszelaką ex re wo-

iewodztwa naszego do tych dyslimitacyi gotowosc, oraz proponuiąc czas rozgraniszeniu naysposobnieyszy circa diem vigesimam maij anni venturi, millesimi septingentesimi vigesimi quinti, o czym tenże xiąże imc marszałek y do iasnie wieł. jmc pana kasztellana kijowskiego list od koła naszego napisze, upraszaiąc, aby cum primatibus woiewodstzwa naszego, a osobliwie z wielmożnym jmc. panem Suchorskim, sędzią ziemskim bracł., dyrektorem ad praesens koła naszego, o czasie wyżrzeczonego rozgraniczenia znosic się raczył; do ktorey to dyslimitacyi do ichmc panow kommıssarzow, in anterioribus laudis wyrażonych, przydaiemy y upraszamy wieł. ichmc panow Ludwika Kalinowskiego, staroste winnickiego, Stanisława Suchorskiego, sędziego ziemskiego bracł., Waleryana xiężęcia Korybutha Woronieckiego, Jerzego Melnickiego, pisarza ziemskiego bracł., Samuela Korzeniowskiego, podstolego kijowskiego, pisarza grodzkiego winnickiego, Jozefa Cyryne, staroste niechworowskiego, Jana Rosciszewskiego, łowczego brzeskiego-kujawskiego, Jozefa Sobolewskiego, podczaszego pomorskiego, Jana Peretyatkiewicza, czesnika bracl., y Jana Choieckiego, skarbnika mozyrskiego; ktorzy to ichmc panowie commissarze, znosząc się z kommissarzami przeswietnego woiewodztwa Kijowskiego, czas ziechania ad fundum controversum naznaczywszy, tamże, absentia unius vel plurium non obstante, stawic się będą y rozgraniczenie, o ktore rzecz iest, quam plenissime expedyowac tenebuntur; interim instrukcyą od przeswietnego woiewodztwa Kijowskiego, na teraznieyszy seymik nasz przez ichmw panow poslow oddaną, tenże xiąże imc marszalek koła naszego per oblatam do akt grodzkieh tuteyszych podac roskaże.

Wieł. imc pana Jaroszyńskiego, stolnika bracł., rekompeńsuiąc non postrema w tym wdztwie merita, za commissarza na trybunał Radomski z wdztwa naszego, inhaerendo laudis anterioribus, do przyszłego, da Bog, seymu, w roku tysiąc siedmset dwudziestym szostym przypadaiącego, praesenti laudo et unanimibus votis approbuiemy y utwierdzamy; nihilominus kalkulacyą z przeszłych podatkow importancyi y expens in insterntio następuiących dwoch lat

uczynic ma; do ktorey to kalkulacyi wysłuchania wieł. ichmw panow Adama-Franciszka z Wasilewa Wasilewskiego, pisarza ziemskiego krzemienickiego, y Samuela Korzeniowskiego, podstolego kijowskiego, pisarza grodzkiego winnickiego, deleguiemy y upraszamy; ktorzy to ichmc delegati, sposobny czas upatrzywszy, pomienionego wieł. imc pana commissarza rachunku ex comportandis laudis et regestris expensarum cum quietationibus, tudziesz y urodzonego imci pana Antoniego-Krzysztofa Moszczynskiego, burgrabiego zamku Winnickiego, z podatkow, przez onegoz odbieranych, iako y z summ, ieżeli ktore z dobr, w taryffie nie inkludowanych y wakuiących, importowane bydz się pokażą, wysłuchaią y po wysłuchaniu relacyą, da Bog, na seymiku boni ordinis woiewodztwu naszemu w kole braterskim uczynią.

Zabiegaiąc wiellkiey licencyi chłopstwa ukrainskiego, ktorzy to pod praetextem zarobku za granice, a osobliwie in ditiones Porthae Otthomanicae, wychodząc, jedni tamże sine sacramentis miserrime umieraią, drudzy bissurmianią się, na insze absurda odważaią; obliguiemy wszytkich possessorow dobr pogranicznych et amore Dei ac fidei obowiązuiemy, aby ludzi za granice wychodzących bez prawdziwych panow swoich attestacyi nie przypuszczali, do czego y w. imc pana regimentarża partyi Ukrainskiey, aby przez forwachty woyskowe miał na to animadwerzyą, upraszamy, a excessivos et laudo praesenti inobedientes łapac y do fortec na robote około wałow odsyłac zlecamy.

Wielmożnym ichm panom posłom przeswietnego wdztwa Kijowskiego, to iest, imc panu Dołszkiewiczowi, woyskiemu owruckiemu, y imc panu Choieckiemu, skarbnikowi mozyrskiemu, po złotych połczterysta; imc panu Klitynskiemu, regimentarzowi ad praesens partyi Ukrainskiey, złotych pięcset; ichmc panom posłom od woyska teyże partyi obydwom po zł. sto; ich mcm oycom jezuitom winnickim na reparacyą koscioła złotych pięcset; tymże pro archivo et depositorio xięg ziemskich y grodzkich woiewodztwa naszego zł.

sto; oycom dominikanom winnickim złotych sto; czercom winnickim do dwoch cerkwi na reparacyą po zł. sto; ichmcm oycom jezuitom collegium Łuckiego in supplementum tak cięszkiego pogorzenia złotych pięcset; oycom bernardynom łuckim złotych dwiescie; bonifratrom łuckim złotych dwiescie; pannom zakonnym brygitkom złotych dwiecsie, maiąc kampassyą nad tak cięszkim ich pogorzeniem, daruiemy y konferuiemy; szlachcie obywatelom woiewodztwa naszego, personis miserabilibus, złotych czterysta—tym, ktorzy w przeszłych latach ieszcze od nas donatywy nie brali y ktorzy bonum publicum per importunas et injustas contradictiones nie tamuią, wielmożny iegomosc pan commissarz proportionaliter distribuere ma; imc panu Laudginowi, namiesnikowi winnickiemu, złotych sto; szpitalu koscioła winnickiego złotych pięcdziesiąt; Stanisławowi nowoochrzczonemu złotych pięcdziesiąt tenże wielmożny imc pan commissarz aby wypłacic roskazał, comittimus.

Ktorym to expensom że zwyczayny podatek niewystarczy, przeto, presenti laudo postanowiamy y uchwalamy, aby od wszytkich kotłow salitrzanych, ktorekolwiek w woiewodztwie naszym w robocie znayduią się, po dziesięciu talerow bitych; a inquantum by kto z ichmc pauow possessorow jurament wykonac miał, że salitre na swoim własnym kotle robi, tedy od takowego pięc talerow bitych; zosobna od kożdego maydanu około salitry najemnego robotnika po złotych cztery bez żadney excepcyi uchwalamy; do ktorego wybierania podatku, aby nieodwłaczaiąc ale in instanti wybierali urodzonych ichmw pp. Alexandra Dołszkiewicza, woyskiego owruckiego, Krzewskiego, czesnika nowogrodzkiego, podczaszego nowogrodzkiego, Juszkowskiego skarbnika parnawskiego, naznaczamy et in vim solarij od każdego złotego po groszy polskich szesciu pozwalamy.

Insuper na pilipowcow, ktorzy się w naszym kraju, cum praejudicio fidei, zagąszczaią, po taleru lewkowym od kożdego męszczyzny, od białey głowy po złotych dwoch, także od dżieci utriusque sexus, ktorzy lat piętnastu non excesserunt, po złotym polskim uchwalamy y wkładamy; tudziesż personae vagabundae utrius-

que sexus, gdziekolwiek w miastach, po wsiach, seu u żydow, seu u chrzescian quocunque modo et titulo po domach, winnicach, browarach, karczmach, młynach zarobiaiących, po złotyzh polskich cztery od każdey osoby wypłacic powinny; a tego podatku exakcyą tak od pilipowcow, iako et a personis vagabundis, urodzonym ichmcm panom Maciejowi, Piaseckiemu, Stanisławowi Rzymowskiemu, Janowi Mączynskiemu, Jozefowi Sokolnickiemu cum solario od kożdego złotego in rem po groszy polskich szesciu zlecamy y konferuiemy; ktorzy to exactores wyżey opisani odtąd za niedziel dwie exakcye swoie zacząc y one poty, poki wyżrzeczonych podatkow należycie y sprawiedliwie nie wybierą, kontynuowac będą powinni; a po wybraniu za assygnacyami y dyspozycyą wielm. imci pana commissarza wypłacac punctualiter obligamur.

Z ktorych to podatkow wyżeyopisanych tenże imc pan commissarz wielm. imci panu Fransiszkowi Czarneckiemu, porucznikowi znaku pancernego jasnie wielm. imci pana kasztelana kamienieckiego, in vim długu, anterioribus laudis assekurowanego, złotych polskich pięc tysięcy; oycom iezuitom lubelskim, u ktorych xięgi trybunalskie woiewodztwa naszego są reponowane, złotych sto aby wypłacił, zlecamy y rekomenduiemy; a oraz tymże oycom iezuitom lubelskim et in futurum quotannis po złotych sto wypłacone bydz maią.

Że zas w woiewodztwie naszym oraz nowe, cum praejudicio dobr, w taryffie inkludowanych y podatki wypłacaiących, zagęszczaią się słobody, dla ktorych na długie lata obiecanych y obligowanych poddanstwo na mieyscu siedzic y panom swoim posłuszne bydz nie chce; przeto, zabiegaiąc tey licencyi y swawoli, postanowiamy, aby żaden ex possessoribus et administratoribus bonorum dłuzszey wolnosci y słobody nad lat dwie pozwalac y obwoływac nie ważył się, a ktory chłop, przyszedszy na słobode, rok cały wysiedzi, tedy chocby do kogo inszego przecz poszedl, takowy, iako iuż zasiedziały, odtąd panu swemu wydany bydz ma; a ieżeliby dobrowolnie wydany bydz ad primam requisitionem nie miał, tedy za pozwem do ziemstwa lub grodu cytowany pan za niewydanie

poenis iudiciarjis, a chłop poenis exemplaribus, etiam corporałibus, podlegac ma. Ci zas poddani, ktorży przed buntami albo y po buntach gdzie indziey wprzod mieszkali, a potym pod inszemi panami osiadszy, dawnosci, sine ulla requisitione et aresto, zasiedzieli wydawany bydz nie maią, excepto samych dziedzicow, ktorym praevia comprobatione super proprietatem poddanego libera actio praecavetur.

Że zas niemałe y ztąd do swawoli chłopskiey motivum, iż każdy possessor lub administrator ad libitum suum letkie powinnosci na poddanych wkłada, przez co cudzych poddanych do siebie allicit y przychęca; przeto my unanimi voluntate et concordia postanowiamy, aby w całym woiewodztwie naszym taka powinnosc na poddanych włożona była, iako w dobrach iasnie wielmożnego iego mosci pana woiewody kijowskiego w kluczu Niemirowskim znayduie się; a ktoryby z possessorow obrał sobie satius panszczyzne od poddanych, tedy niemnieysza tylko dwa dni w tydzien, procz strozy y tłuk białogłowskich, tudziesz podwod zwyczaynych, robocizna wszędy bydz powinna; a kto by w tym aequalitatem, laudo praesenti sancitam y dla utrzymania poddanstwa necessariam, zachowac nie miał, tedy, ad cujusvis vicini instantiam pozwany, w sądzie ziemskim lub grodskim odpowiadac et poenis judiciarijs podlegac ma.

A nadto, zabiegaiąc buntom chłopskim, do ktorych kray ten zawsze iest skłonny, postanowiamy y zlecamy, aby chłopstwo rucznic y samopałow w domach swoich y pasiekach nie trzymali bez osobliwey woli y attestacyi panskich; dla czego strzelby pomienione do dworu zabierane bydz maią, excepto iednak strzelcow, na wygodę dworską od pana swego własnego naznaczonych, ktorzy na to y testimonia, sub fide, honore et conscientia data, uprosic y miec powinny; a ktoryby sine testimonio pana swego z rusznicą chodzic lub iezdzic ważył się, takowego każdemu, iako sancito praesenti nieposłusznego, zabrac y strzelby pomienione dyzharmowac, a nieposłusznego y sprzecznego do sądow pogranicznych lub do fortecy poblizszey odesłac pozwalamy; a ichmosiow panow sędziow pogranicznych, laudis anterioribus obranych y uproszonych, obowiązuiemy y obliguiemy,

aby, powinnosci swoiey przestrzegaiąc, na sądy swoie co szesc niedziel do Winnicy ziezdzali et excessivos exemplariter rebelles vero etiam criminaliter sądzili.

Uważaiąc woiewodztwo nasze niektore inconvenientia y onym praesenti boni ordinis laudo zabiegaiąc, aby w konkurrencyach o funkcye publiczne nic prawu pospolitemu y sprawiedliwosci nie działo się in contrarium, unanimi et concordi voluntate miec chce y deklaruie, aby alternata wszelakich funkcyi, videlicet posselskich, deputackich, commissarskich y exaktorskich, iak naypunktualniey obserwowana była y aby żaden z obywatielow nad czas, prawem opisany, prędzey na funkcye non nitatur ani oney ambiat, dla czego y ichmc tu, w wdztwie naszym, possessye własne maiącym, a do obrad naszych personaliter nie stawaią, żadna funksya za pierwszą ani za drugą na seymiku bytnosćią konferowana nie była; za trzecim iednak ad gremium nastrum przybyciem każdego z ichmosciow, capacem funkcyi deklaruiemy; commissarstwo iednak, według obloquencyi konstytucyi, na seymie po konfederacyi ostatniey w Warszawie postanowioney, od seymu do seymu trwae powinno; ktoby iednak, contra praescriptum legis et juramenti, na funkcye deputackie, z jawno konkurrencyą y staraniem otworzyc się, lub vota nobilium przez rozdawanie takowych korrupcyi na siebie trahere miał, takowego każdego, przychylaiąc się ad legem publicam y przysięgi deputackiey pro incapaci tego honoru ipso facto deklaruiemy; a oraz personas serviles, lub gracyalistow y wlasnych possessyi nie maiących, do dawania krysek w elekcyach, a tym bardziey ad vocem vetandi, pro inhabilibus et non admittendis censemus.

Grabieże w wdztwie naszym, przeciwko prawu per licentiam gubernatorow y osadcow zagęszczone, aby iako nayprędzey ustały, y o każdą praetensyą prawnie agatur, pilno tego odtąd tak possessores, iako y administratores bonorum, przestrzegac będą powinni; super delinquentes vero zalecamy wielmożnym ichmc panom sądowym ziemskim y grodzkim, aby quam rigorosissime winy, prawem opisane, extendentur.

Quaerymonia wiel. imc pana Liniewskiego, starosty dzwinogrodzkiego, tudziesz wiel. imc pana Sobolewskiego, podczaszego pomorskiego, do koła naszego wniesione, iasnie oswiecony xiąże imc marszałek obrady teraznieyszey iasnie oswieconemu imc pauu kasztełanowi krakowskiemu, hetmanowi wielkiemu koronnemu, przez list nomine woiewodztwa naszego pisany deferet et cum debita civilitate upraszac za iehmmi będzie; tudziesz o ordynans do imc pana gubernatora międzyboskiego, aby excessivos, do taczek odesłanych, przyimował, expostulabit, a oraz iasnie wiel. imc panu woiewodzie ruskiemu y iasnie oswieconemu xiążęciu imci Lubomirskiemu, oboznemu koronnemu, na listy ichmci, do wdztwa naszego ad congressum pisane, odpisuiąc, facilitatem nostram na przyszłych, da Bog, seymikach praestandam appromitet y wzaiemnie desiderium wdztwa względem oddania xiąg exprimet, iako y do maistratu kijowskiego za imc panem Marcinem Skopowskim list napisze.

A ponieważ niektorzy ichmc obywatele woiewodztwa naszego, maiąc sobie za krzywde, że in medio woiewodztwa ichmc panowie officyalistowie ceł i. kr. mci y Rzpltey zabieraią kupcow na traktach, przez co intrata ichmc upada; przeto statuitur, azeby ichmc panowie officyalistowie skarbu i. kr. mci y Rzpltey, vigore konstytucyi anni millesimi sexcentesimi quadragesimi tertij, stanowili komory y przykomorki na Podniestrzu granicy tureckiey; tudziesz od Siczy y Krymu w dobrach pogranicznych tak i. kr. mci. iako y dziedzicznych y duchownych, a in medio wdztwa gdyby się kupiec iaki trafił, żeby go, sine scitu possessora, nie exequowac, ale, ieżeli podlega confiscationi mertioniorum, kiedy bez kwitu skarbowego wyidzie ad regnum, przyaresztowac, a z konfiskaty quarta pars na possessora wedlug prawa isc powinna, co iako iest cum assensu wdztwa naszego, tak obligantur ichmc panowie possessores, ażeby takowym protekcyi żadney nie dawali y owszem aresztu przyimowali, nie czyniąc w tym skarbowi koronnemu żadney vigore praw y konstytucyi praepedycyi.

Merita w. imc pana Stanisława Suchorskiego, sędziego ziemskiego bracł., a zwłaszeza straty cum decore wdztwa naszego, przy dyrekcyi łaski marszałkowskiey w przeszłym trybunale koronnym Lubeł., tudziesz na rekuperacyą xięgi ziemskiey erogowane, rekompensuiąc, comittimus wiel. imci panu commissarzowi, aby zł. puł. cztery tysiące lub zdawnych podatkowych retentow lub z przyszłych exakcyi wypłacic temuż wieł. imci panu sędziemu ziemskiemu roskazał, a xięge, ad gremium nostrum ad praesens komportowaną, ad archivum ziemstwa Bracł. oddaiemy y potrzebuiącym extraktow wydanie temuż ziemstwu comittimus.

Wziowszy za informacyą od imc pana regimentarza partyi Ukrainskiey o niektorych pogranicznych zaczepkach, ktore statum et securitatem granicierum tangunt, upraszamy tegoż imc pana regimentarza, aby ex stallo suo iasnie oswieconemu imc panu kasztellanowi krakowskiemu, hetmanowi wielkiemu koronnemu, to doniosł, a iasnie oswiecony xiąże imc marszałek koła naszego list eo nomine do wieł. ichmc panow naszych, na seym uproszonych, napisze, zalecaiąc, aby o te materye, iako statum tangentes, na seymie nastempuiącym consulatur et reservatur.

Instancyą iasnie oswieconego xiążęcia imci Lubomirskiego, oboznego koronnego, przez adres listowny do koła naszego wniesioną, rezolwuiąc, dobra tegoż xiążęcia imci oboznego koronnego, to iest wsie Olszankę, Stroince, Biłoczą y Mołokisz, w ktorych rotmistrze wołoscy nadworni z wołochami mieszkaią, od podatku wszelkiego do postanowienia, da Bog, przyszłey taryffy libertuiemy, cum ea iednak na tych że ludzi impositione obligacyi, aby ludziom swawolnym, a zwłaszcza haydamakom et quocunque titulo excessivis, repressalia dawali, y ludzi, na zarobki ad ditiones Otthomanicos napieraiących się, za zranice nie przepuszczali.

Maiąc respekt na urodzonego imc pana Eliasza Komara, ktory do Warszawy w interessie wdztwa proprio sumptu odprawił, onemuż zł. pięcdziesiąt, a imc panu Gorzechowskiemu itidem zł. pięcdziesiąt

korferuiemy, na ktore imc psn commisarz wdztwa naszego assygnacye do exaktorow wydac ma.

A tak przy lascie y promocyi Boskiey obrady nasze zgodnie odprawiwszy, Supremo Numini in corde podziękowawszy, te uchwałe naszą iasnie oswieconemu xiążęciu imci marszałkowi koła naszego ręką własną podpisac y do akt grodzkich winnickich per oblatam podac zlecamy.

U tego laudum, przy pieczęci zwykłey, podpis iasnie oswieconego xiążęcia imci takowy:

Waleryan xiąże Korybuth ze Zbarażu Woroniecki, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa naszego Bracl.

A po podpisie przypis temi słowy cum uno paragrapho.

Ktore że to laudum, za podaniem imci wyż wyrażonego podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszytek, z początku aż do konca, tak iako się w sobie ma, de verbo ad verbum, do xiąg grodz. winnickich iest inserowane.

Кн Кiев. центр. арх. № 4609, л. 138, актъ 75.

CXLIV.

Инструкція обывателей Волынскаго воеводства посламъ, отправляемымъ на Варшавскій сеймъ: о выраженіи благодарности королю за собраніе новаго сеймика послѣ сорваннаго раньше: о рѣшеніи Торунскаго дѣла; о неприкосновенности гетманской власти; объ императорскомъ титулѣ русскаго царя и королевствомъ—курфюрста; о рѣшеніи по прежнимъ инструкціямъ вопроса о сборѣ таможенныхъ пошлинъ въ г. Брестѣ; о вознагражденіи волынскаго хорунжаго за заслуги; о правахъ на домъ въ г. Люблинѣ дв. Немейскихъ и Малинскаго; о правахъ дв. Чаплица на недвижимыя имѣнія; объ удовлетвореніи кіевскаго воеводы за причиненныя ему оскорбленія; о допущеніи дв. Киселя къ управленію Сѣнницкимъ староствомъ и правахъ его на Луцкое, Владимірское и Кременецкое войтовства; о реформѣ трибунала; о мѣрахъ къ приведенію государственной казни въ лучшее состояніе,—22 сентября 1724 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego czwartego, miesiąca septembris dwudziestego wtorego dnia.

Na uszędzie grodzkim, w zamku j. kr. mci Łuckim, przede mną, Piotrem-Antonim z Pepłowa na Żytynie Pepłowskim, podczaszym kijowskim, podstarostim grodzkim łuckim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi łuckiemi, comparens personaliter, wiel. jmc pan Michał-Heronim Czacki, stolnik wol., rotmistrz iego kr. mci y Rzeczpłtey, marszałek koła rycerskiego wdżta Wolyn., dla zapisania do xiąg ninieyszych grodskich łuckich te instrukcią wdżta Wołyn. na seym walny warszawski, z podpisem ręki swey własney, per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie oney y do akt wpisanie; ktorego ia, urząd, annuendo affectationi, ad acticandum przyimuiąc, czytałem, de serie verborum tali:

Instrukcia wiel ich mciom panom z powiatu Łuckiego: Antoniemu Miączynskiemu, starostie łuckiemu, rotmistrzowi woysk jkr. mci y Rzczpltey y Szczęsnemu Wielhorskiemu, kasztel. wolyn.; z powiatu Włodzimirskiego: Stefanowi Malinskiemu, staroscie nowogr., y Jozefowi Ledochowskiemu, chorążemu łomżynskiemu; z

powiatu Krzemienieckiego: Jerzemu Olszanskiemu, chorązemu owruckiemu, y Marcinowi Jełowickiemu, chorążemu znaku usarskiego iasnie wiel. jmc pana ordynata Zamoyskiego, posłom, na seym walny warszawski z koła naszego rycerskiego delegowanym, dat. w Łucku, in loco constultationum solito, anno millisimo septingentesimo vigesimo quarto, die vigesima secunda septembris.

Co kolwiek podchlebnym czyli veridice przyznała grata posteritas effato panom y monarchom swoim, iako partikularnie Augustowi Rzymskiemu Jupiter arces temperat aethereas et mundi regna triformis terra sub Augusto pater est rector uterquae, to woiewodztwo nasze z wypraktykowanego codziennego doswiadczenia oycowskiego pieczałowania i. kr. mci, pana naszego miłosciwego, wyznac in publicum powinno, hoc fit per terros, quod in aethere Jupiter alto nomen habet hominum hic pater ille deorum. A zas nie wielki nie oczewisty dokument curae et solicitudinis paternae i. kr. mci, pana naszego miłoscieego, kiedy, zapatruiąc się super deploratum statum z zerwanego seymiku wdztwa naszego, raczył wydać powtorny uniwersał ad restaurandam tranquillitatem publici boni woiewodstwa tego, za co iako winne woiewodstwo nasze persolvit dzięki, tak nie na marmurach, ale na własnych sercach wiekopomne gratae posteritati appendimus tabellos votivos; sit, precamur, longevus rex morgiquae relinquat et senis Augusti numerum.

A iako pierwsze iest fundamentum praw y swobod naszych wiara swięta katolicka, tak, ztąd zaczynaiąc inaudito do tych czas w całey Polszcze exempla w Toruniu zaczała a domo Dei audacia dissidentow tak daleko, źe niedosyć tumultuarios incursus na klasztor y kosciol, ale et in altaria saevitnm est, z wyrzuceniem obrazu Matki Boskiey y bluznierstwem iawnym; dla tego obligowane summienia miec chcemy ich mciow pp. posłow naszych, aby iako po przysięźeni sodales pro domina et patrona, iako prawdziwi polacy, pro Regina Poloniae stawali poty, poki nie będzie starty dyshonor judice ferro: nie chce repetere crambe woiewodztwo nasze.

Interes władzy iasnie wiel. hetmanow woyska koronnego rem perimentem integritatem boni publici bo ten interes, iako in fundamento legis publicae położony, sam ze sobą perorować powinien.

A do tego że iuż zaszła deklaracia publiczna, iż sopiri maią hi fluctus quassantes tranquillitatem boni publici, więc tylko tenet. ichmc pp. posłowie, ażeby upomnieli się, ieżeli res satisfacta et qua methodo; ieżeli ad mentem Rzpłtey praw, swobod y konstytuciy ad contenta libelli instrukciy i. kr mci, pana naszego miłosciwego, de titulo imperatorio całey Russiy, tudzież y przywłaszczaiącego sobie titulu krolewskiego kurfistrza i. mci krolewskiego, iako y konfirmacij ligy dawney od naiasnieyszego Jana Trzeciego, predecessora i. kr. mci, pana naszego miłosciwego, dulcissimae recordationis postanowioney, te wszystkie materie, iako są concernentes statum całey Rzepłtey, tak ad unonimum consensum wszystkich stanow Rrczpltey, konstanti fidoque animo zgadzac się powinni będą.

Reassumimus wszystkie publica et privata desideria wdztwa naszego, iuż przez trzy seymy niedoszłe, wyrażone w instrukciach, obliguiąc ich mosciow pp. posłow, aby instent, ut sortian. effectum, a mianowicie, tak wielka depaktacia cła brzeskiego, ktore laedit et arigit statum nobilitarem u prawach y swobodach oyczystych, że tak wielkie czynią extorsie: diviserunt sibi vestimenta nostra na czworo, bowiem pociągaią nas do emunkciy, a zatym, iako to iest praejudiciosum nie tylko dawnym prawom, ale et novella sacrosanctae legi tak, ażeby per novellam constitutionem mogło tolli, ne in subsequens tantum patiamnr praw y swobod oyczystych detrimentum.

Zapatruiąc się woiewodztwo Wolyn. super axioma politika, ktory tak twierdzi: possimum (?) naturae monestrum ingratitudo. Nie chce woiewodstwo nasze, aby sterilescant in pectoribus civium wielkie zasługi, czyny y dzieła wiel. i. m. p. Mikołaia Olszanskiego, chor. wolyn., viri n., on tantum huique saeculi, sed omnis aevi optimi, ktorego in enucleasionem meritorum nie należy przychodzic virtus ipsa sibi lucem facit, ipsa sibi sol et nullius indiga lucis, a do tego audax gloriae genus et laudare eum velle, quod supra laudem est; a za

tym alto silentio praeterferendo wielkie zasługi, qua publice et qua privatim wiel. i. m. pana chorążego wolyn., gratae posteritati to bardziey ad exarandum in monumentis hic civium zostawuiąc, obliguiemy ich mosciow pp.]posłow, aby iustam mercedem recte factorum kasztelanią wol. emerentissimus civis noster wiel. i. m. p. chorąży wol. mogł sortiri: nich nie utyskiwaią dobrze zasluzeni proceres nostri, iako owi rzymianie, quis Paulis quis Emilij in ingrata et inimica civitate bonis similis esse velit, iniungimus; tedy y obliguiemy ich. mosciow pp. posłow, aby ktory ustawicznemi pracami y fatygami dla dobra pospolitego nie załowac, azardowac nie poiednokrotnie w woiewodztwie naszym, tak żeby foscos wakuiące praemium meritorum invitus mogł otryzmać ecce parem, cui non vidit Roma secundum; post assensum zas wiel. i. m. p. chorążego wol. instamus za urzędnikami woiewodztwa naszego,] aby secundum gradum compotes honorow postąpienia byc mogli.

Kamienice w Lublinie na Dominikanskiey ulicy wiel. i. m. pani Niemieyskiey, podsędkowey lubel., i. m. p. Łukasza Malinskiego aby gaudeant praerogativis nobilitaribus, instabunt i. m. pp. posłowie, ne subsint in utrerius jurisdictioni mores chalcali trib. lublinensis, aby to było cautum novella constitutione.

Interes wiel. i. m. p. Marciana Czaplica, łow. żytom., tangim experimens statum całey Rczpłley powinni finnissime utrzymowac i. m. pp posłowie, aby circa possessionem bonorum in possessione ad nuuc existentium Ostapowa, Litek y Radoszczy mogł zostawac.

Laesionem i. mci p. woiowody activitate et dexteritate sua wiel. ich m. p. posłowie pacare powinni, aby odebrał należyto sprawiedliwosci satysfakcią ingeminamus vota nostra przez ich. mosciow pp. posłow.

Za i. m. p. Kisielem, starostę siennickim, do przeswietnego domu i. m. pp. Jablonowskich, a mianowicie do i. wielm. i. mosci p. woiewody ruskiego, aby mu dozwolił pacatam possessionem w starostwie Siennickim, immunitates woytowstw Łuckiego, Włodzimirskiego y Krzemienieckiego dziedzicznych, aby circa jure et privilegia sua zachowane były, nihil derogando quidquam indemnitati onych, instabunt ich. mc. pp. posłowie.

Trybunału koronnego iuz zaczętą poniekont melioracią czyli se integracią ich m. pp. posłowie revivificabunt.

Circumscriptionem skarbu koronnego, mianowicie, aby impossessionati nie byli delegowani na superintendencią ceł, a tym bardziey exothici, przez co Rzeczpospolita wielkie ponosi w skarbie detrimenta, invigilabunt i. m. pp. posłowie, aby in subsequens i. wiel. i. m. p. podskarbi nie ważył się takich wysadzac.

Depaktacia tak wielka skarbu koronnego przez przywłaszczenie protekciy zgonow wolow iest offensiosa legi publicae. A zatym aby praevideat et provideat tantae inconvenientae Rzeczpospolita, instabunt i. m. pp. posłowie.

Caetera activitati et dexteritati probataequae virtuti comsumasissimae prudentiae wiel i. m. panow posłow oddaiemy y rekomenduiemy.

U tey instrukciy, per oblatam podaney, podpis ręki wiel. i. m. pana marszałka w te słowa:

Michał-Hieronim Czacki, stolnik wolh., rotmistrz i. kr. mosci y Rczpltey, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Wol., mp.

Kroraż to instrukcia, per oblatam podana, za podaniem y prosbą wyżmianowanego iego mosci podawaiącego, a za moim, urzędowym, przyięciem, wszystka, z początku aż do konca, de verbo ad verbum, tak iako się w sobie pisana ma, do xiąg ninieyszych grodzkich łuckich iest ingrossowana.

Кн. Кiев. центр. арх., № 2267, л. 421, актъ 24.

CXLV.

Постановленіе обывателей Кіевскаго воеводства: о выраженіи благодарности королю за заботы о благѣ государства; о созывѣ новаго сеймика послѣ сорваннаго; о выборѣ маршалка сеймика; объ отправкѣ пословъ для привѣтствія короля и выраженія ему просьбы относительно прекращенія пограничныхъ споровъ съ Россіей и выдачѣ ею актовыхъ книгъ и пушекъ; объ отдачѣ въ аренду чоповаго и шеляжнаго налоговъ для уплаты долговъ воеводства и объ условіяхъ сбора этихъ налоговъ; о взыманія тѣхъ же налоговъ съ проходящихъ чрезъ воеводство купцовъ; о выборѣ коммиссара въ Радомскій трибуналъ и опредѣленіи его обязанностей; о выборѣ коммиссаровъ для выслушанія отчетовъ по сбору всѣхъ налоговъ, съ опредѣленіемъ ихъ обязанностей въ этомъ дѣлѣ; объ отправкѣ пословъ къ кіевскому губернатору съ просьбой о назначнеіи пограничныхъ судей; объ отправкѣ пословъ для привѣтствованія кіевскаго губернатора; о назначеніи коммиссарами времени для производства разграниченія между воеводствами Волынскимъ и Брацлавскимъ и повѣтами Мозырскимъ и Рѣчицкимъ; о люстраціи новыхъ мѣстъ поселеній и обложеніи ихъ налогомъ; о привлеченіи къ суду дв. Закусила за подачу жалобы въ судъ на дѣйствія сеймика; о назначеніи наградъ и пособій разнымъ лицамъ; о принесеніи присяги должностными лицами суда, утвержденіи ихъ въ должностяхъ и врученіи имъ актовыхъ книгъ; о прекращеніи всякихъ претензій ко вдовѣ дв. Козицкаго по сбору имъ податныхъ недоимокъ; о соблюденіи Люблинскимъ трибуналомъ обычаевъ и правъ воеводства,—12 марта 1726 года.

Roku tysiąc siedmset dwadziestego szostego, miesiąca marca dwunastego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jkmci Żytomirskim, przede mną, Konstantym Didkowskim, burgrabią grodzkim żytomirskim, y xięgami ninieyszemi grodzkiemi żytomir, comparens personaliter, w. jmc p. Michał Pawsza, podczaszy żytomirski, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kiiowskiego, dla zapisania do xiąg ninieyszych

grodz. zytomier. te laudum, na seymiku boni ordinis postanowione, ad acta per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do akt zapisanie; ktorego ia, annuendo affectationi, ad acta przyimuiąc, czytałem, y temi słowy iest pisane:

My, rady, senatorowie, dygnitarze, urzędnicy ziemscy, grodzcy y całe rycerstwo generału wdztwa Kiiowskiego, ziechawzy się na mieysce obradom naszym, prawom pospolitym postanowione, tu, do miasta jkmci Żytomirza, za uniwersałem jkmci, pana naszego miłosciwego, nam szczęsliwie panuiącego, pro constituendo et renovando w wdztwie naszym po rozeszłym sterili eventu seymiku gospodarskim bono ordine ac propter eligendum commissarium ad tribunal Rodomiense, roku przeszłego, tysiąc siedmset dwudziestego piątego, dnia dziesiątego listopada, w Warszawie, na dzien dwunasty marca wydanym, a potym roku teraznieyszego, tysiąc siedmset dwudziestego szostego februaryi, w grodzie Żytomirskim na fundamencie prawa oblatowanym, naypierwiey, Supremo Directori consiliorum całego swiata, Bogu naywyzszemu, naypokornieysze z serc naszych zaniosłszy podziękowanie, że przeciwne publicae tranquillitati et saluti wdzstwa tego rozpędiwszy malevoleutiarum chmury, tranquillum w sercach civium sprawił animum, zgadzaiących się y kieruiących ad portum felicissimi eventus, potym nayiasnieyszemu krolowi, p. n. m., powinne pro paterna cura et solicitudine reprezentuiąc veuerationis tabulos, że na zerwany przeszły seymik boni ordinis, bez ktorego woiwodztwo ad usque zostawało, panskim y oycowskim czuiąc żal dostateczny sercem, inaczey go redintegrare nie chciał, tylko przez wydany na seymik terazmieyszy uniwersał pro innovando ordine, ktory per modum nobis amplissimi colati muneris przyimuiemy, y oraz pod wielką y godną dyrekcyą j. w. jmc p. Kazimierza-Stanisława na Steczance, Kustynie y Iwanczycach Steckiego, kasztellana kiiowskiego, dymirskiego, didowskiego etc. starosty, pulkownika woysk jkmci y Rzpltey, ktorego nie tylko pro facies numeran... ab aevo aevi w wdztrwie naszym ale też wielkich in togata et sagata republica dzieł na cały swiat rozciągneła imienia sława ac sat canit ei gloria triumphos, do obrania

rządcy wolnych głosow naszych accessimus. Iakoż w. jmsci p. Michała-Antoniego na Dorogyniu, Starych y Nowych Narodyczach, Pawsze, podcz. żytomir., z imienia y fortuny antecessorow swoich zadziedziczałego woiewodzstwa naszego omnis muneris capacissimum terrigenam, za marszałka koła naszego rycerskiego obrawszy, onemuż szafunek wolnych głosow naszych praecommissimus et ad konstituendum bonum ordinem, tudzież resolutionem braterskich interessow, unanimiter przystąpilismy.

A ńaprzod, ponieważ, po utesknionych absencyi panskiey passyach pożądane nam odgłosem publicznym determinowane in limtibus nostris przybycie; przeto, iako ztąd wielką szczęscia naszego mamy konsolacyą, tak znaiąc się do powinnosci naszey, jkmci, p. n. m., debitamque ei contribuendo gratitudinem pro vivaci memoria in nos et exhibito medio innovandi boni ordinis per literas universałes, cum praehendissima veneratione, do powitania panskiego majestatu, e medio gremij nostri w. imc panow Franciszka z Steczanki Steckiego, podst. owruckiego, Jozefa-Antoniego z Potoku Potockiego, pisarza ziezskiego kiiowskiego, Stanislawa Morawskiego, mieczn. trębowelsk., Jana Trypolskiego, łowcz. mscisław., dawszy ichmciom osobliwszą instrukcią, za posłow upraszamy. Ktorzy ichmc, po powitaniu nayiasnieyszego pana, exponent krzywdy od ludzi externae nationis Moskiewskiego panstwa obywatelom naszego wdztwa poczynione, transgressiones limitum, appraehensiones ultra orbitam legum per modum obligationum bonorum, w granicach polskich leżących, npraszaiąc oraz maiestatu jkmci, aby za interpozycyą swoią panską przez j. w. ichmc pp. ministrow carowey ieymosci, efficiat kommissarzow, sędziow, od nayiasnieyszey carowey moskiewskiey do uspokoienia pogranicznych między monarchiami zaszłych dyfferencyi; jako też ciż ichmsc pp. poslowie implorabunt extradycyi xiąg y harmat, w Kiiowie zaległych, już aliquoties do wydania assekurowanych.

Aże, stante incurzione roznych woysk tak kozackich, iako moskiewskich, polskich y innych varii authoramenti, wdztwo nasze od

lat kilkadziesiąt tak wiele długow roznym ichmciom zadłużyło się y słusznie należących summ dla ustawicznych w wdztwie naszym expens, a małey importancyey do tychczas nie wypłaciło się; dla tego, pro meliori satisfactione et deportatione onerum, podatek czopowego, szelężnego, prawem pospolitym pozwolony y w wdztwie naszym ab antiquissimis temporibus praktykowany, reassumimus, pro veteri more uchwalamy do lat szesciu; ktory, ne in suo cursu et importantia ad aerarium vacillet, w. ichmc pp. Michalowi na Dorohyniu Pawszy, podczaszemu żytomir., y Franciszkowi ze Steczanki Steckiemu, podstolemu owruck., na lat dwie ad fideles manus takowym puszczamy sposobem, aby w. icmc pp. contrahentes, exacte po całym wdztwie ieżdżąc, lub też przez sukkollektorow poprzysiężonych, od aktu teraznieyszego seymiku naszego poczynaiąc, kotły rewiduiąc, od koźdego kotła tak panskiego, iako też arędarskiego, nemine excepto, non attentisque quibusvis, sive per lauda, sive aliquascunque declarationes, libertationibus aut abjuratis, sive konflagratis subsecutis, sive subsequentis distinctim, od koźdego kotła po złotych polskich szesc; także szelężnego y czopowego od tychże kotlow po zlt pol. cztery z każdey wsi czyli miasta, excepto bud y rudeń, z karczmy lub szynku po zlt pol. osm co roku wibierali y, iako wiele w ktorey wsi lub miasteczku naydować się będzie kotlow, tychże w. ichmc pp. kontrahentow sukkollektorowie, ktorym po zlt. pol. czterysta naznaczamy, fideliter zkonnotowawszy, juramentum verae adnotationis, revisionis et non celationis coram officio castrensi Kijoviensi in determinio dwoch lat, etiam extra cadentiam terminorum judicialium, praestare utrique tenebuntur. Summe zas, do skarbu woiwodzkiego za kotlowe y szelężne pochodzące, według assygnacyi w. jmc p. kommissarza wdztwa naszego, ciż w. ichmc pp. contrahentes, nasamprzod przed wszystkiemi długami, na uspokoienie długu od wdztwa naszego, j. w. jmc p. kasztellanowi kijowskiemu winnego, liquidowanego y do zaplacenia multoties assekurowanego, a zas od j. w. jmc p. kasztellana kijowsk. wielebnym ichmc oycom jezuitom żytomirskim cedowanego, tymże ichmciom

xięży missionarzom żytomirskim exolvere tenebuntur, za prace y fatygi, tudzież koszta, na to erogowane maiące, w. jmc pp. contrahentes od wiosek, in vim swoich prac y expens, nie więcey kwitowego nad złoty, a zas groszowego od zlotego kożdego po groszy szezciu in rem utrorumque contrahentium a parte exolvente odbierac sobie maią; do ktorego wypłacenia czopowego y szelężnego sposobem wyżey opisanym ichmc pp. quorumvis bonorum possessores swoich żydow y szynkarzow omnino adigere powinni będą, sub carentia liberae vocis na seymiku ac poenís, legibis regni descriptis; in casu vero secus factum w. ichmc pp. kontrahentom reservarum cum ijsdem retentoribus in officio castren. Kiioviae juris via agendi, a w. ichmc sądowych grodzkich kijowskich amore boni publici upraszamy, aby sądy in termino per legem de termino sądzili y sądzic nie przepominali.

Szelężne zas y czopowe od przechodzących kupcow przez wdztwo nasze, in virtute prawa y zwyczaiu, urodzonym ichmm pp. Stanisławowi Tyszy-Bykowskiemu, czesnikowi polockiemu, y Bazilemu Rapsztynskiemu, skarbn. derbsk., itidem na lat dwie per plus offerentiam za summe cztery zlot. pol. puszczamy sine defalkatione. Ktore pieniądze ciź ichmc pp. contrahentes, za assygnacyą w. jmc p. kommissarza naszego nayperwey na uspokoienie długu j. w. jmc p. kasztellana kijow., ichmm xięży missionarzom żytomir. obracac y wypłacac maią; czopowego cursus podług instruktarza, ręką w. jmc p. kommissarza de konsensu wdztwa podpisanego, od kupcow przechodzących zachowany bydz powinien.

Do trybunału Radomskiego, iako wiemy emeritissimum w. jmci p. Antoniego na Trypolu y Rakowszczyznie Trypolskego, podkomorzego kijow., wyszgrodzkigo, trechtemirowskiego etc starosty, in patria civem ac innatum ejus ku wdztwu naszemu amorem, et probatissimam tot vicibus virtutem tak unanimi labio tegoź w. jmci p. podkomorzego kijow., trechtymirowskiego, wyszgrodzkiego etc staroste, za komisarza na trybunał Radomski do lat dwoch obieramy et indissolubilibus votis upraszamy, z upewnieniem pensyi coroczney

na expensa pro antiqua praxi trzech tysięcy złt. pol., na przeszłych w. ichmc pp. kommissarow wypłacywaney, obliguiąc tegoż w. jmc p. komissarza naszego, aby, assygnacye rożnym do wdztwa naszego kompetytorom wydawszy, nasamprzod dług j. w. jmc p. kasztellana kijowskiego należący, a teraz ichmm xięży jezuitom żytomirskim zapisany, tymże ich mosciom, przed wszystkiemi długami y konkurrencyami, z pieniędzy iako nayprędszych y naypewnieyszych, ad mentem kommissyi Owruckiey, przez kommissarzow wdztwa naszego expedyowaney, wypłacic usiłował; potym zas rożnym ichmm konkurrentom na assygnacie, zachowuiąc potioritatem praetensyi, satisfactionem praevia indagatione z grodow wypłaconych providebit.

Urodzonego jmc p. Szymona Walewskiego-Lewkowskiego, woyskiego żytomirskiego, plenipatenta woiewodzkiego, tak do trybunału Radomskiego, iako też ad omnes causas in quovis foro ante actiś laudis zapisanego, na nastepuiący czas do lat dwuch pro plenipotentiario approbuiemy y pensyą roczną po złt. pol. pięcset temuż jmci naznaczamy, zalecaiąc quam eficacissimum pro bono publico et utilitate wdztwa naszego temuż jmci studium, curam et vigilantiam, ktory jegomosc, inquantum ichmc pp. exaktorowie iakichkolwiek podatkow na przyszłey niżey opisaney kommissyi dostateczney non remonstrabunt satysfakcyi y informacyi o swoim wybiraniu podatkow, tedy tegoż jmc p. plenipotenta naszego inobligamus, aby cum retentoribus ordinaria juris via in officio castren. Kijoviensi na sądach nayperwszych, po kommissyi expedyowac się maiących, sądzących się agat et procedat.

Że zas niektorzy ichmc pp. exaktorowie na kommissyi Owruckiey o wybieraniu podatkow zadney nie uczynili kalkulacyi y informacyi, od ktorych dotąd nie wiemy, utrum komu y jak wiele powypłacali; przez co in satisfactione concurrentium z assygnacyami dzieie się remora; dla tego, też lauda ad executionem przywiesc intendendo, obliguiemy wszystkich ichmc pp. exaktorow, grodowych namiesnikow, kontrahentow y tych wszystkich, ktory się tylko quocunque fonte et modo tkneli y partycypowali podatkow wdztwa

naszego, nemine excepto, doskonałą uczynili; ci, ktorzy już się kalkulowali de residuitate contingentis summae ad aerarium proveniendae informacyą, a zas ci ichmc, ktorzy się nie kalkulowali, zupełną y dostateczną uczynili kalkulacyą, na expedyowanie ktorey kalkulacyi e medio nostri j. w. jmc Kazimierza-Stanisława na Steczance, Kustynie y Iwanczycach Steckiego, kasztellana kijowskiego, dymirskiego, dydowskiego etc staroste, w. jmc p. Trypolskiego, podkomorzego kiiow., trechtemirowskiego y wyźgrodskiego etc. staroste, kommissarza wdztwa naszego, w. jmc p. Michała Pawsze, podcz. żytomir., w. jmc p. Franciszka Steckiego, podstol. owruck., w. jmc pp. Bazylego Wyhowskiego, skarbn. ziemsk., podstarosciego grodz. żytomir., Jozefa Potockiego, pisarza ziemsk. kiiowsk., Alexandra Jerlicza, stołn. mozyrskiego, Stanisława Morawskiego, mieczn. trembowl., Michała Szczeniowskiego, podczasz. derb., sędziego grodz. czernihowsk., y drugim ichmciom przytomnym tamże bydz wolno przy teyże kalkulacyi. Także w. jchmc panom urzędnikom ziemskim y grodzskim wdztwa naszego deleguiemy y upraszamy mieysce w Żytomirzu po seymiku gospodarskim nazaiutrz, cum libera facultate, pro exigentia necessitatis, si opus fuerit, by też do Owrucza limitationis naznaczamy; ktorzy ichmc pp. kommissarze, non obstante caeterorum absentia, komplet iednak szesciu ichmc pp. kommissarzow zachowuiąc, ichmc pp. exaktorow y tych wszystkich, ktorzy się iakimkolwiek sposobem tkneli wdztwa naszego podatkow, iednych de residuitate, ktorzy iuż czynili kalkulacyi, dosłuchaią; drugich, ktorzy nie czynili integrałiter kalkulacyi, wysluchaią y doskonałą uczynią inwestygacyą; oraz ktorzy wdztwu nie zostaną winnemi, tamże acquietabuut; de quo statu expedyowaney kommissyi ciż w. jchmc pp. kommissarze na przyszlym następuiącym seymiku boni ordinis relacyą uczynic maią; iesliby zas ktory z ichmc per renitentiam kalkulacyi nie uczynił, tedy praecommittimus jmc p. plenipotentowi woiewodzkiemu, ut cum ijsdem in officio castr. Kiiovien. ordinaria juris via vindicet; quo in termino wszyscy ichmsc cum assignationibus et praetensionibus suis do wdztwa concurrentibus pro informatione

sub amissione earundem comparere tenebuntur y tamże zaraz po nastąpioney kommissyi y liquidacyi, co komu nie będzie stawało, in satisfactione według assygnacyi w. jmc p. kommissarz nowe assignacye pro residuitate restantis contingentis a palatinatu provenientis wyda.

Incumbit y na tym wdztwu, aby propter sedandas praetensiones, na granicy z ludzmi zadnieprskiemi zaszłych, odezwalismy się do xiążęcia jmsci Trubeckiego, gubernatora kiiowskiego, iakoż e medio nostri w. jmc p. Macieia z Trypola Trypolskiego, podstol. żytomir., y Michała Szczeniowskiego, podczasz. derbsk., sędziego grodzk. czernihow., za posłow obrawszy, uprosilismy, ktorzy, podług osobliwszey instrukcyi, desideria woiewodzkie, przy oswiadczeniu sąsiedzkiey przyiazni, exponent, oraz o naznaczenie sędziow pogranicznych domowią się; caetera ichmosciow panow praecommittimus prudentiae et dignitati.

Pari modo do jw. jmsci xiędza biskupa kijowskiego w. jmc. p. Alexandra Jerlicza, stoln. mozyrskiego. Jana Trypolskiego, łowczego mscisław., Michała Strybyla, czesn. nowogrod., Stanisława Humienickiego, podcz. smolen., Antoniego Głębockiego, łowczego parnaw., Jacka Podhorodeckiego, podcz. mseisław , upraszamy; ktorzy ichmc., podczas następuiącey kapituły, debitum od wdztwa naszego remonstrabunt na powitanie onego honorem.

Insuper, reassumendo anteriora lauda, względem rozgraniczenia między wdztwami y powiatami postanowione, obligamus jmc pp. kommissarzow, przeszłemi laudami do rozgraniczenia uproszonych y postanowionych, aby, czyniąc pro amore boni publici wdztwa naszego, zniosłszy się przez listy de tempore et loco ziachania się z ichmc pany kommissarzami wdztwa Bracławskiego, tudziez Wołynskiego, iakoteż powiatu Rzeczyckiego y Mozyrskiego, w tym roku rozgraniczenie między wdztwem determinowali; post quod perficiendum integrale opus dislimitationis w. ichmc pp. kommissarzom wdztwa naszego naznaczone pensye kożdemu, ut deserta non sterilescat merces, wypłacic deklaruiemy.

Nadto, w. jchmc pp. kontrahentow kotłowego y szelężnego inobligamus, aby, przy rewizyi kotłow etiam novas colonias po nastąpioney taryffie, ktore w dawnieysze nie weszły taryffe, zlustrowawszy, tamże zaraz y więle gdzie iest chałup adnotowali y na przyszłym seymiku relacyą uczynili; od ktorych chałup z każdey po tynfowi ad aerarium wdztwa importari do grodow będzie powinno.

Imc p. Zakusiło suo et aliorum nomine malitiose, irrealiter w grodzie Latyczowskim przeciwko niedoszłemu seymikowi uczynił manifestacyą nullius ponderis; dla tego, respektu irrealium praemissorum obiectorum, obliguiemy jmc p. plenipotenta naszego wdztwa, aby zaczęty z nim process, ut caeteri a similibus irrealibus obiectis arceantur, ad debitum iuris producat gradum.

Na ostatek, nagradzaiąc zasługi y częste poselstwa w. jmc p. Jana Trypolskiego, łowcz. mscisław., onemuż summe zlt. poll. osmset ex affectu et consensu koła naszego braterskiego naznaczamy y z swoiey że exakcyi tenże w. jmc p. lowczy wybrac sobie lub defalkowac powinien; a iesliby nie wystarczało, tedy na przyszłey kommissyi jegomosci bonifikowac obiecuiemy. Także ponieważ dylaty z grodu a niegotowe pieniądze ichmc panom woyskowym urodz. jmc. p. Konstanty Didkowski, burgrabia grodz. żytomir., wydaie, przez co na groszowym y kwitowym osycha; przeto, w tym jmc p. burgrabiemu illam carentiam debiti contingentis kompensuiąc, zlt. poll. dwiescie odebrac sobie z grodowych pieniędzy praevia dispositione; w. jmc. p. Konstantemu Trypolskiemu, podcz. wendyn., kommissyą Owrucką za lustracyą chałup przed układaniem taryffy zlt. pol. czterysta naznaczone zapłacic obiecuiemy, oraz assygnacye w. jmc. p. komissarzowi wdztwa naszego in rem tegoż jmc p. podczaszego wendyn. wydac upraszamy. Maiąc wdztwo nasze bacznosc na przychilnosc y applikacye urodz. jmc. p. Mikołaia Liplanskiego, skarbn. wendyn., y chcąc go do dalszych commovere akkomodacyi, zlt pol. sto naznaczamy. Także subveniendo prozbie braci szlachcie podupadłey, iako to: jmc p. Marcinowi Żubrowi zlt. pol. pięcdziesiąt; jmc. p. Jakubowi Czopowskiemu itidem pięcdziesiqt; tudzież jmc. p. Ba-

zylemu Chodakowskiemu zlt. pol. trzydziesci naznaczywszy, w. jmc. p. komissarza naszego obligamus, aby ichmosci wyżey wyrażonym assygnacye na pomienione kwoty wydac raczył.

Na ostatek, ponieważ w. jmc. p. Jozef z Potoku Potocki, pisarz ziemski kijow., po nastąpioney debito more elekcyi, przywiley na pisarstwo ziemskie kijowskie od naiasnieyszego krola jmsci Augusta, p. n. m., sobie konferowany, tudzież urodz. imc p. Lukasz Bogdanowicz, komornik graniczny, regent ziemski y grodzki kijowski, jurament na regencyą ziemską kijowską, przy instrumencie wraz w. imc. p. pisarza ziemskiego na pisarstwo wykonanym, w kole naszym braterskim remonstruią; przeto, tak w. imc. p. Bohdanowicza za regenta ziemskiego kijow. uznaiemy, labio et affectu agnoscimus, oraz prawu pod tytułem y prerogatywą, tymże urzędom należącemi, w. jmc panom pisarzowi y regentowi ziemskim kijow. korrespondowac y prozekwowac obiecniemy. Insuper, obligamus w jmc. p. Jozefa Potockiego, pisarza ziem kijow., aby xięgi ziemskie generału wdztwa Kijowskiego, przedtym u siebie ex dispositione sancitorum nostrorum będące, w Lublinie, w kollegium societatis Jesu złożone, temuż urodz. jmc. p. Bogdanowiczowi, komornikowi granicz. y regentowi ziem. kijowsk., po reassumpcyi trybunału, według prawa, do dyspozycyi et sub claves ejus oddal.

Co się zas dotycze powierzonych retent podatkowych niegdy urodzon. jmc p. Adamowi Kozickiemu, ponieważ po smierci onego pozostała małżonka na kommissyey Owruckiey ex mente laudi publici delaty reponowała, y tylko in rem sui za prace pensyą, od wdztwa należącą, jmc. p. Kozicki, stante sua vita, wybrał, ... zas nie partycypował; przeto pozostałą niegdy urodz jmc. p. Adama Kożickiego od impetycyey wszelkiey wolną bydz czyni.

Na ostatek obliguiemy y upraszamy a more boni publici w. ichmc. pp. posłow naszych, na seym ex limitatione przypadaiący obranych, aby circa authoritatem publicae functionis suae raczyli przy osobliwszey instrukcyi do jw. jmc. p. marszałka y całego przeswietłego trybunału koronnego Lubelskiego za ziemstwem naszym

kijowskim imieniem całego wdztwa instare, aby circa munia sua, według prawa sobie służącego y zwyczaiom, zachowane było.

Ktore to laudum, zgodnie omnium concivium de consensu postanowione, w. jmc. marszałkowi koła naszego rycerskiego podpiza y do grodu Żytomir. podac per modum oblatae zlecamy.

Działo się w Żytomirzu, dnia dwunastego martij, roku tysiąc siedmsct dwudziestego szostego.

U tego laudum, per oblatam podanego, przy pieczęci przycisnioney, podpis ręki w te słowa:

Michał Pawsza, podczaszy żytomir, marszałek koła rycerskiego wdztwa Kiiowskiego.

Ktore-to laudum, per oblatam podane, de verbo ad verbum, tak iako się sobie znaydowało, do xiąg ninieyszych iest zapisane.

Кн. Кіев. центр. арх. № 219, л. 52.

CXLVI.

Постановленіе обывателей Черниговскаго воеводства: о выборѣ маршалка сеймика и коммиссара въ Радомскій трибуналъ; о безпрепятственномъ дѣйствіи коренныхъ обывателей въ собраніяхъ сеймика; о представленіи сенату относительно нуждъ воеводства; о возвратѣ имѣній кн. Коріатовичамъ-Курцевичамъ; о вознагражденіи курляндскихъ владѣльцевъ; о неназначеніи священниковъ безъ вѣдома владѣльцевъ; о неотягощеніи земскихъ имѣній военными повинностями или платежами и неудовлетворительности теченія дѣлъ въ гродскихъ и земскихъ судахъ,— 10 сентября 1726 года.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego szostego, miesiącл septembris dziesiątego dnia.

Na urzędzie grodzkim, w zamku jego krolewskiey mosci Wlodzimirskim, przede muą, Konstantym Włosowiczem, namiesnikiem na ten czas grodzkim włodzimirskim, y xięgami ninieyszemi grodz. staroscinskiemi, comparens personaliter, wielmożny jmc pan Fabian-Franciszek Wilga, podstoli chełminski, pułkownik wojsk jkmosci, marszałek koła rycerskiego woiewodztwa Czerniechowskiego, te laudum boni ordinis dla zapisania do xiąg ninieyszych, ad acta praesentia stanowszy, per oblatam podał, prosząc mnie, urzędu, o przyięcie onego y do. akt wpisanie; a tak ja, urząd, annuendo affectationi, czytałem, y tak się w sobie pisany ma:

My, rady, dygnitarze, urzędnicy y całe rycerstwo wdtzwa Czerniechowskiego, ad locum consultationum solitum, do Włodzimierza ziechawszy, naprzod Deo teroptimo maximo niosąc iako naynizsze dzięki, iz wdztwu naszemu chociaż exulibus a propria statera consulere pozwala, maiąc prae oculis prawa postolitego order, iz sine regimine consultatio obchodzic się nie powinna, więc, stosuiąc do prawa, za marszałka uprosilismy. w. jmc p. Fabiana-Franciszka Wilgę, podstolego chełminskiego, połkownika woysk jkmci y Rzpltey, pod ktorego laską aby innotescat porządek we

wszytkich woiewodztwach, praktykowany speculo boni ordinis, obiasniony y naznaczony, za kommissarza na trybunał skarbowy Radomski w. jmc p. Stefana na Iwaniczach Iwanickiego, chorążego nowogrodzkiego, electum iuź nie po iednokrotnie, wdztwu naszemu in rebur similiter celebratis doznanego, do teyże funkcyi approbuiemy et, quidquid munere spectat et functioni exequatur, upraszamy.

Zaszczyt oyczysty każdego obywatela niczym inszym tylko pro genita gaudere ratione et investitur possessione; więc, żebysmy wiedzieli, że w wdztwie naszym od antecessorow każdy obywatel, qua solet possessione, nie czynił przeszkody w obradach naszych, a na przyszłym, da Bog, seymiku nie prezentował y nie wyprobował literatorijs documentis, velle et nolle, za nieważne miec dedukuiemy.

Dosc prolata veritas et dexteritas jasniewielmoznych ich mosciow panow poslow na seym Warszawski plenam maiąc informationem desideriorum wdztwa naszego, de consensu publico upraszamy tychże ichmsciow pp. poslow, aby to in senatus consilio wniesc raczyli.

Ponieważ ichmc pp. Kurcewiczowie-Kuryatowiczowie optime menti nietylko w wdztwie naszym, ale też y w innych wdztwach, cum dispendio zdrowia y fortum swoich, całemu swiatu praktykowanych czynow, per hostilitates varias, ex possessione dobr oyczystych są exuli a modo appropriationis do starostwa Białocerkiewskiego są assimulata bona, upraszac będa jasniewielmożni ichmsc pp. posłowie, ażeby też dobra, uti terrestria, terrestritati et possessioni w. ichmc panow Kurcewiczow-Kuryiatowiezow były przywrocone.

Z nadgrodą przetrzymanych y w obranych per praesentaneos possessores pożytkow, tamże się na terminie seymu ichmc pp. poslowie, ad mentem drugich ichmosciow, in jure foeudali interessu Kurlandskiego jasnie domowic y utrzymac curabant.

Że multum praejudicatum dispositioni bonorum haereditariorum władzą episcopalis ritus graeci, że non considerando jus cassationis

parochos possessionatos, seu sine scitu haeredum instaurantur et instituuntur et extra forum non evocentur, ażeby lex publica nie miała w tym praejudicium, et conservatio prawa zwykła bydz, domowic się jw. ichmosc pp. posłowie et quam maxime observabunt, aby legem strzymali positivam.

Bona także terrestria, na ktorych wyderkaffy są zapisane, żeby oneribus militaribus, jako to krolewskie są podległe, to iest kwartom, hybernom y innym kontrybucyom, aby nie podlegały, o co jw. ichmc pp. poslowie domowic się et similiter observabunt.

Że zas multum aggravat w osobach jurisdikcye dedicata, że officij castrensis et terrestris w iedney osobie extenditur, przynamniey, ieżeli potiori gaudet jurisdictione officij sui ulteriorem exequatur stante functione sua potioris muneris na exekucyą et ulteriore definiendas nie ziezdzał.

Ktore to laudum aby wielmożny jmc p. marszałek ręką swoią własną podpisał y pieczęc swoie przycisnoł, zlecilismy.

Datum w katedrze Włodzimirskiey, roku Panskiego, tysiąc siedmset dwudziestego szostego, miesiąca septembris dziesiątego dnia.

U tego laudum, per oblatam podanego, podpis ręki, przy pieczęci przycisnioney, w te słowa:

Fabian-Franciszek Wilga, podstoli chelminski, polkownik woysk jkmci y Rzeczypospolitey, marszałek koła rycerskiego wdztwa Czerniechowskiego, mpp.

Ktore to laudum, per oblatam podane, za podaniem y prozbą jmci podawaiącego, a za moim, urzedowym, przyięciem, słowo w słowo, tak iako się pomienione laudum woiewodztwa Czerniechowskiego w sobie pisane ma, do xiąg ninieyszych grodzkich włodzimirskich iest jugrossowane.

Кн. Кіев, центр. арх. № 1096, л. 1139.

ОГЛАВЛЕНІЕ.

стр.

незаселеніи слободъ бѣглыми крестьянами, выдачѣ послѣднихъ и судебной отвѣтственности за ихъ передержательство; о строгомъ сохраненіи права liberum veto; о вакантности должностей, розданныхъ неживущимъ въ воеводствѣ лицамъ; объ обнародованіи именъ лицъ, допустившихъ вступленіе въ Польшу чужеземныхъ войскъ; о подавленіи въ государствѣ еретической секты; объ отобраніи столовыхъ королевскихъ имѣній и старостъ, захваченныхъ частными лицами; о возвратѣ послѣднимъ имѣній, присоединенныхъ къ старостамъ; о заключеніи контрактовъ на управленіе государственными королевскими экономическими имѣніями только съ польской шляхтой; объ отчетахъ подскарбія на сеймѣ; о вознагражденіи той части войскъ, которая не участвовала въ конфедераціи и не разоряла имѣній; объ уплатѣ воеводству 110,000 пол. злотыхъ; объ опредѣленіи цѣнности монеты; о нераздачѣ правъ дворянства чужеземцамъ и недопущеніи ихъ до владѣнія имѣніями; о нераздачѣ судебныхъ должностей лицамъ, не живущимъ въ своемъ повѣтѣ, и допущеніи къ службѣ только шляхты; объ отвѣтственности должностныхъ лицъ за лихоимство; о невыборѣ въ писаря трибунальскаго суда гродскихъ и земскихъ писарей; о невыдачѣ двухъ привилегій на одну и ту же должность двумъ разнымъ лицамъ; о назначеніи люстраторовъ для точнаго опредѣленія доходовъ старостинскихъ имѣній и правильнаго взиманія съ нихъ податей; о предоставленіи вакантныхъ должностей заслуженнымъ лицамъ и, въ частности, гетманскихъ должностей; о непоступленіи дѣлъ, подсудныхъ свѣтскимъ судамъ, въ духовные; о назначеніи коммиссаровъ для разграниченія Волынскаго воеводства отъ Русскаго и Брестскаго; о переговорахъ съ войсковой конфедераціей; о подчиненіи литовскаго войска гетману и сборѣ хоругвей на средства воеводствъ; объ освобожденіи имѣній уніатскаго духовенства отъ податей и постоевъ; о передачѣ имѣній, отошедшихъ отъ кіевскихъ монастырей

стр.

стр.

стр.

СТР

XXIII. Инструкція посламъ, отправляемымъ на люблинскій сеймъ 1703 года: о выраженіи благодарности королю, гетманамъ и канцлерамъ за заботы о благѣ государства; о заключеніи мира со Швеціей, съ соблюденіемъ цѣлости территоріи государства; о незаключеніи наступательнаго или оборонительнаго союза съ сосѣдними государствами; объ успокоеніи Литвы путемъ уравненія ея въ правахъ съ Польшей; о недопущеніи амнистіи сторонникамъ Швеціи, судебномъ преслѣдованіи ихъ и конфискаціи ихъ имущества; о подавленіи крестьянскаго движенія; о порученіи начальствованія надъ крѣпостями только польскимъ уроженцамъ; объ истребованіи отчетокъ отъ подскарбія; о безправности баннитовъ; объ освобожденіи земскихъ имѣній отъ военныхъ повинностей; о вознагражденіи владѣльцевъ имѣній, разоренныхъ саксонскими войсками; о присоединеніи имѣнія Семятичъ къ Волынскому воеводству; о вознагражденіи познанскимъ воеводой Гржимультовскимъ изгнанниковъ; о незлоупотребленіи сенаторовъ своей властью при рѣшеніи государственныхъ дѣлъ; о строго законной раздачѣ вакантныхъ должностей; о пожалованіи имѣній лицамъ, состоящимъ въ военной службѣ; объ уничтоженіи слободъ, заселенныхъ бѣглыми и перезванными крестьянами; о возстановленіи правъ волынскаго воеводы; объ оказаніи королемъ вниманія къ заслугамъ нѣкоторыхъ монастырей, уніатскихъ епископовъ и митрополита; объ освобожденіи нѣкоторыхъ монастырей отъ военныхъ повинностей за заслуги предъ государствомъ; о вознагражденіи дв. Ольшанскаго за ограбленіе его дома саксонскими солдатами; о вознагражденіи ов. Любенецкихъ за разореніе ихъ имѣнія людьми польнаго литовскаго гетмана; объ уплатѣ жалованья двв. Чаплицу, Вигурѣ и Довгирду; о вознагражденіи обывателей повѣта за разореніе ихъ имѣній жолнерами кіевскаго воеводы, литовскаго подскарбія и дв. Малинскаго,—16 іюня 1703 г. . 121

стр.

стр.

довъ въ дѣла, подлежащія вѣдѣнію свѣтскихъ; объ облегченіи обывательской повинности по содержанію войскъ; о присвоеніи себѣ Холмскимъ и Мелецкимъ уніатскими монастырями вещей по смерти холмскаго епископа; объ освобожденіи отъ налоговъ Луцкой епископіи и Жидичинокой архимандріи; о выдачѣ королемъ привилегіи на Луцкую епископію только уніатамъ; о недопущеніи маршалкомъ конфедераціи до открытія сеймиковъ; объ отправкѣ пословъ къ турецкому султану; о непринятіи гетманами вспомогательныхъ войскъ безъ воли всего государства; о прекращеніи рекрутскихъ наборовъ съ частныхъ имѣній; о прекращеніи дѣйствій Сендомірской конфедераціи; о возвращеніи податей воеводствамъ; объ отправкѣ пословъ къ царю съ просьбой объ уплатѣ обѣщанныхъ денегъ на войско; о починкѣ украинскихъ крѣпостей и нераздачѣ старостствъ чужеземцамъ; о невзиманіи царевичемъ въ Торнѣ провіанта и контрибуцій; объ уравненіи цѣнности монеты и открытіи монетныхъ дворовъ,—22 марта 1712 года 247

LI. Инструкція обывателей Черпиговскаго воеводства своимъ посламъ, отправляемымъ на варшавскій сеймъ; въ ней, кромѣ требованій, означенныхъ въ предшествовавшей инструкціи обывателей Брацлавскаго воеводства и потому опущенныхъ здѣсь, поставлены слѣдующія: объ уступкѣ Кросвинскаго староства изгнанникамъ Черниговскаго воеводства; о платежѣ жолнерами въ имѣніяхъ духовенства за провіантъ и фуражъ; о вознагражденіи за убытки, причиненные войсками; о возвратѣ незаконно полученнаго по привилегіи львовскимъ епископомъ Шумлянскимъ с. Новоселокъ, принадлежащаго дв. Киселямъ, какъ ихъ вотчина; объ освобожденіи имѣній, бывшихъ вотчинными, а потомъ пожертвованныхъ духовенству, отъ гиберны и содержанія жолнеровъ; о вознагражденіи разныхъ лицъ за услуги по дѣламъ воеводства и за понесенные расходы; о невыдачѣ двухъ привилегій разнымъ лицамъ на одно имѣніе и о возвратѣ

стр.

стр.

о подписаніи всѣми обывателями жалобы на перенесеніе сеймиковъ во Владиміръ и сорваніе ихъ; о возстановленіи прежнихъ сеймиковыхъ постановленій относительно монеты и несмѣшиваніи компетенціи судовъ; о признаніи дв. Вентурія Ганскаго житомирскимъ хорунжимъ и помѣщеніи его хоругви въ Овручѣ, въ костелѣ іезуитовъ; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ за услуги государству,—20 сентября 1713 года 262

LIV. Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о введеніи подымнаго налога на содержаніе Каменецкой крѣпости и окоповъ св. Троицы; объ обязательности для обывателей воеводства привоза лѣса на починку крѣпости; объ удержаніи хоругвей, квартирующихъ въ воеводствѣ, и назначеніи ихъ для защиты воеводства; объ избраніи на сеймъ пословъ, обязанныхъ хлопотать о прекращеніи выдачи билетовъ на провіантъ; объ освобожденіи разореннаго воеводства отъ военныхъ постоевъ, контрибуцій и проч.; о сношеніяхъ съ воеводствами Волынскимъ и Русскимъ относительно совмѣстныхъ дѣйствій противъ наступающихъ турковъ; о возмѣщеніи г. Каменцу издержекъ, понесенныхъ имъ на починку Ляцкихъ воротъ,—20 августа 1713 года . 268

LV. Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: объ облегченіи воеводства въ доставленіи отряду генерала Казнова провіантскихъ порцій; о сообщеніи въ письмахъ къ краковскому каштеляну и другимъ лицамъ о тяжеломъ положеніи воеводства; объ облегченіи повинности обывателей по содержанію ими гарнизоновъ г. Каменца и окоповъ св. Троицы; о выборѣ коммисссаровъ для переговоровъ съ генераломъ Казновымъ; о сдачѣ тарифы дымовъ; объ облегченіи положенія разоренныхъ поднѣпровскихъ имѣній и разсмотрѣнія жалобъ владѣльцевъ коммиссарами; объ отправкѣ пословъ къ королю для сообщенія о бѣдственномъ положеніи воеводства; о поддержаніи почты; о запрещеніи комендантамъ требовать у обывателей провіантъ безъ согла-

стр.

стр.

стр.

сканіемъ съ нихъ большихъ суммъ денегъ сверхъ опредѣленнаго количества; о претензіяхъ Галичской земли на нѣкоторыя села въ Волынскомъ и Брацлавскомъ воеводствахъ; о бѣдственномъ положеніи Летичевскаго староства; о вознагражденіи нѣкоторыхъ лицъ за заслуги предъ воеводствомъ; о преданіи суду лицъ, выдавшихъ христіанку на мученія; о причиненіи военными отрядами насилій и вмѣшательствѣ ихъ въ судебныя дѣла; объ учрежденіи коммиссіи для разбора жалобъ на насилія войскъ; о защитѣ имущества и денежныхъ интересовъ обывателей отъ насилій со стороны своевольныхъ людей и царскихъ подданныхъ; о предоставленіи обывателямъ Каменецкаго и Летичевскаго повѣтовъ права подтверждать присягой въ своихъ замкахъ фактъ причиненія имъ войсками разореній; о выборѣ и отправкѣ пословъ къ маршалкамъ конфедераціи для сообщенія и ходатайства о вышеизложенномъ,—24 августа 1716 года . . 469

XCII. Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: объ изысканіи средствъ на содержаніе войска, въ случаѣ недостиженія мирнаго договора, и порученіи тогда маршалку конфедераціи созвать всеобщее ополченіе; о признаніи выборовъ ротмистровъ; о введеніи подымнаго налога деньгами, хлѣбомъ и овсомъ на содержаніе гарнизоновъ и выборѣ сборщиковъ этого налога, съ опредѣленіемъ имъ вознагражденія; объ установленіи чоповой и шеляжной подати; о выборѣ сборщиковъ и опредѣленіи имъ вознагражденія; объ изысканіи средствъ изъ общегосударственной казны, а не изъ налоговъ, собираемыхъ воеводствомъ, на содержаніе хоругвей, приходящихъ на помощь гарнизону; объ уплатѣ долговъ воеводства, по обсужденіи этого вопроса на сеймѣ, и опредѣленіи для того источника уплаты; о невывозѣ хлѣба за границу и продажѣ его лишь въ Жванцѣ и Каменцѣ; объ обращеніи хлѣба, забраннаго у нарушителей этого постановленія, на содержаніе гарнизона; о надзорѣ комендантовъ за вербовкой жолнеровъ; объ ос-

стр.

стр.

суду по дѣламъ объ имуществѣ костеловъ; объ одинаковости условій выбора духовныхъ и свѣтскихъ депутатовъ; о сохраненіи правъ и преимуществъ гнѣзненскаго архіепископа; объ оставленіи въ силѣ постановленій относительно подскарбіевъ и объ отчетности ихъ предъ депутатами; о сохраненіи и починкѣ Монтанскаго шпица; о заботѣ воеводства относительно своей безопасности; о чеканкѣ монеты и полученіи для того матеріала изъ королевскихъ имѣній; о неразореніи городовъ чужеземными войсками; о защитѣ и поддержкѣ г. Гданска; о ненарушеніи прежнихъ постановленій относительно Гавельской экономіи; о сохраненіи въ силѣ прежнихъ постановленій относительно соли; объ отчетахъ сенаторовъ въ своей дѣятельности и ограниченіи ихъ полномочій; о пребываніи короля въ предѣлахъ государства; о судебныхъ дѣлахъ казны; объ индигенатѣ и правѣ чужеземцевъ на должности; о правахъ лицъ, выселившихся изъ своихъ имѣній. отошедшихъ къ Россіи; о соблюденіи закона о приповѣдныхъ листахъ; о назначеніи коммиссаровъ для разграниченія съ сосѣдними воеводствами и съ Россіей; о выдачѣ русскими властями земскихъ книгъ воеводства и незадерживаніи крестьянъ; объ опредѣленіи закономъ обязанности коммиссаровъ; о свободной и безпошлинной навигаціи по рр. Стырю и Горыни; о непровожденіи обывателями подъ своимъ именемъ рогатаго скота, принадлежащаго заграничнымъ купцамъ и принесеніи въ томъ присяги; о вознагражденіи обывателей за потраву полей прогоняемымъ скотомъ; о строгомъ наказаніи капитана Шульца за нарушеніе закона о прогонѣ скота и за тяжкія насилія надъ личностью и имуществомъ обывателей; о реформѣ трибунальскаго суда и недопущеніи къ адвокатурѣ лицъ, занимающихъ должности въ гродскомъ и земскомъ судахъ, а также о недопущеніи недворянъ къ защитѣ дворянскихъ дѣлъ; о приведеніи въ исполненіе инструкціи 1712 г.; о допущеніи къ засѣданіямъ въ сенатѣ кіевскаго уніатскаго митрополита; о пе-

СТР.

редачѣ Овручской iезуитской коллегiи и части Овручскаго замка; о вознагражденiи многихъ лицъ за заслуги ихъ предъ воеводствомъ; о вознагражденiи обывателей за причиненныя имъ литовскими войсками убытки; о воспрещенiи евреямъ торговли виномъ и лошадьми; объ установленiи цѣны монеты; объ убыткахъ казны отъ злоупотребленiй въ таможняхъ; о поддержанiи и защитѣ интересовъ нѣкоторыхъ обывателей; о назначенiи въ войска офицеровъ изъ польскихъ дворянъ,—22 августа 1718 года 566

CVIII. Постановленiе обывателей Кiевского воеводства: объ уплатѣ жалованья войску; объ отправкѣ пословъ къ королю съ дополнительной инструкцiей къ той, которая была дана сеймовымъ депутатамъ; о свободной дѣятельности сейма; о выдачѣ русскимъ правительствомъ земскихъ актовыхъ книгъ и пушекъ; о пограничныхъ насилiяхъ со стороны русскихъ обывателей польскимъ владѣльцамъ и о недопущенiи въ Польшу высокопробной монеты; о нарушенiи правъ волошскаго бискупа; объ убыткахъ казны; объ исправленiи тарифа дымовъ; о письмѣ къ коронному подкоморiю, съ указанiемъ на притѣсненiя обывателямъ со стороны его управителей и арендаторовъ; о письменномъ выраженiи благодарности региментарю Глуховскому и генералу Дебойену; о сохраненiи въ архивѣ Житомiрскаго замка гродскихъ книгъ и составленiи къ нимъ регестровъ; объ уплатѣ жалованья войску и взносѣ обывателями недоимокъ; объ отправкѣ на сеймъ повѣренныхъ для защиты просьбъ обывателей по поводу убытковъ, причиненныхъ войсками; о прекращенiи всякихъ счетовъ по сбору дв. Аксакомъ шеляжной подати; объ утвержденiи фундуша доминикаскому костелу; о невзысканiи съ имѣнiй дв. Млодецкаго подымной нодоимки; о предоставленiи Межировскаго войтовства дв. Яцковскому и уплатѣ слѣдуемой ему суммы; о вознагражденiи нѣкоторыхъ лицъ и уплатѣ имъ слѣдуемыхъ денегъ; объ отправкѣ маршалкомъ сеймика отвѣтовъ разнымъ ли-

стр.

опредѣленіи имъ вознагражденія и условій сбора, съ осво божденіемъ отъ налога нѣкоторыхъ католическихъ монастырей; о ходатайствѣ предъ сеймомъ относительно разрѣшенія производства новой люстраціи и составленіи новаго тарифа дымовъ; объ уплатѣ жалованья полковнику королевскихъ войскъ; о предъявленіи къ нему въ трибуналѣ чрезъ повѣреннаго исковъ объ убыткахъ и о назначеніи вознагражденія этому повѣренному; о ревизіи и приведеніи въ порядокъ земскихъ и гродскихъ актовыхъ книгъ; о выборѣ лицъ для повѣрки отчетовъ по сбору податей и для разсмотрѣнія жалобы войска на недоплату ему жалованья; о возвратѣ новогродскому ловчему издержекъ его на нужды воеводства; о выдачѣ вознагражденія луцкому архидіакону; о выдачѣ разнымъ лицамъ вознаграждннія за заслуги предъ воеводствомъ; о выдачѣ пособія польскому костелу и багадѣльнѣ св. Станислава въ Римѣ; оби освобожденіи отъ налоговъ ковельскихъ коммиссіонеровъ; о выплатѣ луцкой и кременецкой іезуитскимъ коллегіямъ назначенной имъ суммы; о приведеніи въ исполненіе постановленія прошлаго сеймика относителтно киселенскихъ кармелитовъ и луцкаго бискупа; о вознагражденіи за заслуги нѣкоторыхъ лицъ и защитѣ интересовъ другихъ; объ отвѣтѣ на письма краковскаго каштеляна и кіевскаго митрополита; о повѣркѣ отчетовъ сборщиковъ податей вслѣдствіе повторяющихся жалобъ войска на недоплату ему жалованья; о представленіи отчетовъ ротмистрами въ расходованіи полученныхъ отъ воеводства суммъ; о разграниченіи Кіевскаго воеводства; о разсмотрѣніи представленій другихъ обывателей и монастырей на слѣдующемъ сеймикѣ; о примиреніи червоногродскаго старосты съ кіевскимъ воеводой,—16 сентября 1719 года . 624

CXVII. Постановленіе обывателей Подольскаго воеводства: о введеніи подымнаго налога для уплаты жалованья войску; о выборѣ лицъ для производства ревизіи и составленія тарифа дымовъ и опредѣленіи имъ вознагражденія; о

вознагражденіи за труды и расходы коммиссара и повѣреннаго воеводства въ скарбовомъ Радомскомъ трибуналѣ и о выборѣ на ихъ мѣсто другихъ лицъ; о выборѣ пограничныхъ судей для предупрежденія столкновеній съ татарами и объ опредѣленіи этимъ судьямъ вознагражденія; о назначеніи суммы монастырямъ за молитвы по умершимъ во время эпидеміи; объ учрежденіи почты между Каменцемъ и Летичевымъ; объ уплатѣ долга наслѣдникамъ дв. Конаржевскаго; о распредѣленіи платежей воеводства на два срока, съ указаніемъ лицъ, коимъ они должны быть произведены; объ отдачѣ въ аренду чопового и шеляжнаго налога, а также и налога на водочные и пивные котлы; о передачѣ оберштерлейтманамъ артиллеріи провіанта каменецкому коменданту на продовольствіе гарнизоновъ и назначеніи для нихъ поставки обывателями дровъ, съ замѣной поставки платежомъ деньгами для далеко живущихъ отъ крѣпости обывателей; объ употребленіи чоповой и шеляжной подати съ Каменца на починку крѣпости и объ освобожденіи отъ этой подати горожанъ, пострадавшихъ отъ пожара; о цѣнности монеты въ воеводствѣ; о преслѣдованіи и предупрежденіи дезертирства въ Каменецкомъ гарнизонѣ; объ ограниченіи права голоса на сеймикѣ обывателей, невладѣющихъ имѣніями въ воеводствѣ; объ оказаніи подольскому подкоморію (вслѣдствіе его болѣзни) помощи по службѣ со стороны граничнаго коморника: о скрѣпѣ выписей изъ земскихъ актовыхъ книгъ подписями гродскаго судьи и подстаросты; о выраженіи благодарности маршалку сеймика и подольскому воеводѣ за ихъ заботы о Каменецкой крѣпости и окопахъ Св. Троицы; о сообщеніи каменецкому бискупу относительно необремененія обывателей со стороны католическаго духовенства требованіемъ десятины; о выраженіи благодарности Волынскому воеводству за назначеніе суммы на починку Каменецкой крѣпости; о выраженіи благодарности каменецкому коменданту за заботы о крѣпости, съ

стр.

о неумаленіи гетманской власти; о недопущеніи войны съ Россіей; объ оставленіи въ силѣ инструкціи, данной посламъ на предшествовавшій сеймъ; объ участіи въ коронномъ трибуналѣ депутатовъ отъ духовенства и недопущеніи въ него членовъ земскихъ и гродскихъ судовъ и лицъ непривилегированныхъ сословій; объ удовлетвореніи претензій войска; о починкѣ артиллерійскаго обоза и аммуниціи; о пограничныхъ крѣпостяхъ; о несогласіяхъ съ Берлинскимъ дворомъ относительно Эльблинга; о княжествахъ Курляндскомъ и Семигальскомъ; объ отчетѣ по расходу суммъ на починку Каменецкой крѣпости; о прекращеніи споровъ съ Римской куріей относительно патроната и отвѣтственности свѣтскихъ лицъ предъ духовнымъ судомъ; о выкупѣ нѣкоторыхъ имѣній и починкѣ Монтонскаго шпица; объ открытіи дѣйствій монетной коммиссіи и изслѣдованіи серебряныхъ рудъ коммиссарами; о возстановленіи и починкѣ городовъ; о невывозѣ за границу необработанной шерсти; о запрещеніи евреямъ виноторговли; о неоказаніи покровительства торговцамъ рогатымъ скотомъ; о возстановленіи столовыхъ имѣній; о добываніи и продажѣ соли; о разграниченіи воеводствъ; о присутствіи членовъ земскаго суда въ трибуналѣ; объ уничтоженіи брестскаго шлюза; о возвратѣ актовыхъ книгъ, оставшихся въ Кіевѣ; о предупрежденіи насилій со стороны козаковъ; о выраженіи благодарности лицамъ, оказавшимъ услуги государству; о защитѣ интересовъ обывателей въ ихъ тяжбахъ; о присягѣ бургграфовъ; о судѣ надъ своевольными людьми; о недопущеніи на сеймъ диссидентовъ; объ изгнаніи раскольниковъ; о пожалованіяхъ жолнерамъ; о служебномъ несовмѣстительствѣ въ староствахъ; о предоставленіи Летичевскагв войтовства его первому владѣльцу; объ отчетности подскарбіевъ и участіи мѣстныхъ обывателей въ завѣдываніи таможнями; объ уравненіи монетной и хлѣбной мѣръ; о соблюденіи законовъ относительно сплава

ронным гетманамъ; о совмѣстномъ дѣйствіи пословъ въ вопросахъ объ Инфлянтахъ, Ригѣ, Курляндіи и Семигаліи и выводѣ оттуда войскъ; о царскомъ титулѣ; о возвратѣ артилеріи и актовыхъ книгъ, принадлежащихъ Кіевскому и Брацлавскому воеводствамъ, но находящихся въ Кіевѣ и за р. Днѣпромъ; о назначеніи коммиссаровъ для приведенія столовыхъ имѣній въ надлежащее состояніе; о присоединеніи Шавельской экономіи къ числу столовыхъ имѣній; о правѣ патроната и неподсудности свѣтскихъ лицъ духовному суду по гражданскимъ дѣламъ; о согласномъ дѣйствіи пословъ въ вопросѣ о выкупѣ с. Потока и друг.; объ эксплоатаціи серебряныхъ рудъ въ интересахъ государства; объ открытіи дѣйствій монетной коммиссіи; о примиреніи спорящихъ сторонъ въ дѣлѣ о Нейборскихъ имѣніяхъ; объ утвержденіи союзнаго договора съ императоромъ Леопольдомъ; о прекращеніи силы Вѣнскаго договора; о сохраненіи Острожской ординаціи при старыхъ правахъ подъ условіемъ выставленія ею военнаго отряда; объ удовлетвореніи претензій войска; объ увеличеніи численности войска и изысканіи средствъ на его содержаніе и боевые припасы; о согласномъ дѣйствіи всѣхъ пословъ въ вопросѣ о сношеніи съ Берлинскимъ дворомъ; о занятіи Эльблинга и убыткахъ казны и частныхъ лицъ по внѣшней торговлѣ; о разграниченіи коммиссарами Кіевскаго воеводства отъ сосѣднихъ; объ уничтоженіи Брестскаго шлюза, вмѣстѣ со взимаемымъ на немъ мытомъ, съ производимой при этомъ ревизіей и съ требуемой присягой; объ установленіи налога за прогоняемыхъ воловъ; объ удовлетвореніи коронным подскарбіемъ претензій частныхъ лицъ; о возстановленіи силы прежнихъ конституцій относительно старостъ и войтовствъ; о правахъ диссидентовъ на сеймѣ; о реформѣ трибунала, съ перечисленіемъ желательныхъ въ немъ измѣненій; объ описи казначейства, отчетѣ подскарбія и предоставленіи преимуществъ въ таможняхъ мѣстной шляхтѣ; объ

СТР.

спокойствія и безопасности; о недопущеніи войны съ сосѣдями; о разграниченіи земель, воеводствъ и повѣтовъ, а также королевскихъ и частныхъ имѣній; объ утверждени фундушей за овручскими и житомірскими іезуитами; о ненарушеніи мира посольствами, отправляемыми по своимъ дѣламъ къ сосѣднимъ монархамъ; объ удовлетвореніи австрійскимъ императоромъ краковскаго каштеляна за убытки; о возвратѣ русскимъ царемъ актовыхъ книгъ, находящихся въ Кіевѣ, пушекъ и перевозовъ: о ходатайствѣ въ Римѣ относительно канонизаціи св. Яна изъ Дукла; о соблюденіи старыхъ законовъ; о строгомъ различеніи учрежденіями подсудности ихъ; о неподсудности свѣтскихъ лицъ духовному суду; объ исполненіи должностными лицами своихъ обязанностей; о неотложномъ возмѣщеніи издержекъ, понесенныхъ кіевскимъ воеводой на общественныя нужды; объ удовлетвореніи просьбы дв. Яблоновскихъ; о награжденіи волынскаго хорунжаго за заслуги; о приведеніи въ исполненіе судебныхъ рѣшеній по дѣлу дв. Немирича; о ходатайствѣ по дѣлу луцкаго оффиціала; о вознагражденіи дв. Стецкаго по должности секретаря конфедераціи; объ уплатѣ жалованья военнымъ отрядамъ; о вознагражденіи за труды пограничныхъ судей, особенно дв. Воронича; о подтвержденіи королевскихъ жалованныхъ грамотъ на имѣнія дв. Дунину-Вонсовичу; о пожалованіи Межировскаго староства дв. Яцковскому; о пожалованіи пустыни Сѣрковщины дв Скипору; о возвращеніи дв. Млодецкому имѣній, присоединенныхъ русскимъ воеводой Яблоновскимъ къ Бѣлоцерковскому староству; о расширеніи земельныхъ владѣній Кіевской капитулы; о награжденіи короннаго писаря, львовскаго суффрагана и луцкаго декана; о снабженіи всѣмъ необходимымъ Каменецкой и Бѣлоцерковской крѣпостей; о награжденіи генерала Де-Бойена; объ истрябованіи у короннаго подскарбія отчета по таможенному и соляному налогамъ; о защитѣ интересовъ дв. Косаковскихъ, Рыбинскихъ